

ΜΑΞΙΜΙΛΙΑΝΟΥ ΙΩΣΗΦ ΧΕΛΙΟΥ

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ

ΜΕΤΑΓΛΩΤΤΙΣΘΕΝ ΕΚ ΤΟΥ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΥ

ΥΠΟ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΟΔΥΜΗΣΙΟΥ

Τακτικού Καθηγητού της χειρουργικής εν τῷ

Πανεπιστημίῳ ᾠθῶνος.

.....
ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.
.....

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΑΝΔΡΕΟΥ ΚΟΡΟΜΗΛΑ.

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΔΟΝ ΤΟΥ ΕΡΜΟΥ ΔΙΘ. 215.

1853.

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΕΝ ΤΩ Β' ΤΟΜΩ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

Β'.

ΠΕΡΙ ΠΕΠΛΑΔΙΩΜΕΝΗΣ ΛΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΧΕΙΑΣ.

Α'.

ΠΕΡΙ ΠΕΠΛΑΔΙΩΜΕΝΗΣ ΑΠΟΥ ΛΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΧΕΙΑΣ.

Α'. Περὶ τῶν ἐν ἀπωρωσία διαμενόντων καταγμάτων	4
Β'. Περὶ λαγόχειλούς	7
Γ'. Περὶ σχισμῆς τῆς σάρκώδους ὑπερώης	13
Δ'. Περὶ πέπλάδιωμένης διαίρεσεως τοῦ γυναικείου περιναίου	21

Β'.

ΠΕΡΙ ΠΕΠΛΑΔΙΩΜΕΝΗΣ ΕΜΠΟΥ ΛΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΧΕΙΑΣ.

Περὶ σύριγγων	33
Α'. Περὶ σιελόχου σύριγγος	35
Β'. Περὶ χοληχόου σύριγγος	40
Γ'. Περὶ κοπρανόχου σύριγγος	44
Δ'. Περὶ τῶν ἔδρουσῶν	54
Ε'. Περὶ τῆς οὐροχόου σύριγγος	64

Γ'.

ΠΕΡΙ ΒΛΑΒΗΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΧΕΙΑΣ ΔΙ' ΥΠΑΛΛΑΓΗΣ ΤΗΣ ΘΕΣΕΩΣ ΤΩΝ ΜΟΡΙΩΝ.

Α'.

ΠΕΡΙ ΕΞΑΡΘΗΜΑΤΩΝ ΕΝ ΓΕΝΕΙ.

Β'.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΞΑΡΘΗΜΑΤΩΝ ΕΝ ΜΕΡΕΙ.

Α'. Περὶ τῆς ἐξάρθρωσεως τῆς κάτω γένυος	108
Β'. Περὶ τῆς ἐξάρθρωσεως τῶν σπονδύλων τῆς ράχως	114
Γ'. Περὶ — — — τῶν ὀστέων τῆς λεκάνης	115
Δ'. Περὶ — — — τῶν πλευρῶν καὶ τῶν χόνδρων αὐτῶν	117
Ε'. Περὶ — — — τῆς κλειδοῦς	119
ΣΤ'. Περὶ — — — τοῦ βραχίονος	123
Ζ'. Περὶ — — — τοῦ πήχ. εἰς τὴν κατὰ τὸν ἀγκῶνα διάρθρωσιν	134

ΠΙΝΑΞ

H'.	Περὶ	— — —	τῶν ὀστέων τοῦ καρποῦ	140
Θ'.	Περὶ	— — —	τῶν καθ' ἕκαστα ὀστέων τῆς χειρός	143
I'.	Περὶ	— — —	τοῦ μηροῦ	145
ΙΑ'.	Περὶ	— — —	τῆς ἐπιγονατῆδος	159
ΙΒ'.	Περὶ	— — —	τοῦ γόνατος	161
ΙΓ'.	Περὶ	— — —	τῆς περόνης	162
ΙΔ'.	Περὶ	— — —	τοῦ ἄκρου ποδός	—
ΙΕ'.	Περὶ	— — —	τῶν ὀστέων τοῦ ταρσοῦ	166

B'.

ΠΕΡΙ ΚΗΛΩΝ.

A'.	Περὶ	κηλῶν τῆς κοιλίας	173
Α'.	Περὶ	βουβωνοκήλης	213
B'.	Περὶ	μηροκήλης	226
Γ'.	Περὶ	ὀμφαλοκήλης ἢ ἐξομφάλου	235
Δ'.	Περὶ	κοιλιοκήλης	239
Ε'.	Περὶ	ισχιοκήλης	241
ς'.	Περὶ	θυροειδοκήλης	243
Ζ'.	Περὶ	κολοοκήλης	244
Η'.	Περὶ	περιναιοκήλης	247
Θ'.	Περὶ	ἀρχοκήλης	248
Υ'.	Περὶ	διαφραγματοκήλης	249
B'.	Περὶ	κηλῶν τοῦ θώρακος	250
Γ'.	Περὶ	ἐγκεφαλοκήλης	—

ΠΕΡΙ ΠΡΟΠΤΩΣΕΩΝ.

A'.	Περὶ	τῆς προπτώσεως τῆς μήτρας	254
B'.	Περὶ	προπτώσεως τῆς μήτρας μετ' ἐνδιπλώσεως αὐτῆς	261
Γ'.	Περὶ	προπτώσεως τοῦ κολοῦ	264
Δ'.	Περὶ	προπτώσεως τοῦ ἀρχοῦ	266

Δ'.

ΠΕΡΙ ΠΑΡΕΓΚΛΙΣΕΩΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΑΣ.

Ε'.

ΠΕΡΙ ΚΥΛΛΩΣΕΩΝ,

A'.	Περὶ	ῥαιβοκράνου	285
B'.	Περὶ	ὕδωμάτων τῆς ῥάχως	291
Γ'.	Περὶ	κυλλώσεων τῶν ποδῶν	309
A'.	Περὶ	ῥαιβοπόδος	—
B'.	Περὶ	βλαισπόδος	320
Γ'.	Περὶ	ἰππόποδος	324
Δ'.	Περὶ	σκεπαρνόποδος	325

ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

Υ'

Δ'. Περὶ κυλλωμάτων τῆς χειρός	326
Α'. Περὶ ἐπιμόνου κάμψεως τῆς χειρός	—
Β'. Περὶ ἐπιμόνου ἐκτάσεως τῆς χειρός	327
Γ'. Περὶ κάμψεως τῶν δακτύλων	—

Δ'.

ΠΕΡΙ ΒΛΑΒΗΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΧΕΙΑΣ ΔΙΑ ΠΑΡΑ ΦΥΣΙΝ ΕΚΤΑΣΙΝ.

Α'.

ΤΩΝ ΑΡΘΗΡΙΩΝ.

Α'. Περὶ ἀνευρυσμάτων καθόλου	331
Β'. Περὶ ἀνευρυσμάτων κατὰ μέρος	353
Α'. Περὶ τοῦ ἀνευρύσματος τῆς καρωτίδος καὶ τῶν ἐκφυάδων αὐτῆς. —	—
Β'. Περὶ τῶν ἀνευρυσμάτων τῆς ὑποκλειοῦ καὶ μασχαλίτιδος ἀρτηρίας	363
Γ'. Περὶ τῶν ἀνευρυσμάτων τῆς βραχιονίας, τῆς προπηχίτιδος καὶ τῆς παραπηχίτιδος ἀρτηρίας	375
Δ'. Περὶ τῶν ἀνευρυσμάτων τῆς ἔσω καὶ ἔξω εἰλειτιδος ἀρτηρίας	380
Ε'. Περὶ τῶν ἀνευρυσμάτων τῆς μηριαίας ἀρτηρίας, τῆς ἰγνύτιδος καὶ τῶν φυάδων αὐτῶν	385
ΣΤ'. Περὶ τοῦ ἀνευρυσματικοῦ κίρσου καὶ τοῦ κίρσωματώδους ἀνευρύσματος	393

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΑΡΑΦΥΣΙΝ ΑΝΕΥΡΥΣΜΟΥ ΤΩΝ ΦΥΑΔΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΣΠΟΡΩΝ ΤΩΝ ΑΡΤΗΡΙΩΝ. 396

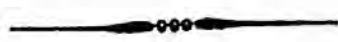
Γ'.

ΠΕΡΙ ΠΑΡΑ ΦΥΣΙΝ ΑΝΕΥΡΥΣΜΟΥ ΤΩΝ ΤΡΙΧΟΕΙΔΩΝ ΑΓΓΕΙΩΝ. 404

Δ'.

ΠΕΡΙ ΠΑΡΑ ΦΥΣΙΝ ΑΝΕΥΡΥΣΜΟΥ ΤΩΝ ΦΛΕΒΩΝ. 413

Α'. Περὶ κίρσων	—
Β'. Περὶ κίρσοκῆλης	419
Γ'. Περὶ τῶν αἰμορροϊδικῶν ὄγκων	426

Β΄.

ΠΕΡΙ ΠΕΠΑΛΛΙΩΜΕΝΗΣ ΛΥΣΕΩΣ ΤΗΣ
ΣΥΝΕΧΕΙΑΣ.

Α΄.

ΠΕΡΙ ΠΕΠΑΛΛΙΩΜΕΝΗΣ ΑΥΤΟΥ ΛΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΧΕΙΑΣ.

ΚΕΦΑΛ. Α΄.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΑΠΩΡΩΣΙΑ ΔΙΑΜΕΝΟΝΤΩΝ ΚΑΤΑΓΜΑΤΩΝ (Η ΠΑΡΑ ΦΥΣΙΝ
ΑΡΘΡΩΝ).

§. 1.

ΑΝ ΑΜΦΟΤΕΡΑ τὰ ἄκρα κατεαγῶτος ὀσίου δὲν συμφύονται διὰ σερεοῦ
πῶρου, ἀλλὰ δι' ἀπονευρώδους μεσουσίας, ἢ περιβάλλονται μὲ χονδρῶδη οὐ-
σίαν, ἢ ἂν μεταξὺ αὐτῶν παρεμπύπτωσι τὰ παρεκείμενα ἀπαλὰ μόρια, μένει
τὸ κατάγμα ἀπώρωτον καὶ γίνεται ἢ παρὰ φύσιν ἄρθρωσις (articulatio prae-
ternaturalis, pseudarthrosis). Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην κινῶνται μὲν
τὰ ἄκρα τοῦ κατάγματος, ἐμποδίζονται δὲ πολὺ ἢ παύονται παντελῶς αἱ
κατὰ φύσιν κινήσεις τοῦ πεπονηθότος μορίου, καὶ τὸ μόριον εἶναι μᾶλλον ἢ
ἤττον βραχύ. Ἄπαντα δὲ ταῦτα γίνονται ἀναλόγως τῇ ποιότητι τῆς συν-
δεούσης τὰ ἄκρα μεσουσίας καὶ τῇ θέσει αὐτῶν· καθ' ἃ δηλ. ἡ μεσουσία
βραχεῖα καὶ ἀνεπαρκῆς ἢ πλατυτέρα καὶ ὑπεικτικωτέρα εἶναι, καὶ καθ' ἃ
τὰ ἄκρα τοῦ κατάγματος ἄλλο ἐπ' ἄλλω στερεῶς κεῖνται, ἢ ἀφίστανται
ἀπ' ἀλλήλων διὰ τῆς ἀνά μέσον αὐτῶν παρεμπύπτωσως τῶν ἀπαλῶν μορίων.

§. 2.

Γίνεται δὲ τὸ παρὰ φύσιν τοῦτο ἄρθρον ἢ διὰ κακὴν διάπλασιν τοῦ
κατάγματος, ἢ δι' ἀνοίκειον ἐπίδωσιν, ἢ δι' ἄκαιρον κίνησιν τοῦ μορίου,
ἢ δι' ἀσθένειαν ὄλου τοῦ σώματος, ἢ τέλος διὰ βαθὺ γῆρας καὶ τὰ προη-
γουμένως (ιδ. Τομ. Α΄. §. 868.) εἰρημένα παθήματα. Ἐκτὸς δὲ τούτων καὶ
ἢ σερεὰ σύμφυσις τῶν ἄκρων τοῦ κατάγματος δύναται νὰ χαλασθῇ δι' ἰδι-
αιτέρας αἰτίας, ὧν ἕνεκα διαφορεῖται ἡ ὀστώδης οὐσία τῶν συμπεφυκότων
ἄκρων καὶ μένουσι ταῦτα διὰ χονδρῶδους μόνον οὐσίας ἠνωμένα. Ἐν γέ-
ναι δὲ ἡ γένεσις τῆς παρὰ φύσιν ἄρθρώσεως προέρχεται ἐξ ἀδρανῶς μὲν
ὄστεώσεως, ἐνεργοῦ δὲ διαφωρήσεως, τοῦ δὲ παρὰ φύσιν ἄρθρου ἢ κατα-
σκευῆ δὲν εἶναι ὁμοία πρὸς τὴν τοῦ φυσικοῦ. Ἄλλ' ἐνίοτε εἰσι τὰ ἄκρα

τοῦ κατάγματος περιτετορνευμένα καὶ εἰς παχειᾶν ἀπονευρώδη ἢ συνδεσ-
μώδη κάψαν περιεχόμενα, ἧτις ἐπιφύεται ἄνωθεν καὶ κάτωθεν τῶν ἄκρων τοῦ
κατεαγότος, καὶ ὑπαλείφεται κατὰ τὴν ἔνδον αὐτῆς ἐπιφάνειαν μὲ ὑμένα
λεῖον, πρὸς τὸν ἀρθρώδη ὑμένα προσόμοιον, καὶ διακριτικόν, ὡς ἐκεῖνος
(κατὰ τὸν Βρόδιον, Γίβσωνα καὶ Ἀμεσβούρην). Ἡ ὥρισημένη εἰς τὴν φύσιν
προθεσμία τῆς πωρώσεως εἶναι διάφορος μὲν (ἴδ. Τομ. Α'. §. 867.) ἀλλ'
ὅμως δυνάμεθα νὰ βεβαιωθῶμεν περὶ τῆς ἀπωρώσεως, ἢ περὶ τῆς παρὰ
φύσιν ἀρθρώσεως, ὅταν, παρελθόντων ἤδη τῶν ἐξ μηνῶν, μετὰ τὴν κάτα-
ξιν, κινῶνται εἰσέτι τὰ ἄκρα τοῦ κατάγματος. Ἡ παρὰ
φύσιν ἀρθρωσις γίνετ' ἐν γένει εἰς ὅλα τὰ ὄστα, κατ' ἐξοχὴν δὲ εἰς τὰ
τῶν βραχιόνων.

§. 3.

Κατὰ τὴν διαφορὰν τῶν γεννώντων τὴν παρὰ φύσιν ἀρθρωσιν αἰτίων,
διάφορα πρέπει νὰ εἶναι καὶ τὰ ἐμποδίζοντα τὴν γένεσιν αὐτῆς βοηθή-
ματα· ἂν ὅμως αὕτη γείνη, ἢ ἕσσις αὐτῆς γίνεται δυνατὴ μόνον ἂν λύ-
σωμεν ἐκ νέου τὴν συνέχειαν τῶν περιβεβλημένων μὲ χόνδρον ἐπιφανειῶν
τῶν ἄκρων τοῦ κατάγματος, τοῦτέστιν, ἂν γενήσωμεν ἐν ταύταις φλεγ-
μονὴν τὴν προσήκουσαν· δυνάμεθα δὲ νὰ ἐνεργήσωμεν τοῦτο διὰ προσ-
τριβῆς αὐτῶν, ἢ διὰ πιεστικῆς ἐπιδέσεως, ἢ διὰ καυ-
τηριασμοῦ, ἢ δι' ἀποπρίσεως, ἢ διὰ διεκβολῆς τοῦ λη-
μνίσκου.

§. 4.

Ἡ προστριβὴ τῶν ἄκρων τοῦ κατάγματος πρὸς ἀλλήλα καὶ ἡ ἐπιβολὴ
μετὰ τοῦτο προσήκοντος ἐπιδέσμου ἀρκοῦσι μόνον, ὅταν ἡ παρὰ φύσιν
ἀρθρωσις ἤρξατο ἤδη νὰ γίνηται· ἄλλως δὲ ταῦτα δὲν δύνανται νὰ γενή-
σωσι μέγελος φλεγμονῆς τὸ προσήκον. Διὰ τοῦτο θέλοντες νὰ ἐνεργήσωσι
τὴν ἐλπίζομένην φλεγμονὴν ἐφήρμοσαν καὶ σφιγκτοὺς ἐπιδέσμους, ὅπως
ἔπειτα διὰ τῆς ὀρθοστάσεως καὶ βελόνεως τοῦ ἀρρώστου νὰ ἐνεργήσωσι
τοῦτο. Ἐνταῦθα δὲ ἀνάγονται καὶ τῶν βελόνων ἢ κατάπαρσις (κατὰ τὸν
Μαλγαίγιον), αἵτινες ἐμμένουσιν ἕως ἂν γεννηθῇ πόνος καὶ ἐξόγκωσις,
καὶ ὡν τὴν ἐνέργειαν αὐξάνομεν διὰ τοῦ ἤλεκτρισμοῦ, καὶ ἡ ὑπέροθεν τοῦ
δέρματος διαιρέσις τῆς μεσουσιᾶς (κατὰ τὸν Βέλλον καὶ Βλανδίνον).

Ἐἰς τοιαύτας περιπτώσεις, περιελίξτε πρῶτον τὸ μόριον μὲ σπλήνας, ἐπέθετε ἔπειτα
νάρθηκα ἐκ παπύρου καλῶς τὸ μόριον περικλείοντα· ἐπ' αὐτῶν δὲ ἔβαλον τοῦ
Σκλητήριου ἐπίδεσμον καὶ τοὺς συνήθεις νάρθηκας μὲ τὰ ἀχυρώδη σακκίδια καὶ
περισφιγίτε ἔπειτα κατὰ τὸ ἐκδὸς τὸν ὅλον ἐπίδεσμον, ἄφητε αὐτὸν νὰ διακίμῃ ἐπὶ
πολὺν χρόνον.

§. 5.

Ἡ πρὸς ἴασιν τῶν ἀπώρωτων καταγμάτων προσπίσις λόγον ἔχει πρῶτον μὲν τὴν ἀκριβῆ συναρμογὴν τῶν ἄκρων καὶ ἡσυχίαν, δεύτερον δὲ τὸν ἐρεθισμόν φλεγμονῆς τῆς οἰκείας· ἐνεργεῖται δὲ ἡ προσπίσις κατὰ τὸν Ἀμεσθούρην ἢ διὰ τοῦ συνήθους μετὰ ναρθήκων ἐπιδέσμου, ὡς γίνε-
ται καὶ εἰς τὸ ἀρτιγενὲς κατάγμα, καὶ διὰ τελαμόνων ἡμφιεσμένων καὶ πῆστρων συγχρόνως· ἢ (κατὰ τὸν Οὐίριχτην) δι' ἀπλῆς καὶ ἰσχυρᾶς θλίψεως, διὰ περιελξέως ὄλου τοῦ μορίου μὲ κλιμακωτοὺς σπλῆνας καὶ μὲ περισφίγγοντας ἐπιδέσμους. Ἄλλ' ἡ ἀγωγή αὕτη, εἰ καὶ πολλὰ παρα-
δείγματα μαρτυροῦσι τὴν ὠφέλειαν αὐτῆς, δὲν δύναται πολλάκις νὰ φέρῃ τὴν ἴασιν, μὴ δυναμένη νὰ προξενήσῃ τὴν οἰκείαν φλεγμονὴν, ἀρμόζει δὲ μᾶλλον εἰς μὴ πεπαλαιωμένα ἀπώρωτα κατάγματα καὶ εἰς ὅσα δὲν διεπλάσθη στερεὰ ἢ μεταξὺ τῶν ἄκρων παρεμπύπτουσα οὐσία.

Ἄξιονημόνευτος ἐνταῦθα εἶναι καὶ ἡ κατ' ἐπανάληψιν προσκόλλησις ἐκδορίων εἰς τὴν ἐν τῷ κατάγματι ἐπικειμένην τοῦ δέρματος ἐπιφάνειαν ὀκτὼ ἢ δέκα ἐβδομά-
δας μετὰ τὸ γενόμενον κατάγμα, (κατὰ τὸν Βρόδίου)· δεύτερον ἡ ἐπίκουσις τοῦ δέρμα-
τος μὲ τὸ χυτὸν νιτρικὸν κάλι (κατὰ τὸν Ἀρτιστόνην), (Martistoue) καὶ ἡ ἐπίχρισις
μὲ τὸ δι' ἰώδους βάμμα (κατὰ τὸν Βουχανάνην (Buchanan)).

§. 6.

Ὅπως δὲ ἐξαλείψωσι τὰς περιχονδρωθίσιας ἐπιφανείας τῶν ἄκρων τοῦ κατάγματος καὶ ἐνεργήσωσι τὴν οἰκείαν πλαστικὴν φλεγμονὴν εἰς ταύτας, μετεχειρίσθησαν οἱ ἰατροὶ διαφόρους καυστικὰς ὕλας· ὅλον τὸ ἄκρατον νιτρικὸν ὄξυ ὁ Ὀλλερόθης (Ollenroth) τὸ χυτὸν νιτρικὸν κάλι, ὁ Ἐβῶων τὸ ὑποξειδωμένον ὑγρὸν ἀλυκὸν στίμιμι ὁ Βειλίγγηρος (Wei-
linger) καὶ τὸν χυτὸν νιτρικὸν ἄργυρον ὁ Κιρκοβρίδης (Kirkbride). Προ-
σέτι δὲ ἀξιονημόνευτος εἶναι καὶ ἡ ἀγωγή τοῦ Μαύρου, ὅστις διεμβάλ-
λει μεταξὺ τῶν ἄκρων τοῦ κατάγματος σωληνάριον μετάλλινον καὶ εὐο-
διάζει ἔπειτα εἰς τοῦτο κατ' ἐπανάληψιν στελεεὸν σιδηροῦν εἰς ζέον ὕδωρ
βεθυθισμένον πρῶτον, παρομοίως καὶ, κατὰ τὸν Ἡλσην, (Huelse) ἢ ἐν τῷ
τραύματι ἔγχυσις ἐρεθιστικῆς ὕλης.

§. 7.

Ὅπως δὲ ἀποπρίσωμεν τὰς ὑπαλειφομένας ὑπὸ χόνδρου ἐπιφανείας τῶν ἄκρων τοῦ κατάγματος, ἀνάγκη πρῶτον νὰ γυμνώσωμεν τὸ ὄστυν ἀπὸ τῶν περικειμένων καὶ συνεχῶν μορίων, ἐντέμνοντες κατ' εὐθυρίαν ἀρ-
κούντως κατ' ἐκείνην τὴν πλευρὰν τοῦ πεπονθότος μορίου, καθ' ἣν τὸ ὄστυν
ἐπισκεπάζεται ὑπ' ὀλιγωτέρων σαρκῶν, καὶ καθ' ἣν δυνάμεθαι ν' ἀποφύγω-
μεν πᾶσαν ἐπισήμων ἀγγείων καὶ νεύρων βλάβην· δεύτερον δὲ νὰ ἐξώ-

σωμεν τὸ ὄστον κατὰ τὴν γενομένην ἔντομήν, καὶ τρίτον, προφυλάσσομεν ἀπὸ πάσης βλάβης τὰ ἀπαλὰ μόρια δι' ὑποθέσεως ἐλάσματος, ἢ ἀποκόψωμεν δι' οἰκείου πρίονος πρῶτον τὸ κάτω καὶ δευτέρον τὸ ἄνω ἄκρον τοῦ κατεαγῆτος ὄστου. Μετὰ ταῦτα δὲ, ἐπιδέσαντες τὰ αἰμορραγοῦντα ἀγγεῖα, συνάγομεν εἰκότως πρὸς ἄλληλα τὰ ἄκρα τοῦ κατάγματος, καὶ πράττομεν ἐν γένει ὅ,τι καὶ εἰς τὰ μετὰ τραύματος ἐπιπεπλεγμένα κατάγματα. Πρὸ πάντων δὲ μὴ λησμονήσωμεν, ὅτι ἐν τῇ ἀποθεραπείᾳ μετὰ τὴν διέκπρισιν τῶν ἄκρων τοῦ κατάγματος δεόν νὰ μὴ ἀποβάλωμεν ἄωρ τῆς πωρώσεως τὴν ἐλπίδα, ἐπειδὴ αὕτη, ὡς ἐκ πείρας γνωρίζω, γίνεται καὶ μετὰ μακροτάτου χρόνου παρέλευσιν. Εἶμαι δὲ βέβαιος, ὅτι διὰ τοῦτο καὶ μόνον ἀπέτυχον ἕνια τῶν οὕτω διεκπρισθέντων καταγμάτων (1). Ἴνα δὲ μετὰ τὴν διέκπρισιν κρατήσωσιν ἀκριβέστερον καὶ ἀσφαλέστερον εἰς συνάφειαν τὰ ἄκρα, διετρήθησαν (κατὰ τὸν Ῥοδίγηρον (Rodgers) Μόττην (Mott) καὶ Φλαύβετον (Flaubert) τὰ χεῖλη τῶν ἄκρων μέχρι τοῦ μυελούχου σωλήνος, καὶ διὰ τῆς ὁπῆς διεῖρον ἀργυρόνημα, καὶ συστρέψαντες ἔπειτα τὰ ἄκρα τούτου ἢ διεκβαλόντες ἀμφοτέρω διὰ τινος σωληναρίου ἑστερέωσαν τὴν πρὸς ἄλληλα συνάφειαν τῶν ἄκρων τοῦ ὄστου. Πρὸς τοῦτο δὲ, κατὰ τὸν Φλαύβετον, καλὸν εἶναι, νὰ διεκπρίσωμεν λοξῶς τὰ ἄκρα τοῦ ὄστου ὅπως γείνη συνέφεια πρῶταυτετέρα.

Ἐὰν δὲ τὰ ἄκρα τοῦ κατάγματος κείνται πολὺ κατὰ βάθος, καὶ δὲν δυνάμεθα ἢ ἀποφιλῶσωμεν ταῦτα ἀπὸ τῶν ἀπαλῶν μορίων, δυνάμεθα πρὸς ἀπόπρισιν αὐτῶν νὰ μεταχειρισθῶμεν κάλλιστα τὸν Ῥένιον ὀστεοπρίστην· ἀλλ' ἐπίστε δύσκολον εἶναι καὶ ἀδύνατον νὰ φθάσωμεν τὸ ἕτερον τῶν ἄκρων τοῦ κατάγματος, ὅταν τοῦτο ἀνήκη εἰς τὸ ἄνω ἄκρον τοῦ ὄστου, καὶ περιέχηται ὑπὸ πολλῶν ἀπαλῶν μορίων. Εἰς τοιαύτας περιπτώσεις ἀρκεῖ (κατὰ τὸν Πίγγην) ἡ ἀγωγή τοῦ Δυπυτρένου, ἢ ἀποπρίσωμεν τὸ φθανόμενον μόνον ἄκρον τοῦ κατάγματος, καὶ νὰ φέρωμεν αὐτὸ εἰς συνάφειαν μετὰ τοῦ μὴ φθανομένου.

Ὁ δὲ Βρόδιος εἰς ἀπώρωτον τῆς κνήμης κάταγμα, πρὸς ὃ ἀνωφελῶς εἶχον μεταχειρισθῆ τὸν λημνίσκον καὶ τὴν προσπίεσιν, ἐνέβαλε τομήν εἰς τὴν κνήμην καὶ ἀφελὼν μὲ τὸ μαχαίριον τὴν ἡμισυνδεσμώδη καὶ χονδρῶδη οὐσίαν, μεθ' ἧς εἶχον συμφύσει τὰ ἄκρα τοῦ κατάγματος, ἀπέξεσεν ἀμφοτέρας τὰς ἐπιφάνειας τοῦ ὄστου, καὶ ἐνέπλησε τὸ τραῦμα ῥάκους λίνου, ὅπερ διέμεινε τρεῖς ἢ τέσσαρας ἡμέρας πρὸς ἐμπλήρωσιν τοῦ τραύματος μετὰ κεγχροειδεῖς σάρκας· ὕστερον δὲ μετεχειρίσθη τὴν πίεσιν, ὅπως τηρηθῶσι τὰ ἄκρα τοῦ κατάγματος εἰς στερεὰν καὶ ἰσχυρὰν συνάφειαν.

§. 8.

Ἡ δὲ διεκβολὴ τοῦ λημνίσκου γίνεται τὸν δε τὸν τρόπον· τείναντες καὶ ἀντιτείναντες προσηκόντως τὸ πεπονηθὸς μόριον σχηματίζομεν κατὰ τὸ

(1) Εἰς ἄνδρα νέον καὶ χοιραδικόν, ἐν ᾧ ἐνήργησα τὴν διέκπρισιν τῶν ἄκρων τοῦ ἐν ἀπωρωσίᾳ μείναντος κατάγματος τοῦ βραχίονος, εὗρον ὅλως κινητὰ ταῦτα μετὰ ἕξ μηνῶν παρέλευσιν. Ἀλλ' ὅμως διὰ τῆς ἐπιμόνου χρήσεως τοῦ ἐπιδέσμου ἐγένεν ἡ πώρωσις ἐντελής εἰς τοὺς δύο ἔπειτα μῆνας.

εἰκὸς τὰ ἄκρα τοῦ κατάγματος, ἄπερ ἀπάγομεν μάλιστα καὶ μικρὸν τι ἀπ' ἀλλήλων· ἔπειτα δὲ ἐκλέγομεν εἰκότως πεφυλαγμένως τὸν τόπον, καθ' ὃν μέλλομεν νὰ διεκβάλωμεν τὸ λημνισκοφόρον κοπάριον δι' ὄλου τοῦ πεπονθότος μορίου τοιουτοτρόπως, ὥστε χωρὶς νὰ βλάψωμεν ἐπίσημον ἀγγεῖον μηδὲ νεῦρον, νὰ φέρωμεν τὸν διεκβαλλόμενον λημνίσκον ἀναμέσον τῶν ἄκρων τοῦ κατάγματος· οἰκειότερον ἦτον ἴσως ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ νὰ ἐκτέμνωμεν ἑκατέρωθεν τοῦ ὄστου, ὅπως διεκβάλωμεν ἀσφαλέστερον καὶ ὀριστικώτερον ἀνὰ μέσον τῶν ἄκρων τοῦ λημνίσκου. Μετὰ τοῦτο δὲ ἐκτείνομεν κατὰ τὸ εἶκος τὸ πεπονθὸς μῶριον καὶ κρατοῦμεν αὐτὸ εἰς τὸ προσήκον σχῆμα διὰ τοῦ προσήκοντος ἐπιδέσμου· τὸν λημνίσκον ἔπειτα ἐλκύομεν καθ' ἡμέραν ἔνθεν κακεῖθεν, ὅπως ἐνεργήσωμεν φλεγμονὴν τὴν οἰκείαν. Ἀλλὰ πόσον πρέπει νὰ διαμείνῃ ὁ λημνίσκος, πάνυ διάφοροι περὶ τούτου εἰσὶν αἱ γνώμαι τῶν ἰατρῶν, ὧν οἱ μὲν ἐξαίρουσι τοῦτον, ὅταν ἴδωσιν, ὅτι συνεχόνται τὰ ἄκρα τῶν ὀστέων, οἱ δὲ, ἀφίνουσιν αὐτὸν ἐπὶ μῆνας τρεῖς ἢ τέσσαρας καὶ ἐπέκεινα, ὁ δὲ Δίστων ἄφισεν αὐτὸν ἐπὶ δέκα καὶ τρεῖς μῆνας, καὶ ἄλλοι μόνον ἐπὶ μίαν, ὅσο, ἢ τρεῖς ἑβδομάδας. Δύσκολον εἶναι νὰ δώσωμεν κανόνα περὶ τούτου τακτικόν. Ἐὰν ὅμως συλλογισθῶμεν, ὅτι διὰ τῆς μακροχρονίου τοῦ λημνίσκου διαμονῆς εὐκόλως προκαλεῖται πύησις ἀφθονος, διὰ ταύτης δὲ βλάπτεται ἢ πύρωσις ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, καὶ ὁ σκοπὸς τοῦ λημνίσκου εἶναι νὰ προκαλέσωμεν φλεγμονὴν τὴν οἰκείαν, καταλαμβάνομεν, ὅτι χρησιμώτατον εἶναι ν' ἀφίνωμεν τὸν λημνίσκον ἕως ἂν γεννηθῇ φλεγμονὴ καὶ ἐξόγκωσις ἢ οἰκεία.

Ὁ Βεῖνόδοτος μετεχειρίσθη ἐπιτυχῶς τὸ βελονοειδὲς αὐτοῦ τρύπανον, δι' οὗ διεξέβαλε σφηνοειδῆ λημνίσκον ἐπιχρίων αὐτὸν μὲ ἐρεθιστικὰς ἀλοιφάς.

Ὁ δὲ Ὀππήμενος (Orpenheim) λέγει, ἵνα καταστήσωμεν τὴν ἐνέργειαν τοῦ λημνίσκου ἰσχυρωτέραν, βεβαιωτέραν τε καὶ δραστήκιωτέραν εἰς ὅσας περιπτώσεις ἐκ τῶν προτέρων οὐδεμίαν ἐλπίζομεν ἐκ τοῦ λημνίσκου ὠφέλειαν, νὰ διεκβάλωμεν δύο λημνίσκους οὐχὶ ὡς μέχρι τοῦδε ἐγένετο διὰ τῆς νεοπλασθεῖσης μεταξύ τῶν ἄκρων χονδρώδους οὐσίας, ἀλλ' οὕτως, ὥστε ἕκαστος λημνίσκος νὰ συνεφάπτεται τοῦ ἑτέρου τῶν ἄκρων, καὶ νὰ διαμείνωσιν οὕτοι ἕως ἂν ἡ πύησις ἐπέλθῃ κατὰ εἶκος, ἔπειτα δὲ ἐξαιρούμεν αὐτοὺς ἐκ μιᾶς. Εἰς δύο δεινотάτας περιπτώσεις ἐπέτυχε διὰ τῆς ἀγωγῆς ταύτης ὁ Ὀππήμενος.

Μετὰ τὸν λημνίσκον ἔπεται καὶ ἡ δίσραις βρόχου, ὅπως διὰ τῆς συσφιγῆως αὐτοῦ, κατὰ μικρὸν γινομένης, διακόψωμεν κατὰ μικρὸν τὴν συνάπτουσαν τὰ ἄκρα τοῦ ὄστου μεσοῦσιαν.

§. 9.

Ἡ χρῆσις τοῦ λημνίσκου εἶναι καὶ δύσκολος καὶ κινδυνώδης, ὅταν ἢ τὸ κατάγμα λοξόν, καὶ ὅταν αἱ ἐπιφάνειαι τῶν ἄκρων τοῦ κατάγματος προσεγγίζωσιν οὕτως ἀλλήλαις, ὥστε διεκβάλλοντες τὸ κοπάριον δυνάμεθα νὰ βλάψωμεν μεγάλα ἀγγεῖα καὶ νεῦρα, ἢ ὅταν ὧτιν οὕτω στερεῶς

ἐπικείμενοι, ὥστε δυσκόλως ἢ οὐδόλως δυνάμεθα νὰ διεκβάλωμεν τὸ κοπάριον. Ὄταν δὲ τὰ ἄκρα τοῦ κατσαγότος ὅσπου ἐπίκεινται ταιουτοτρόπως ἀλλήλοις, ὥστε αἱ ἐπιφάνειαι αὐτῶν συνέχονται μόνον κατὰ τινα μικρὸν τύπον, πρέπει πρῶτον διὰ τῆς ἐπιμόνου τάσεως νὰ σχηματίσωμεν κατὰ τὸ εἶκος τὰ ἄκρα τοῦ κατάγματος, ἐὰν θέλωμεν νὰ ὠφελήσωμεν ὀπωστοῦν διὰ τῆς διεκβολῆς τοῦ λημνίσκου, ἢ νὰ ἐνεργήσωμεν κατὰ τὴν ἀγωγὴν τοῦ Ὀππηείου.

§. 10.

Ἡ διεκβολὴ τοῦ λημνίσκου εἶν' ἐγχείρησις ἀπλουστέρα καὶ ἀκινδυνωτέρα τῆς ἀποπρίσεως τῶν ἄκρων τοῦ κατάγματος, καὶ ἡ δι' αὐτῆς ἐνεργουμένη ἴασις γίνεται χωρὶς νὰ γείνη βραχύτερον τὸ πεπονηθὸς μόριον. Ἀλλὰ δι' αὐτὴν ταύτην τὴν ἐλάσσον' αὐτῆς ἐνέργειαν δὲν ὠφελεῖ ἐνίοτε, ὅταν τὰ ἄκρα τοῦ κατάγματος ὧσιν ἠνωμένα διὰ χονδρῶδους πλατείας οὐσίας, ἢ διὰ ψευδοῦς τῷ ὄντι ἀρθρώσεως. Ἡ ἐπίχρισις τοῦ λημνίσκου μὲ ἐρεθιστικὰς ἀλοιφάς, πρὸς δραστηχωτέραν ἐνέργειαν, καὶ ἡ μακροχρονία διαμονὴ τοῦ λημνίσκου, δύνατ' εὐκόλως νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς ἐρυσιπελατώδεις φλεγμονάς, εἰς ἀποστήματα καὶ εἰς ἐρεθισμοὺς ἰδιογενεῖς τῆς κατασκευῆς τοῦ σώματος τοῦ ἀρρώστου. Τὰ ἐπιγεγόμενα μετὰ τὴν ἀπόπρισιν τῶν ἄκρων τοῦ κατάγματος συμπτώματα δύνανται νὰ ᾖναι λίαν ἐπικίνδυνα· ἐκ ταύτης δύναται νὰ γεννηθῇ σφοδρὰ φλεγμονή, πύησις καὶ γάγγραινα, ταῦτα δὲ δύνανται νὰ ἐπαγάγῃσι καὶ θάνατον. Ἡ ἀπόπρισις κατὰ τὸν μηρὸν δύναται νὰ εἶναι δυσκολωτάτη καὶ κινδυνωδεστάτη, ἀλλ' ὅμως ἔγινεν ἐπιτυχῶς· καὶ ἐν ᾧ πάλαι ἐνομιζετο ἀκατόρθωτος εἰς τὰ ἐκ δύο ὀσῶν συγκεῖμενα κῶλα, ἐξετελέσθη ὑπὸ τοῦ Φρίκου, Κιτταδίνου (Cittadini) καὶ ἐμοῦ κατὰ τὸν πῆχυν. Ἄλλως δὲ τῶν ἰατρῶν αἱ γνώμαι περὶ τῆς προτιμῆσεως τῆς διεκβολῆς τοῦ λημνίσκου ἢ τῆς ἀποπρίσεως, εἰσὶ διηρημένοι, ἐπειδὴ καὶ τῆς μιᾶς καὶ τῆς ἄλλης ἀγωγῆς τὰ περιγεγόμενα εἰσὶ καὶ καλὰ καὶ κακὰ, καὶ μεγάλοι ἐξίσου ἰατροὶ εἰσὶν ὑπὲρ καὶ κατὰ τῆς μὲν καθὼς ὑπὲρ καὶ κατὰ τῆς δέ. Ὅθεν πάντοτε πρέπει νὰ κρίνωμεν ἀκριβῶς τὰς σχέσεις τοῦ εἰδικοῦ περιστατικοῦ καθ' ὅλας αὐτοῦ τὰς ἀναφορὰς πρὶν ἢ θελήσωμεν νὰ ἐνεργήσωμεν χειρουργίαν τινα, καὶ νὰ προσέξωμεν πρὸ πάντων, ἂν δὲν δυνάμεθα ἴσως δι' ἐφαρμογῆς οἰκείων ἐπιδέσμων νὰ βελτιώσωμεν καὶ νὰ κατασῆσωμεν φορητὴν τὴν κατάσκαψιν τοῦ ἀρρώστου.

Β'.

Περὶ λαγώχειλος.

§. 11.

Λαγώχειλος. εἶναι διαίρεσις τῶν χειλέων τοῦ στόματος, ἥς ἀμύ-
 τερα τὰ χεῖλη ἐπικαλύπτονται μὲ τὸ κατὰ φύσιν δέρμα τῶν χειλέων. Ἡ
 διαίρεσις αὕτη εἶναι μὲν πάντοτε διαμαρτία τῆς πρώτης τοῦ ἀνθρώπου
 διαπλάσεως, δύναται δὲ νὰ γείνη καὶ διὰ πεπαλαιωμένην διαίρεσιν τῶν
 χειλέων, ὅταν τὰ χεῖλη τῆς τραυματικῆς λύσεως τῆς συνεχείας αὐτῶν,
 μὴ συναφθέντα πρὸς ἄλληλα, ἐπιδερμιδοῦσι· καὶ ὅταν μὲν ἡ διαμαρτία
 τῆς φύσεως, τὰ χεῖλη αὐτῆς εἰσὶ λεία καὶ τρυφερῶς ἐπιδερμισμένα· ἄνισα
 δὲ καὶ τυλῶδη, ὅταν ἡ τραυματισμοῦ ἔκγονος. Εἶναι δὲ τὸ λαγώχειλος
 σχεδὸν πάντοτε κατὰ τὸ ἄνω χεῖλος, σπανιώτατον δὲ κατὰ τὸ κάτω· ἡ
 δὲ διαίρεσις εἶναι ἢ κατὰ μέρος ἢ καθ' ὅλον τὸ χεῖλος, πολλάκις δὲ μετὰ
 τῆς διαιρέσεως τῶν ἀπαλῶν μορίων εἶναι καὶ διαίρεσις τοῦ ὄστοῦ τῆς ἄνω
 γένουσι καὶ τῆς ὑπερώης (λυκόστομα). Ἡ σχισμὴ ὅτε μὲν εἶναι ἀπλή, ὅτε
 δὲ εὐρίσκεται μεταξὺ τῶν χειλέων αὐτῆς καὶ ἕτερον μικρότερον ἢ μεγα-
 λείτερον τεμάχιον. Πολλάκις δὲ ἐξέχουσι μεταξὺ τῆς σχισμῆς ἐξοστῶσεις,
 ἣ οἱ ὀδόντες εἰς τοὺς ἠλικιωμένους. Καὶ τὰ μὲν παιδιά ἐμποδίζονται εἰς
 τὴν θήλασιν μόνον, ὅταν μετὰ τῆς διαίρέσεως τῶν χειλέων ἢ καὶ διαί-
 ρεσις τοῦ ὄστοῦ, οἱ δὲ ἠλικιωμένοι προφέρουσι ἄσαφῶς καὶ μάλιστα τὰ
 διὰ τῶν χειλέων προφερόμενα γράμματα.

§. 12.

Τὸ ἐκ γενετῆς λαγώχειλος καὶ λυκόστομα εἶν' ἔκγονον τῆς κωλυθείσης
 ἀναπτύξεως τῶν χειλέων καὶ τῶν ὀστέων τῆς γένουσι. Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ
 τοῦτο, καθὼς καὶ τὸ λυκόστομα, εἶναι κατὰ τὸ ἀριστερὸν μέρος τοῦ χει-
 λους, ἐν ᾧ τὸ δεξιὸν ἔχει κατὰ φύσιν. Πολλάκις ὁμοῦ εἶναι κατὰ τὸ κάτω
 μέρος τοῦ διαφράγματος τεμάχιον ὄστοῦ, ἐν ᾧ εἰσὶν ἐγγομφωμένοι πλει-
 ότεροι τομεῖς (διπλοῦν λυκόστομα)· παρατηρήθη δὲ, ὅτι πολλοὶ τῶν ἐχόν-
 των λαγώχειλος καὶ λυκόστομα οὐδὲ ὄσφρησιν εἶχον.

§. 13.

Τὸ λαγώχειλος ἰᾶται μόνον διὰ τῆς ἐγχειρήσεως, ἥτις γίνεται δι' ἀπο-
 κατῆς τῶν χειλέων τῆς σχισμῆς μὲ τὸ μαχαίριον ἢ μὲ τὸ ψαλίδιον, καὶ
 διὰ τῆς συναγωγῆς τῶν νεοτρώτων χειλέων πρὸς ἄλληλα· ἡ ἐγχειρήσις
 αὕτη ἐκτελεῖται τόσῳ εὐκολώτερον, ὅσῳ ἀπλουστέρα εἶναι ἡ διαίρεσις.
 Ὅταν δὲ μετὰ τῆς διαίρέσεως τῶν χειλέων ὑπάρχη καὶ τοῦ οὐρανίσκου
 διαίρεσις, ἡ διαίρεσις αὕτη ἰᾶτ' ἐνίοτε μετὰ τὴν ἴασιν τῆς διαιρέσεως τῶν

ἀπαλῶν μορίων· ἀλλ' αὕτη δύναται νὰ μείνη καὶ ἐφ' ὅλης τῆς ζωῆς. Ἐκ πείρας γνωρίζομεν, ὅτι ἡ ἐγχείρησις δύναται νὰ γείνη καὶ εἰς νεαρῶτατα παιδία· ἀλλ' ὅμως καλὸν εἶναι νὰ ἀναβάλληται μέχρι τοῦ ὀγδοῦ μηνός· καὶ μόνον ὅταν μετὰ τῆς διαιρέσεως τῶν χειλέων ὑπάρχη καὶ διαίρεσις τοῦ οὐρανίσκου, καὶ ὅταν ἐκ τούτου ἐμποδίζηται τὸ παιδίον εἰς τὴν θήλασιν, εἶναι καλὸν νὰ γείνη ἡ ἐγχείρησις κατὰ τοὺς πρώτους ἕξ μῆνας. Εἰς δὲ τὰ διετῆ παιδία ἀναβάλλομεν τὴν ἐγχείρησιν ἕως ἂν εὐ φρονήσωσι ταῦτα. Τὸ νὰ συνάγωμεν προηγουμένως τὰ χεῖλη τῆς σχισμῆς πρὸς ἄλληλα μὲ ταινίας κολλητικῆς ἐμπλάστρου ἢ μ' ἐπιδέσμους οὐδόλως μὲν ὠφελεῖ εἰς τὴν εὐκόλον αὐτῶν ἔνωσιν μετὰ τὴν γενομένην ἐγχείρησιν, ἔχει ὅμως τὸ καλὸν, ὅτι συνιθίζει τὸ παιδίον εἰς τὴν ἐπίδεσιν ταύτην. Ἐὰν δὲ ἀγαμέσον τῶν χειλέων ἢ ἐξόστωσις, δέον πρῶτον ἀφ' οὗ ἀπολούσωμεν τὸ σκέπον αὐτὴν δέρμα, ν' ἀφαιρέσωμεν ταύτην διὰ τῆς ὀστάγρας, καὶ νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν αἰμορραγίαν, ἔπειτα δὲ νὰ ἐνεργήσωμεν τὴν ἐγχείρησιν μεταχειριζόμενοι τὸ οἰκονομηθὲν δέρμα πρὸς σπέκασιν τοῦ διαφράγματος. Ἄν ὅμως ἐν τῷ μέσῳ τῆς σχισμῆς ἐξέχωσιν ἀδόντες, δέον νὰ ἐξαιρέσωμεν μὲν αὐτούς, γαλακτίας ὄντας, νὰ εὐθείασωμεν δὲ διὰ τῆς ἐπιμόνου πιέσεως, ἐμμόνου ὄντας, νὰ ἐξαιρέσωμεν δὲ καὶ αὐτούς μὴ εὐθείαζομένους. Πρὶν δ' ἐγχειρήσωμεν, πρέπει πάντοτε νὰ φυλάσσωμεν τὸ παιδίον ἐφ' ἱκανὸν χρόνον ἀγρυπνῶν.

Ἡ δὲ ἐγχείρησις ἐνεργεῖται τόνδε τὸν τρόπον· βοηθός τις λαμβάνει τὸ παιδίον εἰς τὰς ἀγκάλας, καὶ τὰ μὲν πόδι' αὐτοῦ βάλλει μεταξύ τῶν ἑαυτοῦ σκελῶν, τὰ δὲ χεῖρα κρατεῖ μὲ τὰς ἑαυτοῦ χεῖρας· ἕτερος δὲ βοηθός προσηλθὼν εἰς τὸ στῆθος τοῦ πρώτου· βοηθοῦ τὴν κεφαλὴν τοῦ παιδίου, βάλλων τὰς ἑαυτοῦ χεῖρας ἐκατέρωθεν ὑπὸ τὴν κάτω σιαγόνα τοῦ παιδίου, προσκινῶν μικρὸν τι πρὸς τὰ ἐμπροσθεν τὸ δέρμα τῶν παρεῖων, καὶ ἐπιπιέζων ταυτοχρόνως τὴν κατὰ τὴν γένυν ἀρτηρίαν· ἡ κεφαλὴ τοῦ παιδίου πρέπει πάντοτε νὰ ἐγκλίνηται μικρὸν τι πρὸς τὰ πρόσω, καὶ διαιρηταί τὸ πεπονηθὸς χεῖλος ἀρκούντως μὲ μαχαίριον κυρτὸν, ὅταν ἡ προσπεφυκὸς εἰς τὰ οὖλα.

Ὁ χειρουργὸς λαμβάνει ἔπειτα μὲ τὸν ἀντίχειρα καὶ λιχανὸν τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς ἢ μὲ λαβίδα τὴν κάτω γωνίαν τοῦ ἀριστεροῦ χείλους τῆς σχισμῆς, σύρει αὐτὸ ὀλίγον καὶ ὠθεῖ τὸ εἰς ἀμβλύ· λήγον σκέλος ψαλιδοῦ ἰσχυροῦ, καὶ ἀμβλυγωνίως κατὰ τὴν ἀκμὴν συγκεκαμμένου, ὑποκάτω τοῦ χείλους, ἕως ἂν φθάσῃ ἡ αἰχμὴ τοῦ ψαλιδίου ὑπεράνω τῆς γωνίας

τῆς σχισμῆς, καὶ οὕτως ὠθῶν τὸ ψαλίδιον πρὸς τὰ ἄνω ὀλίγον, ἐκκόπτει ὅλον τὸ ἐρυθρὸν χεῖλος τῆς σχισμῆς κατὰ μῆκος αὐτῆς, ἔπειτα δὲ λαμβάνει μὲ τὸν ἀντίχειρα καὶ λιχανὸν τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς τὴν κάτω γωνίαν τοῦ δεξιῦ χεῖλους τῆς σχισμῆς, καὶ πράττει εἰς αὐτὸ ὅ,τι ἦδη ἔπραξε καὶ εἰς τὸ ἀριστερὸν διασταυρόνων τὰς ἑαυτοῦ χεῖρας. Ἀμφοτέρων δὲ τῶν χειλῶν αἱ ἀρτιγενεῖς τομαὶ πρέπει νὰ ἐνῶνται ἀκριβῶς ὑπεράνω τῆς γωνίας τῆς πεπαλαιωμένης διαιρέσεως. Καὶ ἂν ἡ σκοπούμενη τομὴ δὲν τελειώσῃ ἐκ μιᾶς, ἀποπερατόνει ταύτην ὁ χειρουργὸς ἐξακολουθῶν κατὰ τὴν αὐτὴν ἕξιν καὶ μὴ διατείνων πολὺ τὸ χωρισθὲν μέρος.

§. 15.

Ὅταν ὁ χειρουργὸς θέλῃ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἐγχείρησιν μὲ τὸ μαχαιρίον, στηρίζει τὸ χεῖλος ἐπὶ ὑποβαλλομένου ξυλίνου πετάλου, ἢ ὅ,τι χρησιμώτερον, μὲ τὸ χεῖλοκατόχον τοῦ Βεϊλλίου, οὗ χεῖλοκατόχου τὸ σκέλος ἐκείνο, ἐν ᾧ εἶναι καθ' ὅλον τὸ μῆκος πέταλον φελλοῦ ἢ ξύλου προσηρμοσμένον, βάλλεται ὑποκάτω τοῦ χεῖλους ἕως ὑπεράνω τῆς γωνίας τῆς ὑπαρχούσης σχισμῆς κατὰ τρόπον, ὡσεὶ καὶ τὰ δύο σκέλη τοῦ χεῖλοκατόχου προσπιεζόμενα, ν' ἀπέχωσιν ὅσον γραμμῆς τοῦ παρά φύσιν χεῖλους τῆς προκειμένης σχισμῆς ὅσον γραμμῆς δὲ ὑπεράνω τῆς γωνίας αὐτῆς διωθεῖ ὁ χειρουργὸς τὴν αἰχμὴν τοῦ μαχαιρίου καὶ θλίβων τὴν ἀκμὴν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὑποβληθέντος σκέλους τοῦ χεῖλοκατόχου καὶ παρά τὸ ἐξωθεν ἐπικείμενον αὐτοῦ σκέλος ἐκκόπτει ὅλον τὸ παρά φύσιν χεῖλος· παρομοίως πράττει καὶ εἰς τὸ ἀπέναντι χεῖλος, διωθῶν τὴν αἰχμὴν τοῦ μαχαιρίου, ὅθεν ἤρχησε προηγουμένως ἡ τομὴ. Ἡ ἀγωγή αὕτη ἐπὶ τῇ χρήσει τοῦ μαχαιρίου παρέχει τὴν πλείστην ἀσφάλειαν καὶ εὐκολίαν πρὸς ἀποκοπὴν τῶν χειλῶν τῆς σχισμῆς· εἶναι δὲ χρησιμώτερον τοῦτο, ἢ ἡ χρῆσις μαχαιρίου καμπτοῦ καὶ ὀξυαἰχμου, ὅπερ, διατείναντες εἰκότως τὸ χεῖλος τῆς σχισμῆς, διωθοῦμεν κατὰ τὸ ἀνώτατον μέρος αὐτῆς ἀπὸ τῶν ἔσω πρὸς τὰ ἔξω καὶ σύρομεν αὐτὸ ἔπειτα ἐπὶ τὰ κάτω.

§. 16.

Ἡ ἀσημαντος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ αἰμορραγία ἐπέχεται διὰ τῆς ἐνώσεως τῶν χειλῶν, ἣτις γίνεται διὰ τῆς περιελάδος ραφῆς (sutura circumvoluta). Εἰς ἐκτέλεσιν δὲ τῆς ραφῆς ταύτης μεταχειριζόμεθα σκολόπια εὐθέα χρυσᾶ ἢ ἀργυρᾶ, ἅπερ φέρουσι κατὰ τὰ ἄκρ' αὐτῶν αἰχμὰς ἐκ χύλυθος καὶ διὰ στρόφιγγος μετὰ τῶν σκολοπίων συνεχόμενας· ἢ κάλλιστα καρφοβελόνας τῶν ἐντομολόγων. Ὁ χειρουργὸς κρατεῖ μὲ τὸν ἀντίχειρα καὶ λιχανὸν τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς τὸ ἀριστερὸν χεῖλος τῆς τομῆς καὶ διωθεῖ τὴν αἰχμὴν τοῦ σκολοπίου πλησίον μὲν τοῦ ἐρυθροῦ χεῖλους, ὅταν τριῶν

δὲ ἡ τεσσάρων γραμμῶν μακρὰν τοῦ χεῖλους τῆς τομῆς καθέτως, ἕως ἀνφθάσει εἰς τὸν ἔνδοθεν τοῦ χεῖλους χιτῶνα, καὶ σχηματίζων ταύτην ἔπειτα ἐπικαρσίως διωθεῖ ἕως ἀν αὕτη φανῇ παρὰ τὸν ἐντὸς χιτῶνα τοῦ χεῖλους εἰς τὸ χεῖλος τῆς τομῆς, συνάγει δὲ κατόπιν τὸ ἀπέναντι χεῖλος τῆς τομῆς μὲ τοὺς δακτύλους τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς πρὸς τὸ διακεντηθέν χεῖλος, καὶ διακεντῶν καὶ τοῦτο κατὰ τὸ αὐτὸ σχῆμα διεκβάλλει τὸ σκολόπιον εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος· ἀφελὼν δὲ τὴν αἰχμὴν ἀπὸ τοῦ σκολοπίου, καὶ περιβαλὼν εἰς αὐτὸ ράμμα, οὗ τὰ ἄκρα ἐλκύνονται πρὸς τὰ κάτω ὑπὸ τινος τῶν βοηθῶν, ὅσον δύο ἢ ὅσον τριῶν γραμμῶν μακρὰν τοῦ διεκβλήθέντος σκολοπίου, διεκβάλλει ὁ χειρουργὸς καὶ ἕτερον καὶ, ἀν ἡ μέγα τὸ σχίσμα, τρίτον καὶ τέταρτον. Τὰ σκολόπια δεόν νὰ διαπειρῶνται πυκνότερα κατὰ τὸν ἔνδοθεν τοῦ χεῖλους χιτῶνα, ἐπειδὴ διὰ τούτου μόνου συνάγονται τὰ χεῖλη τοῦ τραύματος ἀκριβῶς ἐπὶ τὰ ἔσω, καὶ διὰ τῆς περιελάδος βραφῆς ἐπέχεται βεβαίως ἡ αἱμορραγία. Εἰς τὰ σκολόπια ταῦτα περιελλίσσεται ράμμα κηρωτὸν ἐν εἶδει ἐπικαρσίως κειμένου ἀριθμητικῶν στοιχείου σο. καὶ πρῶτον εἰς τὰ ἄνω, ἔπειτα δὲ καὶ εἰς τὰ ἐξῆς, καὶ περισφιγγεται, ὥστε νὰ συναρθῶσιν ἀκριβῶς τὰ χεῖλη τῆς τομῆς πρὸς ἀλληλα. Τὰ ἄκρα τοῦ ράμματος συνδέονται ἐν εἶδει ἀγκύλης. Χρεῖα δὲ νὰ προσέξωμεν ἀκριβῶς, ὥστε τὰ ράμματα νὰ καλύπτωσιν ἀκριβῶς τε καὶ ὁμοτιμῶς πᾶν μέρος τοῦ τραύματος. Ἴνα δὲ μὴ ἐλκωθῇ τὸ δέρμα ὑπὸ τῶν ἄκρων τῶν σκολοπίων, βιάλλομεν ὑποκάτω αὐτῶν τεμάχια κολλητικῶν ἐμπλάστρου καὶ μοτὸν ἐπὶ τῆς ἠνωμένης ἐντομῆς. Πρὸς πλειοτέραν δὲ στήριξιν ἐπικολλῶμεν ταινίαν κολλητικῶν ἐμπλάστρου εἰς σκέλη διηρημένην, ἧς τὴν μεσότητα μὲν βιάλλομεν ὀπισθεν τοῦ αὐχένου, τὰ ἄκρα δὲ φέρομεν ἐκατέρωθεν τῶν ὠτων πρὸς τὰ πρόσω, χιάζομεν ταῦτα εἰς τὰ μεταξύ τῶν σκολοπίων χωρία καὶ ἐπικολλῶμεν ἀντιθέτως ταῦτα. Αἱ ταινίαι αὗται τοῦ κολλητικῶν ἐμπλάστρου συντείνουσι μᾶλλον εἰς τὸν παρεμποδισμὸν τῆς ἀνβολκῆς τῶν χειλέων, ἐν ᾧ κλαίει τὸ παιδίον, ἢ εἰς τὴν ἔνωσιν τοῦ τραύματος.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐγχειρήσεως εἶναι σχεδὸν ἀδιάφορον, ἀν ἐκκόψωμεν τὰ χεῖλη τῆς σχισμῆς μὲ τὸ μαχαίριον ἢ μὲ τὸ ψαλίδιον· προτιμότερον ὅμως εἶναι τὸ μαχαίριον, ὅταν ὦσι τὰ χεῖλη παχέα, τυλώδη καὶ ἄνισα. Ἡ δὲ διὰ τῆς περιελάδος βραφῆς καὶ τῶν εἰρημένων ταινιῶν τοῦ κολλητικῶν ἐμπλάστρου ἔνωσις τῶν ἀριτροπῶν χειλέων εἶναι ἡ καλλίστη, ἐπειδὴ ἡ δι' ἄμματος βραφή, ἣν προτείνουσιν ἔτι οἱ δὲν συναρμῶζει ἀκριβῶς πρὸς ἀλληλα τὰ χεῖλη, ἐκτὸς δὲ τούτου ρήγγυνται τὰ ράμματα. Τὰ ἐνωτικὰ μηχανήματα τοῦ ῥιχτέρου, Στυλκελθέργου (Stueckelberg), καὶ ἄλλων μετακινῶντε' εὐκόλως ὁ δὲ Μάουρ διακεντεῖ τὸ ἀριστερὸν νεότερωτον χεῖλος τῆς σχισμῆς πλησίον τοῦ ἄκρου, μὲ βελόνην, ἣν διεκβάλλει καὶ εἰς τὸ δεξιὸν νεότερωτον χεῖλος ἀπὸ τῶν ἔνδον πρὸς τὰ ἔξω, καὶ δι' αὐτῆς διπλοῦν ράμμα, εἰς οὗ τὸ ἄκρον συ-

νέγεται βῶλος βαμβάκινος, ὥστε διὰ τῆς πίεσεως μὲν αὐτοῦ ἐνούονται τὰ νεώτερα χεῖλη, διὰ τῆς ἐπίδεσεως δὲ τῶν ἄκρων τοῦ βάμματος ἐπὶ βῶλου βαμβακίνου ἀνά μέσον αὐτῶν παρεντιθεμένου κρατεῖται ἡ ἔνωσις, καθὼς καὶ εἰς τὴν ἡλωτὴν ῥαφήν.

"Ἐνιοὶ δὲ παραινῶσι μετὰ τὴν ἤδη ῥηθεῖσαν ῥαφήν νὰ ἐμβάλλωμεν καὶ μίαν ἐτι ἡ δὺο δι' ἄμματος ῥαφὰς εἰς τὸ ἐρυθρὸν μέρος τῶν χειλέων, ὅπως ἐνεργήσωμεν ἔνωσιον ἀκριθεῖ κατὰ τὸν τόπον τοῦτον. Ἀλλὰ περιττὸν εἶναι τοῦτο, ἐὰν ἐμβάλλωμεν ἀκριθεῖς εἰς τὸ ἐρυθρὸν μέρος τοῦ χείλους τὴν πρώτην περιελάδα ῥαφήν.

Ὁ δὲ Ἄμμων παρήνεσε πρὸς ἀκριθεῖ ἔνωσιν διπλὴν δι' ἄμματος ῥαφήν κατὰ τὴν ἔσω καὶ ἔσω πλευρὰν τῶν χειλέων τῆς σχισμῆς. Ἐὰν ὅμως φέρωμεν τὰς βελόνας πυκνότερα κατὰ τὸν ἔσω χιτῶνα τοῦ χείλους, ἐνούονται τὰ ἔσω χεῖλη τοῦ τραύματος ἐπίσης ἀκριθεῖς ὡς καὶ τὰ ἔσω.

Ἐπειδὴ δὲ πολλὰκι μετὰ τὴν χειρουργίαν τοῦ λαγωχείλους, καὶ ἂν ἡ ἔνωσις ἔγειεν ἀκριθεῖς, ἀπομένει κατὰ τὴν ἐρυθρὰν ἄκραν τοῦ χείλους ἐπικαμπή τις, ἣτις γίνεται ἢ διότι ἐπὶ τῇ περισαρξίσει τῶν χειλέων τῆς σχισμῆς δὲν ἀπεκόπη μέρος ἀρκοῦν ἀπὸ τοῦ ἐρυθροῦ μέρους τοῦ χείλους, ἢ διότι ἔπειτα ἐπὶ τῇ αὐξήσει τοῦ χείλους ἡ οὐλὴ δὲν εἶναι εἰκότως ὑπεικτικῆ, ἀλλ' ἀπομένει συνεσταλμένη καὶ οὕτως ἐπάγει τὴν ἐπικαμπὴν τοῦ χείλους. Ὁ Μαλγαίγνης (Gazette médicale 1844. N° 23. p. 371.) λέγει νὰ ἐκκόπτωμεν τὰ χεῖλη τῆς σχισμῆς ἀπὸ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω ἀφίοντες ἀδιαίρετους καὶ κρεμαμένους πρὸς τὰ κάτω τοῦ χείλους τὰς ἄνωθεν διαιρεθείσας ταινίας· ἔπειτα δὲ νὰ συναγάγωμεν τὰ χεῖλη τῆς σχισμῆς ἀπὸ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω, μεθ' ὃ βλέπομεν πόσον μέρος τῆς ἀδιαίρετου ἔτι ταινίας πρὸς τὰ κάτω δεῖ ν' ἀποκόψωμεν, ὅπως ἀποφύγωμεν τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἐπικαμπὴν τοῦ χείλους.

Ἐπ' ἀνίσῳ δὲ ποιότητι τῶν χειλέων τῆς σχισμῆς, ὅταν τὸ μὲν ἦ παχὺ καὶ μακρὸν, τὸ δὲ λεπτὸν καὶ βραχὺ, δεόν, λέγουσι, νὰ περισαρξίζωμεν τὸ μακρὸν μὲν κατὰ τὸ σὺνθεσις μὲ τὸ ψαλίδιον, τὸ βραχὺ δὲ ἐκκόπτοντες μὲ τὸ ψαλίδιον μηνσοῖδῃ ταινίᾳ ὅπως εἰς τὴν ἔνωσιν ἔχωμεν τὸ πρᾶγμα καὶ τοῦ χείλους τούτου μήκος.

Εἰς ὅτι δὲ πρὸ πάντων πρέπει νὰ προσέξωμεν μεγάλως ἐπὶ τῇ ἐγχείρησει τοῦ λαγωχείλους εἶναι ἡ ἔνωσις τοῦ ἐρυθροῦ μέρους τοῦ χείλους νὰ γείνη τοιοῦτοτρόπως, ὥστε ἡ μεταξὺ τοῦ δέρματος καὶ τοῦ ἐρυθροῦ μέρους τοῦ χείλους γραμμὴ νὰ εἶναι ἀκριθεῖς ἐκατέρωθεν.

§. 17.

Μετὰ τὴν ἐγχείρησιν ἐπέχεται ὡς δυνατόν ταχέως ἡ αἰμορροαγία, ἐὰν ἔτι παρῆ, τὸ παιδίον κρατεῖται, ὀλίγον πρὸς τὴν πλευρὰν ἐγκεκλιμένον, κατασιγάζεται κατὰ πάντα δυνατόν τρόπον καὶ ποτίζεται, ἂν κλαίῃ πολὺ, ὀλίγον ἐκ τοῦ δι' ὀπίου σεραπίου. Ἡ τροφὴ προσφέρετ' αὐτῷ διὰ τῆς γωνίας τοῦ στόματος. Ὁ ἐπίδεσμος καθαρίζεται καθ' ἡμέραν μὲ χλιαρὸν ὕδωρ ἐκ τῆς μύτης τῆς ῥινός, καὶ χρίονται ἔπειτα μὲ ἔλαιον τὰ σκολόπια. Τὴν δὲ τετάρτην ἡμέραν ἐξελεύομεν, ἀφ' οὗ πρῶτον ἀφαιρέσωμεν τοῦ κολλητικοῦ ἐμπλάστρου τὰς ταινίας, καθάρισωμεν καὶ χρίσωμεν μὲ ἔλαιον τὰ σκολόπια, πρῶτον τὸ ἀνωτέρω, ἀκόλουθως δὲ καὶ τ' ἄλλα συγκρατοῦντες τὸ χεῖλος μὲ τοὺς δακτύλους τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς, καὶ βάλλομεν τὰς κατλητικὰς ταινίας μέχρις ἂν ἡ ἔνωσις τῆς πληγῆς γείνη στερεά.

§. 18.

Όταν δὲ μετὰ τὴν ἐγχείρησιν ἐπιγείνη φλεγμονὴ μεγάλη, ὅ,τι οὐδέποτε παρετήρησα, ἐπιβρέχομεν τὴν πληγὴν μὲ Γουλλάρδον ὕδωρ προποτίζομεν δὲ τὸ παιδίον ναρκωτικῆς δυνάμεως φάρμακα, ἂν ἀλωθῇ ὑπὸ σπασμῶν. Ἐὰν δὲ τὰ σχολόπια διαρρήξωσι τὰ διακεντηθέντα μέρη, συνάγομεν ταῦτα παρευθὺς ἢ μὲ τὴν περιειλάδα, ἢ μὲ τὴν δι' ἄμματος ῥαφὴν, ἢ ἐὰν ἡ ῥήξις ἦ κατὰ μέρος φόνον, μὲ τὰς κολλητικὰς ταινίας. Τοῦτο δὲ εἶναι τὸ οἰκειότερον εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν, ἐπειδὴ τὰ σχολόπια, διὰ τῶν φλεγμαινόντων χειλέων τοῦ τραύματος διεκβαλλόμενα, διαρρήγνυσι καὶ αὖθις ταῦτα. Τὸ ἀσφαλέστερον πάντων εἰς προφυλακὴν τῆς διαρρήξεως εἶναι νὰ διεκβάλωμεν αὐτὰ ὡς δυνατόν μακρὰν τῶν χειλέων τοῦ τραύματος καὶ νὰ μὴ διαμένωσι ταῦτα ἐπέκεινα τῶν τριῶν ἡμερῶν.

Ὁ Ὀνζηνόρτης (Van Onzenort) παραινεῖ νὰ διεκβάλωμεν τὰς βελόνας ἐκατέρωθεν διὰ τεμαχίων δέρματος, ὅπως ἐμποδίσωμεν αὐτῶν τὴν διάρρηξιν.

§. 19.

Διπλῆς δὲ σχισμῆς οὐσης, ἐκκόπτομεν καὶ τὰ χεῖλη τοῦ μεταξὺ τῆς σχισμῆς εὐρισκομένου τεμαχίου, ἐὰν μὴ ἦ μικρὸν, καὶ διεκβάλλομεν τὰ σχολόπια διὰ τῶν χειλέων τῆς σχισμῆς καὶ τοῦ τεμαχίου τούτου· ἐὰν ὅμως ἦ τοῦτο μικρὸν καὶ δύσμορφον, ἀποκόπτομεν ὅλως αὐτό. Ἀποδοκιμαστέα δὲ ἡ παρανέσις (τοῦ Διεφριμβαχίου) ν' ἀποκόπτωμεν ὅλως τὸ ἀνά μέσον τεμάχιον εἴτε μικρὸν εἶναι τοῦτο εἴτε μέγα· ἢ νὰ ἐγχειρῶμεν πᾶσαν σχισμὴν κατὰ διαφόρους καιροὺς. Ἐὰν διατηρήσωμεν μέγα καὶ καλῶς ἔχον μεταξὺ τῆς σχισμῆς τεμάχιον καὶ ἐνεργήσωμεν τὴν ἔνωσιν καθ' ὃν εἴρηται τρόπον, θέλομεν ἐπιτύχη πάντοτε τῆς καλλίστης ἰάσεως. Οὐδέποτε ἔτυχον νὰ ἴδω τὸ τεμάχιον τοῦτο διὰ τῆς οὐλώσεως πρὸς τὰ ἄνω ἐλκυόμενον οὐδὲ τὸ ἄνω χεῖλος ἐκ τούτου βραχὺ φαινόμενον. Ὅταν ἡ σχισμὴ ἐκτείνεται μέχρι τῆς ρινός, ἀποχωρίζομεν τὸ χεῖλος μὲ τὸ μαχαίριον ἀπὸ τῶν οὐλῶν ὅσον αὕτη κεῖται ὑψηλὰ ἐπὶ τὰ ἄνω, καὶ διεκβάλλομεν τὸ ἄνω σχολόπιον ὡς δυνατόν ὑψηλὰ, ὅπως ἄρωμεν ἐπὶ τὰ ἄνω τὸ πρὸς τὰ κάτω ἐμπιεζόμενον πτερύγιον τῆς ρινός.

§. 20.

Ἡ δὲ τῆς ὀστώδους ὑπερήφης σχισμῆς, ἐὰν μὴ ἐκτείνεται καὶ εἰς τὴν σαρκώδη, ἀποφράσσεται, πολλάκις καὶ ὅταν ἦ μεγάλη, μετὰ τὴν ἐγχείρησιν τοῦ λογωχειλίδος κατὰ μικρὸν προϊούσης τῆς αὐξήσεως τοῦ παιδός. Ἡ ἐνδελεχὴς προσπίεσις διὰ μηχανήματος ἐν εἴδει ἐναβολέως, ὡς εἶναι παραινῶσιν, εἶναι ἀνοίκειος. Ἐὰν δὲ ἡ σχισμὴ δὲν ἀποφραχθῇ δυνάμει τῆς φύσεως, δυνάμεθα νὰ ἐλαττώσωμεν τὰς ἐκ ταύτης προερχομένας ἐνα-

χλήσεις ἀποφράσσοντες ταύτην ἀκριβῶς μὲ σπογγάριον πρόσφορον ταύτη, ὅπερ στηρίζεται εἰς πέταλον ἐξ ἀργύρου, ἐκ χρυσοῦ ἢ ἐξ ἐλαστικοῦ κόμ-
μεος ἀκριβῶς ἐπὶ τῆς ὑπερφῆς προσαπτόμενον. Μικροτέρων δὲ σχισμῶν
ἢ ὀπῶν τὴν ἀπόφραξιν δυνάμεθα πολλάκις νὰ ἐνεργήσωμεν δι' ἐπανειλημ-
μένου καυτηριασμοῦ. Ὅταν δὲ ἦ μείζων ἢ ὀπή, καὶ τὰ χεῖλη αὐτῆς
ὑπὸ λεπτοῦ δέρματος περιαμπεχόμενα, πρέπει λέγουσι νὰ περιχαράξω-
μεν τὰ χεῖλη ὅσον ἐνὸς τεταρτημορίου ἢ ἡμίσεος δακτύλου μακράν, ν'
ἀποξέσωμεν τὸ δέσμα μὲ ξεστῆρα καὶ νὰ στηρίξωμεν αὐτὸ διὰ βραφῶν
εἰς τὴν ὀπήν· τὰ δὲ πλάγια σχάσματα ἀναπληροῦνται διὰ κεγχροειδῶν
σαρκῶν (λέγει ὁ Διεφεμβάχιος). Ὅταν δὲ ὡτι μείζονες σχισμαὶ καὶ ὀπαὶ
διάφορα παρήνεσαν οἱ ἱατροὶ, ὅπως δυνηθῶσι ν' ἀποφράξωσι ταύτας ἢ
δι' ἀναφύσεως κεγχροειδῶν σαρκῶν ἢ διὰ σκαριφισμοῦ τῶν χειλέων ἐπὶ
τῆς ὀπῆς δι' ἀπολύσεως τοῦ δέρματος ἀπὸ τοῦ ὄστου.

Γ'.

Περὶ σχισμῆς τῆς σαρκώδους ὑπερώης.

§. 21.

Ἡ σχισμὴ τῆς σαρκώδους ὑπερώης εἶναι πολλάκις τῆς πρώτης δια-
πλάσεως διαμαρτία, καὶ ὅτε μὲν μόνον εἰς τὴν σταφυλὴν (δισχιδῆς στα-
φυλὴ (uvula bifida), ὅτε δὲ ἐκτείνεται καθ' ὅλην τὴν σαρκώδη ὑπερφῆν,
καὶ ποτε δὲ εἶναι καὶ μετὰ σχισμῆς τῶν χειλέων. Ἡ διαμαρτία αὕτη
τῆς ὑπερφῆς εἰς μὲν τοὺς πρώτους χρόνους τῆς ζωῆς ἐμποδίζει παντελῶς
ἢ δυσκολεῖεὶ μεγάλως τὴν θήλασιν τοῦ παιδιοῦ, ὅπερ διατρέφεται δυσκο-
λῶτατα καὶ δύναται νὰ θηλάσῃ μόνον, ὅταν κρατῆται ὄρθιον, καὶ ἐκ θλι-
θηται ταυτοχρόνως καὶ τὸ γάλα ἀπὸ τοῦ μαστοῦ πιέσει τῆς θηλῆς, ἢ
ὅταν ἐγχεώμεν εἰς αὐτὸ οὕτω κρατούμενον πάντοτε μικρὰς δόσεις τῆς
τροφῆς αὐτοῦ. Εἰς δὲ τοὺς ἐφεξῆς χρόνους ἐμποδίζει τὴν λαλίαν τοῦ παι-
διοῦ, ἥτις εἶναι ἀκατάληπτος καὶ δυσηχῆς, ἐκίος δὲ τούτου τὰ παιδία
ταῦτα οὐδέποτε δύνανται νὰ ἐξώσωσι μετὰ βίας διὰ τοῦ σώματος τὸν ἀέρα,
ὅταν ἐκπνεύσιν, οὐδὲ νὰ καταπίωσιν εὐκόλως ὑγρότητας, ὕπτια ὄντα.

§. 22.

Ἡ ἐπιπωματίσις δὲν ὠφελεῖ εἰς τὴν διαμαρτίαν ταύτην, ἐπειδὴ τὰ
ἐπιπώματα πρῶτον μὲν δὲν δύνανται νὰ προσαρμοσθῶσιν ὡς εἰκός, δεύ-
τερον δὲ ἐπάγουσι τὰ αὐτὰ ἐμπόδια εἰς τὴν προφορὰν ἐλαστικὰ δὲ μόνον
καὶ ἐπιμελῶς κατεσκευασμένα ἐπιπώματα δύνανται νὰ ἐλαττώσωσιν
ὀπωσοῦν τὸ κακόν, ὧν ἡ χορῆσις ἐπομένως γίνεται ἀναγκαία μόνον εἰς ὅσας
περιπτώσεις δὲν ἐπέτυχεν ἢ διὰ τῆς χειρουργίας ἐγῶσις τῶν χειλέων τῆς

σχισμῆς, ἢ εἰς ὅσας δὲν συγχωρεῖται ἡ χειρουργία. Μόνον δὲ, ὅταν ὑπάρῃ χλωσιν ὄπαι εἰς τὴν ὑπερώην, ὧν τὰ χεῖλη τοιουτοτρόπως εἰσι τυλώδη, ὥστε ἡ διὰ τῆς χειρουργίας ἀπόφραξις εἶναι πρὸς τὸ παρὸν ἀνεκτέλεστος, δυνάμεθα νὰ μεταχειρισθῶμεν ἄνευ κινδύνου αὐξήσεως τοῦ κακοῦ, ὡς συμβαίνει εἰς τὰ ἐκ σπόγγου ἐπιπώματα, πέταλα δύο ἐξ ἐλαστικοῦ κόμμεος, ἄπερ ὅσον τεσσάρων ἢ πέντε γραμμῶν μείζονα τῆς ὀπῆς εἰσι καὶ ἀναμέσον αὐτῶν στηρίζεται διὰ κηρωτοῦ ῥάμματος μικρὸν καὶ στοργγύλον πέταλον. Τὸ ἐπίπωμα τοῦτο διαβρέξας πρῶτον ὁ ἄρρώστος καὶ πρὸ τοῦ κατόπτρου ἰστάμενος, διωθεῖ εἰς τὴν ὀπὴν τὸ ἕνα πέταλον καθαριότητος δὲ χάριν ἐξαιρεῖται τοῦτο ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος, καὶ ὅταν ἡ μικροτέρα ἢ ὀπὴ ἐπιχρίεται μὲ τὸ διὰ κανθαρίδων βάμμα. Ἰασις δὲ γίνεται μόνον διὰ τῆς ἐνώσεως τῶν χειλέων τῆς σχισμῆς ἐκκοπέντων πρῶτον. Ἡ ἐγχειρησις αὕτη (Οὐρανισχορράφια, σταφυλορράφια), ἣτις ἐξετελέσθη καὶ ἐγνωστοποιήθη παρὰ τοῦ Γραίφου πρῶτον κατὰ τὸ 1816 ἔτος, εἶναι ἀσήμαντος μὲν διὰ τὴν πρῶσιν τῶν μόριων, ἐπίσημος δὲ διὰ τὴν δυσέργειαν. Ὅσα μᾶλλον ἐστωκωμένα τὰ χεῖλη τῆς σχισμῆς εἰσίν, ὅσα ἦττον ἀπέχουσι ταῦτα ἀπ' ἀλλήλων, καὶ ὅσα βραχυτέρα ἢ σχισμῆ, τόσα ἐντελέστερον δύναται νὰ ἐπιτύχῃ αὕτη. Σπανίως δὲ γίνεται ἐντελής ἡ ἐνωσις, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀποτυγχάνει ὅλως, ὅταν μετὰ τῆς σχισμῆς τῆς σαρκώδους ὑπερώης ἢ καὶ σχισμῆ τῆς ὀστώδους. Τὴν ἐγχειρησιν ταύτην μηδέποτε νὰ ἐνεργῶμεν εἰς παιδία, ἀλλὰ μόνον εἰς ἡλικιωμένους. Δυνάμεθα δὲ νὰ ἐνεργήσωμεν ταύτην, ὅταν ἡ σχισμῆ προέρχεται καὶ ἐξ ἄλλων αἰτιῶν, οἷον ἐκ τρώσεων, διασχάσεων, ἀφροδισίων ἐλκῶν κ. τ. λ.

Ὁ Ἐβελος παραινεῖ νὰ προτοιμάζωμεν τὸν ἄρρώστον εἰς τὴν χειρουργίαν ταύτην διὰ συκῆς ἐπιπίξεως καὶ ἐπιχρίσεως τοῦ ἰστίου τῆς ὑπερώης, διὰ καταλίψεως τῆς γλώσσης κ. τ. λ. ὅπως συνειθίσωμεν τὰ μόρια ταῦτα εἰς τοὺς ἐρεθισμούς· ὁ δὲ Γραίφης προτείνει νὰ ἐρεθίσωμεν φλεγμονὴν καὶ ἐπιπόλαιον πύησιν εἰς τὰ μόρια τὰ γειννιάζοντα εἰς τὰ χεῖλη τῆς σχισμῆς τοῦ ἰστίου τῆς ὑπερώης δι' ἐπιπολαίου ἐπιπίξεως μὲ ἄκρατον ἀλυκὸν ἢ θεικὸν ὀξύ, ὥστε δι' ἀλλοιώσεως τοῦ πλέγματος αὐτῶν νὰ καταστήσωμεν ταῦτα ἐπιτηδειότερα εἰς τὴν ἐνωσιν, ὅταν τὸ πλέγμα αὐτῶν ἢ πάνυ σομφόν, ἢ ἀκαλὸν ἢ πλαδαρόν.

§. 23.

Ἡ δὲ σταφυλορράφια, περὶ ἧς παρήνεσαν διαφόρους καὶ κατὰ μέρος ἐπιπεπλεγμένους καὶ ἀνοικίλους τρόπους, ἐνεργεῖται ἀπλούστατα καὶ οἰκειότατα τὸν δετὸν τρόπον. Ἀφ' οὗ ὁ ἄρρώστος καθίστη πρὸς τὸ ἐμπέπτον φῶς, ἀνοίξῃ τὸ στόμα κατὰ τὸ εἶκος, καὶ καταπίεσῃ τὴν γλῶσσαν πρὸς τὰ κάτω διὰ τῆς ἰσχυρᾶς αὐτοῦ θελήσεως, (ἢ κρατεῖ τὸ στόμα ἀνοικτὸν διὰ παρενθέσεως τεμαγίου φελλοῦ μεταξὺ τῶν ὀπισθίων ὀδόντων, καὶ ἡ γλῶσσα πιέζεται πρὸς τὰ κάτω μὲ ἀπάτην ὑπὸ βοήθου τινος) συλλαμη

βάνομεν δι' ἀγγιστροειδοῦς λαβίδος ἀρκούντως μακρᾶς ὅσον ἡμισείας γραμμῆς ἀνωτέρω τοῦ κάτω μέρους τοῦ ἀριστεροῦ χεῖλους τῆς σχισμῆς ἐλκόμεν αὐτὸ προσκνῶς πρὸς τὰ κάτω καὶ διωθούμεν λογχοειδὲς μαχαίριον πλησίον τῆς λαβίδος διὰ τοῦ χεῖλους· φέροντες δ' ἔπειτα τὸ μαχαίριον ὡσανεὶ πριονίζοντες ἀπὸ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω, διαιροῦμεν ὅσον καλάμης στεγνῆν ταινίαν μέχρι τῆς γωνίας τῆς σχισμῆς, ἔπειτα δὲ διαιροῦμεν ἀπὸ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω καὶ τὸ μικρὸν ἔτι συνεχῆς μέρος τοῦ χεῖλους, καθ' ὃν τόπον τοῦτο κρατεῖται ὑπὸ τῆς λαβίδος· ὡσαύτως δὲ ἐνεργοῦμεν καὶ κατὰ τὸ ἀπέναντι μέρος, προσέχοντες μάλιστα, ὥστε ἀμφοτέραι αἰ τομαὶ νὰ ἐνωθῶσιν ἀκριβέστατα καὶ εἰς ὀξείαν γωνίαν κατὰ τὸ μέρος τῆς γωνίας τῆς σχισμῆς, καὶ ἡ καθαίρεσις τῶν χειλῶν νὰ εἶναι ἀπανταχοῦ ἴση. Ὑστερον δὲ ἀφίνομεν τὸν ἄρρωστον νὰ ἴσυχάζῃ καὶ νὰ διακλύσῃ πολ- λάκις τὸ στόμα μὲ ψυχρὸν ὕδωρ πρὸς ἐπίσχεσιν τῆς μικρᾶς καὶ εὐεπι- σχέτου αἰμορραγίας καὶ πρὸς ἀπόπλυσιν τῆς βλέννας.

Ἰνα δὲ κρατῆται τὸ στόμα τοῦ χειριζομένου ἀνοικτὸν καὶ πιέζηται ἡ γλῶσσα πρὸς τὰ κάτω, εἰσι περιττὰ σχεδὸν ὅσα μεταχειρίζονται μηχανήματα, οἷον ὁ μεταξὺ τῶν ὀπισθίων ὑδόντων παρεντιθέμενος φελλὸς, τοῦ Συχῆτου (Suchet) τὸ γλωσσοκάτοχον καὶ τὰ τυφλάκιστρα, εἰς τὰς γωνίας τοῦ στόματος ἐμβαλλόμενα. Καὶ ἡ κατάθλιψις τῆς γλώσσης μὲ τὴν σπάθην εἶναι μᾶλλον βλαβερὰ, ἐπειδὴ αὐξάνεται δι' αὐτῆς μᾶλλον ἢ πνιγμονή· ἡ δὲ σταθερὰ θέλησις τοῦ ἀρρώστου ἀρκεῖ εἰς τοῦτο ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ. Σημειωτέον δὲ ἔτι, ὅτι πρέπει ἐν καιρῷ τῆς ἐγχειρήσεως ν' ἀφίνομεν πολλὰ- κίς τὸν ἄρρωστον νὰ ἴσυχάζῃ, καὶ νὰ διακλύσῃ τὸ στόμα μὲ ψυχρὸν ὕδωρ πρὸς ἐπί- σχεσιν τῆς αἰμορραγίας καὶ πρὸς ἀπόπλυσιν τῆς ἐγκεκολλημένης βλέννας. Ἐὰν διαίρε- σις τῶν χειλῶν τῆς σχισμῆς ἀπὸ τῶν κάτω ἐπὶ τὰ ἄνω εἶναι ἀσφαλεστέρα ἢ ἡ ἀπὸ τῶν ἄνω ἐπὶ τὰ κάτω, ἐπειδὴ τὸ καταρρέον σπῆμα οὐδὲν ὡς ἐμποδίζει τὸν συρμὸν τοῦ μαχαίριου.

Ἐπιγραφῆς πρῶτον, ἵνα ἐνεργήσῃ οἰκείαν τὴν σύμφουσιν τῶν χειλῶν τῆς σχισμῆς, ἐξαιμάτωνα ταῦτα ἢ ἐκκόπτων μὲ μαχαίριον σημηλωτὸν καὶ μὲ στήριγμα ταυτοχρό- νως ἐφωδιασμένον, ἢ ἐπιγρῖων αὐτὰ μὲ ἀλυκὸν, ἢ θεικὸν ὀξύ, μὲ καθαρὸν κάλι, μὲ διὰ καθαρῶν βάμμα κ. τ. λ. Ὑστερον δὲ, ἀφ' οὗ οἱ ἄλλοι ἰατροὶ ἐνήργησαν τὴν χει- ρουργίαν ἀπλοῦστερα, μετεχειρίσθη καὶ αὐτοὶ εἰς διαίρεσιν τῶν ἐπιδερμισμένων χει- λῶν καμπτὴν λαβίδα καὶ στενὸν μαχαίριον σύρων αὐτὸ ἀπὸ τῶν ἄνω ἐπὶ τὰ κάτω. Ὁ δὲ Ρουῆς, ὅστις ἀρχίζει τὴν ἐγχείρησιν μὲ τὴν διεκβολὴν τῶν βρυσμάτων, συλ- λαμβάνει τὰ χεῖλη τῆς σχισμῆς διὰ κοινῆς ριζόγραφας, καὶ καθαιρεῖ αὐτὰ μὲ εὐ- βύωρον πυρνομαχαίριον ἀπὸ τῶν κάτω ἐπὶ τὰ ἄνω· παραμοίω· καὶ ὁ Ἔβελος καὶ Κρίμμερς μετεχειρίσθησαν εἰς τοῦτο λαβίδα καὶ ἀπλοῦν μαχαίριον, σύροντες αὐτὸ ἀπὸ τῶν κάτω ἐπὶ τὰ ἄνω· ὁ δὲ Διεφεμβάχιος καθαιρεῖ ταῦτα μὲ τὸ μαχαίριον, συλ- λαμβάνων αὐτὰ μὲ ἀγκίστριον καὶ ἐκκόπτων μὲ τὸ μαχαίριον ἀπὸ τῶν κάτω ἐπὶ τὰ ἄνω ταινίαν ὅσον καλάμης πλατέαν· ὁ δὲ Ἀλκῶκος (Alcock) μετεχειρίσθη πρὸς τοῦτο λεπτὰ ψαλίδια, ἅπερ καὶ ὁ Ρουῆς γονατοειδῶς ἐγκεικαμμένα μετεχειρίσθη κατὰ μέρος εἰς τὰς ἐφεξῆς αὐτοῦ ἐγχειρήσεις.

§. 24.

Ἰνα δὲ συνάξωμεν τὰ ἐκκόπεντα χεῖλη τῆς σχισμῆς πρὸς ἄλληλα

λαμβάνομεν ῥάμμα, οὐ ἀμφοτέρα τὰ ἄκρα διείρονται εἰς τὰ ὠτια δύο σχεδὸν εὐθύρων βελόνων, ἔπειτα δὲ λαμβάνομεν τὴν βελόνην μὲ βελονοκάτοχον, καὶ διεκβάλλομεν αὐτὴν, κρατοῦντες τὸ χεῖλος μὲ λαβίδα ὅσον τριῶν καὶ ἡμισείας ἢ τεσσάρων γραμμῶν μακρὰν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ὀπίσω ἐπὶ τὰ πρόσω, τὴν αἰχμὴν αὐτῆς λαμβάνομεν ἔπειτα μὲ τὴν λαβίδα, δι' ἧς κατείχομεν τὸ χεῖλος, καὶ ἐξελευόμεν αὐτὴν μετὰ τοῦ ῥάμματος παρομοίως ἐνεργοῦμεν καὶ εἰς τὸ ἀντικείμενον χεῖλος τῆς σχισμῆς. Ὁ ἀριθμὸς τῶν οὕτω διεκβαλλομένων ῥαμμάτων εἶναι διάφορος κατὰ τὸ μέγεθος τῆς σχισμῆς· ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ ἀπαιτοῦνται τρία ἢ τέσσαρα, ὅταν τὸ ἰστίον τῆς ὑπερώφης ἢ ὅλον διηρημένον, καὶ πρῶτον μὲν διεκβάλλονται τὰ ἄνω, ἔπειτα δὲ τὰ κατωτέρω· ἀφ' οὗ δὲ μετὰ τοῦτο ἀφήσωμεν τὸν ἄρρωστον νὰ ἡσυχάσῃ ὀλίγον καὶ ἀποπλύνωμεν ἐκ τοῦ στόματος τὸ αἷμα καὶ τὴν βλένναν, ἀμματίζομεν τὰ ῥάμματα μὲ τοὺς ἐκτενομένους πρὸς τὴν πληγὴν λιχανοῦς, πρῶτον μὲν μὲ χειρουργικὸν ἄμμα, ἔπειτα δὲ μὲ ἀπλοῦν, καὶ ἐκκόπτομεν τὰ ἄκρα πλησίον τοῦ ἁμματος.

Καὶ περὶ τῆς ἐνώσεως τῶν χειλέων ἔχομεν διάφορος ἀγωγὰς. Ὁ Γραφίης μετεχειρίσθη πρὸς τοῦτο βελόνας ἀγκιστροειδεῖς, καὶ διαπερᾶ ἀμφοτέρα τὰ ἄκρα τοῦ ῥάμματος μετὰ τὴν διακέντησιν τῶν χειλέων εἰς στόμιον συριγγίου παράπλευρον, ὅπερ συριγγίον φέρεται μέχρι τῆς σχισμῆς, καὶ ἀφ' οὗ συσφιγθῶσιν ἐξαρκούτως τὰ ῥάμματα, στήριζοντ' ἐνταῦθα διὰ στρεφίγγος· ὑστερότερον δὲ μετεχειρίσθη σχεδὸν εὐθείας βελόνας, ἀμματίζων τὰ ῥάμματα (μελανόχροα καὶ ἐλαιόραχῃ) πρῶτον μὲ χειρουργικὸν ἄμμα καὶ ἔπειτα μὲ ἀπλοῦν· ὁ δὲ Ρούξος μετεχειρίσθη μικρὰς καὶ καμπτὰς βελόνας, ἀμματίζων τὰ ῥάμματα μὲ δύο ἀπλᾶ ἄμματα κρατῶν τὸ πρῶτον μὲ λαβίδα, ἵνα μὴ ἐπιλυθῇ ἕως ἂν ἐπιτεθῇ καὶ τὸ δεύτερον. Ὁ δὲ Ἐβελος μετεχειρίσθη πρὸς ῥάφην μικρὰς εὐθείας καὶ διατόμους βελόνας καὶ βελονοκάτοχον μὲ ῥύγχος ἐπὶ τὰ πλάγια καμπτόν· ὁ δὲ Δονίγης (Doniges) προτείνει βελόνην μακροστελεῖον εἰς λοξῶς ἐπὶ τὰ κάτω συγκεκαμμένην λαβὴν ἐστηριγμένην καὶ μὲ ἀγκιστροειδῶς συγκεκαμμένην αἰχμὴν, ἧς ὅπισθεν εἶναι ὠτίον, ἐξ οὗ, ἀφ' οὗ παρακεντήθῃ τὸ χεῖλος τῆς σχισμῆς ἀπὸ τῶν ὀπίσω ἐπὶ τὰ πρόσω, λύομεν μὲ λαβίδα τὸ ἐν ἄκρον τοῦ ῥάμματος, ἔπειτα δὲ φέρομεν τὴν βελόνην χωρὶς νὰ ἐκπερασθῇ τὸ ῥάμμα, ἐπὶ τὸ χεῖλος τῆς ἀντικειμένης πλευρᾶς, καὶ παρακεντήσαντες αὐτὸ ὡς καὶ τὸ πρῶτον λύομεν τὸ ῥάμμα· ὁ δὲ Οὐερνέκς (Wernneck) μετεχειρίσθη βελόνην ἔχουσαν ἐπὶ τὰ πρόσω τὸ ὠτίον καὶ στελεῖον ἐξ ὁστοῦ φαλαίνης· ὁ δὲ Λεσεμβέργης (Lessembberg) μετεχειρίσθη βελόνην ὁμοίαν πρὸς τὴν τοῦ Δονίγου, ἧς ὅμως ἡ αἰχμὴ δύναται νὰ σκεπασθῇ. Παρομοίαν δὲ βελόνην μετεχειρίσθη καὶ ὁ Κρίμερος.

Οἱ ῥηθέντες ἰατροὶ μετέβαλλον καὶ τὰ πρὸς σύσφιξιν τοῦ ἁμματος ὄργανα. Ὁ Οὐερνέκς ὠθαῖ τὸ ἄμμα μέχρι τῆς ὑπερώφης διὰ δύο αὐλακωτῶν ἐν εἴδει μήλης κατεσκευασμένων ῥαθίσκων, καὶ ἐκκόπει τὰ ἄκρα τῶν ῥαμμάτων. Ὁ δὲ Ἐβελος μετεχειρίσθη πρὸς τοῦτο μικρὰ σωληνάρια, καὶ ὁ Δονίγης ἰδιαίτερον ἀμματοσφιγκτήριον.

Ὁ δὲ Διεφεμβάχιος διείρει νῆμα, μολύβδινον μὲ βελόνας σχεδὸν εὐθείας, εἰς ὧν τὸ ὀπίσθιον κοῖλον ἄκρον εἶναι προσηρμοσμένον τὸ νῆμα, ἐνόησε δὲ τὴν χεῖλη τῆς σχισμῆς συστρέφω τὸ νῆμα, καὶ κόπτων ἔπειτα αὐτὸ ὅσον γραμμῶν τινῶν μακρὰν τῆς ὑπερώφης, ἀναγγέλλει τὸ σύστημα ἐπὶ τὰ ἄνω, ὅπως μὴ ἐρεθίσῃ τὴν ῥίζαν τῆς γλώσσης.

Ὁ δὲ Βεράδρος διωθῆται τὰς βελόνας ἀπὸ τῶν πρόσω πρὸς τὰ ὀπίσω. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον διείρει καὶ ὁ Λίξων διπλοῦν βρόχον μὲ βελόνην καμπύλην καὶ στελεωτὴν διὰ τῆς πρόσθιου πλευρᾶς τῆς ὑπερώης, ἢ ἀγκύλη αὐτοῦ συλλαμβάνεται μὲ ἀγκίστριον καὶ προσελκύεται εἰς τὸ στόμα, ἐν ᾧ ἐξαιρείται ἡ βελὼνῃ· δεύτερος δὲ λεπτότερος βρόχος διείρεται καὶ ἐπὶ τὴν ἐτέραν πλευρὰν καὶ μὲ αὐτὸν διείρεται ὁ διπλοῦς βρόχος.

Ὁ δὲ Ἀλκῶκκος ἐνίργησε τὴν ἐγχείρησιν ἐκ διαλειμάτων οὕτως, ὥστε ἦνεο πάντοτε μικρὸν τι μέρος τῆς σχισμῆς, καὶ εἰς ἓνα ἐτελείωσε τὴν παντελῆ ἔνωσιν μετὰ πάντα χειρίσει· ἐξ ὧν εἰς μὲν τὰς πρώτας τέσσαρας μετεχειρίσθη τὴν δι' ἀμματος ῥαφὴν, εἰς δὲ τὴν πέμπτην τὴν περιελάδα.

Ἡ βελὼνῃ τοῦ Βιλλεμύρου (Villemur), ἥτις διωθῆται ἐξ ἐνὸς μεταλλίνου κύλινδρου διὰ τῆς ὑπερώης ἀπὸ τῶν ὀπίσω πρὸς τὰ πρόσω, ἐπιετα καμπτομένη ἡμικυκλίως, εἰσέρχεται εἰς τὴν σχισμὴν αὐτάματος, ὅπου συλλαμβάνεται μὲ λαβίδα, ἥτις εἶναι πρὸς τὰ κάτω γονατοειδῶς συγκεκαμμένη καὶ μὲ μόλυβδον βεβαρημένη, καὶ ἐλκύεται μετὰ τοῦ ῥίμματος.

Πρὸς ἀσφαλεστέρην διείρησιν τοῦ βρόχου διάφορα ὄργανα ἐσημείωσαν, δι' ὧν στηρίζεται καὶ παρακινεῖται ἡ ὑπερῶν μὲ τὴν βελόνην ἀπὸ τῶν πρόσω πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ διείρεται ὁ βρόχος· οἷον τὸ ὄργανον τοῦ Φοραυτιέρου (Foraytier), ὅπερ συγκοιτῆται ἐκ δύο κινητῶν καὶ πρὸς ἀλλήλους ἠνωμένων ῥαβδίσκων, ὧν ὁ μὲν κατὰ τὸ πρόσθιον ἀπὸ τοῦ πέρας συγκεκαμμένος προσφέρεται ὀπίσθεν τῆς ὑπερώης, ὁ δὲ προσωθείται μετὰ τῆς βελόνης, ἥτις διείρεται διὰ τῆς ὑπερώης, εἴτα δὲ διείρεται αὕτη διὰ τινος ὀπῆς τοῦ ὀπισθίου ῥαβδίσκου, ἀπολύεται καὶ ἐξελκύεται μὲ βελονίγραν. Τὸ μηχάνημα τοῦ Πιέρριδος (Piorris) εἶναι τοῦτο· προσκοιτῆται διαφέρει δὲ μόνον, καθ' ὅτι τὸ ὀπίσθεν τῆς ὑπερώης προσφερόμενον μέρος ἔχει κύλινδρον κυλινδρὸν μετὰ σχισμῆς πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ βρόχου, ἐν αὐτῷ δὲ ὑπάρχει καὶ ἕτερος κινητὸς κύλινδρος, ὥστε, ὅταν ἡ βελὼνῃ διειρομένη διὰ τῆς ὑπερώης εἰσέλθῃ εἰς τὸν κύλινδρον, ὁ μικρότερος κινητὸς κύλινδρος τρίπεται πρὸς τὰ ὀπίσω, καὶ ὁ κριμαμένος εἰς τὸν μείζονα κύλινδρον βρόχος συλλαμβάνεται μὲ ἀγκίστριον τῆς βελόνης καὶ μετ' αὐτῆς ἐξελκύεται μὲ λαβίδα. Τοῦ Βλανδίνου ἢ τροπόπαισις τοῦ ὄργανου τούτου εἰς σχῆμα λαβίδος.

Τοῦ Βουργούγγωνος (Bourgougon) τὸ ὄργανον εἶναι τῷ τοῦ Πιέρριδος ὅμοιον, διαφέρει δ' ἐκείνου μόνον, ὅτι ἢ διὰ τῆς ὑπερώης διωθῆται βελὼνῃ, λύεται, καὶ ὅπως ἐξελκυσθῆ, θέον ν' ἀναζητήσωμεν ταύτην ὀπίσθεν τῆς ὑπερώης. Ὁ δὲ Σεβιλλότος πράττει ἀπλούστερον καὶ ἀσφαλέστερον διαπεῖρων τὴν ὑπερῶν ἀπὸ τῶν πρόσω πρὸς τὰ ὀπίσω μὲ βελόνην, ἥτις προσηλωμένη εἰς ῥαβδίσκον μεταλλινὸν καὶ διὰ τῆς ὑπερώης διεῖται, ἐμπεύεται εἰς πέταλον ἐξ ἐλαστικοῦ κόμμιος ὀπίσθεν τῆς ὑπερώης ἐγκείμενον, ὅπερ κατέχει στερεῶς τὴν βελόνην καὶ ἐξαιρείται μετ' αὐτῆς. Ὁ δὲ Βουργούγγων συνήθη τὸν ῥαβδίσκον μετὰ τῆς βελόνης καὶ τὸ ἐξ ἐλαστικοῦ κόμμιος πέταλον εἰς ἓν, καθὼς εἶναι τοῦ Πιέρριδος τὸ ὄργανον, ὥστε, ὅταν τὸ πέταλον τεθῆ ὀπίσθεν τῆς ὑπερώης, ἡ βελὼνῃ διωθῆται ἀσφαλέστατα.

§. 25.

Ἐὰν δὲ, ὑπερμεγέθους οὐσίας τῆς σχισμῆς, ἢ ἔνωσις ἢ δύσκολος καὶ μόνον μετὰ μεγάλης περιτενείας δυνατῆ, ἐξ οὗ φεβούμεθα γένεσιν μεγάλης φλεγμονῆς καὶ διάρρηξιν τῶν ἀμμάτων, ἐπιτυχάνομεν τοῦ σκοποῦ τῆς ῥαφῆς κάλλιστα κατὰ τὸν Διαφερμάχιον, (1) ἂν ἐκατέρωθεν τῆς

(1) Ὁ Βομφίλιος μετὰ τὴν ἐξαιμάτωσιν τῶν χειλέων τῆς σχισμῆς ἀπέδειξε τιμὰν
(ΧΕΙΡΟΥΓΓΙ. ΤΟΜ. Β'.)

ἐνωθείσης σχισμῆς, ὅσον ἡμίσεος δακτύλου μακρὰν τοῦ κάτω χείλους τοῦ τόξου διατροπήσωμεν μὲ τὸ μαχαίριον καὶ διασχίσωμεν μέχρι τῆς ὀστώδους ὑπερήφης· διὰ τῆς διαιρέσεως ταύτης παύεται παραυτικά πᾶσα περιτενεία, τὰ ἠνωμένα χεῖλη κρέμονται χαλαρῶς κατὰ τὸ μέσον καὶ συμφύονται παραυτικά, τὰ ῥάμματα δὲν σχίζουσιν οὐδ' ἐμποιοῦσι πῦον, καὶ ὁ ἄρρωστος ἀναπνέει ἐλευθέρως διὰ τῶν τρημάτων, ἐν ᾧ ἄλλως ἀναπνέει μετὰ μεγάλης δυσκολίας, ἕνεκα τοῦ μεγάλου ὄγκου τῆς ὑπερήφης· προσέτι δὲ αὐξάνεται καὶ ἡ οὐσία τῆς ὑπερήφης ἐπισήμως, μεγάλης τῆς περιτενείας ὑπαρξάσης, ἐὰν αἱ ἐκατέρωθεν ἐμβαλλόμεναι τομαὶ ἀναπληρωθῶσιν ἐν ἡμέραις 10 ἢ 14 κεγχροειδῶν σαρκῶν. Πρὸς τὰς ἐκατέρωθεν ταύτας τομάς σύμφωνος κατὰ τὴν ἐνέργειαν εἶναι καὶ τοῦ Φεργύσωνος (Ferguson) καὶ Σεδιλλότου ἡ ἀγωγή, αἵτινες γνωματεύουσι νὰ διατέμνωμεν τοῦ μῦς τοῦ φάρυγγος τὸν ἀορτήρα τῆς ὑπερήφης ἢ τὸν φαρυγγῶ-περῶν μῦν, (M. Levator palati, palato - pharyngeus), ἀνάγκης δὲ οὐσης καὶ τὸν ὑπερωϊογλωσσίην μῦν, (M. palatoglossus), ὅπως χαλαρώσωμεν τὸ ἰστίον τῆς ὑπερήφης, καὶ ὅπως μὴ βλαφθῇ ἡ ἔνωσις τῆς σχισμῆς διὰ σπασμωδικῆς συστολῆς τῶν μυῶν τούτων καὶ δι' ἀνθολκῆς τῶν ἠνωμένων χειλέων. Ἐὰν δὲ συγχρόνως ἢ καὶ τῆς ὀστώδους ὑπερήφης σχισμῆ καὶ τὰ χεῖλη αὐτῆς διίστανται πολὺ ἀπ' ἀλλήλων, γίνεται ἀναγκαῖα ἡ διαίρεσις τῆς σαρκώδους ὑπερήφης ἀπὸ τῆς ὀστώδους διὰ δύο ἐπικαρσίων τομῶν πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς ἐπιτεθείσης ραφῆς. (2) Ἐὰν δὲ μὴ γείνη ἡ ἔνωσις, συστέλλονται οἱ κρημονοὶ πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ συρρικνούνται, ὥστε τῆς ἐγχειρήσεως ἡ δευτέρωσις δὲν εἶναι πλέον δυνατή. Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας δύναται νὰ συμβῇ καὶ ἐπικίνδυνος ἢ καὶ θανάσιμος αἰμορραγία.

Ὁ Κρίμερος εἰς ἄρρωστον τινα, ἐν ᾧ ἡ σχισμῆ τῆς σταφυλῆς ἦτο μετὰ λυκοστόματος ἐπισήμου ἠνωμένη, ἐξ οὗ ἦτον ἀδύνατον νὰ γείνη ἡ ἔνωσις τῶν χειλέων τῆς σχισμῆς τῆς ὑπερήφης, ἐπέβαλεν ἐκατέρωθεν ὄσων τεσσάρων γραμμῶν μακρὰν τῶν χειλέων τῆς σχισμῆς τομάς δύο ἐπιμήκεις, αἵτινες πρὸς τὰ πρόσω μὲν συνήρχοντο εἰς γωνίαν ἀμφοτέρωθεν πρὸς τὰ ὀπίσω δὲ ἐτελεύτων εἰς τὰ παρόντα ἔτι ἔχνη τῆς σαρκώδους ὑπερήφης, ἀπέδειρεν ἔπειτα ἀπὸ τῶν τομῶν τούτων πρὸς τὰ χεῖλη τῆς σχισμῆς τὰ

χίον πρόσφορον τῇ σχισμῇ καὶ ὅμοιον τῷ Ῥωμαϊκῷ στοιχείῳ Υ' ἐκ τοῦ στεγασματος τῆς ὑπερήφης, καὶ συνῆψεν ἔπειτ' αὐτὸ μὲ τὴν δι' ἀμματος ραφῆν.

(2) Εἰς περιπτώσιν τινα, καθ' ἣν ἡ σχισμῆ τῆς ὑπερήφης ἦτο μετὰ σχισμῆς τῆς ὀστώδους ὑπερήφης, καὶ ἡ διάστασις τῶν χειλέων ὑπερμεγέθης, ὁ Ροῦξος, ὅπως ἐνεργήσῃ τὴν πρὸς ἄλληλα συναγωγὴν αὐτῶν ἐνέβαλε, διεκβαλῶν τὰ ῥάμματα καὶ διακόψας τὰ χεῖλη πρῶτον, δύο ἐπικαρσίους τομάς, δι' ὧν διεῖλε τὴν σαρκώδη ὑπερήφην ἀπὸ τῆς ὀστώδους, καὶ αἵτινες ἀπὸ τοῦ χείλους τῆς σχισμῆς ἐξεκείνοντο ἐκατέρωθεν ἐπέκεινα τῆς καθέτου τῶν ἀμμάτων· τὰ χεῖλη τῆς σχισμῆς ἠδυνήθησαν ἔπειτα γὰρ συναχθῶσιν ἀκριβῶς.

Ἐπαλὰ μόρια, ὥστε ἐπλάσθησαν σφηνοειδεῖς κρημνοὶ δύο, ὧν ἡ βᾶσις ἔκειτο πρὸς τὰ ὀπίσω· μετὰ τὴν ἐπίσχεσιν τοῦ αἵματος μὲ ὕδωρ τοῦ ἐλελισφάκου καὶ στυπτηρίαν ἔτραπήσαν οἱ κρημνοὶ ἐπὶ τὰ ἐνδον οὕτως, ὥστε ἡ κατὰ τὴν ὑπερίαν ἐπιφάνειαν ἔγεινεν ἐπιφάνεια κατὰ τὴν κοιλότητα τῆς ῥινός καὶ ἠνώθησαν κατὰ τοῦ συνήθη τρόπον τῆς σταφυλοῤφραξίας μὲ τὸ ἑαυτοῦ βελονοκάτοχον. Ἐτι ἀπλούστερον ἐνήρηθη ὁ διεφευδᾶχιος, ὅστις, ἀφ' οὗ πρῶτον ἤνωσε τὴν σχισμὴν εἰς τὴν ὑπερίαν, ἀπέδειρε τὰ ἀπαλὰ μόρια εἰς τὴν σχισμὴν τῆς ὀστώδους ὑπερίης, καὶ ἀποξέσας τὸ ὀστοῦν συνήγαγε τὰ χεῖλη τῆς πληγῆς μὲ τὸ μολυβδόνημα.

§. 26.

Ἐπὶ πλατυτάτῃ δὲ σχισμῇ τῆς ὀστώδους ὑπερίης, ἐν ἣ τύπος μόνον τῆς σαρκώδους ὑπάρχει, δυνάμεθα κατὰ τὸν Διεφευδᾶχιον νὰ ἐνεργήσωμεν προηγουμένως τὴν συστολὴν ἢ τὴν ἀπόφραξιν τῆς σχισμῆς τῆς ὀστώδους ὑπερίης. Διαπείρομεν λοιπὸν τὸ χεῖλος ἐκαστέρου τῶν ὀσῶν τῆς ὑπερίης μὲ τρίγωνον εὐθὺ καὶ ἰσχυρὸν ὀπήτιον, διὰ τῶν ὀπῶν δὲ διείρομεν παχὺ καὶ ἀπαλὸν ἀργυρόνημα, καὶ συστρέφομεν αὐτοῦ τὰ ἄκρα. Ἐπειτα δὲ διατέμνομεν τὸν βλεννογόνον χιτῶνα κατὰ τὰ ἔθρα τῆς συνδέσεως τῶν ὀσῶν τῆς ὑπερίης μετὰ τῆς φατμουχοῦ προβολῆς, καὶ βάλλοντες λεπτήν καὶ ὑπόκοilon σμηλὴν ἐπὶ τοῦ ὀστού ἐκατέρωθεν διερείδομεν ταύτην ἐνταῦθα· καὶ συστρέφοντες νῦν τὸ ἀργυρόνημα συνάγομεν τὰ χεῖλη τῆς σχισμῆς τῆς ὀστώδους ὑπερίης κατὰ μέρος ἢ καθόλου πρὸς ἄλληλα. Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὸ πρῶτον μόνον εἶναι ἀνωστὸν. Ἐπειτα δὲ ἐκκόπτομεν τὰ ἄκρα τοῦ ἀργυρονήματος. Ἡ ἐνέργεια τοῦ προσεγγισμοῦ τούτου τῆς σχισμῆς τῆς ὀστώδους ὑπερίης πρὸς τὸ ἰστίον τῆς σαρκώδους εἶναι, λέγουσι, παραυτικῶς θαυμαστὴ, διότι τὰ χεῖλη αὐτῆς πλησιάζουσι πολὺ πρὸς ἄλληλα. Δι' ἐπιπλάγια σχισμαὶ τῶν ὀσῶν ἀποφράσσονται δι' ἀφρόνων κεγχροειδῶν σαρκῶν. Κατ' ἀρχὰς μὲν ἐμπληροῦμεν αὐτὰς μοτοῦ, μετέπειτα δὲ ἀξάνομεν τὴν σαρκοφυϊάν διὰ τῶν συνήθων βοθημάτων. Ἐνίοτε δὲ δυνάμεθα δι' ἀκολούθου συστροφῆς τοῦ ἀργυρονήματος νὰ προσεγγίσωμεν ἐπὶ μᾶλλον τὰ χεῖλη πρὸς ἄλληλα, καὶ διὰ τοῦ πεφυρακτιωμένου σιδηρίου, καὶ διὰ τοῦ διὰ κανθαρίδων βάμματος νὰ ἐνεργήσωμεν εἰς ταῦτα ἐμπύησιν καὶ νὰ γείνη τῆς σχισμῆς ἡ ἀπόφραξις. Μετέπειτα δὲ ἀφ' οὗ αὕτη ἀποφραχθῆ ἢ σμικρυνθῆ πολὺ, καὶ διὰ τούτου σμικρυνθῆ ὡσαύτως πολὺ καὶ ἡ τῆς σαρκώδους ὑπερίης, ἐπιχειροῦμεν τὴν οὐρανισκοῤφραξίαν μετὰ τῶν οἰκείων πλαγιῶν ἐντομῶν. Ἡ περαιτέρω δὲ χειρουργικὴ ἀγωγή, πλὴν τοῦ νὰ ἐνεργήσωμεν γένεσιν κεγχροειδῶν σαρκῶν εἰς τὰ χεῖλη τῆς ὀστώδους σχισμῆς, συνίσταται εἰς τὴν κατ' ἐπανάληψιν γινομένην ἀπόλυσιν τῶν ὑμενώδων καλυμάτων ἀπὸ τοῦ ὀστού καὶ εἰς βίβασιν αὐτῶν εἰς τὴν σχισμῆν. Διεκόλλομεν λεπτὰς δι' αἵματος ῥαχὰς ἢ μολυβδόνημα μὲ ἀχνίστριον ὠτίον

φέρον δια τοῦ ἀπολυθέντος χειλούς, καὶ ἐμφράσσομεν μοτῶ τὸν τόπον, ἐξ οὗ ἀφείλετο τὸ δέρμα. Αἱ ραφαὶ διαρρήγνυνται μὲν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μετὰ τινὰς ἡμέρας, ἀλλ' αἱ ἀναφυεῖσαι κεγχροειδεῖς σάρκες ἐμποδίζουσι τὸ δέρμα νὰ ἐπανεέλθῃ ὅλον εἰς τὸν πρότερον αὐτοῦ τόπον, ὥστε οὕτως ἀπομένει μέρος αὐτοῦ εἰς τὴν σχισμὴν, ἢ ἐγγείρησις αὕτη δεῖν νὰ ἐπαναλαμβάνηται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἕως ἂν ἡ σχισμὴ ἀποφραχθῇ.

§. 27.

Ὁ ἄρρωστος πρέπει μετὰ τὴν ἐγγείρησιν νὰ μὴ ὀμιλῇ νὰ μὴ τρώγῃ μηδὲ νὰ καταπίνῃ τὸ ἑαυτοῦ σίελον, ἀλλὰ νὰ ἀποσπογγίζῃ τοῦτο μὲ ὀδόνιον ἀπὸ τῶν χειλέων, ἢ μετὰ προσοχῆς ν' ἀφίνη αὐτὸ ν' ἀπορρήῃ εἰς ἀγχείον, ἀποφεύγων πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ προξενήσῃ βήχα, πταρισμόν ἢ γέλωτα· καὶ περὶ τὰ τέλη τῆς μὲν τρίτης ἡμέρας ἀφαιροῦμεν τὸ ἄνω, τῆς δὲ τετάρτης τὸ κάτω ἄμμα, οὗ τὴν ἀφαίρεσιν ἐνεργοῦμεν τόνδε τὸν τρόπον· συλλαμβάνομεν πρῶτον μὲ λαβίδα τὸ ἄμμα, ἐκκόπτομεν ἔπειτα τὴν ἀγκύλην μὲ τὸ ψαλίδιον, καὶ ἐξελκύομεν τρίτον πρὸς τὴν ἀντικειμένην πλευρὰν ὅλον τὸ ἄμμα.

Μετὰ τὸν ἐξελκυσμόν τοῦ ἁμματος ἀρχίζει ὁ ἄρρωστος νὰ λαμβάνῃ πεφυλαγμένως καὶ εἰς μικρὰς δόσεις θρεπτικὰ βοφήματα, καὶ καθ' ὅσον ἡ σύμφυσις γίνεται σταθερώτερα μεταβαίνει καὶ εἰς τροφὴν σταθερώτεραν.

Κατὰ τὸν Γραϊφην κρίνεται ἀναγκαῖον ν' ἀφαιρῶμεν τὴν συλλεγομένην κατὰ τὸν φάρυγγα βλένναν μὲ ἐγχύσεις ἢ μὲ ἀποσπογγίσεις μὲ μοτὸν, ἢ μὲ ὀδόνιον ἐν εἰδει γραπίδος πεπλασμένα· εἰς ἡ δὲ δύο κόκκοι τοῦ ἐκχυλισματος τῆς βελλαδόνης ἀνελελυμένου εἰς ὀλίγον ὕδωρ, καὶ ἐκ μιᾶς λαμβανόμενοι παρηγοροῦσι πολὺ τὸν ἄρρωστον, ἐν δυνάμει εὐθὺς εἰς τὰς πρώτας ἡμέρας νὰ ποτίζωμεν γενναῖον οἶνον μὲ κοχλιάριον τοῦ καφέ, νὰ θρέψωμεν αὐτὸν μὲ κρόκους ὄσων, καὶ νὰ τῷ ἐγγείωμεν διὰ τῆς ἔδρας κλύσματα θρεπτικὰ· ἀναζωπυροῦμεν δὲ τὴν ζωτικὴν ἐνέργειαν εἰς τὰ χεῖλη τῆς κληγῆς, ἐπιχρίοντες αὐτὰ μὲ ἄλυκόν ὀξύ, νάφθαν, μὲ ἴσας μοίρας τοῦ δι' εὐφορσίον, διὰ κανθαρίδων καὶ διὰ σμόνης βάμματος, ἢ ὅταν ὁ ἄρρωστος ἢ ἄτονος μὲ ἴσας μοίρας τοῦ πεπέρεως τῆς Καυένης καὶ τοῦ καψικοῦ. Ἐξαιροῦμεν δὲ τὰ ἄμματα ὅταν ἀπαχωρισθῶσιν αὐτόματα ἐξ ὀλοκλήρου ἢ κατὰ μέρος· καὶ ὁ Διευφεμβάχιος λέγει, ὅτι ὁ χειρισθεὶς δύναται νὰ λαμβάνῃ ἀφύσως τροφὰς ὕστερις.

§. 28.

Ἐὰν δὲ ἡ σύμφυσις τῶν συνηγμένων χειλέων γείνη κατὰ μέρος μόνον, διακλύζομεν τὸ στόμα τοῦ ἄρρωστοῦ μὲ μέλι, ἐπιχρίομεν τὰ μὴ συμπεφυκότα μέρη μὲ ρόδόμελι, ὑποβορακικὸν νάτρον καὶ μὲ διὰ κανθαρίδων βάμμα, καὶ δίδομεν εἰς τὸν ἄρρωστον ὑγρὰν καὶ ταναϊκὴν τροφὴν, ἀπαγορεύοντες αὐτὸν τὴν ὀμιλίαν. Ὅταν δὲ μείνῃ χάσμα ὅσον δύο ἢ τριῶν γραμμῶν, συνουλοῦνται ἐνίοτε διὰ τῆς ἀδιακόπου ἐπιχρίσεως τοῦ ἄλυκου ὀξέως, ἐὰν ὁμοῦ δὲν συγυλωθῇ, ἀναγκαῖον εἶναι τρεῖς ἢ τέσσαρας ἔδοξαι.

μάδας μετὰ τὴν τελείαν ἀπούλωσιν νὰ ῥαφῇ ἐκ δευτέρου. Ἄν δὲ ἡ ραφείσα σχισμὴ οὐδόλως συμφύσῃ, ἐπουλοῦνται τὰ χεῖλη αὐτῆς μετὰ τὰ γαρ-
γαρίσματα τοῦ μέλανος οἴνου, καὶ μετὰ τὴν ἐπίχρισιν τῶν ἀνωτέρω μη-
μονευθέντων φαρμάκων, πάντοτε δὲ μένει ἡ σχισμὴ μικροτέρα.

πρὸς ἔνωσιν τοῦ ὑπολοίπου τούτου μέρους μεταχειρίζεται ὁ Διεφεμβάχιος ἰδιαιτέραν τινὰ μέθοδον· ἤγουν ἐμβάλλει ἐκατέρωθεν τῆς σχισμῆς τῆς ὑπερφῆς παραλλήλως πρὸς ταύτην ὅσον γραμμῆς μακρὰν τῶν χειλέων αὐτῆς δύο τομάς, αἵτινες διασχωσιν ὅλον τὸ πάχος τῆς ὑπερφῆς· διὰ τῶν τομῶν τούτων παύεται ἡ περιτενεία καὶ συνάγονται τὰ χεῖλη τῆς σχισμῆς πρὸς ἄλληλα καὶ γίνεται ἡ σύμφυσις αὐτῶν εὐκόλως, ἢν εὐκολύνει ἐπὶ μᾶλλον ἐμβάλλων εἰς τὰς ἐντομάς μοτὸν εἰς ἔλαιον ἀμυγδαλῶν διάβροχον, μεθ' ὧν τὴν συνούλωσιν ἐμβάλλει ἐτέρας δύο ὁμοίας μὲν, ἀλλ' ἀντιθέτως διηκούσας, ὧν τὴν ἔνωσιν ἐμποδίζει καθ' ὅν τρόπον καὶ τὴν τῶν προηγουμένων. Ἄν δὲ αἱ σχισμαὶ ὡτὶ μείζονες, θυνάμεθα μετὰ τὴν ἀπόξεσιν τῶν χειλέων νὰ διείρωμεν ἐν ἡ δύο μολυβδοθήματα μετὰ τὸ ἀγκιστρον, νὰ ἐμβάλωμεν μείζονας ἐπὶ τὰ πλάγια τομάς, καὶ νὰ συστρέψωμεν ἔπειτα τὰ νήματα.

§. 29.

Καὶ τοι τῶν πλείστων ἀγωγῶν τῆς σταφυλορραφίας τὰ περιγεγόμενα εἰσι καλὰ, θεωροῦμεν ὅμως ὡς τὴν οἰκειοτέραν ὅλων τὴν ἄνω ῥηθῆσαν ἀπλὴν ἀγωγὴν, ὡς ἐξ ἰδίας πείρας ἐπληροφόρηθημεν. Ὅτι τὸ μολύβδιον σύρμα δὲν ἐπάγει τὰς πολλὰς βλάβας, ἃς προσάπτουσιν οἱ Γραφῆς καὶ Σχθερδης; λέγοντες δηλ. ὅτι ταῦτο εἶναι σκληρότατον, ὅτι θλίβει πολὺ τὰ συνηγμένα μέρη, ὅτι εἶναι βαρύτερον, ὅτι σχίζει τὰ ἠνωμένα μόρια καὶ ὅτι ἐπιγεννᾷ μέγαν τραυματικὸν ἐρεθισμόν, βεβαιῶται ἐκ τῶν πολλῶν καλῶν ἀποτελεσμάτων, ἅπερ ἐπήγαγε δι' αὐτοῦ, καὶ εἰς τὰς δεινότητας περιστάσεις ὁ Διεφεμβάχιος, εἰς ὃν χρεώστουμεν τὰ μέγιστα τὴν εὐγνωμοσύνην διὰ τὴν τελειοποίησιν τῆς σταφυλορραφίας. Ἡ ἐπιτυχία τῆς ἐγχειρήσεως ταύτης, ὅταν ἡ σχισμὴ ἢ ὅπως οὖν μεγάλη, καὶ ἡ ἔνωσις αὐτῆς γίνηται μετὰ περιτενείας, ἀσφαλίζεται τὸ πλείστον διὰ τῶν πλαγίων τομῶν.

§. 30.

Καὶ μετὰ τὴν ἐπιτυχῶς γενομένην ἐγχειρήσιν ἡ προφορὰ τοῦ ἀρρώστου δὲν εἶναι εὐληπτος, ἥτις ὅμως τελειοῦται κατὰ μικρὸν, ἐφ' ὅσον ἐλαττοῦται ἡ τάσις τῆς ὑπερφῆς. Ὅθεν εἶναι καλὸν ὁ τοιοῦτος ἀσθενὴς νὰ γυμνάζεται κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν προφορὰν τῶν γραμμῶν μόνων, ἔπειτα τῶν συλλαβῶν κ. ο. κ.

Δ'.

Περὶ πεπαλαιωμένης διαιρέσεως τοῦ γυναι-
κειοῦ περιναίου.

§. 31.

Ἡ ῥῆξις τοῦ γυναικειοῦ περιναίου δύνάται νὰ γείνη ἢ διὰ τεχνητῶν

ἢ διὰ δύσκολον τοκετόν, ὅταν ἡ κεφαλὴ τοῦ τικτομένου ἢ μείζων ἢ ὅσον δύνανται νὰ ἐκταθῶσι τὰ ἐκτὸς γεννητικὰ μόρια, ἢ τέλος, ὅ,τι σπανίως συμβαίνει, διὰ πῶσιν ἐπὶ σώματος ἐξόχου, οἷον ἐπὶ πασσάλου, ὅπερ δις ἔτυχον νὰ ἴδω, καὶ εἰς τὸ ἓν μὲν ὁ κολεὸς καὶ τὸ περιναῖον μέχρι μεσότητος διερράγησαν, εἰς τὸ ἕτερον δὲ ὁ μὲν κολεὸς βαθύτατα, τὸ δὲ περιναῖον ἄχρι τῆς ἔδρας διερράγη. Γίνεται δὲ ἡ ῥήξις ἢ μόνον κατὰ τὸ ἐκτὸς χεῖλος τοῦ κολεοῦ πρὸς τὸ περιναῖον, ἢ ἐκτείνεται κατὰ τὸ μέγιστον τοῦ περιναίου μέρος μᾶλλον ἢ ἤττον κατὰ μῆκος μέχρι τοῦ χείλους τῆς ἔδρας, ἢ τέλος, καθ' ὅλον τὸ περιναῖον. Τὸ ῥήγμα γίνεται μὲν τὸ πλεῖστον κατὰ τὴν μέσην γραμμὴν τοῦ περιναίου, ἀλλὰ καὶ ἀτάκτως μᾶλλον ἢ ἤττον καὶ μετὰ χηλιῶν ἀνίσων καὶ λακιδωδῶν δύναται νὰ γείνη. Σπανιώτερον δὲ δύναται νὰ γείνη καὶ ῥήξις τοῦ περιναίου κατὰ τὸ μεσαίτατον αὐτοῦ μέρος, δι' ἧς δύναται καὶ ὅλον τὸ παιδίον νὰ ἐκπέση, τὸ δὲ ῥήγμα ἐκτείνεται κατ' αὐτὸ τὸ περιναῖον μόνον, ἢ συρρήγνυται ταυτοχρόνως καὶ τὸ ἀπευθυσμένον. Μικρὰ τοῦ περιναίου ῥήγματα ἰῶν· εὐκόλως καὶ αὐτομάτως ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ὅταν ἡ παθοῦσα κοιτασθῇ ἐπὶ τὴν πλευρὰν καὶ φυλάξη ἐπὶ χρόνον τινὰ κατὰ συνέχειαν τὰ σκέλη συνηγμένα, καὶ τὴν ἀπαιτουμένην καθαριότητα. Ἄλλ' ἐνταῦθα καθὼς καὶ εἰς τὰ μεγαλειότερα ῥήγματα δὲν γίνεται ἔνωσις τῶν χηλιῶν τοῦ ῥήγματος, ἀλλὰ βραχύτης τοῦ περιναίου πρὸς τὰ ὀπίσω δι' ἀπουλώσεως, ὥστε αἱ μεγάλαι νύμφαι ἐφελκύνονται καὶ φέρονται πρὸς τὸν τόπον τῆς ῥήξεως. Ὅσω λοιπὸν μείζων ἢ ῥήξις ἐγένετο, τόσω βραχύτερον γίνεται τὸ περιναῖον καὶ τόση μακρότερ' αἱ νύμφαι καὶ ἡ σχισμὴ τοῦ αἰδοίου· αἱ νύμφαι γίνονται συγχρόνως καὶ λεπτότεραι. Ἐὰν δὲ ἡ ῥήξις ἐξετάθη μέχρι τοῦ στομίου τῆς ἔδρας, αἱ νύμφαι ἐπισύρονται διὰ τῆς ἀπουλώσεως πρὸς τὰ ὀπίσω, καὶ τὰ ὕψατ' αὐτῶν ὀπίσθια ἄκρα συνέχονται πρὸς ἀλλήλα διὰ λευκῆς τινος τυλώδους οὐλῆς· καὶ φαίνεται ὡς ἂν αὐτὴ ἡ ἔδρα ὠθεῖται πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ ἐπισύρει τὰς νύμφας. Ὅταν δὲ ἡ τελεία ἢ ῥήξις καθ' ὅλον τοῦ κολεοῦ καὶ τῆς ἔδρας τὸ διάφραγμα, πρὸς ταῖς ἀρχαῖς μὲν ἡ ἀσθνής δὲν δύναται νὰ κρατήσῃ τὴν κένωσιν τοῦ ἀπευθυσμένου, ὅταν συνάμα διερράγη κατὰ μέγα μέρος καὶ ὁ σφιγκτὴρ αὐτοῦ, ἀλλ' ἔπειτα ἐλαττοῦται τοῦτο ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἢ παύεται διὰ τῆς συστολῆς τῆς γενομένης ἐπὶ τῇ ἐπουλώσει καθ' ὃν τρόπον γίνεται καὶ εἰς τὰ μικρότερα ῥήγματα τοῦ περιναίου. Ὅταν δὲ ἡ ῥήξις γείνη κατὰ τὸ κέντρον τοῦ περιναίου δύναται μὲν νὰ γείνη ἀπόφραξις τοῦ ῥήγματος δυνάμει τῆς φύσεως, ἀλλὰ καὶ ἐπιδερμίδωσις πῶν χηλιῶν δύναται νὰ γείνη, καὶ τὸ ῥήγμα ν' ἀπομείνῃ συριγγῶδες. Ἐὰν δὲ ἡ ῥήξις ἐκταθῇ εἰς τὸ διάφραγμα τοῦ ἀπευθυσμένου, αὐτόματος ἴσως οὐδέποτε γίνεται.

§. 32.

Τὰ τοιοῦτοτρόπως ἰατρευόμενα ῥήγματα τοῦ περιναίου μικρότερα μὲν ὄντα, οὐδεμίαν ἄλλην ἐπάγουσιν ἐνόχλησιν εἰμὴ τὸ ἄτερπές τῆς μείζονος εὐρυχωρίας τοῦ κολεοῦ· μείζονα δὲ, πλὴν τούτου, ἐπάγουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ χαλάρωσιν τοῦ κολεοῦ, πρόπτωσιν τῆς προσθίου ἢ τῆς ὀπισθίου παρεϊᾶς αὐτοῦ, καταβιασμὸν καὶ πρόπτωσιν καὶ αὐτῆς τῆς μήτρας· ἢ συστολή τῆς ἔδρας, ἐπομένως δὲ καὶ ἡ κράτησις τῶν κοπράνων δὲν παρεμποδίζεται· καὶ μόνον φῦσαι τινες ὑπεκφεύγουσιν ἐνίοτε, καὶ ἂν τυχὸν ἢ διάρροια, ἐπέγεται συνεχέστερον ἢ πάσχουσα πρὸς τὴν ἀποπάτησιν. Ἐπειδὴ δὲ αἱ γυναῖκες ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲν στενοχωροῦνται ὑπὸ τῆς τοιαύτης καταστάσεως, σπανίως γίνεται ταύτης ὀριστικὴ θεραπεία. Ἄλλ' αἱ ἐξ αὐτῆς γενόμεναι τῶν ἔξω γεννητικῶν μορίων ἀλλοιώσεις εἰσὶ τοιαῦται, ὥστε δέον ὅλα τὰ ἀπλᾶ ῥήγματα τοῦ περιναίου νὰ θεραπεύωνται ἐπιμελέστερον ἢ ὡς ἄχρι τοῦδε ἐγένετο. Εἰς δὲ τὰς πεπαλαιωμένας ῥήξεις τοῦ περιναίου τὰς ἄχρις ἔδρας διηκούσας, ἀπομένει ἀδυναμία τοῦ κρατεῖν τὰ κόπρανα τοιαύτη τοῦλάχιστον, ὥστε καὶ φῦσαι καὶ κόπρανα κενοῦνται ἀπροσδοκῆτως μετὰ ταχὺν ἐρεθισμὸν.

§. 33.

Ἐκ τοῦ ῥηθέντος ἤδη τρόπου τῆς ἰάσεως τῶν ῥηγμάτων τοῦ περιναίου, καὶ ἐκ τῶν ἀτερπειῶν καὶ ἐνοχλήσεων αὐτῶν ἐπεταί, ὅτι τὸ βεβαίωτερον καὶ ἀναγκαῖον βοήθημα πρὸς ἰασιν παντὸς ῥήγματος τοῦ περιναίου, ὅταν θέλωμεν νὰ γείνη ἔνωσις πρὸς ἰασιν τῶν χειλέων αὐτοῦ, εἶναι μόνον ἡ ἔναιμος ῥαφή. Σημειωτέον ὅμως, ὅτι τὰ μόρια σπανίως διάκεινται πρὸς ταχεῖαν ἔνωσιν, καὶ ὅτι ἀντενδείκνυται αὕτη, ἂν ἤδη ἔγεινε φλεγμονὴ καὶ ἐξόγκωσις τῶν χειλέων τοῦ τραύματος. Ἐκ τούτου δὲ δυνάμεθα νὰ κρίνωμεν τὰς διαφορὰς περὶ τῆς θεραπείας τῶν ἀρτιγενῶν ῥηγμάτων τοῦ περιναίου γνώμας τῶν ἰατρῶν, ὧν οἱ μὲν λέγουσι νὰ ἐνεργῶμεν τὴν ἔνωσιν εὐθύς, οἱ δὲ μετὰ τὸν ἐπίδημισμὸν τῶν χειλέων. Τοῦ Δυπάρκου (Duparcque) ἡ γνώμη νὰ ἐπιχειρῶμεν τὴν ἔνωσιν ὅταν ἐξαλειφθῶσιν ἡ φλεγμονὴ καὶ ἡ ἐξόγκωσις τῶν χειλέων, σκεπασθῇ δὲ ἡ ἐπιφάνεια μὲ καθαράς καὶ ἀφθόλους κεγχροειδεῖς σάρκας, καὶ γείνη τοῦ διερρωγῆτος καὶ νεκρωθέντος ἤδη κυτταρώδους ἰστοῦ ἐντελῆς ἀπόπτωσις, εἰν' ἐναντία τῇ ἀγωγῇ πρὸς τὰς πυρροούτας πληγὰς, αἵτινες οὐδόλως εἰσὶν ἐπιτήδεια πρὸς τὴν ἔμμεσον διὰ τῆς ἐναίμου ῥαφῆς γινομένην ἔνωσιν κατὰ τὸν Διεφεμβάχιον. Ὅταν δὲ ἡ λεχῶ δὲν δέχεται τὴν ἐγγείρησιν, ἢ ὅταν αὕτη ἀπαγορεύεται διὰ παρούσαν ἀσθένειαν ἢ δι' ἄλλα περιστατικὰ τῆς πασχούσης, κοιτάζομεν ταύτην ἐπὶ τὴν πλευρὰν ἔχουσαν τὰ κάτω ἄκρα πρὸς τὴν κοιλίαν νεύοντα

καὶ συνδεδεμένα, φροντίζοντες νὰ φυλάσσῃται ἡ προσήκουσα καθαριότης τῶν γεννητικῶν μορίων, νὰ γίνωνται κενώσεις τοῦ ἀπευλισμένου ἀθαρῶ-
δεις, καὶ νὰ κενῶνται τὰ οὖρα διὰ τοῦ καθετήρος.

Ὅλα δὲ τὰ διάφορα βοηθήματα, ὅσα, πλὴν τῆς ἐναίμου ῥαφῆς, πρὸς συναγωγὴν τῶν χειλέων πρήνισαν, εἰσι λίαν ἀβέβαια καὶ μάταια, ὡς (κατὰ τὸν Ιοργίου « Joerg ») ἐπίθεσις κλιμακωτῶν σπληνῶν ἐκατέρωθεν τοῦ ῥήγματος καὶ στήριξις αὐτῶν μετέπειτα, τοῦ Μουλίνου (Moulin) ἢ λαβίς, καὶ ἐνθεσις διαφόρων σωμάτων ἐν τῷ κολεῷ πρὸς ἐξοχέευσιν καὶ ἀνάποσιν τῶν ὑγρῶν.

§. 34.

Πρὸς ἔνωσιν μικρῶν ῥηγμάτων τοῦ περιναίου διὰ τῆς ἐναίμου ῥαφῆς συλλαμβάνομεν τὸ ἀριστερὸν χεῖλος τοῦ ῥήγματος μετὰ τὸν ἀντίχειρα καὶ λιχανὸν τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς, καὶ διωθοῦμεν βελόνην καμπύλην ὑπὸ ἀρ-
μοδίου βελονοκατόχου κατεχομένην, ὑπὲρ τὸ τεταρτημόριον τοῦ δακτύλου μακρὰν τοῦ χείλους τοῦ ῥήγματος κατὰ τὸ ὀπίσθιον μέρος αὐτοῦ καθέτως, ἕως ἂν αὕτη προφανῆ κατὰ βάθος ἐγγυτάτῳ τοῦ βλεννογόνου χιτῶνος τοῦ κολεοῦ, ἔπειτα δὲ συλλαμβάνομεν ταύτην μετὰ βελονάγραν καὶ ἐξελεῦον-
τες αὐτὴν διείρομεν ῥάμμα μεταξωτὸν ἀρκούντως παχύ. Ὑστερον δὲ συλ-
λαμβάνομεν καὶ τὸ ἕτερον δεξιὸν χεῖλος τοῦ ῥήγματος καὶ διωθοῦμεν τὴν βελόνην κατὰ τὴν αὐτὴν ὑψήγησιν ἀπὸ τῶν ἔσω πρὸς τὰ ἔξω, καὶ ἀμ-
ματίζομεν ἔπειτα τὰ ῥάμματα ὡς εἰκὸς στερεῶς. Ὑστερον δὲ διείρομεν τὸ δεύτερον καὶ τρίτον ῥάμμα, ὅπερ ὕστερον συνάπτει ἀκριβῶς τὴν συμ-
βολήν. Ἐὰν δὲ ἡ ῥήξις τοῦ περιναίου ἐξετάθη ἐντελῶς ἄχρι τῆς ἑδράς, ἐξισώσαντες τὰ τυχόντα λακίστὰ καὶ ἀμσα χεῖλη τοῦ ῥήγματος μετὰ τὸ ψαλίδιον, διεκβάλλομεν τὸ πρῶτον ῥάμμα κατὰ τὸ τέλος τῆς σχισμῆς ὅσον ἡμίσεος δακτύλου μακρὰν τοῦ χείλους καθ' ὅλον τὸ βάθος τοῦ ῥήγματος, χωρὶς νὰ συλλάβωμεν καὶ τὸν βλεννογόνον χιτῶνα τοῦ κολεοῦ. Ἀποκαθαρισάντες δὲ ἀκριβῶς τὴν πληγὴν ἐκ τοῦ αἵματος, ἀμματίζομεν στερεῶς τοῦ ῥήγματος τὰ ἄκρα καὶ διείρομεν ἐπιπέντε ῥάμματα, ὧν μὴ-
ἐν ἑένον νὰ συλλαμβάνη τὸν βλεννογόνον τοῦ κολεοῦ, μὴδὲ νὰ διείρωνται ὅλα ἐξίσου μακρὰν τοῦ χείλους τοῦ ῥήγματος ἀλλὰ κλιμακῶδον, ἤγουν τὸ μὲν ὅσον ἡμίσεος δακτύλου, τὸ δὲ ὅσον τρίτημορίου ἢ τεταρτημορίου τοῦ δακτύλου, δι' οὗ γίνεται, λέγουσιν, ἔνωσις ἢ οἰκειοτάτη καὶ ὀμοτιμο-
τάτη, ἐν ᾧ αἱ μεγάλαι μὲν ῥαφαὶ συνάπτουσι τὸ ὅλον, αἱ μικραὶ δὲ τὸ δέρμα κατ' ἐξοχὴν (κατὰ τὸν Διεφεμβάχιον). Ἐκτός δὲ τούτων συνάγο-
μεν διὰ τιῶν δι' ἄμματος ῥαφῶν τὰ χεῖλη τοῦ ῥήγματος τοῦ κολεοῦ καὶ τῆς συμβολῆς. Ἐὰν δὲ τὰ χεῖλη τῆς πληγῆς ἐπὶ τῇ ῥαφῇ ταύτῃ δὲν συνάπτωνται κατὰ τὰ μεταξὺ χωρία τῶν ῥαφῶν ἀκριβῶς, δυνάμεθα πρὸς ἀκριβεστέραν ἔνωσιν νὰ διείρωμεν καὶ ἐντομολογικὰς τιὰς βελόνας, πε-

ρειλισσοντες ταύτας με ράμμα βαμβάκινον. Ἐπί δὲ τῇ κατὰ τὸ κέντρον τοῦ περιναίου διαρρήξει, ἐξ ἧς ἐξέπεσε τὸ παιδίον, ἐνεργοῦμεν τὴν ἔνωσιν ἐμβάλλοντες τὰς ἀναγκαίας δι' ἄμματος ραφάς, ἀφ' οὗ πρῶτον ἐξισώσωμεν μὲ τὸ ψαλίδιον τὰ ἄνισα χεῖλη. Ἐὰν δὲ διερρήξη συγχρόνως καὶ τὸ ἀπευθυμένον, ἐνεργοῦμεν ὡς κατωτέρω εἰρήσεται.

§. 35.

Ὅταν δὲ μετὰ τῆς τελείας διαρρήξεως τοῦ περιναίου γείνη καὶ τοῦ στομίου τῆς ἑώρας καὶ τοῦ κάτω μέρους τοῦ ἀπευθυμένου ρήξις, δέον, ἀποπλύναντες ὕδατι χλιαρῷ τὸν κολεόν καὶ τὸ ἀπευθυμένον, καὶ ἐξισώσαντες μὲ τὸ ψαλίδιον πᾶσαν ἀνισότητά τῶν λακιστῶν χειλέων, νὰ ἐνώσωμεν πρῶτον τὸ ἐν τῷ ἀπευθυμένῳ ρήγμα. Ἀπὸ τῶν ἄνω ἀρχόμενοι συρράπτομεν τὰ χεῖλη αὐτοῦ, διείροντες ὅσον δύο γραμμῶν μακρὰν αὐτῶν βελόνην λεπτήν μετὰ λεπτοτάτου μεταξωτοῦ νήματος καὶ ὡς δυνατόν πυκνῶς, ὥστε ἀπεραζόμεθα κράσπεδον παχὺ καὶ ἀγκῶδες. Μῆτε ἢ ἔσω μῆτε ἢ ἔξω ἐπιφάνεια τοῦ ἐντέρου νὰ συνάπτωνται διακεκριμένως πρὸς ἀλλήλας. Τὸ τέλος τοῦ ἐντέρου ἐξάγεται εἰς τὸ στόμιον τῆς ἑώρας. Πρὸς ἔνωσιν δὲ τοῦ περιναίου διείρωμεν μὲ τὸ βελονοκάτοχον βελόνην ἰσχυροτάτην, ἧς ἡ αἰχμή καὶ τὸ ὠτίον διήκουσι παραλλήλως, ἐγγυτέρω τοῦ ἔξω πλευρώματος τοῦ ἀπευθυμένου καθέτως ἄχρι τοῦ πυθμένου τῆς πληγῆς διωθοῦντες αὐτήν· ἐξελκύσαντες δ' ἔπειτα τὴν βελόνην ἐκεῖθεν, διεκβάλλομεν ταύτην καὶ διὰ τοῦ ἀπέναντι χείλους ἀπὸ τῶν ἔσω πρὸς τὰ ἔξω. Τὰ ἄκρα τοῦ ράμματος, μὴ ἀμματισθέντα, ἐλκύει βοηθός πρὸς τὰ κάτω, ἄπῳς ἀρθῆ ἐπὶ τὰ ἄνω ὁ κατὰ βῆθος κείμενος καὶ ἐκ τοῦ μεσηγῶ τοῦ κολεοῦ καὶ τοῦ ἀπευθυμένου ἐνότος χαύνου κυτταρώδους συνιστάμενος πυθμῆ τῆς πληγῆς. Διὰ τούτου δὲ τοῦ τρόπου διείρονται ἔπειτα αἱ ἀκόλουθοι ραφαί, αἵτινες τοῦλάχιστον ἢ μία μετὰ τὴν ἄλλην πρέπει νὰ συλλαμβάνωσι τῆς πληγῆς τὸν πυθμένα οἰκειότερον καὶ χωρὶς νὰ ἴηαι ἀνάγκη νὰ εἰσέλθωμεν καὶ ἐκ δευτέρου εἰς τὴν πληγὴν καὶ νὰ διακεντῶμεν ἴδια τὸ ἕτερον αὐτῆς χείλος. Πρέπει δὲ καὶ ἐνταῦθα νὰ διείρωμεν τὰς ραφάς κατὰ τὸν ἄνω ρηθέντα τρόπον, τὴν μὲν ἐγγυτέρω δηλ. τὴν δὲ ἀπωτέρω τοῦ χείλους τοῦ ρήγματος. Ἐπειτα δὲ ἀμματίζομεν τὰ ράμματα καὶ κόπτομεν τὰ ἄκρα αὐτῶν. Ἐμβαλόντες δὲ εἰς τὴν συμβολὴν καὶ εἰς τὸ ἕτερον μέρος τοῦ περιναίου ραφάς τινὰς ἔτι δι' ἄμματος, ἀποπερατοῦμεν τὴν ἐγγχειρήσιν, ἀποπλύνοντες διὰ κλιστηρίου καὶ αὔθις τὸν κολεόν, καὶ ἀποσπογγίζοντες αὐτὸν μὲ τεμάχιον σπόγγου, ὅπερ ἐμβάλλομεν εἰς αὐτὸν μὲ λαβίδα (κατὰ τὸν Διεφεμβάχιον).

§. 36.

Όταν δὲ δὲν γείνη ἡ ἔνωσις τοῦ ῥήγματος τοῦ περιναίου καὶ ἐπιδερμισθῶσι τὰ χεῖλη αὐτοῦ, ἴσας γίνεται μόνον, ὅταν ἐκκόψωμεν τὰ ἐπιδερμισθέντα χεῖλη καὶ συνάξωμεν ἔπειτ' αὐτὰ διὰ τῆς ἐναίμου ραφῆς. Ἀλλὰ τῆς ἐγχειρήσεως, ταύτης ἡ ἔκθασις εἶναι πάντοτε λίαν ἐπισφαλῆς, καὶ μάλιστα ὅταν ἡ τὸ ῥήγμα μέγιστον, μετ' ἀπωλείας τῆς οὐσίας καὶ μετ' ἐπισήμου τυλώσεως τῶν χειλέων, ὅταν, ἀποπειρώμενοι νὰ συνάξωμεν πρὸς ἄλληλα τὰ χεῖλη, δὲν δυνάμεθα νὰ κατορθώσωμεν τοῦτο, καὶ ὅταν συγχρόνως ὑπάρχη καὶ τοῦ ἀπευθυμένου ῥήξις. Ὅταν δὲ ἡ ἀσθενὴς ἢ ἀδύνατος, λεμφώδης ἢ χοιραδική, ὅταν ὑπάρχη διάρρροια ἐθῆς, ἀντενεδκνυταὶ ἢ ἐγχειρήσις, ἐὰν δὲν δυνηθῶμεν οἰκεία θεραπεία ν' ἀφαιρέσωμεν ταῦτα. Πρὸς ἀφαίρεσιν τῆς τυλώδους ποιότητος τῶν χειλέων τοῦ ῥήγματος ὠφελεῖ λουτρὸν χλιαρὸν καθ' ἡμέραν καὶ ἐπὶ πολλὰς ἐβδομάδας πρὸ τῆς ἐγχειρήσεως γινόμενον.

§. 37.

Πρὸς τὴν ἐγχείρησιν τοῦ πεπαλαιωμένου ῥήγματος τοῦ περιναίου, μετὰ τὴν οἰκείαν κένωσιν τῶν ἐντέρων διὰ τίνος καθαρσίου, σχηματίζομεν τὴν πάσχουσαν ὡς καὶ ἐπὶ τῇ λιθοτομίᾳ, κατὰ τρόπον, ὥστε τὰ πυγαῖα νὰ ἐξέχῃσι τῆς ἄκρας τῆς κλίνης ἢ τῆς τραπέζης, καὶ τὰ σκέλη νὰ κρατῶνται ὑπὸ βοηθῶν ὡς εἰκὸς ἀπ' ἀλλήλων ἀποδεδιχόμενοι, δὲ καὶ αἱ τυχοῦσαι κατὰ τὸ περιναῖον τρίχες, βοηθὸς δὲ ἀπάγει τοὺς γλουτοὺς ἀπ' ἀλλήλων ὡς εἰκὸς, κρατεῖ δὲ καὶ τὸν κολεῶν, ἐὰν τυχὸν ἐγεινε πρόπτωσις αὐτοῦ. Ἡ δὲ τῶν χειλέων τοῦ ῥήγματος καθαιρέσις καὶ συναγωγή γίνεται διαφόρως κατὰ τὴν ποιότητα τοῦ περιναίου πρὸς τοῦτο δὲ ὁ Διεφεμβάχιος ἔδωκεν ὑπογραμμοὺς ἀκριβεστάτους.

§. 38.

Όταν τὸ πεπαλαιωμένον ῥήγμα τοῦ περιναίου διήκῃ μέχρι τοῦ στομίου τῆς ἔδρας, ὅταν τὰ χεῖλη αὐτοῦ ὡσι βραχυτάτα καὶ μᾶλλον ἢ ἦτον ἐξαηλιμμένα, καὶ τὸ ὀπίσθιον διάφραγμα ἢ μᾶλλον ἢ ἦτον συνδιεβρωγόν, συλλαμβάνομεν, ὅταν τὰ χεῖλη τοῦ ῥήγματος ἐξίσχῃσι σαφῶς, τὸ ἕτερον αὐτῶν μὲ λαβίδα ταυοειδῆ, καὶ ἐκκόπτομεν αὐτὸ μὲ τὴν αἰχμὴν τοῦ μαχαίριου, ὅπερ σύρομεν παρὰ τὴν ἄκραν τῆς λαβίδος, ὡσπερ παρὰ κανόνα, τόσον ὥστε ἡ πληγὴ νὰ εἶναι τοῦλάχιστον ὅσον δακτύλου πλατεῖα. Τὴν αὐτὴν δὲ τομὴν ἐμβάλλομεν καὶ κατὰ τὸ ἀπέναντι χεῖλος τῆς σχισμῆς τοῦ περιναίου. Ἐπειτα δὲ περισαρκίζομεν καὶ τὸ ὀπίσθιον μέρος τῆς σχισμῆς, συλλαμβάνοντες μὲ ἀγκιστροειδῆ λαβίδα, καὶ καθαιροῦντες μὲ τὸ μαχαίριον τὸν οὐλώδη κυτταρώδη ἰστόν. Πρὸς τὰ πρόσω δὲ πρέπει νὰ

συγκαθαιρέσωμεν και τῶν νυμφῶν τὸ ὀπισθότερον μέρος. Ὅταν ὁμως ὡτιν ἐξαλημιμένα τὰ χεῖλη τῆς σχισμῆς, αἶρομεν τὸ δέρμα με ἀγκιστροειδῆ λαβίδα εἰς πτυχὴν και ἐμβάλλομεν τομάς μνηνοειδεῖς ὅσον ἐνός και ἡμίσεος ἢ ὅσον δύο δακτύλων μεγάλας καθ' ἐκάτερα τὰ μέρη τῆς σχισμῆς, ἃς ἐνοῦμεν πρὸς τὰ ὀπίσω, και ἀπολούμεν τὰ χεῖλη τῆς πληγῆς πρὸς τε τὰ ἔσω και ἔξω ἀρκούντως μακρὰν, ὥστε νὰ δύνανται ταῦτα νὰ προσεγγίσωσιν εὐκόλως πρὸς ἀλληλα. Πρὸς τὴν ἔνωσιν τῶν χειλέων τῆς πληγῆς διείρομεν κατὰ πρῶτον βρόχον, ἐκ τεσσάρων ἢ ἐξ μεταξωτῶν και κηρωτῶν νημάτων συγκείμενον, με βελόνην παχειὰν και καμπύλην εἰς βελονοκάτοχον προσηλωμένην, δι' ἧς συλλαμβάνομεν τὸ χεῖλος και τὴν ἐπιφάνειαν τῆς πληγῆς τοῦλάχιστον ὅσον ἡμίσεος δακτύλου μακρὰν, και διεκβάλλομεν ἔπειτα τὴν βελόνην διὰ τοῦ ἀντικειμένου χείλους ἀπὸ τῶν ἔνδον πρὸς τὰ ἔξω. Ὁ βρόχος οὗτος νὰ συλαμβάνῃ μὲν και τὸν πυθμένα τῆς πληγῆς, μὴ δὲ και τὰ χεῖλη τῆς σχισμῆς τοῦ κολεοῦ. Τὸν βρόχον τοῦτον μεταχειρίζομεθα ὡς χειρολαβίδα πρὸς ἔλξιν τοῦ περιναίου ὀπισθεν δὲ τούτου διείρομεν ἔτι δύο ῥαφάς, τῶν βρόχων ἐκ τεσσάρων μεταξωτῶν και κηρωτῶν νημάτων συγκείμενων. Τῶν ῥαφῶν τούτων, ἡ μὲν ἐγγυτάτω τῆς ἔδρας ἐμβαλλομένη, τίθεται ἀπωτέρω ἢ δὲ μεσαία, ἐγγυτέρω τῶν χειλέων τοῦ τραύματος. Ἀμματιῶντες δὲ ὡς εἰκὸς ἔπειτα τοὺς βρόχους, ἐνοῦμεν τὸ πρόσθιον μέρος τῆς σχισμῆς, συναγόντες τὰ χεῖλη τῆς σχισμῆς τοῦ κολεοῦ διὰ τριῶν ἢ τεσσάρων λεπτῶν ῥαφῶν, ὧν ὁ βρόχος ἐκ διπλοῦ νήματος σύγκεται, και ἀποπερατοῦμεν τέλος τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἔξω σχισμῆς διὰ τριῶν ῥαφῶν, ὧν ὁ βρόχος ἐκ τριπλοῦ νήματος σύγκεται· τούτων δὲ ἡ πρόσθιος συνάπτει τὰ περισαρκισθέντα ὀπισθότερα χεῖλη τῶν νυμφῶν. Ἀφ' οὗ λοιπὸν συναφθῶσι μὲν ἀκρῶς ἅπαντα τὰ μέρη τῆς σχισμῆς, ἀποκοπῶσι δὲ τὰ ἄκρα τῶν βρόχων, και ἀποπλυθῶσι τὰ γεννητικὰ μόρια, κοιτάζεται ἡ χειρισθεῖσα εἰς τὴν κλίνην ὑπτία και ἔχουσα τὰ σκέλη μετροῖς ἀπ' ἀλλήλων ἀπέχοντα.

§. 39.

Ὅταν δὲ τὸ πεπαλαιωμένον ῥήγμα εἶναι καθ' ὄλον τὸ περιναῖον, και ὅταν ἢ ταυτοχρόνως και τὸ κάτω μέρος τοῦ τε ἀπευθυμένου και τοῦ καλοῦ διερρωγός, πρέπει, λέγουσι, κατὰ τὴν διάφορον ποιότητα τῶν χειλέων τῆς σχισμῆς, και καθὰ ταῦτα μᾶλλον ἢ ἥττον ἐνεσῦρθησαν πρὸς τὸ λοιπὸν δέρμα ἢ ἐξηλείφθησαν, νὰ ἐνεργήσωμεν τὴν ἀπόφραξιν τῆς σχισμῆς ἢ διὰ τῆς ἐνώσεως μόνον τῶν χειλέων αὐτῆς, ἢ δεύτερον και διὰ τῆς ὑποστηρίξεως ταύτης με πλαγίας ἐκατέρωθεν ἐμβαλλομένας τομάς, ἢ τρίτον διὰ τῆς μετεμψυτεύσεως τοῦ γεννητικῆς δέρματος.

§. 40.

Ὅταν μὲν θέλωμεν νὰ ἐνεργήσωμεν τὸ πρῶτον, συλλαμβάνομεν τὰ χεῖλη τῆς σχισμῆς τοῦ ἀπευθυσμένου καὶ τῆς ἔδρας μὲ ἀγκιστροειδῆ λαβίδα, ἐκκόπομεν ταῦτα μὲ ὀξύστομον ψαλίδιον, καὶ ἀπολύομεν τὸν πυθμένα τῶν χειλέων. Ἐπειτα δὲ ἐμβάλλομεν μὲ τὸ μαχαίριον τομῆν, ἣτις, ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ ὀπισθοτέρου μέρους τῶν διεβρωγόντων χειλέων τῶν νομφῶν, κατὰ βάθος τῆς σχισμῆς, διήκει μικρὸν τι ἔγκοιλος ἐκατέρωθι τοῦ δέρματος καὶ λήγει εἰς τὰ πλάγια ὅσον τριτημορίου τοῦ δακτύλου μακρὰν τῆς ἔδρας. Μετὰ τοῦτο δὲ ἀπολύομεν τὸ δῆμα ἐκατέρωθεν ὅσον δακτύλου τὸ πλάτος, ἐκκόπομεν τὰς ἐν τῇ σχισμῇ κειμένας οὐλὰς καὶ τὰ χεῖλη τῆς σχισμῆς τοῦ κολεοῦ, καὶ ἀποκαθαρίζομεν ἐντελῶς τὴν πληγὴν. Ἡ ἔνωσις τῆς σχισμῆς τοῦ ἀπευθυσμένου γίνετ' ἔπειτα καθ' ὃν τρόπον καὶ εἰς τὴν ἀρτιγενῆ ῥῆξιν τοῦ περιναίου διὰ τῆς ἀδιακόπου δι' ἐνὸς λεπτοῦ ῥάμματος ἐμβαλλομένης ῥαφῆς· τὰ ἄκρα τοῦ ῥάμματος κρέμανται πρὸς τὰ ἔξω, μετ' ὃ συνάπτεται τὸ χεῖλος τῆς ἔδρας διὰ δύο ἰσχυρῶν δι' ἄμματος ῥαφῶν. Ἐπειτα συρράπτονται τὰ χεῖλη τῆς σχισμῆς τοῦ κολεοῦ διὰ τινῶν δι' ἄμματος ῥαφῶν, τὰ ἄκρα τῶν ῥαμμάτων κόπτονται ὅσον δακτύλου μακρὰν τῶν ἄμμάτων καὶ οὕτως ἀρχεται τοῦ περιναίου ἡ ἔνωσις· καὶ κατὰ πρῶτον μὲν διεύρομεν ἰσχυρὸν βρόχον κατὰ τὴν μεσότητά τῆς σχισμῆς ὅσον ἡμίσεος δακτύλου μακρὰν τῶν χειλέων αὐτῆς, συνάπτομεν τὰ ἄκρα καὶ συνελκόμεν, ὅπως περιταῖν τὸ περιναίον, καὶ ὑστερον ἐμβάλλομεν καὶ τὰς ἀρκούσας ὑπολοίπους ῥαφὰς, τὰς μὲν ἐγγυτέρω, τὰς δὲ ἀπωτέρω τῶν χειλέων τῆς σχισμῆς, καὶ κόπομεν τὰ ἄκρα τῶν ῥαμμάτων.

§. 41.

Ὅταν δὲ ἐπὶ τελείᾳ τοῦ περιναίου διαβρῆξει τὸ δῆμα φαίνηται καὶ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν σκληρῶν οὐλῶν μὴ ὑπεῖκον, καὶ διὰ τῆς ἐνώσεως γίνηται μεγάλη τῶν χειλέων περιπένεια, ἡ ἔλπις τῆς ἐπιτυχίας τότε εἶναι μικροτάτη, διότι διαβρῆγνυται συνήθως ἡ ῥαφή. Κατὰ τὸν Διεφευβάχιον πρέπει, ἀφ' οὗ ἐνώσωμεν τὰ τραυματισθέντα χεῖλη τοῦ ἀπευθυσμένου, τοῦ κολεοῦ καὶ τοῦ περιναίου διὰ τῆς ῥαφῆς ἀκριβῶς, νὰ ἐμβάλωμεν τομὰς ὀλίγον καμπύλας ἐκατέρωθεν τῆς ῥαφῆς, ὅσον δακτύλου μὲν μακρὰν τῆς ῥαφῆς καὶ ὅσον τριτημορίου τοῦ δακτύλου μακροτέρας αὐτῆς οὐσας, καὶ τὸ δῆμα μέχρι τῆς ὑποκειμένης πιμελῆς κατὰ βάθος διαιρούσας. Ἐὰν δὲ ὑπάρχη μεγάλη ἀδρότης, καὶ ἐὰν ἐκάστης τομῆς τὰ χεῖλη δὲν δίστανται ἀπ' ἀλλήλων ὅσον δακτύλου, ἀναγκαῖον εἶναι μάλιστα νὰ ὑποσκάψωμεν καὶ αὐτὸ τὸ νεόπλαστον περιναίον καὶ ν' ἀπολύσωμεν αὐτὸ ἀπὸ

τῶν ὑποκειμένων, ὥστε νὰ διέρχεται ὑπ' αὐτὸ ὁ δάκτυλος. Τὰ πλάγια ταῦτα χάσματα ἐμπληροῦνται μοτοῦ ἔπειτα.

§. 42.

Νέου δὲ περιναίου τὴν πλάσιν πρέπει νὰ ἐπιχειρῶμεν μόνον πρὸς τὰ πεπαλαιωμένα μέγιστα ρήγματα, ἅπερ διήκουσι βαθύτατα εἰς τὸ ἀπευθυσμένον, καὶ ἐν οἷς τὸ δέρμα εἶναι πολλὸν ρικνόν· καὶ οὐλῶδες. Τῶν χειλέων τῆς σχισμῆς τοῦ κολεοῦ, τοῦ ἀπευθυσμένου καὶ τῆς ἔδρας ἢ ἐκκοπή γίνεται κατὰ τὸν ἄνω ῥηθέντα ἤδη τρόπον. Καὶ ἀρ' οὗ συρράψωμεν ἐπιμελῶς τὰ χεῖλη τούτων, πλάσσομεν τὸ περιναίον τὸν δε τὸν τρόπον. Κατὰ πρῶτον ἐμβάλλομεν κατὰ βῆθος τῆς σχισμῆς δύο τομάς ἐκ παραλλήλου τεινούσας κατὰ τὸ σκοπούμενον πλάτος τοῦ περιναίου, ἔπειτα δὲ κατὰ τὰ πέρατα ἑκατέρας αὐτῶν ἑτέρας δύο ἐπικαρτίως, ἐπὶ τὰ ἐξω διηκούσας, καὶ ὅτον δακτύλου μεγάλας· ἄρα δύο μὲν τοιαύτας πρόσω καὶ δύο ὀπίσω. Ἐκ τούτου δὲ πλάσσονται κρημνοὶ δύο ἐπιμήκεις τετράγωνοι, οἵτινες διήκουσιν ἀπὸ τῶν μεγάλων νυμφῶν ἄχρι τῆς ἔδρας, καὶ οἵτινες ἀπολύονται ἀπὸ τῶν ὑποκειμένων ὡς εἰκός· ἢ δὲ ἐνωσις τῶν δύο τούτων γεφυρῶν γίνεται κατὰ τοὺς ἄνω ἐσθέντας κανόνας δι' ἀρκουσῶν καὶ κλιμακῆδόν ἐμβαλλομένων ἰσχυροτέρων τε καὶ ἀσθενεστέρων βραφῶν. Ἐὰν δὲ ἐν τῷ νεοπλάτῳ τούτῳ περιναίῳ φαίνεται περιτένειά τις ἐπιφόδος, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς διαρρήξεως ἐμβάλλομεν καὶ τὰς πλαγίας εἰς τομάς.

Ἡ χειρουργία αὕτη ἐνήργηθη κατὰ πρῶτον καὶ ἐπιτυχῶς ὑπὸ τοῦ Γουλλεμαῦ· ὁ δὲ Μουρικεαῦος (Mauriceu), Λαμότης καὶ Σμελίος ἐπρότεινον αὐτὴν, ὁ Νοήλ δὲ καὶ ὁ Σαυσηρότης (Saucerotte), ἐνήργησαν αὐτὴν ἐπιτυχῶς. Εἰς τοὺς ἐφεξῆς δὲ χρόνους ἐνήργησαν αὐτὴν ὁ Δυπύτρηνος, ὁ Μυρσίνας, ὁ Μένζελος, ὁ Οὐσιάνδρος, ὁ Διεφεμβάχιος, ὁ Μονταῖνος, ὁ Ρούξος, ὁ Χελίος καὶ ἄλλοι. Ὁ Δυπάρκης ἐπέκρινε σπουδαίωτα τὴν ἐγγεῖρησιν ταύτην μετὰ πολλὰ πειράματα. Καὶ περὶ μὲν τῆς καθαιμάξεως τῶν χειλέων τῆς διαίρεσεως συμφωνοῦσιν ἅπαντες καὶ κατὰ πάντα. Περὶ δὲ τοῦ τρόπου τῆς συναγωγῆς τῶν χειλέων διαφωνοῦσι πολὺ· ὥστε ὁ μὲν Γουλλεμαῦος μετεχειρίσθη πρὸς τοῦτο τὴν δι' ἄμματος βραφὴν, ὁ δὲ Μουρικεαῦος, Λαμότης καὶ Σμελίος τὴν σπειροειδῆ, ὁ Νοήλ δὲ καὶ Σαυσηρότης μετεχειρίσθησαν τὴν περιελιδα, ὁ δὲ Διεφεμβάχιος ταύτην τε καὶ τὴν δι' ἄμματος· ὁ Ρούξος δὲ καὶ ὁ Μονταῖνος καὶ ὁ Δαβίων τὴν ἡλωτὴν, καὶ ὅπως συνάξωσι κατὰ τὸ εἶκος τὰ χεῖλη τοῦ δέρματος πρὸς ἀλληλά, καὶ τὴν δι' ἄμματος βραφὴν, ἢ βίμματα περὶ τοὺς κυλίνδρους, καὶ ἐπὶ τῆς πληγῆς συναπτόμενα. Ὁ Δαβίων διεῖρε πρῶτον τοὺς βρόχους καὶ ἔπειτα περιεσάρκιζε τὰ χεῖλη τῆς σχισμῆς· ὁ δὲ Ριτσιγένης ἔλαβε τὸ βίμμα διειρμένον εἰς δύο βελόνας, καὶ διώσας ἐκάστην αὐτῶν εἰς ἐκάστην πλευρὰν ἐγγυτάτω τοῦ χείλους τοῦ δέρματος εἰς τὴν σχισμὴν, διεξέβαλε ταύτας ὅτον δακτύλου μακρὰν τοῦ χείλους τῆς πληγῆς· εἰς τὸν κολεόν, ὅπου ἀμμάτισε τὰ ἄκρα δι' ἀγκυλοσφιγητηρίου. Διὰ τούτου σχηματίζονται εἰς τὸν κολεόν πλειότεραι πτυχαι, αἵτινες ἐμποδίζουσι τὴν ῥύσιν τῶν ὑγρῶν εἰς τὰ χεῖλη τῆς πληγῆς· ἂν δὲ συγχρόνως ἢ καὶ διαίρεσις τοῦ σφιγκτήρος τῆς ἔδρας, στροπεπιβάλλεται καὶ ἡ περιελιὰς βραφὴ. Κατὰ τῆς προτάσεως τοῦ Μενζέλου

καὶ κλιναυῶ νὰ μὴ συμβῆπτωμεν τὸ περὶ ναῖον ὅλως πρὸς τὰ πρόσω, ἔπειδὴ κατὰ τὴν ὀπίσθιον συμβολὴν ἡ περιτένετα εἶναι μεγίστη καὶ αἱ ῥαφαὶ ῥήγνυνται, ὁ διεμφεμβάχιος κατῴρῳσε δικαίως, ὡς νὰ βεβαιωθῇ, ὅτι αἱ πρόβιαι ῥαφαὶ οὐδεμίαν ἐπάγουσι περιτένεσιον, καὶ ὅτι ἐνταῦθα γίνεται συνήθως ἔνωσις καὶ ἂν ἡ ὀπίσθιος ἔνωσις διερρήγνυται καὶ αὖθις.

§. 43.

Ἡ ἀποθεραπεία μετὰ τὴν ἐγχείρησιν τοῦ διερρωγῶτος περιναίου πρέπει νὰ γείνη μετὰ μεγίστης φροντίδος, διότι ἐξ αὐτῆς ἐξαρτᾶται τὸ πλεῖστον ἢ ἐπιτυχία ἢ ἡ ἀποτυχία τῆς ἐγχειρήσεως. Ἡ χειρισθεῖσα κοιτάζεται ὑπτία καὶ τὰ σκέλη μετρίως ἀπ' ἀλλήλων ἀπέχοντα ἔχουσα· ἀποφεύγομεν δὲ τὸ εἶναι τὰ γόνατα πολὺ πρὸς ἄλληλα συνηγμένα, βάλλοντες ἀνά μέσον αὐτῶν παχύ τι στῤῥωμα, καὶ περιδέοντες ταῦτα μὲ περιβολὰς τινὰς ἐπιδέξμου ἢ μὲ ὀθόνιον. Μετὰ τὴν ἔνωσιν ἀρτιγενούς ῥήξεως τοῦ περιναίου πρέπει ἡ τοπικὴ θεραπεία νὰ γείνη κατὰ τὴν καθ' ὄλου κατάστασιν τῆς λεχῶς. Διὰ συχνῆς πλύσεως τῶν μορίων μὲ χλιαρὸν ὕδωρ, καὶ μὲ ἐνέσεις ὀλίγου χλιαροῦ ὕδατος ἐπιμελῶς γενομένης εἰς τὸν κολεῶν μὲ κλυστήριον ἀποκαθαρίζομεν ταῦτα, ἀφαιροῦμεν τὸ ἐν τῷ κολεῷ συλλεγόμενον ἔκκριμα καὶ ἀποσπογγίζομεν αὐτὸν μὲ τεμάχια σπόγγου ἀπαλοῦ. Ὅταν δὲ ἡ συλλογὴ τοῦ ἔκκριματος ἐνταῦθα ᾖ μεγάλη, ἐμβάλλομεν μοτὸν ἀπαλόν, ἀλλάσσοντες αὐτὸν συχνάκις· καὶ ὅταν ᾖ σφοδρὰ φλεγμονή, προσβάλλομεν βδέλλας καὶ μεταχειρίζομεθα τὴν οἰκειάν ἀφλέγμαντον θεραπείαν. Μετὰ τὴν ἐγχείρησιν δὲ πεπαλαιωμένων ῥήξεων τοῦ περιναίου ἔχομεν νὰ φροντισῶμεν μόνον περὶ τοῦ μεγέθους τῆς τραυματικῆς ἀντιπαθείας, καὶ ἂν μὲν ἦ εὐρωστος ἢ χειρισθεῖσα, μεταχειρίζομεθα ψυχρὰ ἐπιθέματα, ἂν δὲ ἀσθενεστέρα τὸ πολὺ ἐπιθέματα ἐκ τοῦ διὰ μολύβδου ὕδατος. Τὰ οὖρα κενοῦνται καθ' ὅλας τὰς περιστάσεις διὰ τοῦ καθετήρος, καὶ δι' αὐτοῦ ἀποφεύγωμεν πᾶσαν ὑπ' αὐτῶν ἐπιβροχὴν τῶν μορίων. Ἡ κυρία δὲ φροντίς μετὰ τὴν ἐγχείρησιν ἔστω νὰ ἐμποδίσωμεν τὴν κένωσιν καὶ τὴν ἀποπάτησιν ἐπὶ εἴς ἢ ὀκτὼ καὶ ἐπέκεινα ἡμέρας· ἐνεργοῦμεν δὲ τοῦτο δίδοντες ὀλίγην τροφήν καὶ προποτίζοντες δις τῆς ἡμέρας ἀνά τεταρτημόριον τοῦ κόκου τοῦ ὀπίου ἐκάστοτε. Ἐὰν δὲ μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ καιροῦ τούτου ἐγείνη ἡ σύμφυσις, ἢ ἀποπάτησις πρέπει νὰ γίνηται ἐπιστασία πιστοῦ βοηθοῦ τὸν δε τὸν τρόπον· ἐγγεῖται πτισάνης, χλιαρᾶς ὅσον ἐνδέχεται φιάλης, μετὰ καθαροῦ κικκίνου ἐλαίου ὅσον κοχλιαρίου ἀναμεμιγμένης, διὰ τινος ἐλαστικοῦ κλυστήριου εἰς τὸ ἀπευθυσμένον, ὑπτίως κειμένης τῆς χειρισθείσης· καὶ ὅταν τότε γείνη κένωσις τοῦ ἐντέρου, βάλλει ὁ βοηθὸς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα ἐπὶ τῆς ῥαφῆς πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῆς καὶ βοηθεῖ τὴν διέξοδον τῆς μαλακῆς γενομένης κόπρου.

μὲ σκάφιον ἐξ ὄστου ἐλέφαντος κατεσκευασμένον καὶ ὅσον τεταρτημορίου τοῦ σακτύλου πλατὺ ὄν. Δι' ἐπαπειλημένων ἐνέσεων κενούται τότε ὄλον τὸ ἀπευθυμένον ἔντερον, καὶ οὕτως ἔπειτα γίνεται φροντίς περὶ τῆς καθ' ἡμέραν κενώσεως δι' ὀλίγου κικίνου ἐλαίου ἢ διὰ κλύσματος. Ἡ χειρισθεῖσα δὲ ἀρχεται ἀπὸ τοῦδε νὰ λαμβάνῃ καλλιτέραν τροφήν καὶ νὰ κἀθηται ἐπὶ καλοῦ κλίντρου. Αἱ πρῶται τῆς βαδίσσεως ἀπόπειραι πρέπει νὰ γείνωσι μετὰ πολλῆς προσοχῆς καὶ μετὰ μικρῶν καὶ συρτῶν βημάτων, καὶ κατὰ τὸ τέλος τῆς θεραπείας γίνεται λουτρὸν τοῦ σώματος χλιαρὸν καὶ πιτυρῶδες. Τῶν ῥαφῶν ἡ ἀφαίρεσις γίνεται μετὰ πολλῆς προσοχῆς. Ἐὰν μετὰ τρεῖς ἢ τέσσαρας ἡμέρας γείνωσι χαλαραὶ ῥαφαὶ τινες, ἀφαιροῦμεν ταύτας πεφυλαγμένως, τὰς δὲ λοιπὰς τὰς ἀκολούθους ἡμέρας, ἀφίνοντες ἐπὶ πλείονα χρόνον τὰς μᾶλλον στηριζούσας καὶ τὰ χεῖλη πλατυτέρω περιεχούσας ῥαφάς, ὡς τὴν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ περιναίου καὶ τὴν πλησίον τῆς ἑδρας κειμένην. Τὰς δὲ ἐν τῷ κολεῷ καὶ τῇ ἑδρᾷ ἐνούσας ἀφαιροῦμεν, ὅταν ἡ ἀφαίρεσις δύναται νὰ γείνη ἀνευ περισπασμοῦ τῆς συνεχυῆς ἐν τῷ ἐπευθυμένῳ ῥαφῆς τὰ ἄκρα μόνον ἐκκόπτονται, καὶ αὕτη ἀποπίπτει μετὰ δέκα καὶ τέσσαρας ἡμέρας. Ἀπὸ τῆς τρίτης δὲ ἡμέρας μετὰ τὴν ἐγχείρησιν βάλλομεν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐπιθέματα ἐξ ὕδατος διὰ μολύβδου. Καὶ μετὰ τὴν παντελῆ ἴασιν, πρὸς μάλαξιν τῶν οὐλῶν, πρέπει νὰ καθαρίζηται καθ' ἑκάστην ὁ κολεὸς ὕδατι χλιαρῷ καὶ ν' ἀνατρίβηται τὸ περίναιον μὲ ἡπίας ἀλοιφάς ἢ μὲ λίπος. Ἡ σκληρότης ἐντούτοις ἐξαλείφεται εὐθὺς καὶ μετὰ τινα ἔτη μόλις φαίνεται ἴχνος τῆς ἐγχειρήσεως. Ἐὰν δὲ ἡ σύμφυσις γείνη κατὰ μέρος μόνον, βοηθοῦμεν τὴν ἐπομένην σύμφυσιν διὰ τοῦ χυτοῦ νιτρικοῦ ἀργύρου καὶ τῆς πεπαντικῆς ἀλοιφῆς. Ἐὰν δὲ αὕτη δὲν γείνη καὶ ἐπιδερμισθῶσι τὰ χεῖλη, τότε ἐλαττοῦνται πολλάκις αἱ ἐνοχλήσεις, ἢ ἐνεργοῦμεν ἐκ νέου ἐγχειρήσιν. Ἐὰν δὲ ἀναρράγῃ ὅλη ἢ σχισμῇ, δυνάμεθα νὰ ἐπαναλάβωμεν τὴν ἐγχειρήσιν, ἀφ' οὗ ἀναλάβῃ ἐντελῶς ἢ χειρισθεῖσα, καὶ γείνωσι μαλακὰ τὰ οὐλωθέντα χεῖλη. Πλειότεραι παρατηρήσεις μαρτυροῦσιν, ὅτι τὸ ἐντελῶς ἐνωθὲν περίναιον ἔμεινεν ἀβλαβὲς ἐν τῷ μετέπειτα τοκετῷ.

Περὶ τοῦ κυριωτάτου μάλιστα μέρους τῆς ἀποθεραπείας μετὰ τὴν ἐγχείρησιν τοῦ διεφθόγου περιναίου, περὶ τοῦ ἂν δηλαδὴ πρέπει νὰ φροντιζώμεν νὰ γίνηται καθ' ἡμέραν ἐλαφρὰ ἀποπάτησις, ἢ νὰ ἐμποδίζωμεν ταύτην συνεργεῖα τῆς τέχνης ἐπὶ 8ῆ ἢ δεκάτῃ ἡμέρᾳ, ὅπως διάφορον ἔχουσι γνώμην οἱ ἰατροί. Καὶ τὸ ἐν καὶ τὸ ἄλλο ἐκαινοῦσιν ἐξίσου ἐπίσημοι ἄνδρες ὡς τὸ κύριον τρόπον τινα τῆς ἐπιτυχίας τῆς ἐγχειρήσεως καὶ κατὰ τῆς γνώμης μὲν τοῦ κρατεῖν ἐντέχνως στεγνὴν τὴν κοιλίαν λόγουσι κυρίως, ὅτι μεθ' ὅλης τῆς προφυλακῆς καὶ προποτίσεως φαρμάκων, ὅπως εὐκολύνωμεν τὴν κένωσιν τῶν κοπράνων μετὰ πολυήμερον στεγνότητα τῆς κάτω κοιλίας, γίνεται πολλάκις ἢ κένωσις ὀχληροτάτη, γίνεται μετὰ σφοδροῦ τενεσμοῦ, καὶ

δύναται νά βλάβη τήν μόλις ἀρξαμένην ἔνωσιν. Οὕτω συνέβη εἰς τήν ἀσθενή τοῦ Σαυσηρόττου, ἐν ᾗ ἀπέτυχεν ἡ ἔνωσις, ἥς αἱ ῥαφαὶ διεβράβησαν τήν 11 ἡμέραν ἕνεκα σφοδροῦ τεινισμοῦ ἐν καιρῷ τῆς ἀποπατήσεως, καὶ ἐν ᾗ ἐκ δευτέρου γενομένη ἡ ἐγχείρησις, ὅπου διεκόπη καὶ ὁ δίκην σχοινοῦ ἐντεταμένος σφιγκτήρ, ἐπέτυχε, διότι τὴν στεγνότητα τῆς κοιλίας, ἣν ἡ ἀσθενὴς πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ ἀτερποῦς τῆς καταστάσεως, ἔμαθε νά ἐπαγάγη διὰ τῆς νηστείας καὶ διὰ τῆς προποτίσεως τοῦ ὀπίου, ὡστε δὲν γίνετο κένωσις τῆς κοιλίας μέχρι τῆς εἰκοστῆς δευτέρας ἡμέρας, καὶ ἔπρεπεν ἐν καιρῷ τῆς κένωσης ν' ἀπωθῆ ταῦτα, ἕνεκα τῆς σκληρότητος, ἀπὸ μέρους τοῦ κολεοῦ μὲ τὸν ἐν αὐτῷ εὐοδιαζόμενον δάκτυλον. Ἄλλ' ὡς κύριον τῆς ἀποθεραπείας κανόνα παραγγέλλει, ἐὰν δὲν ὑπάρχη στεγνότης τῆς κοιλίας ἐθάς, νά καθίστῶμεν πάντοτε τὰ κόπρανα ὑδαρῆ. Ἐγὼ ἀκολουθήσας πολλάκις τὸν κανόνα τοῦτον ἐπέισθην, οἷοι ἡ βοήθεια τῆς τέχνης ἐνεργουμένη γεγνότης τῆς κοιλίας καὶ ἡ κατὰ τὸν ἀνωτέρω ρηθέντα τρόπον τοῦ Διεσφαιμαχίου εὐεργῆς γενομένη κένωσις εἶναι ἀσφαλέςτερον τε καὶ ὠφελιμώτερον ἢ ἡ ἄνω ρηθεῖσα καθ' ἡμέραν κένωσις, ἐν ᾗ τὸ ὑδαρὲς μέρος τῶν διαχωρημάτων εὐκόλως εἰσδύει εἰς τὰ μεταξύ χωρία τῶν βαφῶν τοῦ ἀπευθυσμένου καὶ τῆς ἔδρας, καθὼς καὶ ἐπὶ τῇ βιαίῃ ἐξώσει τῶν συλλεγομένων σκληρῶν κοπράνων δι' ἰσχυρῶν καθαρῶν, εὐκόλως δύναται νά γείνη διάρρηξις τῆς ἠνωμένης πληγῆς. Εἰς δὲ τὴν ἀσθενή τοῦ Δαβίτωνος ἀφηρέθησαν αἱ ῥαφαὶ τὴν ἐβδόμην ἡμέραν ἢ δὲ κένωσις ἐμποδίσθη μέχρι τῆς δεκάτης ἐβδόμης ἡμέρας, καὶ ἡ ἔνωσις ἐπέτυχε.

Ὁ "Ὀρνθρος (American Journal, 1837) παραινῶ μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς βαφῆς νά διετέμνωμεν τὸν σφιγκτήρα τῆς ἔδρας, ὅπως ἐν τῇ ἀποπατήσει μὴ διαρρῶσιν αἱ ῥαφαί.

Ὁ δὲ Σχραϊνγρος ἐνόμιζεν, ὅτι πεπαλαιωμένα ῥήγματα τοῦ περιναίου σπανίως ἴδονται διὰ τῆς ταχείας ἔνωσεως. Ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ ἡ πείρα μαρτυρεῖ, ὅτι τὸ τοιοῦτον ῥήγμα διὰ τῆς πηξέως καὶ ἀναφύσεως κηχρῶσιδων σαρκῶν μεταμορφοῦται τοιοῦτοτρόπως, ὥστε καὶ ἂν μὲν ἡ συνέχια δὲν ἀποκαθίσταται κατὰ φύσιν, γίνεται ὁμως συνέχια τις τῶν καλυμμάτων τοῦ ὕδατος ὡς ἂν περίβλημα βλεννογόνου χιτῶνος; ὅπερ γίνεται κατὰ μικρὸν ἀναίσθητον πρὸς τὴν πίεσιν καὶ τριθῆν ἐπὶ τῇ βαδίσει, καὶ οὕτω βελτιώνει μεγάλως τὴν κατάστασιν τῆς πασχούσης. Καθ' ὅλας λοιπὸν τὰς περιστάσεις, καθ' ἃς τὸ πολυχρόνιον τοῦ ῥήγματος τοῦ περιναίου μικρὰν ἐλπίδα παρέχει πρὸς τὴν κατὰ πρῶτον σκοπὸν ἔνωσιν, ἢ καθ' ἃς αὕτη δὲν ἐπέτυχε, πρέπει νά προσπαθῶμεν νά κατορθώσωμεν τὸν ἐπιδερμισμόν τοῦτον, καθαιρούντες μὲν τὰ τυλώδη χεῖλη, ἀξάνοντες δὲ τὴν φλεγμονὴν ὡς εἶδος διὰ πεπάντικῶν ἀλοιφῶν ἢ διὰ τοῦ χυτοῦ νιτρικοῦ ἀργύρου, πρὸ πάντων ἀπομακρύνοντες τὰ κόπρανα καὶ τὰ οὔρα ἀπὸ τῆς πληγῆς, καὶ, ἂν ἡ σαρκοφυΐα δὲν σκληρῶται, νά σκληρώσωμεν ταύτην διὰ τῶν διὰ μολύβδου, διὰ ψευδαργύρου κ. τ. π. φαρμάκων.

Ἀξιωμαθμόνευτος ἐνταῦθα εἶναι καὶ τοῦ Νευέρμανου (Nevermann) ἡ πρότασις νά ἐκπάσωμεν, ὅταν ἔχωμεν μαχαίρφοβους ἀσθενεῖς, εἰς τὰ ἐπιδερμίσματα χεῖλη τῆς ρηξιμῆς ἄσβεστον, ἢ νά ἐπιβάλωμεν εἰς αὐτὰ δόξια πεπαλαιωμένα μὲ ἄσβεστον, καὶ μετὰ τὴν ἐξαρκοῦσαν ἐνέργειαν ν' ἀποπλύνωμεν αὐτὰ, ἢ δὲ ἀσθενὴς νά ἡσυχάζῃ ἔπειτα ἔχουσα τὰ σκέλη συνδεδεμένα.

B'.

ΠΕΡΙ ΠΕΠΑΛΔΙΩΜΕΝΗΣ ΕΜΠΥΟΥ ΛΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΧΕΙΑΣ.

ΚΕΦΑΛ. Α'.

Περὶ συρίγγων.

§. 44.

Σύριγγες (Fistulae) λέγονται πεπαλαιωμένα καὶ παρὰ φύσιν στόμια, ἐξ ὧν γίνεται πρόχυσις ὑγροῦ τινος ἀπὸ κόλπου ἢ ἀπὸ ἐκκριτικοῦ τινος πόρου πρὸς τὰ ἔξω ἢ πρὸς ἄλλον κόλπον. Κατὰ τὸν ὄρισμὸν τοῦτον διαφέρουσιν αἱ σύριγγες τῶν συριγγωδῶν ἑλκῶν.

§. 45.

Τὰ γεννιῶντα τὰς σύριγγας αἷτια εἰσὶν, ἢ βλάβαι τῶν περιεχόντων ὑγρῶν κόλπων, ἢ τῶν ἐκφερόντων τὸ ὑγρὸν τοῦτο πόρων, προξενούμεναι δι' ἔξωθεν γενομένην βίαν καὶ μὴ ἰσχυρομένην διὰ τῆς κατὰ πρῶτον σκοπὸν ἐνώσεως· ἢ δεύτερον εἰσὶν ἐμφοάσεις τῶν πόρων, ἐξ οὗ γίνεται μεγάλη τῶν ὑγρῶν ἢ συλλογὴ ἢ δὲ συλλογὴ αὐτῆ ἐπάγει ῥῆξιν, φλεγμονὴν, ἐκπύησιν καὶ γάγγραιαν, καὶ ἐκ τούτων γίνεται παρέκχυσις τῶν ὑγρῶν εἰς τὸν κυτταρῶδη ὑμένα καὶ παρὰ φύσιν στόμιον πρὸς ἔκρυσιν αὐτῶν, ἢ φλεγμονὴ καὶ ἑλκωσις εἰς τὰ πλευρώματα τῶν κόλπων ἢ τῶν πόρων, δι' ὧν φθείρονται ταῦτα.

Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ ἄρχονται αἱ σύριγγες, εἰάν μὴ ᾧσιν ἔκγονοι βλάβης τινὸς ἐξωτερικῆς, μετ' ἀποστήματος, ὅπερ ἀναρρήγνυμενον ἀφίησι πύον διαφόρου ποιῶ δι' ἑνὸς ἢ διὰ πλειόνων στομιῶν, ἢ ἀπ' εὐθείας μετὰ τοῦ περιέχοντος τὸ ὑγρὸν κόλπου συγκοινωνούντων, ἢ πορείαν σκολιὰν ἐχόντων. Καὶ ὅταν μὲν ἡ πορεία ἢ βραχεῖα, τὸ ἐκτὸς αὐτῆς στόμιον συστέλλεται καθ' ὅσον ἡ φλεγμονὴ ἑλαττοῦται, καὶ τὰ χεῖλη αὐτῆς ἀπουλοῦνται, χωρὶς ὅμως ἢ ἀπουλωθῆ καὶ αὐτό· ὅταν δὲ μακρὰ, τὸ ἐκτὸς στόμιον τῆς σύριγγος συστέλλεται καὶ περιζώννυται ὑπὸ μυκητῶδους σαρκώματος στόμιον στενὸν καὶ μόλις αἰσθητὸν κατὰ τὴν μεσότητά φέροντος. Διὰ τῆς φλεγμονῆς, ἣτις μένει κατὰ τινὰ τρόπον καθ' ὅλην τὴν πορείαν τῆς σύριγγος, μεταμορφοῦται κατὰ μικρὸν ὄλον τὸ ἐντὸς ἀμφίεσμα τῆς συριγγώδους πορείας εἰς βλενωδὴς πλέγμα, τοῦ φυσικοῦ βλεννογόνου ὑμένος καθ' οὐδὲν διαφέρον, εἰμὴ κατὰ τὴν ἑλλειψίν τῶν βλεννογόνων ἀδένων καὶ τοῦ ἐπιδερμιδώδους περικαλύμματος, καὶ δυνάμενον καθ' ἑαυτὸ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἵασιν τῆς σύριγγος· ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὅμως,

ὅταν αἱ σύριγγες παλαιώσωσι, μεταπίπτουσι τὰ περιχειμέν' αὐτῶν μέρη εἰς σκληρίας, καὶ ἀπεργάζονται μᾶλλον ἢ ἤττον φαιολεύκουσ, παχείας καὶ σκληρᾶς οὐσίας (τυλώματα)· ἀνὰ μέσον δὲ τούτων διήκουσιν αἱ σύριγγες· αἱ αὐταὶ δὲ ἀλλοιώσεις γίνονται καὶ εἰς τοὺς σύριγγώδεις πόρους (ἴδ. τομ. 1. §. 158.),

§. 46.

Τὸ προγνωστικὸν τῶν συρίγγων ἐξαρτᾶται· πρῶτον μὲν ἐκ τοῦ ἂν ἢ δυνατὸν νὰ ἐξοχετεύσωμεν εἰς τὸν κατὰ φύσιν πόρον τὸ ὑγρὸν· δεύτερον δὲ ἐκ τῆς ποιότητος τοῦ στομίου τῆς σύριγγος, ἂν δηλαδὴ τοῦτο ἦ ἀκέραιον ἢ μετὰ φθορᾶς τῆς οὐσίας, καὶ ἂν τὰ πλευρώματα τῆς σύριγγος ὡσι μεταβεβλημμένα εἰς βλενωδὲς πλέγμα ἢ εἰς τυλώματα. Ὅταν αἱ σύριγγες μακροχρονίσωσι, τὸ πρὸ τοῦ στομίου τῆς σύριγγος κείμενον καὶ οὐδὲν ὑγρὸν ἐκφέρων μέρος τοῦ πόρου, στενοῦται καὶ διαρρίκνουται κατὰ μικρὸν, ὥστε δὲν μένει τρόπος θεραπείας ἄλλος, εἰμὴ ἡ ἐξοχέτευσις τοῦ ὑγροῦ διὰ τετεχνημένης πορείας εἰς ὃν τόπον ἐφέρετο τὸ ὑγρὸν πρότερον διὰ τοῦ κατὰ φύσιν πόρου. ὡς π. χ. εἰς τὰς σιελοχόους σύριγγας.

§. 47.

Ἐνδείξεις λοιπὸν τῆς θεραπείας τῶν συρίγγων ἔχομεν:

1) Τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ κατὰ φύσιν πόρου καὶ τὴν παροχέτευσιν τοῦ ὑγροῦ ἀπὸ τῆς σύριγγος· τοῦτο δὲ ἐξορκεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ ἡ σύριγξ ἀπαφράσσει αὐτόματος, ἐὰν τὸ βλενωδὲς ἀμφίεσμα ἢ τὰ τυλώματα οὕτω ἐγένοντο. Πρὸς ταῦτα δὲ ἀπαιτεῖται ἢ νὰ διασχάσωμεν τὸν πόρον τῆς σύριγγος, ἢ νὰ προσενήσωμεν δυνάμει φαρμάκων ἐρεθιστικῶν καὶ πίεσεως οἰκείας φλεγμονὴν καὶ σύμφυσιν τοῦ πόρου. Τὰ δὲ τυλώματα ἐξαλειφονται συνήθως χρήσει τῶν μαλακτικῶν καταπλάσμάτων, ὅταν ἐμποδίσωμεν τὴν ἔκρυσιν τοῦ ὑγροῦ διὰ τῆς σύριγγος.

2) Τὴν ἐνέργειαν τετεχνημένου πόρου, ὅταν ἢ ἀδύνατος ἢ ἀποκατάστασις τοῦ κατὰ φύσιν πόρου, δι' οὗ τετεχνημένου πόρου ἀποφράσσεται ἡ σύριγξ ἢ αὐτομάτως ἢ διὰ τῆς ἄνω βήθεισης θεραπευτικῆς μεθόδου. Ἐὰν δὲ ἡ σύριγξ διήκῃ ἀπευθείας εἰς ἐκφορητικὸν τινα πόρον ἀνευ στενώσεως αὐτοῦ, ἡ καυτηρίασις κύκλω τοῦ στομίου τῆς σύριγγος εἶναι βοηθημα τὸ κάλλιστον πρὸς τὴν βαθμηδὸν συστολήν, τέλος δὲ καὶ πρὸς ἀποφράξιν τῆς σύριγγος. Ὁ περισαρκισμὸς δὲ τῶν χειλέων τῆς σύριγγος καὶ ἡ διὰ ῥαφῆς αὐτῶν συναγωγὴ σπανίως ἐπιτυγχάνει. Ἡ τοιαύτη διὰ τῆς καυτηρίασεως (μὲ τὰ ἐσχαρωτικά ἢ μὲ τὸ πεπυρακτωμένον σιδήριον) θεραπεία στηρίζεται εἰς τὴν ἐν τῇ συνουλώσει πρὸς τὸ κέντρον πάντοτε

γινομένην συστολήν. Ἐὰν δ' ἐν τῇ σύριγγι ἀπόλωλε πολλή οὐσία, ἢ ἀπόφραξις τοῦ στομίου τῆς σύριγγος δύναται νὰ γείνη μόνον διὰ μεταθέσεως ἢ διὰ μετασυσμοῦ τοῦ γεινιαζόντος δέρματος.

Α.

Περὶ σιελοχόου σύριγγος.

§. 48.

Ἡ σιελοχόος σύριγξ (Fistula Salivalis) σημαίνεται μετὰ στομίου μικροῦ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ὅπερ περιέχεται ὑπὸ χεϊλέων τετυλωμένων· κεῖται δὲ κατὰ τὸ μέρος τοῦ Στενωριανοῦ πόρου, ἢ τῶν σιελογόνων ἀδένων, ἐξ οὗ προχέεται σιέλον, ὅταν μάλιστα ὁ ἄρρώστος ὀμιλῇ ἢ μασσᾷ. Ἡ ἔκχυσις δὲ τοῦ σιέλου εἶναι πολλάκις τόσῳ μεγάλη, ὥστ' ἐπάγει ἀνορεξίαν, δυσπεψίαν καὶ ἰσχνότητα τοῦ σώματος.

§. 49.

Ἡ σιελοχόος σύριγξ γίνεται ἢ δια βλάβας τυχερᾶς τῆς σιελογόου ἀδένης ἢ τοῦ πόρου αὐτῆς, ὅταν ἢ κατὰ πρῶτον σκοπὸν ἔνωσις δὲν ἐπιτύχῃ, ἢ δεῦτερον δι' ἔλκωσιν αὐτῶν τῶν μορίων, ἢ τρίτον δι' ἔμφραξιν τοῦ σιελοδόχου πόρου ὑπὸ λιθιδῶν συμπηγμάτων. Καὶ ὅταν ἢ σιελοχόος σύριγξ προέρχεται ἐκ τῶν λιθιδῶν συμπηγμάτων, προφαίνεται πρῶτον ὄγκος παρὰ τὸν σιελοδόχον πόρον· ὁ ὑποκλυδάζων οὗτος ὄγκος αὐξάνεται κατὰ μικρὸν, ἐκρήγνυται τέλος καὶ ἐκχέεται τὸ συλλεγόμενον σιέλον.

§. 50.

Ἡ θεραπεία τῆς σιελοχόου σύριγγος εἶναι διάφορος, καθ' ἃ αὕτη γεννᾶται εἰς τὸν Στενωριανὸν πόρον ἢ εἰς τοὺς μικροὺς τῆς ἀδένης πόρους.

§. 51.

Ἡ κατὰ τοὺς πόρους τῆς ἀδένης γενομένη σιελοχόος σύριγξ, ἣν διαγινώσκωμεν ἐκ τῆς θέσεως αὐτῆς, ἢ καὶ ἐμβάλλοντες ἀπὸ τῶν ἔνδον τοῦ στόματος μήλην εἰς τὸν Στενωριανὸν πόρον, ἰατρεύεται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐνεργεῖα διηγεκοῦς πιέσεως, δι' ἧς παύεται ἢ διακριτικὴ ἐνεργεῖα τῆς ἀδένης. Πρὸς τοῦτο λοιπὸν ἐπιβάλλομεν εἰς τὴν ἀδένα σπληνίον μικρὸν ὅσον ἑνὸς καὶ ἡμίσεως δακτύλου πάχος ἔχον, καὶ στηρίζομεν αὐτὸ διὰ τῆς φορβειᾶς ἀνατρίβομεν δὲ κατὰ πᾶσαν ἀλλαγὴν τοῦ ἐπιδέσμου τὴν περιφέρειαν τῆς ἀδένης μὲ καφουράς ἔλαιον, καὶ ἐπικαίωμεν τὸ στόμιον τῆς σύριγγος μὲ χυτὸν νιτρικὸν ἄργυρον. Πολλάκις δὲ ἀρκεῖ εἰς ἴσιν καὶ μόνῃ ἢ ἐπικάυσις τοῦ στομίου αὐτῆς μὲ τὸν χυτὸν νιτρικὸν ἄργυρον.

§. 52.

Τῆς δὲ ἰάσεως τῆς γενομένης κατὰ τὸν Στενωϊανὸν πόρον σύριγγος ἐπιτυχάνομεν ἢ ἀποκαθιστῶντες τὸν κατὰ φύσιν σιελοδόχον πόρον, ἢ ἀπεργαζόμενοι νέον πόρον, δι' οὗ τὸ διακρινόμενον σίελον δύναται νὰ ἐκφέρηται πρὸς τὸ στόμα.

§. 53.

Δυνάμεθα δὲ ν' ἀποκαταστήσωμεν τὸν κατὰ φύσιν πόρον μόνον, ὅταν ἡ μὲν διαίρεσις αὐτοῦ μὴ πεπαλαιωμένη, τὸ δὲ κάτωθεν τῆς σύριγγος ἄκρον αὐτοῦ διαβατὸν ᾖ. Βεβαιούμεθα δὲ τοῦτο ἐμβολῇ λεπτῆς μήλης ἢ ἐνέσει ὑγροῦ τινος εἰς τοῦτο διὰ τοῦ στόματος καὶ τῇ ἐκφορᾷ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ στομίου τῆς σύριγγος. Ἡ δὲ ἀποκατάστασις γίνεται διὰ τῶν ἐξῆς μεθόδων.

1) Διὰ τῆς ἐνώσεως τῶν χειλέων τοῦ τραύματος μετὰ τὴν περιειλάδα ῥαφήν, πρὸς ἣν διεκβάλλομεν ἀναλόγως τῷ μεγέθει τοῦ τραύματος δύο ἢ τρία σκολόπια· 2) Διὰ τῆς διεκβολῆς μεταξωτοῦ νήματος εἰς τὸ κάτω τῆς διαιρέσεως ἄκρον τοῦ Στενωϊανοῦ πόρου ἀπὸ τοῦ στόματος μέχρι τοῦ τόπου τῆς διαιρέσεως μετὰ λεπτὴν καὶ ὑγιάν κατὰ τὸ πέρασ εἰχουσαν μήλην ἐξεγκύομεν δὲ τὸ διερχόμενον τοῦτο νήμα, ὅταν νομίσωμεν, ὅτι διαστάλη ἀρκούντως τὸ κάτω ἄκρον τοῦ πόρου, ἢ δὲ σύριγγι ἀποφράσσεται ἢ αὐτομάτως ἢ καυτηριαζομένη· 3) Διὰ τῆς πίεσεως τοῦ Στενωϊανοῦ πόρου ἀπὸ τοῦ τόπου τῆς διαιρέσεως μέχρι τῆς ἀδένης. Ἐκ τῆς πίεσεως ταύτης δύναται νὰ γείνη οἰδηματώδης ὄγκος τῆς ἀδένης καὶ τῶν γειτνιαζόντων μορίων, ἀλλ' οὗτος παύειτ' εὐθὺς διὰ τῆς χρήσεως τῶν διαφορητικῶν φαρμάκων· 4) Διὰ τῆς ἐντόνου στίξεως τοῦ στομίου τῆς σύριγγος μετὰ τὸν χυτὸν νιτρικὸν ἄργυρον, ἢ διὰ τῆς ἐπιθέσεως φυράματος ἐξ ἄχνης ὑδραργύρου καὶ κόνιας κυττάρου ἄρτου μετ' ἀφεψήματος δενδρομαλάχης νενοτισμένου, ὥστε διὰ τῆς ἐπιγενομένης ἐσχάρας, ἣν ἐπιδέομεν καὶ πιέζομεν ἀρκούντως μετὰ σπληνὸν διάβροχον εἰς οἰνόπνευμά, ἐμποδίζομεν τὴν ἔκρυσιν τοῦ σιέλου διὰ τῆς σύριγγος, καὶ ἐξοχετεύομεν αὐτὸ διὰ τοῦ κάτω ἄκρου τοῦ πόρου. Ἀλλὰ διὰ τούτου τοῦ βοηθήματος δύναται νὰ φραγθῇ ὁ σιελοδόχος πόρος καὶ νὰ παύσῃ παντελῶς καὶ ἡ διάκρισις τοῦ σιέλου, ὅπερ ἠθέλησαν οἱ Δεσῶλτος καὶ Ρίχτερς νὰ ἐνεργήσωσι, ζητούντες νὰ παύσωσι παντελῶς τὴν ἐνέργειαν τῆς ἀδένης διὰ τῆς διηνεκοῦς ἐπιπίεσεως αὐτῆς.

Ὁ Μασανεύης καὶ ὁ Σχρέγγος παρατήρησαν, ὅτι ἡ σιελοδόχος σύριγγι ἔλαθη διὰ τῆς πίεσεως τοῦ πόρου, γενομένης κατὰ τὸ ὀπίσθιον ἄκρον τοῦ πόρου μετὰ κυκλυτερῆς ἐπιβρίαιον, ἐκ χάλυβος κατασκευασμένον καὶ ἀπὸ τῆς κορυφῆς κατιόν, καὶ διὰ τῆς

στίξεως μὲ τὸν γυτὸν νιτρικὸν ἄργυρον. Ἐνταῦθα ἄρμόζει καὶ ἡ πρότασις τοῦ Οὐϊβόργου (Viborg) λέγοντος, ὅτι καθ' ἕως περιπτώσεις τῶν σιελοχόων συρίγγων, αἱ συνήθεις θεραπευτικαὶ μέθοδοι μένουσιν ἀτελεσφόρητοι, πρέπει δι' ἔντομης, ἀπὸ τοῦ συγγραμματικοῦ τόσου πρὸς τὰ κάτω φερομένης, ν' ἀπογυμνώσωμεν τὸ ὀπίσθιον μέρος τοῦ σιελοδόχου πόρου, καὶ περιδέσαντες αὐτὸ νὰ ἐνώσωμεν μὲ κολλητικὸν ἔμπλαστρον τὴν πληγὴν. Ἐκ τῶν δοκιμῶν τοῦ Οὐϊβόργου εἰς ζῶα γενομένων, γίνεται ἄλλον, ὅτι μετὰ τὴν ἐπίδεσιν τοῦ Στανωνιανοῦ πόρου ἐξαγοῦται ἡ παρωτίς, ὁ ὄγκος αὐτῆς διαφορεῖται κατὰ μικρὸν ἔπειτα, καὶ οὕτως ἀπομαραινεται ἡ ἀδὴν.

§. 54.

Ὅσάκις δὲ ἡ διαίρεσις τοῦ σιελοδόχου πόρου ἐχρόνισε πολὺ, τὸ δὲ στόμιον τῆς σύριγγος ἐτυλώθη ἤδη, καὶ τὸ κάτω ἄκρον τοῦ διαιρεθέντος πόρου ἀπεφράχθη, συνήθης τότε θεραπεία καὶ ἔνδειξις εἶναι νὰ ἐνεργήσωμεν πόρον τετεχνημένον· γίνεται δὲ οὗτος κατὰ διαφόρους τρόπους.

1) Κατὰ πρῶτον περισαρκίζομεν μὲ τὸ μαχαίριον τὰ τετυλωμένα χελλῆ τῆς σύριγγος, διεκβάλλομεν δ' ἔπειτα μικρὰν τρίγωνον ἀκίδα μετὰ τοῦ συριγγίου αὐτῆς πλησίον τοῦ ὀπισθίου στομίου τοῦ διαιρεθέντος σιελοδόχου πόρου, μικρὸν τι πρὸς τὰ κάτω καὶ λοξῶς εἰς τὴν γνάθον, ἀποφεύγοντες εἰς τὴν χειρουργίαν ταύτην τὴν πρῶσιν τῆς γλώσσης δι' ἐμβολῆς τοῦ δακτύλου ἢ τεμαχίου φελλοῦ ἐν τῷ στόματι· ἐξελόντες δὲ τὴν ἀκίδα διειρομεν χορδὴν διὰ τοῦ σωληναρίου αὐτῆς, ὅπερ ἐξεγκύομεν ἔπειτα. Μετὰ τοῦτο δὲ κελεύομεν τὸν χειρίζομενον νὰ μασσήσῃ, ὅπως διὰ τῆς προχύσεως τοῦ σιέλου δυναθῶμεν ν' ἀνακαλύψωμεν τὸ ὀπίσθιν στόμιον τοῦ διαιρεθέντος πόρου, εἰς ὃ ἐμβάλλομεν τὸ ἐν τῇ πληγῇ κείμενον ἄκρον τῆς χορδῆς ὅσον ἐξ γραμμῶν πρὸς τὰ ἄνω, καὶ πρὸς βεβαίωσιν ἂν τὸ σιελον δύναται ν' ὑπορρέσῃ ἀναμέσον τῆς χορδῆς καὶ τῆς πορείας τοῦ σιελοδόχου πόρου, κελεύομεν τὸν ἀσθενῆ νὰ μασσήσῃ καὶ δεύτερον, καὶ ἂν τοῦτο δὲν γίνηται, διεκβάλλομεν λεπτοτέραν χορδὴν. Παραγκλίνομεν ἔπειτα τὸ ἐν τῷ στόματι κείμενον πέρασ τῆς χορδῆς πρὸς τὴν γωνίαν τοῦ στόματος καὶ πρὸς τὰ ἔξω, καὶ στηρίζομεν αὐτὸ εἰς τὴν γνάθον μὲ ταινίαν κολλητικῆς ἔμπλάστρου καὶ μὲ ὀθόνιον, ὅπερ, φέροντες ὑποκάτω τῆς γένυος πρὸς τὴν κεφαλὴν, ἐπίδομεν εἰς ταύτην. Ἀλλάσσομεν δὲ τὸν ἐπίδεσμον μετὰ τὴν ἔνωσιν τῶν χειλέων τῆς πληγῆς· γίνεται δὲ αὕτη μετὰ 30 ἕως 40 ὥρων παρέλευσιν, ὅταν τὸ χειροῦργημα ἐπιτύχῃ, καὶ τότε ἐξεγκύομεν μετὰ τινὰς ὥρας καὶ τὴν χορδὴν.

Ὁ πρῶτος κατὰ τὸν Βουέρον (Id. Traité des maladies chirurgicales vol. 27. pag. 276.) ἐνεργήσας τετεχνημένον πόρον δι' ἀνατρήσεως τῆς γνάθου εἶναι ὁ Δερόύς (Derooy) μεταχειρισθεὶς πρὸς τοῦτο πεπυρακτωμένον σιδήριον, καὶ δώσας αὐτὸ κατ' εὐθείαν ἀπὸ τῶν ἔξω πρὸς τὰ ἔνδον.

Ὁ Πέρσος (Id. Voyag. e. t. μ. 7, σελ. 288) ἀφ' οὗ διατριπῆση τὴν γνάθον διεκ-

βάλλει μολυβδόνημα. και τούτου τὸ μὲν ἄκρον διωθεῖ εἰς τὸ ὄπισθεν στόμιον τοῦ διαιρεθέντος Στενωσιανοῦ ἀγωγῶν πρὸς τὰ ἄνω, τὸ δὲ ἕτερον εἰς τὸν γενόμενον διὰ τῆς ἀνατρήσεως πόρον εἰς τὸ στόμα, ὅπερ ἔπειτα ἐγκάμπεται και στηρίζει διὰ μικρᾶς πίεσεως τῆς γνάθου πρὸς τοὺς ὀδόντας. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου γίνονται, λέγεται, περιττὰ ἢ τε βράφη και ὁ καυτηριασμός.

2) Διατρυπῶμεν τὴν γνάθον, ὡς και ἀνωτέρω, και διεκβάλλομεν διὰ τοῦ συριγγίου τῆς τριγώνου ἀκίδος μολυβδόνημα ἢ βρόχον, ἐγκάμπτομεν ἔπειτα μετὰ τὸν ἐξελευσμὸν τοῦ συριγγίου τὰ πέρατα τοῦ νήματος ἀγκιστροειδῶς, και ἀφίνομεν οὕτως αὐτὸ ἐπὶ τέσσαρας ἕως ἕξ ἐβδομάδας· μετὰ ταῦτα δὲ περισαρκίζομεν μὲ τὸ μαχαίριον τὸ στόμιον τῆς σιελογούου σύριγγος, και συγκολλῶμεν τοῦτο μὲ κολλητικὸν ἔμπλαστρον. Πρὸς ἀποτύλωσιν τοῦ πόρου τῆς ἀνατρηθείσης γνάθου μετεχειρίσθησαν διεκβολὴν νήματος ἀρκούντως παχέος, ὅπερ ἐπέχριον κατ' ἀρχὰς μὲν μὲ πεπαντικὴν ἀλοιφήν, ἔπειτα δὲ μὲ ξηραντικὰ φάρμακα, διακινούντες τοῦτο ἅπαξ τῆς ἡμέρας, ἕως οὗ δὲν ἔρρεε πλέον πῦον, και τότε ἐπεχείρησαν τὴν συνούλωσιν τοῦ ἐκτὸς στομίου τῆς σύριγγος, ἣν ἐνήργησαν, ἐπικαίοντες μὲν πολλακίς μὲ τὸν χυτὸν νιτρικὸν ἀργυρὸν τὸ εὐμόιον, μικρὸν δὲ, περισαρκίζοντες δ' αὐτὸ μὲ τὸ μαχαίριον και συγγρολῶντες μὲ κολλητικὸν ἔμπλαστρον, μέγα και τετυλωμένον ὄν. Προσέτι δὲ ἐπεχείρησαν τὴν τύλωσιν τοῦ νεοπλασθέντος πόρου, ἐμβάλλοντες εἰς τοῦτον χυρτοῦν ἢ μολύβδινὸν συριγγιον και ἐπ' αὐτοῦ συνεχόλλησαν τὴν ἐκτὸς πληγὴν.

Ὁ δὲ Δυροσινίξ (Durosoix) διατρύπων τὴν γνάθον μὲ τὸ μαχαίριον, ἐνέβαλεν εἰς τὸ ἐντὸς ἡμισυ μέρος τῆς πληγῆς σωληνίσκον πρὸς παρεμποδισμὸν τῆς ἐνώσεως και πρὸς κατοχέευσιν τοῦ σιέλου εἰς τὸ στόμιον, ἕως ἂν λαθῇ ἡ ἐκτὸς πληγὴ, ἣς τὰ χεῖλη ἦνονε μὲ βράφας τινάς.

Ὁ δὲ Ἄττιος (Atti. 18. Begin. in. Dict. de médec. et chirurg. prat. Tom. VIII. pag. 223.) μετὰ τὴν ἀνάτρησιν τῆς γνάθου διὰ τριγώνου ἀκίδος ἐμβάλλει σωληνίσκον ἐκ μολύβδου, οὗ τὸ μὲν πρὸς τὸ στόμα πέρας διασχιζέται εἰς τρία μέρη και ἐγκάμπεται πρὸς τὴν γνάθον, τὸ δὲ ἐκτὸς πέρας δὲν πρέπει νὰ φθάσῃ εἰς τὸ ἐκτὸς δέρμα τῆς παρεΐας· διακρατεῖται δὲ τοῦτο εἰς τὴν θέσιν ταύτην διὰ νήματος, ὅπερ φέρεται περὶ τὸ οὖς τοῦ χειριζομένου· μετὰ παρέλευσιν δὲ ἱκανοῦ χρόνου διαιρεῖται τὸ νῆμα και ἐξιλεκεῖται ὁ σωληνίσκος ἐκ μέρους τοῦ στόματος μὲ τὸν ὄνυχον τοῦ λιχανοῦ, και οὕτως ἀπομένει ἀκατούλωτον τὸ ἐντὸς-στόμιον.

3) Ἐν τῷ βυθῷ τῆς σύριγγος ἐμβάλλομεν δι' ὄλης τῆς γνάθου διὰ τριγώνου ἀκίδος λοξῶς, τρήματα δύο, δι' ὧν διείρομεν νῆμα μολύβδινον, οὗ ἡ μὲν μεσότης φέρετ' ἐν τῷ βυθῷ τῆς σύριγγος, τὰ δὲ δύο πέρατα διὰ τῶν τρημάτων τούτων εἰς τὸ στόμα, ἅπερ συσπρέψαντες ὁμοῦ ἐκκόπτομεν πλησίον τῶν τρημάτων. Ἡ δὲ ἐκτὸς πληγὴ συναγέται διὰ περιειλάδος βραφῆς. Τὸ σιέλον ἀπορρέει διὰ τοῦ νήματος εἰς τὸ στόμα, ἢ ἐκτὸς πληγῆς ἰᾶται και ἡ ἀγκύλη τοῦ νήματος ἀποπίπτει ἀφ' ἑαυτῆς εἰς τὸ στόμα.

Ἡ μέθοδος αὕτη ὑπερτερεῖ τὴν προλαβοῦσαν κατὰ τοῦτο, ὅτι δὲν χρειάζομεθα ν' ἀλλάσσωμεν συχνάκις τοὺς ἐπιδέσμους τῆς πληγῆς.

Ὁ Γροσέριος (Grosierio, Archives générales de Médec. Mai 1825. pag. 137) προτείνει ἀντὶ νὰ τρυπῶμεν τὴν γνάθον κατὰ τὸν Δεγύσην καὶ Βεκλάρδον πρῶτον ἀπὸ τῶν ἔξω πρὸς τὰ ἔσω καὶ ἔπειτα ἀπὸ τῶν ἔσω πρὸς τὰ ἔξω, νὰ ἐμβάλωμεν καὶ τὸ δεύτερον τρῆμα ἀπὸ τῶν ἔξω πρὸς τὰ ἔσω μὲ τρίγωνον ἀκίδα, ἧς ὁ σωληνίσκος δὲν ἔχει ἐξέχον χεῖλος, καὶ ὅν δυνάμεθα νὰ ἐξελικύσωμεν ἀπὸ τοῦ στόματος, ἀφ' οὗ θιείρωμεν τὸ νῆμα. Εὐκολώτερον δὲ καὶ ὠφελιμώτερον εἶναι νὰ ἐμβάλωμεν ἀμφοτέρω τὰ τρῆματα εἰς τὴν γνάθον ἀπὸ τῶν ἔξω πρὸς τὰ ἔνδον μὲ τὰς δύο βελόνας, ἃς μεταχειρίζεται ὁ Διεφεμβάχιος εἰς τὴν σταφυλορραφίαν, εἰς ὧν τὰ πέρατα εἶναι προσηρμοσμένον τὸ μολυβδόνημα, οὗ τὰ ἄκρα μετὰ τὴν διεκβολὴν ἐκκόπτονται κατὰ τὴν ἐντὸς τοῦ στόματος ἐπιφάνειαν τῆς γνάθου, καὶ συστρεφόμενα ἐμμένουσι ἐνταῦθα ἕως ἂν ἀποπέσωσι αὐτόματα* (Ὁλύμπιος).

4) Ὄταν ἡ σύριγξ ἦ ἀπλή, πρέπει νὰ διατέμνωμεν τὸ δέρμα τῆς παρειᾶς μὲ τὸ μαχαίριον καὶ νὰ ἐνώμεν τὰ ἐντὸς χεῖλη τῆς σύριγγος, ὅταν δὲ ἐπιπεπλεγμένη, νὰ ἐντέμνωμεν ταύτην καὶ νὰ ἐνώμεν τὰ ἔξω χεῖλη τῆς πληγῆς.

Ὁ δὲ Βοναφόντης (Bonafoni) ἀποψιλῶσας τὸν Στενωϊανὸν ἀγωγὸν ὅσον ἑκατοστημορίου τοῦ μέτρου ἀπεχώρησε τῶν λοιπῶν μορίων τὸ ἀντικρὺ τῆς σύριγγος ἄκρον αὐτοῦ ὅσον χιλιοστημορίων τινῶν τοῦ μέτρου, καὶ διατρύψας τὴν γνάθον μὲ τρίγωνον ἀκίδα διεῖρεν εἰς τὸ ἐντὸς τοῦ τραύματος ἀπομείναν σωληνίσκον τὸ ἄκρον τοῦ Στενωϊανοῦ ἀγωγοῦ διέτινος βάρματος, ὅπερ περισφίγγεται εἰς ἐντομὴν τοῦ σωληναρίου* ἡ δὲ ἐνωσις τῆς ἐκτὸς πληγῆς ἐγένετο διὰ βαφῆς.

§. 55.

Ἀναγκαῖον δὲ εἶναι πάντοτε ὁ ἀρρώστος νὰ φυλάσῃ τὸ στόμα ἡσυχον μετὰ τὴν ἐγχείρησιν, ἕως ἂν ἰαθῇ ἡ σύριγξ, καὶ νὰ λαμβάνῃ ἕως τότε τροφὰς ὑγρὰς μόνον διὰ σωλήνος. Ἐνίοτε ὁμως δὲν ἐπιτυγχάνει ἡ ἐγχείρησις ἐξ αἰτίας τερηδονισμένου ὀδόντος, ἐξαιρετέου πρὶν ἐνεργήσωμεν ἐκ νέου τὴν ἐγχείρησιν.

§. 56.

Ὁ μετὰ κλύδωνος ὄγκος τοῦ Στενωϊανοῦ πόρου, ὅν δέον νὰ διακρίνωμεν καλῶς ἀπὸ τῶν κυστεοειδῶν ὄγκων, δύναται νὰ παύσῃ ἴσως, τοῦ πόρου μόνου ἀποπεφραγμένου ὄντος, ἂν διεκβάλωμεν λεπτὴν μῆλην ἂν ὁμως ἢ τοῦτ' ἀδύνατον, κατασχάζομεν τὸν ὄγκον μὲ τὸ φλεβοτόμον ἀπὸ τῶν ἔνδον τοῦ στόματος. Ἄν δὲ ἐν τῷ πόρῳ ἐπλάσθῃ λιθῶδες σύμπηγμα ἐντέμνομεν ἐπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐντὸς ἐπιφάνειαν τῆς γνάθου, καὶ ἐξελικύσωμεν αὐτό ἢ ἀκατάπαυστος ῥύσις τοῦ σιέλου παρεμποδίζει τοῦ συνούλωσιν τοῦ σγάσματος.

Περὶ χοληχόου σύριγγος.

§. 57.

Ἡ χοληχόος σύριγξ (Fistula biliosa) γίνεται διὰ διαίρεσιν τῆς χοληδόχου κύστεως ἢ τοῦ χοληδόχου πόρου, ἀφ' οὗ πρῶτον συμφύσῃ ταῦτα μετὰ τοῦ περιτοναίου. Ἀπὸ τοῦ στομίου τῆς σύριγγος προχέεται χολή, ἥς ἢ ἀπώλεια, καὶ περ μεγάλη ποσάκις, σπανίως ἐπάγει συμπτώματα ἰδιαίτερα. Πολλάκις μὲν συνουλοῦται τὸ στόμιον τῆς σύριγγος αὐτομάτως ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἀφ' οὗ ἐκπέσῃ λιθάριον χολῶδες· πολλάκις δὲ πάλιν ἀναρρήγνυται ἢ συνουλωθεῖσα σύριγξ, καὶ μετὰ τὴν ἀναρρήξιν αὐτῆς ἀεὶ ἄρρωστος διάκειται καλλίτερον. Ἡ σύριγξ ἐδράζει ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐπὶ τοῦ ἥπατος, ἀλλ' ἐνίοτε εὐρίσκεται καὶ μακρότερον αὐτοῦ.

Παρατήρησα εἰς γυναῖκά τινα συριγγῶδες στόμιον, μετὰ σφοδρὰ συμπτώματα κατὰ τὴν ὀμφάλιον χώραν γινόμενον, ἀφ' οὗ ἐξέπιπτον κατὰ καιροὺς χολῶδη λιθάρια ἕσπονδου μεγάλα, ἐνίοτε δὲ καὶ μετρίων.

§. 58.

Αἷτια τῆς χοληχόου σύριγγος εἰσὶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ συλλογὴ χολῆς εἰς τὴν χοληδόχον κύστιν· διὰ τῆς συλλογῆς δὲ ταύτης γίνεται ὄγκος ὑποκάτω τῶν νόθων πλευρῶν, ὅστις κατ' ἀρχάς μὲν εἶναι περιφερῆς, ἴσος καὶ ὑποκλυδαζών, ἔπειτα δὲ αὐξάνεται κατὰ μικρὸν, προξενεῖ πόνους, οἵτινες ὅμως ἐνίοτε προηγούνται τοῦ ὄγκου, καὶ δὲν εἶναι μεγάλοι κατ' ἀρχάς, ἐλαττοῦνται δὲ πολλάκις δι' ἐπιπίσεώς τινος, ἢ καὶ αὐτομάτως ὅταν ἡ χοληδόχος κύστις ἢ ὑπέρπλεως, ἐπειδὴ γίνεται κένωσις μέρους τῆς χολῆς εἰς τὰ ἔντερα, ἐξ οὗ γίνονται χολῶδη κενώματα τῆς κοιλίας μετὰ στρόφων. Τὰ συμπτώματα ταῦτα διακρίνουσι τὴν πλήρωσιν τῆς χοληδόχου κύστεως ἀπὸ τοῦ ἀποστήματος τοῦ ἥπατος. Ὅταν δὲ ὁ ὄγκος αὐξήσῃ ὑπερβαλλόντως, γίνεται δυνάμει τῆς ἐκ τούτου γενομένης φλεγμονῆς σύμφυσις τῆς χοληδόχου κύστεως μετὰ τοῦ περιτοναίου, ἔλκωσις, καὶ δι' αὐτῆς τρήμα, ἐξ οὗ προχέεται χολή. Αἷτιον δὲ τῆς συλλογῆς τῆς χολῆς ἐν τῇ χοληδόχῃ κύστει εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ χολῶδη λιθάρια. Πολλάκις ὅμως δύναται νὰ ἐλκωθῇ ἡ χοληδόχος κύστις ἢ ὁ χοληδόχος πόρος δι' ἀπόστημα, οὗ διερρωγότος, προχέεται χολὴ πυθφυρτος.

§. 59.

Ἡ χοληχόος σύριγξ ζητεῖ πρὸς ἕασιν πρῶτον τῶν συνήθων αὐτῆς αἰτίων, ἥγουν τῶν χολῶδων λιθαρίων, (περὶ ὧν πληροφοροῦμεθα ἐμβάλλοντες πεφυλαγμένως μήλην εἰς τὴν σύριγγα), τὴν ἀφαίρεσιν, μεθ' ἣν συνου-

λουται αυτομάτως ἢ σύριγγι. Πρὸς ἀφαίρεσιν δὲ τῶν λιθαρίων ἀναγκαῖα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἡ διαστολὴ τῆς σύριγγος, κάλλιστα ἐνεργουμένη ἐνθέσει χορδῆς, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς βλάβης τῆς συμφύσεως τῆς χοληδόχου κύστεως μετὰ τοῦ περιτοναίου, ἐξ ἧς βλάβης δύναται νὰ γείνη παρέκχυσις τῆς χολῆς εἰς τὴν κοιλίαν. Πρέπει δὲ ἡ σύριγγι νὰ διασταλῇ τόσον, ὥστε νὰ χωρῇ ἡ ριζάγρα, ὀδηγουμένη παρὰ τοῦ λιχανοῦ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς, ὅπως δύναται νὰ συλλάβῃ καὶ ἐξεκλύσῃ τὸ λιθάριον. Δέον δὲ νὰ μὴ συνουλώσωμεν τὸ ἐκτὸς στόμιον τῆς σύριγγος ἐν ὅσῳ ὑποπτευόμεθα, ὅτι ὑπάρχουσιν ἐτι ἐν τῇ χοληδόχῳ κύστει λιθάρια, ἄλλως δὲ ἀναρρήγνυται καὶ αὐθις ἡ συνουλωθεῖσα σύριγγι. Ἄφ' οὗ δὲ ἐξαιρεθῶσιν ὅλα τὰ λιθάρια ἡ σύριγγι συνουλοῦται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ταχέως, ἐπιδεομένη ἀπλῶς μόνον. Δυνάμεθα δὲ νὰ ταχύνωμεν τὴν συνουλώσιν τῆς σύριγγος πεφυλαγμένως αὐτὴν μὲ τὸν χυτὸν νιτρικὸν ἄργυρον ἐπικαίοντες καὶ εἰκότως ἐπιπιέζοντες. Συγχρόνως δὲ πρέπει νὰ προποτίσωμεν τὸν ἄρρωστον καὶ τοιαῦτα φάρμακα, ἅπερ τρέφουσιν αὐτὸν καὶ ἐλαττοῦσι τὴν ἐπιρρέπειαν τῆς χολῆς εἰς τοιούτων συμπληγμάτων τὴν διάπλασιν.

Περὶ κοπρανοχόου σύριγγος.

§. 60.

Ἡ κοπρανόχοος σύριγγις (*Fistula Stercoracea*) εἶναι τρῆμα πεπαιωμένον, καὶ εἰς τὴν κοιλότητα τῶν ἐντέρων καταλήγον, ἐξ οὗ ἀναλόγως τῷ μεγέθει προχεῖται ἢ μέρος τῆς κοπρανώδους ὕλης τῶν ἐντέρων, τῆς λοιπῆς διὰ τοῦ φυσικοῦ πόρου ἐξερχομένης, ἢ ὅλη ἡ κοπρανώδης ὕλη, καὶ τότε λέγεται παρὰ φύσιν ἔδρα (*anus praeternaturalis*). Τὸ ἐκτὸς στόμιον τοῦ τρήματος τούτου εἶναι στρογγύλον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, συνεσταλμένον καὶ ὑπὸ ρυτίδων τοῦ δέρματος ἀκτινοειδῶς φερομένων περιεχόμενον τὰ χεῖλη δὲ αὐτοῦ ἐρυθρὰ καὶ ἐρεθισμένα. Ἐνίοτε δὲ πάρεσιν ἐκτὸς πολλὰ στόμια εἰς ἓνα πόρον ἐντὸς ἀποπερατούμενα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ συνέχεται τὸ δέρμα μετὰ τῶν μυῶν καὶ σπανίως εἶναι παρὰ φύσιν ἠλωιωμένον, ὑπὲρ τοὺς μῦς ἐξέχον καὶ μονόπορον. Τοῦ διηρημένου ἐντέρου τὰ ἄκρα ὅτε μὲν συνάγοντ' ἀμέσως καὶ συμφύονται μετὰ τοῦ περιτοναίου, ὅτε δὲ ἐλκύνονται πρὸς τὰ ὀπίσω, τὸ δὲ συνεχόμενον μετ' αὐτῶν περιτόναιον παρατείνεται ἐν εἶδει χώνης.

§. 61.

Ἡ κοπρανοχόος σύριγγις καὶ μάλιστα ἡ παρὰ φύσιν ἔδρα βλέπει μὲ γάλως ὅλον τὸ σῶμα· ἐπειδὴ ὁ χυλὸς φερόμενος εἰς μέρος μόνον τῶν

ἐντέρων ἐκχεῖται δι' αὐτῆς, ἐξ οὗ ἡ θρέψις μὲν τοῦ ἀρρώστου ὀλίγη, ἡ ὄρεξις δὲ μεγάλη, καὶ ἡ ἰσχύνη τοῦ σώματος πρὸς ταῖς ἀρχαῖς μάλιστα ταχίστη. Τὰ συμπτώματα ταῦτα εἰσὶ τὸσφ μείζονα, ὅσφ πλησιεστέρα πρὸς τὸν στομάχον εἶναι ἡ σύριγξ. Ὅταν δὲ αὕτη ἢ κατωτέρω πρὸς τὸ κῶλον, ἡ θρέψις μὲν τοῦ σώματος δὲν εἶναι τὸσον ὀλίγη, ἡ ἔκρυσις δὲ κοπρανώδης. Ἡ ἀκατάπαυστος αὕτη ἔκρυσις ἐλκοῖ τὰ μέρη ταῦτα καὶ ἐπάγει πόνους. Ὁ ἀπογυμνωθεὶς βλενογόνος ὑμῆν τοῦ ἐντέρου γίνεται μὲν διὰ τὸν ἐρεθισμόν τοῦ ἀέρος μᾶλλον ἐρυθρὸς καὶ ἤττον μαλλωτός, δὲν παύει δὲ νὰ διακρίνη πολλὴν βλένναν. Ὅταν δὲ ἢ παρὰ φύσιν ἔδρα προχέεται ἐκ τοῦ ἀπευθυσμένου βλενωδὸς ὑγρὸν, λευκὸν καὶ διαφόρου συστάσεως, ὅπερ διακρίνουσι τὰ παχέα ἔντερα. Τὸ κάτωθεν τῆς βλάβης μέρος τῶν ἐντέρων συρρικνουταὶ κατὰ μικρὸν ἐπὶ μᾶλλον, μένει δὲ διαβατόν. Ὁ Βεγῖνος ὅμως παρετήρησεν ἀπόφραξιν καὶ ἐξάλειψιν τοῦ κάτω μέρους τοῦ ἐντέρου σχεδὸν παντελῆ.

§. 62.

Πολλάκις δὲ διὰ τῆς παρὰ φύσιν ἔδρας γίνεται παραχρῆμα μὲν δι' ἀγῶνα μέγαν, ἡρέμα δὲ δι' ἐγκλοεασμόν, πρόπτωσις τοῦ ἐντέρου μεγίστη πολ-
λάκις, (ὅσον 9 δακτύλων καὶ ἐπέκεινα). Γίνεται δὲ αὕτη ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κατὰ τὸ ἕτερον μόνον τοῦ διηρημένου ἐντέρου ἄκρον εἶναι μᾶλλον ἢ ἤττον κωνοειδῆς, συνεσταλμένη κατὰ τὴν βάσιν, καὶ στόμιον κατὰ τὴν κορυφὴν φέρουσα, ἐξ οὗ ἐκκρίνεται κόπρος. Τὸ προπεπτικὸς μέρος εἶν' ἐρυθρὸν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, οὐ μᾶλα εὐαίσθητον, καὶ διωγραινεται ἀκαταπαύστως ὑπὸ βλέννης. Ἐνίοτε δὲ γίνεται κατ' αὐτὸ καὶ περισταλτικὴ κίνησις, ὡς εἰς τὰ ἔντερα, καὶ εἶναι κατ' ἀρχὰς συνελκτικόν, ὥστε συνέλκετ' εὐθύς πρὸς τὰ ὀπίσω, ἀμὰ τις ἀκροθιγῶς ἐπιψαύση αὐτὸ μεγαθύνηται μὲν ἐπισήμως, ἔταν τὸ σῶμα κοπιᾷση, γίνεται δὲ ἀφανὲς εἰκότως ἀποπιεζόμενον, ἢ ὑπτίως τοῦ σώματος κειμένου. Διὰ τὸν ἀκατάπαυστον ἐρεθισμόν παχύνεται, καὶ γίνετ' ἐνίοτε ὡς τὸ ἐξωτερικὸν δέρμα, καὶ ποτὲ δὲ καὶ μελανωπὸν τὸ προπεπτικὸς τοῦτο μέρος τοῦ ἐντέρου συμφύετ' ἐνίοτε εἰς τὸ στόμιον τῆς σύριγγος, ἐξ οὗ προπίπτει, ἐνίοτε δὲ καὶ περισφίγγεται ὑπ' αὐτοῦ. Ἄν δὲ τὸ προπεπτικὸς ἔντερον ἢ τοῦ κάτω ἄκρου τοῦ διηρημένου ἐντέρου, ἐκκρίνετ' ἐξ αὐτοῦ μὲν ὕλη λευκὴ καὶ βλενώδης, ἐκ τῶν πλαγίων δὲ τῆς βάσεως τοῦ προπεπτικώτους κόπρος. Ἄν δὲ προπέσωσιν ἀμφότερα, τότε ἄνω καὶ κάτω ἄκρον, προφαίνονται δύο ἐσοχαί, καὶ ἡ κοπρανώδης ὕλη ἐκκρίνετ' ἐκ τῆς μεσότητος τοῦ ἄνω ἐντέρου. Ἡ πρόπτωσις αὕτη ἐπάγει πολλάκις ὀδυνηρότατον ἐν τῇ κοιλίᾳ ἐλκυσμόν, ὅστις ἐμποδίζει τὸν ἀρρώστον νὰ ἴσταται ὀρθίως, καὶ ἀναγκάζει

αὐτὸν νὰ ἔχῃ τὸ ἄνω μέρος τοῦ σώματος πρὸς τὰ πρόσω ἐγκλιμένον. Τῆς ἐπιπλοκῆς ταύτης τῆς παρὰ φύσιν ἔδρας τὰ συμπτώματα εἰσὶν ἐπισημότερα, ἐξ οὗ ἡ δυσπεψία εἶναι μεγίστη, ἡ ἰσχνότης προβαίνει ταχέως καὶ ἐπάγει τὸν μαρασμὸν, ἐὰν ἡ κατάστασις τῶν μορίων δὲν ἀλλοιωθῇ.

§. 63.

Ἡ κοπρανοχόος σύριγξ καὶ ἡ παρὰ φύσιν ἔδρα εἰσὶν ἔκγονα τραυμάτων τῆς κοιλίας διαμπερῶν μετὰ βλάβης τῶν ἐντέρων ἢ μετὰ προπτώσεως αὐτῶν γενομένων, ἐν ἧ γαγγραινοῦται τὸ προπεπτικὸς ἕντερον, ἡ δευτερον εἰσὶν ἔκγονα γαγγραινώδους ἕντεροκῆλης, ἢ ἀποστήμάτων ἢ ἀλλοτριῶν ἐν τῷ ἐντέρῳ σωμάτων κ. τ. λ. δι' ὧν φθίρεται ἡ μέρος μόνον πλευρᾶς τινος τοῦ ἐντέρου, ἡ ὀλόκληρος ἔλιξ αὐτοῦ τὸ πεπονηθὸς ἕντερον συμφύεται πρὸς τὸ περιτόναιον καὶ διὰ ταύτης αὐτοῦ τῆς συμφύσεως ἐμποδίζει τὴν παρέχουσαν τῆς περιεχομένης κόπρου εἰς τὴν κοιλίαν.

§. 64.

Ἐκ τοῦ διαφόρου σχήματος καὶ τῆς ποιότητος τοῦ ἄνω ἢ κάτω ἄκρου τοῦ διηρημένου ἐντέρου γίνεται ὀφθαλμικὸν, ἂν ἡ παρὰ φύσιν ἔδρα δύναται νὰ ἰαθῇ δυνάμει μόνον τῆς φύσεως ἢ συνεργείᾳ τῆς χειρουργικῆς τέχνης. Καὶ αὐτομάτως μὲν γίνεται ἡ ἴασις τὸν ὅσον τὸν τρόπον. Τὸ συμπεφυκὸς πρὸς τὸ ἀνήκον μέρος τοῦ ἐπικειμένου περιτοναίου διασπασθὲν ἕντερον συστέλλεται κατὰ μικρὸν πρὸς τὰ ὀπίσω εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ οὕτω συστελλόμενον συνελκύει καὶ τὸ συμπεφυκὸς μετ' αὐτοῦ περιτόναιον, ὅπερ διατεινόμενον ἀπεργάζεται κόλπον ἐν εἰδὴ χώνης· ὁ κόλπος οὗτος ὅταν μᾶλλον μεγαλύνεται τόσῳ μᾶλλον εὐκολύνει τὴν διάβασιν τῆς φερομένης ἀπὸ τοῦ ἄνω ἄκρου τοῦ διηρημένου ἐντέρου κόπρου πρὸς τὸ κάτω. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν δύναται νὰ γένη εἰς ἐκείνην τὴν παρὰ φύσιν ἔδραν, ἥτις γίνεται μετὰ διαμπερῆ τραύματα τῆς κοιλίας, μετὰ πεπαλαιωμένας κατὰ τὸν ὀμφαλὸν ἢ κατὰ τὴν κοιλίαν ἕντεροκῆλης, ὅταν τὸ βεβλαμμένον ἕντερον συμφύεται πρὸς τὰ ἐξω χεῖλη τῆς πληγῆς, ἢ ὅταν ὁ θύλαξ τῆς ἕντεροκῆλης συμφύεται στερεῶς πρὸς τὰς ἀπονευρώσεις τῶν καλυμμάτων τῆς κοιλίας, καὶ ὅταν ἐκλείπῃ ὁ κυτταρώδης ὕμην, ὅστις περιέχει εἰς ἄλλας ἕντεροκῆλας τὸν θύλακ' αὐτοῦ, καὶ ἐπομένως δὲν δύναται τὸ συμπεφυκὸς πρὸς τὸ περιτόναιον ἕντερον νὰ συσταλῇ πρὸς τὰ ἔνδον ὅσον ἀπαιτεῖται εἰς τὴν πλάσιν τοῦ ἐρημένου χωνοειδοῦς κόλπου, ὅστις συγκοινωνεῖ πρὸς ἄλλα τὰ στόμια τῶν ἄκρων τοῦ διηρημένου ἐντέρου. Ἡ κατὰ τῶν ἄνω τρόπον γινομένη ἴασις τῆς παρὰ φύσιν ἔδρας γίνεται εὐκολώτατα, ὅταν διαφθεῖρηται μόνον μέρος τῆς πλευρᾶς τοῦ ἐντέρου. Ὅταν δὲ ἀμφοτέρω

τὰ ἄκρα τοῦ ἐντέρου, ὧν ἀνά μέσον διεφθάρη ἔλιξ ἐντέρου, ἐνῶνται καὶ διὰ τοῦ ἐπιπλόου κρατῶνται οὕτως, ὥστε, κείμενα παραλλήλως μᾶλλον ἢ ἤττον, ἀποτελοῦσι γωνίαν ὀξείαν, τότε γίνεται μεταξὺ αὐτῶν προέχον διάφραγμα, ἐμποδίζον τὴν συγκοινωνίαν τοῦ ἄνω ἄκρου τοῦ ἐντέρου πρὸς τὸ κάτω. Ὅταν λοιπὸν αὕτη ἡ διαφράττουσα τὰ ἄκρα τοῦ ἐντέρου προβολὴ δὲν ἐξισωθῇ διὰ τῆς πρὸς τὰ ὀπίσω συστολῆς τῶν ἄκρων, τὸ μόνον βοήθημα πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς κατὰ φύσιν πορείας τῶν κοπράνων εἶναι ἡ ἐξάλειψις τοῦ διαφράγματος τούτου.

Ἡ πρὸς τὰ ὀπίσω συστολὴ τοῦ ἐντέρου γίνεται κατ' ἐξοχὴν διὰ τῶν κινήσεων τῶν ἐντέρων καὶ διὰ τοῦ ἔλκυσμοῦ τοῦ μεσεντερίου, ὅπερ, διατεινόμενον ὀπισθεν τοῦ μεταξὺ τῶν ἄκρων τοῦ διηρημένου ἐντέρου προέχοντος διαφράγματος πρὸς τὴν στήλην τῶν σπονδύλων ἐν εἴδει σχοινίου, ἐλκύει πάντοτε πρὸς τὰ ὀπίσω τὸ συμπεφυκὸς ἔντερον. Ἐκ τούτου δὲ γίνεται πρόδηλον, ὅποιαν δύναμιν ἔχουσι πρὸς ἴσασιν τῆς παρὰ φύσιν ἔδρα ὁ ὕψιος σχηματισμὸς καὶ αἱ κινήσεις τοῦ σώματος. Ὁ Δυκυϊτέρεος ἴδεν εἰς δύο ἀνθρώπους, ὅτι ὁ τοιοῦτος ἔλκυσμός τοῦ μεσεντερίου διεβρῆξε τὴν πρόσφυσιν τῶν ἄκρων τοῦ διηρημένου ἐντέρου καὶ ἐπροξένησε παρέχχυσιν τῶν κοπράνων εἰς τὸ κύτος τῆς κοιλίας. Ἡ μετὰ θάνατον ἀνατομὴ τῶν νεκρῶν τῶν τοιοῦτων ἀνθρώπων, ὅστινες πολλὰ ἔτη μετὰ τὴν γενομένην δύναμει τῆς φύσεως ἢ συνεργείᾳ τῆς τέχνης ἴασιν, ἀπέθανον ὑπ' ἄλλων νόσων, ἐδείξεν, ὅτι τὸ ἔντερον ἢ συνείχετο ἔτι δι' ἰνώδους σχοινίου μετὰ τοῦ μέρους, κατ' ὅ ἦταν ἢ παρὰ φύσιν ἔδρα, ἢ ἦτο πάντῃ ἐλεύθερον εἰς τὴν κοιλίαν. Εἰς γυναῖκά τινα, ἔχουσαν παρὰ φύσιν ἔδραν κατὰ τὸν μηριαῖον κρῖνον, ἔγεινεν ἴασις αὐτῆς, (πρὸς τὴν οὐδόλωσιν ἀπέβλησαν τὰ συνήθη τῆς τέχνης βοηθήματα) ἐν καιρῷ τῆς κούσεως, ὅπερ ὁ Δυκυϊτέρεος δοξάζει, ὅτι ἔγεινε διὰ τῆς βαθμηδὸν πρὸς τὰ ὀπίσω ἀπίσεως τοῦ ἐντέρου ἀπὸ τοῦ ἐκτὸς στομίου καὶ τῆς μακροτέρας γενομένης χωνοειδοῦς κοιλότητος, (C. Lalemand. in. Répertoire general d' anatomie et de physiologie pathologiques Tom. VII. pag. 133. καὶ Dupuytrin in Lecons orales).

§. 65.

Ἡ κοπρακοχόος σύριγξ ἢ ἡ παρὰ φύσιν ἔδρα ζητοῦσιν εἰς τὴν ἀρχὴν νὰ φροντίζωμεν μόνον περὶ τῆς προσηκούσης ἐκρύσεως τῆς κόπρου, νὰ ἐπιμοτῶμεν τὸ στόμιον τῆς πληγῆς, ν' ἀποφεύγωμεν πᾶσαν ἐπιθλιψιν, νὰ δίδωμεν εἰς τὸν ἄρρώστον θρεπτικὰς καὶ εὐπέπτους τροφὰς, καὶ νὰ προτιπίζωμεν ἐλαφρὰ ὑπακτικά, μεταχειριζόμενοι πολλάκις καὶ κλύστηρια. Ὅταν δὲ ἡ σύριγξ ἢ πολυστόματος, ἐντέμνομεν τὰ στόμι' αὐτῆς ἀφαιρούμεν δὲ διὰ τῆς χρήσεως τῶν καταπλασμάτων, διὰ τῆς καθαριότητος τῶν ἐπιδέσμων κ. τ. λ. πάντα ἐρεθισμὸν καὶ πᾶσαν τύλωσιν τῆς πληγῆς· καθαιροῦντες ταυτοχρόνως καὶ - μετὰ τὸ μαχαίριον τὰ σκληρὰ. Ξηρὰ καὶ ναστὰ τυλώματ' αὐτῆς, ἄπερ' δὲν διαλύονται ἄλλως πως. Ὅταν δὲ τὸ στόμιον αὐτῆς συστέλληται ταχέως, ἢ δὲ κόπρος δὲν δύναται νὰ ἐξέλθῃ κατὰ τὸ εἶκος, διαστελλόμεν αὐτὸ διὰ σπόγγου ἢ διὰ τομῆς (ἀλλ' ἡ τομὴ εἶναι πάντοτε ἀβέβαιον, βοήθημ' ἐπειδὴ μετὰ τὸ μαχαίριον δυνάμεθα νὰ

βλάψωμεν εύκόλως τὰς συμφύσεις τοῦ ἐντέρου), καὶ ἐμβάλλομεν ἔπειτα σρεπτόν μοτοῦ ἀρκούντως παχύν πρὸς προφυλακὴν τῆς ἐκ νέου γενώσεως αὐτοῦ. Ἡ ἐμβολὴ τοῦ σρεπτοῦ εἶν' ἐκτὸς τούτου, καὶ τὸ μόνον βοήθημα πρὸς παρεμποδισμόν τῆς προπτώσεως τοῦ ἐντέρου· ὅταν δὲ τοῦτο προπέσῃ, ἀναβάλλομεν αὐτὸ εἰς τὴν οἰκίαν χώραν, μὴ δυνηθέντες δὲ νὰ πράξωμεν τοῦτο διὰ μιᾶς, ἐνεργοῦμεν αὐτὸ διὰ τῆς ἀκαταπαύστου πίεσεως μὲ ἐπίδεσμον. Ὁ ἄρρωστος δὲ ὀφείλει νὰ ἡσυχάζῃ εἰς τὴν κλίνην ἀποφεύγων πάντα κόπον. Περισιγθέντος δὲ τοῦ προπεπτικώτος ἐντέρου, ἐντέμνομεν πεφυλαγμένως τὰ περισφίγγοντα τοῦτο κατὰ τὴν βᾶσιν τῆς προπτώσεως. Ὅταν δὲ ἐπὶ τῇ θεραπείᾳ ταύτῃ ἀρχίσωσι τὰ κόπρανα νὰ κενῶνται κατὰ μικρὸν διὰ τῆς φυσικῆς πορείας τοῦ ἐντέρου, καὶ ὅταν ἡ κένωσις αὕτη ἐξακολουθήσῃ νὰ γίνηται καιρὸν τινα χωρὶς νὰ αἰσθάνηται ὁ ἄρρωστος πόνους κατὰ τὴν κοιλίαν, οὐδὲ νὰ ἐνοχλῆται ὑπὸ συλλογῆς περιττωμάτων ἐν αὐτῇ, δυνάμεθα ν' ἀποφράξωμεν κατὰ μικρὸν τὸ στόμιον τῆς πληγῆς ὠφέλιμον ὅμως εἶναι νὰ κρατήσωμεν αὐτὸ ἐπὶ τινα καιρὸν ἔτι ἀνοικτὸν ἐνθέσει κηρίου λεπτοῦ. Ὅταν δὲ συναυλωθῇ ταχέως τὸ στόμιον τῆς παρὰ φύσιν ἕδρας, ἢ ὅταν ἀθροισθῇ κόπρος πολλὴ ἐν τῷ κοινωνοῦντε μετ' ἀμφοτέρων τῶν ἄκρων τοῦ ἐντέρου κόλπῳ, γεννῶνται πόνοι σφοδροὶ κατὰ τὸν τόπον τῆς παρὰ φύσιν ἕδρας, ὀδυνηρὸς μετεωρισμὸς τῆς κοιλίας, ἔμετος καὶ ἀνάρρηξις τοῦ ἐκταθέντος ἐντέρου, ἐκ τούτου δὲ καὶ ἀνάχυσις τῆς κοπρανώδους ὕλης εἰς τὴν κοιλίαν. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, ἂν ἔτι τὸ στόμιον τῆς σύριγγος δὲν ἐπουλώθῃ, ἀνάγκη νὰ διεμβάλωμεν δι' αὐτοῦ ἔλαστικὸν συρίγγιον εἰς τὸ ἄνω ἄκρον τοῦ ἐντέρου, καὶ ν' ἀνοίξωμεν τὴν διέξοδον τῶν κοπράνων, διαστελλόντες τὴν κοπρανοδόχον σύριγγα διὰ σπόγγου ἢ δι' ἐντομῆς.

§. 66.

Ὅταν δὲ ἡ ἴασις κατὰ τὸν ἤδη ῥηθέντα τρόπον δὲν εἶναι δυνατὴ, ἐπειδὴ τὸ ἀναμέσον τῶν στομίων τῶν ἄκρων τοῦ ἐντέρου διάφραγμα ἐξέχει καθ' ὑπερβολὴν, πρέπει νὰ καθαιρέσωμεν τοῦτο μὲ τοῦ Δυπιτρῆνου τὰ ἐντεροφαλίδια. Πρὸς ἐκτέλεσιν δὲ τούτου ὀφείλομεν πρῶτον νὰ ἐξετάσωμεν τὴν θέσιν ἀμφοτέρων τῶν ἄκρων τοῦ διηρημένου ἐντέρου ἀκριβέστατα μὲ παχείας ἐλαιοβραχεῖς μήλας ἢ μὲ τοὺς δακτύλους· ἀλλ' ὅπως γείνη ἡ ἐξέτασις αὕτη, ἀναγκαῖον εἶναι πολλάκις νὰ διαστειλωμεν προηγουμένως τὸ ἐκτὸς στόμιον τῆς σύριγγος διὰ σπόγγων, νὰ καθαιρέσωμεν τὴν ὑπερσάρκωσιν, (ἣν ὅμως πρέπει νὰ διακρίνωμεν καλῶς ἀπὸ τῆς προπτώσεως τοῦ ἐντέρου), μὲ τὰ ἐσχαρωτικά, μὲ τὴν διάδωσιν ἢ μὲ τὸ ψιλίδιον. Ἀμφοτέρων τῶν στομίων ἢ ἀνεύρεις εἶναι πολλάκις δυσεργεσάτη, ἐπειδὴ

ἢ ἀπὸ τοῦ ἄνω ἄκρου τοῦ ἐντέρου ἐκφερομένη κοπρανώδης ὕλη, προσπιέζει πάντοτε τὸ διάφραγμα εἰς τὸ στόμιον τοῦ κάτω ἄκρου, ὅπερ καὶ ἀποφράσσει ἐπὶ τέλους. Ὅσῳ λοιπὸν εὐκολώτερον εὐρίσκομεν εἰς τὸν πυθμένα τῆς παρά φύσιν ἕδρας ἀμφοτέρων τῶν ἄκρων τοῦ ἐντέρου τὰ στόμια, τόσῳ καλλιτέρα εἶναι καὶ ἡ πρόγνωσις. Ἄν δὲ χάριν τῆς ἐξέτασεως μεταχειρισθῶμεν παχείας μήλας, (γυναικειοῦς καβετήρας), ἐμβάλοντες αὐτὰς εἰς τὸ ἄνω καὶ κάτω ἄκρον τοῦ ἐντέρου, συνάγομεν αὐτὰς ἐξωθεν εἰς ἓν καὶ περιστρέφομεν αὐτὰς περὶ τὸν ἄξον' αὐτῶν ἢ περιστροφή αὐτῶν ἐμποδίζεται ὑπὸ τοῦ μεταξύ τῶν ἐντέρων προέχοντος διαφράγματος. Ἐπειτα δὲ βεβαιωθέντες περὶ τῶν ἄκρων τοῦ ἐντέρου ἐμβάλλοντες τὰ σκέλη τοῦ ψαλιδίου εἰς τὸ ἄνω καὶ κάτω ἄκρον τοῦ ἐντέρου, ὀδηγοῦντες ταῦτα μὲ τὸν δάκτυλον ἢ μὲ τὴν κόλπην μὴλην, οὕτως, ὡς κλειόμενα τὰ σκέλη νὰ συλλάβωσι τοῦ διαφράγματος ὅσον δύω καὶ ἡμίσεος δακτύλων τοῦλάχιστον. Μετὰ τοῦτο δὲ περιστρέφομεν τὰ κλεισθέντα σκέλη ὡς τὰς μήλας, πρὸς βεβαίωσιν, ὅτι ταῦτα εἰσῆχθησαν ὀρθῶς, καὶ περισφίγγομεν ταῦτα διὰ τοῦ ἐν τῇ λαβῇ τοῦ ψαλιδίου εὐρισκομένου στρόφιγγος τόσον, ὥστε νὰ αἰσθανθῇ ὁ ἄρρωστος ὀλίγον πόνον περιελίσσομεν δ' ἔπειτα τὴν λαβὴν τοῦ ψαλιδίου μὲ θόνιον, καὶ στηρίζομεν αὐτὸ μὲ ἐπίδεσμον ταυοειδῆ (παραπλήσιον τῷ στοιχείῳ T). Τὸ ψαλίδιον περισφίγγεται κατ' ἡμέραν ἢ παρ' ἡμέραν ἐπὶ μᾶλλον, ἕως ἀνπροξενῆ μικρὸν πόνον εἰς τὸν ἄρρωστον, χαλαροῦμεν δ' αὐτὸ, ὅταν ὁ προξενούμενος πόνος ἦ πολὺς. Ὁ ἄρρωστος δεῖν νὰ λαμβάνῃ τροφὴν μαλακὴν, καὶ νὰ μεταχειρίζηται κλύσματ' ἀπλά. Ὅταν δὲ οἱ πόνοι τῆς κοιλίας ὡς σφοδροί, προποτίζομεν τὸν ἄρρωστον ἐλαιωδῆ φάρμακα καὶ μεταχειριζόμεθα κλύσματ' ἀνώδυνα καὶ καταπλάσματα, καὶ ἀφλεγμάντου δυνάμειος φάρμακα, ὅταν τὰ συμπτώματα ὦσι φλεγμονώδη. Ἀλλὰ τὰ συμπτώματα ταῦτα σπανίως φαίνονται κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ Δυπιτρένου.

Ἡ ῥεῦθὰρδὸς συλλαμβάνει τὰ μεταξύ τῶν δῶν ἄκρων τοῦ ἐντέρου κείμενον διάφραγμα μὲ λαβίδα, καὶ ἐντέμνει αὐτὸ διὰ τῆς πράσεως τοῦ ἑαυτοῦ ἐντεροτόμου ἢ δὲ λαβὴς ἀπομένει πρὸς σύμφυσιν τῶν ἀντιστήλων πληγῶν τοῦ ἐντέρου.

Καὶ ὁ Δεσῶλτος ἐγνώριζεν ἤδη, ὅτι τὸ μεταξύ τῶν ἄκρων τοῦ ἐντέρου κείμενον διάφραγμα ἐμποδίζει τὴν πρὸς τὰ κάτω φορὰν τῶν κοπρανῶν, καὶ δι' αὐτὸ ἐζήτησε νὰ ὠθήσῃ πρὸς ἐπίσω καὶ νὰ ἐλαττώσῃ τὴν πρόβωλὴν τοῦ διαφράγματος, ὅτε μὲν ἐπιπωματίζω τὸ ἐκτὸς στόμιον τῆς πληγῆς, ὅτε δὲ ἐμβάλλω στρεπτόν μοτοῦ μὲν κρὸν εἰς ἀμφοτέρω τὰ ἄκρα τοῦ ἐντέρου, ὅπερ κατὰ μικρὸν ἐσχημάτιζεν ἐπὶ τὸ εὐθυτενέστερον. Ἐκ τούτου δὲ ὀδηγούμενος ὁ Σμαλκάλδενος (Schmalkalden) διετύπησε τὸ διάφραγμα, καὶ διεῖρων ταυτοχρόνως στρεπτόν μοτοῦ, ἐζήτησε νὰ κρατήσῃ ἀνοικτὸν τὸ τρήμα καὶ νὰ διαστείλῃ αὐτὸ διατέμνων πεφυλαγμένως, καὶ οὕτω ν' ἀποκα-

ταστήσῃ τὴν κατὰ φύσιν πορείαν τῶν κοπράνων. Ὁ δὲ διερεμβάχιος πρὸς ἄκωσιν τοῦ διαφράγματος μετεχειρίσθη ἐλεφάντινον ταυσιδὲς βακτηρίδιον καὶ διὰ κηλεπίδου ἐμπιεζόμενον.

Ὁ Φυσικός κατὰ τὸν Ριχεράνδον (Id. Histoire des progrès recens dela chirurgie. Paris. 1825. p. 28.), διείρων νῆμα εἰς τὸ διάφραγμα, ἀφίνει αὐτὸ ἐφ' ἡμέρας τινὰς ἕως ἂν συμφύσωσιν αἱ ἀντιστοιχοῦσαι πλευραὶ αὐτοῦ, ἔπειτα δὲ διαίρει τοῦτο μέχρι τοῦ τόπου τοῦ διερθέντος νήματος μὲ ψαλίδιον περιετορευμένον.

§. 67.

Ἀφ' οὗ δὲ ἡ ἐντεροφαλὶς διακόψῃ τὸ διάφραγμα καὶ ἀπολυθῇ, (ὅπερ γίνεται συνήθως μετὰ τῆς ἐβδόμης καὶ δεκάτης ἡμέρας), φέρουσα μετὰ τῶν σκελῶν αὐτῆς τὸ ἀποχωρισθὲν πεμάχιον τῶν πλευρωμάτων τοῦ ἐντέρου, δεῖν νὰ μεταχειρίζομεθα μαλακτικὰ κλύσματα ἐπὶ τινὰ χρόνον εἰσέτι, καὶ νὰ μὴ ἀποφράξωμεν τὸ συρίγγιον, ἕως ἂν ἡ ἀποπάτησις δὲν γίνηται διὰ τῆς ἕδρας καιρὸν πολὺν ἀκωλύτως καὶ ἄνευ τῆς βοήθειας τῶν κλυστήρων. Ἀποφράσσομεν δὲ τὴν σύριγγα, (πολλάκις τὸ δυσκολώτερον τῆς ἄλλης θεραπείας πρόβλημα), διὰ τῆς ἡσύχου κατακοιτάσεως τοῦ ἀρρώστου, καὶ τῆς μετρίως πίεσεως τῆς σύριγγος μὲ πιστικὸν ἐπίδεσμον ἐκ πιλωτῶν διαφόρου σχήματος καὶ ἐξ ἐνός ἐλαστικοῦ κηλεπίδου συγκείμενον, γινόμενης, κοιτωμένου ἢ περιπατοῦντος τοῦ ἀρρώστου καθὰ τῶν κοπράνων ἢ ἐγκύσις ἐπέχεται κάλλιον διὰ τῆς ἐπικαύσεως μὲ τὸν χυτὸν νιτρικὸν ἄργυρον, διὰ τῆς συσφιγθεως τῶν χειλέων αὐτῆς μὲ ἰδιαιτέρον παρὰ τοῦ Δυπιτρένου ἐφευρεθὲν σφιγκτήριον, διὰ τοῦ κολλητικῆς ἐμπλάστρου, διὰ τῆς ἐναίμου ραφῆς, διὰ τῆς περισφιγκτηρίου ραφῆς, ἢ καὶ διὰ τῆς κατὰ κύκλον περιαρέσεως τοῦ βλεννογόνου ὑμένος κατὰ τὸ στόμιον τῆς σύριγγος, ὅστις ἐμποδίζει τὴν σύμφυσιν τῆς πληγῆς· ἔτι δὲ καὶ διὰ τῆς λύσεως μέρους τῶν καλυμμάτων τῆς κοιλίας ἄνωθεν τῆς σύριγγος καὶ μεταθέσεως αὐτοῦ ἐπὶ ταύτης. Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὁμως ἀπομένει τὸ μικρὸν τοῦτα συριγγῶδες στόμιον ἀνοικτὸν χρόνους πολλοὺς, προχέαν περιοδικῶς μόνον σταγόνας τινὰς κοπρανῶδους ὕλης, καὶ ἀποφράσσεται τέλος αὐτομάτως. Ὅταν δὲ ἡ παρὰ φύσιν ἕδρα δὲν ἴαται, ἐφευρήκεν διάφορα μηχανήματα εἰς ὑποδοχὴν τῶν κοπράνων. Τὸ ἀπλούστατον καὶ ἐπιτηδειότατον ὄλων εἶναι κηλεπίδεσμος, ὅστις ἀντὶ πιλωτοῦ φέρει ἐλεφάντινον πέταλον, ἔχον κατὰ τὴν μεσότητά τρῆμα, καὶ συνεχόμενον διὰ κυλίνδρου ἐξ ἐλαστικοῦ κόμμοος μὲ ἄργυροῦν δοχεῖον, ἐξ οὗ ἐμποδίζεται ἢ πρὸς τὰ ὀπίσω φορὰ τῶν κοπράνων διὰ δικλειδῶς τινος.

Πρώτως ἐνήργησε τὴν ἀπόφραξιν μεταθέσει τοῦ δέρματος ὁ Κολλιέρος (Collier) ὅπερ μετέπειτα μετεχειρίσθησαν ὁ Δυπιτρένος Ρεϋθάρδος, κ. α. Ὁ δὲ διερεμβάχιος μετεχειρίσθη τοῦτο κατὰ τρόπον ἰδιαιτέρον, δι' οὗ ἐπιτυγχάνει, λέγουσι, μᾶλλον ἢ ἐγγεφέσει. Ἐὰν μὲν ἡ σκληρὸν τὸ περί τὸ στόμιον ἐπουλωθῆν δὲρμα σχηματίζε-

ται κρημνός ἐκ τοῦ δέρματος στελεωτός καὶ προσκολλᾶται εἰς τὰ χεῖλη τοῦ τραύματος, ἕπερ γίνεται διὰ τῆς περιτομῆς τοῦ πέριξ τοῦ στομίου τῆς σύριγγος ἐπουλωθέντος δέρματος· ἐάν δὲ ὑγιᾶς καὶ ἐκτατόν, ἐκκόπτομεν τοῦ στομίου τὰ χεῖλη διὰ δύο μηνοειδῶν τομῶν, ἔπειτα δὲ ἐμβάλλομεν τομὴν παράλληλον τῷ χεῖλει τῆς ἐτέρας τῶν τομῶν, ὥστε ἡ οὕτω κεχωρισμένη ταινία τοῦ δέρματος νὰ εἶναι ὅσον τριτημορίου πλατυτέρα τοῦ στομίου τῆς σύριγγος. Ἡ ταινία αὕτη ἀπολύεται ἔπειτα ἐκατέρωθεν ἀπὸ τῶν ὑποκειμένων ἐντελῶς καὶ προσάπτεται ἐπὶ τοῦ στομίου εἰς τὸ ἀντικείμενον χεῖλος τῆς ἐτέρας τομῆς. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιστάσεις συνάπτονται τὰ χεῖλη δι' ἀρκουσῶν δι' ἄμματος ῥαφῶν, ἀλλ' οὕτως, ὥστε τὸ ἕτερον χεῖλος μένει ἀσύναπτον, ὅρ' δ εἰσωθείται βολῆριον μοτοῦ. Ἐπειτα δὲ ἐπιβάλλομεν μοτόν καὶ καλύπτομεν αὐτόν τε τὸν κρημνὸν καὶ τὰς ῥαφὰς μὲ ταινίας κολλητικῆς ἐμπλάστρου, ἐπ' αὐτοῦ δὲ βάλλομεν καὶ αὐτῆς μικρὸν μοτόν καὶ σπληνίον καὶ στηρίζομεν ταῦτα πάντα τέλος μὲ τὸν ταυσοιδῆ, ἐπίδεσμον. Ὁ σκοπὸς ἐπὶ τῇ ἀγωγῇ ταύτῃ εἶναι ν' ἀποκωλύσωμεν τὴν κοπρανώδη ὕλην ἀπὸ τῆς πληγῆς, ἕως ἂν γείνη ἡ ἔνωσις αὐτῆς, ἡσυχάζοντος τοῦ ἀρρώστου, καὶ λαμβάνοντος τροφήν ὀλίγην καὶ ξηρὰν καὶ μικρὰς δόσεις ὀπίου. Κατὰ πᾶσαν δὲ τοῦ ἐπίδεσμου ἀλλαγὴν, ὅταν αὕτη χάριν τῆς καθαρότητος ἢ ἀναγκαῖα, πράττομεν ταυτά. Αἱ ῥαφαὶ μενέτωσαν ἄχρι τῆς ἑκτῆς ἢ ὀγδόης ἡμέρας. Ἐάν δὲ ἡ σύμφυσις ἐπιτύχῃ, δεῖν νὰ μὴ ἐπίσχωμεν διὰ βίαιας πιέσεως τὰ ὑπὸ τὸν κρημνὸν τοῦ δέρματος ἐκφερόμενα διαχωρήματα πλέον, ἀλλὰ νὰ περιορίζομεν τὴν ἔξοδον αὐτῶν μόνον διὰ τοῦ ὑποβαλλομένου μοτοῦ καὶ νὰ προσπαθῶμεν νὰ ἐνεργήσωμεν τοῦ στομίου τῆς σύριγγος τὴν ἀπόφραξιν ἐρεθίζοντες δι' ἀλοιφῶν κ. τ. π. ἀφθόνους κεγχραιοειδῆς σάρκας. Ἡ ἀπόφραξις αὕτη γίνεται συνήθως, ὅταν ὁ ἐπικείμενος κρημνὸς συσταλῆ διὰ τῆς συνουλώσεως μετὰ τῆς ὑποκειμένης ἐπιφανείας. Περὶ τὸ τέλος τῆς ἰάσεως προφαίνεται τὸ στόμιον μόνον ὡς ἂν σύριγξ ἔτι, ἧσις ἰαται κατὰ τὸν συνήθη τρόπον. Παντελής ἔνωσις τοῦ κρημνοῦ τοῦ δέρματος καὶ παντελής ἐπίσχεσις τῆς κοπρανώδους ὕλης ἐμποδίζουσι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κατὰ τὸν Διεφεμβάχιον τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐγχειρήσεως.

§. 68.

Ὅταν ἡ παρὰ φύσιν ἔδρα συγκοινωνῆ μετὰ τοῦ τυφλοῦ ἐντέρου καὶ ἡ ἐλκώσεως ἔκγονος, δὲν ὑπάρχει χωνοειδὴς μηκυσμὸς τοῦ περιτοναίου οὐδὲ πρόεχον διάφραγμα, ὡς γίνεται μετὰ τὴν γαγγραινώσιν ἔλικος ἐντέρου, ἐξ οὗ τότε εἶναι καὶ δυσθεραπευτοτέρα. Ἡ ῥαφή οὐδέποτε ὠφέλησεν. Ἄνωφελῶς δὲ ἀπέδειραν τὸ δέσμα περὶ τὸ στόμιον καὶ συνήγαγον αὐτὸ διὰ τινῶν ῥαφῶν. Ὡσαύτως ἐδοκίμασαν τὴν τοῦ δέρματος μετάνευσιν, ἀλλὰ τὸ μεταταθὲν δέσμα ἐγαγγραινώθη. Δυνάμεθα δὲ ν' ἀναξέσωμεν τὸ δέσμα περὶ τὸ στόμιον τῆς παρὰ φύσιν ἔδρας χωρὶς νὰ βλάψωμεν τὰ ὑποκείμενα μέρη, ὅπως ἐμποδίσωμεν οὕτω τὴν ἐκρυσιν τῆς κοπρανώδους ὑγρασίας, καὶ ἐνεργήσωμεν, ὥστε ταῦτα ν' ἀνθίστανται κάλλιον εἰς τὸν ἐλκυσμὸν τοῦ ῥάμματος, ὅπως δὲ γείνη ὁ ἐλκυσμὸς ἤττον βίαιος, δυνάμεθα νὰ ἐμβάλωμεν εἰς τὸ δέσμα μηνοειδεῖς τομάς, ὧν ἡ καμπὴ εἶναι πρὸς τὸ στόμιον τῆς παρὰ φύσιν ἔδρας ἀπευθυσμένη, καὶ μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐγχειρήσεως πιέζομεν ἐλαφρῶς μὲ κλιμακωτὰ σπληνία τὸ τραῦμα. Καὶ ὁ Οὐέλπεαυὸς προτείνει νὰ ἐμβάλωμεν δισκίδιον πολίτρητον καὶ ἐξ

ἐλαστιστοῦ κόμματος κατεσκευασμένον, καὶ διὰ τῶν τρημματίων αὐτοῦ νὰ διεύρωμεν κηροτὰ νήματα ἀπὸ τῶν ἔνδον πρὸς τὰ ἔξω διὰ τῶν ἀναξοθέντων πρότερον χειλέων τοῦ στομίου. Μετὰ δὲ τὴν ἀπούλωσιν τοῦ στομίου ἐκκόπτομεν τὰ βάρματα, καὶ τὸ δισκίδιον ἐκπίπτει διὰ τῆς ἀποπατήσεως. Ἡ ἀγωγή αὕτη συμφωνεῖ πρὸς τὴν τοῦ Ρευβάρδου ἐν τῷ περὶ ἐνώσεως τῶν τραυμάτων τῶν ἐντέρων μνημονευθεῖσαν (Τομ. 1. §. 815) Ὁ καυτηριασμός ἀρμόζει κάλλιστα εἰς τοιαύτας περιπτώσεις τῆς παρά φύσιν ἔδρας.

Ὁ Διεφεμβάχιος (Id. Caspers. Wochenschrift fuer die gesammte Heilkunde 1834. S. 265.) ἐθεράπευε παρά φύσιν ἔδραν, προελθούσαν ἐκ τρώσεως μετὰ λόγην, καὶ πάση θεραπείᾳ ἀντίξουν, διὰ τῆς ἐξῆς ἀγωγῆς. Ἐφαίρει διὰ τοῦ πεπυρακτωμένου σιδήριου οὐ μόνον τὸ χεῖλος τοῦ ἐντέρου, τὸ προσπεφυκὸς εἰς τὸ στόμιον τοῦ τραύματος, ἀλλὰ καὶ μέγα μέρος αὐτοῦ τοῦ ἐντέρου ἐντὸς τοῦ κύτους τῆς κοιλίας ὁ καυτηριασμοὶ οὗτος ἦτο, λέγει, ἀνώδυνος. Κατὰ πρῶτον μὲν ἐπέκασε τὸ χεῖλος τοῦ ἐντέρου: μετὰ τινὰς δὲ ἡμέρας ἐμβαλὼν πεπυρακτωμένον σιδήριον ἀγκιστροειδὲς καὶ ὅσον καυλοῦ πετροῦ παχὺ, διὰ τοῦ στομίου τῆς σύριγγος εἰς τὴν κοιλότητα τοῦ ἐντέρου, περιήγαγεν αὐτὸ ἐντὸς αὐτῆς. Τὸ στόμιον ἐσμικρύνετο κατὰ μικρὸν, ἐκ τῶν ἐντὸς ἤρxisαν ἡ ἀναφύονται κεντροειδῆς σάρκες, καὶ διὰ τοῦ κατ' ἐπανάληψιν γενομένου καυτηριασμοῦ μετὰ λεπτότερα ἀγκιστρία, περιεγόμενα σχεδὸν ὅσον δακτύλου κατὰ κύκλον περὶ τὸ ἐντὸς χεῖλος τοῦ τραύματος ἐσμικρύνθη ὅσον περιοχῆς μικροῦ συριγγίου· ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἐπουλώθη διὰ τοῦ πολλάκις γενομένου εὐοδισμοῦ πεπυρακτωμένης λεπτῆς ἀργυρᾶς μήλης ὁ ἄρρωστος ἰάθη ἐντελῶς μετὰ 9 μηνῶν παρέλευσιν.

Μετὰ τὸ εἶδος τοῦτο τῆς παρά φύσιν ἔδρας ἔρχεται καὶ ἐκεῖνο, ἐν ᾧ ἐν ὑπαρχούσῃ κήλῃ, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ προσπεφυκυῖα ὄσχεοκλήη, διεκράγη τοῦ ἐντέρου ἢ πλευρὰ καὶ τὸ ἐπικείμενον δέρμα διὰ κάκωσιν διὰ γάγγραιναν ἢ ἔλκωσιν, καὶ ὑπάρχει ἢ ἐν μείζον ἢ μικρὸν, ἢ πλείονα μικρότερα στόμια, ἐξ ὧν προχεῖται ἢ κοπρανώδης ὕλη κατὰ μέρος ἢ καθ' ὅλου. Τὸ ἀνατρηθὲν ἔντερον εἶναι περίεξ τοῦ στομίου μετὰ τοῦ κηλικοῦ θύλακος συμπεφυκὸς, καὶ τὸ στόμιον, εἴαν ἢ μέγα, περιλεγνοῦται ὑπὸ τοῦ βλεννογόνου χιτῶνος. Εἰς τὰς συμπεφυκυῖας κήλας ἐπιτυγχάνεται συνήθως ἢ ἀπόφραξις τῶν στομίων τούτων διὰ καυτηρηρίσεως τῶν χειλέων αὐτῶν, τῶν συνήθως ἐξ αὐτῶν γεννωμένων ὑπερσαρκώσεων καὶ ὅλης τῆς περιοχῆς αὐτῶν μετὰ τὸν χυτῶν νιτρικὸν ἀργυρον.

Ὁ Διεφεμβάχιος παραινεῖ, ἀφ' οὗ ὁ ἄρρωστος προετοιμασθῆ πολὺν καιρὸν δι' ὑπτίας κοιτάσεως, διὰ λεπτῆς τροφῆς, διὰ καταπλάσμάτων καὶ διὰ κλυσμάτων ἐκ ζύθου ἀνθρακικὸν ἐνέχοντος, νὰ ἐνεργῶμεν τὴν καυτηρίασιν μετὰ σιδήριον ἐμβολοειδῆς, οἱ οὗ καταφθείρωμεν, ἀφ' οὗ πρῶτον ἐμβάλωμεν εἰς τὸ στόμιον σφαιρίδιον μοτοῦ, τὸν χειλοειδῆ βλεννογό-

νον ύμένα, τὸ λέγωνμα δηλ. τοῦ στομίου. Ἐπειτα μὲ ἕτερον μείζον καὶ νομισματοειδές, ὅπερ πιέζομεν ἐπὶ τοῦ στομίου, ὥστε τοῦτο εὐρίσκεται ὑπὸ τὴν μεσότητ' αὐτοῦ. Ἡ καυτηρίασις τῆς περιοχῆς εἶν' εὐκολος, ὥστε μόνον μία στρώσις τοῦ δέρματος παχεῖα ὅσον ἀδροῦ τῶν μουσικῶν χάρτου φθείρεται. Ἐξελόντες δ' ἔπειτα τὸν μοτὸν, σκεπάζομεν ὅλον τὸ μέρος ἐκεῖ μὲ ἀπαλὸν βαμβάκιον καὶ σπληνίον, ἅπερ κρατοῦνται μὲ ἀναζώστραν ἢ μὲ ταυσειδῆ ἐπίδεσμον. Ὁ ἐπίδεσμος χάριν καθαριότητος ἀλλάσσεται συχνάκις, ὁ ἄρρωστος τρέφεται λεπτῶς καὶ μεταχειρίζεται καθ' ἡμέραν ἐν τοῦλάχιστον κλύσμα. Τὰς ἀναφυσόμενας ἔπειτα κεγχροειδεῖς σάρκας προφυλάσσομεν ἀπὸ τῆς κοπρανώδους ὕλης, καλύπτοντες αὐτὰς μὲ ῥάκος λίνου διάτρητον καὶ μὲ ἀλοιφὴν ἀληλιμμένον, μετέπειτα δὲ μεταχειρίζομεθα ἐρεθιστικὴν ἀλοιφὴν καὶ τὴν καυτηρίασιν μὲ τὸν χυτὸν νιτρικὸν ἄργυρον καὶ ὅταν ἀπομείνῃ μικρὸν τὸ στόμιον, ἀποφράσσομεν αὐτὸ μὲ τὴν περισφιγκτῆριον ῥαφήν ἢ μὲ τὴν ἐπανειλημμένην καυτηρίασιν.

§. 70.

Πρὸς ἴασιν τῶν τοιούτων εἰς μικρὰς κήλας καὶ εἰς νέους ἀνθρώπους γεννωμένων συρίγγων, Διεφεμβάχιος ἐσημείωσε διαφόρους θεραπευτικὰς μεθόδους, ὅπως ἐνεργήσωμεν ταυτοχρόνως καὶ τὴν ἴασιν τῶν κηλῶν. Ὅταν τὸ ἔντερον ἢ μόνον κατὰ τὸν τόπον τοῦ στομίου τῆς σύριγγος μετὰ τοῦ κηλικοῦ θύλακος συμπεφυκός, καὶ τὸ κάτω πέρασ τῆς ἑλικὸς τοῦ ἐντέρου προφαίνεται ὀλίγον πλατὺ καὶ ἔκτατον, ἐντέμνομεν τὸν βουβωνικὸν δακτύλιον ἐξωθεν χωρὶς νὰ διασχάσωμεν καὶ τὸν κηλικὸν θύλακα. Ἐπειτα δὲ ἀνωθοῦμεν πρῶτος καὶ κατὰ μικρὸν μὲ διαφόρους χειρίσεις τὸ ἀνώτερον μέρος τοῦ προσπεπρωκότος ἐντέρου, ὅπερ, ὅταν ὁ τράχηλος τῆς κήλης ἢ εὐρύτερος, γίνεται καὶ χωρὶς νὰ ἐντέμωμεν τὸν κηλικὸν θύλακα. Πρὶν εἶτι ἐπουλωθῆ ἢ πληγῆ προέπει, λέγει, νὰ μεταχειριζώμεθα τὴν καυτηρίασιν μὲ τὸ σιδήριον κατὰ τὸν ἄνω ῥηθέντα τρόπον, καὶ καθ' ὅσον σμικρύνεται τὸ στόμιον τῆς σύριγγος ν' ἀνωθῶμεν ἐπὶ μᾶλλον τὸ ἔντερον πρὸς τὸ στόμιον τοῦ κηλικοῦ θύλακος. Ὅταν δὲ ἀποφραχθῆ ἐντελῶς τὸ στόμιον τῆς σύριγγος, ἐνεργουμένω ὡς δυνατόν καὶ τὴν ἀναβολὴν τοῦ προσπεπρωκότος ἐντέρου εἰς τὴν κοιλίαν. Τὸ μετὰ τοῦ δέρματος ἐχόμενον εἶτι μέρος τοῦ ἐντέρου ἐξελευεται ὡς μικρὰ τις ἀτραπὸς, ὕστερον δὲ ἐπιμηκύνονται τὰ ἐκ κυτταρώδους ἰστοῦ συνιστάμενα οὐλώδη σχοινία, ἴαται ἢ παρὰ φύσιν ἔδρα, καὶ ἡ κήλη ἐπέχεται διὰ κηλεπιδέσμου. Ὅταν δὲ ἐπὶ τῇ παρὰ φύσιν ἔδρα εἰς μικρὰς καὶ προσπεφυκυίας κήλας ἢ κάτω ἑλιξ τοῦ ἐντέρου ἢ παχεῖα, ρικνὴ καὶ οὐδόλωσ ἔκτατῃ, σκοπὸς τῆς θεραπευτικῆς ἀγωγῆς ἐνταῦθα εἶναι νὰ ἐξαλειψώμεν τὴν ἐν τῷ θύλακι προσπεφ-

καὶ ἄν ἔλικα τοῦ ἐντέρου, νὰ πλάσσωμεν συνήθη παρὰ φύσιν ἔδραν καὶ νὰ θεραπεύσωμεν αὐτὴν ἔπειτα. Τὸ ὄσχεον καὶ ὁ θύλαξ τῆς κήλης διασχάζονται, ὡσπερ καὶ ἐπὶ τῇ ἐγχειρήσει τῆς κήλης. Χωρὶς νὰ διαρῆσωμεν τὴν ἐν τῇ βουδωνικῇ στομίῳ σύμφυτον τοῦ ἐντέρου μετὰ τοῦ κηλικοῦ θύλακος, διατέμενον μὲν τοῦ ἐγτέρου τὸ μέρος, ἐν ᾧ ὑπάρχει τὸ στόμιον τῆς παρὰ φύσιν ἔδρας, πλησίον τοῦ στομίου τῆς κήλης, ἔπειτα δὲ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ ἐντέρου κατὰ τὸ αὐτὸ ὕψος. Ἐὰν μὴ ὡς τὰ ἄκρα τοῦ ἐντέρου πυκνῶς πρὸς ἀλλήλα συμπεφυκῶτα, συνάπτομεν τὰς δύο πρὸς ἀλλήλας κειμέναις πλευρὰς αὐτῶν διὰ ῥάμματος κατὰ τὸ χεῖλος καὶ ἀνά μέσον τῶν ὀρρογόνων ἐπιφανειῶν αὐτῶν εὐκρινῶς. Τὴν κεχωρισμένην ἔλικον τοῦ ἐντέρου ἀπολύσαντες ἔπειτα ἀπὸ τοῦ κηλικοῦ θύλακος, ἐξαιροῦμεν, ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ ἔκφυλον γενόμενον μέρος τοῦ κηλικοῦ θύλακος καὶ τοῦ δέρματος τοῦ ὄσχεου. Μετὰ τὴν ἐπίσχεσιν δὲ τῆς αἰμορραγίας πληροῦμεν μοτοῦ τὴν κοιλότητα. Ὁ ἐπίδεσμος ἀλλάσσεται ὡσάκις ῥυπωθῆ, καὶ μετὰ τινὰς ἐβδομάδας προσπαθοῦμεν, βάλλοντες θωλάρια μοτοῦ εἰς τὸ στόμιον τοῦ ἐντέρου, ν' ἀπώσωμεν τὰ ἄκρα αὐτοῦ εἰς τὴν κοιλίαν καὶ νὰ σχηματίσωμεν συνήθη παρὰ φύσιν ἔδραν, ἧτις γίνεται μετ' ἀπώλειαν ἔλικος τοῦ ἐντέρου. Ὅταν δὲ μετὰ τινὰς μῆνας ἀποπραγθῆ ὁ κηλικὸς θήλαξ, καὶ ἀπομείνῃ μόνον πόρος ἀνοικτὸς εἰς τὰ ἄκρα τοῦ ἐντέρου καταλήγων, καὶ αἱ προσφύσεις γείνωσιν ἔκταται, πρὸς ἐξίωσιν τοῦ προέχοντος μεταξὺ αὐτῶν διαφράγματος, μεταχειρίζομεθα τὸ ἐλεφάντινον βακτηρίδιον καὶ κηλεπίδεσμον ἐξ ἐλαστικοῦ κόμματος. Ἐὰν ὁ ἐστενωθῆ ἤδη τὸ κάτω ἄκρον τοῦ ἐντέρου, ἀνευρόνομεν αὐτὸ κατὰ μικρὸν ἐμβολῆ στερεοῦ μοτοῦ. Ὅταν ὁμως τὸ βακτηρίδιον δύναται νὰ ἐνεργῆ ὡστικῶς πρὸς τὰ ὀπίσω, δύναται νὰ γείνη τότε δι' αὐτοῦ κατὰ μικρὸν ὁ ἀνευρισμὸς τοῦ ἐντέρου. Ἀπόσθησαν τέλος ἀμφοτέρω τὰ ἄκρα τοῦ ἐντέρου κατὰ βάθος τῆς κοιλίας, ὡστε τὰ στόμι' αὐτῶν ν' ἀντίκεινται πρὸς ἀλλήλα, ἄρχεται ἤδη ἡ κένωσις νὰ γίνηται κατὰ μέρος διὰ τῆς ἔδρας, καὶ ἡ ἴσσις εἶν' ἐγγύς. Τοῦ ἐκτός στομίου ἢ ἀπόραξις εἶν' ἐνταῦθα ἤτοι οὐτεργῆς ἀναγκαία ὅτι πρὸς τοῦτο εἶναι ἡ καυτηρίασις μετὰ τὸ πεपुरακτωμένον σιδήριον, καὶ ὁ χυτὸς νιτρικὸς ἄργυρος ἀποφράσσει τέλος τὸ ἀπομείναν συρίγγιον.

Δ.

Περὶ τῶν ἑδροσυρίγγων.

§. 71.

Ἐδροσύριγξ (Fistula ani) λέγεται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πᾶς πόρος συρίγγωδης καὶ πυώδης πλησίον τοῦ ἀπευλισμένου ἐντέρου, κείμενος καταλήγει

ὁ δὲ ἡ σύριγξ αὐτὴ ἢ μόνον εἰς τὸν κυτταρώδη ὑμένα, τὸν περιβάλλοντα ἔξωθεν τὸ ἀπευθυσμένον, ἢ καὶ μέχρι τῆς ἐντὸς ἐπιφανείας αὐτοῦ, ἐξ οὗ ἔχομεν ἐδρὸσσύριγγας τελείας καὶ ἀτελεῖς· καὶ τέλειαι μὲν εἰσὶν, ὅταν ἔχωσι δύο στόμια, τὸ μὲν ἐντὸς τοῦ ἀπευθυσμένου, τὸ δὲ ἐκτὸς· ἀτελεῖς δὲ ὅταν ἔν μόνον στόμιον, τοῦτο δὲ εἶναι ἢ ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τοῦ ἀπευθυσμένου, καὶ ὅταν μὲν τὸ στόμιον ἢ ἐντὸς, ἡ σύριγξ λέγεται ἀτελής· ἐσωτερικὴ ἢ τυφλὴ πρὸς τὰ ἔξω σύριγξ, ὅταν δὲ ἐκτὸς, λέγεται ἀτελής· ἐξωτερικὴ ἢ τυφλὴ πρὸς τὰ ἔσω σύριγξ. Ἄλλ' αἱ κατὰ τὴν ἔδραν ἐδρὸσσύριγγες ἔχουσι καὶ ἄλλας τινὰς ἔτι διαφορὰς· ἴθουν ὁ συριγγώδης πόρος δύναται νὰ ἐκτείνηται πολὺ πρὸς τὰ ἄνω, νὰ εἶναι πολυστόμιος πρὸς τὰ ἐκτὸς, τὰ δὲ στόμια αὐτοῦ νὰ ἐκτείνωνται πολὺ ὑπὸ τὸ ἐκτὸς δέρμα, καὶ νὰ εἶναι ἠνωμένα μετὰ τυλώσεως καὶ σκληρίας, μετ' ἀλλοτρίων σωμάτων, μετὰ παθῶν τῶν γειτνιαζόντων μορίων, ὅσων τῆς κύστεως, τῆς οὐρήθρας, τοῦ γυναικείου κολεοῦ κ. τ. λ. ἢ καὶ μετὰ περιτόνου τῶν ὀστέων τῆς λεκάνης.

§. 72.

Τὰ γεννῶντα τὰς ἐδρὸσσύριγγας αἰτία εἰσὶν ἢ βλάβαι τοῦ ἐντὸς ὑμένου τοῦ ἀπευθυσμένου δι' ἀλλοτρία σώματα μετὰ τῶν κοπραίνων ἐξοχετευομένα, καὶ φλεγμονὴν καὶ ἐκπύσην ἐπιγεννῶντα, ἢ αἰμορροΐδες, αἵτινες ἐκπύθσκουσαι φθίρουσι τὸν ἐντὸς ὑμένα τοῦ ἀπευθυσμένου. Ἡ σύριγξ αὐτὴ γεννᾶται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ βραδέως· ὁ ἄρρωστος αἰσθάνεται πολὺν καιρὸν πρότερον κνησμόν περὶ τὴν ἔδραν, εἰς δὲ τὴν περιφέρειαν αὐτῆς ἐπιγίνεται κονδυλώδης ὄγκος, ὅστις πολλάκις κενοῦται μόνον διὰ μικροῦ στομίου, ἢ ἡ σύριγξ δὲν ἀναστομοῦται πρὸς τὰ ἔξω, ἀλλὰ φέρεται πρὸς τὰ ἄνω καὶ συκοινωνεῖ ἐκεῖ μεθ' ἑτέρου στομίου ἐντὸς τοῦ ἀπευθυσμένου ἐντέρου· ἢ ἐπιγίνονται κατὰ τὴν ἔδραν διὰ δυνατὴν ἰππασίαν, αἱ ἀποσκίψεις, διὰ κατάρρυσιν τοῦ πύου, φερομένου ἐξ ἀποστημάτων ἄλλων μερῶν φθειρόντων μᾶλλον ἢ ἴτητον τὸν περὶ τὸ ἀπευθυσμένον κείμενον κυτταρώδη ὑμένα. Τῶν ἀποστημάτων τούτων πολλὰ μὲν εἰσὶ κριτικά, καὶ σώζουσι τὸν ἄρρωστον ἀπὸ ἄλλων παθῶν, ὅσων τοῦ στήθους κ. τ. λ. πολλάκις δὲ εἰσὶν ἔκγονα τῆς ὑπερπληρώσεως τῶν αἰμορροϊδικῶν ἀγγείων, γενομένης διὰ πάθη τοῦ στήθους ἢ τοῦ ἥπατος.

§. 73.

Ἐποῖα δὲ εἶναι ἡ σύριγξ γίνεται ὀφθαλμὸν πρῶτον μὲν ἐκ τοῦ τρόπου τῆς γενέσεως αὐτῆς, δεύτερον δὲ ἐκ κοπρανώδους ἢ πυώδους μόνον ἐκρῦσεως ἐκ τῆς διεξόδου τῆς φύσης διὰ τοῦ στομίου, κυρίως δὲ ἐκ τῆς μηλώσεως.

§. 74.

Κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ Σαβατιέρου, Δαρεῦος καὶ Ρίβου (Ribes) τὸ ἐντὸς στόμιον τῆς ἐδρσσύριγγος κεῖται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, καθ' ὃ μέρος ὁ ἐντὸς ὑμῆν τοῦ ἀπευθυσμένου συνάπτεται μετὰ τοῦ ἐκτὸς δέρματος, σπανίως μὲν ὑψηλότερα, οὐδέποτε δὲ ὑπὲρ τὰς 5 ἢ 6 γραμμάς· τοῦλάχιστον οὕτως ἀπεδείχθη ἐξ 75 νεκρῶν αἰμορροϊδικῶν, οὓς ἀνέτεμεν ὁ Ρίβος.

§. 75.

Ἐκ τῶν παρατηρήσεων τούτων, μεθ' ὧν συμφωνεῖ κατὰ πάντα καὶ ἡ ἐμὴ πείρα, ὀφείλει νὰ ὀδηγηθῆ ὁ ἔχων νὰ ἐξετάσῃ ἐδρσσύριγγας χειρουργός, ὅστις πρέπει νὰ λάβῃ μὴλην ὀλίγον τι παχεῖαν, καὶ νὰ ἐμβάλῃ ταύτην ὀριζοντεῖως καὶ σχεδὸν παραλλήλως τῷ περιναίῳ, τοῦλάχιστον ὀφείλει νὰ πράξῃ τοῦτο εἰς τὰς γυναῖκας, ἐπειδὴ τὸ στόμιον τοῦ ἀπευθυσμένου συστέλλεται πρὸς τὰ ἔνδον ἦττον εἰς αὐτάς ἢ εἰς τοὺς ἀνδρας, ἐν οἷς ἐπομένως πρέπει νὰ εὐθύνῃ τὴν μὴλην ὀλίγον τι μᾶλλον πρὸς τὰ ἄνω· πρέπει δὲ νὰ εὐθύνῃ τὴν ἐν τῷ πόρῳ τῆς σύριγγος ἐμβαλλομένην μὴλην εἰς τὸ κάτω ἄκρον τοῦ ἀπευθυσμένου, καθ' ὃ εὐθὺς θέλει εὑρεῖ τὸ ἐντὸς στόμιον τῆς σύριγγος, καὶ ὁ παραπεμφθεὶς ἐν τῷ ἀπευθυσμένῳ λιχανὸς θέλει αἰσθανθῆ τὴν ἐν αὐτῷ εὐδοκασθεῖσαν μὴλην· πολλάκις δὲ προφαίνεται τὸ ἐντὸς στόμιον τῆς σύριγγος, ὅταν ὁ ἄρρωστος πρῶτον πρὸς τὰ ἐκτὸς τὸ ἀπευθυσμένον, καὶ ὁ χειρουργός διαστείλῃ μὲ τοὺς δακτύλους τὰ χεῖλη τῆς ἐδρας· ἂν δὲ δὲν πράξῃ οὕτω, καὶ ζητῇ τὸ ἐντὸς στόμιον τῆς σύριγγος κατὰ τὸ βάθος αὐτῆς, δύναται νὰ διατρπηθῇ εὐκόλως τὴν ἀσύντητον πλευρὰν τοῦ ἀπευθυσμένου. Ὅταν δὲ ἡ σύριγξ ἦ πρὸς τὰ ἐκτὸς· πολύστομος, πρέπει νὰ ἐξετάσῃ ἀκριβῶς ὅλα τὰ στόμια αὐτῆς, ὅπως βεβαιωθῆ, ἂν ταῦτα συγκοινωνῶσιν· ὀφείλει δὲ νὰ ἐξετάσῃ πολλάκις τὴν σύριγγα, σχηματίζων τὸν ἄρρωστον ὅτε μὲν ἐπὶ τὴν πλευρὰν καὶ πρὸς τὰ πρόσω ἐπικεκλιμένον τὸ σῶμα ἔχοντα, ὅτε δὲ ὑπτιον καὶ τοὺς μηρούς αὐτοῦ πρὸς τὴν γαστέρα νεύοντας, καὶ ποτε δὲ καὶ ὄρθιον. Δύναται δὲ πρὸς ἀκριβῆ ἐξέτασιν καὶ πληροφορίαν νὰ μεταχειρισθῆ ἔτι καὶ τὰς ἐνέσεις τῶν ὑγρῶν καὶ τὴν κάθesis τῶν χορδῶν. Ἐχῶν δὲ νὰ ἐξετάσῃ σύριγγα ἐσωτερικὴν ἀτελῆ, ἃς ἀνερευνητῆ ἀκριβῶς τὸν τόπον, καθ' ὃν ὁ ἄρρωστος ἤσθάνετο κατ' ἐξοχὴν πόνον, ἢ ὅστις διαφέρει τῶν ἄλλων κατὰ τὴν ἀπαλότητα, σκληρότητα καὶ χυανότητητα, μέρος μὲν μὲ τοὺς δακτύλους, μέρος δὲ μὲ τὴν μὴλην· ἀλλὰ πρὸς τοῦτο δὲν πρέπει νὰ μεταχειρίζεται· μόνον ἀγκιστροειδῶς ἐγκεκαμμένας, ἀλλὰ καὶ εὐθείας μὴ-

λας, ἐπειδὴ ὡς ἄνω εἴρηται (Τομ. 2. §. 71.) ὁ πόρος τῆς σύριγγος εὐθύνεται πολλάκις καὶ πρὸς τὰ ἄνω· ὁ τόπος δὲ, ὅστις εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ἔδρας, εἶναι σκληρότερος τῶν ἄλλων καὶ ὀδυνηρὸς ἐπὶ τῇ ἐπαφήσει, σημαίνει τὸν πυθμένα τῆς πρὸς τὰ ἔξω τυφλῆς σύριγγος· τὸ ἐπιχειμῆνον εἰς ταύτην δέρμα εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἠλλοιωμένον, καὶ ἐπιθλιβόμενον ἐγγχεί πύον εἰς τὸ ἀπευθυμένον. Πολλάκις ὁμως λείπεται τὰ σημεῖα ταῦτα καὶ ὁ ἄρρώστος αἰσθάνεται μόνον πόνους.

§. 76.

Αἱ ἐν τῷ ἀπευθυμένῳ καταλήγουσαι ἐδρὸςσύριγγες εὐνάνται νὰ ἰαθῶσι μόνον διὰ τῆς διαιρέσεως τοῦ σφιγκτήρος καὶ τοῦ ἀναμέσον τοῦ ἀπευθυμένου καὶ τοῦ πόρου τῆς σύριγγος ἐγκειμένου διαφράγματος. Ἡ ἀναγέννησις αὐτῆς ἐμποδίζεται βεβαίως, ὅταν ἡ διαίρεσις ἄρχηται ἀπὸ τοῦ ἐντὸς σομίου αὐτῆς, καὶ ἂν ὁ πόρος αὐτῆς ἐκτείνητ' ἐπὶ μᾶλλον πρὸς τὰ ἄνω. Διομολογεῖται δὲ τοῦτο ἐκ πολλῶν παρατηρήσεων, καὶ εἶναι ἀπόδειξις βεβαία, ὅτι τὸ ἀξιολογώτερον μέρος τῆς ἐγγχειρήσεως εἶναι ἡ διαίρεσις τοῦ σφιγκτήρος, ἐπειδὴ εἰ αὐτῆς ἐμποδίζεται πᾶσα συλλογὴ κοπράνων εἰς τὸ ἀπευθυμένον, καὶ γίνονται σύμφυσις τῶν διηρημένων πλευρῶν τῆς σύριγγος. Ἡ δὲ πρὸς τὰ ἔσω τυφλῆ σύριγγε δὲν ζητεῖ πάντοτε τὴν διαίρεσιν τοῦ μεταξὺ τῆς σύριγγος καὶ τοῦ ἀπευθυμένου διαφράγματος, ἐπειδὴ ὅταν φροντίζωμεν νὰ ῥέη τὸ πύον ἀκωλύτως, δὲν ἀπογυμνοῦται ἐκ τούτου πολὺ τὸ ἀπευθυμένον, ὥστε νὰ μὴ εἶναι δυνατὴ ἡ σύμφυσις τῶν πλευρῶν τῆς σύριγγος μετὰ τῶν γειτνιαζόντων μορίων. Ἀντενδείκνυται δὲ ἡ ἐγγχειρήσις τῆς σύριγγος, ὅταν αὕτη ἦ ὡς ὄργανον διακριτικόν, δι' οὗ τῆς ἐκκρίσεως μετριάζονται ἢ καὶ ἀφαιροῦνται παντελῶς πολλὰ βάσανα καὶ πάθη τοῦ ἄρρώστου, (εἰς ταύτην δὲ τὴν περίπτωσιν ὀφείλομεν νὰ ἐλαφρύνωμεν τὰς ἐνοχλήσεις τοῦ ἄρρώστου διαστέλλοντες τὸ ἐκτὸς στόμιον τῆς σύριγγος καὶ καθαρίζοντες αὐτὴν, ἢ τουλάχισον νὰ μὴ ἐπιχειρήσωμεν τὴν ἴασιν αὐτῆς πρὶν γείνη ἡ ἀπαιτουμένη προπαρασκευὴ κατὰ τὰς περιστάσεις τοῦ ἄρρώστου), καὶ ὅταν ἦ αὕτη μετ' ἄλλων παθῶν τῶν ὀστέων τῆς λεκάνης, τῆς κύστεως, τῶν προστατῶν, τοῦ κολεοῦ κ. τ. λ. ἠνωμένη, ἢ μετὰ φθίσεως καὶ μετὰ παθῶν τοῦ ἥπατος ἀνιάτων, ἅπερ δὲν ἀφαιρεῖ ἡ ἐγγχειρήσις τῆς σύριγγος. Ἀνιάτοι δὲ εἰσὶν αἱ πεπαλαιωμένοι, πολύστομοι καὶ τετυλωμένοι σύριγγες, ἐν αἷς ἀπαιτεῖται νὰ καθαίρωμεν μέγα μέρος πρὸς παντελῆ φθίωσιν τῶν τυλωμάτων, καὶ ἐν αἷς δὲν δυνάμεθα νὰ φθάσωμεν τὸ ἐντὸς τοῦ ἀπευθυμένου στόμιον. Ἐὰν δὲ ἡ σύριγγε ἦ παλαιὰ, δεόν νὰ μὴ ἐπιχειρήσωμεν τὴν ἐγγχειρήσιν πρὶν ἢ προηγουμένως ἐμπούησωμεν βαθρῶς προσέτι δὲ ὅταν ἡ σύριγγε καὶ τὰ περιέκειμεν αὐτῆς μέρη

ὡσι διωγκωμένα καὶ πεφλογωμένα, ἐνεργοῦμεν τὴν ἐγχείρησιν μετὰ τὴν παῦσιν τῶν ὄγκων καὶ τῆς φλεγμονῆς.

§. 77.

Τὰ πλησίον τοῦ ἀπευθυσμένου γεννώμεν' ἀποστήματα εἰς φλεγμονῆς ἔκγονα, περιωρισμένα καὶ μετὰ σφυγμωδῶν πόνων ἢ γίνονται κατὰ μικρὸν ἐν εἴδει κονδυλώσεων μικρῶν καὶ μάλα ἐπωδύνων, ἢ τρίτον γεννῶνται μετὰ προηγουμένην ῥήξιν τῆς πλευρᾶς τοῦ ἀπευθυσμένου διὰ συλλογὴν κοπράνων καὶ πύου ταυτοχρόνως, εἰς δὲ μεγάλα καὶ ἐπύγουσιν εἰς καχεκτικούς ἀνθρώπους μάλιστα πύσιν συντηκτικὴν, καὶ φθορὰν γαγγραινώδη. Καὶ ὅταν μὲν ἦ τὸ πρῶτον, μεταχειρίζομεθα βδέλλας καὶ μαλακτικὰ καταπλάσματα, καὶ κατασχάζομεν ἐγκαίρως τὸ ἀπόστημα μὲ τὸ νυστέριον, ὅπως ἐμποδίσωμεν τὴν φθορὰν τοῦ κυτταρώδους ὑμέου κατὰ τὴν περιοχὴν τοῦ ἀπευθυσμένου ἐντέρου, καὶ ὅταν ὁ πόρος τῆς σύριγγος δὲν ἀναστομῶται εἰς τὸ ἀπευθυσμένον, δυνάμεθα νὰ ἐλπίσωμεν ἴασιν ἐκ μόνης τῆς χρήσεως τῶν καταπλάσμάτων καὶ τοῦ ἀπλοῦ ἐπιδέσμου, ἢ, ὅταν ὦσι πεπалаιωμένοι τοιοῦτοι συριγγῶδεις πόροι, ἐξ ἐνέσεων δυνάμενων νὰ γεννήσωσι φλεγμονήν. Ὅταν δὲ τ' ἀποστήματα ταῦτα ὦσι σκληραὶ καὶ ὀδονηραὶ κονδυλώσεις, μεταχειρίζομεθα ὡσαύτως μαλακτικὰ καταπλάσματα καὶ συντηκτικὰ ἐμπλαστρα, κατασχάζομεν δὲ ταῦτα, ὅταν μαλαθῶσι, καὶ πράττομεν ὑστερον ὅ,τι καὶ εἰς τὰ προλαβόντα. Ζητοῦσι δὲ ταῦτα τὴν διαίρεσιν τοῦ μεταξύ τοῦ ἀπευθυσμένου καὶ τοῦ πόρου τῆς σύριγγος διαφράγματος μόνον, ὅταν τοῦ ἀπευθυσμένου ἢ ἐκτὸς περιοχῆς ἐστερήθη κατὰ μέγα μέρος τοῦ περιέχοντος αὐτὸ κυτταρώδους ὑμέου. Ὅταν δὲ περὶ τὸ ἀπευθυσμένον γείνωσιν ἀποστήματα μεγάλα, καὶ ἂν εἴμεθα καὶ περὶ τῆς συτρήσεως τοῦ ἀπευθυσμένου βέβαιοι, πράττομεν εἰς ταῦτα τομὴν ἰκανῶς μεγάλην (μὴ χιαστὴν μηδὲ διαιρούσαν τὸ ἀπευθυσμένον καὶ φροντίζομεν περὶ τῆς ἀκωλύτου ἐκρύσεως τοῦ πύου καὶ κατὰ τὰς περιστάσεις περὶ τῆς τονώσεως τοῦ ἀρρώστου· ἀφ' οὗ δ' ἔπειτα συσταλῆ ἐπὶ μᾶλλον ὁ πόρος τῆς σύριγγος, διαιροῦμεν τὸ μεταξύ τοῦ ἀπευθυσμένου καὶ ταύτης διάφραγμα.

§. 78.

Χειρουργικαὶ μέθοδοι τῶν ἐδρυσυριγγῶν συνήθεις εἰσὶν ἡ τομὴ καὶ ἡ ἀπολινωσις· αἱ δὲ πρότερον συνειθιζόμεναι καυτηριάσεις μὲ τὸ πεπυρακτωμένον σιδήριον καὶ μὲ ἐσχαρωτικά δὲν εἶναι πλέον ἐν χρήσει· ἡ δὲ ἐκτομὴ τῆς σύριγγος πρέπει νὰ γίνηται μόνον, ὅταν ἦ αὕτη μετὰ σκίρρωδων καὶ καρκινωματωδῶν ἐκφυμάτων.

§. 79.

Πρὸς ἐνέργειαν τῆς χειρουργίας τῶν ἐδρουσφίγγων διὰ τῆς τομῆς ἐφεύρησαν πάμπολλα ὄργανα, οἷα τὰ συριγγότομα, τὰ κρυπτὰ μαχαίρια, αἱ ἰδιαίτεροι συσκευαὶ τοῦ Δρυμόνδου, Ῥεττέρου καὶ Βραμβίλλα, τὰ μαχαίρια τοῦ Πόττου, Σαβίγνιος, Ῥέμου, Ζονδίου κ. τ. λ. ἀσφαλέστατα δὲ καὶ ἀπλούστατα ἐνεργεῖται ἡ ἐγχείρησις, ὅταν ἔχωμεν εὐθύωρον μαχαίριον, ἀπύρηνον αὐλακομήλην καὶ ξύλινον σκάφιον. Ἀποκαθαρίσας τὸ ἀπευθυμένον μὲ κλιστήρια, καὶ ἀποξυρίσας τὰς περὶ τὴν σύριγγα τρίγας ὁ ἄρρώστος, κλίνεται εἰς τὴν κλίνην αὐτοῦ ἢ εἰς τὴν τράπεζαν ἐπὶ τὴν πλευρὰν τῆς σύριγγος, ἐκτείνων μὲν τὸ σκέλος τῆς πασχούσης πλευρᾶς, συγκάμπτων δὲ τὸ τῆς ἐναντίας ἀναλείψαντες δ' ἑλαίῳ ἔπειτα τὸ σκάφιον, ἐμβάλλομεν αὐτὸ εἰς τὴν ἕδραν μέχρι τοῦ ἐντὸς στομίου τῆς σύριγγος, ἂν αὕτη ἀναστομῶται, ἔχοντες τὸ κόλλωμα αὐτοῦ πρὸς τὴν σύριγγα ἀπευθυμένον, ἔπειτα δὲ ἐμβάλλομεν τὴν αὐλακομήλην εἰς τὴν σύριγγα ἕως ἂν αὕτη διελθούσα τὸ ἐντὸς στόμιον ὑποπέσῃ εἰς τὸ σκάφιον, καταλαμβάνομεν δὲ τοῦτο καθαρῶς, ἂν, κρατοῦντες τῆ μὲν τῶν χειρῶν τὸ σκάφιον, τῆ δὲ τὴν μήλην, κινήσωμεν ἀμφοτέρα πρὸς ἄλληλα. Μετὰ τοῦτο δὲ δίδομεν εἰς τὸν βοηθὸν νὰ κρατῆ τὴν μήλην ἀποτεινόντα συγχρόνως καὶ τοὺς γλαυτοὺς τοῦ ἄρρώστου, ἡμεῖς δὲ κρατοῦντες τὸ σκάφιον πρὸς τὴν μήλην, εὐσδιάζομεν ἐπὶ τῆς αὐλακος τῆς μήλης τὸ εὐθύωρον μαχαίριον μέχρι τοῦ σκαφίου, καὶ ἐξεγκύοντες τοῦτο, διαιροῦμεν ὅλην τὴν ἀνά μέσον τῆς μήλης καὶ τοῦ σκαφίου κειμένην πλευρὰν τῆς σύριγγος. βεβαιούμεθα δὲ τοῦτο ἐξεγκύοντες μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς διαιρέσεως τὸ σκάφιον μετὰ τῆς μήλης ἐκ τῆς πληγῆς χωρὶς νὰ μετακινήθωσι ταῦτα ἀπὸ τῆς πρὸς ἄλληλ' αὐτῶν συναφείας ἂν δὲ ὁ πόρος τῆς σύριγγος ἐκτείνηται περαιτέρω τοῦ ἐντὸς στομίου ἐπὶ τὰ ἄνω, πολλοὶ γνωματεύουσι νὰ διαιρῶμεν καὶ τοῦτο τὸ μέρος μὲ ψαλίδιον ἀμβλὺν εὐσδιάζοντες αὐτὸ τῷ λιχανῷ τῆς χειρὸς εἰς τὴν γενομένην πληγὴν τῆς ἕδρας. Ἀλλὰ τοῦτο κατὰ τὴν πείραν, ἐμοῦ τε καὶ ἄλλων (ἴδ. Τομ. 2. §. 75.) δὲν εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖον. Ὅταν δὲ τὸ ἐντὸς τοῦ ἀπευθυμένου στόμιον τῆς σύριγγος δὲν ἐκτείνηται πολὺ κατὰ βάθος, δυνάμεθα νὰ ἐμβάλωμεν λεπτήν καὶ εὐκαμπτον ἀργυρὰν αὐλακομήλην διὰ τῆς σύριγγος εἰς τὸ ἀπευθυμένον, ἧς τὸ πέρας ἐξεγκύομεν διὰ τῆς ἕδρας μὲ τὸν παρεπεμφθέντα εἰς ταύτην λιχανόν, ἔπειτα δὲ εἰσάγομεν εἰς τὴν αὐλακα τῆς μήλης τὸ μαχαίριον, καὶ διαιροῦμεν πᾶν τὸ προκείμενον.

Ἐπειδὴ παρατηρήσεις θέλουσιν ἀποδείξει, ἂν τὸ ἑσωτερικὸν στόμιον τῆς σύριγγος ἔχῃ πάντοτε ὡς ἐν τῷ 75. §. εἴρηται, καὶ ἀν. ἡ γενομένη διαιρέσις τῆς σύριγγος ἀπ.

τοῦ ἐκτός στομίου αὐτῆς μέχρι τοῦ ἐντός ἀρκεῖ πάντοτε εἰς ἴσιν αὐτῆς καὶ ὅταν ὁ πόρος ἐκτείνηται ἀνωτέρω τοῦ ἐντός στομίου αὐτῆς.

§. 80.

Εἰς δὲ τὰς πρὸς τὰ ἔσω τυφλάς σύριγγας καθίζομεν ὡς δυνατόν βαθέως εἰς τὸν πυθμένα αὐτῶν τὴν αὐλακομήλην, καὶ προσπιέζομεν τὸ πέρασ αὐτῆς εἰς τὸ κοίλωμα τοῦ ἐν τῇ ἔδρᾳ παρατεμφθέντος σκαφίου, ἔπειτα δὲ εὐδοιάζομεν τὸ εὐθύρων μαχαίριον ἐπὶ τῆς αὐλακος τῆς μήλης καὶ διαιρούμεν τὸ ἀναμέσον αὐτῶν διάφραγμα ὡς καὶ ἀνωτέρω.

§. 81.

Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἐγχειρήσεως, καὶ ἀποκαθάρσιν τῆς πληγῆς, παραπέμπομεν τὸν λιχανὸν τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς εἰς τὸ ἀπευθυμένον μέχρι τοῦ ἄνω ἄκρου τῆς πληγῆς, καὶ, διὰ λαβίδος ἢ μήλης, ἐμβάλλομεν ἐλαιοβρεχῆ σρεπτόν, ὃν παρεμβάλλομεν κατὰ μήκος τῆς πληγῆς ἀνὰ μέσον τῶν χειλέων αὐτῆς, ὅπως ἐμποδίζηται ἡ συνάρει' αὐτῶν· ἔπειτα δὲ ἐπιπωματίζομεν τὴν ἔδραν μὲ μαστὸν στηρίζοντες αὐτὸν ταινίᾳ κολλητικῆς ἐμπλάστρου, σπληνῶ καὶ ταυοειδῆ ἐπίδεσμον, καὶ οὕτω σχηματίζοντες τὸν ἄρρωστον εἰς τὴν κλίνην ἐπὶ τὴν πλευρὰν, προποτίζομεν αὐτὸν ὅπιοι, ἀλλάσσομεν δ' ἔπειτα τὸν ἐπίδεσμον ὡσάκις γίνεται ἀπόπτησις, ὅπερ πρέπει νὰ γίνηται ἀπᾶς τοῦ νυκθήμερου, ἀποπλύνοντες τὸ ἀπευθυμένον μὲ χλιαρὸν ὕδωρ σημειωτέον, δὲ, ὅτι ἀλλάσσοντες ἐφεξῆς δὲν πρέπει νὰ ἐλαιοβρέχωμεν τὸν μοτὸν πλέον· ἐκτός δὲ τούτου ἐμβάλλομεν πάντοτε λεπτότερον καὶ ἤττον κατὰ βάθος καθ' ὅσον διὰ τῆς σαοκοφυίας στενοῦται ἡ πληγὴ, ἢς τὴν ἀπούλωσιν ταχύνομεν διὰ τῆς ἐπικαύσεως μὲ τὸν χυτὸν νιτρικὸν ἄργυρον, γενομένης πάντοτε πεφυλαγμένως.

Ἀποδοκιμάζομεν δὲ τὴν γνώμην τοῦ Πουττεαῦου, ἣν ἐσχάτως παρεδέχθησαν ὁ Οὐάλθρος, ὁ Ιαίγρος καὶ ἄλλοι, ὅτι δηλαδὴ περιττὸς εἶναι πᾶς ἐπίδεσμος μετὰ τὴν χειρουργικὴν τομὴν τῶν ἐδρουσίγγων, διότι ἐκ πείρας γινώσκοντες, ὅτι ἄνευ ἐπίδεσμου ἐνοῦνται κατὰ μέρος τὰ χεῖλη τοῦ μεταξύ τῆς σύριγγος καὶ τοῦ ἀπευθυμένου διαρθέντος διαφράγματος, καὶ ὁ πόρος τῆς σύριγγος δὲν ἀποφράσσεται. Ἐχρηστον δ' ἐκ τοῦ ἐναντίου νομίζω καὶ τὸν τρόπον ἐκείνον τοῦ ἐπίδεσμου, καθ' ὃν ἐμπληροῦντες τὸ τραῦμα πολλῶν στρεπτῶν μοτοῦ, ἐμβάλλομεν παχὺν στρεπτόν εἰς τὸ ἀπευθυμένον καθὼς παρήνεσαν ὁ Βούερος, Σάντων, Τέττωρ, ἐγώ τε καὶ ἄλλοι, καὶ δι' αὐτὸ τούτο παρήτησ' αὐτόν, προτιμήσας τὸν ἄνω ῥηθέντα ἀπλούστερον. Ὁ Ἀ. Κώπης ἐμβάλλει εἰς τὴν πληγὴν μοτὸν ξηρὸν, τὴν δ' ἐπιούσαν μεταχειρίζεται καταπλάσματα μαλακικά· μετὰ δὲ ὡς ἡ τρεῖς ἡμέρας ἀποπίπτει ὁ μοτὸς, καὶ τότε παραπέμπει πολλάκις εἰς τὴν πληγὴν μήλην, δι' ἣς καθαίρει πᾶσαν σύμφυσιν τῆς πληγῆς, καὶ ἔξακολουθεῖ νὰ μεταχειρίζηται τὰ καταπλάσματα ἕως ἂν ἀρχίσωσι ν' ἀναφύονται κεχρωσθεῖς σάρκες, καὶ τότε ἐμβάλλει ἐκ νέου μοτόν· κατὰ τὸν τρόπον τούτον ἀποφεύγομεν τοὺς πολλοὺς πόγους, τὴν ὑπερμεγέθη φλεγμονὴν καὶ τὴν ἄφρονον πύσιν.

§. 82.

Ὅτι δ' ἐν καιρῷ τῆς ἐγχειρήσεως καὶ μετ' αὐτὴν δύνατ' ἐκ τῆς τομῆς ἢ ἀκολουθήσῃ, εἶναι ὑπερβάλλουσα αἰμορροαγία, ὑπερμεγέθης, ἢ ἐλαχίστη φλεγμονή, ἀφθονος πύσσις, κώλιξ, διάρροια, ἰσχυορία καὶ τεινεσμός.

Ἡ ὑπερβάλλουσα αἰμορροαγία, ὅταν δὲν δυνάμεθα νὰ διαδέσωμεν τὸ αἰμορροαγοῦν ἀγγεῖον, ἢ νὰ ἰσχωμεν αὐτὴν διὰ τῆς χρήσεως τῶν στυπτικῶν φαρμάκων, ἀπαιτεῖ νὰ ἐπιπωματίσωμεν τὴν πληγὴν· πρὸς τοῦτο δ' ἐμβάλλομεν βῶλον σφερῶν ἐκ μοτοῦ εἰς τὸ ἀπευθυσμένον ἕως ὑπεράνω τοῦ αἰμορροαγοῦντος ἀγγείου προσδεδεμένον μετὰ ραμμάτων δύο, ἕξω τῆς ἕδρας κρεμασμένων, μεταξύ δ' αὐτῶν παραπέμπομεν ὡς δυνατόν πολὺν μοτὸν, ὃν ἐπιδέομεν μὲ τὰ κρεμάμενα ράμματα· εἰς δὲ τὰς γυναῖκας δυνάμεθα ἐκτός τούτου νὰ ἐπιπωματίσωμεν καὶ τὸν κολεόν. Ἄλλ' ἢ ἐνέργεια τῆς ἐπιπωματίσεως δὲν εἶναι ἀσφαλέςατη, διότι εὐκόλως ἀποκινεῖται αὕτη διὰ τοῦ συχνοῦ τεινεσμοῦ.

Ἡ δὲ ὑπερμεγέθης φλεγμονὴ ζητεῖ ἐκτός τῆς χαλαρώσεως ἢ τῆς παντελοῦς ἀφαιρέσεως τοῦ ἐπιδέσμου ψυχρὰ ἐπιθρέγματα, προσβολὴν βδελῶν, μαλακτικὰ κλύσματα, ἐλαϊώδη πόματα κ. τ. λ. Ἡ δὲ ἀφθονος πύσσις τὴν οἰκίαν τονωτικὴν θεραπείαν· ἢ δὲ σπασμώδης κώλιξ, ἐλαϊώδη πόματα μετὰ ὀπίου, μαλακτικὰ κλύσματα καὶ ὑγρὰς πυριάσεις· ἢ δὲ διάρροια μυξώδη φάρμακα μετὰ ὀπίου· ἢ δὲ ἰσχυορία τὸν καθητηριασμόν, ὑγρὰς πυριάσεις ἐπὶ τῆς κύστεως, ἀνώδυνα φάρμακα καὶ κλύσματα ἅπερ ἐνδείκνυνται ὡσαύτως καὶ εἰς τὸν τεινεσμόν.

Φαινόμενον σπάνιον μὲν ἀλλὰ λίαν ἐπικίνδυνον μετὰ τὴν ἐγχείρησιν τῶν ἔδρουριγγων, τὴν διὰ τομῆς γενομένην, εἶν' ἐρυσίπελας, ὅπερ ἐξαπλοῦται κατὰ τὸν βλεννογόνον χιτῶνα τοῦ ἀπευθυσμένου καὶ τῶν ἐντέρων. Σὺν τούτῳ δὲ γίνονται σφυγμοὶ ταχεῖς καὶ ἀδύνατοι, κοιλία μετέωρος, λυγὴ καὶ ταχεῖα τῶν δυνάμεων τοῦ ἀρρώστου σύμπτωσις, καὶ ὁ θάνατος ἐντός τριῶν ἢ τεσσάρων ἡμερῶν. Ἐὰν δὲ μετὰ τῶν φαινομένων τούτων οὐδεμίᾳ ὑπάρχῃ σύμπτωσις τῶν δυνάμεων, ὁ ἔρρωστος δύναται ν' ἀναλάβῃ. Ἡ θεραπεία συνίσταται εἰς τὴν ἐγκαίρως γινομένην χρῆσιν ἐρεθιστικῶν τε καὶ ἀναληπτικῶν βοθῶν ἡμάτων, λέγει ὁ Σούθος.

§. 83.

Ἡ δὲ ἀπολίνωσις τῶν ἔδρουριγγων συνίσταται εἰς τὸ νὰ ἐπισφίξωμεν μὲ νῆμα τὸ μεταξύ τῆς σύριγγος καὶ τοῦ ἀπευθυσμένου ὑμενώδους διάφραγμα, καὶ νὰ διατέμνωμεν τοῦτο ἐπισφίγγοντες τὸ νῆμα καθ' ἡμέραν ὥστε οὕτως ἰαῖται κατὰ μικρὸν ἢ σύριγξ, καθ' ὅσον συμφύεται τὸ κατὰ μικρὸν διαιρούμενον μέρος ἀπὸ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω. Τρόποι δὲ τῆς ἀπολίνώσεως εἰσὶ διάφοροι ἀναλόγως τῇ θέσει καὶ τῇ ποιότητι τῆς σύριγγος. Εἰς ἀπολίνωσιν δὲ τὸ καλλίτερον πάντων εἶναι τὸ πολὺπλοκον ἐκ λίνου, ἢ ἐκ μεταξῆς ράμμου, καὶ προτιμότερον τοῦ ἀργυροῦ ἢ μολυβδίου νῆματος.

§. 84.

Εἰς τὰς τελείας ἐδρουρίγγας, ὧν τὸ ἔνδον στόμιον δὲν εἶναι πολὺ ὑψηλὰ, διεκβάλλομεν διὰ τῆς σύριγγος εἰς τὸ ἀπευθυσμένον μολύβδιον εὐκαμπῆ μήλην, καὶ διεξάγοντες ταύτην μετὰ τοῦ ἔντος εἰς τὸ ἀπευθυσμένον λιχανοῦ, διείρομεν τὸ ἐν τῷ ὠτίῳ αὐτῆς διεϊρμένον ῥάμμα. Ἐκτὸς δὲ τούτου δυνάμεθα νὰ διείρωμεν τοῦτο καὶ διὰ χορδῆς.

§. 85.

Πρὸς ἀπολίνωσιν δὲ τῶν ἐδρουρίγγων, αἵτινες εἰσὶ πρὸς τὰ ἔσω τυφλά ἢ τέλειαι μὲν, ἀλλὰ πολὺ πρὸς τὰ ἄνω λήγουσαι, ἐφεύρηκαν ὁ Δισώλτος, ῥεϊσίγγερος (Reisinger) Βεϊδμανος (Weidmann) Σχρέγγερος καὶ Δέμμη (Demme) ἰδιαιτέρα μηχανήματα, ὧν τὸ καλλίτερον εἶναι τὸ τοῦ ῥεϊσιγγέρου συγκείται δὲ τοῦτο ἐξ ἀργυροῦ σωληναρίου, ἐκ μηλῶν δύο, αἵτινες προσαρμόζονται εἰς τὸ ῥήθην σωληνάριον, καὶ ὧν ἡ μὲν ἔχει ἀμβλὺ τὸ πέρασ, ἡ δὲ ὄξυ ἐν εἴδει τριγώνου ἀκίδος, καὶ ἐξ ἐλατηρίου, ἔχοντος κατὰ μὲν τὸ ἐν αὐτοῦ ἄκρον πυρήνα, κατὰ δὲ τὸ ἕτερον ὠτίον, τέλος δὲ καὶ ἐκ λαβίδος μετὰ σκαφίου κινήτου.

§. 86.

Μεταχειρίζομεθα δὲ τὸ μηχανήμα τοῦτο πρὸς ἀπολίνωσιν τελείας σύριγγος τόνδε τὸν τρόπον. Σχηματίσαντες τὸν ἀφρώστον, ὡς καὶ θαν διατέμνωμεν τὴν σύριγγα, διεμβάλλομεν εἰς τὴν σύριγγα τὸ ἀργυροῦν σωληνάριον μετὰ τῆς μήλης μέχρι τοῦ ἀπευθυσμένου, εἰς δὲ παραπέμφαντες τὸν λιχανὸν βεβαιούμεθα, ὅτι αὕτη εἰσῆχθη ὅσον τριῶν γραμμῶν ἐντὸς αὐτοῦ. Ἐπειτα δὲ ἐμβάλλομεν εἰς αὐτὸ τὴν ἐλαιοβρεχῆ λαβίδα, χωρὶς τοῦ σκαφίου, ἀνοίγομεν καὶ ὠθοῦμεν αὐτὴν ὀλίγον τι βαθυτέρω, ὥστε νὰ ὑποπίπτῃ τὸ σωληνάριον μεταξύ τῶν βραχιόνων αὐτῆς καὶ νὰ κατέχηται βοηθὸς δὲ ἐξελκύει τότε ἀπὸ τοῦ σωληναρίου τὴν μήλην καὶ ἐμβάλλει δι' αὐτοῦ τὸ ἐλατήριον, φέρον εἰς τὸ ὠτίον τὸ ῥάμμα, ὅπερ ὁ χειρουργὸς συλλαμβάνει μὲ τοὺς βραχίονας τῆς λαβίδος καὶ ἐξελκύει διὰ τῆς ἔδρας μετὰ τοῦ ῥάμματος· μετὰ τοῦτο δὲ ἀφαιρεῖ καὶ τὸ σωληνάριον.

§. 87.

Πρὸς ἀπολίνωσιν δὲ τῆς πρὸς τὰ ἔσω τυφλῆς σύριγγος διεμβάλλομεν τὸ σωληνάριον μετὰ τῆς ἀμβλείας μήλης μέχρι τοῦ τυφλοῦ πέρατος τῆς σύριγγος· ἐξελκύομεν δ' ἔπειτα τὴν ἀμβλείαν μήλην καὶ ἀντ' αὐτῆς παραπέμπομεν εἰς αὐτὴν ὄξειαν μήλην, χωρὶς δὲ νὰ ἐξώσωμεν τὸ ὄξυ πέρασ αὐτῆς ὑπὲρ τὸ χεῖλος τοῦ σωληναρίου. Μετὰ τοῦτο δὲ ἐμβάλλομεν εἰς τὸ ἀπευθυσμένον τὴν λαβίδα μετὰ τοῦ σκαφίου ὅσον δακτύλου περίκων

ὑπεράνω τοῦ σωληναρίου, καὶ συνάγομεν πρὸς ἄλληλα οὕτως ἀμφοτέρω τὰ ὄργανα, ὥστε τὸ σωληνάριον νὰ παρεμπέσῃ μεταξύ τῶν δύο βραχιόνων τῆς λαβίδος. Ὁ βοηθὸς προωθῶν ἔπειτα τὴν τρίγωνον ἀκίδα ὑπὲρ τὸ χεῖλος τοῦ σωληναρίου διατρυπᾶ τὴν ἀσύντητον πλευρὰν τοῦ ἀπευθυσμένου πρὸς τὸ σκάφιον, ὅπερ ἐκκλίνει πρὸς τὰ ὀπίσω ἀπὸ τῶν βραχιόνων τῆς λαβίδος· ἐν ᾧ δὲ τὸ σωληνάριον ἐπηρείζεται εἰς τὸ σκάφιον, ἐξελκύει τὴν ἀκίδα ὁ βοηθὸς, καὶ μὲ τὸν λιχανὸν τῆς κρατούσης τὴν λαβίδα χειρὸς αὐτοῦ ἐξάγει διὰ τῆς ἑδρας καὶ τὸ σκάφιον καὶ κλείει τὴν λαβίδα κατέχουσαν ἀνά μέσον τῶν βραχιόνων αὐτῆς τὸ σωληνάριον· μετὰ τοῦτο δὲ ἐμβάλλεται τὸ ἐλατήριον μετὰ τοῦ ῥάμματος καὶ οὕτως ἀποπερατοῦται ἡ ἀπολίνωσις ὡς ἀνωτέρω εἴρηται.

§. 88.

Τὰ πέρατα δὲ τοῦ ῥάμματος διείρονται εἰς ἀμφοτέρω τὰ στόμια μικροῦ σωληναρίου ἀργυροῦ καὶ συνδέονται δι' ἀπλοῦ κόμπου καὶ θηλείας οὕτως, ὥστε ὁ ἄρρωστος νὰ αἰσθανθῇ πίεσιν μικρὰν μόνον ἄνευ ὀδύνης.

Ὁ χειρισθεὶς ἔστω ἡσυχὸς τὰς πρώτας ἡμέρας, ἔπειτα δὲ δύναται νὰ ἐξέρχηται εἰς τὰ ἴδι' αὐτοῦ ἔργα, πᾶσαν δὲ τρίτην ἢ τετάρτην ἡμέραν επισφίγγομεν ὀλίγον τὸ ῥάμμα, καὶ φροντίζομεν νὰ γίνηται ἡ ἀποπάτησις τοῦ ἄρρωστου μὴ πολὺ στεγνῇ. Ἐὰν δὲ ἐπιγείνωσι σφοδροὶ πόνοι, χαλαροῦμεν τὴν ἐπίδεσιν· κατὰ δὲ ἄλλα πράττομεν ὡς καὶ μετὰ τὴν τομῆν, ἕως ἂν ἀποκοπῇ παντελῶς τὸ διάφραγμα τῆς σύριγγος. Πρὸς ἀποφυγὴν δὲ τῆς φθορᾶς τοῦ ῥάμματος, πρέπει κατὰ τὸ τέλος τῆς τρίτης ἢ τετάρτης ἐβδομάδος, ὅταν μάλιστα χρονίση περισσότερον καιρὸν ἢ θεραπείᾳ νὰ προσεπιδέσωμεν εἰς τοῦτο ἕτερον ῥάμμα καὶ νὰ διείρωμεν αὐτό. Τοῦ ῥάμματος διακόψαντος ἐντελῶς τὸ διάφραγμα, μένει συνήθως μικρὸν τι μέρος τῆς τομῆς ἀσυνούλωτον, ὅπερ, ἐπὶ τινα χρόνον ἔτι πύον ἐκκρίνον, ἴσται ξηρῶς ἐμμοτούμενον καὶ ἐπιιδεόμενον.

§. 89.

Τῆς τομῆς δὲ καὶ ἀπολίνωσις πλεονεκτήματα εἰσὶν, ὅτι ἡ μὲν ἀπολίνωσις εἶναι ὀλίγον ἢ οὐδόλως ὀδυνηρά, ὅτι δι' αὐτῆς γίνεται βραδεῖα μὲν, ἀλλ' ἄνευ κινδύνου αἱμορραγίας ἱσσις, ὅτι δύναται ὁ ἄρρωστος νὰ ἐνασχοληται καὶ εἰς τὰ ἴδι' αὐτοῦ ἔργα, καὶ ὅτι αὕτη γίνεται καὶ εἰς τὰς καθηκούσας πολὺ πρὸς τὰ ἄνω ἐδρὸς σύριγγας. Ὅθεν αὕτη ἐνδείκνυται, ὅταν τὸ ἐνδον στόμιον τῆς σύριγγος κῆται πολὺ πρὸς τὰ ἄνω τοῦ ἀπευθυσμένου, ὅταν πᾶ ἀιμορροϊδικὰ ἀγγεῖα ὡς πολὺ ἀνευρυσμένα καὶ ὁ ἄρρωστος ὑπὸ διαρροίας ἐθάδος κατέχηται. Πολλοὶ μὲν τῶν ἱατρῶν κρί-

νοσι περιττόν τὸν ἐπίδεσμον μετὰ τὴν τομὴν, ἢ πεῖρα ὁμως ἀναίρει τὴν γνῶμην αὐτῶν, καὶ ὁ ἐπίδεσμος εἶναι μάλιστ' ἀναγκαῖος, ὅταν γείνη ἀεμορραγία.

Ἡ δὲ διὰ τοῦ μαχαιρίου τομὴ τῆς σύριγγος γίνετ' ἐπιτηδείως, ὅταν τὸ ἐντὸς στόμιον αὐτῆς κῆται κάτω, ὅταν ἡ σύριγξ ἦ πολύστομος, ὅταν τὸ ἀπευθυμένον ἀπεψιλώθῃ πολὺ, καὶ ὅταν τὸ ἐκτὸς στόμιον τῆς σύριγγος ἀπέχη πολὺ τῆς ἕδρας.

Ἀξιομνημόνευτος ἐνταῦθα εἶναι καὶ ἡ πρότασις περὶ πίεσεως τῶν ἑδρυσυρίγγων διὰ σωλῆνων εἰς τὸ ἀπευθυμένον κατὰ τὸν Βερμόντην (Bermont, These. Paris 1827. σ. 33.) καὶ τὸν Κολόμβην (Colombe, Ribbithéguys médicale. 1828. Tom. II) ἢ διὰ κυλίνδρου ἐξ ὀθονίου καὶ μοτοῦ πλήρους κατεσκευασμένου κατὰ τὸν Πιεδάγγελον (Piedaguel) - Welpeau. Dict. de Médecine. Tom. III. p. 328.

§. 90.

Πρὸς δὲ τὰς τυφλάς πρὸς τὰ ἔξω ἑδρυσύριγγας ὀφείλομεν, ὅταν ἐκ τῶν ἐν τῷ 74. §. σημείων καταλάβωμεν τὸν πυθμέν' αὐτῶν, νὰ διαιρέσωμεν αὐτὸν ἐξωθεν καὶ νὰ ἐνεργήσωμεν ἔπειτα τὰ λοιπὰ ὡς εἰς τὰς τελείας ἑδρυσύριγγας.

Πεὶ τῆς οὐροχόου σύριγγος.

§. 91.

Οὐροχόοι δὲ σύριγγες (Fistula urinaria) λέγονται κυρίως μὲν ἔλκη μακρόστενα, εἰς τινὰ τῶν οὐροφόρων πόρων ἀναστομούμενα, καταχρηστικῶς δὲ πᾶν ἔλκος συριγγῶδες ἔγγυς τῶν οὐροφόρων πόρων. Διὰ τοῦτο διαιροῦνται καὶ αἱ οὐροχόοι σύριγγες, ὡσπερ καὶ αἱ ἑδρυσύριγγες, εἰς τελείας καὶ εἰς ἀτελεῖς, καὶ τέλειαι μὲν λέγονται ὅσαι δύο στόμια, τὸ μὲν ἐντὸς τῶν οὐροφόρων πόρων, τὸ δὲ ἐκτὸς ἀτελεῖς δὲ ὅσαι ἐν μόνῳ στόμιον ἔχουσιν· αὗται δὲ εἰσὶν ἢ ἐσωτερικαὶ ἢ ἐξωτερικαί.

§. 92.

Τῆς οὐροχόου σύριγγος τὸ μὲν ἐκτὸς στόμιον δύναται νὰ εἶναι εἰς τὸ περίαιον, εἰς τὸν ὄσχεον, εἰς τὸν καυλὸν, εἰς τοὺς γλουτοὺς, εἰς τοὺς μηρούς, εἰς τὴν ὀσφύν, εἰς τὸ ὑπογάστριον, εἰς τὸν κολεόν, ἢ εἰς τὸ ἀπευθυμένον τὸ δὲ ἐντὸς εἰς τοὺς νεφρούς, εἰς τοὺς οὐρητήρας, εἰς τὴν κύστιν ἢ εἰς τὴν οὐρήθραν.

Αἱ σύριγγες αὗται εἰσὶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ σκολιόποροι. Πλείονα δὲ τῶν ἐκτὸς στομίων ἀναστομοῦνται ἐπὶ τὰ ἔνδον, πολλάκις μὲν εἰς ἓν, σπανίως δὲ εἰς ἰσάριθμα στόμια· καὶ τὰ πλευρώματ' αὐτῶν εἰσὶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τετυλωμένα, καὶ αἱ τυλώσεις αὐτῶν ἐξαπλοῦνται πολὺ.

§. 93. Ἡ ἐξωτερικὴ ἀτελής ἡ νόθος σύριγξ γίνεται τὰ πολλὰ ἐγγὺς

τοῦ πόρου τῆς οὐρήθρας ἐξ ἀποσημάτων ἢ ἐλκῶν, ἐν οἷς τὸ πῦον συλλεγόμενον καθίεται κατὰ διαφόρους ἴξεις, φθείρει τὸν κυτταρώδη ἰστόν, τὸν περιβάλλοντα τὸν πόρον τῆς οὐρήθρας ἢ τὴν κύστιν, καὶ ἀπεργάζεται ἕλκος κολπῶδες, ὅπερ ἐναντιοῦται εἰς τὴν ἱαματικὴν τῆς φύσεως δύναμιν. Αἱ σύριγγες αὗται δύνανται νὰ εἶναι ἐπιπεπλεγμέναι μετὰ σκληρίας, ἢ μετὰ τερηδόνας τῶν ὀστέων τῆς λαγόνος κ. τ. λ. Ἐκτός δὲ τῶν προηγουμένων σημείων ἔχουσι καὶ ταῦτα, ὅτι ἐξ οὐδενὸς αὐτῶν προχεῖται οὔρον οὐδ' ἐκ τῆς οὐρήθρας πῦον, καὶ ὅτι ἡ μήλη διὰ τῆς σύριγγος ἐμβαλλομένη οὔτε εἰς τὴν οὐρήθραν οὔτε εἰς τὴν κύστιν εἰσέρχεται, οὔτε τοῦ καθετήρος ἐν τῇ οὐρήθρᾳ ἐφάπτεται.

§. 94.

Ἡ δὲ ἐσωτερικὴ ἀτελής σύριγξ γεννᾶται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μὲν εἰς τὴν οὐρήθραν, σπανίως δὲ εἰς τοὺς οὐρητήρας καὶ εἰς τὴν κύστιν. Γεννᾶται δὲ ἐκ ῥήξεως αὐτῶν γενομένης δι' ἐξώθεν βίαν, δι' ἐπίσχεσιν τῶν οὔρων, δι' ἀποστήματα ἐγγὺς αὐτῶν ὄντα, δι' ἀπειρόκαλον καθετηρισμὸν ἢ δι' ἐσφηνωμένον λίθον. Εἰς βεβαίαν διάγνωσιν ἔχομεν τὰ προηγούμενα σημεῖα, αἰσθησὶν οὐδύνης ἐν καιρῷ τῆς οὐρήσεως ἢ μετὰ τὴν οὔρησιν, τὴν αἱματώδη ἢ πυώδη ἔκρυσιν τῆς οὐρήθρας, καὶ πρὸ πάντων ὄγκον μεγεθυόμενον μὲν ἐν ᾧ γίνεται ἡ κένωσις τῶν οὔρων, σμικρυνόμενον δὲ ἢ ὅλως ἐξαλειφόμενον ἐπὶ τῇ ἐπιθλίψει, καὶ, ἐν ᾧ σμικρύνεται, προχεῖται ἀπὸ τῆς οὐρήθρας οὔρον πυόφυρτον, ἢ τέλος σημεῖα ἀπεριορίστου παρεχύσεως τῶν οὔρων εἰς τὸν κυτταρώδη ὕμνον.

Εἰς τὴν οὐρήθραν ἀνθρώπων τινῶν, δι' ἀσέλγειαν ἢ δι' ἄλλην αἰτίαν ἐξασθενισθέντων, γεννᾶται πολλάκις ἀνευ προηγουμένου μολυσμοῦ ἀφροδισίας λώθης, βλενωρροία καὶ ὄγκος κατὰ τινὰ τόπον περὶ αὐτῆς, ὅστις ἔρχεται εἰς πύησιν, καὶ ἐκρήγνυται, ἐξ οὗ γίνεται κίθρασις τῶν οὔρων. Ἄλλ' ἐν ᾧ τὰ οὔρα διαβρέουσιν, ἐκρέει ταυτοχρόνως ἀπὸ τῆς οὐρήθρας καὶ ἡ βλενωρροία, χωρὶς νὰ γένην οὐδεμία στένωσις εἰς τὸν πόρον τῆς οὐρήθρας. Ἡ συντηρησις τῆς οὐρήθρας γίνεται δι' ἕλκωσιν τοῦ βλενωρροίου αὐτῆς ὕμνος, ἢ δι' ἀπόστημα γεννώμενον εἰς τὴν γεινίασιν τῆς οὐρήθρας,

§. 95.

Τῶν οὔροχόων συρίγγων συχνότεραι εἰσὶν αἱ τέλειαι. Καὶ τὸ μὲν ἐντὸς στόμιον αὐτῶν εἶναι ἢ εἰς τοὺς νεφροὺς, ἢ εἰς τοὺς οὐρητήρας, ἢ εἰς τὴν κύστιν ἢ εἰς τὴν οὐρήθραν· τὸ δὲ ἐκτός, ὅπερ πολλάκις ἀπέχει πολὺ τοῦ ἐντός, εἶναι ἢ εἰς τὴν ὕσφιν, ἢ εἰς τὸν βουβῶνα, ἢ ὑπεράνω τῶν ὀστέων τῆς ἠβῆς, ἢ εἰς τὸ περίαιον κ. τ. λ. ἢ ἀναστομοῦται εἰς τὸ ἀπευθυσμένον ἔντερον, ἢ εἰς τὸ κῶλον, ἢ εἰς τὸν γυναικειὸν κολεόν, ἢ εἰς τὸ κύσας

τῆς κοιλίας, ἐν ἣ τότε γίνεται θανατηφόρος παρκέχυσις τῶν οὖρων. Βίσι δὲ αἱ τέλειαι σύριγγες ἰσχυρίας, ῥήξεως ἢ βλάβης τῆς κύστεως, ἢ ἐσωτερικῶν ἢ ἐξωτερικῶν ἀτελῶν συρίγγων ἔκγονοι. Ἐνίοτε δὲ τῆς λιθοτομίας ὄσαι ἀναστομοῦνται εἰς τὸ ἀπευθυσμένον ἔντερον, ὡς καὶ τῆς δυστοκίας ἢ τῆς ἐλκώσεως τοῦ κολεοῦ, ὄσαι ἀναστομοῦνται εἰς αὐτόν. Ἐκτός δὲ τούτου τοιαύτας σύριγγας δύνανται νὰ γεννήσωσι καὶ καρκίνοι τοῦ ἀπευθυσμένου ἐντέρου ἢ τοῦ γυναικείου κολεοῦ. Χαρακτηριστικὸν δὲ σημεῖον τῶν τελείων οὐροχῶν συρίγγων εἶναι ἡ κατάρρυσις τῶν οὖρων, ἣτις γίνεται ἀκαταπαύστως μὲν, ὅταν ἡ σύριγξ ἢ εἰς τὴν οὐροδόχον κύστιν, ἐν καιρῷ δὲ τῆς οὐρήσεως μόνον, ὅταν ἢ εἰς τὴν οὐρήθραν. Ἄλλ' ἡ κατάρρυσις αὐτῆ τῶν οὖρων δὲν εἶναι πάντοτε ἐπειδὴ τὰ οὖρα κενοῦνται πολλάκις διὰ τῆς οὐρήθρας μόνον, ὅταν ἡ σύριγξ ἢ πᾶν στενόπορος, ἢ δὲ οὐρήθρα μὴ ἀποπεφραγμένη, καὶ εἰς τὰς σύριγγας τῆς κύστεως τὰς πᾶν στενοπόρους καὶ σκολιάς, ἢ κατάρρυσις τῶν οὖρων διὰ τῆς σύριγγος γίνεται μόνον, ὅταν ὁ ἄρρωστος ἀγωνίζεται εἰς τὴν κένωσιν αὐτῶν. Ὁ σκολιὸς πόρος τῆς σύριγγος καθιστᾷ πολλάκις ἀδύνατον τὴν ἐμβολὴν τῆς μήλης εἰς τὴν οὐρήθραν ἢ εἰς τὴν οὐροδόχον κύστιν. Ὅταν δὲ ἡ σύριγξ ἀναστομῶται εἰς τὸν γυναικεῖον κολεόν ἢ εἰς τὸ ἀπευθυσμένον ἔντερον, τὰ οὖρα ἀπορρέουσι δι' αὐτῶν, καὶ πολλάκις αἰσθανόμεθα διὰ τοῦ παραπεμφθέντος εἰς ταῦτα δακτύλου τὸ στόμιον τῆς σύριγγος ἢ τὸν ἐν τῇ κύσει εὐοδιασθέντα καθετήρα. Καὶ ὅταν ἡ σύριγξ ἀναστομῶται εἰς τὸ ἀπευθυσμένον ἔντερον, τὰ οὖρα ἀπορρέουσι καθ' ἑαυτὰ ἢ ἀναμειγμένα μετὰ κοπρανῶδους ὕλης. Ἐκτός τῆς κατάρρυσεως τῶν οὖρων, ἦττον βέβαια διαγνωστικὰ σημεῖα τῆς σύριγγος εἰσὶ σκληρίξ καθ' ὅλον τὸν συριγγώδη πόρον ἢ καθ' ὅλην τὴν περιοχὴν τοῦ περιναίου, φλεγμονή, πύησις ἀχρεία, ὑπερσάρκωσις περὶ τὸ στόμιον τῆς σύριγγος, ἀτονία, ἰσχνότης, ἐκτικὸς πυρετός κ. τ. λ.

§. 96.

Τῶν συρίγγων τούτων ἡ πρόγνωσις ἐξαρτᾶται, ἐκ τῆς θέσεως καὶ τοῦ μεγέθους αὐτῶν, ἐκ τῆς κράσεως τοῦ πάσχοντος, καὶ ἐξ ἄλλων ταύτας συνοδευόντων παθῶν. Αἱ τέλειαι σύριγγες, εἰ μὲν ἡ κατὰ τὸ ἔνδον στόμιον φθορὰ τῆς περιχειμένης οὐσίας ἢ μικρὰ, εἰσὶν εὐϊατώτεραι, εἰ μὲν δὲ μεγάλη δυσιατώτεραι. Αἱ κατὰ τὴν οὐρήθραν σύριγγες εἰσὶν εὐϊατώτεραι τῶν κατὰ τὴν κύστιν. Ἄνιάτοι δὲ αἱ κατὰ τὴν οὐρήθραν σύριγγες, ὅταν ὁ πόρος τῆς οὐρήθρας ἢ πολὺ ἠλλοιωμένος, μάλα στενὸς ἢ ὅλως ἀποπεφραγμένος, ὥστε δὲν δύναται νὰ διανοιχθῇ πλέον· δυσίατοι δὲ καὶ ἀνιάτοι πολλάκις, ὄσαι ἀναστομοῦνται εἰς τὸ ἀπευθυσμένον ἔντερον ἢ εἰς τὸν γυναι-

ναικείον κολεόν. Πάνυ δὲ ἀμφίβολος εἶναι ἡ πρόγνωσις, ὅταν ὁ ἄρρωστος ἦ εἰς ἄκρον ἐξησθενημένος.

§. 97.

Αἱ ἀτελεῖς ἐξωτερικαὶ σύριγγες ἀπαιτοῦσι πρὸς ἴασις ὅ,τι καὶ τὰ συριγγώδη ἔλκη, ὅτε μὲν ἀρκεῖ πρὸς τοῦτο προσήκουσα πίεσις, ὅτε δὲ χρειάζεται αὖ ἀνευρύνωμεν τὸν συριγγώδη πόρον, ἐμβάλλοντες τομὴν κωνοειδῆ, τὴν κορυφὴν πρὸς τὴν οὐρήθραν ἢ πρὸς τὴν κύστιν ἀπευθυμένην ἔχουσαν, αὖ ἀπογυμνώσωμεν τὴν πηγὴν τοῦ πύου, καὶ ἐντέμνωμεν πάντα πόρον πλησίον κείμενον, καὶ καὶ διατηρῶμεν τοῦ πύου τὴν ἔκρυσιν ἀνεμπόδιστον. Ἐὰν δὲ ὦσι πυλώματα, μεταχειρίζομεθα καταπλάσματα διαλυτικά καὶ τὰ προσήκοντα πεπαντικά φάρμακα. Ἐὰν δὲ ἡ σύριγξ ἦ μετὰ τερηδόνης ἢ μετ' ἄλλου τινος παθήματος ἐπιπελεγμένη, ἡ θεραπεία πρέπει νὰ τροποποιηθῆ κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας.

§. 98.

Αἱ δὲ ἐσωτερικαὶ ἀτελεῖς οὐροχόοι σύριγγες ἀπαιτοῦσι τὴν κάθεισιν καθετήρος, καὶ πρὸ ταύτης τὴν τῶν κηρίων πολλάκις, ὅταν ὁ πόρος τῆς οὐρήθρας ἦ στενός. Ὁ καθετήρ μῆτε πᾶνυ παχὺς ἔστω, ἐπειδὴ ἐμπληροῖ ὑπὲρ τὸ δέον τὸν πόρον τῆς οὐρήθρας, μῆτε πᾶνυ λεπτός, ἐπειδὴ τὰ οὐρα ἀπορρέουσιν ἐκ τῶν πλαγιῶν αὐτοῦ. Ἐὰν δὲ ἡ σύριγξ ἦ πεπαλαιωμένη, καὶ δὲν ἴαται κατὰ τὸν ἀνω ὀρθέντα τρόπον, ἀναγκαῖον εἶναι νὰ μεταβάλλωμεν αὐτὴν εἰς τελείαν διὰ τομῆς οἰκείας, ὅπερ δέον νὰ πράξωμεν καὶ ὅταν τὰ οὐρα διενσταλάζονται κατ' ἕκτασιν εἰς τὸν κυτταρώδη ὑμένα. Εἰς ταύτην δὲ τὴν σύμπτωσιν πρέπει πολλάκις νὰ ἐντέμνωμεν πολλαχῶς, πρὸς παρεμποδισμόν τῆς γαγγραινώδους φθορᾶς τῶν μορίων διὰ τὴν ἐνστάλαξιν τῶν οὐρῶν.

Εἰς τοιοῦτον θύλακα τυφλῆς σύριγγος εἰσὶν ἐνίστε καὶ λίθοι, πρὸς ὧν τὴν ἐξαιρέσιν ἀνάγκη πᾶσα νὰ ἐπιτέμνωμεν τὸ προσκείμενον, καὶ νὰ ἐνεργήσωμεν ἔπειτα τὴν θεραπείαν ὡς καὶ εἰς τὰς τελείας σύριγγας. Ἴδε δὲ καὶ ὅ,τι ἀκολούθως ἐν τῷ περὶ τῶν ἐκτός τῶν οὐροφόρων πόρων λίθων ῥηθήσεται.

§. 99.

Αἱ δὲ εἰς τοὺς νεφροὺς ἢ εἰς τοὺς οὐρητήρας ἀναστομούμεναι τέλειαι σύριγγες, εἰν' ἐλπίς νὰ ἰαθῶσιν, ὅταν ὦσιν ἔκγονοι σώματός τινος ἀλλοτρίου ἢ ἐπισχέσεως τῆς κενώσεως τῶν οὐρῶν ἐκ τῆς οὐρήθρας, διὰ τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ φυσικοῦ πόρου, ἢ διὰ τῆς ἐξαιρέσεως τοῦ ἀλλοτρίου σώματος.

§. 100.

Ἡ τελεία τῆς οὐρήθρας οὐροχόος σύριγξ ἐδράζει ἢ ἐν τῷ μεταξύ τοῦ

ὄσχεου καὶ τῆς βαλάνου, ἢ κατὰ τὸ περίνχιον ἐν τῷ μεταξύ τοῦ ὄσχεου καὶ τῆς ἔδρας. Ἡ διαφορὰ τοῦ τόπου τούτου πηγάζει ἐκ τῆς αἰτίας τῆς γενέσεως τῆς σύριγγος, ἐξ οὗ καὶ ἡ θεραπεία διάφορος.

§. 101.

Εἰς μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν (λέγεται δὲ τότε οὐροχόος σύριγξ τοῦ καυλοῦ) τὸ στόμιον τῆς σύριγγος εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κατὰ τὴν κάτω πλευρὰν τοῦ καυλοῦ, καὶ διαφορῶς μέγα, ὥστε ἀπορρέουσιν ἐξ αὐτοῦ ἢ ὅλα τὰ οὖρα καὶ τὸ σπέρμα, ἢ μέρος αὐτῶν μόνον. Τὸ συρίγγιον τοῦτο κατὰ τὴν διάφορον αἰτίαν αὐτοῦ καὶ διάρκειαν εἶναι διάφορον, ὥστε, ὅτε μὲν εἶναι σκληρὰ ἢ περιοχὴ αὐτοῦ καὶ ἀπορρέει πύον πολὺ, ἐὰν μάλιστα ἔγινε διὰ στένωσιν τῆς οὐρήθρας, ὅτε δὲ ἔχει λεπτότατον καὶ λοξῶς διηκον στόμιον, καὶ ποτε δὲ κεῖται ὁ βλεννογόνος ὑμὴν ἐπὶ τοῦ δέρματος καὶ ἐπ' αὐτῶν γεννᾷτ' ἐπιδερμῖς, ὥστε δὲν ἀπορρέει πύον· πολλάκις δὲ καταφθίρεται μεγαλείτερον μέρος τῆς κάτω πλευρᾶς τῆς οὐρήθρας καὶ τὸ διαφορῶς μέγα στόμιον περιέχεται ὑπὸ σκληρᾶς οὐλῆς, ὡς γίνεται μετὰ διαθιβρώσασκοντα ἔλκη ἢ μετὰ τρώσεις, μετ' ἀπωλείας τῆς οὐσίας γενομένης. Εἰς στενὰς δὲ καὶ σκολιοπόρους σύριγγας βεβαιούμεθα περὶ τοῦ τόπου τοῦ ἐντὸς στομίου αὐτῶν εὐδοιάζοντες διὰ τῆς σύριγγος μὲν μήλην, διὰ τῆς οὐρήθρας δὲ καθετήρα.

§. 102.

Ἐὰν δὲ μετὰ τῆς σύριγγος ταύτης ὑπάρχη καὶ στένωμα τῆς οὐρήθρας, ἀνάγκη πρῶτον μὲν ν' ἀφαιρέσωμεν αὐτὸ, ἔπειτα δὲ νὰ παροχετεύσωμεν ἀπὸ τῆς σύριγγος τὰ οὖρα διὰ μονίμου καθέσεως ἐλαστικοῦ καθετήρος, ὃν ζηρίζομεν κατὰ τὸ εἶκος, μὴ παραβλέποντες ταυτοχρόνως καὶ ἄλλην τινα πάθησιν τοῦ ἀρρώστου, σχέσιν αἰτιολογικὴν πρὸς τὴν σύριγγα ἔχουσαν, καὶ φροντίζοντες περὶ τῆς καθαριότητος καὶ περὶ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ ἐρεθισμοῦ τῶν περικειμένων περὶ τὴν σύριγγα μορίων· μεταχειριζόμεθα δὲ πρὸς τοῦτο λουτρά, γινόμενα κατὰ τὸ ἦμισι μέρος τοῦ σώματος, προσβολὴν βδελλῶν, ἐπίθεσιν καταπλάσμάτων κ. τ. λ. τονοῦμεν τὸν ἀρρώστον πρεπόντως. Ἡ ἴασις γίνεται συνήθως χωρὶς νὰ πράξωμεν ἄλλο τι περαιτέρω, ἐὰν μὴ ὡς τὸ στόμιον τῆς σύριγγος ὑπερμέγεθες καὶ τὰ πλευρώματ' αὐτῆς μάλα ἠλλοιωμένα.

§. 103.

Ὅταν δὲ ἡ σύριγξ δὲν ἰατρευθῆται, καὶ ἀφ' οὗ ἡ οὐρήθρα ἀνευρυσθῆ κατὰ φύσιν, ἢ ὅταν οὐδὲν μὲν ὑπάρχη στένωμα αὐτῆς, τὸ δὲ τὴν ἴασιν ἐμποδίζον αἰτίαν ἢ ἡ τύλωσις ἢ ἄλλη τις ποιότης τῆς σύριγγος, δέον νὰ διασχάσωμεν τὸν πόρον αὐτῆς, ἐὰν ὑπάρχη τοιοῦτος, καὶ νὰ ζητήσωμεν ἐν-

θῆσει μοτοῦ νὰ ἐνεργήσωμεν ἐκ βάθους τὴν ἀνάφυσιν τῶν κεγχρωσιδῶν σαρκῶν ἢ ἐπικαίωμεν τὰ χεῖλη τῆς σύριγγος, ἐὰν ὧτιν ὑπερβαλλόντως τετυλωμένα, μὲ καυτήρια, ὅλον μὲ τὸν χυτὸν νιτρικὸν ἄργυρον, μὲ τὸ ἀλυκὸν ὀξύ (κατὰ τὸν Ἄ. Κώπηρον) μὲ διάλυμα τοῦ χυτοῦ νιτρικοῦ κάλειος, ἢ (κατὰ τὸν Διεφεμβάχιον) μὲ τὸ διὰ καθαρίδων βάμμα, ἐπειδὴ τοῦτο φθεῖρει μὲν ἥσσον, ἐρεθίζει δὲ μᾶλλον. Ἐν ᾧ δὲ μεταχειρίζομεθα τὸ καυτήριον, παραπέμπομεν εἰς τὴν οὐρήθραν κηρίον μετρίως παχὺ, καὶ μετὰ τὴν ἀπόπτωσιν τῆς ἐσχάρας ἀνακαυτηριάζομεν, ἕως ἂν ἀναφύσῃ καλαὶ κεγχρώδεις σάρκες, ὧν τὴν συνούλωσιν διαταχύνομεν ἐπικαίοντες μὲ τὸν χυτὸν νιτρικὸν ἄργυρον. Ὁ Διεφεμβάχιος δὲ παραινῆ μετὰ τὸν ἀνευρυσμὸν τῆς στενῆς καὶ σκολιᾶς σύριγγος νὰ καυτηριάζωμεν μὲ γραφίδα τρις ἐντός 6—8 ὥρῶν ὅλον τὸν συριγγώδη πόρον, ἔπειτα δὲ ἐξελόντες τὸ ἐν τῇ οὐρήθρᾳ κηρίον, εὐοδιάζομεν καὶ στηρίζομεν ἐλαστικὸν καθητήρα. Τὴν ἐπιούσαν δὲ ἀφαιροῦμεν τὴν ἐσχάραν, ἐμπεριστρέφοντες λεπτὸν σπογγάριον εἰς τὴν σύριγγα, καὶ καυτηριάζομεν ἀκολούθως μετὰ τὴν πύησιν ἐπανειλημένως ἕως ἂν ἀναφύσῃ εἰκότως κεγχρώδεις σάρκες. Ὁ δὲ καθητῆρ ἀλλάσσεται πᾶσαν δευτέραν ἡμέραν. Ἐν διαστήματι δὲ δύο ἢ τριῶν μηνῶν ἰατρεύεται σύριγξ μετρίως μεγάλη. Ἄλλ' ἢ ἴσως σπανίως ἐπιτυγχάνεται οὕτως, καὶ ἐὰν διὰ τῆς ἀπουλώσεως ἀποφραχθῇ τὸ ἐκτὸς στόμιον, δύναται ν' ἀναρραγῇ τοῦτο πάλιν διὰ παχυτέρας ἀκτίνος τῶν οὐρῶν ἢ διὰ τῆς συνουσίας. Ὅπως δ' ἐπιτύχῃ ὁ καυτηριασμὸς τῶν τοιούτων συριγγῶν, ἀνάγκη νὰ γίνηται οὐ μόνον ἐπὶ τῶν τετυλωμένων χειλέων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς γειτνιαζούσης περιοχῆς αὐτῶν, ὡς μάλιστα ἀπέδειξε αὐτοῦ ὁ Ῥόσσης, καὶ ὡς ἐξ ἰδίας μου πείρας ἐβεβαιώθην περὶ αὐτοῦ καὶ καθ' ἂς περιπτώσεις ἢ ῥαφή δὲν ὠφέλησεν.

§. 104.

Πρὸς ἀπόφραξιν τῶν τοιούτων συριγγῶν τῆς οὐρήθρας μετεχειρίσθησαν καὶ τὴν ῥαφήν κατὰ διαφόρους τρόπους: τὴν μὲν δι' ἄμματος ὁ Κώπηρος ὁ Διεφεμβάχιος κ. α. τὴν δὲ σπειροειδῆ ὁ Ζάγγης· τὴν δὲ περιελάδα μετὰ λεπτῶν βελονῶν τῶν ἐντομολόγων ὁ Διεφεμβάχιος κ. α. τὴν δὲ ἡλιωτὴν ὁ Φριέμαννος (Friemann) καὶ τὴν ταύτη παραπλησίαν νερθηκώδη ὁ Διεφεμβάχιος. Ἀλλὰ σπανίως ἐπέτυχον, ἐπειδὴ τὰ λεπτόδερμα χεῖλη τοῦ στομίου δὲν παρέχουσιν ἐπίσημα πρὸς συναγωγὴν στηρίγματα: ἐπιρρέπουσι δὲ καὶ ὀλίγον πρὸς τὴν σύμφυσιν καταφθειρόμενα εὐκόλως ὑπὸ τῶν κατασταζόντων οὐρῶν. Γίνεται δὲ ἡ ῥαφή τόνδε τὸν τρόπον: ὁ ἄρρωστος σχηματίζεται ὡς καὶ ἐν τῇ κυσεστομίᾳ· καὶ πρῶτον μὲν εὐοδιάζεται ὁ καθητῆρ, ἔπειτα δὲ ἀνεγκοῦται τὰ χεῖλη τοῦ στομίου τῆς σύριγγος.

γος, μικροῦ μὲν ὄντος, διὰ καυτηριάσεως ἢ δι' ἀναξέσεως τῆς ἐπίδερμίδος μὲ μαχαίριον λεπτόν, μεγάλου δὲ, διὰ λεπτοῦ περισαρκισμοῦ τῶν χειλέων. Κατὰ τὸ διάφορον δὲ μέγεθος τῆς σύριγγος διεκβάλλομεν ἔπειτα ῥάμματα ἀρκούντα διὰ λεπτῆς βελόνης, ἢ τὰς ἀρκούσας ἐντομολογικὰς βελόνας διὰ τοῦ βάθους τῆς σύριγγος, καὶ συναγομεν τὰ χελλη, ἀμματίζοντες τὰ ῥάμματα ἢ περιειλίσσοντες τὰς βελόνας μὲ τὰ ῥάμματα. Διατάσεως δὲ μεγάλης τοῦ δέρματος γενομένης, ἐμβάλλομεν, πρὸς παῦσιν αὐτῆς καὶ πρὸς ἀποφυγὴν τῆς διαρρήξεως τῶν ῥαφῶν, τομαὶς ἐκατέρωθεν τοῦ τραύματος ὅσον ἡμίσεος ὀακτύλου μακρὰν τῆς ῥαφῆς ἐπιμήκεις καὶ πέραν τοῦ τραύματος διηκούσας.

§. 105.

Εἰς σύριγγας δὲ μὴ μεγάλας οὐδ' εὐθὺς ὀπισθεν τῆς βελάνου κειμένας καὶ ὑπὸ δέρματος ἀσινούς καὶ ὑπείκτικου περιεχομένας, ὁ Διεφριμβάχιος ἐπαινεῖ τὴν κατὰ περίσφιγξιν ῥαφὴν ὡς ἀνυσιμωτάτην διὰ τῆς πείρας ἀποδειχθεῖσαν. Γίνεται δὲ αὕτη τόνος τὸν τρόπον τοῦ καθετήρος ἐν τῇ οὐρήθρᾳ ἐμβληθέντος, ἐπιχρόμεν τὴν σύριγγα πολλάκις μὲ τὸ διὰ καθαρίδων βάμμα. Τὴν ἐπίσυσαν δὲ ἀφελόντες τὰς ἐπιγενομένας φυλκταίνας ἐμβάλλομεν εἰς τὴν οὐρήθραν κηρίον μικρὸν, εἰκότως παχὺ καὶ ἐλαστικόν, καὶ μὲ βελόνην καμπύλην διείρομεν ἔπειτα ῥάμμα ἰσχυρὸν ἐκ μετᾶτης διπλοῦν καὶ κηρωτὸν κύκλῳ τῆς σύριγγος ὅσον τεταρτημορίου τοῦ ὀακτύλου μακρὰν τοῦ στομίου αὐτῆς, ὥστε τὸ διείρομενον ῥάμμα νὰ διωσθῆ μὲν βαθέως, νὰ μὴ βλάβῃ δὲ τὴν οὐρήθραν. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἀδυνατοῦμεν νὰ περιεγάγωμεν τὴν βελόνην ἐκ μιᾶς καθ' ὅλον τὸν κύκλον, διεκβάλλομεν αὐτὴν κατὰ τρεῖς τόπους καὶ διείρομεν αὐτὴν πάλιν κατὰ τοὺς αὐτοὺς τόπους τῆς διεκβολῆς, ἕως ἂν διεκβάλωμεν αὐτὴν κατὰ τὸν τόπον τῆς πρώτης διέρσεως συνδιείροντες καὶ τὸ ῥάμμα, οὐ ἀμφοτέρα τὰ ἄκρα συνδέομεν διὰ διπλοῦ ἁμματος, ὥστε τὸ ῥάμμα κεῖται κατὰ βάθος τοῦ κυτταρώδους ἰστοῦ. Μετὰ ταῦτα δὲ ἐκβάλλομεν τὸ κηρίον χωρὶς νὰ ἐμβάλλωμεν καθετήρα. Ἐκ τούτου δὲ γίνεται μικρὰ τοῦ καυλοῦ ἐξόγκωσις, καὶ περὶ τὴν ἐβδόμην ἡμέραν ἀνίσταται τὸ ῥάμμα καὶ ἐξελκύεται ὀλίγον, ἐξ οὗ διακόψαντες αὐτὸ καλύπτομεν τὴν πληγὴν μὲ κολλητικὸν ἔμπλαστρον. Πρὸς τὸ ἀπολειπόμενον δὲ λεπτόν στόμιον τῆς σύριγγος ἢ ἐπαναλαμβάνομεν τὴν ἐγχείρησιν, ἢ ἐπιβρέχομεν αὐτὸ μὲ τὸ διὰ καθαρίδων βάμμα.

§. 106.

Πρὸς τὰς γενομένας διὰ μεγάλην φθορὰν τῆς οὐσίας σύριγγας, πολλὰ ἐπειράθησαν, ὅπως ἐνεργήσωσι τὴν ἀπόρραξιν αὐτῶν διὰ τῆς μεταμο-

σχεύσεως τοῦ δέρματος· οἱ μὲν Κώπηρος, 'Εάρλης, 'Αλλιῶτος (Alliot), Δελπέχιος καὶ 'Ριχόρδος μετέπλασαν καὶ περιήψαν τὸν ἐπιποματίζοντα χρημὸν ἀπὸ τοῦ δέρματος τοῦ ὄσχεου καὶ τοῦ κενεῶνος. 'Αλλὰ μόνον ὁ Κώπηρος καὶ 'Αλλιῶτος ἐπέτυχον, λέγεται· ὁ δὲ λόγος τῆς συχνῆς ταύτης ἀποτυχίας εὐνόητος, καὶ ὁ Διεφρμβάχιος ὤρισε πρὸς τοιαύτας περιπτώσεις ἐγχειρήσεις ἀξιολογωτέρας διὰ μεταμοσχεύσεως τοῦ δέρματος γενομένης δι' ἀποκινήσεως αὐτοῦ.

§. 107.

Βίς τὰς ἐγγὺς τοῦ ὄσχεου σύριγγας, ἐλαστικὸν καθετήρα εἰς τὴν κύστιν εὐοδιάσαντες, περισαρκίζομεν τὰ δι' ἀγκιστροειδοῦς λαβίδος κρατούμενα χεῖλη τῆς σύριγγος τοιοῦτοτρόπως, ὥστε ἀπεργαζόμεθα τραῦμα ἐπικάρσιον ἔχον ὀξείας γωνίας δύο μέχρι τῶν πλευρῶν τοῦ καυλοῦ καθηκούσας. Μετὰ ταῦτα δὲ αἶρομεν τὸ δέσμα τοῦ ὄσχεου εἰς πτυχὴν ἐπιμήκη καὶ τέμνομεν αὐτὴν ὅσον δύο δακτύλων, ὥστε γίνεται τραῦμα ἐπικάρσιον παράλληλον τῷ πρώτῳ· ἔπειτα δὲ διαιροῦμεν μὲ συρμούς τοῦ μαχαιρίου ἐπιπέδου· τὸ μεταξὺ τῶν δύο τομῶν σχηματισθὲν γεφυρίον τοῦ δέρματος ἀπὸ τῶν ὑποκειμένων, προσελκυσόμεν πρὸς τὰ πρόσω, καὶ συγκολῶμεν αὐτὸ διὰ 5 ἢ 6 περιελάτων ραφῶν μετὰ τοῦ ἄκρου τοῦ δέρματος τοῦ καυλοῦ· ὑπὸ τὸ ὀπίσθιον δὲ χεῖλος τοῦ γεφυρίου τούτου ἐμβάλλομεν μέχρι τοῦ τρήματος τῆς συρήθρας κηρίον ἐλαστικὸν ὅσον δύο δακτύλων μακρὸν πρὸς ἀποχέτευσιν τῶν παρὰ τὸν καθετήρα ἀπορρέοντων οὕρων. Μετὰ τινὰς δὲ ἡμέρας ἀφαιροῦμεν τὰς ραφὰς καὶ ἐπιβάλλομεν ταινίας κολλητικῆς ἐμπλάστρου.

§. 108.

Εἰς τὰς μεγάλας δὲ ἐπὶ τοῦ μεσαίου ἢ προσθίου μέρους τοῦ καυλοῦ κειμένης σύριγγας δυνάμεθα νὰ μετατοπίσωμεν τὸ δέσμα τοῦ καυλοῦ κατὰ διαφόρους τρόπους. Ὄταν λοιπὸν ἦ κατὰ τὴν μεσότητά τοῦ καυλοῦ μεγάλη τῆς συρήθρας ἔλλειψις μετὰ φθορᾶς τοῦ καυλοῦ, ὥστε καὶ αὐτὰ τὰ χεῖλη τοῦ δέρματος διὰ τὴν πλαγίαν τομῶν καὶ ἀπολύσεως τῶν γεφυρίων τοῦ δέρματος δὲν δύνανται νὰ ἐπενεχθῶσιν ὑπὲρ τὸ στόμιον τῆς σύριγγος, ἀπολύομεν τὰ περὶ τὸ στόμιον αὐτῆς χεῖλη τοῦ δέρματος ἄνευ βίας μηδ' ἀποκοπῆς αὐτῶν· ἔπειτα δὲ αἶρομεν πλαγίως πρὸς τὴν ῥίζαν τοῦ καυλοῦ τὸ δέσμα εἰς ἐπιμήκη πτυχὴν, καὶ ἐμβάλλομεν τομὴν ἐπ' αὐτῆς, τὸ τρίτημόριον τῆς ὅλης περιοχῆς τοῦ καυλοῦ ἀποτελοῦσαν μετὰ ταῦτα δὲ ἀπάγομεν μικρὸν τι πρὸς τὰ ὀπίσω τὸ ἐξω φῦλλον τῆς ἀκροποσθίας, αἶρομεν τὸ δέσμα ἐπὶ τὴν πρὸς τὴν πρώτην τομὴν ἀντικειμένην πλευρὰν ὀπίσθεν τῆς βαλάνου ὡσαύτως εἰς μεγάλην πτυχὴν, καὶ τέμνομεν ὅσον

δύο τριτημορίων τοῦ δέρματος τοῦ καυλοῦ. Νῦν δὲ ἀπολύομεν τὰ μεταξὺ τῶν δύο τομῶν κείμενα καὶ ὅσον δύο δακτύλων πλατὺν δακτύλιον δέρματος ἀποτελοῦντα καλύματα τοῦ καυλοῦ, αἶροντες τὸ χεῖλος αὐτῶν μετὰ τὴν λαβίδα καὶ διατέμνοντες μετὰ ὀξύστομον ὀφθαλμικὸν ψαλίδιον τὸν ὑποκείμενον κυτταρώδη ἴσθον. Ἐπειτα δὲ περιστρέφομεν ἐντελῶς τὸ δέσμα, ὥστε τὸ ἐπὶ τῆς ῥάχews τοῦ καυλοῦ ἀσινὲς δέσμα νὰ ἔλθῃ πρὸς τὴν κάτω πλευρὰν τοῦ καυλοῦ καὶ νὰ καλύψῃ τὸ ἐν αὐτῇ τρῆμα τῆς οὐρήθρας Ἐπιμηκύνομεν δὲ τὰς τομὰς, ἐὰν ἦ διάτασις τοῦ δέρματος. Πρὸς ἀποφυγὴν δὲ συλλογῆς αἵματος ἀνά μέσον τοῦ δέρματος καὶ τοῦ καυλοῦ ἴσχυομεν ἐπιμελῶς τὴν αἰμορραγίαν, καὶ διὰ ῥαφῶν τινῶν καὶ διὰ στενῶν καὶ εὐκόλλων ταινιῶν τοῦ κολλητικοῦ ἐμπλάστρου ἐμποδίζομεν τὴν ἐπάνοδον τοῦ δέρματος εἰς τὸν πρῶτον αὐτοῦ τόπον καὶ προάγομεν τὴν συγκόλλησιν αὐτοῦ. Ἀπὸ τοῦ ὀπισθοῦ δὲ χεῖλους τῆς πληγῆς ἐπὶ τὴν κάτω πλευρὰν τοῦ καυλοῦ παρεμβάλλομεν τεμάχιον ἐλαστικοῦ κηρίου μέχρι τοῦ τρηματος τῆς οὐρήθρας πρὸς ἐξοχέτευσιν τῶν παρὰ τὸν καθετήρα ἀποσταζόντων οὕρων. Σκοποῦμεν δὲ, ὡς δυνατόν, ὅπως μὴ γείνωσι στύσεις τοῦ καυλοῦ, καὶ ἐκκόπομεν τὰς ταινίας τοῦ ἐμπλάστρου, ἂν τυχόν αὐταὶ γείνωσι. Τὴν τετάρτην δὲ ἢ πέμπτην ἡμέραν, ἐὰν τὸ δέσμα συνέφυσεν, ἐκκόπομεν τὰ ῥάγματα, καὶ ἐξακολουθοῦμεν νὰ ἐπικαλύωμεν τὰς ταινίας τοῦ κολλητικοῦ ἐμπλάστρου τὸ δὲ κηρίον ἀφαιροῦμεν μετὰ τὴν ἐντελῆ ἴασιν.

§. 109.

Ὅταν δὲ τὸ τρῆμα ἦ εὐθὺς ὀπισθεν τῆς ἀκροποθίας, μεταμοσχεύομεν κατὰ τὸν Διεφεμβάχιον τὸ ἐξω πέταλον τῆς ἀκροποθίας πρὸς τὰ ὀπίσω δακτυλιοειδῶς. Αἶρομεν λοιπὸν τὸ ἐξω πέταλον τῆς ἀκροποθίας ἔμπροσθεν τῆς σύριγγος, καὶ διατέμνομεν αὐτὸ πλέον τῶν δύο τριτημορίων τῆς περιχῆς τοῦ καυλοῦ. Ὅπισθεν δὲ τῆς σύριγγος αἶραμεν τὸ δέσμα εἰς πτυχὴν ἐπιμήκη καὶ διαιροῦμεν αὐτὴν λοξῶς, ἀπεργαζόμενοι τομὴν ἀνάλογον τῇ πρώτῃ, ὥστε ἀμφοτέρων τῶν τομῶν αἱ γωνίαι νὰ συντυγχάνωσι, καὶ νὰ περιγράφωσι νησιδίον ὠσειδῆς, ἐν οὗ τῇ μεσότητι κεῖται τὸ συρίγγιον, ὅπερ καθαίρομεν μετὰ συρμούς τοῦ μαχαίριου ἐπιπέδους. Μετὰ ταῦτα δὲ αἶρομεν δι' ἀγκυστροειδοῦς λαβίδος τὸ χεῖλος τῆς πληγῆς τῆς ἀκροποθίας, διαιροῦμεν μετὰ ὀφθαλμικὸν ψαλίδιον τὸν συνάπτοντα τὸ ἐξω πέταλον τῆς ἀκροποθίας μετὰ τοῦ ἔσω κυτταρώδους ἴσθου, διατέμνομεν τὸν χαλινὸν καὶ τὸ ἔσω πέταλον τῆς ἀκροποθίας, καθ' ὃν τρόπον αὕτη συνέχεται μετὰ τῆς βάλανου, καὶ οὕτω σχηματίζομεν ὀπήν ὅσον ἡμίσεος δακτύλου πρὸς ἐμβολὴν μικροῦ κηρίου, δι' οὗ ἐξοχετεύεται τὸ τραυματικὸν ὑγρὸν καὶ ἐμποδίζεται τῶν οὕρων ἢ ἐνστάλαξις. Ἐπειτα δὲ ἐπάγεται

πρὸς τὰ ὀπίσω τὸ ἔξω πέταλον τῆς ἀκροποσθίας, καὶ συνάγεται πρὸ τὸ ἀντικείμενον χεῖλος τῆς πληγῆς τοῦ δέρματος τοῦ καυλοῦ διὰ ῥαφῶν ἑπτὰ ἢ ὀκτώ· ἐπιβάλλονται δὲ καὶ στεναὶ ταινίαι κολλητικῆς ἐμπλάστρου, ὧν τὰ ἄκρα χιάζονται ἐπὶ τῆς ῥάχως τοῦ καυλοῦ. Ἐὰν δὲ ἡ ἀκροποσθία ᾖ στενὴ, διασχίζομεν ἀμφοτέρ' αὐτῆς τὰ πέταλα μέχρι τῆς στεφάνης τῆς βαλάνου.

§. 110.

Εἰς μεγαλειτέρως δὲ σύριγγας εὐθὺς ὀπίσθεν τῆς βαλάνου λειποδέρμου οὐσης, παραινεῖ ὁ Διεφεμβάχιος νὰ περισαρκίζωμεν τὰ τυλώδη χεῖλη, ὥστε νὰ σχηματίζεται οὕτω σχισμὴ ἐγκαρσία, καὶ, καταπιεζομένης τῆς βαλάνου, νὰ πλησιάζωσι τὰ χεῖλη τῆς πληγῆς πρὸς ἄλληλα, ἅπερ συνάπτονται διὰ ῥαφῶν δύο, ὧν τὸ μὲν ἄκρον τοῦ νήματος ἀποκόπτεται, τὸ δὲ βελόνῃ μὴ ἐπάκμῃ διεκβάλλεται διὰ τῆς σύριγγος ἐκ τοῦ στόμιου τῆς οὐρήθρας. Μετὰ ταῦτα δὲ ἀπολύομεν τὴν γειννιάζουσαν περιοχὴν τῆς σύριγγος καὶ ἅπασαν τὴν κάτω πλευρὰν τῆς βαλάνου δι' ἀγγιστροειδοῦς λαβίδος καὶ μαχαιρίου ὅσον γραμμῆς περὶ τὴν σύριγγα. Τῆς γλυφείσης δὲ ταύτης ἐπιφανείας τὰ ὄρια διαγράφονται διὰ καθέτως ἐμβαλλομένων τομῶν, καὶ ἡ πληγὴ ἔστω παραπλησία διατηρητῶ ὠνειδεῖ, οὗ ἡ μὲν στρογγύλη κορυφὴ εἶναι πρὸς τὸ στόμιον τῆς οὐρήθρας ἀπευθυμένη, ἡ δὲ εὐθεῖα γραμμὴ πρὸς τὰ ὀπίσω, καὶ ἀμφοτέρων τὰ ἄκρα πρὸς τὴν ῥάχιν τοῦ καυλοῦ διήκοντα. Κατὰ τὸ ὀπίσθιον δὲ καὶ κάτω μέρος τοῦ καυλοῦ αἴρεται νῦν τὸ δέρμα εἰς πτυχὴν ἐπιμήκη καὶ διατέμενεται λοξῶς, ὥστε τὰ ἄκρα τῆς τομῆς νὰ διήκωσι πρὸς τὰ ἄνω καὶ πρὸσω. Αὕτη δὲ τοῦ δέρματος ἡ γέφυρα ἀπολύεται ὅλως καὶ κατὰ τὴν ῥάχιν τοῦ καυλοῦ μόνον συνεχομένη, ἐπάγεται ὑπὲρ τὴν πληγὴν καὶ τὴν σύριγγα πρὸς τὰ πρὸσω, καὶ συνάπτεται μετὰ τῆς πληγῆς τῆς βαλάνου διὰ λεπτῶν περιελάδων ῥαφῶν· ἡ δὲ ὀπίσθιος τετραυματισμένη ἐπιφάνεια καλύπτεται με λεπτοφυῆ μοτὸν καὶ με ταινίας κολλητικῆς ἐμπλάστρου, ὑποκάτω δὲ τοῦ ὀπισθίου χεῖλους τοῦ δερματίνου δακτυλίου ὑποβάλλεται τειμάχιον κηρίου πρὸς ἀποχέτευσιν τῶν παρὰ τὸν καθετήρα ἀποσταζόντων οὐρῶν. Ἀποφεύγομεν δὲ τὴν φλεγμονὴν πρὸς ταῖς ἀρχαῖς μὲν διὰ ψυχρῶν, ὕστερον δὲ διὰ χλιαρῶν ἐκ μολυβδίνου ὕδατος συγκαμιμένων ἐπιθεμάτων. Τὸ δὲ ἐκ τοῦ στόμιου τῆς οὐρήθρας κατακρεμμάμενον ἄκρον τοῦ ῥάμματος ἐξελκύομεν μεθ' ἡμέρας, ὅταν διακόψῃ τὰ χεῖλη τοῦ διαρραφέντος συριγγίου. Ἐν μιᾷ μὲν περιπτώσει ἐπέτυχεν ὁ Διεφεμβάχιος κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον, ἐν ἑτέρᾳ δὲ ἀπέτυχεν ἕνεκα στύσεων τοῦ καυλοῦ καὶ ἐξακογτίσεων τοῦ σπέρματος.

Πολλοὺ λόγου δέξιαν ἴσασιν μεγάλου ἐλλείμματος τῆς οὐρήθρας διὰ μεταμοσχεύσεως τοῦ δέρματος γενομένην, διεκοίνωσεν ὁ Σεγαλάς (Segalas, Lettre, à Mr. Dieffenbach Sur l' urethroplastique. Paris. 1840). Ὅλον τὸ μεταξύ τοῦ ὀσχείου καὶ τῆς βελάνου μέρος τῆς οὐρήθρας ἦτο διεφθαρμένον, καὶ περιείχετο ὑπὸ πλέγματος οὐλώδους σκληροῦ καὶ σπιλποῦ. Ὁ ὄσχεος ἐρυθρὸς καὶ εὐαίσθητος, καὶ ἐπὶ τὰ πρόσω τοῦ περιναίου ὑπῆρχον πολλὰ καὶ μεγάλα συρίγγια, ἐξ ὧν ἀπέέρσον οὔρα δὴρώδη. Κατ' ἀρχὰς μετεχειρίσθη καταπλάσματα καὶ τὴν ἐναίμον διαστολὴν τῶν συριγγίων τούτων. Ἐπειτα δὲ εὐοδιάσας ἐντεῦθεν ἐλαστικὸν καθετήρα εἰς τὴν κύστιν, καὶ δυνάμενος ἤδη νὰ ἐξοχευῆ δι' αὐτοῦ ἀδιαλείπτως τὰ οὔρα, ἀπέκοψε τὰ οὐλώδη χεῖλη τοῦ ἐλλείμματος τῆς οὐρήθρας, σχηματίσας διὰ τῆς ἀποκοπῆς ταύτης τραύμα μέγα ἐπικάρσιον, οὗ τὸ μὲν ὀπίσθιον χεῖλος τὸ πρόσθιον τραυματικὸν χεῖλος τοῦ ὀσχείου, τὸ δὲ πρόσθιον τὸ ὀπίσθιον τῆς ἀκροποσθίας ἀπετέλει. Ὅπως δὲ θυνηθῆ νὰ καταστήσῃ ὑπεικτικώτερον τὸ στόμιον τῆς οὐρήθρας καὶ εὐρύτερον, διέτχασεν αὐτὸ κατὰ τὴν πρόσθιον αὐτοῦ πλευρὰν μέχρι τῆς στεράνης τῆς βελάνου, καὶ συνῆψεν ἔπειτα τὴν ἀκροποσθίαν μετὰ τοῦ ὀσχείου δι' ἑπτὰ περιειλάθων ῥαφῶν. Ἡ ἔνωσις ἐπέτυχε καλῶς, ἐξαιρουμένου μικροῦ τινος μέρους, ὅπερ μετὰ ματαίας καὶ πολυχρονίους δοκιμὰς διὰ καυτηρίσεων, διὰ πίεσεως καὶ διὰ δι' ἄμματος ῥαφῶν, ἐπέτυχε τέλος ν' ἀποφράξῃ ἐντελῶς διὰ τοῦ διὰ καθαρίδων βάμματος. Τὰ κατὰ τὸ περιναίου συρίγγια μετὰ τὴν ἀνωφελεῖ ἰσχύον τῶν ῥαφῶν καὶ καυτηρίσεων ἐπέτυχεν ὡσαύτως ν' ἀποφράξῃ διὰ τῆς ἐμβολῆς τοῦ καθετήρος.

Πρὸς ἐξασφάλισιν δὲ τῆς ἐπιτυχίας τῶν ἐπὶ ἐπισήμῳ φθορᾷ τοῦ προσθίου μέρους τῆς οὐρήθρας μεγαλειτέρων ἐγχειρήσεων πρὸς ἀποφυγὴν τῆς καθέσεως τῶν οὔρων καὶ πρὸς ταχεῖαν ἔνωσιν τῶν διὰ τῆς ἐναίμου ῥαφῆς συνηγμένων χειλῶν, ὁ Διεφεμβάχιος λέγει, νὰ διατρυπῶμεν τὴν οὐρήθραν κατὰ τὸ ὀπίσθιον αὐτῆς μέρος, καὶ νὰ ἐξοχετεύωμεν ἐντεῦθεν τὰ οὔρα ἀπὸ τῆς κύσεως διὰ τινος ἐντεῦθεν εὐοδιαζομένου καθετήρος. Εὐοδιάζομεν λοιπὸν εἰς τὴν κύστιν ἐλαστικὸν καθετήρα ὡς δυνατόν στερεόν, καὶ φέρομεν αὐτὸν κατὰ βάθος τῆς κύστεως, ἕως ἂν τὸ ἐρυθρὸν αὐτοῦ κομπίον φθάσῃ εἰς τὸ στόμιον τῆς οὐρήθρας. Ἐπειτα δ' ἐμβάλλομεν τομὴν ἐπικαρσίαν ὅσον δακτύλου μεγάλην· ἐμβάλλομεν δὲ ταύτην ἐγγυτάτω μὲν πρόσθεν τοῦ ὀσχείου, ὅταν τὸ διὰ τῆς ἐγχειρήσεως ἀποφρασσόμενον στόμιον τῆς σύριγγος κεῖται πολὺ πρὸς τὰ πρόσω, ὅπισθεν δὲ τοῦ ὀσχείου καὶ πρόσθεν τοῦ περιναίου, ὅταν τὸ στόμιον τῆς σύριγγος κεῖται μᾶλλον πρὸς τὰ ὀπίσω· ἐμβάλλομεν δὲ αὐτὴν αἶροντες πρῶτον τὸ δῆγμα εἰς πτυχήν, καὶ διαιροῦντες ἔπειτα τὸν ὑποκείμενον κυτταρῶδη ἰστόν, ἀνατείνοντες αὐτὸν μὲ τὴν λαβίδα, εἴτα δὲ τὴν κάτω πλευρὰν τῆς οὐρήθρας ἐπικαρσίως κατὰ τοῦ καθετήρος. Ἐὰν δὲ ἡ τομὴ γείνη πρὸς τὰ πρόσω, διαιρεῖται φυσικῶ τῷ λόγῳ τὸ συριγγῶδες σῶμα τῆς οὐρήθρας. Κατὰ τὴν αὐτὴν δὲ ὑφήγησιν τῆς διαιρέσεως τῆς οὐρήθρας διατένομεν μικρὸν τι ὑπὲρ τὸ ἥμισυ καὶ τὸν ἐγκείμενον ἐλαστικὸν καθετήρα, καὶ ἀνατείναντες ἔπειτ' αὐτὸν γονατοειδῶς μὲ τὴν λαβίδα,

διατέμνομεν αὐτὸν ὄλως· εἶτα δὲ ἐξελκύομεν τὸ μὲν πρόσθιον αὐτοῦ τῶν διαιρεθέντων ἄκρων διὰ τοῦ στομίου τῆς οὐρήθρας, τὸ δὲ ὀπίσθιον, δι' οὗ μέλλουσι νὰ ἐξοχετεύωνται τὰ οὖρα, διὰ τῆς ἤδη γενομένης τομῆς ὅσον δακτύλων τινῶν πρὸς τὰ ἔξω. Διὰ τοῦ χείλους δὲ τούτου διείρομεν ἔπειτα ἰσχυρὸν καὶ μακρὸν μεταξωτὸν ῥάμμα, καὶ σχηματίσαντες ἐν αὐτῷ διὰ στενῆς ταινίας κομπιόν, στηρίζομεν τὸ ῥάμμα εἰς τὴν λαγόνα. Τὸ στόμιον τούτου ἀποφράσσομεν καὶ κενοῦμεν τὰ οὖρα κατὰ πᾶσαν δευτέραν ἢ τρίτην ὥραν. Ἀφ' οὗ δ' ἔπειτα συνουλωθῆ ἔντελῶς τε καὶ στερεῶς τὸ διὰ τῆς πλαστικῆς ἐγχειρήσεως ἀποφραχθὲν ζῶμιον τῆς σύριγγος, ἐξελκύομεν τὸν καθετήρα ἀπὸ τοῦ στομίου τῆς ἐμβληθείσης τομῆς, καὶ εὐοδιάσαντες καθετήρα ἀπὸ τοῦ στομίου τῆς οὐρήθρας εἰς τὴν κύστιν, ἀποφράσσομεν, ὅπερ ἐπράξαμεν διὰ τῆς τομῆς, τεχνητὸν συρίγγιον. Ἡ ἴασις αὐτοῦ γίνετ' εὐκόλως ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ διὰ κατ' ἐπανάληψιν γενομένης καυτηριάσεως.

Ὁ Κ. Βίλλος ἐπεχείρησεν ἐν οὐρήθρᾳ τινος, ἣν κατέφθειραν κατὰ μέρος Ἑλληὶ διὰ βάθους ἀναδιβρώσκοντα, νὰ διανοίῃ νέον πόρον τόνδε τὸν τρόπον· ἐξ ἑνὸς μὲν μέρους παρέπεμψε διὰ τοῦ συριγγώδους πόρου αὐλακομήλην εἰς τὴν οὐρήθραν, ἐξ ἑτέρου δὲ εὐοδίασε διὰ τοῦ στομίου τῆς οὐρήθρας σωληνάριον ἐξ ἀργύρου ὅσον ἐξ δακτύλων μακρὸν, (ὅπερ ἐνεδέχετο μῆλην μεταλλίνην καὶ τρίγωνον ἀκίδα) μέχρις οὗ ἤρχετο τὸ συρίγγιον· ὧθῶν δ' ἔπειτα παρὰ τὸν πρότερον πόρον τῆς οὐρήθρας διὰ μέσου τοῦ κυρίου σώματος τοῦ καυλοῦ τὴν ἀκίδα μετὰ τοῦ σωληναρίου ἔφερον αὐτὴν πέραν τοῦ συριγγίου εἰς τὴν αὐλακὴν τῆς μῆλης, ἦγον ἐν τὸν φυσικὸν πάλιν πόρον τῆς οὐρήθρας· τὸ σωληνάριον δὲ μένειν, ἕως οὗ ἐτυλόθη ὁ διανοίγεις πόρος. Ἐν καιρῷ τῆς ἐγχειρήσεως ταύτης οὐδὲμία συνέβη αιμαρραγία, τὰ δὲ μετὰ τὴν ἐγχείρησιν ἐπακόλουθα δὲν ἦσαν ἐπίσημα, ἀπέμεινον ὁμοίως μικρὸν τι στόμιον κατὰ τὸν πρῶτον συριγγώδη πόρον.

§. 112.

Ἡ δὲ τελεία κατὰ τὸ ὀπίσθιον μέρος τῆς οὐρήθρας γινομένη οὐροχόος σύριγξ, ἥς τὸ ἔνδον στόμιον καθήκει, ὅτε μὲν εἰς τὸν βολθόν, ὅτε δὲ εἰς τὴν ὑμενώδη ἢ εἰς τὴν προστατικὴν μοίραν τῆς οὐρήθρας (σύριγξ οὐρηθροπεριναία), γεννᾶται ἢ ἐκ προηγουμένης ἀτελοῦς ἐσωτερικῆς (§. 93.) σύριγγος, ἢ μετ' ἀπόσαξιν τῶν οὕρων γενομένων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ διὰ ῥῆξιν τῆς οὐρήθρας ἕνεκα σενωμάτων ἢ θλάσεως αὐτῆς, ἢ ἕνεκα λιθῶν, σφοδρᾶς φλεγμονῆς καὶ ἐλκώσεως τῆς οὐρήθρας. Τὸ δὲ ἔξω στόμιον τῆς σύριγγος ταύτης κεῖται ὅτε μὲν εἰς τὸ περιναίον πλησίον τῆς ἀπευθυσμένου ὅτε δὲ εἰς τὸν καυλὸν ἢ εἰς τὸν κενεῶνα. Πολλάκις δὲ ὑπάρχουσι καὶ πλειότερα στόμια εἰς τοὺς ἡδὴ ῥηθέντας τόπους, ἅπερ συνήθως συγκοινωνοῦσι μετὰ τοῦ ἑνὸς ἔνδον στομίου. Βισὶ δὲ κοινῶς αἱ σύριγγες αὐταὶ μετὰ σκληρίας ἐπισήμιου κατὰ τὴν περιοχὴν αὐτῶν, μετὰ σκληρίας τοῦ περιναίου ὄλου καὶ τοῦ ὀσχεοῦ αὐτοῦ. Τὰ οὖρα δὲ κενοῦνται δι' αὐτῶν ἢ

κατὰ μέρος μόνον, καθ' ὃν καιρὸν γίνεται ἡ κένωσις αὐτῶν, ἢ καθόλου, καθ' ἣν περιπτώσιν, χρονίου ὄντος τοῦ πάθους, συστέλλεται καὶ διαρρίκνυται τὸ πρὸ τῆς σύριγγος μέρος τῆς οὐρήθρας· ἐὰν δὲ εἰς πεπαλαιωμένα στενώματα γείνη παράλυσις τοῦ αὐχένος τῆς κύστεως, ἀπορρέουσι τὰ οὔρα διὰ τῆς σύριγγος ἀδιακόπως καὶ ἀκουσίως. Τῆς σύριγγος δὲ καὶ τῶν αὐτῆς μορίων ὁ ἀδιάκοπος ἐρεθισμὸς, ἢ πύησις κ. τ. λ. ἐπάγει κατὰ μικρὸν ἐπίσημον τῆς ἕξεως ὄλην πάθησιν, ἐξ οὗ ὁ πάσχων ἰσχυαίνει, ἢ πέψις αὐτοῦ γίνεται κακῆ, καὶ ἐκ τῆς ἐλαχίστης ἀφορμῆς γεννῶνται παρעזסμοὶ βραχεῖς μὲν τὸ πλεῖστον, ἀλλὰ σφοδροί.

§. 113.

Ἐπειδὴ δὲ αἱ σύριγγες αὗται εἰσὶ μετὰ στενωμάτων τῆς οὐρήθρας τὸ πλεῖστον, ἢ πρώτη ἔνδειξις εἶναι ν' ἀνευρῶμεν αὐτὴν δι' ἐμβολῆς κηρίων, ἐλαστικῶν κηρίων καὶ καθετήρων ἕως ἂν αὕτη λάβῃ τὴν φυσικὴν εὐρυχωρίαν, ἐξ οὗ, πρὸς παροχέτευσιν οἰκίαν τῶν οὔρων ἀπὸ τῆς σύριγγος, ὠφελεῖ ὁ εἰς τὴν κύστιν εὐοδισμὸς ἐλαστικοῦ καθετήρος δι' οὗ κενοῦμεν κατὰ καιροῦς τὰ οὔρα. Ἐὰν λοιπὸν εἰς τὴν θεραπείαν ταύτην φροντίσωμεν πρῶτον μὲν περὶ τῆς ἄρσεως παθήσεως τινος, σχέσις αἰτιολογικὴν ἐχούσης πρὸς τὴν θεραπευομένην πάθος, δεύτερον δὲ περὶ τῆς καθαριότητος καὶ ἐλαττώσεως τοῦ ἐρεθισμοῦ τῶν περιῆ τῆς σύριγγος μορίων δι' ἐπιθεμάτων, διὰ θερμῶν λουτρῶν, διὰ προσβολῆς βοδελῶν κ. λ. καὶ ἐὰν τονώσωμεν ἐπὶ μᾶλλον τὸν ἄρρωστον καὶ ἀφαιρέσωμεν ἐντυχὸν εἰς τὴν σύριγγα ἀλλότριον σῶμα, ἢ ἴασις τῶν συρίγγων τούτων γίνεται αὐτομάτως χωρὶς νὰ πράξωμεν τι πλεόν πρὸς ταύτας.

Περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς καθέσεως καθετήρων εἰς τὴν θεραπείαν τῶν συρίγγων τῆς οὐρήθρας διαφέρουσιν αἱ γνώμαι τῶν ἰατρῶν, ἐξ ὧν ὁ Ὑντιρος, Β. Βέλλος, Ῥίχτερος καὶ ἄλλοι ἀποδοκιμάζουσι τοῦτο λέγοντες, ὅτι ὁ καθετήρ, πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ, πρέπει νὰ ἀναπληρῇ ὅλην τὴν οὐρήθραν, ἀλλὰ τοῦτο ποῖων διατελεῖ ἀπ' ἀλλήλων τὰ χεῖλη τῆς σύριγγος καὶ οὕτως ἐμποδίζει τὴν ἴασιν αὐτῆς, ἐὰν δὲ ἐκ τοῦ ἐναντίου ἢ λεπτός, τὰ οὔρα ὑπορρέουσι παρὰ τὰς πλευράς αὐτοῦ καὶ ἔρχονται εἰς συναφείαν μετὰ τῆς σύριγγος· δεύτερον δὲ, λέγουσιν, ὅτι ὁ καθετήρ ὑπερινοχλεῖ πολλοὺς τῶν ἄρρώστων καὶ βλάπτει ἐρεθίζων ἀδιακόπως τὰ μόρια, καὶ ὅτι ἐκ πείρας γνωρίζομεν, ὅτι αἱ κατὰ τὴν οὐρήθραν σύριγγες, ὅταν ὁ πόρος αὐτῆς ἢ κατὰ φύσιν πλατύς, ἴσονται καὶ ἄνευ τῆς καθέσεως τοῦ καθετήρος. Ἄλλ' ἐπειδὴ ὁμοίως γνωρίζομεν, ὅτι ἡ πέτρα μαρτυρεῖ καὶ τὸ ἐναντίον, πρέπει νὰ παραιτῶμεν τὴν κάθεισιν τοῦ καθετήρος εἰς τὴν οὐρήθραν, ὅταν τὸ ἐντὸς στομίον ἢ μικρὸν, καὶ ὅταν ἡ κάθεισις τοῦ καθετήρος ὑπερινοχλῇ τὸν ἄρρωστον οὕτως, ὥστε εἶναι τῶν ἀδυνάτων ν' ἀναπληρώσῃ οὗτος ὅλον τῆς οὐρήθρας τὸν πόρον, καὶ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ὑπόρρυσιν τῶν οὔρων διὰ τῆς σύριγγος, ἄλλως δὲ δυνάμεθα καὶ ὀφείλομεν νὰ δοκιμάζωμεν τὴν κάθεισιν τοῦ καθετήρος, ὅταν ὑπάρχῃ τὸ ἐναντίον, καὶ ὅταν βλέπωμεν, ὅτι ἐκ τῆς ἴασεως τοῦ ἐντὸς στομίου τῆς σύριγγος στενοῦται ὁ πόρος τῆς οὐρήθρας. Ἀποδοκιμάζομεν

δὲ τὴν κάθεισιν τῶν κηρίων καὶ τῶν καθετήρων μόνον, ὅταν αἱ σύριγγες αὐταὶ ὦσιν ἔγκονοι ἑλκώσεως τῆς οὐρήθρας ἄνευ στενώσεως αὐτῆς (ἴδ. §. 93). Ἐπειδὴ τότε τὰ τε κηρία καὶ οἱ καθετήρες αὐθάνουσι τὴν ἑλκωσιν καὶ τὸν τοπικὸν καὶ καθολικὸν ἐρεθισμὸν ἔσω δὲ προποτίζομεν τὸν ἄρρωστον τὰ οἰκτεῖα εἰς τὴν ἐνεργῶσαν αὐτοῦ δύναμιν.

§. 114.

Ἐὰν δὲ τῆς σύριγγος ἡ ἴασις, καὶ λαβούσης τῆς οὐρήθρας τὴν φυσικὴν αὐτῆς εὐρύτητα, δὲν γίνηται διὰ τὴν τυλῶδῃ ἢ ἄλλῃν τιν' αὐτῆς ποιότητα, καὶ ἔὰν τὸ πύον ἢ τ' ἀποστάζοντα παρὰ τὸν καθετήρα οὖρα συλλέγωνται εἰς τὴν σύριγγα, πρέπει ἐπὶ αὐλακομήλης διὰ τῆς σύριγγος εὐοδιασθείσης καὶ μετὰ τῆς αὐλακος τοῦ διὰ τῆς οὐρήθρας εἰς τὴν κύστιν εὐοδιασθέντος καθετήρος εἰς συνάφειαν ἑλθούσης, νὰ διαστείλωμεν μὲ μαχαίριον τὴν σύριγγα τοιοιτοτρόπως, ὥστε ἡ τομὴ νὰ ἔχη σχῆμα χώνης, καὶ ἡ κορυφὴ αὐτῆς ν' ἀπευθύνηται πρὸς τὸ ἔνδον στόμιον τῆς σύριγγος. Ἐὰν δὲ ὡς πλείονες συριγγῶδεις πόροι, πρέπει νὰ διαιρεθῶσιν ἅπαντες μὲ τὸ μαχαίριον ἐπὶ τῆς ὑποβληθείσης αὐλακομήλης. Ἐὰν δὲ τὸ ἔνδον στόμιον τῆς σύριγγος ἢ μάλα τυλῶδες, ἐνὰμεθα ν' ἀμύζωμεν, ἢ νὰ ἐπιθρέξωμεν αὐτὸ μὲ τὸ διὰ καθαρῶδων βάμμα, τὴν δὲ πληγὴν ἔπειτα ἀναπληροῦμεν πρῶως μὲ μωτὸν, ὃν στηρίζομεν μὲ ταινίας τοῦ κολλητικοῦ ἐμπλάστρου καὶ μὲ τρωσείδῃ (παραπλήσιον τῷ στοιχείῳ T) ἐπίδεσμον, ἢ καλύπτομεν αὐτὴν μόνον μὲ σπόγγον εἰς ὕδωρ θερμὸν διάβροχον ἢ πληγὴ ἀναπληροῦται ἀπὸ τοῦ πυθμένους κεγχροειδῶν σαρκῶν, ὧν τὴν ἀπούλωσιν προάγομεν ἐπιφαυόντες αὐτὰς μὲ τὸν χυτὸν νιτρικὸν ἄργυρον.

§. 115.

Ἐὰν δὲ τὸ στένωμα τῆς οὐρήθρας ἢ τοιοῦτον, ὥστε, ἕως ἂν ἱαθῇ ἡ σύριγξ, δύναται νὰ ἐπαγάγῃ μεγάλα καὶ ἐπιφοβὰ δεινὰ εἰς τὸν ἄρρωστον, οὐδὲν ἔχομεν νὰ πράξωμεν ἄλλο, εἰμὴ νὰ εὐοδιάσωμεν εἰς τὴν οὐρήθραν αὐλακωτὸν καθετήρα μέχρι τοῦ στενώματος, ὃν κρατεῖ βοηθὸς ἀμετακινήτως, ἔπειτα δὲ ἐμβάλλομεν αὐλακομήλην εἰς τὴν σύριγγα μέχρι τοῦ ἐν τῇ οὐρήθρᾳ στομίου αὐτῆς, καὶ οὕτως ἔπειτα νὰ ἐντέμνωμεν τὸν πόρον τῆς σύριγγος καὶ αὐτὸ τὸ στένωμα τῆς οὐρήθρας. Ἐὰν ὁμός ὁ πόρος τῆς σύριγγος δὲν φέρῃ εἰς τὸ στένωμα τῆς οὐρήθρας, τότε τέμνομεν ὅλα τὰ ἐπικείμενα ἀπαλὰ μόρια πρὸς τὸ πέρας τοῦ εὐοδιασθέντος διὰ τῆς οὐρήθρας αὐλακωτοῦ καθετήρος προωθοῦντες αὐτὸν ἄχρι τῆς κύστεως, εἰς τὴν ὕστερον εὐοδιάζομεν ἑλαστικὸν καθετήρα. Ὅταν δὲ ἡ οὐρήθρα ἢ κατὰ τὸν τόπον τοῦ στενώματος ὅλως ἀποπεφραγμένη καὶ ἠλλοιωμένη, εὐοδιάζομεν εἰς τὴν οὐρήθραν αὐλακωτὸν καθετήρα μέχρι τοῦ στενώματος, ὡς καὶ ἀνωτέρω εἴρηται, ἀπογυμνοῦμεν ἔπειτ' αὐτὸ διατέμνοντες εἰκότως

ὅλα τὰ ἐπικείμενα ἀπαλὰ μόρια, καὶ συλλαβόντες μὲ λαβίδα ὅλον τὸ ἀλλοιωθὲν τῆς οὐρήθρας μέρος, ἀποτέμνομεν αὐτὸ μὲ τὸ μαχαίριον ἢ μὲ τὸ ψαλίδιον, καὶ εὐοδιάζομεν εἰς τὴν κύστιν διὰ τῆς οὐρήθρας ἐλαστικὸν καθετήρα, στηρίζοντες αὐτὸν κατὰ τὸ εἶκόσ· τὴν δὲ πληγὴν ἀναπληροῦμεν ἔπειτα πρῶως μὲ μοτὸν ἢ σκεπάζομεν αὐτὸν μὲ σπόγγον διάβροχον. Ἢ ἐγγείρησις εἶναι πάντοτε δύσκολος καὶ κινδυνώδης· αἰμορραγία ἐπίσημος, φλεγμονὴ σφοδρὰ, πύησις καταπονοῦσα κ. τ. λ. δύνανται νὰ εἶναι τὰ ἐπακόλουθ' αὐτῆς. Ἀλλὰ καὶ σπανιώτατα γίνεται ἀναγκαῖα, ἔπειδὴ διὰ τῆς προσηκούσης ἐπιμελείας καὶ ἐπιμονῆς δυνάμεθα νὰ καταπονήσωμεν τὰ ἐπισημότερα στενώματα καὶ δι' ἀρκίων ἐντομῶν ν' ἀφαιρέσωμεν ὅλα τ' ἀντικείμενα εἰς τὴν ἴασιν ἐμπόδια.

§. 116.

Εἰς σύριγγα δὲ τῆς οὐρήθρας ἢ τῆς κύστεως, ἧτις ἀναστομοῦται εἰς τὸ ἀπευθυσμένον ἔντερον καὶ εἶναι βλάβης ἔκγονος γενομένης ἐκ τῆς κυρσετομίας, ἐκ τῆς παρακεντήσεως τῆς κύστεως διὰ τοῦ ἀπευθυμένου, ἐξ ἀπειροκάλου καθητηρισμοῦ, ἢ ἐκ μακρῶς ἐν τῇ κύστει διαμονῆς τοῦ καθετήρος, ἢ ἐξ ἀλλοτρίων σωμάτων ἐν τῷ ἀπευθυμένῳ· ἢ εἶναι διαπύησεως ἔκγονος εἰς γηραιούς μάλιστα ἀνθρώπους κ. ο. κ. ἀπορρέουσι τὰ οὖρα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ τοῦ ἀπευθυμένου ἐκ τούτου δὲ γίνεται φλεγμονὴ, ἀνάδαρσις καὶ ἐνέργεια ἐπιβλαβῆς εἰς τὴν καθόλου ἕξιν τοῦ σώματος, ἢ ἐξέρχεται τῆς οὐρήθρας ἐν καιρῷ ἀποπατήσεως ὀλίγον λεπτῆς κοπρανώδους ὕλης, πολλάκις δὲ μόνον φύσαι, ἢ πυρῆνες μῆλων, βοτρυῶν καὶ αὐτῶν τῶν κερασιῶν, ὡς ἅπαξ ἴδον. Ἐὰν εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην τὸ στόμιον τῆς σύριγγος ἢ μικρὸν καὶ ἀρτιγενές, ὁ δὲ ἄρρώστος εὐέκτης καὶ οὐχὶ γέρων, δυνάμεθα νὰ ἐλπίσωμεν ἀπόφραξιν τῆς σύριγγος δι' ἐπιμόνου ἐμβολῆς ἐλαστικοῦ καθετήρος εἰς τὴν κύστιν, ὃν στηρίζομεν ἀσφαλῶς καὶ κρατοῦμεν ἀνοικτόν· διὰ κοιτάσεως τοῦ ἄρρώστου ἐπὶ τὴν πλευρὰν καὶ ἀνυψωμένα τὰ πηγαῖα ἔχοντος, διὰ κενώσεως καὶ καθάρσεως τοῦ ἀπευθυμένου μὲ κλύσματα δι' ἰσυχίας μεγάλης καὶ τονώσεως τοῦ ἄρρώστου. Ἀλλ' ὅμως σπανίως ἐπιτυγχάνεται τοῦτο εἰς γηραιότερους μάλιστα ἀνθρώπους (1). Ἐὰν δὲ αὕτη ἢ βλάβης τοῦ ἀπευθυμένου ἐκ τῆς κυρσετομίας ἔκγονος, ἢ διαίρεσις τοῦ ἀπευθυμένου ἀπὸ τοῦ τόπου τῆς

(1) Ὁ Δεσῶλος καὶ Δυπύτρενος μετεχειρίσθησαν ἐπιφελῶς τοῦτο. Ὁ Ζάγγης κρίνει τὴν μέθοδον ταύτην προτιμωτέραν τῆς διὰ τῆς διαίρεσεως τοῦ ἀπευθυμένου· ἀλλ' ἐγὼ οὐδέποτε ἴδον ἴασιν ἐκ τῆς ἀγωγῆς ταύτης. Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ σύριγγη ἐγενέιν ἐκ κυρσετομίας παρ' ἄλλου ἰατροῦ ἐνεργηθείσης, ἴδον βεῖ αὕτη ἐπέμεινεν ἀνίατος διὰ τῆς ἐμβολῆς τοῦ καθετήρος, ἰάθη δ' ἔπειτα μετὰ παρέλευσιν ἡνέδ· καὶ ἡμίσεος ἔτους αὐτόματος.

βλάβης μέχρι τοῦ πέρατος αὐτοῦ εἶναι ἡ ὠφελιμωτέρα ἀγωγή (1). Ὁ Δυπιύτρηνος ἰατρῆυσε τὰς τοιαύτας κατὰ τὸ ἀπευθυσμένον σύριγγας ἐντελῶς ἢ ταύλαχιστον. ἔμετρίασεν αὐτὰς ἐπισήμως ἐπικαίων τὸν πόρον αὐτῶν ἄχρι τῆς κύστεως μὲ τὸ πεपुरακτωμένον σιδήριον, ἢ μὲ τὸν χυτὸν νιτρικὸν ἄργυρον, ἀφ' οὗ πρῶτον, παραπέμπων εἰς τὸ ἀπευθυσμένον τὴν διόπτραν αὐτοῦ ἐλαιοβραχῆ, ἀνακαλύψῃ τὸ στόμιον αὐτῶν ἀκριβῶς. Μετὰ παρέλευσιν ὥρων ὀκτὼ καὶ τεσσαράκοντα ἐπικαίει τοῦτο καὶ αὐθις, καὶ κελεύει τὸν ἄρρωστον ποτὰ διαφυκτικὰ, κλύσματα μαλακτικὰ καὶ πεφυλαγμένως ἐνιέμενα, καὶ κάθεισιν ἐλαστικῆς καθετήρος ἔμμονον. Πέντε δὲ ἕως ἑξ καυτηριασμοὶ ἀρκουσι πολλάκις νὰ βελτιώτῳσι τὸ κακὸν διὰ μεγάλης ἐλαττώσεως τῆς ἀπορροῆς τῶν οὔρων. Ἡ δὲ ἐπικαυσις μὲ τὸν χυτὸν νιτρικὸν ἄργυρον εὐκολύνεται πολὺ διὰ τῆς διαιρέσεως τοῦ σφιγκτήρος ἐπὶ τὴν μίαν ἢ ἐπ' ἀμφοτέρας τὰς πλευρὰς (κατὰ τὸν Ἰαίγηρον).

§. 117.

Αἱ δὲ εἰς τὸν γυναικεῖον καλεῖται ἀναστομουμένην σύριγγας τῆς κύστεως εἰσὶν ἔχοναι φλεγμονῆς, γαγγραινῆς ἢ ρήξεως τοῦ κολεοῦ, καὶ τῆς κύστεως διὰ δυστοκίαν, καθ' ἣν ἡ κεφαλὴ τοῦ τικτομένου ἐπιμένει ἐπὶ πολὺ χρόνον διάστημα ἔμπεκαρμένη, ἢ διὰ τοκετὸν γενόμενον χρήσει τῶν χειρουργικῶν ὀργάνων, ὅπου μετὰ παρέλευσιν ὥρων δύο καὶ δέκα ἕως ἡμερῶν δέκα καὶ τεσσάρων ἀποπίπτει ἡ γαγγραινώδης ἐσχάρα, καὶ γίνεται ἡ σύριγγξ. Σπανιώτερον δὲ γεννᾶται αὕτη διὰ βλάβην τῆς κύστεως καὶ τῆς προσθίου πλευρᾶς τοῦ κολεοῦ διὰ χειρουργικῶν ὀργάνων, ἢ δι' ἀκιδωτῶν ὀστέων τοῦ κρανίου τοῦ ἐξεγκεφαλιζομένου ἐμβροῦ, δι' ἐγχειρήσεων, ὅτε ἡ κυσετομικὴ καὶ ἡ παρακέντησις τῆς κύστεως διὰ τοῦ κολεοῦ, δι' ἔλκωσιν τῆς κύστεως ἕξ ἐπιμόνου πίεσεως τοῦ καθετήρος ἢ λίθου βραχέος καὶ γωνιώδους, δι' ἔλκωσιν βλεννοποιοῦ θύλακος (κατὰ τὸν Διεφμεβάχιον) κ. τ. λ. Τὸ στόμιον τῆς σύριγγος εἶναι τὸ πλεῖστον μετὰ φθορᾶς τῆς οὐσίας. Αἱ ἐκ τῆς σύριγγος ταύτης ἐνοχλήσεις εἰσὶ μέγισται· ὁ κολεός, αἱ μεγάλαι καὶ μικραὶ νύμφαι, ἡ ἔνδον πλευρὰ τῶν μηρῶν εἰσὶν ἀνεξασμένα διὰ τὸν ἀδιάκοπον ἐρεθισμόν ἐκ τῶν ἀπορρέοντων διὰ τῆς σύριγγος καὶ τοῦ κολεοῦ οὔρων, καὶ κατεσπαρμένα μὲ φλυκταινώδες ἐξάνθημα καλοῦσι τε καὶ κνίζουσι. Πολλάκις δὲ συλλέγεται ἀναμέσον τῶν

(1) Ὁ δὲ Κώπηρος πρὸς Ἰασιὺν σύριγγας κατὰ τὴν οὐρήθραν καὶ τὸ ἀπευθυσμένον οὔσης ἐνέβαλε διὰ τῆς οὐρήθρας καθετήρα αὐλακωτὸν καὶ ἐνέτεμε πλησίον τῆς ραφῆς πρὸς τὸ ἐριστερὸν πυγαῖον βαθύτατα, ἕως οὗ ἠσθάνθη τὴν αὐλακὰ τοῦ καθετήρος, ἔπειτα δὲ διώσας μαχαίριον διάστομον ἀναμέσον τῶν προστατῶν καὶ τοῦ ἀπευθυσμένου, διέπει τὸν πόρον τῆς ἀναστομουμένης ἀπὸ τῆς οὐρήθρας εἰς τὸ ἀπευθυσμένον σύριγγας.

μεγάλων καὶ μικρῶν νυμφῶν ὕλη λιθώδης, ἥτις ὑπερενοχλεῖ τὴν ἀσθενῆ. Ἐκ τῆς ἀδιακόπου δὲ καταβρέξεως τῆς ἀσθενοῦς, τῶν ἱματίων, τῆς κλίνης αὐτῆς κ. τ. λ. ἀποπέμπεται δυσωδία μεγίστη περὶ αὐτὴν, μὴ ἀφαιρουμένη οὔτε διὰ μηχανήματός τινος, οὔτε διὰ τῆς μεγίστης καθαριότητος, ὥστε ἡ ἀσθενής, ὄχληρά καὶ ἀφόρητος εἰς ἑαυτὴν τε καὶ εἰς τοὺς περὶ ἑαυτὴν γινομένη, καταδικάζεται εἰς τὸν πικρότατον ἀποχωρισμὸν τῶν ἀνθρώπων. Ἡ κύστις ἀποβάλλει κατὰ μικρὸν τὴν φυσικὴν εὐρυχωρίαν καὶ ἡ οὐρήθρα δύναται νὰ στενωθῇ.

§. 118.

Αἱ σύριγγες αὗται εἰσὶν εὐδιάγνωστοι πάντοτε ἐκ τε τοῦ τρόπου τῆς γενέσεως αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν ἤδη ῥηθέντων σημείων, καὶ ἡ διάγνωσις αὐτῶν γίνεται πάντοτε βεβαιωτάτη διὰ τῆς ἐξετάσεως. Παραπέμποντες λοιπὸν τὸν δάκτυλον εἰς τὸν κολεόν εὐρίσκομεν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κατὰ τὴν μέσσην γραμμὴν τῆς προσθίου πλευρᾶς αὐτοῦ σχάσμα διαφόρως μέγα, ἡγοῦν ὅσον φακῆς ἕως δύο δακτύλων καὶ ἐπέκεινα, ἐγκάρσιον τὰ πλείους, σπανίως δὲ κάθετον, ἐγὼ τοῦλάχιστον οὐδέποτε ἴδον αὐτὸ κάθετον. Κατὰ τὸ διάφορον δὲ μέγεθος αὐτοῦ δυνάμεθα ἢ νὰ αισθανθῶμεν αὐτὸ μόνον μετὰ τὸν δάκτυλον ἢ καὶ νὰ ἴδωμεν αὐτὸ διὰ τῆς διόπτρας, ἢ καὶ νὰ ἐμβάλωμεν ἓνα ἢ πλείονας δακτύλους εἰς τὴν κύστιν ὅταν δὲ τὸ σχάσμα ἦ τόσῳ μέγα, ἢ πρόσθιος πλευρᾶ τῆς κύστεως πρόκειται εἰς τὸν κολεόν ἢ ἀναμέσον τῶν νυμφῶν ὡσανεὶ κυστεώδης ὄγκος ἐρυθρός. Τὸ σχάσμα εἶναι τὸ πλείστον ὅσον δακτύλου πέραν τοῦ στομίου τῆς κύστεως, ἐνίοτε δὲ καὶ ὑψηλότερα καὶ βαθύτερα ὅταν δὲ τοῦτο ἀντιστοιχῇ εἰς τὴν οὐρήθραν τὰ οὐρα κενοῦνται κατὰ προαίρεσιν τῆς ἀρρώστου καὶ μόνον μέρος αὐτῶν ἀπορρέει διὰ τῆς σύριγγος. Δύνανται δὲ ἀπὸ τῆς σύριγγος ν' ἀποπίπτωσι λιθάδια, καὶ νὰ σχηματίζωνται ἐπιπωρώματα εἴτε τὴν ἔνδον ἐπιφάνειαν τῆς κύστεως καὶ εἰς τὸν κολεόν ὃ δὲ πέραν τῆς σύριγγος πόρος τοῦ κολεοῦ δύναται νὰ ἔχῃ ἀπαθῶς, ἢ (ὡς πολλάκις εὐρίσκεται) νὰ στενωθῇ διαφόρως διὰ συμφύσεων, καὶ ν' ἀποφραχθῇ ὃ δὲ αὐχὴν τῆς μήτρας παρελκεται ἐνίοτε, καὶ σχεδὸν ἀφανίζεται, καὶ τὸ στόμιον αὐτῆς συμφύεται.

§. 119.

Τῶν συρίγγων τῆς κύστεως καὶ τοῦ κολεοῦ τὸ προγνωστικὸν εἶναι πάντοτε χάσιτον, ἐπειδὴ ἡ ἀκατάπαυστος ὑπὸ τῶν οὕρων κατάβρεξις τῶν χειλέων τῆς σύριγγος ἐμποδίζει τὴν συνούλωσιν αὐτῶν καθ' ὅσονδήποτε τρόπον καὶ ἂν δοκιμάσωμεν αὐτὴν, καὶ μάλιστα ὅταν ἡ σύριγξ γένη δι' ἐπισήμου φθαρᾶς τῆς οὐσῆας. Ἐπιπόθητος δὲ εἶναι καὶ πολλοῦ λόγου ἀξία

ἢ περαιτέρω τελειοποιήσις τῆς θεραπείας αὐτῶν τῶν συρίγγων διὰ τε τὴν εἰς ἄκρον ἔλθειν κατὰστασιν τῶν τοιούτων ἀσθενῶν, καὶ διὰ τὸ ἐλλειπὲς τῆς βελτιωτικῆς θεραπείας αὐτῶν διὰ τῶν οὐροδόχων μηχανημάτων κ. τ. τ. εἰ καὶ ὀλίγα τινα παραδείγματα ἐπιτυχοῦς ἰάσεως ἔχει νὰ δείξῃ ἢ εἰς τοὺς νεωτέρους χρόνους πολυειδῆς μέριμνα τῶν ἰατρῶν πρὸς ἴασιν αὐτῶν τῶν συρίγγων.

Τὰ διάφορα παρὰ τοῦ Ζονδίου καὶ ἄλλων εἰρημένα οὐροδόχα μηχανήματα, καὶ τὰ παρὰ τοῦ Βαρνησιου (Barnes) Σχμίττου, Βυρχάρδου (Burchard) Ἐάρλου καὶ Δυγησιου (Duges) πωμάτια διὰ σπόγγου καὶ ἐλαστικῆς ληκύθου, διὰ κυλινδροειδῶν ἢ ἀλλοειδῶν πεσσῶν, ἢ δι' ἐντέρου πνεύματος ἐμπλέου, ἢ οὐδὼς εἰσὶν ἀνεκτὰ, ἢ βελτιοῦσιν ἤμισα τὴν κατὰστασιν τῶν ἀσθενῶν. Ἀπαξ μόνον ἐπέτυχον νὰ ἐγκρατήσω τὰ οὐρα δι' ἐλαστικῆς ληκύθου, ἐν ἧς τῷ στομίῳ ἦτο προσηλωμένος σπόγγος, ὥστε ἡ ἀσθενὴς ἠδύνατο νὰ κενώσῃ ταῦτα προαιρετικῶς, χωρὶς νὰ γείνητ' ἔκχυσις αὐτῶν, οὔτε ἐν ᾧ ἴστατο, οὔτε ἐν ᾧ ἐβάδιζεν αὐτή.

§. 120.

Τῆς ἰάσεως τῶν συρίγγων τῆς κύστεως καὶ τοῦ χολεοῦ ἐζήτησαν νὰ κατατύχωσι κατὰ διαφόρους τρόπους 1) διὰ παροχέτευσεως τῶν οὐρῶν καὶ ἐπιπιέσεως τῆς σύριγγος 2) διὰ καυτηρίας 3) διὰ τῆς ραφῆς 4) δι' ἐνωτικῶν μηχανημάτων 5) διὰ μεταμοσχεύσεως τοῦ δέρματος.

§. 121.

Πρὸς παροχέτευσιν μὲν τῶν οὐρῶν, κατὰ τὴν παραίνεσιν τοῦ Δεσώλου εὐοδιάζομεν εἰς τὴν κύστιν καθετήρα ἐλαστικὸν καὶ εἰκότως παχύν προσαρμοζόμενον εἰς μηχανήμα, παραπλήσιον κηλεπιδέσμῳ, διὰ τινος ἐλάσματος ἀργυροῦ κινητοῦ καὶ ὁπῆν πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ καθετήρος ἔχοντος. Πρὸς προσεγγισμὸν δὲ τῶν χειλέων τῆς σύριγγος ἐμβάλλομεν στρεπτόν ἐκ λίνου ἢ δάκτυλον χειροθήκης μοτοῦ ἐμπλεον καὶ μὲ ἐλαστικὸν κόμμι ἢ κηρὸν ἐξωθεν ὑπαλειφόμενον, ἢ (κατὰ τὸν Βαρνήσιον) λήκυθον ἐλαστικὴν, εἰς ἧς τὸ πρόσθιον μέρος εἶναι λεπτόν τεμάχιον σπόγγου προσαρμένον καὶ ἢ μὲν λήκυθος ὑκαλείφειτ' ἐλαίῳ, τὸ δὲ σπογγάριον τῇ δι' ἀνθρακικοῦ ψευδαργύρου ἀλοιφῇ ἢ, ἐμβάλλομεν, (κατὰ τὸν Γύθριον) σπογγάριον, ἢ (κατὰ τὸν Ρογνέτταν) ἐλαστικὸν ὠρειδῆ πεσσόν, ἢ (κατὰ τὸν Κόξην) κύλινδρον ἐλαστικὸν κοῖλον. Δέον δὲ ταῦτα νὰ ἐμπληρῶσι μὲν, ἀλλὰ νὰ μὴ διατείνωσι τὸν χολεόν· ἢ δὲ ἀσθενὴς ν' ἀποφεύγῃ ἀείποτε τὸν ὑπτιον κοιτασμόν· σπανίως δὲ, λέγουσιν, ἐπιτυγχάνεται ἡ ἴασις, πρὶν ἂν παρέλθωσιν ἐξ μηνῶν ἡ θεραπεία αὕτη, εἰ καὶ πλείονα παραδείγματα ἐπιτυχοῦς ἰάσεως δι' αὐτῆς λέγονται, εἶναι τὸ πλεῖστον ἀνωφελῆς, καὶ μάλιστα, ὅταν ἡ σύριγξ ἦ πεπαλαιωμένη, τυλώδης καὶ στρογγύλη, διὰ τῆς

συνεχοῦς ἐξαιρέσεως τοῦ πώματος ἀπὸ τοῦ κολεοῦ βλάπτεται ἡ ἴασις, καὶ ἡ μεγάλη διάρκεια τῆς θεραπείας δὲν συγχωρεῖται πολλάκις εἰς τὰς ἀσθενεῖς· καὶ ὁ Ἰατῆρος ἀπιστεῖ εἰς τὰ παρὰ τοῦ Δεσώλτου ἀναφερόμενα παραδείγματα ἐπιτυχῶς ἰάσεως πεπαλαιωμένων συρίγγων διὰ τῆς θεραπείας ταύτης.

§. 122.

Ὅπως δὲ διὰ τὸ ἔλλειπὲς τῆς θεραπείας ταύτης κατατύχῃσι τῆς ἰάσεως ἀσφαλέστερον καὶ ἐπὶ βραχύτερον χρόνου διάστημα, μετεχειρίσθησαν τὴν καυτηρίασιν τῶν χειλέων τῆς σύριγγος μὲ τὰ καυτήρια φάρμακα ἢ μὲ τὸ πεπυρακτωμένον σιδήριον, ὅπως διὰ φλεγμονώδους ἐξογκώσεως, πυήσεως καὶ ἀναφύσεως κεγχροειδῶν σαρκῶν ἐνεργήσωσι τὴν ἐλάττωσιν καὶ τὴν κατὰ μικρὸν ἀπόφραξιν τῆς σύριγγος· ὁ Δυπιῦτρενος ἐμβάλλει εἰς τὸν κολεὸν τὴν πρὸς τὰ ἄνω ἠνεωγμένην διόπτραν αὐτοῦ, τὴν ἐνοτομὴν αὐτῆς πρὸς τὰ ἄνω ἀπευθυσμένην ἔχουσαν, καὶ ἐπικαίει μὲ τὸ πεπυρακτωμένον σιδήριον, ἢ μὲ τὸν χυτὸν νιτρικὸν ἄργυρον ἢ μὲ τὸ χυτὸν νιτρικὸν κάλι εἰς λεπτὸν στειλεὸν προσηρμοσμένον, τὸ στόμιον τῆς σύριγγος ὅσον στιγμῆς τῆς ὥρας, ἔγχων εὐθὺς μετ' αὐτὸ χλιαρὸν ὕδωρ εἰς τὸν κολεόν. Πολλάκις δὲ γίνεται μετὰ πέντε ἢ ἕξ ἡμέρας καὶ δεῦτερος καυτηριασμὸς ἀναγκαῖος. Πρὸς καυτηριασμὸν δυνάμεθα νὰ φωτίσωμεν τὸν τόπον τῆς σύριγγος προκρατοῦντες ὡς. Ὁ δὲ Δαλεμάνδος λαμβάνει πρῶτον τὸν τόπον τῆς σύριγγος ἐμβάλλων εἰς τὸν κολεὸν κηρίον εὐτύπωτον, ὅπως γνωρῶσι ἀκριβῶς τὴν ἑκτασιν τοῦ στομίου αὐτῆς καὶ τὸ μεταξὺ τοῦ στομίου αὐτῆς καὶ τοῦ στομίου τοῦ κολεοῦ διάστημα, ἔπειτα δὲ ἐπικαίει πεφυλαγμένως τὰ χεῖλη τῆς σύριγγος μὲ χυτὸν νιτρικὸν ἄργυρον, διὰ τίνος καυτηριοφόρου, ἐστηριγμένου ἐπὶ δακτυλίου, καὶ οὕτως ἐρεθίζει τὴν προσήκουσαν φλεγμονὴν εἰς ταῦτα. Ἐὰν δὲ μετὰ τὴν ἀπόπτωσιν τῆς ἐσχάρας τὰ χεῖλη τῆς σύριγγος ὦσιν ἐρυθρὰ, ἐξογκωμένα καὶ διαπύσκοντα, ἐμβάλλει εἰς τὴν κύσιν τὸν ἐνωτικὸν αὐτοῦ καθετήρα, ὅστις ἐξοχετεύει ἀπὸ τῆς κύστεως τὰ οὔρα καὶ διὰ τῶν ἀγκίστρων αὐτοῦ, ἅπερ ἐμπίρρονται εἰς τὸ ὀπίσθιον χεῖλος τῆς σύριγγος, προσεγγίζει καὶ κρατεῖ εἰς συνάφειαν ἀμφοτέρ' αὐτῆς τὰ χεῖλη. Καὶ ἐὰν ἡ ἅπαξ γενομένη χρῆσις τοῦ ὀργάνου δὲν ἐπαρκέσῃ εἰς τὴν ἴασιν τῆς σύριγγος μεταχειριζόμεθ' αὐτὸ καὶ ἐκ δευτέρου διὰ δὲ τῆς ἐπανειλημμένης ἐμβολῆς τοῦ εὐτύπουτου κηρίου καταμανθάνομεν τὴν τε ἀλλοίωσιν τῆς ποιότητος τοῦ στομίου τῆς σύριγγος, καὶ τὴν πρὸσδον τῆς οὐλώσεως.

Τοιαῦτα ὄργανα διεκρίνωσαν ὁ Γαύβητος (Gaubel) καὶ Βύτσερος (Wutzer). Λόγος δὲ τοῦ καυτηριασμοῦ εἶναι ὅτι διὰ τῆς ἐπικαύσεως τῶν

χειλέων τοῦ σύριγγος κατ' ἐξοχὴν ἐνεργεῖται ἀνάφους κεγχροειδῶν σαρκῶν, ἧ, ἐπειδὴ τοῦτο δὲν ἀπεδείχθη διὰ τῆς πείρας, ἐνόμισαν ὅτι δύνανται νὰ ἐξηγήσωσι τοῦ καυτηριασμοῦ τὴν ἐνέργειαν οὕτω πως, ὅτι διὰ τῆς ἐπικαύσεως τῶν χειλέων τῆς σύριγγος, γεννᾶται ὄγκος τοιοῦτος, ὥστε δι' αὐτοῦ κρατῶνται ταῦτα εἰς συνάφειαν πρὸς ἄλληλα, ἧ ὅτι γίνεται τοιαύτη συρρίκνωσις τῶν πέριξ αὐτῶν, ὥστε ταῦτα δύνανται νὰ συμφύσωσι πρὸς ἄλληλα (κατὰ τὸν 'Ιαίγηρον) ἧ ὅτι διὰ τῆς ἰσχυρᾶς φλεγμονῆς καὶ ἐξογκώσεως διατηρεῖται ἡ συνάφεια τῶν χειλέων ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, ὥστε ἡ ἐξιδρομένη ἰνώδης οὐσία λαμβάνει καιρὸν νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἔνωσιν (κατὰ τὸν Βύτσερον).

§. 123.

Οἱ διάφοροι δὲ οὔτοι λόγοι περὶ τῆς χρήσεως τοῦ καυτηριασμοῦ πρὸς ἴασιν τῶν κατὰ τὴν κύστιν καὶ τὸν χολεόν συρίγγων εἰσὶν ἐπίσης ἀνωφελεῖς, ὡς καὶ αἱ περὶ τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ ἐξηγήσεις ψευδεῖς εἰσὶ καὶ ἐναντίον τῆς πείρας. Τῆς καυτηριάσεως ἡ ἐνέργεια συνίσταται, ὡς ἐν γένει εἵπομεν, οὐχὶ εἰς τὴν ἐνέργειαν ἀναφύσεως κεγχροειδῶν σαρκῶν κατὰ τὰ χεῖλη τῆς σύριγγος, δι' ἧν αὐτὴ σμικρίνεται καὶ ἐπὶ τέλος ἀποφράσσεται, ἀλλ' εἰς τὴν διὰ τῆς πύσεως καὶ συναλώσεως ἐνεργουμένην ἀπὸ τῆς περιφερείας πρὸς τὸ κέντρον συστολήν. Ἡ ἀπὸ τῆς περιφερείας αὕτη πρὸς τὸ κέντρον τείνουσα συστολή δὲν σημαίνει πολὺ, ὅταν ἡ πύσις καὶ οὐλώσις περιορίζηται μόνον εἰς τὰ χεῖλη τῆς σύριγγος, ἐὰν ὅμως ἡ πύσις καὶ ἡ οὐλώσις ἐξαπλωθῇ ἐπὶ μᾶλλον κατὰ τὴν περιφέρειαν τῆς σύριγγος, μεγάλη τότε ἐλάττωσις αὐτῆς γίνεται. Ἐκ τούτων ὀρμώμενος μετεχειρίσθη τὸν καυτηριασμόν πρὸς ἴασιν τῶν κατὰ τὴν κύστιν καὶ τὸν χολεόν συρίγγων (καθὼς καὶ ἄλλων παρὰ φύσιν σχισμῶν) κατὰ τρόπον, ὥστε αὐτός νὰ ἐνεργήσῃ μᾶλλον καὶ ὡς δυνατόν ἐν ἐκτάσει μεγάλη κατὰ τὴν περιοχὴν ἧ κατὰ τὰ χεῖλη τῆς σύριγγος. Τὸ αἶσιον αὐτοῦ ἀποτέλεσμα ἀπετέλεσε τὰς ἐλπίδας μου, καὶ ἐπέτυχον δι' αὐτοῦ καθ' ὅς περιπτώσεις εἰς μάτην ἐδοκίμασα τὴν ἔνωσιν διὰ τῆς ἐγχειρήσεως.

§. 124.

Ἐνεργῶ δὲ τὸν καυτηριασμόν τόνδε τὸν τρόπον. Ἡ ἀσθενὴς σχηματίζεται ὡς καὶ ἐν τῇ κυστεοτομίᾳ, ὑπὸ βοθητῶν δύο τῶν σκελῶν αὐτῆς ἀπ' ἀλλήλων κρατουμένων καὶ στηριζομένων. Ἄλλ' ἐξίσου καλὸς εἶναι καὶ πρηγνὴς σχηματισμὸς αὐτῆς ἐπὶ τῶν γονάτων καὶ ἐπὶ τῶν ἀγκῶνων στηριζομένης· ὁ σχηματισμὸς αὐτός ὅμως εἶναι ὀχληρότερος εἰς τὴν πάσχουσαν καὶ δὲν παρέχει ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μείζονα ὠφέλειαν. Μετρίως παχιᾶ διόπτρα, ἐντομὴν κατὰ τὸ ἄνω αὐτῆς μέρος φέρουσα, εὐοδιάζε-

ται εἰς τὸν κολεόν ἔχουσα τὴν ἐντομὴν αὐτῆς πρὸς τὰ ἄνω ἀκρουσμένην, ὥστε νὰ βλέπωμεν ἐν ταύτῃ τὸ στόμιον τῆς σύριγγος τὸ σαφῶς προφαινόμενον διὰ τοῦ ὀγκωδῶς προβάλλοντος βλεννογόνου ὑμένος. Συνήθως προχέεται ὀλίγον οὔρον ἐκ τῆς σύριγγος καὶ συλλέγεται εἰς τὸ κυρτὸν μέρος τῆς διόπτρας διὰ μακρῶν δὲ λαβιδίων προσπιέζομεν βωλάρια μοτοῦ κατὰ τὸ ἄνω μέρος τοῦ κολεοῦ, ἅπερ ἀναπίνουσι τὸ οὔρον. Ἐπειτα δὲ ἐπικαίομεν μὲ εἰκότως ἰσχυρὸν τεμάχιον χυτοῦ νιτρικοῦ ἀργύρου, εἰς συνήθη καὶ μικρὸν τι μόνον καμπύλον καυτηριοφόρον προσηλωμένον, ὅλην τὴν περιοχὴν τῆς σύριγγος καθ' ὅσῃν ἕκτασιν ἐπιτρέπει ὁ τόπος τοῦ μέρους, καθαπτόμενοι τῶν πλευρωμάτων, τῆς σύριγγος καθ' ὅλας τὰς διαστάσεις μὲ τὸν χυτὸν νιτρικὸν ἄργυρον, ἕως ἂν διαπλασθῇ ἐσχάρα λευκόφαιος, πλατεῖα καὶ κατὰ τὸ εἶκος παχεῖα. Ἐὰν δ' ἐν τούτοις προχέεται οὔρον ἐκ τῆς σύριγγος, οἷ' οὐ ἀναλύεται ὑπερβαλλόντως ὁ χυτὸς νιτρικὸς ἄργυρος, ἀφαίρου μὲν αὐτὸ διὰ μοτοῦ κατὰ τὸν ἄνω ῥηθέντα τρόπον, καὶ ἐπαναλαμβάνομεν καὶ αὖθις τὸν καυτηριασμόν. Ἄφ' οὗ δὲ γείνη οὗτος κατὰ τὸ εἶκος, ἀποσπογγίζω ἔπειτα τὸν καυτηριασθέντα τόπον μὲ ὀλίγον μοτόν, καὶ ἐξελεῖω τὴν διόπτραν οὐδεμίαν μεταχειρίζομενος ἔνεσιν εἰς τὸν κολεόν. Κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον μεταχειρίζομαι καὶ τὸν καυτηριασμόν μὲ τὸ σιδήριον, λαμβάνων πρὸς τοῦτο κάλλιον σφαιροειδὲς σιδήριον εἰς εὐθύ στελεὸν προσηλωμένον, οἷ' οὐ δύναμεθα κάλλιστα νὰ καύσωμεν τὴν περιοχὴν τῆς σύριγγος καθ' ὅλας τὰς διαστάσεις. Μετὰ τὸν γενόμενον διὰ τοῦ σιδηρίου καυτηριασμόν ὠφέλιμον εἶναι νὰ γείνωντ' ἔνεσεις ψυχροῦ ὕδατος πρὸς ἐλάττωσιν τοῦ πόνου καὶ τῆς ἀντιπαθείας.

§. 125.

Ὁ διὰ τοῦ καυτηριασμοῦ μὲ τὰ καυτήρια φάρμακα, καὶ μάλιστα μὲ τὸν χυτὸν νιτρικὸν ἄργυρον γενόμενος πόνος λωφᾶ παραυτίκα συνήθως. Ὁ ἐκ τούτου λοιπὸν ἐπιγενόμενος ἐρεθισμὸς δὲν εἶναι μέγας, ὥστε νὰ ζητῆ τι πλεόν τῆς ἀπλῆς παρηγορικῆς ἀγωγῆς. Ἐνίοτε δὲ βλέπομεν, ἔτι καὶ ὅταν τὸ στόμιον τῆς σύριγγος ἦ ὀκωσοῦν μέγα, ὅτι πρὸς ταῖς ἀρχαῖς μετὰ τὴν καυτηρίασιν τὸ οὔρον συλλέγεται εἰς τὴν κύστιν ἐκ μακροτέρων διαλειμμάτων καὶ κενοῦται ἔπειτα διὰ τῆς σύριγγος ἢ καὶ διὰ τῆς οὐρήθρας αὐτομάτως. Γίνεται δὲ τοῦτο διὰ τὴν ἐπίσημον ἐξόγκωσιν τῶν χειλέων τῆς σύριγγος καὶ τῶν πέριξ αὐτῆς. Διὸ τοῦτο παύεται, ὅταν ἡ ἐξόγκωσις αὕτη ἐλάττωθῇ μετὰ τινὰς ἡμέρας.

Ἐξετάζοντες δὲ τὴν τετάρτην ἢ πέμπτην ἡμέραν μετὰ τὴν καυτηρίασιν τὸν κολεόν διὰ τῆς διόπτρας εὐρίσκομεν τὸν καυτηριασθέντα τόπον ἔρυθρότατον καὶ μὲ κεγχροειδεῖς σάρκας κεκαλυμένον καὶ τὰ χεῖλη τῆς

σύριγγος σαφῶς σφριγῶντα. Μετὰ δέκα δὲ ἡ δύο καὶ δέκα ἡμερῶν παρβ-
λευσιν, ὅταν ὁ πυθρόρων τόπος ἐπούλωθῃ, πρόφαινεταὶ τὸ στόμιον τῆς σύ-
ριγγος μᾶλλον ἢ ἥτιον συνεσταλμένον καὶ στενόν, ὅπερ γίνετ' ἐπὶ μᾶλ-
λον μετὰ πᾶσαν ἀκόλουθον καυτηρίασιν. Πρὸς τούτοις δὲ βλέπομεν, ὅτι
καὶ ὁ ἐν τῷ στόμῳ τῆς σύριγγος πρόφαινόμενος βλενογόνος χιτῶν τῆς
κύστεως εἶναι ἥτιον ἐξωγκωμένος καὶ ἥτιον προπεπτωκώς, ἐπὶ τέλους
δὲ καὶ ἀφανῆς γίνεταί, καὶ τὸ στόμιον τῆς σύριγγος λαμβάνει σχήμα
γωνίου, ὅπερ καὶ μετὰ τὴν ἐντελῆ ἴασιν διακρίνομεν ἐξετάζοντες μὲ τὸν
δάκτυλον.

Ποσάκις δὲ καὶ ἐν πολεῖς διαλειμμασι δέον νὰ ἐπαναλάβωμεν τὴν καυ-
τηρίασιν, δὲν ἐυνάμεθα νὰ ὀρίσωμεν καθόλου, ἐπειδὴ τοῦτο ἐξαρτᾶται ἐκ
τῆς εὐαισθησίας τῆς πασχούσης καὶ ἐκ τοῦ βαθμοῦ τῆς ἐνεργείας τοῦ γέ-
νομένου καυτηριασμοῦ. Ὁ δὲ μέσος ὅρος εἶναι, ὅτι ἀπαιτοῦνται ὀκτῶ ἢ
δύο καὶ δέκα ἡμέραι μετὰ τῶν δύο καυτηριάσεων. Σημειώτεον ὅμως
ἐν τούτοις, ὅτι καθ' ὅσον αὐξάνεται τῶν καυτηριάσεων ὁ ἀριθμὸς, αὐξάνε-
ται καὶ τῆς πασχούσης ἡ εὐαισθησία καὶ αἱ ἐπόμεναι καυτηριάσεις ὀδυ-
νηρότεραι τῶν προτέρων εἰσὶ.

Ἐπίστευσα μὲν κατ' ἀρχάς, ὅτι ὁ εὐοδισμὸς τοῦ καθετήρος εἰς τὴν
κύστιν μετὰ τὴν καυτηρίασιν συντελεῖ εἰς τὴν ἴασιν, ἐβεβαιώθη ὅμως
μετέπειτα, ὅτι οὗτος πόνων μὲν καὶ ἐνοχλήσεων εἰς τὴν πάσχουσαν μὴ
ἀναγκαίων, ὠφελείας δὲ πρὸς τὴν ταχείαν ἴασιν οὐδεμιᾶς πρόξενος γί-
νεται. Ὅθεν παραλείψας ὅλως τὸν εὐοδισμὸν τοῦ καθετήρος εἰς τὴν κύ-
στιν μετὰ τὴν καυτηρίασιν, ἴδον, ὅτι ἡ θεραπεία εἰς τε τὴν πάσχουσαν καὶ
εἰς τὸν ἰατρὸν ἀπεκατέστη πολλῶν εὐκολωτέρα καὶ ἀπλουτέρα.

§. 126.

Παραβάλλοντες δὲ ἀμφοτέρας τὰς θεραπευτικὰς μεθόδους τῶν κατὰ τὴν
κύστιν καὶ τὸν χολεὸν συρίγγων, τὴν διὰ τοῦ καυτηριασμοῦ καὶ διὰ τοῦ
περισαρκισμοῦ τῶν χειλέων καὶ ἐνώσεως αὐτῶν, δι' οἰασδῆποτε ῥαφῆς,
βλέπομεν ἐν ἐκείνῃ μὲν, εὐχέρειαν μεγάλην εἰς τὴν ἐκτέλεσιν καὶ δεινό-
πάθειαν μικράν εἰς τὴν πάσχουσαν, ἐν ταύτῃ δὲ, δυσχέρειαν μεγάλην,
ἀλγησιν οὐ μικράν καὶ κίνδυνον, πρὸς δὲ καὶ ὅλην τῆς ἐκθάσεως τὴν
ἀβεβαιότητα. Περὶ τῶν συντεινόντων δὲ εἰς ταῦτα καὶ μάλιστα εἰς τὴν
μικρὰν ἀποτυχίαν τῆς ῥαφῆς ὠμίλησαν τόσον ἀκριβῶς οἱ περὶ τῆς ὑπο-
θέσεως ταύτης συγγράψαντες, καὶ μάλιστα ὁ Διεφεμβάχιος καὶ Βύτσερος,
ὥστε γίνεταί περιττὴ πᾶσα περαιτέρω ἐπίκρισις.

Ἐν δὲ καὶ μόνον κρίνω νὰ εἶπω περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐνεργείας τῆς ἐναί-
μου ῥαφῆς τῶν συρίγγων τούτων. Οὐδέποτε σχεδὸν ἢ ἴασις αὐτῶν δύ-

ναται νὰ γείνη διὰ τῆς ἀπαξ γενομένης ῥαφῆς, τοὔτεστι διὰ καθαρᾶς συγκολλησεως τῶν χειλέων· μᾶλλον δὲ διαρρήγνυνται τινες ἢ ὄλαι αἰ ῥαφαί· ἢ καὶ τὸ ἥμιστα διασταζόμενον ὑδρον καταφεύρει τὴν συγκόλλησιν, καὶ ἂν αὕτη ἐγεινέν ἤδη. Τὰ χεῖλη λοιπὸν τῶν συρίγγων διέστανται ἀπ' ἀλλήλων, συστέλλονται δ' ἔπειτα, καὶ τὸ στόμιον τῆς σύριγγος γίνεται μικρότερον, ὅταν μετὰ τὴν πύησιν αὐτῶν τε καὶ τῶν πέριξ γείνη ἡ ἐπούλωσις. Τοὔτ' αὐτὸ δὲ γίνεται καὶ μετὰ τὴν ἐπανάληψιν τῆς ἐγχειρήσεως, ἕως οὗ τέλος ἡ σύριγξ συστέλλεται εἰς μικρὸν στόμιον, πρὸς οὗ τὴν παντελῆ ἀπόφραξιν καταφεύγομεν τὸ πλεῖστον εἰς τοῦ καυτηριασμοῦ τὴν βοήθειαν. Πρὸς βεβαίωσιν δὲ τῶν ἤδη ῥηθέντων ἀρκούντα παρέχουσι τεκμήρια αἱ ἱστορίαι τῶν ἐγχειρήσεων τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος συρίγγων. Πῶς λοιπὸν γίνετ' ἐνταῦθα ἡ κατὰ μικρὸν συστολὴ καὶ τέλος ἡ ἀπόφραξις τοῦ στομίου τῆς σύριγγος; Βεβαίως κατ' οὐδὲν ἄλλον τρόπον εἰμὴ καθ' ὃν ἡμεῖς εἶπομεν ἐν τῷ περὶ τῆς ἐνεργείας τοῦ καυτηριασμοῦ, ἦγουν διὰ πυήσεως καὶ οὐλώσεως καὶ τῆς μετ' αὐτῶν ἠνωμένης συστολῆς τῶν χειλέων τῆς σύριγγος καὶ τῆς περιοχῆς αὐτῶν, ἄρα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κατὰ τρόπον πάντῃ διάφορον ἢ ὡς σκοποῦμεν ἐν τῇ ῥαφῇ. Καὶ κατὰ τοῦτο ὀρθοτάτη εἶναι καὶ καλῶς ἐσκεμμένη ἡ πρότασις νὰ ἐπαναλαμβάνωμεν πάντοτε τὴν ῥαφήν, ὡς αὕτη ἀποτυγχάνει, ὥστε νὰ σμικρύνωμεν κατὰ μικρὸν τὸ στόμιον τῆς σύριγγος. Τοιοῦτον τι παρατηροῦμεν καὶ εἰς τὴν ἀποτυχοῦσαν σταφυλορραφίαν, περναϊερραφίαν κ. ο. κ. Ὅτι λοιπὸν συμβαίνει ἐνταῦθα ἐναντίον τῆς θελήσεως καὶ τοῦ σκοποῦ, πρέπει νὰ τεθῇ ὡς ἀξίωμα τῆς θεραπείας, καὶ τοῦτο δ' ἐπιτυγχάνεται διὰ τοῦ καυτηριασμοῦ πολλῶ ἀπλούστερα καὶ ἀσφαλέστερα.

§. 127.

Κατὰ τὰς ἄχρι τοῦδε παρατηρήσεις προπετὲς εἶναι νομίζω νὰ ὀρίσω βεβαίως μέχρι ποίου μεγέθους τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος συρίγγων δύναται νὰ εἶναι χρηστικός ὁ καυτηριασμός. Βεβαίως ὅμως δύναμαι νὰ εἶπω, ὅτι εἰς ὅσας εἰς αὐτῶν ἡ ῥαφή ἐνδείκνυται, οὗτος παρέχει περισσοτέρας ἢ ἐκείνη ἰάσεως ἐλπίδας, καὶ πρέπει νὰ ἐξοστρακίσῃ ταύτην. Περαιτέρω πείρα θέλει δώσει ἀσφαλέστερον πρὸς τοῦτο μέτρον.

Ἐκ τῶν διαφόρων δὲ καυτηρίων ὡς πρὸς τὴν ἐνεργεῖαν κυριώτερα εἰσὶν ὁ χυτὸς νιτρικὸς ἄργυρος, τὰ καυστικά ὀξέα καὶ τὸ διάπυρον αἰθῆριον· τὸ δὲ χυτὸν νιτρικὸν κάλι ἀποδοκιμάζεται διὰ τὸ εὐδιάλυτον καὶ τὴν μᾶλλον ταχτικὴν αὐτοῦ ἐνεργεῖαν καὶ μάλιστα εἰς ἐπιφανείας βλενογονῶν ὑμένων.

Ὁ χυτὸς νιτρικὸς ἄργυρος εἰς τὰς κατὰ τὸν κολεόν σύριγγας εἶν' εὐχρηστος καὶ ἤπιον ὀδονηρὸς, ὁ βαθμὸς τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ σταθμίζεται εὐκόλως κατὰ τὴν μᾶλλον ἢ ἥπιον ἐπιτακτικὴν χρῆσιν, καὶ δύναται, εἰ καὶ μόνον ἐπιτόλαιον καὶ ὑποπόλιον ἀπερ-

γάζει' εσχάραν, να προκαλέση βαθμὸν φλεγμονῆς καὶ πύσηςως τῶν οἰκτιῶν. Κατὰ τὰς παρατηρήσεις μου λέγω, ὅτι ὁ χυτὸς νιτρικὸς ἄργυρος εἶναι δραστηριώτερος ἢ ὡς συνήθως πιστεύεται.

Τὸ πεπυρακτωμένον σιδήριον ἐνεργεῖ τάχιον καὶ ἰσχυρότερον, ἀπεργάζετ' εσχάραν στερεωτέραν καὶ παχυτέραν, καὶ μετὰ τὴν ἀπόπτωσιν αὐτῆς ἀπολείπει' ἐπιφάνεια μᾶλλον πυκρῶσῶσα, ἐξ ἧς δύνανται νὰ ἀναφύσωσιν ἰσχυρότεραι κεγγροισθεῖς σάρκες. Ἄλλ' ἐκτὸς, ὅτι τοῦτο εἶναι ὀδυνηρότερον καὶ στυγερώτερον, δύνανται τοῦτο πολλῶν εὐκολώτερον ἢ τ' ἄλλα καυτήρια, νὰ ἐπαγάγη ὑπερμεγέθη καὶ καθ' ὅλην τὴν κύστιν ἐξαπλουμένην φλεγμονὴν, εἰς ἣ δύνανται νὰ συντελέσῃ οὐ μόνον ἡ σφοδρότης τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ πλευρώματος τοῦ χολεοῦ, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ ἀτμοὶ, οἵτινες γινώσκονται κατὰ τὴν στιγμήν τῆς ἐπικαύσεως μετὰ τρίζοντος ψόφου ἐκ τῶν προχομένων διὰ τῆς σύριγγος αἰθρῶν. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἐμέμφθησαν τὸ σιδήριον, καὶ ὅτι, ἐὰν δὲν ἐπιτύχῃ ἡ ἔνωσις τῶν ἐπικαυθέντων χειλέων τῆς σύριγγος κατὰ τὴν πρώτην ἐπικαυσίν, τὸ στόμιον αὐτῆς μετὰ τὴν ἀπόπτωσιν τῆς εσχάρης γίνεται μείζον ἢ ὅτι πρότερον ἦτο. Ἐκ τούτου λέγουσιν, ὅτι ὁ Δυσιότερος, ὅστις μετεχειρίσθη πολυλάκις τὸ πεπυρακτωμένον σιδήριον, ἴδεν ἐνίοτε ἀποτέλεσμα ὅλως ἐναντίον τῷ προσδοκώμενῳ. Τὸ κακὸν τοῦτο ἀποτέλεσμα τοῦ σιδηρίου, πρέπει νὰ εἰπωμεν, ὅτι δύνανται νὰ γείνη μόνον, ὅταν μετοχειρισθῶμεν αὐτὸ ὑπερμέτρως, καὶ καθ' ἑξοχὴν ἐπὶ τῶν χειλέων τοῦ στομίου τῆς σύριγγος. Τὰ δὲ ἄκρατα ὀξέα, καὶ καθ' ἑξοχὴν τὸ ἄκρατον νιτρικὸν ὀξύ, ἐνεργοῦσιν ἰσχυρῶς. Τὸν βαθμὸν τῆς ἐνεργείας αὐτῶν δυνάμεθα μὲν νὰ σταθμίσωμεν καλῶς κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς προσοφθῆς αὐτῶν. Ἄλλ' ὅμως εἰσὶ ταῦτα διὰ τὴν ταχεῖαν πολλάκις καυστικὴν αὐτῶν ἐξάπλωσιν, καὶ μάλιστα εἰς ὑγρὰς καὶ βλεννογόνων ὑμένων ἐπιφάνειας, ἥττον ἀσφαλῆ, καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο χρήσιμα μόνον, καθ' ἃς περιπτώσεις τὸ ἐκτὸς ἕρμα ἀποτελεῖ τὴν γεινιάζουσαν περιοχὴν τῆς καυτηριαζομένης σύριγγος, εἶον εἰς τὰς σὺρτηροσύριγγας κ. ο. κ. Τῶν καυστικῶν ὀξέων ἔχειται τὸ ἄκρατον διὰ καθαρίσθαι βάμμα, αὐτὸς ὅμως ἡ ἐνέργεια εἶναι πολλῶν ἥττον βεβαία, καὶ ἡ χρῆσις ἔχει ὅλας τὰς ἐπὶ τῇ χρῆσει τῶν καυστικῶν ὀξέων βηθείας δυσχερείας.

§. 128.

Τὴν εὐεργεσίαν τῶν συρίγγων τῆς κύστεως καὶ τοῦ χολεοῦ, ἦν μετὰ προηγούμενον περισαρκισμόν τῶν χειλέων τῆς σύριγγος ἐνήργησεν ὁ Φάτιος (Fatio) καὶ Ουόιλτερος (Voeller) κατὰ τὴν πρότασιν τοῦ Ρωνουσένου (Rooshuysen), ἔπειτα δὲ παρημέλησαν, ἐν ᾧ ὁ μὲν Ναιγέλης (Naegle) προέτεινε διάφορα τεχνάσματα, ὁ δὲ Σχερέγγρος ἐξετέλεσεν ἐπιτυχῶς ἐνήργησαν μὲν εἰς τοὺς νεωτέρους χρόνους πολλάκις καὶ μετὰ διαφόρων τροποποιήσεων, ἀλλὰ σπανιώτατα ἐπέτυχον. Τὰ ἐπιτυχέσατ' αὐτῆς παραδείγματα (ἐκ τῶν δέκα καὶ ὀκτὼ χειρισθεισῶν αἱ τρεῖς μὲν ἴαθησαν ὅλως, αἱ πλείότεραι δ' ἐβελτιώθησαν) εἶχεν ὁ Βύτσερος, ὅστις ἐν γένει διὰ τῆς ἀκριβοῦς καὶ εὐσυνειδήτου διηγήσεως τῶν ἑαυτοῦ παρατηρήσεων, καὶ διὰ τῶν μετ' ἐξαισιᾶς ἐγκαρτερήσεως κόπων συνέτεινε τὰ μέγιστα πρὸς τὴν τελειοποίησιν τῆς ἐγχειρήσεως, καὶ διὰ τῆς προσθήκης τῆς παρακενήσεως τῆς κύστεως προώδευσεν μᾶλλον τῶν προηγούμενων αὐτοῦ. Ἡ ἐγγείρησις τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος συρίγγων εἶναι πάντοτε εὐσεφέ-

γαστος, καὶ διὰ τῆς σφοδρᾶς φλεγμονῆς τῆς κύστεως καὶ τοῦ περιτοναίου δύναται νὰ γίνῃ καὶ ἐπικίνδυνος. Τὸ δὲ ἐυσεξέργασον αὐτῆς αὐξάνει ἐπὶ μᾶλλον, ὅταν ἡ σύριγγς κεῖται βαθυτέρω καὶ ὁ κολεός ἢ στενωτέρως. Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ ἀπίθανον τῆς ἐπιτυχίας αὐτῆς, ὅταν τὸ στόμιον τῆς σύριγγος ἢ μέγα, καὶ τὰ χεῖλη αὐτοῦ λεπτά, ὅταν ὑπάρχη λευκόρροια, ὅταν τὰ σῦρα δὲν παροχετεύωνται εἰκότως ἀπὸ τῆς σύριγγος, καὶ ὅταν ἡ ἄσθενής καχεκτῆ. Ἐὰν δὲ ὑπάρχωσι συμφύσεις τοῦ κολεοῦ, πρῶτον καθαιρούμεν αὐτάς, καὶ ἀφαιρούμεν τὰ τυχόντα ἐν τῷ κολεῷ ἢ ἐν τῇ κύσει ἐπιπωρώματα ἐνεργοῦμεν δὲ τὴν ἐγχείρησιν, ἂν τυχὸν ἡ ἄσθενής ἔχη τὰ ἔμμηνα, δύο ἡμέρας μετὰ τὴν παῦσιν αὐτῶν, καθαρίζοντες προηγουμένως τὸ ἀπευθυσιμένον διὰ καθαρσιῶν ἢ διὰ κλυσμάτων ὀφείλομεν δὲ, κατὰ τὸν Βύτσερον, νὰ ἐνεργήσωμεν τὴν ἐγχείρησιν ἐν αἰθρία μόνον ἡμέρα.

§. 229.

Ἡ χειριζομένη κοιτάζεται πρηνῆς ἐπὶ τραπέζης μετὰ στρωμνῆς γονυπέτουσα μὲν πλησίον τῆς ἄκρας τῆς τραπέζης, ἐπικλίνουσα δὲ πρὸς τὰ πρόσω στῆθος καὶ κεφαλὴν, καὶ ἐπὶ προσκεφαλαίων τινων ἐπιστηριζομένη ὁ δὲ χειρουργός κάθεται ἀναμίσσον τῶν σκελῶν αὐτῆς ἐπὶ δίφρου εἰκότως ὑψηλοῦ, ὅπως αἱ χεῖρες αὐτοῦ μὴ ἀποκάμωσι πρὸ τοῦ δέοντος καιροῦ. Ὅπως δὲ διαστελῶμεν καὶ εὐπρόσδοκον ποιήσωμεν τὸν κολεόν, ἐμβάλλομεν τυφλάκιστρον, δι' οὗ βοηθός αἶρει τὸ περίναιον πρὸς τὰ ἄνω οἱ δὲ ἑκατέρωθεν ἰστάμενοι βοηθοὶ ἀπάγουσι πρὸς τὰ ἔξω τὰς νύμφας καὶ τὰ πλάγια τοῦ κολεοῦ μετ' αὐτῶν διὰ τῆς οἰκείας ἐμβολῆς ἢ τῶν δακτύλων μόνον, ἢ ἀγκίστρων μικρὸν τι συγκεκαμμένων.

Ὁ πρηνισμὸς τῆς ἀσθενούς ὑπερέχει πολὺ τοῦ παρὰ τῶν πλείστων ἐπαινουμένου ὑπειασμοῦ (ὡς ἐν τῇ λιθοτομίᾳ), ἐπεὶ οὗτος εὐκόλυνει μεγάλως τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐγχειρήσεως, ἂν καὶ διὰ τὴν χειριζομένην ἢ ἀσυγκρίτῃ τῷ λόγῳ ἔχληρότερος τοῦ ὑπειασμοῦ. Ὡσαύτως δὲ (κατὰ τὸν Βύτσερον) προτιμωτέρα εἶναι ἢ κατὰ τὸν ἀνω βῆθέντα τρόπον διαστολὴ τοῦ κολεοῦ ἢ ὁ διὰ τῆς χρήσεως τῆς διόπτρας,

§. 130.

Πρὸς περισαρκισμὸν τῶν χεῖλέων τῆς σύριγγος συλλαμβάνομεν κατὰ τὸν Βύτσερον μὲ ἀγκίστρον ὀξὺ μακροστελεῖον καὶ μικρὸν τι συγκεκαμμένον τὸ μάλιστα εὐχειρωτὸν χεῖλος τῆς σύριγγος, καὶ φέροντες αὐτὸ εἰς θέσιν τὴν οἰκείαν περιγράφομεν σύροντες τὴν αἰχμὴν λεπτοῦ καὶ ὀξυστόμου μαχαίριου γραμμὴν κύκλω τοῦ στομίου τῆς σύριγγος ὅσον τριῶν ἢ τεσσάρων γραμμῶν αὐτοῦ ἀπανταχοῦ ἀπέχουσιν ἔπειτα δὲ συλλαμβάνομεν μὲ τὸ ἀγκίστρον τὸ μεταξὺ αὐτῆς τῆς γραμμῆς καὶ τοῦ χείλους τοῦ στομίου τῆς σύριγγος κείμενον μέρος, αἴρομεν πρὸς τὰ ἄνω καὶ ἀπο-

κόπτομεν αὐτὸ διὰ πριονοειδῶν συρμῶν τοῦ μαχαίριου καθ' ὅλην τὴν περιοχὴν τοῦ στομίου κατὰ μικρὸν ὡς δυνατὸν λεπτὸν καὶ ὅσον τριῶν ἢ τεσσάρων γραμμῶν πλατῦ, ἴσχυοντες ἔπειτα τὸ ἀπορρέον αἷμα ὑδατι ψυχρῷ. Κατὰ δὲ τὸν Διεφεμβάχιον κοιτάζεται ἡ χειριζομένη ὡσπερ οἱ λιθοτόμοι, ἔπειτα δὲ ἐμβάλλεται καθετήρ ἀργυροῦς εἰς τὴν κύστιν, ἣν κρατεῖ βοηθός, καὶ δισκελῆς διόπτρα εἰς τὸν κολεόν, ὅπως βλέπωμεν ἀκριβῶς τὴν σύριγγα. Ἐὰν μὲν ἡ σύριγξ δὲν κεῖται πολὺ ὑψηλὰ, συλλαμβάνομεν τὰ χεῖλη τῆς σύριγγος ἀλληλοδιαδόχως δι' ἀγκίστρου ἢ διὰ λαβίδας ἀγκιστροειδοῦς, καὶ πρὸς τὰ κάτω πρᾶως ἐλκύοντες, ἐκκόπομεν αὐτὰ μὲ μαχαίριον ἢ μὲ ψαλίδιον οἰκτεῖον. Ἐὰν δὲ ἡ σύριγξ κεῖται πολὺ ὑψηλὰ, εὐδοκίαντες, κατὰ τὸν Διεφεμβάχιον, εἰς τὸν κολεόν τοῦ Ῥικάρδου τὴν διόπτραν, ἐμπείρομεν πρώτην μὲν λαβίδα ἀγκιστροειδῆ ὑπερίνω τῆς σύριγγος, δευτέραν δὲ κατωτέρω αὐτῆς, καὶ ἐξελόντες τὴν διόπτραν, ἐλκύομεν τὸν κολεόν πρᾶως βοηθούμενοι εἰς τὸν ἐλκυσμὸν, τῆς διατάσεως μεγαλειτέρας οὗσης, καὶ ἐκ τῶν πλαγίων διὰ διπλαγκίστρων, ἕως ἂν τὰ χεῖλη τῆς σύριγγος προσάνωσιν ἀνὰ μέσον τῶν μικρῶν νυμφῶν. Περὶ τὰ χεῖλη δὲ τῆς σύριγγος ἐμπείροντες τότε ἀγκίστρα μικρὰ, ἐξαιρούμεν τὰ διπλάγκιστρα καὶ τὴν ἑτέραν τῶν λαβίδων καὶ τὴν μὲν ἄλλην λαβίδα κρατεῖ βοηθός, τὰ δὲ ἀγκίστρα ἕτερος βοηθός. Νῦν δὲ διωλοῦμεν μαχαίριδιον ὅσον γραμμῆς μακρὰν τοῦ στομίου τῆς σύριγγος, καὶ ἀποκόψαντες ταινίδιον τοῦ βλεννογόνου χιτῶνος τοῦ κολεοῦ καὶ τῆς κύστεως ὅσον γραμμῆς πλατῦ, ἐμπείρομεν ἐκ νεοῦ τὸ ἀγκίστριον εἰς τὸ αἱματῶδες χεῖλος τῆς σύριγγος, καὶ συλλαμβάνοντες δι' ἀγκιστροειδοῦς λαβίδος τὸ ἐκ μέρους τῆς κύστεως χεῖλος τῆς σύριγγος, διαιρούμεν αὐτὸ ὅσον δύο γραμμῶν πλατῦ, ὥστε ἡ ὅσον γραμμῆς πλάτος ἔχουσα τετρωμένη ἐπιφάνεια γίνεται νῦν ὅσον τεσσάρων γραμμῶν πλατεῖα, ἐξ οὗ οὗτος καὶ εἰς μικρὰς σύριγγας, καθ' ἃς ἡ διαίρεσις ἀμφοτέρων τῶν πλευρωμάτων εἶναι τῶν ἐδυνάτων νὰ γείνη, ἐκκόπτει χωνοειδὲς τεμμάχιον.

§. 131.

Πρὸς συναγωγὴν δὲ καὶ ἔνωσιν τῶν αἱματῶδων χειλέων τῆς σύριγγος προτείναν καὶ ἐξετέλεσαν μετὰ διαφόρων τροποποιήσεων τὴν περιελάδα, τὴν σπειροειδῆ, τὴν δι' ἄμματος καὶ τὴν κατὰ περισφιγξίν ραφήν ὡφελιμωτάτη δὲ εἶναι ἡ περιελάς καὶ ἡ δι' ἄμματος ραφή. τούτων δὲ ἡ δι' ἄμματος ἐκτελεῖται εὐκολώτερον, ἀφήσιν εἰς τὰ χειρισθέντα μόρια ἀπαλὰ νήματα μόνον καὶ οὐδὲν μετάλλινον σῶμα, καὶ τὰ νήματα ἐξαιρούνται εὐκολώτερον. Ἄλλ' ἡ περιελάς συνάγει ἐπακρθέστερον τὰ χεῖλη τῆς πληγῆς καὶ ἐμποδίζει μᾶλλον τὴν διέκχυσιν τῶν οὐρῶν. Ὅθεν ὁ

Βύσσερος κρίνει ταύτην προτιμωτέραν τῶν ἄλλων, ὅταν ἡ ἀσθενής ἢ συ-
 νατή καὶ ἥσυχος, ὁ κολεός εὐρύχωρος, καὶ τὰ χεῖλη τῆς σύριγγος ἀπαλά.
 Ὅταν λοιπὸν μέλωμεν νὰ ἐνεργήσωμεν αὐτὴν, ἀκονίζομεν ἐκ νέου πρὸ
 τῆς ἐγχειρήσεως τὴν αἰχμὴν τῶν ἐντομολογικῶν βελονῶν, αἵτινες δὲν
 πρέπει νὰ εἶναι λεπτόταται. Ἡ βελόνη δὲ προσαρμόζεται εἰς τὸ βελονο-
 κάτοχον καὶ σχηματίζει μετ' αὐτοῦ γωνίαν τὴν οἰκείοτάτην πρὸς τὴν
 ῥαφὴν τῆς σύριγγος, ἡ δὲ διεκβληθεῖσα αἰχμὴ τῆς βελόνης νὰ μὴ ἐξέλθῃ
 πλέον τοῦ δέοντος· πολλάκις δὲ εἶναι ἀνάγκη ν' ἀποκοψώμεν καὶ αὐτὴν
 τὴν κεφαλὴν τῆς βελόνης πλησίον τοῦ βελονοκατόχου, ὅπως μὴ ἐμπεδί-
 ζωνται αἱ κινήσεις τῆς βελόνης, ἐμβάλλομεν δὲ καὶ τὸν λιχανὸν τῆς ἀρι-
 στερᾶς χειρὸς πλησίον τῶν χειλέων τῆς σύριγγος, ὅπως μὲ τὸ ἄκρον αὐ-
 τοῦ κατευθύνωμεν εἰκότως καὶ εὐκολύνωμεν ὡς δυνατόν, τὴν διερσιν τῆς
 βελόνης. Κάλλιστον δὲ εἶναι νὰ διακεντῶμεν πρῶτον εἰς μὲν τὰς ἐγκαρ-
 σίας τὸ ὀπίσθιον (ἄνω) χεῖλος, εἰς δὲ τὰς ἐπιμήκειας τὸ πρὸς τὴν ἀριστε-
 ρὰν πλευρὰν τῆς λεκάνης κείμενον χεῖλος τῆς πληγῆς· ὁ δὲ ἀριστερὸς
 λιχανὸς προσπιέζει τὸ πρὸς τὴν αἰχμὴν τῆς διειρομένης βελόνης ἀντι-
 κείμενον χεῖλος, ἕως ἂν αὐτὴ διειρθῇ καὶ εἰς αὐτὸ κατὰ τὸ εἶκος. Κατ'
 αὐτὸν δὲ τὸν τρόπον διεκβάλλονται καὶ αἱ λοιπαὶ βελόλαι, αἵτινες ὅμως
 δὲν πρέπει ν' ἀπέχουσι ἀλλήλων πλέον τῶν δύο ἢ, τὸ πολὺ, τῶν τριῶν
 γραμμῶν. Τὴν δε περιέλησιν τοῦ νήματος ἐνεργοῦμεν δι' ἀμφοτέρων τῶν
 δακτύλων, ἢ τούτων μὴ ἐπαρκούντων, διὰ λαβίδων. Εἰς τὴν ἐκτέλεισιν τῆς
 δι' ἄμματος ῥαφῆς διεκβάλλομεν τὴν εἰς τὸ βελονοκάτοχον καλῶς προσ-
 ηλωμένην καμπύλην βελόνην, βοηθούμενοι ταυτοχρόνως καὶ ὑπὸ τοῦ ἀρι-
 στεροῦ λιχανοῦ, δι' ἀμφοτέρων τῶν χειλέων τῆς πληγῆς, ἅπερ πολλάκις
 ἀναγκαζόμεθα νὰ κρατήσωμεν ἀκίνητα δι' ὄψεος ἀγκίστρου, ἐπειδὴ ἄλλως
 ἐκφεύγουσιν εὐκόλως ταῦτα. Τὴν βελόνην δὲ δι' ἀμφοτέρων τῶν χειλέων
 ἄχρι τοῦ ὧτιου διειρθεῖσαν ἀπολύει βοηθὸς διὰ τῆς πρὸς τὰ ὀπίσω κινή-
 σεως τοῦ κοχλίου τοῦ βελονοκατόχου, ὁ δὲ χειρουργὸς ἐλαίῃ τὸ ὧτιον καὶ
 τὸ νῆμα ἐπαλείψας, καὶ τὸ βελονοκάτοχον ἀφελὼν, συλλαμβάνει τὴν
 αἰχμὴν τῆς βελόνης διὰ λαβίδος καὶ διείρει αὐτὴν μετὰ τοῦ ἕσον ὀκτώ
 δακτύλων μακροῦ νήματος. Ἀμφοτέρα δὲ τὰ ἄκρα τοῦ διειρθέντος νήμα-
 τος μετεχειρίζετ' ἐπωφελῶς ὁ ἱατρός, ὅπως διεκπεραιώσῃ κατὰ τὸ εἶκος
 καὶ τὴν διερσιν τῶν ἄλλων βελονῶν ὠφέλιμον δὲ εἶναι, ὅταν ὁ ἱατρός
 μέλη νὰ διεῖρῃ πλεονα ῥάμματα, νὰ εἶναι ταῦτα διαφόρως χρωματισμένα
 πρὸς εὐκολωτέραν αὐτῶν εὐθέτησιν. Καὶ πρῶτον μὲν ἀμματίζει τὸ μεσαῖον
 ῥάμμα· συσφιγγων αὐτὸ μὲ τούς δακτύλους, ἢ ὅταν ἡ θέσις ἢ βαθεῖα, μὲ
 λαβίδας. Καὶ ὅταν τὸ πρῶτον ἄμμα χαλαρῶται πρὶν ἂν γείνη τὸ δεύτερον,

βοηθός τις κρατεῖ αὐτὸ στερεῶς με λαβίδα. Μετὰ τὸν ἀμματισμὸν δὲ ἀποκόπτομεν τὰ ράμματα ὅσον δακτύλου μακρὰν τοῦ ἕμματος. Εἰς τὴν διερασίαν δὲ τῶν βελονῶν πρέπει νὰ προσέξωμεν, ὅπως μὴ βλάψωμεν τὰ χεῖλη τῆς σύριγγος πέραν τῆς τρώσεως αὐτῶν μηδέποτε διακενοῦντες τὸν βλενογόνον χιτῶνα τῆς κύστεως. Διὰ τῆς ἀγωγῆς ταύτης συνάγομεν δύο τετραμένας ἐπιφανείας εἰς ὕψος ὅσον τριῶν ἢ τεσσάρων γραμμῶν, καὶ ἐντρέποντες τὰ ἐλεύθερα αὐτῶν χεῖλη πρὸς τὰ ἔνδον τῆς κύστεως, δὲν συγχωροῦμεν εἰς τὰ οὖρα εἰς κακίστην περίπτωσιν νὰ ἔλθωσιν εἰς συνάφειαν, εἰμὴ μόνον μετὰ τοῦ κατωτάτου κρασπέδου αὐτῶν. Οὕτω λοιπὸν ἢ μάλα δυσκολωτέρα ἀποχώρισις τῆς πλευρᾶς τῆς κύστεως ἀπὸ τῆς τοῦ κολεοῦ εἶναι περιττή, ἐννοτε δὲ καὶ πάντῃ ἀτέλεστός διὰ τὴν μεγάλην λεπτότητα τῶν χιτῶνων. Ὁ Διεφεμβάχιος διείρει διὰ καμπύλων βελονῶν ἐπὶ τὰ ράμματα ἀπὸ τοῦ ὀπισθοῦ ἄκρου τῆς κατενεχθείσης σύριγγος πρὸς τὸ πρόσθιον, ὧν τὸ ἐν πάντοτε διείρεται μόνον διὰ τῶν χειλέων τοῦ κολεοῦ, τὸ δὲ ἕτερον καὶ διὰ τῶν χειλέων τῆς κύστεως. Τὰ διειρούμενα ράμματα ἀμματίζονται κάλλιστα με τοὺς δακτύλους, καὶ τὰ ἄκρα αὐτῶν φέρονται πρὸς τὰ ἔξω καὶ στηρίζονται με ταινίας κολλητικοῦ ἐμπλάστρου ἐπὶ τοῦ ἐφηβαίου.

Ὁ Ναιγέλης προτείνει τὴν περιελάδα ραφὴν διὰ καμπύλων βελονῶν· ὁ δὲ Ρούτος ἐξετέλεσεν αὐτὴν με τὰς συνήθεις εἰς τὴν ἐγχείρησιν τοῦ λαγωχειλοῦς βελόνας. Ὁ Σχραιγῆρος ἀε μεταχειρίσθη τὴν σπειροειδῆ καὶ τὴν δι' ἄμματος ραφὴν· ὁ δὲ Ἑρμανος διείρει πρῶτον τὰ κατὰ τὴν ἔνδον πλευρὰν τῆς σύριγγος διασταυρούμενα ράμματα ἔπειτα δὲ ἀναξίαναι τὰ χεῖλη τῆς σύριγγος, καὶ συνάπτει ἀκολουθῶς ταῦτα ἀμματίζων τὰ ράμματα. Ὁ Κιλανὸς διείρει τὴν βελόνην πλησίον τῆς προσθίου γωνίας τῆς πληγῆς ὅσον τριῶν γραμμῶν μακρὰν τοῦ χειλέου οὗτος, ὥστε μετὰ τῆς κυρτῆς αὐτῆς ἐπιφανείας πρὸς ἑαυτὸν ἀπευθυμένης διωθῶν αὐτὴν κατὰ τὴν ἕξιν τῆς ἐπιμήκου σύριγγος πρὸς τὰ ὀπίσω διεκβάλλει αὐτὴν, καὶ ἐξελών αὐτὴν διὰ τῆς ριζότρας ἀφίνει τὸ ράμμα ἐπὶ τὴν πλευρὰν ταύτην. Κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἐνεργεῖ καὶ εἰς τὴν ἀντικειμένην πλευρὰν· μετὰ τὸ πρῶτον δὲ ράμμα ἔλκει πρὸς τὰ πρόσω τὴν σύριγγα καὶ οὕτως ἀμματίζει ἔπειτα τὰ ἀντικείμενα ράμματα.

Ἡ διερασίς τῶν βελονῶν με τοὺς δακτύλους ἢ, ὅπου εἶναι ἀνάγκη, μετὰ τὸ βελονοκῆτοχον εἶναι ὠφελιμωτέρα ἢ αἱ στελεωταὶ βελόνας, ἐξ ὧν τοῦ ὠτίου ἐξαιρεῖται τὸ ράμμα διὰ τινος λαβίδος (ὡς λέγουσιν ὁ Ναιγέλης, ὁ Δαλεμάνδος Δεῦβερ [Deuber] καὶ ἄλλοι). Ἡ δὲ σύσφιγξις τῶν ραμμάτων διὰ τοῦ ἐν εἶδει κομπολογίου ὄργάνου (κατὰ τὸν Σχραιγῆρον) ἢ διὰ τοῦ ἀμματιστηρίου εἶναι ἀνοικείος.

Εἰς ὅσας δὲ περιπτώσεις διὰ τὴν λεπτότητα τῶν χειλέων τῆς σύριγγος εἶναι τῶν ἀδυνάτων νὰ ἐνεργήσωμεν τὴν ρηθεῖσαν ἀποχώρισιν τοῦ κολεοῦ ἀπὸ τῆς κύστεως, παραινεί ὁ Διεβεμφάχιος νὰ ἐνεργῶμεν τὴν κατὰ περίσφιγξιν ραφὴν, διείροντες μάλω παχὺ ράμμα με καμπύλην βελόνην διὰ τοῦ κυτταρώδους ἴστου, τοῦ τὴν κύστιν μετὰ τοῦ κολεοῦ συνάπτοντος κύκλω τῆς σύριγγος ὅσον γραμμῶν τινῶν μακρὰν τοῦ χειλέου αὐτοῦ, διεκβάλλοντες τε καὶ διείροντες διὰ τῆς αὐτῆς ὀπῆς τρις ἢ τετράκις τὴν βελόνην. Ἐπειτα δὲ συσφιγγόμεν στερεῶς τὰ ράμματα. (ἀνάγνωθ· τὸν 104. §.)

§. 132.

Ὅπως δὲ παροχετεύσωμεν ἀσφαλέτερον τὰ οὖρα ἀπὸ τῆς ἐνωθείσης πλεγγῆς, γνωματεύει ὁ Βύτσερος νὰ παρακεντῶμεν τὴν κύστιν ὑπεράνω τῆς συμφύσεως τῶν ὀστέων τῆς ἤβης· ἢ πρηγῆς λοιπὸν ἀσθενῆς κοιτάζεται νῦν ὑπέτα καὶ ἡρεμεῖ ἐπὶ μικρόν. Ἐπειτα δὲ βάλλεται ἐπὶ τῆς ἄκρας τῆς τραπέζης, ἀναστέλλει τοὺς μηρούς πρὸς τὴν κοιλίαν, καὶ, μετὰ τὴν κένωσιν τῶν ἐνότων οὖρων διὰ τοῦ καθετήρος, εὐοδιάζομεν εἰς τὴν κύστιν τὸ ἐμβολέα ἐξ ὀστέων φαλαίνης φέρον καμπύλον σωληνᾶριον τῆς τριγώνου ἀκίδος, βάλλομεν δὲ τὸν στρογγύλον πυρῆνα τοῦ ἐμβολέως ἐπὶ τῆς ἐμπροσθίου αὐτῆς πλευρᾶς πρὸς τὸ τόξον τῶν ὀστέων τῆς ἤβης ἀπειθυσμένον, προσπιέζομεν αὐτὸ εἰς τὴν ὀπίσθιον ἐπιφάνειαν τῆς κάτω μοίρας τῆς συμφύσεως τῶν ὀστέων τῆς ἤβης, ἐκεῖθεν δ' ἐπὶ τῆς συμφύσεως ἀναβιάζομεν αὐτὸ κατὰ μικρὸν ἀπὸ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω, ἕως ἂν γείνηται ἐπισθητὸν ὑπὲρ τὴν σύμφυσιν κατὰ τὴν μεσότητ' αὐτῆς διὰ τῶν καλυμμάτων τῆς κοιλίας, κρατοῦντες δ' αὐτὸ ἐνταῦθα τῇ δεξιᾷ τῶν χειρῶν στερεῶς, βάλλομεν τὸν ἀντίχειρα καὶ λιχανὸν τῆς ἀριστερᾶς δεξιὰ τε καὶ ἀριστερὰ εἰς τὸ ὑπεράνω τῆς συμφύσεως τῶν ὀστέων τῆς ἤβης ἐντέχνως ὑπεγειρόμενον ὕψωμα, ὅπως δι' αὐτῶν συλλάβωμεν καὶ στηρίξωμεν ἐξωθεν τὸ ἐσωθεν ἐνταῦθα προσπιέζομενον ἄκρον τοῦ σωληναρίου. Βοηθὸς δὲ ἐξελκύει νῦν τὸν ἐμβολέα τοῦ σωληναρίου καὶ ἀντ' αὐτοῦ εὐοδιάζει τὴν καμπύλην τρίγωνον ἀκίδα εἰς τὸ σωληνᾶριον, ἕως ἂν ἀμφοτέρων αἰλαβαὶ προσαρμοσθῶσιν ἐντελῶς πρὸς ἀλλήλας, καὶ ἡ αἰχμὴ ταυτοχρόνως τῆς τριγώνου ἀκίδος προβάλλῃ διὰ τοῦ πρὸς τὰ πρόσω στομίου τοῦ σωληναρίου. Τότε δὴ τότε λαμβάνει ὁ χειρουργὸς τῇ δεξιᾷ τῶν χειρῶν τὴν λαβὴν τῆς τριγώνου ἀκίδος μετὰ τοῦ σωληναρίου, καὶ διωθεὶ τὴν ἀκίδα προσπιέζων ἰσχυρῶς κατὰ τὴν οἰκείαν εὐθυνοσιν πρὸς τε τὰ ἄνω καὶ πρόσω διὰ τε τῆς προσθίου πλευρᾶς τῆς κύστεως καὶ διὰ τῶν καλυμμάτων τῆς κοιλίας. Παραυτίκα δὲ λαμβάνει τὸ συνεπόμενον σωληνᾶριον μὲ τοὺς ἐτοιμοὺς ἤδη δακτύλους τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς, καὶ κρατῶν αὐτὸ στερεῶς κελεύει τὸν βοηθὸν νὰ ἐξελκύσῃ τὴν τρίγωνον ἀκίδα, ταυτοχρόνως δὲ νὰ ἐξαιρήσῃ πεφυλαγμένως καὶ τὴν χειρολαβίδα τοῦ σωληναρίου διὰ τινῶν ἐλαφρῶν περιδινήσεων· ὁ δὲ χειρουργὸς μεταλλάσσει νῦν ἀμφοτέρως τὰς χεῖρας, ὥστε τῇ μὲν δεξιᾷ προσελκύει τὸ σωληνᾶριον ἐκ τῆς κοιλίας, τῇ δὲ ἀριστερᾷ ὠθεῖ τὸ ὀπίσθιον αὐτοῦ ἄκρον ἕως ἂν αὐτὸ φθάσῃ μέχρι τοῦ μεταξὺ τῶν ἀναστομώσεων τῶν οὐρητήρων τόπου τῆς κύστεως, ἐμβάλλων πρὸς βεβαίωσιν τούτου πεφυλαγμένως τὸν ἐλαιοβραχὴν δάκτυλον εἰς τὸν κολόν. Ὅπως τηρήσωμεν ἀσφαλῶς τὸ σωληνᾶριον ἐν τῇ θέσει

ταύτη, στηρίζομεν ἀμετακινήτως αὐτὸ εἰς τὴν σχισμὴν ζώνης, ἀκριβῶς πρότερον εἰς τὴν κοιλίαν προσηρμοσμένης διὰ τινος ἐπὶ τούτῳ διωρισμένου ἐλαστικοῦ κοιλίου, μετὰγοντες ἔπειτα πεφυλαγμένως τὴν χειρισθεῖσαν εἰς τὴν προητοιμασμένην ἤδη κλίνην καὶ, πρηνίζοντες αὐτὴν ἐπὶ τοῦ εἰκότως ἐκτετηγμένου δερματίνου προσκεφαλαίου, ἐμπορπῶμεν αὐτὴν διὰ τῶν ἐν αὐτῷ οἰκείων τελαμόνων. Δεκάνη δὲ εἰς τὴν ἐκτομὴν τοῦ προσκεφαλαίου ὑπὸ τὸ ἄκρον τοῦ σωληναρίου βαλλομένη εἰσδέχεται τὰ ἐξ αὐτοῦ ἀδιακόπως ἀπορρέοντα οὖρα.

§. 133.

Σκοπὸς τῆς ἀποθεραπείας ἔστω τῆς φλεγμονῆς ἢ προφύλαξις· ὅθεν ὁ Διεφεμβάχιος παραινεῖ, ἐκτὸς τῆς ἰσχυρίας καὶ ἀφλεγμάντου διαίτης, ἐνέσεις ψυχροῦ ὕδατος, γινομένης εἰς μὲν τὴν κύστιν διὰ τοῦ ἐνόントς καθετήρος, εἰς δὲ τὸν κολεόν διὰ τινος ἐλαστικοῦ σωληναρίου, ψυχρὰ ἐπιθέματα ἐπὶ τοῦ ὑπογαστρίου, καὶ, κατὰ τὴν κρᾶσιν τῆς χειρισθείσης, φλεβοτομίας· καὶ ὀδύνης ἐπιγενομένης, βδέλλας κατὰ τὸν τόπον τῆς κύστεως καὶ εἰς τὸν κολεόν, γαλακτώματα μετὰ ὕδατος σαφνοκεράσου καὶ κικίνου ἐλαίου, καὶ πόματα μυξῶδη. Περὶ τὴν ἕκτην δὲ ἡμέραν ἐξαίρουνται αἱ ῥαφαὶ διὰ λαβίδων καὶ μακρῶν ψαλιδίων ἐκκοπτόμεναι, καὶ γίνονται ἐνέσεις ἐκ χλιαροῦ ἐγγύματος χαμαιμήλων. Ἐὰν δ' ἐπιτύχη μὲν ἡ σύμφυσις, ἀπομείνη δὲ μικρὰ τις ὀπή κατὰ τὸν τόπον τῆς προτέρας σχισμῆς ἢ τῆς διέρσεως τῶν βελόνων, ἀπαπειρόμεθα ν' ἀπουλώσωμεν αὐτὴν ἢ διὰ τῆς ἐπινοτίσεως μὲ τὸ διὰ καθαρίδων βάμμα κ. τ. π. ἢ διὰ τῆς κατὰ περίσφιγξιν ῥαφῆς. Ὁ δὲ Βύπσερος παραινεῖ νὰ μεταχειρίζομεθα πρὸς μετρίαν μὲν φλεγμονὴν τῆς κύστεως συχνὴν πόσιν κρυεροῦ ὕδατος καὶ ἐνέσεις αὐτοῦ πεφυλαγμένως γινομένης· πρὸς ἰσχυροτέραν δὲ ἐπιμέλειαν τῆς χειρισθείσης, μεγαλειτέραν προσβολὴν βδελλῶν, προποτίσεις τιγὰς καλομέλιτος, ἀνατρίψεις τῆς δι' ὑδραργύρου τεφρόχρους ἀλοιφῆς κατὰ τὴν ἐνδον πλευρὰν τῶν μηρῶν, καὶ συχνὰς ἐμβολὰς μικρῶν τεμαχίων πάγου εἰς τὸν κολεόν· αἱ ἐμβολαὶ αὗται τοῦ πάγου πεφυλαγμένως γίνονται, ὠφελουσί, λέγουσι, τὰ μέγιστα, καὶ καταπαύουσι τοὺς ἐνόντας καυτηροὺς πόνους· φλεβοτομίαν δὲ, καλόμελι καὶ μετ' αὐτὰ τὸ διὰ σέννης ἐγγύμα, καὶ ἐνέσεις χλιαροῦ ἐλαίου εἰς τὸ ἀπενθυσμένον, ὅταν τῆς φλεγμονῆς τὰ σημεῖα αὐθίσωσιν ἐπὶ μᾶλλον· ἀλλ' ὅπου τὰ μηδένα κίνδυνον ἐπαπειλοῦντα σημεῖα ἐν ζητοῦσι τὰ ὑστάτα ἤδη ῥηθέντα βοηθήματα, ἢ ἐπὶ τέσσαρας ἢ πέντε ἡμέρας στεγνότης τῆς κοιλίας εἶναι μᾶλλον· ποθητὴ, καὶ διὰ τῆς προποτίσεως τοῦ ὀπίου ἐπιτευκτὴ, εἰάν ὑπάρξῃ πρὸς τὴν διάρροϊαν ἐπιρρέπεια· εἰάν δὲ ἡ παρακέντησις τῆς κύστεως δὴν

ἔγεινεν, ἢ ἂν ἀφῆρθη τὸ σωληνᾶριον ἀπὸ τῆς κύστεως, εὐοδιάζεται κατὰ πᾶσαν ὥραν ἢ κατὰ πᾶσαν δευτέραν ὥραν, καὶ ἔτι συνεχέστερον, ὅταν ἡ ἀσθενὴς ἐπέιγῃται συνεχῶς πρὸς κένωσιν τῶν οὖρων, λεπτὸς ἐλαστικὸς καθετῆρ διὰ τῆς οὐρήθρας εἰς τὴν κύστιν. Ὁ Βύτσερος νομίζει τοῦτο ὡρελιμώτατον, ὅταν ἡ ἀσθενὴς δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο αὐτῇ, καὶ, ἂν αὐτὴ δὲν δύναται τοῦτο, ὁ εὐοδιασμός τοῦ καθετῆρος πρέπει νὰ γίνηται πεφυλαγμένως ὑπὸ βοήθου ἐξησκημένου καὶ μόνον, ὅταν ἀμφότεροι οὗτοι δὲν δύναται νὰ ἐνεργήσωσι τοῦτο, πρέπει νὰ μένῃ ὁ καθετῆρ ἀνεξαίρετος. Ἀλλὰ δι' αὐτοῦ οὐ μόνον ἡ πρὸς τὴν φλεγμονὴν ἐπιβρέπεια ἐπισήμως αὐξάνεται, ἀλλὰ διὰ τὸν ἀδιακόπον ἐρεθισμόν καὶ ἡ διάκρισις τῆς βλεννης, ὥστε ἀπὸ τῆς τρίτης ἡμέρας ὁ καθετῆρ ἀποφράσσεται, καὶ πρὸς ἀφαιρέσιν τῆς ἀποφράξεως δὲν ἐπαρκοῦσιν αἱ ἐνέσεις, ἐξ οὗ ἀνάγκη πᾶσα ν' ἀλλάσωμεν αὐτόν. Τὴν τρίτην δὲ ἡμέραν μετὰ τὴν ἐγγείρησιν ἐξετάζομεν τὴν ῥαφὴν κατὰ πρῶτον, καὶ ἂν βελόνῃ ἢ ῥάμματι ἢ ἔτοιμον νὰ διοβράγῃ, ἐξαίρουμεν αὐτό· ἢ δ' ἐξέτασις αὐτῆς πρέπει ἀπὸ τῆς τρίτης ἡμέρας νὰ γίνηται καθ' ἡμέραν, ὅπως ἀναλόγως τῇ ἐνάρξει τῆς διαπύσεως ἀφαιρεῖται ἕκαστον ῥάμματι ἢ ἐκάστη βελόνῃ· ἐν ἐπιτυχίᾳ δὲ ἡ συνούλωσις λαμβάνει τὴν οἰκείαν πρὸς τὴν ἀντίστασιν δύναμιν μετὰ τὴν τετάρτην ἡμέραν. Μετὰ τὴν ἐξαίρεσιν τῶν ῥαμμάτων ἢ τῶν βελονῶν γίνονται ἐνέσεις μόνον χλιαροῦ ὑδατος ἢ ἀσθενοῦς διαλύματος τοῦ μολυβδίνου ὄξους.

§. 134.

Τὴν διὰ τῆς μεταμοσχεύσεως τοῦ δέρματος ἰασὶν τῆς σύριγγος τῆς κύστεως καὶ τοῦ κολεοῦ πρῶτως ἐπεχείρησεν ὁ Ἰόβερτος εἰς ἀσθενῆ, ἐν ᾗ πρότερον ἢ δις ἐνεργηθεῖσα ῥαφὴ ἀπέτυχε. Διὰ τῆς λαβίδος τοῦ Μυζεύξου ἢ δι' ἀγκιστρίου προσελκύσας τὸ ὀπίσθιον χεῖλος τοῦ ἔγκαρσιου στομίου τῆς σύριγγος, περιέκοψεν αὐτό, ἔπειτα δὲ καὶ τὸ πρόσθιον χεῖλος. Μετὰ τοῦτο δὲ διελὼν ὡσεὶδὲς τεμμάχιον δέρματος ἀπὸ τοῦ βλεννογόνου χιτῶνος τῆς μεγάλης δεξιᾶς νέμφης ποιουτοτρόπως, ὥστε ὁ κρημνὸς κατὰ τὸ χεῖλος τοῦ στομίου τοῦ κολεοῦ ἀπετέλει διὰ τοῦ προσεγγισμοῦ τῶν τομῶν μίσχον ὅσον τεσσάρων γραμμῶν πλατῦν, διεξέβαλε διὰ γυναικείου καθετῆρος ἀγκύλην ῥάμματος διὰ τῆς οὐρήθρας ἐκ τῆς σύριγγος εἰς τὸν κολεόν, καὶ τὸ μὲν ἄκρον αὐτοῦ ἐξείλκυσεν ἐκ τοῦ κολεοῦ, τὸ δὲ διὰ τοῦ καθετῆρος ἐκ τῆς οὐρήθρας ὁ ἀναστραφεὶς ἔπειτα κρημνὸς ἐπτύχθη ποιουτοτρόπως, ὥστε ἡ βλενωδὴς αὐτοῦ ἐπιφάνεια συνήπτετο μεθ' ἑαυτῆς, καὶ διὰ τοῦ διπλοῦ χείλους τοῦ κρημνοῦ τούτου δις σπειροειδῶς διὰ βελόνης διειρῆν τὸ ἐκ τοῦ κολεοῦ κρεμάμενον ἄκρον τοῦ

ράμματος ἀπειργάσατο σαρκῶδες ἔμβολον ἐπιφάνειαν αἱματώδη φέρον-
προσελκύνων δὲ ἀκολούθως τὸ ἐκ τῆς οὐρήθρας κρεμάμενον ἄκρον τοῦ ράμ-
ματος προσάγει τὸ σαρκῶδες ἔμβολον ἀνά μέσον τῶν χειλέων τῆς σύ-
ριγγος καὶ προσπιέζει αὐτὸ κατὰ τὸ εἶκος μὲ τοὺς δακτύλους, καὶ, τοῦ βοη-
θοῦ τὸ ἐκ τῆς οὐρήθρας κρεμάμενον ἄκρον τοῦ ράμματος διατεταμένον
κρατοῦντος, ἐλκύει πρὸς τὰ πρόσω τὸ μετὰ τὴν περιτομὴν τῶν χειλέων
τῆς σύριγγος εἰς τὸ ἄνω (ὀπίσθιον) αὐτῶν διειρθέν ράμμα πρὸς τὰ πρόσω,
ὅπως ὑγιῶς ἔλθῃ καὶ αὐτὸ εἰς συνάφειαν μετὰ τοῦ σαρκώδους ἐμβόλου
ἔπειτα δ' εὐοδιάσας ἐλαστικὸν καθετήρα, τὸ μὲν ράμμα ἐστήριξεν ἐπι-
δέσμῳ Ταυοειδεῖ, (ἢ ταινίαις κολλητικῶ ἐμπλάστρου) εἰς τὸν μηρὸν,
τὴν δὲ πληγὴν ἐκάλυψεν ἀγαρικῶ, ἢ κατὰσασις τῆς ἀσθενοῦς ἐβελτιώθη
μὲν, ἀλλὰ δὲν ἰάθη.

Εἰς ἄλλην δὲ περίπτωσιν, ἐν ἣ ἡ μεταμόσχευσις τοῦ κρηνοῦ ἐπέτυχεν, ἀνέφυσαν
ἐν αὐτῷ τρίχες, αἵτινες ἐπήγαγον ἐρεθισμὸν εἰς τὸν βλεννογόνον χιτῶνα τοῦ κολεοῦ
καὶ παρεμποδισμὸν εἰς τὴν συνουσίαν. Μετέπειτα δὲ ἐπλάσεν ὁ Ἰόβερτος τὸν κρη-
μὸν ἐκ τῆς ἀναμίξον τοῦ μηροῦ καὶ τοῦ γλουτοῦ πτυχῆς. Μετὰ δέκα δὲ ἡ ἑνδεκά-
ἡμέρας ἠδύνατο ἡ χειρισθεῖσα νὰ κενῶνῃ τὰ οὐρα φυσικῶς καὶ ἄνευ καθετήρος. Μετὰ
τέσσαρας ἢ πέντε ἐβδομάδας διεκόπη ὁ κρημνὸς ὅσον δακτύλου ἀπὸ τῆς βάσεως αὐ-
τοῦ μεθ' ὃ οὗτος ἐγένετο μέλας, ἀλλὰ τοῦτο ἔπαυσε μετὰ τὴν ἀπόπτωσιν μικροῦ γα-
γραινῶδους μέρους καὶ μετὰ παρέλευσιν μηνῶν ἐφάνη βεβαία τῆς ἐγχειρήσεως ἢ
ἐπιτυχία. Περὶ τοιοῦτων πειραμάτων τῆς συμψύσεως τοῦ κρηνοῦ ἀνάγνωθι τὸν Ὑ-
τσορον ἐν τῷ μνησθέντι τόμῳ. Ὁ Ὑτσορος, ὁ Ρούφος, Ὁελπεαῦος καὶ Μαρτίνος
ἀπειρασθήσαν διαφόρως ν' ἀποφράξωσι τὸ στομίον τῆς σύριγγος διὰ κρηνοῦ ἐκ τοῦ
βλεννογόνου χιτῶνος τοῦ κολεοῦ ληφθέντας, ἀλλ' ἀνεφελῶς. Κατὰ τὸν Διεφεμβάχιον
δυνάμεθα πρὸς ἀπόφραξιν τοῦ στομίου τῆς σύριγγος νὰ ἐνεργήσωμεν μεταμόσχευσιν
τῆς κύστεως πεφυλαγμένως, ὅταν μέρη τῆς κύστεως διὰ τῆς σύριγγος προπτῶσιν
συνέφυσαν ἤδη κατὰ μέρος. Ἐνήργησεν εὐκόλως, λέγει, εἰς τοιαύτας περιπτώσεις τὴν
σύμφυσιν, ἐρεθίζων εἰς τὸ χεῖλος τῆς σύριγγος διὰ τινος καυτηρίου φλεγμονῆς, καὶ
ἐπιχρίων πολλάκις μὴ προσπεφυκὸς μέρος τῆς κύστεως μὲ τὸ διὰ καθαρίδων βάμμα (!)
Ὁ δὲ βλάσιος ἐκ τοῦ ἐναντίου ἤττον ἐκείνου ὠφελήθη, καίπερ ἐπανειλημμένως κυ-
τηριάσας τὸ προπεπτῶδες μέρος τῆς κύστεως καὶ τὰ χεῖλη τῆς σύριγγος.

§. 135.

Ὁ Διεφεμβάχιος ἐπεχείρησε ν' ἀποφράξῃ μεγάλης σύριγγος διὰ πα-
ρελκυσμοῦ τοῦ δέρματος τοῦ κολεοῦ. Χωρὶς λοιπὸν νὰ εὐοδιάσῃ διόπτραν,
καὶ μετὰ τὴν ἐναπόθεσιν τῆς γενομένης διὰ τῆς σύριγγος προπτῶσεως
τοῦ πλευρώματος τῆς κύστεως, καὶ παρεμβολὴν σπόγγου εἰς τὴν σχισμὴν
πρὸς ἀποφυγὴν νέας προπτῶσεως, συλλαμβάνει τὸ χεῖλος τοῦ στομίου
τῆς σύριγγος μὲ τὴν ἀγκιστροειδῆ λαβίδα, προσελκύει αὐτὸ, βοηθούμε-
νος εἰς τοῦτο καὶ μὲ ἄλλα ἀγκιστρα, καὶ ἀποκόπτει στενὴν ταινίαν ἀπὸ
τοῦ κατεχομένου τούτου χείλους, συναποκόπτων καὶ τὸ ἐν τῇ κύστει χεῖ-
λος, ὅσον γραμμῶν τινῶν ἑπὶ τοῦ ἐν τῷ κολεῷ χείλους· μετὰ ταῦτα δὲ

διείρει διὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ οὐρανισκοβελονῶν μολυβδοπήματα διὰ τῶν ἐν τῷ κολεῷ χειλέων τῆς σύριγγος, χωρὶς νὰ συμπαρακεντήσῃ καὶ τὸ ἐν τῇ κύστει χεῖλος αὐτῆς, καὶ συστρέφει τὰ κλώσματα ταῦτα ἕως ἂν γείνη ἔντασις ἐπίσημος, μεθ' ἧς οὖρει τὸ μαχαίριον ἀπὸ τοῦ ὀπίσθιου μέρους τῆς μίας πλευρᾶς τοῦ κολεοῦ κατ' εὐθείαν μέχρι τῆς μικρᾶς ὕμφης, ἐνεργῶν τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τὴν ἑτέραν κατὰ τρόπον, ὥστε τὸ πλάτος τοῦ οὗτω δὴ ἀποχωρισθέντος μέρους τοῦ κολεοῦ ν' ἀποτελῇ τὸ τεταρτημόριον τοῦ πλάτους αὐτοῦ. Ἄλλ' εἰς τὰς τομὰς ταύτας ἀποφεύγει μὲν τὴν βλάβην τοῦ ἀπευθυμένου παραπέμπων εἰς αὐτὸ τὸν δακτύλον, ἐμβάλλει δ' αὐτὰς εἰκότως μακρὰς καὶ βαθεῖας· ἔπειτα δὲ συστρέφει καὶ αὐτὴς τὰ μολυβδοπήματα, ἕως ἂν γείνη ἔντασις ἰσχυρὰ, καὶ προσελκύσας τὸ χεῖλος τῆς σύριγγος δι' ἀγκίστρων ἢ δι' ἀγκιστροειδῶν λαβίδων διατέμνει κατ' ἀμφοτέρας τὰς πλευρὰς τὸν εἰς τὴν λεκάνην τὴν πλευρὰν τοῦ κολεοῦ στηρίζοντα κυτταρώδη ἰστὸν μὲ μαχαίριον ἢ μὲ ψαλίδιον, χωρὶς ὅμως νὰ προσεγγίσῃ πολὺ εἰς τὴν κύστιν. Ἐὰν δὲ εἰς τὴν ἐνδελεχῆ συστροφὴν τῶν μολυβδοπημάτων τὰ χεῖλη τῆς σύριγγος συνάγωνται ἀνειμένως πρὸς ἀλλήλα, ὥστε οὐδεὶς φόβος διαρρήξεως ὑπάρχει πλέον, συνάπτει αὐτὰ διὰ τῆς δι' ἄμματος ραφῆς, ἣν ἐνεργεῖ διὰ καμπύλης βελόνης, διείρων αὐτὴν μὲ τοὺς δακτύλους, ἢ μὲ τὸ βελονοκάτοχον, ἐὰν κατὰ τὸ ὀπίσθιον μέρος ἐὲν ὀνόματι νὰ διείρῃ αὐτὴν οὕτως, συνῶσει τινὰ τῶν ῥαμμάτων καὶ διὰ τοῦ ἐν τῇ κύστει χείλους τῆς σύριγγος. Ἀποφραχθεῖσης δὲ τῆς σχισμῆς ὅλης, συστρέφει ἰσχυρῶς καὶ τὰ μολυβδοπήματα καὶ ἀποκόπτει αὐτὰ οὕτως, ὥστε ν' ἀπομείνωσι δύο μόνον συστροφαὶ αὐτῶν. Ἐπειτα δὲ εὐοδιάζει καθετήρα πλατὺ κατὰ τὴν πλευρὰν στόμιον ἔχοντα καὶ ἐνεργεῖ τὴν ἀποθεραπείαν κατὰ τὸν ἄνω ῥηθέντα τρόπον.

Ἄξιονημόνευτος· εἶναι προσέτι καὶ τοῦ Βιδάλου ἡ πρότασις, ὅταν ἡ παρὰ τῆς κύστεως καὶ τοῦ κολεοῦ ἡ παντελῶς διεσθαρμένη, νὰ αἱματώνωμεν τὰς ὕμφας καὶ νὰ συνάγωμεν αὐτὰς εἰς σύμφυσις, ἐνεργοῦντες ἔπειτα τὴν κένωσιν τῶν οὕρων μὲν, διὰ συχοῦ εὐσοδισμοῦ τοῦ καθετήρος, τῶν ἐμμένων δὲ, δι' ἐνέσεων ἐκ τοῦ κολεοῦ ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ πρότασις τοῦ Ὀρνῆρου νὰ καταδιβάζωμεν τὴν μήτραν εἰς τὸν κολεόν, καὶ νὰ στηρίζωμεν τὴν πρόσθιαν αὐτῆς ἐπιφάνειαν τοιοῦτοτρόπως, ὥστε ν' ἀναπληρῇ αὐτὴ τὸ ἀπολλοῦδος μέρος τῆς κύστεως ἢ τοῦ αὐχένος αὐτῆς.

§. 236.

Κατὰ τὸ διάφορον δὲ μέγεθος τῶν κατὰ τὸν κολεόν καὶ τὸ ἀπευθυμένον συρίγγων, αἵτινες εἰσὶν ἔχγονοι κακώσεως τοῦ ἀπευθυμένου καὶ κολεοῦ ἕνεκα δυστοκίας, ἢ ἀλλοτριῶν ἐν τῷ ἀπευθυμένῳ σωματίων, ἢ ἐλκώσεως τὰ πλευρώματα τοῦ ἀπευθυμένου καὶ κολεοῦ καταφειρούσης, προχέεται μικρὸν τι μέρος ἢ τὸ πλεῖστον τῶν κοπράνων εἰς τὸν κολεόν, φύσαι δὲ

μόνον, όταν τὸ στόμιον τῆς σύριγγος ἦ μικρότατον. Κατὰ τὴν παρέκ-
 χυσιν ταύτην εἰσὶ καὶ αἱ προξενούμεν' ἐκ τῶν συρίγγων τούτων μικραὶ
 ἢ μεγάλαι ἐνοχλήσεις τε καὶ ἀτερψαί. Τῶν συρίγγων τούτων τὸν τό-
 πον διαγιγνώσκοντες, εἴν εὐδοκίᾳσωμεν τοὺς δακτύλους εἰς τὸ ἀπευθυ-
 σμένον καὶ τὸν κολεόν, ἢ τὴν μήλην ἢ κάλλιστα τὴν διόπτραν τοῦ κά-
 λεοῦ. Πρὸς τοῦτο δὲ δυνάμεθα νὰ μεταχειρισθῶμεν καὶ ἐνέσεις ὑγρῶν εἰς
 τὸ ἀπευθυμένον, αἵτινες κατὰ τὸν Δυπάρκην ἀποδεικνύουσι ταυτοχρόνως
 ἂν τὸ συρίγγιον συγκοινωνῇ μετὰ τοῦ ἀπευθυμένου ἢ μετὰ τινος ὑψη-
 λότερον κειμένου μέρους τοῦ ἐντέρου, ἐπειδὴ τὸ ἔνεμα ἐκχεῖτ' εὐθὺς διὰ
 τῆς σύριγγος μόνον, όταν συγκοινωνῇ μετὰ τοῦ ἀπευθυμένου, καὶ ἡ ποιό-
 της αὐτῆ τῶν κοπράνων ὀδύγει, λέγουσι, πρὸς τοῦτο. Τὸ εὐσιάτον τῶν
 κατὰ τὴν ἔδρην καὶ τὸν κολεόν συρίγγων πηγάζει ἐκ τῆς προγύσεως τῆς
 κοπρανῶδου ὕλης, ἀλλ' ἡ πείρα μαρτυρεῖ, ὅτι τρήματα τοῦ ἀπευθυμένου
 ἐντέρου εἰς τὸν κολεόν καταλήγοντα, καὶ μάλιστα δυστοκίας ἐκγονα,
 σπανιώτατα ἴωνται καὶ ἂν φυλάσσηται ἡ πρέπουτ' αὐτῶν καθαριότης.
 Καὶ τῶν συρίγγων τούτων ἡ θεραπεία ἔχει τὰς αὐτὰς δυσκολίας εἰ καὶ
 μικρότερας, ὡς καὶ αἱ κατὰ τὸν κολεόν καὶ τὴν κύστιν σύριγγες. Δύναται
 δὲ νὰ ἐπιτύχη διὰ τοῦ καυτηριασμοῦ, διὰ τῆς βράφης, διὰ τῆς
 συμμιξεως ἀμφοτέρων τούτων καὶ διὰ τῆς περιδέσεως.

§. 137.

Ὁ καυτηριασμός γίνεται κατὰ τοὺς αὐτοὺς ἐν τῷ περι τῆς θεραπείας
 τῶν κατὰ τὸν κολεόν καὶ τὴν κύστιν συρίγγων δοθέντας κανόνας. Εὐδοκί-
 σαντες λοιπὸν εἰς τὸ ἀπευθυμένον μικρὸν ἔδρῳδιστ ὀλέα, ἐπικαίωμεν τὸ
 συρίγγιον καὶ τὴν περιοχὴν αὐτοῦ ὡς εἰκὸς κατὰ πλάτος εἰς τὸ ἀπευ-
 θυμένον καὶ εἰς τὸν κολεόν. Κατὰ τὸν Διεφεμβάχιον καίωμεν μὲ σφαι-
 ροειδῆς μὲν σιδήριον τὴν περιοχὴν τοῦ συρίγγιου, μὲ μικρὸν δὲ καὶ ἀγκι-
 στροειδῆς τὸ δακτύλιον αὐτοῦ. Περιττὸν δὲ καὶ ἐπιθλαβῆς, νομίζω, ν' ἐμ-
 πλήσωμεν μὲ μοτὸν τὸν κολεόν καὶ τὸ ἀπευθυμένον καὶ νὰ μεταχειρισθῶ-
 μεθα ἐπὶ τῇ πυήσει ὅτε μὲν ἡπίας, ὅτε δὲ ἐρεθιστικὰς ἀλοιφὰς κατὰ τὸν
 Διεφεμβάχιον. Ἡ ἐπανάληψις τοῦ καυτηριασμοῦ γίνεται ὡς καὶ εἰς τὰς
 κατὰ τὸν κολεόν καὶ τὴν κύστιν σύριγγας.

§. 138.

Ὄταν δὲ μείζονες ἐν εἶδει σχισμῶν ὧσιν αἱ σύριγγες, ἐπαινοῦσι τὴν
 ἔνωσιν αὐτῶν διὰ τῆς βράφης ἐνεργοῦμεν δὲ τὴν δι' ἄμματος βράφην, κατὰ
 τὸν Διεφεμβάχιον, κάλλιστα τόνδε τὸν τρόπον. Ἀφ' οὗ ἀποπλυθῆ ὕδατι
 ψυχρῷ τὸ κενῶθὲν διὰ κλύσματος ἀπευθυμένον, καὶ σχηματισθῆ ἡ χεῖρ

ρισθησομένη, ὡς καὶ ἐν τῇ ἐναίμφ ραφῇ τῶν κατὰ τὸν κολεόν καὶ τὴν κύστιν συρίγγων, ἐπὶ τοῦ χεῖλους τῆς τραπέζης, καὶ ἀπαχθῶσι τὰ γεννητικὰ μόρια ὡς εἰκὸς ἀπ' ἀλλήλων μὲ τυφλάγκιστρα, βοηθὸς ἐμβάλλει, εἴαν τὸ συρίγγιον κεῖται πολὺ ὑψηλὰ, τὸν λιχανὸν εἰς τὸ ἀπευθυμένον, καὶ πιέζει τὸ μὲν ἀπευθυμένον πρὸς τὰ κάτω, τὴν δὲ ὀπίσθιον πλευρὰν τοῦ κολεοῦ πρὸς τὰ πρόσω. Ἐνίοτε δὲ εἶναι, λέγουσιν, ὠφέλιμον νὰ ἐνεργῶμεν τοῦτο μὲ ὅσον σπιθαμῆς ρέγα καὶ ὅσον ἀντίχειρος παχὺ καὶ μὲ ἀπαλὸν δέρμα περιβεβλημένον ξυλάριον. Ἀγκιστρεύσαντες ἔπειτα μὲ λεπτότατὸν ἀγκίστριον τὸ χεῖλος τῆς σύριγγος, ἐκκόπτομεν μὲ τὴν αἰχμὴν τοῦ μαχαίριου τοιοῦτοτρόπως, ὥστε ὀλίγη μόνον οὐσία ν' ἀφαιρεθῇ ἀπὸ δὲ τοῦ κατὰ τὸ ἀπευθυμένον χεῖλους ἀφαιρεῖται μόνον ἡ ἀκρωτάτη ἐπιφάνεια. Μετὰ τοῦτο δὲ περιτέμνεται ἐν τῷ τρήματι ὅ, τι συνδέει ζερεῶς τὸ ἀπευθυμένον μετὰ τοῦ κολεοῦ. Ὑγερὸν δὲ διαπείραντες μὲ τὸ ἀγκίστρον τὸ κάτω ἔπακρον μέρος τοῦ χεῖλους τοῦ στομίου κατατείνωμεν μικρὸν τι τοῦτο, ἀνατείνοντες μικρὸν τι συγχρόνως καὶ τὰ χεῖλη, διεύρομεν βελόνην καμπύλην εἰς βελονοκάτοχον προσηλωμένην ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν πρὸ τὰ δεξιὰ δι' ἀμφοτέρων τῶν χειλέων, συνδιακέντουντες ταυτοχρόνως καὶ τὸ ἀπευθυμένον, καὶ συνάπτομεν ἔπειτα τὸ ράμμα ὅπως οὐδ' ἴσως στερεῶς. Προσελκύνοντες δὲ ὀλίγον τὸ ράμμα διεκβάλλομεν καὶ τὸ δεύτερον ράμμα ὑπὲρ τὸ πρῶτον καὶ ἐτι πλείω, χρείας τυγούσης, τέλος δὲ καὶ τὸ ἄνω κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. Ἐπειτα δὲ κέφαντες τὰ ἄκρα τῶν ραμμάτων πλησίον τοῦ ἄμματος, ἀφίνομεν μόνον τὰ τοῦ κάτω ἄμματος ἔξω τοῦ κολεοῦ κρεμάμενα. Ἀνάγκη δὲ πᾶσα νὰ ἐμπληρῶμεν μετρίως μὲ μοτὸν ἀπαλὸν τὸ κάτω μέρος τοῦ τε κολεοῦ καὶ τοῦ ἀπευθυμένου, καὶ μάλιστα τὸ τοῦ ὑγέρου ὅπως ἐμποδίζωμεν τὴν κοπρανώδη ὕλην ἀπὸ τῆς ραφῆς. Τὰς πρῶτας ἡμέρας μετὰ τὴν ἐγχείρησιν ἐνεργοῦμεν ἔμφραξιν τοῦ ἀπευθυμένου διὰ λεπτῆς τροφῆς καὶ διὰ μικρῶν δόσεων τοῦ ὀπιοῦ. Τὸν μὲν ἐν τῷ κολεῷ μοτὸν ἀλλάσσομεν τὴν ἐπιούσαν μόνον, εἴαν ἦ κάθυγρος, τὸν δ' ἐν τῷ ἀπευθυμένῳ ἀφίνομεν ἀνάλλακτον. Ἐάν μὲν ἡ ἐνωσις ἐπιτύχη, δὲν ἀφαιρούμεν ὅλας ὁμοῦ τὰς ραφὰς, ἀλλὰ κατὰ διαφόρους ἡμέρας, τὸν δὲ μοτὸν ἐξαιρούμεν ἀπὸ τοῦ ἀπευθυμένου, ὡς δυνατὸν ὄψῃ, μὲ ριζάγραν καὶ ἐγχεόμεν ἔπειτα εἰς αὐτὸ διὰ τινος παχέος ἐλαστικοῦ καθετήρος ἀφίψημα χαμαιήλων, ὅπερ ἐκχεῖται καὶ αὐθις διὰ τοῦ καθετήρος, Ἐάν δὲ ἀποτύχη κατὰ μέρος ἢ καθόλου, ἐξαιρούμεν τὰ ράμματα, καυτηριάζομεν τὰ χεῖλη ἐν ἐκτάσει μεγάλῃ κατὰ τὴν περιοχὴν μὲ τὸν χυτὸν νιτρικὸν ἄργυρον, ἐπικαίνομεν ἐλαφρῶς πως καὶ τὸ ἀπευθυμένον, ἔπειτα δὲ ἀναπληροῦμεν μετρίως μὲ μοτὸν τὸν κολεόν καὶ τὸ ἀπευθυμένον, ἐπαναλαμ-

θάνοντες καθ' ἐκάστην τοῦτο. Μικρά μὲν τρήματα δύνανται διὰ τοῦτου ν' ἀποφραχθῶσιν ἀκολούθως, μείζονα δὲ ζητοῦσι, λέγουσι, τὴν δευτέρωσιν τῆς ἐγχειρήσεως.

§. 139.

Πρὸς μικράς, ὅσον φακῆς, σύριγγας εὖρεν ὠφέλιμον ὁ Διεφεμβάχιος τὴν κατὰ περίσφιγξιν ῥαφήν μετὰ τῆς καυτηριάσεως. Εὐροδιάζεται λοιπὸν ὀδρόδιαστολεὺς εἰς τὸ ἀπευθυσμένον καὶ ἐπικαίεται μετὰ τὸν χυτὸν νικτρικὸν ἀργυρον τὸ χεῖλος τῆς σύριγγος καὶ ἡ περιοχὴ αὐτῆς ὅσον τεταρτημορίου τοῦ δακτύλου κατὰ κύκλον. Κατὰ δὲ τὴν πλευρὰν τοῦ κολεοῦ ἐνεργεῖται τῆς φλεγμονῆς ὁ ἐρεθισμὸς διὰ τινος μοτοσφαιριδίου εἰς τὸ διὰ καθαρίδων βάμμα διαβρόχου, ὅπερ ἀποχωρίζομεν ἀπὸ τῆς λοιπῆς πλευρᾶς τοῦ κολεοῦ δι' ἄλλων σφαιριδίων μοτοῦ, δι' ὧν ἀναπληροῦται ἐπ' αὐτοῦ ὁ κολεός. Ἐὰν δὲ τὴν ἐπιούσαν τὸ χεῖλος καὶ ἡ περιοχὴ αὐτοῦ ὅσον ἡμίσεος δακτύλου κατὰ πλάτος ᾧσιν, ὡς εἰκὸς φλεγμαίνοντα, καθαίρουμεν τὴν ἐπίδερμίδα μετὰ τὴν λαβίδα, ἀποτριβομεν αὐτὴν μετὰ ξηρὸν μοτὸν καὶ διειρομεν μετὰ λεπτὴν καμπύλην βελόνην διὰ βελονοκατόχου τὸ βάμμα, περιάγοντες τὴν βελόνην ἀπὸ μέσον τοῦ κολεοῦ καὶ τοῦ ἀπευθυσμένου περὶ τὸ στόμιον τῆς σύριγγος καὶ συσφιγγομεν συνάπτοντες αὐτοῦ τὰ ἄκρα ὀλίγον στερεῶς. Ἐπειτα δὲ ἀναπληροῦμεν μετὰ μοτὸν ξηρὸν κολεόν τε καὶ ἀπευθυσμένον. Ἐὰν μὲν ἐπιτύχη ἡ ἔνωσις, ἐκκόπτομεν καὶ ἐξαιρούμεν τὸ βάμμα τὴν πέμπτην ἢ ἕκτην ἡμέραν, ἐὰν δὲ ἀποτύχη, προφαίνεται τὸ στόμιον τῆς σύριγγος μετὰ τὴν ἀπούλωσιν πολλῶ μικρότερον καὶ δύνανται πιθανῶς μετέπειτα διὰ τῆς ἀπαξ ἢ πλεονάκις ἐπαναληφθείσης ἐγχειρήσεως ν' ἀποφραχθῇ.

§. 140.

Ἡ δὲ ἀπολίνωσις τῶν κατὰ τὸν κολεόν καὶ ἀπευθυσμένον γίνεται, καθ' ὃν τρόπον εἴρηται καὶ ἐν τῷ περὶ ἀπολίνώσεως τῶν τελείων κατὰ τὴν ἔδραν συρίγγων, μετὰ τὸ μηχανήμα τοῦ Ρεισιγγέρου (ἴδ. §. 85. τομ. 2.) Ὁ Μόττις ἐτροποποίησε τὴν ἀπολίνωσιν, κατὰ τρόπον ὥστε, πρῶτον μὲν διεξέβαλεν εἰς τὴν σύριγγα λημνίσκον ἐπὶ τινὰς ἡμέρας, ἔπειτα δὲ διεῖρε βάμμα διὰ τῆς σύριγγος, καὶ μετὰ βελόνην ὡτίον φέρουσαν διὰ τοῦ περιναίου διεκβάλλων τὸ ἐν τῷ κολεῷ κείμενον ἄκρον τοῦ βάμματος συνήπτεν ἀμφοτέρω τὰ ἄκρα.

§. 141.

Ἄξιον μνημόνευτον πρὸς τοῦτους εἰσὶ καὶ ἕτεραι τινὲς ἀγωγαὶ καὶ προτάσεις πρὸς ἴασις τῶν κατὰ τὸν κολεόν καὶ τὸ ἀπευθυσμένον συρίγγων.

1) Ἡ παντελής διάσχισις τοῦ μεταξὺ τοῦ κολεοῦ καὶ τοῦ ἀπευθυσμένου

διαφράγματος ἀπὸ τοῦ στομίου τῆς σύριγγος ἐπὶ τὰ κάτω ὡς ἐπὶ τῇ γινομένη διὰ τομῆς ἔγχειρήσει τῶν ἐδροσυρίγγων ἀγωγή ὅλως ἀποδοκιμαστέα, ἐπειδὴ κατὰ τὸν Διεφεμβάχιον καὶ Ῥόσερον τὰ διασχιζόμενα πλευρώματα τοῦ κολεοῦ καὶ ἀπευθυσμένου δὲν συμφύονται πρὸς ἄλληλα πλέον ἄλλ' ἐπιδερμιδοῦνται (ιδία. 2) Ἡ διαίσεις τοῦ σφιγκτήρος τῆς ἑώρας πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἐν τῷ ἀπευθυσμένῳ συλλογῆς τῶν κοπράνων κατὰ τρόπον ὥστε ἐν ὅσῳ νὰ θεραπευθῇ ἡ διαίσεις αὕτη, συστέλλεται ἡ σύριγξ κατὰ μικρὸν καὶ ἀποφράσσεται τέλος. Ὁ Διεφεμβάχιος ἀποδοκιμάζει τὴν πρότασιν ταύτην ὡς πάνυ ἀξιόμημπτον, ἐπειδὴ ἡ ἐκ τῆς κενότητος τοῦ ἀπευθυσμένου ὠφέλεια δὲν ἔχει δύναμιν ἰσοῤῥοπον πρὸς τὸ μέγεθος τῆς ἔγχειρήσεως καὶ πρὸς τὴν βεβαίαν ἀπόφραξιν τῆς σύριγγος ἕως ἂν νὰ θεραπευθῇ ἡ σχισμῆ. Ἐκ τοῦ ἐναντίου ὁμοῦ λέγει ὁ Σούθος (ἐν τῇ Ἀγγλικῇ μεταφράσει τοῦ παρόντος ἔγχειριδίου), ὅτι ὁ Κοπέλανδος, ὅστις πρῶτως μετεχειρήσθη τοῦτο, ἐπέτυχε διὰ τοῦ τρόπου τούτου πεντάκις ἢ ἑξάκις τῆς ἰάσεως, διαιρῶν ἐπὶ τὴν μίαν ἢ ἐπὶ τὴν ἑτέραν πλευρὰν τὴν ἑώραν, μηδέποτε δὲ ἐπὶ τὰ πρόσω πρὸς τὸν κολεόν, ἢ ἀπὸ τῆς σύριγγος πρὸς τὸ περιναίον, ἐπειδὴ τότε ἀφυκτικῶς ἤθελ' ἂν προξενήσῃ ἀκράτειαν τῶν κοπράνων ἔμμονον. 3) Ἡ πίεσις κατὰ τὸν Κύλλερριερν (Cullerier) ἐκ μέρους τοῦ τε ἀπευθυσμένου ἐντέρου καὶ τοῦ κολεοῦ δι' ὄργανον ἐκ δύο βραχιόνων καὶ μετὰ πιλωτῶν ἐνωδιασμένων συγκειμένου, ὧν ὁ μὲν ἐμβάλλεται εἰς τὸ ἀπευθυσμένον, ὁ δὲ εἰς τὸν κολεόν, ἔπειτα δὲ προσπιέζονται διὰ τινος στρόφιγγος τὰ πιλωτὰ ἢ ἡ πρότασις τοῦ Νελάτωνος νὰ ἐμβάλωμεν τομὴν ἐπικαρσίαν καὶ κοίλην, ἧς τὰ ἄκρα ἀπευθύνονται πρὸς τὰ ὀπίσω, καὶ ὅσον δύο ἢ τριῶν δακτύλων μεγάλην κατὰ τὴν μέσότητα τοῦ περιναίου, καὶ νὰ διαιρῶμεν ἀπ' ἀλλήλων ἔπειτα κολεόν καὶ ἀπευθυσμένον ἕως ὑπὲρ τὴν σύριγγα. Μετὰ τοῦτο δὲ λαμβάνομεν πέταλον ἐλεφάντινον ἐπίπεδον καὶ ὠοειδές, ὅπερ φέρει ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ τρία εὐθυγραμμικῶς κείμενα τρήματα. Εἰς τὰ τρήματα ταῦτα διείρονται διπλοῦν μὲν ῥάμμα εἰς τὸ μεσαῖον, ἀπλοῦν δὲ εἰς ἑκάτερα τὰ πλάγια· τὰ ῥάμματα δὲ ἔστωσαν μὴ ὁμοίχροα καὶ κάθαμμα κατὰ τὸ ἕτερον ὦντ ἄκρων ἔχοντα. Ταῦτα δὲ διείρονται εἰς βελόνας, τούτων δὲ, ἡ μὲν διεκβάλλεται μὲ βελονοκάτοχον πρῶτον διὰ τοῦ ἄνω χείλους τῆς σύριγγος, ἔπειτα δὲ διὰ τοῦ κάτω χείλους καὶ διὰ τῆς ὀπῆς τῆς σύριγγος εἰς τὸν κολεόν. Τοῦτ' αὐτὸ δὲ γίνεται καὶ μετ' ἄλλα ῥάμματα, ἔπειτα δὲ σύρεται τὸ πέταλον εἰς τὸ ἀπευθυσμένον καὶ προσβάλλεται εἰς τὴν πρόσθιον αὐτοῦ πλευρὰν. Ἐστέρων δὲ διείρονται τὰ ῥάμματα διὰ δευτέρου ὁμοίου τῷ πρῶτῳ πετάλου, ὅπερ εὐοδιάζεται εἰς τὸν κολεόν καὶ προσωπιέ-

ται εἰς τὴν ὀπίσθιον αὐτοῦ πλευρὰν, ἐπ' αὐτοῦ δὲ συνδέονται ἔπειτα τὰ
 ῥάμματα, ὥστε τότε εὐρίσκονται τότε ἀπυθυσμένον καὶ ὁ κολεὸς μόνον
 ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἐκ τῶν δύο τούτων πετάλων ἀποτελουμένου πίεστρου,
 ὅπερ ἐμποδίζει, λέγουσι, τὴν παρέκχυσιν τῶν κοπράνων καὶ ἐνεργεῖ τὴν
 ἴασιν τῆς σύριγγος. Κατὰ τῆς πίεσεως δὲ ταύτης, λέγει ὁ Διεφεμβάχιος
 καὶ δικαίως, ὅτι, ἐὰν μὲν ἡ ἰσχυρὰ ἢ πίεσις, εὐκόλως δύναται νὰ γεννηθῇ
 σφάκελος, ἐὰν δὲ μὴ, περισπῶνται τὰ ῥάμματα ὑπὸ τῶν παραβαινόντων
 κοπράνων, ὥστε μεγαλύνουσι τότε ταῦτα τὴν ὀπὴν. 4) Ἡ μεταμόσχευσις
 κρημνοῦ ἐκ τοῦ δέρματος τοῦ κολεοῦ εἰς τὴν ὀπὴν.

Γ'.

ΠΕΡΙ ΒΛΑΒΗΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΧΕΙΑΣ ΔΙ ΥΠΑΛΛΑΓΗΣ ΤΗΣ
 ΘΕΣΕΩΣ ΤΩΝ ΜΟΡΙΩΝ.

Α'.

ΠΕΡΙ ΕΞΑΡΘΡΩΜΑΤΩΝ.

ΚΕΦΑΛ. Α'.

Περὶ ἐξάρθρωμάτων ἐν γένει.

§. 142.

Ἐξάρθρωμα λέγεται μετάστασις ὁστού κινητοῦ ἀπὸ τῆς φυσικῆς αὐτοῦ
 ἀρθρώδους συνδέσεως· διαφέρει δὲ τῆς ἀπ' ἀλλήλων ἐκστάσεως τῶν ἀκι-
 νήτων καὶ κατὰ ῥαφήν ἢ κατὰ σύμφυσιν συγχειμένων ὀστῶν, ἧτις λέγεται
 διάστασις.

§. 143.

Τὸ ἐξάρθρωμα εἶναι ἡ τέλειον, ὅταν τὸ ἄρθρον ἐκπίπτῃ τελείως ἀπὸ
 τῆς οἰκείας ἀρθρώδους κοιλότητος ἐπὶ τὸ ἀσύνηθες· ἢ ἀτελές, ὅταν τὰ
 ἄρθρα δὲν ἐξίστανται ἐντελῶς ἀπ' ἀλλήλων· εἰς τὸ ἀτελές δὲ τοῦτο ἐξάρ-
 θρωμα ἀνάγεται καὶ τὸ διάστρεμμα, ἐν ᾧ τὰ ὀστᾶ ἐξίστανται μὲν
 ἀπ' ἀλλήλων κατὰ μέρος, ἀλλ' ἀποκαθίστανται καὶ αὖθις εἰς τὴν ἴδιαν
 χώραν δυνάμει τῶν μυῶν καὶ συνδέσμων (1). Πρὸς δὲ διαίρουνται τὰ

(1) Τὸ διάστρεμμα ἔχει διαφόρους βαθμοὺς κατὰ τὰ ἐνὸς ἢ ἄλλο μέρη, οἱ ἀρθρώδεις
 ὑμένες, τὰ ἀγγεῖα καὶ νεῦρα καθ' ἕκαστα ἢ ὅλα ὁμοῦ ὑπερετάθησαν ἢ καὶ διεπράγη-
 σαν, καὶ εἰς μὲν τὸν Α' βαθμὸν γίνεται πόνος ἐλαφρὸς καὶ βραδεῖα ἐξόγκωσις τῶν
 ἀπαλῶν μορίων· εἰς δὲ τὸν Β' αἰφνῆδιός καὶ σφοδρὸς πόνος, ἐξόγκωσις καὶ ἐκχύμω-
 σις· καὶ εἰς τὸν Γ'· ἐκτὸς τούτων καὶ παρὰ φύσιν κινήσις τοῦ ἄρθρου καθ' ὅλας
 τὰς ἴξεις.

ἐξαρθρώματα εἰς ἀπλᾶ καὶ εἰς ἐπιπεπλεγμένα· καὶ ἀπλᾶ μὲν εἰσὶν, ὅταν, πλὴν τῆς ἐκπτώσεως τοῦ ἄρθρου, οὐδὲν ἄλλο σύμπτωμα ὑπάρχη. Ἐπιπεπλεγμένα δὲ, ὅταν μετὰ τῆς ἐκπτώσεως συνυπάρχη καὶ τραῦμα, θλάσμα, κάταγμα, ὑπερμεγέθης φλεγμονή, πύσις καὶ ἄλλα ἐπικίνδυνα συμπτώματα. Ἐτι δὲ διαιροῦνται τὰ ἐξαρθρώματα εἰς ἀρτιγενῆ καὶ εἰς πεπαλαιωμένα, εἰς πρωτοπαθῆ καὶ δευτεροπαθῆ· καὶ πρωτοπαθῆ μὲν λέγονται, ὅταν τὸ ἐκπεπτικὸς ἄρθρον μὲν ὅπου κατὰ πρῶτον ἐξέπεσε, δευτεροπαθῆ δὲ, ὅταν τὸ ἐξεστηκὸς ἄρθρον δυνάμει τῶν μυῶν μεθίσταται εἰς ἄλλον δεῦτερον τόπον· εἰς συγγενῆ καὶ εἰς ἐπίκτητα.

§. 144.

Διαγιγνώσκονται δὲ τὰ ἐξαρθρώματα πρῶτον ἐκ τοῦ παρεμποδισμοῦ τῆς ἐνεργείας τοῦ πεπονθότος μορίου, καὶ δεῦτερον ἐξ ὄσων σημείων ἐπάγει τὸ ἐκπεπτικὸς ἀπὸ τῆς οἰκείας κοιλότητος ἄρθρον· τὰ κυριώτερα δὲ τούτων εἰσὶ παντελῆς ἢ κατὰ μέρος μόνον παρεμποδισμὸς τῆς κινήσεως τοῦ ἄρθρου, ἀλλοίωσις τῆς ιδέας καὶ τοῦ σχήματος αὐτοῦ· ἡγουν δύναται νὰ γείνη τοῦτο ἢ βραχύτερον ἢ μακρότερον, καθὰ τὸ ὅστυν φέρεται ἢ στρέφεται εἰς τοῦτον ἢ ἐκείνον τὸν τόπον δυνάμει τῶν μυῶν ἐκείνων, οἷτινες διασπῶνται καὶ διατείνονται μᾶλλον ὑπὸ τοῦ ἐκπεπτικότητος ὄσου, ἐξ οὗ καὶ ἡ στροφή τοῦ μορίου γίνεται εἰς τὴν πλευρὰν τὴν ἀντίθετον ἐκείνης, καθ' ἣν ἐγένεν ἡ ἐκπτώσις τοῦ ὄστου· ἢ κατὰ φύσιν ἰδέα τῆς διαρθρώσεως ἀλλοιοῦται, ἢ ἀρθρώδης κοιλότης μένει κενή, καὶ ἡ ἐκπεσούσα κεφαλὴ ἀπεργάζεται ἄλλην παρὰ φύσιν ἐσοχὴν. Τὸ μόνιον κρατεῖται ἀκίνητον ὑπὸ τῶν διαταθέντων μυῶν, ἢ ἡ κίνησις αὐτοῦ γίνεται μετὰ πόνων ὑπερβαλλόντων. Συνοδεύουσι δὲ τὰ σημεῖα ταῦτα φλεγμονὴ μεγάλη, πόνος, ὄγκος καὶ ἐκχύμωσις κατὰ τὸν πεπονθότα τόπον. Ἐκ τούτων λοιπὸν γίνεται φανερόν, ὅτι ἡ διάγνωσις τῶν ἐξαρθημάτων εἶναι μᾶλλον ἢ ἦττον δύσκολος, καθ' ἃ ἡ θέσις εἶναι ἐπιπολαιότερα ἢ βαθυτέρα κατὰ τὴν ποιότητα τοῦ ἐξαρθρώματος καὶ κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ ἐπιγινομένου ὄγκου. Προβρώτερα δ' ἐνέργεια τῶν ἐξαρθημάτων εἶναι καὶ τρισμὸς τις, ὅστις γίνεται δι' ἐκκρίσιν πλαστικῆς λέμφου εἰς τὰ ἄρθρα καὶ εἰς τοὺς βλενογόνους θύλακας, καὶ εὐκόλως δύναται νὰ μᾶς ἐξαπατήσῃ νὰ ὑπολάβωμεν τὸ ἐξάρθημα ὡς κάταγμα.

§. 145.

Τὰ ποιῶντα τὸ ἐξάρθημα αἰτία εἰσὶν ἐξωθεν βίαι ἢ σφοδραὶ συσπάσεις τῶν μυῶν· καὶ αἱ μὲν βίαι ἐπιπέπτουσι ἢ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου ἢ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἄκρου τοῦ ὄστου, ὥστε τότε εὐκολώτερον ἐνεργούσιν τὴν ἐκπτώσιν, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὸ ὄστυν εὐρίσκεται εἰς σχῆμα λο-

ξόν, ὅταν ἡ ἔξωθεν βία ἐνεργήσῃ κατ' αὐτοῦ. Ἡ ἐξάρθρωσις ἐν γένει γίνεται εὐκολώτερον, ὅταν τὰ ἄρθρα καὶ οἱ μῦς ὡσι κεχαυνωμένοι, καὶ ἡ κίνησις τοῦ ὑγειοῦς ἄρθρου δὲν εἶναι περιορισμένη, ἐξ οὗ γίνεται ἡ ἐξάρθρωσις τοῦ ὀστού τοῦ βραχίονος συχνότερα τῆς ἐξάρθρωσεως τοῦ ὀστού τοῦ μηροῦ, καὶ ὡς ἐπὶ τὰ πολὺ γίνεται ἀτελής αὕτη εἰς τὰ διὰ γυγγύμου ἠνωμένα ἄρθρα, καὶ εἰς ὅσα τὰ ὀστᾶ σύγκεινται πρὸς ἄλληλα μετὰ πλατειῶν ἐπιφανειῶν, καὶ ἡ κίνησις εἶναι περιορισμένη. Οἱ γέροντες γίνονται σπανιώτερον ἑξαρθροί, ἐπειδὴ αἱ ἀρθρώδεις κεφαλαὶ τῶν ὀστῶν αὐτῶν κατάγνυνται τάχιον, ὡσαύτως σπανιώτερον ἑξαρθροί γίνονται καὶ οἱ πάνυ νέοι ἄνθρωποι, ἐπειδὴ αἱ ἐπιφύσεις τῶν ὀστῶν αὐτῶν κατάγνυνται εὐκολώτερον, ἐπομένως τὰ ἐξάρθρηματα γίνονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς τοὺς μεσοκόπους.

Περὶ τῆς συχνότητος τῶν γινομένων ἐν τοῖς διαφόροις ἄρθροις ἐξάρθρωμάτων ἔχομεν κατὰ τὸν Μαλγαίγην τὴν ἀκόλουθον ἀναλογίαν ἐπὶ 492.

Τοῦ ὤμου	» » » »	321.	τῆς κάτω γένυος	» » » »	7.
Τοῦ μηροῦ	» » » »	34.	τοῦ γόνατος	» » » »	7.
Τῆς κλειδός	» » » »	33.	τῆς κερκίδος	» » » »	4.
Τοῦ ἀγκῶνος	» » » »	26.	τῆς ἐπιγονατίδος	» » » »	2.
Τοῦ ποδός	» » » »	17.	τῶν σποδύλων τῆς		
Τοῦ ἀντίχειρος	» » » »	13.	ράχειος	» » » »	1.
Τοῦ καρπού	» » » »	13.			
Τῶν δακτύλων	» » » »	7.			

Εἰς πᾶσαν τελείαν ἐξάρθρωσιν διαβρῆγγυνται ὁ θυλακοειδὴς καὶ οἱ λοιποὶ σύνδεσμοι, ἐνίοτε δὲ καὶ οἱ περὶ τὴν διάρθρωσιν τένοντες καὶ μῦς ἐξάρθρωσις δὲ ἄνευ τῆς ῥήξεως αὐτῶν δύναται νὰ γείνη μόνον, ὅταν οἱ σύνδεσμοι τῶν ἄρθρων ὡσι πολὺ χαῦνοι καὶ ἡ συλλογὴ τοῦ ἀρθρώδους χυμοῦ μεγάλη. Συνήθως οὐδὲν μὲν γίνεται δεινόν, ὅταν ἡ ἐκπεσοῦσα κεφαλὴ τοῦ ὀστοῦ μετενεχθῆ εὐθὺς εἰς τὸν οἰκτεῖον τόπον· ἐρεθίζει δὲ αὕτη τὰ περιεκείμενα μόρια ὡσάν ἄλλότριον σῶμα, ὅταν μὲν πολὺν καιρὸν ἐκτὸς τῆς οἰκτείας κοιλότητος, ἥτις ἐξισοῦται κατὰ μικρὸν ἀναπληρουμένη. Ὅταν δὲ ἡ ἐκπεσοῦσα κεφαλὴ περιέχεται ὑπὸ κυτταρώδους ὑμένους, ὁ ὑμὴν οὗτος πιεζόμενος πυκνοῦται καὶ μεταπλάσσεται τρόπον τινὰ εἰς θήκην περὶ αὐτήν, οἱ δὲ διαρρωγότες σύνδεσμοὶ προσκολλῶνται εἰς τὰ περιεκείμενα μέρη· οἱ μῦς πιεζόμενοι ἀποβάλλουσι κατὰ μικρὸν τὴν συνελκτικότητα καὶ τὴν ἰδίαν αὐτῶν κατασκευὴν, γινόμενοι κατὰ τινα τρόπον ἀπενευρώδεις. Ὅταν ὅμως ἡ ἐκπεσοῦσα κεφαλὴ ἐπεριδεται εἰς ὀστούν, κοιλαίνει αὐτὸ, καὶ αἱ περιγεγόμενα ὀστώδεις ὀφρυώσεις περικλείουσι αὐτήν μᾶλλον ἢ ἥττον· καὶ ὅταν τὸ τοιοῦτον ἐξάρθρημα χρονίσῃ παρεμ-

ποδίζονται πάντοτε μάλλον ἢ ἤττον αἱ κινήσεις τοῦ μορίου, ὑπερ ἀτροφεῖ, καὶ γίνεται ἰσχνόν· οἱ δὲ κινουῦντες αὐτὸ μῦς χαῦνοι.

§. 147.

Ἡ πρόγνωσις τῶν ἐξαρθημάτων γίνεται κατὰ τὴν ἐπιπλοκὴν, τὴν θέσιν, τὴν διάρκειαν αὐτῶν καὶ κατὰ τὴν ἐξ ἧς προήλθον αἰτίαν. Ὅθεν τὰ μὲν ἀπλᾶ δυνάμενα νὰ ἐπαναχθῶσιν ἐγκαίρως εἰς τὸν οἰκτεῖον τόπον εἰσὶν ἐν γένει ἀκίνδυνα· τὰ δὲ ἐπιπεπλεγμένα ἐπάγουσι πολλάκις συμπτώματα κινδυνωδέστατα, καὶ εἶναι ἀνάγκη, καθὼς καὶ εἰς τὰ ἐπιπεπλεγμένα κατὰγματα, ἀναλόγως τῷ μεγέθει τῆς θλάσεως, τῇ ῥήξει τῶν ἀπαλῶν μορίων, τῇ κράσει τοῦ ἀρρώστου κ. τ. λ. νὰ γείνη εὐθὺς ἀπόφασις ἂν πρέπη νὰ ἀκρωτηριασθῇ τὸ πεπονθὸς μέρος, ἢ ἂν ἦ δυνατόν νὰ συντηρηθῇ τοῦτο. Αἱ ἐξαρθήσεις τῶν συνημμένων δι' ἀρθρώδιας ἄρθρων εἰσὶν ἤσσον ἐπικίνδυναι ἢ αἱ τῶν διὰ γιγγλύμου, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐμβολὴ αὐτῶν εἶναι δυσκολωτέρα. Αἱ δὲ ἐξαρθήσεις, ὅσαι γίνονται εἰς ὅσῃ, ἅτινα περιέχονται ὑπὸ ἰσχυρῶν μυῶν καὶ συνδέσμων ἐπάγουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δεινὰ συμπτώματα.

Ἐν γένει δὲ ὅσα τάχιον ἐπιχειρήσωμεν τὴν ἐμβολὴν τοῦ ἐξαρθρωθέντος, τόσῳ τάχιον ἐπιτυχάνει αὐτὴ. Ἀλλ' ὅμως ἐνίοτε πρέπει ν' ἀναβάλωμεν τὴν ἐμβολὴν διὰ τὴν μεγάλην φλεγμονὴν καὶ τὸν ὄγκον, ἅπερ ἐγεννήθησαν ἤδη· ἀλλὰ μὴ ἐπιπολῶ, ἐπειδὴ τὸ ἐκπεπτωκὸς εἶναι πάντοτε τὸ κύριον αἷτιον αὐτῶν τῶν συμπτωμάτων. Ἡ ἐμβολὴ τῶν ἐξαρθημάτων, ὅσα εὐκολύνονται διὰ παράλυσιν τῶν μυῶν καὶ ἀδυναμίαν τῶν συνδέσμων, εἶναι μὲν εὐκόλος, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐκ τῆς ἐλαχίστης βίας ὑποτροπὴ αὐτῶν φοβητέα. Ἡ ἐμβολὴ τῶν ἐξαρθημάτων εἶναι δυσκολωτέρα εἰς εὐρώστους καὶ ἡλικιωμένους ἀνθρώπους, ἢ εἰς νεωτέρους καὶ ἀδυνάτους. Ἡ ἐκπεσοῦσα κεφαλὴ τοῦ ὅστου ἐπάγει δεινὰ συμπτώματα, ὅταν πιέξῃ νεῦρα καὶ ἀγγεῖα, δύναται δὲ νὰ ἐπαγάγῃ παράλυσιν μερικὴν, ἢ τελείαν ἢ ἀγκύλωσιν ἐξ αἰτίας τῆς φλεγμονῆς.

§. 148.

Σκοποὶ τῆς θεραπείας εἰσὶν· 1) ἡ ἐμβολὴ τῆς ἐξαρθρωθείσης κεφαλῆς τοῦ ὅστου· 2) ἡ στήριξις αὐτῆς εἰς τὴν οἰκτεῖαν κοιλότητα, καὶ 3) ἡ ἀφαίρεσις τῶν συνοδευόντων συμπτωμάτων.

§. 149.

Ἡ ἐμβολὴ τοῦ ἄρθρου εἰς τὴν οἰκτεῖαν κοιλότητα γίνεται διὰ τῆς τάσεως καὶ ἀντιτάσεως καὶ διὰ τῆς προσπίεσεως τῆς κεφαλῆς τοῦ ὅστου, δι' ἧς αὕτη ἀπωθεῖται εἰς τὴν ἐξ ἧς ἔπεσε κοιλότητα.

Ἡ τάσις καὶ ἀντίτασις σκοποὺν ἔχουσι νὰ ἐμποδίσωσι τὴν συνολικὴν τῶν μυῶν καὶ νὰ μηκύνωσιν αὐτούς. Ἐκ τούτου λοιποὶν γνωματεύουσι πολλοὶ νὰ μὴ πράττωμεν τὴν τάσιν καὶ ἀντίτασιν εἰς τὰ ἄκρα τοῦ ἐξαρθρωθέντος ὀστού, ὅπως μὴ συνέλκωνται οἱ μῦς αὐτοῦ, ἐπὶ μᾶλλον πιεζόμενοι κυκλοτερώς ὑπὸ τῶν περισφιγγουσῶν χειρῶν. Ἀλλὰ τοῦτο ἀναιρεῖται ὑπὸ τοῦ Καλλσένου (Callisen), Κωπῆρου καὶ ὑπὸ πολλῶν ἄλλων ἰατρῶν.

Εἰς ἕνια δὲ τῶν ἐξαρθρωμάτων, οἷον τὸ τῆς κατὰ τὸν ἀγκῶνα διαρθρώσεως, δύναται νὰ γείνη ἡ ἀντίτασις εἰς αὐτὸ τὸ ἐξαρθρωθὲν ὀστοῦν. Ἡ τάσις πρέπει νὰ γίνηται καθ' ἣν φορὰν ἔγεινεν ἡ ἔκπτωσις τῆς κεφαλῆς τοῦ ὀστού, μετὰ δυνάμεως κατὰ μικρὸν ἀξανομένης καὶ ἀρκούντως χρονίας, ἕως ἀν οὕτως ἀποκάμωσιν οἱ μῦς· ὁ δὲ σχηματισμὸς τοῦ μορίου ἔστω τοιοῦτος, ὥστε οἱ μῦς νὰ εἶναι κεχωνωμένοι.

§. 150.

Γίνεται δὲ ἡ τάσις καὶ ἀντίτασις τοῦ ἐξαρθρωθέντος ὀστού κατὰ τὰς περιστάσεις ἢ διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ τοῦ χειρουργοῦ, ἢ ὑπὸ βοηθῶν διὰ περιθέσεως βρόχων ἢ ὀθονίων, ἐντέχνως προσαρμοσθέντων κάτωθι καὶ ὑπεράνω τῆς ἐξαρθρώσεως, ἢ διὰ μηχανημάτων ἰδιαιτέρων, ἐξ ὧν τὰ καλλίτερα εἰσὶ τὸ πολὺσκαστον μηχανήμα καὶ τὸ διατατικὸν μηχανήμα τοῦ Σχχειδέρου. Ἡ ἐκπεσοῦσα κεφαλὴ, ἀφ' οὗ διὰ τῆς γινομένης κατὰ μικρὸν τάσεως ἀρχίσῃ νὰ κινήται καὶ νὰ πλησιάζῃ πρὸς τὴν κοιλότητα, εἰσθεῖται εἰς ταύτην αὐτόματος, πολλάκις δὲ καὶ μετ' ἤχου τινος, ἢ εἰσθεοῦμεν αὐτὴν εἰς τὴν κοιλότητα μετὰ τὰς χεῖρας ἢ μετὰ ἐπιβεβλημένα ὀθῶνια, σχηματίζοντες τὸ μῦριον ἐναντίον τῆς ἐξαρθρώσεως αὐτοῦ. Χρὴ δὲ νὰ προσέξωμεν ὅπως μὴ βλάψωμεν τὸ ἐμβαλλόμενον μῦριον, μεταχειριζόμενοι βίαν μεγάλην πρὶν ἔτι διαταθῆ ἀρκούντως. Τὸ δὲ κατὰ φύσιν ἔπειτα σχῆμα καὶ ἡ εὐθυνοσις αὐτοῦ, ἡ παῦσις τῶν πόνων καὶ ἡ ἐλευθέρη κίνησις βεβαιουσι τὴν ἐντελῶς γενομένην ἐμβολήν.

Τοῦ Ἰαρβίου (Jarvis) τὸ μηχανήμα πρὸς τὴν ἐμβολὴν τῶν ἄρθρων (καθὼς καὶ τοῦ Μαύρου τὸ δίκρανον) ἔχει τὸ καλόν, ὅτι δυνάμεθα νὰ προσαρμόσωμεν αὐτὸ εἰς πᾶσαν τράπεζαν καὶ εἰς πᾶσαν κλίνην, καὶ δὲν ἔχομεν χρεῖαν νὰ ζητήσωμεν στερεὸν τόπον πρὸς τὴν τάσιν καὶ ἀντίτασιν, ὡς εἰς τὸ πολὺσκαστον, ὅτι δυνάμεθα ν' αὐξήσωμεν καὶ νὰ ἐλαττώσωμεν κατὰ τὸ δοκοῦν τὴν ἐνέργειάν αὐτοῦ καὶ εὐκόλως νὰ ἐνεργήσωμεν εἰς τὰς κινήσεις τοῦ μορίου, ἐν ᾧ γίνεται ἡ τάσις καὶ ἀντίτασις αὐτοῦ.

§. 151.

Τὸ ἐξαρθρωθὲν ὀστοῦν δυσκόλως ἐπανάγεται, ἢ οὐδόλως δύναται νὰ ἐπαναχθῆ, ὅταν ἡ φλεγμονὴ τοῦ πεπονθότος μορίου καὶ ὁ ὄγκος ὡσιν ὑπερμεγέθη, ὅταν ἡ γενομένη ῥῆξις τοῦ θυλακοειδοῦς συνδέσμου ἢ μικρὰ, ὅταν ἡ ἰδέα τῆς ἐξαρθρωθείσης κεφαλῆς ἢ ἰδιάζουσα καὶ ὅταν ἡ ἐξάρθρωσις

σις χρονίση πολύ. Ὄθεν, ὅταν μὲν ἡ φλεγμονὴ καὶ ὁ ὄγκος ὡσιν ὑπερμεγέθη, δὲν δυνάμεθα νὰ πράξωμεν τὴν ἀντίτασιν προσηκόντως χωρὶς νὰ ἐπαγάγωμεν συμπτώματα τὰ κινδυνωδέστατα, ἐπομένως καὶ ἐνταῦθα καθὼς καὶ ἐν τοῖς κατάγμασιν (ἴδ. §. 876) ὀφείλομεν νὰ κατευνάσωμεν πρῶτον τὴν φλεγμονὴν διὰ καθολικῆς καὶ τοπικῆς κενώσεως αἵματος, καὶ ἔπειτα νὰ ἐπιχειρήσωμεν τὴν ἐμβολὴν τοῦ ἐκπεπτωκότος ἄρθρου.

Πολλοὶ δὲ λέγουσιν, ὅτι μικρὸν σχάσμα τοῦ θυλακοειδοῦς συνδέσμου ἐμποδίζει τὴν ἐμβολὴν τοῦ ἐξεστηκότος ὄστου· διὸ παραινῶσι ν' ἀνευρύνωμεν τὸ σχάσμα τοῦτο διακινῶντες κατὰ διαφόρους φορὰς τὸ μόριον· ἀλλ' ὁ Α. Κώπρος εἶν' ἐναντίος τῆς γνώμης ταύτης, καὶ δοξάζει ὅτι ἐμποδίζουσι τὴν ἐμβολὴν τοῦ ἐκπεπτωκότος σύνδεσμοὶ τινες μὴ διεργώγotes.

Ἡ δὲ μορφή τοῦ ἐξεστηκότος ἄρθρου δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐμβολὴν αὐτοῦ, ἐπειδὴ τὰ χεῖλη τῆς κεφαλῆς τοῦ ὄστου ἀντερείδονται ὀπισθεν τῆς ὀφρῦώσεως τῆς ἀρθρώδους κοιλότητος, ὡς π. χ. εἰς τὴν κατ' ἰσχίον καὶ εἰς τὴν κατ' ὠμον διάρθρωσιν.

Πεπαλαιωμένα δὲ ἐξαρθρώματα ζητοῦσι πάντοτε μεγίστην καὶ ἐνδελεχῆ διάτασιν, ἀφ' οὗ προηγῆθῶσι φλεβοτομίαι, λουτρά, καὶ διακινήσεις τοῦ ἄρθρου κατὰ διαφόρους ἕξεις.

Τὰ δὲ ἐν τοῖς δι' ἀρθρώδιας συνισταμένοις ἄρθροις γενόμενα ἐξαρθρώματα πολλάκις δὲν κατατάσσονται πλέον μετὰ μηνὸς παρέλευσιν. Ἀλλ' ὅμως ἐδυνήθησαν μετὰ πολλῆς βίας νὰ ἐπαναγάγωσι ταῦτα καὶ μετὰ τέσσαρας καὶ μετὰ ὀκτῶ μηνῶν· εἰς δὲ τὰ ἐξαρθρώματα τῶν διὰ γιγγλῶμου συνισταμένων ἄρθρων δὲν γίνεται πλέον ἡ ἐμβολή, ἅμα παρέλθωσιν εἴκοσιν ἢ τριάκοντα ἡμέραι. Σημειωτέον δὲ, ὅτι εἰς τὰ πεπαλαιωμένα ἐξαρθρώματα, ἐὰν ἦ χρεῖα πρὸς τὴν ἐμβολὴν αὐτῶν νὰ μεταχειρισθῶμεν πολλὴν βίαν, ἐξαιρουμένου μόνον, ὅταν τοῦτο συμβαίη εἰς ἀδύνατους, χαύνους καὶ γηραιούς ἀνθρώπους, ἢ ἐκ τῆς βίας ταύτης βλάβη δύναται νὰ εἶναι μείζων τῆς ἐκ τῆς ἐμβολῆς ὠφελείας. Εἰς τὰ ἐξαρθρώματα τὰ γενόμενα εἰς ἀνθρώπους νέους καὶ εὐσάρκους δυνάμεθα μέχρι τριῶν μηνῶν τὸ πολὺ νὰ ἐπιχειρήσωμεν τὴν ἐμβολὴν, καίτοι πολλαὶ παρατηρήσεις μαρτυροῦσιν, ὅτι ἡ ἐμβολή ἐπέτυχε καὶ μετὰ πολλῶ μακρότερον χρόνου διάστημα. Ὄταν δὲ ὁ ἄρρώστος μᾶς βιάζῃ εἰς τοῦτο, δεόν τότε νὰ γνωστοποιήσωμεν αὐτῷ τὰς ἐκ τούτου προερχομένας βλάβας, καὶ νὰ ἐπιχειρήσωμεν τὴν ἐμβολὴν τοῦ ἐξεστηκότος ἄρθρου πᾶνυ πεφυλαγμένως, ὅπως μὴ βλάψωμεν τοὺς μῦς καὶ τὰ νεῦρα. Εἰς ὅλα δὲ τὰ πεπαλαιωμένα ἐξαρθρώματα τρία εἰσὶ τὰ καθιστῶντα τὴν ἐμβολὴν αὐτῶν ἀδύνατον· πρῶτον

μὲν ἡ γενομένη πρόσφυσις τοῦ ἐκπεπτωκός ὄστου πρὸς τὰ περικείμενα μόρια, ἧτις εἶναι τοιαύτη, ὥστε δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπαναγάγωμεν αὐτὸ, οὐδὲ ὅταν καὶ μετὰ θάνατον ἀπογυμνώσωμεν αὐτὸ τῶν μυῶν· δεύτερον δὲ ἡ ἀναπλήρωσις τῆς ἀρθρώδους κοιλότητος, ἧς ἕνεκα τὸ ἐκπεπτωκὸς δὲν δύναται νὰ στηριχθῆ εἰς αὐτὴν τὴν φύσικὴν κοιλότητα καὶ ἂν ἐμβάλωμεν αὐτὸ· καὶ τρίτον ἡ νέα γενομένη κοιλότης περὶ τὸ μετασταθὲν ὄστυον, ὅπερ δὲν δυνάμεθα πλέον νὰ ἐκβάλωμεν ἐξ αὐτῆς χωρὶς νὰ κατάξωμεν αὐτό.

§. 152.

Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὴν ἐμβολὴν τῶν ἐξάρθρωμάτων τὰς μεγαλειτέρας δυσκολίας ἐπάγουσιν οἱ μῦς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, δυνάμεθα πολλάκις νὰ κατορθώσωμεν τὴν ἐμβολὴν μόνον διὰ τῆς ἐλαττώσεως τῆς συνελκτικότητος αὐτῶν. Πρὸς τοῦτο δὲ ἔχομεν ὅσα βοηθήματα ἐπάγουσι λειποθυμίας ἢ ῥοπὴν εἰς ταύτας, ὅσον αἱ μεγάλαι φλεβοτομῖαι (ἀναλόγως τῇ κράσει τοῦ ἀρρώστου), τὰ χλιαρὰ λουτρά, ἡ ἐμετικὴ τρυξ, διδομένη εἰς δόσιν τοιαύτην, ἧτις ἐρεθίζει ναυτίαν, τὰ διὰ νικοτιανῆς κλύσματα, ἡ μέθη, ἴσως δὲ καὶ τὸ ὄπιον, καὶ ὁ τρόμος ἢ ἡ διασκεδάσις τῆς προσοχῆς τοῦ ἀρρώστου. Κάλιστον δὲ ἡ εἰσπνοὴ τοῦ χλωροφορμίου, ὅπερ δυνάμεθα νὰ μεταχειρισθῶμεν εἰς πᾶσαν ἐξάρθρωσιν, ὅπως εὐκολύνωμεν τὴν ἐμβολὴν.

§. 153.

Τὸ ἐκπεπτωκὸς ὄστυον μετὰ τὴν ἐμβολὴν, οὐδεμίαν ἔχει συνήθως ἰδιαιτέραν ῥοπὴν πρὸς νέαν ἔκπτωσιν, ἢ ὅ' ἐκ νέου ἔπτωσις γίνεται μόνον, ὅταν γείνωσιν ἰσχυραὶ κινήσεις τοῦ ἐμβληθέντος μορίου, ἢ ὅταν ἡ ἔκπτωσις τούτου ἔγεινε δι' ἰδιάζουσαν ἀτονίαν τῶν συνδέσμων αὐτῶν ἢ τῶν μυῶν. Σχηματίζομεν δὲ τὸ πεπονθὸς μόριον οὕτω μετὰ τὴν ἐμβολὴν τοῦ ὄστου, ὥστε νὰ εἶναι χαλαρωμένοι οἱ μῦς, περιβάλλομεν αὐτὸ μὲ ἐπίδεσμον ἐμποδίζοντα τὰς κινήσεις αὐτοῦ, καὶ φυλάσσομεν αὐτὸ ἤσυχον. Πρὸς κώλυσιν δὲ ἢ πρὸς ἀφαιρέσιν τῆς φλεγμονῆς ἐπιβάλλομεν ψυχρὰ ἐπιθρέγματα. Καί, ἀφ' οὗ παρέλθωσι τὰ φλεγμονώδη συμπτώματα, ἐνεργοῦμεν κινήσεις τινὰς τοῦ πεπονθότος μορίου, ὅπως ἐμποδίσωμεν τὴν ἀκίνησιν αὐτοῦ, ἧτις γίνεται ἐκ τῆς πολυχρονίας αὐτοῦ ἤσυχίας.

§. 154.

Εἰς δὲ τὰ διαστρέμματα πράττομεν ὅ,τι καὶ εἰς τὰ θλάσματα· φυλάσσομεν τὸ μόριον ἤσυχον, ἐπιβάλλομεν ψυχρὰ ἐπιθρέγματα, ἀφαιροῦμεν αἷμα καθοικλῶς τε καὶ τοπικῶς, ἀναλόγως τῷ μεγέθει τῆς θλάσεως καὶ τῆς φλεγμονῆς, καὶ τέλος πρὸς διαφορήσιν τῶν γενομένων ἐκχυμώσεων μεταχειριζόμεθα οἰογνευματώδη καὶ ἀρωματικά ἐπιθέματα. Πολλάκις

δὲ ἐπιμένουσιν ἐπιπολὺν χρόνον ὄγκος, ἀτόνια τοῦ πεπονθότος ἄρθρου, καὶ εἰς γηραιούς ἀνθρώπους τρισμὸς αὐτοῦ, ἅπερ ἐξαλείφονται δι' ἀνατρίψεων πτητικῶν φαρμάκων καὶ διὰ καταρρακτῆς ἐπιβροχῆς.

§. 155.

Τὰ δὲ μετὰ ῥήξεως τῶν σκεπόντων τὴν διάρθρωσιν ἀπαλῶν μορίων καὶ μετ' ἐξώσεως τῆς κεφαλῆς τοῦ ὄστοῦ γενόμενα ἐξαρθρώματα, εἰσὶ μὲν σπάνια, ἀλλὰ καὶ τὰ κινδυνωδέστατα, ἐπειδὴ ἐπάγουσιν ὑπερμεγέθη φλεγμονὴν, ἄφθονον πύησιν, γάγγραιαν καὶ νευρικὰ συριπτώματα. Καὶ ὅσῳ μείζον τὸ θλάσμα καὶ ἡ ῥήξις τῶν μορίων τῆς διάρθρωσεως, ὅσῳ γηραιότερος καὶ καχεκτικώτερος ὁ ἀσθενὴς εἶναι, τόσῳ μείζων καὶ ὁ ἐκ τῆς ἐξαρθρώσεως κίνδυνος. Ὅθεν τὰ περιστατικὰ ταῦτα ὄντως οὐσιν ἡμᾶς ν' ἀποφασίσωμεν τὸν ἀκρωτηριασμόν ἢ τὴν διατήρησιν τοῦ πεπονθότος μορίου. Ὁ ἀκρωτηριασμός ἐνδείκνυται καὶ μετέπειτα διὰ τὴν συντηκτικὴν πύησιν, διὰ τὴν γάγγραιαν κ. τ. λ. Ὀφείλομεν ὅμως πάντοτε, ὡσάκις δὲν ἐνδείκνυται ὁ παραυτίκα ἀκρωτηριασμός, νὰ ἐμβάλωμεν ὡς τάχιστα καὶ πραότατα τὴν ἐκπεπτωκίαν κεφαλὴν, νὰ συνάγωμεν τὰ χεῖλη τῆς πληγῆς μὲ κολλητικὸν ἔμπλαστρον ἐπιτηδεϊότατα, νὰ περιβάλωμεν τὸ πεπονθὸς μῦρον μὲ σπληνία καὶ μὲ τὸν ἐπίδεσμον τοῦ Σκυλτήτου, νὰ φυλάσσωμεν αὐτὸ εἰς τὸ εἰκτεῖον σχῆμα, ἐπιβάλλοντες νάρθηκας καὶ νὰ θεραπεύωμεν τὸν ἀσθενῆ ἀναλόγως τῇ κράσει λίαν ἀφλεγμάντως. Πολύλακις διὰ τῆς ἀγωγῆς ταύτης ἰατρεύεται ἡ πληγὴ διὰ τῆς κατὰ πρῶτον σκοπὸν ἐνώσεως, καὶ χωρὶς νὰ ἀκολουθήσῃ ἰδιαιτερόν τι δεινόν. Ἐὰν δὲ ἡ πληγὴ ἔλθῃ εἰς πύησιν, ἰατρεύεται πολλάκις διὰ τῆς μαλθακώδους ἀγωγῆς· ἀλλ' ἡ πύησις εἶναι ἄφθονος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μετὰ πόνων σφοδρῶν καὶ μετὰ συμπτωμάτων νευρικῶν, καὶ ἀπαιτεῖ ὁμοίαν θεραπείαν κατὰ τοὺς γενικοὺς ἐν τῷ περὶ τῶν τραυμάτων τῶν ἄρθρων (ἴδ. Τομ. Α'. §. 849.) δοθέντας κανόνας· ἐὰν δὲ ἔλθῃ εἰς γάγγραιαν, θεραπεύεται διὰ τῶν οἰκείων πρὸς ταύτην βοηθημάτων.

§. 156.

Ὅταν δὲ τῶν ἀδυνάτων ἢ νὰ ἐπαναγάγωμεν τὴν ἐκπεπτωκίαν κεφαλὴν τοῦ ἄρθρου, οὐδ' ὅταν ἀνευρύνωμεν εἰκότως τὴν πληγὴν τοῦ δέρματος, οὐδὲν ἔχομεν πλέον νὰ πράξωμεν, εἰμὴ ν' ἀποπρίσωμεν τὴν ἐκπεπτωκίαν κεφαλὴν, δι' ἧς ἀποπρίσεως δυνάμεθα ν' ἀφαιρέσωμεν πᾶσαν διάτασιν καὶ σύσπασιν τῶν μυῶν καὶ νὰ σχηματίσωμεν κατὰ τὸ εἶδος τὸ πεπονθὸς μῦρον. Παρητηρήθη δὲ, ὅτι εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπόπρισιν τῆς κεφαλῆς ἠλαττώθησαν πολὺ τὰ συμπτώματα. Εἰς ὅσας δὲ ἐξαρθρώσεις εἶν' ἀδύνατον νὰ γείνη εὐθὺς ἡ ἐμβολὴ τῆς ἐξωσθείσης διὰ τινος τῶν ἀπα-

λῶν μορίων κεφαλῆς, ἡ ἐμβολὴ αὕτη δύναται νὰ γείνη ἔτι ὀλιγώτερον, ὅταν ἡ φλεγμονὴ ἔλθῃ εἰς πύησιν, ἐπειδὴ τὰ συμπτώματα δύνανται διὰ τῆς γαγγραινης καὶ τῆς προοδευούσης φθορᾶς νὰ καταστήσωσιν ἀναγκαῖον τὸν ἀκρωτηριασμόν.

§. 157.

Ὅταν δὲ ἡ ἐξάρθρωσις ᾖ μετὰ κατάγματος τοῦ ὀστού, δεόν πάντοτε νὰ ἐπιχειρῶμεν νὰ ἐμβάλωμεν τὴν ἐκπεπτωκεῖαν κεφαλὴν, καὶ ἐὰν τοῦτο δύναται νὰ γείνη χωρὶς νὰ διατείνωμεν τὸ πεπονθὸς μῦριον· ἐὰν δὲ τοῦτο ᾖ ἀδύνατον, πρέπει πρῶτον νὰ θεραπεύσωμεν τὸ κατάγμα, καὶ ἔπειτα, ἀφ' οὗ πικρωθῇ τὸ κατεαγὸς ὄστρον νὰ ἐμβάλωμεν τὴν ἐκπεπτωκεῖαν κεφαλὴν τοῦ ὀστροῦ· ἐξαρτᾶται δὲ τοῦτο ἐκ τῆς διαρκείας τῆς ἰατρείας τοῦ κατάγματος· ἐπειδὴ ἕως ἂν ἰαθῇ τὸ κατάγμα, ἡ ἐμβολὴ τοῦ ἐξαρθήματος εἶναι πλέον ἀδύνατος.

§. 158.

Τὸ δὲ ἐκ γενετῆς ἐξάρθρωμα, ὅπερ παρετήρησε μὲν ὁ Ἱπποκράτης, Ἀδικήννας, Παραῖος, Παλλέτιας, Σανδύφορος καὶ Σχραίγηρος εἰς τὴν κατ' ἰσχίον ἄρθρωσιν, ἐν ᾗ τὸ πλεῖστον γίνεται, περιέγραψε δὲ ἀκριβέστερον ὁ Δυπιύτρενος, καὶ ἐξετάσθη ἀκολουθῶς παλαιδῶς καὶ πολυτρόπως, παρετηρήθη ἕκτατε καὶ εἰς ἀπάσας σχεδὸν τὰς ἀρθρώσεις τῶν ἄκρων. Ἀλλὰ περὶ τῶν αἰτίων καὶ περὶ τοῦ τρόπου τῆς γενέσεως τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐξαρθήματος διαφέρουσι πολὺ τῶν ἰατρῶν αἱ γινώμαι, αἵτινες ὁμῶς κατ' ἐξοχὴν ἀποβλέπουσι τὸ ἐκ γενετῆς ἐξάρθρωμα τοῦ εἰς τὴν κατ' ἰσχίον ἄρθρωσιν, ὥστε οἱ πλείστοι μὲν αὐτῶν, οἷος ὁ Σχραίγηρος, Δυπιύτρενος, Βρεσχέτης κ. α. νομίζουσιν ὅτι εἶναι διαμαρτία τῆς διαπλάσεως, ἐκγονοκωλύσεως τῆς αὐξήσεως τῶν ὀστέων καὶ τῆς ἀρθρώδους κοιλότητος· ἕτεροι δὲ (οἷος ὁ Στρομεύηρος) ὅτι εἶναι γέννημα διατάσεως τῆς θυλακώδους κάψης, καὶ τῆς τούτου ἀνωμαλίας τῆς ἀρθρώδους κεφαλῆς καὶ τῆς κοτύλης· καὶ ἄλλοι, οἷος ὁ συγγραφεὺς, Δυτρεπόντης, καὶ Κρυβελλιέρος, ὅτι τοῦτο γίνεται διὰ τὴν ἐν τῇ μήτρᾳ θέσιν τοῦ ἐμβρύου ἢ διὰ τῆς ἐνεργούσης ἐν καιρῷ τοῦ τοκετοῦ ἐπὶ τοῦ τικτοκειμένου βίας· ὁ δὲ Ἀμμώνιος λέγει, ὅτι τοῦτο πρόέρχεται διὰ παρεμπόδισμόν τῆς διαπλάσεως, ἀλλὰ δὲν ἀντιρεῖ, ὅτι μετ' αὐτοῦ συνυπάρχει ἐνίοτε καὶ πλημελλῆς ἢ νοσώδης διάπλασις ὡσαύτως δὲ δύνατ' ἐνίοτε, εἰ καὶ σπανιώτατα, νὰ εἶναι καθαρὰ νόσησις καὶ μηδεμίαν πρὸς τὴν ἐν τῇ μήτρᾳ διάπλασιν τοῦ κατ' ἰσχίον ἄρθρου τοῦ ἐμβρύου σχέσιν ἔχουσα· ὁ δὲ Γυέρνιος δοξάζει, ὅτι τοῦτο γίνεται δι' ἐνεργητικὴν, ἢ δι' ἀρχιγενῆ συστολὴν τῶν μυῶν, ἥς τὸ αἴτιον εἶναι ἴσως πάθησις μέρους τινος κεντρικοῦ τοῦ νευρικοῦ συστήματος. Ἐκ τοῦ

βαθμοῦ δὲ καὶ τοῦ τρόπου τῆς παθήσεως τῶν μυῶν ἐξαρτᾶται καὶ ὁ βαθμὸς τῆς ἐξαρθρήσεως, καθὼς καὶ ἡ ἀνάπτυξις, καὶ πρόοδος αὐτῆς ἐκ πολλῶν παρασυμπτωμάτων, ὅσα εἰσὶ παρεμποδισμὸς τῆς ἀναπτύξεως τῶν μυῶν διὰ συστολὴν αὐτῶν, φυσικὴ αὐτῶν σύσπασις καὶ κάθετος τῶν τενόντων ἐνέργεια.

§. 159.

Ἐν τῇ μετὰ θάνατον ἀνατομικῇ ἐξετάσει τοῦ ἄρθρου εὐρέθησαν διάφοροι ἀλλοιώσεις εἰς τὰ καθ' ἕκαστα τὸ ἄρθρον ἀπαρτίζοντα μόρια· ὡς διάτασις καὶ διάρρηξις τοῦ θυλακοειδοῦς, ἔτι δὲ καὶ ἐτέρων συνδέσμων μείωσις, ἐπιπέδωσις καὶ κύλωσις τῆς ἀρθρώδους κεφαλῆς τοῦ ὀστοῦ τοῦ μηροῦ· μείωσις τῆς κοτύλης, ἀναπλήρωσις αὐτῆς ἐκ πιμελῆς, ἐξίωσις ἢ καὶ παντελὴς ἀφανισμὸς αὐτῆς· ἐτέρα δὲ μᾶλλον ἢ ἤττον βαθεῖα νεοπλασθεῖσα κοτύλη πρὸς ὑποδοχὴν τῆς μεταστάσης κεφαλῆς· συστολὴ βραχύτης καὶ διάφορος μετουσίωσις τῶν περιβαλλόντων τὸ ἄρθρον μυῶν, καὶ ἐπίσημος ἰσχνότης τοῦ πεπονθότος ἄκρου. Ἐν δὲ τῇ εὐθύς μετὰ τὸν τοκετὸν γενομένῃ ἀνατομικῇ ἐξετάσει εὗρεν ὁ Παλλέτας διάρρηξιν μὲν τῶν συνδέσμων, φυσικὴν δὲ πλάσιν τῆς κοτύλης καὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ὀστοῦ τοῦ μηροῦ, καὶ τὸ ἄρθρον ἐν γένει ὡς καὶ εἰς τὴν ἐπίκτητον ἐξαρθρήσιν.

§. 160.

Ἐὰν δὲ θελήσωμεν νὰ ἐξηγήσωμεν τὸν τρόπον τῆς γενέσεως ἐκ τῶν περιγενομένων τῶν ἐξετάσεων τούτων, ὀφείλομεν μᾶλλον ἐξ ἐκείνων νὰ τεκμήρωμεν, ὅσαι ἐγένοντο μετὰ τὸν τοκετὸν τῶν τοιούτων ἐξαρθρῶν· Διότι μετὰ τῆς αὐξήσεως τοῦ σώματος γίνονται καὶ εἰς ταύτας τὰς ἐκ γενετῆς ἐξαρθρήσεις εἰς τε τὴν κενὴν κοτύλην καὶ εἰς τὴν μεταστάσαν κεφαλὴν, καὶ ἕτεροι ἐπίσημοι ἀλλοιώσεις, ὡς καὶ εἰς τὰς πεπαλαιωμένας ἐπίκτητους ἐξαρθρήσεις. Ἄλλ' εἰς τὰς πρωῒμως γενομένας ἐξετάσεις τῶν ἐκ γενετῆς ἐξαρθρημάτων εὐρέθησαν εἰς τ' ἀπαρτίζοντα τὸ ἄρθρον μόρια ἀλλοιώσεις δυνατὰ νὰ γεννηθῶσι μόνον ἐκ τῆς θέσεως τοῦ ἐμβρύου, ἢ ἐκ βίας ἐπὶ τοῦ τικτομένου ἐν καιρῷ τοῦ τοκετοῦ ἐνεργούσης. Εἰς μὲν τὴν ἐκ γενετῆς λοιπὸν ἐξαρθρήσιν τοῦ καθ' ἰσχίον ἄρθρου περὶ μὲν τοῦ πρώτου αἵτιου μαρτυρεῖ τὸ παρατήρημα τοῦ Κρυβελλιέρου, περὶ δὲ τοῦ δευτέρου τὸ τοῦ Παλλέτας, εἰς δὲ τὰς τῶν ἄλλων ἄρθρων γίνεται τοῦτο ἔτι φανερώτερον, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν καθ' ἕκαστα παρατηρημάτων. Τὴν ἐν τῇ μήτρᾳ θέσιν νομίζω πρώτην αἰτίαν τῶν ἐκ γενετῆς ἐξαρθρήσεων πιστεύων, ὅτι δι' αὐτὴν ἢ γίνεται ἢ ἐκπτωσις τῆς ἀρθρώδους κεφαλῆς καθ' εὐθείαν μηχανικῶς, ἢ δίδεται ἀφορμὴ πρὸς παρεμποδισμὸν τῆς ἀναπτύξεως τῶν μορίων τοῦ ἄρθρου, ἐξ οὗ τὸ δεύτερον τοῦτο πρέπει νὰ θεω-

ρηθῆ οὐχί ὡς τὸ πρῶτον, ἀλλ' ὡς ἀκόλουθον τοῦ πρώτου αἰτίου. Περὶ δὲ τῆς γενέσεως τῶν ἐξαρθρημάτων τούτων διὰ βίαν ἐν καιρῷ τοῦ τοκετοῦ ἐνεργοῦσαν συμφωνεῖ τοῦ Δυτρεπόντου ἢ πείρα μετὰ τῆς ἐμῆς, καὶ ὅ,τι ὁ Ἀμμώνιος ἀντιλέγει πρὸς τοῦτο δὲν ἀνασκευάζει τὴν πρότερον ἤδη ρηθεῖσαν γνώμην μου.

§. 161.

Ἐκ τῶν γενομένων ἤδη ἀλλοιώσεων εἰς τὰς ἐκτάσεις, εἰς τὴν ἕξιν, τὴν κατασκευὴν καὶ ὑφὴν τῶν μυῶν, εἰς τοὺς συνδέσμους καὶ εἰς τὰς ἀρθρώδεις κάψας, εἰς τὰς ἀρθρώδεις κεφαλὰς καὶ κοιλότητας, εἰς τὰ ἀγγεῖα καὶ νεῦρα, εἰς τὸν κυτταρώδη ἰστόν, εἰς τὸ δέρμα καὶ εἰς τὰ περίξ του ἐξαρθρήματος κείμενα ὅσῳ, ἐξαρτᾶται τὸ δυνατὸν τοῦ καταρτισμοῦ τοῦ ἐκ γενετῆς ἐξαρθρήματος· ὁ δὲ καταρτισμὸς ἐνεργεῖται διὰ μακρῶς ἐνδελεχοῦς κατὰ μικρὸν κρατυνομένης καὶ δι' οἰκείων μηχανημάτων γινόμενης ἐκτάσεως καὶ διὰ προσηκούσης στηρίξεως τῆς ἐπαναχθείσης ἤδη εἰς τὴν ἀρθρώδη κοιλότητα κεφαλῆς. Ἐὰν δὲ τινες τῶν μυῶν βραχεῖς ὄντες δὲν ἐπιμηκύνονται, καὶ ἐξέχῳσι σαφῶς, διατέμνονται διὰ τῆς ὑπένδυθεν τοῦ δέρματος τομῆς καὶ οὕτως ἐπιτυγχάνεται ἡ ἕκτασις.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΞΑΡΘΡΗΜΑΤΩΝ ΕΝ ΜΕΡΕΙ.

Περὶ τῆς ἐξαρθρώσεως τῆς κάτω γένυος.

§. 162.

Κ. Ἡ ἔκπτωσις τῶν ἀρθρων τῆς κάτω γένυος δύναται νὰ γείνη μόνον ἐπὶ τὰ πρόσω· διότι ἐπὶ τὰ ἔσω μὲν ἐμποδίζει τοῦτο ἡ ἀκανθοειδὴς ἀπόφυσις τοῦ σφηνοειδοῦς, ἐπὶ τὰ ὀπίσω δὲ τὸ πρόσθιον πλευρῶμα τοῦ ἀκουστικοῦ πόρου, ἐπὶ τὰ ἔξω δὲ τὸ ἀδύνατον τῆς πρὸς τὰ ἔσω κινήσεως αὐτῆς κατὰ τὴν ἐτέραν πλευρὰν ἄνευ κατάξεως, ἐπὶ τὰ ἄνω δὲ ἡ ὀριζόντιος ἐπιφάνεια τοῦ ὅστου τοῦ κροτάφου. Γίνεται δὲ αὕτη τὸ πλεῖστον μὲν κατ' ἀμφοτέρων τὰς διαρθρώσεις, ἐνίοτε δὲ καὶ κατὰ τὴν ἐτέραν μόνον. Καθ' ἣν στιγμήν γίνεται αὕτη, ἡ ἀπόστασις τῆς κάτω γένυος ἀπὸ τῆς ἄνω εἶναι μεγίστη, ἀλλ' ἐλαττοῦται κατὰ μικρὸν ἔπειτα ὅσον ἐνός ἢ ἐνός καὶ ἡμίσεος δακτύλου· οἱ τομῆς τῆς κάτω γένυος ἐξέχουσι πρὸς τὰ πρόσω μᾶλλον ἢ οἱ τῆς ἄνω, τὰ χεῖλη δὲν συνάγονται πρὸς ἀλληλα, ἡ ἐκρῆσις τοῦ αἵλου εἶναι πολλή· ἡ προφορὰ τῶν γραμμάτων, καὶ μάλιστα τῶν προφερομένων διὰ τῶν χειλέων, ἐμποδίζεται, ὁ ἔμπροσθεν τοῦ ἀκουστικοῦ πόρου τόπος κοιλαινεται· ἢ πρὸς τὰ ἔσω πλευρὰ τῶν γνάθων ὀγκοῦται

ὑπὸ τοῦ πέρατος τῆς κορώνης, καὶ ἐπιπεδοῦται ἢ κατὰ φύσιν προβολῇ τοῦ μασσητήρος. Ἐὰν δὲ ἡ ἐξάρθρησις γείνη μόνον κατὰ τὸ ἕτερον μέρος, ἢ κάτω γένυς παραστρέφεται πρὸς τὸ ἀντίθετον μέρος, καὶ μόνον κατὰ τὸ μέρος τῆς ἐξάρθρησεως φαίνεται κοίλωμα πρὸς τὰ πρόσω τοῦ ἀκουστικοῦ πόρου· ὁ ἄρρωστος δύναται νὰ κλείσῃ μὲν μᾶλλον τὰ χεῖλη, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ προφέρῃ καθαρῶς· καὶ ἂν μὲν ἡ ἐμβολῇ δὲν γείνη εὐθὺς, αἱ γένυς ἀπομένουσι μὲν εἰς τὴν ἤδη ῥηθεῖσαν ἀπ' ἀλλήλων διάττασιν, ὁ ἄρρωστος ὅμως δύναται κατὰ μικρὸν νὰ προφέρῃ σαφέστερον, νὰ κρατήσῃ τὸ σιάλον εἰς τὸ στόμα, καὶ νὰ καταπίῃ εὐκολώτερα· μόνον δὲ νὰ μασσῆσθαι ἀδυνατεῖ, ἐξ οὗ ἀναγκάζεται νὰ λαμβάνῃ τροφὰς ὑγρὰς. Σπανίως δὲ κατάρθωσάν τινες νὰ μασσῶσι καὶ στερεὰς τροφὰς.

§. 163.

Ἡ συνήθης δόξα, ὅτι ἐπὶ τῇ τελείᾳ ἐξάρθρησει τῆς κάτω γένυος ἡ κοινὸν οὐλοειδὲς ἀπόφυσις κεῖται πρόσθεν τῆς ἐγκαρσίας ῥίξης τῆς ζυγωματικῆς ἀποφύσεως, καὶ κρατεῖ ἐνταῦθα στερεῶς διὰ τῶν μυῶν ἢ διὰ τῆς πρὸς ταύτην ἀντιστάσεως τῆς προβολῆς τῆς ἐγκαρσίας ἀποφύσεως· ἡ δόξα λέγουσιν αὕτη, καθ' ἧς ὠμίλησεν ἡδὴ ὁ Μαλγαίγνης, ἀνηρέθη ὑπὸ τοῦ Νελατινῶς, ὅστις διὰ τῶν ἑαυτοῦ ἐξετάσεων ἀπέδειξεν, ὅτι οἱ ἀρθρικοὶ μὲν σύνδεσμοὶ καὶ ἡ κάψα δὲν ἦσαν διερρωγότες, τὸ ἄκρον δὲ τῆς κορωνοειδοῦς ἀποφύσεως ἀντερείδεται πρὸς τὴν κάτω πρόσθιον γωνίαν τοῦ ζυγωματικοῦ ὅσπου καὶ ἔκειτο εἰς τὴν πολλάκις ἐνταῦθα εὕρισκομένην κοιλότητα.

§. 164.

Τῆς κάτω γένυος ἡ ἐκπτώσις εἰς τινὰς μὲν ἀνθρώπους γίνεται εὐκολώτατα, αὐδέποτε δὲ εἰς παιδιά διὰ τὴν ἰδιαιτέραν μορφήν καὶ εὐθυσίαν τῆς γένυος. Αἷτια δὲ τῆς ἐκπτώσεως εἰσὶν ἢ ἐξωθεν βία τὴν γένυον πρὸς τὰ κάτω καὶ ὀπίσω ἀπωθοῦσαι, ἐν ᾧ οἱ συνέχοντες αὐτὴν μῦς, μάλιστα δὲ ὁ μασσητὴρ καὶ ὁ ἔσω πτερυγοειδέτης συσπώνται, ἢ ὁ ἐν ἐμέτοις καὶ χασμοῖς παρῶν ἀγῶν, καθ' ὃν ἡ κάτω γένυς ἀπωθεῖται πρὸς τὰ κάτω καὶ διαστρέφεται πρὸς τὰ πρόσω διὰ τῆς συσπάσεως τῶν ἐξω πτερυγοειδῶν μυῶν.

§. 165.

Ὁ καταρτισμὸς εἶν' εὐκόλος ἐγκαίρως γινόμενος· γίνεται δὲ τόνδε τὸν τρόπον. Καθίζομεν τὸν ἄρρωστον ἐπὶ δίφρου ταπεινοῦ καὶ βοηθὸς στηρίζει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ πρὸς τὸ ἑαυτοῦ στήθος, ἔπειτα δὲ ἐμβάλλομεν τοὺς μὲν ὀθονίᾳ περιελιγμένους ἀντιχειρας ὡς δυνατὸν βαθέως ἐπὶ τῶν τελευταίων ὀδόντων, τοὺς δὲ λοιποὺς ὀακτύλους κατὰ τὴν ἐξω καὶ κάτω πλευ-

ρὰν τῆς γένυος. Μὲ τοὺς ἀντίχειρας μὲν ἀπωθοῦμεν τὴν γένυν κατ' εὐθὺ πρὸς τὰ κάτω, καί, ὅταν αὕτη διακινηθῆ, πρὸς τὰ ὀπίσω, μὲ τοὺς ἐτέρους δὲ δακτύλους πρὸς τὰ πρόσω καὶ ἄνω. Ἐὰν δὲ ἡ ἔκπτωσις ἔγεινε κατὰ τὸ ἕτερον μόνον μέρος, ἐνεργοῦμεν μὲ τὴν μίαν χεῖρα κατὰ τὸν εἰρημένον τρόπον τὸν καταρτισμὸν, ὅστις γίνεται δυσκολώτερον, ἢ ὅταν ἡ ἔκπτωσις γένη κατ' ἀμφοτέρας τὰς διαρθρώσεις. Ὅπως δὲ, κατὰ τὸν Δεκάτην (Lescat), ἐνεργήσωμεν τοῦτο μετὰ μεγαλειτέρας δυνάμεως, καθίζομεν τὸν ἄρρωστον κατὰ γῆς. Ἐὰν δὲ κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον δὲν γένη ὁ καταρτισμὸς, παρεμβάλλομεν μεταξύ τῶν ὀδόντων κομμάτιον φελλοῦ ἑκατέρωθεν μὲν τῆς γένυος, ὅταν ἡ ἔκπτωσις ἔγεινε κατ' ἀμφοτέρας τὰς πλευράς, εἰς τὸ ἕτερον δὲ μόνον μέρος, ὅταν αὕτη ἔγεινε κατὰ τὴν ἑτέραν μόνον πλευράν, καὶ προσπιέζομεν ἔπειτα τὴν κάτω γένυν ἐπὶ τὰ πρόσω πρὸς τὴν ἄνω. Κατὰ τὸν Νελάτωγα ἡ ἐμβολὴ γίνεται εὐκολώτατα, ἐὰν πιέσωμεν τὰς κορωνοειδεῖς ἀποφύσεις ἀπὸ τῶν πρόσω πρὸς τὰ ὀπίσω. Κελεύομεν λοιπὸν τὸν ἄρρωστον ν' ἀνοίξῃ πολὺ τὸ στόμα, βάλλομεν ἔπειτα τοὺς ἀντίχειρας ἐπὶ τῶν κορωνοειδῶν ἀποφύσεων καὶ ἀπωθοῦμεν αὐτὰς πρὸς τὰ ὀπίσω, ἢ βάλλομεν αὐτοὺς μὲν εἰς τὸν αὐχένα, τοὺς δὲ λοιποὺς δακτύλους ἐπὶ τοῦ προσθίου χεῖλους τῶν κορωνοειδῶν ἀποφύσεων ἔξωθεν, κελεύομεν ἔπειτα τὸν ἄρρωστον ν' ἀνοίξῃ περισσότερον τὸ στόμα καὶ προσπιέζομεν ἑλαφρῶς τὰς ἀποφύσεις ἀπὸ τῶν πρόσω πρὸς τὰ ὀπίσω.

§. 166.

Μετὰ τὸν γενόμενον καταρτισμὸν στηρίζομεν τὴν γνάθον διὰ τῆς φορβειᾶς, ἢ διὰ συνεπτυγμένου ὀθονίου, οὗ τὴν μεσότητα μὲν βάλλομεν ὑπὸ τὸ γένειον, τὰ ἄκρα δὲ προσεπιδένομεν εἰς τὴν κεφαλὴν. Ὁ ἄρρωστος δὲ ἐντέλλεται ἔπειτα ν' ἀποφεύγῃ τὴν ὀμιλίαν καὶ τὴν μάσησιν ἐπὶ τινὰς ἡμέρας, λαμβάνων μόνον ὑγρὰς τροφὰς, καὶ νὰ προσέχῃ νὰ στηρίξῃ τὴν κάτω γένυν μὲ τὴν χεῖρα ἐπὶ χρόνον τινὰ ὡσάκις χασμάται.

§. 167.

Διὰ τὴν μεγάλην ἐνίστε χαύνωσιν τῶν μυῶν καὶ συνδέσμων γίνεται πολλάκις παράρρησις τῆς κάτω γένυος· ἡ κεφαλὴ αὐτῆς μετακινεῖται ὑπὲρ τὸ χεῖλος τοῦ μεταξύ τῆς ἀρθρώδους κοιλότητος τοῦ ὀστοῦ τοῦ κροταφοῦ χόνδρου, καὶ σφηνουτ' ἐνταῦθα, μικρὸν ἀνοικτοῦ τοῦ στόματος ὄντος. Τὸ ἄρθρον ἐπανερχεται μὲν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὸν οἰκειὸν τόπον αὐτομάτως· πολλάκις δὲ μένει περισσότερον καιρὸν οὕτως· ἀλλ' ὅμως ὁ ἄρρωστος δύναται νὰ κινήσῃ τὴν κάτω γένυν καὶ νὰ κλείῃ τὸ στόμα. Μόνον δὲ καθ' ἣν στιγμὴν γίνεται τὸ παράρρημα δὲν δύναται ὁ ἄρρωστος

νά κλείση ἐντελῶς τὸ στόμα, καὶ αἰσθάνεται πόνους τινάς· τὸ δὲ στόμα κλείεται ὀλιγώτερον, καθ' ὃ μέρος ἔγεινε τὸ παράρθρημα. Ἰσχυρὰ πίεσις τῆς κάτω γένυος κατ' εὐθὺ πρὸς τὰ κάτω ἀρκεῖ, ὥστε νὰ ἐπανέλθῃ τὸ ἄρθρον εἰς τὸν οἰκτεῖον τόπον.

Ὅταν δὲ οἱ συνέχοντες τὴν κάτω γένυν σύνδεσμοι ᾧσι πολὺ κεχαινωμένοι, ὁ ἀρθρωσὶς αἰσθάνεται μικρὸν τρόπον ἔμπροσθεν τοῦ ὠτίου καὶ ὀλίγον πόνον εἰς τὴν διάρθρωσιν· ἡ ἐκπεπτωκεία κεφαλὴ ἐμβάλλειτ' εὐθὺς εἰς τὸν οἰκτεῖον τόπον, ἀφ' οὗ δύναται νὰ ἐκπέσῃ καὶ αὐθις, καὶ νὰ στηριχθῇ εἰς τὴν κατὰ τὸ ζυγωμα προβολήν. Τὴν ἐξάρθρωσιν ταύτην πάσχουσι συνεχέστερον νεάνιδες ἢ ἄλλοι ἄνθρωποι. Ἡ χαύνωσις αὐτῆς τῶν συνδέσμων δύναται ν' ἀφαιρεθῇ διὰ τῆς χρήσεως τῶν ἀμμωνιούχων καὶ σιδηρούχων φαρμάκων καὶ τῆς ταυτοχρόνου χρήσεως αὐτῶν δι' ἐν εἶδει βροχῆς καταβρακτοῦ ὕδατος γινομένων ἐπιβροχῶν καὶ τῶν ἐκδορίων, ὅταν τὸ πάθος ἐχρόνισεν ἤδη.

§. 168.

Τῆς κάτω γένυος τὸ ἐκ γενετῆς ἐξάρθρημα πρῶτος ἴδεν ὁ Γυέριμος εἰς ἔμβρυον μετὰ πλάσεως ἑλλιπτοῦς τῆς ἐγκεφάλου. Ἡ ἴσσις καὶ ἡ συστολὴ τῶν πρὸς τὰ κάτω τὴν γένυν ἐλκιδόντων μυῶν καὶ τῶν ἐξωτερικῶν περρυγοειδῶν ἀντέκειντο ἐν αὐτῷ παραδόξως πρὸς τὸν μηχυσμὸν καὶ λεπτυσμὸν τῶν μασσητήρων. Ὁ Σχάμθος δὲ ἐξέτασεν ἐξάρθρημα ἐκ γενετῆς τῆς κάτω γένυος κατὰ τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν εἰς παιδίον ἐκ γενετῆς ἡλίθιον, νομίζει δὲ τοῦτο ἕκγονον παρεμποδισμοῦ τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἐπικαρσῖως διηκούσης ῥίζης τοῦ ζυγωματικοῦ ὄστου ἢ τῆς ἀρθρώδους προβολῆς κατὰ τρόπον, ὥστε οὔτε γληναειδῆς κοίτης ὑπῆρχεν οὔτε ἀρθρώδης προβολή. Ἡ ζυγωματικὴ δὲ προβολὴ τοῦ ὄστου τοῦ κρατάφου ἑλλίπεν ὅλως, ἡ δὲ ζυγωματικὴ προβολὴ τοῦ ζυγωματικοῦ ὄστου ἦτον ἐπιμήκης· πρὸς ταῦτοις δὲ ἦσαν ἑλλειψις τοῦ κονδύλου τῆς κάτω γένυος, ἀτροφία τῆς ἀρθρώδους προβολῆς, καὶ ἀλλοιώσις τῆς μορφῆς καὶ τῆς στάσεως τῆς κάτω γένυος, τοῦ ζυγωματικοῦ ὄστου, τοῦ ὄστου τῆς γένυος καὶ τῆς κόγχης τοῦ ὀφθαλμοῦ. Διέφερε δὲ τὸ ἐκ γενετῆς τοῦτο ἐξάρθρημα τοῦ ἐπικτήτου, καθ' ὅτι τὸ στόμα ἐκλείετο καὶ ἠνοίγετο ἀπαρεμποδίστως, ἡ κάτω γένυς ἐκινεῖτο κατὰ μεγαλειτέραν ἑκτάσιν ἢ εἰς τὴν φυσικὴν κατάστασιν, ἡ δὲ ἄνω γένυς ἐξέσχε πρὸς τὰ πρόσω ὑπὲρ τὴν κάτω, ἡ δὲ κορωνοειδῆς ἀπόφυσις οὐδεμίαν προβολὴν ἀπειργάζετο, καὶ ἡ φωνὴ ἦτον ἀνενόχλητος.

B'.

Περὶ τῆς ἐξάρθρωσεως τῶν σπονδύλων.

τῆς ῥάχεως

§. 169.

Ὁ ἄτλας συνδέεται μετὰ τοῦ ἰνίου μέρος μὲν διὰ τῆς κατασκευῆς τῶν

ἐκτῶν ἀρθρωδῶν ἐπιφανειῶν, μέρος δὲ διὰ τῶν συνδέσμων καὶ μέρος διὰ τῶν μυῶν τόσῳ στερεῶς, ὥστε δυσκόλως δύναται νὰ ἐξαρθρωθῇ τὸ ἰνὸν ἀπὸ τοῦ ἄτλαντος, καὶ ἂν τοῦτο γείνη ποτὲ διὰ βίαν ὑπερβάλλουσαν, ἢ ἐξάρθρωσις τότε εἶναι θανατηφόρος διὰ τὴν σύγχρονον βλάβην τοῦ ραχίτου μυελοῦ.

§. 170.

Τῆς κεφαλῆς αἱ κινήσεις καὶ περιστροφαὶ γίνονται διὰ τῆς συνδέσεως τοῦ ἄτλαντος μετὰ τοῦ ἐπιστροφέως, δι' ἧς στρέφεται ἡ κεφαλὴ περὶ τὴν ὀδοντοειδῆ ἀπόφυσιν τοῦ ἐπιστροφέως ὡς περὶ τὸν ἄξον' αὐτῶν. Ὄταν λοιπὸν ἡ κεφαλὴ κλιθῇ βιαίως πρὸς τὰ πρόσω, οἱ σύνδεσμοι τοῦ ἐπιστροφέως δύναται νὰ διαρραγῶσι καὶ ὁ ἐπιστροφεὺς νὰ παρεκτραπῇ εὐθὺς εἰς τὸν σωλῆνα τῆς ράχews. Ἡ ἐξάρθρωσις αὕτη γίνεται πάντοτε διὰ βίαν ὑπερβάλλουσαν, καὶ εἰς τοὺς ἠλικιωμένους δὲν συμβαίνει εὐκόλως, ἐπειδὴ εὐκολώτερον δύναται νὰ γίνῃ κάταγμα τῆς ὀδοντοειδοῦς ἀποφύσεως ἢ ἐξάρθρωσις. Ὄταν λοιπὸν ἡ κεφαλὴ περιστρέφεται, διατείνονται οἱ πλάγιοι σύνδεσμοι τῆς ὀδοντοειδοῦς ἀποφύσεως, καὶ ρήγνυνται, ὅταν ἡ βία τύχῃ ὑπερβάλλουσα, καὶ τότε ἡ ὀδοντοειδὴς ἀπόφυσις παρατρεπομένη ὑπὸ τὸν ἐπικάρσιον σύνδεσμον τοῦ ἄτλαντος εἰσωθείται εἰς τὸν σωλῆνα τῆς ράχews. Εἰς τὰ παιδία δὲ, ὧν καὶ ἡ ὀδοντοειδὴς ἀπόφυσις εἶναι μικροτέρα, καὶ οἱ σύνδεσμοι ἀσθενέστεροι, δύναται νὰ γείνη ρῆξις τῶν πλαγίων συνδέσμων διὰ βίαν, ἣτις ἐγείρει τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ἄνω. Βίαι δὲ, αἵτινες δύναται νὰ ἐξαρθρώσωσι τὸν ἐπιστροφέα εἶναι πτώσις κατὰ κεφαλῆς ἐξ ὕψους, σφοδρὰ πλήξις, ἢ πτώσις βαρέος σώματος κατὰ τοῦ αὐχένος, στάσις καὶ κυβίστημα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ ἄρισις ὄλου τοῦ σώματος τοῦ παιδίου ἀπὸ τῆς κεφαλῆς. Διὰ τὸν διωσμὸν τῶν σπονδύλων εἰς τὸν σωλῆνα τῶν σπονδύλων ἐπιγίνεται πίεσις καὶ ρῆξις τοῦ ραχίτου μυελοῦ, πρὸς ἃ οὐδεμίαν ὑπάρχει βοήθεια· ἀλλ' ὅμως ὑπάρχουσι καὶ παραδείγματα μαρτυροῦντα, ὅτι ἐγείνη ρῆξις τῶν πλαγίων μόνων συνδέσμων τοῦ ἐπιστροφέως, καὶ ὅτι ὁ ἄρθρωτος δύναται νὰ ζήσῃ καὶ τοι ὁ ἐπιστροφεὺς συνέχεται μετὰ τοῦ ἐπικαρσίου μόνον συνδέσμου.

§. 171.

Τῶν τελευταίων πέντε σπονδύλων τοῦ τραχήλου ἡ σύνδεσις συγχωρεῖ τὴν πρὸς τὰ πρόσω ἐπίκλισιν τοῦ αὐχένος, τὴν πρὸς τὰ πλάγια αὐτοῦ ἐγκλισιν καὶ τροχοειδῆ τινὰ κίνησιν. Ἐξωθεν δὲ κατ' αὐτῶν γενομένη βία δύναται νὰ ἐκτρέψῃ τὰς ἀρθρώδεις τῶν πλαγίων αὐτῶν ἀποφύσεων ἐπιφανείας ἀπ' ἀλλήλων οὕτως, ὥστε αὐταὶ νὰ στηρίζωνται ἢ μία πρὸς

τὴν ἄλλην, καὶ νὰ μὴ ἐμβάλωνται πλέον εἰς τὸν οἰκείον τόπον. Μέχρι τοῦδε παρετήρησαν τὴν ἐξάρθρωσιν ταύτην μόνον κατὰ τὸ ἕτερον μέρος τοῦ αὐχένος καὶ δι' ἐξωθεν βίαν ἢ δι' ἰσχυρὰν στροφὴν τοῦ αὐχένος συνεργεῖα τῶν μυῶν γενομένην. Ὁ ἄρρώστος αἰσθάνεται πόνον σφοδρὸν κατὰ τὸν τόπον τῆς ἐξάρθρωσεως, ἢ κεφαλὴ φέρεται πρὸς τὴν ἀντικειμένην πλευρὰν τῆς ἐξάρθρωσεως, καὶ μένει ἀκίνητος εἰς ταύτην, οἱ κινουντες τὴν κεφαλὴν μὴ δὲν εἶναι σπασμωδῶς συνεσταλμένοι, καὶ αἱ ἄκανθαι τῶν σπονδύλων ἀπὸ τοῦ τόπου τῆς ἐξάρθρωσεως μέχρι τῆς κεφαλῆς εἰσὶν ἐκτετραμμένοι ἀπ' ἀλλήλων. Ὁ δὲ Οὐάλλθηρος παρετήρησεν ἐξάρθρωσιν κατ' ἀμφοτέρας τὰς κάτω πλαγίας ἀποφύσεις ἐνὸς τῶν μεσαίων σπονδύλων τοῦ τραχήλου. Ἐκ τούτου δὲ τοῦ περιστατικοῦ διορίζει σημεῖα τῆς τοιαύτης ἐξάρθρωσεως τὰ ἀκόλουθα· ἡ κεφαλὴ εἶναι πρὸς τὰ ὀπίσω ἀνακλιμένη, καὶ ὁ αὐχὴν οὕτω κυρτός, ὥστε ἡ κατὰ φύσιν εὐθεῖα γραμμὴ τοῦ τραχήλου γίνεται κυρτή, ἢς ἡ μὲν κυρτότης εἶναι πρὸς τὰ πρόσω, ἢ δὲ κοιλότης πρὸς τὰ ὀπίσω, καὶ τοῦτο διότι τὰ μὲν ἐμπρόσθια μέρη τῶν σπονδύλων ἐκτρέπονται ἀπ' ἀλλήλων, αἱ δὲ ἄκανθαι αὐτῶν ἀπωθῶνται τρόπον τινα ἢ μία ἐπὶ τῆς ἄλλης. Τοιαύτη κατὰ τὸν Οὐάλλθηρον ἐξάρθρωσις δύναται νὰ μὴ βλάβῃ μὲν τὸν ραχίτην μυελόν, νὰ γεννήσῃ ὅμως, καθὼς καὶ πᾶσα ἄλλη βλάβη τῆς στήλης τῶν σπονδύλων, ἐπικίνδυνα, συμπτώματα τοῦ ραχίτου μυελοῦ, ὅσον πλῆσιν, ῥῆξιν, φλεγμονὴν κ. τ. λ. καὶ ὁ θάνατος νὰ συμβῇ εὐθὺς ἢ μετὰ ταῦτα.

Ὁ Δουπιτρένος (de la luxation des vertebres et des maladies qui la simulent, in leçons orales Tom. I. p. 397.) λέγει νὰ προσέξωμεν τὸν νοῦν εἰς τοῦτο, ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ συγχίσωμεν μετὰ ρευματικῆς παθῆσεως τοῦ αὐχένος τοιαύτην ἐξάρθρωσιν, ἣτις δι' ἀγῶνά τινα ἢ δι' ἰσχυρὰν κίνησιν τῆς κεφαλῆς γίνεται αἰφνιδίως μετὰ σφοδροῦ πόνου, μετ' ἀκινήσεως, καὶ ἐπὶ τὴν πλευρὰν ἐγκλίσεως τῆς κεφαλῆς, ὅπερ δύναται νὰ γείνη εἰς παρομοίας περιπτώσεις καὶ εἰς πάντα ἄλλον τόπον τῆς ράχως.

§. 172.

Ὅταν ἡ ἐξάρθρωσις τῆς πλαγίας ἀποφύσεως τοῦ σπονδύλου μείνη χωρὶς ἰατρικῆς βοηθείας, οἱ πόνοι παύονται κατὰ μικρὸν, καὶ οὐδέμια ἄλλη ἐνόχλησις μένει πλέον εἰς τὸν ἄρρώστον, εἰμὴ ἢ παρὰ φύσιν ἐγκλισις τοῦ αὐχένος, καὶ ἡ ἀκινήσις τῆς κεφαλῆς. Ὁφέλιμον λοιπὸν κατὰ τινας (τὸν Δεσῶλτον, Βούερν, Ριχεράνδον καὶ Δουπιτρένον) εἶναι ν' ἀφίνωμεν τὸ ἐξάρθρημα τοῦτο ἀκατάρτιστον, ἐπειδὴ εἰς τὸν καταρτισμὸν δυνάμεθα νὰ περισπάσωμεν οὕτω τὸν ραχίτην μυελόν, ὥστε νὰ ἐπέλθῃ αἴφνης ὁ θάνατος. Ἄλλ' ἡ γνώμη τούτων στηρίζεται εἰς ἀδέβαια πράγματα, ἐπειδὴ ἔχομεν πλείονα παραδείγματα μαρτυροῦντα, ὅτι ἐπέτυχεν ὁ καταρτισμός. Ὁ Σείφερτος (Seifert) ἀνῆρσε τοὺς λόγους κατὰ τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ

καταρτισμοῦ τοῦ τοιοῦτου ἐξαρθήματος, ὃν ἐνήργησε πολλάκις ἐπιτυχῶς. Γίνεται δὲ τήνδε τὸν τρόπον. Βοηθὸς μὲν στηρίζει τοὺς ὤμους τοῦ καθημένου ἐπὶ δίφρου ἢ κατὰ γῆς ἀρρώστου, ὁ χειρουργὸς δὲ συλλαμβάνει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, βάλλων τὴν μὲν τῶν χειρῶν ὑπὸ τὴν γένυν, τὴν δὲ ὀπισθεν τοῦ ἰνίου, καὶ τανύει αὐτὴν πρῶτον κατὰ τὴν εὐθυνσιν τῆς ἐξαρθήσεως, ἔπειτα δὲ κατὰ τὴν κατὰ φύσιν γραμμὴν ἀφ' οὗ δὲ ἡ τάσις τῆς κεφαλῆς γείνη ἐξαρκούντως, στρέφει αὐτὴν ἰσχυρῶς ἐπὶ τὴν πλευρὰν τῆς ἐξαρθήσεως. Ὁ καταρτισμὸς εἶν' ἐπὶ μᾶλλον κατεπείγων, ὅταν ἡ ἐξάρθρωσις ἐγείνη κατ' ἀμφοτέρας τὰς πλαγίας ἀποφύσεις τοῦ σπονδύλου· ὅτι δέ, πεφυλαγμένως γινόμενος, δύναται νὰ ἐπιτύχη, μαρτυρεῖτ' ἐκ τοῦ παραδείγματος τοῦ Οὐαλθήρου. Ὁ ἀρρώστος αὐτοῦ, ὑπτιον σχῆμα ἔχων, ἐκρατήθη μετέωρος ὑπὸ τριῶν εὐρώστων ὑπηρετῶν, ὧν, ὁ μὲν ἐστήριξε τὴν λεκάνην τοῦ ἀρρώστου, ὁ δὲ τοὺς ὤμους, καὶ ὁ τρίτος συλλαβὼν τὴν κεφαλὴν ἐξέτεινε κατ' ἀρχὰς μὲν πρὸς τὴν ἀπεύθυνσιν τῆς ἐξαρθήσεως, ἔπειτα δὲ πρὸς τὴν κατὰ φύσιν γραμμὴν τοῦ αὐχένος· ἤγουν κατ' ἀρχὰς διατείνων τὴν κεφαλὴν κατὰ μικρὸν, ἐνέκλινεν αὐτὴν πρὸς τὰ ὀπίσω ἰσχυρότερον παρ' ὅτι αὐτὴ ἦτο πρότερον πρὸς τὰ ὀπίσω ἀνακλιμένη. Ἀφ' οὗ δὲ ἡ τοιοῦτότροπος αὐτῆς διάταξις ἐγείνη ἐξαρκούντως, ἐνεβλήθη ἡ κεφαλὴ εἰς τὸν κατὰ φύσιν τόπον, ἐν ᾧ διετείνετο κατὰ μικρὸν ὁ αὐχὴν.

S. 173.

Αἱ δὲ πλάγιοι ἀποφύσεις τῶν σπονδύλων τῆς ῥάχεως καὶ τὰ σώματ' αὐτῶν δὲν δύνανται νὰ ἐξαρθρωθῶσιν, ἐπειδὴ ἔχουσι πλατείας ἀρθρώσεις ἐπιφανείας, καὶ περιβάλλονται ὑπὸ πολλῶν καὶ παχέων συνδέσμων καὶ ὑπὸ ἰσχυρῶν μυῶν, καὶ ἕκαστος αὐτῶν κινεῖται ὀλίγον. Ἐξαρθροῦνται δὲ μόνον, ὅταν γείνη κατάγμα τοῦ σώματος τῶν σπονδύλων· ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται πάντοτε βία, ἥτις ἐπάγει καὶ πίεσιν καὶ διακίνησιν τοῦ ῥαχίτου μυελοῦ. Ὅσα δὲ ὡς ἐξαρθήματα τῶν σπονδύλων τῆς ῥάχεως καὶ τῆς ὀσφύος ἀναφέρονται, ἦσαν κατάγματ' αὐτῶν τῶν ὀστέων ἢ διακίνησις μόνον ἢ ἄλλ' ἢ τις βλάβη τοῦ ῥαχίτου μυελοῦ. Διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ συνδέσιν τῶν σωμάτων τῶν σπονδύλων τῆς ῥάχεως πρέπει πᾶσα ἐξάρθρωσις αὐτῶν νὰ ἐπαγάγη τὸν θάνατον.

Ἁ Δυπιύτρενος ἀναφέρει πολλὰς περιπτώσεις καταγμάτων τῶν σπονδύλων τῆς ῥάχεως μετ' ἐξαρθήσεως, καὶ ὅτι εἰς μίαν ἐξ αὐτῶν ἐγείνη μόνον ἐξάρθρωσις τῶν σωμάτων τῶν σπονδύλων μετὰ ῥήξεως μόνον τῶν μεσοσπονδύλων συνδέσμων χωρὶς κατάγματος· εἰς ὅλας δὲ τὰς περιπτώσεις ταύτας ἠκολούθησε θάνατος, ἐξ αἰτίας τῆς βλάβης τοῦ ῥαχίτου μυελοῦ. Ἐκ τούτων ὅλων γίνεται δῆλον τί πρέπει νὰ πιστεύωμεν περὶ τῶν περιπτώσεων ἐκείνων, ἐν αἷς ἐγείνη προσβολὴ τις κατὰ τι μέρος τῆς ῥάχεως δι' ἐξωθεν γενομένην μεγάλην βίαν, ἐν αἷς οἱ ἀρῶστασι δὲν ἠδύναντο νὰ ὀρ-

βοσθήσῃ τὴν ῥάχιν, καὶ ἐν αὐτῇ ὑπέκταν εὐτοῦς ἐπὶ πίθου (βαρέλας), ἢ ἐπὶ ἄλλου κυλινδρικοῦ σώματος πρὸς καθαρισμὸν τοῦ νομιζομένου ἐξαρθρώματος. Καὶ ὁ Βούερος λέγει, ὅτι εἰς θανάτην κάψιν τῆς στήλης τῶν σπονδύλων δύναται νὰ γείνη ῥῆξις τῶν ἄνω, τῶν μεσακωνθίων, καὶ τῶν οὕτω δὴ ὠχρῶν λεγομένων συνδέσμων, καὶ ὅτι, ἐν γείνῃ ῥῆξις μόνων τῶν ἔνω καὶ τῶν μεσακωνθίων συνδέσμων, οἱ ἄρρωστοὶ δύνανται νὰ λαθῶσι μετὰ πολλὴν ἢ ὀλίγην ἡσυχίαν· ἐταν ὅμως γείνη ῥῆξις τῶν ὠχρῶν συνδέσμων, ἀκολουθεῖ ἀφεύκτως παράλυσις καὶ θάνατος.

§. 174.

Οἱ σύνδεσμοι σπονδύλων τινῶν τῆς ῥάχεως ἰδίᾳ δύνανται νὰ διαρραγῶσι κατὰ μέρος ἢ καθόλου ἄνευ ἐξαρθρώσεως τῶν σπονδύλων· ἀλλ' αἱ γενόμεναι μετὰ τῆς ῥῆξεως τῶν συνδέσμων βλάβαι τοῦ ῥαχίτου μυελοῦ δύνανται νὰ ἐπαγάγῃσι τὸν θάνατον εὐθὺς ἢ μετέπειτα. Εἰς ταύτας τὰς περιπτώσεις ἀρμόζουσι ὅσ' ἀνεφέραμεν ἐν τῷ περὶ καταγμάτων τῶν σπονδύλων τῆς ῥάχεως. Εἰς ὅλας δὲ τὰς παραρθρώσεις καὶ τὰ περισπασματα τῶν συνδέσμων τῆς ῥάχεως δυνάμεθα νὰ ἐμποδίσωμεν τὴν γένεσιν τῶν ἀκολούθων ὀσθημάτων νοσημάτων διὰ τῆς ἀφλεγμάντου, τῆς ἡσυχου καὶ ἐπιμόνου παροχευτικῆς ἀγωγῆς.

Περὶ τῆς ἐξαρθρώσεως τῶν ὀστέων τῆς

λεκάνης.

§. 175.

Χωρὶς βίας ὑπερβαλλόντως ἰσχυρᾶς ἐν δύνανται νὰ παρατραπῶσι τὰ ὀστᾶ τῆς λεκάνης διὰ τε τὰς πλατείας ἀρθρώσεις αὐτῶν ἐπιφανείας καὶ τοὺς ἰσχυροὺς συνδέσμους. Παρατρέπονται δέ, τὸ μὲν ἱερὸν ὀστοῦν ἐπὶ τὰ ἔνδον, τὰ δὲ ἀνώνυμα ἐπὶ τὰ ἄνω. Ἡ ἐξάρθρωσις αὕτη οὐδέποτε εἶναι τελεία· ἀλλ' ἡ ὑρᾶσις τῆς ἰσχυρᾶς βίας ἐπεκτείνεται τὸ πλεῖστον καὶ εἰς τὰ ἐντόσθια τῆς λεκάνης καὶ εἰς τὸν ῥαχίτην μυελόν, ἐκ τούτου δὲ γίνονται φλεγμονὴ καὶ ῥῆξις αὐτῶν, παρέκχυσις αἵματος κ. τ. λ. εἰς τὸ κύτος τῆς λεκάνης· προσέτι δὲ παράλυσις τῶν κάτω ἄκρων, τῆς οὐροδόχου κύστεως καὶ τοῦ ἀπευθυσμένου, καὶ ποτε δὲ εἶναι καὶ κατάγμα αὐτῶν τῶν ὀστέων συγχρόνως.

Τῶν ἐπικινδύνων τούτων κακώσεων ἢ θεραπεία πρέπει νὰ εἶναι ὡς καὶ ἡ τῶν καταγμάτων (ἴδ. τόμ. Α'. §. 905.)

Ὁ Βούερος ἀναφέρει παράδειγμα, ὅτι δύναται νὰ γείνη παρατροπὴ τοῦ ὀστοῦ τῆς λαγόνος ἐπὶ τὰ ἄνω διὰ πῶσιν ἀπὸ τόπου ὑψηλοτάτου ἄνευ σημείων διακινήσεως τοῦ ῥαχίτου μυελοῦ, ἢ κακώσεως τῶν ἐντοσθίων τῆς λεκάνης. Κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦτο τὸ ἀριστερὸν ὀστοῦν τῆς ἡβῆς καὶ ἡ ῥάχις τοῦ ἀριστεροῦ ὀστοῦ τῆς λαγόνος ἔσαντο ὑψηλότερα τῶν τῆς ἀντικειμένης πλευρᾶς· τὸ ἀριστερὸν σκέλος ἦτον ἐπομένως βραχύτερον τοῦ δεξιοῦ· τὸ δὲ ἀπόστημα ἀπὸ τῆς ῥάχιδος τοῦ ὀστοῦ τῆς λαγόν-

νος μέχρι τοῦ τροχαντήρος, καὶ ἀπὸ τούτου μέχρι τοῦ γόνατος, ἦτο κατὰ φύσιν ὡς καὶ εἰς τὴν ἀπέναντι πλευρὰν· ἡ δὲ κάμψις καὶ ἔκτασις τοῦ σκέλους ἐπήγαγε πόνους μεγάλους κατὰ τὴν σύμφυσις τῶν ὀστέων τῆς ἕβης καὶ τοῦ ὀστέου τῆς λαγόνος μετὰ τοῦ ἰεροῦ ὀστέου. Εἰς τὰς κινήσεις ταύτας ἐκινεῖτο ἐνίοτε συγχρόνως καὶ τὸ ὀστέον τῆς λαγόνος· τὸ σκέλος διατεινόμενον ἐπροξένει πόνους μόνον, χωρὶς ὁμως νὰ λαμβάνῃ καὶ τὸ κατὰ φύσιν μάκρος. Εἰς τὴν θεραπείαν μετεχειρίσθη ἡσυχίαν ἄκραν τοῦ πεπονθότος μορίου καὶ ἀφλεγμάντου δυνάμειος φάρμακα· τὸ ὀστέον τῆς λαγόνος ἔλαβε κατὰ μικρὸν τὸ κατὰ φύσιν σχῆμα διὰ τοῦ βάρους τοῦ σώματος, ὅταν ὁ ἄρρωστος ἤρχισε νὰ βαδίξῃ.

§. 176.

Ὅσοι μεγάλην βίαν ἀπαιτοῦσιν εἰς τὴν ἀπ' ἀλλήλων ἐκτροπὴν τὰ ὀστέα τῆς λαγόνος, ὅταν ἡ σύμφυσις αὐτῶν ἦ κατὰ φύσιν στερεὰ, τόσῳ μικρὰν ἀπαιτοῦσιν ἐκ τοῦ ἐναντίου, ὅταν αὕτη ἦ χαλαρὰ καὶ ὑπεικτική. Γίνεται δὲ τοῦτο, ὅταν οἱ σύνδεσμοι τῶν ὀστέων τῆς λεκάνης ὡσι χαῦνοι καὶ ἐξωγκωμένοι ἐν καιρῷ τῆς κυφορίας. Ἐκ τούτου πολλάκις ἡ γεννήσασα, ἢ διὰ τὴν τάσιν τῶν ὀστέων τῆς λεκάνης ἐν καιρῷ τοῦ τοκετοῦ, ἢ διὰ τὴν εὐθὺς μετὰ τὸν τοκετὸν κίνησιν, αἰσθάνεται πόνους ἀρκούντως σφοδρούς κατὰ τὴν ἐτέραν ἢ κατ' ἀμφοτέρας τὰς διαρθρώσεις τῶν ὀστέων τῆς λαγόνος. Οἱ πόνοι οὗτοι ἀναγεοῦνται εἰς πᾶσαν κίνησιν, καὶ ἡ ἀσθενὴς αἰσθάνεται κατ' ἀρχὰς μὲν ῥῆξιν, ἔπειτα δὲ καὶ τρισμαὶν κατὰ τὰς διαρθρώσεις τῆς λαγόνος. Ἡ βᾶσις αὐτῆς εἶναι δύσκολος καὶ τὰ ὀστέα τῆς λαγόνος ἄνισα ἤγουν τὸ μὲν ἴστανται μᾶλλον ἢ ἦτον ἀνωτέρω τοῦ ἐτέρου. Ὅμοια ἐξόγκωσις καὶ χαῦνωσις τῶν συνδέσμων τῆς λεκάνης δύναται νὰ προέλθῃ καὶ διὰ νοσηρὰν ἕξιν τοῦ σώματος, ὅθεν εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ἡ ἐλαχίστη βία ἀρκεῖ νὰ φέρῃ διάστασιν τῶν ὀστέων τῆς λεκάνης.

§. 177.

Κυρία ἐνδείξεις εἰς τὰς τοιαύτας περιπτώσεις εἶναι νὰ στηρίξωμεν ὡς δυνατὸν τὴν λεκάνην, καὶ νὰ ἐμποδίσωμεν πᾶσαν κίνησιν, περιβάλλοντες εἰκότως τὴν ὀσφὺν μετὰ ζωστήρος· ἐκ λίνου ἢ ἐκ δέρματος. Ἡ ζῶσις αὕτη παύει πολλάκις εὐθὺς τοὺς πόνους καὶ ἐλαφρύνει πολὺ τὰς κινήσεις τοῦ ἄρρώστου. Αἱ δὲ ἰδιαιτέροι τοῦ ἄρρώστου περιστάσεις πρέπει νὰ ἐνδείξωσιν ἐξαρκούντως, ἂν ἦ δυνατὸν ν' ἀφαιρέσωμεν τὴν χαῦνωσιν τῶν συνδέσμων τῆς λεκάνης, ἧτις γεννᾶται δι' αἰτίαν νοσηρὰν ἐν τῷ σώματι, δι' ἀγωγῆς οἰκείας, δι' ἀνατριψέων, παροχτεύσεων κ. τ. λ.

§. 178.

Ὁ Κόκκυξ δύναται νὰ ἐκτραπῇ ἢ ἐπὶ τὰ ἔσω δι' ἐξωθεν βίαν, ἢ ἐπὶ τὰ ἔξω διὰ δυστοκίαν, ἐξ οὗ γεννᾶται πόνος ἐμπεπαρμένος, ὅστις αὐξάνεται, ὅταν κινῶνται τὰ κάτω ἄκρα, κατ' ἐξοχὴν δὲ, ὅταν γίνηται ἀποπά-

τησις· ὁ πόνος οὗτος εἶν' ἐνίοτε σφοδρὸς καὶ σφυγμῶδης, καὶ τότε γίνεται πύσις· εἰ σύνδεσμοι δὲν εἶναι διερρώγοτες εἰς τὴν ἐξάρθρωσιν τοῦ κόκκυγος, καὶ οὗτος ἐπανέρχεται πάλιν εἰς τὸν οἰκειὸν τόπον. Ὅθεν περιτταὶ αἱ ἐγχειρήσεις πρὸς καθαρτισμὸν αὐτοῦ διὰ τοῦ παραπεμπομένου εἰς τὸ ἀπευθυσμένον ἔντερον ἢ διὰ τοῦ ἐπιβαλλομένου ἔξωθεν δακτύλου· ἡ δὲ θεραπεία συνίσταται μόνον εἰς τὴν προσήκουσαν ἡσυχίαν, εἰς τὴν ἀφλέγμαντον ἀγωγὴν, καὶ εἰς τὴν τοπικὴν χρῆσιν διαλυτικῶν φαρμάκων, καὶ ταῦτα πρὸς ἀποφυγὴν τῆς φλεγμονῆς. Ἄν δὲ γένη πύσις, δεόν νὰ γίνετ' εὐθὺς ἔξοδος τοῦ πύου, ἐπειδὴ ἄλλως βλάπτεται μεγάλως ὁ χαῦνος κυτταρώδης ὑμῆν.

Δ'.

Περὶ τῆς ἐξάρθρωσεως τῶν πλευρῶν καὶ τῶν χόνδρων αὐτῶν.

§. 179.

Τῶν ἰατρῶν οἱ μὲν ἀρνοῦνται τὴν ἐξάρθρωσιν τῶν πλευρῶν εἰς τὴν κατὰ τὴν βράχιν διάρθρωσιν αὐτῶν, οἱ δὲ ὑποδέχοντ' αὐτὴν, λέγοντες μάλιστα, ὅτι ἡ ἔκπτωσις γίνεται τριγῶς, ἐπὶ τὰ ἔνδον, ἐπὶ τὰ κάτω καὶ ἐπὶ τὰ ἄνω, εἶναι δὲ ἡ τελεία ἢ ἀτελής· ἀλλ' ἐνὸσφ νεκρῶν ἀνατομαὶ δὲν εἶχον ἀποδείξει τῆς ἐξάρθρωσεως ταύτης τὴν ὑπαρξιν, ἠδύναντο πάντοτε ν' ἀμφιβάλωσιν, ἐὰν αἱ λεγόμεναι ἐξάρθρωσεις τῶν πλευρῶν δὲν ἦσαν κατάγματ' αὐτῶν κατὰ τὸ ὀπίσθιον πέρασ. Ἐν τούτοις ὁμως νεκρῶν ἐξετάσεις ἀπέδειξαν τὸ δυνατόν τῆς ἐξάρθρωσεως τῶν πλευρῶν.

Ὁ Β. Κώπηρος διηγεῖται παρατήρησιν τοῦ Οὐεσθτήρου (Webster) καθ' ἣν εἰς ἀποβίωσαντος ὑπὸ πυρετοῦ ἀνδρὸς τὸν ἀνατεμνόμενον νεκρὸν εὐρέθη ἡ κεφαλὴ τῆς ἐβδόμης πλευρᾶς εἰς τὴν πρόσθιον πλευρὰν τοῦ οἰκείου αὐτῆς σπονδύλου ἠγκυλωμένη. Πρότιων δὲ ἐτῶν εἶχε πέσει οὗτος ἀπὸ τοῦ ἵππου καὶ ἐθεραπεύθη κατὰ τοὺς συνήθεις περὶ καταγμάτων κανόνας. Ὁ Δόννης (Donne) ἰδεβαίωσε δι' ἀνατομῆς νεκροῦ ἑνδεκαετοῦς παιδὸς τελεῖαν μὲν ἐξάρθρωσιν τῆς 10ης ἢ ἀτελῆ τῆς 11ης πλευρᾶς· ὁ Φεμικάνης (Femicane) ἐξάρθρωσιν τῆς 11ης καὶ 12ης πλευρᾶς· ὁ Ἀγκελος (Hankel) ἐξάρθρωσιν τῆς 11ης πλευρᾶς.

§. 180.

Τὰ ἐξάρθρηματα τῶν πλευρῶν γίνονται μόνον δι' ἄμεσον ἐνέργειαν ἔξωθεν βίας. Γίνονται δὲ ταῦτα τὸ πλεῖστον εἰς τὴν 11ην καὶ 12ην πλευρὰν, ἐπειδὴ τὰ πρόσθια πέρατ' αὐτῶν ἀμοιροῦσι στηρίγματος, ἡ δὲ ἐπικαρσία ἀπόφυσις προέχει ὀλιγώτερον, καὶ ἡ ἐπικαρσία πλευρίτις ἀρτηρία καθὼς καὶ ὁ ἐπικάρσιος μεσοπλευρίτης σύνδεσμος ἔλλειπει.

Σημεῖα διαγνωστικὰ τῆς ἐξάρθρωσεως ταύτης εἰσὶ, μεγαλειτέρα τῆς

φυσικῆς εὐκίνησις τῆς πλευρᾶς, ὅταν ἐπιψαύωμεν αὐτὴν καθ' ὅλον τὸ μήκος, ἢ δὲ κίνησις αὐτὴ γίνεται ἐπαισθητοτέρα ὅσῳ μᾶλλον πλησιάζομεν πρὸς τὸ ἐξαρθρωθὲν ὀπίσθιον ἄκρον τῆς πλευρᾶς· δεύτερον δὲ εἶναι ἰδιαιτέρως τις ἤχος (ὅστις διαφέρει τοῦ γινομένου εἰς τὰ κατάγματα τῶν πλευρῶν, ἢ εἰς τὸ ἐμφύσημα), ὃν καταλαμβάνει ὁ ἰατρὸς ἢ αὐτὸς ὁ ἄρρώστος, ὅταν κινῆται τὸ σῶμα ἢ ἡ παθοῦσα πλευρᾶ· τρίτον δὲ ὑπείκτικὴ τις κατάστασις τῶν σκεπόντων τὸ ὀπίσθιον πέρας τῆς πλευρᾶς μορίων· προσέτι δὲ καὶ βῆξ, δύσπνοια, πόνου σφοδροὶ καὶ ἄλλα σημεῖα παρόντα καὶ ἐν τοῖς κατάγμασι τῶν πλευρῶν (ἴδ. τόμ. Α΄. §. 917.)

§. 181.

Ὁ καταρτισμὸς τῆς ἐξαρθρωθείσης πλευρᾶς γίνεται τόνδε τὸν τρόπον. Σχηματίζομεν τὸν ἄρρώστον πρηνῆ ἐπὶ προσκεφαλαίου στερεοῦ οὕτως, ὥστε νὰ πιέζεται πρὸς τὰ ὀπίσω τὸ ἐμπρόσθιον πέρας τῆς ἐξαρθρωθείσης πλευρᾶς, ἔπειτα δὲ ἐπιπιέζομεν τοὺς σπονδύλους ὑπεράνω καὶ κάτω τοῦ ἐξαρθρωθέντος ὀπισθίου πέρατος τῆς πλευρᾶς καὶ μετὰ ταῦτα στηρίζομεν τοῦτο βάλλοντες σπλήνια πολύπτυχα ἐπὶ τοῦ ἐμπροσθίου πέρατος τῆς πλευρᾶς καὶ ἐπὶ τῆς ῥάχews, καὶ περιβάλλοντες τὸν θώρακα κατὰ τὸ εἶκος μὲ πλατὺν ἐπίδεσμον. Ἐπὶ ἀποτυχίᾳ δὲ παρήνεσαν καὶ νὰ διανοίγωμεν διὰ τομῆς τὸν θώρακα καὶ νὰ ἐμβάλωμεν τὸ ἐκπεσὸν πέρας τῆς πλευρᾶς εἰς τὴν οἰκίαν χώραν διὰ τοῦ δακτύλου ἢ δι' ἀγίστρου. Ἄλλ' οὐδεὶς θέλει πεισθῆ νὰ πράξῃ τοῦτο. Σκοπιμώτατον δὲ εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις εἶναι νὰ ἐμποδίζωμεν, ὡς καὶ ἐν τοῖς κατάγμασι τῶν πλευρῶν, τὰς κινήσεις τοῦ θώρακος μὲ πλατὺν ἐπίδεσμον περὶ αὐτὸν ἐπιβαλλόμενον, καὶ ν' ἀφαιρῶμεν τὰ λοιπὰ συμπτώματα διὰ τῶν οἰκείων βοθημάτων.

§. 182.

Οἱ χόνδροι τῶν κατωτάτων γνησίων καὶ τῶν ἀνωτάτων γόθων πλευρῶν ἀποχωρίζονται πολλάκις τούτων, ὅταν ἀνακλιθῆ τὸ σῶμα πολὺ πρὸς τὰ ὀπίσω, καὶ διαρρήγῳσιν οἱ συνδέοντες ταῦτα σύνδεσμοι· ὁ κατώτερος χόνδρος ἀποχωρίζομενος τῆς οἰκείας πλευρᾶς ὠθεῖται πρὸς τὰ ἄνω ὑσκάτω τοῦ ὑπερκειμένου τῆς ἀνωτέρας πλευρᾶς· προφαίνεται δὲ κατὰ τὸν πεπονηθότα τόπον ἐξοχῆτις καὶ κοιλότης, ὁ ἄρρώστος αἰσθάνεται πόνου καὶ ἢ ἀναπνοῆ αὐτοῦ ἐμποδίζεται ὀλίγον. Δυνάμεθα δὲ νὰ ἐπαναγάγωμεν τὸν χόνδρον εἰς τὴν οἰκίαν χώραν κελεύοντες τὸν ἄρρώστον νὰ εἰσπνεύσῃ ἰσχυρῶς, ἀνακλίνοντες τὸ σῶμ' αὐτοῦ πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ ἐπιπιέζοντες μικρὸν τὸν ἐξέχοντα χόνδρον. Ἡ δὲ θεραπεία γίνεται ὡς καὶ ἐν τοῖς κατάγμασι τῶν πλευρῶν (ἴδ. τόμ. Α΄. §. 919.)

Ὁ Κώπης παρήρησε πολλάκις εἰς παιδία τὸν ἐκτοπισμὸν τοῦ χόνδρου τῆς 6, 7 καὶ 8 πλευρᾶς, προσελθόντα ἐκ καθολικῆς ἀτονίας.

Ε΄.

Περὶ τῆς ἐξάρθρωσως τῆς κλειδός.

§. 183.

Ἡ ἐξάρθρωσις τῆς κλειδός εἶναι σπανιωτέρα πολὺ τῆς κατάξεως αὐτῆς· γίνεται δὲ καὶ κατ' ἀμφοτέρα τὰ πέρατα.

§. 184.

Τὸ πρὸς τὸ στέρνον πέρας τῆς κλειδός ἐκτρέπεται ἐπὶ τὰ πρόσω, ἐπὶ τὰ ὀπίσω καὶ ἐπὶ τὰ ἄνω. Εἰς τὴν ἐξάρθρωσιν ταύτην, ἐὰν ἡ ἔκπτωσις μὴ ᾖ πολὺ μεγάλη, ῥίγνυνται αἱ διήκουσαι ἀπὸ τῆς κλειδός εἰς τὸ στέρνον τενοντώδεις ἕνες, ὁ μεσοκλειδῖος σύνδεσμος, ἐνίοτε δὲ ἴσως καὶ ἕνες τινὲς τοῦ στεροκλειδομαστοειδίου μύος. Ὅταν ἡ ἔκπτωσις τοῦ πρὸς τὸ στέρνον ἄκρου τῆς κλειδός γείνη ἐπὶ τὰ πρόσω, (ἡ ἐξάρθρωσις αὕτη εἶναι ἡ συνηθεστέρα, καὶ γίνεται διὰ πίεσιν ἰσχυρὰν τῆς ὠμοπλάτης πρὸς τὰ ὀπίσω ἢ πρὸς τὰ ἔνδον) γίνεται κατὰ τὸ ἄνω καὶ ἐμπρόσθιον μέρος τοῦ στέρνου ἐξοχή, ἣτις γίνεται ἀφανής, ὅταν πιέσωμεν τὴν ὠμοπλάτην πρὸς τὰ ἔξω ἢ ὠμοπλάτη κεῖται κατωτέρω τῆς ἄλλης καὶ μᾶλλον πρὸς τὰ ἔνδον· ἡ κεφαλὴ ἐπικλίνεται πρὸς τὴν παρούσαν πλευρὰν αἱ κινήσεις τοῦ βραχίονος γίνονται δυσκόλως τε καὶ ἐπιώδυνος· καὶ ἡ ἐξοχὴ κατὰ τὸ στέρνον καταβιβάζεται μὲν, ὅταν ὑψώσωμεν τὴν ὠμοπλάτην πρὸς τὰ ἄνω, ἀναβιβάζεται δὲ, ὅταν καταβιβάσωμεν τὴν ὠμοπλάτην. Ἡ ἐξάρθρωσις αὕτη εἶν' ἐνίοτε ἀτελής, καὶ τότε, δὲ, ὁ μὲν θυλακοειδὴς σύνδεσμος εἶναι ὀλίγον διεφθαρμένος, τὸ δὲ ὀστοῦν ὀλίγον ἐξέχον.

Ὅταν δὲ ἡ ἔκπτωσις γείνη ἐπὶ τὰ ἄνω, τὸ ἀπόστημα τῶν πρὸς τὸ στέρνον ἄκρων ἀμφοτέρων τῶν κλειδῶν εἶναι βραχύτερον, καὶ τὸ πέρας τῆς ἐκπεσοῦσης κλειδός κεῖται ἀνωτέρω τοῦ τῆς ἐναντίας.

Ἡ δὲ ἐπὶ τὰ ὀπίσω ἔκπτωσις, ἣν οἱ πλείστοι μὲν τῶν ἰατρῶν πιστεύουσιν, ἕνιοι δὲ ἀμφιβάλλουσι τρόπον τινά, καὶ ἣτις διὰ παρατηρήματος τοῦ Πελλιεύου (Pellieux) (1)· γίνεται βεβαία, δύναται νὰ γείνη διὰ βίαν,

(1) Mémoire sur la luxation de l'extrémité sternale de la clavicule en arrière. in *Revue médicale*. 1834, Aout p. 181. Ἐπειδὴ τῶν συγγραφέων οἱ πλείστοι λέγουσιν, ὅτι εἰς τὴν ἐξάρθρωσιν ταύτην συμπίεζονται ἡ τραχεῖα ἀρτηρία, ὁ οἰσοφάγος, τὰ ἀγγεῖα καὶ νεῦρα, ἐκ τούτου δὲ ἐπιγίνονται θανά ἐπίσημα, ἐξ ὧν ὁ Πελλιεύος οὐδὲν εἶδεν εἰς τὸ ἄνω παρτήρημα, καὶ ὧν ἡ ὑπόθεσις στηρίζεται μόνον εἰς μικρὰν τινα σημεῖωσιν τοῦ Δουβερνέου (Traité des maladies des os. Tom. 1. pag. 201). καὶ εἰς τὸ ἀκόλουθον παρτήρημα τοῦ Κωπῆρου· ὁ Πελλιεύος νομίζει τὴν ἐπὶ τὰ ὀπίσω ἔκπτωσιν τοῦ πρὸς τὸ στέρνον ἄκρου τῆς κλειδός διττὴν, τὴν μὲν ἐξ ἐπιπολής, τὴν δὲ

ἥτις ἢ ὠθεῖ τὸν ὦμον ἰσχυρῶς ἐπὶ τὰ πρόσω, ἢ ἐνεργεῖ ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ πρὸς τὸ στέρνον ἄκρου τῆς κλειδὸς ἀπὸ τῶν πρόσω πρὸς τὰ ὀπίσω. Σημεῖα δὲ τῆς ἐκπτώσεως ταύτης εἰσὶ· κοιλότης κατὰ τὸν τόπον τῆς προβολῆς τοῦ πρὸς τὰ ἔνδον ἄκρου τῆς κλειδὸς, καὶ μόνον ἐπὶ τὸ ἀντικείμενον ἄκρον ἐπαισθητὴ ἡ θέσις καὶ εὐθύναις τοῦ ὀστοῦ ἀπὸ τῶν ἔσω πρὸς τὰ ἔξω καὶ ἀπὸ τῶν ὀπίσω πρὸς τὰ πρόσω· πόνος μέγας κατὰ τὴν κλειδα, καθ' ὅλην τὴν πλευρὰν ταύτην τοῦ αὐχένος μέχρι τῆς βάσεως τῆς κάτω γένυος, τῆς μαστοειδοῦς ἀποφύσεως καὶ τῆς προβολῆς τοῦ κατ' ἴνιον ὀστοῦ, ὅταν αἰφνης κινήται ὁ βραχίον, καὶ μάλιστα πρὸς ὑπερνίκησιν ἐμποδίου τινος, καθὼς καὶ ὅταν ἐπιθλίψωμεν τὴν χεῖρα. Εἰς τὰς κινήσεις δὲ ἤχος αἰσθητός εἰς τὸν ἄρρωστον καὶ προσόμοιος τῷ ἐκ τῆς προστριβῆς δύο ὀστέων γινομένῳ ἤχῳ· πόνος ὀπωσοῦν αἰσθητός εἰς τὰς περιστροφὰς τῆς κεφαλῆς, ἐξ οὗ ἐπιγίνεται ἀκαμψία τις τοῦ αὐχένος, ὥστε κινουῦνται συγχρόνως κεφαλῇ, αὐχὴν καὶ στήθος, ὅταν ὁ ἄρρωστος θέλῃ νὰ ἴδῃ ἐπὶ τὰ πλάγια· ὁ ἄρρωστος κοιτόμενος ἀδυνατεῖ νὰ ἀρθῇ πρὸς τὰ ἄνω, ἐὰν δὲν συλλάβῃ διὰ τῶν χειρῶν ἀντικείμενον ἐμπροσθεν αὐτοῦ κείμενον, ὅπερ δύναται νὰ χρησιμεύσῃ αὐτῷ ὡς στήριγμα· τέλος δὲ καὶ πόνος ἐλαφρὸς εἰς τὴν κατάποσιν.

§. 185.

Ἡ εὐθέτησις τοῦ πρὸς τὸ στέρνον ἐξαρθρωθέντος πέρατος τῆς κλειδὸς εἶν' εὐκόλος, καὶ γίνεται, ὅταν τῇ μὲν τῶν χειρῶν στηρίξωμεν πρεπόντως τὸν ἀγκῶνα, τῇ δὲ συλλάβωμεν τὸν ὦμον καὶ διαστρέψωμεν ἔπειτ' αὐτὸν πρὸς τὰ ἔξω καὶ ὀπίσω, καθὼς πράττομεν καὶ ἐν τῇ κατατάξει τῆς κατεργείσης κλειδὸς (ἴδ. Τομ. §. 929.) Πρέπει δὲ μετὰ τὴν εὐθέτησιν νὰ φέρωμεν τὸν ὦμον πρὸς τὰ πρόσω μὲν, ὅταν ἡ ἐκπτώσις τοῦ πρὸς τὸ στέρνον πέρατος ἢ πρὸς τὰ πρόσω· πρὸς τὰ ὀπίσω δὲ, ὅταν ἡ ἐκπτώσις ἢ πρὸς τὰ ὀπίσω· καὶ πρὸς τὰ ἄνω, ὅταν ἡ ἐκπτώσις ἔγινε πρὸς τὰ ἄνω, ὅπως δυναθῶμεν οὕτω νὰ ἐμποδίσωμεν τὴν ἐκ δευτέρου ἐκπτώσιν τοῦ πέρατος τούτου τῆς κλειδὸς, καὶ νὰ τηρήσωμεν ἔπειτ' αὐτὸν εἰς τὸ προ-

κατὰ βάθος, καὶ τῆς μὲν πρώτης σημεῖα εἰσὶ, λέγει, τὰ ἄνω ρηθέντα παρ' αὐτοῦ φαινόμενα, τῆς δὲ δευτέρας, ἥτις μόνον δι' ἄμμεσον ἰσχυρὰν βίαν ἐπὶ τῆς κλειδὸς καὶ μετὰ διαβρήξεως τοῦ στερονοκλειδομαστοειδίτου μυὸς δύναται νὰ γείνη, τὰ ἐκ τῆς συμπίσεως τῆς τραχείας ἀρτηρίας, τοῦ οἰσφαγοῦ, τῶν ἀγγείων καὶ νεύρων ἐπίσημα δεινά. Ἄλλ' ἡ ὑπόθεσις αὕτη δι' αὐθενδὸς ἔργου στηρίζεται, ἐπειδὴ ὁ, τι ὁ Κώπηνρος, λέγει, ἔγινε διὰ τὴν ἰσχυρὰν σχολίωσιν τῆς βάχεως, ἤγουν κατὰ μικρὸν ἐκπτώσις τοῦ πρὸς τὸ στέρνον ἄκρου τῆς κλειδὸς ἐπὶ τὰ ὀπίσω, ὅπου πρὸς ἀποφυγὴν τῶν δεινῶν τῆς ἐμποδιζομένης καταποτίσεως ἔγεινεν ἡ ἀφαίρεσις τοῦ ἐκπεσόντος ἄκρου τῆς κλειδὸς. Ὁ Σοῦθος (ἐν τῇ Ἀγγλικῇ μεταφράσει τοῦ ἐγχειρίδιου τούτου) ἰκοίνωσε τὴν παρατήρησιν ἐξαρθρώσεως τῆς κλειδὸς ἐπιπεπλεγμένης πρὸς τὰ ὀπίσω· ὁ δὲ Οὐέλπεαυος (Lancet, 1839 - 40 vol. I, p. 422) ἐτέραν ἀπλὴν ἐπὶ τὰ ἔσω καὶ ὀπίσω.

σῆκον σχῆμα διὰ τῶν πρεπουσῶν ἐπιδέσεων, ὡς ἀναφέραμεν ἐν τῷ περὶ καταγμάτων τῆς κλειδός. Ἄλλ' ἐπειδὴ αἱ ἐπιδέσεις αὐταὶ ἐνδίδουσι πάντοτε μᾶλλον ἢ ἦσαν, ἀπομένει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μικροτέρα τις ἢ μεγαλύτερα δυσμορφία τοῦ πρὸς τὸ στέρνον πέρατος τῆς κλειδός, ἥτις ὁμοῦς δυσμορφία οὐδόλως ἐπηρεάζει τὰς κινήσεις τοῦ βραχίονος.

Τὴν πρὸς τὴν ἔκπτωσιν τῆς κλειδός ἐπὶ τὰ πρόσω ἐπίδειξιν τοῦ Μελιέρου (Melier), ἐν ἣ μετὰ τοῦ ἐκπίσμου τοῦ Δεσώλου ἐνοῦται, πίεστρον, κηλεπίδεσμον προσόμοιον, οὗ τὸ πιλωτὸν πιλοῖ τὸ ἐξέχον πέρασ τοῦ ὀστέου (ἴδ. in Archives generales de Médecine. janv 1828. pag. 53. 3 Foriep chirurgische Kupfertafeln. Taf. CCXXVj).

§. 186.

Τὸ δὲ πρὸς τὸ ἀκρώμιον πέρασ τῆς κλειδός δύναται νὰ ἐκπέσῃ μόνον ἐπὶ τὰ ἄνω (σπανίως δὲ ἐπὶ τὰ κάτω ὑπὸ τὸ ἀκρώμιον), καὶ ἡ ἐκ τῆς ἐκπτώσεως ταύτης γινομένη διάστασις τῶν ἀρθρωδῶν μερῶν δὲν εἶναι μεγάλη· αἷτιον δὲ τῆς ἐκπτώσεως εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πτώσις ἐπὶ τοῦ ὤμου, ἰσχυρὰ, δι' ἧς οὗτος στρέφεται πρὸς τὰ ὀπίσω· σημεῖα δὲ εἰσὶ πόνος κατὰ τὸ ἀκρώμιον, ἀπόστημα μεταξὺ τοῦ ἀκρωμίου καὶ τοῦ πρὸς τὸν ὤμον πέρατος τῆς κλειδός, ἢ ἔξοχὴ αὐτῆς, παρὰ φύσιν κινήσεις αὐτῶν τῶν δύο μορίων, ἀκίνησις τοῦ βραχίονος καὶ κατ' ἐξοχὴν πρὸς τὰ ἄνω, μικρὰ ἀπόστασις τοῦ ὤμου ἀπὸ τοῦ στέρνου, ἐξάλειψις τῆς ἔξοχῆς τῆς κλειδός, ὅταν πίεσωμεν τὸν ὤμον πρὸς τὰ ὀπίσω, ἥτις ἀναφαίνεται καὶ πάλιν ὅταν ἀφήσωμεν τὸν ὤμον.

Ὁ δάκτυλος φερόμενος ἀπὸ τῆς ράχews τῆς ὠμοπλάτης πρὸς τὰ πρόσω, ἐπέχεται ὑπὸ τοῦ προβάλλοντος ἄκρου τῆς κλειδός.

Ἐπιστεῖετο μέχρι τοῦδε κοινῶς, ὅτι τὸ πρὸς τὸ ἀκρώμιον πέρασ τῆς κλειδός δύναται νὰ ἐκπέσῃ μόνον ἐπὶ τὰ ἄνω, ἢ πεῖρα τοῦλάχιστον οὐδεμίαν ἄλλην ἐδειξεν ἔκπτωσιν. Ἄλλ' ὁ Τούρνελος (Tournel Archives generales de Médecine. 1837. Decemb) παρετήρησεν, ὅτι ἡ ἐκ τοῦ βάρους τοῦ ἔκπου γενομένη πίεσις εἰς πέσῃμα ἐτήρησε τὴν διαίρεσιν καὶ τὴν ἐπὶ τὰ ὀπίσω ὑποχώρησιν τῆς ὠμοπλάτης· τῆς δὲ κλειδός, ἥτις ἀπέμεινεν εἰς τὸ στέρνον ἐστηριγμένη, τὸ ἐξωπέρασ ἐξέπεσε τῆς ἀρθρώδους αὐτοῦ κοιλότητος διὰ τὴν διάρρηξιν τοῦ κάτω καὶ τοῦ κατὰ τὴν κορακοειδῆ ἀπόφυσιν καὶ τὴν κλεῖδα συνδέσμου, καὶ ἐξωλίσθησεν ὑπὸ τὸ ἀκρώμιον. Αἱ κατ' ἄξονα κινήσεις τοῦ βραχίονος ἐγίνοντο κατὰ τὰς συνήθεις φοράς ἀπαρεμποδίτως· ὁ ἀριστερὸς βραχίον ἦτο μικρὸν τι μακρότερος τοῦ δεξιού, ὁ δὲ ἀγκὼν καὶ τὸ ὑπόλοιπον μέρος αὐτοῦ ἔκειτο ἐπὶ τὴν πλευρὰν τοῦ σώματος. Αἱ κατὰ προαίρεσιν κινήσεις τοῦ βραχίονος, καὶ μάλιστα ἡ ἐπὶ τὰ ἄνω, δὲν ἐγίνοντο, ὁ ἄρθρωστος δὲν ἠδύνατο νὰ φέρῃ τὴν χεῖρα πρὸς τὴν κεφαλὴν· αἱ δὲ συνεργεῖα ἄλλου γινόμεναι κινήσεις τοῦ βραχίονος ἐγίνοντο ἀπαρεμποδίτως καὶ ἀνωδύτως· τὸ στρογγύλον σχῆμα τοῦ ὤμου ἠφανίσθη καὶ ὑποκάτω τοῦ ἀκρωμίου ἐπὶ τὰ ἐξω ἐφαίνετο κοιλότης. Ἐκτὸς δὲ τούτου προφανεῖς ἐπὶ τοῦ ὤμου ἦσαν καὶ δύο ὑπεροχαί, ἡ μὲν ἐπὶ τὰ ἐνδον καὶ ἄνω εἰς τὸ ἀκρωμίου, ἡ δὲ ἐπὶ τὰ ἐξω καὶ κάτω διὰ τοῦ κάτω πέρατος τῆς κλειδός γενομένη. Οὔτε ἀναισθησία τῶν δακτύλων, οὔτε πόνος ἦσαν· τὸ ἄκρον τῆς ἀριστερᾶς ὠμοπλάτης ἦτο μᾶλλον τοῦ τῆς δεξιᾶς πλησιέστερον εἰς τὸ στέρνον· ὁ δάκτυλος φερόμενος

ὕπερ τὴν ῥάχιν τῆς ὠμοπλάτης ἀπὸ τῶν ὀπίσω πρὸς τὰ πρόσω μέχρι τοῦ πέρατος τοῦ ἀκρώμιου ἐπείχεται ὑπὸ τῆς προβολῆς τῆς κλειδός. Ἡ προβολὴ αὕτη διεκρίνεται σαφῶς, καὶ ἐγίνετο ἀφανὴς ὡς καὶ ἡ κοιλότης ὑπὸ τὸ ἀκρώμιον, ἐὰν ἐβάλωμεν τὸ γόνυ μεταξὺ τῶν ὠμοπλατῶν καὶ ἀνεκλίναμεν ταύτας πρὸς τὰ ὀπίσω· ἀνεφαίνοντο δὲ καὶ αὐθις ἦτε προβολὴ καὶ κοιλότης, ἅμ' ἀφίναμεν ταῦτα. Ἐπιβολὴ τοῦ ἐπιδέσμου τοῦ Δεσῶλτου, καὶ ἔπειτα τοῦ Φλαμάντου ἰάθη ἄνευ δυσμορφίας καὶ δυσεργείας τοῦ βραχίονος.

Ὅμοιον ἐξάρθρημα τοῦ ἐκτὸς πέρατος τῆς κλειδός πρὸς τὰ κάτω ἐξέτασε καὶ περιέγραψε μετὰ τὸν θάνατον τοῦ παθόντος ὁ Μέλλης (Melle, Nova acta physico-medica 1773, Tom. v. pag. 1.)

§. 187.

Τὸ δὲ πρὸς τὸ ἀκρώμιον πέρας τῆς κλειδός δύναται νὰ ἐκπέσῃ πρὸς τὰ κάτω σπανιώτατα καὶ μόνον εἰς ἀνθρώπους εἰς ἄκρον λεμφώδεις. Ὅπως δὲ γείνη τοῦτο πρέπει τὸ ἰνώδες καὶ μυῶδες πλέγμα ν' ἀπέβαλον ἤδη τὴν ἑαυτῶν ἐλαστικότητα. Αἷτια δὲ εἰσὶ, βία ἰσχυρὰ καὶ κατ' εὐθειαν ἐπὶ τοῦ ὤμου γενομένη, ὅθεν εἶναι καὶ Οὐάσις πάντοτε μετ' αὐτοῦ μεγάλη. Πρὸς τούτοις δὲ γίνεται καὶ ῥῆξις τῆς θυλακοειδοῦς κάψης, τῶν ἀρθρικῶν συνδέσμων, τῶν ἀπονευρωθῶν ἰνῶν τοῦ τραπεζοειδοῦς καὶ δελτοειδοῦς μυός, τοῦ κορακοειδίτου καὶ τραπεζοειδίτου συνδέσμου. Τὸ δὲ ἔξω πέρας τῆς κλειδός φέρεται ἀπὸ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω καὶ μικρόν τι ἀπὸ τῶν ἔνδον πρὸς τὰ ἔξω.

§. 188.

Τὴν ἐξάρθρωσιν ταύτην εὐθετοῦμεν εὐκόλως αἰζοντες τὸν βραχίονα ἐπὶ τὰ ἄνω πρὸς τὴν κλειδα, καὶ πιέζοντες πρὸς τὰ κάτω τὸ πρὸς τὸ ἀκρώμιον αὐτῆς πέρας. Πρὸς ἐπίδεσιν δὲ μεταχειρίζομεθα τὸν ἐπίδεσμον, ὃν μεταχειρίζεται ὁ Δεσῶλτος πρὸς τὰ κατάγματα τῆς κλειδός, ἐπιβάλλοντες ὁμῶς πληνῖα πολύπτυχα ἐπὶ τοῦ πρὸς τὸ ἀκρώμιον πέρατος τῆς κλειδός καὶ σφίγγοντες πρεπόντως τὰς περιβολὰς τοῦ ἐπιδέσμου, ἃς φέρομεν ἐπὶ τοῦ πεπονθότος ὤμου καὶ τοῦ ἀγκῶνος, καὶ στηρίζοντες πρὸς τούτοις καὶ ἐτέρῳ ἐπιδέσμῳ τὸν βραχίονα πρὸς τὸ στήθος. Τὰς πρώτας ἡμέρας ἐπιβρέχομεν τὰ πεπονθότα μόρια μὲ ψυχρὰ καὶ διαλυτικὰ φάρμακα. Ὅσάκις δὲ ὁ ἐπίδεσμος γίνεται χαλαρὸς περισφίγγομεν αὐτὸν κατὰ τὸ εἶδος, ἀφαιροῦμεν δ' αὐτὸν μετὰ τέσσαρας ἢ ἐξ ἑβδομάδας ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ ἀπομένει δυσμορφία τις μᾶλλον ἢ ἤττον μεγάλη, ἀλλ' ἡ δυσμορφία αὕτη οὐδεμίαν ἐπάγει βλάβην εἰς τὰς κινήσεις τοῦ ὤμου. Ἄντὶ τοῦ ἐπιδέσμου τούτου δυνάμεθα νὰ βάλωμεν μετὰ τὸν καταρτισμὸν τὸ ἰσχυαίμον πῆστρον τοῦ Πετίτου περὶ τὸν ὤμον καὶ τὸν ἀγκῶνα καὶ προσκεφάλαιον ὑπὸ τὴν μασχάλην. Διὰ τούτου δὲ ὁ μὲν ἀγκῶν αἶρετ' ἐπὶ τὰ ἄνω, τὸ δὲ πέρασ τῆς κλειδός πιέζετ' ἐπὶ τὰ κάτω· ἐπὶ δὲ τῇ ἐκπτώσει ἐπὶ τὰ

κάτω ἄρκει νὰ φέρωμεν τὸν ὦμον πολὺ πρὸς τὰ ἔξω καὶ ὀπίσω, καὶ ν' ἄρωμεν τὴν κλειδα πρὸς τὰ ἄνω, ὅπως εὐθετήσωμεν ταύτην εἰκότως. Μετὰ τὴν παῦσιν δὲ τῆς φλεγμονῆς βάλλομεν τὸν ἐπίδεσμον τοῦ Δεσώλου.

ΣΤ'.

Περὶ τῆς ἐξαρθρώσεως τοῦ βραχίονος

§. 189.

Ἡ ἐλευθέρα κίνησις τῆς κατὰ τὸν ὦμον διαρθρώσεως, τὸ ἀνόμοιον μέγεθος τῆς κεφαλῆς τοῦ ὀστού τοῦ βραχίονος πρὸς τὸ ἐπίπεδον κοίλωμα τῆς ἀρθρώδους ἐπιφανείας τῆς ὠμοπλάτης, ἡ χαυνότης τοῦ θυλακοειδοῦς συνδέσμου, καὶ ἡ συγχὴ δρᾶσις παντοίας ἐξωθεν βίας ἐπὶ τῆς κατ' ὦμον διαρθρώσεως, ἐνεργοῦσι τὴν ἐξάρθρωσιν τοῦ ὀστού τοῦ βραχίονος κατὰ τὸν ὦμον συχνοτέραν τῆς τῶν ἄλλων ὀστῶν τοῦ σώματος.

§. 190.

Ἡ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος δύναται νὰ ἐκπέσῃ κατὰ τρεῖς διαφόρους τόπους ἤγουν·

1) Ἐπὶ τὰ κάτω (καὶ ἔσω) ἡ κεφαλὴ τοῦ ὀστού τοῦ βραχίονος φέρεται εἰς τὸ ἐμπρόσθιον χεῖλος τῆς ὠμοπλάτης, μεταξύ τῆς ἔνδον πλευρᾶς τοῦ μακροτέρου μέρους τοῦ τρικεφάλου καὶ τοῦ ὑποπλατίου μυός.

2) Ἐπὶ τὰ ἔσω ἡ κεφαλὴ ἐκπίπτει μεταξύ τῆς ὑποπλατίου κοιλότητος καὶ τοῦ ὑποπλατίου μυός ὑποκάτω τοῦ μεγάλου στήθικου μυός.

3) Ἐπὶ τὰ ἔξω ἡ κεφαλὴ ἐκπίπτει μεταξύ τῆς ὑπακανθίου κοιλότητος καὶ τοῦ ὑπακανθίου μυός τῆς ὠμοπλάτης.

Ἡ ἐπὶ τὰ κάτω ἐκπτώσις εἶναι ἡ συχνοτέρα, σπανιωτέρα δὲ ἡ ἐπὶ τὰ ἔσω καὶ σπανιωτάτη ἡ ἐπὶ τὰ ἔξω· ἐπὶ τὰ ἄνω δὲ δὲν γίνεται διὰ τὸ ἀκρῶμιον· καὶ διὰ τοὺς ἐπικειμένους ἰσχυροὺς συνδέσμους ἐν γένει, καὶ διότι ὁ βραχίον ἐνεκα τοῦ κορμοῦ δὲν δύναται νὰ προσαχθῇ τόσον ἐπὶ τὰ ἔνδον, ὅσον ἀπαιτεῖται νὰ ἐξαρθρωθῇ ἐπὶ τὰ ἄνω.

Ὁ Κώπρος δέχεται καὶ τετάρτην ἐπιμερικὴν ἐκπτῶσιν ἀτελεῖ, ὅταν διαρραγῇ τὸ ἐμπρόσθιον μέρος τοῦ θυλακοειδοῦς συνδέσμου, καὶ ἡ κεφαλὴ φέρεται πρὸς τὴν κορακοειδῆ ἀπόφυσιν κατὰ τὰ ἔξω.

§. 191.

Ἡ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος, ὅταν ἐκπέσῃ ἐπὶ τὰ κάτω, δύναται νὰ ἀχθῇ δυνάμει τῆς συσπάσεως τῶν μυῶν ἐπὶ τὰ ἔσω (ἐπεὶ δὴ τὴν πρὸς τὰ ἔξω φορὰν αὐτῆς ἐμποδίζει ὁ τρικεφάλος μῦς), καὶ κατὰ μικρὸν ἐπὶ τὰ ἄνω πρὸς τὴν κλειδα. Εἰς δὲ τὴν ἐπὶ τὰ ἔξω ἐκπτῶσιν οὐδεμίαν γίνεται τῆς αὐτῆς δευτερογενῆς μετάστασις, ἐπειδὴ ἐμποδίζει ταύτην ἡ ῥάχις τῆς ὠμοπλάτης. Ἐκπτώσις λοιπὸν τῆς κεφαλῆς τοῦ βραχίονος γίνεται κατὰ τέσσα-

ρας τόπους· και 1) ἐπὶ τὰ κάτω 2) ἐπὶ τὰ ἔξω πάντοτε ἔκπτωσις πρωτογενής· 3) ἐπὶ τὰ ἔσω ἐνίοτε μὲν πρωτογενής, πολλάκις δὲ δευτερογενής· και 4) ἐπὶ τὰ ἔσω και ἄνω πάντοτε δευτερογενής. Ὁ Κώπηρος ὁμοῦ δὲν πιστεύει, ὅτι ἡ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος φέρεται εἰς ἄλλον παρὰ τὸν πρῶτον τόπον, ἀφ' οὗ ἅπαξ οἱ μῦς συσταλλῶσι και ἡ ἐνεργουσα βία παύσῃ· μικρὰ μετὰστασις δύναται νὰ γελνη ἔνεκα τῆς διαφορήσεως, ἣτις γίνεται διὰ τὴν πίεσιν.

Αἱ περὶ τῆς πρωτογενοῦς ἔκπτώσεως τοῦ βραχίονος γινῶμαι εἰσὶ διάφοροι, ὥστε οἱ μὲν (Ἰπποκράτης, Δυβερνιεύς, Φαβρίκιος Ἀθακουαπενδέντης, Δεσῶλτος, Μυροίνας, Ῥιχεράνδος, Μόθης, κ. α.) νομίζουσιν, ὅτι πρωτογενής εἶναι μόνῃ ἡ ἐπὶ τὰ κάτω, δευτερογενής δὲ ἡ ἐπὶ τὰ ἔσω και ἔξω· οἱ δὲ (Οὐελπεαῦος ἢ Μαλγαλίνης) νομίζουσιν, ὅτι μόνον δύο ἔκπτῶσις εἰσὶ πρωτογενεῖς, ἦγουν ἡ ἐπὶ τὰ πρόσω και ἔσω, και ἡ ἐπὶ τὰ ὀπίσω και ἔξω.

§. 192.

Ἐκάστη δὲ ἔκπτωσις τῆς κεφαλῆς τοῦ βραχίονος φέρει σημεῖα τὰ ἑξῆς.

Εἰς τὴν ἐπὶ τὰ κάτω ὁ βραχίον ἐστὶν μικρόν τι μακρότερος, και δύναται νὰ κινηθῇ ὀλίγον ἐπὶ τὰ ἔξω μόνον, πᾶσα δὲ ἄλλη κίνησις αὐτοῦ εἶναι ὀδυνηροτάτῃ και μόνον εἰς τοὺς γηραιούς δύναται νὰ κινήται περισσότερον και χωρὶς πόνου διὰ τὴν χαλύνωσιν τῶν μυῶν· ὁ ἀγκῶν ἀπέχει τῶν πλευρῶν· ὁ ἄρθρωτος ἐγκλίνεται πρὸς τὴν παθοῦσαν πλευρὰν, φέρει τὸν πῆχυν ἡμικαμπτον και στηρίζει τὸν ἀγκῶνα εἰς τὴν ὀσφύν· ὑπὸ τὸ ὀξύτερον γενόμενον ἀκρώμιον προφαίνεται κοιλότης, και ἡ ἐπωμὶς δὲν εἶναι κυρτή· ὁ δὲ ἄξων τοῦ βραχίονος ἀπευθύνεται πρὸς τὴν μασχάλην, ἐν ἣ ἡ ὑποπίπτουσα κεφαλὴ τοῦ ὀστοῦ τοῦ βραχίονος ἀπεργάζεται ὄγκον σφαιροειδῆ· καταλαμβάνεται δὲ τοῦτο μάλιστα, ὅταν ἀπαγάγωμεν τὸν βραχίονα ἀπὸ τῶν πλευρῶν. Ἐνίοτε δὲ κινουῦντες τὴν χεῖρα, ἀκούομεν και τρισμόν τινα γινόμενον δι' ὕλην ἐξιδρωθεῖσαν ἢ διὰ παρέκχυσιν τοῦ ἀρθρώδους ὑγροῦ· ὁ τρισμός οὗτος παύεται, ὅταν ἐξακολουθήσωμεν τὰς κινήσεις τοῦ βραχίονος, οὐδέποτε δὲ εἶναι ὅσος ἐν τοῖς κατὰ γμασι. Γίνεται δὲ και ἀναίσθησις τῆς χειρὸς ἢ τῶν δακτύλων αὐτῆς διὰ τὴν πίεσιν τοῦ πλέγματος τῶν νεύρων αὐτῆς ὑπὸ τῆς ὑποπιπτούσης κεφαλῆς.

Εἰς δὲ τὴν ἐπὶ τὰ ἔσω ἔκπτωσιν ὁ ἀγκῶν ἀφίσταται τῶν πλευρῶν και στρέφεται ὀλίγον πρὸς τὰ ὀπίσω· ὁ δὲ βραχίον ἀπευθύνεται πρὸς τὴν μεσότητα τῆς κλειδοῦς, και κινεῖται ἀνωδύνως μὲν πρὸς τὰ ὀπίσω, ὀδυνηροτάτα δὲ πρὸς τὰ πρόσω ἅπανα δὲ ἡ χεῖρ εἶναι βραχυτέρα, ἢ ἔχει τὸ κατὰ φύσιν αὐτῆς μήκος· ὁ δὲ πῆχυς δὲν εἶναι συγκεκαμμένος, και ἡ μὲν ἐπωμὶς ἐπιπεδοῦται κατὰ τὸ ὀπίσθιον αὐτῆς μέρος μάλιστα, και ὑπὸ τὸν

μέγαν στήθικόν μῦν, ἐπὶ τὰ πρόσω φαίνεται ὁ σφαιροειδὴς ὄγκος τῆς ὑποπεσούσης ἐνταῦθα κεφαλῆς.

Εἰς δὲ τὴν ἐπὶ τὰ ἔξω ἔκπτωσιν φέρεται ὁ βραχίων ἐπὶ τὰ πρόσω καὶ ἡ μὲν ἐπιπέδωσις τῆς ἐπωμίδος φαίνεται κατ' ἐξοχὴν εἰς τὴν ἐμπρόσθιον αὐτῶν πλευρὰν, ὃ δὲ σφαιροειδὴς ὄγκος τῆς ἐκπεσούσης κεφαλῆς τοῦ βραχίονος κατὰ τὴν ὑπὸ τὴν ῥάχιν τῆς ὠμοπλάτης κοιλότητα· καὶ ἡ μὲν ἐπὶ τὰ πρόσω κινήσις τοῦ βραχίονος εἶναι ἡ ἤτητον ὀδυνηρὰ, αἱ δὲ λοιπαὶ ὀδυνηρόταται.

Εἰς δὲ τὴν ἀτελῆ ἔκπτωσιν, ὅταν ἡ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος ὠθῆται ἐπὶ τὰ πρόσω πρὸς τὴν ἀγκυροειδῆ ἀπόφυσιν, φαίνεται κατὰ τὸ ὀπίσθιον μέρος τῆς διαρθρώσεως κοιλότης, καὶ καταλαμβάνει' ἐπισθητικῶς ἡ κενότης τοῦ ἡμίσεος ὀπίσθιου μέρους τῆς γληνοειδοῦς κοιλότητος· ὃ ἄξων τοῦ βραχίονος ἀπευθύνεται πρὸς τὰ ἔνδον καὶ πρόσω, καὶ ὁ βραχίων φέρεται ἀκωλύτως πρὸς τὰ κάτω, οὐχὶ εἰ καὶ πρὸς τὰ ἄνω, ἐπειδὴ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐμποδίζεται εἰς τὴν ἀγκυροειδῆ ἀπόφυσιν· ἡ κεφαλὴ ἀπεργάζεται σφαιροειδῆ προβολὴν κατὰ τὸ μέρος τοῦτο· καὶ ἂν κινήσωμεν τροχοειδῶς τὸν βραχίονα, καταλαμβάνομεν τὴν τροχοειδῆ κίνησιν τῆς κεφαλῆς τοῦ βραχίονος.

Δυσκολώτατον δὲ καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀδύνατον εἶναι νὰ προσδιορισώμεν βεβαίως εἰς τὴν ἔκπτωσιν τοῦ βραχίονος, ἂν ἡ ἐπὶ τὰ ἔσω αὐτοῦ ἔκπτωσις ἢ πρωτογενής· καὶ δυνατὸν ἴσως εἶναι νὰ ἐξακριβώσωμεν τοῦτο μόνον ἐκ τῆς συνεχείας τῶν συμπτωμάτων καὶ ἐκ τῆς ἐμβολῆς τοῦ ἐξάρθρηματος.

§. 193.

Ὁ βραχίων ἐξαρθροῦται δι' ἐξωθεν κατ' αὐτοῦ βίαν ἀναλόγως τῷ σχήματι, ὅπερ οὗτος ἔχει καθ' ἑνὴν στιγμὴν ἢ βία ἐνεργεῖ κατ' αὐτοῦ, καὶ καθ' ὃ μέρος τοῦ θυλακοειδοῦς συνδέσμου ἐξωθεῖται καὶ ἐκπίπτει ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ. Εἰς τὴν ἐπὶ τὰ κάτω ἔκπτωσιν ἐνεργοῦσι πολὺ ὁ μέγας στήθικος, ὁ πλατύς ῥαχίτης καὶ ὁ μείζων στρογγύλος μῦς, κατ' ἐξοχὴν δὲ ὁ δελτοειδὴς μῦς, ὡς μαρτυροῦσι παραδείγματα, καθ' ἃ ἡ ἐπὶ τὰ κάτω ἔκπτωσις τῆς κεφαλῆς τοῦ ὀστού τοῦ βραχίονος ἔγεινε δι' ἄρσιν βάρους.

Δι' προξενούμεναι ὑπὸ τῆς ἐξάρθρῆσεως τοῦ βραχίονος βλάβαι τῶν ἀπαλῶν μορίων εἰσὶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ῥῆξις τοῦ θυλακοειδοῦς συνδέσμου κατ' ἔκτασιν ἱκανήν, καὶ θλάσις τῶν περικειμένων μορίων· ἠκολούθησεν ὁμοίως καὶ ῥῆξις τοῦ ὑποπλατείου μυός διὰ τὴν ἐπὶ τὰ ἔνδον ἔκπτωσιν τῆς κεφαλῆς τοῦ βραχίονος· καὶ ποτε δὲ καὶ παράλυσις τοῦ βραχίονος καὶ οἴδημα, παράλυσις τοῦ δελτοειδοῦς μυός, ἧτις γίνεται συγχρόνως μετὰ τῆς ἐξάρθρῆσεως ἢ μετ' αὐτὴν· πολλάκις δὲ καὶ κάταγμα τοῦ ἀχένος τοῦ ὀστού τοῦ βραχίονος ὁμοῦ μετὰ τῆς ἐξάρθρῆσεως αὐτοῦ.

§. 194.

Τὰ φλεγμονώδη συμπτώματα, τὰ ἐπιγινόμενα μετὰ τὴν ἐξάρθρῆσιν τοῦ ὀστού τοῦ βραχίονος εἰσὶ μικρὰ τὸ πλεῖστον, εἰάν εὐθετηθῇ ἐγκαίρως

τὸ ἐξάρθρημα. Ἐὰν δὲ τοῦτο ἐν γείνῃ, ἐμποδίζεται μεγάλως ἡ κίνησις τοῦ βραχίονος. Ἡ ἐκπεσοῦσα κεφαλὴ προστυπῶνται στερεώτερον εἰς τὸν παρὰ φύσιν τόπον συνεργεία τῶν μυῶν, καὶ ἡ κίνησις τοῦ βραχίονος ἐξαρτᾶται πλέον ἐκ τῆς εὐκινήσιας τῆς ὠμοπλάτης, καὶ μετὰ 4 ἢ 8 ἐβδομάδας εἰν' ἀνωφελῆς πᾶσα δυνατὴ προσπάθεια τῆς ἐμβολῆς αὐτῆς.

§. 195.

Πρὸς ἐμβολὴν τῆς ἐκπεσοῦσης κεφαλῆς τοῦ βραχίονος πρέπει ἀρκούντως μὲν νὰ στηρίζωμεν τὴν ὠμοπλάτην, εἰκότως δὲ νὰ τεινώμεν τὸν βραχίονα, καὶ νὰ ἐμβάλωμεν τὴν κεφαλὴν τοῦ βραχίονος, καθ' ἣν ἀπεύθυνουσιν ἔγεινε καὶ ἡ ἔκπτωσις. Ὁ ἄρρώστος πρέπει νὰ καθίσῃ ἐπὶ κοινοῦ δίφρου (εἰς δεινὰς δὲ περιστάσεις εἰν' ὠφέλιμον νὰ ὑπτιασθῇ ἐπὶ τραπέζης) ὑπεράνω δὲ τῆς κατὰ τὸν καρπὸν διαρθρώσεως ἐπιβάλλομεν τὴν μεσότητά συνεπτυγμένου ὀθονίου, οὗ τὰ ἄκρα συστρέψαντες δίδομεν εἰς τὸν ὑπὲρ τὴν νὰ κρατῇ εἰς τὴν μασχάλην ὑποβάλλομεν μακρὸν καὶ ἱκανῶς παχὺ προσκεφάλαιον, ὅπερ ἐξέχει τῆς ἄκρας τοῦ μεγάλου σθηθικοῦ καὶ τοῦ πλατέως βραχίτου μῦος, καὶ ἐπ' αὐτοῦ βάλλομεν συνεπτυγμένον ὀθόνιον, οὗ τὰ ἄκρα φέρομεν ἐπὶ τοῦ ἐμπροσθίου καὶ ὀπισθίου μέρους τοῦ θώρακος πρὸς τὸν ὑγιᾶ ὦμον, καὶ συστρέψαντες δίδομεν εἰς τὸν ὑπὲρ τὴν νὰ κρατῇ ταῦτα. Πρὸς περισσοτέραν δὲ στηρίξιν τῆς ὠμοπλάτης βάλλομεν καὶ ἐτέρου ὀθονίου τὴν μεσότητά ἐπὶ τοῦ πεπονητός ὦμου, φέρομεν αὐτοῦ τὰ ἄκρα λοξῶς ἔμπροσθεν καὶ ὀπίσθεν τοῦ θώρακος πρὸς τὴν ἀντικειμένην πλευράν, καὶ δίδομεν αὐτὰ εἰς τὸν ὑπὲρ τὴν, ὅς τις ἔλκει ταῦτα πρεπόντως καὶ κατὰ τὴν δοθεῖσαν ἀπεύθυνσιν, ἢ στηρίζομεν τὸν ὦμον ἀνολοκῶ (Retractor), εἰς τῷ τὸ τρήμα διείρεται ὁ βραχίον.

Ὁ χειρουργὸς ἴσταται ἐπὶ τὰ ἔξω τοῦ πεπονητός μορίου καὶ διορίζει εἰς τοὺς ὑπὲρ τὴν πῶς ν' ἀπευθύνωσι καὶ πότε ν' ἀρχίσωσι τὴν τάσιν.

Ἡ τάσις αὕτη πρέπει νὰ γείνη, ὅταν ἡ ἔκπτωσις τῆς κεφαλῆς τοῦ βραχίονος ἢ ἐπὶ τὰ κάτω κατ' εὐθείαν πρὸς τὰ ἔξω, καὶ ἀφ' οὗ αὕτη γείνη ἐξαρκούντως, φέρεται ὁ βραχίον ἐπὶ τὰ κάτω καὶ ὀλίγον ἐπὶ τὰ πρόσω ἕως ἂν ἐπαχθῇ εἰς τὰς πλευράς· ὁ δὲ χειρουργὸς στηρίζων τότε τὴν ἑαυτοῦ γαστέρα ἐπὶ τοῦ ἀγκῶνος τοῦ ἀρρώστου, βάλλει τὰς χεῖρας ἐπὶ τὰ ἔνδον καὶ ἄνω τοῦ βραχίονος, καὶ ἀπωθεῖ ταύταις τὴν ἐκπεσοῦσαν κεφαλὴν εἰς τὴν οἰκείαν κοιλότητα.

Ἄν δὲ ἡ ἔκπτωσις ἔγεινεν ἐπὶ τὰ ἔνδον, ἢ τάσις τοῦ βραχίονος πρέπει νὰ γείνη πρὸς τὰ ἔξω καὶ ὀπίσω, καὶ μετέπειτα φέρεται ὁ βραχίον ἐπὶ τὰ πρόσω καὶ κάτω ἕως ἂν ἐπαχθῇ λοξῶς εἰς τὸ ἔμπροσθεν μέρος τοῦ

θώρακος· ὁ δὲ χειρουργὸς βάλλει τότε τὴν μὲν τῶν χειρῶν εἰς τὸν ἀγκῶνα, τὴν δὲ εἰς τὴν ἔνδον πλευρὰν τοῦ βραχίονος καὶ οὕτως ἀπωθῶν πρὸς τὰ ἔξω τὴν ἐκπεσοῦσαν κεφαλὴν τοῦ βραχίονος, ἐμβάλλει ταύτην εἰς τὴν οἰκίαν κοιλότητα.

Ἡ δὲ ἐπὶ τὰ ἔξω ἔκπτωσις ἀπαιτεῖ τάσιν ἐναντίαν τῆς ἤδη ῥηθείσης.

§. 196.

Εἰς τὴν ἐμβολὴν χρειαν ἔχει ὁ ἰατρὸς νὰ προσέξῃ εἰς τὰ ἑξῆς· ἐπειδὴ ἡ ἐξάρθρωσις τοῦ βραχίονος δὲν δύναται νὰ γείνη χωρὶς νὰ εἶναι οὗτος ὀλίγον πρὸς τὰ ἄνω ὑψωμένος, ἀνάγκη πᾶσα καὶ ἡ ἀναγκαία πρὸς τὴν ἐμβολὴν αὐτοῦ τάσις νὰ γείνη καθ' ὃ σχῆμα ἔγεινε καὶ ἡ ἔκπτωσις· εἰς δὲ τὸν σχηματισμὸν τοῦτον τοῦ βραχίονος χαλαροῦται ὁ δελτοειδῆς, ὁ ὑπερακάνθιος καὶ ὁ ὑπακάνθιος τῆς ὠμοπλάτης μῦς, οἷτινες ἐμποδίζουσι πολὺ τὴν ἐμβολήν. Ἐκ τούτου πολλάκις ἐμβάλλει εὐκόλως ἡ ἐξάρθρωθεῖσα κεφαλὴ εὐθὺς μετὰ τὴν ἔκπτωσιν διὰ τῆς ὀριζοντείου ἄρσεως τῆς χειρὸς καὶ τῆς ὑποβολῆς τῶν δακτύλων ὑπὸ τὴν μασχάλην. Ὁ βραχίον δὲν πρέπει νὰ φέρηται εἰς τὸ φυσικὸν αὐτοῦ σχῆμα, ἕως ἂν ἡ ἐκπεσοῦσα κεφαλὴ αὐτοῦ δὲν ἐπαναχθῆ εἰς τὸν τόπον, ἐς οὗ ἔγεινεν ἡ ἔκπτωσις· καὶ ἡ κεφαλὴ ἐμβάλλεται εἰς τὴν οἰκίαν κοιλότητα μᾶλλον διὰ τῆς συνεργείας τῶν μυῶν, ἢ διὰ τινος πρὸς αὐτὴν γενομένης βίας.

Ἐκ τῶν εἰρημένων λοιπὸν γίνεται φανερὰ καὶ ἡ εὐστοχος τοῦ Μόθου (1) μέθοδος τῆς ἐμβολῆς· ὁ ἀρρώστος καθίζου ἐπὶ δίφρου· δύο δὲ ὑπηρεταί

(1) Ὁ δὲ Ῥύστος ἐτροποποίησε τὴν ἀγωγὴν ταύτην τὸν δε τὸν τρόπον· ὁ ἀρρώστος καθίζεται κατὰ γῆς ἐπὶ τάπητος ἢ ἐπὶ μικροῦ προσκεφαλαίου· ὑπηρετῆς δὲ γονατίζει πλησίον αὐτοῦ εἰς τὴν ὑγιᾶ πλευρὰν, καὶ φέρων τὴν μὲν τῶν χειρῶν ἐπὶ τὰ ἐμπροσθεν, τὴν δὲ ἐπὶ τὰ ὀπισθεν τοῦ θώρακος, βάλλει ταύτας προσπετυγμένας ἐπὶ τοῦ πεπονηθότος ὤμου καὶ πιέζει αὐτὸν ἰσχυρῶς καὶ ἀμετακινήτως πρὸς τὰ κάτω· ὁ δὲ χειρουργὸς ἰστάμενος ἐπὶ τὴν παθοῦσαν πλευρὰν συλλαμβάνει μετ' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν τὸν πεπονηθότα βραχίονα ἀπὸ τοῦ καρποῦ καὶ τοῦ πήχους, διατείνει αὐτὸν, καὶ οὕτω διατείνων φέρει αὐτὸν κυκλοτερῶς ἕως ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς οὕτως, ὥστε ὁ βραχίον αἰρόμενος νὰ ἔλθῃ παραλλήλως πρὸς τὸν κατὰ μῆκος ἄξονα τοῦ σώματος, διατείνει αὐτὸν ὁ ἰατρὸς καὶ πάλιν σφόδρα ὡς ἂν ἤθελε νὰ ἐγειρῇ τὸν ἀρρώστον ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ, ἐν ᾧ πράττει τοῦτο, ὀλισθαίνει ἡ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος εἰς τὴν οἰκίαν κοιλότητα· καὶ ἂν τοῦτο δὲν γείνη, ὁ ἰατρὸς κελεύει τὸν ὑπηρετὴν νὰ διατείνῃ τὸν βραχίονα, αὐτὸς δὲ γονατίζει ἐπὶ τὰ πλάγια τοῦ ἀρρώστου, καὶ βάλλει τοὺς ἀντιχειρας αὐτοῦ ὑπὸ τὴν ὑποπεσοῦσαν κεφαλὴν τοῦ βραχίονος, καὶ ἐμβάλλει αὐτὴν εἰς τὴν οἰκίαν χώραν, ἀπωθῶν αὐτὴν πρὸς τὰ ἄνω. Μετὰ τοῦτο δὲ βάλλει τὸν ἀντιχειρα τῆς μιᾶς τῶν χειρῶν εἰς τὴν μασχάλην, τῆ ἑτέρα δὲ συλλαμβάνει τὸν βραχίονα ὑπεράνω τῆς κατὰ τὸν ἀγκῶνα διαρθρώσεως καὶ καταβιάζει αὐτὸν πεφυλαγμένως, καὶ ἐὰν οὕτως ἡ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος δὲν ἐνεβλήθῃ ἐντελῶς, ἐμβάλλεται νῦν ὀλισθαίνουσα ἐπὶ τοῦ ἀντιχειροῦ ὡς ἐπὶ τροχηλίας.

κάθηνται κατὰ γῆς καὶ κρατοῦσι τὰ ἄκρα ὀθονίου, ὅπερ συμπτύσσεται κατὰ μῆκος, καὶ οὐ ἢ μεσότης βάλλεται ἐπὶ τοῦ πεπονθότος ὤμου, τρίτος δὲ ὑπὲρ τῆς ἴσταται ἐπὶ τὴν ὑγιᾶ πλευρὰν τοῦ ἄρρώστου, καὶ κρατεῖ ὀριζοντεῖως ὀθόνιον περὶ τὸν θώρακα τοῦ ἄρρώστου ἐπιβαλλόμενον· ὁ δὲ χειρουργὸς ἀναθᾶς ἐπὶ τραπέζης πλησίον τοῦ ἄρρώστου ἴσταμένης, συλλαμβάνει μετ' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν τὸν ἐξάρθρωθέντα βραχίονα, αἶρει αὐτὸν ἡρέμα τείνων πρὸς τὴν κεφαλὴν τοῦ ἄρρώστου, καὶ διατείνων ἔπειτα τὸν βραχίονα ἰσχυρότερον, ἐμβάλλει οὕτω καὶ χωρὶς πόνων τὴν ἐκπεσοῦσαν κεφαλὴν εἰς τὴν οἰκείαν κοιλότητα.

Βεβαιούμεθα δὲ περὶ τῆς γενομένης ἐμβολῆς ἐκ τῆς φυσικῆς ἰδέας τοῦ ἄρθρου, ἐκ τῆς παύσεως τῶν πόνων καὶ ἐκ τῶν πολυειδῶν κινήσεων τοῦ βραχίονος. Πρὸς παρεμποδισμόν δὲ τῆς ἐκ νέου ἐκπτώσεως τοῦ βραχίονος, ἐμποδίζομεν τὰς κινήσεις αὐτοῦ, ἐμβάλλοντες αὐτὸν εἰς ἀγκύλην, ἢ στηρίζοντες αὐτὸν εἰς τὴν πλευρὰν διὰ τινων περιβολῶν τοῦ ἐπιδέσμου, ἃς φέρομεν ὑπὸ τὸν ἀγκῶνα ἐπὶ τῶν ὤμων.

Πρὸς ἀποφυγὴν δὲ τῶν ἐπακολούθων τῆς θλάσεως βάλλομεν τὰς πρώτας ἡμέρας ἐπὶ τοῦ ὤμου ψυχρὰ ἐπιθρογμάτα. Ἐὰν δὲ ἀπομείνη παράλυσις τῆς χειρὸς, ὅπερ πρέπει νὰ φοβώμεθα, ὅταν ὁ ἄρρώστος εὐθὺς μετὰ τὴν γενομένην ἐξάρθρωσιν αἰσθανθῇ νάρκην καὶ βάρος εἰς τὴν χεῖρα, πρέπει νὰ μεταχειρισθῶμεν ἀνατρίψεις αὐτῆς μετὰ πτητικὰ φάρμακα, καταρρακτοῦ ὕδατος ἐπιθροχᾶς, ἐκδόρια, μύζαν κ. τ. λ. ταῦτά δὲ μεταχειρίζομεθα καὶ πρὸς τὴν παράλυσιν τοῦ δελτοειδοῦς μύος.

§. 197.

Κατὰ τὸν εἰρημένον τρόπον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐμβάλλομεν τὸν ἐξάρθρωθέντα βραχίονα. Ἐὰν ὅμως οἱ περὶ τὸ ἐξάρθρωμα μῦς συνεσπᾶσθησαν πολὺ, ἀφαιροῦμεν πρῶτον διὰ τῶν προηγουμένως ρηθέντων βοηθημάτων τὸν σπασμὸν αὐτῶν. Πολλοὶ μὲν τῶν ἰατρῶν δοξάζουσιν, ὅτι μικρὸν σχᾶσμα τοῦ θυλακοειδοῦς συνδέσμου ἐμποδίζει ἐνίοτε τὴν ἐμβολὴν τοῦ ἐκπεσόντος ἄρθρου, καὶ δυνάμεθα (λέγουσι) νὰ συμπεράνωμεν τοῦτο, ὅταν ἢ ἐκπεσοῦσα κεφαλὴ τοῦ ὀστού ἐμβάληται εἰς τὴν κοιλότητα χωρὶς ἤχου, καὶ εὐθὺς πάλιν ἐκπίπτει· ὅθεν τότε πρέπει, κατ' αὐτοὺς, νὰ προσπαθῶμεν νὰ πλατύνωμεν τὸ σχᾶσμα τοῦτο, κατορθοῦμεν δὲ τοῦτο διακινουῦντες διαφόρως τὸν βραχίονα. Ἀλλὰ πολλαὶ δόκιμαὶ ἀναιροῦσι τὴν δόξαν ταύτην.

§. 198

Ἐκτὸς τῶν εἰρημένων ἀγωγῶν πρὸς ἐμβολὴν τοῦ ἐξάρθρωθέντος βραχίονος ἄξιαί λόγου εἰσὶ καὶ αἱ ἐξῆς.

1) Όταν ἡ ἐξάρθρωσις ἢ ἀρτιγενής, ὑπτιάζεται ἐπὶ τραπέζης ἢ ἐπὶ κλίντρου οὕτως, ὥστε ὁ πεπονθὸς αὐτοῦ βραχίον κείται εἰς τὸ χεῖλος τοῦ κλίντρου· περὶ τὸν ἀγκῶνα προσεπιδεδομένον ῥινόμακτρον ἢ χειρόμακτρον· καὶ ὁ χειρουργὸς βάλλει τὴν πτέρναν τοῦ ποδὸς αὐτοῦ εἰς τὴν μασχάλην ἰστάμενος εἰς τὸν ἕτερον μόνον πόδα, ἔπειτα ἐλκύει τὸν βραχίονα διὰ τοῦ ἐπιβληθέντος ῥινόμακτροῦ ὅσον τριῶν ἢ τεσσάρων στιγμῶν τῆς ὥρας, καὶ οὕτως ἐμβάλλεται συνήθως ἢ ἐκπεσοῦσα κεφαλὴ εἰς τὴν οἰκίαν κοιλότητα εὐκόλως. Ἐὰν δὲ πρὸς τὴν διάτασιν τοῦ βραχίονος ἀπαιτῆται μεγαλειτέρα δύναμις, ἔλκουσι μὲ τὸ ῥινόμακτρον πλείονες ἄνθρωποι τὸν βραχίονα, ἐν ᾧ ἡ πτέρνα τοῦ ἱατροῦ προστυποῦται εἰς τὴν μασχάλην ὡς ἄνω εἴρηται· καὶ πρὸς χαύνωσιν τοῦ δικεφάλου μυὸς ἐγκάμπομεν τὴν χεῖρα κατὰ τὸν ἀγκῶνα. Ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ ἐμβολῇ συντείνει μᾶλλον ἢ ἀπαγωγὴ τῆς κεφαλῆς τοῦ βραχίονος ἀπὸ τῆς ὠμοπλάτης ἢ ἡ διάτασις. Ἐκ τούτου φαίνεται κινούμενος ὁ Βερτράνδης, λέγει, νὰ κάθηται ὁ χειρουργὸς ἀνά μέσον τοῦ κειμένου ἐπὶ τῆς κλίνης ἀρρώστου, καὶ νὰ βάλῃ τὸν ἀριστερὸν μὲν πόδα, ἐὰν ἢ ὁ δεξιὸς βραχίον ἐξηρθρωμένος, τὸν δεξιὸν δὲ, ἐὰν ἢ ὁ ἀριστερός.

Τῇ ἀγωγῇ ταύτῃ προσομοία εἶναι ἡ ἀγωγή τοῦ Σωτήρος, ἐν ἣ ὁ ἄρρωστος καθίζει ἐπὶ δίφρου, καὶ ὁ ἐξάρθρωθὲς βραχίον φέρεται καθέτως ἐπὶ τὰ κάτω· ὁ ἱατρὸς τῇ μὲν τῶν χειρῶν λαμβάνει τὸν ἀγκῶνα τοῦ πεπονθότος βραχίονος καὶ ἔλκει αὐτὸν ἐπὶ τὰ κάτω, τῇ δὲ ὡθεὶ πρὸς τὰ πρόσω τὴν ἐκπεσοῦσαν κεφαλὴν· ταυτοχρόνως δὲ καὶ ἕτερος βοηθὸς συνέλκει τὸν βραχίονα ἐπὶ τὰ κάτω κρατῶν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ καρπού· ἀλλ' ἡ βοήθεια αὕτη δὲν εἶναι πάντοτε ἀναγκαία, μηδὲ πρέπει νὰ γίνηται ποτὲ μετὰ βίας.

Ὅταν ἡ ἐκπτώσις τῆς κεφαλῆς ἢ ἐπὶ τὰ ἔνδον, ἡ τάσις τοῦ βραχίονος γίνεται μᾶλλον πρὸς τὰ πρόσω.

2) Ὁ ἄρρωστος καθίζει ἐπὶ δίφρου ταπεινοῦ, καὶ ὁ ἱατρὸς ἀπάγει τὸν ἐξάρθρωθέντα βραχίονα τῶν πλευρῶν τόσον, ὥτ' ἐμβάλλει τὸ γόνα αὐτοῦ ὑπὸ τὴν μασχάλην, ἔπειτα στηρίζων τὸν πόδα εἰς τὴν πλευρὰν τοῦ ἀρρώστου ἐπὶ τοῦ δίφρου, βάλλει τὴν μὲν τῶν χειρῶν ἐπὶ τοῦ ὀστέου τοῦ βραχίονος ὑπεράνω τῶν κονδύλων, τὴν δὲ ἐπὶ τοῦ ἀκρωμίου, καὶ οὕτω πιέζων ἐπὶ τὰ κάτω τὸν βραχίονα ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ γόνατος ἐμβάλλει τὴν ἐκπεσοῦσαν κεφαλὴν εἰς τὴν οἰκίαν κοιλότητα.

§. 199.

Ὅταν δὲ ὁ ἐξάρθρωθὲς ἄνθρωπος ἢ εὐρωστος, ἢ ὅταν τὸ ἐξάρθρωμα ἢ πεπαλαιωμένον, καὶ εἰς τὴν ἐμβολὴν αὐτοῦ δὲν ἐξαρκῶσιν αἱ ῥηθεῖσαι

ἀγωγαί, ἀλλ' ἢ χρεία, ὅπως ἀποκάμωσιν οἱ μῦς, νὰ γείνη τάσις τοῦ πεπονθότος βραχίονος ἐπίμονος καὶ βαθμηδὸν αὐξανομένη, μεταχειριζόμεθα μετὰ μεγάλης ὠφελείας τὴν τροχαλίαν. Ὁ ἀρρώστος καθίζει ἐπὶ δίφρου· ὁ δὲ ὤμος αὐτοῦ στηρίζεται ἀνθολκῶ (Retractor), ὅστις στηρίζεται διὰ κρῖκου σιδήρου εἰς τὸν πρὸς τὴν ὑγιᾶ πλευρᾶν τοῦ ἀρρώστου κείμενον τοῖχον· ἔπειτα ἐπιβάλλονται ὑπεράνω τοῦ ἀγκῶνος οἱ πρὸς τὴν τάσιν τοῦ βραχίονος χρήσιμοι ἐπίδεσμοι, καὶ διεύρονται εἰς τὴν κειμένην εἰς τὸν ἀντίθετον τοῖχον τροχαλίαν· ἡ τάσις γίνεται καθ' ἣν ἀπεύθυνον ἐνεργεῖται καὶ παρὰ τῶν βοηθῶν. Ἡ τάσις ἐνεργεῖται κατὰ μικρὸν, καὶ ἀφ' οὗ αὕτη γείνη ἐξαρκούντως, ὁ ἰατρός βάλλει τὸν πῶδ' αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ δίφρου καὶ τὸ γόνυ ὑπὸ τὴν μασχάλην τοῦ πεπονθότος τόπου, καὶ οὕτως αἶρει καὶ πιέζει πρῶς εἰς τὴν οἰκείαν κοιλότητα τὴν ἐκπεσοῦσαν κεφαλὴν, ἣτις ἐμβάλλεται τὸ πλεῖστον ἄνευ ἤχου καθ' ἣν στιγμὴν παύεται ἡ τάσις.

Τὰ πολλὰ μηχανήματα, ἅπερ ἐφεύρησαν πρὸς ἐμβολὴν τῶν ἐξαρθήσεων τοῦ βραχίονος εἰσι καὶ περιττά καὶ ἐπιβλαβῆ, ἐπειδὴ ἡ μηχανικὴ βία ἐνεργεῖ πολὺ εἰς τὴν ἀρθρῶδη κεφαλὴν τοῦ πεπονθότος μορίου, ἢ ἡ τάσις δι' αὐτῶν δὲν δύναται νὰ γείνη καθ' ὅλας τὰς ἀπευθύνσεις. Εἰσι δὲ ταῦτα, ἡ ὄμθη τοῦ Ἰπποκράτους, αἱ μηχαναὶ τοῦ Ὀριδασίου, Παραίου, Γερσιδόρφου, (Gersdorf) Σκυλιτήτου, Πυρμάννου καὶ Πετίτου, αἱ ἐμβολεῖς τοῦ Ραδάτωνος, Ἄγένου (Hagen), Φρέκκου (Freck) Μεννέλου (Mennel), Σχειδέρου, Βρυνιγγασεῖνου κτλ.

§. 200.

Ὅταν δὲ ἡ ἐξάρθρωσις τοῦ βραχίονος διήρκεσεν ἤδη ἐβδομάδας τινὰς, πρέπει, πρὶν ἐπιχειρήσωμεν τὴν ἐμβολὴν, νὰ κινήσωμεν τὸν βραχίονα ἰσχυρῶς καθ' ὅλας τὰς φορὰς, ὅπως ἀπολύσωμεν τὴν ἐκπεσοῦσαν κεφαλὴν ὄλων τῶν συνεχειῶν αὐτῆς. Μετὰ τὴν εὐθέτησιν τῶν πεπαλαιωμένων τούτων ἐξαρθημάτων φαίνεται ἐμφυσηματώδης ὄγκος ὑπὸ τὸν μέγαν σθηθικὸν μῦν, ὅστις ἐξαλείφεται παραυτίκα διὰ τῶν διαφορητικῶν φαρμάκων. Ὁ Βεϊνόλδος διέτεμε τὴν ἀπονεύρωσιν τοῦ μεγάλου σθηθικοῦ μυός, ἀνένδοτον εἰς τὴν ἐμβολὴν πεπαλαιωμένου ἐξαρθήματος οὔσαν. Αἱ κατὰ τὸν ὤμον ἐξαρθήσεις δύναται μὲν νὰ εὐθετηθῶσι πολλάκις καὶ μετὰ πολὺν χρόνον εἰς ἀνθρώπους χαύνους μάλιστα· ἀλλ' ὅμως δὲν πρέπει ν' ἀποπειρώμεθα ὑπὲρ τὸ δέον τὴν εὐθέτησιν, ἐπειδὴ εὐδυνᾷ ἐκ τούτου νὰ ἐπιγείνωσι δεινὰ ἐπακόλουθα.

Ὁ Διφεμβάχιος (Verreinzeitung 1839. N° 51) εἰς ἐξάρθημα διετές διέτεμεν ὑπὲρ τὸν δερμάτος, ἐνῶ ἡ τάσις καὶ ἀντίτασις ἐγένοντο κατὰ τὸ σῦνηθε, τὸν τένοντα τοῦ μεγάλου σθηθικοῦ μυός, τοῦ πλατέως βραχίτου, τὸν μείζονα καὶ ἐλάσσονα στρογγύλον μῦν, καὶ τοὺς νόθους τὴν νέαν συνάρθρωσιν περιβάλλοντας συνδέσμους. Μετὰ τὴν τομὴν αὐτῶν ἢ τὴν ἐκ νέου γενομένην τάσιν, ἐνεβλήθη ἡ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος αἰφνιδίως εἰς τὴν ὠμοκοτύλην, καὶ οὕτως ἔπειτα ἐτέθη ὁ Σευτινίος ἐπίδεσμος.

§. 201.

Ἡ δὲ ἐκ γενετῆς ἐξάρθρωσις τοῦ βραχίονος δὲν εἶναι τόσῳ σπανία κατὰ τὸν Σχμίθον, ὅστις πρῶτος ἐπέστησε τὴν προσοχὴν εἰς αὐτήν. Δυνατὸν μὲν εἶναι κατὰ τὴν πρώτην ἡλικίαν, πρὸ τῆς τελείας ἀναπτύξεως τῶν ὀστέων καὶ πρὸ τῆς ἰσχυρᾶς ἐνεργείας τῶν μυῶν, νὰ μὴ καταλάβωμεν τὴν δυσμορφίαν ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν φαινομένων· φανερώτατα δὲ γίνονται τὰ χαρακτηριστικὰ σημεῖα αὐτῆς ὕστερον, ἀφ' οὗ ἀναπτυχθῶσιν ἐντελῶς τὰ ὀστά τοῦ ὤμου, ἀφ' οὗ ἐκσχῶσιν αἱ προβολαὶ τῶν ὀστέων ὑπὲρ τὴν ἄρθρωσιν καί, κατ' ἐξοχὴν, ἀφ' οὗ οἱ κατὰ τὸν ὤμον καὶ τὸν βραχίονα ἐνεργοῦντες μῦς λάθωσι τελείαν ἐνεργίαν. Δύο δὲ εἶδη τῆς περὶ τῆς ὀ λόγος ἐξάρθρωσεως παρετήρησεν ὁ Σχμίθος· ἡγουν τὴν ὑπὸ τὴν κορακοειδῆ ἀπόφυσιν, καὶ τὴν ὑπὸ τὸ ἀκρώμιον.

§. 202.

Εἰς τὴν ἐκ γενετῆς ὑπὸ τὴν κορακοειδῆ ἀπόφυσιν ἐξάρθρωσιν ἡ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος, ἐπὶ τὴν πλευρὰν καταβιβασμένου ὄντος, ἴσταται ὑπὸ τὴν κορακοειδῆ ἀπόφυσιν, ὥστε τὸ ἐκτὸς μέρος τῆς γληνοειδοῦς κοιλότητος γίνετ' ἐπαισθητὸν ὑπὸ τὸ ἐξέχον ἀκρώμιον· ἐὰν δὲ φέρωμεν τὴν ὠλήνην πρὸς τὰ πρόσω ὑπὲρ τὸ στήθος, ἡ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος τρέπεται πρὸς τὰ ὀπίσω ὑπὲρ τὸ ἀκρώμιον, ἐγκαταλείπουσα ὅλως τὸ ἀνώμαλον μέρος τῆς ἀρθρώδους κοιλότητος, ὅπερ δυνάμεθα νῦν νὰ αἰσθανθῶμεν ἐντελῶς. Ὁ ὤμος δὲν ἔχει τὸ φυσικὸν στρογγύλον σχῆμα, ἀλλ' εἶναι ἐπίπεδος. Οἱ μῦς τοῦ ὤμου καὶ τοῦ βραχίονος, ἔτι δὲ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ θώρακος πρὸς τὸν ὤμον καὶ πρὸς τὴν ὠμοπλάτην διήκοντες, εἰσὶν ἐπίσημως μεμαραμμένοι, μόνος δὲ ὁ τραπεζοειδῆς φαίνεται πολλῶ ἤττον τῶν ἄλλων μεμαραμμένος καὶ εἶν' ὁ μόνος ἔτι, ὅστις ἐνεργεῖ ἐπὶ τῆς ὠμοπλάτης καὶ κινεῖ αὐτήν· εἶναι δὲ καὶ βραχύτης τοῦ πεπονθότος ὤμου ὅσον ἡμίσεως δακτύλου, καὶ δυσέργεια τοῦ βραχίονος μεγάλη. Ἀπαγωγὴ καὶ πρὸς τὰ ἄνω ἄρσις αὐτοῦ εἶναι τῶν ἀδυνάτων νὰ γείνη· καὶ αὐτὴ δὲ ἡ πρὸς τὰ πρόσω καὶ ὀπίσω κινήσις δὲν γίνεται ἄνευ τῆς ἀναλόγου κινήσεως τῆς ὠμοπλάτης· ἡ κἀμφίς τοῦ βραχίονος, καὶ τοὶ οἱ μῦς τοῦ πήχεως δὲν εἶναι μεμαραμμένοι ὡς οἱ τοῦ βραχίονος, γίνεται δυσκόλως διὰ τὴν ἀτροφίαν τοῦ δικεφάλου μυός, ὥστε μόλις αὐτὴ δύναται νὰ φθάσῃ εἰς ὀρθὴν γωνίαν. Ἡ πρὸς τὰ ἄνω ἄρσις δὲν γίνεται κατὰ μικρὸν, ἀλλὰ μετὰ μιᾶς αἰφνιδίως ὀρμῆς, ἐν ἧ καὶ ἡ ὠμοπλάτη συναίρεται μεγάλως, καὶ ὁ βραχίον προσιέζεται εἰς τὴν πλευρὰν, καὶ αὐτὸ δὲ τὸ σῶμα συγκάμπτετ' ἐνίοτε ἐπὶ τὴν ἀντικειμένην πλευρὰν, ἐνφ' ὃ ἀγκῶν στηρίζεται ἐπὶ τῆς βράχειος τοῦ ὀστού τῆς λαγόνος. Ἡ δυσμορφία αὕτη ὑπάρχει μὲν ἐξ αὐτῆς τῆς γενετῆς, γίνεται δὲ ἐπαισθη-

τοτέρα, προΐουσης τῆς ἡλικίας καὶ τῆς τελειότερας ἀναπτύξεως· δύναται δὲ αὕτη νὰ εἶναι καὶ κατ' ἀμφοτέρας τὰς πλευρὰς συγχρόνως.

§. 203.

Ἐν τῇ μετὰ θάνατον ἐξετάσει νεκροῦ φέροντος κατ' ἀμφοτέρας τὰς πλευρὰς τὴν ἐκ γενετῆς ὑπὸ τὴν κορακοειδῆ ἀπόφυσιν ἔκπτωσιν τῆς κεφαλῆς τοῦ βραχίονος, εὐρέθη κατὰ τὴν ἑτέραν μὲν πλευρὰν μόλις ἴχνος τῆς φυσικῆς γληνοειδοῦς κοιλότητος, ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ, εὐθύς ὑπὸ τὴν κάτω ἐπιφάνειαν τῆς κορακοειδοῦς ἀποφύσεως, καὶ μέρος μὲν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς πλευρᾶς, μέρος δὲ ἐπὶ τοῦ μασχαλιαίου χεῖλους τῆς ὠμοπλάτης; καλῶς διαπεπλασμένη ἀρθρώδης κοιλότης, ὅσον δακτύλου ἑνὸς καὶ ἡμίσεως διάμετρον ἔχουσα, καὶ μέχρι τῆς κάτω ἐπιφανείας τῆς περὶ τῆς ὀ λόγος ἀποφύσεως εἰρήκουσα, ἀφ' ἧς ὁ βραχίον ἐχωρίζετο μόνον διὰ τῆς θυλακοειδοῦς κάψης. Περὶ ταύτην δὲ τὴν ἀρθρώδη κοιλότητα ἐξετείνεται ὁ νεόπλαστος ἐντελής θυλακοειδὴς σύνδεσμος, ἀπὸ τῆς μὴ ἀναπτυχθείσης φυσικῆς γληνοειδοῦς κοιλότητος ἐκφυόμενος. Ἀπὸ τοῦ ἄκρου δὲ τῆς γληνοειδοῦς κοιλότητος ἐξεφύετο ὁ κατὰ πάντα φυσικὸς τένων τοῦ δικεφάλου μυός. Φυσικὸς δὲ κατὰ πάντα ἦτο καὶ ὁ θυλακοειδὴς σύνδεσμος· τῆς δὲ κεφαλῆς τοῦ ὅστου τοῦ βραχίονος ἢ στρογγυλότης ἔλιπε μεγάλως, ὥστε αὕτη ἦτον ὠσειδῆς καὶ ὁ μακρότερος αὐτῆς ἄξων διὰ τὴν ἔλλειψιν τοῦ ὀπισθίου αὐτῆς μέρους, ἀπευθύνετο πρὸς τὸν ἄξονα τοῦ βραχίονος· ὁ καυλὸς τοῦ ὅστου τοῦ βραχίονος ἦτο μικρὸς καὶ ἄτροφος· ἡ δὲ στάσις τῆς κεφαλῆς τοῦ βραχίονος πρὸς τὴν κορακοειδῆ ἀπόφυσιν μετεβάλλετο κατὰ τὴν πρὸς τὰ ἔσω ἢ ἔξω στροφὴν τοῦ βραχίονος.

Κατὰ τὴν ἑτέραν δὲ πλευρὰν τὸ ἔσω χεῖλος τῆς ἀρθρώδους κοιλότητος ἔλιπεν ὅλως ὅσον δακτύλου ἀπὸ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω· ἐπλάσθη δὲ τοῦτο δι' ὀστώδους χεῖλους ἀπὸ τῆς κάτω ἐπιφανείας τῆς κορακοειδοῦς ἀποφύσεως πρὸς τὰ κάτω διήκοντος· ὁ δὲ τένων τοῦ δικεφάλου μυός καὶ ὁ θυλακοειδὴς σύνδεσμος ἦσαν κατὰ φύσιν.

§. 204.

Τὴν δὲ ὑπὸ τὸ ἀκρώμιον ἔκπτωσιν τῆς κεφαλῆς τοῦ βραχίονος εἶδεν ὁ Σχμῖθος κατ' ἀμφοτέρας τὰς πλευρὰς ταυτοχρόνως, καὶ ἐξέτασε μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ ἀρρώστου. Ἡ κορακοειδὴς ἀπόφυσις καὶ τὸ ἀκρώμιον ἐξεῖχον ὑπερβαλλόντως, ἀλλ' ἡ ὑπ' αὐτὰς ἀρθρώδης κοιλότης δὲν ἦτον αἰσθητῆ· ἢ προσβολὴ τοῦ ἀκρωμίου καὶ ἡ ἐπιπέδωσις τῆς ὠμοπλάτης δὲν ἦσαν ὡς καὶ εἰς τὴν ὑπὸ τὴν κορακοειδῆ ἀπόφυσιν ἔκπτωσιν μεγάλα· καὶ ἐπιπέδωσις ἦτο μόνον κατὰ τὸ πρόσθιον μέρος τῆς ἀρθρώσεως· ἡ δὲ κεφαλὴ

τοῦ ὄστου τοῦ βραχίονος ἀπειργάζετο φανερόν ὄγκον ἐπὶ τῆς ῥάχweis τῆς ὠμοπλάτης ὑποκάτω καὶ ὀπισθεν τῆς ἄκρας τοῦ ἀκρωμίου, εὐθὺς ὑπὸ τὴν ἄκανθαν τῆς ὠμοπλάτης· ὁ μὲν βραχίων δὲν ἀφίστατο τῆς πλευρᾶς, ὁ δὲ πῆχυς ἦτο πρὸς τὰ ἔνδον ἐστραμμένος· οὐδὲν ἴχνος ἀρθρώδους κοιλότητος ὑπῆρχεν εἰς τὸν φυσικὸν τόπον τῆς ἀρθρώδους κοιλότητος. Ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ ὑπῆρχε καλῶς διαπεπλασμένη καὶ ὑπὸ θυλακώδους συνδέσμου περιβεβλημένη ἀρθρώδης κοιλότης ἐπὶ τῆς ἐξω ἐπιφανείας τοῦ αὐχένος τῆς ὠμοπλάτης, πρὸς τὰ ἄνω πλατυτέρα καὶ τοῦ ἀκρωμίου τὴν κάτω ἐπιφανείαν φθάνουσα. Ὁ τένων τοῦ δικεφάλου μυὸς ἦτο τέλειος καὶ πρὸς τὸ ἄνω καὶ ἔνδον μέρος τῆς παρὰ φύσιν ἀρθρώδους κοιλότητος συνεχόμενος· καὶ ἡ κοιλότης αὕτη ἦτο πρὸς τὰ πρόσω καὶ ἐξω ἀπευθυσμένη. Ἡ δὲ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος ἦτον ὠσειδῆς ὡς καὶ εἰς τὴν ὑπὸ τὴν κορακοειδῆ ἀπόφυσιν ἔκπτωσιν· ἔλιπε δὲ κατ' αὐτὴν τὸ πρόσθιον μέρος τῆς ἀρθρώδους κεφαλῆς. Ὁ ἐλάσσων ὄγκος ἀπειργάζετο προβολὴν παράδοξον ἐπιμήκη καὶ συγκεκαμμένην, ὥστ' ἐφαίνετο πολὺ προσομοίᾳ τῇ καρκαοειδῆ ἀποφύσει τῆς ὠμοπλάτης.

Ἐπιγραφή. §. 205.

*Ὅτι τὰ ἐξάρθρηματα ταῦτα εἰσὶν ἐκ γενετῆς, νομίζει ὁ Σχμίθος, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑπὸ τῆς κορακοειδῆ ἀπόφυσιν ἔκπτωσιν, ἐκ τούτου ἀποδεικνυόμενον, ὅτι αὐδεμία βλάβη προηγέθη, ὅτι εἰς τὴν ἀρθρωσιν οὔτε δούνη, οὔτε ὄγκος κτλ. ὑπῆρξαν πρότερον, πρὸ πάντων δέ, ὅτι ὁ τε θυλακοειδῆς σύνδεσμος καὶ ὁ τένων τοῦ δικεφάλου μυὸς ἦσαν ἀσινεῖς κατὰ πάντα, ἔτι δὲ καὶ ὅτι εἰς τὸ ἓν ἐξ αὐτῶν ὑπῆρχε ταυτοχρόνως καὶ ἰσόποπος (1)· τὸ δὲ σχῆμα τῆς κεφαλῆς τοῦ βραχίονος διαφέρει ἰδίως πάσης ἄλλης μεταβολῆς, ἐξ ἀσθενείας ἢ εἰς τὰς πεπαλαιωμένας ἐξάρθρῳσεις γινομένης. Ὁ Σχμίθος φαίνεται πρόθυμος νὰ δεχθῆ ὁμοίότητ' αὐτῶν τῶν ἐκ γενετῆς ἐξάρθρημάτων πρὸς τὰ κατὰ μέρος ἐξάρθρηματα τοῦ ὤμου καὶ πρὸς τὸ ἐνίοτε παρατηρούμεν ἔκγονα ρευματικῆς παθήσεως τοῦ κατ' ὄμον ἄρθρου (κατὰ τὸν Κώπην), ἢ τῆς παρὰ τὸ σύνθηες ἀτροφίας τοῦ βραχίονος (κατὰ τὸν Κύβλιγγον). Προσέτι δὲ νομίζει, ὅτι εἰς τὴν ὑπὸ τὸ ἀκρωμίου ἔκπτωσιν τῆς κεφαλῆς τοῦ βραχίονος ἡ ἔλλειψις τῆς φυσικῆς ἀρθρώδους κοιλότητος, ἡ ἐντελής ὁμοίότης ἀμφοτέρων τῶν παρὰ φύσιν ἀρθρωδῶν κοιλότητων, ἡ ἀκραιότης τῶν τενόντων καὶ συνδέσμων καὶ ἡ ἰδιαίτερα ἰδέα

(1) Τοιοῦτον ἐκ γενετῆς ἐξάρθρημα τοῦ δεξιῦ ὤμου μετ' ἔκπτώσεως τῆς κεφαλῆς τοῦ βραχίονος ὑπὸ τὴν κορακοειδῆ ἀπόφυσιν, καὶ μετὰ συγχρόνου ἰσπόπου τῆς αὐτῆς πλευρᾶς παρατήρησα καὶ ἐγὼ εἰς παιδίον ὀκταετῆς ἐκ Σπαιζῶν κατὰ τὸν Αὐγαστον μῆνα τῆ 1846. Ὀλύμπιος.

της κεφαλῆς τοῦ ὀστού τοῦ βραχίονος, ἀποδεικνύουσιν, ὅτι τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος ἐξαρθρήματα εἰσὶν ἐκ γενετῆς. Διὰ τὰς ὀλίγας ἄχρι τοῦδε περὶ τούτου γενομένης ἐρεύνας εἶναι τῶν ἀδυνάτων νὰ εἰπωμεν μετὰ βεβαιότητος, ἐὰν τὸ αἷτιον αὐτῶν ἦ ἢ ἐξ ἀρχῆς ἑλλειψίς τῆς διαπλάσεως τῆς ἀρθρώδους ἐπιφανείας, ἢ ἐὰν ταῦτα δὲν δύνανται νὰ γεννηθῶσι δι' ἰδιαίτη-
ραν θέσιν τοῦ ἐμβρύου καὶ ἐν καιρῷ τοῦ τοκετοῦ, καὶ ἐὰν αἱ ἰδιαίτεραι ἀλλοιώσεις, ἃς μετέπειτα εὐρίσκομεν εἰς τὴν ἐξέτασιν, δὲν γίνονται διὰ τὸ πολυχρόνιον τῆς ἐξαρθρήσεως καὶ διὰ τὸ ἀτελὲς τῆς διαπλάσεως τῶν ὀστῶν εἰς τὸν πρότερον χρόνον.

Περὶ τῆς γνώμης ταύτης μαρτυρεῖ τοῦλάχιστον παρατήρημα τοῦ Γιλάρδου (Id. Rénue médicale. Août 1848), ὅς τις κατήρτισεν ἐξάρθρημα τοῦ ὤμου ἐκ γενετῆς μετὰ δέκα ἔξ ἔτη δι' ὀριζοντίας ἐκτάσεως. Ἡ κατάρτις ἐπέτυχε μετὰ πολλὰς εἰς μάτην γενομένης δοκιμᾶς, καὶ μετὰ τὴν ἐπιτυχίαν αὐτοῦ ἐγένετο δις ἐκ νέου ἢ ἔκπτωσις. Ἀλλὰ μετὰ τὸν τελευταῖον πρὸ δύο καὶ ἡμίσεος ἐτῶν καταρτισμὸν ἢ κεφαλῆ δὲν ἐξέπεσε πλέον, αἱ δὲ κινήσεις τοῦ βραχίονος ἐγένοντο σχεδὸν τακτικῶς.

2'.

Περὶ τῆς ἐξαρθρήσεως τοῦ πήχεως.

Εἰς τὸν πήχυν γίνονται ἐξαρθρήματα·

- 1) τοῦ πήχεως κατὰ τὴν συνάρθρωσιν αὐτοῦ μετὰ τοῦ ὀστού τοῦ βραχίονος·
- 2) τοῦ πήχεως καὶ τῆς κερκίδος ἰδιαίτερώς.

A.

Περὶ τῆς ἐξαρθρήσεως τοῦ πήχεως εἰς τὴν κατὰ τὸν ἀγκῶνα διάρθρωσιν.

§. 207.

Διὰ τὴν μεγάλην στερεότητα τοῦ κατὰ τὸν ἀγκῶνα ἄρθρου σπανίως γίνετ' ἐξάρθρησις αὐτοῦ· γίνεταί δὲ πάντοτε συγχρόνως καὶ ῥῆξις τῶν ἀπαλῶν μορίων ἢ δὲ ἔκπτωσις γίνετ' ἐπὶ τὰ ὀπίσω καὶ ἐπὶ τὰ πλάγια, ἐπὶ δὲ τὰ πρόσω εἶναι τῶν ἀδυνάτων, ἂν δὲν γείνη συγχρόνως καὶ κάταγμα τοῦ ὠλεκράνου.

Ὁ Μοντεγγιά (Monteggia) καὶ Μαλγαίγνης νομίζουσι δυνατὴν καὶ τὴν ἄνευ κατάγματος ἐπὶ τὰ πρόσω ἔκπτωσιν· καὶ ὁ μὲν πρῶτος νομίζει τοῦτο δυνατόν, ὅταν ὑπάρξη χαύνωσις τῶν συνδέσμων, ὁ δὲ δεύτερος, ὅταν γείνη πτώσις ἐπὶ τοῦ ἀγκῶνος ἑντελῶς ἐγκεκαμμένου ὄντος. Κατὰ τὰς γενομένας ὑπὸ τοῦ Κύλσωνος εἰς τοὺς νεκροὺς δοκιμὰς δύναται αὕτη τριχῶς νὰ γείνη. 1) Διὰ βίαιας ἐγκάμψεως τοῦ πήχεως πρὸς τὸν βραχίονα· 2) διὰ κυκλοτεροῦς κινήσεως τοῦ πήχεως πρὸς τὸν βραχίονα· 3) δι' ἐγκάμψεως αὐτοῦ πρὸς τὰ ὀπίσω. Ὅταν τοῦ ὠλεκράνου τὸ ἄκρον δὲν ὑπερβῇ τὴν

τροχαλίαν· ὁ βραχίων εἶναι μακρότερος τοῦ ἐτέρου, ὁ πῆχυς δὲ μικρόν τι ἐγκκαμμένος· ἢ μὲν ἀπὸ τῶν πρόσω πρὸς τὰ ὀπίσω διάμετρος τοῦ ἄρθρου βραχυτέρα, ἢ δὲ ἐπικαρσία ἀναλλοίωτος, τὰ καλύμματα τοῦ ἄρθρου διατεταμένα, ἢ ἐνταῦθα πτυχή ἀφανής, ἢ προβολὴ τοῦ ὠλέκранου ἦττον προφανής, ἢ δὲ κοιλότης αὐτοῦ κενὴ καὶ τὸ ὀπίσθιον μέρος τῆς ἀρθρώδους ἐπιφανείας τοῦ βραχίονος αἰσθητόν. Ὅσον δὲ δύο δακτύλων κατωτέρω τῆς τροχαλίας προφαίνεται· προβολὴ δακτύδης, ἣν ἀπεργάζεται τοῦ προπηχίου ἢ κορωνοειδῆς ἀπόφυσις καὶ τοῦ παραπηχίου ἢ κεφαλῆ, καὶ πρόσθεν αὐτῆς ὁ δικεφάλος ἢ ὁ βραχίονιος μῦς ἐντεταμένος· ἢ κάμψις δὲ καὶ ἡ τάσις τοῦ βραχίονος εἶσιν ἐπίπονοι καὶ ἐμποδιζόμενοι, καὶ ἡ ἐμβολὴ γίνεται εὐκόλως, ἐπειδὴ οἱ σύνδεσμοι πολὺ διεφθώγοντες εἰσὶ.

§. 208.

Ἡ ἐπὶ τὰ ὀπίσω ἔκπτωσις εἶναι ἡ συνηθεστέρα καὶ πάντοτε τελεία· καὶ ἡ μὲν κορωνοειδῆς ἀπόφυσις ἐκπίπτει ὀπισθεν τῆς τροχαλίας τοῦ ὀστέου τοῦ βραχίονος, καὶ προστυποῦται εἰς τὴν κοιλότητα τὴν δεχομένην τὸ ὠλέκранον· ἢ δὲ ἀρθρώδης ἐπιφάνεια τοῦ ὀστέου τοῦ βραχίονος φέρεται εἰς τὴν ἐμπρόσθιον ἐπιφάνειαν τοῦ προπηχίου καὶ τοῦ παραπηχίου μεταξὺ τῆς κορωνοειδοῦς ἀπόφύσεως καὶ τῆς καταφύσεως τοῦ δικεφάλου μυός. Οἱ πλάγιοι σύνδεσμοι ῥήγνυνται, δύναται δὲ προσέτι νὰ διαβραγῶσιν οὔτε περικείμενοι εἰς τὸ ἄρθρον μῦς, τὸ δέρμα καὶ ἡ ἀρτηρία τοῦ βραχίονος. Τὸ ὠλέκранον ἀπεργάζεται εὐμεγέθη ἐξοχὴν, δι' ἣν περισπᾶται τὸ κάτω μέρος τοῦ τρικεφάλου μυός ὑπεράνω δὲ τῆς προβολῆς τοῦ ὠλέκранου προφαίνεται ὁ βραχίων μικρόν τι ἐγκοίλος. Ἐπὶ τὴν ἐμπρόσθιον πλευρὰν τοῦ ἄρθρου αἰσθανόμεθα μέγαν καὶ σκληρὸν ὄγκον ὑποκάτω τοῦ δικεφάλου· ὁ δὲ πῆχυς σχηματίζεται ἡμίκαμπος, ἐκτός μόνον ἐὰν οἱ σύνδεσμοι διεφθάρησαν ἐπίσημως.

§. 209.

Ὅταν δὲ γείνη ἔκπτωσις μόνον τοῦ προπηχίου ἐπὶ τὰ ὀπίσω χωρὶς νὰ συνεπαχθῇ καὶ τὸ παραπήχιον ἐπὶ τὰ ὀπίσω τοῦ ὀστέου τοῦ βραχίονος, ἢ δυσμορφία τοῦ πεπονθότος μορίου εἶναι μεγάλη· ἐπὶ τὴν ἔξω μὲν πλευρὰν τοῦ κατὰ τὸν ἀγκῶνα ἄρθρου προφαίνεται προβολὴ, ἐπὶ τὴν ἔσω δὲ κοιλότης· ὁ πῆχυς καὶ ἡ ἄκρα χεὶρ στρέφοντ' ἐπὶ τὰ ἔνδον, τὸ ὠλέκранον ἐξέχει πολὺ καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ προπηχίου εἶναι εἰς τὸν φυσικὸν τόπον. Ὁ βραχίων δὲν δύναται μὲν νὰ ἐκταθῇ ἄλλως, εἰμὴ μετὰ βίας δυναμένης νὰ εὐθετήσῃ τὴν ἔκπτωσιν, οὐδὲ νὰ καμφθῇ πλέον τοῦ ὀρθογωνίου σχήματος. Ἄλλ' ὅμως παρετήρησαν τὸν βραχίονα ἀκινήτως ἐκτεταμένον ὄντα, ἐνφ' ἅπαντα πρὸς κίνησιν ἀπόπειρα ἦτον ὀδυνηρὰ καὶ ἀνωφελής. Ὁ δὲ πρηνισμὸς καὶ ὑπτιασμὸς τῆς χεὶρὸς ἐγένοντο ἄνευ βίας, ἀλλ' ὁ ὑπτιασμὸς ἐγένετο ὀλιγώτερον. Εἶναι δὲ ὁ πῆχυς ὀλίγον μόνον συγκεκαμμένος, ὁ δακτύλιος ἐπίδεσμος τῆς καρκίδος εἶναι τότε ἀπαθής, ἢ κατὰ μέρος διεφθώ-

γῶς, καὶ ἡ κεφαλὴ τῆς κερκίδος μικρόν τι ἐπὶ τὰ ἔνδον καὶ ὀπίσω ἐκτετραμμένη. Ἐὰν δὲ ὁ πῆχυς ἢ πολὺ συγκεκαμμένος, τότε διερράγησαν ὁ δακτύλιος σύνδεσμος τῆς κερκίδος, τὸ ἄνω μέρος τοῦ μεσοστέου συνδέσμου καὶ τινες μῦοι εἰνες, καὶ ἡ κεφαλὴ τῆς κερκίδος προστυπύεται εἰς τὸ ὄστον τοῦ βραχίονος. Διαγνωστικὰ σημεῖα εἰσὶν ἡ ἐξοχὴ τοῦ ὠλεκράνου καὶ ἡ ἐπὶ τὰ ἔνδον στροφή τοῦ πήχεως.

§. 210.

Ἡ δὲ ἐπὶ τὰ πλάγια ἔκπτωσις δύναται νὰ εἶναι τελεία ἢ ἀτελής· ἡ μὲν ἐπὶ τὰ ἔξω γίνεται συνεχέστερον τῆς ἐπὶ τὰ ἔσω καὶ τῆς πρώτης μὲν οὔσης, ἡ μὲν ἐντὸς ἀρθρώδης· ἐπιφάνεια τοῦ ὄστου τοῦ βραχίονος ἐξέχει μᾶλλον ἢ ἤττον, ἡ δὲ τοῦ προπηγίου μεθίσταται πρὸς τὰ ἔξω, τὸ δὲ ἄκρον τοῦ ὠλεκράνου ἴσταται εἰς τὴν ὀπίσθιον πλευρὰν τοῦ ὄστου τοῦ βραχίονος, ἐξ οὗ ὁ πῆχυς σχηματίζεται ὀλίγον ἡμίκαμπτος· τῆς δευτέρας δὲ οὔσης, ἡ μὲν σιγμοειδῆς κοιλότης ἴσταται μᾶλλον ἢ ἤττον ἐπὶ τὰ ἔνδον, ἡ δὲ ἀρθρώδης ἐπιφάνεια τοῦ ὄστου τοῦ βραχίονος ἐπὶ τὴν ἔξω πλευρὰν, ὁ δὲ πῆχυς εἶναι πάντοτε συγκεκαμμένος. Αἱ ἐξαρθρήσεις αὗται δὲν δύναται νὰ γείνωσι χωρὶς νὰ γείνη καὶ ῥῆξις τῶν κατὰ τὸν ἀγκῶνα συνδέσμων καὶ αὐτοὶ οἱ μῦοι τοῦ πήχεως δύναται νὰ διαρράγῳσι πλησίον τῆς ἑαυτῶν καταφύσεως, ἐξ οὗ καὶ ὁ βραχίων πολλάκις δὲν δύναται νὰ φυλάξῃ τὸ κατὰ φύσιν σχῆμα, καθὼς εἰς τὴν ἐπὶ τὰ ὀπίσω ἐξάρθρωσιν. Ὅταν δὲ ἡ ἐπὶ τὰ πλάγια ἔκπτωσις ἢ τελεία, τὰ ἀρθρώδη ἄκρα τῶν ὀστέων τοῦ βραχίονος καὶ τοῦ πήχεως ἐξέχουσι πολλῶν ἐπισημότερον ἢ εἰς τὴν ἀτελεῖ ἐξάρθρωσιν, καὶ διὰ τὴν ἐπίσημον ῥῆξιν τῶν ἐπικειμένων ἀπαλῶν μορίων, ὁ βραχίων δύναται νὰ κινηθῇ καθ' ὅλας τὰς φορὰς.

Ἡ ἐπὶ τὰ ὀπίσω ἔκπτωσις τοῦ πήχεως γίνεται τὰ πλεῖστα διὰ πτώσιν ἐπὶ τῆς ἐκτεταμένης ἄκρας χειρὸς, ἐν ᾧ εἶναι ὁ πῆχυς μὲν συγκεκαμμένος, ὁ βραχίων δὲ ἐστηριγμένος· ἡ δ' ἐπὶ τὰ πλάγια διὰ βίαν ὠθοῦσαν ἐπὶ τὰ ἔσω ἢ ἐπὶ τὰ ἔξω τὸν πῆχυν.

§. 211.

Αἱ κατὰ τὸν ἀγκῶνα ἐξαρθρήσεις ἐπιγεννῶσι μὲν πάντοτε μεγάλας φλεγμονάς, καὶ δύναται νὰ ἐπαγάγῳσι καὶ γάγγραιαν· καὶ νευρικὰ συμπτώματα· ἐν γένει ὅμως δὲν εἶναι μὲν ἐπικίνδυνον, ἀλλ' ἔχουσι καὶ τὸ κακόν, ὅτι δὲν ἐμβάλλονται μετ' ὀλίγον χρόνου διάστημα ἐὰν ἀμεληθῶσιν. Ἄλλ' ἡ ἐμβολὴ τοῦ ἐπὶ τὰ ὀπίσω ἐξαρθρήματος ἐνηργήθη καὶ

μετὰ δύο ἢ τρεῖς μῆνας. (1) Ὄταν εἰς τὴν ἐπὶ τὰ ὀπίσω ἐκπτωσιν αἱ ἄρθρώσεις ἐπιφάνειαι τοῦ ὀστού τοῦ βραχίονος ἐξωσθῶσι διὰ τοῦ δέρματος, εἶναι μὲν ἡ ἐξάρθρσις πάντοτε μεγάλη, ἀλλ' ἰατὴ καὶ χωρὶς ἴατροῦ λουθήσῃ τι ἰδιαίτερον, ὡς ἡ πείρα μαρτυρεῖ. Ὄταν δὲ μετὰ τῆς ἐξάρθρσεως ταύτης γένηται καὶ ῥήξις τοῦ δικεφάλου μυός, τῆς βραχιονίου ἀρτηρίας ἢ τοῦ μεσαίου βραχιονίου νεύρου, ἡ ἐξάρθρσις εἶν' ἐπικίνδυνος. Αἱ ἐπὶ τὰ πλάγια ἐξάρθρσεις, τέλειαι μὲν οὖσαι, εἰσὶ κινδυνώδεστεραι τῶν ἐπὶ τὰ ὀπίσω ἀτελεῖς δὲ, εἰσὶ μικραὶ, ἐμβάλλοντες εὐκόλως, καὶ παραγνωρισθεῖσαι, οὐδὲν κακὸν ἐπάγουσιν ἀποτέλεσμα, ἐὰν μόνον αἱ κινήσεις τοῦ βραχίονος γένησιν ἐγκαίρως.

§. 212.

Ἡ ἐμβολὴ τῶν κατὰ τὸν ἀγκῶνα ἐξάρθρσεων εἶν' εὐκόλος, ἐὰν γένηται ἐγκαίρως. Ἡ τάσις καὶ ἀντίτασις γίνεται παρὰ δύο βοθητῶν, ὧν ὁ μὲν τῇ μὲν τῶν χειρῶν συλλαμβάνει τὸν πῆχυν ὑπεράνω τοῦ κατὰ τὸν καρπὸν ἄρθρου, τὴν δὲ ἑτέραν βάλλει ἐπὶ τοῦ ἄνω καὶ ἔσω μέρους τοῦ πήχεως· ὁ δὲ ἕτερος βάλλει μὲν τὴν μίαν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ἀκρωμίου, συλλαμβάνει δὲ τῇ ἑτέρᾳ τὸ κάτω ἄκρον τοῦ ὀστού τοῦ βραχίονος καὶ ὠθεῖ αὐτὸ πρὸς τὰ ὀπίσω· ὁ δὲ χειρουργὸς συλλαμβάνει τὸν ἀγκῶνα, ὅταν ἡ ἐκπτώσις ᾖ ἐπὶ τὰ ὀπίσω, μετ' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν οὕτως, ὥστε οἱ μὲν τέσσαρες δάκτυλοι ἐκάστης χειρὸς βάλλονται ἐπὶ τῆς ἐμπροσθίου, οἱ δὲ ἀντίχειρες ἐπὶ τῆς ὀπισθίου πλευρᾶς τοῦ βραχίονος, καὶ πιέζει τὸ ὠλέκρανον πρὸς τὰ κάτω καὶ πρόσω, ὅταν ἡ τάσις γένηται ἐξαρκούτως. Ὁ Κώπηρος καθίζει τὸν ἄρρώστον ἐπὶ δίφρου καὶ βαλὼν τὸ γόναυ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἑνδὸν πλευρὰν τοῦ ἀγκῶνος, λαμβάνει τὸν καρπὸν τῆς χειρὸς καὶ κάμπτει τὴν χεῖρα, πιέζων συγχρόνως διὰ τοῦ γόνατος τὸ προπήχιον καὶ παραπήχιον, ὅπως ἀπολύσῃ ταῦτα ἀπὸ τοῦ βραχίονος, καὶ ἐν ᾧ διαρκεῖ ἡ πίεσις αὕτη διὰ τοῦ γόνατος, κάμπτει τὴν χεῖρα ἡρέμα μὲν, ἀλλ' ἰσχυρῶς. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ παραστάδος κλίνης δυνάμεθα νὰ κάμψωμεν ἰσχυρῶς τὸν βραχίονα. Μετὰ τὴν ἐμβολὴν δὲ περιβάλλομεν τὸν ἀγκῶνα μὲ διαβρόχους σπληνας, ἐπιβάλλομεν ἐπίδεσμον ἐν εἶδει τοῦ ἀριθμητικοῦ στοιχείου 8, καὶ ἐπαρτῶμεν τὴν χεῖρα εἰς ἀγκύλην. Τὰ δὲ ἐπιγενόμενα φλεγμονώδη συμπτώματα ἀφαιροῦνται διὰ τῆς ἀφλεγμάντου ἀγωγῆς καὶ διὰ τῆς ἀκαταπαύστου χρήσεως τῶν ψυχρῶν ἐπιθεμάτων. Ἀλλάσσομεν δὲ πᾶσαν δευτέραν ἡμέραν τὸν ἐπίδεσμον, πρηνίζοντες καὶ ὑπτιάζοντες πρῶτος τὴν

(1) Ὁ Α. καὶ Β. Κώπηρος ἐνήργησε τὴν ἐμβολὴν μετὰ δύο ἢ τρεῖς μῆνας, ὁ δὲ Μαλγαίγνης καὶ Δισφραγχοῦς ἐνήργησαν τὴν ἐμβολὴν τοῦ ἐπὶ τὰ ὀπίσω ἐξάρθρωθέντος πήχεως εἰς δεκαετῆς παιδίον μετὰ τρεῖς καὶ ἡμισίον μῆνας.

χειρα πρὸς βεβαίωσιν τῆς ἐμμόνου ἐμβολῆς. Ἡ δ' εὐθέτης τῆς ἐξαρθρήσεως μόνου τοῦ προπηχίου γίνεται πάντοτε κατὰ τινὰ τῶν εἰρημένων τρόπων εὐκόλως. Μόνον δὲ ὅταν, ὡς εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Σεδιλλότου μνημονευομένην περίπτωσιν, ὁ πῆχυς ἦ ἐκτεταμένος, δυνάμεθα νὰ ἐνεργήσωμεν τὴν τάσιν ἐκτεταμένου ὄντος τοῦ μορίου, καὶ ἔπειτα νὰ συγκάμψωμεν τὸν πῆχυν.

Τὸ παραπήχιον μετὰ τοῦ προπηχίου ἐμβάλλεται εὐκόλως εἰς τὸν οἰκτεὸν τόπον, ὅταν δὲν γείνη ῥῆξις τοῦ χρικοειδοῦς συνδέσμου τοῦ παραπήχιου. Ἐὰν ὅμως ἐγεινῆ ἡ ῥῆξις αὕτη, πρέπει νὰ πιέσωμεν ἰδίως καὶ τὸ παραπήχιον εἰς τὸν οἰκτεὸν τόπον, καὶ νὰ ἐμποδίσωμεν τὴν ἐκ δευτέρου ἔκπτωσιν διὰ νάρθηκος, ὧν ἐπιβάλλομεν παρὰ τὴν ὀπίσθιον αὐτοῦ πλευράν. Ὅταν δὲ εἰς τὴν ἐπὶ τὰ ὀπίσω ἐξάρθρωσιν ἐξωσθῇ διὰ τοῦ ἐπιχειμένου δέρματος τὸ κάτω ἄκρον τοῦ ὄστου τοῦ βραχίονος, δὲν εἶναι ἡ ἐμβολὴ πάντοτε δύσκολος διὰ τοῦτο, καὶ πρέπει αὕτη μὲν νὰ γείνη ὡς τάχιστα, ἡ δὲ πληγὴ νὰ κλεισθῇ. Ἄν δ' ἐγεννήθη φλεγμονὴ μεγάλη, τὸ μόνον βοήθημα πρὸς ἐλάττωσιν τῶν συμπτωμάτων αὐτῆς εἶναι ἴσως ἡ ἀπόπρισις τοῦ ἐξέχοντος πέρατος τοῦ ὄστου· καὶ ὅταν ἐγεινῆ ῥῆξις τῆς ἀρτηρίας καὶ τοῦ μεσαίου βραχιονίου νεύρου, πρέπει πρὸ τῆς ἐμβολῆς ν' ἀπολινώσωμεν τὴν ἀρτηρίαν. Ἄλλ' εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἴσως ὁ πιθανὸς κίνδυνος τῆς γαγγραινῆς ἀπαιτεῖ τὸν ἀκρωτηριασμόν τῆς χειρός.

§. 213.

Ἡ δὲ ἐμβολὴ τῶν ἐπὶ τὰ πλάγια ἐξάρθρωμάτων γίνεται κατὰ τὸν ἤδη ῥηθέντα τρόπον, μόνη δὲ ἡ πίεσις τῶν ἄκρων τοῦ ἄρθρου δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν γίνεται ἐναντίως τῆς ἐκπτώσεως. Ὁ Κώπηρος καὶ εἰς τὰς ἐπὶ τὰ πλάγια ἐξάρθρωσεις ἐνεργεῖ τὴν τάσιν αὐτῶν διὰ τοῦ γόνατος ὡς ἀνωτέρω εἴρηται· καὶ συνατῆ ὅμως τάσις τοῦ βραχίονος ἀρκεῖ πρὸς τεῦτο. Τὰ φλεγμονώδη συμπτώματα τῶν ἐπὶ τὰ πλάγια ἐξάρθρωσεων εἰσὶ πάντοτε μείζονα ἢ τὰ τῶν ἐπὶ τὰ ὀπίσω, ἐξ οὗ καὶ σφοδρὰ ἀφλέγμαντος ἀγωγὴ εἶναι ἀναγκασιότερα πρὸς ταύτας.

§. 214.

Ὅταν δὲ ἐγεννήθῃ φλεγμονὴ μεγάλη εἰς τὰς ἐξάρθρωσεις τοῦ ἀγκῶνος, πρέπει πρῶτον νὰ κατευνάσωμεν αὐτὴν καὶ ἔπειτα νὰ ἐμβάλωμεν τὸ ἐξάρθρημα, καίτοι τοῦτο, μὴ ἐμβληθὲν ἐγκαίρως, δὲν ἐμβάλλεται μετέπειτα. Πρὶν δ' ἐπιχειρήσωμεν τὴν ἐμβολὴν πεπαλαιωμένου τινος ἐξάρθρωματος, πρέπει ἡμέρας τινὰς πρότερον νὰ κινήσωμεν κατ' ἐπανάληψιν τὸν πῆχυν καὶ ἔπειτα νὰ ἐνεργήσωμεν τὴν ἐμβολὴν. Ἐὰν ὅμως αὕτη δὲν ἐπιτύχῃ, ἐπανειλημμένως δοκιμασθεῖσα, πρέπει νὰ παραιτῶμεν αὐτὴν, καὶ νὰ μὴ μεταχειρίζομεθα βίαν μεγάλην, ἐπειδὴ πάντοτε γίνεται φλεγμονὴ μεγάλη.

§. 215.

Ἡ ἐπὶ τὰ ὀπίσω ἐξάρθρωσις τοῦ προπηχίου εἶναι συχνοτάτη, καὶ γί-

νεται συνεχέστερον εἰς τὰ παιδία ἢ εἰς τοὺς ἠϋζημένους. Εἰς τὰ παιδία αὕτη δὲν γίνεται ἐκ μιᾶς πάντοτε, ἀλλὰ πρῶτον γίνεται, διὰ τὴν συνθηθεῖαν νὰ φέρωμεν τὰ παιδία διὰ τῆς χειρὸς, χαύνωσις τῆς διαρθρώσεως τοῦ παραπηχίου, ἣτις μαρτυρεῖται πολλάκις καιρὸν πολὺν ἐκ μεγαλειτέρας παρὰ τὸ σύνθητες ἐξοχῆς τοῦ ἀρθρώδους ἄκρου τοῦ παραπηχίου καὶ ἐξ ὀδυνῆρας ὀγκώσεως τῆς συναρθρώσεως αὐτοῦ, καὶ ἐξαρθροῦται τοῦτο ἐπὶ τὰ ὀπίσω ἐὰν ἡ βία διαρκέσῃ. Εἰς τὴν στιγμὴν τῆς ἐξαρθρώσεως ὁ ἄρθρωστος αἰσθάνεται σφοδρὰν ὀδύνην, ὁ πῆχυς κάμπτεται, ἡ δὲ χεὶρ πρηνίζεται· ὁ δὲ ὑπτιασμὸς αὐτῆς εἶναι ἀδύνατος καὶ ὀδυνῆρός. Ἡ ἄκρα χεὶρ καὶ οἱ δάκτυλοι συγκάμπτονται μετρίως, καὶ τὸ ἄνω ἀρθρώδες ἄκρον τοῦ παραπηχίου ἐξέχει.

§. 216.

Ἡ ἐπὶ τὰ πρόσω ἐξάρθρωσις τοῦ ἄνω ἄκρου τοῦ παραπηχίου γίνεται διὰ βίαιον ὑπτιασμὸν τῆς χειρὸς, ὁ πῆχυς κάμπτεται μὲν ὀλίγον, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ συγκαμφθῇ ὀρθογωνίως πρὸς τὸν βραχίονα· καὶ ἂν αἰφνιδίως συγκάμφωμεν τὸν πῆχυν πρὸς τὸν βραχίονα, ἡ κεφαλὴ τοῦ παραπηχίου προστυποῦται εἰς τὸ ἐμπρόσθιον μέρος τοῦ ὀστού τοῦ βραχίονος καὶ ἐμποδίζει εὐθὺς τὴν κάμψιν. Ἡ χεὶρ εἶναι ἡμιπρηνῆς καὶ οὔτε νὰ πρηνίσωμεν δυνάμεθα, οὔτε νὰ ὑπτιάσωμεν αὐτὴν ἐντελῶς. Δυνάμεθα δὲ νὰ αἰσθανθῶμεν τὴν κεφαλὴν τοῦ παραπηχίου, ἐὰν κινήσωμεν αὐτὴν τροχοειδῶς. Ἡ αἰσθησις αὕτη τῆς κεφαλῆς τοῦ παραπηχίου καὶ ὁ παρεμποδισμὸς τῆς κάμψεως τοῦ πῆχους εἰσι τὰ βέβαια σημεῖα τῆς ἐξαρθρώσεως ταύτης.

Ὁ Βοῦερος ἀμφιβάλλει, ἂν δύναται νὰ γείνη ἐξάρθρωσις τοῦ παραπηχίου ἐπὶ τὰ πρόσω χωρὶς νὰ γείνη καὶ κάταγμα συγχρόνως, ἐπειδὴ ὁ ὑπτιασμὸς τῆς χειρὸς, ὅστις ἀπαιτεῖται πρὸς τὴν ἐπὶ τὰ πρόσω ἐξάρθρωσιν τοῦ παραπηχίου, ἐμποδίζεται ὑπὸ τῆς μικρᾶς ἀρθρώδους κεφαλῆς τοῦ ὀστού τοῦ βραχίονος, ἣτις πιέζει ἰσχυρῶς τὴν κεφαλὴν τοῦ παραπηχίου. Ἄλλ' ἡ δόξα αὕτη ἀναιρεῖται ὑπὸ πείρας ἰδίας τε καὶ ξένης. Ὁ Κώπηρος παρετήρησεν ἐξάκις τὴν ἐπὶ τὰ πρόσω ἐξάρθρωσιν τοῦ παραπηχίου, καὶ ἐγὼ δις, καὶ ἅπαξ εἰς νεκρὸν ὡς πεπαλαιωμένην ἐξάρθρωσιν. Τὸ παραπηχίον χωρίζεται ἀπὸ τῆς μετὰ τοῦ προπηχίου κατὰ τὴν κορνοειδῆ ἀπόφυσιν συναρθρώσεως, καὶ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ φέρεται εἰς τὸ ἐπὶ τὸν ἔξω κόνδυλον κοίλωμα τοῦ ὀστού τοῦ βραχίονος καὶ ἐπὶ τῆς κορνοειδοῦς ἀποφύσεως. Εἰς τὴν ἐξέτασιν εὐρήθη μὲν ἡ κεφαλὴ τοῦ παραπηχίου ὑπεράνω τοῦ κόνδουλου τοῦ ὀστού τοῦ βραχίονος, τὸ δὲ προπηχίον εἰς τὴν οἰκίαν θέσιν. Ὁ κρικοειδῆς σύνδεσμος τοῦ παραπηχίου, ἡ ἐπικαρσία χορδῆ, τὸ πρόσθιον μέρος τοῦ θυλακοειδοῦς συνδέσμου ἔξ ὁ μεσόστεος σύνδεσμος κατὰ μέρος διεβρωγότα, καὶ ἡ ῥῆξις τοῦ μεσοστέου συνδέσμου συγχωρεῖ τὴν ἐκτροπὴν τῶν δύο ὀστέων ἀπ' ἀλλήλων.

Ὁ Ρουίερος (Rouyer, Journal général de Médecine april. 1818) ὁ Οὐίλλώμητς (Villaume. v. Frorieps Notizen. Maerz 1828. N° 429) καὶ ὁ Γέρδους (Archives générales de Médecine, 1834. Mars) παρετήρησαν ὡσαύτως τὴν ἐπὶ τὰ πρόσω ἐξάρ-

θηρσιν τοῦ ἄνω ἄκρου τοῦ παραπηχίου. Ὁ δὲ Βρ. Κώππρος παρετήρησεν τοῦτο ἄπαξ μὲν μετὰ κατάγματος τοῦ ἔσω κονδύλου τοῦ ὀστού τοῦ βραχίονος, ἄπαξ δὲ μετὰ κατάγματος τοῦ παραπηχίου ὅσον ἐνὸς ἢ ἡμίσεως δακτύλου μακρὰν τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ.

Ἐξάρθρωσιν δὲ συγχρόνως γενομένην τοῦ μὲν παραπηχίου ἐπὶ τὰ πρόσω, τοῦ δὲ προπηχίου ἐπὶ τὰ ὀπίσω, παρετήρησεν ὁ Βιλλέυς (Bulley Provinc. med. and surgical Journal. 1841) καὶ ὁ Οὐγγολος (Vignolo Revue médicale. 1841).

Ἐξάρθρωσιν δὲ τοῦ παραπηχίου ἐκ γενετῆς, ἐν ἣ ἢ ἐκπτώσις ἦτον ἐπὶ τὰ πλάγια καὶ ἄνω ὑπὲρ τὸν ἔξω κόνδυλον τοῦ ὀστού τοῦ βραχίονος, παρετήρησεν ὁ Ἀδάμιος (Adams Dublin Journal of medical science. 1840. Vol. XVII. pag. 504).

§. 217.

Τὰ ἐξarthρήματα ταῦτα τοῦ παραπηχίου ἐμβάλλοντ' εὐκόλως. Τῇ μὲν τῶν χειρῶν ἐκτείνομεν τὸν πήχυν, τῇ δὲ πιέζομεν τὴν ἐκπεσοῦσαν κεφαλήν τοῦ παραπηχίου εἰς τὴν οἰκείαν χώραν, καὶ ὑπτιάζομεν τὸν πήχυν, ὅταν ἢ ἐξάρθρωσις ἦ ἐπὶ τὰ ὀπίσω, πρηνίζομεν δὲ, ὅταν ἦ ἐπὶ τὰ πρόσω, καὶ τηροῦμεν αὐτὸν εἰς τὸ σχῆμα τοῦτο, ἀφ' οὗ περιβάλλομεν τὸ ἄρθρον μὲ σπλῆνας καὶ μὲ περιβολὰς τινὰς τοῦ ἐπίδεσμου, καὶ προσαρμόσωμεν νάρθηκα εἰς τὴν ἐμπρόσθιον ἢ εἰς τὴν ὀπίσθιον αὐτοῦ πλευράν. Μετὰ εἴκοσι δὲ ἢ εἴκοσι καὶ πέντε ἡμέρας ἀφαιροῦμεν τὸν ἐπίδεσμον καὶ συγχωροῦμεν τὰς πεφυλαγμένως γινομένης κινήσεις τῆς χειρὸς.

Κατὰ τὸν Α. Κώππρον ἡ ἐμβολὴ τῆς ἐπὶ τὰ πρόσω ἐξarthρώσεως τοῦ παραπηχίου ἀπαιτεῖ πολλάκις βίαν μεγάλην· ἀναφέρει δὲ οὗτος καὶ περιπτώσεις, ἐν αἷς ἡ ἐμβολὴ ἦτον ἀδύνατος· δοξάζει ὅμως κατὰ τὰς γενομένας παρ' αὐτοῦ δοκιμασίας εἰς νεκροῦς, ὅτι ὠφελιμοτάτη εἶναι ἡ κατὰ τὴν ἄκραν χεῖρα γινομένη τάσις, ὅταν αὕτη ἐνεργῇ μόνον εἰς τὸ παραπήχιον. Κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον ἐνήργησα καὶ ἐγὼ τὴν ἐμβολὴν εὐκόλως.

Ὅταν τὰ ἐν τῷ 215 §. μνημονευθέντα σημεῖα ἐνδείξωσι τὴν χαύνωσιν τῆς συνarthρώσεως τοῦ παραπηχίου, πρέπει ν' ἀποφύγομεν πᾶσαν δλκὴν καὶ κίνησιν τῆς χειρὸς, νὰ στηρίξωμεν αὐτὴν εἰς ἡμικαμπτον σχῆμα, καὶ ν' ἀφαιρέσωμεν τὴν χαύνωσιν τῶν συνδέσμων, μεταχειριζόμενοι οἰκεία ἐπιθέματα καὶ ἀνατρίψεις.

Η'.

Περὶ τῆς ἐξarthρώσεως τῶν ὀστῶν τοῦ καρποῦ.

§. 218.

Εἰς τὴν κατὰ τὸν καρπὸν διάρθρωσιν γίνεται τριπλῆ ἐξάρθρωσις· καὶ 1) ἀμφοτέρων τῶν ὀστῶν τοῦ πήχεως· 2) τοῦ παραπηχίου· καὶ 3) τοῦ προπηχίου μόνου.

§. 219.

Ἡ ἄκρα χεῖρ ἐξarthροῦται ἀπὸ τῆς κατὰ τὸν καρπὸν μετὰ τῶν ὀστῶν τοῦ πήχεως διάρθρωσεως ἐπὶ τὰ πρόσω, ἐπὶ τὰ ὀπίσω, ἐπὶ τὰ ἔσω καὶ ἐπὶ τὰ ἔξω· καὶ αἱ μὲν δύο πρῶται ἐξarthρώσεις εἰσι μᾶλλον ἢ ἦτον

τέλειαι, αἱ δὲ δύο δεύτεραι ἀτελεῖς μόνον. Ὅταν ἡ ἔκπτωσις γένη ἐπὶ τὰ πρόσω, ἡ χεὶρ κάμπτεται πολὺ πρὸς τὰ ὀπίσω, καὶ κατὰ τὴν ἔνδον πλευρὰν τοῦ καρποῦ γίνεται προβολὴ μεγάλη, οἱ δάκτυλοι καὶ ὁ πῆχυς κάμπτονται. Ὅταν δὲ ἡ ἔκπτωσις ᾗ ἐπὶ τὰ ὀπίσω, γίνεται τὸ ἐναντίον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ εἶναι κατὰ τὸν Κώπηρον καὶ κάταγμα τοῦ παραπηχίου συγχρόνως· καὶ ὅταν ἡ ἔκπτωσις ᾗ ἐπὶ τὰ πλάγια, γίνεται διαστροφή τῆς χειρὸς, ἀπαγωγὴ ἢ ἐπαγωγὴ αὐτῆς καὶ προβολὴ κατὰ τὴν πλευρὰν τοῦ προπηχίου ἢ τοῦ παραπηχίου.

Τὰς ἔκπαλαι πιστευομένας ἐξαρθρώσεις τῆς κατὰ τὸν καρπὸν διαρθρώσεως τῆς χειρὸς ἐδίστασε νὰ πιστεύσῃ ὁ Δυσιτέρενος, ὅστις ἀναιρῶν τὴν ὑπαρξίν καὶ σχεδὸν τὸ δυνατόν τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν, ἀπέφηνεν, ὅτι αἱ τοιαῦται νομιζόμεναι ἐξαρθρώσεις ἦσαν κατάγματα τοῦ κάτω ἄκρου τοῦ παραπηχίου. Τὴν γνώμην ταύτην ἐπίστευσαν σχεδὸν οἱ πάντες, ἃ ἠθέλησαν νὰ ἐπικυρώσωσιν αὐτὴν ἐπικρίνοντας αὐστηρῶς ὡς εἶχαμεν παρατηρήσεις τῶν τοιοῦτων ἐξαρθρώσεων ἐναντίον τῆς γνώμης τοῦ Πετίτου, τοῦ Δεσώλου, τοῦ Βουέρου καὶ ἄλλων. Ὅλιγαι δὲ μόνον παρατηρήσεις ἐδείκνυον ἀμφίβολον τὴν Δυσιτέρενον ταύτην διδασκαλίαν. Ἄλλ' ὁ Βοιλλεμίερος (Voillemier) ἀπέδειξε τὴν ὑπαρξίν τῶν τοιοῦτων ἐξαρθρώσεων, ἐξετάσας ἀκριβέστατα τελείαν ἔκπτωσιν τοῦ μὲν καρποῦ ἐπὶ τὰ ὀπίσω, τῶν δὲ ὀστέων τῆς ὠλένης ἐπὶ τὸ πρόσω, καὶ ὡς σημεῖα διαγνωστικὰ αὐτῶν τῶν ἐξαρθρώσεων καὶ τοῦ κατάγματος τοῦ κάτω ἄκρου τοῦ παραπηχίου, λέγει τὰ ἀκόλουθα. Εἰς τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος κάταγμα ἢ κάμψις γίνεται πηλοσίου τῆς διαρθρώσεως ἐπὶ τὴν ἔξω πλευρὰν τῆς ὠλένης, ἐν ᾧ εἰς τὴν ἐξάρθρωσιν δὲν γίνεται τοῦτο· ἡ ἄκρα χεὶρ ἀπάγεται εἰς τὸ κάταγμα, ἐνᾶ εἰς τὴν ἐξάρθρωσιν τρέπεται ἡ ὅλη χεὶρ πρὸς τὴν ἔξω πλευρὰν τῆς ὠλένης· εἰς τὸ κάταγμα γίνεται ἐξόγκωσις εἰς τὴν πρόσθιον καὶ κάτω πλευρὰν τῆς ὠλένης, ἐνᾧ εἰς τὴν ἐξάρθρωσιν δὲν γίνεται τοῦτο· εἰς τὸ κάταγμα γίνεται μικρὰ προβολὴ τῶν ἄκρων τοῦ κατάγματος ἐπὶ τὰ πρόσω καὶ ὀπίσω, ἐνᾧ εἰς τὴν ἐξάρθρωσιν γίνεται προβολὴ ὅσον ἐπτά ἢ ὀκτὼ γραμμῶν ἐπὶ τὰ ὀπίσω μὲν διὰ τῶν ὀστέων τοῦ καρποῦ, ἐπὶ τὰ πρόσω δὲ διὰ τῶν ὀστέων τῆς ὠλένης. Εἰς τὸ κάταγμα γίνεται μεγαλιότερον τὸ πλάτος τῆς ἐπιφανείας τῶν ὀστέων τοῦ καρποῦ καὶ τοῦ μετακαρπίου, ἐνᾧ εἰς τὴν ἐξάρθρωσιν μένει τὸ φυσικὸν πλάτος. Εἰς τὸ κάταγμα εὐρίσκεται τὸ παραπηχίον βραχύτερον, ἐνᾧ εἰς τὴν ἐξάρθρωσιν ἔχει τὸ μήκος τοῦ τῆς ἀπαθοῦς ὠλένης. Ἡ στυλοειδὴς ἀπόφυσις τοῦ παραπηχίου εἰς τὸ κάταγμα εὐρίσκεται εἰς τὸν οἰκίον τόπον τοῦ καρποῦ, ἐνᾧ εἰς τὴν ἐξάρθρωσιν ἐκπίπτει ἐπὶ τὴν ἔνδον πλευρὰν τοῦ καρποῦ πρὸς τὰ ἔνδον τοῦ σκαφοειδοῦς ὀστοῦ, ἢ δὲ στυλοειδὴς ἀπόφυσις τοῦ προπηχίου εὐρίσκεται εἰς τὸ κάταγμα ἐπὶ τῆς βάχεως τῆς ὠλένης, ἐνᾧ εἰς τὴν ἐξάρθρωσιν ἐπὶ τὰ πρόσω ἐξέχουσα· εἰς τὸ κάταγμα καταθιβάσεται αὕτη ὅσον καὶ ἡ στυλοειδὴς ἀπόφυσις τοῦ παραπηχίου ἢ πλειότερον αὐτῆς, ἐνᾧ εἰς τὴν ἐξάρθρωσιν ἀμφότεραι αἱ στυλοειδεῖς ἀποφύσεις ἴστανται ἴσαι πρὸς ἀλλήλας· ἡ ἄκρα χεὶρ, εἰς τὸ κάταγμα ἀνακάμπτεται μὲν συνήθως ἀλλ' οὐχὶ πάντοτε, ἐνᾧ εἰς τὴν ἐξάρθρωσιν γίνεται τοῦτο συνήθως.

§. 220.

Γίνεται δὲ ἡ κατὰ τὸν καρπὸν ἐξάρθρωσις τῆς χειρὸς πάντοτε διὰ βίαιαν κάμψιν αὐτῆς κατὰ ταύτην ἢ κατ' ἐκείνην τὴν ἀπεύθυνσιν, ἐξ οὗ γίνεται καὶ ῥῆξις πάντοτε τῶν συνδέσμων μεγάλη, περισπασμὸς καὶ τάσις

μεγάλη τῶν τενόντων καθ' ὃ μέρος ἔγεινεν ἢ ἔκπτωσις. Σπανίως δὲ, ἐκτὸς τῶν συνδέσμων, διαβήγγυνται καὶ ἄλλα μόρια.

§. 221.

Ἡ ἐμβολὴ τῆς ἐξαρθρωθείσης χειρὸς εἶν' εὐκόλος. Πρὸς τοῦτο δὲ ἀρκεῖ τὰσις τῆς ἄκρας χειρὸς καὶ πίεσις τῶν ἐκπεσόντων ὀστέων τοῦ καρποῦ κατὰ τὴν ἐναντίαν τῆς ἐκπτώσεως εὐθυνσιν. Μετὰ τὴν γενομένην δ' ἐμβολὴν περιβάλλεται ὁ καρπὸς μὲ διαβρόχους σπλήνας, οὓς στηρίζομεν μὲ περιβολὰς ἐπιδέσμου. Καὶ ὅταν τὸ εὐθετηθὲν ἐπιβρέπη καὶ εἰς ἐκ δευτέρου ἐξάρθρησιν, ὅπερ ἀκολουθεῖ εἰς τὴν ἐπὶ τὰ πρόσω καὶ εἰς τὴν ἐπὶ τὰ ὀπίσω ἐξάρθρησιν, προσαρμόζομεν ναρθήκιον κατὰ τὴν ῥάχιν ἢ κατὰ τὴν παλάμην τῆς χειρὸς καὶ προσεπιδέομεν αὐτὸ μὲ περιβολὰς ἐπιδέσμου. Πάντοτε δὲ γενῶνται μεγάλαι φλεγμοναί, αἵτινες ἀπαιτοῦσι ψυχρὰ ἐπιβρέγματα καὶ τὴν οἰκείαν ἀφλέγμαντον ἀγωγὴν. Μετὰ ταῦτα δὲ πρὸς ἄρσιν τοῦ ὄγκου τῆς χειρὸς, ὅστις πολλάκις ἀπομένει πολὺν καιρὸν, μεταχειρίζομεθα ἀρωματικὰ ἐπιθέματα, οἰκοπνευματώδεις ἀνατρίψεις κτλ.

§. 222.

Τὸ παραπήχιον, ὅταν ἐξαρθρωθῇ μόνον, γίνεται δὲ τοῦτο σπανίως, ἐκπίπτει εἰς τὸ ἐμπρόσθιον μέρος τοῦ καρποῦ καὶ προστυποῦται εἰς τὸ σκαφοειδὲς καὶ μείζον πολύγωνον ὄστουν καὶ ἡ μὲν ἐξω πλευρὰ τῆς χειρὸς στρέφεται πρὸς τὰ ὀπίσω, ἢ δὲ ἐνθὸν πρὸς τὰ πρόσω καὶ τὸ κάτω ἄκρον τοῦ παραπήχιου ἀπεργάζεται, κατὰ τὸ ἐμπρόσθιον μέρος τοῦ καρποῦ ἐξοχήν ἢ δὲ στυλοειδῆς αὐτοῦ ἀπόφυσις δὲν ἀντικρύζει πλέον εἰς τὸ μείζον πολύγωνον ὄστουν τοῦ καρποῦ. Αἰτία τῆς ἐξαρθρώσεως ταύτης εἶναι πτώσις ἐπὶ τῆς χειρὸς πρὸς τὰ ὀπίσω συγκεκαμμένης οὔσης· θεραπεία δὲ ἢ τῆς ἐξαρθρώσεως ἀμφοτέρων τῶν ὀστέων.

§. 223.

Ὅταν δὲ ἐξαρθρωθῇ τὸ προπήχιον μόνον, ὅπερ εἶναι ἔτι σπανιώτερον, καὶ ἐνῶ γίνεται ῥῆξις τοῦ θυλακοειδοῦς ὑμένος, ἐκτρέπεται τὸ ὄστουν πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ ἀπεργάζεται κατὰ τὴν ῥάχιν τοῦ καρποῦ ἐξοχήν καὶ ἂν τὸ ἐξέχον τοῦτο ὄστουν θλιβόμενον ἐμβάλητ' εὐκόλως εἰς τὸν οἰκείον τόπον, ἢ δυσμορφία γίνεται καὶ πάλιν, ἅμα παύση ἢ πίεσις. Διαγνωστικὰ σημεῖα εἰσὶν ἡ ῥηθείσα ἐξοχή τοῦ προπήχιου καὶ ἡ ἔκκλισις τῆς στυλοειδοῦς ἀπόφυσεως ἀπὸ τῆς γραμμῆς τοῦ μετακαρπίου ὄστου τοῦ ὠτίτου. Τὸ ἐξέχον ὄστουν πιεζόμενον ἐμβάλλεται εἰς τὸν οἰκείον τόπον, τηροῦμεν δ' αὐτὸ ἐνταῦθα προσαρμόζοντες ναρθήκια καὶ εἰς τὰς δύο πλευρὰς τοῦ πήχεως καὶ ἐπιβάλλοντες σπλήνα εἰς τὸ κάτω ἄκρον τοῦ προπήχιου.

θ'.

Περὶ τῆς ἐξαρθρώσεως τῶν καθ' ἕκαστα
ὀστέων τῆς χειρός.

§. 224.

Μόνον τὸ κεφαλῶτὸν ὀστοῦν δύναται νὰ ἐξαρθρωθῇ ἀπὸ τῆς μετὰ τοῦ σκαφοειδοῦς καὶ μνησοειδοῦς ὀστοῦ συναρθρώσεως δι' ἰσχυρὰν κάμψιν τῆς χειρός ἐπὶ τῆς βάχεως αὐτῆς· ἐκ τούτου δὲ γίνεται ὄγκος περιφερῆς εἰς τὸν τόπον τοῦ κεφαλῶτου, ὅστις συμπίπτει μὲν ἐπιθλιβόμενος, ἀνεγείρεται δὲ καὶ πάλιν παυομένης τῆς ἐπιθλίψεως. Ἡ ἐμβολὴ γίνετ' εὐκόλως διὰ πίεσεως ἐπὶ τῆς προεχούσης κεφαλῆς τοῦ κεφαλῶτου ὀστοῦ· ὅθεν ὀφείλομεν νὰ τηρῶμεν τὴν χεῖρα ἐπὶ καιρὸν τινα ἐκτεταμένην μετὰ τὴν ἐμβολήν, ἐπιβάλλοντες αὐτὴν εἰς ξύλινον πέταλον, ἐπιπιέζοντες τὸν πεπονθότα τόπον διὰ σπληνίου καὶ ναρθηκίου, καὶ στηρίζοντες ταῦτα διὰ κυκλοτεροῦς ἐπιδέσμου. Ἐὰν δὲ ἀπομείνῃ μικρὰ ἐξοχὴ, αὕτη οὐδέλως ἐνοχλεῖ.

Τὸ κεφαλῶτὸν καὶ ἀγκιστρῶτὸν ὀστοῦν διὰ χαύνωσιν τῶν συνδέσμων, ἐξίστανται μικρὸν ἐνίοτε ἀπὸ τῆς οἰκείας χώρας, ὥστε γίνεται ἐξοχὴ κατὰ τὴν βάχιν τοῦ καρποῦ, ἢ δὲ χεὶρ κάμπτεται, ὥστε δὲν δυνάμεθα νὰ μεταχειρισθῶμεν αὐτήν, ἐὰν δὲ στηρίξωμεν τὴν κατὰ τὸν καρπὸν ἄρθρωσιν, καὶ πρὸς στηριγμὸν ἐξαρκοῦσι ταινίαι κολλητικοῦ ἐμπλάστρου καὶ ἐπίδεσμος εἰς τὸν καρπὸν ἐπιβαλλόμενα· ἐπιβροχαι καταβράκτου ὕδατος, ἀνατριψίς πιπτηκῶν ἀλοιφῶν κτλ. κρατῶν οὐσι τὰ χαῦνα μέρη.

§. 225.

Τῶν μετακαρπίων ὀστέων μόνον τὸ τοῦ ἀντίχειρος ἐξαρθροῦται ἀπὸ τῆς συναρθρώσεως αὐτοῦ μετὰ τοῦ μείζονος πολυγόνου διὰ κάμψιν σφοδράν. Τὸ μετακάρπιον τοῦτο ἐκπίπτει ἐπὶ τὰ ἄνω ἀπεργάζεται προβολὴν μικρὰν κατὰ τὸ μέρος τῆς ἐκπτώσεως, καὶ ὁ ἀντίχειρ στρέφεται πρὸς τὴν παλάμην, καὶ δὲν δύναται νὰ ἐκταθῇ. Πρὸς εὐθέτησιν αὐτοῦ γίνεται τάσις καὶ ἀντίτασις εἰς τὸν ἀντίχειρα καὶ καρπὸν, καὶ πρόωσις τοῦ ἐκπεσόντος μέρους εἰς τὴν οἰκείαν χώραν. Ὅπως δὲ τηρήσωμεν αὐτὸ εἰς τὸν οἰκείον τόπον, περιβάλλομεν τὸν ἀντίχειρα μὲ σπληνας καὶ ἐπίδεσμον κυκλοτερῆ, καὶ προσαρμύζομεν κατὰ τὴν ὀπίσθιον αὐτοῦ πλευρὰν λεπτὸν ναρθηκίον. Ἄν δὲ παραγνωρισθῇ ἢ ἐξάρθρωσις αὕτη, ἀκολουθεῖ δὲ τοῦτο ὅταν ἐπιγείνῃ ὄγκος κατὰ τὸν πεπονθότα τόπον, παύουσι διὰ παντός αἱ κινήσεις τοῦ ἀντίχειρος.

§. 226.

Αἱ δὲ φάλαγγες τῶν δακτύλων δύναται νὰ ἐξαρθρωθῶσιν ἐπὶ τὰ πρόσω καὶ ὀπίσω, ὅταν καμφθῶσιν ἰσχυρῶς ἐπὶ τὰ πρόσω καὶ ὀπίσω. Καὶ ὅταν μὲν ἢ ἐκπτώσις γείνῃ ἐπὶ τὰ πρόσω, ἢ μὲν παθοῦσα φάλαγξ εἶναι πρὸς τὰ ὀπίσω ἐστραμμένη, ὁ δὲ λοιπὸς δάκτυλος συγκεκαμμένος καὶ ἢ

γενομένη ὑπὸ τῆς ἐκπεσούσης κεφαλῆς προβολῇ φαίνεται εἰς τὴν παλάμην. Ὅταν δὲ ἡ ἔκπτωσις γείνη ἐπὶ τὰ ὀπίσω, γίνεται τὸ ἐναντίον. Τὰ ἐξαρθρώματα ταῦτα, ἀμεληθέντα καὶ μὴ εὐθὺς ἐμβαλλόμενα, δὲν ἐμβάλλονται μετ' ὀλίγον πλέον, καὶ ἡ ἐμβολὴ αὐτῶν ζητεῖ πολλακίς μεγάλην βίαν, ἐπειδὴ τὰ χεῖλη τῶν ἀρθρωδῶν ἐπιφανειῶν ἐπερείδονται πρὸς ἀλληλα, καὶ πρέπει ν' ἀπαχθῶσιν ἀπ' ἀλλήλων. Ὁ ἀντίχειρ, ἐξαρθρωθεὶς ἀπὸ τῆς μετὰ τοῦ μετακαρπίου συναρθρώσεως ἐπὶ τὰ ἄνω, ἴσταται σχεδὸν ὀρθογωνίως ἐπὶ τοῦ μετακαρπίου, συγκεκάμμενον ἔχων τὸ πρόσω αὐτοῦ μέρος· ἡ δὲ ἀρθρώδης κεφαλὴ τοῦ μετακαρπίου ἀπεργάζεται ὑπὸ τὸ δέρμα πρὸς τὴν παλαμιαίαν ἐπιφάνειαν μεγάλην προβολήν.

Διὸ πολλακίς ἀναγκαζόμεθα νὰ μεταχειρισθῶμεν μεγάλην βίαν, ἐνεργῶμεν δὲ τοῦτο περιβάλλοντες ἀγκύλην ἐπιδέσμου περὶ τὴν φάλαγγα. Ἐὰν δὲ ἐπὶ ἐπιποκῇ τοῦ ἐξαρθρώματος ἐξωσθῇ διὰ τῶν ἀπαλῶν μορίων ἡ ἀρθρώδης ἐπιφάνεια καὶ δὲν ἐμβάληται, δεῖον νὰ διεκπρίσωμεν πρῶτον τὸ ἐξωσθὲν καὶ νὰ ἐμβάλωμεν ἔπειτ' αὐτὸ, ὅπερ ἄπαξ ἐνήργησα ἐπιτυχῶς ἐπὶ ἐπιπεπλεγμένη ἐξαρθρῶσει τῆς πρώτης φάλαγγος τοῦ ἀντίχειρος.

Ἡ ἐξάρθρωσις τοῦ ἀντίχειρος ἀπὸ τῆς μετὰ τοῦ μετακαρπίου συναρθρώσεως γίνεται συχνότατα καὶ παρέχει πολλακίς πρὸς τὴν ἐμβολὴν αὐτοῦ τὰς μέγιστας δυσκολίας. Κατὰ τὴν Ῥόσηρον (Die Verrenkungen des daumens von seinem Mittelhandknochen, in Archiv fuer physiologische Heilkunde. 1843. Heft 2) τὰς διαφόρους περὶ τῆς ἐξαρθρώσεως ταύτης γνώμας πρὸς τὰ περιγεγόμενα τῶν ἑαυτοῦ ἰζετάσεων παραβαλόντα, ἡ περὶ τῆς ἐξάρθρωσεως γίνεται πάντοτε ἀπ' εὐθείας καὶ καθ' ἣν πλευρὰν κατευθύνεται ἡ ἐξῶθεν βία. Ἐὰν γείνη πτωσίς καταγῆς, ἐκτεταμένου ὄντος τοῦ ἀντίχειρος, ἡ ἐξάρθρωσις γίνεται πρὸς τὴν βάχιν καὶ οὐχὶ πρὸς τὴν παλάμην τῆς χειρός· ὁ ἀντίχειρ τίθεται εἰς ὑπερβάλλουσαν ἔκτασιν ἢ εἰς κάμψιν πρὸς τὴν βάχιν τῆς χειρός, σχηματίζει δὲ σχεδὸν ὀρθὴν γωνίαν πρὸς τὸ μετακάρπιον αὐτοῦ ὁστοῦ· τοῦτο δὲ ἀπεργάζεται πρὸς τὴν παλάμην τῆς χειρός ἐπίσημον προβολήν, ἣν πολλακίς ὑπέλαβον ὡς τὴν ἐκπεσοῦσαν κεφαλὴν τῆς φάλαγγος, ὡς ἀνέφερον ἤδη τοῦτο ὁ Φίγκης (Finke, Caspers Wochenschrift. 1838. N° 18). Ἔστι μοι προπαρασκευάσιμα πεπαλαιωμένης ἐξαρθρώσεως τοῦ ἀντίχειρος ἐπὶ τὰ ἄνω, ἐνῶ ἀμφοτέρω τὰ ἐξαρθρωθέντα ὁστά ἴστανται ἀπαραλλάκτως ὡς ἡδὴ εἴρηται· ἡ δὲ δυσκολία τῆς ἐμβολῆς εἶναι πολλακίς τόσῃ μεγάλη, ὥστε ὁ Δεσῶλτος καὶ Δυκνίτρενος παρήνευσαν τὴν ἀπογύμνωσιν τοῦ πεπαλαιωμένου ὁστοῦ καὶ τὴν διατομὴν τῶν κωλυόντων τενόντων καὶ συνδέσμων, ὁ δὲ Εὐάνσιος (Evans) καὶ Οὐϊδάλης τὴν διεκπρίσιν τῆς ὑπερεχούσης ἀρθρώδους κεφαλῆς. Ἐμπόδιον δὲ τῆς ἐμβολῆς ἐνομίσθη συνήθως ἡ πρὸς ἀλληλα ἀντίρρσις τῶν χειλῶν τῶν ἀρθρωδῶν ἐπιφανειῶν. Ὁ δὲ Α. Κῶππρος ἐνόμισε πρὸς τοῦτο τὴν παρέμπτωσιν τῶν σηαμοειδῶν ὁστῶν· ὁ δὲ Δίσφρηγκος καὶ Δυκνίτρενος τὴν παράδοξον παράθεσιν τοῦ τένοντος τοῦ μεγάλου καμπτήρος, ὅστις ἐκπίπτων ἐπὶ τὰ ὀπίσω καὶ κάτω, διήκει ἀνὰ μέσον τοῦ ὁστοῦ τῆς φάλαγγος καὶ τῆς ἀρθρώδους κεφαλῆς τοῦ μετακαρπίου. Ὁ δὲ Εὐὺς τοὺς πλαγίους συνδέσμους, ὧν ἀναμέσον ἡ κεφαλὴ τοῦ μετακαρπίου διὰ τὸ σφηνοειδὲς αὐτῆς σχῆμα δύναται νὰ ἐκπέσῃ εὐκολώτερον ἢ ν' ἀναδράμῃ· ὁ δὲ Μαλγαλιγνης καὶ Οὐϊδάλης τεκμαίρονται ἀπὸ τῶν γενομένων ἐν τοῖς νεκροῖς παρ' αὐτῶν ἰζετάσεων, ὅτι τὸ ἐμπόδιον συνίσταται εἰς σφῆνω-

ειν τῆς κεφαλῆς τοῦ μετακαρπίου ὁστοῦ ἀναμέσον τῶν βραχέων μυῶν τοῦ ἀντίχειρος· ὁ δὲ Παϊλλοῦξος (Pailloux) Λαύριος, (Lawrie) Βλέχυς (Blechy) καὶ Ῥόσηρος εὔρον εἰς τὰς γενομένας παρ' αὐτῶν δοκιμασίας ἀληθεύουσαν τὴν θεωρίαν τῆς παρεμπτώσεως τῶν σησαμοειδῶν· ὁ Ῥόσηρος ἠδύνατο νὰ ἐνεργῇ τὴν παρέμππτωσιν ὁσάκις ἤθελεν, ἐὰν μόνον ἢ θυλακοειδῆς κάψα ἦτον ἐπὶ τὰ πρόσω ἐγκαρσίως ταυτοχρόνως δὲ καὶ μικρὸν τι κατὰ μήκος διεβρωγαῖα ἢ τετμημένη. Κατὰ τὰς διαφόρους ταύτας γνώμας δίδονται καὶ διάφοροι παραινήσεις πρὸς ἐμβολήν. Ὅθεν κατὰ τὸν Ἐϋν ἐνεργεῖται ἡ ἐμβολὴ διὰ πίεσεως καὶ ἄνευ ἐκτάσεως· κατὰ τὸν Χ. Βέλλον διὰ κάμψεως τοῦ ἄρθρου μετὰ προσηκούσης πίεσεως· ὁ δὲ Φίγκης βαλὼν ἀμφοτέρους τοὺς λιχνουὺς ἐπὶ τῆς βράχειος τοῦ μετακαρπίου καὶ πιέζων αὐτοὺς πρὸς τὸν ἐξαρθρωθέντα ἀντίχειρα, ἔχων δὲ ταυτοχρόνως καὶ ἀμφοτέρους τοὺς ἀντίχειρας στερεῶς πρὸς τὸ κάτω ἄκρον τοῦ μετακαρπίου προσηλωμένους, ἐνήργησε τὴν ἐμβολὴν πᾶνυ εὐκόλως. Ὁ δὲ Διάτων καὶ Ρεϊνάρδος ἐνήργησαν τὴν ὑπένδοθεν τοῦ δέρματος τομὴν τοῦ πλαγίου συνδέσμου κατὰ τὴν πρότασιν τοῦ Χ. Βέλλου μετὰ βελόνης τοῦ καταρράκτου (Preussisch. Verein-zeitung. 1836. N° 23) ὁ δὲ Ῥόσηρος λέγει, ὅτι ἡ ἐμβολὴ εἶναι δυνατὴ μόνον ὅταν ἐμβάλωμεν τὸ ἐξαρθρωθὲν καθ' ἣν εὐθυσίαν ἐξωλλασθῆσιν, ὅταν δηλαδὴ φέρωμεν τὴν ἐξαρθρωθεῖσαν φάλαγγα εἰς ὑπερβάλλουσαν ἔκτασιν (εἰς κάμψιν ἐπὶ τῆς βράχειος) καὶ ἐκ ταύτης φέρωμεν αὐτὴν ἀκριβῶς περὶ τὴν κυρτότητα τοῦ μετακαρπίου ὁστοῦ. Ἀπαιτεῖται δὲ μήτε νὰ ἐκτεινώμεν μήτε νὰ κάμψωμεν ὑπὲρ τὸ δέον τὸ πεπονηθὸς μόριον. Ἡ εὐθυσίαι τοῦ ἀντίχειρος ἔστω πάντοτε τοιαύτη, ὥστε ὁ κατὰ μήκος ἄξων αὐτοῦ νὰ φέρηται καθέτως ἐπὶ τῆς σφαιροειδοῦς ἐπιφανείας τοῦ μετακαρπίου ὁστοῦ. Οὕτω δὲ ἀπευθύνοντες τὸ ὁστοῦν, βλέπομεν εὐθὺς παυομένην τὴν παρέμππτωσιν καὶ μετ' αὐτῆς τὸ ἐμποδιστὸν τῆς ἐμβολῆς. Ἐκ τῶν ἔξ ἐξαρθρήσεων τοῦ ἀντίχειρος μίαν μόνον, ἡμέρας τινὰς διαρκέσασαν, δὲν ἠδυνήθη νὰ καταρτίσω. Ἡ δὲ πρὸς τοῦτο ἀγωγῆμου εἶναι, ὅτι περὶ τὸν ἀντίχειρα βάλλω διάβροχον ἀγκύλην ἐπιδέσμου, οὗ τὰ ἄκρα περιελίσσω εἰς τὴν δεξιάν μου χεῖρα· ἔπειτα δὲ τῇ μὲν δεξιᾷ ἐλκύω τὸν ἀντίχειρα κατ' εὐθὺ πρὸς τὰ ἄνω, τῇ δὲ ἀριστερᾷ πιέζω τὸ μετακαρπίον ὁστοῦν ἐπὶ τὰ κάτω, μετὰ ταῦτα δὲ φέρω τὸν ἀντίχειρα εἰς ὀρθὴν θέσιν.

Ἐκτὸς τῶν ἤδη ρηθέντων συγγραμμάτων παράβαλλε καὶ τὸν Φιλυγέλιον (Filugelli *Revue médicale* 1842) καὶ Γύνθηρον (Guenther, *die Verrenkung des ersten Daumengliedes nach der Rueckenflaeche*, Leipzig 1844), ὅστις τὰς διαφόρους γνώμας καὶ ἀνατομικὰς σχέσεις ἀκριβῶς διεξελέθων, ὤρισε πρὸς τὴν ἐμβολὴν κανόνας τοὺς ἑξῆς. Πρῶτον λέγει, νὰ δοκιμάσωμεν τὴν ἀπλὴν πρόωσιν ἀποφεύγοντες πᾶσαν ἔκτασιν καὶ προσεγγίζοντες ταυτοχρόνως τὸν ἀντίχειρα καὶ μάλιστα τὴν ἐξαρθρωθεῖσαν φάλαγγα πρὸς τὸν ὀπίστην. Διὰ τοῦ τρόπου. τούτου χαινούνομεν τοὺς βραχεῖς καμπήρας καὶ μεγαλύνομεν τὸ ρῆγμα τοῦ κατὰ τὴν παραπήχιον πλευρᾶν συνδέσμου. Ἀποτυχόντες δὲ οὕτω νὰ διαιρέσωμεν ὑπένδοθεν τοῦ δέρματος τὸν σύνδεσμον, καὶ μόνον ὅταν οὐδὲ οὕτως ἐπιτύχωμεν, νὰ ἐμβάλωμεν τομὴν κατὰ τοῦ ἄρθρου μεγαλειτέραν, ὅπως δυναθῶμεν καὶ τὸν παρεμπέσοντα τένοντα τοῦ μακροῦ καμπήρας νὰ εὐθετήσωμεν καὶ τ' ἄλλα πρὸς τὴν ἐμβολὴν προσκόμματα νὰ ἐνδύωμεν καὶ ἐκποδῶν ποιήσωμεν.

Γ.

Περὶ τῆς ἐξαρθρήσεως τοῦ μηροῦ.

§. 227.

Ὁ μηρὸς εἰς τὴν κατ' ἰσχίον ἄρθρωσιν δύναται νὰ ἐξαρθρωθῇ κατὰ τέσσαρας τόπους· 1) ἐπὶ τὰ ὀπίσω καὶ ἄνω κατὰ τὰ ὀπισθεν (ΧΕΙΡΟΥΡΓ. ΤΟΜ. Β'.)

τοῦ ὀστέου τῆς λαγόνος· 2) ἐπὶ τὰ ἔσω καὶ κάτω κατὰ τὸ θυροειδὲς τρῆμα· 3) ἐπὶ τὰ ὀπίσω καὶ κάτω κατὰ τὴν ἰσχιαδικὴν χηλὴν· καὶ 4) ἐπὶ τὰ ἄνω καὶ πρόσω κατὰ τὸ ὀριζόντειον μέρος τοῦ ὀστέου τῆς ἕβης. Ἡ πρώτη ἔκπτωσις εἶναι ἡ συχνοτέρα· ἡ τετάρτη σπανιωτέρα τῆς δευτέρας, καὶ ἡ τρίτη, ἦν καὶ πολλοὶ συγγραφεῖς δὲν πιστεύουσιν, ἡ σπανιωτάτη. Εἰς πᾶσαν ἔκπτωσιν ῥήγγυται ὁ θυλακοειδὴς καὶ στρογγύλος σύνδεσμος, ἀλλ' οὗτος μένει καὶ ἀδιάρρηκτος εἰς τὴν ἐπὶ τὰ ἔσω καὶ κάτω ἔκπτωσιν.

Ἡ ἀναλογία τῆς συχνότητος ἐκάστης τῶν ἔκπτώσεων εἶναι διάφορος κατὰ τὸν Κώππρον. Κατ' αὐτὸν λοιπὸν ἡ ἐπὶ τὰ ὀπίσω καὶ ἄνω εἶναι ἡ συχνοτέρα, ἔπειτα δὲ ἡ ἐπὶ τὴν ἰσχιαδικὴν χηλὴν, μετ' αὐτὴν δὲ ἡ ἐπὶ τὸ θυροειδὲς τρῆμα καὶ σπανιωτάτη τέλος ἡ ἐπὶ τὸ ὀριζόντειον μέρος τοῦ ὀστέου τῆς ἕβης. Ἐκτὸς τῶν 4 τούτων εἰδῶν τῆς ἔκπτώσεως τοῦ μηροῦ ὑποδέχονται τινες καὶ πέμπτην, τὴν κατ' εὐθειᾶν ἐπὶ τὰ κάτω. Προσέτι δὲ δοξάζουσιν ἔτι, ὅτι τὰ ἄνω τέσσαρα εἶδη τῆς ἔκπτώσεως εἰσὶ μόνον δευτερογενεῖς μεταστάσεις. Διότι ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ, ἐὰν δὲν γείνη κατάγμα τῆς κοτύλης, ἐκπίπτει κατὰ πρῶτον καὶ προσκαίρωσ μόνον ἀναμέσον αὐτῆς καὶ τοῦ κατ' ἰσχίον ὄγκου.

Ὅταν ἡ ἔκπτωσις γείνη ἐπὶ τὰ ὀπίσω καὶ ἄνω, ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ φέρεται πρὸς τὴν ἔξω ἐπιφάνειαν τοῦ ὀστέου τῆς λαγόνος μεταξὺ τῆς ἔξω κοιλότητος τοῦ ὀστέου τούτου καὶ τοῦ μικροῦ γλουταίου μυός. Τὸ σκέλος δὲ παραβαλλόμενον πρὸς τὸ ὕγιες γίνεται ὅσον ἑνὸς καὶ ἡμίσεος ἢ ὅσον δύο καὶ ἡμίσεος δακτύλων βραχυτέρον, καὶ οἱ μὲν δάκτυλοι αὐτοῦ στρέφονται πρὸς τὸν τارسόν, τὸ δὲ γόνυ καὶ ὁ πούς ἀπευθύνονται πρὸς τὰ ἔσω τοῦ ὕγιους ποδός· τὸ σκέλος δὲ ἐπάγεται πρὸς τὸ ὕγιες μᾶλλον ἢ ἀπάγεται, δύναται δηλαδὴ τοῦτο νὰ καμφθῇ ἐπικαρσίως ἐπ' ἐκείνου, καὶ ἐὰν μὴ ἢ ἐκχύμωσις ἢ ὄγκος μέγας, περιστρέφοντες τὸ γόνυ πρὸς τὰ ἔνδον αἰσθανόμεθα σαφῶς τὴν κεφαλὴν τοῦ μηροῦ ἐπὶ τῆς ἔξω ἐπιφανείας τοῦ ὀστέου τῆς λαγόνος. Ὁ τροχαντῆρ τοῦ σκέλους τούτου ἐξέχει ἥσσον τοῦ συνήθους, καὶ τὸ ῥιζομήριον δὲν εἶναι στρογγύλον. Ἡ ἔκτασις τοῦ σκέλους, ἐνεργουμένη διὰ τῶν χειρῶν, δὲν φέρει αὐτὸ εἰς τὸ φυσικὸν αὐτοῦ μήκος.

Ἐὰν ἡ ἐξάρθρωσις αὕτη χρονίσῃ, τὸ σκέλος ἀπομένει πρὸς τὰ ἔσω ἀπευθυμένον, καὶ ὁ ἄρῶστος δακτυλοβατεῖ· ἀλλὰ καὶ μεθ' ὄλης τῆς μεγάλης τοῦ σκέλους βραχυότητος δύναται οὗτος κατὰ μικρὸν μετέπειτα νὰ βαδίξῃ. Ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ, ὅταν τὸ σκέλος μείνῃ πολὺν καιρὸν οὕτως, εὐρίσχεται ἐπὶ τῆς ἔξω πλευρᾶς τοῦ ὀστέου τῆς λαγόνος ἐστηριγμένη εἰς ἀνάλογον κοιλῶμα, περιεχόμενον ὑπὸ νεοπλάστου ὀστώδους ὀφρῶσεως. Ὁ μικρὸς καὶ μέσος γλουταῖος εἰσὶν ἐκτεταμένοι καὶ εἰς ἀπονευ-

ρῶδη οὐσίαν μεταμεμορφωμένοι, καὶ τὸ σκέλος ὅλον γίνεται ἰσχνόν. Ἡ ἐξάρθρησις αὕτη γίνεται διὰ πτώσιν ἢ δι' ἄλλην τινὰ βίαν ὠθοῦσαν τὸ σκέλος πρὸς τὰ ἔσω καὶ πρόσω· καὶ τόσῳ εὐκολώτερον γίνεται αὕτη, ὅσῳ πορρωτέρωθεν ἐπιπέσει κατὰ τοῦ σκέλους ἡ βία, καὶ ὅταν μετὰ τῆς βίας συσπασθῶσι καὶ οἱ γλουταῖοι.

§. 229.

Ὅταν δὲ ἡ ἔκπτωσις γείνη ἐπὶ τὰ ἔσω καὶ κάτω, ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ φέρεται πρὸς τὸ θυροειδὲς τρήμα. Ἐκ τῆς κατασκευῆς τῆς κοτύλης φαίνεται μὲν ὅτι εὐκολύνεται ἡ ἐξάρθρησις αὕτη, ἀλλ' ὅμως αὕτη εἶναι σπανιωτάτη, καὶ δύναται νὰ γείνη μόνον, ὅταν τὰ σκέλη ἀπάγωνται πολὺ ἀπ' ἀλλήλων. Τὸ σκέλος γίνεται ὅσον ὄψω ἢ τριῶν δακτύλων μακρότερον, καὶ αἰσθανόμεθα σαφῶς τὴν κεφαλὴν τοῦ μηροῦ, ἐὰν ἐπιθλιψώμεν μὲ τὴν χεῖρα τὴν ἔνδον καὶ ἄνω πλευρὰν τοῦ σκέλους πρὸς τὸ περναίον· ὁ τροχαντῆρ ἐξέχει ὀλιγώτερον. Τὸ σῶμα τοῦ ἄρθρώστου ἐπικλίνεται πρὸς τὰ πρόσω, διότι ἐκτείνεται ὁ ἐσωτερικὸς τοῦ ὀστέου τῆς λαγόνος μῦς καὶ ἡ ψάα· καὶ τὸ σκέλος φέρεται πρὸς τὰ πρόσω, ὅταν τὸ σῶμα ὀρθῶται· τὸ γόνυ ἀπέχει πολὺ τοῦ ὕψους καὶ δὲν ἐπάγεται πρὸς τοῦτο ἄνευ δόυνης μεγάλης· ὡσαύτως ἀπέχει μὲν καὶ ὁ πεπονθὸς πούς πολὺ τοῦ ὕψους, δὲν εἶναι δὲ πρὸς τὰ ἔσω οὐδὲ πρὸς τὰ ἔξω ἐγκεκλιμένος· καὶ τὸ σκέλος φαίνεται προσπεφυκὸς εἰς τὴν λεκάνην καὶ μένει ἀκίνητον. Ἐὰν τὸ ἐξάρθρημα τοῦτο ἀμεληθῆ, τὸ σκέλος μένει σχεδόν ἀκίνητον εἰς τὸν τόπον τοῦτον, παρετήρησαν ὅμως, ὅτι ὁ ἔξω ἐπιποματικὸς μῦς ἐφάρη, καὶ ὁ σύνδεσμος τοῦ θυροειδοῦς τρήματος μετεβλήθη εἰς ὀστώδη οὐσίαν, ἧτις περιεῖχεν ἓν εἶδος κοτύλης τὴν κεφαλὴν τοῦ μηροῦ, ἐν ᾗ αὕτη ἠδύνατο νὰ κινῆται.

Ὁ Ὀλιειέρος (V. nouvelles especes de Luxation du fémur. Archives générales de Médecine. juin 1824) περιγράφει ἐξάρθρησιν τοῦ μηροῦ κατ' εὐθεῖαν ἐπὶ τὰ κάτω σημεία δὲ ταύτης λέγει τὰ ἑξῆς. Τὸ σκέλος ἦν ὀλίγον καμπτόν κατὰ τὸ ἰσχνόν, ἑστραμμένον δὲ ὀλίγον πρὸς τὰ ἔνδον καὶ τοῦ ὕψους ἀπέχον· ἡ καμπτὴ κνήμη καὶ ὁ πούς πρὸς τὰ ἔξω βιαίως ἑστραμμένα· γραμμὴ δὲ, καθέτως ἀπὸ τῆς ἀκάνθης τοῦ ὀστέου τῆς λαγόνος φερομένη, ἐπίπτεν εἰς τὸν ἔσω κόνδυλον τοῦ μηροῦ· τὸ σκέλος δὲν ἦτο πολὺ μακρόν· ὁ βραχίονας καὶ ὁ ἐκτείνων τὴν πλατεῖαν τοῦ μηροῦ περιταίναν μῦς ἀπειργάζοντο μικρὰ ὕδωματα· τὸ ἔξω μέρος τοῦ τρικεφάλου μῦς ἦτο πολὺ ἐκτεταμένον, ἢ μεγαλειτέρα παρά τὸ σῆνθησις ἢ κατὰ τὴν πληγάδα πτυχὴ· ὁ δὲ τροχαντῆρ πρὸς τὰ κάτω καὶ ὀπίσω ἀπευθεσμένος· τὸ γλουτίον στρογγύλον ἢ ὀγκωδέστερον· ἡ κεφαλὴ οὐδαμοῦ ὑπέπιπτε σαφῶς, ἢ ὁ μὲν μηρὸς ἦτο τῶν ἀδυνάτων νὰ ἐκταθῆ, ἡ δὲ κνήμη ἐξετελετο· καὶ αἱ μὲν κινήσεις, δι' ὧν προσάγεται τὸ σκέλος πρὸς τὸ ὕψος, ἐγίνοντο εὐκόλως μὲν, ἀλλ' ὀλίγον καὶ μετ' ὀδύνης, ἡ δὲ ἀπαγωγή αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ὕψους ἠδύνατο καὶ ν' αὐξήθῃ.

§. 230.

Ἡ δὲ ἔκπτωσις ἐπὶ τὰ ὀπίσω καὶ κάτω πρὸς τὴν ἰσχιαδικὴν χηλὴν συμβαίνει σπανίως, ἐπειδὴ γίνεται μόνον, ὅταν τὸ σκέλος προσαχθῇ ὑπὲρ δύναμιν πρὸς τὴν γαστέρα καὶ πρὸς τὸ ἕτερον σκέλος· ὁ βίαιος οὗτος ἔκτοπισμὸς τοῦ σκέλους εἶναι σπάνιος. Ὁ Βούερος δοξάζει, ὅτι ἡ ἔκπτωσις αὕτη εἶναι δευτερογενὴς, γινομένη μετὰ τὴν ἐπὶ τὰ ἄνω καὶ ὀπίσω ἔκπτωσιν τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ, ὅταν τὸ σκέλος κάμπτηται καὶ προσάγῃται ἰσχυρῶς. Ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ φέρεται ἄνω εἰς τὸν κατὰ τὸ ἱερὸν ὄστουν καὶ τὸν μέγαν τροχαντῆρα μὴν μεταξὺ τοῦ χείλους τοῦ ὄστου, ὅπερ ἀποτελεῖ τὸ ἄνω μέρος τῆς ἰσχιαδικῆς χηλῆς καὶ τῶν κατὰ τὸ ἱερὸν ὄστουν καὶ τὸ ἰσχίον συνδέσμων ὑπεράνω τῆς μεσαίας γραμμῆς αὐτῆς τῆς κοιλότητος. Ἡ διάγνωσις ταύτης τῆς ἐξαρθρήσεως εἶναι δυσκολωτάτη, ἐπειδὴ τὸ κατὰ φύσιν μήκος καὶ ἡ ἀπεύθυνσις τοῦ σκέλους παραλλάσσει ὀλίγον. Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ τὸ σκέλος εἶναι ὅσον ἡμίσεος δακτύλου βραχύτερον τοῦ ἑτέρου· ὁ προχαντῆρ εἶναι παρὰ τὸ σῦνηθες πρὸς τὰ ὀπίσω, καὶ ἡ κεφαλὴ καταλαμβάνεται μόνον ὅταν ὁ ἄρθρωστος ἢ ἰσχνός, καὶ ὅταν φέρωμεν τὸ σκέλος ὅσον ἐνὰ μετὰ πρὸς τὰ πρόσω· τὸ γόνυ καὶ ὁ πούς τρέπονται πρὸς τὰ ἔνδον, ἀλλ' οὐχὶ ὡς εἰς τὴν ἐπὶ τὰ ἄνω καὶ ὀπίσω ἔκπτωσιν, καὶ ὅταν ὁ ἄρθρωστος ἴσταται ὀρθίος δακτυλοβατεῖ μόνον· τὸ γόνυ εἶναι προπετέστερον καὶ ὀλίγον καμπτόν· καὶ τὸ σκέλος στηρίζεται ἐπὶ τοῦ τόπου, ὅπου ἐξεπέσε.

§. 231.

Ὅταν δὲ ἡ ἔκπτωσις γείνη ἐπὶ τὰ ἔσω καὶ ἄνω, ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ φέρεται ἐπὶ τοῦ ὀριζοντείου μέρους τοῦ ὄστου τῆς ἕθης ὑποκάτω τοῦ Πουαρτίου συνδέσμου. Ἡ ἔκπτωσις αὕτη εἶναι σπάνια, καὶ γίνεται διὰ βίαν ὠθοῦσαν τὸ μὲν σκέλος πρὸς τὰ ὀπίσω, τὴν δὲ λεκάνην πρὸς τὰ πρόσω· οἷον ἀπροσδόκητος πατησμὸς εἰς βάθυσμα, ἐνῶ τὸ ἄνω μέρος τοῦ σώματος ἀνακλίνεται πρὸς τὰ ὀπίσω. Ἡ διάγνωσις ταύτης εἶναι εὐκολωτέρα τῆς τῶν ἄλλων· τὸ σκέλος εἶναι ἐκτεταμένον, ἀπάγεται τοῦ ἑτέρου σκέλους καὶ ἐκτρέπεται πολὺ πρὸς τὰ ἔξω καὶ γίνεται ὅσον δακτύλου βραχύτερον. Ὁ τροχαντῆρ εἶναι πλησιέστερος πρὸς τὴν ῥάχιν τοῦ ὄστου τῆς λαγόνος καὶ ἦσσαν ἐξέχων· ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ ὑποπίπτει σαφῶς ἐπὶ τοῦ ὀριζοντείου μέρους τοῦ ὄστου τῆς ἕθης· τὰ μηριαῖα ἀγγεῖα φέρονται πρὸς τὰ ἔσω καὶ οἱ σφυγμοὶ αὐτῶν εἰσὶ σαφεῖς καὶ ὄρατοί. Πᾶσα δὲ προσπάθεια γὰρ κάμψωμεν τὸ σκέλος ἢ γὰρ τρέψωμεν αὐτὸ πρὸς τὰ ἔνδον, ἐρεθίζει πόνους σφοδρούς. Εἰς παρομοίαν πεπαλαιωμένας ἐξαρθρήσεις εὐρέθη ἡ ἐκ-

πεσοῦσα κεφαλή τοῦ μηροῦ ἦσσαν τοῦ συνήθους στρογγύλη, περί τὸν αὐχένα δὲ τοῦ ὀστού θήκη τις ὀστώδης.

Περὶ τῶν διακρινόντων τὰς ἐξαρθρώσεις τοῦ σκέλους καὶ τὸ κατάγμα τοῦ αὐχένου τοῦ ὀστού τοῦ μηροῦ σημείων ἴδ. §. 963. τόμ. 1.

§. 232.

Αἱ ἐξαρθρώσεις αὗται συνήθως δὲν εἶναι μὲν χείρονες τῶν τοῦ βραχίονος, ἐπειδὴ μετὰ τὴν ἐμβολὴν ἐξαλειφονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἡ φλεγμονὴ καὶ ὁ ὄγκος· δύναται ὅμως ἡ φλεγμονὴ ἐνίοτε νὰ ἔλθῃ εἰς πύησιν καὶ νὰ γείνη πρόξενος θανάτου. Ἡ ἐμβολὴ τῶν ἐξαρθρώσεων τούτων εἶναι δυσκολωτέρα τῶν ἄλλων ἐξαρθρώσεων, ὅταν ἦ εὐρωστος ὁ ἀσθενής. Ἡ κεφαλή τοῦ μηροῦ ἐμβάλλετ' εὐκολώτερον, ὅταν ἐκπέσῃ ἐπὶ τὰ ἔσω καὶ κάτω καὶ ἐπὶ τὰ ἔσω καὶ ἄνω, ἢ ὅταν ἐκπέσῃ ἐπὶ τὰ ὀπίσω καὶ ἄνω καὶ ὄσω πρῶιμώτερον ἐπιχειροῦμεν τὴν ἐμβολὴν, τὴν εὐκολωτέρα εἶναι αὕτη. Δὲν δυνάμεθα δὲ νὰ προσδιορίσωμεν βεβαίως μετὰ πόσου χρόνου παρέλευσιν εἶναι εἰσέτι δυνατὴ ἡ ἐμβολὴ τοιοῦτου ἐξαρθήματος παραμεληθέντος, καὶ πιθανόν ὅτι τοῦτο διαφέρει εἰς τοὺς διάφορους ἀνθρώπους, ἐπειδὴ ὅτε μὲν ἐπέτυχεν αὕτη μετὰ μῆνας, ὅτε δὲ οὐδὲ μετὰ ἐβδομάδας. Πόσον δὲ ἐμποδίζονται τοῦ σκέλους αἱ κινήσεις διὰ πεπαλαιωμένον ἐξάρθρημα σημειοῦται ἐν ἐκάστη αὐτοῦ ἐκπτώσει.

§. 233.

Ἐπειδὴ εἰς τὴν ἐμβολὴν τοῦ ἐξαρθρωθέντος μηροῦ ἀνθίστανται μεγάλως οἱ συσπόμενοι μῦς, τὸ κυριώτερον πάντων εἰς ταύτην εἶναι ἡ ἐλάττωσις τῆς συσπάσεως ταύτης διὰ βοηθημάτων, ἅπερ χαυνόνοσι καθόλου τὸ σῶμα. Διὰ τοῦτο φλεβοτομοῦμεν τὸν ἀρρώστον ἀναλόγως τῇ κράσει αὐτοῦ, ἐμβάλλομεν αὐτὸν εἰς λουτρόν θερμὸν καὶ προποτίζομεν αὐτῷ τῆς ἐμετικῆς τρυγῶς ὅσον κόκκου κατὰ πᾶσαν δεκάτην στιγμὴν τῆς ὥρας, ἕως ἂν αὕτη ἐρεθίσῃ ναυτίαν, ἢ μεταχειρίζομεθα τὸ χλωριόφορμον (chloroform). Ἄλλ' ἐκ τῆς εὐεξίας τοῦ ἀρρώστου πρέπει πάντοτε νὰ κρίνωμεν, ἂν, πρὶν προσφέρωμεν τὰ ρηθέντα βοηθήματα, δὲν δυνάμεθα νὰ δοκιμάσωμεν τὴν ἐμβολὴν, καὶ μετὰ τὴν ἀποτυχίαν αὐτῆς νὰ προσφέρωμεν ταῦτα.

§. 234.

Ἡ δὲ ἐμβολὴ συνίσταται εἰς τὴν προσήκουσαν τάσιν καὶ ἀντίτασιν γινομένην συνεργεῖα τῶν βοηθῶν ἢ τῆς τροχαλίας· καὶ τὸ μὲν πρῶτον θέλουσιν οἱ Γάλλοι ἰατροί, τὸ δὲ δεύτερον οἱ Ἄγγλοι· ἀλλὰ τοῦτο νομίζω καὶ ἐγὼ βεβαιώτερον καὶ ὠφελιμώτερον, ὅταν μάλιστα τὸ ἐξάρθρημα ἐχρόσιεν ὅπως αὐτῶν.

§. 235.

Ὅταν δὲ εἰς τὴν ἐμβολὴν θέλωμεν νὰ γείνη ἡ τάσις καὶ ἀντίτασις συνεργεῖα τῶν βοηθῶν, ἐνεργοῦμεν τόνδε τὸν τρόπον· σχηματίζομεν πρῶτον τὸν ἄρθρῳστον ἐπὶ τραπέζης ἐστρωμένης, βάλλομεν ἔπειτα τὴν μεσότηα χειρομάκτρου συνεπτυγμένου καὶ ὅσον τεσσάρων δακτύλων πλατέος, εἰς τὴν ἐμπρόσθιον πλευρὰν τοῦ ποδός ὑπεράνω τῶν σφυρῶν (ἀφοῦ πρῶτον πρὸς ἀποφυγὴν ἐπιθλίψεως περιβάλωμεν τὸ μέρος τοῦτο μὲ ὀθόνιον ἢ μὲ βαμβάκιον) καὶ φέρομεν τὰ ἄκρα αὐτοῦ εἰς τὴν ὀπίσθιον πλευρὰν, ἄπερ συστρέψαντες δίδομεν εἰς τὸν βοηθόν· ἑτέρου δὲ ὁμοίου χειρομάκτρου ἢ μεσότης βάλλετ' ἔπειτα εἰς τὴν ἔνδον πλευρὰν τοῦ ἀπαθοῦς μηροῦ, ἀφοῦ πρότερον περικύβωτον καὶ αὐτὸν μὲ ὀθόνιον ἢ βαμβάκιον πρὸς ἀποφυγὴν τῆς θλίψεως· τῶν ἄκρων τοῦ χειρομάκτρου τούτου τὸ μὲν φέρεται ἐμπροσθεν τοῦ βουθῶνος, τὸ δὲ ὀπισθεν τοῦ πυγαίου πρὸς τὰ ἔξω, ὅπου συστραφέντα δίδονται εἰς τὸν βοηθόν. Πρὸς πλειοτέραν δὲ στήριξιν τῆς λεκάνης βάλλετ' ἔπειτα καὶ τρέτου χειρομάκτρου ἢ μεσότης μεταξὺ τῆς ῥάχews τοῦ ὀστού τῆς λαγόνος καὶ τοῦ τροχαντήρος, οὗ τὰ ἄκρα φέρονται πρὸς τὴν ὑγιᾶ πλευρὰν, ὅπου καὶ ταῦτα συστραφέντα παραδίδονται εἰς τὸν βοηθόν· ἡ δὴ δύναμις τῶν μελλόντων νὰ ἐνεργήσωσι τὴν τάσιν καὶ ἀντίτασιν τοῦ σκέλους πρέπει νὰ εἶναι ἴση· ὁ δὲ ἰατρός ἴσταται ἐπὶ τὴν ἔξω πλευρὰν τοῦ ἐξαρθρωθέντος σκέλους, καὶ διορίζει τὸν τρόπον τῆς τάσεως, ἣτις γίνεται.

Ὅταν μὲν ἡ ἐκπτώσις τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ ἢ ἐπὶ τὰ ὀπίσω καὶ ἄνω, λοξῶς ἀπὸ τῶν ἔξω πρὸς τὰ ἔνδον καὶ ὀλίγον ἀπὸ τῶν ὀπίσω πρὸς τὰ πρόσω, καὶ ἀφ' οὗ αὕτη γείνη κατὰ τὸ εἶδος, πιέζει ὁ ἰατρός μὲ ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας πρὸς τὰ κάτω καὶ ὀπίσω, ὅπως ἐμβάλη τὴν ἐκπεσοῦσαν κεφαλὴν εἰς τὴν οἰκείαν κοιλότητα. Ὅταν δὲ ἡ ἐκπτώσις ἢ ἐπὶ τὰ ἔσω καὶ κάτω γίνεται πρῶτον ἡ τάσις πρὸς τὰ ἔξω, καὶ ὁ ἰατρός βάλλει ἔπειτα ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας κατὰ τὰ ἔνδον καὶ ἄνω τοῦ μηροῦ, καὶ θλίβει τοῦτον πρὸς τὰ ἄνω καὶ ἔξω, ἐν ᾧ οἱ βοηθοὶ τείνοντες ἀπαραμειώτως τὸ σκέλος εὐθύνουσιν αὐτοῦ τὸ κάτω μέρος πρὸς τὰ ἔνδον. Ὅταν δὲ ἡ ἐκπτώσις ἢ ἐπὶ τὰ ἔσω καὶ ἄνω, ἡ τάσις τοῦ σκέλους πρέπει νὰ γείνη σχεδὸν κατὰ τὸν ἄξονα τοῦ σώματος, καὶ ἡ ἐκπεσοῦσα κεφαλὴ τοῦ μηροῦ θλίβεται πρὸς τὰ κάτω καὶ ἔξω· καὶ ὅταν ἡ ἐκπτώσις τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ ἢ ἐπὶ τὰ ὀπίσω καὶ κάτω, ἄπερ ὁ Βυῆρος νομίζει, ὅτι εἶναι δευτερογενὴς μετάστασις τῆς ἐπὶ τὰ ἄνω καὶ ἔξω ἐκπτώσεως, πρέπει πρῶτον νὰ φέρωμεν τὸ σκέλος εἰς τὸν τόπον, ὅπου

ἐξέπεσε κατὰ πρῶτον, καὶ ἔπειτα. νὰ ἐνεργήσωμεν ὡς εἰς τὴν ἐπὶ τὰ ἄνω καὶ ἔξω ἔκπτωσιν.

§. 236.

Ὁ Βάττμαννος, Κλύγης καὶ Ῥύστος ἐμβάλλουσι τὸ ἐξαρθρωθὲν σκέλος κατὰ τρόπους, καθ' οὓς διὰ τῆς ἐλαττώσεως τῆς συστολῆς τῶν μυῶν καὶ τῆς προστριβῆς τῶν ὀστέων ἐμβάλλεται τὸ σκέλος χωρὶς νὰ ἀπαιτῆ μεγάλην ἐκ μέρους τοῦ ἐμβάλλοντος δύναμιν.

§. 237.

Κατὰ τὸν Βάττμαννον στηρίζεται ὁ ὑπέριως ἐπὶ τῆς κλίνης σχηματιζόμενος ἄρρωστος μόνον διὰ τῆς στηρίξεως τοῦ ὑγιούς ποδὸς αὐτοῦ εἰς τὸ κάτω ἄκρον τῆς κλίνης, καὶ διὰ τῆς πιέσεως ἐπὶ τοῦ ὑγιούς γόνατος πρὸς ἀποφυγὴν τῆς κάμψεως αὐτοῦ· μόνον δὲ ὅταν ἡ ἀντίστασις τῶν μυῶν ᾖ μεγάλη, στηρίζομεν τὴν λεκάνην μὲ μακρὸν χειρόμακτρον, ὅπερ φέρομεν ὑπὲρ τὴν λαγόνα καὶ προσεπιδέομεν εἰς τὴν μεταξὺ τῶν δύο στύλων τῆς κλίνης δοκὸν· καὶ πρὸς τάσιν τοῦ σκέλους μεταχειρίζομεθα καλῶς ὑπεστροφόμενον ἱμάντα· βοηθοὺς δὲ χρειαζόμεθα ἕνα ἢ δύο.

Καὶ ὅταν μὲν ἡ ἔκπτωσις ᾖ ἐπὶ τὰ ἔσω καὶ κάτω, ὁ βρόχος τοῦ ἱμάντος βάλλεται ὡς δυνατὸν εἰς τὰ ἄνω τοῦ μηροῦ, ὥστε ἡ ὀρπή αὐτοῦ νὰ φέρηται πρὸς τὰ πρόσω· βοηθὸς τις κατέχων τὸ σκέλος κατὰ τὰ σφυρὰ, καὶ προσκλίνων αὐτὸ μικρὸν πρὸς τὰ κάτω, κρατεῖ εὐθέως. Ὁ δὲ χειρουργὸς ἔπειτα στηρίζει τὴν πλησιέστεραν πρὸς τὸν ἄρρωστον χεῖρ' αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὀστοῦ τῆς λαγόνας, λαμβάνει ἔπειτα τῇ ἑτέρᾳ τὸν βρόχον τοῦ ἱμάντος οὕτως, ὥστε ὑποκάτω τῆς ἐμπροσθίου ἄνω ἀκάνθης τοῦ ὀστοῦ τῆς λαγόνας, διατέμνει ὀρθογωνίως τὸν ἄξονα τοῦ σκέλους. Ἐπειτα δὲ ἔλκει μετὰ τῆς προσηκούσης δυνάμεως πρὸς τὰ ἔξω παραλλήλως πρὸς γραμμὴν, ἣτις ἀρχομένη ὀπισθεν ἀπὸ τοῦ ὀστοῦ τῆς ὑγιούς λαγόνας ὅσον χειρὸς πλάτος μακρὰν τῆς ἐμπροσθίου ἄνω ἀκάνθης τοῦ ῥηθέντος ὀστοῦ τελευταῖα εἰς τὴν αὐτὴν ἀκανθὰν τῆς ἀπέναντι πασχούσης πλευρᾶς. Οἱ καμπητῆρες καὶ οἱ προσεκτείνοντες μῦς εἰσὶν ὀλίγον ἐκτεταμένοι, καὶ οἱ περιστρέφοντες τὸ σκέλος μῦς τείνονται μόνον, ὅταν ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ πλησιάσῃ εἰς τῆς κοτύλης τὸ χεῖλος· καὶ τότε ἐμβάλλεται ἡ κεφαλὴ εἰς τὴν οἰκείαν κοιλότητα δυνάμει τῆς συσπάσεως ὄλων τῶν μυῶν συνάμα. Ὅταν δὲ ἡ ἔκπτωσις τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ ᾖ ἐπὶ τὰ ἔσω καὶ ἄνω, βοηθὸς τις κατέχει τὸ ἐξαρθρωθὲν σκέλος ὑπεράνω τῶν σφυρῶν, καὶ αἰρων φέρει αὐτὸ εἰς τὴν ἔξω πλευρὰν τοῦ ὑγιούς ποδός, καὶ κρατεῖ οὕτω χωρὶς νὰ ἐλκῆ, αὐτό. Ὁ ἰατρός δὲ ἐλκύει τότε τὴν ἀγκύλην τοῦ ἱμάντος, ἐπιβληθεῖσαν ὡς καὶ ἀνωτέρω κατ' εὐθυγσίαν γραμμῆς, ἣτις φέρεται ἀπὸ

τῆς ἐμπροσθίου ἄνω ἀκάνθης τοῦ ὑγιοῦς ὄστου τῆς λαγόνος πρὸς τοὺς τροχαντήρας τοῦ πεπονθότος σκέλους λοξῶς πρὸς τὰ ἔξω καὶ κάτω. Ὅταν δὲ ἀρχίσωσιν οἱ δάκτυλοι τοῦ πεπονθότος σκέλους, οἵτινες μέχρι τοῦδε ἦσαν πρὸς τὰ ἔξω ἐστραμμένοι, νὰ φέρονται πρὸς τὰ πρόσω, μικρὰ ὀλκὴ ἐκ τῶν σφυρῶν κατὰ τὸν ἄξονα τοῦ σκέλους ἐμβάλλει τὴν ἐκπεσοῦσαν κεφαλὴν εἰς τὴν οἰκείαν κοιλότητα συνεργεία τῶν συσπωμένων καὶ πρὸς τὰ ἔξω στρεφόντων τὸ σκέλος μυῶν. Ὅταν δὲ ἡ ἐκπτώσις ἢ ἐπὶ τὰ ὀπίσω καὶ κάτω, βοηθὸς μὲν κατέχει τὸν πόδα ὑπεράνω τῶν σφυρῶν καὶ ἔλκει αὐτὸν ὑπὲρ τὸν ἕτερον καὶ πρὸς τὰ κάτω ὁ χειρουργὸς δὲ συλλαμβάνει τὸν προσαρμοσθέντα, ὡς ἄνω εἴρηται, βρόχον, καὶ ἐλκύει αὐτὸν κατὰ μικρὸν καὶ ἰσχυρῶς πρὸς τὰ ἔξω καὶ πρόσω κατ' εὐθυσιαν παράλληλον πρὸς γραμμὴν, ἣτις φέρεται ὅσον δύο χειρῶν τοῦ ἀρρώστου ὀπισθεν τῆς ἐμπροσθίου ἄνω ἀκάνθης τοῦ ὑγιοῦς ὄστου τῆς λαγόνος, μέχρι τῆς ἐμπροσθίου ἄνω ἀκάνθης τοῦ ἀπέναντι πεπονθότος ὄστου τῆς λαγόνος. Ἡ ὀλκὴ αὕτη πρέπει νὰ γείνη ἕως ἂν τὸ σκέλος αὐτὸ στραφῇ πρὸς τὰ ἔξω περὶ τὸν ἑαυτοῦ ἄξονα, καὶ τότε συστέλλομενοι οἱ στρέφοντες τὸ σκέλος μὴς ἐμβάλλουσι τὴν ἐκπεσοῦσαν κεφαλὴν εἰς τὴν οἰκείαν κοιλότητα.

Ὅταν δὲ ἡ ἐκπτώσις ἢ ἐπὶ τὰ ὀπίσω καὶ ἄνω, πρέπει ἢ νὰ ἐλκυσώμεν τὸ σκέλος μετὰ μεγάλης δυνάμεως πρὸς τὰ κάτω καὶ μετὰ τοῦ βρόχου πρὸς τὰ ἔξω καὶ κάτω ἢ βοηθὸς τις νὰ συλλάβῃ τὸ σκέλος κατὰ τὸ γόφυρον καὶ τὰ σφυρά, καὶ νὰ ἄρῃ αὐτὸ ἥρεμα πρὸς τὰ πρόσω, ἕως ἂν σχηματίσῃ πρὸς τὸν κατὰ μῆκος ἄξονα τοῦ σώματος ὀρθὴν γωνίαν, καὶ ἕως ἂν τὸ πρόσθιον νῦν δὲ ἔσω χεῖλος τοῦ τροχαντήρος ἔλθῃ ὑπὸ τὴν πρόσθιον ἄνω ἀκάνθην τοῦ ὄστου τῆς λαγόνος. Νῦν δὲ ἄρχεται τὸ σκέλος νὰ σρέφεται οὕτω περὶ τὸν ἑαυτοῦ ἄξονα, ὥστε οἱ μέχρι τοῦδε πρὸς τὰ ἔνδον ἐστραμμένοι δάκτυλοι στρέφονται πρὸς τὰ πρόσω, ὀλίγον δὲ καὶ πρὸς τὰ ἔξω. Καὶ διὰ τῆς αὐτομάτου ταύτης στροφῆς, ἣτις δὲν πρέπει νὰ ἐμποδίζηται διὰ δυνατῆς κρατήσεως, ἡ κεφαλὴ πλησιάζει τότε εἰς τὸ χεῖλος τῆς κοτύλης. Ὁ βοηθὸς καταβιάζει ἥρεμα τὸ σκέλος, ἕως ἂν αὐτὸ ἔλθῃ πλησίον τοῦ ἄλλου εἰς τὴν κλίνην, καὶ ἡ ἐμβολὴ ἔγεινεν οὕτως.

§. 238.

Κατὰ δὲ τὸν Κλύην πρὸς στήριξιν τῆς λεκάνης σχηματίζεται ὑπτίως ὁ ἀρρώστος ἐπὶ τραπέζης ἐστρωμένης· περὶ τὸ σκέλος δὲ, ὅπερ περιβάλλεται μὲ σπλήνας, διαπερῶμεν χειρόμακτρον δυνατὸν, οὗ τὰ ἄκρα δίδομεν εἰς βοηθὸν νὰ κρατῇ ὀπισθεν τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀρρώστου ἰστάμενον, ἑτέρῳ δὲ χειρομάκτρῳ περιβάλλομεν τὴν λεκάνην, καὶ δίδομεν τὰ ἄκρ'

αὐτοῦ εἰς βοηθόν νὰ κρατῆ, ἐπὶ τὴν ὑγιᾶ πλευρὰν τῆς λεκάνης ἰστάμενον· καὶ τρίτῳ χειρομάκτῳ περιδόμενον ὀλην τὴν λεκάνην, ἐπιβάλλοντες αὐτὸ ἐπικαρσίως μεταξὺ τῆς βράχως τῶν ὀστέων τῆς λαγόνος καὶ τῶν τροχαντήρων καὶ περὶ τὴν κλίνην, καὶ τοῦτο, ἵνα ἐμποδίσωμεν τὴν ἄρσιν τῆς λεκάνης πρὸς τὰ ἄνω. Βοηθὸς δὲ μετὰ τοῦτο κάμπτει τὸ γόνυ πρὸς χαύνωσιν τῶν καμπτήρων, ἀπάγει δὲ ταυτοχρόνως καὶ τὸν μηρὸν πρὸς κώλυσιν τῆς τάσεως τῶν γλουταίων, καὶ στρέφει πρὸς τὰ ἔνδον τὸ γόνυ, ἐξ οὗ ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ κρατουμένη πάντοτε ὑπὸ τοῦ ἄνω μέρους τοῦ θυλακοειδοῦς συνδέσμου λαμβάνει τὴν πρώτην αὐτῆς εὐθυσίν· ἔπειτα δὲ μετὰ μικρὰν ὀλκὴν γενομένην εἰς τὸ γόνυ, ἐμβάλλεται ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ εἰς τὴν οἰκείαν κοιλότητα· καὶ ἂν ἡ ἀπλῆ αὕτη ὀλκὴ δὲν ἐξαρκέσῃ, ὁ χειρουργὸς τότε ἰστάμενος ἐπὶ τὴν παθοῦσαν πλευρὰν, ἐμβάλλει διὰ τῶν χειρῶν ἢ διὰ τοῦ χειρομάκτρου μοχλοειδῶς ἐνεργῶν.

Ὁ δὲ ῥύστος, σχηματίσας τὸν ἄρρώστον ὡς ὁ Κλύγης, ἐπιβάλλει κατὰ τὸ ἄνω μέρος τοῦ μηροῦ χειρομάκτρον· βοηθὸς δὲ εὐρωστος κατέχει τὸν μηρὸν ὑπεράνω τοῦ καμπτοῦ γόνατος καὶ αἶρει αὐτὸν πρὸς τὰ ἄνω, ἵνα πλησιάζῃ τὴν κεφαλὴν τοῦ μηροῦ εἰς τὴν κοιλὴν αὐτῆς· μετὰ τοῦτο δὲ γίνεται ἡ τάσις ἀπαγομένου τοῦ μηροῦ, καὶ ἡ ἐμβολὴ γίνετ' εὐθὺς καὶ χωρὶς νὰ ἔχωμεν χρεῖαν τάσεως ἐπισήμου. Ὁ δὲ Κολομβάτης (Colombat. Ueber die Merotropie bei den Luxationen des Huestgelenkes; in Frohrieps Notizen. september 1830) διαγράφει τρόπον ἐμβολῆς, καὶ ὃν αὐτὸς ἄνευ βοηθῶν καὶ ὀδύνης τοῦ ἄρρώστου ἐνήργησε πάντοτε· ἐπιτυχῶς τὴν ἐμβολὴν. Ὁ ξεαρθρὸς ἵσταται ὀρθίος ἐπὶ τοῦ ἀπαθοῦς σκέλους ἐπικεκλιμένον· ἔχων τὸ στήθος ἐπὶ τῆς κλίνης ἢ ἐπὶ τραπέζης ὑψηλῆς, καὶ κρατῶν δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν τὴν ἀντικειμένην πλευρὰν τῆς κλίνης ἢ τῆς τραπέζης, ὅπως κρατεῖται τὸ σῶμ' αὐτοῦ ἀκίνητον ἐν καιρῷ τῆς ἐγχειρήσεως· ὁ δὲ χειρουργὸς ἵσταται ὀπισθεν τοῦ ἄρρώστου ἐπὶ τὴν ἔνδον μὲν πλευρὰν τοῦ ξεαρθρωθέντος μηροῦ, ὅταν ἡ ἔκπτωσις τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ ἔγεινεν ἐπὶ τὰ πρόσω, ἐπὶ τὴν ἔξω δὲ, ὅταν ἡ ἔκπτωσις ἔγεινεν ἐπὶ τὰ ὀπίσω. Καὶ κατὰ πρῶτον ἐπιβάλλει τὴν χεῖρ' αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ταρσοῦ τοῦ ποδός, ἵνα κάμψῃ τὴν κνήμην πρὸς τὸν μηρὸν, τὴν ἑτέραν δὲ βάλλει ὀπισθεν τοῦ γόνατος ἵνα γείνῃ κατ' αὔξησιν θλίψις τοῦ σκέλους ἀπὸ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω διὰ τῆς τάσεως τῶν μυῶν. Μετὰ τὴν βῆθισαν χεῖρα κινεῖ ἑλαφρῶς τὸ σκέλος ἐκ διεξιῶν πρὸς τ' ἀριστερὰ, καὶ ἀπὸ τῶν πρῶσω πρὸς τὰ ὀπίσω, ὅπως ἀφαιρήσῃ τὴν ἀντίστασιν τῶν μυῶν τοῦ μηροῦ, καὶ καταστήσῃ κινήσῃ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ἥτις ἀπάγεται ἀπὸ τοῦ τόπου, ἐνῷ ἦτο, καὶ ἐμβάλλεται μετ' ἤχου εἰς τὴν κοιλὴν.

§. 239.

Διὰ τῆς τροχαλλίας δὲ ἐνεργοῦμεν τὴν ἐμβολὴν τόνδε τὸν τρόπον.

Ὅταν ἡ ἔκπτωσις ἦ ἐπὶ τὰ ὀπίσω καὶ ἄνω, ὑπτιάζομεν τὸν ἄρρώστον ἐπὶ τραπέζης, καὶ βιάλλομεν ζώνην μεταξὺ τῶν γεννητικῶν μορίων καὶ τοῦ ἄνω μέρους τοῦ σκέλους πρὸς τὰ ἔξω καὶ ἄνω, καὶ προσηλούμεν ταύτην εἰς ἀγκιστραν ὀπισθεν τοῦ ἄρρώστου. Ὑπεράνω δὲ τοῦ γόνατος βιάλλομεν περὶ τὸν μηρὸν ὀθόνιον συνεπτυγμένον, καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἱμάντα, εἰς οὗ τὸ ἄνω χεῖλος εἰσὶ προσηλωμένοι ἕτεροι ἱμάντες, οἵτινες συνέχονται

μετὰ τῆς τροχαλίας, ἥτις ἐν' ἐστηριγμένη ἔμπροσθεν τοῦ ἄρρώστου. Τὸ γόνυ κάμπτεται μὲν ὀλίγον, ἀλλὰ μὴ ὀρθογωνίως, καὶ ἀπευθύνεται ὀλίγον ἐπικαρσίως πρὸς τὸ ἕτερον. Ἐπειτα δὲ γίνεται ἡ ὀλκή διὰ τῆς τροχαλίας ἡρέμα, ἕως ἂν ἐκταθῶσιν ὅλα καὶ ὁ ἄρρώστος ἀρχίσῃ ν' ἀλγῆ. Τὴν τάσιν ταύτην τηροῦμεν ἀναύξητον ἐπὶ τινα καιρὸν, ἕως ἂν ἀποκάμωσιν οἱ μῦς. Ἐπειτα διατείνομεν ἐπὶ μᾶλλον ἕως ἂν ὁ ἄρρώστος ἀλγήσῃ καὶ αὐθις, καὶ ἐξακολουθοῦμεν οὕτως, ἕως ἂν ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ καταβιθασθῆ, καὶ ἀφ' οὗ αὕτη φθάσῃ τὴν ὀφρῦσιν τῆς κοτύλης διατηροῦμεν τὴν τάσιν ἀναύξητον, καὶ στρέφομεν τὸ γόνυ καὶ τὸν πόδα πρὸς τὰ ἔξω χωρὶς βίας· πολλάκις ὁμως εἶναι ἀνάγκη νὰ βάλωμεν τὸν βραχίονα πλησίον τῆς ἀρθρώσεως ὑποκάτω τοῦ μηροῦ, ἵνα ἄρωμεν τὴν κεφαλὴν τοῦ μηροῦ ὑπὲρ τὴν ὀφρῦσιν τῆς κοτύλης.

Ὅταν δὲ ἡ ἔκπτωσις ἦ ἐπὶ τὰ ἔσω καὶ κάτω, ὑπτιάζομεν τὸν ἄρρώστον, στηρίζομεν τὴν λεκάνην ὡς καὶ ἀνωτέρω μὲ ζώνην· κατέχομεν ἔπειτα τὸ ἐξαρθρωθὲν σκέλος ὑπεράνω τῶν αφυρῶν καὶ φέρομεν αὐτὸ πρὸς τὸ ὑγιές. Ἐν γένει ὁμως εἶναι ἀνάγκη νὰ στηρίξωμεν τὴν λεκάνην ἐπὶ μᾶλλον μὲ δευτέραν ζώνην περὶ αὐτὴν βαλλομένην καὶ πρὸς τὴν πρώτην σταυροειδῶς φερομένην. Ἐὰν δὲ ἡ ἐξάρθρωσις διήρκεσεν ἑβδομάδας πλειότερας, κάλλιον εἶναι τότε νὰ σχηματίσωμεν τὸν ἄρρώστον ἐπὶ τὴν ὑγιᾶ πλευρὰν, νὰ στηρίξωμεν τὴν λεκάνην ὡς εἴρηται, καὶ περιβάλλοντες περὶ τὸν μηρὸν τὸν εἰς τὴν τροχαλίαν προσαρμοζόμενον ἱμάντα, ἐλκύομεν τὸν μηρὸν πρὸς τὰ ἄνω ἐν ᾧ πιέζομεν τὸν πόδα πρὸς τὰ κάτω. Δὲν πρέπει ὁμως νὰ προσελκύσωμεν τὸ σκέλος πολὺ πρὸς τὰ πρόσω, ἐπειδὴ ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ ὑπερπηδᾷ τὴν κοτύλην.

Ὅταν δὲ ἡ ἔκπτωσις ἦ ἐπὶ τὰ ὀπίσω καὶ κάτω σχηματίζομεν τὸν ἄρρώστον ἐπὶ τὴν πλευρὰν, προσαρμόζομεν τοὺς ἱμάντας πρὸς τὴν τάσιν καὶ ἀντίκασιν κατὰ τὸν ῥηθέντα τρόπον καὶ ἀρχίζομεν τὴν τάσιν τοῦ μηροῦ, ἀφ' οὗ οὗτος ἀπευθυνθῆ ἐπικαρσίως ὑπὲρ τὴν μεσότητα τοῦ ἕτερου. Ἐν ᾧ δὲ τοῦτο γίνεται βοηθὸς κατέχει τῇ μὲν τῶν χειρῶν τὸ κατὰ τὸ ἄνω μέρος τοῦ σκέλους περιβεβλημένον ὀθόνιον καὶ ἐλκύει τοῦτο πρὸς τὰ ἄνω, τῇ δὲ πιέζει τὴν λεκάνην.

Ὅταν δὲ ἡ ἔκπτωσις ἦ ἐπὶ τὰ ἔσω καὶ ἄνω σχηματίζομεν τὸν ἄρρώστον ἐπὶ τὴν πλευρὰν, στηρίζομεν τὴν λεκάνην καὶ προσαρμόζομεν τὸν ἱμάντα τῆς τροχαλίας ὑπεράνω τοῦ γόνατος. Τὸ σκέλος ἐλκύεται πρὸς τὰ ὀπίσω, καὶ βοηθὸς τῇ μὲν τῶν χειρῶν ἐλκύει τὸ περιβεβλημένον κατὰ τὸ ἄνω μέρος τοῦ σκέλους ὀθόνιον, τῇ δὲ πιέζει τὴν λεκάνην ὅπως φέρῃ τὴν κεφαλὴν τοῦ μηροῦ ὑπὲρ τὴν ὀφρῦσιν τῆς κοτύλης.

τὴν ἐμβολὴν τοῦ ἐπὶ τὰ ἔσω καὶ ἄνω ξεαρθρωθέντος μηροῦ πράττομεν εὐκολώτερον καὶ ταχύτερον κατὰ τὸν τρόπον τοῦ Παλλέτα (Palleta), ὅστις κάμπτει ταχίως καὶ ἰσχυρῶς τὸν μηρὸν πρὸς τὴν κοιλίαν καὶ ἀπάγει αὐτὸν ὅσον δύναται ταυτοχρόνως.

§. 240.

Ὅτι δὲ ἐγείνεν ἡ ἐμβολὴ τῆς ξεαρθρωθείσης κεφαλῆς τοῦ μηροῦ βεβαιούμεθα ἐκ τοῦ ἤχου, ὅστις γίνεται ὅταν ἐμβάληται αὕτη εἰς τὴν κοτύλην, ἐκ τοῦ κατὰ φύσιν μήκους καὶ τῆς εὐθυωρίας τοῦ σκέλους, ἐκ τῆς παύσεως τῶν πόνων καὶ ἐκ τῶν ἐλευθέρων κινήσεων τοῦ μορίου. Ἐνίοτε δὲ γίνεται μακρότερον τὸ εὐτετηθὲν σκέλος· τούτο δὲ προέρχεται ἐκ τοῦ ὄγκου τῶν συνδέσμων τῆς ἀρθρώσεως. Ὅταν δὲ εἰς τὴν ἐμβολὴν μεταχειρίζομεθα τὴν τροχαλίαν, δὲν ἀκούομεν ἤχον, ὅταν ἐμβαίη ἡ κεφαλὴ εἰς τὴν κοτύλην, ἀλλὰ καταλαμβάνομεν τὴν ἐμβολὴν ὅταν ἐλαττώσωμεν τὴν τάσιν. Καὶ ἂν αὕτη δὲν ἐγείνε πρὸς πάλιν ἢ ἀρχίσωμεν τὴν τάσιν τοῦ σκέλους εὐθὺς πρὶν ἢ οἱ μῦς ἀρχίσωσι νὰ συστέλωντ' ἐκ νέου. Ἴνα δὲ ἐμποδίσωμεν τὴν ἐκ δευτέρου ἐξάρθρωσιν, ἀρκεῖ νὰ περιβάλωμεν τὰ σκέλη ὑπεράνω τῶν γονάτων μὲ κυκλωτέρῃ ἐπιθέσει, καὶ νὰ παρακελύωμεν τὸν ἄρρωστον νὰ ἡσυχάζῃ εἰς τὴν κλίνην ὑπτίως. Ἀποθεραπεύομεν δ' αὐτὸν καθόλουτε καὶ κατὰ μέρος ἀφλεγμάντως ἀναλόγως πρὸς τὰς περιστάσεις, καὶ συγχωροῦμεν αὐτὸν νὰ ἐγερθῇ καὶ νὰ βυδίσῃ ἀφ' οὗ παύσωσιν οἱ πόνοι παγετῶς γίνεται δὲ τοῦτο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν ἡμέραις εἴκοσιν ἢ τριάκοντα.

§. 241.

Ἡ ἐπὶ τὰ ἔσω καὶ ἄνω κατὰ τὴν ἔσω κοιλίαν τοῦ ὀστέου τῆς λαγόνος ἐκ γενετῆς ἐξάρθρωσις (Luxatio Femoris congenita) τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ παρὰ τοῦ Ἱπποκράτους ἤδη ἀναφερομένη καὶ παρὰ τοῦ Παλλέτα ἀκριβέστερον σημειωθείσα, διεγράφη παρὰ τοῦ Δυπυτρένου κατὰ πρῶτον μετὰ τῆς προσηκούσης ἐπιμελείας, καὶ ἐγὼ ἔτυχον μέχρι τοῦδε νὰ βεβαιωθῶ περὶ τῆς ἀκριβοῦς ταύτης διαγραφῆς, εἰς ἃς εἶχον 12 περιπτώσεις. Ἡ ἐξάρθρωσις αὕτη διαφέρει τῶν ἄλλων, καὶ μάλιστα τῆς αὐτομάτου ξεαρθρωθείσης 1) ὅτι γίνεται πάντοτε εἰς ἀμφοτέρους τοὺς μηρούς· ἐγὼ ὁμῶς εἰς ἃς εἶχα 12 περιπτώσεις εὗρηκα ταύτην πεντάκις εἰς τὸν ἕτερον μόνον· 2) ὅτι δὲν προηγούνται ἰσχυραὶ κοί πόνοι, καὶ 3) ὅτι παρατηρεῖται τότε ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ὅταν κατὰ πρῶτον προσπαθῶμεν νὰ μάθωμεν τὸ παιδίον νὰ βυδίσῃ, καὶ ὅταν στενοχωρήσωμεν αὐτὸ μὲ ἐπιπόνους κινήσεις. Τὸ σκέλος εἶναι βραχυτέρον, ἢ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ ἴσεται πρὸς τὰ ἄνω καὶ ἔσω, ὁ μέγας τροχαντῆρ ἐξέρχεται, καὶ σχεδὸν ὅλοι οἱ μῦς τοῦ ἄνω μέρους τοῦ μηροῦ εἰσὶ πρὸς τὴν ῥάχιν τοῦ ὀστέου τῆς λαγά-

νος συνεσταλμένοι, και ἀπεργάζοντ' ἐνταῦθα περὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μηροῦ εἶδος κώνου, οὗ ἡ μὲν βᾶσις στηρίζεται εἰς τὸ ὄστωιν τῆς λαγόνος, ἡ δὲ κορυφὴ λήγει πρὸς τὸν μέγαν τροχαντῆρα. Ὁ ὄγκος τοῦ ἰσχίου ἀπογυμνοῦται τῶν μυῶν και μένει σχεδὸν ἀσκεπής· τὸ σκέλος εἶναι πρὸς τὰ ἔνδον ἐντετραμμένον, και ἡ μὲν πτέρνα και ἡ ἰγνὺς πρὸς τὰ ἔξω, τὸ δὲ ἄκρον τοῦ ποδὸς και τὸ γόνυ πρὸς τὰ ἔνδον· τὰ σκέλη κατευθύνονται λοξῶς ἀπὸ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω και ἀπὸ τῶν ἔξω πρὸς τὰ ἔνδον, και ἡ λοξὴ αὐτὴ κατευθύνσις γίνεται ὅσῳ μεγαλειτερον γίνεται τὸ παιδίον, και ὅσῳ πλατυτέρα εἶναι ἡ λεκάνη, και ἐκ τούτου προέρχεται, ὅτι τὰ σκέλη πρὸς τὰ κάτω ῥέπουσι πρὸς τὸ σταυροῦσθαι· πρὸς τε τὸ ἄνω και ἔνδον μέρος τοῦ σκέλους σχηματίζει ὀξεῖαν γωνίαν καθ' ὃν τόπον ἐνοῦται μετὰ τῆς λεκάνης ὅλον τὸ σκέλος ἰσχυνοῦται και κατ' ἐξοχὴν κατὰ τὸ ἄνω αὐτοῦ μέρος. Αἱ κινήσεις αὐτοῦ ἐμποδίζονται πολὺ και μάλιστα ἡ ἀπαγωγὴ και περιτροπὴ· τὰ κάτω ἄκρα παραβαλλόμενα πρὸς τὸ λοιπὸν ἄνω τέλειον σῶμα εἰσὶν εἰσέτι ἀτελῶς διαπεπλασμένα, και τοῦτο φαίνεται ἔτι μᾶλλον, ἐπειδὴ ἡ λεκάνη εἶναι πλατεῖα και ἐντελῶς διαπεπλασμένη. Τὸ ἄνω μέρος τοῦ κορμοῦ ἀνακλίνεται πρὸς τὰ ὀπίσω, και οἱ σπόνδυλοι ἐξέχουσι πολὺ πρὸς τὰ πρόσω· ἡ λεκάνη στηρίζεται σχεδὸν ὀριζοντεῶς ἐπὶ τῶν ὀστέων τοῦ μηροῦ, και τὰ παιδία ἀκροβατοῦσι μόνον. Ὅταν βαδίζωσιν ἐγείρονται ἐπὶ τῶν ἄκρων τῶν ποδῶν πρὸς τὰ ἄνω νεύουσι τὸ ἄνω μέρος τοῦ σώματος πολὺ πρὸς τὸ σκέλος μέλλει νὰ βαστάσῃ ὅλον τὸ βάρος τοῦ σώματος, ἐγείρουσι τὸ ἕτερον σκέλος ἀπὸ τῆς γῆς και φέρουσιν ἐπιμόχθως τὸ βάρος τοῦ σώματος ἀπὸ τοῦ ἑνὸς μέρους εἰς τ' ἄλλο, και ἐκ τούτου φαίνεται πάντοτε, ὅτι κατὰ τὴν πλευρὰν ἐκείνην, ἣτις φέρει τὸ βάρος τοῦ σώματος ἡ μὲν κεφαλὴ τοῦ μηροῦ αἴρεται πρὸς τὰ ἄνω εἰς τὴν ἔξω κοιλότητα τοῦ ὄστου τῆς λαγόνος, ἡ δὲ λεκάνη ἐκπίπτει, ἐν ᾧ ἐλαττοῦται ἡ ἐξάρθρωσις εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος. Ὅταν δὲ τὸ παιδίον τρέχῃ ἢ πηδᾷ, ὅπερ εἰς τὰ παιδία ταῦτα εἰς ἄκρον ἐπίμοχθον εἶναι, ἐλαττοῦνται τὰ σημεῖα ταῦτα ἐξαιτίας τῆς συνελκτικότητος τῶν μυῶν. Καὶ ὅταν τοῦτο κῆται ὑπτιον δυνάμεθα διὰ τῆς πρὸς τὰ κάτω ὀλκῆς και τῆς πρὸς τὰ ἄνω θλίψεως νὰ μακρύνωμεν και νὰ βραχύνωμεν τὸ πεπονηδὸς σκέλος, και νὰ βεβαιωθῶμεν ταυτοχρόνως και περὶ τῆς ὑπαλλαγῆς τοῦ τόπου τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ. Ὅλα δὲ τὰ πειράματα ταῦτα γίνοντ' εὐκόλως τε και ἀνωδύνως.

§. 242.

Εἰς τοὺς ὑπὸ τοῦ Δυπιτρένου μετὰ τὸν θάνατον ἐξετασθέντας ἀνθρώπους εὐρέθησαν ἅπαντες οἱ μῦς πρὸς τὴν ράχιν τοῦ ὄστου τῆς λαγόνος

συνηγμένοι καὶ πρὸς τὰ ἄνω ἀνεσταλμένοι, καὶ τούτων ἄλλοι μὲν ἦσαν ἀρκούντως σαρκώδεις, ἄλλοι δὲ ἄτροφοι καὶ μεταμεμορφωμένοι εἰς ἀπονευρώδες καὶ κιτρινωπὸν πλέγμα, τὸ δὲ ὄστυν τοῦ μηροῦ κατὰ φύσιν, καὶ μόνον κατὰ τὸ ἄνω καὶ ἐνῶν μέρος τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἦτον ἡλλοιωμένη ἢ στρογγυλότης αὐτοῦ ἢ κοτύλη ἔλιπε παντελῶς, ἢ ἦτο μόνον μικρὰ, ὀστώδης καὶ ἀνώμαλος προβολή καὶ ἄνευ χόνδρων καὶ συνδέσμων· περίε δὲ αὐτῆς κυτταρώδης ὑμῆν, καὶ ἐπ' αὐτοῦ μῦς εἰς τὸν τροχαντῆρα καταφυόμενοι. Καὶ μόνον εἰς ἓνα εὐρέθη ὁ στρογγύλος σύνδεσμος πολὺ ἐπιμεμηκυσμένος, πεπλατυσμένος, καὶ κατὰ τινὰς τόπους ὡς ἂν διεφθωρὸς ὑπὸ πῆς προστριβῆς καὶ πιέσεως. Ἡ δὲ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ εὐρίσκεται εἰς εἶδος νεοπλασθείσης κοτύλης ἐπὶ τῆς ἐξω κοιλότητος τοῦ ὄστου τῆς λαγόνος, ἣτις ὅμως εἶναι λίαν ἐπιπόλαιος καὶ ἔχει μικρὰν ὀφρῦσιν.

Ὁ Παλλέτας εὗρηκε τὸ μὲν πρόσθιον κάτω μέρος τῆς κοτύλης ὑπὸ συνδέσμου κεκαλυμμένον, τὸ δὲ ὀπίσθιον κάτω μέρος στεατώδους οὐσίας πλήρες· τὴν δὲ κεφαλὴν τοῦ μηροῦ στρογγύλην ὑπὸ στερεᾶς κάψης περιεχομένην καὶ μετὰ τῆς στεατώδους οὐσίας εἰς τὴν κοτύλην διὰ τοῦ στρογγύλου συνδέσμου συνεχομένην, ὅστις σύνδεσμος ἦτο μακρὸς, ὥστε ἐγίνοντο ἀκωλύτως ὁ ἀναβίθασμος καὶ καταβίθασμος καὶ μεγάλαι κινήσεις τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ. Εἰς παιδίον ἀποθανόν τὴν 16ην ἡμέραν μετὰ τὴν γέννησιν δὲν εἶχε γίνεαι κοιλότης εἰς τὴν πλευρὰν τοῦ ὄστου τῆς λαγόνος, ὅπου ἔκειτο ἡ κεφαλὴ. Ἐκ τούτου δὲ γίνεται ὀφθαλμῶν, ὅτι ἡ ἄνω σημειωθείσα ἔλλειψις τῆς κοτύλης κτλ. δὲν εἶν' ἐξ ἀρχῆς, ἀλλ' ὕστερον γενομένη, καὶ ὅτι τὰ ἐξάρθρηματα ταῦτα εἰσὶν ἴσως μόνον τῆς ἐν τῇ κοιλίᾳ θέσεως τοῦ ἐμβρύου ἢ βίας τινὸς ἐν καιρῷ τοῦ τοκετοῦ ἔκγονα. Ἡ ἐπιπέδωσις, ἢ ἡ παντελής ἐξάλειψις τῆς κοτύλης ἐξηγεῖται διὰ τῆς πολυχρονιότητος τοῦ ἐξάρθρηματος, καὶ αὕτη πρέπει νὰ εἶναι ἐπισημοτέρα εἰς τὸ ἐκγενετῆς ἐξάρθρημα, διότι τοῦτο γίνεται εὐκολώτερον διὰ τῆς προβάσεως τῆς διαπλάσεως τῶν ὀστέων τῆς λεκάνης. Ἡ δὲ γνώμη, ὅτι τὸ ἐκγενετῆς ἐξάρθρημα εἶν' ἔκγονον τῆς ἐμποδισθείσης διαπλάσεως τῶν ὀστέων μορφῶν τοῦ ἄρθρου (ὡς δοξάζει ὁ Βρεσχέτης κ. α.) εἶναι λίαν ἀπίθανος, καὶ στήριζεται μόνον εἰς τὴν ὑπαρξιν τῆς κοτύλης μετὰ τὴν πολυχρόνιον διάρκειαν τοῦ ἐξάρθρηματος, μένει δὲ ἄκυρος διὰ τοῦ παραδείγματος τοῦ Παλλέτα καὶ Κρυβελιέρου, ἕως ἂν ἀποδειχθῇ δι' ἑτέρων ἐξετάσεων κατὰ τὸν πρῶτον καιρὸν μετὰ τὸν τοκετὸν γενομένων.

§. 243.

Καίτοι δυσκολώτατον εἶναι τὸ βάδισμα καὶ ἡ μεγίστη χωλότης εἰς τὸ ἐκ γενετῆς ἐξάρθρημα, κατ' ἀμφοτέρα μάλιστα τὰ μέρη ὄν, δύνανται

ὅμως νὰ διορθωθῶσι ταῦτα μεγάλως προϊόντος τοῦ χρόνου, ἐὰν ἡ ἀρθρώ-
δης κεφαλὴ στηριχθῆ εἰς τὴν νεοπλασθεῖσαν κοτύλην (1).

Ὁ Δυπιτρένος, ὅπως στηριχθῆ ἡ ἀρθρώδης κεφαλὴ καὶ ἐμποδισθῆ, ὡς
δυνατὸν, ἢ πρὸς αὐτὴν ἐνέργεια τῶν μυῶν, παραινεῖ ἡσυχίαν καὶ καθημέ-
νην στάσιν τοῦ σώματος πρὸς ἐνίσχυσιν δὲ τῶν περικειμένων τῆς κεφαλῆς
μορίων, καθημέραν καὶ στιγμάς τινας διαρκοῦν βίπτισμα τοῦ σώματος
εἰς ψυχρὸν ἢ ἀλμυρὸν ὕδωρ, καὶ ζώνην δερματίνην καλῶς ἡμφιεσμένην,
ἣν περιβάλλομεν μεταξὺ τῆς ῥάχως τοῦ ὀστού τῆς λαγόνος καὶ τοῦ με-
γάλου τροχαντήρος καὶ κρατοῦμεν πάντοτε τὸ ἄρθρον ἀμετακίνητον δι'
ἱμάντων περὶ τὰ σκέλη φερομένων. Εἰς τοὺς νεωτέρους χρόνους ἐδοκίμα-
σαν διαφόρως τὴν ἐμβολὴν τῶν ἐξαρθρημάτων τούτων εἰς τὸν οἰκεῖον τόπον
διὰ τῆς πολυχρονίου τάσεως καὶ στηρίξεως τῶν σκελῶν δι' ἰδιαιτέρων μη-
χανικῶν ὀργάνων, ὁ Δύβαλος (Daval), Ἰαλάδης (Ialade), Λαφόνδης
(Lafond), Ὑμβερτος (Humbert), Πράβαςος (Pravaz) καὶ Γυέρινος (2).
Ἐξ ὧν περὶ τῆς γενέσεως τῶν ἐξαρθρημάτων τούτων εἶπομεν, δὲν δυ-
νάμεθα ν' ἀρνηθῶμεν τὸ δυνατὸν τῆς ἐμβολῆς, καὶ πρέπει νὰ δοκιμάζω-
μεν πρῶτῳ ταύτην, εἰ καὶ τὰ μέχρι τοῦδε γνωστὰ περὶ τούτου παρα-
τηρήματα ἐν δεικνύουσιν ἀνέλεγκτον τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐμβολῆς, ἐπει-
δὴ ὁ γενόμενος μηκυσμὸς καὶ ἡ μικροτέρα χωλότης πιθανόν, ὅτι ἐγειναι
ἢ διὰ παρακινήσεως τῶν ὀστέων τῆς λεκανῆς, ἢ διὰ μεταστάσεως τῆς
κεφαλῆς τοῦ μηροῦ εἰς τὴν ἰσχυαδικὴν κοιλότητα. Πολλοῦ δὲ λόγου ἄξιον
ὡς πρὸς τοῦτο εἶναι, ὅτι ἐπὶ ἓκ γενετῆς ἐξαρθρήσει τοῦ ἐτέρου μόνον μη-
ροῦ παιδὸς δεκαετοῦς, μεγάλης ἀπαγωγῆς τοῦ σκέλους ἐν καιρῷ γυμνα-
σίας εἰς τὸν χορὸν γενομένης, ἢ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ ἐνεβλήθη εἰς τὴν
κοτύλην μετὰ κλαγκῆς αἰσθητῆς, καὶ τὸ σκέλος, ἐπισήμως βραχυτέρον
ὄν, ἐγένετο παραυτίκα τῷ ἐτέρῳ ἰσόμενης τὸ βάδισμα διωρθώθη μεγάλως
καὶ τὸ καλὸν τοῦτο ἀποτέλεσμα ἦτον ἔμμονον.

(1) Ἐγὼ ἔτυχε γὰρ ἰδῶ ἐξάρθρωμα ἐκ γενετῆς ἀμφοτέρων τῶν μηρῶν, ἐνῶ τὸ βάδιμα
κατ' ἀρχὰς ἦτο δυσκολώτατον, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 13 ἔτους διορθώσας τοῦτο τοιοῦτοτρό-
πος, ὥστε τῶρα, τὸ 20 ἔτος τρέχοντος τοῦ ἀρρώστου, μόλις δύναται τις νὰ παρατη-
ρήσῃ ἔχνος χωλότητος.

(2) Ὁ Πράβαςος (Pravaz. *Révue médicale*. avril 1835) διηγεῖται περὶ τινος ἐκ
γενετῆς ἐξαρθρήματος εἰς δεκαετῆς κοράσιον, ἐν ᾧ ἐπέτυχεν ἡ ἐμβολὴ διὰ τοῦ κατὰ
μικρὸν γενομένου μηκυσμοῦ τοῦ σκέλους, διὰ δυνατῆς ἀπαγωγῆς καὶ διὰ μεθοδικῆς
πίεσεως τοῦ μεγάλου τροχαντήρος. Τῆς ἐμβολῆς δὲ διὰ χρονίας ἡτυχίας ἀσφαλισθεί-
σης, πρέπει, τοῦ σώματος ἡσυχῶς ἔχοντος, νὰ ἐνεργῶμεν διαφόρους κινήσεις τοῦ σκέ-
λους. Πιστεύει δὲ προσέτι, ὅτι καὶ ὅταν δὲν ὑπάρχῃ τῆς κοτύλης ἢ κοιλότης, μετά-
στασις τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ ἐπὶ τὰ κάτω ἐνεργεῖ μικροτέραν χωλότητα. Δεύτερον
δὲ διηγεῖται περὶ δεκαετοῦς παιδίου, ἐν ᾧ ἡ ἐμβολὴ τοῦ ἐκ γενετῆς ἐξαρθρήματος

Ὁ δὲ Γυέρινος (Gazette médicale de Paris. 1841. N° 7-10) ἐνεργεῖ προπαρασκευαστικὴν μὲν καὶ ἐπιμόνον τάσιν τοῦ σκέλους, δι' ἧς μηκύνονται καὶ ἐξισοῦσιν οἱ συνεσταλμένοι μῦς· διατομὴν δὲ τῶν μὴ μηκυνομένων μυῶν, ἔκτασιν τῶν βραχίων συνδέσμων, διατομὴν δὲ καὶ αὐτῶν μὴ μηκυνομένων, καὶ ἐμβολὴν ἔπειτα καὶ στήριξιν αὐτῶν εἰς τὸν οἰκτεῖον τόπον διὰ μηχανημάτων. Κατὰ τὸν Πράβαζον (Bulletin de l'Académie roy. de Médecine. Tom. VII. p. 5) πρέπει νὰ ἐμβάλωμεν πᾶν ἐκ γενετῆς ἐξάρθρωμα, ὅταν ἢ δυνατόν νὰ φέρωμεν τὸ σκέλος μέχρι τοῦ ὤμου χωρὶς νὰ κάμπτωμεν τὴν κνήμην πρὸς τὸν μηρὸν.

ΙΑ'.

Περὶ τῆς ἐξάρθρωσεως τῆς ἐπιγονατίδος.

§. 244.

Τῆς ἐπιγονατίδος ἡ ἐξάρθρωσις δύναται νὰ γείνη κατὰ δύο διαφορούς τρόπους, ἐπὶ τὰ ἔξω καὶ ἐπὶ τὰ ἔσω. Ἡ ἐπὶ τὰ ἔξω εἶναι πολὺ συχνοτέρα τῆς ἐπὶ τὰ ἔσω. Αἱ ἐξάρθρωσεις αὗται εἰσὶν ἢ τέλειαι ἢ ἀτελεῖς. Καὶ ὅταν μὲν ὡς τελείαι, ἡ ἐπιγονατίς ἐκπίπτει τῆς οἰκείας κοιλότητος καὶ μεθίσταται εἰς τὸν ἓνα ἢ εἰς τὸν ἕτερον ὄγκον τοῦ ὀστέου τοῦ μηροῦ. Ὅταν δὲ ἀτελεῖς, ἡ ἐπιγονατίς συνέχεται κατὰ μέρος ἔτι μετὰ τῆς οἰκείας κοιλότητος. Ἡ διάγνωσις τῆς ἐξάρθρωσεως ταύτης εἶν' εὐκόλος· τὸ σκέλος εἶν' ἐκτεταμένον, καὶ ὅταν θελήσωμεν νὰ κάμψωμεν τοῦτο κατὰ τὸ γόνυ, αὐξάνονται οἱ πόνοι· τὸ γόνυ δὲν ἔχει τὴν φυσικὴν ἰδέαν· καὶ ὅταν μὲν ἡ ἔκπτωσις τῆς ἐπιγονατίδος γείνη ἐπὶ τὰ ἔξω, καταλαμβάνομεν σαφῶς τοῦ ἔσω κονδύλου τὴν προβολήν· εἰς δὲ τὸν ἔξω κονδύλον, καὶ ὅταν ἡ ἐξάρθρωσις ἢ τελεία, κατὰ τὴν ἔξω αὐτοῦ πλευρὰν γίνεται σαφῆς ὄγκος ὑπὸ τῆς ἐκπεσούσης ἐπιγονατίδος. Ὅταν δὲ ἡ ἔκπτωσις γείνη ἐπὶ τὰ ἔσω, καταλαμβάνομεν τὸν ὄγκον τοῦ ἔξω κονδύλου καὶ κατὰ τὸν ἔσω κονδύλον τὴν ὑποπεσούσαν ἐπιγονατίδα. Ἡ ἐξάρθρωσις αὕτη εἶναι σχεδὸν πάντοτε ἀτελής.

τοῦ μηροῦ ἐνηργήθη διὰ τάσεως κατὰ μικρὸν καὶ ἐπὶ πολλοὺς μῆνας κατὰ συνέθειαν γενομένης, ἔπειτα δὲ μετεχειρίσθη γυμνάσματα, δι' ὧν ἐκρατύνη ἢ διάρθρωσις καὶ ἐτελειοποιήθη ἡ σύνθεσις. Ὁ δὲ Γυέρινος λέγεται, ἐνήργησεν ἐπιτυχῶς τὴν θεραπείαν εἰς ἑξ ἐξάρθρωματα (Annales d'Hygiène publique in Frorieps Notizen. N° 122)· ὁ δὲ Ιόφφρος (Ioffre Journal des connaissances medicochirurgicales. Mai 1838 p. 180) διακοινοῦν ἀμφοτέρως τοῦ Πραβάζου τὰς περιπτώσεις, ἀναιρεῖ τὰ παρατηρήματα τοῦ Ὑμβέρτου καὶ πιστεύει, ὅτι εἰς ταῦτα δὲν ἔγεινεν ἐντελής ἐμβολή, ἀλλὰ μετὰστασις εἰς τὴν ἰσχυρικὴν κοιλότητα.

Ὁ δὲ ἐν Κανσατίφρ Ἐβίνος ἐσημείωσεν ἀγχινοῦστατα συσκευὴν μηχανικὴν, ἥτις, διατείνουσα ἐπιμόνωσ τὸ σκέλος, οὐδεμίαν ἐμποδίζει ἀναγκαίαν ἐνδεαιγμένην κίνησιν οὐδὲ ἀπεύθυνσιν αὐτοῦ. Μεθ' ὅλης ὁμως τῆς ἐπιμελείας καὶ ἐπιμονῆς εἰς ὅλα τὰ μνημονεύμενα ἐξάρθρωματα δὲν ἐπέτυχεν οὗτος εἰσεῖτι τοῦ σκοποῦ.

Ο Κόζης (Coze) παρήγγειλε διαστροφήν τῆς ἐπιγονατίδος, ἣτις ἠμειοστέρετο περὶ αὐτήν, ὅπερ ἀπηξίωσαν ἄλλοι. Memoires de la société d'Emulation. Paris. 1826. XVIII.

Ο Ούόλφιος (Rusts Magazin. Bd. XXVII. S. 476) παρήγγειλε τελεῖαν τῆς ἐπιγονατίδος διαστροφήν· ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ Γαζάνης (Gaszan, Dublin Journal. 1843. p. 145).

§. 245.

Αἷτια τῆς ἐξαρθρήσεως τῆς ἐπιγονατίδος εἰσὶ τὸ πλεῖστον ἔξωθεν βία, ἣτις γίνεται κατὰ τῆς ἐπιγονατίδος τοῦ σκέλους μικρόν τι συγκεκαμμένον ἢ καθόλου ἐκτεταμένον ὄντος, καὶ ὠθεῖ ταύτην ἐπὶ τὰ ἔσω ἢ ἐπὶ τὰ ἔξω, καὶ μάλιστα εἰς ἀνθρώπους ὧν τὰ γόνατα πρὸς τὰ ἔσω ἐκτεταμμένα εἰσὶ. Τὴν ἐξάρθρωσιν ταύτην δύναται νὰ προξενήσῃ καὶ πτώσις, καθ' ἣν τὸ μὲν γόνυ πρὸς τὰ ἔνδον, ὁ δὲ ποῦς πρὸς τὰ ἔξω τετραμμένος εἶναι. Ὅταν οἱ σύνδεσμοι τῆς ἐπιγονατίδος ὡσι κεχαυνωμένοι πολὺ, ἢ οἱ κόνδυλοι ὀλίγον ἐξέχοντες, ἢ ἐξάρθρωσις τῆς ἐπιγονατίδος δύναται νὰ γείνη καὶ διὰ μικρὰν αἰτίαν. Αἱ ἐξάρθρωσεις τῆς ἐπιγονατίδος ἐν γένει δὲν εἰν' ἐπικίνδυναι, καὶ μόνον ὅταν ἡ δράσις τῆς βίας εἰς τὴν ἄρθρωσιν τοῦ γόνατος ἦ μεγάλη, δύναται νὰ γεννηθῶσι δεινὰ συμπτώματα ἐξαιτίας τῆς θλάσεως.

§. 246.

Ἴνα δὲ ἐμβάλωμεν τὴν ἐκπεσούσαν ἐπιγονατίδα, ὅπερ δὲν ἐπιτυγχάνεται πάντοτε κατὰ τὴν πρώτην δοκιμὴν, σχηματίζομεν τὸν ἄρθρωστον ὑπτιον, ἐκτείνομεν ὡς δυνατόν τὴν κνήμην κάμπτοντες τὸν μηρὸν πρὸς τὸ ἰσχίον. Ἐπειτα δὲ πιέζομεν κατ' εὐθειᾶν πρὸς τὰ πρόσω τὴν ἐπιγονατίδα, ἣτις φέρεται συνεργεῖα τῶν μυῶν εἰς τὸν οἰκτεῖον τόπον, ὅταν ἢ μεγαλειτέρα ὀγκωσις αὐτῆς ἔλθῃ εἰς τὸ χεῖλος τοῦ κονδύλου περιβάλλομεν δὲ μετὰ τὴν ἐμβολὴν τὸ γόνυ μὲ σπληνας διαθρόχους εἰς διαλυτικὰ ὑγρά· καὶ ὁ ἄρθρωστος μενέτω εἰς τὴν κλίνην, ἕως ἂν ἐξαλειφθῶσιν οἱ πόνοι καὶ ὁ ὄγκος. Ἐὰν δὲ ἡ ἐπιγονατίς ἔχῃ τὴν τάσιν νὰ ἐκπέσῃ καὶ δεύτερον ἀπὸ τῆς οἰκτείας χώρας, προσαρμόζομεν εἰς τὸ γόνυ ἐπίδεσμον ἐλαστικόν.

Ο Γαζάνης διέτεμε τὸν σύνδεσμον τῆς ἐπιγονατίδος ἐπὶ ἐξάρθρωσει περὶ τὸν αὐτῆς ἔξωθεν γενομένην. Εἰς ἡλικιωμένον τινὰ ἔτυχεν νὰ ἴδῃ ἐξάρθρωσιν συγγενῆ ἀμφοτέρων τῶν ἐπιγονατίδων. Ἡ ἐκπτώσις τούτων ἦν οὕτως ἐπὶ τὰ ἔξω, ὥστε ἡ χωρίζουσα τοὺς δύο κονδύλους κοιλότης ἦτο κενή. Αἱ ἐπιγονατίδες ἦσαν τόσον εὐκίνητοι ὥστε, ὅταν τὰ σκέλη ἐξτείνοντο, ἐνεβάλλοντο εὐκόλως εἰς τὸν κατὰ φύσιν αὐτῶν τόπον· εἰς πᾶσαν δὲ ἄλλην κίνησιν τοῦ σκέλους ἐξέπιπτον ἐπὶ τὰ ἔξω, καὶ τὰ γόνατα ἦσαν πολὺ ἐπὶ τὰ ἔνδον ἐντετραμμένα, αἱ δὲ κνήμαι καὶ οἱ πόδες ἐπὶ τὰ ἔξω. Τὸ βῆμα τοῦ νέου τούτου ἦτο σφαιρὸν καὶ οὐχὶ ἐλευθέρον. Καὶ ὁ Παλλέτας ἀνέτεμε παρομοίαν ἐκ γενετῆς ἐξάρθρωσιν τῆς ἐπιγονατίδος.

IV.

Περὶ τῆς ἐξάρθρωσεως τοῦ γόνατος.

§. 247.

Ἡ ἐξάρθρωσις τοῦ κατὰ τὸ γόνυ ἄρθρου εἶναι μὲν σπανία ἐξαιτίας τῆς μεγάλης αὐτοῦ στερεότητος· δύναται ὅμως ἡ κνήμη νὰ ἐξαρθρωθῇ ἐπὶ τὰ πρόσω, ἐπὶ τὰ ὀπίσω, ἐπὶ τὰ ἔξω καὶ ἐπὶ τὰ ἔσω. Ἄλλ' αἱ ἐξάρθρωσεις αὗται εἰσὶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀτελεῖς. Πάντοτε δὲ ῥήγγυνται· μεγάλως ἡ διατείνονται οἱ σύνδεσμοι καὶ οἱ τένοντες, οἱ στερεοῦντες τὸ γόνυ· ἐκτὸς δὲ τούτου δύνανται νὰ διαρῥαγῶσι καὶ τὰ ἀγγεῖα καὶ τὰ νεῦρα, ἢ νὰ ἐξωσθῶσι διὰ τοῦ δέρματος καὶ τὰ ἀρθρώδη ἄκρα τῶν ὀστέων. Ἡ διάγνωσις τῶν ἐξάρθρωσεων τούτων εἶν' εὐκολος δι' ἃς ἀπεργάζονται ἀντιθέτως ἐξοχὰς ἢ ἐξαρθρωθεῖσα κνήμη καὶ οἱ κόνδυλοι τοῦ μηροῦ.

§. 248.

Ἡ ἐμβολὴ τῶν ἐξάρθρωμάτων τούτων εἶναι τὸ πλεῖστον εὐκολος. Ἀφ' οὗ γείνη ἢ πρέπουσα τάσις τῆς κνήμης, ὁ ἰατρός ἐμβάλλει τὸ ἐκπεσὸν ἄκρον τῆς κνήμης εἰς τὸν οἰκτεῖον τόπον, συλλαμβάνων τῇ μὲν τῶν χειρῶν αὐτό, τῇ δὲ τὸ κάτω ἄκρον τοῦ μηροῦ. Μετὰ τὴν ἐμβολὴν δὲ ἀνάγκη τῇ τε ἡσυχία καὶ τῇ ἀφλεγμάντῳ ἀγωγῇ νὰ ἐμποδίσωμεν τὴν γένεσιν τῆς φλεγμονῆς, ἢ ν' ἀφαίρῃσωμεν τὴν γεννηθεῖσαν ἤδη, καὶ νὰ ἐνώσωμεν τοὺς συνδέσμους, προσαρμύζοντες εἰς τὸ γόνυ καὶ οὖν ναρθήκια. Ἀφ' οὗ δὲ ἐξαλειφθῇ πᾶς πόνος καὶ ὄγκος, ἀρχίζομεν νὰ κινῶμεν τὸ σκέλος πεφυλαγμένως. Ἐὰν δὲ τὸ ἄρθρον μείνῃ ἀδύνατον, μεταχειρίζομεθα ἀνατρίψεις πτητικῶν ἀλοιφῶν καὶ προσαρμύζομεν εἰς τὸ γόνυ ἐπὶ τινα κχιρὸν ἐλαστικὸν ἐπίδεσμον. Ὅταν δὲ ἡ φλεγμονὴ ᾖ ὑπερμεγέθης, δύνανται νὰ γεννηθῶσιν ἀγκύλωσις, πύησις, γάγγραινα κτλ. καὶ ἡ θεραπεία τότε πρέπει νὰ γείνη κατὰ τοὺς δοθέντας ἐν τῷ περὶ τραυμάτων τῶν ἀρθρώσεων κανόνας. Ἐξώσθησαν δὲ διὰ τοῦ δέρματος τὰ ἐκπεσόντα ἄκρα, τότε συγίνεται τοιαύτη βλάβη, ἥτις ἐνδείκνυσι παραυτίκα τὸν ἀκρωτηριασμόν. Ἐνίων δὲ περιστατικῶν ἐξαιρέσεις, ἐν οἷς ἠδυνήθησαν νὰ συντηρήσωσι τὸ πεπονηθὸς μόριον, ὁὖν ἀναιροῦσι τὸ ἀζίωμα τούτο.

Οἱ συνθέντες τοὺς μηνοειδεῖς χόνδρους μετὰ τῆς κνήμης σύνδεσμοι, ὅταν ὦσι χαυνωμένοι, δύνανται νὰ ἐκτοπισθῶσι δι' ἔξωθεν βίαν, διὰ προσκοπὴν τῶν δακτύλων τοῦ πρὸς τὰ ἔξω τετραμμένου ποδὸς κτλ. Ἐκ τούτου δὲ γεννᾶται παραυτίκα πόνος σφοδρὸς, ὄγκος καὶ ἀδυνασία νὰ ἐκταθῇ ἐντελῶς ὁ ποὺς χωρὶς νὰ παραλλάξῃ παντάπασιν ἡ ἰδέα τοῦ γόνατος. Ἡ ἐμβολὴ τῶν χόνδρων εἰς τὴν οἰκτεῖαν χώραν γίνεται βεβαιότατα, ὅταν κάμψωμεν ὡς δυνατόν πρὸς τὰ ὀπίσω τὴν κνήμην. Διὰ τῆς κάμψεως ταύτης παύεται ἡ θλίψις τοῦ μηροῦ ἐπὶ τῶν χόνδρων καὶ οὕτως ἐμβάλλονται οὗτοι εἰς τὸν οἰκτεῖον τόπον, ὅταν ἐκτείνωμεν τὴν κνήμην. Τῆς χαύνωσιν δὲ τῶν συν-

δέσμων ἀφοιροῦμέν ἀνατρίθοντες πτητικὰς ἀλοιφὰς κτλ. ἐμποδίζομεν δὲ τὴν ἐκ νέου τῶν χόνδρων μεταστάσιν μὲ καλῶς προσηρμοσμένον ἐπίδεσμον τοῦ γόνατος.

Ὁ Βύτσερος (Müllers Archiv fuer Anatomie und Physiologie Heft. 4. s. 388) παρατήρησε συγγενῆ ἐπὶ τὰ πρόσω δι' ἐξαρθρώσεως προξενηθεῖσαν κάμψιν ἀμφοτέρων τῶν κνήμων· ὁ δὲ Κλεεβέργιος (Kleeberg. Hambourger Zeitschrift Bd. VI. Heft. 2) περιγράφει συγγενὲς ἐξάρθρωμα τοῦ ἀριστεροῦ γόνατος ἐπὶ τὰ πρόσω, ἐνῶ, ἐκτεινομένου τοῦ μηροῦ, ἡ κνήμη ἐκάμπετο κατὰ τὸ γόνυ πρὸς τὰ πρόσω καὶ λοξῶς πρὸς τὰ ἄνω, ὥστε τὰ ἀκροδακτύλια τοῦ ποδὸς ἐφήπτοντο τοῦ δεξιοῦ ὑπογαστρίου. Ἡ κνήμη εὐθετεῖτο εὐκόλως εἰς τὸν φυσικὸν τόπον, ἀλλὰ μεθίστατο πάραυτις εἰς τὸν πρότερον τόπον πάλιν, ἐνῶ τοῦ παιδίου ἡ θέλησις οὐδόλως ἴσχυεν εἰς τὰς κινήσεις τοῦ μορίου. Κάμψις δὲ τῆς κνήμης πρὸς τὸν μηρὸν ἐπὶ τὰ ὀπίσω μέχρις ἀμβλείας γωνίας καὶ στήριξις αὐτοῦ εἰς τὴν θέσιν ταύτην δι' ὀθονίου λεπτοῦ ἐπὶ τῆς μεσότητος τοῦ μηροῦ καὶ τῆς κνήμης ἐπιβληθέντος, ἐπήγαγε τὴν φυσικὴν στάσιν καὶ κίνησιν τῆς κνήμης ἐν βραχεῖ χρόνῳ διαστήματι.

ΙΓ'.

Περὶ τῆς ἐξαρθρώσεως τῆς περόνης.

§. 249.

Ἡ περόνη δύναται νὰ ἐξαρθρωθῇ καὶ κατ' ἀμφοτέρας τὰς διαρθρώσεις ἐπὶ τὰ πρόσω ἢ ἐπὶ τὰ ὀπίσω. Ἡ διάγνωσις εἶν' εὐκόλος πάντοτε ἐπειδὴ αἰσθανόμεθα σαφῶς τὴν ἐκπεσοῦσαν κεφαλὴν τῆς περόνης, εἰάν οὐπω ὑπερμεγέθης ἢ ὄγκος. Πρὸς ἐμβολὴν δὲ προσπιέζομεν τὴν ἐκπεσοῦσαν κεφαλὴν εἰς τὸν οἰκτεῖον τόπον, καὶ τηροῦμεν αὐτὴν ἐνταῦθα, περιβάλλοντες τὸν πεπονθότα τόπον μὲ σπλήνας καὶ ἐπίδεσμους. Ἡ ἔκπτωσις τοῦ ἄνω ἄκρου τῆς περόνης δύναται νὰ γείνη μετὰ κατάγματος αὐτῆς· διὸ ἐνταῦθα καὶ μετὰ τὴν διάπλασιν τοῦ κατάγματος ἐμβάλλεται καὶ ἡ ἐκπεσοῦσα κεφαλὴ εἰς τὸν οἰκτεῖον αὐτῆς τόπον. Πολλάκις δὲ γίνεται ἡ ἔκπτωσις τοῦ ἄνω ἄκρου τῆς περόνης καὶ διὰ χαύνωσιν τῶν συνδέσμων τῆς διαρθρώσεως, εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἐμβάλλεται μὲν εὐκόλως ἡ περόνη, ἀλλ' ἐκπίπτει καὶ αὐθις εὐκόλως. Ὅθεν πρέπει νὰ τηρήσωμεν τὴν περόνην εἰς τὴν οἰκτεῖαν χώραν διὰ τῆς πρεπούσης τοῦ μορίου ἡσυχίας καὶ τῆς ἐπιβολῆς τῶν οἰκτεῖων ἐπίδεσμων, καὶ ν' ἀφαιρέσωμεν τὴν χαύνωσιν τῶν συνδέσμων δι' ἀνατρίψεων πτητικῶν ἀλοιφῶν ἐκδορίων κτλ.

ΙΔ'.

Περὶ τῆς ἐξαρθρώσεως τοῦ ἄκρου ποδός.

§. 250.

Ὁ ἄκρος ποὺς δύναται νὰ ἐξαρθρωθῇ συχνάκις ἐπὶ τὰ ἔσω, ἐπὶ τὰ ἔξω, ἐπὶ τὰ πρόσω καὶ ἐπὶ τὰ ὀπίσω. Ἡ ἐπὶ τὰ ἔσω ἔκπτωσις εἶναι ἡ συχνότερα, ἢ δὲ ἐπὶ τὰ πρόσω καὶ ὀπίσω πολλῶ σπανιώτε-

ραι τῶν πλαγίων. Εἶναι δὲ ἡ ἐξάρθρωσις ἢ τελεία ἢ ἀτελής, ἀπλῆ ἢ ἐπιπεπλεγμένη.

§. 251.

Ὅταν ἡ ἔκπτωσις ἢ ἐπὶ τὰ ἔσω, (γίνεται δὲ τοῦτο, ἐκκλίσεως ἰσχυρᾶς τοῦ ποδὸς ἐπὶ τὰ ἔξω γενομένης), ἡ ἀρθρώδης ἐπιφάνεια τοῦ ἀστραγάλου φέρεται ὑπὸ τὸ ἔσω σφυρόν· τὸ δὲ κάτω ἄκρον τῆς κνήμης ὠθεῖται οὕτω πρὸς τὰ ἔνδον, ὥστε ἐπαπειλεῖ ῥήξιν τοῦ ἐπικειμένου δέρματος· καὶ ἡ μὲν ἔνδον πλευρὰ τοῦ ποδὸς φέρεται πρὸς τὰ κάτω, ἡ δὲ ἔξω πρὸς τὰ ἄνω, ἡ δὲ κάτω πρὸς τὰ ἔξω καὶ ἡ ἄνω πρὸς τὰ ἔνδον. Ἡ ἐξάρθρωσις αὕτη δύναται νὰ εἶναι ἐπιπεπλεγμένη μετὰ ῥήξεως τῶν συνδέσμων μεγάλης, μετὰ κατάγματος τοῦ ἔξω σφυροῦ, ἢ τῆς μεσότητος τῆς περόνης ἢ τοῦ κάτω ἄκρου τῆς κνήμης· δύναται δὲ νὰ γείνη καὶ ῥήξις τῶν ἐπικειμένων ἀπαλῶν μορίων, καὶ ἔξωσις τῆς ἀρθρώδους ἐπιφανείας τοῦ ἀστραγάλου, ἢ τῆς κνήμης, ἢ δύναται νὰ γείνη ταυτοχρόνως καὶ ἐξάρθρωσις τοῦ ἀστραγάλου ἐπὶ τὴν ἀρθρωσιν τῆς πτέρνης καὶ τοῦ σκαφοειδοῦς. Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν μένουσιν ἀθλασθῆ πολλάκις τὰ ἐπικείμενα ἀπαλὰ μόρια, καὶ οἱ μεταξὺ τοῦ κυβοειδοῦς, τῆς πτέρνης καὶ τοῦ σκαφοειδοῦς σύνδεσμοι διατείνονται μόνον μεγάλως· πολλάκις ὅμως ῥήγνυνται οὕτως ὅλοι οἱ σύνδεσμοὶ καὶ τὰ ἐπικείμενα μόρια, ὥστε ὁ ἀστράγαλος συνέχεται κατὰ τινα μόνον μέρη.

Ὅταν δὲ ἡ ἔκπτωσις γείνη ἐπὶ τὰ ἔξω, (γίνεται δὲ τοῦτο δι' ἔγκλισιν ἰσχυρὰν τοῦ ποδὸς πρὸς τὰ ἔνδον) ὁ ἀστράγαλος φέρεται ὑπὸ τὸ ἔξω σφυρόν, καὶ ἡ μὲν ἔσω πλευρὰ τοῦ ποδὸς φέρεται πρὸς τὰ ἄνω, ἡ δὲ ἔξω πρὸς τὰ κάτω, ἡ δὲ κάτω πρὸς τὰ ἔσω καὶ ἡ ἄνω πρὸς τὰ ἔξω. Ἡ ἐξάρθρωσις δύναται νὰ εἶναι ἐπιπεπλεγμένη μετὰ κατάγματος τοῦ κάτω ἄκρου τῆς περόνης καὶ τοῦ ἔσω σφυροῦ. Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ εἰς τὰς ἐπὶ τὰ πλάγια ταύτας ἐξάρθρωσεις εἶναι καὶ ὁ πους μᾶλλον ἢ ἤττον πρὸς τὰ πρόσω ἢ πρὸς τὰ ὀπίσω ἐγκεκλιμένος.

§. 252.

Τὰ δοθέντα σημεῖα τοῦ ἐπὶ τὰ πλάγια ἐξαρθρωθέντος ἄκρου ποδὸς εἰσὶ τόσῳ σαφῆ, ὥστε δυσκόλως παραγνώριζονται αἱ ἐξαρθρώσεις αὗται, εἶτι δὲ καὶ ὅταν ἔγεινεν ἤδη καὶ ἄγχος ὑπερμεγέθους, ὅστις δύναται νὰ καταστήσῃ δύσκολον μόνον τὴν διάγνώσιν τῶν εἰρημένων (ἴδ. § 251) ἐπιπλοκῶν.

§. 253.

Ὅταν δὲ ἡ ἔκπτωσις γείνη ἐπὶ τὰ πρόσω, (γίνεται δὲ αὕτη σπάνιωτέρον τῆς ἐπὶ τὰ ὀπίσω καὶ δι' ὑπερβαλλόντως βίαιαν τάσιν τοῦ ποδὸς),

ἡ ἀρθρώδης ἐπιφάνεια τοῦ ἀστραγάλου φέρεται πρόσθεν τῆς κνήμης, ὁ ποῦς εὐρίσκεται συγκεκαμμένος καὶ μακρότερος, ἡ δὲ πτέρνα βραχύνεται καὶ ὁ ἀχίλλειος τένων πλησιάζει μᾶλλον πρὸς τὴν ὀπισθίαν πλευρὰν τῆς κνήμης.

Καὶ ὅταν ἡ ἔκπτωσις γείνη ἐπὶ τὰ ὀπίσω, (γίνεται δὲ τοῦτο διὰ πτώσιν τοῦ σώματος μὲ τὴν πτέρναν ἐπὶ λοξῆς ἐπιφανείας), ὁ ποῦς ἐκτείνεται καὶ βραχύνεται, ἡ δὲ πτέρνα ἐξέχει μᾶλλον καὶ ὁ ἀχίλλειος τένων διίσταται τῆς ὀπισθίας πλευρᾶς τῆς κνήμης, καὶ κατὰ τὰ ὀπίσθεν τοῦ κάτω ἄκρου τῆς κνήμης ὑποπίπτει σαφῶς ἡ ἀρθρώδης ἐπιφάνεια τοῦ ἀστραγάλου, ἐπὶ τῆς βράχειος δὲ τοῦ ποδὸς κατὰ τὴν μεσότητα τοῦ ταρσοῦ γίνεται σκληρὰ προβολὴ ἐκ τοῦ κάτω ἄκρου τῆς κνήμης. Ἡ ἀρθρώδης αὐτῆς ἐπιφάνεια κεῖται ἐπὶ τοῦ σκαφοειδοῦς ὀστέου καὶ εἰς μικρὸν μόνον μέρος τῆς ἀρθρώδους ἐπιφανείας τοῦ ἀστραγάλου κατὰ τὸ πρόσθιον αὐτῆς μέρος. Ἡ ἐξάρθρησις αὕτη εἶναι πάντοτε ἐπιπεπλεγμένη μετὰ κατάγματα τοῦ κατωτέρου ἄκρου τῆς περόνης ἢ τοῦ ἔσω σφυροῦ. Ἡ ἐξάρθρησις αὕτη δύναται νὰ εἶναι ἀτελής οὕτως, ὥστε ἡ ἀρθρώδης ἐπιφάνεια τῆς κνήμης ἐπίκειται κατὰ μέρος μὲν ἐπὶ τοῦ σκαφοειδοῦς, κατὰ μέρος δὲ ἐπὶ τοῦ ἀστραγάλου· καὶ ὁ ποῦς τότε εἶναι ἥσσον βραχύτερος, ἡ πτέρνα ἥσσον ἐξίσχουσα, καὶ οἱ δάκτυλοι τοῦ ποδὸς πρὸς τὰ κάτω ἐπικεκλιμένοι, ὥστε ὁ ἄρρωστος δὲν δύναται νὰ στήσῃ ἐντελῶς τὴν πτέρναν κατὰ γῆς, ἥτις φέρεται πρὸς τὰ ἄνω καὶ ὁ ποῦς εἶναι ἀκίνητος, ἡ δὲ περόνη κατεαγεῖσα.

§. 254.

Αἱ ἐξάρθρησις τοῦ ἄκρου ποδὸς εἰσὶ πάντοτε ἐπίσημοι, ἐπειδὴ ἡ αὐτὰς ἐπάγουσα βία εἶναι μεγάλη. Ἡ ῥῆξις τῶν συνδέσμων καὶ ὁ περισπασμὸς τῶν τενόντων καὶ τῶν ἀπαλῶν μορίων δύναται νὰ γεννησῶσιν ὑπερμεγέθη φλεγμονὴν καὶ ἐπικίνδυνα νευρικὰ συμπτώματα. Καὶ ἡ ἐλαφρότερα ἐξάρθρησις ἐπαπειλεῖ ἀγκύλωσιν τοῦ ποδός. Πολλάκις δὲ ἀπομένει τοιαύτη ἀτονία τῶν συνδέσμων, ὥστε ἐκ τοῦ ἐλαχίστου κόπου τοῦ ποδός γίνεται ἐκ νέου ἡ ἐξάρθρησις αὕτη, ἐὰν μὴ ἢ τὸ πεπονηθὸς μόριον ἐξησφαλισμένον διὰ τινος μηχανήματος. Ἡ ἐπὶ τὰ πρόσω καὶ ὀπίσω ἐξάρθρησις τοῦ ποδός εἰσὶν ἐν γένει ἥσσον κινδυνώδη τῶν ἐπὶ τὰ πλάγια, καὶ σπανίως ἐπιπεπλεγμένη μετὰ τόσων δεινῶν συμπτωμάτων, ὁ ποῦς δὲν μένει ὅλως ἄχρηστος εἰς τὴν βᾶδισιν, οὐδὲ ὅταν ἀμεληθῇ αὕτη. Ἀπομένει δὲ μόνον μεγάλη δυσμορφία τοῦ ποδός. Αἱ δὲ ἐπὶ τὰ πλάγια ἐξάρθρησις δὲν εἶναι πάντοτε ἐξίσου ἐπικίνδυναι, καὶ ἰατρεύονται πολλάκις εὐθὺς χωρὶς ν' ἀπομείνῃ ἀδυναμία οὐδ' ἐμπόδιον εἰς τὰς κινήσεις τοῦ πο-

δός. Ἡ ἐπὶ τὰ ἔξω ἔκπτωσις εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐπιβλαβεστέρα τῆς ἐπὶ τὰ ἔσω. Ἡ μετὰ κατάγματος συγχρόνως, ἢ μετὰ ῥήξεως τῶν ἀπαλῶν μορίων ἠνωμένη ἐξάρθρωσις εἶναι πολὺ κινδυνωδεστέρα, ἀλλ' ἡ πεῖρα μᾶς διδάσκει, ὅτι τοῦ ποδός ἡ συντήρησις εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἕνατη.

§. 255.

Ἡ ἐμβολὴ τοῦ ποδός εὐθὺς μετὰ τὴν ἐξάρθρωσιν εἶν' εὐκολος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὁ ἐξάρθρος κεῖται, βοηθός τις παραλαμβάνει μετ' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν τὸ κάτω ἄκρον τῆς κνήμης, ἕτερος δὲ, ἢ ὅταν ἡ ἔκπτωσις γείνη ἐπὶ τὰ πλάγια, ὁ ἰατρός αὐτὸς συλλαμβάνει τὸν πόδα· καὶ ὁ μὲν πρῶτος ἐνεργεῖ τὴν ἀντίτασιν εἰς τὴν κνήμην κατὰ τὴν εὐθυνσιν αὐτῆς, ὁ δὲ ἕτερος τὴν τάσιν (ὅπου κάμπτεται ἡ κνήμη ὀρθογωνίως πρὸς τὸν μηρὸν) πρῶτον κατὰ τὴν εὐθυνσιν τοῦ ποδός, καὶ ἀφ' οὗ ἐκταθῶσιν ἀρκούντως οἱ σύνδεσμοι καὶ οἱ τένοντες, φέρομεν τὸν πόδα εἰς τὸ κατὰ φύσιν σχῆμα. Ὅταν δὲ ἡ ἔκπτωσις γείνη ἐπὶ τὰ ὀπίσω, ὁ ἰατρός προσπιέζει τῇ μὲν τῶν χειρῶν τὴν πτέρναν πρὸς τὰ πρόσω, τῇ δὲ τὴν κνήμην πρὸς τὰ ὀπίσω, καὶ τ' ἀνάπαλιν, ὅταν ἡ ἔκπτωσις γείνη ἐπὶ τὰ πρόσω. Περὶ δὲ τῆς ἐμβολῆς βεβαιούμεθα ἐκ τῆς κατὰ φύσιν εὐθύτητος καὶ ἰδέας τοῦ ποδός καὶ ἐκ τῶν κατὰ φύσιν κινήσεων αὐτοῦ. Περιβάλλομεν ἔπειτα τὸν πόδα κατὰ τὸν πεπονθότα τόπον μετὰ σπλήνας διαβρόχους εἰς διαλυτικὰ ὑγρά, καὶ στηρίζομεν αὐτοὺς διὰ κυκλωτεροῦς ἐπίδεσμου, οὗ τὰς περιβολὰς φέρομεν περὶ τὸν πόδα ἐν εἶδει τοῦ ἀριθμητικοῦ στοιχείου 8· κατ' ἀμφοτέρας δὲ τὰς πλευρὰς τῆς κνήμης βιάλλομεν σακκίδια ἀχυρόστρωτα καὶ ἐπ' αὐτῶν ναρθήκια, ἅπερ ἐνοῦνται ὑπὲρ τὴν ἄρθρωσιν τοῦ ποδός ὡς καὶ εἰς τὸ κατάγμα τῆς κνήμης. Πάντοτε δὲ πρέπει νὰ κάμπτωμεν τὴν κνήμην κατὰ τὸ γόνυ, βάλλοντες αὐτὴν ἐπὶ προσκεφαλαίου πρὸς χυαίνωσιν τῶν μυῶν. Καὶ κατὰ τὴν κρᾶσιν τοῦ ἄρρώστου πρέπει νὰ μεταχειρισθῶμεν δραστηρίως ἀφλέγμαντα, διαθρέχοντες τὸν ἐπίδεσμον εἰς διαλυτικὰ ὑγρά, καὶ ἀλλάσσοντες αὐτὸν πᾶσαν πέμπτην ἢ ἕκτην ἡμέραν. Ἀφ' οὗ δὲ παύσωσιν οἱ πόνοι καὶ ὁ ὄγκος, κινουμένω πεφυλαγμένως τὸν πόδα, καὶ συγχωροῦμεν εἰς τὸν ἄρρώστον νὰ βαδίσῃ μετὰ ἕνα μῆνα πεφυλαγμένως.

Ἄν δὲ ἡ ἔκπτωσις τοῦ ποδός ἐπὶ τὰ ἔσω ἢ ἐπιπεπλεγμένη μετὰ κατάγματος τῆς περόνης, ἐμποδίζομεν ἀσφαλέστατα τὴν ἐκ δευτέρου ἔκπτωσιν τοῦ ποδός διὰ τοῦ μνημονευθέντος εἰς τὸ κατάγμα τῆς περόνης κανόνος, ὃν δυνάμεθα νὰ ἐφαρμόσωμεν ἔξω εἰς τὴν ἐπὶ τὰ ἔξω ἔκπτωσιν, προσαρμόζοντες τὸ ναρθήκιον μετὰ τῶν σακκιδίων εἰς τὴν ἐξω πλευρὰν τῆς κνήμης. Ὅταν ἡ ἔκπτωσις τοῦ ποδός γείνη ἐπὶ τὰ ὀπίσω δυνάμεθα νὰ ἐμποδίσωμεν τὴν ἐκ δευτέρου ἔκπτωσιν αὐτοῦ βιάλλοντες ὑποκάτω αὐ-

τοῦ προσκεφάλαιον καὶ νερθήκιον οὕτως, ὥστε νὰ ἐκτείνωνται πέραν τῆς πτέρνης, καὶ μικρὸν προσκεφάλαιον κατὰ τὸ κάτω ἄκρον τῆς κνήμης, καὶ στηρίζομεν ταῦτα ἐν-
ταῦθα καὶ εἰς τὸ γόνυ. Ἔνιοι δὲ παραγγέλλουσιν, ὅταν ἡ ἔκπτωσις γείνη ἐπὶ τὰ πλά-
για, νὰ σχηματίζωμεν τὸ σκέλος ἐπὶ τὴν ἔξω πλευρὰν ἡμίκαμπτον κατὰ τὸ γόνυ
καὶ νὰ περιβάλωμεν τὸν πόδα μὲ τὸν πολυσκελῆ ἐπίδεσμον.

§. 256.

Ὅταν δὲ εἰς τὰς ἐξαρθρήσεις τοῦ ποδὸς ἐξωσθῇ τὸ κάτω ἄκρον τῆς
κνήμης ἔξω τῶν σκεπόντων αὐτὸ μορίων, πρέπει νὰ δοκιμάζωμεν τὴν
ἐμβολήν. Ἄφ' οὗ πρῶτον καθαρίσωμεν αὐτὸ πρεπόντως, νὰ κλείωμεν τὴν
πληγὴν καὶ ν' ἀποθεραπεύωμεν τὸν ἄρρώστον κατὰ τοὺς γενικοὺς κανό-
νας. Δέον δὲ ἂν ἡ στενὴ ἢ πληγὴ καὶ ἐμποδίσῃ τὴν ἐμβολήν, νὰ πλα-
τύνωμεν αὐτὴν ἀρκούντως καὶ ἂν οὐδὲ οὕτως ἐμβάληται, ν' ἀποπρίσωμεν
τὸ ἐξίσχον ἀρθρώδες ἄκρον (ὡσαύτως δὲ ν' ἀφαιρέσωμεν καὶ πᾶσαν φθα-
νομένην παρσχιδα), δι' ἧς ἀποπρίσεως μόνον ἀποκαθίσταται ἡ κατὰ φύ-
σιν εὐθυσις τοῦ ποδός, καὶ γίνεται πολλῶν ἐπικινδύνων συμπτωμάτων
προφυλαχῆ. Ὁ δὲ ἀκρωτηριασμός ἐνδείκνυται ἀφεύκτως εἰς γηραιούς καὶ
ἐξησθενημένους ἄρρώστους, καὶ εἰς μεγάλας διαρρήξεις καὶ ἀποθραύσεις
τῶν ὀστέων, εἰς τὴν γάγγραιαν καὶ εἰς ἀσθονὸν πύησιν. Ὅταν δὲ εἰς τὴν
ἐπὶ τὰ ἔξω ἐξάρθρωσιν τοῦ ποδός κατεαγῇ λογῶς τὸ ἄκρον τῆς κνήμης
πλησίον τῆς ἀρθρώδους αὐτῆς ἐπιφανείας, ἢ κνήμη μετὰ τὴν διάπλασιν
δὲν μένει εἰς τὸν οἰκεῖον τόπον, καὶ οὕτως ἐνδείκνυται πολλάκις ὁ ἀκρω-
τηριασμός τοῦ ποδός, ὅστις δύναται νὰ ἐνδειχθῇ ἔτι καὶ ὅταν ἀπομεινῇ
δυσμορφία ὑπερβαλόντως ὀχληρά.

ΙΕ'.

Περὶ τῆς ἐξαρθρήσεως τῶν ὀστέων τοῦ
ταρσοῦ.

§. 257.

Τῶν ὀστέων τοῦ ταρσοῦ αἱ συνδέσεις εἰσὶ διὰ τε τὴν δύναμιν τῶν συν-
δέσμων καὶ διὰ τὸ πλάτος τῶν συναπτομένων ἐπιφανειῶν τόσοσ στερεαί,
καὶ αἱ κινήσεις αὐτῶν τόσοσ ὀλίγαι, ὥστε αἱ ἐξαρθρήσεις αὐτῶν γίνονται
σπανιώτατα καὶ δύναται νὰ γείνωσι μόνον δι' ὑπερμεγέθη βίαν, ἐξ ἧς
συνεπάγεται πολλάκις καὶ ῥήξεις τῶν ἀπαλῶν μορίων.

§. 258.

Ὁ ἀστράγαλος, καὶ περ ὑπὸ τὴν κοιλότητα τῆς κνήμης καὶ περόνης
στερεῶς μετὰ τῆς πτέρνης καὶ τοῦ σκαφοειδοῦς συνδεδεμένος ὢν, δύναται
νὰ ἐξαρθρωθῇ κατὰ τέσσαρας τόπους, ἐκπίπτων ἀπὸ τῆς μετὰ τοῦ σκα-
φοειδοῦς συνδέσεως αὐτοῦ ἐπὶ τὰ πρόσω, ἐπὶ τὰ ἔσω, καὶ ἐπὶ τὰ ἔξω, ἢ

τέταρτον στρεφόμενος τοιοῦτοτρόπως περὶ τὸν ἄξονα, ὥστε ἡ κάτω αὐτοῦ ἀρθρώδης ἐπιφάνεια ἀπευθύνεται πρὸς τὰ ἄνω ἢ ἐπὶ τὰ πρόσω καὶ ἔσω ἐκπτώσις αὐτοῦ εἶναι συχνότερα τῆς ἐπὶ τὰ ἔξω (1): αἱ ἐξάρθρωσεις αὐταὶ δύνανται νὰ εἶναι ἐπιπεπλεγμέναι μετὰ κατάγματος τῆς κνήμης καὶ περόνης, μετ' ἐξαρθρώσεως τοῦ ποδός, μετὰ ῥήξεως τῶν ἀπαλῶν μορίων καὶ προπτώσεως τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀστραγάλου. Αἷτια δὲ τῶν ἐξαρθρώσεων τούτων εἰσὶ βία, ἥτις ἐπάγει εἰς τὸν πόδα καὶ εἰς τὴν κνήμην τὴν μεγίστην ἔκτασιν· οἷον πτώσις τοῦ σώματος ἐξ ὕψους, καθ' ἣν ἡ πτέρνα μὲν φέρεται ἐπὶ λοξῆς ἐπιφανείας, τὸ σῶμα δὲ πίπτει πρὸς τὰ ὀπίσω ἢ πτώσις τοῦ σώματος ἐπὶ τὰ ὀπίσω, ἐνῶ κατέχεται τὸ πρόσθιον μέρος τοῦ ποδός, ὥστε ἡ κνήμη βάλλεται σχεδὸν εἰς εὐθείαν γραμμὴν πρὸς τὸν πόδα. Εἰς τὴν θέσιν ταύτην τὸ κάτω πέρασ τῆς κνήμης πιέζον τὸ ὀπίσθιον μέρος τοῦ ἀστραγάλου, ὠθεῖ αὐτὸ πρὸς τὰ πρόσω, καὶ οὕτω ῥήγνυται ὁ ἀσραγαλοκνημαῖος σύνδεσμος καὶ ἀποχωρεῖ ἡ κεφαλὴ τοῦ ἀστραγάλου ἀπὸ τῆς κοιλότητος τοῦ σκαφοειδοῦς. Ἐκ τούτων γίνεται ὀφθαλμὸν διατὶ ἡ ἐξάρθρωσις τοῦ ἀστραγάλου δὲν γίνεται, ὅταν κατεαγῆ τὸ ὀστέον τῆς κνήμης· γίνετ' δ' ἐν γένει αὕτη εἰς ἀνθρώπους ὑγιεῖς τε καὶ εὐρώστους, ὧν τὰ ὀστά εἰσὶ στερεά. Εἰς τὴν ἐπὶ τὰ ἔσω ἐξάρθρωσιν γίνεται συνήθως καὶ κατάγμα τοῦ κάτω πέρατος τῆς περόνης, πιθανώτατον δὲ, ὅτι ἡ κεφαλὴ τοῦ ἀστραγάλου ἐκπίπτει κατὰ πρῶτον πάντοτε ἐπὶ τὰ πρόσω, ἐκεῖθεν δὲ μεθίσταται κατὰ τὴν φορὰν τῆς ἐνεργούσης βίας ἐπὶ τὰ ἔσω ἢ ἐπὶ τὰ ἔξω. Ἡ δὲ ἀναστροφή τοῦ ἀστραγάλου περὶ τὸν ἑαυτοῦ ἄξονα συμβαίνει, ὅταν γείνη πίεσις ὑπερμεγέθης τῆς κνήμης ἐπὶ τοῦ ἀστραγάλου, ἐνῶ ὁ ἄκρος ποῦς καὶ ἡ κνήμη εἰσὶν ὑπερβαλλόντως ἐκτεταμένα, ὁ δὲ ἀστράγαλος ὠθεῖται ἀπὸ τῶν ὀπίσω πρὸς τὰ πρόσω καὶ ἀπὸ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω καὶ τὸ ἐπικείμενον δέρμα ὑπέικει χωρὶς νὰ διαρῥαγῆ, ὁ δὲ μεσόστεος σύνδεσμος διαρῥήγνυται.

§. 259.

Εἰς τὴν ἐπὶ τὰ πρόσω ἐξάρθρωσιν τοῦ ἀστραγάλου αἰσθανόμεθα κατὰ

(1) Ὁ Ῥογνέτας λέγει, ὅτι ἡ ἐξάρθρωσις τοῦ ἀστραγάλου ἐπὶ τὰ ἔσω εἶναι δυσκολώτατον ἢ μὴ ἀδύνατον, ἐπειδὴ ἡ μὲν ἀνὰ μέσον τοῦ σκαφοειδοῦς καὶ τοῦ ἀστραγάλου αὐλαξ πληροῦται ὑπὸ συνδέσμων ἰσχυροτάτων, ἡ δὲ ἀνὰ μέσον ἀμφοτέρων τῶν ὀστέων θυλακοειδῆς κάψα ἐπὶ τὰ πρόσω εἶναι λίαν χαύνη καὶ ἔκτατη, καὶ ἐπειδὴ ἡ ἐνεργούσα τὴν ἐξάρθρωσιν βία πρέπει νὰ ἐνεργήσῃ ἀπὸ τῶν πρόσω ἐπὶ τὰ ὀπίσω. Ἀλλὰ τοῦτο ἀνήκει μόνον εἰς τὴν πρωτογενῆ ἐκπτώσιν τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀστραγάλου· διότι τὰ μέχρι τοῦδε γνωστὰ παρατηρήματα δεικνύουσι τὴν ἐπὶ τὰ ἔσω ἐξάρθρωσιν πολλῶν συχνότεραν τῆς ἐπὶ τὰ ἔξω· ὁ Ῥογνέτας ἐν τοῖς παρ' αὐτοῦ γενομένοις πειράμασι παρὰ τὴν ἐπὶ τὰ πρόσω ἐξάρθρωσιν οὐδεμίαν ἄλλην ἡδυνήθη νὰ ἐνεργήσῃ.

τὴν ῥάχιν τοῦ ποδός τὴν προβολὴν τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀστραγάλου ἐπὶ τοῦ σκαφοειδοῦς· οἱ δάκτυλοι τοῦ ποδός εἰσὶν ἐπὶ τὰ κάτω νενευκότες καὶ μικρόν τι ἐπὶ τὰ ἔξω ἐγκεκλιμένοι. Εἰς δὲ τὴν ἐπὶ τὰ ἔσω εὐρίσκεται τοῦ ἀστραγάλου ἡ προβολὴ μᾶλλον ἐπὶ τὰ ἔσω, ἢ δὲ στροφή τοῦ ποδός μᾶλλον ἐπὶ τὰ ἔξω· καὶ εἰς τὴν ἐπὶ τὰ ἔξω ἢ μὲν προβολὴ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀστραγάλου ἐπὶ τοῦ κυβοειδοῦς, ὁ δὲ ποὺς οὕτως ἐπὶ τὰ ἔσω ἐγκεκλιμένος, ὥστε τὸ μὲν ἔξω χεῖλος αὐτοῦ εἶν' ἐπὶ τὰ κάτω, τὸ δὲ ἔσω ἐπὶ τὰ ἄνω ἀπευθυμένον. Ἄλλ' ἡ διάγνωσις εἶναι δύσκολος κατὰ τὸν Βούερον, ὅταν ὁ ὄγκος ᾖ μέγας. Ὅταν δὲ συγχρόνως ᾧσι διεφθρότα καὶ τὰ ἀπαλάμωρια, ἢ κεφαλὴ τοῦ ἀστραγάλου ἐξέχει αὐτῶν, ἢ αἰσθανόμεθ' αὐτὴν γυμνὴν μὲ τοὺς δακτύλους. Εἰς δὲ τὴν μετ' ἀναστροφῆς ἐξάρθρῃσιν σφηνοῦται ὁ ἀστράγαλος οὕτως ἀνὰ μέσον τῆς κνήμης καὶ τῆς πτέρνης, ὥστε τὸ σκέλος, φαίνεται μακρότερον. Καὶ ἂν τοῦτο δὲν εἶναι πάντοτε, δύναται ὁμως τὸ σημεῖον τοῦτο νὰ εἶναι πολλοῦ λόγου ἄξιον, ὥστε νὰ εἰκάσωμεν, λέγει ὁ Ῥογνέτας πᾶσαν ἀνωρελὴ πάντοτε καὶ ἐπιβλαβὴ εἰς τοιαύτην περιπτώσιν ἀπόπειραν τῆς τάσεως καὶ ἀντιστάσεως.

§. 260.

Πᾶσα δὲ τελεία, ἔστω καὶ ἀπλὴ ἐξάρθρῃσις τοῦ ἀστραγάλου, εἶναι λίαν ἐπίσημος, ἐπειδὴ ὁ καταρτισμὸς εἶναι πολλάκις δυσκολώτατος, ἐνίοτε δὲ καὶ κατὰ πάντα τρόπον ἀδύνατος, τοῦτου δὲ ἔκγονος εἶναι μεγάλη χωλότης, ἢ διὰ τὴν ἰσχυρὰν τάσιν τῶν καλυμμάτων γίνετ' ἐσχάρα, ἣτις σπανιώτατα εἶναι κατ' ἐπιπολὴν καὶ χωρὶς νὰ διανοίξῃ τὴν θυλακοειδῆ κάψαν κατὰ τὸν Δυπιύτρενον· ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ὁμως ἀπογυμνώνει μετὰ τὴν ἀπόπτωσιν τὸ ἄρθρον· ἐκ τούτου δὲ γίνεται φλεγμονὴ μεγάλη, πύησις ἐκτεταμένη, γάγγραινα καὶ κίνδυνον ἐπαπειλοῦντα συμπτώματα, ἐξ οὗ κατὰ τὸν Βούερον δύναται νὰ γείνη καὶ ἀκρωτηριασμοῦ ἔνδειξις. Μόνον δὲ, ὅταν ἡ ἐξάρθρῃσις τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀστραγάλου ᾖ ἀτελής, δύναται κατὰ τὸν Δυπιύτρενον καὶ Βούερον μετὰ τὸν ἀποτυχόντα καταρτισμὸν, ν' ἀνορθωθῇ τρόπον τινὰ κατὰ μικρὸν ἢ ἐνέργεια τοῦ ποδός. Εἰς δὲ τὰς ἐπιπεπλεγμένας ἐξάρθρῃσεις ὁ κίνδυνος εἶν' ἔτι μᾶλλον ἐπίσημος ἀναλόγως τῇ ἐπιπλοκῇ ταύτῃ.

Τὸ ἀδύνατον τοῦ καταρτισμοῦ εἰς τὰ ἐξάρθρηματα τοῦ ἀστραγάλου, καὶ ἂν οὗτος γείνη μετὰ μεγίστης ἐπιμελείας καὶ δυνάμεως, ὡς παρατήρησαν ὁ Βούερος, Α. Κώπρος, Δυπιύτρενος, ὁ συγγραφεὺς καὶ ἄλλοι, προσπέφυκεν εἰς τὴν στερεὰν σφηνώσιν τοῦ αὐχένος τοῦ ἀστραγάλου ἀνὰ μέσον τῶν λοιπῶν ὀστέων. Εἰς τὴν ἐπὶ τὰ ἔσω ἐξάρθρῃσιν δύναται ὁ αὐχὴν τοῦ ἀστραγάλου νὰ σφηνωθῇ οὕτως ἀνὰ μέσον τοῦ ἔσω χεῖλους τοῦ σκαφοειδοῦς καὶ τῆς πτέρνης, ὥστε νὰ εἶναι ὅλως ἀμετακίνητος· ἢ ὅταν καὶ τὸ ὀπίσθιον κάτω χεῖλος τῆς ἄνω ἀρθρώδους ἐπιφανείας τοῦ ἀστραγάλου βληθῇ

ὑπὸ τὸ πρόσθιον χεῖλος τῆς κνήμης, ὡς ἅπαξ ὁ Δυπύτρηνος παρετήρησεν. Εἰς δὲ τὴν ἐπὶ τὰ ἔξω ἐξάρθρωσιν δύναται ἡ κεφαλὴ μὲν τοῦ ἀστραγάλου νὰ διάκεται ὑπὸ τὸ ἔξω σφυρὸν καὶ μικρὸν τι πρόσθεν αὐτοῦ, ὁ αὐχὴν δὲ νὰ ἐπερείδῃται εἰς τὸ χεῖλος τῆς ὀπισθίας ἀρθρώδους ἐπιφανείας τῆς πτέρνης, ἢ ἡ κεφαλὴ μὲν τοῦ ἀστραγάλου κεῖται ἐπὶ τοῦ κυβοειδοῦς καὶ τοῦ ὑστάτου σφηνοειδοῦς, τὸ ἔξω δὲ χεῖλος τῆς ἄνω ἀρθρώδους ἐπιφανείας τοῦ ἀστραγάλου ἀνά μέσον τῆς πρώτης ὀπισθίας ἀρθρώδους ἐπιφανείας τῆς πτέρνης καὶ τῆς κνήμης, διὸ ἀδύνατον διὰ τῆς συνήθους ἀγωγῆς τοῦ καταρτισμοῦ νὰ ἐκτοπίσωμεν τὸν ἀστράγαλον.

§. 261.

Ὁ καταρτισμὸς τοῦ ἐξάρθρωθέντος ἀστραγάλου, ἐνῶ πρέπει πρὸς χαύνωσιν τῶν μυῶν νὰ μὴ παραλείψωμεν τὰς φλεβοτομίας μηδὲ τὰ ναυτιώδη κτλ. ζῆτεῖ πάντοτε τὴν κάμψιν τῆς κνήμης κατὰ τὴν συνάρθρωσιν τοῦ γόνατος. Δύο μὲν τῶν βοηθῶν στηρίζουσι τὸν μηρὸν, ἢ πρὸς τοῦτο φέρομεν ὑπὸ τὴν ἰγνὺν ὀθόνιον συνεπτυγμένον καὶ στηριζόμεν αὐτὸ εἰς ἄγκιστρον ὀπισθεν τοῦ ἀρρώστου ὄν, ἕτεροι δὲ δύο στηρίζουσι τὴν κνήμην ἄνωθεν τῶν σφυρῶν. Περὶ τὴν πτέρναν δὲ βάλλεται συνεπτυγμένον ὀθόνιον, οὗ ἀμφότερα τὰ ἄκρα χιαζόμενα ἐπὶ τῆς ῥάχεως τοῦ ποδὸς καὶ μὴ καλύπτοντα τὸ προβάλλον ὄστυον, ὀρθονταί εἰς βοηθόν, ὅπως ἐνεργήσῃ τὴν τάσιν. Ἡ τάσις γενέσθω κατὰ μικρὸν καὶ ἰσχυρῶς καθ' ἣν εὐθυσιν εἶν' ἀπευθυσμένος ὁ πούς· ὁ δὲ χειρουργὸς βάλλων ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν αὐτοῦ τοὺς μὲν ἀντίχειρας ἐπὶ τῆς προβολῆς τοῦ ἀστραγάλου, τοὺς δὲ λοιποὺς τῶν δακτύλων ἐπὶ τοῦ πέλματος, πιέζει πρὸς τὰ ὀπίσω τὸ ὄστυον. Ἄλλ' οὗτος δύναται νὰ ἐνεργήσῃ τὴν πίεσιν ταύτην καὶ μὲ τὴν παλάμην, ἢ, κατὰ τὸν Πετρούντιον (Petruni), κρατῶν τῇ μὲν τῶν χειρῶν τὴν κνήμην, τῇ δὲ τοὺς δακτύλους τοῦ πεπονθότος ποδός, βάλλει τὸ γόνα αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς προβολῆς τοῦ ἀστραγάλου καὶ προσπιέζει αὐτὴν πρὸς τὰ ὀπίσω. Μετὰ τὸν γεγόμενον καταρτισμὸν βάλλεται ἡ κνήμη ἡμικαμπτος εἰς ἀχυροσακκίᾳ καὶ κρατεῖται διὰ τοῦ συνήθους πρὸς τὸ κάταγμα τῆς περόνης ἐπιδέσμου (ἴδ. § 955 τομ. 1) εἰς εὐθυσιν ἐναντίαν τῆς τοῦ ἐξάρθρωματος, καὶ διὰ μεγίστης ἡσυχίας, ψυχρῶν ἐπιβροχῶν κτλ. ἀπείργονται ἢ ἀφαιροῦνται τὰ φλεγμονώδη συμπτώματα.

§. 262.

Ὅταν δὲ τῶν ἀδυνάτων ἢ νὰ γείνη ἡ ἐμβολὴ πρέπει νὰ μὴ προβαίνομεν πέραν τοῦ δέοντος ἀποπειρώμενοι τὸν καταρτισμὸν. Διότι οὕτως θέλει ἐπιγεννηθῆ ἀναμφιβόλως σφοδρὰ φλεγμονὴ καὶ κίνδυνος γαγγραινης, ἀλλὰ διὰ μνηστικῶν τομῆς, ἧς τὸ κύρωμα εἶναι πρὸς τὰ ἄνω ἀπευθυσμένον, ἀπογυμνώσαντες τὸν ἀστράγαλον καὶ διελόντες τῷ μαχαίριῳ ἢ

τῷ ψαλιδίῳ τὰ συνεχῆ μέρη τῶν συνδέσμων, νὰ ἐπιχειρήσωμεν νὰ ἐνεργήσωμεν τὸν καταρτισμὸν (κατὰ τὸν Δεσφίλον καὶ Νανύλαν (Nanule). ἔπειτα δὲ συνάγομεν ἀκριβῶς τὰ χεῖλη τῆς πληγῆς μὲ κολλητικὸν ἔμπλαστρον. Ἐὰν δὲ τῶν ἀδυνάτων ἢ νὰ γείνη ἡ ἐμβολή, ἀνυσιμώτατον εἶναι νὰ ἐξαιρέσωμεν τὸν ἀστράγαλον ὀλοσχερῶς, συλλαμβάνοντες αὐτὸν μὲ τοὺς δακτύλους ἢ μὲ ῥιζάγραν καὶ διαιροῦντες μὲ τὸ μαχαίριον ἢ μὲ τὸ καμπύλον ψαλίδιον ἀπάσας τὰς συνεχείας αὐτοῦ ἐνῶ πρὸς τὴν διαίρεσιν τοῦ μεσοταρσίου ἐμμένομεν διαιροῦντες μᾶλλον ἐπὶ τὴν ἔξω πλευράν. Τὴν δὲ πληγὴν ἔπειτα συνάγομεν μὲ κολλητικὸν ἔμπλαστρον, ἢ καλύπτομεν αὐτὴν πρῶς μὲ μοτὸν καὶ κρατοῦμεν τὸν πόδα καὶ τὴν κνήμην κατὰ τὸ εἶκός διὰ τῆς μηχανῆς τοῦ Σωτήρος ἢ τοῦ Ἐίχειμήρου. Ἡ ἀρθρώδης ἐπιφάνεια τῆς κνήμης ἔρχεται εἰς συνάφειαν μετὰ τοῦ ὄστοῦ τῆς πτέρνης. Ἡ ἴασις γίνεται μετ' εὐχρηστίας τοῦ ποδὸς καὶ περ μετὰ βραχυτήτος αὐτοῦ, ὥστε ὁ ἄρθρωτος δύναται κατὰ μικρὸν νὰ βυθίζῃ ἀπὸ νῶς ὡς ἅπαξ παρατήρησα, ἐὰν δὲ μετὰ ματαίας ἀποπειρας τοῦ καταρτισμοῦ γενηθῇ γαγγραινώδης φλεγμονή, πύσης κτλ. τὸ μόνον πρὸς ἀπροσδόκητον πολλακίς ἀφαιρέσιν τῶν ἐπικινδύνων συμπτωμάτων βοήθημα εἶναι ἡ ἀφαιρέσις τοῦ ἀστραγάλου, ὡς ἐξ ἰδίας τε καὶ ἀλλοτρίας πείρας ἐβεβαιώθη, καὶ δι' οὗ βοήθηματος δυνάμεθα ν' ἀποφύγωμεν τὸν ἀναγκαῖον φαινόμενον ἀκρωτηριασμὸν.

§. 263.

Ὅταν δὲ ὁ ἀστράγαλος ἀναστραφῇ περὶ τὸν ἑαυτοῦ ἄξονα, καὶ ἀπολυθῇ συγχρόνως τῆς συνδέσεως αὐτοῦ μετὰ τῆς κνήμης, τῆς πτέρνης καὶ τοῦ σκαφοειδοῦς, πᾶσα πρὸς ἐμβολὴν ἀπόπειρα εἶναι ἀνωφελής, ἡ δ' ἐξαιρέσις τοῦ ἀστραγάλου τὸ μόνον πρὸς σωτηρίαν τοῦ ποδὸς βοήθημα.

Εἰ καὶ παρατηρήσεις τινες μαρτυροῦσιν, ὅτι ἡ ἔξωσις τοῦ ἀστραγάλου ἐνηργήθη ἐπιτυχῶς, ἀφ' οὗ τὸ δέρμα κατεφθάρη ὑπὸ τῆς γαγγραινης, ἢ ἀφ' οὗ τὸ ὄστον διὰ τῆς πύσης γείνη ἔκλυτον· εἶναι ὅμως ὠφελιμωτέρα ἡ πρῶτος ἔξωσις, ἐπειδὴ οὕτως ἀποφεύγομεν ἐναργῶς ἐπικινδύνα συμπτώματα. Ὅλως δὲ περιττὸν εἶναι νὰ ἐλπώμεν, ὅτι εἰς τὴν ἐξαιρέσιν τοῦ ἀστραγάλου ὀφειλομεν ν' ἀποφύγωμεν ἐπιμελῶς τὴν βλάβην τῶν τενόντων, τῶν νεύρων καὶ ἀγγείων, καὶ νὰ ἐπιδένωμεν ποραυτικά τὰ αἰμορραγοῦν ἀγγεῖα.

§. 264.

Ἡ πτέρνα δύναται διὰ πτώσιν ἐπ' αὐτῆς ἢ δι' ἄλλην βίαν νὰ ἐξαρθρωθῇ ἀπὸ τῆς μετὰ τοῦ ἀστραγάλου καὶ τοῦ κυβοειδοῦς ἀρθρώσεως, καὶ νὰ ἐκπέσῃ ἐπὶ τὰ ἔξω τῆς πτέρνης ἡ μεγάλη δυσμορφία ἐπικυροῖ τὴν διάγνωσιν. Δεόν δὲ νὰ ἐμβάλωμεν τὸ ὄστον τοῦτο εἰς τὸν οἰκτεῖον τόπον, καὶ νὰ τηρήσωμεν αὐτὸ εἰς τοῦτον δι' οἰκτείου ἐπιδέσμου.

ὡς ἔχοντον πεπαλαιωμένης ἐξαρθήσεως τῆς πτέρνης, ἥτις ἐγένετο διὰ βραίου ἐκ-
 ελκυσμοῦ τοῦ ὑποδήματος, εἶβον ἐξόγκωσιν τῆς κνήμης καὶ ἀλλοίωσιν αὐτῆς προσο-
 μοίαν τῆ ἑλεφαντιάσει, ἥτις ἀπήτησε τὸν ἀκρωτηριασμόν τοῦ πεκονθότου μορίου.
 (Heidelb. Klinische Annalen. Bd. II. S. 354).

§. 265.

Τὸ σκαφοειδὲς καὶ κηβοειδὲς δύναται συνδεδεμένα μετὰ τῶν σφηνοει-
 δῶν ἀπομένοντα, νὰ ἐκτραπῶσιν ἀπὸ τῆς μετὰ τοῦ ἀστραγάλου καὶ τῆς
 πτέρνης συνδέσεως δι' ἐπίσημον μόνον βίαν, οἷον διὰ πτώσιν ἐπισήμου
 βάρους ἐπὶ τοῦ ποδός. Ὁ ἀστράγαλος μὲν καὶ ἡ πτέρνα μένουσιν ἀμετακί-
 νητα, ὁ ποὺς ὅμως τρέπεται πρὸς τὰ ἔνδον ὡς εἰς τὸν ραιβόποδα. Διὰ σπ-
 ρίξεως τῆς κνήμης καὶ πτέρνης καὶ δι' ἐκτάσεως τοῦ ποδός πρὸς τὰ ἔξω
 ἐνεργεῖται ἡ ἐμβολὴ αὐτῶν.

§. 266.

Τὸ δὲ σκαφοειδὲς δύναται νὰ ἐκπέση διὰ μεγάλην βίαν ἐπὶ τὰ ἄνω
 καὶ, κατὰ τὸν Πιεδάγγελον (Piedagnel), ἐπὶ τὰ ἔνδον καὶ κάτω. Ἡ ἀνισό-
 της καὶ ἡ προβολὴ κατὰ τὸν τόπον τοῦ μεταστάντος ὀστού, ἡ ἰδέα αὐτοῦ
 καὶ ἡ ἐκκλισις τοῦ ποδός βεβαιουσι τὴν διάγνωσιν, καὶ διακρίνουσιν αὐτὴν
 τῆς ἐκπτώσεως τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀστραγάλου ἐπὶ τοῦ σκαφοειδοῦς, εἰς οὗ-
 τὴν διάγνωσιν ἔχομεν κατ' ἐξοχὴν τὸ λείον καὶ τὴν κυρότητα τῆς κε-
 φαλῆς τοῦ ἀστραγάλου καὶ τὰς τρεῖς ἐπιφανείας τοῦ σκαφοειδοῦς. Πρὸς
 ἐμβολὴν δὲ στηρίζομεν τὴν κνήμην καὶ τὴν πτέρναν, ἐκτεινομεν τὸν
 ἄκρον πόδα ἐπὶ τὰ ἔξω καὶ προσπιέζομεν τὸ ὄστυν δι' ἀμφοτέρων τῶν
 ἀντιχειρῶν εἰς τὸν οἰκειὸν τόπον, στηρίζομεν δ' ἔπειτα τὸν πόδα ἐπὶ τὴν
 πλευρὰν δι' οἰκειοῦ ἐπιδέσμου. Ἀποτυχούσης δὲ τῆς ἐμβολῆς, δύναται νὰ
 γείνη πύησις ὀλεθρία καὶ τερηδῶν, ἐξ οὗ καὶ ἔνδειξις τῆς ἐξώσεως τοῦ
 ὀστού κατὰ τὸν Πιεδάγγελον.

§. 267.

Τὸ μέγα σφηνοειδὲς δύναται νὰ ἐξαρθρωθῇ διὰ ῥῆξιν τῶν συνδέσμων,
 οἵτινες συνδέουσιν αὐτὸ μετὰ τοῦ μέσου σφηνοειδοῦς, τοῦ σκαφοειδοῦς καὶ
 τοῦ μεταταρσίου ὀστού τοῦ μεγάλου δακτύλου· ἐξέχει δὲ τότε ἐπὶ τὰ ἔν-
 δον καὶ μικρὸν τι ἐπὶ τὰ ἄνω, συνεργεῖα τοῦ προσθίου κνημιαίου μυός, καὶ
 δὲν καίται ἀντικρὺ τῆς εὐθείας γραμμῆς τοῦ μεταταρσίου ὀστού τοῦ με-
 γάλου δακτύλου. Τὸ ὄστυν τοῦτο ἐμβάλλεται εἰς τὸν οἰκειὸν τόπον προσ-
 πιεζόμενον καὶ τηρεῖται ἐνταῦθα ἐπιθέσει σπληνῶν καὶ περιβολῇ ἐπιδέ-
 σμου περὶ τὸν πόδα εἰς διαλυτικὰ ὑγρὰ διαβρόχου. Μετὰ τὴν λύσιν δὲ
 τῆς φλεγμονῆς ἐμπορπῶμεν ἱμάντα περὶ τὸν πόδα, ἕως ἂν ἐνωθῶσιν οἱ
 σύνδεσμοι.

Ὁ Κώπηρος περιγράφει δύο τοιαύτης ἐξαρθρήσεως περιστατικά, ἐν οἷς χωρὶς νὰ ἐμβληθῇ τὸ δατοῦν, ἄλλη βλάβη ἀπέμεινε.

§. 268.

Τὴν δὲ ἐξάρθρωσιν ὄλων ὁμοῦ τῶν ὀστέων τοῦ μεταταρσίου ἀπὸ τῆς συνδέσεως αὐτῶν μετὰ τοῦ πρώτου στίχου τῶν ὀστέων τοῦ ταρσοῦ, διὰ πτώσιν ἐπὶ τὰ πρόσω ἢ ἐπὶ τὰ ὀπίσω, τοῦ προσθίου μέρους τοῦ ποδὸς κατεχομένου, παρετήρησεν ὁ Δυπύτρενος. Ὁ πῶς διὰ τῆς ἀπ' ἀλλήλων ἀποκινήσεως αὐτῶν γίνεται βραχύτερος ὅσον τεσσάρων ἢ ὀκτῶ γραμμῶν, τὸ κύρτωμα τῆς ῥάχεως τοῦ ποδὸς γίνεται ἀφανές, τὸ δὲ ὀπίσθιον πέρασ τοῦ πρώτου μεταταρσίου ὀστοῦ ἀπεργάζεται προβολὴν ἐγκαρσίαν ὅσον ἡμίσεος δακτύλου μεγάλην, ὅπισθεν δ' αὐτῆς ὑπάρχει κοιλότης ἢ κοιλότης δὲ τοῦ πέλματος γίνεται ὀλιγὸς ἀφανής· οἱ τένοντες τῶν ἐκτεινόντων μυῶν γίνονται ἐπαισθητοὶ καὶ οἱ δάκτυλοι διὰ τῆς διατάσεως ἀνυψοῦνται· ἡ δὲ κίνησις τοῦ ποδὸς εἶναι ἀδύνατον νὰ γείνη. Ἡ ἐμβολὴ γίνεται διὰ στηρίξεως τῆς κνήμης συγκεκαμμένης, δι' ἐκτάσεως τοῦ ἄκρου ποδὸς δι' ἐπιτεθέντος βρόχου, καὶ διὰ προσπίεσεως ἐπὶ τῶν ἐκπεσόντων ὀστέων. Ὁ δὲ πῶς βάλλεται ἔπειτα ἐπὶ τὴν πλευρὰν καὶ στηρίζεται δι' οἰκείου ἐπίδεσμου μετὰ τὴν λύσιν τῆς φλεγμονῆς.

§. 269.

Ἡ ἐξάρθρωσις τῶν δακτύλων τοῦ ποδὸς γίνεται σπανίως. Ὅτι δὲ πρότερον εἴπομεν ἐν τῷ περὶ ἐξαρθρήσεως τῶν δακτύλων τῆς χειρὸς, ἀρμόζει καὶ ἐνταῦθα. Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ ἐξαρθροῦται ὁ μέγας δάκτυλος ἀπὸ τῆς μετὰ τοῦ μεταταρσίου αὐτοῦ συνδέσεως διὰ πτώσιν ἢ διὰ κρεμασμόν ἐκ τοῦ ἀναβολέως. Εἶναι δὲ αὕτη ἢ ἀτελής μετ' ὀδονηρᾶς προβολῆς τοῦ κάτω πέρατος τοῦ μεταταρσίου ὀστοῦ, ἢ ἐντελής μετὰ ῥήξεως τῆς θυλακοειδοῦς κάψης, τῶν τενόντων καὶ τοῦ δέρματος καὶ μετὰ προβολῆς τῶν ἀρθρωδῶν ἄκρων. Ἡ δὲ ἐμβολὴ ἐνεργεῖται διὰ στηρίξεως τοῦ ποδὸς καὶ ἐκτάσεως τοῦ δακτύλου δι' ἐπιτεθέντος βρόχου. Ἐὰν δὲ παρῆ καὶ τραῦμα συνάγομεν τὰ χεῖλη αὐτοῦ ἀκριβῶς μὲ ταινίας κολλητικῆς ἐμπλάστρου, καὶ ἀπείργομεν ἐν γένει δι' ἡσυχίας, εἰς ψυχρῶν ἐπιθεμάτων καὶ δι' οἰκείας ἀγωγῆς τὴν γένεσιν τῆς φλεγμονῆς. Μὴ γινομένης δὲ τῆς ἐμβολῆς, ἀποπρίομεν τὴν ἐξέχουσαν προβολὴν καὶ τηροῦμεν ἔπειτα τὰ ὀστά εἰς τὸν οἰκείον τόπον διὰ προσήκοντος ἐπίδεσμου. Μόνον δὲ ὅταν γείνη ἀποθραυσις τῶν ὀστέων καὶ βλάβη ἐπίσχιμος τῶν ἀπαλῶν μορίων, ἐνδείκνυται ὁ ἀκρωτηριασμός ἢ ἡ ἀπεξάρθρωσις τοῦ προσήκοντος μεταταρσίου. Ἐὰν δὲ μείνῃ ἀκατάρτιστον τὸ ἀτελές ἐξάρθρημα, δύνανται αἱ μεγάλαι ἐνοχλήσεις εἰς τὴν βᾶδισιν, οἱ ἐπίμονοι πόνοι καὶ ἡ φλεγμονὴ τοῦ δερ-

ματος να ἐνδείξωσι τὴν ἀποφίλωσιν τοῦ ἐξέχοντος ἄκρου τοῦ ὀστού διὰ τομῆς ἐπιμήκους καὶ τὴν διέκκρισιν αὐτοῦ, ἐν ἣ ἀπάγομεν ἐπὶ τὴν πλευρὰν τὸν ἐπικείμενον τένοντα.

Ὁ Κώπηρος παρατήρησε πεπαλαιωμένην ἐξάρθρωσιν τῶν τεσσάρων ὁμοῦ μικρῶν δακτύλων τοῦ ποδὸς ἀπὸ τῆς ἀρθρώσεως μετὰ τῶν προσηκόντων μεταταρσίων ὀστέων, δι' ἣν ἦτον ἄκρα δυσέργεια τοῦ ποδός.

Β'.

Περὶ κηλῶν.

§. 270.

Κήλη λέγεται κατολισθησις ἐντόσθιου τινός ἀπὸ τῆς οἰκείας κοιλότητος εἰς τὸν περικείμενον κυτταρώδη ὑμένα ἢ εἰς ἄλλην τινὰ κοιλότητα. Ὅθεν ἔχομεν κήλας τῆς κοιλίας, τοῦ στήθους καὶ τῆς κεφαλῆς.

Α'.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΗΛΩΝ ΤΗΣ ΚΟΙΛΙΑΣ.

Περὶ τῶν κηλῶν τῆς κοιλίας ἐν γένει.

§. 271.

Αἱ κηλαι τῆς κοιλίας δύνανται γὰρ γείνωσι καθ' ὅλην τὴν περιοχτὴν τῶν σκεπόντων αὐτὴν μορίων διὰ πάρεσιν ἢ διὰ κατὰ μέρος ῥήξιν αὐτῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ γίνονται καθ' οὓς τόπους τῆς γαστρὸς, ὑπάρχουσιν ἤδη ὀπαὶ πρὸς διέξοδον ἀγγείων, νεύρων κτλ.

§. 272.

Κατὰ τὸν διάφορον τόπον, καθ' ὃν κατολισθαίνει τὸ ἐντόσθιον, λέγεται.

- 1) Βουβωνοκήλη· ὅταν τοῦτο κατολισθῆσῃ διὰ τοῦ κατὰ τὸν βουβῶνα σωλήνος.
- 2) Μηροκήλη· ὅταν κατολισθῆσῃ ὑπὸ τὸν Πουπάρτιον σύνδεσμον.
- 3) Ὀμφαλοκήλη ἢ ἐξόμφαλον· ὅταν τὸ ἐντόσθιον ἐξολισθῆσῃ διὰ τοῦ ὀμφαλοῦ.
- 4) Θυροειδοκήλη· ὅταν τὸ ἐντόσθιον κατολισθῆσῃ διὰ τοῦ θυροειδοῦς τρήματος.
- 5) Ἰσχιοκήλη· ὅταν τοῦτο κατολισθῆσῃ εἰς τὴν ἰσχιαδικὴν κηλὴν.
- 6) Γαστροκήλη· ὅταν τὸ ἔντερον κατολισθῆσῃ εἰς ἄλλον τινὰ παρὰ τοὺς ἠῶθ ῥηθέντας τόπους.
- 7) Περιναϊοκήλη. 8) Κολεοκήλη. 9) Ἐδροκήλη· ὅταν

τὸ ἐντόσθιον κατόλισθησῆ εἰς τὸ περίναϊον, εἰς τὸν κολεόν καὶ εἰς τὸ ἀ-
πευθυσμένον.

Συνεχέστεραι μὲν εἰσὶν ἡ βουβωνοκῆλη, ἡ μηροκῆλη καὶ ἡ ὀμφαλο-
κῆλη, σπανιώτεραι δὲ αἱ λοιπαί.

Ὅταν δὲ τὸ ἐντόσθιον διολισθῆσῆ διὰ τῶν ἐν τῷ διαφράγματι ὀπῶν εἰς τὸ κύτος
τοῦ θώρακος, λέγεται κῆλη διαφραγματική. Δὲν εἶναι δὲ ὀρθῆ ἡ ὀνομασία κῆλη με-
σεντερική, κῆλη μεσοκοιλική κ. ο. κ. ἐπειδὴ τὸ ἐντόσθιον δὲν ἐγκαταλείπει τὴν ἑαυτοῦ
κοιλότητα, καίτοι διὰ τῆς ὀλισθήσεως εἰς ὅπῃν τινα παρὰ φύσιν ἐπάγει ὄλα τῆς περι-
σφίξεως τὰ δεινά.

§. 273.

Κατόλισθαίνουσι δὲ ὅσα τῶν ἐντοσθίων εἰσὶ χαλαρώτερα, οἷον τὸ ἐπί-
πλοον καὶ τὰ λεπτά ἔντερα, σπανιώτερον δὲ ὁ στόμαχος, τὰ παχέα ἔν-
τερα, ἡ κύστις, τὰ ἐντὸς γεννητικά γυναικεῖα μόρια κτλ. Εἰς τὴν κῆλην
δύναται νὰ ἐνέχωνται μόρια ὄντα φυσικῶς πόρρω τοῦ τόπου τῆς κῆλης·
καὶ ἑλκύονται τὰ μὲν ὑπὸ τῶν προπεσόντων μορίων, μεθ' ὧν συνέχον-
ται, τὰ δὲ ὑπὸ τοῦ περιτοναίου, ὅπερ συνέχεται μετ' αὐτῶν. Κατὰ τὰ
ἐνεχόμενα ἐν τῇ κῆλῃ ἐντόσθια ὀνομάζονται αἱ κῆλαι ἐντεροκῆλη,
ἐπιπλοκῆλη, στομάχοκῆλη, κυστεοκῆλη κτλ. Εἰς τὴν κῆλην
δύναται νὰ κατόλισθῆσιν πλείοτερα μόρια ταυτοχρόνως, ἔντερα π. χ.
καὶ ἐπίπλοον, λέγεται δὲ τότε ἐπιπλοεντεροκῆλη κτλ.

§. 274.

Τὰ ἐκπίπτοντα εἰς τὴν κῆλην ἐντόσθια τῆς κοιλίας ἐνέχονται εἰς θύ-
λακα, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δι' ἐπέκτασιν τοῦ περιτοναίου γενόμενον, λέγεται
δὲ οὗτος κηλικὸς θύλαξ, ὅστις σπανίως ἑλλείπει· γίνεται δὲ τοῦτο ὅταν
ἡ κῆλη ἔγεινεν διὰ βίαν σφοδράν, ἢ μετὰ προηγουμένην βλάβην τῆς κοι-
λίας, ἢ μετὰ τὴν χρῆσιν τῶν ἐσχαρωτικῶν φαρμάκων πρὸς ἐντελῆ θε-
ραπείαν τῆς κῆλης. Ὁ κηλικὸς θύλαξ δύναται πρὸς τοῦτοις νὰ διαρ-
ράγῃ ἢ νὰ ἐξαλειφθῇ διὰ τῆς διαφορήσεως. Ἐλλείπει δὲ ὅλως ὁ θύλαξ
οὗτος, ὅταν ἐκπέσῃ μόρια τῆς κοιλίας, μὴ καλυπτόμενα ὑπὸ τοῦ περι-
τοναίου. Ἄν ὅμως ταῦτα προπέσῃ πολὺ συνελκύουσι τὸ συνεχόμενον
μετ' αὐτῶν μέρος τοῦ περιτοναίου, ἐξ οὗ γίνεται θύλαξ, ἐν ᾧ ἐνέχονται
ἕτερα ἐντόσθια ὑπερον κατόλισθησάντα.

Ἁ Σχύλης (Schulze, Einige Bemerkungen ueber das intestinum-coecum und
die appendicula vermiformis u. s. v. Greifswalde 1849) ἐξελέγας ἀκριβῶς τὰς
διαφόρους περὶ τῆς ἀνατομικῆς σχέσεως τῶν κηλῶν τοῦ τυφλοῦ ἐντέρου καὶ τῆς ἐπὶ
τούτοις σχέσεως τοῦ κηλικοῦ θύλακος γνώμας, ἐκάνόνισαν ἀψευδῶς τὴν ἀνατομικὴν
σχέσιν αὐτῶν τῶν κηλῶν μετ' ἀκριβῶς γενομένης ἐξετάσεως.

§. 275.

Ἡ κοιλότης τοῦ θύλακος συγκοινωνεῖ μετὰ τῆς κοιλότητος τῆς κοιλίας· λέγεται δὲ ἡ μὲν ὀπή, δι' ἧς ἀναστομοῦται αὐτή, κηλικὸν στῶμιον, τὸ δὲ μεταξύ τῆς ὀπῆς ταύτης καὶ τῆς μεγαλειτέρας ἐπεκτάσεως τοῦ περιτοναίου περισφιγγόμενον μέρος, κηλικὸς τράχηλος, τὸ δὲ κατωτέρω αὐτοῦ, κηλικὸν σῶμα, καὶ τὸ τυφλὸν αὐτοῦ πέρας, κηλικὸς πυθμῆν. Ὁ κηλικὸς θύλαξ καλύπτεται ὑπὸ διαφόρων σωματίων, εὑρισκομένων ἐν ᾧ τόπῳ κατολισθαίνει τὸ ἐντόσθιον· συμφύεται δὲ ὁ θύλαξ μετὰ τῶν περικειμένων μορίων ταχέως, ἐξ οὗ καὶ ἀπομένει οὗτος ἔξω, ὅταν τὰ ἐντόσθια ἀναδράμωσιν εἰς τὴν κοιλίαν.

§. 276.

Ὁ κηλικὸς θύλαξ ἀλλοιοῦται συχνάκις· τὸ περιτόναιον, ἐξ οὗ γίνεται οὗτος, φυλάσσει μὲν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὴν κατὰ φύσιν αὐτοῦ οὐσίαν, καὶ ὅταν εἰς τὰς πεπαλαιωμένας κήλας εὑρίσκωμεν αὐτὸ παχὺ, δερματώδες καὶ ἐκ πολλῶν ὑποστρώματων συγκείμενον, τοῦτο γίνεται ἐκ τοῦ ἐξωθεν τοῦ θύλακος περικειμένου κυτταρώδους ὑμένος, ὅστις παχύνεται· ἐνίοτε ὁμως παχύνεται καὶ αὐτὸ τὸ περιτόναιον καὶ γίνεται σχεδὸν χονδρῶδες· γίνεται δὲ τοῦτο διὰ τὸν συνεχῆ ἐραθισμόν καὶ τὴν πίεσιν, ἅπερ γίνονται εἰς τὸν κηλικὸν θύλακα διὰ τὴν συχνὴν κατολισθησὶν καὶ ἀναδρομὴν τοῦ ἐντοσθίου. Διὰ τοῦτο αἱ ἀλλοιώσεις αὗται ἀπαντῶνται κατ' ἐξοχὴν εἰς τὰς πεπαλαιωμένας κήλας τὰς μὴ κρατούμενας εἰκότως εἰς τὴν κοιλίαν διὰ προσήκοντος κηλεπιδέσμου, καὶ εἰς τὸν κηλικὸν τράχηλον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οὐσαι. Ἐὰν διὰ τῶν συστολῶν τοῦ κηλικοῦ τραχήλου ἢ διὰ τοῦ πυκνώματος τοῦ σκέποντος αὐτὸν κυτταρώδους ὑμένος γείνη στένωμα εἰς τὸν κηλικὸν τράχηλον, τὸ στένωμα τοῦτο καταβιβάζεται κατωτέρω κατὰ μικρὸν, ὅταν τῆς κήλης ὁ ὄγκος αὐξηθῇ ἐπὶ μᾶλλον, καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον γίνονται πλείονα στενώματα εἰς τὸ σῶμα τῆς κήλης. Ἄλλ' αἱ ἀλλοιώσεις αὗται δὲν εἶναι πάντοτε ἀνάλογοι πρὸς τὸ μέγεθος τῆς κήλης· ἐπειδὴ εἰς μεγάλας κήλας πολλάκις ὁ θύλαξ εἶναι τόσῳ λεπτός, ὡςε πολλάκις γίνεται τοῦ ἐντέρου ἢ περισταλτικῆς κινήσεως αἰσθητῆ καὶ κατ' αὐτὸ τὸ ἐκτὸς δέρμα. Εἰς μεγάλας ὀμφαλοκήλας εὑρίσκεται ὁ κηλικὸς θύλαξ πολλάκις λεπτότατος, καὶ εἰς μικράς μηροκήλας πυκνότερος· ἢ ἀλλοιώσεις τοῦ περικειμένου κυτταρώδους ὑμένος δύναται πολλάκις νὰ ἐπαγάγῃ ὄγκους διαφόρους.

§. 277.

Τὸ μέγεθος τῆς κήλης εἶναι διάφορον· καὶ ὅτε μὲν εἶναι αὕτη μεγάλη, ὡστ' ἐνέχει τὸ μέγιστον μέρος τῶν ἐντοσθίων τῆς κοιλίας, ὅτε δὲ

μικρά, ὡστ' μόλις γίνεται αἰσθητή καὶ τοῦ ἐντέρου ὅτε μὲν ἐκπίπτει ὀλόκληρος ἔλιξ, ὅτε δὲ μόνον ἢ πλευρὰ αὐτοῦ.

Πολλάκις γίνονται πλείοτεραι κήλαι εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον, σπανίως ὅμως εἰσὶ πολλαὶ κήλαι εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν τόπον, ἐξ ὧν ἕκαστη ἔχει ἴδιον θύλακα. Πολλάκις ὅταν ἐκπέσῃ ἡ κύστις ἢ ἄλλο ἐντόσθιον, ὅπερ καλύπτεται κατὰ μέρος ὑπὸ τοῦ περιτοναίου ἐλκύει μεθ' ἑαυτοῦ τὸ περιτόναιον καὶ ἀπεργάζεται θύλακα ἐνέχοντα ἐντόσθια ἐκπεσόντα. Διπλοῦς κηλικὸς θύλαξ εἶναι σπάνιος, καὶ δυνατὸς νὰ γείνη μόνον εἰς τὴν βουβωνοκήλην, ὅπου εἰς τὸν ἀνοικτὸν μείναντα ἐλυτροειδῆ χιτῶνα δύναται νὰ κατολισθήσῃ ἴδιος κηλικὸς θύλαξ μετ' ἐντοσθίων.

Ἴδε Β. Κώπηρον (Guys Hospital Reports. vol. II. § Froiers chirurgische Kupfertafeln. Taf. 428), ἐν οἷς σημειοῦνται δύο περιστατικὰ διπλῆς κήλης. Ἡ διάγνωσις δύναται νὰ γείνη δυσκόλως, ὅταν τῆς μὲν τὸ ἐντόσθιον ἀναδράμῃ εἰς τὴν κοιλίαν, τῆς δὲ εἶναι περιεσφιγμένον.

§. 279.

Αἱ κήλαι εἰσὶ κινηταὶ ἢ ἀκίνηται καὶ κινηταὶ μὲν εἰσὶν, ὅταν τὰ ἐκπεσόντα ἐντόσθια ἀνατρέχωσιν εἰς τὴν κοιλίαν ἢ αὐτόματα ἢ ἐπιθλιβόμενα· ἀκίνητοι δὲ, ὅταν τὰ ἐκπεσόντα ἔντερα δὲν δύνανται ν' ἀναδράμωσι πλέον εἰς τὴν κοιλίαν· γίνεται δὲ τοῦτο ἢ διὰ πρόσφυσιν τῶν ἐντέρων πρὸς ἀλληλα ἢ πρὸς τὸν κηλικὸν θύλακα, ἢ διὰ περιεσφιγξιν αὐτῶν, ἢ δι' ἄλλην τινὰ ἀλλοιώσιν τῶν ἐν τῇ κήλῃ ἐνεχομένων ἐντοσθίων.

§. 280.

Κατὰ δὲ τὴν γένεσιν διαιροῦνται αἱ κήλαι εἰς συγγενεῖς καὶ εἰς ἐπικτήτους· καὶ εἰς μὲν τὰς πρώτας κατολισθαίνουσι τὰ ἐντόσθια εἰς τὰς οὐπὼ ἀποφραχθείσας ἐκτάσεις τοῦ περιτοναίου, εἰς δὲ τὰς δευτέρας γίνεται ἡ κατολίσθησις, ἀφ' οὗ ἀπεφράχθησαν ἤδη αἱ ἐκτάσεις τοῦ περιτοναίου ἢ εἰς ἄλλον τινὰ τόπον.

§. 281.

Τὰ αἷτια τῶν κηλῶν εἰσὶ προηγούμενα καὶ προφάσεις. Καὶ προηγούμενα μὲν (ταῦτα δὲ εἰσὶν ἢ συγγενῆ ἢ ἐπικτήτα) εἰσὶ, χαύνωσις καὶ ἀτονία τῶν καλυμμάτων τῆς κοιλίας, μεγάλη εὐρύτης τῶν κατὰ φύσιν ὀπῶν τῆς κοιλίας. Γίνεται δὲ τοῦτο διὰ πολυσαρκίαν, διὰ σφοδρὰν ἔκτασιν τῆς κοιλίας, ὑδρωπὸς ἐνεκεν ἢ κυφορίας, διὰ ταχύν μαρασμὸν, δι' οὐλὰς μετὰ τρώσεις τῆς κοιλίας, καὶ μάλιστα ὅταν αἱ τρώσεις αὐταὶ ᾧσι μετὰ θλάσεως, διὰ νοσηρὰς ἀλλοιώσεις τῶν ἐντοσθίων τῆς κοιλίας, διὰ συλλογὴν περιττωμάτων εἰς τὰ ἔντερα, διὰ πόσιν ὑπέρμετρον ἐξασθενούντων ποτῶν κτλ.

Προφάσεις δὲ εἰσὶ πᾶσα βία, ἧτις ἐπάγει μεγάλην συστολὴν τῶν καλυμμάτων τῆς κοιλίας καὶ κάθεισιν τοῦ διαφράγματος, δι' ἧς καθέσσωσ ἀπωθοῦνται τὰ ἐντόσθια τῆς κοιλίας σφόδρα πρὸς τὰ σκέποντ' αὐτὴν μόρια· ὡς οἶον σφοδρὰ ὤσις ἢ πληξίς ἐπὶ τῆς κοιλίας, περίσφιγξις αὐτῆς, ἄρισ βάρους, βῆξι, ἔμετος, τοκετός, διάφοροι ἐπίπονοι στάσεις τοῦ σώματος κτλ.

Ὅσα μεγαλείτερον εἶναι τὸ προηγούμενον αἷτιον τόσῳ εὐκολώτερον δύναται νὰ φέρῃ τὴν κατολισθησιν τοῦ ἐντέρου καὶ ἡ μικροτέρα πρόφασις. Ὅταν δὲ τὸ προηγούμενον ἦ μέγιστον, ἡ κατολισθησις τοῦ ἐντοσθίου γίνεται καὶ χωρὶς νὰ εἶναι πρόδηλος ἡ πρόφασις.

Εἰς τόπους τινὰς εἰσὶν αἱ κήλαι συχναί· τὸ δὲ αἷτιον εἶναι, φαίνεται, τὸ κλίμα, ἡ δίαιτα καὶ τὰ ἐπίπονα τῶν ἀνθρώπων ἐπιτηδεύματα. Γίνονται δὲ αἱ κήλαι συχνότερα εἰς τοὺς ἀνδρας ἢ εἰς τὰς γυναῖκας, καὶ κατὰ τὰ δεξιὰ τῆς κοιλίας μᾶλλον ἢ κατὰ τ' ἀριστερά.

§. 281.

Σημεῖα τῆς κινητῆς κήλης εἰσὶν ἐν γένει τὰ ἐξῆς· ὄγκος εὐθύς ἢ κατὰ μικρὸν γενόμενος, ὅστις εἶναι ἀνωδυνῆς, ὑπείκτικὸς καὶ διάφορος τὸ σχῆμα ἀναλόγως τῇ ὀπῇ, ἐξ ἧς κατολισθαίνει τὸ ἐντόσθιον. Τὸ ἐπικείμενον δέρμα ἔχει κατὰ φύσιν τὸ ἐντόσθιον ἀνατρέχει εἰς τὴν κοιλίαν, ὅταν ἐπιθλιθῶμεν αὐτὸ, ἢ ὅταν ὁ ἄρρωστος ὑπτιάζηται, κατολισθαίνει δὲ καὶ πάλιν ἢ αὐξάνεται, ὅταν ὁ ἄρρωστος βῆξῃ, περυσισθῇ ἢ κοπιᾷσῃ ἄλλως πως. Πρὸς τοῦτοις δὲ γίνονται προφανῆ καὶ τὰ συμπτώματα τῆς βεβλαμμένης ἐνεργείας τῶν ὀργάνων τῆς κοιλίας, ὡς δυσκοιλία, βορβορυγμοί, ἐρευγμός, ναυτία, ὀλικιμοὶ πόνοι τῆς κοιλίας κ. ο. κ. Ἄπερ ἀφανίζονται εὐθύς ἀφ' οὗ τὸ προπεσὸν ἐντόσθιον ἀναταχθῇ εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ μετὰ τὴν ἀνάταξιν γίνεται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ κένωσις τῆς κοιλίας.

Ὅταν ἡ μικρὰ ἢ κήλη καὶ βυθία, ἢ διάγνωσις εἶναι πολλάκις δυσκολος, καὶ τοῦτο πρέπει νὰ ἐξακριβωθῇ δι' ἀκριβοῦς ἐξετάσεως τοῦ ὄγκου καὶ τῶν παρόντων σημεῖων.

§. 282.

Ἡ γνώωσις τῶν ἐν τῇ κήλῃ ἐνεχομένων μορίων εἶναι πολλάκις δυσκολώτατον, πολλάκις δὲ καὶ ἀδύνατον διὰ τὰς πολλὰς ἀλλοιώσεις τῶν κατολισθησάντων καὶ τῶν σκεπόντων αὐτὰ μορίων.

§. 283.

Τῆς ἐντεροκήλης ἴδια σημεῖα εἰσὶν· ὄγκος ὀμαλότερος καὶ ὑπείκτικὸς, ὅστις αὐξάνεται, ὅταν τὰ ἔντερα ἐμπλησθῶσι, καὶ βορβορίζει, ὅταν τὸ ἔντερον ἀναδράμῃ εἰς τὴν κοιλίαν, ὅπερ καὶ αὐτὸς ὁ ἄρρωστος αἰσθάνετ'

ἐνίοτε εἰς τὸν ὄγκον, τέλος δὲ καὶ τὰ σημεῖα τοῦ παρεμποδισμοῦ τῆς προώσεως τῆς κομπανώδους ὕλης. §. 284.

Τῆς δὲ ἐπιπλοκῆλης σημεῖα εἰσὶν ὄγκος σταιτώδης, ἀνώμαλος, βορχοειδῆς, μᾶλλον κυλινδροειδῆς καὶ μετὰ πλατείας βάσεως γίνεται δὲ κατὰ μικρὸν, ἐμβάλλεται δυσκόλως καὶ ἄνευ βορβορυγμοῦ εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ ἐγείρει αἰσθησὶν ὄγληρῶ ἔλκυσμοῦ τοῦ στομάχου πρὸς τὰ κάτω. §. 285.

Ἡ δὲ κυστεοκῆλη διακρίνεται ἐκ τούτου ὁ κλυδάζων ὄγκος εἶναι μεγαλύτερος καὶ ἐντείνεται μᾶλλον μὲν, ὅταν ὁ ἄρρωστος δὲν οὐρήσῃ, ἤσσον δὲ, ὅταν κενωθῶσι τὰ οὖρα· καὶ ὅταν ἐπιθλίψωμεν τὸν ὄγκον, ὁ ἄρρωστος ἐπέγεται εἰς κένωσιν τῶν οὐρῶν. Ἐνίοτε δὲν σμικρύνεται μὲν ὁ ὄγκος μετὰ τὴν κένωσιν τῶν οὐρῶν, ἀλλ' ὁ ἄρρωστος ἐπέγεται εὐθὺς εἰς κένωσιν αὐτῶν, ὅταν ἐπιθλίψωμεν τὸν ὄγκον· ἐπειδὴ δὲ ἡ κύστις συστέλλεται καὶ περισπᾶται μᾶλλον ἢ ἤττον, ὁ ἄρρωστος ἐπέγεται συχνάκις εἰς κένωσιν τῶν οὐρῶν· ἐνίοτε δὲ γίνεται καὶ ἰσχυρία, καὶ εἰς τὸν εὐοδιασμόν τοῦ καθετήρος βλέπομεν, ὅτι πρέπει νὰ εὐοδιάσωμεν αὐτὸν κατ' ἀλλοίαν τινὰ εὐθυσίαν. Ἄν δὲ ἡ κυστεοκῆλη μετ' ἐντεροκῆλης ἢ μετ' ἐπιπλοκῆλης ἢ ἐπιπεπλεγμένη, τὰ σημεῖα αὐτῆς τότε εἰσὶν ἀναμεμιγμένα. Πολλάκις δὲ γεννᾶται λίθος ἐν τῷ προπεπτωκῶτι μέρει τῆς κύστεως. §. 286.

Τὰ δὲ ἄλλα ἐντόσθια γνωρίζονται ἐκ τοῦ τόπου τῆς κήλης, ἐκ τῆς ποιότητος αὐτῆς, καὶ ἐκ τῆς βεβλαμμένης ἐνεργείας τοῦ προπεπτωκῶτος μορίου. Τὰ δὲ σημεῖα εἰσὶν ἀναμεμιγμένα, ὅταν ἐν τῇ κήλῃ ἐνέχωνται πλείοτερα ἐντόσθια.

§. 287. Ἡ κήλη εἶναι νόσημα πάντοτ' ἐπίσημον καὶ αὐξάνεται ἀκαταπαύστως ἂν ἀμεληθῇ, καὶ ἂν ὁ πεπονθὼς τόπος δὲν ἐμποδίξῃ τὴν αὐξήσιν αὐτῆς. Αἱ καθολικαὶ καὶ τοπικαὶ παρενοχλήσεις αὐξάνονται, καὶ τὰ ἐντόσθια προπίπτουσιν εἰς τὴν κήλην τόσον, ὥστε κατολισθαίνει εἰς ταύτην τὸ πλείστον μέρος αὐτῶν. Ἐξ αἰτίας δὲ τῶν ἀλλοιώσεων, αἵτινες γίνονται εἰς τὸν κηλικὸν θύλακα (ἴδ. § 276. τομ. 2) καὶ εἰς τὰ ἐνεχόμενα ἐντόσθια, ἢ δὲν δύνανται ν' ἀναδράμωσι τὰ προπεπόντα μόρια ἢ περισφίγονται.

§. 288. Τὰ ἐν τῇ κήλῃ ἐχόμενα ἐντόσθια διὰ προηγούμενον ἐρεθισμόν προσφύονται ἢ πρὸς ἄλληλα, ἢ πρὸς τὸν κηλικὸν θύλακα· ἢ δὲ πρόσφυσις αὐτῶν

εἶναι ἢ ἀπλή συγκόλλησις δι' ὕλης τινός γλοιώδους, ἢ εἶναι νηματοειδής, ἢ σαρκώδης· εἶναι δὲ αὕτη ὅτε μὲν κατὰ τόπους τινάς, ὅτε δὲ κατ' ἑκτασιν μεγάλην οὕτως, ὥστε τῆς κήλης τὰ μόρια ἐνοῦνται εἰς οὐσίαν μίαν. Αἱ ἐπιπλοκῆλαι προσφύονται εὐκολώτερον ἢ αἱ ἐντέροκῆλαι.

Ἐάν δὲ ἴα διακρίνωμεν τὰς προσφύσεις τοῦ κηλικοῦ θύλακος πρὸς τὰ ἐν αὐτῷ ἐνεχόμενα ἐντόσθια ἀπὸ τῶν ἐνώσεων τούτων πρὸς τὸν κηλικὸν θύλακα, αἵτινες ὑπάρχον ἤδη μεταξὺ τῶν ἐντοσθίων καὶ τοῦ περιτοναίου, πρὶν εἶτι γείνη ἡ κήλη, ὅπου τὸ προπεσὸν ἐντόσθιον εἶναι προσπεφυκὸς εἰς τὸν κηλικὸν θύλακα, ὡς ἦτον ἐν τῇ κοιλίᾳ καὶ πρὶν εἶτι προπέσῃ.

§. 299.

Τὸ εὐρισκόμενον ἐν τῇ κήλῃ μέρος τοῦ ἐντέρου παχύνεται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ ἐνδοτε στενοῦται πολὺ. Ἡ παχύτης αὕτη τῶν χιτῶνων τοῦ ἐντέρου προέρχεται ἐκ τῆς ἀξήσεως τοῦ μυώδους χιτῶνος ἐξ αἰτίας τῆς μεγαλειτέρας αὐτοῦ προσπαθείας πρὸς πρόωσιν τῶν περιττωμάτων, ἐκ τοῦ παρεμποδισμοῦ τῆς κυκλοφορίας τοῦ αἵματος, ἢ ἐκ τῆς ἀποκρίσεως τοῦ λέμφου. Τοῦ ἐπιπλόου ἡ κατασκευὴ καὶ ἡ μορφή ἀλλοιοῦται συχνότατα καὶ μεγάλως. Γίνεται δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς τὸν κηλικὸν τράχηλον παχὺ, ὅτε μὲν βροχοειδῶς, ὅτε δὲ ὡσαύτως βῶλος στερεῆς περιειλιγμένον, ὅτε δὲ διογκοῦται καὶ καλύπτεται ὑπὸ σαρκῶν, καὶ ποτε δὲ σκληρύνεται.

§. 290.

Ὅταν δὲ ἀκολουθήσῃ ἀνωμαλία τις μεταξὺ τῶν ἐνεχομένων καὶ τῶν ἐνεχόντων τῆς κήλης μορίων, παύεται ἡ κοινωνία μεταξὺ τῆς κοιλίας καὶ τῆς κήλης, καὶ γίνεται περίσφιγξις τῆς κήλης.

Τῆς ἀνωμαλίας ταύτης αἴτιον εἶναι

1) Μεγαλειτέρα πρόπτωσις τῶν ἐντοσθίων, ἣτις γίνεται ἢ διότι ἀγωνίζεται τὸ σῶμα, ἢ διότι ἐμπληροῦνται τὰ ἐν τῇ κήλῃ ἕντερα κοπράνων, φυσῶν, ἀλλοτρίων σωμάτων κτλ. Ἐνεκεν ὑπερεμπλήσεως τοῦ στομάχου μὲ βρώματα δύσπεπτα καὶ φυσώδη.

2) Περιπλοκὴ τῶν προπεπτικῶτων ἐντοσθίων, φλεγμονώδης ἐξόγκωσις, περίσφιγξις τῶν ἐντέρων ὑπὸ τοῦ ἐπιπλόου, ἀλλοίωσις τοῦ ἐπιπλόου καὶ σπασμωδικὴ πάθησις τῶν ἐντέρων.

§. 291.

Ἡ περίσφιγξις τῆς κήλης γίνεται ἢ ὑπὸ τῆς ὀπῆς τῆς κοιλίας, ἐξ ἧς προπίπτει τὸ ἐντόσθιον ἢ ὑπὸ τοῦ κηλικοῦ θύλακος.

§. 292.

Τὰ ἀποτελοῦντα τὴν ὀπὴν ἀπονευρώδη μόρια περισφίγγουσι τὰ μάλλον ἐν τῇ κήλῃ προπεπτικώτα ἢ ἐξογκωθέντα μόρια οὐδέποτε δι' ἐνε-

γητικής συστολής, αλλά διότι, μὴ δυνάμενα νὰ ὑπείξωσιν ἐπιπλέον, ζητοῦσι δυνάμει τῆς ἑαυτῶν ἐλαστικότητος νὰ ἐπανεέλθωσιν εἰς τὴν φυσικὴν αὐτῶν κατάστασιν. Μόνον δὲ εἰς τὴν ἐξωτερικὴν βουβωνοκὴλῆν φαίνεται, ὅτι δύναται νὰ προέλθῃ καὶ διὰ σπασμῶδη συστολῆν τῶν καλυμμάτων τῆς κοιλίας περισφιγξίς τῆς κήλης, ἧς ὁ τράχηλος περιέχεται ὑπὸ ἰνῶν τοῦ ἐσωτερικοῦ λοφου καὶ τοῦ ἐγκαρσίου μυὸς τῆς κοιλίας.

§. 293.

Ὁ δὲ κηλικὸς θύλαξ περισφιγγεῖ ἢ κατὰ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, ἢ κατὰ διαφόρους τόπους τοῦ σώματος αὐτοῦ τὰ ἐνεχόμενα ἐντόσθια ἢ διότι γεννοῦται, ὡς εἴρηται ἐν τῷ 276 § (τομ. 2), ἢ διότι ῥήγνυται, καὶ περισφιγγονται τὰ εἰς τὴν σχισμὴν ταύτην προπίπτοντα ἐντόσθια.

§. 294.

Δύσκολον δὲ πολλάκις καὶ ἀδύνατον εἶναι, νὰ γνωρίσωμεν τὸν κύριον τόπον τῆς περισφιγξέως καὶ ὁ ἰατρὸς δύναται νὰ ὀδηγηθῆ ἐκ τῶν ἐξῆς:

1) Εἰς τὰς κήλας ἐκείνας, ὅσαι γίνονται διὰ μεγάλην βίαν, ἢ εἰς ὅσας ἢ ὀπὴ μὲν εἶναι ἀνένδοτος, προπίπτει δὲ αἰφνιδίως μεγαλείτερον μέρος τῶν ἐντοσθίων, ἢ περισφιγξίς τότε γίνεται ὑπὸ τῆς ἀνενδότου ὀπῆς τῶν καλυμμάτων. Ὁ ὄγκος τῆς κήλης δὲν ἐκτείνεται τότε ὑπὲρ τὸ ἐκτὸς στόμιον τῆς κοιλίας πρὸς τὰ ἄνω. Εἰς τὴν βουβωνοκὴλῆν εἶναι ὁ βουβωνικὸς σωλὴν καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν πορείαν ὑπεικτικὸς καὶ ἀνωδυνῆς· τὰ δὲ σκέλη τοῦ ἐκτὸς δακτυλοῦ τῆς κοιλίας εἰσὶν ἐντεταμένα.

2) Δυνάμεθα δὲ νὰ συμπεράνωμεν μετὰ πιθανότητος, ὅτι ἡ περισφιγξίς γίνεται ὑπὸ τοῦ κηλικοῦ τραχήλου, ὡς πολλάκις εἰς τὰς βουβωνοκὴλας συμβαίνει, ὅταν αἱ κήλαι κατεχόμεναι εἰς τὴν κοιλίαν πολὺν καιρὸν διὰ κηλεπιδέσμου, προπίπτωσιν αἰφνιδίως· ὅταν ἢ ὀπὴ μὲν δὲν εἶναι διατεταμένη, ἢ δὲ ὑπερβαλλόντως ἐντεταμένη κήλη ἢ κινητὴ, καὶ ὅταν γίνηται ὄγκος ὀπισθεν τῆς ὀπῆς, ἐν ᾧ δοκιμάζομεν νὰ ἐμβάλωμεν εἰς τὴν κοιλίαν τὰ προπεσόντα ἐντόσθια· ὁ βουβωνικὸς σωλὴν ἢ ἔμπλεως, σκληρὸς, διατεταμένος, ἐπώδυνος, καὶ ἐπὶ τῇ ἐπαφῇ φαίνεται ὄγκος κυλινδροειδῆς.

3) Δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι ἡ περισφιγξίς γίνεται διὰ ῥῆξιν τοῦ κηλικοῦ θύλακος ἢ διὰ φλεγμονὴν τῶν ἐν τῇ κήλῃ ἐχομένων ἐντοσθίων ἐκ τῆς ἐνεργησάσης ἐπὶ τῆς κήλης βίας, καὶ ἐκ τῆς ἀλλοιώσεως τῆς μορφῆς, ἧτις γίνεται εἰς τὸν ὄγκον τῆς κήλης διὰ τῆς προώσεως τῶν ἐντοσθίων εἰς τὴν σχισμὴν τοῦ κηλικοῦ θύλακος.

4) Ἡ δὲ ὑπερέμπλησις τῶν ἐν τῇ κήλῃ ἐντέρων ἀπεργάζεται τὴν

περίσφιγξιν κατὰ μικρὸν καὶ εἰς πεπαλαιωμένας κήλας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, διὰ τῆς γενομένης κατὰ μικρὸν ἀρθροσεως τῶν περιττωμάτων, ἢ διὰ τῆς ὑπερεμπλήσεως τοῦ στομάχου.

Ἡ δὲ γενομένη περιπλοκὴ τῶν ἐντόσθιων ἐν τῇ κήλῃ δὲν δύναται νὰ γνωρισθῇ πρὸ τῆς ἐγχειρήσεως.

Ἡ γνώμη τοῦ Μαλγαίγνου, δεῖ ἡ περίσφιγξις γίνεται οὐχὶ διὰ τῶν δακτυλίων, ἀλλὰ διὰ τοῦ κηλικῆ αὐχένος εἶναι ὁλως γενικὴ καὶ ἐπολεμήθη ὑπὸ τοῦ Διδάου (Diday. Gazette Médicale de Paris. 1841. N° 19).

§. 295.

Κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς ἀνωμαλίας ταύτης τῶν ἐνεχόντων καὶ τῶν ἐνεχομένων μορίων τῆς κήλης διαφέρει καὶ ἡ σφοδρότης τῶν ἐκ ταύτης προξενουμένων συμπτωμάτων. Ἐκ ταύτης τῆς ἀνωμαλίας ἢ παύεται μόνον ἡ κοινωνία μεταξύ τῆς κήλης καὶ τῆς κοιλίας (εἶναι δὲ τότε περίσφιγξις τῆς κήλης, *incarceratio herniae*), ἢ συμπιέζεται τὸ προπεσὸν ἐντόσθιον οὕτως, ὥστε γίνεται παρεμποδισμὸς τῆς φορᾶς τοῦ αἵματος καὶ τῶν λοιπῶν χυμῶν (εἶναι δὲ τότε στραγγαλισμὸς τῆς κήλης, *strangulatio herniae*). Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην τὰ σημεῖα γίνονται διὰ τὸν παρεμποδισμὸν τῆς περαιτέρω προώσεως τῆς ἐντερικῆς ὕλης, καὶ διὰ τὴν φλεγμονήν. Εἰσὶ δὲ ταῦτα σφοδρότατα, καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο ἡ περίσφιγξις αὕτη λέγεται φλεγμονώδης ἢ ὀξεία. Εἰς δὲ τὴν πρώτην περίπτωσιν τὰ συμπτώματα γίνονται, εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦλάχιστον, πάντοτε μόνον διὰ τὸν παρεμποδισμὸν τῆς περαιτέρω προώσεως τῆς κοπρανώδους ὕλης· εἰσὶ δὲ ταῦτα ἤττον σφοδρὰ καὶ ἐπιμένουσι πλειότερον χρόνον, καὶ δι' αὐτὸ ἡ περίσφιγξις αὕτη λέγεται χρονία· μεταπίπτει δὲ αὕτη τάχιον ἢ βράδιον εἰς τὴν φλεγμονώδη, ὅταν ἡ ἀνωμαλία φθάσῃ τὸν ἀνωτέρω ρηθέντα βαθμὸν. Ἡ ἀνωμαλία αὕτη εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐπιπεπλεγμένη μεθ' ὑπερεμπλήσεως ἡρεμαῶς γενομένης τῶν ἐν τῇ κήλῃ ἐνεχομένων ἐντέρων με κοπρανώδη ὕλην, ἢ ἐπιπεπλεγμένη μετὰ σπασμωδικῆς παθῆσεως τῶν καλυμμάτων τῆς κοιλίας καὶ τῶν ἐντέρων ἐκγόνου κώλικος σπασμωδικῆς, ἐμπνευματωτικῆς, ἢ χολώδους, ἢ ἕνεκα τὰ ἐντόσθια κρατοῦνται ἀκίνητα ἐντὸς τῆς κήλης· λέγεται δὲ ἡ περίσφιγξις αὕτη σπασμωδική, *incarceratio spasmodica*).

Περὶ τῆς οὐσίας καὶ περὶ τῆς οἰκείας διαίρεσεως τῆς περίσφιγξεως διχογνωμοῦσι πολλοὶ οἱ ἱατροὶ, ὧν οἱ μὲν, ὅσος ὁ Σκάρπας, ὁ Λαυρέντιος, Ἐράδερσος, Βούερσος, Οὐάλθρος, ὑποδέχονται, ὅτι ἡ περίσφιγξις κατὰ τὴν ἑαυτῆς οὐσίαν, εἶναι πάντοτε ἡ αὕτη, ἢ γούν' φλεγμονώδης, καὶ ὅτι κυρίᾳ διαφορὰ τῶν εἰδῶν αὐτῆς δὲν εἶναι ἕλλη, εἰμὴ ὅτι αὕτη εἶναι ὀξεία ἢ χρονία ἀναλόγως τῶν βαθμῶν καὶ τῇ σφοδρότητι τῆς περίσφιγξεως καὶ τῶν συμπτωμάτων· οἱ δὲ, ὅσος ὁ Δαγκριμείσιος, Οὐίλλελμος, Βλά-

σιος κτλ. ὑποδέχονται μὲν τὴν διαίρεσιν τοῦ ῥιχτέρου εἰς φλεγμονώδη, εἰς σπασμώδη καὶ εἰς τὴν ἐκ τῆς συλλογῆς τῆς κοπρανῶδους ὕλης, διαφέρουσι δὲ ἀλλήλων μόνον κατὰ τὴν ἐξήγησιν τῆς περισφιγξέως λέγοντες, ὁ μὲν Λαγκεμβάκιος, ὅτι αὕτη εἶναι ἔκγονος τῆς συστολῆς τῶν μυῶν τῆς κοιλίας, μάλιστα δὲ τῆς προσθίας πλευρᾶς τοῦ βουβωνικοῦ σωλήνος, ὁ δὲ Κώππρος, ὅτι εἶναι ἔκγονος τῆς συστολῆς τοῦ ἐντέρος μωδῶδους βουβωνικοῦ δακτυλίου, ὁ δὲ Οὐίλέλμος, ὅτι εἶναι ἔκγονος τῆς σπασμώδους κινήσεως καὶ συστολῆς τῶν τενοτωδῶν μορίων γενομένης ὑπὸ τοῦ ἐλαχίστου ἐρεθισμοῦ. Ὁ δὲ ῥύστος κατὰ τὸν τόπον μὲν ὑποδέχεται περισφιγξιν ἐνεργητικὴν καὶ παθητικὴν, καθὰ τὰ ἀποτελοῦντα τὸ στόμιον τῆς κήλης μόρια συστέλλονται καὶ περισφιγγουσι τὰ κατολισθαίνοντα μόρια, ἢ καθὰ ταῦτα εἰσὶ τὰ πάσχοντα κατὰ τὰ γεννῶντα δὲ αἷτια, περισφιγξιν φλεγμονώδη, σπασμωδικήν, ὄργανικὴν διὰ ζέωσιν τοῦ κηλικῶδους βύλακος, διὰ βροχισμόν τοῦ περιτοναίου καὶ τῶν ἐντέρων, διὰ πρόσφυσιν κτλ.) καὶ τὴν διὰ συλλογὴν κοπράνων ὁ δὲ Σινογοβίσης (Anleitung zū zweckmaessiger Manualhuelfe bei cingeklemmten Leisten und sehenkelbruechen- Danzig. 1830) νομίζει τὴν περισφιγξιν διάφορον κατὰ βαθμὸν μόνον, καθὰ ἐκ τούτου ἢ κοινῶν ἢ παύεται παντελῶς, ἢ δυσκολεύεται μᾶλλον ἢ ἤττον ὅλα δὲ τὰ ἄλλα συμπτώματα, ὅσα ἔχει ἢ περισφιγξίς εἰσὶν ἔκγονα τῆς ὀλικῆς παθήσεως τοῦ ἐντέρου, ὅσα εἰσὶν ὅσα πρέπει νὰ γεννηθῶσι διὰ τὸν τοπικόν παρεμποδισμόν τῆς κυκλοφορίας τοῦ αἵματος τοῦ ἐντέρου καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ἐνόντων. Γνώμη, ἣν ἐξέφηεν ἤδη ὁ Σείλερος, καὶ κατ' αὐτὴν μὲν ὑποδέχεται οὗτος ἀτελή καὶ ἐντελή περισφιγξιν, κατὰ τὰ συμπτώματα δὲ, περισφιγξιν ἀνευ φλεγμονῆς, μετὰ συλλογῆς κοπράνων, μετὰ σπασμῶν, καὶ περισφιγξιν μετὰ φλεγμονῆς. (ἴδ. Rusts Handbuech. der Chirurgie. Art. Hernia).

Ἐκ τῶν διαφορῶν τούτων γνώμων προβαίνεται, ὅτι αὐτὰ διαφέρουσιν ἀλλήλων κατ' ἐξοχὴν ἐν τῷ περὶ τῆς σπασμωδικῆς κήλης. Ἀλλὰ καθ' ὅν τρόπον αὕτη ἐρημνύθη παρὰ τινῶν, ὅτι γίνεται ἐνεργητικὴ καὶ αὐτοῦργος συστολὴ τοῦ κοιλιακοῦ γομίου, εἶναι ἐπίσης ἀνυπόστατος, ὡς ἢ ἡ ὑποδοχὴ ἐνεργητικῆς ἐν γένει περισφιγξέως, διότι αὐτοῦργος συστολῆς τοῦ στομίου τῆς κοιλίας δὲν δύναται νὰ ὁμολογηθῆ, τῆς ἐξωτερικῆς βουβωνοκήλης ἐξαιρουμένης, ἐν ἣ δύνανται νὰ συσταλῶσιν αἱ τὸ ἐντὸς στόμιον ἀποτελοῦσαι μωδῆδες ἴνες, ὅτι καὶ ὁ Κώππρος αὐτὸς ὁμολογεῖ. Ἢ ἐν ταῖς κήλαις σπασμώδους πάθειας ζητητέα οὐχὶ εἰς τὰ ἐνέχοντα μόρια, ἀλλ' εἰς τὸ ἐνεχόμενον τῶν κηλῶν καὶ καθὼς ἡ φλεγμονὴ δὲν εἶναι τὸ αἷτιον, ἀλλὰ τὸ σύνθηες ἐπακόλουθον τῆς περισφιγξέως, οὕτω καὶ ὁ σπασμὸς εἶναι σύμπτωμα τῆς περισφιγξέως αἰτιόλογον, οὗ ἢ ἀφαίρεσις ἐκπληροῖ τὴν κυρίαν ἐνδειξιν, ἣγουν τὴν ἐμβολὴν τῶν προπεσόντων ἢ τὴν μείωσιν τοῦ κατὰ σύγχρισιν μεγάλου ὄγκου τῶν προπεσόντων μορίων (Seiler).

§. 296.

Τὰ σημεῖα τῆς ὀξείας περισφιγξέως, ἣτις γίνεται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μετὰ ταχεῖαν πρόπτωσιν πολλῶν ἐντέρων, ἢ εἰς ἀρτιγενεῖς κήλας μετὰ σφοδρῶς κόπους κτλ. ἢ εἰς τοιαύτας, αἷτινες ἐκρατήθησαν εἰς τὸν οἰκτεῖον τόπον ἐπὶ πολὺν χρόνον δι' οἰκτεῖου κηλεπιδέσμου, εἰσὶ πόνος σφοδρὸς εἰς τὸν ὄγκον τῆς κήλης καὶ αἰσθησις ὡς ἂν περιεβάλλετο σχοινίον περὶ τὴν κοιλίαν ἢ κήλη εἶναι περιτενῆς, ἐλαστικὴ, καὶ δὲν ἐμβάλλεται, ἐπιγίνεται ναυτία καὶ ἔμετος πρῶτον τῶν ἐν τῷ στομάχῳ ἐνεχομένων, ἔπειτα δὲ χολῆς, τέλος δὲ καὶ ὕδαρῶς κόπρου καὶ μέρους τοῦ κλύσματος. Ὁ ἔμετος

γίνεται μᾶλλον ἢ ἤττον συνεχῶς ἢ αὐτομάτως ἢ μετὰ τὴν κατάποσιν παντός καὶ αὐτῶν τῶν ἠπιωτάτων ποτῶν· οἱ σφυγμοὶ εἰσὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ταχεῖς καὶ σκληροί, ἔπειτα δὲ μικροὶ καὶ συνεσταλμένοι· ἡ κοιλία γίνεται μετέωρος καὶ ἐπώδυνος, παρομοίως δὲ καὶ τὸ ἔπαρμα τῆς κήλης, τὸ δὲ ἐπικείμενον δέρμα γίνετ' ἐνίοτε ἐρυθρόν. Ἐξ ἀρχῆς τῆς περισφιγξίως εἶν' ἐπίμονος στεγνότης τῆς κοιλίας καὶ γίνεται κένωσις διὰ κλυστήρων μόνον, ὅταν τύχῃσι κόπρανα εἰς τὸ παχὺ ἔντερον. Εἰς δὲ τὰς μικρὰς κήλας, τὰς Διτηρίδας (Littre) δὴ λεγομένας, ἐν αἷς μόνον ἢ πλευρὰ τοῦ ἐντέρου ἐνέχεται, δύναται νὰ ἑλλείπῃ ἢ νὰ εἶναι ἀτελής ἢ στεγνότης τῆς κοιλίας, τὰ συμπτώματα τῆς περισφιγξίως ἐν ταύταις εἰσὶν ἤττον ἐπιτακτικά. Βοηθείας δὲ μὴ δοθείσης, αὐξάνεται ἡ ἀνησυχία, ἡ στενοχωρία, ὁ μετεωρισμὸς καὶ τὸ ἐπώδυνον τῆς κοιλίας καὶ τῆς κήλης· ὁ ἔμετος γίνεται λίαν συνεχῆς καὶ ἐπώδυνος, ἰδρώτες περιρρέουσι καθ' ὅλον τὸ σῶμα, οἱ σφυγμοὶ γίνονται ταχεῖς, μικροὶ, νηματοειδεῖς καὶ διαλείποντες, καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ ἀρρώστου συμπίπτει. Τὰ σημεῖα ταῦτα αὐξανόμενα καὶ ἐλαττούμενα δύνανται νὰ ἐξαπατήσωσι τὸν ἀρρώστον καὶ τὸν ἰατρόν.

§. 297.

Ὅταν δὲ ἡ φλεγμονὴ ᾖ μικροτέρα, καὶ ὅταν αὕτη μείνῃ πλείοτερον χρόνον μόνον εἰς τὸν τόπον τῆς κήλης, τὰ συμπτώματα τότε εἰσὶν ἡσσον ὀρμητικὰ καὶ βραδύτερα. Ὁ πόνος τῆς κήλης δὲν εἶναι σφοδρὸς, ἀλλὰ μᾶλλον πιεστικός, ἡ κοιλία μαλακὴ καὶ ἀνωδυνή, ὁ ἔμετος γίνεται ἐκ μακροτέρων διαλειμάτων καὶ μετὰ μικροτέρου ἀγῶνος, οἱ σφυγμοὶ ἔχουσι κατὰ φύσιν ἢ ἀλλοιοῦνται ὀλίγον· καὶ τὰ συμπτώματα γίνονται σφοδρότερα, ἀφοῦ γείνη αὐξήσις καὶ περαιτέρω ἐξάπλωσις τῆς φλεγμονῆς.

§. 298.

Ἡ δὲ περίσφιγξις τῆς κήλης, ἥτις γίνεται δι' ὑπερέμπλησιν τῶν ἐν τῇ κήλῃ ἐνεχομένων ἐντέρων, γίνεται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς κήλας πεπαλαιωμένας καὶ πολὺ μεγάλας, ἐν αἷς ἡ ὀπή τῆς κοιλίας εἶναι εὐρεῖα καὶ ἀπέβαλε τὴν ἑαυτῆς ἐλαστικότητα, ἀφ' οὗ ὁ ἀρρώστος αἰσθανθῆ ἡμέρας τινας πρότερον ἀσύνηθες βᾶρος καὶ τεινεσμὸν εἰς τὴν κήλην, μετὰ βρῶσιν δυσπέπτων καὶ ἐμπνευματωτικῶν βρωμάτων· ἡ δὲ κήλη εἶναι ὀλίγον ἐπώδυνος ἢ πάντελῶς ἀνωδυνή, οὐ μάλα περιτενῆς, βαρεῖα καὶ σταϊτώδης, ἀνέχεται μεγαλειτέραν ἐπίθλιψιν, ὅταν δοκιμάζωμεν νὰ ἀνεμβάλωμεν εἰς τὴν κοιλίαν τὰ ἐν αὐτῇ ἐνεχόμενα· ἡ κοιλία εἶναι μὲν ἔμπλεως καὶ μετέωρος, ἀλλ' ἀνωδυνή· καὶ ἂν γείνωσι στρόφοι τῆς κοιλίας, οὔτοι γίνονται ἐκ διαλειμμάτων, γίνεται ναυτία, ἔμετος καὶ ἐμφραξις.

Ἡ περίσφιγις αὐτὴ μὴ ἀφαιρεθεῖσα αὐτομάτως ἢ συνεργεῖα τῆς τέχνης, δύναται νὰ διαρκέσῃ πολὺν καιρὸν πρὶν ἔτι ἐνδειχθῶσι τὰ κατεπίγοντα συμπτώματα· τάχιον δὲ ἢ βράδιον συνακολουθεῖ καὶ φλεγμονή.

§. 309.

Ἄν δὲ εἰς τὴν περίσφιγξιν ταύτην ὑπάρχωσι σπασμῶδη συμπτώματα, ἢ ἂν αὐτὴ ἢ ἔκγονος φύξεως (καὶ μάλιστα τῶν ποδῶν) ἢ σπασμῶδους κωλικῆς, εἰς ἀνθρώπους εὐαισθήτους, καὶ ὑποχονδριακοὺς, ἢ εἰς γυναικας ὑστερικός, καὶ μετὰ βλάβην δυναμένην νὰ προξενήσῃ κωλικὴν σπασμῶδη, ἐμπνευματωτικὴν ἢ χολικὴν, τότε τὰ συμπτώματα ἐγγίνονται τάχιον, ἢ κήλη, καίτοι περιτενής, εἶναι ὀλίγον ἢ οὐδόλως ἐπώδυνος, ὑπαλλάσσει πολλάκις τὴν ἰδέαν, αὐξάνεται καὶ ἐλαττοῦται. Οἱ πόνοι ἀλλάσσουσι τὸν τόπον αὐτῶν ἐλαττούμενοι τε καὶ αὐξανόμενοι, ἢ κένωσις τῆς κάτω κοιλίας ἐμποδίζεται, ὁ ἄρρώστος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲν ἐμεῖ, καὶ πολλάκις ἐμεῖ μόνον μετὰ πόσιν τινῶν πομάτων. Οἱ σφυγμοὶ εἰσὶ μικροὶ, συνεσταλμένοι καὶ ἄστατοι, τὰ οὖρα ὠχρὰ, καὶ ἡ ἀναπνοὴ δύσκολος. Τὰ συμπτώματα ὅτε μὲν αὐξάνονται ὑπερβαλλόντως, ὅτε δὲ ἐλαττοῦνται. Καὶ εἰς τὴν κήλην ἐπιγίνεται τάχιον ἢ βράδιον φλεγμονὴ μετὰ τῶν ἄνω ῥηθέντων σημείων, καὶ ὁ ἰατρός ἔστω πεφυλαγμένος μὴ ἐξαπατηθῆ ὑπὸ τῶν σημείων τῆς μικρᾶς φλεγμονῆς καὶ ὑπολάβῃ ταῦτα ἔκγονα σπασμῶδους παθήσεως.

§. 300.

Ὅταν δὲ δὲν ἀφαιρεθῆ ἡ περίσφιγις, πρέπει νὰ φοβώμεθα τὴν γάγγραιναν, καὶ τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳ μεγαλειτέρα εἶναι ἡ περίσφιγις καὶ ἡ φλεγμονή. Πολτάκις μὲν γαγγραινῶνται τὰ ἐν τῇ κήλῃ ἐντόσθια χωρὶς νὰ καταφανῆ τοῦτο ἐκ τῆς ποιότητος τῶν ἐκτὸς μοριῶν· ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀποβάλλει ὁ ὄγκος τὴν περιτένειαν αὐτοῦ καὶ γίνεται ἀνωδυνῆς ὅταν ἀρχίσῃ ἡ γάγγραινα· τὸ ἐπικείμενον δέρμα πελιδνοῦται καὶ εἰς πολλὰ μέρη μελανοῦται, ἢ δὲ ἐπίδερμις ἀποπίπτει· παύει δὲ καὶ ὁ πόνος τῆς κοιλίας καὶ ὁ ἔμετος· αἱ δυνάμεις ὅμως τοῦ ἀρρώστου ἐκλείπουσιν, οἱ σφυγμοὶ γίνονται μικροὶ καὶ ἄτακτοι· ψυχρὰ περιδῶρωσις ἐπιλαμβάνει τὸ πρόσωπον καὶ τὰ ἄκρα τοῦ ἀρρώστου· τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀλλοιοῦται καὶ ἡ διάνοια συγχέεται· ὁ ὄγκος τῆς κήλης ἐκρήγνυται καὶ ἐκχεῖται δυσώδης εἰς ἄκρον κόπρος. Εἶναι δὲ ἡ γάγγραινα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μὲν πρόδρομος τοῦ θανάτου· ἀλλ' ὅμως πολλοὶ τῶν ἀρρώστων λυτροῦνται τοῦ κινδύνου τούτου, ἐν ᾧ ἀποπίπτουσι τὰ γαγγραινωθέντα μέρη τοῦ ἐντέρου, τὰ δὲ ἀπομένοντ' αὐτοῦ ἄκρα προσφύονται εἰς τὸ περιτόναιον καὶ ἀπεργάζονται παρὰ φύσιν ἕδραν.

§. 301.

Ὅταν δὲ περισφιγθῇ τὸ ἐπίπloon μόνον, τὰ συμπτώματα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲν εἶναι τόσφ δεινὰ, ἐπειδὴ τὸ ἐπίπloon ἐπιδέχεται ἀβλαβῶς τε καὶ εὐκόλως τὴν πίεσιν, καὶ εὐκολώτερον ἔτι, ὅταν ἠλλοιώθῃ μεγάλως καὶ ἡ κατασκευὴ αὐτοῦ. Ἄλλ' ἡ φλεγμονὴ ἐπεκτείνεται πολλάκις ἀπὸ τοῦ τόπου τῆς περισφιγξέως καὶ εἰς τὰ λοιπὰ ἐντόσθια. Καὶ ἂν ἡ ἀποπάτησις δὲν ἐπέχῃται, γίνεται ὅμως ναυτία καὶ ἔμετος· τὸ δὲ περισφιγγόμενον μέρος δύναται νὰ ἔλθῃ εἰς ἐκπύησιν καὶ εἰς γάγγραιναν. Ἡ ἐκπύησις εἶναι ἀσυνήθης μετὰπτωσις, καὶ δύναται νὰ γεννηθῶσιν ἀποστήματα ὑπεράνω τῆς περισφιγξέως, ἅπερ ἐκρήγνυνται καὶ ἐκχέονται εἰς τὴν κοιλίαν. Ἡ δὲ γάγγραινα γεννᾶται πολλάκις χωρὶς νὰ βλάψῃ τὴν καθόλου κατάστασιν τοῦ ἀρρώστου· μεγάλως. Τὰ γαγγραινωμένα μέρια ἀποπίπτουσι, καὶ τὰ ἀπομείναντα συμφύονται μετὰ τοῦ στομίου τῆς πληγῆς.

§. 302.

Ἡ θεραπεία τῶν κηλῶν γίνεται διαφόρως καθ' ἃ αὐταὶ εἰσὶ κινήται ἢ ἀκίνητοι, περισφιγμένα ἢ γαγγραινωμένα.

§. 303.

Ὅταν ἡ κήλη ἢ κινήτῃ πρέπει τὰ προπεσόντα ἐντόσθια ν' ἀναταχθῶσιν εἰς τὴν κοιλίαν καὶ νὰ τηρηθῶσιν αὐτοῦ. Εἶναι δὲ ἡ θεραπεία αὕτη ἢ βελτιωτικὴ δι' ἐφαρμογῆς κηλεπίδεσμου, ἢ παυσίνοσος δι' ὀργανικῆς ἐμφράξεως τοῦ στομίου, δι' οὗ ἐκπίπτουσι τὰ ἐντόσθια.

§. 304.

Ἡ ἐμβολὴ τῆς κήλης ἐπιτυγχάνεται κάλλιστα τὸ πρῶτ, ὅποτε τὰ ἔντερα εἰσὶ κενά· ὅπως δ' ἐνεργήσωμεν ταύτην πρέπει νὰ σχηματίσωμεν τὸν ἀρρώστον οὕτως, ὥστε τὰ μὲν καλύμματα τῆς κοιλίας νὰ εἶναι κεχαινωμένα, τὸ δὲ μέρος, ἐνφ' εἶναι ἡ κήλη, νὰ εἶναι τὸ μᾶλλον ἀναρρόπον. Ἐπομένως ὁ ὕπτιος σχηματισμὸς τοῦ ἀρρώστου, ἔχοντος τὰ μὲν πηγαῖα ἀναρρόπα, τὰ δὲ γόνατα συγκεκαμμένα καὶ τὸ σῶμα πρὸς τὸ μέρος τῆς κήλης ἐπικεκλιμένον, εἶναι ὁ οἰκειότερος σχηματισμὸς. Δύναται δὲ νὰ εὐκολύνωσι τὴν ἐμβολὴν καὶ ἡ προηγουμένη κένωσις τῆς κύστεως καὶ τοῦ ἀπευθυσαμένου ἐντέρου διὰ κλυσμάτων ἢ δι' ὑπακτικῶν φαρμάκων. Ἡ ἐμβολὴ γίνεται διὰ προσηκούσης καὶ ὁμοτίμου ἐπιθλίψεως ὄλου τοῦ ὄγκου τῆς κήλης καθ' ἣν εὐθυσιν ἔγεινε καὶ ἡ πρόπτωσις τῶν ἐντοσθίων, ἢ ὅταν ὁ ὄγκος τῆς κήλης ἢ μείζων καὶ ἐπιμήκης, βάλλομεν τῆς δεξιᾶς μὲν χεὶρὸς τοὺς δακτύλους ἀπὸ τοῦ πυθμένος τῆς κήλης περὶ αὐτήν, τῆς

ἀριστερῶς δὲ τὸν ἀντίχειρα καὶ τοὺς λοιποὺς δακτύλους ἐκατέρωθι τοῦ προσθίου βουβωνικοῦ στομίου, καὶ ἐνῶ ἀπωθούμεν τῇ δεξιᾷ τὴν κήλην κατὰ τὴν εὐθυσιν αὐτῆς, ἀνακρατοῦμεν τῇ ἀριστερᾷ τὸ ἀνενεχθὲν μέρος αὐτῆς. Ἡ ἐμβολὴ γίνεται πολλάκις μὲν εὐκολώτατα, πολλάκις δὲ εἶναι ἀνάγκη νὰ προσαποθλίψωμεν πρῶτον δι' οἰκείας θλίψεως μέρος τῶν ἐνεχομένων ἐν τῷ ἐντέρω. Ὁ δὲ ἄρρώστος πρέπει, ἐνῶ γίνεται ἡ ἐμβολή, ν' ἀποφεύγῃ πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ ἐρεθίσῃ συστολὴν τῶν μυῶν τῆς κοιλίας· μικρὰ κήλαι ἀνατρέχουσι πολλάκις αὐτόματα.

§. 305.

Ἀφ' οὗ δὲ ἡ κήλη ἐμβληθῆ ἐντελῶς, ἐμποδίζεται ἡ πρόπτωσις διὰ τῆς διηνεκοῦς καὶ ὁμοτίμου ἐπιθλίψεως γινομένης κατὰ τὴν ὀπὴν τῆς κήλης δι' οἰκείας προσαρμογῆς ἰδιαιτέρων κηλεπιδέσμων.

§. 306.

Οἱ κηλεπίδεσμοι εἰσὶν ἐλαστικοὶ καὶ μὴ ἐλαστικοί· καὶ οἱ μὲν μὴ ἐλαστικοὶ σύγκεινται ἐξ ἱμάντος ἐκ λίνου ἢ δέρματος κτλ. καὶ ἐκ πιλωτοῦ (pelotte). Οἱ ἐπίδεσμοι οὗτοι προσηρμοσμένοι οὐδόλως ὑπέκουσιν εἰς τὰς κινήσεις τῶν καλυμμάτων τῆς κοιλίας, ἀποκινουῦνται ἐπομένως εὐκόλως καὶ δὲν ἐμποδίζουσι τὴν πρόπτωσιν τοῦ ἐντέρου. Ἐὰν δὲ θελήσωμεν νὰ ἐμποδίσωμεν τοῦτο, σφιγγόντες πολὺ τὸν κηλεπίδεσμον, ἐπιγίνονται πόνοι κατὰ τὰ μέρη ταῦτα ἐξ αἰτίας τῆς πιέσεως. Ἐκ τούτου λοιπὸν ἀποδοκιμάζονται οἱ μὴ ἐλαστικοὶ ἐπίδεσμοι.

§. 307.

Οἱ δὲ ἐλαστικοὶ κηλεπίδεσμοι σύγκεινται 1) ἐξ ἐλατῆρος· 2) ἐκ πιλωτοῦ (pelotte) καὶ 3) ἐξ ἱμάντος.

Ὁ ἐλατῆρ εἶναι μακρόστενον καὶ πεπλατυσμένον ἔλασμα χάλυβος, ὅπερ περιβάλλει ἡμικυκλίως τὴν ὀσφὺν κατὰ τὴν πάσχουσαν πλευρὰν τοῦ ἀρρώστου. Εἰς τοῦ ἐλατῆρος τούτου τὸ μὲν ἐμπρόσθιον ἄκρον εἶναι προσηλωμένον πέταλον σιδηροῦν, οὗ ἡ πρὸς τὰ ἔνδον ἐπιφάνεια εἶναι ὑπεστρωμένη μετὰ μαλλίων ἢ μετὰ ἵππου τρίχας οὕτως, ὥστε ν' ἀποτελεῖται κυρτότης καθ' ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν ἴση· τὸ ἐμπρόσθιον τοῦτο μέρος λέγεται τὸ πιλωτόν (pelotte)· εἰς δὲ τὸ ὀπίσθιον μέρος τοῦ ἐλατῆρος εἶναι ἱμᾶς προσεῤῥαμμένος, ὅστις περιβάλλων τὴν ἑτέραν ὕγιᾶ πλευρὰν τῆς ὀσφύος ἐμπορπάται ἐμπροσθεν εἰς ἕλκρον, ἐπὶ τῆς ἔξω ἐπιφανείας τοῦ πιλωτοῦ ὄντα. Ὁλος δὲ ὁ κηλεπίδεσμος ἀμφιένεται μετ' ἀπαλοῦ δέρματος καὶ ἡ ἔνδον αὐτοῦ πλευρὰ εἶναι ἀπαλῶς ὑπεστρωμένη, ὅπως μὴ πιέζῃ οὐδυνηρῶς τὸ περιζωγγύμενον μέρος τοῦ σώματος.

§. 308.

Ὁ κηλεπίδεσμος πρέπει νὰ κατασκευάζεται καθ' ἕκαστα τὰ μέρη ἐπιμελῶς καὶ ἐμμέτρως. Ὁ ἐλατήρ αὐτοῦ πρέπει νὰ προσαρμόζεται ἀκριβῶς εἰς τὰ ἐπιβάλλεται μέρη τοῦ σώματος· τὸ πιλωτὸν πρέπει νὰ ἔχῃ μέγεθος ἀνάλογον πρὸς τὸν ὄγκον τῆς κήλης, καὶ ἡ γωνία αὐτοῦ εἰς ἣν λήγει κάτωθεν τοῦ ἐλατήρος νὰ προσαρμόζεται οἰκείως εἰς τὴν ἐπιβάλλεται ἐπιφάνειαν τοῦ σώματος, ὅπερ ἐζήτησαν νὰ κατορθώσωσιν οἱ ἰατροὶ διὰ κινητῶν πιλωτῶν, ἅτινα νὰ προσαρμόζωνται εἰς ἐκάστην περιπτώσιν. Τὸ ὑπόστρωμα τοῦ πιλωτοῦ ἔστω μήτε λίαν ἀπαλὸν μήτε λίαν σκληρὸν, καὶ τὸ κύρτωμα τοιοῦτον, ὥστε νὰ προσαρμόζεται εἰκότως καὶ ὁμοτίμως εἰς τὴν ὀπὴν τῆς κήλης. Διό ἤττον βέβαια καὶ χρήσιμα εἰσὶ τὰ ἐκ σκληροῦ ξύλου ἢ ἐξ ὄστου ἐλέφαντος κατασκευασμένα πιλωτὰ ἢ τὰ ἀέρος πλήρη κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Κρήσωνος καὶ Σάνσωνος (Creson et Sanson). Ὅταν δὲ ὁ προσεῖραμμένος εἰς τὸ ὀπίσθιον πέρας τοῦ κηλεπίδεσμου ἡμᾶς δὲν δύναται νὰ ἐμποδίσῃ ἐντελῶς τὴν ἀποκίνησιν τοῦ κηλεπίδεσμου, προσράπτεται καὶ ἕτερος ἡμᾶς, ὅστις φέρεται μεταξὺ τῶν σκελῶν τοῦ ἄρρώστου, πρὸς ἀποφυγὴν πάσης ἀποκινήσεως τοῦ κηλεπίδεσμου ἀπὸ τοῦ πεπονθότος τόπου.

Ὅπως λοιπὸν κατασκευασθῆ ἑπιπόντως ὁ κηλεπίδεσμος, εἶναι ἀναγκαῖον εἰς πᾶσαν περιπτώσιν νὰ λαμβάνηται ἰδιαιτέρως τὸ μέτρον διὰ ῥάμματος, ὅπερ βάλλεται περὶ τὴν ὄψυν ἀπὸ τοῦ πεπονθότος τόπου τῆς κήλης καὶ κατ' ἐκείνην τὴν εὐθυσίαν, καθ' ἣν μέλλει νὰ προσαρμοσθῆ ὁ κηλεπίδεσμος ἢ ἀντὶ ῥάμματος μεταχειριζόμεθα ἐλαστικὸν μετάλλινον νῆμα διπλαῦν, ἐνῶ δυνάμεθα νὰ δώσωμεν οἰανδήποτε κύρτωσιν κρίνομεν ἀναγκαίαν εἰς τὸ μέτρον προστιθέμεθα καὶ ἓνα δάκτυλον πλέον χάριν τοῦ περιβλήματος τοῦ κηλεπίδεσμου.

§. 309.

Μετὰ τὴν ἐμβολὴν τῆς κήλης προσαρμόζομεν τὸν κηλεπίδεσμον τὸν δε τὸν τρόπον· ἐνῶ ὁ ἄρρώστος κεῖται ὑπτίως, βάλλονται οἱ δάκτυλοι τοῦ ἱατροῦ εἰς τὴν ὀπὴν τῆς ἀναδραμούσης κήλης, ἕως ἂν προσαρμοσθῆ οἰκείως τὸ πιλωτὸν τοῦ κηλεπίδεσμου ἐπὶ τῆς ὀπῆς καὶ ὁ ἡμᾶς ἐπὶ τοῦ ἡλίου τοῦ πιλωτοῦ. Ἐπειτα δὲ κελεύει ὁ ἱατρός τὸν ἄρρώστον νὰ βῆξῃ καὶ ν' ἀνεγερθῆ ὅπως πληροφορηθῆ, ἂν ὁ κηλεπίδεσμος ἐμποδίσῃ τὴν πρόπτωσιν τῶν ἐντοσθίων, χωρὶς νὰ πιέξῃ ὑπερβαλλόντως τὰ ὑποκείμενα μόρφα. Ἡ πρώτη προσαρμογὴ τοῦ κηλεπίδεσμου νὰ γίνηται παρ' αὐτοῦ τοῦ ἱατροῦ, ἐφεξῆς δὲ δύναται νὰ διαπράττῃ τεῦτο αὐτὸς ὁ ἄρρώστος. Πάντοτε ὁμως πρέπει νὰ γίνηται τοῦτο ὑπτίως κειμένου τοῦ ἄρρώστου καὶ

κάλλιον τὸ πρῶτ. Ὁ ἄρρώστος πρέπει νὰ ἔχη πλειοτέρους κηλεπιδέσμους ὅπως ἀλλάσση αὐτούς. Ὅλον δὲ τὸ περιζωννύμενον ὑπὸ τοῦ κηλεπιδέσμου μέρος τοῦ σώματος πρέπει νὰ ἐπιβρέχῃται πολλάκις μὲ οἰνόπνευμα, ἕως ἂν τὸ δέρμα συνεισθῇ εἰς τὴν πίεσιν τοῦ κηλεπιδέσμου. Ἐὰν δὲ ἀναξασθῇ τὸ δέρμα ὑπὸ τοῦ πιέζοντος κηλεπιδέσμου, ἐπιβρέχομεν αὐτὸ πολλάκις μὲ Γουλλάρδιον ὕδωρ, καὶ ἐπιπάσσομεν ἐπ' αὐτοῦ ψιμύθιον, βάλλομεν δὲ καὶ ὑποκάτω τοῦ κηλεπιδέσμου ὀθόνιον ἐκ λίνου λεπτόν.

§. 310.

Ἡ χρῆσις τοῦ κηλεπιδέσμου ἐμποδίζεται πολλάκις ὑπὸ διαφόρων παθῶν πλησίον τῆς ὀπῆς τῆς κήλης, ἐφ' ἧς πρέπει νὰ γείνη ἡ πίεσις τοῦ κηλεπιδέσμου πρὸς κώλυσιν τῆς προπτώσεως τῶν ἐντοσθίων. Ἐκτός δὲ τούτων ἐμποδίζεται ἔτι καὶ ὑπὸ τῆς κήλης, ἧς ἡ ἐμβολὴ δὲν γίνετ' ἐντελῶς. Μεγάλαι κῆλαι κατέχονται δυσκολώτατα εἰς τὴν κοιλίαν καὶ πολλάκις γίνονται μετὰ τὴν προσαρμογὴν τοῦ κηλεπιδέσμου νέαι κῆλαι εἰς ἄλλους τόπους. Ἡ χρῆσις τοῦ ἐλαστικοῦ κηλεπιδέσμου εἰς παιδία εἶναι οὐ μόνον οὐδέως ἐπιβλαβής, ὡς δοξάζουσιν ἔνιοι, ἀλλὰ καὶ προτιμότερα τῆς τοῦ μὴ ἐλαστικοῦ.

§. 311.

Ὅταν δὲ πρόσφυσίς τις ἐμποδίσῃ τὴν ἐμβολὴν τῆς κήλης οὕτως, ὥστε μέρος αὐτῆς ἀπομένει ἔξω, δυνάμεθα νὰ προσαρμώσωμεν κηλεπιδέσμον φέροντα πιλωτὸν ὑπόκοilon. Ὅταν δὲ ὑπερμεγεθεῖς κῆλαι δὲν ἐμβάλωνται, προσαρμώζομεν ἀναζώστραν πρὸς κώλυσιν περαιτέρω προπτώσεως τῶν ἐντοσθίων. Τῶν κηλῶν τούτων τὴν ἐμβολὴν δυνάμεθα νὰ κατορθώσωμεν ἐνίοτε διὰ πολυχρονίου ὑπτιασμοῦ τοῦ ἀρρώστου, διὰ τροφῶν λεπτῶν, δι' ὑπακτικῶν, καὶ ἐνίοτε διὰ ψυχρῶν ἐπιβροχῶν τῆς κήλης, ὅπερ ἐπέτυχον πολλάκις εἰς μεγάλας καὶ προσπεφυκέας κήλας, καὶ ἡ θεραπεία αὕτη ἐνδείκνυται μάλιστα καθ' ἂς περιπτώσεις αἱ κῆλαι εἰσὶ μεγάλαι, καὶ τὰ καλύμματα τῆς κοιλίας τοιοῦτοτρόπως συνεσταλμένα, ὥστε δὲν ἔχουσι πλέον τόπον εἰς τὴν κοιλίαν τὰ ἐν τῇ κήλῃ ἐνεχόμενα ἐντόσθια. Ἐνίοτε δὲ εἰς τοιαύτας περιπτώσεις γεννῶνται μετὰ τὴν ἐμβολὴν τῆς κήλης καὶ ἐπιβολὴν τοῦ ἐπιδέσμου ἄλυσμός, πόνοι, μικροὶ σφυγμοὶ κτλ. καὶ δύναται νὰ ἐνδειχθῇ τοῦ κηλεπιδέσμου ἡ ἀφαίρεσις. Τὰ συμπτώματα ταῦτα γίνονται ἀφανῆ ὡς παρητήρησα.

§. 312.

Ὅταν δὲ τὰ ἀναθέντα ἐντόσθια κατέχωνται εἰκότως εἰς τὴν κοιλίαν διὰ τοῦ κηλεπιδέσμου, συστέλλεται κατὰ μικρὸν ὁ κηλικὸς θύλαξ, καὶ

ταυτοχρόνως γεννᾶτ' ἐν αὐτῷ ἐξ αἰτίας τῆς διηνεκ οὔς πίσεως τοῦ κηλε-
 πιδέσμου μικρὰ φλεγμονή, δι' ἧς γίνεται πρόσφυσις ἐντελής τοῦ κηλικῷ
 τραχήλου, καὶ δι' αὐτῆς θεραπεία παυσίνοσος· τοῦτο ἐπιτυγχάνεται
 εἰς τὰ παιδιά, πολλάκις δὲ καὶ εἰς ἠϋξημένους ἀνθρώπους, οὐδέποτε δὲ εἰς
 γέροντας. Διὰ ταύτην τὴν κατὰ μικρὸν γινομένην στένωσιν τοῦ κηλικῷ
 τραχήλου ἐπὶ τῇ ἀκαταπαύστῳ χρήσει τοῦ κηλεπιδέσμου, δὲν πρέπει
 ν' ἀποβάλωμεν αὐτὸν πρὶν ἢ βεβαιωθῶμεν τῷ ὄντι, ὅτι ἔγεινεν ἐντελής
 θεραπεία τῆς κήλης. Διότι ἄλλως δύνανται νὰ προπέσωσι καὶ πάλιν τὰ
 ἔντερα καὶ νὰ περισφιγγθῶσι παρὰ τοῦ στενοῦ ἤδη γενομένου κηλικῷ
 τραχήλου. Ὁ ἄρρωστος πρέπει ν' ἀποφεύγῃ πάντα σφοδρὸν ἀγῶνα ἐνόσῳ
 φορεῖ τὸν κηλεπιδέσμον.

§. 313.

Τὴν τελείαν ἴασιν τῆς κινητῆς κήλης μάλιστα δὲ τῆς ὀσχεοκήλης ἐξή-
 τησαν ἔκπαλαι νὰ κατορθώσωσιν οἱ ἰατροὶ κατὰ διάφορον, κατὰ μέρος δὲ
 καὶ ὠμὸν καὶ βάρβαρον, τρόπον, συγγνωστὸν μόνον διὰ τὴν τότε ἄγνοιαν
 ἢ κακὴν κατασκευὴν τῶν κηλεπιδέσμων. Τούτων δὲ ἐντελεστέρων ἔπειτα
 γενομένων οὐδεμίαν ἔλαβον χώραν διὰ τὸ ἐπικινδύνον οὐδὲ αἱ εἰς τοὺς
 ὑστεροτέρους χρόνους ἐφευρεθεῖσαι χειρουργικαὶ μέθοδοι. Μόλις δὲ εἰς τοὺς
 νεωτέρους χρόνους ἐπέστησαν καὶ αὐτὴς τὴν προσοχὴν οἱ ἰατροὶ καὶ ἐφεῦ-
 ρον ἤσσαν ἐπικινδύνους πρὸς τοῦτο ἀγωγάς. Ἄπασαι δὲ αἱ χειρουργικαὶ
 πρὸς τὴν τελείαν τῆς κήλης ἴασιν ἀγωγαὶ σκοπὸν ἔχουσι τὴν ὀργανικὴν
 ἀπόφραξιν τοῦ τραχήλου τοῦ κηλικῷ θύλακος, ἢ τοῦ στομίου τῆς κοι-
 λίας ἢ ἀμφοτέρων συγχρόνως, ἣν ἐξήτησαν νὰ διαπράξωσι δι' οἰκείας
 κολλητικῆς ἢ διαπυϊτικῆς φλεγμονῆς καὶ τῆς δι' αὐτῆς ἐνερ-
 γουμένης προσφύσεως, ἢ δεύτερον δι' ἐμβόλου δερματίνου ἐν
 τῇ ὀπῇ τῆς κοιλίας συμφυέντος· Ἄπασαι δὲ αἱ ἀγωγαὶ αὗται
 διαιροῦνται· 1) εἰς τὴν αὔξησιν τῆς ἐπιπίσεως ἐν ἀκαταπαύστῳ ὑπὲρ
 σχηματισμῷ τοῦ σώματος μετὰ τῆς ταυτοχρόνου χρήσεως, ἢ καὶ ἄνευ
 ταύτης, ἐρεθιστικῶν καὶ σταλτικῶν φαρμάκων· 2) εἰς χημικὰ καὶ διά-
 πυρα καυτήρια· 3) εἰς συναπόσφιξιν τοῦ κηλικῷ θύλακος μετὰ τῆς ἀπο-
 τομῆς αὐτοῦ ἢ καὶ ἄνευ ταύτης· 4) εἰς ἐμβολὴν ἄλλοτρίων σωμάτων εἰς
 τὸν κηλικὸν θύλακα· καὶ 5) εἰς σύμφυσιν τεμαχίου δέρματος ἀποδαρθέν-
 τος ἢ τοῦ ἐν τῇ ὀπῇ τῆς κοιλίας ἐγκολεασθέντος δέρματος.

§. 314.

Τὴν ἐν ἀκαταπαύστῳ ὑπὲρ σχηματισμῷ τοῦ σώματος αὔξησιν τῆς
 πίσεως, ἣν μετεχειρίσθη ἤδη Φαβρίκιος ὁ Ἰλδανός, ὁ Βλέγνυς (Blegny)
 ὁ Οὐϊνγλόβιος καὶ ἄλλοι) παρήνεσαν καὶ εἰς τοὺς νεωτέρους χρόνους διὰ

συνήθους μὲν πιλωτοῦ ὁ Ῥίχτερος κτλ. διὰ πιλωτοῦ δὲ ἐκ λίνου κίωνει-
δῶς κατεσκευασμένου, οὗ ἡ κορυφή προσπιέζεται εἰς τὸν κοιλιακὸν δα-
κτύλιον δι' ἐλαστικῆς κηλεπιδέσμου ἐπὶ τέσσαρας τούλαχιστον ἑβδομάδας
τοῦ ἄρρώστου ἐν ἀδιακόπῳ ὑπτιῶ σχηματισμῶ ὄντος, ἕως ἂν γεννηθῇ
ἔλκωσις ἐπιπόλαιος, πρὸς ἣν μετεχειρίζομεθα τὴν διὰ μολύβδου ἀλοιφήν,
ἔπειτα δὲ ἐπιβάλλομεν τὸν κηλεπιδέσμον ἐπὶ τινὰ καιρὸν ἔτι, ὁ Δογκεμ-
θίκιος. Ταυτοχρόνως δὲ νὰ βάλωμεν ὑπὸ τὸ πιλωτὸν σπόγγον εἰς τε-
ρεβίνθην διάβροχον, ἢ ἐκδόνιον, ὁ Βούερος· ἢ διὰ πιλωτοῦ, οὗ ἡ δύναμις
αὐξάνεται διὰ πιστικῆς στρόφιγγος ἢ διὰ πιστικῆς συσκευῆς εἰς στυ-
πτηριῶδες ὕδωρ διαβρόχου, ὁ Ῥαβῖνος (Ravin)· τέλος διὰ πιλωτοῦ, ὅπερ
εἶναι πλήρης σταλτικῶν βοτάνων καὶ ὑπανθρακικῆς ἀμμωνίας, ὁ Βαυμόντης.

Ἄξιονημόνευτα προστούτοις εἶσι καὶ τὰ διάφορα ἐρεθιστικά καὶ στύφοντα βοηθή-
ματα, ἅπερ ἐν εἶδει ἐμπλάστρων ἢ ἐν σακκιδίοις, ἢ ἐν πιλωτοῖς, ἢ ἐν εἶδει ἀποπλύ-
σεων, πρὸς τοῦτο μετεχειρίσθησαν, αἷον ὁ Πέρρουδιανὸς φλοῖδος, ἢ ἐπταφύλλου βίσα
(tormentilla) ἢ κηκίς, ὁ φλοῖδος τῆς δρυὸς, τῆς ρατανίας, ἢ στυπτηρία, ἢ τερεβίν-
θη, τὰ αἰθέρια ἔλαια, οἱ αἰθέρεις, αἱ ἀποπλύσεις διὰ ψυχροῦ ὕδατος ἢ διὰ τῶν ἐν σι-
δήρου τρυγῶς σφαιρίων, ἢ ψυχρὰ παταμὰ ποβολουσία κτλ. ὁ δὲ Ἰαλάδης Λαρόνδης
ἀναφέρει περὶ πιλωτῶν μετὰ διατρήτων δοχείων πρὸς εἰσδοχὴν τῶν φαρμάκων.

§. 316.

Σκοπὸς δὲ τοῦ διὰ τοῦ πεπυρακτωμένου σιδήρου καυτηριασμοῦ (ἐκ
τῆς Ἀλεξανδρινῆς Σχολῆς κηγάσαντος καὶ παρὰ Παύλου τοῦ Αἰγινήτου
κατὰ πρῶτον διαγραφέντος) καὶ τοῦ διὰ τῶν χημικῶν καυτηρίων (ἐκπα-
λαι ἀπὸ τοῦ Ἀδικίηνα μέχρι τοῦ Κέρνου παρὰ τινῶν ἐπαινεθέντων) ἦτον
ἢ ἀπόρραξις τῆς κοιλιακῆς ὀπῆς διὰ φθορᾶς τοῦ δέρματος καὶ τοῦ κοιλι-
κοῦ θύλακος πρῶτον, καὶ δι' ἀπεργασίας οὐλῆς στερεᾶς καὶ μετὰ τοῦ ἰστού
συνεχομένης δεύτερον· ἐνηργεῖτο δὲ οὗτος τὸν δε τὸν τρόπον· Μετὰ τὴν
ἀνάταξιν τῆς κήλης καὶ τὴν ἀπώσιν τοῦ κρεμαστῆρος ἐπὶ τὰ πλάγια, ἐπε-
βάλλετο τὸ πεπυρακτωμένον σιδήριον ἐπὶ τοῦ κοιλιακοῦ δακτυλίου ὥστ'
ἐπεκαλετο κατὰ βάθος τό τε δῆρμα καὶ ὁ κηλικὸς θύλαξ μέχρι ὅσπου
Παρομοίως δ' ἐγένετο καὶ ὁ διὰ τῶν χημικῶν καυτηρίων καυτηριασμὸς, οἷον
ὁ διὰ τοῦ χυτοῦ νιτρικοῦ κάλεος, τοῦ ἀρσενικοῦ ἢ τῆς ἄχνης τοῦ ὕδραρ-
γύρου μετὰ ὀπίου, ἢ διὰ τῆς τιτάνου, τοῦ θεϊκοῦ ὀξέος, τοῦ χυτοῦ νιτρικοῦ
κάλεος μοίραν μίαν, ἀραβικοῦ κόμμεος μοίρας δύο καὶ ὕδατος ὅσον ἀρκεῖ
(παρὰ τοῦ Κέρνου)· ὁ καυτηριασμὸς δ' ἐγένετο καὶ ἐπὶ τοῦ κηλικῶ θύλα-
κος διὰ τομῆς τοῦ ἐπικειμένου δέρματος ἀποψιλουμένου (παρὰ τοῦ Φράγ-
κου καὶ Μόρρου, Franco et Monro).

§. 316.

Ἡ περίσφιξις δὲ τοῦ κηλικῶ θύλακος διὰ τῆς περιδέσεως, ligatura

sacci herniosi, και ἡ ῥαφή ἐνηργήθη κατὰ διαφόρους τρόπους. 1) Μετὰ τὴν ἐν τῇ κοιλίᾳ ἐμβολὴν τῶν ἐν τῇ κήλῃ, διείρετο διὰ τοῦ κηλικοῦ θύλακος βελόνῃ ῥάμμα καὶ περισφιγγετο ἔπειτα οὗτος τε καὶ ὁ κρεμαστήρ διὰ περιδέσεως τοῦ ῥάμματος. 2) Μετὰ προηγουμένως γενομένην ἀποψίλωσιν τοῦ κηλικοῦ θύλακος διὰ τομῆς, διείρετο διὰ τοῦ κηλικοῦ θύλακος καὶ τοῦ κρεμαστήρος βελόνῃ καὶ χρυσόνημα, ὅπερ περιστρέφεται οὕτως, ὥστε περισφιγγετο μὲν ὁ κηλικὸς θύλαξ, ἔμεινε δὲ ἀπίεστος ὁ κρεμαστήρ· τὸ χρυσὸν δὲ λεγόμενον κέντημα punctum aureum, κατὰ τὸν Βράνδην καὶ Φράγκον. 3) ἐγένετο περιδέσις τοῦ κηλικοῦ θύλακος καὶ κρεμαστήρος καὶ ἀποκοπὴ ἀμφοτέρων κατωτέρω τῆς περιδέσεως, ἢ πρῶτον ἀποκοπὴ ἀμφοτέρων καὶ ἔπειτα περιδέσις (τοῦτο δὲ ἔπραττον οἱ κηλοτόμοι τοῦ Μεσαιῶνος). 4) ἀποψίλωσις τοῦ κηλικοῦ θύλακος ἀπὸ τῶν περικειμένων μορίων καὶ περισφιγγίς αὐτοῦ μὲ μολυβδόσυρμα, (ὡς ἔπραξεν ὁ Παραῖος), ἢ ἀπόφραξις διὰ τῆς βασιλικῆς ῥαφῆς, sutura regia, ὡς ἔπραξεν ὁ Νούκας (Nuok) ὁ Φαβρίκιος Ἀθακουαπενδέντης, Γουιδεσχωλίακος κ. α.) ἢ ἀπλὴ περιδέσις μὲ διπλοῦν ἢ τριπλοῦν κηρωτὸν ῥάμμα (ὡς ἔπραξεν ὁ Δέδρανος, Φρεΐταγος (Freitag), Σένφης (Senff), Σχυμύκερος, Θέδενος κ. α. εἰς δὲ τοὺς νεωτέρους χρόνους ὁ Δαγκεμβέκιος καὶ Κέρνης, ὅστις εἰς τὴν ἐπιπλοοκλήην περιέδωκε τὸ ἀποψιλωθὲν ἐπίπλοον ἐγγὺς τοῦ βουβωνικοῦ ἢ τοῦ μηριαίου δακτυλίου, μεθ' ὃ τὸ ἀπομένον μέρος τοῦ ἐπιπλόου διὰ τῆς συμφύσεως αὐτοῦ πρὸς τὰ παρακείμενα, ἀπέφρασσε τὴν κοιλιακὴν ὀπὴν. 5) ἐγένετο τομὴ εἰς τὰ ἐπικείμενα μέρη καὶ εἰς τὸν κηλικὸν θύλακα καὶ θεραπεία, ὥσπερ γίνεται καὶ μετὰ τὴν ἐγχείρησιν τῆς περισφιγμένης κήλης, μετὰ μοτοῦ ἀπλοῦ καὶ πίεσεως ἐλαφρᾶς διὰ τοῦ ἐπιδέσμου στάχυος (spica) ἢ διὰ κηλεπιδέσμου (κατὰ τὸν Πετῖτον Λιευταῦδον (Lieutaud) Δεβλάγκον, ἢ μετὰ συγχρόνως γινομένης ἀμύξεως τοῦ κηλικοῦ θύλακος κατὰ τὸν Φρεΐταγον, Μαυχάρτην (Mauchart) Ῥίχτερον), ἢ μετ' ἐνθέσεως μοτοῦ στρεπτοῦ (κατὰ τὸν Διονύσιον, Μέρυν, Ἀρναῦδον (Arnaud) Σχρέγηρον, Γραΐφην, Οὐάλληρον κ. α.) ἐνταῦθα δὲ ἀνάγεται καὶ ἡ παρὰ τοῦ Σχρεγήρου προβληθεῖσα ἔνεσις οἴνου ἐρυθροῦ καὶ ἐμφύσεσις ἀέρος· εἰς τὸν κηλικὸν θύλακα ἀποφρασσομένης ἐπιμελῶς τῆς κηλικῆς ὀπῆς διὰ πίεσεως.

§. 317.

Ἡ δὲ πρόσφυσις τοῦ ἀποφράσσοντος τὴν κοιλιακὴν ὀπὴν δερματίνου ἐμβόλου ἐνηργήθη κατὰ δύο τρόπους. 1) Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Ζουδίου προσεμφύεται εἰς τὴν ἡμαγμένην κοιλιακὴν ὀπὴν κρημνὸς δέρματος ἀρκούντως μέγας· Ὁ ἴάμεσων σχηματίσας εἰς κρηνοκλήην κρημνὸν δέρμα-

τος μέγαν μὲν ὅσον δύο δακτύλων, πλατὺν δὲ ὅσον ἑνός, παρέβυσεν αὐτὸν εἰς τὸν μηριαῖον κρίκον καὶ διὰ τῆς ἐναίμου ῥαφῆς συνήψεν ἐπ' αὐτοῦ τὰ χεῖλη τῆς πληγῆς τοῦ δέρματος· 2) προσέμφυσις τοῦ ἐγκολεαζομένου δέρματος εἰς τὸν βουβωνικὸν σωλῆνα κατὰ τὸν Γέρδυν, γίνεται τὸν δετὸν τρόπον. Σχηματίσαντες τὸν ἄρρωστον ὡς εἰς τὴν ἐγχείρησιν τῆς περιεσφιγμένης κήλης, βάλλομεν τὸν ἐλαιοβραχῆ λιχανὸν τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς ἐπὶ τοῦ ὀσχεύου μικρόν τι κάτωθεν τοῦ ἐξωτερικοῦ στομίου τοῦ βουβωνικοῦ σωλῆνος καὶ παραβύομεν αὐτῷ παρὰ τὸν κρεμαστήρα καὶ πρόσθεν αὐτοῦ τὸ ἄνω μέρος τοῦ ὀσχεύου ὡς δυνατόν κατὰ βάθος εἰς τὸν βουβωνικὸν σωλῆνα· ὁ λιχανὸς παραμένει εἰς τὸν τυφλὸν τοῦτον θύλακα ἐπωθῶν τὸ δέρμα ὡς δυνατόν πρὸς τὴν ἔξω παρεϊάν τοῦ βουβωνικοῦ σωλῆνος· ἐπὶ τῆς παλαμιαίας δ' ἐπιφανείας αὐτοῦ εὐοδιάζομεν ἔπειτα βελόνην, ἐν τμήματι κύκλου καμπύλην, δίστομον πρὸς τὴν αἰχμὴν καὶ ὠτίον μὲν πρὸς τὸ πρόσθιον, λαβὴν δὲ πρὸς τὸ ὀπίσθιον πέρας ἔχουσιν ἄχρι τοῦ πυθμένου τοῦ ἐγκολεασθέντος δέρματος τοῦ ὀσχεύου, καὶ καταβιάζοντες τὴν λαβὴν αὐτῆς, προσπιέζομεν ταυτοχρόνως τὴν παλαμιαία ἐπιφανεία τοῦ λιχανοῦ τὴν κυρτὴν πλευρὰν αὐτῆς, καὶ ἐνῶ βοηθὸς ἀντιπιέζει ἔξωθεν τὸ δέρμα πρὸς τὴν αἰχμὴν αὐτῆς, διεκβάλλομεν αὐτὴν ἀπὸ τῶν ὀπίσω πρὸς τὰ πρόσω διὰ τῆς προσθίας πλευρᾶς τοῦ ἐγκολεασθέντος μέρους τοῦ ὀσχεύου καὶ τοῦ βουβωνικοῦ σωλῆνος, ὥστε ἡ βελὸνῃ προφαίνεται ὅσον γραμμῶν τινῶν ὑπεράνω τοῦ ἔξω στομίου τοῦ βουβωνικοῦ σωλῆνος. Ἐξελόντες δὲ ἔπειτα τὸ ἄκρον τοῦ ἐν τῷ ὠτίῳ αὐτῆς διειρημένου ῥάμματος δίδομεν αὐτὸ εἰς τὸν βοηθὸν καὶ σύρομεν πρὸς τὰ ὀπίσω τὴν βελόνην, τὸν δὲ λιχανὸν ἀφίνομεν ἐνταῦθα παραμένοντα. Τὴν βελόνην δὲ, ἐν ἧς τῷ ὠτίῳ εἶναι τὸ ἕτερον ἄκρον τοῦ ῥάμματος, εὐοδιάζομεν νῦν καὶ αὐθὺς ἐπὶ τοῦ δακτύλου καὶ διεκβαλόντες αὐτὴν πρὸς τὰ ἔξω ὅσον γραμμῶν τινῶν περαιτέρω τῆς πρώτης διεκβολῆς, ἐξαιροῦμεν τοῦ ὠτίου αὐτῆς τὸ ἕτερον ἄκρον τοῦ ῥάμματος. Μετὰ ταῦτα δὲ λαμβάνομεν τὰ ἄκρα τοῦ ῥάμματος καί, παρενθέντες ἀναμέσον αὐτῶν κυλινδρίσκον ἐκ κηρωτῆς θήνης συνάπτομεν ταῦτα, ὥστε κατέχεται στερεῶς εἰς τὸν τόπον τὸ ἐγκολεασθὲν μέρος τοῦ ὀσχεύου. Εἶναι ὁμως ἡ κοιλιακὴ ὀπή καὶ ὁ κηλικὸς σωλῆν εὐρύτατα, διεκβάλλομεν δύο ἢ τρεῖς ῥαφάς, ἀλλ' ἡ μία ἀρκεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὕστερον δὲ, ἐπαλείψαντες τὸν διὰ τοῦ ἐγκολεασμοῦ σχηματισθέντα θύλακα μεθ' ὑγρᾶς καυστικῆς ἀμμωνίας πρὸς ἐρεθισμὸν φλεγμονῆς, καὶ σκεπάσαντες τὸν χειρισθέντα τόπον μετὰ μοτοῦ, ἀπλῆ ἀλοιφῇ ἐπιηλειμμένου, καὶ μετὰ σπληνίου, βάλλομεν τὸν χειρισθέντα εἰς τὴν κλίνην, τὰ πηγαῖα μὲν καὶ τὴν κεφαλὴν μικρόν τι ἀνάρροπα, τὰ σκέλη δὲ,

πρὸς τὴν κοιλίαν νενεύκωτα ἔχοντα. Πάντοτε δὲ ἐπιγίνεται φλεγμονή, ὅλην τῶν ραφῶν τὴν περιοχὴν ἀλίσκουσα καὶ διαπύϊσκουμένη, ἧς τὸ πῦον ἀπορρέει παρὰ τὰ ῥάμματα διὰ τῶν κεντημάτων. Γενομένης δὲ τῆς προσφύσεως, τὴν 3 ἢ 5 ἡμέραν, ἀφαιροῦμεν τὰ ῥάμματα. Κατὰ τὴν δεκάτην δὲ καὶ πέμπτην ἢ 20 ἡμέραν παύει ἡ πύησις, καὶ τὸ προσπεφυκὸς ἤδη ἐγχολεασθὲν δέρμα ἀπεργάζεται ἐμβολον, ἐξωθεν ὡς ἂν ὄγκος φαινόμενον, καὶ κατὰ μικρὸν ἔπειτα ἐξαλειφόμενον. Δέον δὲ ὁ χειρισθεὶς νὰ μένῃ ὡς ἂν ἡ εἴρηται ὑπτιος ἐπὶ τέσσαρας ἐβδομάδας, ἣ δὲ ἀποθεραπεία γίνεται κατὰ τὰ τυχόντα φλεγμονώδη συμπτώματα· ὁ δὲ Σιγγορόνιος (Siggoioni) ἐνδιπλώνει τὸ δέρμα, ὡσανεὶ δάκτυλον χειρίδος εἰς τὸν κηλικὸν θύλακα, καὶ κρατῶν αὐτὸ διὰ γυναικείου καθετήρος, διεκβάλλει τρεῖς βελόνας μακρὰς, (ἐξ ὧν μεταχειρίζομεθα εἰς τὴν ἐγγχείρησιν τοῦ λαγωχειλούς) ὅσον τεσσάρων γραμμῶν ἀλλήλων ἀπεχούσας, καὶ περιελίσσει αὐτὰς ἔπειτα ῥάμματι ἐν εἴδει τοῦ ἀριθμητικῆς στοιχείου σσ, αἷτινες ἀπομένουσιν ἐπὶ 6 ἢ 8 ἡμέρας. Ὁ δὲ βύτσερος κρατεῖ τὸ ἐνδιπλωθὲν δέρμα διὰ κυλίνδρου, εἰς οὗ τὸ κάτω μέρος εἶναι ξύλινον πλάτυσμα προσηρμοσμένον, ὅπερ φέρεται ἐπὶ τῆς ἐξωθεν πλευρᾶς τοῦ βουθωνικοῦ σωλήνος· βελόνη δὲ ἐντὸς τοῦ κυλίνδρου εὐρισκομένη, διεκβάλλεται πρὸς τὰ ἐξω καὶ διείρεται δι' ὀπῆς, κατὰ τὸ ἄνω πέρασ τοῦ ξυλίνου πετάλου οὔσης.

Ἐνταῦθα ἀνάγεται καὶ ἡ πρότασις τοῦ Παρεγγεώτου, καθ' ἣν ὁ Πετῖτος ἐνιαχίς ἔλαβε πείραν, ὅτι, ὅταν ἀναιμωτῆ ἀνευρυσθῆ ἢ ἐπάγουσα τὴν περισφιγξιν κηλικὴ ὀπῆ, καὶ ἐμβληθῆ εἰς τὴν κοιλίαν ὁ διασχασθεὶς κηλικὸς θύλαξ, γίνεται ἐντελής ἴασις, νὰ μεταχειρισθῶμεν τοῦτο πρὸς ἐντελῆ θεραπείαν τῆς κήλης· καθὼς καὶ τὴν ἐν τῇ κοιλίᾳ ἐμβολὴν τοῦ ἀποφιλωθέντος κηλικῆ θύλακος κατὰ τὸν Ἰγμελον (Pumel) καὶ Στέφηνον (Stephen).

§. 318.

Νεώταται δὲ πρὸς τοῦτο ἀγωγαὶ εἰσὶν ἡ τοῦ Βοννέτου (Bonnet) Μαύρος (Mayor) καὶ Βελμᾶ (Belma). Ὁ Βοννέτης μετεχειρίσθη τὴν διερσιν καὶ ἐμμονὴν τῶν βελονῶν εἰς τὸν κηλικὸν θύλακα, ὡς καὶ εἰς τοὺς κισσοὺς. Μετὰ τὴν ἐκ τῆς κήλης ἀναδρομὴν τῶν ἐντοσθίων εἰς τὴν κοιλίαν, συλλαμβάνει ὁ χειρίζων τὸν ὄσχεον τῇ ἀριστερᾷ τῶν χειρῶν, ὡς δυνατὸν ἐγγυτάτω τοῦ κοιλιακοῦ δακτυλίου, βάλλων τὸν κρεμαστῆρα εἰς τὸν ἐκ τοῦ ἀντίχειρος καὶ λιχανοῦ τῆς ῥηθείσης χειρὸς σχηματιζόμενον κύκλον· καὶ διεκβάλλει ἀπὸ τοῦ ἄκρου τῶν ἐγγυτάτω πρὸς ἀλλήλους κειμένων δακτύλων καὶ πλησίον τοῦ ἀορτήρος τοῦ αἰδοίου βελόνην, τεμάχιον φελλοῦ εἰς τὸ ὀπίσθιον αὐτῆς πέρασ φέρουσαν, ἀπὸ τῶν ὀπίσω καὶ ἄνω πρὸς τὰ πρόσω καὶ κάτω διὰ τῶν καλυμμάτων καὶ τοῦ κηλικῆ θύλακος. Εἰς τὸ διεκβαλλόμενον πρόσθιον τῆς βελόνης πέρασ διείρομεν ἕτερον

τεμάχιον φελλοῦ, καὶ προσεγγίζομεν αὐτὸ ὡς δυνατὸν πρὸς τὸ πρῶτον, ὥστε νὰ συμπιέζωνται πρῶτος τὰ ἀνά μέσον αὐτῶν κείμενα ἀπαλὰ μόρια. Πρὸς τήρησιν δὲ τοῦ δευτέρου τεμαχίου τοῦ φελλοῦ εἰς τὸν οἰκείον αὐτοῦ τόπον, γάμπομεν τὸ πρόσθιον τῆς βελόνης πέρας· ἔπειτα δὲ παραθέτες τὸν κρεμαστῆρα μεταξὺ τῆς βελόνης καὶ τῶν ἄκρων τοῦ ἀντίχειρος καὶ λιχανοῦ, διεκβάλλομεν καὶ ἑτέραν βελόνην ὅσον ἕξ γραμμῶν μακρὰν τῆς πρώτης καὶ παραλλήλως αὐτῇ στηρίζομεν καὶ ταύτην ὡς καὶ ἐκείνην. Ἐὰν δὲ ὁ κρεμαστῆρ τύχη, πιέσει τῶν ἐντσοθίων, διηρημένος, διεκβάλλομεν καὶ τρίτην βελόνην ὅσον ἕξ γραμμῶν μακρὰν τῆς δευτέρας, ὥστε τὸ ὑπόλοιπον μέρος τοῦ κρεμαστῆρος νὰ κεῖται μεταξὺ τῆς δευτέρας καὶ τρίτης βελόνης. Περὶ τὴν τετάρτην δὲ ἡμέραν ἐπιγίνεται συνήθως πόνος καὶ φλεγμονή· ἀφ' οὗ δὲ αὕτη ἀκμάση ἔπωσοῦν, καὶ τὰ ὀπίσθια τεμάχια τοῦ φελλοῦ ἐλκώσῃσι τὸ δέρμα, ἐξαιρούμεν τὰς βελόνας· γίνεται δὲ τοῦτο ἀπὸ τῆς ἕκτης μέχρι τῆς δωδεκάτης ἡμέρας. Διὰ τῆς ἀγωγῆς ταύτης ἀποφράσσειτ' οὐ μόνον ὁ κηλικὸς θύλαξ, ἀλλὰ καὶ ἡ κοιλιακὴ ὄπη, ἣτις συγχωνεύεται μετὰ τῶν παρακειμένων διὰ τοῦ ἐκκρινομένου λέμφου. Ὁ δὲ Μαῦρ ἐτροποποίησε τὴν ἀγωγὴν ταύτην οὕτω πως· σχηματίζει δηλ. κατὰ τὸν βουβωνικὸν δακτύλιον, ἀναλόγως τῷ μεγέθει τῆς κήλης καὶ τῇ εὐρύτητι τοῦ κοιλιακοῦ δακτυλίου, διαφόρως μεγάλην πτυχὴν τοῦ δερμάτος ἐπιμήκη, ἣς ἡ μεσότης ἀντιστοιχεῖ εἰς γραμμὴν κατὰ τὴν μεσότητά τοῦ κηλικοῦ ὄγκου ὑψηγαυμένην, καὶ διὰ τῆς βάσεως αὐτῆς ἀνά μέσον τῶν κράτουστων τὴν πτυχὴν δακτυλίων διείρει μὲ βελόνην ῥάμμα διπλοῦν, οὗ τὰ διαχωριζόμενα ἄκρα συνδέονται εἰκότως ἐκατέρωθεν τῆς παρακεντήσεως ἐπὶ παρεντεθέντος κηρίου, ἢ ἐπὶ βαμβακίνου κυλίνδρου ἢ ἐπὶ τεμαχίου σπόγγου. Παρακεντήματα δὲ γίνονται ὅσα τὸ μέγεθος τῆς πτυχῆς ἀπαιτεῖ. Εἰς τοὺς παῖδας μὲν ἐμβάλλομεν τὰ πρῶτα κεντήματα ὑπὲρ τὴν μεσότητά τῆς κοιλιακῆς ὄπης· ἄλλως δὲ δυνάμεθα νὰ ἐμβάλωμεν ταῦτα πρῶτον ὅπου θελομέν. Ἐὰν δὲ ἡ κοιλιακὴ ὄπη καὶ τὰλλα περιστατικά ὧσιν ἀνεπιτήδεια πρὸς τὴν οἰκείαν συναγωγὴν καὶ ἐπίσχεσιν, ἀνάγκη πᾶσα νὰ γείνωσι τὰ κεντήματα ἐγγύτερα πρὸς ἄλληλα, καὶ νὰ μεγαλύνωμεν τὸν ὄγκον τῶν ὑπὸ τῶν ῥαμμάτων συνεχομένων σωματίων. Εἰς μὴ βρεφείας περιπτώσεις καὶ εἰς ἀρρώστους ἡσυχούς καὶ φρονίμους οὐδενὸς ἐπιδέσμου χρεῖαν ἔχομεν· μικρὰ δὲ πείσις ἐπὶ παχείας ὑποστρώσεως βαμβακίου δι' οἰκείου κηλεπιδέσμου, ἢ διὰ λαιμοδαίτου ἐπὶ τοῦ ἰσχύου προσηλωμένου εἶναι πάντοτε χρήσιμος, καὶ εἰς παῖδας καὶ ἀρρώστους ἀησύχους, καὶ εἰς μεγάλας καὶ δυσεπισχέτους κήλας, ἀναγκαῖα. Τὰ ῥάμματα δὲ ἐξαιροῦνται τὴν ἕκτην ἢ ἑνάτην ἡμέραν, μεθ' ἣν

ανάγκη νὰ φέρη ὁ χειρισθεὶς ἐπὶ μακρότερον ἢ βραχύτερον χρόνου διάστημα κηλεπίδεσμον.

§. 319.

Ὁ δὲ Βελμάς ζητεῖ νὰ ἐρεθίσῃ φλεγμονὴν κολλητικὴν μόνον, ἐμβάλων εἰς τὸν θύλακα τῆς κήλης χρυσοῦ πέταλον (Goldschlaegerhaeutchen). Τὸ πέταλον τοῦτο πρότερον μὲν ἐνέβαλεν εἰς τὸν θύλακα, ἐντέμνων αὐτὸν, ὡς φυσιδίον ξηρὸν καὶ κενὸν καὶ ἐνεπλήρει αὐτὸ ἀέρος· ὕστερον δὲ, τὸν δε τὸν τρόπον. Μετὰ τὴν εἰς τὴν κοιλίαν ἀναδρομὴν τῶν ἐν τῇ κήλῃ ἐντοσθίων, αἴρων μὲ τοὺς δακτύλους τῆς ἀριστερᾶς τὸν τε κηλικὸν θύλακα καὶ τὰ ἐπικείμεν' αὐτοῦ καλύμματα πρόσθεν τοῦ κρεμαστῆρος καὶ παραλήλως αὐτῷ εἰς πτυχὴν, παρακεντεῖ τὴν μεσότητ' αὐτῆς κατὰ βάθος τοῦ βουβωνικοῦ στομίου μὲ ὄργανον ἐν εἴδει τριγώνου ἀκίδος κατεσκευασμένον καὶ πρὸς τὴν μεσότητα διαιρετὸν ὄν. Μετὰ τοῦτο δὲ ἔξ τὸν κηλικὸν θύλακα ἀπὸ τῶν δακτύλων, κατέχων μόνον τὴν ἐκ τοῦ ἐπικειμένου δέρματος πτυχὴν καὶ ταύτην μὲν παραδίδει εἰς βοήθον, αὐτὸς δὲ στηρίζων τὸν θύλακα διὰ τοῦ ἀντίχειρος καὶ λιχανοῦ, ἄνω καὶ κάτω τοῦ ὄργανου ἐπιβαλλομένων, ὡθεὶ περαιτέρω τὸ ὄργανον ἕως ἂν ἡ ἔνωσις ἀμφοτέρων τῶν αὐλῶν ἀντιστοιχίση εἰς τὸν μεταξύ τῶν παρεῖων τοῦ κηλικοῦ θύλακος χῶρον. Μετὰ τὴν ἐξαιρέσιν δὲ τῆς ἀκίδος, διὰ τῆς ἰδιαίτερας μηχανικῆς κατασκευῆς τοῦ ὄργανου χωρίζονται ἀμφοτέρω τὰ συρρίγγια ἀπ' ἀλλήλων, καὶ δι' αὐτῶν τὰ πλερωμάτα τοῦ κηλικοῦ θύλακος. Ὁ βοήθος ἀπολύει τότε τῶν χειρῶν αὐτοῦ τὴν πτυχὴν τοῦ δέρματος, καὶ κρατεῖ τὸ συρρίγγιον, ἐνῶ ἦτον ἡ τρίγωνος ἀκίς, ὃ δὲ χειρουργὸς τὸ ἕτερον, εὐδοιάζων διὰ τοῦ στομίου αὐτοῦ μὲ μῆλην τέσσαρας ἢ πέντε κυλίνδρους σκληρᾶς πηκτικῆς ὑπὸ λεπτοῦ χρυσοῦ πετάλου περιамπεχομένης. Μετὰ τοῦτο δὲ ἐξαιροῦνται τὰ συρρίγγια, καὶ ἐπιβάλλεται κηλεπίδεσμος, οὗ τὸ πιλωτὸν ἐνεργεῖ ἐπὶ τοῦ τόπου, καθ' ὃν εὐρίσκονται οἱ κύλινδροι τῆς πηκτικῆς, καὶ ὅν κηλεπίδεσμον φέρει ὁ χειρισθεὶς ἐπὶ τέσσαρας τουλάχιστον μῆνας. Ἄλλ ὁ ἄρρώστος δύναται ἄλλως καὶ εὐθὺς μετὰ τὴν ἐγχείρησιν νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὰ ἑαυτοῦ ἔργα. Ἡ πηκτικὴ τῶν κυλίνδρων διαφορεῖται ταχέως, τὸ δὲ τοῦ χρυσοῦ πέταλον ἀνθίσταται ἐπὶ πλείονα χρόνον εἰς τὴν διαφόρησιν, καὶ ἐνεργεῖ εἰς τὸν κηλικὸν θύλακα ἡρέμα φλεγμονὴν ἐνωτικὴν, ἣτις περιορίζεται εἰς 2 μέρη ἦσαν εἰς συνάφειαν μετὰ τῶν ἀλλοτρῶν σωμάτων.

§. 320.

Πρὸς τὴν ὀρθὴν κρίσιν τῆς παυτικῆλου ἐγχειρήσεως καθόλου, καὶ ἐκάστης τῶν διαφόρων ἀγωγῶν κατὰ μέρος, δεόν ἐκ τῶν ἐξῆς νὰ ὀδηγηθῶμεν. Ἡ εἰς τοὺς ἡμετέρους χρόνους πολὺ τελειοποιηθεῖσα κατασκευὴ τῶν

κηλεπιδέσμιον, ἤλαττωσε πολὺ τὴν σήμερον τὴν ἀνάγκην τῆς πρὸς τε-
 λειαν ἵασι τῶν κινητῶν κηλῶν ἐγχειρήσεως. Διότι διὰ τῆς οἰκείας προσ-
 αρμογῆς κηλεπιδέσμιον καὶ ἡ πρόπτωσις τῆς κινητῆς κήλης κατέχεται
 εἰκότως, καὶ ἡ ἐντελής αὐτῆς ἵασις γίνεται πολλακίς· ἐν ᾧ ἅπασαι αἱ
 ἄνω ῥηθεῖσαι χειρουργικαὶ ἀγωγαὶ πρὸς ἵασι αὐτῆς εἰσὶ μᾶλλον ἢ ἤττον
 ἐπικίνδυναι, κατ' ἐξοχὴν δὲ ἡ καυτηρίασις, ἡ περιόσεις καὶ ἡ ῥαφή τοῦ κη-
 λικοῦ θύλακος, καὶ ἡ ἐνθεσις τοῦ μοτοῦ, ἐπειδὴ ἡ ἐξ αὐτῶν ἐρεθιζομένη
 φλεγμονὴ μεταδίδετ' εὐκόλως εἰς τε τὸ περιτόναιον καὶ εἰς τὰ ἐντόσθια τῆς
 κοιλίας. Διὸ ἔνιοι τῶν πρότερον φίλων ταύτης ἢ ἐκείνης τῆς παυσικῆλου
 ἐγχειρήσεως δι' ἀτυχίαν παρήτησαν ταύτην διὰ παντός, καὶ ἂν ἔνιοι ἐξ
 αὐτῶν ὁ Κέρνης, π. χ. λέγουσιν, ὅτι πλὴν μιᾶς θανατηφόρου περιπτώσεως,
 εἰς ὄλας τὰς ἄλλας περιπτώσεις ἐπέτυχεν ἡ ἐγχείρησις, τοῦτο εἰς τὰς τῶν
 ἄλλων παρατηρήσεις ἀντιφάσκει τόσον, ὥστε δυσκολευόμεθα νὰ πιστεῦσω-
 μεν αὐτό. Ὅλων δὲ τῶν τρόπων τῆς ἐγχειρήσεως ἡ μόνιμος ἵασις εἶναι
 ἀδέβαιος, τὰ δὲ περὶ τῆς βεβαίας ἵασεως λεγόμενα ἔχουσι κύρος μόνον καθ'
 ὅσον ἀφορᾷ τὸν πρῶτον καιρὸν μετὰ τὴν ἐγχείρησιν. Καὶ ἂν τὸ ἐκτός
 στόμιον τοῦ βουβωνικοῦ σωλήνος καὶ μέρος τοῦ αὐχένος τοῦ κηλικοῦ θύ-
 λακος ἀποπραχθῇ, ἀπομένει εἰς τὴν ἐξωτερικὴν κήλην ἀνοικτὸν τὸ ἐντός
 στόμιον, ἐνᾧ κατολισθαίνουσι καὶ αὖθις τὰ ἐντόσθια, ὥστε εἰς τὴν κατὰ
 μικρὸν διαφόρησιν τῆς παρεκχυθείσης πλαστικῆς ὕλης, καὶ εἰς τὸν ἐξ αὐ-
 τῆς γενόμενον λεπτυσμόν τῆς οὐλῆς, μεγαθύνεται πρὸς τὰ ἐκτός ἡ κήλη.
 Πολλακίς δὲ γενᾶται ὁ ἀνευρυσμὸς τῶν ὀπῶν, ἐξ ὧν κατέρχονται οἱ ὄρ-
 χεις καὶ τὰ μηριαῖα ἀγγεῖα, διὰ κακὴν λεμφώδη κρᾶσιν τοῦ ἀρρώστου,
 δι' ἣν γεννῶνται ὀπαὶ καὶ εἰς ἄλλα μέρη τῆς κοιλίας αὐτοῦ· διὸ ἡ κήλη
 καὶ ἂν κατέχηται εἰς τόπον τινα, προπίπτει ἐξ ἄλλου. Ἐπιτυχάνει δὲ
 ἡ ἐγχείρησις μάλιστα, ὅταν ὁ χειριζόμενος ἢ νέος καὶ ὑγιής, ἢ κήλη μι-
 κρὰ καὶ οὐχὶ πεπαλαιωμένη, καὶ ὅταν ὁ κηλικὸς θύλαξ δὲν εἶναι ἀδρο-
 μερῆς, οὐδὲ προσπεφυκὸς εἰς τὰ παρακείμενα μέρη. Ἐξ ὄλων δὲ τῶν θε-
 ραπευτικῶν μεθόδων ἡ ὡς ἤκιστα ἐπικίνδυνος καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει
 πειρατέα εἶναι ἡ ἐν ἀδιαλείπτῳ ὑπτιασμῷ τοῦ σώματος ἐπιτατικῶς γι-
 νομένη πίεσις, ἂν καὶ ἐξ αὐτῆς παρετηρήθῃ σφοδρὰ φλεγμονὴ καὶ γάγ-
 γραινα κατὰ τὸν Μάγγετον (Mangel) καὶ ῥίχτερον, καὶ αὐτὸς ὁ θάνατος
 κατὰ τὸν Οὐίλμερον (Wilmer) καὶ Σχμύκερον.

Ἡ ἤττον δ' ἐπικίνδυνος μετ' αὐτὴν εἶναι ἡ τοῦ Γέρδους, Βελμᾶ καὶ
 Μαύρορος. Ὁ Γέρδους λέγει, ὅτι τὸ πλεῖστον ἐπέτυχεν ἄχρι τοῦδε· ἀλλ'
 ἐγὼ εἶδον ὑποτροπίασιν, καὶ, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Βρεχέτου πολλὰ δο-
 κίμαὶ ἀπέτυχον. Ἐὰν δὲ πρὸς τούτῳ, ὅπερ γίνεται, εἰς τὰς πεπαλαιω-

μένας κήλας, ἐν αἷς ὁ κηλικὸς θύλαξ εἶναι προσπεφυκῶς εἰς τὸ ἀπνευρωδὲς στόμιον (τότε βουβωνικὸν καὶ μηριαῖον), καὶ ἐν αἷς ἐπομένως μόνον τοῦ δέρματος ἢ ἐνδιπλωσις εἶναι τῶν ἀδυνάτων νὰ γείνη, συνενδιπλωθῆ καὶ συνεμβροχισθῆ καὶ ὁ κηλικὸς θύλαξ, δύνατ' εὐκόλως ἐκ τούτου νὰ γεννηθῆ φλεγμονὴ ἐπικίνδυνος, ἥτις εὐκολώτερον δύναται νὰ γεννηθῆ εἰς τὴν ἀγωγὴν τοῦ Βοννέτου. Κατὰ τοῦτο δὲ ἡ ἥκιστα ἐπικίνδυνος εἶναι ἴσως τοῦ Μαύρου ἢ ἀγωγῆ. Μόνον δὲ ἐνδειξιν πρὸς τὴν τελείαν δὴ λεγομένην ἴασιν κινητῆς κήλης νομίζω ἐκελενὴν τὴν περίστασιν, καθ' ἣν τὸ κατολισθαῖνον ἐντόστιον δὲν δύναται νὰ κρατηθῆ ἀσφαλῶς ἐν τῇ κοιλίᾳ οὐδὲ μετὰ προηγουμένου ἐν ὑπτίῳ σχήματι ἐγκοιτασμόν τοῦ ἄρρώστου καὶ τῇ χρήσει κηλεπιδέσμου, καὶ μάλιστα εἰς νεωτέρους ἀνθρώπους· τοῦ Μαύρου δὲ καὶ Γέρουος ἢ ἀγωγῆ ἔσεται ἔνταῦθα ἡ μάλιστα οἰκεία. Ἄλλὰ πάντοτε μετ' αὐτὴν χρήσιμος εἶναι ἡ χρῆσις τοῦ κηλεπιδέσμου. Μηδέποτε δὲ πρέπει ν' ἀποκρίψωμεν εἰς τὸν ἄρρώστον τὴν τε δυνατὴν τῆς ἐγχειρήσεως ἀποτυχίαν καὶ τοῦ μὴ μονίμου ἀποτελέσματος τὴν πιθανότητα. Ἡ δ' ἐπιθυμία τοῦ ἄρρώστου νὰ θεραπευθῆ ἀντὶ παντὸς ἐντελῶς καὶ ν' ἀπαλαχθῆ τοῦ κηλεπιδέσμου δὲν πρέπει, καθ' ἃ μέχρι τοῦδε ἔχομεν ἀποτελέσματα, νὰ παραπέσῃ τὸν ἰατρὸν εἰς τὴν ἐγχείρησιν.

Τῶν ἰατρῶν αἱ περὶ τῆς ἀξίας τῆς πρὸς τὴν παντελῆ ἴασιν ἐγχειρήσεως τῆς κινητῆς κήλης γινώσκαι εἰσι μέχρι τῶν ἡμετέρων ἡμετέρων δεητημέναι, ἐπειδὴ ἐνίοι μὲν ἀποδοκιμάζουσι αὐτὴν ἀπ' εὐθείας ὡς ἐπιβλαβὴ καὶ ἀσκοπον (εἰσι δὲ οὗτοι Βούρος, Δυπύτρενος, Δαυρέντιος κτλ.) διὰ τῆς ἐπιμόνου δὲ πίεσεως θέλουσι νὰ ἐπιτύχωσι αὐτὴν ὁ Ριχτερός, ὁ Λαγκμεδέκιος καὶ Ζάγγης· ὀλίγοι δὲ, οἷος ὁ Κέρνης καὶ Γραίφφης θέλουσι νὰ ἐνεργῆται αὕτη εἰς ὅλας ἐν γένει τὰς περιπτώσεις, καὶ ἄλλοι, ὁ Σχρέγνρος Οὐάλθρος κ. α. μόνον εἰς ῥητὰς περιπτώσεις. Τούτων ὁ Σχρέγνρος μάλιστα τάσσει τὰς ἐξῆς ἐνδείξεις. 1) Ἐν' ἄρρωμεν τοπικὰ τινα πάθη καὶ καταστήσωμεν δυνατὴν τὴν ἐπιβολὴν τοῦ κηλεπιδέσμου, ὅταν π. χ. ὑπάρχῃ ἐπιπλοκὴ βουβωνοκῆλης μεθ' ὑδροκῆλης καὶ εἰς κοινὸν μάλιστα κηλικὸν θύλακα· ὅταν ὁ ἄρρώστος ᾖ νέος καὶ ἡ κήλη μεγάλῃ, ἥς τὴν κατολισθῆσιν οὐδεὶς κηλεπιδέσμος δύναται νὰ καθέξῃ· ὅταν ὑπάρχῃ κατὰ μέρος πρόσφυσις τῶν προπεπτωκῶτων εἰς τὸν κηλικὸν θύλακα ἢ εἰς τὸν ὄρχιν ἐν τῇ ἐκ γενετῆς κήλῃ. 2) εἰς ἀνθρώπους παχυτάτους ἢ ἰσχυροτάτους, ἐν οἷς ὁ κηλεπιδέσμος ἀποκινεῖται πάντοτε, πρὸς καταστολὴν τῆς προπτώσεως τῆς κήλης καὶ πρὸς ἐξασφάλισιν ἔπειτα τῆς ἐνεργείας τοῦ κηλεπιδέσμου. 3) ὅταν ὁ ἐπίδεσμος δὲν εἶναι ἀνεκτός, ὅταν ὁ ἄρρώστος π. χ. ᾖ χλωδός, ἢ ὅταν ὁ ὄρχις αὐτοῦ ἐγκτεται εἰς τὸν βουβωνικὸν σωληνα· τετάρτην δὲ ἐνδειξιν τάσσει ἐν εἰδῇ ἐρωτήματος τὰς μηροκῆλας· ἐπειδὴ ἐν ταύταις μικρὰ μὲν ἢ ὑφέλεια διὰ τὸ σφαλερὸν τῆς θέσεως τοῦ ἐπίδεσμου, μεῖζων δὲ ὁ ἐκ τῆς περιφίξεως κίνδυνος. Ἄλλ' εἰς ὅλας ταύτας τὰς περιπτώσεις δύναται νὰ κατασχεθῆ τῆς κήλης ἢ κατολισθηθεὶς δι' οἰκείας κατασκευῆς τοῦ ἐπίδεσμου καὶ δι' ἐπιμόνου ὑπτίας κοιτάσεως τοῦ ἄρρώστου, καὶ, ὅταν συγχρόνως ὑπάρχῃ καὶ ὑδροκῆλη, ἐπιτυχῶνεται κάλλιον ὁ σκοπὸς διὰ τῆς κατ' ἐπανάληψιν γινομένης παρακεντήσεως.

§. 321.

Ἡ δὲ θεραπεία τῆς περισφιγμένης κήλης γίνεται κατὰ τὸν διάφορον χαρακτήρα καὶ τὴν σφοδρότητα τῶν συμπτωμάτων. Διὸ δεόν νὰ μεταχειριζώμεθα μὲν μετὰ τῆς οἰκείας περισκέψεως καὶ ἐκλογῆς τὰ οἰκεία βοηθήματα, ν' ἀποφεύγωμεν δὲ πάντα βίαιον χειρισμὸν, μάλιστα δὲ τὴν συχνότατην ἀλλαγὴν καὶ δοκιμὴν τῶν τῶσων πολλῶν προτεινομένων καὶ ἐπαινουμένων βοηθημάτων. Συχνότατα, φεῦ! διὰ τῆς κακῆς θεραπείας ταχύνεται ἡ κακὴ ἔκθασις τῆς περισφιγξέως καὶ γίνεται χεῖρων ἢ κατάστασις τοῦ ἀρρώστου. Ὅσφ ὀξυτέρα εἶναι ἡ περισφιγξις τῶσφ καὶ ἐπικινδυνωδεστέρα.

§. 322.

Ἡ φλεγμονώδης περισφιγξις ζητεῖ πρὸ πάντων φλεβοτομίαν, μάλιστα δὲ ὅταν ὡσι τὰ συμπτώματα σφοδρὰ, ὁ ἀρρώστος εὐρωστος, ἡ κήλη καὶ ἡ κοιλία λίαν ἐπώδυνος. Μικροὶ δὲ σφυγμοὶ, περίφυχρα ἄκρα καὶ κάτωχρον πρόσωπον τοῦ ἀρρώστου, δεόν νὰ μὴ ἀποκωλύσωσιν ἡμᾶς τῆς κένωσης τοῦ αἵματος, ἐπειδὴ ταῦτα εἰσὶν ἴδια τῆς ὑπερμεγέθους φλεγμονῆς τῶν ἐντοσθίων τῆς κοιλίας σημεῖα. Ὅσφ δὲ πρωϊαίτερον γίνεται ἡ φλεβοτομία καὶ ὅσφ ἀφρονωτέρα ἡ κένωσις τοῦ αἵματος (ἥτις δύναται νὰ γείνη καὶ μέχρι λιποθυμίας) ἐκ μίας, τῶσφ κάλλιτερα ἢ ἐνέργεια αὐτῆς· μεγίστης δ' ὠφελείας πρόξενος γίνεται πολλακίς καὶ βδελῶν προσβολῇ περὶ τὴν κήλην, ἢ, ἐπειδὴ αὐταὶ ἐρεθίζουσιν ἐρυσιπελατώδεις φλεγμονὰς ἐνταῦθα; περὶ τὴν ἔδραν κατὰ τὸν Βίραγον (Virage) ὡσαύτως ὠφίλουσι μεγάλως καὶ τὰ ψυχρὰ ἐπιβρέγματα ἐπὶ τοῦ κηλικοῦ θύλακος, ἢ ψυχραὶ καταιονήσεις ἐπὶ τῆς κήλης. Ἐὰν μὲν ἡ κήλη ἢ λίαν ἐντεταμένη καὶ τῇ ἐπαφήσει ἐπώδυνος, ἐπάγομεν δι' αὐτῶν τῶν βοηθημάτων καλὴν ἀλλοίωσιν, ἢ γουν ἄνεσιν καθόλου καὶ κατὰ μέρος, πρὶν ἐπιχειρῶμεν τὴν ἐμβολήν, ἢν δεόν νὰ ἐνεργήσωμεν πραότατα κατὰ τοὺς εὐθὺς δοθησομένους κανόνας· ἐὰν δὲ ἦττον ἐπώδυνος, δυνάμεθα ν' ἀρχίσωμεν τὴν θεραπείαν δοκιμάζοντες τὴν ἐμβολήν, καὶ, ὅταν αὕτη ἀποτύχη, προηγεῖται αὐτῆς ἡ ἄνω θεραπεία· ἅπαντα δὲ τὰ ἔσω προσφερόμενα φάρμακα, μάλιστα δὲ τὰ ὑπακτικά, εἰσὶν ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν περισφιγξιν ταύτην, καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ παρά τινων (τοῦ Ῥύστου, Σεϊλήρου καὶ ἄλλων) ἐπαινουμένου καλομέλιτος βλάβην μόνον ἴδον πάντοτε. Ὁ ἀρρώστος νὰ λαμβάνη μαλακὸν μόνον καὶ ὀλίγον ποτὸν, ὡς γαλακτωμα ἀμυγδάλων, ὕδωρ μετὰ κόμμεος κτλ. ἀνύσιμα δὲ εἰσὶ κλύσματα μαλακτικά μόνον ἢ μετὰ κικίνου ἐλαίου, ὅταν ἢ σφοδροτέρα ἢ φλεγμονὴ

μετ' ἐγγύματος δὲ τῆς νικοτιανῆς, ἢ μετ' ἐμβολῆς τοῦ καπνοῦ αὐτῆς, ὅταν ἡ φλεγμονὴ ἐλαττωθῇ.

Τὰ διὰ νικοτιανῆς κλύσματα δὲν εἰν' ἐρεθιστικά, ἀλλὰ ναρκωτικά καὶ τοῖς διὰ Βελλαδόννης καὶ υλοσκιάμου ἰσοδύναμα. Ἄλλ' ἡ ἐνέργεια τῆς νικοτιανῆς εἶναι ἥσσον ἐπικίνδυνος· ἐξ αὐτῆς γεννῶνται ναυτία, ἀτάθεια, λειποθυμία, βραδύτης τῶν σφυγμῶν καὶ ἄνεσις τῆς κήλης. Ἡ ἐνέργεια τοῦ καπνοῦ καὶ τοῦ ἐγγύματος τῆς νικοτιανῆς εἶναι μὲν ἡ αὐτή. Ἄλλ' ἡ διὰ κλυστήρος ἔνεσις τοῦ καπνοῦ ἀπαιτεῖ πολλὴν προσοχὴν, ἢ ἡ πρὸς ταῦτο ἀναγκαῖα παρασκευὴ δὲν εἶναι πάντοτε πρόχειρος· εἰς ἐγγυμα δὲ τῆς νικοτιανῆς λαμβάνομεν ὅσον ἡμισίας· ἢ μιᾶς δραχμῆς εἰς δύο καὶ δέκα ἢ δέκα καὶ ἕξ οὔγκιας ὕδατος πρὸς δύο ἐνέσεις, ἢ εἰς ὅσας δὲ περιπτώσεις ἐφάνη ἐπιβλαβὴς τῆς νικοτιανῆς ἡ ἐνέργεια, ἡ ποσότης τῆς νικοτιανῆς ἦτον ὑπερμεγέθης.

§. 323.

Ἐὰν δὲ τὰ συμπτώματα ὣσιν ἥσσον κατεπεύγοντα, καὶ μετ' αὐτῶν ἐπιπλοκὴ σπασμοῦ, θερμὰ λουτρά, ἀνατρίψεις πτητικῶν ἀλειμμάτων ἠνωμένων μετὰ ὀπίου, ἢ μετ' ἐλαίου τοῦ ὑσκυάμου ἐπὶ τῆς κοιλίας, κλύσματα διὰ νικοτιανῆς, ψυχρὰ ἐπιθέματα ἐπὶ τῆς κήλης, καὶ εἰς ἀνθρώπους εὐρώστους, φλεβοτομία ἐν θερμότητι λουτρῶ γινομένη, εἰσι τὰ ἀνυσιμώτατα βοηθήματα, μετ' αὐτῶν πολλὰς γίνεται παραυτίκα χαύνωσις καὶ ἐπιτυγχάνει ἡ ἐμβολή. Καὶ πρὸς ταύτην τὴν περισφιγξιν εἰσὶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐπιβλαβῆ τὰ ἔσω προσφερόμενα φάρμακα, ἐπειδὴ αὐξάνουσιν ἢ ἐρεθίζουσι τὸν ἔμετον, ὅσα τὰ καθάρσια μετ' οἰασδήποτε ἐνώσεως, ἢ ἱπεκακουάνα εἰς μικρὰς δόσεις κτλ. ἀπλούστατον δὲ γαλάκτωμα μετ' ὀλίγου ὕδατος τῆς σαφνοκέρασου εἶναι τὸ οἰκείωτατον ἐξ αὐτῶν ἢ ἐμβολὴ ἐνταῦθα πειρατέα εὐλὺς ἐξ ἀρχῆς, καὶ, ἂν δὲν ἐπιτύχη, ἐπαναληπτέα μετὰ τὴν χρῆσιν τῶν εἰρημένων.

§. 324.

Πρὸς δὲ τὴν χρονίαν περισφιγξιν, ἐὰν ἡ συλλογὴ περιπτώσεων ἄνευ ἔμετου καὶ φλεγμονοδῶν φαινομένων, ἢ ἐὰν ὁ ἔμετος ἡ σπᾶνιος, μεταχειριζόμεθα ἐρεθιστικά κλύσματα ἐξ ὕδατος καὶ ὄξους, ἢ ἐξ ὕδατος σαπωνώδους, ἐκ διαλύματος ἀλάτων μετὰ τοῦ κικίνου ἐλαίου ἐκ διαλύματος ἐμετικῆς τρυγός, ἢ ἐξ ἐγγύματος τῆς νικοτιανῆς, ἢ ἐνέσεις τοῦ καπνοῦ αὐτῆς, ἐξ ἐγγύματος τῶν φύλλων τῆς σέννης, καὶ ψυχρὰ ἐπιβρέγματα ἐπὶ τῆς κήλης. Ἔσω δὲ ὑπακτικά καὶ εἰς πολὺ χρονίας περιπτώσεις καλόμελι· καθ' ἑαυτὸ ἢ μετὰ ὀπίου καὶ μετ' ἐκχυλλισματος κολοκυνθίδος συνθ. κατὰ τὸν Κώπηρον, καὶ μετὰ ἰαλάπης ἢ μετὰ κροτωνίου ἐλαίου κατὰ τὸν Οὐάθηρον. Ἐμέτου δὲ γενομένου, τὰ ὑπερταῦτα φάρμακα καθιστῶσι χείρονα πάντοτε τὴν κατάστασιν τοῦ ἀρρώστου. Ἐν δὲ τῇ ἐμβολῇ ὅσον πρὸ πάντων γὰρ συμπιέζομεν τὴν κήλην

πρὸς τὴν ἐν τῇ κοιλίᾳ ἄπωσιν μέρους τῶν περιττωμάτων τῶν ἀθροισθέντων ἐν τῷ ἐν τῇ κήλῃ ἐντέρω· ἐὰν δὲ ἐμφανισθῶσι φλεγμονώδη συμπτώματα, δέον νὰ μεταχειρισθῶμεν τὴν ἄνω ῥηθεϊσαν θεραπείαν κατὰ τὰς ἐνούσας περιστάσεις.

§. 325.

Ἡ δὲ ἐμβολὴ ἐνεργεῖται καὶ εἰς τὴν περιεσφιγμένην κήλην ὡς καὶ εἰς τὴν κινητὴν· ὁ ἄρρώστος κενώσας τὴν οὐροδόχον αὐτοῦ κύστιν σχηματίζεται, ἔχων τὸ μὲν μέρος τῆς κήλης ὑψωμένον, τὴν δὲ κοιλίαν χαυῖν· ἤγουν εἰς τὴν βουβωνοκήλην καὶ μηροκήλην ἔχων τὰ μὲν πυγαῖα ὑψηλότερα, τὸν δὲ θώρακα πρὸς τὰ πρόσω καμπτόν καὶ τὰ σκέλη πρὸς τὴν κοιλίαν μὲν νεύοντα οὐχὶ δὲ καὶ ἀπ' ἀλλήλων διατεταμένα· ὁ δὲ χειρουργὸς ἐπὶ τὰ δεξιὰ τοῦ χειριζομένου ἰστάμενος πιάνει μὲ τοὺς δακτύλους τῆς δεξιᾶς χειρὸς τὸν ὄγκον τῆς κήλης, ἐπιβάλλει δὲ τοὺς δακτύλους τῆς ἀριστερᾶς περὶ τὸ στόμιον τῆς κήλης, καὶ πειράται μὲ αὐτοὺς ἐναλλάξ συμπιέζων τὴν κήλην, ν' ἀπώσῃ ταύτην εἰς τὴν κοιλίαν, καθ' ἣν εὐθυσιν αὐτὴ κατωλισθησεν· ὀφείλομεν δὲ ἐνταῦθα νὰ φερώμεθα πρῶτος μετακινουῦντες ταυτοχρόνως τὴν κήλην ἀπὸ τῆς μιᾶς πλευρᾶς ἐπὶ τὴν ἐτέραν, συμπιλοῦντες αὐτὴν μεταξὺ τῶν δακτύλων καὶ αὐξάνοντες καταμικρὸν τὴν πίεσιν· εἰς τὰς μικρὰς δὲ καὶ μάλιστα τὰς ὀμφαλοκήλας καὶ μηροκήλας δυνάμεθα νὰ βάλωμεν καὶ ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν τοὺς δακτύλους ἐπὶ τοῦ ὄγκου, ὅπως συμπιέσωμεν καὶ ἀπώσωμεν αὐτὸν εἰς τὴν κοιλίαν· ἀποφεύγομεν δὲ τὴν ἰσχυρὰν πίεσιν, ἐπειδὴ ἐξ αὐτῆς γίνεται πόνος σφοδρὸς, αὐξήσις τῆς φλεγμονῆς καὶ ῥήξις τῶν ἐντέρων ἢ τοῦ κηλικοῦ θύλακος, καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξακολουθήσωμεν ἐπὶ πολὺ τὴν ἐμβολήν. Ἄλλ' ὀφείλομεν καὶ νὰ διαλογισθῶμεν, ὅτι ἀνωδύνως οὐδέποτε θέλομεν δυνηθῆναι νὰ ἐμβάλωμεν τὴν περιεσφιγμένην κήλην. Τὰς χειρουργίας ταύτας ὀφείλομεν νὰ ἐξακολουθήσωμεν ὅσον τεταρτημορίου ἢ ὅσον δύο τεταρτημορίων τῆς ὥρας, καὶ ὅταν ἡ περίσφιξις ἢ χρονία, ἔτι μᾶλλον καὶ μετὰ μεγαλειτέρας πίεσεως, ζητοῦντες ταυτοχρόνως ν' ἀποσπᾶσωμεν ὅπωςδὴποτε δυνηθῶμεν τὴν προσοχὴν τοῦ ἀρρώστου, ἀπαγορεύοντες αὐτὸν παντὸς τεινεσμοῦ καὶ κόπου· ἐὰν δὲ οὕτω δὲν ἐπιτύχη ἡ ἐμβολή, ἀφίνομεν τὸν ἀρρώστον ἡσυχον εἰς τὴν ἤδη ῥηθεϊσαν θέσιν ὑποστηρίζοντες τὰ σκέλη αὐτοῦ κατὰ τὴν ἰγνὺν, καὶ διαλογιζόμεθα κατὰ τὰς περιστάσεις ὅποια βοηθήματα νὰ μεταχειρισθῶμεν περαιτέρω καὶ πότε ν' ἀναδοκιμάσωμεν τὴν ἐμβολήν. Οὐδὲν ἐπιβλαβέστερον τῆς ὑπερμεγέθους βίας καὶ τῆς βιαίας χειραψίας. Πολλάκις εἶδον, ὅτι ἀφ' οὗ ἀπέβησαν εἰς μάτην αἱ πεφυλαγμένως γενόμεναι δοκιμαὶ πρὸς τὴν ἐμ-

βολήν και ὁ ἄρρώστος ἔμεινεν ἥσυχος, τὰ ἔντερα ἀνέδραμον ἀφ' ἑαυτῶν και βοηθοῦντος αὐτοῦ τοῦ ἄρρώστου ὀλίγον. Ἡ διὰ τῆς εἰσπνοῆς τοῦ χλωριοφόρμου νάρκωσις εὐκολύνει μέγας τὴν ἐμβολήν τῆς περιεσφιγμένης κήλης, και μόνη αὕτη καθίστασι ταύτην ἐνίοτε, εἰς ἀνθρώπους εὐαισθητοῦς μάλιστα, δυνατήν. Δέον ὅμως ἐντούτοις νὰ ἐνεργῶμεν τὴν ἐμβολήν μετὰ πολλῶ μείζονος εὐλαβείας, ἐπειδὴ ἡ ἐκ τούτου προξενουμένη ἀναλγησία δύνατ' εὐκόλως νὰ μᾶς ἐξαπατησῆ πρὸς βίαν πάνυ μεγάλην. Σκεπτέον δὴ και τοῦτο καλῶς, ὅτι εἰς γηραιούς και ἀδύνατους ἀνθρώπους, ἢ ὅταν ἡ περίσφιγξις ἐχρόνισεν ἤδη, ἀπαιτεῖται μεγάλη εὐλάβεια, ἐπειδὴ μετὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ χλωριοφόρμου δύνατ' εὐκόλως νὰ γεννηθῆ θανάσιμος σύμπτωσις. Γνωρίζω περιστατικά τινα, ἐν οἷς κατὰ τὰ ἄνω ῥηθέντα ἐπέτυχεν ἡ ἐμβολή, ἀλλὰ μετ' ὀλίγας ὥρας ἐπῆλθεν ὁ θάνατος, και ἐν τῇ ἀνατομῇ τοῦ νεκροῦ ἔπειτα οὐδεμία εὔρεθη εἰς τὰ ἔντερα προφανῆς αἰτία τοῦ θανάτου. Ἐπιπλοκῆλαι ἐμβάλλονται δυσκολώτερον ἢ ἐντεροκῆλαι, πρὸ πάντων δέ, δυσκολώτερα εἶναι ἡ ἐμβολή, ὅταν ἔλιξ ἐντέρου περικλείεται ὑπὸ τοῦ ἐπιπλοῦς ὡσαύτως δὲ και ὅταν ἢ συλλογῆ πολλοῦ κηλικίου ὑγροῦ ἐν τῇ κήλῃ.

§. 326.

Ἐὰν μὲν ἡ ἐμβολή ἐπιτύχη, παύουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὰ συμπτώματα, ἢ δὲ ἀποπάτησις γίνεται ἢ αὐτομάτως ἢ διὰ προποτίσεως ἐλαφρῶν ὑπακτικῶν, και δι' ἐνέσεως κλυσμάτων τὰ δὲ διαμένοντα φλεγμονώδη συμπτώματα ζητοῦσι τὴν οἰκείαν πρὸς ταῦτα θεραπείαν. Ἀλλὰ πάντοτε νὰ ἐξετάζωμεν τὸ πρὸς τὴν κοιλίαν στόμιον τοῦ βουβωνικοῦ πόρου πρὸς βεβαίωσιν ἂν ἀπέμεινεν ἐν αὐτῷ μέρος τοῦ κατολισθήσαντος ἐντοσθίου, καθάπερ δύναται νὰ γείνη εἰς τὴν ἐξωτερικὴν βουβωνοκῆλην, ἐν ἣ πολλὰκις εἶδον, ὅτι μετὰ τὴν ἀναδρομὴν τῆς ὕψωσυν ὀγκώδους, ἀπαξ δὲ και ὑπερμεγέθους κήλης, και τὴν παντελῆ ἀπόλυσιν τοῦ πρὸς τὸν ὄσχεον στομίου τοῦ βουβωνικοῦ πόρου, ἢ περίσφιγξις μικροτάτου μέρους τοῦ κατολισθήσαντος ἔγεινεν ἐν τῷ πρὸς τὴν κοιλίαν στομίῳ τοῦ βουβωνικοῦ πόρου, ἧς ἔνεκεν ἔγεινεν ἀναγκαία ἡ ἐγχείρησις· ἐὰν δὲ ἐπὶ τῇ ῥηθείσῃ θεραπείᾳ ἡ ἀναδρομὴ τοῦ κατολισθήσαντος δὲν ἐπιτύχη, και οὐδεμία καλὴ μεταβολὴ εἰς τὴν κήλην γείνη, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐναντίου αὕτη μὲν γείνη σκληροτέρα και ὀδυνηροτέρα, ἢ κοιλία δὲ ἐντεταμένη και ἔμετος συχνότερος, παύομεν πλέον και τῆς χρήσεως τῶν διαφόρων φαρμάκων και τῆς περαιτέρω δοκιμῆς πρὸς τὴν ἐμβολήν και ἐνεργοῦμεν τὴν χειρουργίαν.

Ἡ θεραπεία τῆς περιεσφιγμένης κήλης ἐξετέθη πολλὸ διαφόρως και ὡς πρὸς τὰ ἔσω και ἔξωθεν δοθησόμενα βοηθήματα και ὡς πρὸς τὴν ἐμβολήν, εἰ και ἐκάστη ἀγωγὴ

στηρίζεται ἴσως εἰς καλόν τι ἀποτέλεσμα· ἡ καλλίστη ὄμως πασῶν τῶν ἀγωγῶν πρέπει νὰ θεωρηθῆ ἡ ἄνω βηθεῖσα, φρονίμως τε καὶ δισεκεμμένως γινομένη.

Αἱ διάφοροι ἀγωγαὶ εἰσὶν ὁ σχηματισμὸς τοῦ ἄρρώστου ἔχοντος τοὺς πόδας ἢ τὰ γόνατα ἐπὶ τῶν ὤμων ἀνδρός τινος· ἡ ὀρθία θέσις τοῦ σώματος, ἵνα δι' αὐτῆς ἐνεργηθῆ ἡ ἀναδρομὴ τῶν ἐντέρων διὰ τῆς ἰδίας αὐτῶν βαρύτητος καὶ ἐπιθέματα ἐκ πάγου ἐπὶ τῆς κήλης (κατὰ τὸν 'Ρίβον Ἰδ. *Gazette médicale*. Juill. 1833) ὁ σχηματισμὸς τοῦ ἄρρώστου ἔχοντος τὴν λεκάνην μὲν ἀνάρροπον, τὴν κεφαλὴν δὲ κατάρροπον. Ἡ κατακλίσις τοῦ ἄρρώστου ἐπὶ τὴν ἐναντίαν πλευρὰν τῆς κήλης ἔχοντος τὸ σκέλος τῆς παθούσης πλευρᾶς πρὸς τὴν κοιλίαν νενευκὸς (κατὰ τὸν "Εὐν) καὶ ὁ σχηματισμὸς τοῦ ἄρρώστου ἐπὶ τῶν ἀγκῶνων καὶ γονάτων· συνεχῆς πίεσις τῆς κήλης διὰ βάρους ὅσον δύο ἕως πέντε λίτρων, ἢ διὰ κύστεως ὑδραργύρου πλέας, ἢ διὰ τῆς χειρὸς τοῦ ἄρρώστου· διακινήσις ὀλοκλήρου τοῦ σώματος ἐπὶ ἀμαξιδίου κατὰ τὸν Πρεῖσιον (Preiss), ἐμφύσησις ἀέρος εἰς τὸ ἀπνευθισμένον καὶ ἐκφύσησις αὐτοῦ διὰ κλυστήρος· εὐοδισμὸς παχείας ἐλαστικῆς μήλης διὰ τοῦ ἀπνευθισμένου μέχρι τῆς αἰγμοειδοῦς σκολιότητος κατὰ τὸν Ὀβεῖρνην (Obeirne. *Dublin Journal of the medical science*. septem p. 1938), ὅστις νομίζει συχνοτάτην αἰτίαν τῆς περισφιγξως τὴν συλλογὴν τοῦ ἐντερικοῦ ἀερίου καὶ τὴν σπασμῶδη ἀπόφραξιν τοῦ ἀπνευθισμένου. Ἡ προσκόλλησις κούφων σικυῶν περὶ τὸν ὄγκον τῆς κήλης, ἡ ὑελίνου κώδωνος ἐπὶ τῆς κήλης, ἐξ ἧς κενοῦται παραυτικά ὁ ἀήρ διὰ πνευματικῆς ἀντλίας, ἕως ἂν ἡ κήλη ἐπανασταθῆ ἐπὶ τὸ διπλάσιον, μεθ' οὗ τὸ ἔντερον ἀνατρέχει εὐκόλως εἰς τὴν κοιλίαν αὐτόματον, ἢ ἐμβάλλεται κατὰ τὸν Λύφον καὶ Κοίληρον (Hauf de usu antliae pneumaticae in arte medica. *Gardae* 1818. Koehler in Heckers lit. *Amalen* 1835. April). Κλύσματα ἐξ ὑσοκυάμου καὶ βελλαδόνης, ἐλλύχνιον τῆ διὰ βελλαδόνης ἀλοιφῆ ἐπαλειφόμενον καὶ εἰς τὸ ἀπνευθισμένον εὐοδισζόμενον, ἢ κηρίον τῷ ἐκχυλίσματι τοῦ ὀπίου καὶ ὑσοκυάμου, ἐξ ἑκάστου ὅσον κοκ. τριῶν ἢ τεσσάρων, ἐπαλειφόμενον καὶ εἰς τὴν οὐρήθραν εὐοδισζόμενον (κατὰ τὸν 'Ριβεῖρην καὶ Γιερίνον)· καθάρσια παντοῖα, ἀνάτριψις ἐλαίου κροτάνιου κατὰ τὴν κοιλίαν· γαλβανισμὸς (*Archives generales de Médecine* 1826 octobar). Κλύσματα ἐξ ὕδατος μολύβδου κατὰ τὸν Νέμβρον (Nember), 'Ρεννέρβην (Rennert), καὶ Πρεῖσιον· ἡ ἐμοτικὴ τρῶς κατὰ τὸν Σύρχον (Church), τὸ ἄλυκόν μόρριον (κατὰ τὸν Βέλλον).

§. 327.

Ὁ καιρὸς δὲ, καθ' ὃν πρέπει νὰ γείνη ἡ χειρουργία ὀρίζεται ἐν γένει ἐκ τοῦ εἶδους τῆς περισφιγξως, ἐκ τῆς σφοδρότητος καὶ τῆς διαρκείας αὐτῆς, ἐκ τῆς κράσεως τοῦ ἄρρώστου καὶ ἐκ τῆς ἐνεργείας τῶν ἄχρητοῦδε δοθέντων φαρμάκων. Εἰς τὴν ὀξεῖαν περισφιγξιν, εἰς μικρὰς κήλας αἰτινὲς γίνονται· αἰφνιδίως δι' ἐξωθεν· βίαν, ἢ εἰς αἶς ἢ περισφιγξίς γίνεται κατὰ τὸν κηλικὸν αὐχένα (ἴδ. §. 296. Τομ. 2.), εἰς νέους καὶ εὐρώστους ἀνθρώπους δὲν πρέπει νὰ ἀναβάλωμεν αὐτήν, ὅταν ἡ ἐμβολὴ κατὰ τὸν ἄνω ρήθηντα τρόπον ἀποτύχη, καὶ ὅταν οἱ πόνοι τῆς κήλης ἐμποδίζωσι πᾶσαν περαιτέρω δοκιμὴν πρὸς τὴν ἐμβολήν. Ἡ χειρουργία γίνεται ἀναγκαῖα πολλάκις εἰς τὰς πρώτας ὀκτώ ἢ δέκα ὥρας· εἰς τὰς τοιαύτας μόνον περιπτώσεις δεκτέα τοῦ Κέρνου καὶ Οὐαττμάννου ἢ παραίτησις νὰ μὴ χρονοτριβῶμεν ἀνωφελῶς δοκιμάζοντες ἔσω καὶ ἐξωθεν

βοηθήματα, ἀλλὰ νὰ ἐνεργήσωμεν ἄνευ ἀναβολῆς χρόνου τὴν κηλοτομίαν, τὸ μόνον ἀνύσιμον βοήθημα. Εἰς δὲ τὴν σπασμώδη καὶ χρονίαν περισφιγξίν δυνάμεθα μὲν ν' ἀναβάλωμεν ἐπὶ μακρότερον τὴν ἐγγείρησιν, ἀλλὰ νὰ μὴ δοκιμάζωμεν συχνάκις νὰ ἐμβάλωμεν τὴν κήλην, καὶ κάλλιον νὰ ἐπιχειρῶμεν πρότερον τὴν ἐγγείρησιν, ἀφ' οὗ ἐδοκιμάσαμεν ἐπιμόνως ἀλλ' ἀνωφελῶς τὰ δραστηριώτερα φάρμακα ἢ νὰ βάλωμεν εἰς μείζονα κίνδυνον τὴν ζωὴν τοῦ ἄρρώστου διὰ τῆς περαιτέρω ἐναβολῆς αὐτῆς· ἡ ἐγγείρησις ἐνδείκνυται ὁμως κατεπείγουσα καὶ εἰς αὐτὰς τὰς περισφιγξεις, ὅταν ἐπιγίνηται φλεγμονὴ εἰς ἀνθρώπους γηραιούς μάλιστα· ὅσω μᾶλλον ἀναβάλλεται ἡ ἐγγείρησις, τόσω ἀπαισιώτερον εἶναι τὸ προγνωστικόν, ἐπειδὴ ὁ κίνδυνος γενιᾶται ἐκ τοῦ βαθμοῦ τῆς φλεγμονῆς καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς γεγονότων μᾶλλον ἢ ἐκ τῆς ἐγγειρήσεως αὐτῆς καθ' ἑαυτὴν εἰκότως γενομένης.

§. 328.

Ἡ χειρουργία τῆς περισφιγμένης κήλης διαίρειται εἰς τὰς ἐξῆς πράξεις·

1) Εἰς τὴν διαίρεσιν τοῦ ἐπικειμένου δέρματος· 2) εἰς τὴν ἀποφίλωσιν καὶ διαίρεσιν τοῦ κηλικῆ βύλακος· 3) εἰς τὴν διαστολὴν τοῦ κηλικῆ αὐχένος ἢ τῆς ὀπῆς καὶ 4) εἰς τὴν ἐμβολὴν τῶν ἐντοσθίων.

Πρὸ τῆς ἐγγειρήσεως κενούμεν τὴν κύστιν καὶ, ἀποξυρίζαντες τὸν τόπον τῆς κήλης τριχωτὸν ὄντα, σχηματίζομεν τὸν ἄρρώστον οὕτως ἐπὶ στενῆς ἐστρωμένης τραπέζης, ὥστε τὰ μὲν πυγαῖα καὶ ὁ θώραξ νὰ εἶναι ἀνάρροπα, ἡ δὲ κοιλία εἰκότως χαλαρὰ, ἢ οὕτως εἰς τὸ χεῖλος τῆς τραπέζης, ὥστε οἱ πόδες νὰ διακρατῶντ' ἐστηριγμένοι ἐπὶ ὀφρῶν πλησίον τῆς τραπέζης ἐστηριγμένων.

§. 329.

Τὸ ἐπικείμενον δέρμα τοῦ ὄγκου τῆς κήλης αἶρεται εἰς πτυχὴν ἐγκαρσίαν, καὶ τὰ μὲν αὐτῆς ἄκρον δίδεται εἰς βοήθον, τὸ δὲ ἕτερον κατέχεται ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ καὶ οὕτως ἐμβάλλεται τομὴ κατὰ τὴν μεσότην αὐτῆς. Ἡ γενομένη τομὴ ἐπεκτείνεται πέραν τοῦ ὄγκου πρὸς τε τὰ ἄνω καὶ κάτω, δι' αὐλακομήλης ὑποβληθείσης εἰς τὰς γωνίας τῆς τομῆς· εἰς δὲ τὰς μηροκήλας ὠφελιμώτατον εἶναι ἡ ἐν εἶδει τοῦ σημείου \perp ἢ τοῦ ἀντιστρόφου \perp γενομένη τομὴ. Ἐὰν δὲ τὸ ἐπικείμενον δέρμα ἢ ὑπερτεταμένον οὕτως, ὥστε δὲν δυνάμεθα νὰ ἄρωμεν αὐτὸ εἰς πτυχὴν, διατέμνομεν αὐτὸ διατείνοντες ἑκατέρωθεν μὲ τὸν ἀντίχειρα καὶ λιχανὸν τῆς ἀριστερᾶς χεῖρός. Ἐπιδὴ δὲ τῶν κηλῶν ὑπάρχουσιν ἄλλαι μὲν ἄνευ

κηλικῶ θύλακος, ἄλλαι δὲ, ἐν αἷς διαρρήγνυται ὁ θύλαξ οὗτος, πρέπει τὴν τομὴν τοῦ δέρματος νὰ ἐνεργῶμεν πολὺ πεφυλαγμένως καὶ μεταχειριζόμενοι ὡς δυνατὸν τὴν ὑποβολὴν τῆς ἀύλακομήλης.

§. 330.

Ἡ ἀποφίλωσις τοῦ κηλικῶ θύλακος ζητεῖ προσοχὴν, ἐπειδὴ τὰ ἐπικείμενα μόρια διαφέρουσι πολὺ καὶ ἀλλοιοῦνται πολλάκις ἐπισήμως, ὅταν ἢ πεπαλαιωμένη ἢ κήλη. Ἐνῶ δὲ τόπῳ δὲν φοβούμεθα, ὅτι θέλομεν βλάψει ἄλλως, ἢ ἐνῶ γίνεται κλύδων ἐκ τοῦ ὑπεραθροισθέντος εἰς τὸν θύλακα ὑγροῦ, δυνάμεθα νὰ συλλάβωμεν μὲ λαβίδα τὰ καλύπτοντα τὸν θύλακα μόρια, καὶ αἶροντες λοφοειδῶς διαιροῦμεν αὐτὰ ἐλαφρῶς, καὶ οὕτως ἀποκόπτομεν ὅλα τὰ ἐπικείμενα στρώματα, ἕως ἂν ἀποφιλωθῇ ὁ κηλικὸς θύλαξ, ὅστις γνωρίζεται ἐκ τῆς στιλβούσης αὐτοῦ ἐπιφανείας. Καθ' ὅλην δὲ ταύτην τὴν πρᾶξιν ἀποσπογγίζομεν ἀκριβῶς τὸ ἐκχεόμενον αἷμα. Ὡσαύτως συλλαμβάνεται καὶ ὁ κηλικὸς θύλαξ, καὶ αἶρόμενος πρὸς τὰ ἄνω ἐντέμνεται, καὶ κόπτεται μὲ τὸ μαχαίριον καθ' ὃν εἴρηται τρόπον. Ἀπὸ τῆς γενομένης τομῆς ἔκρει ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὀλίγον ὀρρώδες ὑγρὸν, ἢ προφαίνεται τὸ ἀγγειῶδες ἀμφίβλοστον ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐντέρου, οὗ ἡ στιλπνότης ἐνδείκνυσιν εἰς τὸν ἰατρὸν, ὅτι διηνεφύθη ὁ κηλικὸς θύλαξ (1)· τὸ χεῖλος τῆς γενομένης τομῆς τοῦ θύλακος συλλαμβάνων ὁ ἰατρὸς ἔπειτα μὲ τὴν λαβίδα αἶρει αὐτὸ πρὸς τὰ ἄνω καὶ πλατύνει τὴν τομὴν μὲ ψαλίδιον, οὗ τὰ ἄκρα λήγουσιν εἰς ἀμβλῦ, ἕως ἂν δυνηθῇ νὰ ἐμβάλη τὸν δάκτυλον, ἐφ' οὗ ἔπειτα εὐοδιάσας τὸ ψαλίδιον ἢ τὸ πυρρηνομαχαίριον, διαιρεῖ ὅλον τὸν θύλακα πρὸς τε τὰ ἄνω καὶ κάτω. Ἐὰν δὲ ἐν τῇ διαιρέσει τοῦ θύλακος ἀπαντήσῃ πρόσφυσιν τινα, πλατύνει τὴν τομὴν ἐπὶ τὰ πλάγια, ἕως ἂν ἐμβάλη ἐν αὐτῇ τὸν δάκτυλον, ὥστε, ἐὰν μὲν ἡ πρόσφυσις ἢ ἐκ γλοιώδους οὐσίας, ν' ἀπολύσῃ αὐτὴν μὲ τὸν δάκτυλον, ἐὰν δὲ ἐξ ὑμενώδους, μὲ τὸ μαχαίριον, ἐὰν δὲ στερεωτέρα καὶ σαρκώδης, καθ' ὃν τρόπον θέλομεν ἀκολούθως εἰπεῖ.

§. 331.

Εἰς πολλὰς δὲ περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ περίσφιξις δὲν εἶναι μεγάλη, ἢ καθ' ἃς αὕτη γίνεται ἐκ τῆς ἰδιαίτερας θέσεως τῶν ἐντοσθίων, ἐκ τῆς περιπλοκῆς αὐτῶν, ἢ ἐκ τῆς κυκλοτεροῦς περιβολῆς αὐτῶν παρὰ τοῦ ἐπιπλόου, δυνάμεθα νὰ ἐμβάλωμεν τὰ προπεσόντα μόρια, ἐὰν ἀπολύσωμεν

(1) Ἐὰν δὲ κατὰ τὰ φαινόμενα ταῦτα ἢ ἀμφίβλοστον, ἂν διηνεφύθη ὁ κηλικὸς θύλαξ, αἶρομεν τὸν ὄγκον μὲ τὸν ἀντίχειρα καὶ λιχανὸν εἰς πυχὴν καὶ ἀφίσαντες αὐτὸν νὰ προφανῇ καὶ πάλιν μεταξύ τῶν δακτύλων, αἰσθανόμεθα σαφῶς, ἂν τὸ κατεχόμενον ᾖ μόνον τὸ ἔντερον ἢ καὶ ὁ κηλικὸς θύλαξ.

αὐτὰ, ἢ ἂν ἐξεγκύσωμεν ὀλίγον τὸ μέρος τοῦ ἔντερου, ὅπερ εὑρίσκεται εἰς τὸν τόπον τῆς περισφιγξως, καὶ ἂν προσαποθλίψωμεν πρῶτος εἰς τὴν κοιλίαν τὴν ἐνοῦσαν εἰς τὸ ἔντερον κόπρον. Ἐὰν δὲ τὸ ἔντερον περισφιγγηται ὑπὸ σχισμῆς τοῦ ἐπιπλόου, ἐν ἧ τοῦτο προέπεσε, πλατύνομεν μὲ τὸ μαχαίριον τὴν σχισμὴν ταύτην, ὅταν δὲν δυνάμεθα νὰ διεκβάλωμεν εὐκόλως τὸ ἔντερον ἐξ αὐτῆς.

§. 332.

Ἐὰν δὲ ἡ ἐμβολὴ τῶν προπεσόντων ἐντοσθίων οὐδὲ οὕτω γίνηται, ἀναγκαῖον εἶναι τότε ν' ἀνευρύνωμεν τὸν τόπον τῆς περισφιγξως ἢ διὰ τομῆς ἢ διὰ διατάσεως.

§. 333.

Καὶ ἡ μὲν διὰ τῆς τομῆς διαστολὴ γίνεται τὸν δε τὸν τρόπον. Βοηθὸς μὲν ἀπάγει πρῶτος τὰ ἐντόσθια ἀπὸ τοῦ τόπου, ἐνῷ μέλλει νὰ ἐμβληθῆ ἡ τομῆ, ὁ χειρουργὸς δὲ ἐλκύει πρὸς τὰ ἔξω τὸν κηλικὸν θύλακα μὲ τὸν ἀντίχειρα καὶ λιχανὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς, καὶ ἐμβάλλει τὸ ἄκρον τοῦ λιχανοῦ τῆς ἀριστερᾶς ἀνά μέσον τῶν ἐντοσθίων καὶ τοῦ κηλικοῦ αὐχένος, ἔπειτα δὲ εὐοδιάζει ἐπὶ τοῦ δακτύλου τούτου ἐπιπεδωμένως γενὸν εὐθὺ ἢ καμπύλον πυρηνομαχαίριον, καὶ στρέψων ἔπειτα τὴν κοπὴν τοῦ μαχαίριου πρὸς ὃ μέρος μέλλει νὰ γείνη ἡ διαίρεσις, διατέμνει τὴν περισφιγξιν, ἢ αἴρων τὴν λαβὴν τοῦ μαχαίριου πρὸς τὰ ἄνω, ἢ ἐπιθλίβων μὲ τὸν λιχανὸν τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς τὴν κοπὴν τοῦ μαχαίριου πρὸς τὴν περισφιγξιν. Ἐὰν ὅμως ἡ περισφιγξιν ἢ τοιαύτη, ὥστε δὲν δυνάμεθα νὰ ἐμβάλωμεν τὸν δάκτυλον, εὐοδιάζομεν, προσελκύσαντες μικρὸν τὸν κηλικὸν θύλακα, ἐλαιοβραχῆ καὶ, κατὰ τὰς περιστάσεις, μικρὸν τι καμπύλην αὐλοκομήλην μεταξὺ τῶν ἐντοσθίων καὶ τοῦ τόπου τῆς περισφιγξως, ἀπειθύνομεν ἔπειτ' αὐτῆς τὴν αὐλακα πρὸς ὃ μέρος μέλλει νὰ γείνη ἡ τομῆ· ἔπειτα δὲ λαμβάνομεν τὴν λαβὴν αὐτῆς μὲ τοὺς δακτύλους τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς οὕτως, ὥστε ν' ἀπαγάγη αὐτὴ τὰ ἐντόσθια ἀπὸ τῆς μήλης, ἣν σχηματίζομεν οὕτως, ὥστε τὸ ἄκρον αὐτῆς νὰ ἐπεριδῆται εἰς τὴν ἐντὸς ἐπιφάνειαν τοῦ περιτοναίου, καὶ εὐοδιάζομεν εἰς τὴν αὐλακ' αὐτῆς τὸ ῥηθὲν πυρηνομαχαίριον. Ἐὰν δὲ ὁ τόπος τῆς περισφιγξως κεῖται βαθέως, ἀσφαλέστερον τότε νὰ προσελκύσωμεν μικρὸν τι τὰ ἔντερα, ὥστε νὰ δυνηθῶμεν ν' αὐτοπτήσωμεν καὶ τὸν τόπον αὐτόν. Ἡ δὲ τομὴ κατευθύνεται οὕτως, ὥστε μηδεμίαν νὰ προκύψῃ ἐκ ταύτης βλάβη ἐπίσημος, τὸ δὲ μέγεθος αὐτῆς ἔστω ὅσον νὰ ἐμβάληται ὁ δάκτυλος ἄνευ βίας πέραν τοῦ τόπου, ὅπου ἔκειτο ἡ περισφιγξιν. Διὰ τοῦ παραπεμπομένου

ἔπειτα μέχρι τοῦ κύτους τῆς κοιλίας δακτύλου δέον νὰ βεβαιωθῶμεν, ἂν ἑπάρχη καὶ δευτέρα περίσφιγξις, ἥτις ἀπαιτεῖ καὶ δευτέραν διαστολήν.

Πρὸς τὴν τομὴν τοῦ μέρους, ἐνῶ γίνεται ἡ περίσφιγξις, προτείνουσι διάφορα ὄργανα, ὧν ἀναφέρομεν τὴν πτερωτὴν μήλην τοῦ Μέρους καὶ Μωρενείμου, τὰ εὐθύωρα μαχαίρια μετὰ πυρήνος ἢ μετὰ μηλοειδοῦς ἄκρου, τοῦ Πετίτου, Βελλοκίου, Βραμβίλλα, καὶ Ζονδίου, τὰ κυρτωτὰ τοῦ Λεβλάγκου, Δυπτρένου καὶ Σεϊλήρου· τὰ κοῖλα τοῦ Περέτου, Ἐϊστέρου, Ἀρναυδίου, Ῥιχτέρου, Ῥυδοτορφήρου, Λ. Κωπήρου, Λαγκεμβεκίου καὶ ἄλλων (τροποποιήσεις μόνον ὄντα τοῦ μαχαίριου τοῦ Πόττου)· τὰ κρυπτὰ μαχαίρια τοῦ Βιεναίσου (Biensaise), Λεβλάγκου, Δεκάτου ἢ Στρομευήρου (Stromeyer).

§. 334.

Ἡ δὲ ἀναίμακτος διαστολὴ ἥτις ἐνεργεῖται μόνον ὅταν ἐπίσημοι βλάβαι ἐμποδίζωσι τὴν τομὴν, γίνεται ἢ διὰ τοῦ παραπεμπομένου δακτύλου, ἢ δι' ἰδιαιτέρων ὀργάνων (οἷον ὁ τοῦ Λεβλάγκου διαστολεὺς) διαστελλόντων, ἢ διὰ μικροῦ τυφλαγκίστρου (οἷον τὸ σιγμοειδὲς τοῦ Δεκάτου καὶ Ἀρναυδίου τυφλάγκιστρον), ὅπερ βάλλεται πεφυλαγμένως μεταξὺ τῶν ἐντοσθίων καὶ τοῦ τόπου τῆς περισφίγξεως, ὃν διατείνουμεν ἕως ἂν δυναθῶσι ν' ἀναδράμωσιν εἰς τὴν κοιλίαν τὰ ἐντόσθια. Ἄλλ' ἀδύνατον εἶν' ἐνταῦθα νὰ μὴ γείνη ὀλάσις τῶν ἐντοσθίων.

Ἡ ἀναίμακτος διαστολὴ πρῶτον παρὰ τοῦ Θεβενίνου προβληθεῖσα (Thevenin Traité des opérations, Paris 1696), παρὰ τοῦ Λεβλάγκου δὲ κατ' ἐξοχὴν ἐπαινεθεῖσα (Precis d'operations, Paris 1775), παρὰ τοῦ Δεκάτου δὲ, Ἀρναυδίου, Ῥιχτέρου, καὶ αὐτοῦ τοῦ Σκάρπα καὶ ἄλλων ὑποθετικῶς παράδεκτος γενομένη, εἰς τοὺς νωπιότερους χρόνους ἀπεδοκιμάσθη ὅλως, καὶ μόνον παρὰ τινων (οἷον τοῦ Τριστέτου, Ῥύστου καὶ Σεϊλήρου) ἐφάνη δεκτικῶς κατ' ἐξαιρετικὸν εἰς τὴν μηροκήλην, καὶ κατὰ τὸν ἀκολουθεῖς ῥηθησόμενον τρόπον.

§. 335.

Μετὰ τὴν ἄρσιν τοῦ ἐμποδίου, ὅπερ ἀπὸ τοῦ κηλικοῦ θύλακος ἢ ἀπὸ τῆς ὀπῆς τῆς κήλης ἐναντιοῦτο εἰς τὴν ἀναδρομὴν τῶν ἐντοσθίων, ὁ τρόπος τῆς ἀνωθίσεως ἔπειτα ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ποιότητος τῶν ἐν τῇ κήλῃ ἐνεχομένων ἐντοσθίων. Καὶ ὅτε μὲν γίνεται αὕτη εὐθὺς καὶ εὐκόλως, ὅτε δὲ πρέπει ν' ἀνελιξώμεν αὐτὰ εἰκότως, καὶ, ἐὰν ὣσιν ἐμπλεκὰ κόπρου ἢ πνεύματος, νὰ προσαποθλιψώμεν ταῦτα πρῶτως· πάντοτε δὲ πρέπει νὰ προσελκώμεν μικρὸν τὸ εἰς τὴν περισφίγξιν εὐρισκόμενον ἔντερον πρὸς ἐξέτασιν τῆς ποιότητος αὐτοῦ. Ἡ ἀνώθις γίνεται διὰ τῶν ἐλαιοβραχῶν δακτύλων, ἐν ᾧ ἀνωθοῦμεν πεφυλαγμένως πρῶτον τὰ ὑστερον κατολισθήσαντα μέρη, τὸ μεσεντέριον πρότερον τῶν ἐντέρων, τὰ δὲ ἔντερα πρότερον τοῦ ἐπιπλοῦ, καὶ πάντα καθ' ἣν εὐθυσίαν ἔγεινεν ἢ κατολισθήσις αὐτῶν. Ἐπειτα δὲ παραπέμπομεν τὸν λιχανὸν εἰς τὴν κοιλίαν, πρὸς βεβαίωσιν, ἂν ἀνέδραμον, εἰκότως ὅλα τὰ μέρη.

§. 336.

Ἡ ἀνώθισις τῶν ἐντοσθίων εἶναι δύσκολος ἢ καὶ ὄλως ἀδύνατος· 1) διὰ πρόσφυσιν· 2) διὰ μεταμόρφωσιν τῶν ὀργάνων καὶ 3) διὰ γαγγραινώδη φθοράν.

§. 337.

Ἐὰν μὲν ἡ πρὸς ἄλληλα πρόσφυσις τῶν ἐντοσθίων ἢ διὰ πηκτοειδοῦς οὐσίας, ἀπολύομεν ταύτην εὐκόλως διὰ τῶν σακτύλων· τὴν δὲ νηματοειδῆ διαιροῦμεν μὲ τὸ μαχαίριον ἀπευθύνοντες τὴν κοπὴν αὐτοῦ μᾶλλον πρὸς τὸν κηλικὸν θύλακα ἢ πρὸς τὰ ἔντερα. Ἄλλ' ἔὰν ἡ πρόσφυσις τοῦ κηλικοῦ θύλακος πρὸς τὰ ἐντόσθια ἢ σαρκώδης, ἡ ἀγωγή τότε εἶναι διάφορος καθ' ἃ ἡ πρόσφυσις αὕτη εἶναι τοῦ θύλακος πρὸς τὸ ἐπίπλοον ἢ πρὸς τὰ ἔντερα· καὶ ἔὰν μὲν ἢ τὸ πρῶτον, ἐκκόπτομεν τὸ ἐπίπλοον ὡς δυνατόν πλησίον τῆς προσφύσεως μὲ τὸ μαχαίριον ἢ μὲ τὸ ψαλίδιον· ἔὰν ὅμως ἡ πρόσφυσις τοῦ ἐπιπλόου πρὸς τὸν κηλικὸν θύλακα ἢ ἐν ἐκτάσει πολλῇ, ἀπολύομεν ταύτην μόνον μέχρι τοῦ κηλικοῦ αὐχένος περιβάλλομεν ἔπειτα τὸ ἐπίπλοον μὲ λίνον ἐπιημιμένον μὲ ἀπλὴν ἀλοιφήν, καὶ ἐκκόπτομεν αὐτὸ πλησίον τοῦ ἐκτὸς στομίου τοῦ βουβωνικοῦ πόρου μετὰ τὴν παῦσιν τῆς φλεγμονῆς, (καὶ κατὰ τὸν Σκάρπαν περιδέομεν αὐτὸ περισφίγγοντες καθεκάστην ἐπὶ μᾶλλον τὸν βρόχον, ἕως ἂν ἀποπέσῃ). Πολλάκις δὲ τὸ ἐπίπλοον ἀνατρέχει εἰς τὴν κοιλίαν καθ' ὃν καιρὸν εἶναι περιβεβλημένον μὲ τὸ λίνον· ἔὰν δὲ ἡ πρόσφυσις ἢ τοῦ κηλικοῦ θύλακος πρὸς τὰ ἔντερα, μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς περισφίγγεως ἀφίνομεν τὸ ἔντερον ἐν ἣ εὐρίσκεται θέσει ἡσυχον, ἀμφικαλύπτοντες αὐτὸ μὲ σπληνία εἰς ἀλθαίας ἀφέψημα διάβροχα καὶ διαβρέχοντες πολλάκις τὸν ἐπίδεσμον εἰς τὸ ῥηθὲν ἀφέψημα. Πολλάκις μὲν τὸ ἔντερον ἀνατρέχει κατὰ μικρὸν εἰς τὴν κοιλίαν. Ἀλλὰ καὶ ἂν κατὰ μέρος ἀπομείνῃ εἰς τὸ στόμιον τῆς κοιλίας, καλύπτεται ὑπὸ κεγχροειδοῦς σαρκὸς καὶ προσφύεται δι' αὐτῆς πρὸς τὰ καλύπτοντ' αὐτὸ μόρια· Ταῦτ' πράττομεν καὶ εἰς τὰς φυσικὰς συνδέσεις τῶν ἐντοσθίων πρὸς τὸν κηλικὸν θύλακα, ὅταν αὗται ἐμποδίζωσι τὴν ἀνάδρομὴν αὐτῶν εἰς τὴν κοιλίαν.

Ἐὰν δὲ τὸ ἐν τῇ κήλῃ ἔντερον διὰ συλλογὴν κοπράνων ἢ πνεύματος ἢ ὑπερτεταμένον, ὥστε δυσκοilaίνεται ἡ ἀνάδρομὴ αὐτοῦ εἰς τὴν κοιλίαν, μετὰ τὴν προσήκουσαν διαίρεσιν τοῦ περισφίγγοντος τόπου, προσελκύσαντες μικρὸν τὸ ἔντερον σμικρῶν τὸν ὄγκον αὐτοῦ, προσηκῶς τὰ ἐνεχόμενα τοῦ ἐντέρου διὰ μαλακτικῆς ἐπαφῆς καὶ προσπίεσεως τοῦ ὄγκου.

§. 338.

Ὅταν δὲ τὸ ἐπίπλοον μετεμορφώθῃ εἰς βῶλον, ὅστις δὲν ἀνελίσσεται, δεόν νὰ μὴ ἀνώθισωμεν αὐτὸ εἰς τὴν κοιλίαν· πρῶτον μὲν, διότι πρὸς

ἀνώθισιν αὐτοῦ ἀπαιτεῖται νὰ διαστείλωμεν ὑπερβαλλόντως τὴν ὀπὴν τῆς κήλης, δεύτερον δὲ; διότι αὐτὸ τοῦτο τὸ μεταμόρφωμα τοῦ ἐπιπλόου ἀνενεχθὲν εἰς τὴν κοιλίαν, δύναται νὰ ἐρεθίσῃ φλεγμονὴν ἔτι δὲ καὶ ἐκπύησιν. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην γνωματεύουσιν οἱ ἰατροὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ νὰ περιδένωμεν τὸ ἐπίπλοον ἄνωθεν τῆς μεταμορφώσεως αὐτοῦ, νὰ ἐκκόπτωμεν δ' αὐτὸ κάτω τῆς περιδέσεως, ν' ἀνωθῶμεν τὸ περιδεθὲν εἰς τὴν κοιλίαν καὶ νὰ στηρίζωμεν τὰ ἄκρα τοῦ ῥάμματος ἔξω τῆς πληγῆς, ἢ νὰ ἐκκόψωμεν τὸ μεταμορφωθὲν μέρος τοῦ ἐπιπλόου καὶ ὅταν μὲν δὲν ῥέῃ αἷμα, ν' ἀνωθίσωμεν τὸ ἐπίπλοον εἰς τὴν κοιλίαν, ὅταν δὲ εἰς τῆς ἐκτομῆς αὐτοῦ τὴν ἐπιφάνειαν ἐκκοπῶσιν ἀγγεῖα, ἐξ ὧν ἀπορρέει αἷμα, περιστρέφωμεν ἢ ἐπιδένωμεν ταῦτα καθ' ἓν ἕκαστον καὶ φέρομεν τὰ ἄκρα τῶν ῥαμμάτων πρὸς τὰ ἐκτός. Ἐξίσου ἔμπειροὶ ἰατροὶ ἔπαινοῦσιν ἀμφοτέρας τὰς ἀγωγὰς, ἐγὼ δὲ ἐνήργησα καὶ κατὰ τὴν μίαν καὶ κατὰ τὴν ἄλλην μὲ ἴσην ἐπιτυχίαν καὶ νομίζω, ὅτι, ὅπως κρίνωμεν ὀρθῶς ταύτας, πρέπει νὰ ἔχωμεν πρὸ ὀφθαλμῶν τὰ ἐξῆς. Ἡ ἀπολίνωσις τοῦ ἐπιπλόου ἔστω ὡς δυνατόν στερεωτάτη, ὥστε νὰ γείνη κατὰ τὸν τόπον τῆς περιδέσεως παντελῆς νέκρωσις. Ἡ ἀπολίνωσις οὕτω γενομένη, ἐνεργεῖ ὡς καὶ ἡ τομῆ, καὶ περισφιγξίως συμπτώματα δὲν συμβαίνουσι μετὰ ταῦτα, ὅ,τι εὐκόλως γίνεται μάλιστα, ὅταν ἡ περισφιγξις δὲν γείνη ἀρκούντως στερεὰ, καὶ ὅταν, ὡς ἐνίοι παρήνεσαν, συσφιγγώμεν τὸν βρόχον καθ' ἕκαστην στερεωτέρον. Ὅθεν πρέπει, πολλῆς οὐσίας τῆς οὐσίας τοῦ ἐπιπλόου, νὰ διειρώμεν διὰ μέσου ταύτης βελόνην μετὰ διπλοῦ τοῦ ῥάμματος, καὶ νὰ περιδένωμεν ἐφ' ἑκάτερα τὰ μέρη ταύτην, ὅπως ἡ περιδέσεις γείνη πολλῶ στερεωτέρα ἢ ὡς γίνεται, ὅταν περιδέσωμεν ὅλον τὸν ὄγκον δι' ἑνὸς καὶ μόνου βρόχου. Πειράματα εἰς ζῶα καὶ πείρα πολλῆ εἰς ἀνθρώπους ἀπέδειξαν μὲν, ὅτι δυνατόν εἶναι νὰ ἐκκόψωμεν τὸ ἐπίπλοον καὶ νὰ ἐμβάλωμεν αὐτὸ ἄδετον εἰς τὴν κοιλίαν χωρὶς βλάβης, καὶ ὅταν ἐκ τῆς ἐπιφανείας τῆς τομῆς γείνη αἰμορραγία, νὰ δέσωμεν τὰ καθ' ἕκαστα ἀγγεῖα· ἀλλ' εἶναι καὶ δυνατόν, καὶ παρατηρήσεις τινες βεβαιοῦσιν, ὅτι ἀγγεῖα, τὰ μὴ αἰμορραγοῦντα ἐπὶ τῇ ἀποκοπῇ τοῦ ἐπιπλόου, αἰμορραγοῦσιν ἔπειτα μετὰ τὴν ἐμβολὴν τοῦ ἐπιπλόου εἰς τὴν κοιλίαν ἐπικινδύνως τε καὶ θανασίμως. Ὅθεν πρέπει πάντοτε ὅταν ἢ ν' ἀποκόψωμεν μέγα τι μέρος τοῦ ἐπιπλόου, νὰ μὴ ἀποκόπτωμεν τοῦτο διὰ μιᾶς, ἀλλὰ ν' ἀνελίσσωμεν αὐτὸ πρῶτον ὡς εἰκὸς καὶ ν' ἐποκόπτωμεν ἐκ διαλειμμάτων αὐτὸ μὲ τὸ ψαλίδιον, ὅπως δυνάμεθα νὰ βλέπωμεν καὶ περιδένωμεν εὐθὺς πᾶν τὸ αἰμορραγοῦν ἀγγεῖον. Ἀποδοκιμάζεται δὲ ἡ συμβολὴ ἐκείνων (οἶον τοῦ Πουτεαίου, Δεσώλτου, Οὐολπίου, Ζάγγου

καὶ ἄλλων), ὅσοι λέγουσι νὰ ἀφίνωμεν τὰ οὕτω βεβλαμμένα μέρη τοῦ ἐπιπλόου ἔξω, ἐπειδὴ ταῦτα δύνανται νὰ φέρωσι μεγάλας βλάβας εἰς τὸν στόμαχον ἕνεκα τῆς προσφύσεως τοῦ ἐπιπλόου κατὰ τὸ μέρος τοῦτο· ἂν δὲ τὸ ἐπίπλοον ἐγαγγραϊνῶσῃ ἤδη, ἐκκόπτομεν τὸ γαγγραϊνωμένον μέρος αὐτοῦ, καὶ πράττομεν ἔπειτα ὅ,τι ἀνωτέρω εἴπομεν· ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἔγεινεν ἐνταῦθα πρόσφυσις τοῦ ἐπιπλόου πρὸς τὸν αὐχένα τοῦ κηλικοῦ θύλακος, ὃν ἀποφράσσει τοῦτο τότε ὡς ἂν ἔμβολον.

§. 339.

Τὸ πελιδνόν, ἰοειδὲς καὶ μελανωπὸν χρῶμα τῶν ἐντέρων καὶ ἡ ἐλάττωσις τῆς θερμασίας αὐτῶν δὲν πρέπει νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐμβολὴν αὐταῖν εἰς τὴν κοιλίαν· ἀλλὰ μόνον· κατὰ τινὰς νὰ διειρώμεν ἀγκύλην εἰς τὸ μεσεντέριον αὐτῶν, καὶ γὰ κρατῶμεν δι' αὐτῆς πλησίον τῆς ὀπῆς τῆς κήλης τὰ ἀνενεχθέντα εἰς τὴν κοιλίαν ἔντερα, ὅπως γίνεται ἡ ἔκρυσις τῆς κόπρου διὰ τῆς ὀπῆς τῆς κήλης, ἂν τυχὸν μέρος τοῦ ἀνενεχθέντος ἐντέρου φθαρῇ ὑπὸ τῆς γαγγραϊνῆς.

§. 340.

Ἐὰν ὁμως ἐγαγγραϊνῶσῃ τὸ ἐντερον ἤδη, μαρτυρεῖ δὲ τοῦτο ἡ ἀπώλεια τῆς στυλινότητος τοῦ ἐντέρου, τὸ σποδοειδὲς αὐτοῦ χρῶμα, ἡ μαλακότης καὶ ἡ εὐκολος ἀπόδασις τοῦ ἐξωτερικοῦ αὐτοῦ χιτῶνος, δέον, ἂν τὸ γαγγραϊνωθὲν μέρος ἢ μικρὸν, νὰ παρακεντήσωμεν αὐτὸ μὲ τὸ φλεβοτόμον, νὰ διειρώμεν ἀγκύλην εἰς τὸ μεσεντέριον, ν' ἀναφέρωμεν τὸ ἐντερον εἰς τὴν κοιλίαν καὶ νὰ κατέχωμεν διὰ τῆς ἀγκύλης τὸν γαγγραϊνωμένον τόπον εἰς θέσιν ἀντίστοιχον τῇ ὀπῇ τῆς κήλης. Ἐὰν δὲ ἐγαγγραϊνῶσῃ ὀλόκληρος ἔλιξ τοῦ ἐντέρου, καὶ ἐπομένως διεκόπη ἡ συνέχεια αὐτοῦ, ἐκκόπτομεν μὲ τὸ ψαλίδιον μόνον τὸ γαγγραϊνωδες, ἐπειδὴ διὰ τῆς προηγουμένης φλεγμονῆς ἔγεινεν ἤδη πρόσφυσις τοῦ λοιποῦ ἐντέρου πρὸς τὸν κηλικὸν θύλακα, ὅστις ἐμποδίζει πᾶσαν παρέκχυσιν τῆς κόπρου εἰς τὴν κοιλίαν. Ἐὰν δὲ τὰ περιττώματα δὲν ἐκκενῶνται εἰκότως, εὐοδιάζομεν ἐλαστικὸν σωληνάριον ἐπικίνδυνος δὲ εἶναι ἡ διαστολὴ τῆς ὀπῆς τῆς κήλης διὰ τοῦ μαχαίριου, ἐπειδὴ ἡ διαίρεσις δύνατ' εὐκόλως νὰ ὑπερβῇ τὰ ὄρια τῆς προσφύσεως καὶ νὰ προξενήσῃ ἀνάχυσιν τῶν κοπραίων εἰς τὴν κοιλίαν.

Ἀποδοκιμάζεται δὲ μετὰ τὴν ἀποκοπὴν τοῦ γαγγραϊνωδους ἡ ἐντερορραγία καθ' οὓς εἴρηται καὶ ἐνηργήθη διαφόρους τρόπους, ἐπειδὴ αὕτη δὲν εἶναι ἀνεκτὴ εἰς τοὺς φλεγμαινοντας τῶν ἐντέρων χιτῶνας, καὶ γίνεται πρόξενος τῆς περαιτέρω διαδόσεως τῆς φλεγμονῆς καὶ γαγγραϊνῆς.

§. 341.

Ἐὰν δὲ εἰς τὸ προπεσόν ἔντερον εὐρίσκηται σῶμα τι δυνάμενον νὰ πληγῶσθῃ, ἐξαιρούμεν αὐτὸ διὰ τῆς τομῆς. Ἐὰν δὲ τὸ ἔντερον ἐστενωθῇ καὶ μετεμορφῶθῃ εὕτως, ὥστε δὲν συγχωρεῖ πλέον τὴν ἐξοδὸν τῶν περιτωμάτων, ἐκκόπτομεν τὸ μεταμορφωθὲν τοῦτο μέρος, καὶ συνάγομεν τὰ χεῖλη τῆς πληγῆς διὰ τῆς τοῦ Δεμβέρτου ῥαφῆς, ἢ στηρίζομεν τὸ ἔντερον εἰς τὴν ὀπὴν τῆς κήλης δι' ἀγκύλης, ἣν διείρομεν εἰς τὸ μεσεντέριον. Μόνον δὲ εἰς μικρὰς διὰ νύξως γενομένας τρώσεις τοῦ ἐντέρου, δυνάμεθ' ἂν νὰ περιδέσωμεν τὴν μικρὰν ὀπὴν μὲ νῆμα μεταξωτὸν κατὰ τὸν Α. Κώπηρον.

§. 342.

Ὅταν δὲ εἰς μεγάλην καὶ πεπαλαιωμένην κήλην εἴμεθα βέβαιοι πρὸ τῆς ἐγχειρήσεως, ὅτι διὰ μεγάλας προσφύσεις καὶ μεταμορφώσεις τῶν ἐντοσθίων τῆς κήλης δὲν δύναται νὰ γείνη ἡ ἐμβολὴ αὐτῶν εἰς τὴν κοιλίαν, πρέπει ν' ἀποψιλώσωμεν τὸν κηλικὸν θύλακα μόνον κατὰ τὴν ὀπὴν τῆς κήλης, ὃν ἀνοίγομεν, καὶ διὰ τῆς τομῆς ἀφαιρούμεν τὴν περίσφιγξιν καὶ ἀφίνομεν τὴν κήλην ἀνεπαφόν. Ἡ δὲ χειρουργικὴ μέθοδος, δι' ἧς οὐδόλως ἀνοίγομεν τὸν κηλικὸν θύλακα, ἀλλὰ διαστέλλομεν μόνον τὴν ὀπὴν τῆς κοιλίας, καὶ ἀνωλοῦμεν τούτον οἴου μετὰ τῶν ἐντοσθίων εἰς τὴν κοιλίαν, εἰν' ἐν γένει ἀποδοκιμαστέα. Καὶ μόνον τότε δὲν πρέπει ν' ἀνοίγωμεν τὸν κηλικὸν θύλακα, ὅταν εἰς ἀρτιγενῆ ἢ εἰς ὑπερμεγέθη ἢ εἰς ἐντελῶς πρὸς τὸν κηλικὸν αὐχένα προσπεφυκυῖαν κήλην, εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι ἡ περίσφιγξις εἶναι εἰς τὴν ὀπὴν τῆς κοιλίας. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁμως εἶναι τόσῳ στερεὰ ἡ πρόσφυσις μετὰ τῆς ἀπονευρώδους ὀπῆς καὶ τοῦ κηλικοῦ θύλακος, ὥστε οὐδόλως δυνάμεθα νὰ διέλθωμεν ἀνά μέσον αὐτῶν μὲ τὸ ἀμβλύ πέρασ τοῦ μαχαίριου, καὶ μάλιστα ὅταν ὁ ἄρρωστος μετεχειρίσθῃ πρότερον κηλεπίδεσμον.

Καίτοι ὁ Φράγκος ἤδη καὶ ὁ Παραῖος ἐνέτεμον πρῶτον τὸν κοιλιακὸν δακτύλιον, ἔπειτα, ἐὰν ἡ ἀναδρομὴ τῶν ἐντοσθίων δὲν ἐγένετο, διέσχαζον τὸν κηλικὸν θύλακα· ἀλλ' ὁμως ἡ ἀγωγή αὕτη ἐπληρέθη γανικώτερον πρῶτον παρὰ τοῦ Πετίτου εἰς μέγαν καὶ προσπεφυκυῖαν κήλην, ἔπειτα δὲ παρὰ τοῦ Γαρεγγιώτου καὶ Μόρβου εἰς ἀρτιγενεῖς καὶ μικρὰς κήλας καὶ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους παρὰ τοῦ Α. Κωπήρου, κατ' ἐξάρητον δὲ ἐπεδείχθη αὕτη ὡς κανονικὴ δὴθεν ἀγωγή παρὰ τοῦ Κέυος καὶ Πρεΐσιου. Ἀλλ' ἐὰν παραβάλωμεν τὰ ἐξ αὐτῆς ὠφελήματα, (οἷον τὸ ἦντον ἐπικίνδυνον, ἐπειδὴ ἐν ταύτῃ δὲν βλάπτεται ὁ κηλικὸς θύλακ, ἀπείργεται ἡ φλεγμονὴ διὰ τῆς ἐν τῇ κοιλίᾳ κωλύσεως τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, ἢ παρέχουσις τοῦ αἵματος εἰς τὴν κοιλίαν ἂν κατὰ τύχην διαιρεθῇ ἀρτηρία τις, καὶ κάκωσις ἐντέρου, ἢ ῥῆξις αὐτοῦ, ἐὰν ἤδη ἤρχισεν ἡ γάγγραινα καὶ πάντοτε δύναται νὰ γείνη ἡ διάσχασις τοῦ κηλικοῦ θύλακος ἐὰν φανῇ ἀνογκία) πρὸς τὰς βλάβας, εὐρίσκομεν ταῦτα ὑποδεέστερα ἐκείνων, ἐπειδὴ ἀνευ τῆς διασχάσεως τοῦ κηλικοῦ θύλακος δὲν δυνάμεθα νὰ

κατανοήσωμεν τὴν κατάστασιν καὶ τὴν ποιότητα τῶν ἐν αὐτῷ μορίων, ἢ περισφιγ-
 εις δύναται νὰ γείνη εἰς τὸν κηλικὸν αὐχένα διὰ περιπλοκὴν τῶν ἐν αὐτῷ ἐντέρων,
 καὶ δι' ἰδιαιτέραν θέσιν τοῦ ἐπιπλόου, καὶ ἢ ἐγχείρησις εἰς παχεῖς μάλιστα ἄνθρώπους
 εἶναι δυσεξέρχαστος, ἐξ οὗ αὕτη περιοριστέα μόνον εἰς τὰς ἄνω βηθείσας περιστάσεις.
 Εἰς τὴν ἀγωγὴν ταύτην συναλιζέται καὶ τοῦ Γυερίνου ἢ ὑπένδοθεν τοῦ δέρματος
 διαίρεισις τοῦ κοιλιακοῦ δακτυλίου, ἣν οὗτος ἐνήργησεν εἰς πᾶσαν ἀρτιγενῆ ἐκ μέ-
 ρους τοῦ δακτυλίου γενομένην περισφιγξιν, ἐν ἣ οὐδεὶς ἐτι φόβος γαγγραινης τοῦ
 ἐντέρου ὑπάρχει· ἄχρηστος δὲ εἶναι αὕτη εἰς τὴν ἐκ μέρους τοῦ κηλικοῦ θύλακος
 γενομένην περισφιγξιν.

§. 343.

Ἐμβαλόντες δὲ τὰ ἔντερα εἰς τὴν κοιλίαν εἰκότως, καὶ καθάρισαντες
 τὴν πληγὴν καὶ τὰ πέριξ αὐτῆς, συνάγομεν τὰ χεῖλη τῆς πληγῆς πρὸς
 ἀλλήλα καὶ ἐνοῦμεν ταῦτα ἢ διὰ ταινιῶν κολλητικοῦ ἐμπλάστρου, ἢ
 διὰ τῆς ἐναίμου ῥαφῆς· ἔπειτα δὲ, ἐπικαλύψαντες μὲ μοτὸν καὶ σπλήνας,
 στηρίζομεν αὐτὰ διὰ προσήκοντος ἐπιδέσμου. Ὁ ἄρρωστος δὲ κοιτάζε-
 ται οὕτως ὕστερον ὥστε τὰ μὲν καλύμματα τῆς κοιλίας νὰ εἶναι χαλα-
 ρὰ, τὸ δὲ στήθος ἀνάρροπον, καὶ τὰ σκέλη συγκεκαμμένα, φυλάσσω
 ἄκραν ἡσυχίαν καὶ πίνων μισθῶδη ποτὰ. Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γίνεται ἀποπά-
 τησις ὀλίγας ὥρας μετὰ τὴν ἐγχείρησιν· ἐάν ὅμως τοῦτο δὲν γείνη, λαμ-
 βάνει ὁ ἄρρωστος ἐλαιῶδες μίγμα, κίκινον ἔλαιον, κλύσματα ἐκ τοῦ
 ἐλαίου τούτου, καλόμελι καὶ, ἐάν δὲν ὑπάρχῃ φλεγμονῶδες σύμπτωμα,
 ἐλαιῶδες μίγμα μετὰ πικροῦ ἁλατος. Ὁ ἐπίδεσμος ἀλλάσσεται ὡσάκις
 εἶναι ἀνάγκη, καὶ μεταχειρίζομεθα πάντοτε καὶ ἐλαφρὰν πίεσιν ἐπὶ τῆς
 κήλης. Ἄφ' οὗ δὲ ἀπουλωθῇ ἡ πληγὴ, προσαρμόζομεν οἰκειὸν κηλεπί-
 δεσμον. Ἐάν δὲ γεννηθῇ φλεγμονὴ μεταχειρίζομεθα πρεπόντως τὴν
 ἀφλέγμαντον ἀγωγὴν καὶ ἐάν ἡ φλεγμονὴ ἢ ἔκγονος ἐπιμενούσης ἐτι
 περισφιγξέως, ἢ νέας προπτώσεως τῶν ἐντοσθίων εἰς τὴν ὀπὴν τῆς κή-
 λης, καὶ ἂν αὕτη κατὰ τὴν ἐπιθλιψιν ἢ ἐπόδυνος, ἐμβάλλομεν τὸ μέρος
 τοῦτο παραπέμποντες τὸν δάκτυλον εἰς τὴν κοιλίαν. Ἐάν δὲ ἐπιμένωσιν
 ἐτι τὰ συμπτώματα τῆς περισφιγξέως διὰ περιπλοκὴν τῶν ἐντέρων πρὸς
 ἀλλήλα, ἢ διὰ πρόσφυσιν, ἢ διὰ στένωσιν αὐτῶν, πρέπει νὰ ἐξελεύσω-
 μεν αὐτὰ, λέγοντες εἰς τὸν ἄρρωστον νὰ βῆξῃ, ἢ ἐμβάλλοντες τὸν δά-
 κτυλον εἰς τὴν κοιλίαν. Ἐάν δὲ καὶ μετὰ τὴν ἐγχείρησιν ἐπιμένῃ ἡμέ-
 ρας τινὰς εἶτι ἢ περισφιγξίς, καὶ τὰ ἔντερα κῆνται εἰς τὴν ὀπὴν τῆς
 κήλης διὰ πρὸς ἄρχουσιν πρόσφυσιν, δυνάμεθα, ὅταν τὸ ἔντερον ἢ ἀδιά-
 βατον, νὰ σχάσωμεν τοῦτο μὲ τὸ φλεβοτόμον. Εἰς γηραιότερους καὶ ἀδυ-
 νάτους ἀνθρώπους, ὅταν ἡ περισφιγξίς διήρκεσε πολὺ, ὅταν ἐγειναν πολ-
 λαὶ δοκιμαίαι πρὸς τὴν ἐμβολὴν, καὶ μάλιστα ὅταν ἐδόθησαν ὑπακτικὰ
 φάρμακα, οἱ ἄρρωστοὶ διάκεινται πολλάκις καλῶς τὸν πρῶτον καιρὸν

μετὰ τὴν ἐγχείρησιν, ἀλλὰ μετὰ κατ' ἐπανάληψιν γενομένης κενώσεις τῆς κάτω κοιλίας συμπίπτουσιν αἱ δυνάμεις ταχέως καὶ ὁ θάνατος ἐπέρχεται μετὰ τῶν φαινομένων τῆς συμπτώσεως τῶν δυνάμεων. Ἡ μετὰ θάνατον ἐξέτασις τῶν νεκρῶν πολλάκις οὐδεμίαν εὕρισκε τοῦ θανάτου αἰτίαν ἀρκοῦσαν εἰς τὴν ποιότητα τῶν ἐντοσθίων τῆς κοιλίας, ἢ εὕρισκε μόνον χρωσιν ἰσοιδῆ τῶν ἐντέρων ἕνεκα πλήθους αἵματος.

Ἡ Ὁ Δ. Κώπρος λέγει νὰ προσέξωμεν εἰς περιστασιὶν τινὰ τῆς ἀποθεραπείας (μάλιστα δὲ εἰς τὴν βουβωνοκήλην), δι' ἧς δύνανται νὰ γείνωσι προφανῆ σημεῖα, ὅποια καὶ εἰς τὴν περισφιγξιν, ἤγουν τὴν μετάπτωσιν τῆς φλεγμονῆς τοῦ κηλικοῦ θύλακος εἰς τὴν ἐμπύησιν, ἐν ᾗ ὁ ὄσχεος διογκοῦται τὴν πρώτην ἢ δευτέραν ἡμέραν μετὰ τὴν ἐγχείρησιν, γίνετ' ἐπώδυνος, ἀναγεννᾶται λυγξ καὶ ἔμετος, ἡ κένωσις τῆς κοιλίας ἐλαττοῦται ἢ ἐπέχεται παντελῶς, καὶ διὰ τῆς πλησμονῆς τοῦ κηλικοῦ θύλακος ὁ ἄρρωστος ἔχει τὴν αἰσθησιν ὡς ἂν ἔγεινε καὶ αὖθις κατολισθησις τοῦ ἐντέρου· διὰ τὴν παχύτητα τῶν χιτώνων δὲν αἰσθανόμεθα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ φανερὸν κλύδωνα. Εἰς τὴν ἀρχὴν μὲν προσβάλλομεν βδέλλας καὶ μεταχειριζόμεθα ὑπατιμοὺς, ἔπειτα δὲ καταπλάσματα, ἀνοίγομεν τὴν συμφυεῖσαν πληγὴν μὲ τὸ φλεβοτόμον καὶ διατηροῦμεν τὴν ἔκρυσιν τοῦ πύου, ἐξ οὗ παύονται ταχέως τὰ συμπτώματα.

§. 344.

Ὅταν δὲ τὰ ἔντερα ὡς γαγγραινώμενα, καλύπτομεν αὐτὰ μόνον μὲ λεπτοὺς σπληνας, διαβρόχους εἰς μυξώδη ὑγρὰ. Καὶ, ἀφ' οὗ ἀποπέσωσι τὰ γαγγραινώδη μόρια, καὶ διὰ τῆς προσφύσεως τοῦ διεσφορότος ἐντέρου πρὸς τὸ πλησίον κείμενον περιτόναιον γείνη ἢ παρὰ φύσιν ἔδρα, φροντίζομεν μόνον περὶ τῆς προσηκούσης ἐκρύσεως τῆς κόπρου, καλύπτοντες μὲ μοτὸν τὸ στόμιον τῆς πληγῆς, καὶ ἀπάγοντες ταύτης πᾶσαν πύεσιν· συγχωροῦμεν δὲ εἰς τὸν ἄρρωστον θρεπτικὰς καὶ εὐπέπτους τροφὰς, κελεύοντες αὐτὸν νὰ μεταχειρίζηται συχνάκις κλύσματα καὶ ὑπακτικὰ ἑλαφρά. Ἐὰν δὲ ἐπὶ τῇ ἐγχείρῃσει εὐρεθῶσι τὰ ἔντερα ἐν τάξει καὶ ἐμβληθῶσι ταῦτα εἰς τὴν κοιλίαν, ἐμφαίνεται πολλὰς ἡμέρας μετὰ τὴν ἐγχείρησιν κοπρανώδης ὕλη εἰς τὴν πληγὴν, ἐνῶ αἱ διὰ τῆς ἔδρας κενώσεις τῆς κάτω κοιλίας γίνονται κατὰ τὸ εἶκος. Ἐγὼ εἶδον τοῦτο τὴν 6 καὶ 9 ἡμέραν μετὰ τὴν ἐγχείρησιν, καὶ εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις ἐγένετο ἴασις ἐπὶ ἀπλῇ ἐπίδεσει, καλῇ διαίτη καὶ χρήσει κλυσμάτων ἢ ἑλαφρῶν ὑπακτικῶν.

Β'.

Περὶ τῶν κηλῶν τῆς κοιλίας ἐν μέρει.

Α'.

Περὶ τῆς βουβωνοκῆλης.

§. 345.

Ἡ βουβωνοκῆλη (Hernia inguinalis) προπίπτει διὰ τοῦ κοιλιακοῦ δακτυλίου εἰς τὸν ὄσχεον (Hernia scrotalis), λέγεται δὲ τότε ὄσχεοκῆλη, ἢ εἰς τὴν ἔξω νύμφην, (Hernia labii pudendi externi), καὶ τότε λέγεται νυμφοκῆλη.

§. 346.

Ὁ κοιλιακὸς δακτύλιος εἶναι τὸ ἐκτὸς στόμιον τοῦ βουβωνικοῦ σωλήνος (canalis inguinalis), γίνεται δὲ ἐκ τῆς ἀπνευρώσεως τοῦ ἔξωτερικοῦ λοξοῦ μυὸς τῆς κοιλίας, ἧτις ἐκτείνεται ἀπὸ τῆς ἐμπροσθίου ἄνω ἀκάνθης ταῦ ὀστέου τῆς λαγόνος μέχρι τῆς συμφύσεως τῶν ὀστέων τῆς ἦθης· λέγεται δὲ ἡ ἔκτασις αὕτη Πουπάρτιος ἢ ἔξω βουβωνικὸς σύνδεσμος, ὅστις χωρίζεται εἰς δύο μέρη, καὶ τὸ μὲν (ὁ ἔσω στύλος τοῦ κοιλιακοῦ δακτυλίου) καταφύεται εἰς τὴν σύμφυσιν τῶν ὀστέων τῆς ἦθης, τὸ δὲ (ὁ ἔξω στύλος τοῦ κοιλιακοῦ δακτυλίου), εἰς τὸν κτένα τοῦ ὀστέου τῆς ἦθης. Τὰ δύο ταῦτα μέρη διατρούμενα, τρίγωνον ὀπὴν ἀπεργάζονται, ἧς ἡ μὲν βάσις στηρίζεται ἐπὶ τοῦ ὀριζοντίου μέρους τοῦ ὀστέου τῆς ἦθης, ἡ δὲ κορυφή, ἧτις ἐκ τῆς ἐνώσεως τῶν δύο στύλων ἀποτελεῖται, εὐθύνεται πρὸς τὰ ἄνω καὶ ἔξω. Δι' μυώδεις ἴνες τοῦ ἔσωτερου λοξοῦ μυὸς, αἵτινες ἀποχωρίζονται, καὶ ἡ ἀπνευρώσις αὐτοῦ, ἧτις ἐνοῦται μετὰ τῆς ἀπνευρώσεως τοῦ ἐγκαρσίου, ἀποτελοῦσι τὸ λαιπὸν μέρος τοῦ βουβωνικοῦ σωλήνος. Τὸ ἔσω δὲ βουβωνικὸν στόμιον ἀποτελεῖται ἐξ ἀπνευρώσεως (ἐγκαρσία περιταινία παρὰ τοῦ Κωπήρου, ἢ ἔσωτερικὸς σύνδεσμος παρὰ τοῦ Ἑσσελβαχίου, ἔξω πέταλον τοῦ περιτοναίου παρὰ τοῦ Δαγγεμβεκίου λεγομένης), ἧτις εἶναι ἐξάρτημα τοῦ ἐξωτερικοῦ βουβωνικοῦ συνδέσμου, ὅστις φαίνεται, ὅτι ἐνδιπλοῦται πρὸς τὰ ἄνω καὶ ὀπίσω. Ἡ ἀπνευρώσις αὕτη γίνετ' ἀφανὴς πρὸς τὰ ἄνω, εἰς τὸν κυτταρώδη ἴστον, τὸν ἀμπέχοντα τὴν ἔνδον ἐπιφάνειαν τοῦ ἐγκαρσίου μυὸς, καὶ μέχρι τῆς κάτω ἐπιφανείας τοῦ διαφράγματος ἐκτεινόμενον. Ἡ ἀπνευρώσις αὕτη ἐνοῦται πρὸς τὰ ἔνδον μετὰ τοῦ ἔξω χείλους τῆς ἀπνευρώσεως τοῦ ὀρθίου μυὸς, ἐξ αὗ αὕτη εἶναι ἰσχυροτέρα κατὰ τὸν τόπον τούτον. Καθ' ὃν δὲ τόπον αἱ ἰσχυρότεροι ἴνες τῆς ἀπνευρώσεως ταύτης φέρονται λοξῶς πρὸς τὰ ἔξω ὑπὲρ τὰ μηριαῖα ἀγγεῖα,

ἀπεργάζονται ὀπὴν ἐπιμήκη πρὸς δίοδον τοῦ σπερματικοῦ λώρου, ὃν κατὰ τὸν Κλωκκέτην συνοδεύει ἡ ἀπονεύρωσις αὐτὴ μέχρι τοῦ ὄρχεως, ὅπου συνάπτεται μετὰ τοῦ ἐλυτροειδοῦς χιτῶνος.

Ὁ βουθωνικός σωλὴν εὐθύνεται ἀπὸ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω καὶ ἀπὸ τῶν ἔξω πρὸς τὰ ἔνδον, ἔχει δὲ μῆκος ὅσον ἑνὸς καὶ ἑνὸς τεταρτημορίου ἢ ὅσον ἑνὸς καὶ ἡμίσεος δακτύλου· καὶ τὸ μὲν ἐμπρόσθιον αὐτοῦ πλεῦρωμα γίνεται ἐκ τοῦ ἔξω βουθωνικοῦ συνδέσμου καὶ μικροῦ τινος μέρους τοῦ ἐσωτερικοῦ λοξοῦ μυός, τὸ δὲ ὀπίσθιον πρὸς μὲν τὰ ἔνδον καὶ ἄνω ἐκ τῶν τρυφερῶν σαρκωδῶν ἰνῶν τοῦ ἐσωτερικοῦ λοξοῦ μυός, πρὸς δὲ τὰ ἔξω καὶ κάτω ἐκ τοῦ ἔσω βουθωνικοῦ συνδέσμου.

Διὰ τοῦ βουθωνικοῦ σωλῆνος διεξέρχεται ἐν τῷ θήλει μὲν ὁ στρογγύλος σύνδεσμος τῆς μήτρας, ἐν τῷ ἄρρενι δὲ ὁ σπερματίτης λώρος, ὅστις καλύπτεται ἐκτὸς τῆς συνεχείας τῆς ἐγκαρσίας περιταινίας ὑπὸ κυτταρώδους ἰστοῦ καὶ τοῦ κρεμαστήρος (ὅστις ἐπέκτασις εἶναι τῶν σαρκωδῶν ἰνῶν τοῦ ἐσωτερικοῦ λοξοῦ μυός, καὶ τοῦτο εἶναι ὁ κοινὸς ἐλυτροειδῆς χιτῶν, *Tunica vaginalis communis*)· κατὰ δὲ τὸν Λαγγεμβέκιον συνέχεια τοῦ ἔξω πετάλου τοῦ περιτοναίου. Ἡ ἔξω ἐπιφάνεια τοῦ ἔξω λοξοῦ μυός σκεπάζεται ὑπὸ λεπτοῦ ἀπονευρώδους παραπετάσματος, ὅπερ, ὡς ἐξάρτημα τοῦ μυός τῆς πλατείας περιταινίας (*Fasciae latae*) τοῦ μηροῦ θεωρητέον, παραπετάζεται εἰς τὸ ἐμπρόσθιον βουθωνικὸν στόμιον καὶ εἰς τὸν κρεμαστήρα (εἶναι δὲ κατὰ τὸν Κώπηρον ὁ θάρτος χιτῶν, ἡ ἐπιπόλαιος περιταινία).

Ἡ ἐπιγαστριος ἀρτηρία ἐκφύεται ἀπὸ τῆς ἐξωτερικῆς εἰλεϊτιδος ἀρτηρίας (*arteria iliaca externa*) ὑπεράνω τοῦ Πουπαρτίου συνδέσμου, καὶ φέρεται μετὰ τῆς ἐγκαρσίας περιταινίας (*Fascia transversalis*) καὶ τῆς ἔξω ἐπιφανείας τοῦ περιτοναίου ἀπὸ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω καὶ ἀπὸ τῶν ἔξω πρὸς τὰ ἔνδον κατὰ τὴν ἔνδον πλευρὰν τοῦ ὀπισθίου βουθωνικοῦ στομίου, ὅπου χιάζεται μετὰ τοῦ σπερματίτου λώρου καὶ φθάνει τὸ ἔξω χεῖλος τοῦ ὀρθίου μυός, ὅσον ἑνὸς καὶ ἡμίσεος δακτύλου μακρὰν τῆς ἐκφύσεως αὐτῆς, καὶ οὕτω φέρεται ὑπὸ τὴν ἔνδον πλευρὰν τοῦ μυός πρὸς τὰ ἄνω.

Ἐὰν δὲ παρατηρήσωμεν τὴν βουθωνικὴν χώραν ἐκ τοῦ μέρους τοῦ περιτοναίου εὐρίσκομεν καθ' ὃ μέρος ἄρχεται τὸ ὀπίσθιον βουθωνικὸν στόμιον τὰ ἔχνη τοῦ ἐξαλειφθέντος ἐλυτροειδοῦς χιτῶνος, πολλάκις δὲ καὶ ἐντύπωσιν, τοῦ περιτοναίου, ἣτις ἐμφαίνει τὸ ἀνώτερον ἀνοικτὸν μείναν μέρος τοῦ σωλῆνος τοῦ ἐλυτροειδοῦς χιτῶνος. Εἰς τὴν ἐπὶ τὰ ἔνδον πλευρὰν τοῦ μέρους τούτου εὐρίσκεται ἡ ἐπιγαστριος ἀρτηρία. Ἀνά μέσον δ'

αὐτῆς καὶ τῆς ὀμφαλίου ἀρτηρίας ἀντικρὺ τοῦ ἐμπροσθίου βουβωνικοῦ στομίου προφαίνεται ἐλαφρά τις ἐντύπωσις (*Fovea inguinalis* κατὰ τὸν Ἑσσελβάχιον), ὅπου τὸ περιτόναιον καλύπτεται μόνον ὑπὸ τοῦ ἀσθενεστεροῦ μέρους τῆς ἐγκαρσίας περιταινίας καὶ ὑπὸ τῶν τρυφερῶν ἰνῶν τοῦ ἐσωτερικοῦ λοξοῦ μυός.

§. 347.

Εἰς τοὺς δύο τούτους τόπους γίνεται ἡ βουβωνοκῆλη, ἣτις ἐκ τοῦ διαφύρου τούτου τόπου τῆς γενέσεως αὐτῆς διαιρεῖται εἰς ἐσωτερικὴν καὶ ἐξωτερικὴν βουβωνοκῆλην.

§. 348.

Ἡ ἐξωτερικὴ βουβωνοκῆλη γίνεται εἰς τὸν τόπον τοῦ ἀποφραχθέντος σωλήνος τοῦ ἐλυτροειδοῦς χιτῶνος, ἢ τὰ ἐντόσθια προπίπτουσιν εἰς τὸν κατὰ μέρος ἢ καθόλου μὴ ἀποφραχθέντα σωλήνα. Τὸ ἐντόσθιον ἐνταῦθα κατολισθαίνει ἀπὸ τῶν ἄνω καὶ ἐξω πρὸς τὰ κάτω καὶ ἔνδον κατὰ τὴν εὐθυσίαν τοῦ σπερματίτου λῶρου ὡς ἂν ὄγκος κυλινδροειδῆς. Καὶ ὁ μὲν σπερματίτης λῶρος κεῖται πρὸς τὴν ἔνδον καὶ ὀπίσθιον αὐτοῦ πλευρᾶν, ἡ δὲ ἐπιγαστήριος ἀρτηρία φέρεται ὑπὸ τὸν κηλικὸν αὐχένα καὶ κατὰ τὴν ἔνδον αὐτοῦ πλευρᾶν πρὸς τὰ ἄνω. Τὰ προπεπτωκότα ἔντερα ἀνατρέχοντα εἰς τὴν κοιλίαν ἀποτελοῦσιν ἰδιαίτερον βορβορυγμόν.

§. 349.

Ἡ δὲ ἐσωτερικὴ βουβωνοκῆλη ἢ κατὰ τὸν Κώπηρον κοιλιοβουβωνοκῆλη (*ventro inguinal*) προπίπτει ἐκ τοῦ βουβωνικοῦ κοιλώματος κατ' εὐθείαν ἀπὸ τῶν ἔνδον πρὸς τὰ ἐξω διὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ κοιλιακοῦ δακτυλίου, καὶ ἔχει ἰδιάζουσαν στρογγυλότητα καὶ μικρὸν κηλικὸν αὐχένα· αἶρει ἰσχυρότερον πρὸς τὰ ἄνω τὸ ἐσωτερικὸν χεῖλος τοῦ κοιλιακοῦ δακτυλίου, καὶ ὁ σπερματίτης λῶρος κεῖται πρὸς τὴν ἐξω πλευρᾶν τοῦ ὄγκου, καὶ ὅταν τὸ προπεπτοκὸς ἀνατρέχη εἰς τὴν κοιλίαν ἀεν ἀκούεται βορβορυγμός.

§. 350.

Τὰ σημεῖα ταῦτα, δι' ὧν διακρίνεται ἡ ἐσωτερικὴ τῆς ἐξωτερικῆς βουβωνοκῆλης, εἰσὶ βέβαια μόνον ἐν ἀρχῇ τῆς γενέσεως αὐτῶν τῶν κηλῶν, καὶ ὅταν αὐταὶ οὐπω ὑπερμεγέθεις ἐγένων. Ἡ ἐξωτερικὴ βουβωνοκῆλη, ὅταν γείνη ἐπισημῶς μεγάλη, ἀποβάλλει πλέον ὅλως τὸ κυλινδροειδὲς σχῆμα, τὸν λοξόν καὶ μικρὸν αὐχένα, καὶ φέρεται κατ' εὐθείαν ἀπὸ τῆς κοιλίας πρὸς τὰ ἐξω· καὶ ἡ θέσις τοῦ σπερματίτου λῶρου ἀλλάσσει εἰς τὰς πεπαλαιωμένας κήλας· πολλάκις δὲ ἀπωθοῦνται ἀπ' ἀλλήλων καὶ τὰ ἀγγεῖα αὐτοῦ ὑπὸ τῆς πίεσεως τοῦ ὄγκου.

§. 351.

Ἐν τῇ ἐξωτερικῇ βουβωνοκῆλῃ κατολισθαίνουνσι τὰ ἐντόσθια διὰ τοῦ ὀπισθίου στομίου τοῦ βουβωνικοῦ σωλήνος εἰς τὸν κοινὸν ἐλυτροειδῆ χιτῶνα καὶ δύνανται νὰ καταβιβασθῶσι μέχρι τοῦ ὄρχεως καὶ ἔρχονται εἰς συνάφειαν μετὰ τοῦ ἰδίου ἐλυτροειδοῦς χιτῶνος αὐτοῦ. Καλύμματα λοιπὸν ταύτης εἰσὶ· 1) τὸ δέρμα τοῦ ὄρχεου· 2) ἡ ἐπιπόλαιος περιταινία (*Fascia superficialis*)· 3) ὁ κοινὸς ἐλυτροειδῆς χιτῶν, εἰς οὗ τὴν ἐπιφάνειαν παρατείνονται τοῦ κρεμαστήρος αἱ ἵνες· 4) ὁ κηλικὸς θύλαξ, ὡς παρὰ φύσιν ἐπέκτασις τοῦ περιτοναίου, ἀμπεχόμενος κατὰ τὴν ἐξω αὐτοῦ ἐπιφάνειαν ὑπὸ χαίνου κυτταρώδους ὑμένος. Τὰ στρώματα ταῦτα παχύνονται πολλάκις ἐπισήμως, ὅταν ἡ κῆλη χρονίσῃ πολὺ. Ἡ ἐξωτερικὴ βουβωνοκῆλη δὲν ἐκπίπτει ἐνίοτε ἀπὸ τοῦ ἐμπροσθίου στομίου τοῦ βουβωνικοῦ σωλήνος, ἀλλὰ μένει ἐν αὐτῇ, λέγεται δὲ τότε ἀτελῆς βουβωνοκῆλη. Ἀπεργάζεται δὲ κατὰ τὴν μεσότητα τοῦ Πουπαρτίου συνδέσμου ὑπεράνω τῆς μηριαίας ἀρτηρίας ὄγκον περιφερῆ ἢ λοξῶς ὠοειδῆ, ὅστις, βήσσοντος τοῦ ἀρρώστου, ἐξωθεῖται περισσότερον καὶ προξενεῖ ἀσθησιν πιέσεως καὶ ὀλκῆς, καὶ ἀπωθεῖται εὐκόλως διὰ τῶν ἐπιβαλλομένων δακτύλων· τὸ δὲ ἐξω στόμιον τοῦ βουβωνικοῦ σωλήνος εἶν' ἐλεύθερον. Ἡ κῆλη αὕτη μεγαλυνομένη καταφέρεται λοξῶς ἐπὶ τὰ ἔνδον καὶ κάτω πρὸς τὸ ἐξω στόμιον, καὶ διεξέρχεται αὐτοῦ. Πολλάκις ὅμως μένει ἐπὶ πολὺ ὡς ἀτελῆς βουβωνοκῆλη, καὶ διατείνεται πρὸς τὰ ἄνω καὶ ἐξω. Ἐκτὸς τῶν ἤδη ρηθέντων καλυμμάτων σκέπεται ἡ κῆλη αὕτη καὶ ὑπὸ τοῦ ἐμπροσθίου πλευρώματος τοῦ βουβωνικοῦ σωλήνος, τουτέστιν ὑπὸ τῆς ἀπονευρώσεως τοῦ ἐξωτερικοῦ λοξοῦ μυός, καὶ ὑπὸ τῶν ἰνῶν τοῦ ἐσωτερικοῦ λοξοῦ μυός,

Ὁ Σωῦθος λέγει, ὅτι ἡ περὶ τῆς ὀλκῆς κῆλη, δὲν καλύπτεται ὑπὸ τῶν ἰνῶν τοῦ ἐσω λοξοῦ μυός, ἐπειδὴ, τοῦ ἐντοσθίου ἐκ τοῦ ὀπισθίου βουβωνικοῦ δακτυλλίου διελθόντος, τὸ μυῶδες χεῖλος τοῦ ἐσω λοξοῦ καὶ τοῦ ἐγκαρσίου μυός ἀπωθεῖται καὶ φέρεται ἐπὶ τὸ ἄνω καὶ ὀπίσθιον μέρος τοῦ ὄγκου τῆς κῆλης. Ἄλλ' ἐγὼ πολλάκις χειρουργήσας τὴν ἐξωτερικὴν ἀτελῆ βουβωνοκῆλην εὗρηκα τὰς ἵνας τοῦ ἐσω λοξοῦ μυός, τὸν ὄγκον τῆς κῆλης καλυπτούσας.

§. 352.

Ἐν δὲ τῇ ἐσωτερικῇ βουβωνοκῆλῃ προπίπτει τὸ ἐντόσθιον διὰ τῆς βουβωνικῆς κοιλότητος ἀναμέσον τῶν ἰνῶν τῆς ἐγκαρσίας περιταινίας καὶ τῶν λεπτοφυῶν ἰνῶν τοῦ ἐσωτερικοῦ λοξοῦ μυός, ἢ ἡ ἐγκαρσία περιταινία συνωθεῖται πρὸς τὰ πρόσω· τὸ προπίπτον δὲ καταβαίνει εἰς τὸν ὄρχεον ἐξωθεν τοῦ κοινοῦ ἐλυτροειδοῦς χιτῶνος, καὶ ὅταν ἔλθῃ κατωτέρω τοῦ σπερματίτου λώρου, ὁ ὄρχις τότε, φέρεται πρὸς τὴν πρόσθιον καὶ ἐξω

πλευρὰν τοῦ κηλικοῦ θύλακος. Καλύμματα δὲ τῆς κήλης ταύτης εἰσὶ 1) ὁ ὄρχεος· 2) ἡ ἐπιπλόαιος περιταϊνία· 3) ὅτε μὲν ἴνες τοῦ κρεμαστῆρος (1) 4) ὅτε δὲ ἡ ἐγκαρσία περιταϊνία (2)· 5) ὁ κηλικὸς θύλαξ περιαμπέχεται ἔξωθεν ὑπὸ χαύνου κυτταρώδους ἰστοῦ.

§. 353.

Ὡς ἰδίως προηγούμενον αἴτιον πρέπει νὰ νομιζῆται τῆς μὲν ἐξωτερικῆς ὁ κατὰ μέρος μὴ ἀποφραχθεῖς σωλὴν τοῦ ἐλυτροειδοῦς χιτῶνος, τῆς δὲ ἐσωτερικῆς ἐπίσημον ὕψος τῆς πτυχῆς τοῦ περιτοναίου, ἐν ᾗ εὕρισκεται ἡ ὀμφάλιος ἀρτηρία.

§. 354.

Ἐν τῇ βουβωνοκῆλῃ ἐνέχονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὰ λεπτὰ ἔντερα, μετ' αὐτὰ δὲ τὸ τυφλὸν ἔντερον καὶ ἡ ἐλμινθοειδῆς ἀπόφυσις. Ὅταν προπέσῃ τὸ τυφλὸν ἢ τὸ κῶλον, ἐπεκτείνονται οἱ συνδέοντες αὐτὸ μετὰ τοῦ περιτοναίου σύνδεσμοι, καθέλκεται δὲ καὶ τὸ συνεχόμενον μετὰ τῶν ἐντέρων τούτων μέρος τοῦ περιτοναίου, ὥστε μεταξὺ τοῦ κηλικοῦ αὐχένος καὶ τῶν ἐντέρων μένει ἡ κατὰ φύσιν αὐτῶν σύνδεσις ὡς καὶ πρότερον. Εἰς τὰς κήλας ταύτας τοῦ τυφλοῦ καὶ τοῦ κώλου, μέρος αὐτῶν κεῖται ἐκτὸς τοῦ κηλικοῦ θύλακος, καθὼς ἐκτὸς τοῦ περιτοναίου εἰσὶ ταῦτα καὶ ἐν τῇ κοιλίᾳ ὄντα. Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μὲν προπίπτει ἡ ὀπίσθιος καὶ κάτω πλευρὰ τοῦ ἐντέρου, ἀλλ' ἐνίοτε συστρέφεται τοῦτο αὐτως, ὥστε ὅταν προπίπτῃ, πρόκειται ἡ γυμνὴ αὐτοῦ πλευρὰ καὶ τότε ἡ κήλη φαίνεται, ὅτι δὲν ἔχει κηλικὸν θύλακα. Ἐν τῇ βουβωνοκῆλῃ προπίπτει πολλάκις τὸ ἐπίπλοον, καὶ κατ' ἐξοχὴν ἐν τῇ ἀριστερᾷ βουβωνοκῆλῃ. Ἐν τῇ ἐσωτερικῇ δὲ βουβωνοκῆλῃ προπίπτει ἐνίοτε καὶ μέρος τῆς κύστεως, ὅπερ δὲν καλύπτεται ὑπὸ τοῦ κηλικοῦ θύλακος. Σπανίως ἐν τῇ βουβωνοκῆλῃ ἐνέχονται τὰ ἐντὸς γυναικεῖα γεννητικὰ μόρια. Ἡ βουβωνοκῆλη γίνεται συνεχέστερον εἰς τοὺς ἀνδρας ἢ εἰς τὰς γυναῖκας. Αἱ ἐσωτερικαὶ βουβωνοκῆλαι ἔχουσι λόγον πρὸς τὰς ἐξωτερικὰς 1 πρὸς 15.

§. 355.

Ὅταν τὰ ἐντόσθια προπέσωσιν εἰς τὸν μὴ ἀποφραχθέντα σωλῆνα τοῦ ἐλυτροειδοῦς χιτῶνος τοῦ ὄρχεως, ἡ κήλη τότε λέγεται συγγενῆς ἢ

(1) Ἡ ἐσωτερικὴ βουβωνοκῆλη, ἐνὸσφ δὲν φέρεται πολὺ μακρὰν τοῦ κοιλιακοῦ δακτυλοῦ πρὸς τὰ κάτω, δὲν καλύπτεται ὑπὸ τοῦ κρεμαστῆρος· ἀλλ' ὅταν προπέσῃ πλειότερον, δύναται νὰ κλίνῃ μᾶλλον ἐπὶ τὰ ἔξω, καὶ τότε δύναται νὰ καλύπτεται ὑπὸ τινῶν ἰνῶν τοῦ κρεμαστῆρος, ὅφ' ἄς αὕτη καταθεῖται τρόπον τινά.

(2) Καὶ διὰ τοῦτο φαίνεται, ὅτι ἡ ἐσωτερικὴ βουβωνοκῆλη ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲν εἶναι μεγάλη, ὅσον ἡ ἐξωτερικὴ.

ἐκ γενετῆς βουβωνοκῆλη (*Hernia inguinalis congenita S. processus vaginalis*). Ἄλλ' ἐκτός τῆς αἰτίας ταύτης εἰσὶν ἔτι καὶ ἄλλαι, αἵτινες γεννῶσι τὴν συγγενῆ βουβωνοκῆλην.

1) Χρονιωτέρα διαμονὴ τοῦ ὄρχεως εἰς τὸ ἐμπρόσθιον στόμιον τοῦ βουβωνικοῦ σωλήνος, ἐπειδὴ τότε ὁ σωλὴν τοῦ ἐλυτροειδοῦς χιτῶνος δὲν ἀποφράσσει εὐκόλως.

2) Ἡ ἀναπνοὴ μετὰ τὸν τοκετὸν καὶ ἡ ἐνέργεια τῶν μυῶν τῆς κοιλίας εἰδουσιν ἀφορμὴν εἰς κατολισθησιν τῶν ἐντοσθίων.

3) Πρόσφυσις τοῦ ὄρχεως πρὸς τὸ ἐπίπλοον ἢ πρὸς τὰ ἔντερα πρὸ τῆς καταβάσεως αὐτοῦ, ἢ ὅταν συγκαταβαίνωσι καὶ τὰ συνδεδεμένα μετὰ τοῦ περιτοναίου ἐντόσθια π. χ. τὸ τυρλὸν ἔντερον κατὰ τὴν δεξιάν πλευράν.

§. 356.

Ἡ συγγενῆς βουβωνοκῆλη εἶναι ὁμοία τῇ ἐξωτερικῇ, διαφέρει δ' αὐτῆς μόνον κατὰ τοῦτο.

1) Ὅτι ἡ συνήθης ἐξωτερικὴ βουβωνοκῆλη δὲν καταβαίνει πέραν τοῦ χωρίου, ὅπου ὁ κοινὸς ἐλυτροειδὴς χιτῶν ἐνοῦται μετὰ τοῦ ὄρχεως, ἐν ᾧ ἐν τῇ συγγενεῖ βουβωνοκῆλῃ τὰ ἐντόσθια συνάπτονται μετ' αὐτοῦ τοῦ ὄρχεως καὶ δύναται ν' ἀπωθίσωσιν αὐτὸν πρὸς τὰ ἄνω καὶ ὀπίσω.

2) Ὅτι ἡ συγγενῆς βουβωνοκῆλη γίνεται τάχιον, ἐπειδὴ ὁ κηλικὸς θύλαξ οὐδεμίαν ἔχει χρεῖαν τῆς κατὰ μικρὸν ἐπεκτάσεως τοῦ περιτοναίου.

§. 357.

Τὰ καλύμματα τῆς συγγενοῦς βουβωνοκῆλης εἰσὶ τὰ τῆς ἐξωτερικῆς ἀποτελεῖται δὲ ὁ κηλικὸς θύλαξ ἐκ τοῦ κυρίου ἐλυτροειδοῦς χιτῶνος· ἀλλ' ἐνίοτε γίνεται εἰς τὸν μὴ ἀποφραχθέντα σωλὴνα τοῦ ἐλυτροειδοῦς χιτῶνος καὶ ἑτέρα ἐπέκτασις τοῦ περιτοναίου, καὶ τὰ ἐν αὐτῇ κατολισθήσαντα εἰσὶν ἀπὸ τοῦ ὄρχεως κεχωρισμένα. Ἡ συγγενῆς βουβωνοκῆλη εἶναι μὲν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐντεροκῆλη, ἐπειδὴ τὸ ἐπίπλοον εἶναι βραχύτερον· ἀλλ' ὅμως δύναται νὰ ἐνέχηται ἐν τῇ βουβωνοκῆλῃ καὶ μέρος τοῦ ἐπίπλου, ὅταν τοῦτο ᾗτο προσπεφυκὸς πρὸς τὸν ὄρχιν εἰς τὴν κοιλίαν ἔτι ὄντα.

Ἄι στενώσεις τοῦ κηλικοῦ θύλακος εἰσὶν ἐν τῇ συγγενεῖ βουβωνοκῆλῃ συχνόταται, ὥστε ἀπεργάζονται πολλάκις αὐταὶ πολλοὺς ἐντελῶς χωριστοῦς κηλικούς θύλακας.

§. 358.

Τῆς βουβωνοκῆλης διαφέρουσι πολλοὶ κατὰ τὸν βουβῶνα γενόμενοι ὄγκοι, οἷον ἡ ὑδροκῆλη, ἡ κισσοκῆλη, ὁ φλεγμονώδης ὄγκος τοῦ σπερματίτου λώρου, ἡ σφῆνισις τοῦ ὄρχεως εἰς τὸν κοιλιακὸν δακτύλιον, συλ-

λογή πιμελής εἰς τὸν κυττωρῶδη ὑμένα τοῦ σπερματίτου λώρου καὶ συλλογὴ πύου.

§. 359.

Τῶν ἀδυνάτων νὰ συγχύσωμεν συλλογὴν ὑγροῦ εἰς τὸν ἴδιον ἐλυτροειδῆ χιτῶνα τοῦ ὄρχεως μετὰ τῆς κήλης. Ἡ ὑδροκήλη, ὅταν ᾖ ἐπίσημος, ἐκτείνεται μὲν μέχρι τοῦ ἐμπροσθίου βουβωνικοῦ στομίου, καὶ φαίνεται, ὅτι ἐμβαίνει εἰς αὐτό· ἀλλ' ὅταν προσελκύσωμεν ὀλίγον τὸν ὄγκον, βλέπομεν, ὅτι οὗτος ἐν εἶναι εἰς αὐτό, καὶ ὅτι τοῦτο εἶναι κατὰ φύσιν. Ὁ ὄγκος τῆς ὑδροκήλης προχωρεῖ κατὰ μικρὸν ἐπὶ τὰ ἄνω πρὸς τὸ βουβωνικὸν στόμιον, καὶ τῶν ἐντέρων αἱ ἐνέργειαι ἔχουσιν ἀπαθῶς. Ἰπτιος σχηματισμὸς τοῦ ἄρρώστου καὶ βῆξ οὐδεμίαν ἐπάγουσι μεταβολὴν εἰς τὸν ὄγκον τῆς ὑδροκήλης. Ἐὰν δὲ ὑπάρχη συλλογὴ ὑγροῦ εἰς τὸν ἐλυτροειδῆ χιτῶνα τοῦ ὄρχεως δύναται νὰ γείνη κατὰ τὴν ὀπίσθιον αὐτοῦ πλευρὰν κήλη καὶ κατὰ τὴν πρόσθιον αὐτῆς πλευρὰν ὅπως ὑπὸ τῆς ὑδροκήλης καλυπτομένη. Ἡ διάγνωσις εἶν' εὐκόλος μὲν ὅταν ᾖ παλίνδρομος ἢ κήλη, δύσκολος δὲ ὅταν ἢ κήλη ἀκίνητος ἢ καὶ περιεσφιγμένη. Ἡ συγγενὴς ὑδροκήλη, ἐν ᾗ τὸ ὕδωρ συλλέγεται εἰς τὸν σωλήνα τοῦ ἐλυτροειδοῦς χιτῶνος, εἶναι μὲν μᾶλλον τῇ βουβωνοκῆλη προσομοία· ἀλλὰ πρὸς βεβαίαν διάγνωσιν ὀδηγοῦσιν ἡμᾶς ἢ μεγαλειτέρα τοῦ ὄγκου σύστασις, τὸ διαφανὲς αὐτοῦ, ἢ εὐκολωτέρα ἢ δυσκολωτέρ' αὐτοῦ ἀναδρομὴ, καὶ ἢ ταχυτέρα ἢ βραδυτέρα ἐκ νέου ἐμφάνισις αὐτοῦ. Ὁμοιοτάτη δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τῇ ἐπιπλοκῆλη εἶναι ἢ διάχυτος συλλογὴ τοῦ ὑγροῦ εἰς τὸν κυττωρῶδη ὑμένα τοῦ σπερματίτου λώρου (Hydrocele tunicae vaginalis communis). Ὁ παρὰ τὸν σπερματίτην λῶρον γινόμενος ὄγκος εἶν' εὐρύτερος μὲν ἐπὶ τὰ κάτω, στενωτέρος δ' ἐπὶ τὰ ἄνω φαίνεται, ὅτι σμικρύνεται πρῶτος ἐπιθλιβόμενος, ἀλλ' ἀναφαίνεται καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς μετὰ τὴν παῦσιν τῆς πιέσεως, εἴτε κεῖται εἴτε ἴσταται ὁ ἄρρώστος. Ἄν δὲ ὑπάρχη καὶ κλύδων, ὁ κλύδων οὗτος γίνετ' αἰσθητὴς μόνον κατὰ τὴν βάσιν τοῦ ὄγκου· ἐπιθλιβομένου τούτου κατὰ τὴν βάσιν, τὸ ὑγρὸν ἀναβαίνει εὐθύς εἰς τὴν κορυφὴν αὐτοῦ, καὶ διατείνει ταύτην. Ἄν δὲ ὁ ὄγκος ᾖ ἐντὸς τοῦ κοιλιακοῦ δακτυλίου, ἐκτείνεται οὗτος ὁ ἄρρώστος αἰσθάνεται, μεγάλου ὀπωσοῦν ὄγκου ὄντος, βάρος καὶ ὀλκὴν κατὰ τὴν ὀσφύν. Διακρίνεται δὲ ἢ τοῦ σπερματίτου λώρου ὑδροκήλη τῆς ἐπιπλοκῆλης κατὰ τοῦτο, ὅτι ἢ περὶ ἧς ὁ λόγος ὑδροκήλη ἔχει ὀλιγωτέραν σύστασιν καὶ ὀμαλωτέραν ἐπιφάνειαν τῆς ἐπιπλοκῆλης, καὶ εἶναι κατὰ τὴν βάσιν πλατυτέρα, ἐν ᾗ ἢ ἐπιπλοκῆλη ἔχει τὸ ἐναντίον.

§. 360.

Ἡ κίρσοκλήλη ὑπεραυξηθεῖσα εἶναι μὲν κατά τι προσομοία τῇ ἐπιπλοκλήλῃ· ἀλλὰ τὸ ἐμπρόσθιον στόμιον τοῦ βουθωνικοῦ σωλήνος δὲν εἶναι ὑπερτεταμένον. Ἐν τῇ κίρσοκλήλῃ αἰσθανόμεθα σαφῶς ἕκαστον βρόχον τῶν διωγκωμένων ἀγγείων, καί, ὅταν ἐπὶ στιγμὰς τινας συνθλίψωμεν τὸν ὄγκον μεταξύ τῶν δακτύλων, χωρὶς ὅμως ν' ἀπωθῶμεν αὐτὸν πρὸς τὴν κοιλίαν, γίνεται οὗτος ἐντελῶς ἀφανής· ὅλη τοῦ ὄρχεως ἡ οὐσία φαίνεται κίρσοειδῶς ἀνευρυσμένη. Ὅταν δὲ τῇ ἀμφίβολος ἢ διάγνωσις σχηματίζομεν τὸν ἄρρωστον ὑπτίον, ἀνωθοῦμεν τὸν ὄγκον εἰς τὴν κοιλίαν καί, πιέζοντες τὸ ἐμπρόσθιον στόμιον τοῦ βουθωνικοῦ σωλήνος μὲ τοὺς δακτύλους, κελεύομεν τὸν ἄρρωστον νὰ σταθῇ ὀρθῶς· ἡ πίεσις αὕτη μὲ τοὺς δακτύλους ἀρκεῖ νὰ ἐμποδίσῃ μὲν τὴν πρόπτωσιν τῶν ἐντοσθίων οὐχὶ δὲ καὶ τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος εἰς τὰς σπερματίτιδας ἀρτηρίας.

§. 361.

Ὅταν δὲ γεννηθῇ αὐτόματος φλεγμονώδης ὄγκος τοῦ σπερματίτου λώρου, ἡ διάγνωσις δύναται νὰ εἶναι ἀμφίβολος, καὶ ἔτι μᾶλλον, ὅταν ἡ φλεγμονὴ τῇ ἔχοντος βλάβης, εἶον ὑπερβάλλαντος κόπου, πλήξεως κτλ.. ἤτις δύναται ὡσαύτως νὰ προξενήσῃ καὶ κήλην. Ἡ τοιαύτη φλεγμονὴ εἰσχωρεῖ εἰς τὸ στόμιον τοῦ βουθωνικοῦ σωλήνος καὶ καθήκει μέχρι τοῦ ὄρχεως, ὅστις φαίνεται ὡς συμπεφυρμένος μετὰ τοῦ ὄγκου. Ὁ ὄγκος οὗτος εἶναι περιτένης καὶ ἐπώδυνος, καὶ ἐκτείνεται προφανῶς εἰς τὸν βουθωνικὸν σωλήνα. Ἐπιγίνεται δὲ πυρετός, καὶ τὰ ἐντόσθια τῆς κοιλίας συμπάσχουσιν, ἡ ἀποπάτησις ἐπέχεται, ἐπιγίνεται ναυτία κτλ. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἡ διάγνωσις γίνεται ἔτι δυσκολωτέρα, ὅταν μάλιστα προὔπηρχε κήλη, ἤτις δύναται νὰ περισφιγθῇ ὑπὸ τῆς βίας, τῆς γεννησάσης τὴν φλεγμονὴν τοῦ σπερματίτου λώρου.

§. 362.

Ὅταν ὁ ὄρχις καταθῇ ἐφεξῆς, ἢ ὅταν διὰ βραχύτητα τοῦ σπερματίτου λώρου μείνῃ εἰς τὸν βουθωνικὸν σωλήνα, δύναται τότε νὰ ἔλθῃ εἰς φλεγμονὴν δι' ὅπερ ἀπαντᾷ ἐμπόδιον εἰς τὸν βουθωνικὸν σωλήνα ἐκ τῶν πλευρωμάτων αὐτοῦ. Ἡ διάγνωσις εἶν' εὐκόλος ἅμα ἐξετάσωμεν τὸν ὄσχεον καὶ εὐρωμεν ἕνα μόνον ὄρχιν ἐν αὐτῷ. Ἀλλὰ μετὰ τοῦ ἐμμένουτος εἰς τὸν βουθωνικὸν σωλήνα ὄρχεως δύναται νὰ εἶναι καὶ ἐξωτερικὴ ἀτελής βουθωνοκλήλη, εἰς ἧς τὴν πρόπτωσιν δύναται νὰ γεννηθῶσι σφοδρότατοι πόνοι ἕνεκα τῆς θλίψεως εἰς τὸν ὄρχιν, ὡς ἔπαξ παρατήρησα.

§. 363.

Εἰς τὸν κυτταρώδη ὑμένα τοῦ σπερματίτου λώρου δύναται ν' ἀθροισθῆ πιμελή, ἥτις ἐξέρχεται ἀπὸ τοῦ ἐμπροσθίου στομάτου τοῦ βουβωνικοῦ σώληνος, ἢ γεννᾶται παρὰ τὸν σπερματίτην λῶρον εἰς τὸν ὄσχεον, καὶ ἀπεργάζεται ὄγκον, ὅστις ἄλλως οὐδεμίαν ἐπάγει ἐνόχλησιν. Ἀλλὰ δύναται νὰ γείνη συλλογὴ πιμελῆς καὶ εἰς τὴν ἐμπρόσθιον ἢ ὀπίσθιον πλευρὰν τοῦ περιτοναίου, ἥτις αὐξήθεισα κατέρχεται διὰ τοῦ κοιλιακοῦ δακτυλίου μέχρι τοῦ ὄσχεου συνελκύουσα καὶ τὸ περιτόναιον. Αἱ οὕτω δὴ λεγόμεναι πιμελοκῆλαι, αἱ κατὰ διαφόρους τόπους τῆς κοιλίας γινόμεναι, εἰσὶ προσόμοιαι τῇ ἐπιπλοκῆλῃ ὅταν μάλιστα, ὡς συμβαίνει ἐνίοτε, δύνανται ν' ἀπώθωνται εἰς τὴν κοιλίαν.

Συλλογαὶ πιμελῆς ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ περιτοναίου δύνανται νὰ προέσσωσι διὰ τῆς λευκῆς γραμμῆς, διὰ τῶν μεταξὺ χωρίων τῶν μυῶν, ἢ διὰ τῶν κατὰ φύσιν ὀπῶν τῆς κοιλίας. Αἱ συλλογαὶ αὗται ἐπὶ τῆς λευκῆς γραμμῆς οὖσαι, σπανίως αὐξάνονται ἐπισημῶς· ἔχουσι δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ λεπτοκαρούς ἕως ὀρνιθειοῦ ὡοῦ μέγεθος. Κόκκοι τινὲς πιμελῆς ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ περιτοναίου ἀθροίζονται, παραλαμβάνονται κατὰ μικρὸν εἰς ὀπὴν τινα ἢ θήκην, ἥτις γίνεται ἐκ τῶν ἰνῶν τῆς ἀπνευρώσεως, καὶ αὐξανόμενοι κατὰ μικρὸν καὶ ἐκτεινόμενοι, μεταβάλλονται εἰς ὄγκον μισχωτῶν, οὗ ἢ μὲν ρίζα εἶναι ἐπὶ τοῦ περιτοναίου, ὃ δὲ αὐχὴν περιέχεται ὑπὸ τῶν ἰνῶν τῆς ἀπνευρώσεως, ὃ δὲ πυθμὴν ἐκτείνεται ἕως ὑπὸ τὸ δέρμα. Οἱ ὄγκοι οὗτοι εἰσὶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ στερεώτεροι μὲν, μικροὶ ὄντες καὶ διὰ μικρᾶς τινας ὀπῆς προπίπτοντες, μαλακώτεροι δὲ, μεγαλύτεροι γινόμενοι καὶ ἀπαραδιάστως νὰ ἐκταθῶσι δυνάμενοι. Ὅτ' ἐν εἰσὶν ἀκίνητοι, ὅτ' ἐν κατὰ τὸ φαινόμενον κίνητοι ἢ ἀνάδρομοι, ὅ ἐπίμονος ἔλκυσμός αὐτῶν, ἢν ὑπομένουσιν, ἀπεργάζεται πολλάκις χωνοειδῆ ἄρσιν τοῦ περιτοναίου, καθ' ὃ χωρίον αὐτοῦ συνέχονται οὗτοι, καὶ οὕτως ἐμφαίνουσιν οὗτοι τρόπον τινὰ ἐπέκτασιν θυλακοειδῆ, ἥτις περιέχεται ὑπὸ πιμελώδους ὄγκου, ἐξ οὗ κατὰ τὸν Οὐέλκσαυον δύναται νὰ δοθῆ ἀφορμὴ εἰς πραγματικὴν κήλην, ὅπερ ὅμως κατὰ τὸν Πελετᾶνα δὲν εἶναι φόβος νὰ γείνη, ἐπειδὴ περὶ τὴν ρίζαν τοῦ ὄγκου εὐρίσκεται ἀρκετὴ πιμελὴ πρὸς παρεμποδισμόν τῆς παρεσφρήσεως τοῦ ἐντέρου ἢ τοῦ ἐπιπλόου εἰς τὴν χωνοειδῆ τοῦ περιτοναίου ἄρσιν. Οἱ ὄγκοι οὗτοι περιέχονται ἐνίοτε ὑπὸ ὑμένων, οἵτινες παριστῶσιν ἐντελεῖς κύστεις, ἐνέχουσι δ' ἐνίοτε καὶ τοιαύτας κύστεις. Αἱ πιμελοκῆλαι οὕτε ὀδύνην οὕτε ἄλλην τινα ἐνόχλησιν ἐπιφέρουσι, καὶ πολλάκις ἐπιμένουσι διὰ βίου χωρὶς καὶ νὰ παρατηρηθῶσιν. Ὅταν ὅμως παρεκταθῶσι πολλὴ κατὰ βάθος εἰς τὴν πτυχὴν τοῦ δρεπανοειδοῦς συνδέσμου τοῦ ἥπατος, ἐπάγουσι μεγάλας ἐνοχλήσεις διὰ τὸν ἔλκυσμόν τοῦ ἥπατος καὶ τοῦ περιτοναίου, τὸν γενόμενον εἰς τὰς κινήσεις τῶν μυῶν τῆς κοιλίας. Αἱ πιμελοκῆλαι δὲν δύνανται νὰ διακριθῶσι βεβαίως τῆς ἐπιπλοκῆλης, ἐπειδὴ, καὶ ἂν ὁ Σκάρπας λέγει, ὅτι αὗται εἰσὶ στερεώτεροι καὶ ἤτερον συμπίεσται, τοῦτο δὲν ἀληθεύει εἰς τὰς πεπαιωμένας καὶ προσπεφυκίας ἐπιπλοκῆλας. Ἡρῶτες δὲ ὁ Παλλετᾶν (Pelletan) διεσάφισε τὸν μηχανισμόν τῆς πιμελοκῆλης διὰ τοῦ βουβωνικοῦ σωλήνος κατερχομένης· τρις παρετήρησεν οὗτος τὴν πιμελώδη οὐσίαν διπλῶς ὑπὸ τοῦ περιτοναίου περιβαλλομένην, ἐν ᾗ ὁ πιμελώδης ὄγκος ἔκειτο πρὸς τὸ περιτόναιον ὡσπερ ὁ ὄρχις, καὶ καταβιβαζομένου τοῦ πιμελώδους ὄγκου εἰς τὸν ὄσχεον ἐφαλκύετο τὸ περιτόναιον ἐν εἴδει θήκης. Ὁ πιμελώδης ὄγκος ἔκειτο εἰς τὸν ὄσχεον καθ' ἂν τρόπον ὁ ὄρχις εἰς τὸν ἔλυτροειδῆ χιτῶνα περιβαλλόμενος διπλῶς ὑπὸ τοῦ περιτοναίου, ἦγον εἰς

μέρος τι τοῦ περιτοναίου συνέχιστο οὗτος στερεῶς, περιεπίσαστο δὲ ἐλευθέρως ὑπὸ ἐτέρου μέρους τοῦ περιτοναίου. Τοῦτ' αὐτὸ γίνετ' ἐνίοτε, ὅταν ἡ πιμελοκὴλη προπίπτῃ δι' ἐτέρας τινὸς φυσικῆς ὀπῆς τῆς κοιλίας εἰς τὰ ἐκτός. Ἄλλ' εἰσὶ καὶ πιμελοκῆλαι εἰς τὸν ὄσχεον, αἵτινες οὐδόλως μὲν περιβάλλονται ὑπὸ τοῦ περιτοναίου, ἐφελκύουσιν ἄλλως αὐτὸ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον, ἢ οὐδεμίαν ἔχουσι μετ' αὐτοῦ συνάφειαν, ὅταν αὐταὶ ὡσι μόνον συλλογαὶ πιμελῆς εἰς τὸν κυτταρωδῆ ὑμένα τοῦ σπερματίτου λώρου. Καίτοι ὁ γενόμενος ἐκ τῆς διπλῆς ἐπεκτάσεως τοῦ περιτοναίου κόλπος δὲν συμφύεται, ἀλλὰ συνέχεται μετὰ τοῦ κύτους τῆς κοιλίας ὡς ὁ ἐλυτροειδῆς χιτῶν εἰς τὰς συγγενεῖς κήλας, ἢ πιμελώδης οὐσία ἐμπληροῖ τὸν θύλακα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τοιοιυτρόπως, ὥστε σπανίως κατέρχεται ἔντερον ἢ τὸ ἐπίπλοον, ὥστε νὰ γείνη ἐπιπλοκὴ. Ἡ διάκρισις τούτων τῶν πιμελοκηλῶν ἀπὸ τῆς ὄντως κήλης εἶναι πολλάκις ἔργον δυσκολώτατον. Ἡ κατὰ μικρὸν αὐξησις αὐτῶν καὶ ἡ ἀνωδυνία ἐπὶ τῇ ἐπιθλίψει, καὶ ἐπὶ μεγάλῃ μάλιστα ἐπιθλίψει, εἰσὶ τὰ διαγνωστικὰ αὐτῶν σημεῖα. Ἄλλ' ἡ μεγάλη αὐτῶν ὁμοίότης πρὸς τὴν ἐπιπλοκὴλην ἠπάτησε καὶ τοὺς ἐμπειροτέρους χειρουργοὺς. Ἄν δὲ εἰς τοιοῦτον ὄγκον παρακολουθήσασσι στρόφοι κτλ. ἢ ἀπάτη τότε εἶναι εὐκολώτερα καὶ γνωρίζετ' ἐν καιρῷ τῆς ἐγχειρήσεως (ὡς ὁμολογοῦσιν ὁ Σκάρπας, Κρυβυλιέρος καὶ Ὀλιβιέρος).

§. 364.

Τοῦ πύου δὲ αἱ παρὰ τὸν σπερματίτην λῶρον ἀπὸ τοῦ ἐμπροσθίου στομίου τοῦ βουβωνικοῦ σωλῆνος ἐκφερόμεναι συλλογαί, δύνανται, ὑπτιάζομενοι μὲν τοῦ ἀρρώστου, νὰ ἐλαττωθῶσι ἢ νὰ γίνωνται παντελῶς ἀφανεῖς, βήσσοντες δὲ, ἢ ἄλλως πῶς ἀγωνιζόμενοι, ν' αὐξάνωνται. Ὁ παρῶν δὲ κλύδων καὶ τὰ λοιπὰ σημεῖα τοῦ ἀποστήματος τῆς ψόης ἢ τῆς τερητόδονος τῶν σπονδύλων τῆς ῥάχεως ἀδηγοῦσι τὸν ἰατρὸν εἰς τὴν διάγνωσιν.

§. 365.

Ἡ ἐμβολὴ τῆς βουβωνοκῆλης γίνεται καθ' ἣν ὑψήγησιν ἔγεινε καὶ ἡ πρόπτωσις ἤγουν τῆς ἐξωτερικῆς ἀπὸ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω καὶ ἀπὸ τῶν ἔνδον πρὸς τὰ ἔξω, τῆς δὲ ἐσωτερικῆς ἀπὸ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω, καὶ ἀπὸ τῶν πρόσω κατ' εὐθείαν πρὸς τὰ ὀπίσω.

§. 366.

Πρὸς κατοχὴν τῆς κήλης ὠφελεῖ κηλεπίδεσμος μετὰ ἡμικυκλίου ἐλατῆρος, ὅστις περιζωννύει οἰκείως τὸ ἡμισυ μέρος τῆς λεκάνης, καὶ ὅταν μὲν ἡ κήλη ἢ ἐξωτερικὴ καὶ μετὰ μεγάλου αὐχένου, πρέπει τὸ πλωτὸν τοῦ κηλεπίδεσμου νὰ εἶναι τοιοιυτρόπως κατεσκευασμένον, ὥστε νὰ ἐνεργῇ ὁμοτίμως ἐφ' ὅλον τοῦ βουβωνικοῦ σωλῆνος ὅταν δὲ ἐσωτερικὴ, τὸ πλωτὸν πρέπει νὰ πιέξῃ μόνον τὸ ἐμπρόσθιον βουβωνικὸν σπόμενον ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τῶν πρόσω πρὸς τὰ ὀπίσω ὡσαύτως δὲ καὶ ὅταν ἡ κήλη ἢ ἐξωτερικὴ ἀλλὰ μετὰ μικροῦ αὐχένου.

§. 367.

Ἡ περίσφιξις τῆς βουβωνοκῆλης δύναται νὰ γείνη εἰς τὸ ἐμπρόσθιον

ἢ εἰς τὸ ὀπίσθιον στῆμιον τοῦ βουβωνικοῦ σωλήνος, εἰς τὸν κηλικὸν αὐχέ-
να, ἢ εἰς στενώματα τοῦ σώματος τοῦ κηλικῷ θύλακος. Ὅταν αὕτη δὲν
ἀφαιρῆται κατ' οὐδένα τρόπον δι' ἧς εἵπομεν ἀγωγῆς ἐν τῷ περὶ κηλῶν ἐν
γένει, πρέπει νὰ γείνη ἢ ἐγχείρησις κατὰ τοὺς ἐξῆς ἰδιαιτέρους κανόνας.

§. 368.

Ἡ τομὴ τοῦ ἐπικειμένου δέρματος νὰ γίνηται πάντοτε καὶ κατ' ἐξο-
χὴν ὅταν ἡ κήλη ἦ ὑπερμεγέθης, εἰς τὴν μεσότηα τοῦ ὄγκου, καὶ τοῦτο
διότι ὁ σπερματίτης λῶρος δύναται νὰ εἶναι ἐκτετοπισμένος τῆς συνήθους
αὐτοῦ θέσεως. Ἡ τομὴ, ἐκτὸς τούτου, πρέπει νὰ γίνηται πεφυλαγμένης
ἐπειδὴ, ὡς εἴρηται, ὑπάρχουσι κήλαι καὶ ἄνευ κηλικῷ θύλακος (1). Ἡ

(1) Διὰ τὰς ἀνωτέρω ρηθείσας περιπτώσεις (ἴδ. §. 352. τομ. Β'.) εἶναι πάντοτε λόγου
ἄξιον, νὰ βεβαιώμεθα πρὸ τῆς ἐγχειρήσεως πεπλαιωμένης δεξιᾶς ὀσχεοκτῆλης, ἂν ἐν
ταύτῃ ἐνέχηται τὸ τυφλὸν ἔντερον ἢ ἡ ἀρχὴ τοῦ κόλου. Τὸ μέγεθος, ἢ πολυχρονία
διαμονῆ τοῦ ὄγκου ἢ ἡ λοφοειδὴς αὐτοῦ ἐπιφάνεια μᾶς ἀναγκάζουσι νὰ εἰκασώμεν, ὅτι
ἐνέχονται τὰ μόρια ταῦτα, καὶ ἡ πιθανότης αὐξάνεται ἐπὶ μᾶλλον, ὅταν ἡ κήλη ἔγνη
κατὰ μικρὸν καὶ ἀνέτρεχε μὲν τὸ ἔντερον εἰς τὴν κοιλίαν, ἐνόσφ' ἔκειτο εἰς τὸν βου-
βῶνα, δὲν ἠδύνατο δὲ ν' ἀναδράμῃ πλέον ἢ τοῦλάχιστον ἀνέτρεχεν ἀτελῶς, ἐξ οὗ
αὐτὸ κατέβη εἰς τὸν ὄσχεον. Ὅταν ὁ ἔξῆστος μετὰ τὸ τέλος τῆς γενομένης πέψεως
καὶ μικρὸν τι πρὸ τῆς ἀποπατήσεως αἰσθάνηται ἄλκην καὶ πύειν εἰς τὴν κοιλίαν,
πολλάκις δὲ καὶ κωλικοειδεῖς πόνους, οἵτινες παύουσι μετὰ τὴν κένωσιν τῆς κοι-
λιάς καὶ ὅταν γίνηται ἀνάλογον κίλωμα κατὰ τὰ θεσία τοῦ ὑπογαστρίου. Ἐν τῷ
κήλῃ ταύτῃ διαιρούμεν μόνον τὸ μέρος τῆς περισφιγῆως καὶ καλύπτομεν τὰ προσ-
πεφυκότα ἔντερα μὲ σπλήνας, εἰς μυσθῶν ὑπὲρ διαβρόχους, καὶ διὰ τῆς ἀγωγῆς
ταύτης ἀνατρέχουσι τὰ ἔντερα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κατὰ μικρὸν εἰς τὴν κοιλίαν.

Διὰ διαφοροὶ γινώμαι περὶ τῆς χρησίμου ὑφήγησεως τῆς τομῆς ἐν τῷ τόπῳ τῆς πε-
ρισφιγῆως τῆς βουβωνοκτῆλης πρὸς ἀποφυγὴν τῆς βλάβης τῆς ἐπιγαστρίου ἀρτηρίας
ἐρμηνεύθησαν κατὰ τὸ εἶδος μετὰ τὴν ἀνατομικὴν ἐξακρίβωσιν τῆς διαφόρου ἐκφύ-
σεως τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἀρτηρίας. Ἡ ὑφήγησις τῆς τομῆς λοξῶς ἐπὶ τὰ ἄνω καὶ
ἔξω κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Λουΐσιου, Μοράνδου, Σάρπα, Γύνζου, Πόττου, Βέλλου, Σα-
βατιέρου καὶ ἄλλων ἦτον ἡ καλλιτέρα, ἐὰν ἡ βουβωνοκτῆλη ἦτον ἐξωτερικὴ, εἰς τὴν
ἢ ἀρτηρία δὲν δύναται νὰ βλαφθῇ, καὶ ἡ κήλη αὕτη εἶναι ἡ συχνότερα (ἴδ. §. 354.
τομ. Β'), ἐν ᾧ εἰς τὴν ὑφήγησιν τῆς τομῆς λοξῶς ἐπὶ τὰ ἄνω ἢ ἔνδον πρὸς τὸν ὀμφα-
λὸν, ὡς παραινῶσιν ὁ Ἐϊςερος, ὁ Γαρεγγεῶτος, ὁ Λέδρανος, ὁ Ρίχτερος, Μωρένιμας,
Μυρσίνας, Ρυβοτόρφηρος καὶ ἄλλοι, ἢ ἐπὶ τὰ ἔνδον πρὸς τὴν σύμφυσιν τῶν ὀστών τῆς
ἦθης, ὡς παραινῶσιν ὁ Λουδοβίκος ἢ Σελήρος, δὲν βλάπτεται ἡ ἀρτηρία μόνον ὅταν
ἡ βουβωνοκτῆλη ἦ ἐσωτερικὴ, ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ βλάπτεται αὕτη, ὅταν ἡ κήλη ἦ
ἐξωτερικὴ, ἐκτὸς μόνον ἐὰν ὑποβέσωμεν, ὅτι οὗτοι διέτεμον συνήθως μόνον τὸν ἔσω
στύλον τοῦ ἐξωτερικοῦ βουβωνικοῦ δακτυλλοῦ. Ἡ ὑφήγησις τῆς τομῆς κατ' εὐθείαν
πρὸς τὰ ἄνω, ὡς παραινῶσιν ὁ Φράγκος, ὁ Διονύσιος ὁ Πετίτος, ὁ Κάμπηρος, ὁ Γρα-
γεμόντος καὶ ἄλλοι, ἦτον ἡ ἀσφαλεστέρα κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, ὅπερ ὁ Α. Κώ-
πηρος δοξάζει καὶ τὴν σήμερον, ὅτι εἶναι ἡ ἐπωφελεστέρα καὶ ἀσφαλεστέρα κατ' ὅλας
τὰς περιπτώσεις. Ὁ δὲ Σωκράτης καὶ Δεσῶλτος διδουσι τὴν δεξιόλογον συμβουλήν,
ν' ἀπειθῶμεν τὴν τομὴν ἀντικειμένως πρὸς τὴν θέσιν τοῦ σπερματίτου λῶρου,
ἀλλὰ τοῦτο προϋποτίθησι γινῶσιν ἀκριβῆ τῆς θέσεως τοῦ σπερματίτου λῶρου καὶ τῆς
ἐπιγαστρίου ἀρτηρίας, καὶ προῦρασιν τῶν διαφόρων εἰδῶν τῆς βουβωνοκτῆλης.

τομή πάσης μεγάλης εξωτερικῆς βουβωνοκῆλης ἄρχεται ἀπὸ τῶν ἄνω ἐπὶ τοῦ ἐμπροσθίου στομίου τοῦ βουβωνικοῦ σωλήνος, ὅπου ὁ ὄγκος εἶναι στενώτερος, καὶ δὲν πρέπει νὰ ἐπιμηκύνωμεν τὴν τομὴν πρὶν ἢ αἰσθανθῶμεν σαφῶς μὲ τὸν δάκτυλον, ἂν ὁ σπερματίτης λῶρος ἢ ἐπὶ τοῦ κηλικοῦ θύλακος ἢ αὐτοῦ. Ὅταν δὲ ὑπάρχη μεγάλη συλλογὴ ὕδατος ἐν τῷ κηλικῷ θύλακι, δυνάμεθα νὰ πράξωμεν τὴν τομὴν θαρράλεις. Ἐκτὸς τῶν εὐθιῶν ἀνωτέρω (ἴδ. §. 330. Τομ. Β') σημείων, ὅτι ἀπεψιλώθη ὁ κηλικὸς θύλαξ, δύναται νὰ μᾶς χρησιμεύσῃ προσέτι καὶ τὸ ἐξῆς σημεῖον, ἔτι, ἐπειδὴ ὁ κηλικὸς θύλαξ συνέχεται πάντοτε μετὰ τῶν χειλέων τοῦ κοιλιακοῦ δακτυλίου, δὲν δυνάμεθα νὰ ἐμβάλωμεν τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου εἰς τὸ ἐμπροσθιον βουβωνικὸν στόμιον. Ἐὰν μὲν ὁ κηλικὸς θύλαξ ἦ λεπτός, δύναται νὰ διαρράγῃ συλλαμβανόμενος ὑπὸ τῆς λαβίδος, ἐὰν δὲ παχὺς, διαιρούμεν πολλάκις μόνον ἐπιπόλαιον αὐτοῦ στρῶμα, μεθ' ὃ τὸ ὑποκείμενον μέρος φαίνεται διαφανέστερον καὶ ὑποκυανοῦν. Ὅταν δὲ ἡ ἀνάγκη νὰ ἐντέμνωμεν τὸν περισφιγγόντα τόπον, ἢ τομὴν πρέπει ν' ἀπευθύνηται, ἐπὶ τὰ ἐξω μὲν πρὸς τὴν ἄκανθάν τοῦ ὄστου τῆς λαγόνος, ὅταν ἡ κήλη γνωρισθῇ σαφῶς, ὅτι εἶναι ἐξωτερικὴ ἐπὶ τὰ ἄνω δὲ καὶ ἔνδον, ὅταν αὕτη ἢ ἐσωτερικὴ καὶ ἐπὶ τὰ ἄνω κατ' εὐθειαν, καὶ παραλλήλως τῇ λευκῇ γραμμῇ τῆς κοιλίας, ὥστε ἡ τομὴ μετὰ τοῦ ὀριζοντείου μέρους τοῦ ὄσου τῆς ἕθης ν' ἀποτελῇ γωνίαν ὀρθήν, ἔταν ἀμφιβάλλωμεν, ἐὰν ἢ ἐξωτερικὴ ἢ ἐσωτερικὴ αὕτη.

Μετὰ τὴν ἐμβολὴν τῶν ἐντοσθίων εὐδοιάζομεν τὸν λιχανὸν εἰς τὸν βουβωνικὸν σωλήνα, ὅπως βεβαιωθῶμεν, ὅτι οὗτος εἶναι ἐλεύθερος καὶ δὲν ἐνέχει πλέον μέρος τι τῶν ἐντοσθίων. Ἐν δὲ τῇ ἀτελεῖ ἐξωτερικῇ βουβωνοκῆλη, ὅταν ἡ περισφιγξίς ἢ κατὰ τὸ ὀπίσθιον στόμιον τοῦ βουβωνικοῦ σωλήνος, πρέπει νὰ διαιρέσωμεν τὸ δέρμα, τὴν ἐπιπόλαιον περιτταίναν, τὴν ἀπνεύρωσιν τοῦ ἐξωτερικοῦ λοξοῦ μυὸς κατὰ τὴν ὑψήγησιν τοῦ βουβωνικοῦ σωλήνος καὶ τὸ χωρίον τῆς περισφιγξέως πρὸς τὰ ἐξω καὶ ἄνω.

§. 369.

Ἡ συγγενὴς βουβωνοκῆλη θεραπεύεται ὡς καὶ ἡ ἐξωτερικὴ βουβωνοκῆλη. Ἡ δὲ παντελής θεραπεία ταύτης τῆς κήλης γίνεται διὰ τῆς διηνεκοῦς χρήσεως τοῦ κηλεπιδέσμου, διότι ὁ σωλήν τοῦ ἐλυτροειδοῦς χιτῶνος τείνει ἐνταῦθα κατὰ φύσιν εἰς τὸ ἀποπραχθῆναι· διὸ καὶ ἡ περισφιγξίς γίνεται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ διὰ στενώσεως αὐτοῦ τοῦ σωλήνος. Ὁ θύλαξ συστέλλετ' ἐνίοτε τοιουτοτρόπως ἔτι καὶ κατ' αὐτὸ τὸ κάτω ἄκρον αὐτοῦ, ὥστε ὁ ἴδιος ἐλυτροειδὴς χιτῶν τοῦ ὄρχεως χωρίζεται ἀπὸ τοῦ λοιποῦ θύλακος. Ἐὰν δὲ μετὰ τοῦ ὄρχεως συμπέσῃ καὶ μέρος τοῦ ἐντέρου, πρέ-

πει νὰ προσπαθῶμεν τὸν μὲν ὄρχιν ν' ἀποθλίβωμεν πρῶτος πρὸς τὰ κάτω, τὸ δὲ ἔντερον ν' ἀνωθῶμεν εἰς τὸν οἰκείον τόπον, καὶ νὰ κατέχωμεν αὐτὸ διὰ προσήκοντος κηλεπίδεσμου· ἐὰν δὲ ὁ ὄρχις ἀπομείνη κατὰ τὸν ἔξω κοιλιακὸν δακτύλιον καὶ δὲν καταβιάζεται εἰς τὸν ὄσχεον διὰ τῆς πίεσεως, ἐπιβάλλομεν κηλεπίδεσμον μετ' ἐγκοίλου πιλωτοῦ. Ἡ δὲ παρά τινων ἐπαινουμένη πρὸς τὰ ὀπίσω ἀνώθις τοῦ ὄρχεως δύναται νὰ εἶναι λίαν ἐπώδυνος καὶ κινδυνώδης, διότι ἢ ἐκ τοῦ κηλεπίδεσμου πίεσις προξενεῖ ἀλλοίωσιν τοῦ ὄρχεως. Ἐὰν δὲ ἡ περίσφιγξις καὶ ἡ ἐγχείρησις ἀναγκαῖα, ὅ,τι καὶ κατ' αὐτὰς τὰς πρῶτας ἡμέρας μετὰ τὸν τοκετὸν δύναται νὰ συμβῆ, πράττομεν αὐτὴν, προσέχοντες ὁμως πολὺ μὴ βλάψωμεν τὸν ὄρχιν· καὶ ἐὰν ἡ πρόσφυσις τῶν ἐντοσθίων μετὰ τοῦ ὄρχεως, ἐνδείκνυται ἢ ἐγχείρησις καὶ ἀπόλυσις τῆς προσφύσεως. Ἐὰν δ' ἐν τῇ συγγενεῖ ἔντεροκῆλη ἢ ὄμου μετὰ τῶν προπεσόντων ἐντέρων καὶ ὑγρὸν ἠθροισμένον βεβαιούμεθα τοῦτο, ὅταν, ἐμβαλόντες τὰ ἔντερα καὶ τὸ ὑγρὸν εἰς τὴν κοιλίαν, βάλωμεν ἐπὶ τοῦ κοιλιακοῦ δακτυλίου τοὺς δακτύλους, καὶ κελεύσωμεν τὸν ἄρρωστον ἔπειτα νὰ σταθῇ ὀρθίως, χωρὶς νὰ ἐπιθλίβωμεν τὸν κοιλιακὸν κρίκον· τὸ μὲν ὕδωρ καταρρέει εἰς τὸν ὄσχεον διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ βαρύτητος, τὰ δὲ ἐντόσθια προπίπτουσι μετ' αὐτὸ διὰ βηχὸς ἢ δι' ἄλλου τινὸς κόπου τοῦ ἄρρωστοῦ. Ἐὰν εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην προσαρμόσωμεν κηλεπίδεσμον, τὸ ὕδωρ διαφορεῖται, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κατὰ μικρόν.

§. 370.

Μετὰ τὴν ἐγχείρησιν τῆς βουβωνοκῆλης καὶ τὸν ἀποκαθαρισμὸν τῆς πληγῆς συνάγομεν τὰ χεῖλη τῆς πληγῆς τοῦ δέρματος διὰ τινων δι' ἄμματος ραφῶν, βάλλοντες ἀνά μέσον αὐτῶν καὶ ταινίας κολλητικῶ ἐμπλάστρου, καὶ, καλύπτοντες ἔπειτ' αὐτὴν μὲ μοτὸν, βάλλομεν ἐπὶ τοῦ βουβωνικοῦ σωλήνος τρίγωνον πολλαπλῶς συνεπτυγμένον σπληνίον, ὅπερ κρατοῦμεν οἰκείως διὰ τοῦ ταυσειδοῦς ἐπίδεσμου. Ὁ ἄρρωστος ἔστω ὑπτίος εἰς τὴν κλίνην ἔχων τὰ σκέλη πρὸς τὴν κοιλίαν ἀνανεύοντα καὶ ὑποστηριζόμενα διὰ προσκεφαλαῖα ὑποκάτω τῶν ἰγνῶν ὑποβαλλομένου. Ἡ δὲ ἀποθεραπεία γίνεται κατὰ τοὺς ἄνω δοθέντας κανόνας.

§. 371.

Ὅταν δὲ ἡ κηλοτομία μέλη νὰ ἐνεργηθῇ ἄνευ τῆς διαιρέσεως τοῦ κηλικοῦ θύλακος, ἐμβάλλομεν μετὰ τὴν οἰκείαν διαιρέσιν τοῦ ἐπικειμένου δέρματος, τομὴν μικρὰν εἰς τὴν ἀπονεύρωσιν τοῦ ἐξωτερικοῦ λοξοῦ μύος μικρὸν τι ὑπεράνω τοῦ ἐξωτερικοῦ βουβωνικοῦ στομίου· ἔπειτα εὐοδιάζομεν μὴλην, μεθ' ἧς ζητοῦμεν νὰ εὐρωμεν τὸν τόπον τῆς περισφιγξέως,

καὶ ἀπευθύνοντες ταύτην τότε πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν ἢ ἐσωτερικὸν βουβωνικὸν στόμιον, διαιροῦμεν αὐτὸ μὲ τὸ ἐπὶ τῆς μήλης ὑποβαλλόμενον μαχαίριον κατὰ τὸν Κέυν (Key), ἢ ἐλκύομεν μικρὸν τι πρὸς τὰ κάτω τὸν κηλικὸν θύλακα, ἐν ᾧ βοηθός τις ἀνασπᾷ πρὸς τὰ ἄνω τοὺς μῦς, καὶ διαιροῦμεν μόνον τὴν ἐν τῇ τομῇ τῆς ἀπονευρώσεως φαινομένην περισφιγξιν (κατὰ τὸν Δ. Κώπηρον).

§. 372.

Ἡ ἐξωτερικὴ βουβωνοκλήη δύναται νὰ γείνη δι' ἐπέκτασιν τοῦ περιτοναίου καθ' ὃ μέρος περιειλίσσει τὸν στρογγύλον σύνδεσμον εἰς τὰς γυναῖκας, καὶ εἶναι ἡ κήλη αὕτη προσομοία τῇ συγγενεῖ βουβωνοκλήη τῶν ἀρρένων.

B'.

Περὶ τῆς μηροκλήλης.

§. 373.

Μηροκλήη (Hernia cruralis s. femoralis) λέγεται, ὅταν τὰ ἐντόσθια προπίπτωσι διὰ τοῦ μηριαίου τρήματος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μὲν κατὰ τὴν ἔνδον πλευρὰν τῶν μηριαίων ἀγγείων, ἐσωτερικὴ μηροκλήη, σπανίως δὲ καὶ κατὰ τὴν ἔξω πλευρὰν, ἐξωτερικὴ μηροκλήη.

Τὴν διαίρεσιν τῆς μηροκλήλης εἰς ἐξωτερικὴν καὶ ἐσωτερικὴν ἐθεβαίωσαν αἱ δοκιμαὶ τοῦ Κλοκνέτου & Εἰσελβαχίου, τὰς ἀμφιβολίας τοῦ Βουέρου, Λαυρεντίου, Λαγγεμβεκίου κ. α. ἀφαιρούσαι. Ὁ Λογιστὸς (archives générales de médecine May. 1833) γράφει περὶ νέου εἴδους κήλης, ἐν ᾗ τὸ ἐντόσθιον προέπιπεν ἐπικαρσίως διὰ τοῦ Κυμβερνατίου συνδέσμου καὶ ἡ διεξοδος τῆς κήλης ἐχωρίζετο ὑπὸ τοῦ μηριαίου τρήματος διὰ μέρος τοῦ Κυμβερνατίου συνδέσμου καὶ τῆς ὀμφαλίου ἀρτηρίας. Ἡ ἐπιγαστρίσις ἀρτηρία καὶ ἡ θυροειδίτις ἐξέφυοντο ἀπὸ κοινῆς φυάδος. Τὸ αὐτὸ εἶδος τῆς μηροκλήλης διὰ τοῦ Κυμβερνατίου συνδέσμου παρατήρησε καὶ ὁ Νῦνος (Nuhn).

§. 374.

Ὁ Πουπάρτιος σύνδεσμος διατείνεται δίκεν σχοινίου ἀπὸ τῆς ἐμπροσθίου ἄνω ἀκάνθης τοῦ ὀστού τῆς λαγόνος μέχρι τῆς συμφύσεως τῶν ὀστῶν τῆς ἕβης ὀπου, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω (ἴδ. § 346. τομ. Β'.) καταφύεται. Οὗτος ὅσον πλησιάζει πρὸς τὸ ὀστοῦν τῆς ἕβης πλατύνεται κατὰ τρόπον, ὥστε διὰ τῆς πλατείας ταύτης αὐτοῦ μερίδος προσφύεται εἰς τὴν ράχιν τοῦ ὀστού τῆς ἕβης. Ἡ κατάφυσις αὕτη εἶναι πρὸς μὲν τὰ ἔξω ὀξεία, πρὸς δὲ τὰ ἔσω πλατεῖα καὶ περιορίζεται διὰ κοίλου καὶ πρὸς τὰ μηριαία ἀγγεῖα ἐνατενίζοντος χελίους (εἶναι δὲ τοῦτο ὁ Κυμβερνάτιος σύνδεσμος). Ὁ δὲ ὑπὸ τὸν Πουπάρτιον σύνδεσμον πρὸς τὰ ἔξω τόπος, ἡ μεταξὺ δηλαδὴ τῆς ἐμπροσθίου ἄνω καὶ κάτω ἀκάνθης τοῦ ὀστού τῆς λαγόνος καὶ τῆς κτενοειλεΐτιδος προβολῆς (Eminentia ileopectinea) κοιλό-

της, ἐμπληροῦται ὑπὸ τῶν μυῶν τῆς μεγάλης ψῆς καὶ τοῦ ἑσωτερικοῦ εἰλεΐτου, ὥστε μόνον κατὰ τὴν μεσότητά τοῦ Πουπαρτίου συνδέσμου μεταξὺ τῆς κτενοειλεΐτιδος προβολῆς καὶ τοῦ ὀξέος χεῖλους τοῦ Κυμβερνατίου συνδέσμου ἀπομένει ἐπιμήκης ὀπή, ὁ μηριαῖος δακτύλιος (an- pulus cruralis), ἣτις ἐνδέχεται τὰ μηριαῖα ἀγγεῖα, τὸ μηριαῖον νεῦρον καὶ τὰ λεμφοφόρα γάγγλια. Ὁ ἔσω εἰλαιΐτης μῦς καὶ ἡ μεγάλη ψῆα σκεπάζονται ὑπὸ λεπτῆς ἀπονευρώσεως, ἣτις γεννᾶται ἀνεπαισθήτως ἐκ τῆς ἐπιφανείας αὐτῶν τῶν μυῶν καὶ λέγεται εἰλεΐτις περιταινία (Fascia iliaca). Καὶ αὕτη μὲν κεῖται ἐπ' αὐτῶν τῶν μυῶν, τὰ δὲ τῆς λαγόνος ἀγγεῖα καὶ τὸ περιτόναιον ἐπ' αὐτῆς, καὶ συνδέονται διὰ χαλαροῦ κυτταρώδους ἴστου. Ἡ ἀπονεύρωσις αὕτη καταφύεται εἰς τὴν ἀνώνωμον γραμμὴν, εἰς τὸ ἔσω χεῖλος τῆς ῥάχως τοῦ ὀστού τῆς λαγόνος καὶ εἰς τὸ ὀπίσθιον χεῖλος τοῦ Πουπαρτίου συνδέσμου. Κατὰ τὸ μέρος τοῦτο δὲ λήγει αὕτη εἰς ὀξὺ πλησίον τῆς διεξόδου τῆς μηριαίας φλεβός. Ἔτερον δὲ μέρος αὐτῆς φέρεται ὑπεράνω τοῦ ὀστού τῆς ἕβης ὀπισθεν τῆς μηριαίας ἀρτηρίας καὶ φλεβός πρὸς τὸν μηρῶν, ὅπου ἀπεργάζεται τὴν ὀπίσθιον πλευρὰν τῆς θήκης, τῆς περικλειούσης τὰ μηριαῖα ἀγγεῖα καὶ μεταβαίνει εἰς τὴν πλατεῖαν περιταινίαν τοῦ μηροῦ. Διὰ τὴν κατασκευὴν ταύτην τῶν μορίων ἐμποδίζεται ἡ πρόπτωσις τῶν ἐντοσθίων· ἀλλ' ὁ τόπος μεταξὺ τοῦ ἑσωτερικοῦ κοίλου χεῖλους τοῦ Κυμβερνατίου συνδέσμου καὶ τῆς μηριαίας φλεβός δὲν εἶν' ἐντελῶς ἀποπεφραγμένοι, ἀλλὰ μόνον ὑφ' ἑνὸς λεμφοφόρου γαγγλίου ἢ ὑπὸ πυκνοῦ κυτταρώδους ἴστου ἀναπληρούμενος. Ὁ τόπος ὀρίζεται κατὰ μὲν τὰ πρόσω καὶ ἄνω ὑπὸ τοῦ Πουπαρτίου συνδέσμου, κατὰ δὲ τὰ κάτω καὶ ὀπίσω ὑπὸ τοῦ ὀστού τῆς ἕβης, κατὰ δὲ τὰ ἔνδον ὑπὸ τοῦ κοίλου χεῖλους τοῦ Κυμβερνατίου συνδέσμου καὶ κατὰ τὰ ἔξω ὑπὸ τῆς μηριαίας φλεβός. Ἡ πλατεῖα περιταινία τοῦ μηροῦ ἔχει δύο τακτὰς καταφύσεις εἰς τὸ πρόσθιον ἄνω μέρος τοῦ μηροῦ. Αὕτη συνέχεται στερεῶς εἰς τὸ ἄνω μέρος τοῦ ὀστού τῆς ἕβης ὑπεράνω τῆς ἐκφύσεως τοῦ μηροκτενίτου μύος, ὃν αὕτη περιβάλλει, καὶ εἰς τὸ πρόσθιον μέρος τοῦ μηριαίου δακτυλλίου. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον μέρος συνέχεται μετὰ τῆς εἰλεΐτιδος περιταινίας ὀπισθεν τῶν μηριαίων ἀγγείων, τὸ δὲ δεύτερον μετὰ τοῦ Πουπαρτίου συνδέσμου, ἀλλ' οὐχὶ καὶ καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸ μήκος, ἐπειδὴ ἡ κατάφυσις αὐτοῦ τελευτᾷ εἰς τὴν ἔνδον πλευρὰν τῶν μηριαίων, ἅπερ περιβάλλει πρὸς τὰ ἔξω. Κατὰ τὸ μέρος τοῦτο λοιπὸν εἰσὶ τὰ μηριαῖα ἀγγεῖα μεταξὺ τῶν δύο φύλλων τῆς πλατείας περιταινίας τοῦ μηροῦ. Τὸ ἄνω φύλλον ἐνοῦται πρὸς τὰ κάτω μετὰ τοῦ κάτω, καὶ διὰ τῆς ἐνώσεως ἀπεργάζεται ὀπήν, ἣν ὁ Ἑσσελβάχιος ὀνο-

μάζει τὴν ἔξω ὀπὴν διὰ τὰ μηριαῖα ἀγγεῖα, ὁ δὲ Δαυρέντιος τὴν ὠοειδῆ κοιλότητα, ἣτις κατὰ τὸ ἔξω χεῖλος ἀποτελεῖ μνηνοειδῆ πτυχὴν ὁ δὲ "Εὺς (Hey) τὸν μηριαῖον σύνδεσμον καὶ ὁ Βύρνος (Birn) τὴν δρεπανοειδῆ ἀπόφυσιν εἰς τὴν ὀπὴν ταύτην εἰσβάλλει ἡ σαφηνῆς φλέψ. Εἶναι δὲ ἡ ὀπὴ αὕτη πλατυτέρα εἰς τὰς γυναῖκας ἢ εἰς τοὺς ἄνδρας, ἐν οἷς δι' ἀμφιβληστροειδοῦς πλέγματος ἀπονευρωδῶν ἰνῶν ἐπὶ μᾶλλον στενεύουσι. Ἐκτός δὲ τῆς ὀπῆς ταύτης εἰσὶ καὶ ἄλλαι μικραὶ κατὰ τὸ ἄνω φύλλον πρὸς διόδον τῶν ἀγγείων, ὥστε ἀποκαθίσταται τοῦτο ἀμφιβληστροειδές· πυκνὸς κυτταρώδης ἰστός, ἡ λεπτὴ ἀπονεύρωσις ἐξαπλοῦται ἐπὶ τῆς πλατείας περιταινίας τοῦ μηροῦ καὶ καλύπτει τὴν σαφηνῆ φλέβα.

§. 375.

Εἰ καὶ μείζων τοῦ κοιλιακοῦ εἶναι ὁ μηριαῖος δακτύλιος, σπανιωτέρα ὅμως τῆς βουβωνοκῆλης εἶναι ἡ μηροκῆλη, ἐπειδὴ τὰ ἐντόσθια τῆς κοιλίας δὲν ὠλοῦνται ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸν τόπον τοῦτον, καὶ οὗτος δὲν εἶν' ἐξ ἀρχῆς ἀνοικτός, οὐδὲ καταβαλόνουσι δι' αὐτοῦ ὄργανα. Αἱ μηροκῆλαι εἰσὶν εἰς τὰς γυναῖκας συχνότεραι ἢ εἰς τοὺς ἄνδρας.

§. 376.

Ἡ μηροκῆλη ἄρχεται μετὰ μικροῦ, στρογγύλου καὶ βυβλοῦ ὄγκου ὑπὸ τὸν Πουπάρτιον σύνδεσμον. Μεγεθυνομένη δὲ, ἐκτείνεται ἐπὶ τὰ πλάγια, ἐξ οὗ ἡ βᾶσις αὐτῆς γίνεται πλατυτέρα, ἡ δὲ μεγαλειτέρα διάμετρος αὐτῆς εὐθύνεται κατὰ τὴν λοξὴν ὑφήγησιν τῆς πλιχάδος. Ὁ ὄγκος αὐτῆς οὐδέποτε μὲν φθάνει τὸ μέγεθος τοῦ ὄγκου τῆς βουβωνοκῆλης· ἀλλ' ὅμως δύναται νὰ ἐκταθῆ ἐπὶ τῶν ἀγγείων καὶ νεύρων τοῦ μηροῦ, καὶ νὰ ἐπαγάγῃ αἰσθησὶν νάρκης καὶ οἴδημα τοῦ ποδὸς τῆς πασχούσης πλευρᾶς. Εἰς τὸ ἄρρην ἡ μηροκῆλη διακρίνεται εὐκόλως τῆς βουβωνοκῆλης, ἐπειδὴ ἡ βουβωνοκῆλη ἀκολουθεῖ τὴν κατεύθυνσιν τοῦ σπερματίτου λώρου· εἰς τὸ θῆλυ δὲ δυσκόλως, ἐπειδὴ εἰς αὐτὰς δὲν εἶναι σπερματίτης λώρος, ὁ δὲ κοιλιακὸς δακτύλιος εἶναι πλησιέστερος τοῦ μηριαίου. Ἡ μηροκῆλη διακρίνεται εὐκόλως μὲν τοῦ βουβῶνος καὶ τῶν συλλογῶν πύου, δυσκόλως δὲ, ὅταν ἡ ἐπιπεπλεγμένη μετ' ἐξογκώσεως τῆς ἀδένης.

§. 377.

Καλύμματα τῆς μηροκῆλης εἰσὶ·

- 1) Τὸ ἔξω δέρμα.
- 2) Κυτταρώδης ἰστός καὶ ἀδένης. Τὸ στρώμα τοῦ κυτταρώδους ἰστοῦ εἶναι πολλάκις παχύτατον καὶ πιμελῆς ἔμπλεον.

3) Τὸ ἐπιπόλαιον φύλλον τῆς πλατείας περιταινίας τοῦ μηροῦ.

4) Ὁ κηλικὸς θύλαξ, διωσμένον μέρος τοῦ περιτοναίου, οὗ ἡ ἐπιφάνεια καλύπτεται ὑπὸ στρώσεως κυτταρώδους ἰστοῦ.

Τὰ καλύμματα ταῦτα δὲν εἶναι πάντοτε τὰ αὐτά, ἐπειδὴ ἡ κήλη δύναται νὰ ἐκπέσῃ τῆς ὀπῆς, δι' ἧς εἰσέρχεται ἡ σαφηνῆς φλέψ, καὶ αὕτη κεῖται κατὰ μέγα μέρος ὑπὸ τὸ ἔξω δέρμα καὶ ὑπὸ τὸν ὑποκείμενον κυτταρώδη ἰστόν. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐνέχεται εἰς τὴν κήλην ταύτην μέρος τῶν λεπτῶν ἐντέρων, σπανιώτερον δὲ τὸ ἐπίπλοον καὶ σπανιώτατα μέρος τῆς οὐροδόχου κύστεως.

§. 378.

Ἡ ἐπιγάστριος ἀρτηρία κεῖται εἰς τὴν ἐσωτερικὴν μηροκῆλην πρὸς τὰ ἔξω, καὶ φέρεται κατὰ τὴν ἔξω πλευρὰν τοῦ κηλικοῦ αὐχένος πρὸς τὰ ἄνω, ὅπου χιάζεται ὑπὸ τοῦ σπερματίτου λώρου, ὅστις φέρεται ἐπὶ τὰ ἄνω καὶ ἔνδον τῆς κήλης ἡ διαφορὰ μεταξύ τῆς ἐπιγαστροῦ ἀρτηρίας καὶ τῆς θυροειδίτιδος εἶναι εἰς τὰς κήλας ταύτας ἀξία λόγου. Ὅταν δηλαδὴ ἡ θυροειδίτις ἐκφύηται ἀπὸ τῆς ἀρτηρίας τῆς ἐξωτερικῆς εἰλεΐτιδος, ἢ ἀπὸ τῆς ἐπιγαστροῦ ἀρτηρίας, ἢ ἀμφότεραι ἀπὸ τῆς μηριαίας ὑπὸ τὸν Πουπάρτιον σύνδεσμον ἐξεληθείσης ἤδη, τότε ἀναβαίνει ἡ ἐπιγάστριος ἀρτηρία παρὰ τὴν ἔνδον πλευρὰν τοῦ κηλικοῦ αὐχένος εἰς τὴν κοιλίαν. Κατ' αὐτὴν δὲ τὴν ὑψηλῆσιν φέρεται πολλακίς διαφυὰς ἐπίσημος ἀρτηρίας συγκοινωνοῦσα ἀλλήλας, τήντε ἐπιγάστριον ἀρτηρίαν καὶ τὴν θυροειδίτιδα. Περὶ τῆς διαφορῆς ἐκφύσεως τῆς ἀρτηρίας ταύτης εἶναι μὲν διάφορον τὸ περιγεγόμενον τῶν ἀνατομικῶν ἐξετάσεων· ἀλλ' ὅμως ἡ ἔκφυσις τῆς θυροειδίτιδος ἐκ τῆς ἐπιγαστροῦ εἶναι συχνοτέρα ἢ ἡ ἔκφυσις αὐτῆς ἐκ τῆς ἐξωτερικῆς εἰλεΐτιδος.

§. 379.

Ὁ σπερματίτης λῶρος περιλαμβάνει τὸ ἄνω μέρος τοῦ κηλικοῦ αὐχένος, διαγράφων ἡμικύκλιον γραμμὴν κατὰ τὰ ἔνδον, ὥστε ὁ κηλικὸς αὐχὴν τῆς μηροκῆλης εὐρίσκεται εἰς ἴσην ἀπόστασιν μεταξύ τῆς ἐπιγαστροῦ ἀρτηρίας καὶ τοῦ σπερματίτου λώρου.

§. 380.

Αἱ μηροκῆλαι διὰ τὴν βαθεῖαν αὐτῶν θέσιν δυσκόλως πολλακίς ἐμβάλλονται εἰς τὴν κοιλίαν. Ἡ δ' ἐμβολὴ γίνεται τῆς μικρᾶς μὲν, ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τῶν πρόσω πρὸς τὰ ὀπίσω, τῆς μεγάλης δὲ, πρῶτον ἀπὸ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω καὶ ἔπειτα ἀπὸ τῶν πρόσω πρὸς τὰ ὀπίσω τοῦ μηροῦ ταυτοχρόνως πρὸς τὸν βουβῶνα ἀνανεύοντος· τοὺς δακτύλους δὲ ἀμφοτέ-

ρων τῶν χειρῶν ἐπὶ τοῦ ὄγκου ἐπιθάντες προσπαθοῦμεν νὰ ἐμβάλωμεν τὴν κήλην ὠθοῦντες αὐτὴν πρῶς τε καὶ ἀδιακόπως. Πρὸς κράτησιν δὲ τῆς μηροκήλης προσαρμόζομεν κηλεπίδεσμον ὡσπερ καὶ εἰς τὴν βουβωνοκήλην, ἀλλὰ μετὰ μικροτέρου αὐχένος, ἐπειδὴ ὁ μηριαῖος δακτύλιος κεῖται πλησιέστερον εἰς τὴν ἄκανθαν τοῦ ὄστου τῆς λαγόνος ἢ τὸ ἐμπρόσθιον στόμιον τοῦ βουβωνικοῦ σωλήνος. Ἡ εὐθυσια τοῦ αὐχένος τοῦ κηλεπίδεσμου γίνεται κατὰ τὴν εὐθυσίαν τοῦ Πουπαρτίου συνδέσμου, ἡγοῦν ἀπὸ τῶν πλαγίων πρὸς τὸ ὄστου τῆς ἤβης· τοῦ δὲ πιλωτοῦ ἢ ἄκρα δέον νὰ μὴ καταβαίη ὑπὲρ τὴν καμπὴν τοῦ βουβῶνος.

§. 381.

Ἡ μηροκήλη δύναται νὰ περισφιγθῇ κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν καὶ ἐσωτερικὴν ὀπὴν τῶν μηριαίων ἀγγείων. Ἡ περισφιγξίς εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ σφοδρότατη, καὶ ταχέως ἐνδείκνυται ἡ ἐγχείρησις, ἐὰν δὲν ἐπιτύχη ἡ ἀνάταξις.

Ἡ περισφιγξίς δύναται νὰ γένη καὶ εἰς τὸν κηλικὸν αὐχένα καὶ μάλιστα όταν ὁ ἄρρώστος μετεχειρίσθῃ πολὺν καιρὸν τὸν κηλεπίδεσμον. Ὁφείλω δὲ ν' ἀναίρεσω τὴν γνώμην τοῦ Λαιγήρου (Id. Hand wörterbuch der chirurgie. Bd. III. p. 591), ὅτι οὐδὲν εἶναι γνωστὸν ἄχρι τοῦδε παράδειγμα περισφιγξίσεως εἰς τὸν κηλικὸν αὐχένα. Διότι γνωρίζω δύο τοιαύτας περιπτώσεις, καθ' ἃς δὲν ἐνεβάλλετο τὸ περισφιγχθὲν ἐντόσιον καίτοι ὁ μηριαῖος δακτύλιος εἶχε διατρήθῃ τόσο, ὥστε εὐωδιάζετο δι' αὐτοῦ εὐκόλως ὁ δακτύλος, καὶ περιήγετο καθ' ὅλην τὴν περιοχὴν τοῦ δακτυλίου. Κατ' ἀμφοτέρας ταύτας τὰς περιπτώσεις ἡ περισφιγξίς ἦτον ἐν τῷ κηλικῷ αὐχένι, μεθ' οὗ τὴν διαιρσίαν ἔγεινεν εὐκόλως ἡ ἀναδρομὴ τοῦ ἐντέρου.

§. 382.

Ἡ τομὴ τοῦ δέρματος ἐπὶ τῇ χειρουργίᾳ τῆς μηροκήλης πρέπει νὰ γίνηται λοξῶς κατὰ τὴν εὐθυσίαν τοῦ Πουπαρτίου συνδέσμου, καὶ νὰ μηκύνηται ὅσον ἡμίσεος δακτύλου πέραν τοῦ ὄγκου πρὸς τε τὴν ἄκανθαν τοῦ ὄστου τῆς λαγόνος καὶ πρὸς τὴν σύμφυσιν τῶν ὀστέων τῆς ἤβης. Μετὰ τὴν τομὴν τοῦ δέρματος διαιρεῖται ὁ κυτταρώδης ἴστος ὡς ἐπὶ τῇ χειρουργίᾳ τῆς βουβωνοκήλης (§. 330. τομ. Β'.) κατὰ τὴν εὐθυσίαν τῆς τομῆς τοῦ δέρματος· ἔπειτα διαιρεῖται ἡ ὑποκειμένη πιμελή, ἥτις εἰς τοὺς παχεῖς ἀνθρώπους εἶναι ὑπερβαλλόντως πολλή, ἔχει ἰδίαν σύστασιν καὶ πολλὰκις ὁμοιότητα πρὸς μέρος τοῦ ἐπιπλόου ἢ διαιρέσεις τῆς πιμελῆς νὰ γίνηται πεφυλαγμένως καὶ ἄνευ βλάβης τῶν ἀδένων, καὶ μετὰ ταύτην διαιρεῖται τὸ κατ' ἐπιπολὴν φύλλον τῆς πλατείας περιταίνιας τοῦ μηροῦ, καὶ οὕτως ἀποφιλοῦται καὶ ἐντέμνεται ὁ κηλικὸς θύλαξ. Ἀλλὰ πάντοτε πρέπει νὰ ἔχωμεν πρὸ ὀφθαλμῶν, ὅτι ἡ κήλη δύναται νὰ εἶναι διωσμένη ἐκ τῶν ὀπῶν τοῦ ἄνω φύλλου τῆς πλατείας περιταίνιας τοῦ μηροῦ, καὶ ἐπομέ-

ως εύρισκομεν εύθως μετὰ τὴν τομὴν τοῦ δέρματος καὶ τοῦ ὑποκειμένου κυτταρώδους ἰστοῦ τὸν κηλικὸν θύλακα. Ἡ ἐντομὴ τοῦ κηλικικοῦ θύλακος νὰ γίνηται πολὺ πεφυλαγμένως, διότι ἐν τῇ κήλῃ ἐνέχεται πάντοτε ὀλίγον μόνον ὑγρὸν, καὶ πολλάκις ἐνέχεται μικρὰ μόνον ἐλιξ ἐντέρου χωρὶς νὰ καλύπτηται ὑπὸ τοῦ ἐπιπλόου.

Ἡ λοξὴ τομὴ κατὰ τὴν μείζονα διάμετρον τοῦ ὄγκου τῆς κήλης γενομένη (ὡς παραινουσὶν ὁ Σκάρπας, Ζάγκης καὶ ἄλλοι) εἶναι ἡ οἰκιστέρα ἐν γένει, ἐπειδὴ διὰ τῆς διαιρέσεως τοῦ ἐπιπολαίου φύλλου τῆς πλατείας περιταινίας τοῦ μηροῦ χαλαροῦται παρעθὺς ὁ Πουπάρτιος σύνδεσμος· ὅταν δὲ ὁ ὄγκος ἢ μέγας, ἢ ὁ ἄρρωστος παχύς, δυνάμεθα νὰ ἐμβάλωμεν τομὴν ταυσειδῆ (ὡς παραινουσὶν ὁ Κώππρος, Δαυρέντιος καὶ ἄλλοι) ἢ σταυροειδῆ κατὰ τὸν Πελέταν καὶ Δυπιύτρενον. Ἡ δὲ αὐθετα καὶ κάθετος τομὴ ἀποδοκιμάζεται, ἢ τοῦλάχιστον μόνον ὅταν ἢ μικρὸς ὁ ὄγκος τῆς κήλης συγχωρεῖται.

§. 383.

Ἐπὶ τῇ ἐξωτερικῇ ἢ κάτω ὀπῆς τοῦ μηριαίου σωλήνος, ἢ ὑπὸ τῆς ὀπῆς τοῦ ἐξωτερικοῦ φύλλου τῆς πλατείας περιταινίας τοῦ μηροῦ, διαιρεῖται πεφυλαγμένως τὸ ἀπονευρῶδες χεῖλος τῆς ὀπῆς ταύτης· ὅταν ὅμως ἡ περίσφιγξις γένηται εἰς τὸν μηριαῖον δακτύλιον (ἢ εἰς τὴν ἄνω ὀπῆν τοῦ μηριαίου σωλήνος) εἰσι διάφοροι πρὸς ταύτην χειρουργικαὶ μέθοδοι.

α) Εἰς τὰς γυναῖκας ἐμβάλλομεν τὸ ἄκρον τοῦ λιχανοῦ δακτύλου τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς ἢ τὴν ἀυλακομήλην μεταξὺ τῶν προπεσοντίων ἐντόσθιων καὶ τοῦ κηλικικοῦ θύλακος, ἐφ' ᾧ εὐδοιάζομεν τὸ πυρηνωμαχαίριον καὶ διατέμνομεν τὸν Πουπάρτιον σύνδεσμον πρὸς τὰ ἄνω καὶ ἔνδον.

β) Εἰς τοὺς ἄνδρας (κατὰ τὸν Σκάρπαν) εὐδοιάζομεν πρὸς ἀποφυγὴν τῆς βλάβης τοῦ σπερματίτου λώρου τὸ πυρηνωμαχαίριον εἰς τὴν κατὰ τὴν ἔνδον πλευρὰν ὑποβληθεῖσαν ἀυλακομήλην, καὶ διατέμνομεν τὸν Πουπάρτιον σύνδεσμον ὀριζοντεῖως πρὸς τὰ ἔνδον ἢ μάλλον εἰπεῖν μικρόν τι λοξῶς πρὸς τὰ κάτω ὅσον οὖω ἢ τριῶν γραμμῶν κατὰ βῆθος κατὰ τὴν κατάφυσιν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ κτενίου τοῦ ὀστοῦ τῆς ἡβῆς (τούτέστι τὸν Κυμβερνάτιον σύνδεσμον). Ὁ Δυπιύτρενος ἐντέμνει λοξῶς ἀπὸ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ ἐξωτερικοῦ βουβωνικοῦ συνδέσμου παραλλήλως τῷ σπερματίτη λώρῳ.

γ) Ὅπως δὲ μὴ βλάψωμεν τὴν ἐπιγάστριον ἀρτηρίαν μηδὲ τὴν θυροειδίτιδα ἐμβάλλομεν τὸ τυφλάγκιστρον τοῦ Ἀρναύδου ὑπὸ τὸν Πουπάρτιον σύνδεσμον καὶ προσελκύομεν αὐτὸν λοξῶς ἐπὶ τὰ ἄνω πρὸς τὸν ὀμφαλὸν παραπέμποντες ταυτοχρόνως ὑπὸ τὸν Πουπάρτιον σύνδεσμον καὶ τὸν λιχάγον δακτύλον, δι' οὗ κρατύνομεν τὴν πρὸς τὰ ἄνω ὀλκὴν τοῦ

ἀγχίστρον, καὶ ἀπωθούμεν πρὸς τὰ ὀπίσω τὰ προπεσόντα ἐντόσθια· ἔαν δὲ κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον δὲν ἔκταθῃ ἔξαρκούντως ὁ Πουπάρτιος σύνδεσμος, ἐμβάλλομεν ἑλαφρὰς ὄσον μιᾶς γραμμῆς βαθείας ἐντομὰς εἰς τὸ χεῖλος τοῦ Πουπαρτίου συνδέσμου, καὶ ἔπειτα προσελκόμεν αὐτὸν μὲ τὸ τυφλάγχιστρον τοῦ Ἀρναύδου πρὸς τὰ ἄνω (κατὰ τὸν Σχρέγγρον)· πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν μετεχειρίσθησαν καὶ τὸν διαστολέα τοῦ Δεβλάγκου (Le Blanc). Ἐκτὸς τούτων διατείνομεν ἀκόμη τὸν Κυμθερνάτιον σύνδεσμον ἢ καὶ διασχίζομεν αὐτὸν παραπέμποντες τὸν λιχανὸν δάκτυλον μεταξὺ τῆς ἐντὸς ἐπιφανείας τοῦ κηλικῶ θύλακος καὶ τοῦ χείλους τοῦ ῥηθέντος πετάλου (κατὰ τὸν Ῥύστον καὶ ἄλλους).

§. 384.

Ἄφ' ἐνὸς μὲν μέρους ὁ κίνδυνος τῆς βλάβης τῆς ἐπιγαστρίου ἀρτηρίας καὶ τῆς θυροειδίτιδος διὰ τῆς ἀγωγῆς α καὶ β, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἢ ἐκ νέου πρόπτωσις τῆς κήλης κατὰ τὴν γ' ἀγωγὴν, προσέτι δὲ, ὅτι εἰς τὴν περίστασιν ταύτην διὰ τῆς ἀναίμου διαστολῆς τὰ μόρια ταῦτα ὑπομένουσι θλάσιν ἐπίσημον, καὶ ὅτι ἡ μόνη ἐπέκτασις δὲν ἔξαρκεῖ πολλάκις πρὸς ἀφαίρεσιν τῆς περισφιγξέως, ἐκίνησα τὸν Ἐσσελθάχιον εἰς τὴν ἀγωγὴν (ἧτις εἶναι ὁμοία ὅπως οὖν πρὸς τὴν τοῦ Βέλλου, Ἐλσου καὶ ἄλλων) νὰ συλλαμβάνῃ μὲ τὴν λαβίδα τὸ ἀπογυμνωθὲν κάτω χεῖλος τοῦ Πουπαρτίου συνδέσμου, νὰ διαιρῇ αὐτὸ ἀπὸ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω βαθμηδὸν ὅσον δύο γραμμῶν κατὰ βάθος, καὶ νὰ ἐμβάλλῃ τὸν λιχανὸν δάκτυλον μεταξὺ τῶν ἐντοσθίων καὶ τοῦ τόπου τῆς περισφιγξέως. Καὶ ἂν ἡ ἐντομὴ αὕτη δὲν ἀρκῇ, μὴκύνεται διὰ τῶν ἰνῶν τῆς ἀπονευρώσεως τοῦ ἐξωτερικοῦ λοξοῦ μύος ἐπὶ τοῦ σπερματίτου λώρου, ἀπωθεῖται δὲ ὁ σπερματίτης λῶρος πρὸς τὰ ἄνω ὑπὸ βοήθου καὶ διαιρεῖται ὁμοίως καὶ ὁ ἐσωτερικὸς σύνδεσμος.

§. 385.

Ἡ ἀγωγή αὕτη εἶναι μὲν ἀσφαλῆς, ἀλλὰ δυσεξέργαστος διὰ τὸ βάθος τοῦ μηριαίου σωλήνος καὶ μάλιστα εἰς παχεῖς ἀνθρώπους. Ἡ ἀγωγή τοῦ Σκάρπα καὶ Δυποιτρένου φαίνεται προτιμότερα τῶν ἄλλων, ὅταν γένη τόνδε τὸν τρόπον· ἐμβάλλομεν τὸ ἄκρον τοῦ λιχανοῦ μεταξὺ τῶν προπεσόντων μορίων καὶ τοῦ Κυμθερνάτιου συνδέσμου τοιοῦτοτρόπως, ὥστε φέρομεν τὸν ὄνυχά ὀπισθεν τοῦ ὀξέος χείλους τοῦ ῥηθέντος συνδέσμου ἐπὶ τοῦ παραπεμφθέντος δακτύλου εὐοδιάζομεν τὸ ἐν εἴδει μήλης ἄκρον τοῦ κηλοτόμου τοῦ Κωπήρου ὀπισθεν τοῦ δρεπανοειδοῦς χείλους τοῦ Κυμθερνάτιου συνδέσμου τοιοῦτοτρόπως, ὥστε ἡ κοπὴ νὰ μὴ ἐκτείνηται πέραν αὐτοῦ. Μὲ τὴν παλαμιαίαν πλευρὰν τοῦ λιχανοῦ θλίβομεν τὸ μαχαί-

ριον πρὸς τὸν Κυμμερνάτιον σύνδεσμον, ὥστε ἡ τομὴ γίνεται προσθλιομένου καὶ μὴ συρομένου τοῦ μαχαιρίου. Πολλάκις καὶ μικρὰ τομὴ ὅσον μιᾶς ἢ ὅσον δύο γραμμῶν πλατύνεται διὰ μόνης τῆς παραπομπῆς τοῦ λιχανοῦ ἐξαρκούντως, ὥστε ἀνατρέχουσι τὰ ἐντόσθια εἰς τὴν οἰκίαν χώραν. Ἄν δὲ τοῦτο δὲν ἐξαρκίση δευτεροῦμεν τὴν τομὴν.

§. 386.

Ἡ ἐμβολὴ τῶν ἐντοσθίων, ἡ ἐπίδεσις καὶ ἡ θεραπεία μετὰ τὴν ἐγχειρήσιν γίνονται ὡσπερ καὶ ἐπὶ τῇ χειρουργίᾳ τῆς βουβωνοκῆλης.

§. 387.

Ἡ ἐξωτερικὴ μηροκῆλη, ἥτις γίνεται διὰ τῆς προώσεως τοῦ περιτοναίου καὶ τῆς εἰλειτίδος περιταινίας ἐπὶ τὴν ἔξω πλευρὰν τῶν μηριαίων ἀγγείων, τουτέστιν ἀνὰ μέσον αὐτῶν καὶ τῆς προσθίου ἄνω γωνίας τοῦ ὀστοῦ τῆς λαγόνος καὶ μεγεθύνεται κατὰ μικρὸν, ἀπεργάζεται κατὰ τὸν ῥηθέντα τόπον ὄγκον μικρὸν τι ἐπηρημένον, ὅστις στενοῦμενος ἐπὶ τὰ κάτω καθῆκει λοξῶς ἐπὶ τὰ ἔνδον καὶ τελευτᾷ εἰς τὸν μικρὸν τροχαντήρα. Ὁ δάκτυλος οὐδόλωσ δύναται νὰ εἰσχωρήσῃ ὑπὸ τὸ περιστόμιον αὐτοῦ. Ἄν δὲ ἡ κῆλη αὐξανομένη ἐφεξῆς ὑπερικήσῃ τὴν πρόσθιον εἰλειτίδα περιταινίαν, ἀλλοιοῦται καὶ ἡ ἰδέα καὶ ἡ κατεύθυνσις τοῦ ὄγκου ὑπὸ τὸν παλαιὸν ὄγκον γίνεται γέως, ὅστις περιτείνεται ἀκαταπαύστως μεταξὺ τῆς πλατείας περιταινίας τοῦ μηροῦ καὶ τῶν μυῶν αὐτοῦ. Τὸ δὲ στόμιον τῆς κῆλης ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ ἐπὶ τὰ ἔξω μέρους τοῦ Πουπαρτίου συνδέσμου καὶ τῆς ἀκάνθης τοῦ ὀστοῦ τῆς λαγόνος· ἐπὶ τὴν ἔνδον αὐτῆς πλευρὰν κεῖται ἡ μηριαία ἀρτηρία, ἐπ' αὐτῆς δὲ ἡ περισπωμένη τῆς λαγόνος. Ὁ κηλικὸς αὐτὴν εἶναι τὸ εὐρύτερον ἐντὸς τῆς κοιλίας κείμενον μέρος τοῦ κηλιακοῦ θύλακος· ἡ ἔσω αὐτοῦ πλευρὰ κεῖται ὑπὸ τὴν μηννοειδῆ γέφυραν τῆς ὀπισθίου εἰλειτίδος περιταινίας, ἡ δὲ ἔξω ἐπὶ τῶν μυῶν τοῦ ἔσω εἰλειτίου καὶ τῆς μεγάλης φῶς. Τὸ δὲ σῶμα τοῦ κηλικῶ θύλακος κεῖται ὀπισθεν τῆς προσθίου εἰλειτίδος περιταινίας, καὶ πλησίον αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ἔξω ὁ ὀρθιος καὶ ὁ παχὺς μῦς τοῦ μηροῦ, καὶ πλησίον αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ἔνδον τὰ μηριαία ἀγγεῖα καὶ τὸ μηριαῖον νεῦρον, ὅπερ καλύπτεται κατὰ μέρος ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ἐπ' αὐτοῦ δὲ ἡ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ὁ ῥαφικὸς μῦς καὶ μέρος τῆς πλατείας περιταινίας τοῦ μηροῦ. Ὁ δὲ πυθμὴν τοῦ κηλικῶ θύλακος, ὅστις εἶναι τὸ στενώτατον μέρος αὐτοῦ, κεῖται παρὰ τὸν μικρὸν τροχαντήρα. Καλύμματα δὲ τῆς κῆλης ταύτης ὑπὸ τὸ δέρμα εἰσὶ.

1) Ἡ πλατεῖα περιταινία τοῦ μηροῦ ἐπὶ τοῦ ἔσω μεγαλειτέρου ἡμί-

σεος, και ὁ ραφικός μῦς ἐπὶ τοῦ ἔξω μικροτέρου ἡμίσεος τοῦ κηλικοῦ θύλακος.

2) Στρώμα παχέος κυτταρώδους ἴστου, ἐφ' οὗ διασπείρονται μικρὰ ἀγγεῖα καὶ νεῦρα.

3) Ἡ πρόσθιος εἰλεΐτις περιταινία.

4) Ἡ ὄλον τὸν κηλικὸν θύλακα περιελλίσσουσα ὀπίσθιος εἰλεΐτις περιταινία, ἣτις εἶναι λεπτοφυεστάτη, ἐξ οὗ διαφαίνεται καὶ ὁ κηλικὸς θύλαξ. Προηγούμενον τῆς κήλης ταύτης αἷτιον εἶναι κατὰ τὸν Ἔσσελθάχιον χαύνη τοῦ σώματος ἔξις καὶ ἡ ὑπαρξίς τῆς μικρᾶς φύσης, ἐξ οὗ ἀποτελεῖται τὸ θυλακοειδὲς κοίλωμα. Ἡ κήλη αὕτη δὲν περισφιγγεται ἐνὸσφ εἶναι ἐγκεκλεισμένη εἰς τὴν πρόσθιον εἰλεΐτιδα περιταινίαν, ἐπειδὴ ὁ αὐχὴν εἶναι τὸ πλατύτατον αὐτῆς μέρος. Ἄν ὅμως διαρρήγῃ ἡ περιταινία αὕτη διὰ βίαν μεγάλην, τότε δύναται κατὰ τὸν Ἔσσελθάχιον νὰ γείνη περίσφιξις· ἡ ἐμβολή γίνεται ἀπὸ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω καὶ ἂν ἐνδειχθῇ ἡ ἐγγείρησις, δυνάμεθα κατὰ τὸν Ἔσσελθάχιον ν' ἀποφύγωμεν τὴν βλάβην τῆς περισφιγμένης εἰλεΐτιδος ἀρτηρίας μόνον ἂν διαιρέσωμεν κατὰ στρώματα τὰ περισφιγγοντα μόρια.

§. 383.

Ἡ βλάβη τῆς ἐπιγαστροῦ ἀρτηρίας ἢ τῆς θυροειδίτιδος ἢ διαφυάδος τινὸς αὐτῶν δύναται νὰ φέρῃ αἰμορραγίαν θανάσιμον ἢ ἐπικίνδυνον καὶ τόσφ μᾶλλον, ἐπειδὴ τὸ αἷμα ῥέει ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς τὸ κύτος τῆς κοιλίας· φυλάσσοντες ἀκριβῶς ὅσα εἰς τὰ καθ' ἕκαστα εἶδη τῆς κήλης ταύτης ἐρρέθησαν δυνάμεθα βεβαίως ν' ἀποφύγωμεν πάντοτε τὴν βλάβην ταύτην. Πρὸς ἐπίσχεσιν τῆς αἰμορραγίας προτείνουσι τὴν πίεσιν τοῦ αἰμορραγοῦντος ἀγγείου δι' ἀγαρικοῦ, δι' ἐμβόλου ἐκ μοτου διαβροχου εἰς στύφοντα φάρμακα, ἰδιαιτέρα ὄργανα (οἶον τοῦ Δεσώλτου διὰ πλατείας συμπιεστικῆς λαβίδος, τοῦ Σχινδλέρου διὰ λαβίδος, τοῦ Ἔσσελθάχιου δι' ἰδιαιτέρου πιάστρου, τοῦ Ἀγήρου διὰ τοῦ πιάστρου τῆς μηνιγγίτιδος ἀρτηρίας) τὴν ἐπίδεσιν τοῦ αἰμορραγοῦντος ἀγγείου, τὸν ἀνευρυσμὸν τῆς τομῆς καὶ τὴν περίδεσιν τοῦ αἰμορραγοῦντος ἀγγείου ἰδίᾳ. Τὸ ὄργανον τοῦ Ἔσσελθάχιου φαίνεται προτιμότερον. Διὰ τοῦ κοχλιαρώδους αὐτοῦ μέρους βεβαιούμεθα περὶ τῆς ἐνούσης αἰμορραγίας, ἐπειδὴ τὸ αἷμα, ὅταν ἐμβάλωμεν αὐτὸ εἰς τὴν κοιλίαν, ῥέει διὰ τοῦ κοιλώματος αὐτοῦ πρὸς τὰ ἔξω, πρὸς τὸ κάλλιον μεταχειριζόμεθα τὸν δάκτυλον. Τὸ κοχλιαρῶδες αὐτοῦ μέρος βάλλεται εἰς τὸ βεβλαμμένον ἀγγεῖον, τὸ δὲ ἄλλο πλατύτερον αὐτοῦ μέρος εἰς τὴν ἐμπρόσθιον ἐπιφάνειαν τῆς κοιλίας, καὶ ἀμφό-

τερα τὰ μέρη ταῦτα πιέζονται πρὸς ἄλληλα διὰ στρόφιγγος· ψυχρὰ ἐπιβροχὴ βοηθεῖ τὴν ἐνέργειαν τῶν εἰρημένων βοηθημάτων.

Γ'.

Περὶ τῆς ὀμφαλοκῆλης ἢ περι τοῦ
ἔξομφάλου.

§. 389.

Ἡ κυρία ὀμφαλοκῆλη (Hernia umbilicalis) εἶναι πρόπτωσης τοῦ ἐντοσθίου διὰ τοῦ κατὰ τὸν ὀμφαλὸν τρήματος, καὶ διακρίνεται τῆς νόθου ὀμφαλοκῆλης, ἥτις γίνεται κατὰ τὴν περιοχὴν τοῦ ῥηθέντος τρήματος. Ἡ ὀμφαλοκῆλη εἶναι ἢ συγγενῆς ἢ ὑστερογενῆς.

§. 390.

Ἡ συγγενῆς ὀμφαλοκῆλη εἶναι ἔκγονος παρεμποδισμοῦ τῆς διαπλάσεως τοῦ ἔμβριου, ἢ βραδυτέρας διαπλάσεως τῶν μυῶν τῆς κοιλίας, ὅποτε τὸ ἔμβριον ἀπομένει εἰς τινα τῆς προτέρας αὐτοῦ διαπλάσεως βαθμὸν, ἐνῶ τὰ ἐντόσθια οὐκ εἰσῆλθον εἰς τὴν κοιλίαν. Ἡ κῆλη αὕτη εἶναι εἰς τὸν σπογγώδη κυτταρώδη ἰστόν, ὅστις συνδέει τὰ ἀγγεῖα τοῦ ὀμφαλίου νεύρου· ὅθεν εἶναι αὕτη μὴ διαφανῆς μὲν καθ' ὃ μέρος καλύπτεται ὑπὸ τῶν καλυμμάτων τῆς κοιλίας, διαφανῆς δὲ καθ' ὅλον τὸ λοιπὸν μέρος, ὅπου περιέχεται ὑπὸ τοῦ κυτταρώδους ἰστοῦ. Ἐκτὸς τοῦ κυτταρώδους τούτου ἰστοῦ περιέχεται αὕτη καὶ ὑπὸ κηληκοῦ θύλακος, καὶ κεῖται εἰς τρίγωνον τόπον ἀποτελούμενον ἐκ τῶν ἀπωθουμένων ἀπ' ἀλλήλων ἀγγείων τοῦ ὀμφαλίου νεύρου. Ἡ μὲν φλὲξ τούτου κεῖται πάντοτε ἄνω αἰ δὲ ἄρτηραι κάτω ἢ πλαγίως. Τὸ μέγεθος τῆς κήλης ταύτης εἶναι διάφορον καθ' ὅσον ἐν ταύτῃ μικρότερον ἢ μεγαλειότερον μέρος τῶν ἐντοσθίων ἐνέχεται. Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ προπίπτουσι λεπτὰ ἔντερα, ἐνίοτε δὲ καὶ τὰ παχέα, τὸ ἐπίπλοον, ὁ στόμαχος, τὸ ἥπαρ καὶ ὁ σπλήν.

§. 391.

Ἡ δὲ ὑστερογενῆς ὀμφαλοκῆλη γεννᾶται μέχρι τοῦ τρίτου ἢ τετάρτου μηνός, ἀφ' ἧς ὥρας ἀποκοπῆ τοῦ ὀμφάλιου νεύρου. Ὄποταν ἐνεργήσωσιν αἷτια ἀπωθούντα τὰ ἐντόσθια πρὸς τὰ καλύμματα τῆς κοιλίας, ὡς οἰδητικὸς κλαυθμυρισμὸς, ἀνησυχία τοῦ βρέφους κτλ. προπίπτει εὐκόλως μέρος τοῦ περιτοναίου καὶ τῶν ἐντοσθίων εἰς τὸ οὐκ ἀποφραχθὲν ὀμφάλιον τρήμα, ἢ ἐπεκτείνεται ἢ οὐκ στερεὰ οὐλὴ αὐτοῦ.

Ὁ ὀμφαλὸς μετὰ τὴν τελείαν ἀπόφραξιν τοῦ ὀμφαλίου τρήματος εἶναι τὸ στερεώτερον μέρος τῶν καλυμμάτων τῆς κοιλίας· ὅταν ὅταν

βλέπωμεν εἰς τοὺς ἡλικιωμένους κυρίας ὀμφαλοκήλας, πιθανόν εἶναι, ὅτι αὐταὶ ἔγειναν ἤδη εἰς τὴν παιδικὴν ἡλικίαν χωρὶς νὰ παρατηρήσωμεν αὐτὰς διὰ τὴν μικρότητ' αὐτῶν, ἢ ὅτι ὁ ὀμφάλιος κρίκος διαστέλλεται δι' ἐπίσημον ἔκτασιν τῶν καλυμμάτων τῆς κοιλίας, ἣτις γίνεται εἰς ἀνθρώπους παχεῖς, καὶ μετὰ συχνὰς κυφορίας. Ἡ ὀμφαλοκήλη λοιπὸν εἰς τοὺς ἡλικιωμένους γεννᾶται συχνότερον εἰς τὰς πολλάκις κυφορησάσας γυναῖκας, εἰς οὓς ἀνθρώπους ἡ κοιλία ἐκτείνεται ὑπερβαλλόντως ὑπὸ ὕδρωπος, καὶ εἰς τοὺς λίαν παχεῖς. Ἡ μετὰ τὴν γένναν γεννηθεῖσα ὀμφαλοκήλη εἶναι ὅτε μὲν στρογγύλη, ὅτε δὲ κυλινδροειδῆς καὶ ποτε δὲ κωνοειδῆς, καὶ ἔχει βάσιν περιφερῆ καὶ ὅταν ὁ ὄγκος αὐτῆς ἦ μέγας ἐξισούται μᾶλλον ἢ ἦττον ἡ ὀμφάλιος οὐλή.

Καλύμματα δὲ τῆς κήλης ταύτης εἰσὶ·

1) Τὸ ἔξω δέρμα.

2) Ἡ λεπτή ἀπονεύρωσις, ἣτις παραπετάζεται ἐπὶ τῶν μυῶν τῆς κοιλίας.

3) Τὸ περιτόναιον, ὅπερ ἐπεκτείνεται ὡς κηλικὸς θύλαξ. Ὁ θύλαξ οὗτος εἶναι πολλάκις λεπτότατος καὶ προσπεφυκὸς πολλάκις εἰς τὰ καλύμματα τῆς κοιλίας καὶ εἰς τὰ ἐντόσθια, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄγκου φαίνεται, ὅτι ἔλλειπει, καὶ ἐνίοτε ρήγνυται. Ὁ κηλικὸς αὐχὴν εἶναι μικρότατος πάντοτε καὶ συνέχεται στερεῶς μετὰ τοῦ ἀπονευρώδους ὀμφαλοῦ τμήματος, ὅπερ εἰς πεπαλαιωμένας καὶ μεγάλας ὀμφαλοκήλας εἶναι ναστὸν, πολλάκις δὲ καὶ χονδροειδές. Εἰς τὰς τοιαύτας κήλας γίνονται πάντοτε προσφύσεις μεγάλαι τῶν προπεσόντων ἐντοσθίων πρὸς τὸν κηλικὸν αὐχένα ἢ τῶν ἐντοσθίων πρὸς ἄλληλα, ὥστε ἀποτελοῦσιν οὐσίαν ἀδιαίρετον, καὶ τὰ ἐνεχόμενα τῶν ἐντέρων δυσκολώτατα προχωροῦσι περαιτέρω. Ἐκ τούτου δὲ γίνεται συλλογὴ κοπράνων εἰς τὸ μεταξὺ τῆς κήλης καὶ τοῦ ὀμφαλοῦ τμήματος; ναυτία κτλ. Περσφιγῆς εἶναι σπάνιον μὲν εἰς τὴν ὀμφαλοκήλην, ἀλλ' ὅταν αὕτη γείνη, τὰ φαινόμενα τότε σφοδρότερα εἰσὶ τῶν ἐν ταῖς ἄλλαις κήλαις καὶ ἡ γάγγραινα ταχύτερα.

§. 392.

Ὅταν ἡ συγγενὴς ἡ ὀμφαλοκήλη, ἐκ τοῦ μεγέθους αὐτῆς καὶ ἐκ τῆς καταστάσεως τῶν καλυμμάτων τῆς κοιλίας γίνεται φανερόν, ἂν ἡ δυνατόν ἢ οὐ νὰ γείνη τι πρὸς θεραπείαν αὐτῆς. Ἄν τὸ προπεσὸν μέρος τῶν ἐντοσθίων δὲν εἶναι μέγα καὶ ἀναδράμη εἰς τὴν κοιλίαν, ἐμβάλλομεν αὐτὸ πεφυλαγμένως, καὶ ἐμποδίζομεν τὴν πρόπτωσιν αὐτοῦ διὰ κλιμακοειδῶν σπληνῶν στηριζομένων μὲ ταινίας κολλητικῆς ἐμπλάστρου καὶ μὲ ζωστήρα προσήκοντα. Ἡ ἀγωγή αὕτη εἶναι προτιμότερα τῆς ἀγωγῆς

τοῦ Ἀμίλτωνος, ὅστις μετὰ τὴν ἐμβολὴν τῶν ἐντοσθίων ἐπέβαλε δεσμὸν στερεὸν περὶ τὴν βάσιν τοῦ ὄγκου τῆς κήλης, συνήπτε τὰ χεῖλη τῶν καλυμμάτων διὰ δύο ἀργυρῶν βελονῶν καὶ διὰ ταινιῶν κολλητικῆς ἐμπλάστρου, καὶ ἐνήργει τὴν ἴασιν ἐν ὀλίγαις ἡμέραις. Ἄν δὲ ἡ συγγενὴς ὀμφαλοκήλη ᾖ μεγάλη καὶ δὲν ἐμβάληται πρῶτος ἀπωθουμένη, ἀποθνήσκουσι ταχέως τὰ βρέφη μετὰ τὴν γένναν, ἐπειδὴ ἀποπίπτει τὸ ἐπικείμενον δέρμα καὶ ἀπογυμνοῦνται τὰ ἐντόσθια. Ἐκ πείρας ὁμως γνωρίζομεν, ὅτι ὅταν προφυλάξωμεν πρεπόντως τὸν ὄγκον ὑπὸ πάσης ἐξωθεν θλίψεως, δύνανται μετὰ τὴν ἀπόπτωσιν τοῦ ἐπικειμένου δερμάτος ν' ἀναφύσωσι κεγχρῶδεις σάρκες, καὶ δι' αὐτῶν νὰ καλυφθῇ κατὰ μικρὸν ὄλος ὁ τόπος ὑπὸ ὕμενος στερεοῦ καὶ ἐπεκτάσεως ἀπονευρώδους.

§. 393.

Ἡ θεραπεία τῆς ὑστερογενεῦς ὀμφαλοκήλης εἶν' εὐκολος. Τὰ προπεσόντα μόρια ἐμβάλλοντ' εὐκόλως καὶ κατέχονται διὰ πιλωτοῦ κυρτοῦ ἐκ ξύλου, κηρίου καὶ τῶν τοιούτων, ὅπερ προσαρμόζεται ἀκριβῶς ἐπὶ τοῦ ὀμφαλίου τρήματος, καὶ στηρίζεται εἰκότως μὲ ταινίας κολλητικῆς ἐμπλάστρου καὶ μὲ προσήκοντα ζωστήρα. Πρέπει δὲ νὰ προσέχωμεν, ὅταν ἀλλάσωμεν τὸν ἐπίδεσμον, κατ' ἐξοχὴν νὰ ἐμποδίζωμεν τὴν πρόπτωσιν τῶν ἐντοσθίων, βάλλοντες τοὺς σπυρίλους ἐπὶ τοῦ ὀμφαλίου τρήματος, ἕως ἂν πάλιν προσαρμοσθῇ προσηκόντως τὸ πιλωτόν· ἐπειδὴ τὸ ὀμφάλιον τρήμα τείνει κατὰ φύσιν εἰς τὸ ν' ἀποφραχθῇ, γίνεται τάχις αἰς τὰ βρέφη ἢ ἴασις ἐντελής ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ. Εἰς δὲ τοὺς ἠλικιωμένους προσαρμόζομεν κάλλιον ἐλαστικούς κηλεπίδες, οἵτινες ὑπέικουσιν εἰς τὰς κινήσεις τῆς κοιλίας. Ἐκ τῶν πολλῶν καὶ πολυσυνθέτων κηλεπιδέσμων προτιμότερος εἶναι κηλεπίδεσμος ἐλαστικός, ὁμοίος κηλεπιδέσμῳ τῆς βουβωνοκήλης, οὗ ὁ ἐλατήρ εἶναι συμμετρῶς πρὸς τὴν κυρτότητα τῆς κοιλίας κατεσκευασμένος, καὶ οὗ τὸ πιλωτόν ἐξέρχεται ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τοῦ ἐλατήρος, ἢ ὀλίγον κεκυρτωμένον μετὰλλινον πέταλον, εἰς δὲ συνέχεται πιλωτόν μετὰ ἐλατήρος, καὶ στηρίζεται εἰκότως μὲ ἐλαστικὸν ζωστήρα, ὅστις εἶναι προσηλωμένος εἰς τὰ δύο πλάγια τοῦ πετάλου· ἢ ἐπιβάλλομεν πέταλον κεράτινον, εἰς οὗ τὴν μεσότητα προσκολλᾶται διὰ στρόφιγγος πιλωτόν, καὶ στηρίζομεν αὐτὸ διὰ μεγάλου εὐκολλήτου ἐμπλάστρου καὶ διὰ ζωστήρος, δι' ὧν ἡ κήλη κατέχεται ἀσφαλῆς· ὅταν δὲ ἡ κήλη δὲν ἐμβάληται, προσαρμόζομεν ἔγκοilon πιλωτόν, ὅπερ ἐμποδίζει τὴν αὐξήσιν τῆς προπτώσεως.

Ἐπὶ δὲ Ῥοθεμούνδιος (Rothmund. Mueller. x. a. s. 53) μετὰ τὴν ἐντελῶς γενομένην ἀναδρομὴν τοῦ ἐν τῷ κηλικῷ θύλακι ἐνεχομένου ἐντέρου, ἐμπίπτει τὰ ἐκ-

τὸς καλύμματα ἐπὶ τὸν κηλικὸν θύλακα διὰ τοῦ στομίου τῆς κήλης εἰς τὴν κοιλίαν, ἔπειτα δὲ ἀπωθεῖ ἐν τῷ οὕτω σχηματισθέντι θυλακίῳ πέταλον στρογγύλον καὶ ἀναλόγως τῷ στομίῳ τῆς κήλης παχύ τε καὶ μέγα. Εἰς τὸ πέταλον τοῦτο, ὅπερ κρατεῖται στερεῶς διὰ ραβδίον κατὰ τὴν μεσότητ' αὐτοῦ προέχοντος, εἶναι προσηρμοσμένη μηχανή, δι' ἣς δύναται νὰ μεγαλυνῆται τὸ πλεῖστον μέρος τῆς περιφέρειας αὐτοῦ ὅσον δύο ἢ τεσσάρων γραμμῶν διὰ τῆν προσελκυσμοῦ τοῦ ραβδίου τὸ μεγαλυνθὲν ἤδη καὶ ἐκ τοῦ στομίου τῆς κήλης μὴ συνάμενον νὰ ἐξέλθῃ πλέον πέταλον ἐρείδεται στερεῶς εἰς τὴν ἔνδον ὀπισθίαν πλευρὰν τοῦ στομίου τῆς κήλης· μικρόν τι μείζον ἔπειτα καὶ κατὰ τὴν μεσότητα διάτρητον πέταλον βάλλει· ἔξωθεν ἐπὶ τῶν καλυμμάτων ἀντισοίχως τῷ ἔνδον πετάλῳ, οὗ τὸ πρόχον ραβδίον διειρέται εἰς τὴν ὀπὴν τοῦ ἔξω καὶ οὕτω στηρίζεται καὶ τοῦτο ἐνταῦθα διὰ μηχανῆς ἐν αὐτῷ προσηρμοσμένης. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον λοιπὸν τὸ ἐγκολεασθὲν μέρος τῆς κήλης δύναται νὰ πιέζηται κατ' ἀρέσκειαν ἐπὶ μᾶλλον ὅσον γραμμῶν τινῶν καθ' ὅλην τὴν ὀπίσθιον περιφέρειαν τοῦ στομίου τῆς κήλης, ὥστε γεννᾶται μετὰ τινὰς ἡμέρας διὰ τῆς κατὰ μικρὸν αὐξανομένης πίεσεως ἐνωτικὴ φλεγμονή, ἣς δυνάμει ἀποφράσσεται τὸ στόμιον τῆς κήλης, προσφυομένων τῶν κατὰ τὴν ὀπίσθιον πλευρὰν τοῦ ὀμφαλίου τρήματος πιεζομένων μορίων τῶν ἐγκολεασθέντων καλυμμάτων τῆς κήλης πρὸς αὐτὴν καὶ πρὸς τὰ χεῖλη τοῦ ὀμφαλίου τρήματος. Ἐπέκεινα δὲ τῶν τριῶν ἢ πέντε ἡμερῶν δὲν πρέπει νὰ μείνῃ τὸ ἤδη ῥηθὲν πιάστρον, ὅπερ ἀφαιρεῖται παραυτίκα, ἐὰν τὸ ἐγκολεασθὲν ἀρχίσῃ νὰ γίνηται πελιόνον· τὰ δὲ πέταλα τοῦ πιάστρου κατασκευάζονται ἐκ μετάλλου ἢ ἐκ ξύλου (Mueller Taf. V.).

§. 394.

Ὅταν δὲ γείνη περίσφιξις τῆς ὀμφαλοκήλης, καὶ πρὸς ταύτην ἐνδοκινῶνται ἢ ἐγχειρήσεις, ὅσον ἢ τομὴ τοῦ ὄγκου νὰ γίνηται πεφυλαγμένως, ἔπειδὴ πολλάκις τὰ καλύμματα αὐτοῦ εἰσὶ λεπτότατα, ὁ κηλικὸς θύλαξ προσπεφυκῶς εἰς τὸ ἐπικείμενον δέρμα ἢ εἰς τὰ ἐγκείμενα ἐντόσθια, ἢ διεῖρωγῶς. Ἡ τομὴ τοῦ ἐπικείμενου δερμάτος γίνεται κατ' εὐθυωρίαν. Ὅταν μετὰ τὴν διατομὴν τοῦ κηλικοῦ θύλακος καὶ τὴν προσήκουσαν ἀπόλυσιν τῶν ἐντοσθίων κτλ. δὲν γίνηται ἡ ἀναδρομὴ τῆς κήλης, ἐμβάλλομεν μεταξὺ τοῦ κηλικοῦ αὐχένος καὶ τῶν προπεσόντων μορίων αὐλακομήλην, καὶ διατέμνομεν μὲ τὸ μαχαίριον τὸ ὀμφάλιον τρήμα πρὸς τὰ κάτω. Ὅταν δὲ πρὸ τῆς ἐγχειρήσεως εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι δὲν θέλομεν δυνῆθαι νὰ ἐνεργήσωμεν τὴν ἀναδρομὴν τῶν ἐντέρων διὰ πρόσφυσιν κτλ. καὶ ὅταν τὰ ἐντόσθια δὲν εἶναι γαγγραινωμένα, ἐντέμνομεν κατὰ τὴν βᾶσιν τοῦ ὄγκου πρὸς τὰ δεξιὰ ἢ πρὸς τ' ἀριστερὰ μνησοειδῶς τὸ δέρμα, διαιροῦμεν πεφυλαγμένως τὴν λεπτὴν ἀπονεύρωσιν καὶ ἐμβάλλομεν εἰς τὸ ἄνω ἢ κάτω μέρος τοῦ ὀμφαλίου τρήματος μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ κηλικοῦ θύλακος αὐλακομήλην, καὶ εἰς αὐτῆς τὴν αὐλακα τὸ πυρηνωμαχαίριον ὅπως διαιρέσωμεν τὸ ὀμφάλιον τρήμα ἢ ἂν ἢ τοῦτο ἀδύνατον, βάλλομεν τὸ ἄκρον τοῦ ἀριστεροῦ λιχανοῦ μεταξὺ τοῦ κηλικοῦ αὐχένος καὶ τοῦ κάτω χεῖλους τοῦ ὀμφαλίου τρήματος τοῦ ὄγκου πρὸς τὰ κάτω

ἀπευθυσμένου ὄντος, καὶ ἐντέμνομεν πεφυλαγμένως μὲ μαχαίριον εὐθυ-
 τενές ἀπὸ τῶν ἔξω πρὸς τὰ ἔνδον ἐπὶ τοῦ ὄνυχος. Ἐὰν ὅμως τὰ ἐν τῇ
 κήλῃ ἰεγαγγραίνωθησαν ἤδη, ἢ περιεσφίχθησαν πρὸς ἄλληλα, πρέπει
 νὰ ἐντέμνωμεν κατὰ τόπον τινὰ προσήκοντα τὸν κηλικὸν θύλακα πεφυ-
 λαγμένως, πράττοντες τὰ λοιπὰ κατὰ τοὺς γενικούς κανόνας.

§. 395.

Ἡ παντελής θεραπεία τῆς ὀμφαλοκήλης εἰς νέους ἀνθρώπους, ἥτις γίνε-
 ται, ὅταν μετὰ τὴν ἀναδρομὴν τῶν προπετόντων ἐντοσθίων, περιδέσωμεν
 τὰ ἐπικείμενα μόρια, ἄπερ περισφίχθέντα νεκροῦνται, καὶ ἀποπίπτοντα
 ἀπολοῦνται στερεῶς, δὲν εἶναι ἀξιαίπαινος, ἐπειδὴ 1) ἡ ὀμφαλοκήλη
 θεραπεύεται τελείως εἰς τὰ παιδία διὰ μόνης τῆς ἰαματικῆς δυνάμεως
 τῆς φύσεως. 2) ἡ ἴσσις δύναται νὰ γείνη ἀφεύκτως διὰ διηνεκοῦς καὶ πρε-
 πούσης πίεσεως. 3) ἡ ἐγγχείρησις εἶναι ὀδυνηροτάτη καὶ ἐπικίνδυνος (ἐπει-
 δὴ δύναται νὰ περιδεθῇ ὁμοῦ μετὰ τῶν ἐπικειμένων μορίων καὶ μέρος
 τι μικρὸν τοῦ προπετόντος ἐντοσθίου) καὶ ἐπειδὴ μετὰ τὴν ἀπούλωσιν
 τοῦ πληρωθέντος μέρους πάλιν ἔχομεν χρεῖαν νὰ μεταχειρισθῶμεν πίεσιν
 ἐπὶ καιρὸν τινα. 4) δὲν γίνεται ὀριστικῶς θεραπεία παντελής, διότι
 ἀπομένει πάντοτε μέρος τοῦ κηλικῶ ἀυχένος, καὶ ἡ γενομένη οὐλή δὲν
 γίνεται ἀρκούντως στερεά, ὥστε νὰ ἐμποδίσῃ τὴν πρόπτωσιν τῶν ἐντοσθίων.
 Καὶ εἰς τὰ θήλη πρέπει προσέτι νὰ ἔχωμεν καὶ τοῦτο πρὸ ὀφθαλμῶν,
 ὅτι ἡ οὐλή αὕτη δύναται νὰ διαρραγῇ ἐν καιρῷ κυφορίας. Καὶ μόνον εἰς
 ἐκείνας τὰς ὀμφαλοκήλας δυνάμεθα νὰ μεταχειρισθῶμεν τὴν περιδέσιν,
 αἵτινες προπίπτουσιν ὅσον δακτύλων τινῶν θυλακοειδῶς, καὶ ὅταν διὰ τῆς
 ἐπισήμου ταύτης ἐπεκτάσεως τοῦ δέρματος ἐμποδίζηται ἡ πρέπουσα προσ-
 αρμογὴ τοῦ κηλεπιδέσμου· ἡ περιδέσις τότε καὶ ἂν δὲν ἐπαγάγῃ τελείαν
 ἀπόφραξιν τοῦ ὀμφαλλίου τρήματος, δύναται τοῦλάχιστον νὰ κατορθώσῃ,
 ὥστε νὰ δυνηθῶμεν νὰ προσαρμόσωμεν ἐφεξῆς κηλεπιδέσμον.

Δ'.

Περὶ τῆς κοιλιοκήλης.

§. 396.

Κοιλιοκήλη (Hernia ventralis) λέγεται πρόπτωσις ἐντοσθίου τινός τῆς
 κοιλίας εἰς τὴν ἔμπροσθεν ἐπιφάνειαν ἢ εἰς τὰ πλάγι' αὐτῆς διὰ τινος
 παρὰ φύσιν ὀπῆς· ἡ κήλη αὕτη εἶναι πολὺ σπανιώτερα τῶν προειρημέ-
 νων· γίνεται δὲ δι' ὀπῶν κατὰ τοὺς μῦς τῆς κοιλίας καὶ κατὰ τὰς ἀπο-
 νευρώσεις αὐτῶν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μὲν εἰς τὰ μεταξὺ τῶν ὀρθίων μυῶν,
 σπανιώτερον δὲ εἰς τὰ πλάγια τῆς κοιλίας ἀπὸ τοῦ ὀστοῦ τῆς λαγόνας

μέχρι τῶν τελευταίων πλευρῶν, καὶ εἰς τὴν ὄσφυν (ὄσφυοκῆλη). Αἷτια δ' αὐτῆς εἰσὶ τὰ κοινὰ τῶν κηλῶν προκατάρχοντα, ὅταν δηλαδὴ χαυνωθῶσι τὰ καλύμματα τῆς κοιλίας, καὶ μάλιστα ἡ λευκὴ γραμμὴ μετὰ προηγουμένης πολλᾶς κυοφορίας, ὅταν ἀκολουθήσῃ ταχὺς μαρασμὸς μετὰ προηγουμένην εὐσαρκίαν· ἢ γίνεται διὰ ῥῆξιν τῶν μυῶν καὶ ἀπνευρώσεων εἰς οὐλωμένους τόπους· ἢ ἐνίοτε ἐπεκτείνονται ὅλα τῆς κοιλίας τὰ καλύμματα εἰς θύλακα, ὅστις ἐνέχει ὅλα τὰ ἐντόσθια. Ὅλοι αὗται αἱ κῆλαι ἐν γένει ἔχουσι κηλικὸν θύλακα, ἐκτὸς μόνον ὅταν ὦσιν ἔκγονοι προηγουμένων τρώσεων τοῦ περιτοναίου.

§. 397.

Καθ' ὄλην μὲν τὴν ἕκτασιν τῆς λευκῆς γραμμῆς δύνανται γίνεωσι κῆλαι, συχνότερον δὲ ὑπεράνω ἢ κάτω τοῦ ὀμφαλοῦ. Καὶ εἰς μὲν τὰς ὑπεράνω τοῦ ὀμφαλοῦ ἐνέχεται μέρος τοῦ ἐπιπλόου, εἰς δὲ τὰς κατωτέρω ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μέρος τῶν λεπτῶν ἐντέρων, ἐνίοτε δὲ καὶ τῆς οὐροδόχου κύστεως ἢ τῆς μήτρας. Καὶ πολλάκις προπίπτουσι ταῦτα τόσῳ πλησίον τοῦ ὀμφαλοῦ, ὥστε δύναται τις γὰρ ὑπαλάβῃ ταύτας ὡς ὀμφαλοκῆλην· εἰσὶ δὲ πάντοτε ὠσειδεῖς καὶ ὀλίγον ἐπληρῆναι παραβαλλόμεναι πρὸς τὸ ἑαυτῶν μέγεθος· ὁ κηλικὸς αὐτῶν αὐχὴν ὠσειδῆς ὡς καὶ ἡ ὀπή, ἐξ ἧς προπίπτουσι, καὶ στενωτάτος παραβαλλόμενος πρὸς τὸ μέγεθος αὐτῶν διακρίνονται δὲ τῆς ὀμφαλοκῆλης, ὅταν ὦσι πλησίον τοῦ ὀμφαλοῦ, πρῶτον, διότι ἔχουσιν ὠσειδῆ τὸν κηλικὸν αὐχένα καὶ δεύτερον, διότι ἐκ τοῦ ἐνὸς μὲν μέρους προφαίνεται ὁ ὀμφαλὸς, ἐκ τοῦ ἑτέρου δὲ ὁ ὄγκος τῆς κῆλης. Αἱ κῆλαι τῆς λευκῆς γραμμῆς γεννῶνται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς τὰς γυναῖκας· ἔχουσιν ὅσα καλύμματα ἔχουσι καὶ αἱ ὀμφαλοκῆλαι, καὶ κατέχονται διὰ τῶν αὐτῶν κηλεπιδέσμων· ἢ δὲ παντελῆς αὐτῶν θεραπεία εἶναι σπανιωτέρα τῆς τοῦ ἔξομφαλου. Καὶ ἡ ἐγχείρησις αὐτῶν, ὅταν γείνη περίσφιγξις, εἶναι ἡ αὐτή, καὶ μόνον πλατύνεται ἡ τομὴ πρὸς τὴν μίαν ἢ πρὸς τὴν ἄλλην πλευράν.

§. 398.

Τῶν κηλῶν δὲ τῆς λευκῆς γραμμῆς διακριτέον τοὺς ὄγκους τοὺς ὄντας ἐκγόνους μέρους πινὸς πιμελής, ἧτις προπίπτουσα διὰ τινος σχισμῆς τῆς λευκῆς γραμμῆς φαίνεται ὁμοία πρὸς ἐπιπλοκῆλην τῆς λευκῆς γραμμῆς. Οἱ ὄγκοι οὗτοι εἰσὶ σκληροὶ, ἀναίσθητοι, δὲν ἀνατρέχουσι καὶ οὐδόλως ἐνοχλοῦσιν. Ἄν δὲ τυχὸν συνοδεύσῃ τούτους κώλιξ, τότε εὐκόλως δύναται ν' ἀπατηθῇ ὁ ἰατρός εἰς τὴν διάγνωσιν.

§. 399.

Πολλάκις δὲ γεννῶνται κατὰ τὸ ἄνω μέρος τῆς λευκῆς γραμμῆς ἐπὶ τὰ δεξιὰ τοῦ ξιφειδοῦς χόνδρου μικραὶ κηλαι, αἵτινες διὰ τὸν ἐνότῃα μέγαν ἐρεθισμόν τοῦ στομάχου ὠνομάσθησαν μὲν στομαχοκηλαι, ἐνέχουσι δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μέρος τοῦ ἐγκαρσίου κόλου. Αἱ κηλαι αὗται πολλάκις εἰσὶ τόσῳ μικραὶ, ὥστε μόλις γίνονται ἕξωθεν αἰσθηταί, καὶ ἰσομεγέθεις ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, σπανίως δὲ μείζονες ἐλαίας. Ἐρεθίζουσι δὲ καὶ μὴ περιεσφιγμένοι, πόνον, ὀλκὴν τοῦ στομάχου, εὐαίσθησιαν μεγάλην κατὰ τὸ προκάρδιον, ἔμετον, λύγγα, ναυτίαν μετὰ τὸ φαγεῖν μάλιστα. Τὰ συμπτώματα ταῦτα ἐλαττοῦνται ὅταν ὁ ἄρρώστος σχηματίζεται ὑπτίως, τὸν δὲ ὄγκον αἰσθανόμεθα μόνον ὅταν ὁ ἄρρώστος ἴσταται ὄρθιος, ἢ ὅταν ἐπικλίνη τὸ σῶμα πρὸς τὰ πρόσω' ἴσως δὲ γίνεται σαφὴς καὶ ἡ σχισμὴ, ἐξ ἧς προπίπτει τὸ ἐντόσθιον, ὅταν ὁ ἄρρώστος βῆσση πρὸς κατοχὴν αὐτῶν προσαρμοζόμεν κηλεπίδεσμον ἐξ ὀσῶν φαλαίνης κατεσκευασμένον, εἰς δὲ προσηλωθῆται πλωτῶν μέγα καθ' ὃ μέρος φέρεται ἐπὶ τοῦ πεπονθότος τόπου.

§. 400.

Ἡ θεραπεία τῶν κηλῶν τούτων εἶναι, πλὴν μικρῶν τινων ἀλλοιώσεων, ὁμοία τῇ τῶν τῆς λευκῆς γραμμῆς. Ἐάν δὲ διὰ περισφιγξίν ἐνδειχθῇ ἡ ἐγχειρήσις, ἡ διαστολὴ τοῦ τόπου τῆς περισφιγξέως γίνεται κατ' ἐκείνην τὴν ὑφήγησιν, καθ' ἣν οὐδὲν ἐπίσημον ἀγγεῖον βλάπτεται, καὶ, ὡς δυνατὸν, πρὸς τὰ ἄνω.

Ε'.

Περὶ τῆς ἰσχιοκήλης.

§. 401.

Ἡ ἰσχιοκήλη (Hernia ischiadica) προπίπτει διὰ τῆς χήλης τοῦ ἰσχίου ὑπεράνω τῶν κατὰ τὸ ἱερόν ὀστούν καὶ τὸ ἰσχίον συνδέσμων καὶ ὑπὸ τὸν γλουταῖον μῦν, προφαίνεται δὲ ἕξωθεν παρὰ τὸ κάτω μέρος τοῦ ἐνός τῶν πλαγίων χειλέων τοῦ ἱεροῦ ὀστού ἢ τοῦ κόκκυγος, γίνεται πολλάκις ὑπερμεγέθης ἐκτεινομένη μᾶλλον ἐπὶ τὰ ἄνω καὶ ὀπίσω ἢ ἐπὶ τὰ κάτω πρὸς τὸ περίναιον, καὶ ἐνέχονται ἢ μόνον ἔντερα, ἢ ἡ οὐροδόχος κύστις, ἢ λεπτὰ καὶ παχέα ἔντερα, ἢ ἡ μήτρα κτλ. συγχρόνως. Εἶναι δὲ ἄγνωστον εἰσέτι ἂν τὰ ἄρρένα μᾶλλον ἢ τὰ θήλη περιπίπτωσιν εἰς τὴν κήλην ταύτην. Συχνότερα δὲ παρατηρήθη αὕτη ἐπὶ τὰ δεξιὰ ἢ ἐπὶ τὰ ἀριστερά· καὶ δύναται, νὰ εἶναι ἢ συγγενῆς ἢ ὑστερογενῆς.

§. 402.

Ἡ διάγνωσις τῆς κήλης ταύτης εἶναι δυσκολωτάτη, ἐπειδὴ δυσκόλως αὐτὴ ἢ οὐδόλως δύναται ν' ἀνακαλυφθῆ ἑνόσω εἶναι μικρὰ καὶ ὑπὸ τοῦ μεγάλου γλουταίου κεκαλυμμένη. Πρῶτον πάντων πρέπει νὰ παρατηρησώμεν τὸν τόπον τοῦ ὄγκου, καὶ ἡ ὑπόψια τῆς κήλης ταύτης εἶναι μεγαλειτέρα, ὅταν ἢ συγγενῆς αὐτῇ καὶ ἔχη ἰδέαν ὅποιαν δὲν ἔχουσιν εὐκόλως οἱ ἄλλοι ὄγκοι, εἶναι π. χ. κωνοειδῆ. Βεβαία δὲ αὐτῆς διάγνωσις γίνεται, ὅταν διακρίνονται σαφῶς τὰ ἐν αὐτῇ ἔντερα, ἅπερ ἀνατρέχουσιν εἰς τὴν κοιλίαν καὶ προπίπτουσι πάλιν. Ὅταν ἢ μικρὰ ἢ κήλη δὲν δυνάμεθα νὰ γνωρίσωμεν τὰς ἑλικας τοῦ ἐνεχομένου ἐντέρου. Ἡ ἐμβολῆ τῶν προπεσόντων ἐντοσθίων εἶναι δύσκολος διὰ τὸ στενὸν τῆς ἐξ ἧς προπίπτουσι ὀπῆς, καὶ ἂν οὐδεμία πρόσφυσις αὐτῶν ὑπάρχη. Ὅταν δὲ ἢ κήλη ἢ μεγάλη, εὐρίσκομεν κενότητα εἰς τὴν κοιλίαν. Ἡ συγγενῆς ἰσχιοκήλη ἔχει βάσιν μεγάλην κατ' ἀρχάς, καὶ ὅταν αὐτὴ ἢ μεγάλη, ὁ αὐχὴν αὐτῆς εἶναι στενώτερος τοῦ πυθμένου. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἐνίοτε εἰς τὴν ῥαχοκήλην προπίπτει μόνον ἡ οὐραδόχος κύστις, δεόν πρὸς βεβαίαν διάγνωσιν νὰ ἔχωμεν πρὸ ὀφθαλμῶν τὰ σημεῖα τῆς κυστεοκήλης. Ἡ κήλη αὐτὴ διακρίνεται δυσκόλως τῶν γενομένων κατὰ τὸν τόπον τοῦτον στεατωματωδῶν ἢ κυστεωδῶν ὄγκων, καὶ εὐκόλως δυνάμεθα νὰ συγχύσωμεν ταύτην καὶ μετ' ἀποστήματος κατὰ τὸν τόπον τοῦτον. Ἡ δὲ δισχιδῆς ῥάχις διακρίνετ' εὐκόλως, ἐπειδὴ αὐτὴ εὐρίσκεται κατὰ τὴν μεσότητα τοῦ ἱεροῦ ὄστου, κλυδάζει καὶ εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ διαφανῆς.

§. 403.

Ἡ κήλη αὐτὴ, ἐπειδὴ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ῥήγνυται τῆς λεκάνης ἢ ἀπονεύρωσις καὶ δὲν συνεξωθεῖται, καλύπτεται ὑπὸ τοῦ δέρματος μόνον καὶ ὑπὸ τῶν διατεταμένων ἰνῶν τοῦ ἀνασπαστήρος τῆς ἑδρας μυός. Ὁ κηλικὸς θύλαξ κεῖται μεταξὺ τοῦ κάτω ἑνδον χείλους τοῦ μεγάλου γλουταίου μυός καὶ τῆς μιᾶς πλευρᾶς τοῦ ἀπευθυμένου ἐπὶ τὴν ἑνδον πλευρᾶν τοῦ ἀκωνύμου ὄστου περιέχεται ὁ κηλικὸς θύλαξ ἐπὶ τὰ ἄνω καὶ κάτω ὑπὸ τῆς θυροειδίτιδος ἀρτηρίας, ἐπὶ τὴν ἔξω δὲ πλευρᾶν τοῦ ὄστου κεῖται τὸ ἰσχιαδικὸν μὲν νεῦρον πρὸς τὰ πρόσω καὶ κάτω, ἢ γλουταία δὲ ἀρτηρία πρὸς τὰ ὀπίσω.

§. 404.

Μικραὶ ἰσχιοκῆλαι ἐμβάλλοντ' εὐκόλως, καὶ ἀνατρέχουσιν αὐτόματοι εἰς τὴν οἰκείαν χώραν, ὅταν τὸ σῶμα τοῦ ἀρρώστου σχηματισθῆ κατὰ τὸ εἶκος. Μεγάλαι δὲ καὶ ὀπωσοῦν χρόνιαι ἐμβάλλονται μὲν, ἀλλὰ κατὰ μικρὸν καὶ διὰ τοῦ διηνεκοῦς καὶ πρέποντος σχηματισμοῦ τοῦ σώματος

καὶ δι' ἔξωθεν πίσεως τοῦ ὄγκου. Τὰ προπεσόντα ἐντόσθια δὲν ἐμβάλλονται πρῶτον μὲν, ὅταν ὦσι ταῦτα προσπεφυκότα εἰς τὰ περικείμενα μόρια, δεύτερον δὲ, ὅταν τὰ πλείοτερα τῆς κοιλίας ὄργανα εὐρίσκωνται εἰς τὴν κήλην, ἐπειδὴ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην συστέλλονται πολὺ τὰ καλύμματα τῆς κοιλίας. Ὁ Α. Κώπηρος ἔχει τὴν γνώμην, ὅταν εἰς τὴν ἰσχιοκῆλην ἐνδείκνυται ἡ ἐγγείρησις καὶ ἡ διαστολὴ τοῦ στομίου τῆς κήλης διὰ τυφλαγκίστρων δὲν ἐξαρκῆ, ἡ τομὴ τοῦ στομίου τοῦ κηλικοῦ θύλακος νὰ γίνηται κατ' εὐθειᾶν πρὸς τὰ πρόσω. Ὁ δὲ Σείλερος κρίνει κατεπειγόντως ἀναγκαῖον εἰς τὴν διαστολὴν τοῦ στομίου τῆς κήλης νὰ ἐντέμνωμεν κατὰ στιβάδα ἀπὸ τῶν ἔξω πρὸς τὰ ἔνδον καὶ νὰ περιδέωμεν εὐθὺς τὰς διαιρουμένας ἀρτηρίας.

Ὁ Ἄγηρος (Hager) διαιρεῖ τὴν κήλην ταύτην εἰς δύο, εἰς ἄνω καὶ κάτω ἰσχιοκῆλην· καὶ ἡ μὲν ἄνω κεῖται ἄνωθεν τοῦ ὀπισθίου ἐπιπωματικοῦ, ἡ δὲ κάτω μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἰσχιαδικοῦ νεύρου καὶ τοῦ ἄνω διδύμου· καὶ ἡ μὲν ἄνω ἔχει ἐπὶ τὰ ἄνω μὲν καὶ ὀπίσω τὴν ἄνω γλουταίαν ἀρτηρίαν, ἐπὶ τὰ κάτω δὲ τὸ ἰσχιαδικὸν νεῦρον, ἡ δὲ κάτω τὴν κάτω γλουταίαν ἀρτηρίαν, τὴν αἰδοῦτιδα φλέβα καὶ τὸ νεῦρον ἐπὶ τὰ κάτω· εἶναι δὲ, λέγει, οἰκειότατον νὰ μὴ διατέμνωμεν τὸν κηλικὸν θύλακα, καὶ εἰς μὲν τὴν ἄνω κήλην νὰ διατέμνωμεν καὶ διαστέλωμεν τὸ στόμιον αὐτῆς ἐπὶ τὰ πρόσω καὶ κάτω, εἰς δὲ τὴν κάτω ἐπὶ τὰ πρόσω καὶ ἄνω.

Ὁ Σκάρπας δοξάζει, ὅτι αἱ κῆλαι αὗται εἰσὶν εἰς τὰς γυναῖκας μὲν ὑπερμεγέθεις κῆλαι τῶν μεγάλων νυμφῶν, εἰς τοὺς ἄνδρας δὲ ὑπερμεγέθεις περιναιοκῆλαι, καὶ ὅτι πρέπει νὰ θεραπεύσωμεν καὶ ταύτας ὡς ἐκεῖνας. Ἡ γνώμη αὕτη εἶναι ὀρθὴ ἴσως εἰς περιπτώσεις τινὰς μόνον τῶν ἄνω εἰρημένων, ὅταν εἰς τὴν τοῦ Παπένου (Pareu) ἢ τὴν τοῦ Βόσου (Bose), ἀναιρεῖται δὲ ἐξ ἄλλων παραδειγμάτων περιπτώσεων, καθ' ὅς ἔγειναν ἀκριβεῖς ἀνατομικαὶ ἐρευναι.

ζ'.

Περὶ τῆς θυροειδοκῆλης.

§. 405.

Εἰς τὴν θυροειδοκῆλην (Hernia foraminis ovalis) προπίπτουσι τὰ ἐντόσθια διὰ τῆς ὀπῆς τοῦ θυροειδίτου συνδέσμου (Ligamenti obturatorii), δι' ἧς ἐξέρχονται τὸ νεῦρον καὶ τὰ ἀγγεῖα τοῦ θυροειδοῦς τρήματος. Τὸ ὅστων τῆς ἥβης κεῖται πρόσθεν τοῦ κηλικοῦ αὐχένος· τὸ κάτω ἔσω καὶ ἔξω μέρος αὐτοῦ περιέχεται ὑπὸ τοῦ θυροειδίτου συνδέσμου. Ὁ πυθμὴν τοῦ κηλικοῦ θύλακος κεῖται μεταξύ τοῦ μηροκτενίτου καὶ τοῦ μικροῦ προσαγωγῶ μύος, ἢ μεταξύ τῶν ἐμπροσθίων κεφαλῶν τοῦ προσαγωγῶ. Τὰ ἀγγεῖα τοῦ θυροειδοῦς τρήματος εἰσὶ πρὸς τὴν ἔξω καὶ ὀπίσθιον πλευρὰν, καὶ μεγάλαι διαφυάδες τοῦ νεύρου τοῦ θυροειδοῦς τρήματος πρόσθεν αὐτοῦ. Ἀλλὰ κατὰ τοῦτο δύνανται νὰ ὑπάρξωσι διαφοραὶ καὶ μάλιστα, ὅταν ἡ θυροειδίτις ἀρτηρία συνεκφύηται μετὰ τῆς ἐπιγαστρίου, ὅπερ παρέτήρησεν ὁ Γαδερμάννος (Gadermann) εἰς περιπτώσιν

τινα, ἐν ἣ διήκειν ἡ ἀρτηρία πρῶτον μὲν ἐπὶ τὴν ἔνδον, εἶτα δὲ ἐπὶ τὴν πρόσθιον πλευρὰν τοῦ κηλοθύλακος. Ἡ κήλη αὕτη γίνεται ἕξωθεν αἰσθητὴ, ὅταν προπέσωσιν ἐντόσθια πλείονα. Ἡ ἰδέα αὐτῆς εἶναι διάφορος, ἐπειδὴ προπίπτει μεταξύ διαφόρων μυῶν καὶ γίνεται συχνότερον εἰς τὰς γυναῖκας ἢ εἰς τοὺς ἄνδρας. Προπίπτουσι δὲ ἔντερα, ἐπίπλοον καὶ αὐτὴ ἡ οὐροδόχος κύστις, καὶ πολλάκις γίνεται καὶ κατ' ἀμφοτέρα τὰ μέρη συγχρόνως.

§. 406.

Ἡ διάγνωσις γίνεται βεβαία ἐκ τοῦ ὄγκου κατὰ τὸ ἄνω καὶ ἔνδον μέρος τοῦ μηροῦ ἐκ τῆς ἰδιαιτέρας αὐτοῦ ἐλαστικῆς διατάσεως, ἐκ τοῦ τρόπου τῆς γενέσεως αὐτοῦ, ἐκ τῆς δυνατῆς ἀνώσεως, ἐξ αἰσθήσεως τοῦ βροβορυγμοῦ, ἢ μετακινουμένου σώματος ἐντὸς τοῦ ὄγκου, ἐκ τῶν γαστρικῶν σημεῖων, ἅπερ συνοδεύουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὰς κήλας. Εἰς τὴν κήλην ταύτην δύναται νὰ γείνη καὶ περίσφιγξις συνήθως μὲν διὰ τοῦ κηλοστομίου, σπανιώτερον δὲ διὰ τοῦ κηλοτραχήλου καὶ τῶν μυῶν.

§. 407.

Ὅταν ἡ κήλη ἦ κινητὴ, ἐμβάλλομεν αὐτὴν σχηματίζοντες τὸν ἄρρωστον κατὰ τὸ εἶκος, καὶ κατέχομεν αὐτὴν ἔπειτα διὰ κλιμακωτῶν σπληνῶν καὶ τοῦ βουβωνικοῦ στάχους (*spica inguinalis*), ἢ διὰ βουβωνικοῦ ἐπιδέσμου, αὗ ὁ τράχηλος μῆκνυται ἐπὶ τὰ κάτω, καὶ τὸ πιλωτὸν βάλλεται ὑπὸ τὸ ὀριζόντιον μέρος τοῦ ὀστροῦ τῆς ἡθῆς, ὅπου ἐκφύεται ὁ μηροκτενίτης μῦς. Ἐὰν δὲ γείνη περίσφιγξις καὶ τὰ προσφερόμενα βοηθήματα ἀποβῶσιν ἀνωφελῆ, ὥστε νὰ ἐνδείκνυται ἡ ἐγχείρησις, πρέπει κατὰ τὸν Α. Κώπηρον νὰ διαστελωμεν τὸ μέρος τῆς περισφιγξέως διὰ τῆς ἀναίμου ἀγωγῆς μὲ τυφλάγκιστρα ἀπὸ τῶν ἔνδον πρὸς τὰ ἔξω καὶ κάτω. Ἡ δὲ ἔναιμος διαστολή, ὅταν ἦ ἀναγκαία, γίνεται, κατὰ τὸν Α. Κώπηρον, ἐπὶ τὰ ἔνδον.

Ὅταν ἡ κήλη ἦ κεκρυμμένη ὑπὸ τοὺς μῦς, ἡ διάγνωσις σπανίως ἔσται τόση βεβαία, ὥστε ν' ἀποφασίσωμεν τὴν ἐγχείρησιν. Κατὰ τὸν Γαδερμάννον ἡ τομὴ τοῦ ἐπικειμένου δέρματος καὶ τῆς πλατείας περιταίνιας τοῦ μηροῦ γίνεται ὅσον δατύλου κατωτέρω τοῦ Πουπαρτίου συνδέσμου καὶ μακρὰν τῆς συμφύσεως τῶν ὀστῶν τῆς ἡθῆς, κατευθυνομένη μᾶλλον κατὰ τὰ ἔνδον καὶ ὅσον τεσσάρων δατύλων μεγάλῃ ὁ μηροκτενίτης μῦς καὶ ἡ μεγάλη καὶ μικρὰ κεφαλὴ τοῦ τρικεφάλου μυὸς ἐντέμνονται λοξῶς.

Ζ'.

Περὶ τῆς κολεοκήλης.

§. 408.

Εἰς τὴν κολεοκήλην (*Hernia vaginalis*) προπίπτουσι τὰ ἐντόσθια εἰς τὴν πτυχὴν τοῦ περιτοναίου, τὴν μεταξὺ τῆς μήτρας καὶ τοῦ ἀπνευσμέ-

γού, ἢ τὴν μεταξύ τῆς οὐροδόχου κύστεως καὶ τῆς μήτρας, καὶ οἷα τῆς προπιώσεως ἀπεργάζονται ὄγκον εἰς τὴν ὀπίσθιον ἢ ἐμπρόσθιον πλευρὰν τοῦ κολεοῦ, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὁμοῦ μᾶλλον ἐπὶ τὴν μίαν ἢ ἐπὶ τὴν ἐτέραν πλευρὰν, ὅστις ὄγκος, ὅταν αὐξηθῆ, προβάλλει μεταξύ τῶν νυμφῶν, καὶ δύναται νὰ ἐκταθῆ ἐπισήμως. Εἰς τὴν κήλην ἐνέχονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἡ οὐροδόχος κύστις (1), ὅταν ὁ ὄγκος ἢ εἰς τὴν ἐμπρόσθιον πλευρὰν τοῦ κολεοῦ, ἢ ἡ μήτρα, ὅταν ὁ ὄγκος ἢ εἰς τὴν ὀπίσθιον πλευρὰν. Δύναται ὁμοῦ νὰ ἐνέχηται καὶ μέρος τῶν λεπτῶν ἐντέρων, σπανιώτερον ἐκ τῶν παχέων, ἢ τοῦ ἐπιπλόου. Ὁ ὄγκος εἶναι ἐλαστικός καὶ ἀνωδυνῆς, καὶ ἀνατρέχει μὲν εἰς τὴν κοιλίαν ἐπιθλιβόμενος, προπίπτει δὲ καὶ πάλιν βησσοῦτης τῆς ἀρρώστου, καὶ μεγεθύνεται μὲν ἰσταμένης, σμικρύνεται δὲ ὑπτιαζομένης· τὸ δὲ στόμιον τῆς μήτρας κεῖτ' ἐλεύθερον. Ὁ ὄγκος κεῖται βαθυτέρω, ὅταν ἢ εἰς τὴν ὀπίσθιον πλευρὰν τοῦ κολεοῦ, ἢ ὅταν ἢ εἰς τὴν ἐμπρόσθιον· καὶ εἰς τὴν ἐμπρόσθιον ὦν, ἐπάγει μεγαλειτέρας ἐνοχλήσεις ἐξαιτίας τῆς μεταστάσεως τῆς οὐροδόχου κύστεως· μεγάλη δὲ οὕσα ἡ κήλη κατὰ τὴν ὀπίσθιον πλευρὰν τοῦ κολεοῦ ἐπάγει ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ πρόπτωσιν τοῦ ἀπευθυμένου ἐντέρου. Ὅταν δὲ τὰ ἐντόσθια προπέσωσι ταχέως δι' ἀγῶνα σφοδρὸν, ἡ ἀσθενὴς ἔχει τὴν αἰσθησιν ὡς ἂν διερράγητι κατὰ τὸν κολεόν, καὶ αἰσθάνεται πόνον σφοδρὸν, ὅστις μετέπειτα μεταβάλλεται εἰς κωλικκοειδῆ διαλείποντα πόνον· ὅταν δὲ ἐν τῇ κολεοκῆλῃ ἐνέχηται ἡ κύστις, ἐπάγει σφοδρὸν ἐπὶ τὰ κάτω ὠθισμὸν καὶ σφοδρότερον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐπὶ τῷ ὑπερῷ σχηματισμῷ, ἐξ οὗ κατ' ἐξοχὴν ἐν καιρῷ τῆς νυκτὸς καὶ μετὰ συχνῆς εἰς οὐρησιν ἐπέξεως, μετὰ κνησμῶ εἰς τὴν οὐρήθραν ὡς ἂν ἢ πλήρης οὕρων ἢ κύστις· ἐπάγει δὲ πρὸς τούτοις ἰσχυρίαν, διάτασιν καὶ ὀδυνηρὸν μετεωρισμὸν τῆς κοιλίας, ἐνίοτε δὲ καὶ παροξυσμὸν, αὔπνιαν, ἐλκυσμὸν τοῦ στομάχου καὶ διαφύρου· βλάβας τῶν νεύρων. Τὸ στόμιον τῆς μήτρας κεῖται πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ ἐφάπτεται τοῦ κολεοῦ. Ὁ ὄγκος σμικρύνεται πάντοτε μετὰ τὴν κένωσιν τῆς κύστεως, καὶ ὁ εὐοδιαζόμενος εἰς ταύτην καθετῆρ· γίνεται αἰσθητὸς ἐν τῷ τῆς κήλης ὄγκῳ. Ἐν τῷ κειμένῳ ἐν τῇ κήλῃ μέρει τῆς κύστεως δύναται νὰ διαπλασθῶσι καὶ λίθοι.

§. 409.

Προηγούμενον αἷτιον τῆς κολεοκῆλης εἶναι χαύνωσις τοῦ κολεοῦ ἐκ προηγουμένων τοκετῶν προερχομένη, λευκὸς ῥοῦς, ὑπέρμετρος συνουσία,

(1) Κατὰ τὸν Μαλγαλίνην (journal de chirurgie 1843) ἡ ἀπλῆ κυστεοκῆλη εἶναι ἡ συχνότερα ὄλων τῶν ἐν τῷ κολεῷ γιγνομένων κηλῶν καὶ προπτώσεων. Ἐνίοι δὲ τῶν ἱατρῶν περιέγραψαν τὴν κολεοκυστεοκῆλην ὡς πρόπτωσιν τῆς κύστεως.

θερμά λουτρά, πυραύνου χρήσις, χαύνη τοῦ σώματος ἕξις, ἀνάκλισις τῆς λεκάνης πρὸς τὰ ὀπίσω τοιαύτη, ὡς τὰ ἐντόσθια καταπίπτουσι βαθυτέρω εἰς τὴν λεκάνην, καὶ εὐρεῖα λεκάνη. Γεννᾶται δὲ ἡ κήλη αὕτη ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εὐθὺς μετὰ τὸν τοκετὸν διὰ κόπον, σπανίως δὲ εἰς γυναῖκας ἀγάμους.

§. 410.

Ἡ ἐμβολὴ τῆς κολεοκῆλης γίνεται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εὐκόλως. Πρὸς τοῦτο δὲ σχηματίζομεν τὴν ἀσθενῆ ὑπτίαν, προσπιλοῦμεν ἔπειτα μὲ τοὺς δακτύλους τὸν ὄγκον καὶ παραπέμπομεν αὐτοὺς, ὅταν ἡ κήλη ἀναδράμη εἰς τὴν κοιλίαν μέχρι τοῦ στομίου τῆς μήτρας πρὸς τὰ ἄνω. Ἐὰν δὲ ἡ δύσκολος ἢ ἐμβολή, εὐκολύνομεν αὐτὴν μὲ τὴν χρήσιν τῶν κλισμάτων καὶ μὲ τὸν ἐνδελεχῆ τῆς ἀσθενοῦς ὑπτιασμόν. Ἡ δὲ ἐκ νέου πρόπτωσις ἐμποδίζεται μὲ τὴν προσαρμογὴν κυλινδροειδοῦς πεσσοῦ, ὅστις ἐμβαλλόμενος εἰς τὸν κολεὸν δύναται νὰ στηριχθῆ μὲ ταυοειδῆ ἐπίδεσμον. Ἡ ἀσθενὴς μηδὲλως πρέπει νὰ κοπιᾷ, καὶ ἂν, ἐν ᾧ φέρει τὸν πεσσόν, γείνη πρόπτωσις, πρέπει εὐθὺς νὰ ὑπτιασθῆ, ν' ἀφαιρέσῃ τὸν πεσσόν καὶ νὰ ἐμβάλῃ αὐτὸν πάλιν μετὰ τὴν ἐμβολὴν τῶν ἐντοσθίων. Διὰ τῆς ἐνδελεχοῦς χρήσεως τοῦ πεσσοῦ καὶ τῶν στυπτικῶν ἐνέσεων εἰς τὸν κολεὸν δύναται ἴσως νὰ γείνη τελεία θεραπεία τῆς κολεοκῆλης. Ἄν δὲ ἡ κολεοκῆλη προπέσῃ, ἐν ᾧ γίνεται ὁ τοκετὸς πρέπει νὰ κατέχωμεν ταύτην εἰς τὴν κοιλίαν ἐπιθλίβοντες μὲ τοὺς δακτύλους τὸν πεπονητότα τρόπον, ἕως ἂν προπέσῃ ἡ κεφαλὴ τοῦ τικτομένου καὶ οὕτω νὰ ταχύνωμεν μετὰ τοῦτο τὸν τοκετὸν. Εἰς τὴν κολεοκῆλην δύναται νὰ γείνη περίσφιξις, (καίτοι σπανίως γίνεται τοῦτο διὰ τὴν μεγάλην ὑπεξίν τῶν περικειμένων μορίων τῆς κήλης), δι' ἕκτασιν τῆς μήτρας ἐν καιρῷ τῆς κυοφορίας, ἢ δι' ἄθροισιν περιτωμάτων. Ἡ ἐμβολὴ γίνεται διὰ τῆς χρήσεως τῶν οἰκείων βοηθημάτων, τουλάχιστον οὐδὲν ἔχομεν ἄχρι τοῦδε παράδειγμα, ὅπερ ἐνέδειξεν ἀναγκαίαν τὴν ἐγγείρησιν, ἥτις εἶναι δυνατὴ μόνον, ὅταν ἡ κήλη κεῖται βαθέως εἰς τὸν κολεόν. Ἐπὶ τῇ ἀπλῇ κολεοκυστοκῆλη δέον, ἐκτὸς τῆς χρήσεως τοῦ πεσσοῦ καὶ τῶν στυπτικῶν ἐνέσεων, νὰ διατηρῆται κενὴ ἡ κύστις, ν' ἀποφεύγῃ ἡ ἀσθενὴς τὸν ὑπτιον καὶ νὰ τηρῆ τὸν πρηνῆ σχηματισμὸν τοῦ σώματος. Ἐὰν δὲ ἡ ἀσθενὴς δὲν δύναται νὰ ὑποφέρῃ τὸν πεσσόν καὶ ὁ ὄθισμός τοῦ ὄγκου ἢ μέγας, ὥστε πᾶς κόπος εἶναι τῶν ἀδυνάτων, καθίστησι δὲ καὶ αὐτὸ τὸ βᾶδισμα δύσκολον, παρήνεσαν καὶ μετ' ἐπιτυχίας ἐξετέλεσαν, κατὰ τὸν Σοῦθον, τὴν ἐκτομὴν καθέτου τεμαχίου τοῦ προσθίου πλευρώματος τοῦ κολεοῦ.

Ἡ ματὰ Ρονδέτα (Memoire sur la cystocele vaginale et sur les meilleurs moyens d'y remédier, Paris 1833.) παραινεῖ πρὸς κώλυσιν τῆς προπτώσεως τῆς κήλης ταύτης πεσσὸν δακτυλοειδῆ ἐξ ἐλατηρίου ἢ ἐλαστικοῦ κόμματος κατασκευασμένον.

Η'.

Περὶ τῆς περιναιοκῆλης.

§. 411.

Ἡ περιναιοκῆλη (Hernia perinaei) γίνεται διὰ πρόπτωσιν τῶν ἐντοσθίων εἰς τὰ θήλη μὲν μεταξύ τοῦ ἀπευθυσμένου καὶ τοῦ κολεοῦ, εἰς τὰ ἄρρενα δὲ μεταξύ τῆς οὐροδόχου κύστεως καὶ τοῦ ἀπευθυσμένου. Ὁ γενόμενος ἔξω κατὰ τὸ περίναιον ὄγκος εἶναι διάφορος καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ προφαίνεται εἰς μὲν τοὺς ἄνδρας κατὰ τὸν αὐχένα τῆς κύστεως, εἰς δὲ τὰς γυναῖκας μεταξύ τοῦ κολεοῦ καὶ τοῦ ἀπευθυσμένου, ἐπὶ τὴν μίαν ἢ ἐπὶ τὴν ἑτέραν πλευρὰν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, καὶ κατὰ τὸ κάτω μέρος τῶν μεγάλων νυμφῶν. Ἐν τῇ κήλῃ ταύτῃ δύναται νὰ ἐνέχῃται μέρος τῶν ἐντέρων, τοῦ ἐπιπλόου ἢ τῆς οὐροδόχου κύστεως· εἰς τὰς γυναῖκας μὲν πρέπει ἡ κήλη αὕτη νὰ εἶναι πάντοτε μετὰ κολεοκῆλης ἐπιπλεγμένη, εἰς τοὺς ἄνδρας δὲ ἐπάγει διαφόρους ἐνοχλήσεις εἰς τὴν οὐρῆσιν.

Ὁ Χοπάρτης καὶ ὁ Δεσκόλτος ἐξέζωσιν, ὅτι ἡ περιναιοκῆλη εἶναι τῶν ἀδυνάτων νὰ γείνη εἰς τὰς γυναῖκας, ἐπειδὴ εἰς ταύτας εἶν' εὐκολώτερα ἢ κολεοκῆλη· ἀλλὰ κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ Μέρυος (Mery), Κυράδου (Curade), Σμηλλοῦ ἀποδείκνυται, ὅτι γίνεται ἡ κήλη αὕτη εἰς τὰς γυναῖκας· ὁ δὲ Χαροδῆνων (Charadenon), Πιπελέτης (Pipelet), Βρομφιέλδος, Σχνεϊδερος, Σκάρπας, Ἰακώβσων (Jacobson) καὶ Σχόττος (Schott), ἀναφέρουσι παραδείγματα ταύτης εἰς τοὺς ἄνδρας παρατηρηθείσης.

§. 412.

Ἡ περιναιοκῆλη εἶναι σπανία καὶ γίνεται μόνον, ὅταν προωσθῶσι πολὺ πρὸς τὰ κάτω τὰ ἐντόσθια, ὅταν τὰ καλύμματα τῆς κοιλίας ὧσιν ἀνένδοτα, καὶ ἡ μεταξύ τοῦ κολεοῦ καὶ τοῦ ἀπευθυσμένου πτυχή τοῦ περιτοναίου, ἢ ἡ μεταξύ τῆς οὐροδόχου κύστεως καὶ τοῦ ἀπευθυσμένου, ἢ πολὺ χαυνῇ· ὅταν ἡ λεκάνη ἢ πρὸς τὰ ὀπίσω μικρὸν τι ἀνακεκλιμένη. Ἡ περιναιοκῆλη, ἐν ἣ ἐνέχεται ἡ οὐροδόχος κύστις, γεννᾶται κατ' ἐξοχὴν εἰς τὴν κυφορίαν, ὅπου διὰ τὴν ἔκτασιν τῆς μήτρας ὠθεῖται ἡ οὐροδόχος κύστις πρὸς τὰ κάτω καὶ ἔξω. Ἡ περιναιοκῆλη εἶναι στρογγύλη ἢ ἀπιοειδῆς εἰς τοὺς ἄνδρας, ὁ ὄγκος εἶναι κατὰ τὸ περίναιον κατὰ τὴν μίαν πλευρὰν τῆς ἕσρας, ὥστε ἡ ῥαφή ὠθεῖται ὀψωσοῦν ἐπὶ τὰ πλάγια· εἰς δὲ τὰς γυναῖκας ἐνόσφῃ ἢ κήλῃ ἐδράζει εἰς τὸ περίναιον, ὁ ὄγκος εἶναι στρογγύλος, ἀμβλυκωνικός· ἐὰν δὲ αὕτη ἔκταθῇ εἰς τὰς νύμφας, ὁ ὄγκος γίνεται τότε ἐπιμήκης ὡσειδῆς. Ἡ περιναιοκῆλη εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μικρὰ ὅσον ὀρνιθίου ὠοῦ, ἀλλὰ δύναται νὰ γείνη καὶ ὑπερμεγέθης.

§. 413.

Ἡ ἐμβολή τῆς κήλης ταύτης εἶν' εὐκολος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, καὶ κατέχεται δι' ἐπίδεσμον, ὅστις συνίσταται εἰς ἐλατήρα, οἰκείως τὴν λεκάνην περιζωνύοντα, ἀφ' οὗ τοῦ ὀπισθοῦ μέρους φέρεται πρὸς τὰ κάτω ἕτερος καμπύλος ἐλατήρ, εἰς οὗ τὸ ἄκρον εἶναι προσηλωμένον κωνοειδὲς πλωτόν, ὅπερ προσαρμύζεται ἐπὶ τοῦ τόπου τῆς κήλης καὶ φυλάσσει ἐνταῦθα δι' ἐλαστικοῦ ἱμάντος περὶ τὸ σκέλος φερομένου. Ἄν δὲ εἰς τὴν κήλην ταύτην ἢ περισφιγξίς καὶ τὰ προπεσόντα ἐντόσθια δὲν ἀναδράμωσι διὰ τῶν προσφερομένων βοηθημάτων, ἢ ἐγγχειρήσις οὔτε δύσκολος εἶναι οὔτε ἐπικινδύνης, διότι τὸ στόμιον τοῦ κηλοθύλακος εἶναι πάντοτε ἐκτὸς τοῦ κάτω ἐδάφους τῆς λεκάνης, καὶ δύναται μετὰ τὴν διαίρεσιν τοῦ κηλοθύλακος γὰρ εὐδιασθῆ πυρονομαχαίριον μετὰ τοῦ ἐντέρου καὶ τοῦ σκληροῦ χεῖλους τοῦ κηλοθύλακος καὶ ν' ἀφαιρεθῆ ἢ περισφιγξίς διὰ μικρᾶς τομῆς ἀπὸ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω λοξῶς ἐπὶ τὰ πλάγια ταύτης.

Διὰ τῶν δοκιμῶν τοῦ Σκάρπα ἀναερείται ἡ γνώμη, ὅτι δὲν γίνεται τελεία ἡ ἀναδρομὴ τῆς κήλης διὰ τῆς ἀνώσεως τοῦ ἔξω ὄγκου.

Ἡ ὀπίσθιος, κατὰ τὸν Σείλερον, νυμφοκήλη, ἣν περιέγραψεν ὁ Α. Κώπερος (Pudendal hernia), εἶναι εἶδος περιναϊοκήλης εἰς τὰς γυναῖκας ἡγοῦν τὰ ἐντόσθια κατέρχονται παρὰ τὸν κολεὸν μετὰ τοῦ καὶ τοῦ ἀνασπαστηρίου τῆς ἔδρας μῦος καὶ ἀπεργάζονται ἐνταῦθα κατὰ τὸ κάτω ἡμισυ μέρος τῶν νυμφῶν ὄγκου. Ἡ κήλη αὕτη διακρίνεται τῆς βουβωνοκήλης, καθότι ἐν ταύτῃ τὸ ἄνω μέρος τῶν νυμφῶν καὶ ὁ βουβωνικός δακτύλιος εἰσὶν ἐλεύθερα· παραπέμποντες δὲ τὸν λιχανὸν εἰς τὸν κολεὸν αἰσθανόμεθα τίνι τρόπῳ ἐκτείνεται αὕτη ἐπὶ τὴν πλευρὰν τοῦ κολεοῦ πρὸς τὰ ἄνω.

Θ'.

Περὶ τῆς ἀρχοκήλης.

§. 414.

Εἰς τὴν ἀρχοκήλην (Hernia intestini recti) γίνεται πρόπτωση τοῦ ἀπευθυσμένου, ὅπερ ἐνέχει προπεπτωκότα μέρη ἐντέρων. Τῆς ἀρχοκήλης προηγούμενα αἰτία εἰσὶν ὡς φαίνεται ἀνάκλισις τῆς λεκάνης πρὸς τὰ ὀπίσω, μικρὰ προβολή τοῦ ἀκρωτηρίου καὶ μικρὰ κάμψις τοῦ ἱεροῦ ὀστέου.

§. 415.

Συμπεραίνεται δὲ ἡ ἀρχοκήλη ἕως 1) ἐκ τῆς μικρᾶς διαρκείας τῆς προπτώσεως καὶ τοῦ μεγέθους αὐτῆς· ὅταν μάλιστα 2) ἡ μὲν κορμοστασία τοῦ ἀβρώστου καταμαρτυρεῖ μικρὰν ἀνάκλισιν τῆς λεκάνης ἐπὶ

τὰ ὀπίσω, ἢ δὲ ἐπιπέδωσις τοῦ ἐπιγαστροῦ 3) παρὰ φύσιν βαθεῖαν θέσιν τῶν λεπτῶν ἐντέρων. 4) ὅταν ὁ ὄγκος τῆς προπτώσεως ἢ κατὰ τὴν ἑτέραν πλευρὰν μεγαλείτερος, σκληρότερος, ἐλαστικώτερος καὶ πλεον ἔμπλεος. Ἡ διάγνωσις γίνεται βεβαία διὰ μόνης τῆς ἐξετάσεως· ἐν ᾧ δὲ γίνεται αὕτη, ζητοῦμεν νὰ ἀνωθίσωμεν τὸ προπεσὸν ἔντερον, καὶ προσέχομεν ἂν γίνηται κίνησις τῶν ἐν τῇ κήλῃ ἐνεχομένων, ἂν ὁ ὄγκος, ἐν ᾧ βήσση ὁ ἄρρωστος κτλ. προπίπτῃ καὶ πάλιν, καὶ ἂν ὁ ἄρρωστος αἰσθάνηται βορβορυγμὸν, ἐν ᾧ προπίπτει τὸ ἔντερον. Ἄλλ' αἱ δοκιμαὶ αὐταὶ ἀποβαλνοῦσιν εἰς μάτην, ὅταν τὸ προπεσὸν ἔντερον ἢ προσπεφυκὸς εἰς τὰ περικείμενα μόρια. Πρὸς τοιαύτην προσπεφυκυῖαν κήλην μεγάλην ἔχει ὁμοιότητα πεπαλαιωμένη πρόπτωσις τοῦ ἀπευθυμένου, ἔνθα ἔγεινεν ὑπερσάρκωσις καὶ ὑπερπαχυσμὸς τῶν μορίων. Εἰς τὴν ἀρχοκῆλην δύναται νὰ γείνη φλεγμονὴ καὶ περίσφιγξις διὰ τῆς συστολῆς τοῦ σφιγκτήρος.

§. 416.

Ἡ θεραπεία τῆς ἀρχοκῆλης συνίσταται εἰς τὴν ἐμβολὴν τοῦ προπεπωκῶτος ἐντέρου καὶ εἰς τὴν κατοχὴν αὐτοῦ μετὰ τὴν ἀναδρομὴν, καθὼς θέλομεν εἰπεῖ εἰς τὴν πρόπτωσιν τοῦ ἀπευθυμένου. Ἄν ὅμως δὲν γίνεται ἡ ἀναδρομὴ, πρέπει νὰ ἐνεργήσωμεν ὅ,τι καὶ εἰς τὴν περίσφιγξιν τῆς προπτώσεως τοῦ ἀπευθυμένου.

Περὶ τῆς διαφραγματοκῆλης.

§. 417.

Ἡ διαφραγματοκῆλη (Hernia diaphragmatica, phrenica) γινώσκει δι' ὀλισθησιν τῶν ἐντοσθίων τῆς κοιλίας εἰς τὸ κύτος τοῦ θώρακος, ἢ διὰ τῶν κατὰ φύσιν ὀπῶν τοῦ διαφράγματος, δι' ὧν διέρχεται ἡ ἀορτή, ἢ κατὰ κλίσην φλέψ, ὁ οἰσοφάγος, καὶ τὸ μεσοπλευρίον νεῦρον, ἢ ὅ,τι συχνότερον γίνεται, δι' ὀπῶν, διὰ διαμαρτίαν τῆς διαπλάσεως συχνότερον κατὰ τὴν ἀριστερὰν ἢ κατὰ τὴν δεξιὰν πλευρὰν καὶ μᾶλλον κατὰ τὸ μυῶδες ἢ κατὰ τὸ τενοντώδες μέρος τοῦ διαφράγματος οὐσῶν, ἢ διὰ τρωσιν ἢ ῥῆξιν αὐτοῦ γενομένων· δύναται δὲ νὰ μετασταθῶσιν οὕτως ἀπὸ τῆς κοιλίας εἰς τὸν θώρακα τὸ ἐπίπλοον, ὁ στόμαχος, τὸ πάγκρεας, τὸ κῶλον, ἢ δωδεκαδάκτυλος ἀπόφυσις καὶ αὐτὸ τὸ ἥπαρ καὶ κατὰ τὴν διαφοράν τῶν μεθισταμένων τούτων μορίων δύναται νὰ εἶναι διάφορος μὲν ἢ ἐκ τούτων προκαλυμένη πάθησις, μόλις ὅμως δυνατὴ καὶ βεβαία ἢ διάγνωσις αὐτῶν.

Β'.

Περὶ τῶν κηλῶν τοῦ θώρακος.

§. 418.

Αἱ θωρακοκῆλαι εἰσὶ σπανιώταται καὶ προπίπτουσι μόνον οἱ πνεύμονες (πνευμονοκῆλαι). Εἰσὶ δὲ αὐταὶ ἢ συγγενεῖς καὶ ἔκγονοι ἀτελοῦς διαπλάσεως τῶν περιφραγμάτων τοῦ κύτους τοῦ θώρακος, ἢ ὑστερογενεῖς διὰ φθορὰν μέρους τινὸς τῶν περιφραγμάτων τούτων ἄνευ βλάβης τοῦ ἐπικειμένου δέρματος γεννώμεναι, δι' ἐπίσημα π. χ. κατάγματα τῶν πλευρῶν, διὰ ῥήξιν τῶν μεσοπλευρίων μυῶν ἐκ βηχὸς γενομένην, διὰ φθορὰν τῶν πλευρῶν κτλ. Μετὰ τοιαύτας βλάβας οἱ πνεύμονες ἀπειργάζοντο ἂν διὰ τὴν ἐπίσημον αὐτῶν ἔκτασιν καὶ διὰ τὴν εὐκίνησιν πολλῶ συχνότερον κήλας, ἂν δὲν προσεφύοντο εἰς τὰ περιεχόμενα μόρια.

§. 419.

Ὅταν μετὰ τινα τῶν εἰρημένων αἰτιῶν γεννηθῇ πνευμονοκῆλη, γίνεται ὄγκος ἀπαλὸς καὶ ἐλαστικὸς, ὅστις μεγεθύνεται κατὰ μικρὸν, ἐπάγει ὀδυνηρὰν ὀλκὴν, ἣτις παύεται ὅταν ἀναδράμῃ τὸ προπεσὸν ἐντόσθιον, καὶ ὁ ὄγκος μεγεθύνεται μετὰ τὰς γενομένας κινήσεις τῆς ἀναπνοῆς.

§. 420.

Ἡ κήλη αὕτη δύναται μὲν νὰ κατέχηται εὐκόλως διὰ διηνεκοῦς πιέσεως οὐχὶ δὲ καὶ νὰ λαθῇ ἐντελῶς, ἐπειδὴ εἶναι νόσημα, ὅπερ γεννᾶται διὰ λύσιν τῆς συνεχείας τῶν πλευρῶν, ἢ τῶν μεσοπλευρίων μυῶν, ἣτις δὲν δύναται πλέον ν' ἀντικατασταθῇ.

Γ'.

Περὶ τῆς ἐγκεφαλοκῆλης.

§. 421.

Ἡ Ἐγκεφαλοκῆλη (Hernia cerebri) εἶναι ὄγκος, ὅστις γίνεται διὰ πρόπτωσιν τοῦ ἐγκεφάλου ἐξ ὀπῆς τινος τῶν ὀστέων τοῦ κρανίου, καὶ καλύπτεται ὑπὸ τῶν ἐξω ἐπικειμένων δερμάτων. Εἶναι δὲ αὕτη ἢ συγγενῆς ἢ ὑστερογενῆς καὶ ὅταν μὲν ἦ τὸ πρῶτον, προπίπτει ὁ ἐγκέφαλος κατὰ τὰ χωρία τῶν ῥαφῶν, ὅταν δὲ τὸ δεύτερον, δι' ὀπῆς τινος τοῦ κρανίου γενομένης δι' ἀπώλειαν τῆς ἐκεῖ οὐσίας.

§. 422.

Ἡ συγγενῆς ἐγκεφαλοκῆλη εἶν' ἔκγονος ἀτελοῦς διαπλάσεως τῶν ὀστέων τοῦ κρανίου, ὧν τὰ μεταξὺ χωρία ἐμπληροῦνται ὑπὸ ἰσώδους ὑμένος, καὶ ἐξ ὧν προπίπτει ὁ ἐγκέφαλος, ὅταν, καθὼς συμβαίνει εἰς τὸν

ὕδροκέφαλον, διατείνεται νοσηρῶς. Ἡ συγγενὴς ἐγκεφαλοκῆλη γίνεται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κατὰ τὴν μεσαίαν γραμμὴν τοῦ ἰνίου, κατὰ τὸ τρῆμα τοῦ ἰνίου, ἢ κατὰ τὴν ὀπίσθιον πηγὴν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλα χωρία τοῦ κρανίου, ὅπου τὰ ὅστᾶ δὲν συνάγονται πρὸς ἄλληλα. Χαρακτηρίζεται δὲ δι' ὄγκου διαφόρως μεγάλου, σκεπομένου ὑπὸ τῶν καλυμμάτων τῆς κεφαλῆς, ἄπερ κατὰ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄγκου εἰσὶν ἄτριχά τε καὶ λεπτά. Ἡ ὀπή, ἐξ ἧς προπίπτει ὁ ἐγκέφαλος, εἶναι ἀνώματος· ὁ ὄγκος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κλυδάζων, ἐλαττοῦται μὲν ἐπισήμως ἐπιθλιβόμενος, ἀναγεννᾶται δὲ καὶ αὖθις εὐθὺς ἀφ' οὗ παύση ἢ ἐπιθλιψις. Διόθανόμεθα δὲ σάφως ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ σφυγμὸν τινα τοῦ ὄγκου καὶ κατὰ τὴν βάσιν αὐτοῦ τὸ χεῖλος τοῦ ὅστοῦ. Τὰ συμπτώματα διαφέρουσιν ἀναλόγως τῷ μεγέθει τοῦ ὄγκου· καὶ ὅταν μὲν οὗτος ἢ μικρὸς, οὐδεμίαν ἐπάγει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον βλάβην, ὅταν προφυλαχθῆ κατὰ τὸ εἶκος ἀπὸ τῆς ἐξωθεν βίας· ὅταν δὲ μέγας, γεννῶνται διὰ τὸ βάρος τοῦ ὄγκου, διὰ τὸν περισπασμὸν τοῦ ἐγκεφάλου κτλ. πόνοι, οὓς μαρτυροῦσι τὰ βρέφη δι' ἀδυνατῶν στεναγμῶν, καὶ εὖς δυνάμεθα δι' οἰκείας στηρίξεως καὶ καλύψεως τοῦ ὄγκου νὰ ἐλαττώσωμεν. Ὅταν ἡ ἐγκεφαλοκῆλη ἢ ὑπερμεγέθης, τὰ βρέφη ἀποθνήσκουσιν εὐθὺς, καὶ ζῶσι τὸ βραχὺ τῆς ζωῆς αὐτῶν βεβουλισμένα εἰς ὕπνον καρῶδη· ἐμοῦσι πολλάκις, διατρέφονται κακῶς καὶ ὑπομένουσι πολλάκις σπασμούς. Ὁ ὄγκος δύναται νὰ ἔλθῃ εἰς φλεγμονὴν, νὰ διαρραγῆ καὶ τότε ὁ ἄρρώστος ἀποθνήσκῃ ταχέως. Πολτάκις ὑπάρχουσι πλειότερα ἐγκεφαλοκῆλαι εἰς τὸ κράνιον. Πολλά ὅμως ἐκ τῶν ἐγκεφαλοκῆλῆν πασχόντων βρεφῶν ζῶσιν ἐπὶ πολὺ, ἐνίοτε δὲ καὶ ἄνευ βλάβης τῶν δυνάμεων τοῦ σώματος ἢ τῆς ψυχῆς (1).

§. 423.

Ἐν τῇ ἀνατομικῇ ἐξετάσει τῆς συγγενοῦς ἐγκεφαλοκῆλης εὐρίσκομεν ὑπὸ τὸ δέρμα τὴν ἐπικράνιον ἀπονεύρωσιν καὶ τὴν παχεῖαν μῆνιγγα ἀρκούντως πρὸς ἀλλήλας συμπεφυρμένας, καὶ ἐν τῷ ἐξ αὐτῶν γενομένῳ θύλακι μικρότερον ἢ μεγαλείτερον μέρος τοῦ ἐγκεφάλου ἐγκείμενον, καὶ ὑπὸ τῆς ἀραχνοειδοῦς καὶ λεπτῆς μῆνιγγος περιαμπεχόμενον. Ὅλη δὲ ἡ ἐπιφάνεια εἶναι διάβροχος ὑπὸ ὀρρώδους ἀτμοῦ, ἐνίοτε δὲ εἶναι καὶ συλλογὴ ὀρρώδους ὑγροῦ. Μέχρι τοῦδε οὐδεμίαν ἐν τῇ κήλῃ ταύτῃ ἔτυχον νὰ ἴδωσι πρόσφυσιν. Ἡ ποιότης τοῦ προπεπτωκότος ἐγκεφάλου εἶναι

(1) Ὁ Ἐλδς (Held) εἶδε τὴν ἐγκεφαλοκῆλῆν εἰς εἰκοσαετὸς κοράσιον· ὁ Γυγένος (Gugenot) εἰς ἄνδρα τριακοντούτη· ὁ δὲ Ἕριχτος εἰς ἕτερον ἐξηκοντούτη· ὁ Λαλλεμέντης (Lallemette) εἰς κόρην βλάκα· ὁ δὲ Βεδεμείερς (Wedemeier) εἰς νεανίαν δέκα καὶ ὀκτὼ τῆν ἡλικίαν ὄντα, μικρὸν, βλάκα καὶ σχεδὸν ἄσολον.

μὲν ὡς καὶ ἡ τοῦ μὴ προπεκτωκότος, ἀλλ' ἐν τῇ βάσει τῆς κήλης ταύτης περιέχεται οὗτος ὑπὸ χάρακος. Ἐν τῇ κήλῃ ταύτῃ δύναται νὰ ἐνέχῃται μέρος τῆς κοιλίας τοῦ ἐγκεφάλου ὑπὸ ὕδατος ἐκτεταμένης. Πολλάκις δὲ μετὰ τῆς ἐγκεφαλοκήλης εἶναι καὶ δισχιδῆς ῥάγξις.

§. 424.

Εἰς τὴν ὑστερογενῆ ἐγκεφαλοκήλην προπίπτει κατὰ μικρὸν ὁ ἐγκέφαλος δυνάμει τῆς ἀλληλοδιαδόχου προώσεως αὐτοῦ καθ' ὃ μέρος διὰ προηγούμενην βλάβην ἀπέμεινεν ὄπῃ, ὑπὸ οὐσίας ἐνώδους μόνον ἀποπεφραγμένη. Ἐπειδὴ δὲ ἡ οὐλὴ δὲν εἶν' ἐκτάσιμος ὡς τὰ καλύμματα τῆς κεφαλῆς ἐν τῇ συγγενεῖ ἐγκεφαλοκήλῃ, οὐδέποτε φθάνει τὸ μέγεθος αὐτῆς ἢ ὑστερογενῆς ἐγκεφαλοκήλη. Ὁ ὄγκος σφύζει πάντοτε, μεγαθύνεται μὲν ὀλίγον ἐν καιρῷ τῆς ἐκπνοῆς, συμπίπτει δὲ ὀλίγον ἐν καιρῷ τῆς εἰσποῆς. Καὶ ὅταν δυνηθῶμεν νὰ ἐμβάλωμεν τὸν προπεπτωκότα ἐγκέφαλον αἰσθανόμεθα σαφῶς τὸ χεῖλος τῆς ὀστεινῆς ὀπῆς.

§. 425.

Ἡ ὑστερογενῆς ἐγκεφαλοκήλη διακρίνεται ἀπὸ τοῦ μηκητώδους δὴ λεγομένου ἐκφύματος τῆς παχείας μήνιγγος διὰ τῆς γενέσεώς αὐτῆς, καὶ δεύτερον, ὅτι τοῦτο γεννᾶται μόνον εἰς προθεθηκότας ἀνθρώπους, καὶ ὅτι προηγούνται αὐτοῦ πόνοι, κάρρος, κτλ. Ἡ συγγενῆς ἐγκεφαλοκήλη διακρίνεται τῶν αἱματιῶδων ὄγκων τῶν νεογενῶν, καθότι οὗτοι μὲν γίνονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς τὰ ὀστέα τοῦ βρέγματος, καὶ οὐδεμίαν ὑπάρχει ἐντούτοις βλάβη τῆς ἐνεργείας τῆς διανοίας, ἢ δὲ συγγενῆς ἐγκεφαλοκήλη γεννᾶται πάντοτε κατὰ τὰς ῥαφάς, δύναται νὰ προπέσῃ ὁ ἐγκέφαλος ἢ ἡ παραγκεφαλὶς, καὶ ἐν τῇ κήλῃ δύναται νὰ ἐνέχῃται τὸ μεγαλειότερον μέρος τοῦ ἐγκεφάλου. Ὁ Τρεῦος (Trew) καὶ ὁ Δεδόρανος (Le Dran) ἀναφέρουσιν ἐγκεφαλοκήλας γενομένας κατὰ τὸ δεξιὸν ὄστυον τοῦ βρέγματος. Ἀλλὰ δὲν δύναμεθα νὰ πιστεύσωμεν τοῦτο, ἐπειδὴ καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις ἔλλειπει ἡ ἀνατομικὴ ἐξέτασις. Ἀπεδείχθη ὁμῶς ἀνατομικῶς, ὅτι ἡ ἐγκεφαλοκήλη γίνεται παρεκτός τῶν ῥαφῶν καὶ ἀλλαχοῦ. Τῶν δ' ἐν τῇ κεφαλῇ τῶν νεογενῶν ὑδροθυλάκων, οἵτινες ἔχουσιν ὁμοιότητα πρὸς τὴν ἐγκεφαλοκήλην, καθότι κατέχουσι τὸν αὐτὸν τόπον, καὶ ἐπάγουσι τὰ αὐτὰ ἐγκεφαλικά συμπτώματα ἐπιβλιθόμενοι, διακρίνεται ἡ ἐγκεφαλοκήλη διὰ τοῦ σφυγμοῦ καὶ τῆς μεγαλειτέρας συστάσεως. Ἄλλ' ἡ διάγνωσις γίνεται δυσκόλως, ὅταν ἢ συγχρόνως μετὰ τῆς ἐγκεφαλοκήλης καὶ συλλογῇ ὑγροῦ, ὅπερ συμβαίνει πολλάκις.

§. 426.

Ἡ θεραπεία τῆς συγγενοῦς καὶ ὑστερογενοῦς ἐγκεφαλοκλήλης συνίσταται εἰς τὸ νὰ ἐμβάλωμεν τὸ προπεπτικὸς μέρος τοῦ ἐγκεφάλου εἰς τὸν οἰκτεῖον τόπον, καὶ εἰς τὸ νὰ ἐμποδίσωμεν τὴν ἐφεξῆς πρόπτωσιν πρὸς τοῦτο δὲ μεταχειρίζομεθα ἐπιδέσμους διαβρόχους εἰς στυπτικὰ φάρμακα, ἢ ἰδιαίτερα παρασκευάσματα ἐκ δέρματος, ἦττον δὲ χρήσιμον ἐκ μετάλλου, δι' ὧν πιέζομεν ὁμοτίμως τὸν πεπονητότα τόπον, χωρὶς νὰ ἐπαγάγωμεν δεινόν τι σύμπτωμα. Μικραὶ συγγενεῖς κήλαι δύνανται οὕτω νὰ ἰαθῶσιν ἐντελῶς, ὅπερ δὲν γίνεται εἰς τὰς ὑστερογενεῖς. Ὅταν δὲ ἡ ἐγκεφαλοκλήλη ἦ μεγάλη, καὶ δὲν ἐμβάληται, πρέπει νὰ ὑποστηρίζωμεν ταύτην καὶ νὰ προφυλάσσωμεν ἀπὸ πάσης ἕξωθεν θλίψεως. Βίς τοιαύτας περιπτώσεις παρήνεσάν τινες τὴν παρακέντησιν τοῦ ὄγκου πρὸς κένωσιν τοῦ ὑγροῦ καὶ πρὸς ἐλάττωσιν τοῦ ὄγκου. Ἄλλ' ἡ ἀγωγή αὕτη εἶναι πάντοτ' ἐπικίνδυνος, ἀλλ' ὅμως τινὲς ἐνήργησαν τοῦτο ἐπιτυχῶς. Ἡ παρακέντησις ἐνεργεῖται διὰ βελόνης λεπτῆς ἢ διὰ φλεβοτόμου, μετὰ δὲ τὴν κένωσιν τοῦ ὑγροῦ ἀποφράσσεται παρευθὺς τὸ σχάσμα, ὅπως μὴ εἰσέλθῃ ἀήρ.

Ἡ περίδεσις τοῦ ὄγκου (V. Schneider in Richters chirurg. Bibliothek. Bd. III. s. 269) καὶ ἡ ἐντομή πρὸς καθάρειν τοῦ ὄγκου, ὅταν ἡ διάγνωσις δὲν ἔγεινεν ὀρθή, καὶ ἡ καθάρσις μέρους τοῦ προπεπτικῆτος ἐγκεφάλου (Stanley, s. Coopers Handb. der chirurgie Bd. II. s. 216), ἐπήγαγον τὸν θάνατον. Περὶ τῆς γενομένης ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ πάθους κατασχάσεως τοῦ ὄγκου, καὶ τῆς μετ' αὐτὴν βεβαίας διαγνώσεως, ἐν ἣ ἐπεβλήθη ξηρὸς ἐπίδεσμος πρὸς τὸν ὄγκον ἐπιθλίβων, ἕως οὗ ὁ ἐγκέφαλος ἀνέβραμεν εἰς τὸ κρανίον καὶ ἡ ὀπὴ αὐτοῦ ἀπουλώθη ἐντελῶς, ἴδε Richters chirurgische Bibliothek. Bd. II. s. 586. καὶ Stanley E. τομ. 1.

Γ.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΠΤΩΣΕΩΝ.

§. 427.

Πρόπτωσις (Prolapsus, Procidencia) εἶναι ἡ κατὰ μέρος ἢ ἡ καθόλου κατολισθησις ὀργάνου τινὸς ἀπὸ τῆς οἰκείας κοιλότητος οὕτως, ὥστε ἔρχεται τοῦτο εἰς ἄμεσον συνάφειαν μετὰ τοῦ ἀέρος, ἐξ οὗ γίνεται προφανῆς ἡ διαφορὰ τῶν προπτώσεων καὶ τῶν κηλῶν.

§. 429.

Κοινὰ τῶν προπτώσεων αἷτια εἰσὶ ῥῆξις ἢ χαύνωσις τῶν κατὰ φύσιν στηριγμάτων ἢ τῶν ὀπῶν, καὶ νοσηραὶ ἀλλοιώσεις τῶν ὀργάνων.

§. 430.

Ἐπειδὴ δὲ περὶ τῶν προπτώσεων τοῦ ἐγκεφάλου, τῶν πνευμόνων καὶ τῶν ἐντοσθίων τῆς κοιλίας ἐγένετο λόγος ἐν τῷ περὶ τραυμάτων, ἐνταῦ-

θα μόνον περι τῶν προπτώσεων τοῦ κολεοῦ, τῆς μήτρας καὶ τοῦ ἀπευθυσμένου ἔσεται λόγος.

Α'.

Περὶ τῆς προπτώσεως τῆς μήτρας.

§. 431.

Πρόπτωσης τῆς μήτρας ἢ ὑστερόπτωσης (Prolapsus uteri) λέγεται, ὅταν ἡ μήτρα κατενεχθῆ εἰς τὸν κολεόν· κατὰ τὴν μείζονα δὲ ἢ ἐλάσσονα κατολισθησιν αὐτῆς ἔχομεν τελείαν καὶ ἀτελεῖ πρόπτωσιν. Μετὰ τῆς προπτώσεως δὲ δύναται νὰ εἶναι καὶ ἐνδίπλωσις αὐτῆς.

§. 432.

Εἰς τὴν ἀτελεῖ πρόπτωσιν ἡ μήτρα καταφέρεται μᾶλλον ἢ ἤττον εἰς τὸν κολεόν, καὶ ἀπεργάζεται ὄγκον ἀπιοειδῆ, περι ὃν ἐξετάζοντες τὴν ἀσθενῆ ὀρθίως ἴσταμένην, δυνάμεθα νὰ φέρωμεν τὸν λιχανὸν δάκτυλον, καὶ εἰς οὗ τὸ κατώτατον μέρος αἰσθανόμεθα σχισμὴν ἐγκαρσίαν, ἣτις εἶναι τὸ στόμιον τῆς μήτρας, ἢ ἡ μήτρα καταφέρεται μετὰ τοῦ αὐχένος ἕως ἀναμέσον τῶν ἐξωτερικῶν γεννητικῶν μορίων, τότε δὲ ἐνδιπλοῦται καὶ ὁ κολεὸς καὶ καθέλκεται μετὰ τῆς μήτρας. Ἐπάγει δὲ ἡ ἀτελεῖ τῆς μήτρας πρόπτωσης πόνους μὴ ὀξείας μὲν, ἀλλὰ διηνεκεῖς κατὰ τὸ ἱερὸν ὄστωϊν, τὴν ὄσφυν καὶ τοὺς βουβῶνας, καὶ ἀπόθλιψιν εἰς τὸν κολεόν· ἐπειξιν συχρῆν πρὸς ἀποπάτησιν, ἐπειξιν ἐνλοτε σφοδρὰν καὶ πρὸς κένωσιν τῶν οὖρων, ἀλλὰ μετ' ἐποχῆς αὐτῶν· ἅπαντα δὲ ταῦτα αὐξάνονται μὲν, ὅταν ἡ ἀσθενὴς ἴσταται ὀρθία ἐπὶ πολὺν χρόνον ἢ κοπιάζῃ, ἐλαττοῦνται δὲ, ἢ ὄλως ἐξαλείφονται, ὅταν μείνῃ ἐπὶ πολὺν χρόνον ὑπτία. Ὅταν δὲ ὁ αὐχὴν τῆς μήτρας κατενεχθῆ μετὰ τῶν ἐξω γεννητικῶν μορίων, ἐμποδίζεται ἡ κίνησις τοῦ σώματος, ὅπερ οὐδένα σφοδρὸν κόπον δύναται νὰ ὑποφέρῃ. Ὁ ἐρεθισμὸς, ὃν ὑποφέρουσι τὰ ὄργανα τῆς λεκάνης, δύναται νὰ μεταδοθῆ καὶ εἰς τὰ ὄργανα τῆς κοιλίας, ἐξ οὗ αἱ ἐνέργειαι τῶν ἐντέρων γίνονται ἀνώμαλοι πολλάκις. Καὶ ἅπαντα ταῦτα αὐξάνονται ἐν καιρῷ τῆς ἐμμήνου ῥοῆς, ἣτις γίνεται ἀνώματος, καὶ πολλάκις γίνονται αἱμορραγίαι μεγάλαι καὶ ἀφθονοὶ λευκοὶ ῥοῦς.

§. 433.

Ἡ μήτρα εἰς τὴν τελείαν πρόπτωσιν ἐκπίπτει ὅλη εἰς τὰ ἐξω γεννητικὰ μέρη, ὁ κολεὸς ἐνδιπλοῦται καὶ καθέλκεται. Τὰ συνεχόμενα μετὰ τῆς μήτρας ὄργανα ἐκτοπίζονται ὄλως ἀπὸ τῆς οἰκείας αὐτῶν χώρας. Τὰ ἐντόσθια τῆς κοιλίας προπίπτουσιν εἰς τὸν θύλακα, τὸν γενόμενον ἐκ τῆς ἐνδίπλώσεως τοῦ κολεοῦ, διὸ προφαίνεται κενὸν τὸ ὑπογάστριον. Ἐπαγ-

τα τὰ σημεῖα τῆς ἀτελοῦς προπτώσεως τῆς μήτρας εἰσὶ μεγαλειτέρα εἰς ταύτην· ἡ οὖρησις μάλιστα ἐνοχλεῖται πολὺ καὶ πολλάκις ἐπέχεται ὅλως, πολλάκις γεννᾶται ναυτία, ἔμετος καὶ σπασμοὶ εἰς τὴν κοιλίαν, ἐνίοτε δὲ καὶ λειποθυμῖαι, σφοδροὶ παροξυσμοὶ καὶ μάλιστα ὅταν ἡ πρόπτωσις γένη αἰφνιδίως. Ὁ γενόμενος ἐκ τῆς προπεσοῦσης μήτρας ὄγκος εἶν' ἐπιμήκης καὶ σχεδὸν κυλινδρσειδής, καὶ εἰς τὸ κατώτερον αὐτοῦ μέρος, ὅπερ εἶναι στενώτερον, προφαίνεται σχισμὴ ἐγκαρσία (τὸ στόμιον τῆς μήτρας) ἐξ ἧς ἀπορρέει αἷμα ἐν καιρῷ τῶν ἐμμήνων, καὶ εἰς ἣν δὲν δύναται νὰ εἰσχωρήσῃ μήλη βαθυτέρω ἢ ὅσον δύο δακτύλων. Ὁ πυθμὴν τοῦ ὄγκου συνέχεται στερεῶς μετὰ τοῦ ἔσω δέρματος τῶν νυμφῶν, οὗ ἕνεκα ἐμποδίζεται ὁ εὐοδιασμός τοῦ δακτύλου πρὸς τὰ ἔνδον ἐπὶ τὰ πλάγια τοῦ ὄγκου, ὅστις πρὸς ταῖς ἀρχαῖς μὲν, εἶν' ἐρυθρὸς καὶ ἀναίσθητος, ἔπειτα δὲ, διὰ τῆς δράσεως τοῦ ἀέρος, διὰ τῆς ἀνατριβῆς, διὰ τῆς διαβροχῆς ὑπὸ τῶν οὖρων κτλ. φλεγμαίνει, ἐκκρίνει ἄφθονον βλένναν, γίνεται κατὰ μικρὸν ἀναίσθητος, καὶ περιβάλλεται, καθὼς καὶ τὰ ἄλλα μέρη, ὑπὸ παχέος ὑμένους. Ἡ φλεγμονὴ δύναται ν' αὐξήσῃ ὑπερβαλλόντως καὶ νὰ ἔλθῃ εἰς ἔλκωσιν καὶ γάγγραιναν.

Ἐνίοτε δὲ μηκύνεται τῆς προπεσοῦσης μήτρας ὁ αὐχὴν ἰδιαζόντως, ὥστε προπίπτει εἰς τὰ ἔξω γεννητικὰ μέρη ὡσανεὶ στρογγύλος καὶ εἰς δεξιὸν ὄγκος, ὅμοιος τῷ καυλῷ τοῦ ἄρρενος. Εἰς τὸ ἄκρον δὲ τοῦ ὄγκου εὐρίσκεται τὸ στόμιον τῆς μήτρας, εἰς ὃ δυνάμεθα νὰ εὐοδιασώμεν μήλην ὅσον ἐξ δακτύλων καὶ ἐπέκεινα κατὰ βάθος.

§. 434.

Τὰ αἷτια τῆς προπτώσεως τῆς μήτρας εἰσὶ προκατάρχοντα καὶ προφάσεις· καὶ ἐκ τῶν πρώτων μὲν, εἶναι χαύνωσις τῶν στηριγμάτων τῆς μήτρας δι' ἄφθονον καὶ χρονίαν βλεννόρροϊαν, διὰ συχνοῦς τοκετοῦ καὶ μάλιστα ὅταν οὗτοι ἦσαν ταχεῖς καὶ δύσκολοι, ὥστε ἀπῆτησαν τὴν βοήθειαν τῆς ἰατρικῆς τέχνης· ἐκ τῶν δευτέρων δὲ, μεγάλοι κόποι, καθ' οὓς οἱ μῦς τῆς κοιλίας συστέλλονται μεγάλως, ἄρσις βάρους, μεγάλη ἀπόθλιψις ἐν καιρῷ ἀποπατήσεως, διηνεκῆς στάσις τοῦ σώματος κτλ. καὶ ταῦτα ἐπάγουσι τὴν πρόπτωσιν εὐκολώτερον, ὅταν ἐνεργήσωσιν εὐθὺς μετὰ τὸν τοκετὸν ὅθεν αὕτη γεννᾶται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τῆς κατωτέρας τάξεως τὰς γυναῖκας, αἰτινες ἐγέννησαν πολλάκις. Σπανίως δὲ μόνον φαίνεται εἰς γυναῖκας, ὅσαι δὲν ἐγέννησαν, καὶ εἰς ὄσας ἐξ αὐτῶν ἔγεινε, πρέπει πάντοτε νὰ ἐνήργησεν ὑπερβάλλουσα βία, ἢ τὰ σηρίγματα τῆς μήτρας νὰ ἐχαυνώθησαν διὰ προηγουμένην βλεννόρροϊαν. Ἐν καιρῷ δὲ τῆς κυοφορίας γίνεται δυσκόλως πρόπτωσις τῆς μήτρας, ἀφαιρεῖται δὲ καὶ ἡ ὑπάρχουσα πρόπτωσις διὰ τῆς ἀναδιβάσεως τῆς μήτρας. Ὑπάρχουσι

μὲν παραδείγματα, μαρτυροῦντα τὴν πρόπτωσιν τῆς μήτρας ἐν καιρῷ τῆς κυφορίας, ἔτι δὲ καὶ αὐτοῦ τοῦ τοκετοῦ, ἀλλ' εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας πρέπει πάντοτε νὰ ἐνεργήσωσι καὶ σφοδροὶ κόποι, καὶ αἱ διάμετροι τῆς λεκάνης νὰ εἶναι ὑπερβαλλόντως μεγάλαι. Πᾶσα δὲ νοσηρὰ ἀλλοίωσις τῆς μήτρας, ἣτις αὐξάνει τὸ βῆρος αὐτῆς, οἷον πολύποδες καὶ τὰ τοιαῦτα, ἢ ὄγκοι, οἵτινες πιέζουσι ταύτην, δύνανται νὰ συντείνωσιν εἰς τὴν πρόπτωσιν τῆς μήτρας.

§. 435.

Τὸ προγνωστικὸν τῆς προπτώσεως γίνεται κατὰ τε τὸ μέγεθος καὶ τὸ αἷτιον αὐτῆς. Ἡ παντελής δὲ ταύτης θεραπεία εἶναι πάντοτε ἀθέβαιος, καὶ λίαν ἐπικίνδυνα δύνανται πολλάκις νὰ εἶναι ὅσα ἐπάγει αὕτη συμπτώματα, ὅταν μάλιστα γεννᾶται ταχέως.

§. 436.

Ἡ θεραπεία συνίσταται εἰς τὴν ἐμβολὴν τῆς προπεσούσης μήτρας, καὶ εἰς τὸν παρεμποδισμὸν τῆς ἐκ δευτέρου προπτώσεως αὐτῆς.

§. 437.

Ὅταν ἡ πρόπτωσις ἢ ἀτελής, ὁ ἀναβιασμὸς τῆς προπεσούσης μήτρας γίνετ' εὐκόλως ἢ ἡ μήτρα ἀνατρέχει αὐτόματος εἰς τὴν κοιλίαν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ὅταν ἡ ἀσθενὴς σχηματισθῇ ὑπτίως. Καὶ ἂν τοῦτο δὲν γένη, ἀναβιάζομεν ταύτην, ἀφ' οὗ πρώτον κενώσωμεν τὴν κύστιν καὶ τὸ ἀπευθυμένον ἔντερον, ὠθοῦντες αὐτὴν μὲ τοὺς δακτύλους πρὸς τὰ ἄνω κατὰ τὸν ἄξονα τῆς λεκάνης. Ὅταν δὲ ἡ πρόπτωσις ἢ τελεία, ὁ ἀναβιασμὸς τῆς προπεσούσης μήτρας γίνεται δυσκολώτερον εἰς παχείας μάλιστα γυναικας, καὶ οὐδόπως γίνεται ἀναβιασμὸς, ὅταν ἡ μήτρα ἢ καθ' ὑπερβολὴν φλεγμαινούσα καὶ ἐξωγκωμένη. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, πρὶν ἢ δοκιμάσωμεν τὸν ἀναβιασμὸν, ὀφείλει ἡ ἀσθενὴς νὰ σχηματισθῇ ὑπτία, ἔχουσα ὑψηλότερα τὰ ἰσχία, νὰ μεταχειρισθῇ θερμὰ λουτρά, φλεβοτομίας, μαλθακῶδη καταπλάσματα καὶ ἀναψυκτικὰ φάρμακα, καὶ ἡ μήτρα ν' ἀναβιασθῇ ἔπειτα δίχως βίας, ὅπως μὴ αὐξηθῶσι τὰ συμπτώματα.

Ἐὰν δὲ προέσῃ ἡ μήτρα ἐν καιρῷ κυφορίας, πρέπει ν' ἀναβιασθῇ ὡς δυνατὸν ταχέως καὶ ἂν ὁ ἀναβιασμὸς ἀπαιτῇ βίαν μεγάλην, δυνάτην νὰ βλάψῃ τὴν τε μητέρα καὶ τὸ ἔμβρυον, τότε εἶναι φόβος μὴ διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς μήτρας ἐμποδισθῇ ἢ ἐν αὐτῇ κυκλοφορία οὕτως, ὥστε νὰ γαγγραινωθῇ. Τούτων οὖν οὕτως ἐχόντων, οὐδὲν ἔχομεν νὰ πράξωμεν

ἄλλο εἰμὴ νὰ διαρρήξωμεν τὸ θυλάκιον, καὶ διὰ τῆς ἐκρύσεως τῶν ὑγρῶν νὰ ἐλαττώσωμεν τὸν ὄγκον τῆς μήτρας, ἢ ἡ μήτρα δύναται νὰ μείνη πρόσθεν τῶν ἔξω γεννητικῶν μορίων, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ καιρὸς τοῦ τοκετοῦ, ὅστις γίνεται (ὡς ἀκολουθεῖ καὶ ὅταν ἡ μήτρα προπέσῃ ἐν καιρῷ τοκετοῦ) δυνάμει μόνον τῆς φύσεως, ἢ βοηθεία τῆς τέχνης καὶ διαιρέσει τοῦ στομίου τῆς μήτρας. Μετὰ τὸν τοκετὸν σμικρύνεται τὸ σῶμα τῆς μήτρας, καὶ ὁ ἀναβίθασμὸς αὐτῆς γίνετ' εὐκόλως τότε.

§. 437.

Μετὰ τὸν ἀναβίθασμὸν ἀρκεῖ, τῆς προπτώσεως μικρᾶς μὲν καὶ ὀλιγοχρονίου οὔσης, νὰ μείνῃ ἡ ἀσθενὴς ἐπὶ πολλὰς ἐβδομάδας κατὰ συνέχειαν ὑπτία, νὰ ἐμποδίζηται δὲ πᾶσα πίεσις καὶ ὀρθοστασία, ἐν ᾧ γίνεται ἡ ἀποπάτησις, καὶ νὰ μεταχειρισθῶμεν καθολικῶς τε καὶ τοπικῶς τονωτικὰ φάρμακα, οἷον ἀνατρίψεις τῆς κοιλίας μὲ πτητικὰς ἀλοιφὰς, ἐνέσεις στυπτικῶν φαρμάκων εἰς τὸν χολεόν, τονωτικὰ κατ' ἐξοχὴν δὲ στυπτικὰ λουτρά κτλ. ἐκτὸς δὲ τούτων ὠφελοῦσι προσέτι καὶ οἱ ἐμβαλλόμενοι εἰς τὸν χολεὸν σπόγγοι εἰς σταλτικὰ ὑγρὰ διάβροχοι. Τελείας δὲ τῆς προπτώσεως οὔσης, ἡ μήτρα ἀναβίθασθεῖσα κατέχεται διὰ μηχανημάτων, διὰ τῶν οὕτω δῆ λεγομένων πεσσῶν (Pessaria).

§. 438.

Οἱ πεσσοὶ διάφοροι καὶ κατὰ τὴν ἰδέαν εἰσὶ καὶ κατὰ τὴν ποιότητα, ὠσειδεῖς, στρογγύλοι, σφαιροειδεῖς, κυλινδρῶειδεῖς, στελεωτοὶ κτλ., ἐκ φελλοῦ, ξύλου, ἢ ἐλαστικοῦ κόμμεος κατεσκευασμένοι καὶ κεκηρωμένοι ἢ γεγανωμένοι.

§. 439.

Χρησιμώτεροι δὲ πάντων εἰσὶν οἱ ἐκ φελλοῦ κατεσκευασμένοι καὶ κεκηρωμένοι, καὶ κατὰ τὴν μεσότητα μὴ ὑπερμεγέθη ὀπὴν ἔχοντες. Τηροῦνται δὲ οὗτοι ἐν τῇ θέσει αὐτῶν, διότι ἀμφοτέρω τὰ ἄκρα τοῦ ὠσειδοῦς σώματος στηρίζονται ἐπὶ τῶν πλαγίων τοῦ χολεοῦ καὶ ἐπὶ τῶν ὀσῶν τῆς λεκάνης. Ἡ δὲ προσαρμογὴ αὐτῶν γίνεται τὸν δε τὸν τρόπον κενώσαντες προηγουμένως τὴν κύστιν καὶ τὸ ἀπευθυσμένον ἔντερον, σχηματίζομεν ὑπτίαν τὴν ἀσθενῆ, ἔχουσαν ὑψηλότερα τὰ ἰσχία, διεσαλμένα τὰ σκέλη καὶ πρὸς τὴν κοιλίαν νεύοντα. Ἐπειτα δὲ ἀπάγομεν διὰ δύο δακτύλων τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς τὰς νύμφας καὶ παραπέμπομεν τῇ δεξιᾷ τὸν ἐλαϊόχριστον πεσσὸν τόσον ὑψηλὰ εἰς τὸν χολεόν, ὥστε τὸ στόμιον τῆς μήτρας νὰ ἐμβαίη εἰς τὴν ὀπὴν αὐτοῦ, ἐν ᾧ φέρομεν αὐτὸν ὀριζοντίως καὶ στηρίζομεν τὰ δύο αὐτοῦ ἄκρα ἐπὶ τῶν ἰσχιῶν. Ἡ ἀσθενὴς

ὀφείλει νὰ μείνη ὥρας τινὰς ἔτι ὑπὲρ μετὰ τὴν προσαρμογὴν τοῦ πεσσοῦ, καὶ παρατηροῦμεν ἂν ὁ πεσσὸς εὐρίσκηται εἰς τὴν οἰκείαν αὐτῷ θέσιν. Προσαρμύζομεν δὲ μεγαλείτερον μὲν, ἂν ἡ μήτρα προπέσῃ καὶ αὐθις, μικρότερον ὅτε, ἂν ὁ πρόσαρμωσθεὶς θλίβῃ καθ' ὑπερβολὴν. Συγχρόνως δὲ πρέπει νὰ μεταχειρισθῶμεν καὶ τὰ ἀνωτέρω (§. 438. τομ. Β'.) ῥηθέντα τονωτικά φάρμακα. Ὅταν δὲ γείνη σύλληψις, ἀφαιροῦμεν τὸν πεσσὸν μετὰ τὸν τρίτον ἢ τέταρτον μῆνα τῆς κυοφορίας, καὶ ἡ ἀσθενὴς φυλάσσεται ἔπειτα ἰσχύως, ἀποφεύγουσα πάντα κόπον καὶ ἐν καιρῷ τοῦ τοκετοῦ πάντα τεινεσμόν.

§. 440.

Ἐκ τῆς ἀπερισκέπτου χρήσεως τῶν πεσσῶν γεννῶντ' εὐκόλως πόνοι, φλεγμονή, δυσώδεις ἀποκρίσεις, ἐλκώσεις, ἐγκόλλησις αὐτῶν εἰς τὰ μόρια τοιαύτη, ὥστε μετὰ βίας μόνον ἐξαιροῦνται, ἀνάτρησις τῆς κύστεως καὶ τοῦ ἀπευθυσμένου, χαλύνωσις τῆς μήτρας καὶ ἀποσπασμὸς τοῦ κατὰ τὸν τράχηλον αὐτῆς μέρους. Ἐὰν δὲ οἱ συνήθεις πεσσοὶ ὥτιν ἀφόρητοι, ἢ ἀδύνατοι νὰ ἐμποδίσωσι τὴν πρόπτωσιν, δύνανται πολλάκις ν' ἀνακουφίσωσι οἱ στείλωτοι πεσσοὶ μόνον, οἵτινες στηρίζοντ' ἐπὶ ζωστήρος τῆς λεκάνης. Τοιοῦτοι εἰσὶν οἱ παρὰ τοῦ Μουρεμάννου (Mouremann), Λουϊσίου (Louis) καὶ Κιβίσγου (Kiwisch) μνημονευόμενοι. Εἰς τοιαύτας περιπτώσεις μ' ὠφέλησαν οἱ συνήθεις στείλωτοι πεσσοὶ μετὰ ζωστήρος τῆς λεκάνης. Ἐὰν δὲ οὐδὲ οὕτως γίνηται ἀνακούφισις, ἢ ὁ πεσσὸς κατ' οὐδένα τρόπον γίνηται φορητὸς, τὸ μόνον βοήθημα τότε εἶναι ἡ ὀργανικὴ τοῦ κολεοῦ στένωσις γενομένη, διὰ τῆς ῥάφης, ἐλυτροῦ ῥάφιας, (κατὰ τὸν Ἄλλην καὶ Βεράρδον) ἢ κολποδεσμοῦ ῥάφιας (κατὰ τὸν Βελλίνην) μετὰ ἡ ἄνευ ἐκκοπῆς τῶν πλευρωμάτων αὐτοῦ, ἢ διὰ τῆς ἐνώσεως τῶν νυμφῶν, ἐπισειοῦ ῥάφιας (κατὰ τὸν Φρίκην), ἢ δι' ἐγκρικώσεως.

Ὁ Κιλιανὸς (Kilian, das Elythromochlion, als einfachstes Mittel. u. s. w. Bonn 1846), ἐκoinοποίησε μηχανήμα, ὅπερ εἶναι ἐλατῆρ ἀσθενῆς, ὅσον τεσσάρων δακτύλων μακρὸς, καὶ φέρει κατὰ τὰ δύο αὐτοῦ πέρατα κεφαλὰς τοξοειδεῖς, πεπλατυσμένας, ἐκ ξύλου κατασκευασμένας καὶ μὲ κόμμι ἐλαστικὸν περιβεβλημένας. Ὁ ἐλατῆρ οὗτος τοξοειδῶς συμπιεζόμενος καὶ κατὰ βάθος τοῦ κολεοῦ ἐμβαλλόμενος, στηρίζεται διὰ τῶν δύο αὐτοῦ κεφαλῶν εἰς ἑκάτερα τοῦ κολεοῦ τὰ πλάγια τοιροτοτρόπως, ὥστε γίνεται μετρία τῶν πλευρωμάτων τοῦ κολεοῦ ἔντασις.

§. 441.

Κατὰ τὸν Ἄλλην (Hall), προωθεισῆς τῆς μήτρας ὡς δυνατὸν πρὸς τὰ κάτω πρὸς τῆς ἀσθενοῦς, ἐμβάλλομεν καθ' ὄλον τὸ μήκος τοῦ κολεοῦ ἀπὸ τοῦ ἀρχένου τῆς μήτρας μέχρι τῆς εἰσόδου αὐτοῦ τομᾶς παραλλήλως

λους δύο εἰς τὸν βλεννογόνον χιτῶνα, καὶ ἀφαιροῦμεν αὐτὸν οὕτως, ὡς γίνεται ὅσον δύο δακτύλων καὶ ἡμίσεος χάσμα μεταξὺ τῶν τομῶν. Ἐπειτα δὲ ἐμβάλλομεν ῥαφήν πλησίον τοῦ ἀγένοσ, καὶ ἀναβιδίσαντες τὴν μήτραν συσφιγγομεν τὰ ῥάμματα· τοιαύτας δὲ ῥαφὰς ἐμβάλλομεν πλείονας.

Ὁ Ἰρελάνδος (Ireland) ἐπέτυχε πολλὰκις τὴν θεραπείαν κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ Ἄλλου, ἣν ἐτροποποίησε μόνον, καθ' ὅτι πρὸς ἀποφυγὴν τῆς βλάβης τῆς οὐροδόχου κύστεως καὶ τοῦ ἀπευθυμένου, ἐνήργησε τὰς τομὰς παραλήλους μὲν ἐπὶ τὰ πλάγια, καμπύλας δὲ πρὸς ἀλλήλας εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος αὐτῶν, καὶ ἀφελὼν τὸ τεμάχιον ἐνέβαλε τὰ ῥάμματα πρὸ τοῦ ἀναβιδισμοῦ· παρομοίως ἔπραξεν ὁ Βεράρδος, ὁ Οὐέλπεαῦος, ὁ Ἑμιγγος καὶ ὁ Διεφεμβάχιος.

§. 442.

Ὁ δὲ Βελλίνης λαμβάνει διὰ λαβίδος τὴν ἄνω μοῖραν τοῦ ἐξωσθέντος κολεοῦ, ἐλκύει ταύτην πρὸς τὰ κάτω, παραδίδει τὴν λαβίδα εἰς βοηθὴν καὶ ἀρχίζει μὲ βελόνην πλατεῖαν καὶ καμπύλην, δύο ῥάμματα ἔχουσαν, κατὰ τὸ ἐξω χεῖλος τοῦ κολεοῦ ἐπὶ τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν τοῦ ὄγκου, ὥστε νὰ σχηματίσῃ διὰ τοῦ ῥάμματος ἡμικύκλιον παραπλήσιον τῷ πετάλῳ τῶν ἱππων, ἢ τῷ σημεῖῳ Ω διεμβάλλον εἰς ὅσον δύο γραμμῶν ἀπόστημα τὴν βελόνην. Ἄλλ' ὅπως μὴ βλαφθῇ τὸ ἀπευθυμένον, ἐμβάλλεται ὁ λιχανὸς τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς εἰς αὐτὸ πρὸς βεβαίαν ὑψήγησιν τῆς βελόνης, ἣν δεῖον νὰ μὴ ἐμβάλλωμεν βαθυτέρω τοῦ πάχους τοῦ κολεοῦ, καὶ διὰ πάσης κεντήσεως μόνον ὅσον γραμμῆς αὐτοῦ νὰ περιλαμβάνωμεν. Ἐλθόντες δὲ εἰς τὸ ἄνω μέρος τοῦ κολεοῦ περιλαμβάνομεν αὐτὸ μὲ τέσσαρας διακεντήσεις καὶ φέρομεν ἔπειτα τὴν βελόνην κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον πρὸς τὰ κάτω, ὅπως τελειώσωμεν τὸ πέταλον, ἔπειτα δὲ συσφιγγομεν τὰ ἄκρα τοῦ ῥάμματος, ὥστε πύσσεται ἡ πρόπτωσις καὶ περισφιγγεται μὲ περισφιγκτήριον. Ἡ ἀποθεραπεία συνίσταται εἰς τὴν ἡσυχίαν τῆς ἀρρώστου, εἰς τὰς φλεβοτομίας, τὰς ψυχρὰς ἐπιβροχὰς καὶ εἰς τὴν διαίταν. Μεθ' ἡμέρας δὲ δύο ἢ τρεῖς περισφιγγομεν ἐπὶ μᾶλλον τὸ ῥάμμα μέρος τοῦ βλεννογόνου χιτῶνος τοῦ κολεοῦ ἀποπίπτει μεθ' ἡμέρας δέκα, καὶ γίνεται οὐλή εἰς τὸν κολεόν, ἣ δὲ πρόπτωσις δὲν γίνεται πλέον.

§. 443.

Ἡ δὲ ἐπισειορρῶφία γίνεται κατὰ τὸν Φρίκην τόνδε τὸν τρόπον. Τῆς ἀσθενοῦς εἰκότως σχηματισθείσης, τῇ μὲν τῶν χειρῶν λαμβάνει ὁ ἰατρὸς τὸ ἐν τῶν μεγάλων χειλέων τοῦ αἰδοίου, τῇ δὲ διωθεὶ δξύαιχμον μαχαίριον ὅσον δύο δακτύλων μακρὰν τοῦ ἄνω κορμοῦ καὶ ὅσον ἐνὸς τῆς ἄκρας τοῦ χεῖλους, σύρει αὐτὸ μέχρι τοῦ χαλινού, ὅπου τοξοει-

ὡς φέρει αὐτὸ ἐπὶ τὰ ἔξω, ὥστε οὕτω διαιρεῖται τεμάχιον ὅσον δακτύλου πλατὺ ἀπὸ τῆς ἔξω ἄκρας τοῦ χεῖλους, ἔπειτα δὲ ἐντέμνει λοξῶς καὶ τὸ ἄνω ἔστι συνεχές μέρος αὐτοῦ. Ὡσαύτως ἐνεργεῖ καὶ ἐπὶ τὴν ἐτέραν πλευρὰν, ἐν ἣ ἡ τομὴ κατὰ τὸν χαλινὸν φέρεται οὕτως, ὥστε συμπεριλαμβάνεται καὶ μέρος αὐτοῦ, ὥστε ἀμφοτέραι αἱ τομαὶ ἐνοῦνται γωνιωδῶς ὅσον δακτύλου μακρὰν τοῦ χαλινοῦ. Μετὰ τὴν ἐπίσχεσιν τῆς αἰμορραγίας διὰ τῆς περιστροφῆς τῶν μεγαλειτέρων ἀγγείων καὶ διὰ τῆς ψυχρᾶς ἐπιβροχῆς τῶν μικροτέρων, συνάγει τὰ χεῖλη τῆς πληγῆς διὰ δέκα ἢ δώδεκα ἐναίμων ῥαφῶν. Ἀλλὰ πρέπει νὰ προσέξωμεν πρῶτον ἂν ἡ πρόπτωσης ἐπέχεται ἢ οὐ διὰ τῆς ἡσυχου μόνον κατακλίσεως τῆς πασχούσης καὶ ἂν οὕτω δὲν ἐπέχεται ἐμβάλλομεν πρὸ τῆς ἐμβολῆς τῶν ῥαφῶν σπόγγον ἐλαιοβραχῆ εἰς τὸν κολεόν, εἰς δὲν σπόγγον προσάπτεται ῥάμμα. Ἡ χειρισθεῖσα κοιτάζεται ἔπειτα ἐπὶ τὴν πλευρὰν, ἔχουσα ὑψηλότερον τὸ ἱερόν ὅστου. καὶ συνδεδεμένα τὰ γόνατα. Ἐπὶ τῆς πληγῆς δὲ βάλλονται ψυχρὰ ἐπιθέματα ἐξ ὑδατος κοινοῦ ἢ μολυβδίνου, καὶ κεννοῦνται τὰ εὔρα διὰ τοῦ καθητήρος. Καὶ ἂν δὲν γείνη τελεία ἔνωσις, ἡ πρόπτωσης ἐπέχεται ὡς ἐπὶ τὸ κολῦ καὶ διὰ τῆς κατὰ μέρος μόνον γενομένης. Ἀπὸ τοῦ ἄνω μέρους τοῦ μείναντος τμήματος ἐκρέουσιν ἢ βλέννα τοῦ κολεοῦ καὶ ἢ ἔμμηνος καθαρσις· ἡ συνουσία γίνεται ἀκωλύτως. Ἄν δὲ ἡ χειρισθεῖσα συλλάβῃ, διαιρεῖται εἰς τὸν καιρὸν τοῦ τοκετοῦ ἢ σύμφυσις ἢ ἐμβάλλονται ἐντομαὶ ἐπὶ τὰ πλάγια.

Ὁ πλάθος (Plath, Hamburger Zeitung Bd. II. Heft. 2) διηγεῖται περὶ τοκετοῦ γενομένου μετὰ τὴν ἐπισιορραφίαν. Μετ' αὐτὴν ἀπέμεινε γεφύριον ἐν τῇ τοκετῇ δὲ διεστάλη μᾶλλον τὸ κάτω τμήμα, ὅπερ εἶδει νὰ διασταλῇ ἐπὶ μᾶλλον διὰ τριῶν πλαγίων τομῶν, ὥστε τὸ ἀποτέλεσμα ἀπέβη εἰς καλόν.

§. 444.

Ἐπὶ ἀλληλουχίαν τῶν νυμφῶν καὶ πρὸς παρεμποδισμόν τῆς προπτώσεως δι' αὐτῶν, διείρεται γιγλυμῶδης κρικός ἐν εἴδει μεγάλου ἔνωτου κατεσκευασμένος δι' ἀμφοτέρων τῶν νυμφῶν κατὰ τὸ κάτω αὐτῶν μέρος, ὥστε συγκλειόμενος φέρεται πρὸς τὸν χαλινόν.

§. 445.

Ἐνίοτε ὅμως, ὅταν ἡ πρόπτωσης ἢ πεπαλαιωμένη, δὲν γίνεται ἀναβιβασμός χωρὶς νὰ προξενήσῃ ἀλυσμόν καὶ πόνους εἰς τὴν κοιλίαν, ἐμφραξιν καὶ ἄλλα συμπτώματα. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην δεόν νὰ στηρίζωμεν τὸν πεσσόν δι' ἐπιδέσμου, καὶ νὰ φρονίζωμεν περὶ τῆς προσηκούσης κενώσεως τῆς κύστεως καὶ τοῦ ἀπευθυσμένου. Ὅταν ἔξ ἢ τελείως προπεσούσα μή-ρα ἢ τοιουτοτρόπως νοσηρῶς ἠλλοιωμένη, διὰ σκίρρον

π. χ. ὡστ' ἐνδείκνυται ἡ καθαίρεσις αὐτῆς, πρέπει νὰ καθαίρῳμεν αὐτὴν ἢ διὰ τῆς περιδέσεως, ἢ διὰ τοῦ μαχαίριου, δι' οὗ λέγει ὁ Λαγγεμβέκιος, ὅτι καθεῖλεν ἐπιτυχῶς αὐτήν.

Β'.

Περὶ προπτώσεως τῆς μήτρας μετ' ἐνδιπλώσεως αὐτῆς.

§. 446.

Πρόπτωσις τῆς μήτρας μετ' ἐνδιπλώσεως εἶναι ἔμπτωσις τοῦ πυθμένος αὐτῆς εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῆς κοιλότητα, καὶ πρόπτωσις τοῦ πυθμένος καὶ τοῦ σώματος τῆς μήτρας εἰς τὸ στόμιον αὐτῆς, εἰς τὸν κολεόν καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ἐξω γεννητικὰ μόρια· ὅθεν διακρίνομεν τελείαν καὶ ἀτελεῆ ἐνδιπλωσιν. Καὶ ὅταν μὲν ᾖ ἀτελής, προπίπτει ὁ πυθμὴν τῆς μήτρας μᾶλλον ἢ ἦττον διὰ τοῦ στομίου αὐτῆς, καὶ ἀποτελεῖ ὄγκον ἡμικύκλιον· ὅταν δὲ τελεία, προπίπτει ὅλος ὁ πυθμὴν καὶ τὸ σῶμα τῆς μήτρας μέχρι τοῦ αὐχένου διὰ τοῦ στομίου καὶ ἀποτελεῖ πρόσθεν τῶν ἐξω γεννητικῶν μορίων ἀπιοεῖσθ' ὄγκον.

§. 447.

Ἡ ἐνδιπλωσις τῆς μήτρας γίνεται ἢ αἰφνυδίως ἢ κατὰ μικρὸν, καὶ τὸ μὲν πρῶτον εἶναι δυνατόν μόνον ἐν καιρῷ τοκετοῦ, ὅταν οὗτος γείνη τάχιστα ὀρθίως ἰσταμένης τῆς τικτούσης, ὅταν ἡ τίκτουσα τανύηται πολὺ καθ' ἣν στιγμὴν ἐξωθεῖται τὸ τικτόμενον· ὅταν ἐλκυσθῆ πολὺ τὸ ὀμφάλιον νεῦρον, ὅταν ᾖ τοῦτο βραχυτάτον ἢ περιειλιγμένον, καὶ τόσῳ μᾶλλον, ὅταν ᾖ ταυτοχρόνως καὶ ἡ λεκάνη εὐρεῖα. (1) Κατὰ μικρὸν δὲ γίνεται ἡ ἐνδιπλωσις διὰ πολυπώδη ἐκφύματα εἰς τὸν πυθμένα τῆς μήτρας, διὰ μικρὰν πρὸς τὰ ἔνδον ἔγκλισιν τοῦ πυθμένος, ἧτις ἀπέμεινεν ἀπὸ προηγουμένου τοκετοῦ, καὶ γύξησε κατὰ μικρὸν, καὶ τότε ἡ ἐνδιπλωσις εἶναι ἀτελής.

§. 448.

Ἡ ταχέως γενομένη ἐνδιπλωσις τῆς μήτρας εἶναι μετὰ πόνων σφοδρῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, μεθ' αἰμορραγίας, μετὰ φλεγμονῆς καὶ ὄγκου τοῦ

(1) Κατὰ τὸν Ἀχμάννον (Achmann, Einige Faelle von Krankhafter Lageveränderung des Uterus, in Hamburger Magazin der auslaend. Literatur. Noveml. Decemb. 1834. s. 332.) δύναται νὰ γείνη καὶ αὐτόματος ἐνδιπλωσις τῆς μήτρας διὰ σπασμὸν, ἕως διὰ συστολὴν αὐτῆς ἀνοίκειον, ἀναλόγως πρὸς τὰς κατὰ μέρος συστολάς τὰς γινόμενας εἰς τὰς στενώσεις τῆς μήτρας, ἐν ᾧ δηλαδὴ ἐκπίπτει ὁ χαῦνος τῆς μήτρας πυθμὴν πρὸς τὰ κάτω, ἐμπεριλαμβάνεται ὑπὸ τοῦ συσπωμένου σώματος αὐτῆς καὶ ὠθεῖται ἐντελῶς ἐπὶ τὰ κάτω διὰ τοῦ στομίου τῆς μήτρας.

προπεσόντος μέρους, καί, ὅταν ἡ αὕτη τελεία, μετὰ ἐμέτου, μετὰ λειποθυμίας, μετὰ σπασμῶν, μετὰ συμπτώσεως τῶν δυνάμεων, μετὰ μικρῶν καὶ μόλις αἰσθητῶν σφυγμῶν καὶ μετὰ κινδύνου γαγγραινῆς καὶ αὐτοῦ τοῦ θανάτου. Ἄλλὰ κατὰ τὸν Ἄχμαννον δύνανται νὰ ἐλλείπωσιν εἰς τὴν τελείαν ἐνδίπλωσιν καὶ ὅλα ταῦτα τὰ συμπτώματα. Ἡ κατὰ μικρὸν γενομένη ἐνδίπλωσις τῆς μήτρας ἐμποδίζει τὴν κένωσιν τῶν οὖρων καὶ τῶν κοπράνων, ἐπάγει ἀταξίαν εἰς τὰ ἔμμηνα, αἱμορροχίαν, φλεγμονὴν τῆς μήτρας καὶ τῶν περικειμένων μορίων, πόνους τῆς κοιλίας, αἱμορροϊδικὰς ἐνοχλήσεις, λευκόρροϊαν, σκληρίαν, ἀναξασμούς καὶ ἔλκη εἰς τὴν μήτραν, κακὴν διάθρεψιν, οἰδήματα, ἐκτικὸν πυρετὸν κτλ.

§. 449.

Ἡ ἐνδίπλωσις τῆς μήτρας διακρίνεται τῆς προπτώσεως διὰ τοῦ ἀπιοειδοῦς καὶ πρὸς τὰ κάτω πλατυτέρου ὄγκου, ἐν ᾧ οὐδεμία ὅπῃ προφαίνεται (ἴδ. §. 432 τομ. 2). Ἡ δὲ διάκρισις αὐτῆς τοῦ ἐν τῇ μήτρᾳ πολυπόδος εἶναι πάντοτε δύσκολος· ἔχει δὲ σημεῖα τὰδε· ἐν τῇ τελείᾳ ἐνδίπλωσει ὁ ὄγκος εἶναι προσόμοιος τῷ ὄγκῳ τοῦ πολυπόδος, ἀλλὰ πρὸς τὰ ἄνω περιέχεται οὗτος ὑπὸ πτυχῆς, καὶ αὐτὴ τῷ δακτύλῳ ἐνδύμεθα νὰ προχωρήσωμεν, οὔτε τῇ μήτρᾳ μετὰ τοῦ ὄγκου καὶ τῆς ῥηθείσης πτυχῆς, ὅπερ γίνεται τῇ μήτρᾳ ἂν ὁ ὄγκος ἦ πολυπόδος· καὶ ἡ τελείως ἐνδίπλωθεῖσα μήτρα ἔχει κατὰ τὸ ἄνω μέρος, ἐπειδὴ εἶναι κενόν, ποιότητα ἀπαλωτέραν καὶ ὑπεικτικωτέραν. Ἄλλ' ἡ διάκρισις αὕτη εἶναι πολὺ δύσκολος, καὶ μάλιστα ὅταν ἡ ἀτελής ἢ ἐνδίπλωσις καὶ γίνηται κατὰ μικρὸν. Ἡ ἐνδίπλωθεῖσα μήτρα, ὅταν εὐρίσκηται εἰς τὸν κοιλίον ἔτι, εἶναι πρὸς τὰ ἄνω πλατυτέρα ἢ πρὸς τὰ κάτω, ἐν ᾧ ὁ πολυπόδος ἔχει τὸ ἐναντίον. Ὁ ὄγκος τῆς ἐνδίπλωθείσης μήτρας προξενεῖ εἰς τὴν ἀρτὴν αἰσθησιν ἰδιάζουσαν μᾶλλον ἢ ὁ πολυπόδος, ὅστις εἶναι μᾶλλον κινητὸς καὶ ἡ ἐπιφάνεια αὐτοῦ ὀμαλωτέρα ἢ ἡ τῆς ἐνδίπλωθείσης μήτρας· ἡ ἀπλῆ ἐνδίπλωσις γνωρίζεται ὅπως οὖν καὶ διὰ τοῦ ἐπικειμένου δέρματος τῆς κοιλίας, καὶ πρὸ πάντων ἢ διάγνωσις αὐτῆς βεβαιοῦται ἔτι μᾶλλον, ὅταν ὁ ὄγκος ἔγινεν μετὰ προηγούμενον τοκετόν. Ἄλλ' ἅπαντα τὰ περιστατικά ταῦτα οὐδόλως ἐνίοτε χρησιμεύουσιν, ἐπειδὴ τὸ σχῆμα τῶν πολυπόδων, τὸ εὐαίσθητον καὶ εὐκίνητον αὐτῶν εἶναι διάφορον. Καὶ ἀμφότεροι οἱ ὄγκοι δύνανται νὰ ἔχωσιν ἐπιφάνειαν ὀμαλὴν ἢ ἀνώμαλον· ὁ πολυπόδος δύναται νὰ γείνη εὐθὺς μετὰ τὸν τοκετόν, καὶ ἡ ἐξέτασις τοῦ ὑπογάστρου οὐδεμίαν παρέχει διάγνωσιν, τῆς πασχούσης παχείας οὔσης. Ἰδιαιτέρον ὅμως περιστατικὸν εἶναι, ὅτι ὁ πολυπόδος ἅπαξ προπεσὼν διὰ τοῦ στομίου τῆς μήτρας αὐξάνεται τάχιστα.

§. 450.

Ἡ πρώτη ἔνδειξις εἰς τὴν ἐνδὶπλωσιν τῆς μήτρας εἶναι, νὰ φέρωμεν ταύτην ὡς δυνατόν ταχέως εἰς τὴν οἰκίαν χώραν, ἐπειδὴ ἄλλως ὁ ἀναβίθασμός ἐστὶν δύσκολος καὶ ἀδύνατος διὰ τὴν ταχειᾶν γένεσιν τῆς φλεγμονῆς. Ὅταν μὲν ἡ ἐνδὶπλωσις ἦ ἀτελής καὶ ἀρτιγενής, ἐξαρκεῖ νὰ ὠθίσωμεν τὸν προπεσόντα τῆς μήτρας πυθμένα διὰ τοῦ στομίου αὐτῆς μὲ τοὺς κωνοειδῶς σχηματιζομένους δακτύλους τῆς δεξιᾶς ἢ ἀριστερᾶς χειρὸς πρὸς τὰ ἄνω πρῶως· ὅταν δὲ τελεία καὶ διέμεινεν ὥρας τινὰς ἢ ἡμέρας, λαμβάνομεν μεθ' ὅλης τῆς χειρὸς τὸν πυθμένα τῆς μήτρας, καὶ συναποθλίβοντες πρῶως, ὠθοῦμεν αὐτὸν κατὰ τὸν ἄξονα τῆς λεκάνης πρὸς τὰ ἄνω· καὶ ὅταν ἦ τοῦτο δύσκολον, ἐπιτυχάνομεν ἴσως τοῦ σκοποῦ, ἐὰν ἐμβάλωμεν πλαγίως τοῦ πυθμένος τῆς μήτρας εἰς τὸ στόμιον αὐτῆς δύο δακτύλους, διαστείλωμεν τοῦτο καὶ ἀναβιβάσωμεν πρῶτον τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς μήτρας, ὅπερ εἶναι πλησίον τοῦ στομίου, ἔπειτα δὲ τὸν πυθμένα αὐτῆς. Κρατοῦμεν δὲ τὴν χεῖρα εἰς τὴν μήτραν μετὰ τὸν ἀναβίθασμόν αὐτῆς, ἕως ἂν αὕτη, ἀνατριβομένης ταυτοχρόνως καὶ ῥαντιζομένης ἔξωθεν τῆς κοιλίας ὑδατι ψυχρῷ, συσταλῇ ἐντελῶς, καὶ ἔξωσθῇ καὶ τὸ δεύτερον, ὅταν τοῦτο δὲν ἀπέπεσεν (1). Πρὸς κατοχὴν ἔπειτα τῆς μήτρας ἀρκεῖ ἡ ἀσθενὴς νὰ μείνῃ ἡσυχος ἐν ὑπέτω σχήματι, ἔχουσα ὑψηλότερα τὰ ἰσχία, καὶ ἀποφεύγουσα πάντα κόπον (2). Ἐὰν δὲ ὁ ἀναβίθασμός δὲν γίνηται διὰ φλεγμονὴν καὶ ὄγκον, δι' αὐξήσιν ἐπικινδύνων συμπτωμάτων, καὶ μάλιστα σπασμῶν, πρέπει πρῶτον, ἀπώσαντες πρῶως τὴν μήτραν εἰς τὸν κολεόν, νὰ ἐλαττώσωμεν διὰ τῆς προσηκούσης ἀφλεγμάντου ἀγωγῆς τὸν ὄγκον, κενοῦντες ταυτοχρόνως τὴν κύστιν καὶ τὸ ἀπευθυσμένον, καὶ ἔπειτα νὰ ἐπιχειρήσωμεν τὸν ἀναβίθασμόν. Δι' δοκιμαίαι δὲ τοῦ ἀναβίθασμοῦ δεόν νὰ

(1) Ὅταν ὁ πλακοῦς συνέχεται εἰς τὴν ἐνδὶπλωθεῖσαν μήτραν, πρότερον ἐγνωμοδοτεῖτο ν' ἀπολύωμεν αὐτὸν πρῶτον καὶ ἔπειτα ν' ἀναβιθίζωμεν τὴν μήτραν, ἐπειδὴ ὁ ἀναβίθασμός αὐτῆς μετὰ τοῦ πλακοῦντος ἐνομιζέτο ἀδύνατος· ἀλλ' ἐπειδὴ τοῦτο ἀνῆρέθη ἐκ τῆς πείρας, καὶ ἡ ἀπόλυσις τοῦ πλακοῦντος βραδύνει τὸν ἀναβίθασμόν, δύναται δὲ νὰ ἐπαγάγῃ εὐκόλως καὶ ἐπικίνδυνον αἰμορραγίαν, συμφωνοῦσιν οἱ πλεῖστοι τῶν νεωτέρων μαιευθῶν, νὰ δοκιμάζωμεν τὸν ἀναβίθασμόν τῆς μήτρας μετὰ τοῦ πλακοῦντος, ν' ἀπολύωμεν δὲ αὐτὸν πρότερον μόνον, ὅταν οὗτος ὀλίγον συνέχεται.

(2) Εἰς τὴν χρονίαν ἐνδὶπλωσιν τῆς μήτρας εἶναι δυσκολώτερον, λέγεται ἡ κατοχὴ τῆς μήτρας μετὰ τὸν ἀναβίθασμόν αὐτῆς, ἐπειδὴ αὕτη ἀπέβλεπεν ἤδη, λέγουσι, τὴν δύναμιν τοῦ συστέλλεσθαι. Πρὸς τοῦτο δὲ ἐπήνεσαν (ὁ Ρούστεος) τὴν ἐμβολὴν τῶν πεσσῶν, (ὁ Ἰοβρίος) τὴν πολλῶν σπάγγων, (ὁ Φρίεσις) τὴν τοῦ ἐξ ἐλαστικοῦ κόμμεος λαγηνίου, (ὁ Λοίφλερος καὶ Σιέβολδος) τὴν τῶν ἰδιαιτέρων στριγμάτων τῆς μήτρας.

μὴ εἶναι βίαιαι καὶ πολυχρόνιοι, κάλλιον δὲ νὰ γίνωντ' ἐκ νέου δοκιμαί μετᾱ προηγουμένην παῦσιν· εἰς παρομοίαν περίπτωσιν παρετήρησαν αὐτόματον ἀναβιθασμὸν διὰ συστολῶν τῆς μήτρας.

§. 451.

“Ὅταν δὲ ὁ ἀναβιθασμὸς τῆς ἐνδιπλωθείσης μήτρας ἢ τῶν ἀδυνάτων, δέον νὰ προσπαθῆσωμεν διὰ τῆς προσηκούτης κενώσεως τῆς κύστεως καὶ τοῦ ἀπευθυσμένου, δι' ἀποφυγῆς παντός κόπου κτλ. ν' ἀποτρέψωμεν ἐπικίνδυνα συμπτώματα καὶ διὰ τῆς προσαρμογῆς πεσθοῦ ἕως καὶ τὸν περαιτέρω καταβιθασμὸν τῆς μήτρας. Ἐὰν ὅμως ἡ ἐνδιπλωσις ἢ μετᾱ συμπτωμάτων ἐπικινδύνων ἠνωμένη, καὶ ὁ ἀναβιθασμὸς κατ' οὐδένα τρόπον γίνηται, ἡ δὲ μήτρα καρκινωματώδης ἢ ἄλλως πως νοσηρῶς μεταμεμορφωμένη, ἕως αἰ περιπτώσεις, καθ' ἃς καθηρέθη ἐπιτυχῶς ἡ μήτρα, δικαιολογοῦσι τὴν καθαιρεσιν αὐτῆς μὲ τὸ μαχαίριον μετᾱ προηγουμένην περιδέσιν, ἢ μὲ τὴν περιδέσιν, ἐν ἣ διείρωμεν διὰ βελόνης δύο βρόχους καὶ περιδένομεν τὴν μήτραν καθ' ἑκατέρας τὰς πλευρὰς πρὸς ταχειᾶν αὐτῆς ἀφαίρεσιν. Δέον ὅμως νὰ ἔχωμεν πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν, ὅτι δύναται εἰς τὸν κοῖλον τόπον τῆς ἐνδιπλωθείσης μήτρας νὰ ἐνέχωνται καὶ ἔντερα.

Περὶ τῆς προπτώσεως τοῦ κολεοῦ.

§. 452.

“Ὅταν ὁ ὑμενώδης σωλὴν, ὅστις ἀποτελεῖ τὸν κολεόν, προπίπτῃ κατὰ μέρος ἢ καθόλου εἰς τὰς νόμφας, λέγεται πρόπτωσις τοῦ κολεοῦ (*Prolapsus vaginae*). Προπίπτει δὲ ἢ μόνον ὁ ἔσω ὑμὴν ἢ ὅλοι ὁμοῦ, καὶ ὅταν ἢ μόνον ὁ ἔσω, τότε δυνατόν εἶναι νὰ μὴ προπέσῃ καὶ ἡ μήτρα ταυτοχρόνως· ἡ δὲ πρόπτωσις εἶναι ἢ τελεία ἢ ἀτελής. Καὶ ὅταν μὲν ἢ τὸ πρῶτον, προπίπτει ὅλος ὁ κολεός, ὅταν δὲ τὸ δεύτερον, μόνον μέρος αὐτοῦ κατὰ τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ κατὰ τὴν ἐμπρόσθιον πλευράν.

§. 453.

“Ἡ τελεία πρόπτωσις σημαίνεται κατ' ἀρχὰς διὰ δακτυλίου ἀπαλοῦ, ὑπερύψου, μικρὸν τι ῥυτιδωμένου ἢ λείου, ὅστις μηχανόμενος κατὰ μικρὸν γίνεται κυλινδροειδῆς, καὶ φέρει κατὰ τὸ κάτω ἄκρον ὀπήν, ἐν ἣ δυνάμεθα νὰ ἐμβάλωμεν τὸν δάκτυλον καὶ νὰ αἰσθανθῶμεν τὸ στόμιον τῆς μήτρας. Ἡ πρόπτωσις μεγεθύνεται μὲν ἰσταμένης τῆς ἀσθενοῦς, σμικρύνεται δὲ ὑπτιαζομένης. Ἐὰν δὲ ἡ πρόπτωσις χρονίσῃ, ἀλλοιοῦται ὁ ὑμὴν τοῦ κολεοῦ, γίνεται ξηρὸς καὶ ὁμοίος τῷ ἔξω δέρματι· δύναται δὲ νὰ ἔλθῃ

καὶ εἰς φλεγμονήν, εἰς ἔλκωσιν κτλ. Ἐκτὸς δὲ τούτων συμβαίνουσι καὶ ἐνταῦθα αἱ αὐταὶ ἐνοχλήσεις ὡς καὶ εἰς τὴν πρόπτωσιν τῆς μήτρας, ἀλλ' ἀσθενέστεραι· ἢ ἀσθενὴς αἰσθάνεται, ὅταν μάλιστα ἢ πρόπτωσις γείνη αἰφνιδίως, πλείσιν εἰς τὸν κολεόν, ἐπίμονον ἐπειξιν πρὸς κένωσιν τῶν οὖρων καὶ τῶν κοπράνων, πάσχει ἄφθονον βλεννόρροϊαν, ἀταξίαν τῆς ἐμμήνου ῥοῆς, ἐκ τοῦ ἐλαχίστου δὲ κόπου εἶναι φόβος μὴ προπέσῃ καὶ ἡ μήτρα. Ἡ δὲ ἀτελής πρόπτωσις τοῦ κολεοῦ ἀποτελεῖ τυφλὸν θύλακα, εἰς οὗ τὸ κάτω ἄκρον οὐδεμίαν ὑπάρχει ὄπη, καὶ παρ' ὧν δυνάμεθα νὰ παραπέψωμεν τὸν δάκτυλον εἰς τὸν σωλήνα τοῦ κολεοῦ.

Περὶ τῆς προπτώσεως τοῦ κολεοῦ, ἧτις γίνεται διὰ κολεοκλήλην, ἀνεφέραμεν ἀνωτέρω (ἴδ. §, 408. τόμ. 2.). Ἡ δὲ διάκρισις μεταξὺ τῆς προπτώσεως τοῦ κολεοῦ καὶ τῆς μήτρας γίνεται διὰ τῶν ἤδη ρηθέντων σημείων· ἡ δὲ μεταξὺ τῆς προπτώσεως τοῦ κολεοῦ καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ἐκφυμάτων εἶν' εὐκόλος διὰ τῆς ἐξετάσεως.

§. 454.

Προκατάρχοντα αἷτια τῆς προπτώσεως τοῦ κολεοῦ εἰσὶ· χαύνωσις καὶ ἀδύνατος πρόσφυσις τοῦ κολεοῦ πρὸς τὸν περιεκείμενον κυτταρώδη ὑμένα εἰς καχεκτικὰς γυναῖκας, μετὰ πολλὴν λευκορροϊαν, μετὰ πολλοὺς τοκετοὺς, καὶ μάλιστα, ὅταν ἐν αὐτοῖς διεβράζη τὸ περίναιον, μετὰ συνουσίαν ὑπέρμετρον, μαλακίαν κτλ. Προβάσεις δὲ δύνανται νὰ εἶναι, κόπος ὑπέρμετρος εἰς ἄρσιν βάρους, εἰς σφοδρὸν ἔμετον, ἀναβόησιν κτλ. σφοδρὸς τεινεσμός ἐν καιρῷ τοκετοῦ, ὅταν μάλιστα τὸ ἔμβρυον ἔδεν ἔχη τὸν οἰκτεῖον σχηματισμόν, ἐν καιρῷ τῆς ἀποκατήσεως κτλ. πλείσις ἐκ μέρους τῶν περιεκειμένων μορίων π. χ. ὑπὸ μεγάλων λίθων εἰς τὴν οὐροδόχον κύστιν ἐγκειμένων, ὑπὸ ἰσχυρίας, ἀσκίτου κτλ. Ἡ πρόπτωσις γίνεται ἢ ταχέως ἢ κατὰ μικρόν.

§. 455.

Μικρὰ καὶ ἀρτιγενὴς πρόπτωσις τοῦ κολεοῦ ἀναβιβάζεται' εὐκόλως, ὅταν σχηματίσαντες τὴν ἀσθενῆ ὑπτίαν καὶ ἔχουσαν ὑψηλότερα τὰ ἰσχία, ἀναβιβάσωμεν τὸ προπεσὸν μέρος μὲ τὸν ἐλαιοβραχῆ λιχανὸν, καὶ προστιέσωμεν ἐπὶ τὰ πλάγια καὶ πανταχόθεν τὸν ὑμένα τοῦ κολεοῦ· ἐάν ὁμως ἐμποδίζηται ὁ ἀναβιθασμός διὰ φλεγμονὴν καὶ ὄγκον, καὶ ἡ πρόπτωσις ἐχρόνισεν ἤδη, πρέπει πρῶτον νὰ μεταχειρισθῇ ἡ ἀσθενὴς θερμὰ λουτρά, μαλθακῶδη καταπλάσματα, νὰ κεῖται ἰκανὸν καιρὸν ὑπτία καὶ νὰ φροντίζη περὶ τῆς προσηκούσης κενώσεως τῶν οὖρων καὶ τῶν κοπράνων.

§. 456.

Πρὸς παρεμποδισμόν τῆς ἐκ δευτέρου προπτώσεως τοῦ κολεοῦ προτιμότερα τῆς χρήσεως τῶν πεσσῶν εἶναι ἡ ἐμβολὴ σακκιδίων, ἅπερ ἐμπληρούμεγα σταλτικῶν φαρμάκων διαβρέχονται εἰς οἶνον αὐστηρὸν, ἢ

κωνοειδῶς τετμημένων σπόγγων, ὅτινες διαβρέχονται εἰς σταλτικὰ ὑγρά. Ταυτοχρόνως δὲ πρέπει ἡ ἀσθενὴς νὰ φυλάσσηται ἡσυχῶς καὶ ὑπεῖα ἐπὶ μακρότερον χρόνον, καὶ νὰ μεταχειρισθῇ τὰ ἐν τῷ §. 438. τομ. 2. μνημονευθέντα φάρμακα πρὸς τόνωσιν τῶν κεχαυνωμένων μορίων. Εἰς δὲ τὴν πεπαλαιωμένην καὶ κατ' οὐδέναν τρόπον κατεχομένην πρόπτωσιν τοῦ κολεοῦ δύναται νὰ ὠφελήσῃ μόνον ἢ εἰς τὴν πρόπτωσιν τῆς μήτρας μνημονευθεῖσα διὰ τῆς χειρουργίας ἐνεργουμένη στένωσις ἢ ἀπόφραξις τοῦ κολεοῦ (ἴδ. §. 440).

Δ'.

Περὶ τῆς προπτώσεως τοῦ ἀρχοῦ.

§. 457.

Ὁ ἀρχὸς προπίπτει κατὰ τρεῖς τρόπους· προπίπτει δηλαδή ἡ ὄλον τὸ ἔντερον μεθ' ἀπάντων τῶν χιτῶνων, ἢ μόνον ὁ ἔσω χιτῶν, ἢ μέρος ἀνωτέρου ἐντέρου, ὅπερ παρεισέφραξεν εἰς τὸ ἀπευθυσμένον.

Τὸ ἀπευθυσμένον εἶναι μὲν ἀρκούντως εἰς τὸν αἰεῖον τόπον ἐστηρικμένον, ἀλλ' ἢ πρόπτωσις αὐτοῦ μεθ' ἀπάντων τῶν χιτῶνων ἀμφιβάλλεται οὐχὶ εἰκότως· ἢ τοιαύτη πρόπτωσις γίνεται μὲν σπανίως, ἐγὼ ὅμως εἶδον ταύτην τῷ ὄντι.

§. 458.

Ὅταν διὰ χαύνωσιν καὶ ἐπέκτασιν προπέσῃ ὁ ἔνδον χιτῶν τοῦ ἀπευθυσμένου, φαίνεται κατ' ἀρχὰς μικρὸς μόνον ὑπέρυθρος ὄγκος, ὅστις μεγεθυνόμενος κατὰ μικρὸν γίνεται ὄγκωδης καὶ πλατύς, περιστροφύλλος μὲν ἐπὶ τὰ κάτω, στενὸς δὲ ἐπὶ τὰ ἄνω συνεργεῖα τοῦ σφιγκτήρος· φέρει δὲ κατὰ τὸ ἐλεύθερον αὐτοῦ ἄκρον ὀπήν ἐξ ἧς ἀπορρέει κόπρος.

Ἄν δὲ προπέσῃ μόνον πλευρὰ τις τοῦ ἀπευθυσμένου, ἢ κόπρος ἀπορρέει παρὰ τὴν πλευρὰν τοῦ ὄγκου. Ἡ ἐπιφάνεια τῆς προπτώσεως εἶναι κατὰ τὴν διάφορον διάρκειαν καὶ κατὰ τὸ μέγεθος τῆς περισφιγξέως παρὰ τοῦ σφιγκτήρος ἐρυθρὰ, ἐρυθρομέλας, μᾶλλον ἢ ἤττον περιτενίς, ἢ ἀπαλή, ὑφαίμω βλένη κεκαλυμμένη καὶ εἰς πλείονας ἐνίοτε λοβοὺς διηρημένη.

Ὅταν δὲ προπέσῃ τὸ ἀπευθυσμένον μεθ' ὄλων τῶν χιτῶνων, ὅπερ εἰς τὰ παιδία μόνον παρετήρησα, προβάλλει ὄγκος μᾶλλον κυτταρώδης, ὅστις λήγει εἰς ὄξυ καθῶς καὶ εἰς τὴν πρόπτωσιν τῶν ἐντέρων διὰ τῆς παρὰ φύσιν ἔδρας· εὐδοιάζοντες δὲ τὸν λιχανὸν διὰ τῆς ὀπῆς αἰσθανόμεθα σαφῶς τὰς συστολάς τῶν πλευρωμάτων τοῦ ἀπευθυσμένου.

Τὰ συμπτώματα δὲ ὅσα ἐρεθίζει ἡ πρόπτωσις τοῦ ἀρχοῦ, εἴτι διάφορα ἀναλόγως τῷ μεγέθει τῆς προπτώσεως καὶ τῆς διάρκειας αὐτῆς· εἰσὶ δὲ ταῦτα μικρὰ μὲν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἐπειδὴ τὸ ἀπευθυσμένον ἔντερον δὲν εἶναι τόσον εὐαίσθητον πρὸς τὴν δρᾶσιν τοῦ ἀέρος. Ἄλλ' ὅμως δύναται

ταῦτα νὰ γείνωσι καὶ ἐπίσημα, τὸ προπεσὸν ἔντερον δύναται, ὅταν ἡ πρόπτωσις ἦ μεγάλη, νὰ ἔλθῃ εἰς φλεγμονὴν ἢ εἰς περισφιγξίν διὰ συστολὴν μεγάλην τοῦ σφιγκτήρος, καὶ εἰς γάγγραιαν ἕνεκα τῆς περισφιγξέως.

§. 459.

Αἷτια τῆς προπτώσεως ταύτης εἰσὶν αἱ βλάβαι, αἷτινες ἐξασθενοῦσι τὸν σφιγκτήρα καὶ τὰ κατὰ φύσιν στηρίγματα τοῦ ἀπευθυμένου ἐντέρου, ὡς οὖν σπανία καὶ συγκεκομμένη ἀποπάτησις, κατάχρησις μαλθακῶδων κλισμάτων, ἢ κόποι τοιοῦτοι, οἷτινες ἀποθλίβουσι πρὸς τὰ κάτω τὸ ἀπευθυμένον ἔντερον, ὡς σφοδρὸς καὶ διηνεκῆς τεινεσμός εἰς χρονίζουσας διαρροίας, ἀσκαρίδας, αἰμορροΐδας, ὀργανικὰς ἀλλοιώσεις τῶν χιτώνων τοῦ ἐντέρου, λίθους τῆς οὐροδόχου κύστεως, ἐτι δὲ μεγάλη ἀναβόησις, ἄροις δυσθαστάκτου βάρους κτλ. ἐν γένει δὲ ἡ πρόπτωσις τοῦ ἀρχοῦ γίνεται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς τὰ παιδία, δι' ἐπίμονον διάρροϊαν ἐν καιρῷ τῆς ὀδοντοφυΐας, καὶ εἰς προβεβηκότας καὶ ἀδυνάτους ἀνθρώπους.

§. 460.

Ἡ πρόπτωσις τοῦ ἀρχοῦ εἶναι πάντοτε κακὴν ὀχληρόν. Εἰς τὰ παιδία μὲν θεραπεύεται ταχέως ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ὅταν ἀραιθεῶσι τὰ προξενούντα τὸν ἐρεθισμόν τοῦ ἀπευθυμένου ἐντέρου αἷτια, καὶ ὅταν, προϊούσης τῆς ἡλικίας, ὁ σφιγκτήρ τοῦ ἀπευθυμένου γείνη ἐνεργητικώτερος. Εἰς τοὺς ηὔξημένους δὲ εἶναι τὸ κακὸν πάντοτε χειρόν, καὶ ὑποτροπιάζει διὰ πᾶσαν ἀφορμὴν. Εἰς πεπαλαιωμένας δὲ προπτώσεις γίνονται ἀλλοιώσεις ἐπίσημοι εἰς τοῦ ἐντέρου τὴν κατασκευὴν, ἐπίμονος βλεννόροια κτλ.

§. 461.

Ἡ θεραπεία συνίσταται εἰς τὸν ἀναβιθασμὸν τοῦ προπεπτικῆς ἐντέρου εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς προπτώσεως καὶ εἰς τὴν ἀφαίρεσιν τῶν προξενούντων τὴν πρόπτωσιν αἰτίων.

Πρὸς ἀναβιθασμὸν, ὅταν μὲν ἡ πρόπτωσις ἦ νεαρὰ καὶ μικρὰ, ἐξαρκεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ θλίψις τοῦ προπεπτικῆς διὰ τῆς παλάμης τῆς χειρὸς ὅταν δὲ μεγάλη καὶ διήρκεσεν ὥρας τινὰς, σχηματίζομεν τὸν κενώσαντα πρῶτον τὴν κύστιν ἄρρωστον πρηγῆ, καὶ ἔχοντα μικρὸν τι ὑψηλότερα τὰ ἰσχία καὶ διεσταλμένα τὰ σκέλη, ἢ στηρίζεται οὗτος ἐπὶ τῶν ἀγκῶνων καὶ τῶν γονάτων, καὶ ἀναβιθάζομεν μὲ τοὺς ἐλαιοβραχεῖς δακτύλους ἐναλλάξ τὸ μέρος τοῦ προπεπτικῆς ἐντέρου, ὅπερ εἶναι πλησιέστερον τῆς ὀπῆς τῆς εἶρας, ἀπαγορεύοντες τὸν ἄρρωστον ἀπὸ παντὸς τεινεσμοῦ καὶ πάσης ἀναβόησεως ἐν καιρῷ τοῦ ἀναβιθασμοῦ. Ὅταν δὲ οὕτως ἀναβιθασθῇ τὸ προπεπτικὸς ἔντερον εἰς τὴν κοιλότητα τοῦ ἀπευθυμένου,

πρέπει νὰ ὠθίσωμεν αὐτὸ μὲ τὸν παραπεμπόμενον εἰς τὸ ἀπευθυσμένον δάκτυλον ὑψηλότερα, καὶ νὰ φέρωμεν αὐτὸ εἰς τὸν οἰκτεῖον τόπον. Εἶναι δὲ ἡ πρόπτωσις μεγάλη ὅσον δακτύλων τινῶν καὶ ὄλων τῶν χιτώνων ὁμοῦ, εἰς τὰ παιδία μάλιστα, ἢ ῥηθεῖσα ἀγωγὴ δὲν ἀρκεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς τὸν ἀναβιβάσμον· ὅθεν πρέπει νὰ ἐμβάλωμεν τὸν δεξιὸν λιχανὸν εἰς τὴν ὀπὴν τοῦ προπεπτωκότος, ὅπως εἰστραπῆ τοῦτα, ἔπειτα δὲ, κρατοῦντες μὲ τοὺς δακτύλους τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς τὸ χεῖλος τῆς ἔδρας, ἐλκύομεν ὀλίγον πρὸς τὰ ἔξω τὸν εὐδοιασθέντα λιχανὸν, καὶ εὐδοιάζομεν αὐτὸν πάλιν βαθυτέρω, ὅπως ἀναβιβάσωμεν τὸ προπεπτωκὸς μὲ τὴν κατ' ἐπανάληψιν εἰστροπὴν αὐτοῦ. Ἐὰν δὲ ὁ ἀναβιβάσμος ἐμποδίζεται ὑπὸ σπασμώδους τεινεσμοῦ, ὠφελουσι μαλθακώδη καὶ ἀνώδυνα καταπλάσματα καὶ τὸ ὄπιον ἔσω προσφερόμενον καὶ ἔξωθεν διὰ κλισμάτων ἐνιεμένον. Ὄταν δὲ τὸ προπεπτωκὸς ἔντερον περισφιγθῆ ὑπὸ τοῦ σφιγκτήρος, φλεγμῆνι καὶ ὄγκωθῆ, πρέπει ν' ἀναβιβάσωμεν αὐτὸ, φλεβοτομήσαντες προηγουμένως καὶ ψυχρὰ ἐπιθρέγματα μεταχειρισθέντες καὶ ὑποθετὰ ἐκ βελλαδόννης· ἐνιοὶ δὲ συμβουλεύουσι νὰ ἐμβάλωμεν καὶ τινὰς ἐλαφρὰς ἔντομάς εἰς τὸ προπεπτωκὸς. Ἐὰν δὲ οὐδὲ οὕτω γένη ὁ ἀναβιβάσμος, καὶ τὰ συμπτώματα ἐπαπειλώσι κίνδυνον, πρέπει καθ' ἃ μέρος ἡ περισφιγξίς εἶναι μεγαλειτέρα νὰ ἐμβάλωμεν αὐλακωτὴν μήλην, εἰς αὐτὴν δὲ νὰ εὐδοιάζωμεν πηρηνομαχαίριον, καὶ νὰ ἐντάμωμεν εἰς τὸ μέρος τοῦτο τὸν σφιγκτήρα· εἶναι δὲ τοῦτο προτιμότερον τῆς χρήσεως τοῦ ἔδραδιαστολέως. Καὶ ἐὰν οὐδὲ τότε ὑνῆθωμεν ν' ἀναβιβάσωμεν αὐτὸ ἐξαιτίας τῆς μεγάλης ὄγκώσεως, ἀναβιβάζομεν αὐτὸ κατὰ μικρὸν καὶ καθ' ὅσον ὁ ὄγκος χρήσει τῶν ἐπιτηδείων φαρμάκων ἐλαττοῦται.

§. 462.

Πρὸς παρεμποδισμὸν δὲ τῆς ἐκ νέου προπτώσεως, δεόν ν' ἀφαιρέσωμεν ὡς δυνατὸν τὰ γεννῶντα τὴν πρόπτωσιν αἷτια, νὰ ἐλαττώσωμεν τὸν ἐρεθισμὸν τοῦ ἀπευθυσμένου, τῆς κύστεως καὶ τῶν γειτνιαζόντων μορίων, νὰ καθαιρέσωμεν τοὺς ὄγκους τῶν αἱμορροΐδων κτλ. καὶ νὰ τονώσωμεν οἰκειῶς τὸ χαυνωθὲν ἀπευθυσμένον μὲ ψυχρὰ λουτρά, μὲ ψυχρὰ καὶ σαλτικὰ κλύσματα ἐκ μέλανος οἴνου κτλ. Ἐὰν ὁμοῦς τοῦτο προπίπτῃ καὶ αὔθις, πρέπει νὰ κατέχωμεν αὐτὸ δι' ἐπίδεσμον ταυσειδοῦς, εἰς οὗ τὸν εἰς τὰ σκέλη φερόμενον ἱμάντα προσηλοῦται σπόγγος εἰς ψυχρὸν ὕδωρ διάβροχος, ἢ διὰ πλατείας ταινίας κολλητικῶ ἐμπλάστρου, ἣν φέρομεν ἀπὸ τῆς χώρας τῶν αἰθιοίων παρὰ τὸ στόμιον τῆς ἔδρας μέχρι τοῦ ἱεροῦ ὄσου οὕτως, ὥστε ἀπολείπεται μόνον πρὸς κένωσιν τῶν κοπράνων τόπος, ὅπερ εἶναι προτιμότερον τῶν ἐπίδεσμων τοῦ ἱυβίλλου καὶ Γώχου, καὶ

της ἐμβολῆς συστρέμματος μοτου, ἢ, ὅπως μὴ ἐμποδίζηται ἡ ἀποπάτησις, σωληναρίου ἐξ ὄστου ἐλέφαντος ἢ ἐξ ἐλαστικοῦ κόμμεος, δι' ὧν ἐνόμισαν, ὅτι κρατοῦνται εἰς τὸν οἰκεῖον τόπον αἱ χαῦναι πλευραὶ τοῦ ἀπευθυμένου· ἀλλὰ ταῦτα δὲν ὑποφέρονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, καὶ ἐξασθενοῦσιν ἐπὶ μᾶλλον τὸν σφιγκτήρα. Εἰς τὰς γυναῖκας δύναται νὰ γείνη ἡ κατοχὴ τοῦ προπεπτωκότος ἀπευθυμένου διὰ πεσσοῦ ἐμβαλλομένου εἰς τὸν κολεόν· ὁ πεσσὸς ὅμως δεόν μῆτε πολὺ νὰ θλιβῆ τὸ ἀπευθυμένον, μῆτε ὀλίγον.

Ἄνυσιμώτατον φάρμακον καὶ πρὸς ταύτας τὰς πεπαλαιωμένας προπτώσεις τοῦ ἀρχοῦ λέγει ὁ Κλείνιος εἶναι νὰ ἐπιπάσσωμεν ξηρίον ἐξ ἴσων μοιρῶν κόμμεος ἀραβικοῦ καὶ κολοφονίου εἰς τὸ προπεπτωκὸς ἔντερον, καὶ νὰ ἐπαναλαμβάνωμεν τὸ ῥῆθὲν ξηρίον δοσάκις προπίπτει τὸ ἔντερον. Ἀλλ' ἐγὼ οὐδέποτε εἶδον ἐκ τούτου ὄφελος ἰδιάζον, ὅπερ ὅμως εἶδον ἐκ τοῦ ἐκχυλίσματος τῶν ἐμετικῶν κερύων, ὅπερ ἐπαινεῖ ὁ Σχουάρτς (Schwarz, Hufelands journal. 1843. Febr. N° 4) ὡς φάρμακον ἀνυσιμώτατον πρὸς ὅλας τὰς προπτώσεις τοῦ ἀρχοῦ (ὅσον 1—2 κόκκου εἰς ὕδατος δραχμὰς δύο ἀναλελυμένον· καὶ εἰς μικρότερα μὲν παιδία 4—6 σταγόνας ἀνὰ πᾶσαν τετάρτην, εἰς μεγαλείτερα δὲ καὶ ἕως 15 σταγόνας, ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ κόκκων τινῶν τοῦ ἐκχυλίσματος τῆς βρατανίας διδόμενον).

Ἄλλ' ἅπασαι αὗται αἱ ἀγωγαὶ εἰσὶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πρὸς χρονίας προπτώσεις ἀνωφελεῖς καὶ εἰς τὸν ἄρρωστον λίαν ὀχληραί. Εἰς τοιαύτας περιπτώσεις ὠφελεῖ τὰ μάλιστα τοῦ Δυσιπυρένου ἡ ἀγωγή· ὁ ἄρρωστος πρηνίζεται ἔχων τὴν μὲν κεφαλὴν καὶ τὸ ἄνω μέρος τοῦ σώματος ταπεινότερα, τὴν δὲ λεκάνην δι' ὑποβαλλομένων προσκεφαλαίων πολὺ ὑψηλὴν, τὰ δὲ γλοῦτια καὶ σκέλη διεσταλμένα, ὅπως φαίνεται κατὰ τὸ εἶκόσ τὸ στόμιον τῆς ἕδρας· ἔπειτα δὲ λαμβάνομεν μὲ λαβίδα μικρὸν τι ἐπιπεδωμένην κατὰ τὸ πρόσθιον πέρασ κατὰ μικρὸν πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ, ἔτι δὲ καὶ πρὸς τὰ πρόσω καὶ ὀπίσω 1-2-3-4-5 ἢ 6 τῶν ἀκτινοειδῶν πτυχῶν, αἵτινες περικυκλοῦσι τὸ στόμιον τῆς ἕδρας, καὶ εἰσὶν ὀμαλαὶ ἢ μᾶλλον ἢ ἥττον ἐξέχουσαι, καὶ καθαιροῦμεν πᾶσαν διὰ τῆς λαβίδος ἀναιρουμένην πτυχὴν μὲ ψαλίδιον καμπύλιον, ἐκτείνοντες τὴν τομὴν μέχρι τῆς ἕδρας ἢ καὶ βαθυτέρω αὐτῆς. Τὴν τομὴν δυνάμεθα μὲν νὰ ἐκτείνωμεν καὶ ὅσον ἡμίσεος δακτύλου κατὰ βάθος εἰς τὸ ἀπευθυμένον, ὅταν ἡ χαύνωσις ἢ ἐπίσημος· ἀλλ' ὅμως ἀρκεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, νὰ ἐκτείνωμεν ταύτην ὅσον γραμμῶν τινῶν κατὰ βάθος. Ὅταν μὲν ἡ χαύνωσις ἢ μικρὰ, ἐμβάλλομεν εἰς ἐκάστην πλευρὰν τομὰς δύο, ὅταν δὲ μεῖζων, πλείονας. Αἱμορραγία δὲ καὶ ἄλλα συμπτώματα δὲν γίνονται, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὅμως ἐν καιρῷ τῆς ἐγχειρήσεως γίνεται ἰσχυρὰ συστολὴ τοῦ σφιγκτήρος. Ἡ πληγὴ ἐπιδένεται ἔπειτα ἀπλῶς τὸ στόμιον

τῆς ἔδρας μετὰ τὴν ἀπούλωσιν ἀναλαμβάνει τὴν οἰκίαν στερεότητα, καὶ ἡ πρόπτωσις δὲν γίνεται πλέον.

Τοῦ Κοπελάνδου ἡ ἀγωγή λέγουσιν εἶναι ἀκίνδυνος καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἰατηρία. εἶναι δὲ αὕτη· περίθεσις βρόχου ἐπὶ μικροῦ τινος μέρους τοῦ ἔσω χιτῶνος τοῦ ἀπευθυμένου μὴ πλησιέστατα τῆς ἔδρας, ἀλλὰ μικρὸν τι μακρὰν τοῦ τόπου, ἐν ᾧ ἐνοῦται ὁ βλενογόνος χιτῶν μετὰ τοῦ ἐκτὸς δέρματος καὶ διὰ τῆς ἐκ τούτου ἐπαγομένης φλεγμονῆς πρόσφυσις τῶν χαύνων χιτῶνων.

Ὁ καυτηριασμός κατὰ τὸν Φίλιππον ἔχει τὴν αὐτὴν τῆς ἐκκοπῆς ἐνέργειαν. Κατὰ τὰς περιπτώσεις καυτηριάζομεν ἅπαξ ἢ δις, καὶ ὅταν τὸ πάθος ἦ νεαρὸν ἔτι, μόνον εἰς τὸ χεῖλος τῆς ἔδρας χωρὶς νὰ ἐπιθίξωμεν τὸν βλενογόνον χιτῶνα τοῦ ἀπευθυμένου, ὅταν δὲ πεπαλαιωμένον, ἐπικαίσομεν μὲ τὸ πεपुरακτωμένον σιδήριον καὶ τοῦ ἀπευθυνομένου τὸν βλενογόνον ὑμένα. Ἡ ἐσχάρα δύναται νὰ εἶναι ὅσον ἡμίσεος δακτύλου μακρὰ. Ἡ ἀπούλωσις ἔπειτα ἐπάγει συστολὴν, ὥστε δὲν γίνεται πλέον πρόπτωσις.

§. 464.

Ὅταν ἡ πρόπτωσις χρονίσῃ, ἐξ αἰτίας τῆς δρῆσεως τοῦ ἀέρος, τῆς ἀνατριβῆς κτλ. παχύνεται κατὰ μικρὸν καὶ σκληρύνεται τὸ προπεπτικὸς ἔντερον· ὅταν εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην διὰ τοῦ διηνεκοῦς ὑπτίου σχηματισμοῦ τοῦ ἄρρώστου, διὰ τῆς ἀκαταπαύστου πίεσεως καὶ χρήσεως τῶν ψυχρῶν ἐπιβρεγμάτων δὲν γίνηται ὁ ἀναθίβασμός, ἢ ὅταν γεννηθῶσι καὶ συμπτώματα ἐπικίνδυνα, πρέπει ν' ἀποκόψωμεν τὸ προπεπτικὸς ἔντερον κατὰ τὴν βάσιν. Ἄλλ' ἐκ τούτου γίνεται αἰμορραγία μεγάλη πάντοτε, πρὸς τὴν μεταχειρίζονται τὸ μοτοπλωμα κατὰ τὸν δοθέντα (ἐν τῷ §. 89. τομ. 2.) κανόνα· τὸ μοτοπλωμα ὅμως δὲν εἶναι βέβαιον ἰσχυαίμον, ἐπειδὴ εὐκόλως μεθίσταται ἢ ἐξωθεῖται διὰ σφοδρὸν τεινεσμόν, καὶ τότε δύναται ἡ αἰμορραγία νὰ εἶναι θανάσιμος. Ἀνυσιμώτερον ἦτον ἂν μετὰ τὴν ἀποκοπὴν τοῦ ἔντερου νὰ ἐπιθίξωμεν τὸ αἰμορραγοῦν μέρος, μὲ τὸ πεपुरακτωμένον σιδήριον δι' οὗ παύεται βεβαίως ἡ αἰμορραγία καὶ αὐξάνεται ἡ συσταλτικὴ δύναμις τοῦ ἀπευθυμένου. Πρὸς ἀποφυγὴν δὲ τοῦ κινδύνου τούτου τῆς αἰμορραγίας ἐπὶ τῇ ἀποκοπῇ τοῦ ἠλλοιωμένου ἀπευθυμένου ὁ Σαλαμών (Salamon) λέγει ἀγωγὴν οἰκίαν καὶ ἐκ τῆς πείρας ἤδη βεβαιωθείσαν· εἶναι δὲ αὕτη. Τοῦ ἄρρώστου σχηματισθέντος εἰκότως καὶ τῶν γλουτιῶν αὐτοῦ ὑπὸ βοήθου δυσταλέντων, διωθεῖ ὁ χειρουργὸς μίαν ἢ πλείονας ἰσχυρὰς καὶ εὐθείας βελόνας ἀπὸ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω εἰς τὴν βάσιν τοῦ ὄγκου. Αἱ βελόλαι αὗται διαπεύρουσαι τὸν μυώδη χιτῶνα τοῦ ἔντερου, ἐμποδίζουσι τὴν ἀναδρομὴν αὐτοῦ μετὰ τὴν ἀποκοπὴν τοῦ ὄγκου. Ἐπειτα δὲ συλλαμβάνει μὲ τὸ ἄγκιστρον ἢ μὲ τὴν λαβίδα μέρος τοῦ ὄγκου, ἐλκύει αὐτὸ πρῶως ἐπὶ τὴν ἀντικειμένην πλευρὰν καὶ καθαίρει αὐτὸ διὰ μίας μὲ τὸ ψαλίδιον μέχρι τοῦ μυώδους χιτῶνος, ὅστις μένει ἀβλαβής, ἐπειδὴ ἄλλως ἀπομένουσιν ἔπειτα δυσχέρειαι εἰς τὴν ἀποπάτησιν. Κατὰ

τὸν αὐτὸν τρόπον καθαιροῦνται καὶ αἱ λοιπαὶ μοῖραι τῆς προπτώσεως τῆς ἔδρας. Μετὰ τὴν καθαίρεσιν ἐπέχεται ἡ αἰμορραγία διὰ τῶν συνήθων βοηθημάτων ψυχρὸν ὕδωρ ἀρκεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ· πολλάκις δὲ ἐπέχεται καὶ αὐτομάτως· ἀνάγκης δὲ οὗτης νὰ περιδεθῶσιν ἀγγεῖα, ἢ περιδέσεις γίνετ' εὐκόλως, ἐπειδὴ ἡ ἐπιφάνεια τῆς πληγῆς κρατεῖται ἐκτὸς τῆς ἔδρας διὰ τῶν βελονῶν, αἵτινες μένουσι μίαν ὥραν. Ἡ ἐπιφάνεια τῆς πληγῆς ἐπιχρίεται μὲ ἔλαιον. Ἔστι δὲ ἀσφαλέστερον ἐνεργεῖ ἢ ἀπολίνωσις τὸν δετὸν τρόπον ἐνεργουμένη. Κατὰ τὴν βάσιν τοῦ ὄγκου διείρομεν διὰ βελόνης βρόχον διπλοῦν καὶ διάφορον τὸ χρῶμα ἀπὸ τῶν ἔξω πρὸς τὰ ἔνδον, εἶτα δὲ μακρὰν ὅσον γραμμῶν τινῶν ἀπὸ τῶν ἔνδον πρὸς τὰ ἔξω, καὶ οὕτω κατὰ συνέχειαν, ἕως ἂν περιέλθωμεν ὅλου τοῦ ὄγκου τὴν βάσιν, ἀφίνοντες ἀναμέσον ἐκάστης διέρσεως τῆς βελόνης ἀγκύλην τοῦ διπλοῦ βρόχου ὅσον δακτύλων τινῶν μεγάλην· ἔπειτα δὲ κόπτομεν ἐπὶ τὰ ἔξω μὲν τὰς ἀγκύλας τοῦ ὁμόχρου βρόχου, ἐπὶ τὰ ἔσω τὰς τοῦ ἐτέρου βρόχου· ἀμματίσαντες ἔπειτα ἀντιθέτως τὰ ἄκρα ἐνός ἐκάστου διαιρηθέντος βρόχου ἐπὶ τε τὰ ἔνδον καὶ ἔξω στερεῶς, καὶ ἐκκόψαντες τὰ ἄκρα ἐγγυτάτω ἐκάστου ἄμματος, ἢ ἐκκόπτομεν τὸν ἀπολινωθέντα ὄγκον ἐγγυτάτω τῆς ἀπολινώσεως αὐτοῦ μὲ τὸ ψαλίδιον, ἢ περιμένομεν τὴν ἀπόπτωσιν αὐτοῦ, ἣτις γίνεται τὴν ἐξοδόμην ἢ ἐνάτην ἡμέραν μετὰ τὴν ἀπολίνωσιν. Πολ- λάκις καὶ πάντοτε μετ' ἐπιτυχίας ἐνηργήσα τούτο.

Εἰς πρόπτωσιν τοῦ ἀπευθυμένου, ἐν ᾗ τούτο δὲν ἀναβιβάζεται, καὶ ἐπάγει θεινὰ ἐπίσημα καὶ εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἄρρώστου ἐπικίνδυνα, παραινῶσιν ὁ Λεωνίδας, ὁ Σεβερῖνος, ὁ Τούλπιος, ὁ Λεβρέτης καὶ ἄλλοι τὸν καυτηριασμόν.

§. 465.

Ἡ πρόπτωσις τοῦ παρεισφρημένου ἀνωτέρω ἐντέρου, ὅπερ δύναται νὰ εἶναι τὸ κατώτερον μέρος τοῦ κόλου, τοῦ τυφλοῦ καὶ αὐτοῦ τοῦ εἰλεοῦ, διακρίνεται ἐκ τῆς ποιότητος καὶ ἐκ τοῦ ὅσον δακτύλων τινῶν μήκους αὐτοῦ. Τὸ μόνον βυήθημα εἶναι ὁ ἀναβιβασμὸς τοῦ ἐντέρου εἰς τὸ ἀπευθυμένον καὶ ὁ παρεμποδισμὸς τῆς ἐκ δευτέρου προπτώσεως αὐτοῦ· ὅταν πρὸς τὸν ἀναβιβασμὸν δὲν ἀρκῇ ὁ δάκτυλος, εὐσδιάζομεν ἐλαστικὸν σωληνάριον καὶ κατὰ τὸν Βουέρον τὸ ἀναβιβαζόμενον ψυχροῦ ὕδατος ἔνεμα (Douché). Παρητήρησαν ὅμως, ὅτι μέρη μεγάλα παρεισφρημένου ἐντέρου ἀπέπεσαν, καὶ ἐξώθησαν διὰ τῆς ἔδρας. Ἐὰν δὲ τοιαύτη πρόπτωσις ἦ πεπαλαιωμένη καὶ δὲν ἀναβιβαζέηται (ἔτυχον νὰ ἴδω τοιαύτην ὅσον δύο ποδῶν μακρὰν καὶ ὑπὲρ τὰ δύο ἔτη διαρκέσασαν), δυνάμεθ' ἂν νὰ ἐνεργήσωμεν τὴν ἀποκοπὴν μετὰ προηγουμένην ἀπολίνωσιν κατὰ τὸν ἀνωτέρω ἢ ὅη ῥηθέντα τρόπον.

Δ.

ΠΕΡΙ ΠΑΡΕΓΚΛΙΣΕΩΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΑΣ.

§. 466.

Ἡ μήτρα δύναται νὰ παρεκκλίνη διαφόρως ἀπὸ τοῦ κατὰ φύσιν τόπου, ὥστε ὁ ἄξων αὐτῆς, παραβαλλόμενος πρὸς τὸν ἄξονα τῆς λεκάνης, δύναται νὰ φέρεται ἐπὶ τὰ ὀπίσω, ἐπὶ τὰ πρόσω καὶ ἐπὶ τὰ πλάγια. Τὰς πρώτας δύο ἐγκλίσεις θέλομεν διαγράψει ἐνταῦθα ἀκριβῶς.

§. 467.

Ὅταν ὁ κατὰ μῆκος ἄξων τῆς μήτρας ἐκκλίνη ἀπὸ τοῦ κατὰ μῆκος ἄξονος τῆς λεκάνης οὕτως, ὥστε νὰ διατέμνη αὐτὸν ὀξυγωνίως, καὶ ὁ μὲν πυθμὴν τῆς μήτρας νὰ κλίνη πρὸς τὸ ἱερόν ὄστουν, τὸ δὲ στόμιον πρὸς τὴν σύμφυσιν τῶν ὀστέων τῆς ἕβης, λέγεται παρ' ἐγκλίσις ἐπὶ τὰ ὀπίσω (Retroversio uteri)· ὅταν δὲ ὁ μὲν πυθμὴν τῆς μήτρας κλίνη πρὸς τὴν σύμφυσιν τῶν ὀστέων τῆς ἕβης, τὸ δὲ στόμιον πρὸς τὸ ἱερόν ὄστουν, λέγεται παρ' ἐγκλίσις ἐπὶ τὰ πρόσω (Antroversio)· καὶ τὸ μὲν πρῶτον γίνεται συνεχέστερον τοῦ δευτέρου, ἀμφοτέρω δὲ δύναται νὰ εἶναι μᾶλλον ἢ ἥττον μεγάλα.

§. 468.

Τῆς μήτρας ἡ παρ' ἐγκλίσις ἐπὶ τὰ ὀπίσω γίνεται συνεχέστερον ἐν καιρῷ κυφορίας κατὰ τὸν τρίτον ἢ τέταρτον μῆνα, ἢ εἰς τὰς μὴ ἐγκύους· ἀλλὰ καὶ εἰς ταύτας γίνεται συχνότατα κατὰ τὴν ὁμολογίαν τοῦ Σχweighauser καὶ Σχμλθου, καὶ συνεχέστερον ἢ ἐν καιρῷ κυφορίας, ὅπερ συμφωνεῖ καὶ πρὸς τὴν ἰδίαν μου πείραν.

§. 469.

Πιθανὸν εἶναι, ὅτι ἡ ἐπὶ τὰ ὀπίσω παρ' ἐγκλίσις τῆς μήτρας εἰς ἐγκύους καὶ μὴ ἐγκύους δὲν γίνεται ἐκ μιᾶς, ἀλλὰ βαθμηδὸν καὶ κατὰ μικρὸν μεταβάλλεται ἀπὸ ἀπλῆς ἐγκλίσεως εἰς τελείαν παρ' ἐγκλίσιν ἐπὶ τὰ ὀπίσω. Προκατάρχοντα μὲν αἷτια δύναται νὰ εἶναι μικρὰ τῆς μήτρας ἐγκλίσις καὶ μεγάλη εὐρυχωρία τῆς λεκάνης, βαθεῖα θέσις τῶν ἐντέρων ἴσως δὲ καὶ τῆς πτυχῆς τοῦ Δουγλασίου, ἰδιάζουσα παρεκτροπὴ τῆς πρώτης διαπλάσεως τῆς μήτρας, χαύνωσις τῶν στρογγύλων καὶ πλατέων συνδέσμων τῆς μήτρας· προφάσεις δὲ, κυφορία, ὑπερέμπλησις τῆς κύστεως, σπανία ἢ μετὰ ὑπερβάλλοντος τεινεσμοῦ γενομένη ἀποπάτησις, ἔμμητος ὑπτασμός, ὑπερβάλλον βάρος, ὄγκος ἢ ἄλλη τις ἀλλοίωσις τῆς ὀπίσθου πλευρᾶς τῆς μήτρας, σφοδρὸι κόποι κτλ.

Παρέγκλισις τῆς μήτρας ἐπὶ τὰ ὀπίσω δὲν δύναται νὰ γείνη εὐκόλως, ὅταν ἡ μήτρα ἢ ὄλως ὑγιής· ἀλλὰ καὶ ἂν ἦτο δυνατόν, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπαγάγη ταχέως τόσῃ μεγάλα συμπτώματα.

Ἡ χρόνια φλεγμονὴ τῆς μήτρας, ἣτις δίδει συχνότατα ἀφορμὴν εἰς τῆς μήτρας τὴν παρέγκλισιν, ἐπάγει πόνους καὶ θλίψιν εἰς τὴν ῥάχιν καὶ εἰς τὴν ὀσφύν, δυσκολίαν εἰς τὸ βάδισμα, δυσουρίαν, δυσκολίαν εἰς τὴν ἀποπάτησιν· ἐξετάζοντες δὲ, εὐρίσκομεν τὴν μήτραν βαθυτέρω κειμένην, ὄγκον καὶ εὐαισθησίαν τῆς ἐν τῷ κολεῷ κειμένης μοίρας τῆς μήτρας, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γίνεται ἔκκρισις βλεννης ἐκ τῶν γεννητικῶν μορίων. Τὰ δύο ταῦτα τελευταῖα σημεῖα εἰσι τὰ διακρίνοντα τὴν χρόνιαν φλεγμονὴν ἀπὸ τῆς κυοφορίας.

§. 470.

Ἄ ὁ ἐπάγει συμπτώματα ἢ ἐπὶ τὰ ὀπίσω παρέγκλισις τῆς μήτρας δεινὰ, προξενοῦνται ὑπὸ κωλύσεως ἢ τελείας ἐποχῆς τῆς κενώσεως τῶν οὖρων καὶ τῶν κοπράνων, καὶ ὑπὸ νοσηρῶν ἀλλοιώσεων γενομένων εἰς τὴν ἐκτοπισθεῖσαν μήτραν. Τὰ συμπτώματα ταῦτα γεννῶνται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ αἰφνιδίως ἐν καιρῷ κυοφορίας· ἡ κένωσις τῶν οὖρων καὶ τῶν κοπράνων ἐμποδίζεται πολὺ, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐπέχεται παντελῶς· γεννᾶται σφοδρὸς καὶ ὀδυνηρότατος τεινεσμός, ὁμοίος πρὸς τὰς ὠδίνας, βάρος καὶ διάτασις τῆς κοιλίας, μετεωρισμός καὶ ὀδύνη αὐτῆς, ναυτία, ἔμετος, πυρετός, μεγίστη ἀνησυχία, ἐξάμβλωσις καὶ αὐτὸς ὁ θάνατος ἐξαιτίας τῆς διαρρήξεως τῆς οὐροδόχου κύστεως, τῆς φλεγμονῆς καὶ γαγγραινῆς τῶν ἐντοθίων τῆς κοιλίας.

Ἄξιον μνημόνευτος ἐνταῦθα εἶναι ἡ ἀναφερομένη παρὰ τοῦ Μένδου (Mende) φαινόμενη ἐπὶ τὰ ὀπίσω παρέγκλισις τῆς μήτρας, ἣς ἡ ὀπισθίος πλευρὰ κατὰ τὸν ὑστερον χρόνον τῆς κυοφορίας ἐκτείνεται· ἐν εἶδει θύλακος, ἐπάγει τὰ αὐτὰ συμπτώματα ὡς καὶ ἡ ἀληθής, τελευταῖα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μετ' ἐκτρώσεως, καὶ κατὰ τοῦτο διαφέρει μόνον τῆς παρεγκλίσεως, ὅτι τὸ στόμιον καὶ ὁ αὐχὴν τῆς μήτρας οὐδόλως σχεδὸν ἐκτοπίζονται ἀπὸ τοῦ κατὰ φύσιν τόπου. Τῆς μήτρας ἐπὶ τὰ ὀπίσω παρέγκλισιν μετὰ τὸν τοκετὸν καὶ μετὰ ῥήξεως τῆς ὀπισθίου πλευρᾶς τοῦ κολεοῦ καὶ προπτώσεως τοῦ πυθμένος τῆς μήτρας, ἀναφέρει ὁ Δυβοΐσιος (Dubois, Presse médicale, May. 1837 N. 20.) καὶ Σχνακεμβέργης (Schnackenberg, Caspers Wochenschrift. 1838. N. 34. 35).

§. 471.

Ἐὰν δὲ παραπέμφωμεν τὸν δάκτυλον εἰς τὸν κολεόν, αἰσθανόμεθα τὸ μὲν στόμιον τῆς μήτρας ὀπισθεν ἢ ἐπὶ τῆς συμφύσεως τῶν ὀστέων τῆς ἕβης· πολλάκις δὲ κεῖται τοῦτο τόσον ὑψηλὰ, ὥστε μόλις ἢ οὐδόλως ἐνίοτε δυνάμεθα νὰ φθάσωμεν αὐτό· τὸν δὲ πυθμένα τῆς μήτρας κατὰ τὴν ὀπισθίον πλευρὰν τοῦ κολεοῦ ὡστεὶ βῶλον πρὸς τὸ ἱερόν ὀστοῦν κατενεχθέντα, ὃν αἰσθανόμεθα σαφῶς καὶ ἂν παραπέμφωμεν τὸν δάκτυλον εἰς τὴν ἔδραν.

§. 472.

Ἡ δ' ἐπάγει συμπτώματα ἢ ἐπὶ τὰ ὀπίσω παρέγκλισις τῆς ἀκύμονος μήτρας, γεννῶνται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οὐχὶ τότε ταχέως καὶ εἰς διάφορα ἀναλόγως τῇ παρεγκλίσει καὶ τῇ καταστάσει τῆς μήτρας. Μόνον δὲ, ὅταν ἡ ἀσήμαντος ἢ ἔγκλισις καὶ μικρὰ ἢ τῆς μήτρας εὐαισθησία, οὐδὲν ἐπάγεται σύμπτωμα. Ἄλλ' ὅταν ἡ εὐαισθησία αὐτῆς ἢ καθ' ὑπερβολὴν, γεννῶνται πόνοι κατὰ τὴν λεκάνην βίθιοι, τεινεσμός καὶ ὀδύνη ὅταν ἐξετάζωμεν τὴν ἀσθενῆ, δύσκολος κένωσις τῶν οὕρων καὶ κοπράνων, καὶ κατὰ μικρὸν ὀργανικαὶ ἀλλοιώσεις τῆς μήτρας. Ὅταν δὲ ἡ ἔγκλισις ἢ μείζων, ἢ μήτρα διογκοῦται μὲν ὅλη, καθ' ἕξοχὴν δὲ τὸ ὀπίσθιον αὐτῆς μέρος, εἶναι ἐπώδυνος, γίνεται βαρυτέρα καὶ δυσκίνητοτέρα ἢ ἀσθενῆς αἰσθάνεται θλίψιν κατὰ τὸ ἀπευθυμένον, καὶ δυσκολεύεται πολὺ εἰς τὴν κένωσιν τῶν οὕρων καὶ τῶν κοπράνων. Καὶ ὅταν ἡ παρέγκλισις ἢ τελεία, οἱ πόνοι εἰς νυγματώδεις, ἢ μήτρα διογκοῦται, γίνεται βαρεῖα, ἀκίνητὴ καὶ φλεγμαίνει, ἢ ἀσθενῆς αἰσθάνεται πόνους ὑπερβάλλοντας, ὅταν μὲ τὸν δάκτυλον ἐραπτώμεθα τοῦ πεπονθότος μέρους ἢ ἔμμητος ροῆ ἐπέχεται καθὼς καὶ ἡ κένωσις τῆς κύστεως καὶ τοῦ ἀπευθυμένου ἐντέρου. Ὅταν ἡ παρέγκλισις αὕτη γείνη μετὰ τὸν τοκετὸν, δύναται νὰ ἐπαγάγῃ αἱμορραγίαν ἐπίμονον καὶ κινδυνώδη αὐτόδηλον δὲ, ὅτι τὰ σημεῖα ταῦτα παραλλήλως ποικιλοτρόπως διὰ τὴν σύγχρονον ἀλλοίωσιν τῆς κατασκευῆς τῆς μήτρας, καὶ ὅτι ἡ θέσις τοῦ στομίου καὶ τοῦ πυθμένος τῆς μήτρας διαφέρει ἀναλόγως τῇ μεγαλειτέρῃ ἢ μικροτέρῃ παρεγκλίσει τῆς μήτρας. Καὶ ὅταν ἡ μήτρα κατέχηται διὰ πρόσφυσιν εἰς παρὰ φύσιν τόπον, ἢ ἐπὶ τὰ ὀπίσω παρέγκλισις αὐτῆς δύναται νὰ ἐπαγάγῃ καὶ θάνατον διὰ φλεγμονὴν τῶν ἐγκειμένων εἰς τὸ κύτος τῆς λεκάνης ἐντοσθίων.

§. 473.

Καθ' ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὸ προγνωστικὸν εἶπομεν ἤδη ὅλα τὰ δεινὰ ἐπακόλουθα, ὅσα δύναται ἐν γένει νὰ ἐπαγάγῃ ἢ ἐπὶ τὰ ὀπίσω παρέγκλισις τῆς μήτρας ἐπὶ δὲ τῇ τῆς ἀκύμονος παρεγκλίσει δέον νὰ ἐξακριβώσωμεν ἂν ἡ παρέγκλισις ἢ ἔκγονος προηγουμένων ὀργανικῶν ἀλλοιώσεων τῆς μήτρας, ἢ ἂν αὐταὶ ὦσιν ἔκγονοι τῆς παρεγκλίσεως. Καὶ ὅταν μὲν ἢ τὸ πρῶτον, ὁ ἀναβιασμός τῆς μήτρας εἰς τὸν οἰκτεῖον τόπον εἶναι βοήθημα τέλειον, ὅταν δὲ τὸ δεύτερον, ἀτελής.

§. 474.

Ἢ ἐπὶ τὰ ὀπίσω παρέγκλισις τῆς μήτρας ζητεῖ τὴν κένωσιν τῆς κύ-

στεως και του ἀπευθυμένου, και τον αναβιασμον της μητρας εις τον οικειον τονον.

§. 475.

Ἡ κένωσις της οὐροδόχου κύστεως γίνεται διὰ τοῦ καθετήρου, οὗ τὸν εὐδοκισμὸν εὐκολύνομεν ἀποθλίβοντες πρὸς τὰ κάτω μὲ δύο δακτύλους της ἐτέρας χειρὸς τὸν πρὸς τὴν σύμφυσιν τῶν ὀστέων της ἤβης ἀπευθυμένον και ἀναβιασμένον αὐχένα της μητρας, ἢ πρὸς τὰ ὀπίσω μόνον, ὅταν διὰ τὴν ὑψηλοτέραν αὐτοῦ θέσιν ἀδυνατῶμεν νὰ ἐνεργήσωμεν τοῦτο. Ἡ χεῖρις αὕτη ὠφελεῖ πάντοτε, και ὅταν τὸ στόμιον της μητρας ἀνασφρηταί τοιουτοτρόπως πρὸς τὰ ἔνδον, ὥστε οὐδὲως φαίνεται, ἢ ὅταν ἄλλα αἷτια ἐμποδίζωσι τὸν καθετηριασμὸν. Καί, ὅταν ὄλως ἀδύνατον ἦτο νὰ γείνη ἡ κένωσις της κύστεως, ἐνηργήθη και αὕτη ἡ παρακέντησις της κύστεως ὑπεράνω της συμφύσεως τῶν ὀστέων της ἤβης.

Ἡ δὲ κένωσις τοῦ ἀπευθυμένου γίνεται διὰ κλυτμάτων (ἅπερ πολλάκις ἐμβάλλονται μετὰ κόπου) ἐξ ἀρεφήματος κριθῆς ἢ ἀγρώστεως και ἄλατος προσθέσει· ἐκ πείρας δὲ γνωρίζομεν, ὅτι ἡ ἐπὶ τὰ ὀπίσω παρεγκεκλιμένη μήτρα φέρεται πολλάκις αὐτομάτως εἰς τὸν οικειον τονον μετὰ τὴν προηγουμένην κένωσιν της κύστεως και τοῦ ἀπευθυμένου, ἐξ οὗ περι τὸν κρίνουσι πολλοὶ τὸν ἀναβιασμὸν της μητρας, και δοξάζουσι ὡς αἷτιον της παρεκλίσεως αὐτῆς τὴν ἐμπλησιν της κύστεως και τοῦ ἀπευθυμένου. Ἐὰν δὲ συγχρόνως ὦσι και φλεγμονώδη συμπτώματα, ὅσον νὰ μεταχειρισθῶμεν ταυτοχρόνως και τὰ οικεία πρὸς ταῦτα φάρμακα.

§. 476.

Τρόποι, καθ' οὓς ἐνεργεῖται ὁ ἀναβιασμὸς της παρεγκεκλιμένης μητρας εἰς τὸν οικειον αὐτῆς τονον, εἰσὶ διάφοροι· και τῶν ἰατρῶν οἱ μὲν παρὰ πέμψαντες δύο δακτύλους εἰς τὴν εἶδραν της ἀσθενούς, ἐπὶ τῶν ἀγκῶνων και τῶν γονάτων στηριζομένης, ἀπωλοῦσιν ἐντεῦθεν τὸν πυθμένα της μητρας ἐπὶ τὰ πρόσω και ἄνω πρὸς τὸν ὀμφαλόν· ἡ ἐγχείρησις αὕτη βοηθεῖται ἴσως και ὅταν ταυτοχρόνως παραπεμφθῶσιν εἰς τὸν κολεόν δύο της ἐτέρας χειρὸς δάκτυλοι, δι' ὧν ἐλκύεται πρὸς τὰ κάτω τὸ στόμιον της μητρας· οἱ δὲ γνωματεύουσι νὰ ἐνεργῶμεν τὸν ἀναβιασμὸν ἐμβάλλοντες τοὺς δύο δακτύλους εἰς τὸν κολεόν (1), ἢ και ὄλην τὴν χεῖρα,

(1) Ὁ Βελάγγερος (Bellanger, Mémoire sur la retroversion de l'uterus; Revue médicale, 1824. Febr. p. 229). παραινεῖ, ὅταν διὰ τὴν ὑψηλὴν και πρὸς τὰ πρόσω θέσιν τοῦ αὐχένου της μητρας ἀδυνατῶμεν διὰ τῶν ἐν τῷ κολεῷ δακτύλων νὰ ἐνεργήσωμεν πρὸς αὐτόν, νὰ εὐωδιάσωμεν μικρὸν τι ἐπίπλευτον καθετήρα εἰς τὴν κύστιν, και δι' αὐτοῦ ν' ἀποθλίβωμεν πρὸς τὰ κάτω τὸν αὐχένα της κύ-

ὅταν ἡ δύσκολος ὁ ἀναβίβασμός. Τὸ δυσεξέργαστον ἐνίοτε τοῦ ἀναβίβασμοῦ παρεκίνησε πολλάκις τοὺς ἰατροὺς καὶ εἰς τὴν χρῆσιν μοχλοειδῶν ὀργάνων, εἰς τὴν παρακέντησιν τῆς μήτρας, εἰς τὴν τομὴν τῆς συμφύσεως τῶν ὀστέων τῆς ἕβης καὶ εἰς τὴν καισαρικήν τομὴν (1).

§. 477.

Τῶν διαφόρων τούτων μεθόδων παραβαλλομένων πρὸς ἀλλήλας προτιμότερα ἐκ τῆς πείρας μαρτυρεῖται ἡ ἐνεργοῦσα τὸν ἀναβίβασμὸν τῆς μήτρας διὰ τῆς ἐμβολῆς τῶν δακτύλων εἰς τὸν κοιλῶν, ἐπειδὴ τοῦ γενομένου διὰ τῆς ὁδοῦ ταύτης ἀναβίβασμοῦ ἔχομεν ἐπιτυχῆ παραδείγματα περισσότερα ἢ τοῦ διὰ τοῦ ἀπευθυμένου ἐντέρου, δι' οὐ πολλάκις ἐδοκιμάσθη ἀνωφελῶς μετὰ μεγάλης δυνάμεως καὶ μετὰ τῆς παραπομπῆς καὶ αὐτῆς τῆς χειρὸς ὀλοκλήρου εὐοδιασθείσης. Ὅτι δὲ ἀφορᾷ τὰ λοιπὰ μᾶλλον ἡρωϊκὰ βοηθήματα πρὸς τὸν ἀναβίβασμὸν τῆς μήτρας πλὴν τῆς παρακεντήσεως τῆς οὐροδόχου κύστεως οὐδὲν ἄλλο συγχωρεῖται· διότι, ὅταν μετὰ τὴν κένωσιν τοῦ ἀπευθυμένου καὶ τῆς κύστεως δὲν ἐλαττωῦνται τὰ συμπτώματα, καὶ αἱ μνημονευθεῖσαι ἤδη ἐγχειρήσεις ἀποβαίνουσιν εἰς μάτην, δύναται νὰ εἶναι τοιαύτη πρόσφυσις τῆς μήτρας, ἣτις κατέχει ταύτην εἰς τὸν παρὰ φύσιν τόπον, ὥστε κατ' οὐδένα τρόπον δύναται νὰ γείνη ὁ ἀναβίβασμός. Τοῦτα δὲ εὗρηκεν ὁ Ἰντερρος εἰς νεκρὸν γυναικὸς ἀποθανούσης ὑπὸ τοῦ πάθους τούτου.

§. 478.

Πρὸς δὲ τὴν ἐπὶ τὰ ὀπίσω παρέγκλισιν τῆς ἀκύμονος χρησιμεύουσιν ὅσα παραγγέλματα ἐρρήθησαν πρὸς ἀφαίρεσιν τῶν ἐκ τῆς ἐποχῆς τῆς κενώσεως τῶν οὕρων καὶ κοπράνων προξενουμένων συμπτωμάτων· περιττὴν δὲ κρίνει τὴν ἐμβολὴν ὁ Σβεῖγαύσηρος καὶ Σχμίθος· διότι ὅταν κενώνηται ἡ κύστις μὲν διὰ τοῦ καθετήρος, τὸ ἀπευθυμένον δὲ δι' ἐνέσεως κλυσμάτων καὶ προπόσεως ὑπακτικῶν ἀλάτων, καὶ ἡ ἀσθενὴς κεῖται ἐπὶ τὴν πλευρὰν, ἔχουσα τὴν μὲν λεκάνην ἀνάρροπον, τὸ δὲ σῶμα κατάρροπον καὶ πρὸς τὰ πρόσω ἐπικεκλιμένον, ἡ μήτρα φέρεται κατὰ μικρὸν εἰς τὸν οἰκτεῖον τόπον, καθ' ὅσον ὁ ὄγκος αὐτῆς ἐλαττοῦται κατὰ μικρὸν. Πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ δυνάμεθα νὰ ἐπιταχύνωμεν τὴν ἐνέργειαν τῶν

στεως, αἶροντες συγχρόνως διὰ τῶν ἐν τῇ ἔδρᾳ δακτύλων τὸν πυθμὲν αὐτῆς πρὸς τὰ ἄνω. Ἡ χεῖρσις αὕτη ἐπέτυχεν εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἅπασαι αἱ πρὸς ἀναβίβασμὸν τῆς μήτρας κατὰ πάντας τρόπους γενομένηι δοκιμαὶ ἀπέβησαν ἀνωφελεῖς.

(1) Ὁ Ἄλπιος (Halpin, Dublin Journal 1840. N. 49.) λέγει, ὅτι δι' ἐμφυσήσεως κύστεως, ἀνεμέσον τοῦ ἐπευθυμένου καὶ τοῦ πυθμένος τῆς μήτρας εἰς τὸν κοιλῶν εὐοδιασθείσης, ἐπιτυγχάνεται ὁ ἀναβίβασμός τῆς μήτρας εἰς τὸν οἰκτεῖον αὐτῆς τόπον.

ρήθέντων βοηθημάτων, ὅταν καθ' ἡμέραν ἐμβάλωμεν τοὺς δακτύλους τῆς χειρὸς καὶ ἀντωθῶμεν δι' αὐτῶν πρῶτος πρὸς τὰ ἄνω τὸν πυθμένα τῆς μήτρας. Ἐὰν δὲ τὰ συμπτώματα ὡς φλεγμονώδη, μεταχειριζόμεθα μόνον φάρμακα ἤπια, γαλακτώματα ἐξ ἐλαίου λινοσπέρμου ἢ ἀμυγδάλων, τὸ πρόσφατον κίκινον ἔλαιον, χλιαρὰ λουτρά, ὑπατμοὺς ὕδατος διὰ σπόγγου προσβαλλομένου εἰς τὰ γεννητικὰ μέρια, μαλθακῶδη καταπλάσματα ἐπὶ τῆς κοιλίας καὶ κενώσεις αἵματος, τοπικὰς τε καὶ καθολικὰς, καὶ ἀφρόνους ἀνατρίψεις τῆς δι' ὕδραργύρου τεφρόχροος ἀλοιφῆς κατὰ τὴν ἔνδον πλευρὰν τῶν μηρῶν. Ἡ δ' ἐμβολὴ τῆς μήτρας γίνεται μετὰ τὴν παῦσιν ἢ μετὰ τὴν ἐλάττωσιν τῶν δεινοτέρων συμπτωμάτων ἐπιχειροῦμεν δ' αὐτὴν εὐθὺς μόνον, ὅταν ἡ παρέγκλισις ὑπ' οὐδενὸς συμπτώματος ὀξείας καὶ φλεγμονώδους καταστάσεως τῆς μήτρας συνοδεύηται· ἀλλὰ καὶ ταύτην δεόν νὰ μὴ δοκιμάζωμεν ὑπὲρ τὸ δεόν. Γίνεται δὲ αὕτη, καθ' ὃν τρόπον ἀνεφέραμεν ἀνωτέρω.

§. 479.

Ἡ μήτρα μετὰ τὴν ἐμβολὴν σπανίως παρεγκλίνεται καὶ δεύτερον, καὶ ὁ κατὰ συνέχειαν σχηματισμὸς τῆς ἀσθενοῦς ἐπὶ τὴν πλευρὰν ἀρκεῖ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐκ νέου παρέγκλισιν. Καθ' ὅσον δὲ ἡ μήτρα μεγεθύνεται, προΐούσης τῆς κυφορίας, ἀδυνατεῖ νὰ παρεγκλιθῇ. Ἐὰν ὅμως αὕτη τείνῃ πρὸς τὴν ἐκ δευτέρου παρέγκλισιν, δύναται νὰ ἐμποδίσῃ ταύτην πεσσοὺς ὠσειδῆς ἢ στοργγύλος μετ' ὅπτης ἀκούοντως μεγάλης, ἢ σπόγγος εὐμεγέθους εἰς τὸν κολεὸν εὐοδιαζόμενος καὶ δι' ἐπίδεσμου ταυσειδοῦς στηριζόμενος· ὡσαύτως γίνεται καὶ μετὰ τὴν ἐμβολὴν τῆς ἀκύμονος μήτρας. Πρὸ πάντων ὅμως δεόν ἡ ἀσθενὴς ν' ἀποφεύγῃ τὸν ὑπτιον σχηματισμὸν.

§. 480.

Ἡ ἐπὶ τὰ πρόσω παρέγκλισις τῆς μήτρας εἶναι σπανιωτέρα τῆς ἐπὶ τὰ ὀπίσω· γίνεται δὲ κυφορούσης καὶ μὴ κυφορούσης τῆς μήτρας. Καὶ ὅταν μὲν ἢ τὸ πρῶτον, γίνεται αὕτη δι' ὑπερβάλλοντα κόπον, δι' ἔμετον, διὰ παρολίσθημα κτλ. μετὰ πόνων σφοδρῶν κατὰ τὸν στόμαχον καὶ τὴν κοιλίαν, μετὰ πυρετωδῶν σημείων· καὶ μετὰ συνεχοῦς ἐπιέξεως τῆς ἀσθενοῦς εἰς κένωσιν τῶν οὕρων. Τὸ ἐπιγάστριον ἐπιθλιβόμενον εἶναι μικρὸν τι ἐπώδυνον· ἡ ὅλη κοιλία ἔμπλεως καὶ μετεωρισμένη, κατ' ἐξοχὴν δὲ τὸ ὑπογάστριον· ἡ θλίψις ἐπ' αὐτοῦ ὀχληρὰ, ἡ δυσουρία ὀδυνηροτάτη, κενοῦνται δὲ συγχρόνως οὖρα ὀλιγώτατα καὶ στάγδην· ταυτοχρόνως δὲ ἐπιγίνεται ναυτία καὶ ἐπειεῖς εἰς κένωσιν τοῦ ἀπειθυσμένου, ἐν ᾧ κενοῦνται κόπρανα λεπτὰ καὶ ὀλίγα. Ὅπισθεν δὲ τῆς συμφύσεως τῶν ὀστέων

τῆς ἤθης φαίνεται κατὰ βίθος ὄγκος ὅσον πυγμῆς μέγας, ἐλαφρὰν μόνην ἐπάφῃσιν ἀνεχόμενος. Ἡ ἔπειξις εἰς τὴν οὖρῃσιν γίνεται μεγίστη χωρὶς ν' ἀπορρέη οὐδὲ σταγῶν οὖρων ἐπιγίνεται δὲ πυρετός, ναυτία καὶ τὸ ὑπογάστριον εἰν' ἐπώδυνον, ὥστε οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἐπάφῃσιν ἀνεχεται. Ἡ ἐκτεινομένη κύστις ἐπικαλύπτει τὸν ὄγκον τῆς μήτρας τοιοῦτοτρόπως, ὥστε ἀδυνατοῦμεν νὰ αἰσθανθῶμεν αὐτὸν πλέον· ἐξετάζοντες δὲ τὸν κολεὸν εὐρίσκομεν αὐτὸν στενὸν, ὁ δὲ βαθυτέρω παραπεμπόμενος δάκτυλος αἰσθάνετ' εὐθὺς ὀπισθεν τῆς συμφύσεως τῶν ὀστέων τῆς ἤθης ὄγκον ὅμοιον ἡμισφαιρίῳ, ὅστις καταφέρεται εἰς τὴν μικρὰν λεκάνην, εἶναι ὁμαλός, ἐλαστικός, ἀπαλός καὶ ὀπωσοῦν ἐπώδυνος. Τὴν δ' ἐν τῷ κολεῷ μοῖραν τῆς μήτρας οὐδόλως ἢ μετὰ κόπου φθάνομεν εἰς τὴν ὀπίσθιον μᾶλλον ἐλευθέραν χώραν τῆς λεκάνης ἐπὶ τὰ ἄνω καὶ πρὸς τὸ ἀπευθυμένον κατὰ τὴν κοιλότητα τοῦ ἱεροῦ ὀστοῦ διωσμένην, συνεχομένην ὁμως πρὸς τὸν ὄγκον, ὥστε ὁ δάκτυλος δὲν δύναται νὰ περιέλθῃ μεταξὺ αὐτῶν. Οὔτε ἡ ἐν τῷ κολεῷ μοῖρα, οὔτε ὁ ὄγκος ἐπιθλιβόμενος φαίνονται ὅτι κινοῦνται.

Τὰ δὲ σημεῖα τῆς ἐπὶ τὰ πρόσω παρεγκλίσεως τῆς κυοφορούσης μήτρας δύνανται νὰ εἶναι διάφορα κατὰ τὸν βαθμὸν καὶ κατὰ τὸν καιρὸν τῆς γενέσεως αὐτῆς, εἰ δὲ καὶ κατὰ τὴν εὐαισθησίαν τῆς πασχούσης. Κατὰ τὸν ἄνω ρηθέντα τρόπον παρατήρησεν αὐτὴν ὁ Ἄχμαννος (Einige Faelle von Krankhafter Lageveränderung der gebaermutter; in Hamburg. Magazin der ausländ. Literatur. November, December. 1834. S. 352.) γενομένην κατὰ τὸν τρίτον μῆνα τῆς κυοφορίας διὰ παρολίσθησιν· ὁ δὲ Βωδελόκος (L'art des accouchemens p. 255) διηγείται περὶ τοιαύτης ἐπὶ τὰ πρόσω παρεγκλίσεως τῆς μήτρας γενομένης κατὰ τὸν δεύτερον μῆνα τῆς κυοφορίας δι' ἐμετικόν. Nolde, Beitrage. S. 220.

§. 481.

Εἰς τὴν ἐπὶ τὰ πρόσω παρέγκλισιν τῆς κυοφορούσης μήτρας, ὅταν ὁ ὄγκος ἦ στερεὸς καὶ ἀκίνητος, μεταχειριζόμεθα φλεβοτομίαν καὶ κλύσματα (κατὰ τὸν Ἄχμαννον ἐξ ἐγγύματος βελλαδόνης) καὶ κενοῦμεν τὰ οὔρα διὰ τοῦ καθετήρος. Ἄν δὲ μετὰ ταῦτα γείνη, εὐκίνητοτερος ὁ ὄγκος, ἢ ἂν ἦ ἐξ ἀρχῆς, καὶ ἂν οὐδὲν σημεῖον σφοδρὸν ὑπάρχη, δοκιμάζομεν τὴν ἐμβολήν. Ὑπιαζομένης τῆς πασχούσης καὶ τὴν λεκάνην εἰκότως ὑψηλὰ ἐχούσης, εὐδοιάσαντες τοὺς τέσσαρας δακτύλους τῆς δεξιᾶς χειρὸς εἰς τὸν κολεὸν πρὸς τὸ κατώτατον μέρος τοῦ ὄγκου, ὠθοῦμεν αὐτὸ κατὰ μικρὸν ἐπὶ τὰ ἄνω, καὶ, καθ' ὅσον τοῦτο ὑπέκει, μικρὸν ἐπὶ τὰ ὀπίσω, ἔχοντες συγχρόνως τὴν ἀριστερὰν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὑπογαστρίου ὑπεράνω τῆς συμφύσεως τῶν ὀστέων τῆς ἤθης ἐστηριγμένην. Εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ Ἄχμαννου ἐχρειάσθη ἱκανή, καὶ εἰς τὴν ἀσθενῆ ὀδυνηροτάτη, δύναμις πρὸς ἄρσιν τοῦ ὄγκου ἀπὸ τῆς μικρᾶς λεκάνης ἐπὶ τὰ

άνω. Ἀφ' οὗ δὲ τοῦτο ἔγεινε, καὶ τὸ στόμιον τῆς μήτρας κατηνέχθη ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ὄστου πρὸς τὴν ὑψηλῆν γραμμὴν, ἐξελκύσθη ἡ χεὶρ καὶ οἱ πόνοι ἐπαύθησαν μαγικῶς πως. Ὑπίτιος σχηματισμὸς τῆς πασχούσης ἐπὶ χρόνον τινα ἐφεξῆς ἀρκεῖ πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἐκ δευτέρου ἐκτοπίσεως τῆς μήτρας.

§. 482.

Ἡ δὲ ἐπὶ τὰ πρόσω παρέγκλισις τῆς μὴ ἀκύμονος μήτρας γίνεται ἢ αἰφνιδίως ἢ κατὰ μικρὸν. Καὶ ὅταν μὲν γείνη αἰφνιδίως, ἐπάγει πόνους σφοδρούς, πυρετὸν, ἐνοχλήσεις μεγάλας εἰς τε τῶν οὖρων τὴν κένωσιν καὶ εἰς τὴν τῶν κοπράνων ὅταν δὲ κατὰ μικρὸν, αἱ ἐνοχλήσεις τῆς κένωσης τῶν οὖρων καὶ τῶν κοπράνων εἰσὶ μικρότεροι, ἢ ἀσθενῆς ἐγειρομένη ἔχει τὴν αἴσθησιν ὡς ἂν ἐπιπίπτῃ σκληρὸν τι σῶμα εἰς τὴν κύστιν, δι' οὗ ἐπιέγεται εἰς κένωσιν τῶν οὖρων, καὶ ὅπερ πίπτει πάλιν ἐπὶ τὰ ὀπίσω, ὅταν αὕτη σχηματισθῇ ὑπτία, ἐξ οὗ ὁ ἰατρός δύναται ν' ἀπατηθῇ ὑπολαμβάνων τοῦτο ὡς λίθον ἐν τῇ κύστει. Ἐνίοτε δὲ γεννῶνται αἰμορροϊδικαὶ ἐνοχλήσεις, πόνοι σφοδροὶ εἰς τὴν κοιλίαν, συγῆ ρύσις ἢ ἐποχὴ τῶν ἐμμήνων, λευκὸς ροῦς. Ἡ παρέγκλισις αὕτη δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὴν σύλληψιν. Παραπέμποντες δὲ τὸν δάκτυλον εἰς τὸν κολεόν, αἰσθανόμεθα τῆς μήτρας τὸν μὲν πυθμένα ἐπὶ τὰ πρόσω ἐπὶ τῶν ὀστέων τῆς ἕβης, τὸ δὲ στόμιον πρὸς τὸ ἱερὸν ὄστον ἀπευθυσμένον, καὶ ἐνίοτε τόσον ὑψηλὰ, ὥστε μόλις δυνάμεθα νὰ φθάσωμεν αὐτό. Ὁ Σιέβολδος εὑρηκε τὴν κατὰ τὸν κολεὸν μοῖραν τῆς μήτρας εἰς τὸ ἀπευθυσμένον ἔντερον προσπεφυκός.

§. 483.

Τὰ ἐπάγοντα τὴν ἐπὶ τὰ πρόσω παρέγκλισιν τῆς μήτρας δύναται νὰ εἶναι μεγάλη ἐπὶ τὰ πρόσω ἔγκλισις τῆς λεκάνης, χαλαρὰ συνέχεια τῆς μήτρας πρὸς τὴν οὐροδόχον κύστιν, ὑψηλοτέρα θέσις τῆς πτυχῆς τοῦ Δουγλασίου, πρόωρος ἀνέγερσις μετὰ τὸν τοκετὸν, ἐπίμονος ἐμφραξις τῆς κάτω κοιλίας καὶ ὀργανικὴ ἀλλοίωσις τοῦ πυθμένος τῆς μήτρας, διάφοροι κόποι τοῦ σώματος.

§. 484.

Τῆς ἐπὶ τὰ πρόσω παρεγκεκλιμένης μήτρας ἡ ἐμβολὴ εἰς τὸν οἰκτεῖον τόπον γίνετ' εὐκόλως πρὸς τοῦτο δὲ παραπέμφαντες τοὺς δύο δακτύλους τῆς χειρὸς εἰς τὸν κολεόν, καταβιάζομεν μὲ αὐτοὺς τὸ ἀπευθυσμένον πρὸς τὸ ἱερὸν ὄστον στόμιον τῆς μήτρας, ἀντιθωπύοντες συγχρόνως καὶ μὲ τὴν ἑτέραν χεῖρα ὑπεράνω τῆς συμφύσεως τῶν ὀστέων τῆς ἕβης τὸν πυθμένα αὐτῆς πρὸς τὰ ἄνω καὶ ὀπίσω. Ἡ δὲ ἀσθενῆς ὀφείλει νὰ μείνῃ

ὕπτια ἐπὶ πλείονα χρόνον φέρουσα περὶ τὴν ὄσφιν πλησίον ὑπεράνω τῆς συμφύσεως τῶν ὀστέων τῆς ἕβης ζώνην· καὶ ὅταν ἡ ζώνη αὕτη δὲν ἀρκῆ γὰ στήριξιν τὴν μήτραν εἰς τὸν οἰκειὸν τόπον, προσαρμύζομεν κρικοειδῆ πεσσόν. Ἐὰν δὲ τὸ κατὰ τὸν χολεὸν κείμενον μέρος τῆς μήτρας ἢ προσπεφυκὸς, ἀπολύομεν τὴν πρόσφυσιν αὐτοῦ μὲ τὸ μαχαίριον, καὶ ἐμποδίζομεν τὴν ἐκ δευτέρου παρέγκλισιν μὲ σπόγγον ἐπὶ χρόνον τινὰ εἰς τὸν χολεὸν ἐντιθέμενον.

Ε'.

ΠΕΡΙ ΚΥΛΩΣΕΩΝ.

§. 485.

Κυλλώσεις (Curvaturae) λέγονται προφανεῖς ἐκτροπαὶ μορίων τινῶν τοῦ ἡμετέρου σώματος ἀπὸ τῆς φυσικῆς αὐτῶν φορᾶς, καὶ γίνονται ἢ διὰ κύρτωσιν τῶν ὀστέων κατὰ τὴν συνέχειαν αὐτῶν, ἢ διὰ διαστροφὴν ἢ κύρτωσιν αὐτῶν κατὰ τὴν ἐν τῇ συναρθρώσει αὐτῶν συνάφειαν.

§. 486.

Αἱ κυλλώσεις εἰσὶ διαμαρτία τῆς πρώτης διαπλάσεως καὶ ἐπομένως συγγενεῖς, ἢ γεννῶνται ἀκολούθως μετὰ τὴν γενετὴν κατὰ μικρὸν καὶ ἀνωδύνως ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ. Τῶν ὀστέων ἡ συνέχεια ἐντούτοις δὲν λύεται, ὡς ἐν τοῖς κατάγμασιν, οὐδ' ἐκτοπίζονται ταῦτα ἐντελῶς ὡς ἐν τοῖς ἐξαρθήμασι. Μόνον δὲ, ὅταν ἡ κύρτωσις ἢ ὑπερμεγέθης καὶ τὰ ἄρθρα ὑπέμειναν διαστροφὴν, ἀλλοιοῦνται κατὰ μικρὸν αἱ ἀρθρώδεις ἐπιφάνειαι τῶν ἄρθρων, καθὼς καὶ ὅταν ἔτι ἐπιμείνη ἐπὶ πολὺ τὸ πάθος, ἀλλοιοῦται πολυειδῶς ὄσων τινῶν ἢ μορφῇ, ἢ ἡγουν, ἢ ἐλαττοῦται αὐτῶν ἡ οὐσία διὰ τῆς ἀπομυζήσεως, ἢ συμφύονται ταῦτα διὰ πωρώσεως.

§. 487.

Ἡ εὐθυωρία τοῦ σώματος ἡμῶν καὶ τῶν καθ' ἕκαστ' αὐτοῦ ὀργάνων γίνεται διὰ τῆς ὁμοτίμου ἀνταγωνιστικῆς ἐνεργείας τῶν μυῶν, καὶ διὰ τῆς στερέρότητος τῶν ὀστέων. Αἷτια λοιπὸν τῶν κυλλώσεων εἰσὶ βλάβη ἢ ἀφαίρεσις τῆς ἰσορρόπου ἐνεργείας τῶν μυῶν, ἢ ἀλλοίωσις τῆς κατασκευῆς τῶν ὀστέων, ἢς ἕνεκεν ἀπέβαλον ταῦτα τὴν πρέπουσαν αὐτῶν στερέρότητα.

§. 488.

Ἡ ἰσορρόπος ἐνεργεία τῶν μυῶν βλάπτεται, ὅταν ἡ ἐνεργεία μέρους αὐτῶν ὑπερβάλῃ τὴν τοῦ ἀντικειμένου, ἢ ὅταν μέρος αὐτῶν ἐξασθενήσῃ

τόσον, ὥστε ἀδυνατεῖ νὰ ἐνεργήσῃ ἰσορρόπως πρὸς τὴν κατὰ φύσιν ἐνεργειαν τῶν ἄλλων. Δύναται δὲ νὰ γείνη τοῦτο διὰ παράλυσιν, τρῶσιν, ἀτονίαν τῶν μυῶν, ἀδιάκοπον ἀργίαν μορίων τινῶν, τετανικὸν σπασμὸν καὶ διὰ συνήθη κόπον τῶν καθ' ἕκαστα μορίων εἰς στάσιν τινὰ κατ' ἐξοχὴν καὶ μέχρι καμάτου γενόμενον, καὶ μάλιστα εἰς παιδία αὐξανόμενα, διὰ νοσήματα τῶν μυῶν, οἷον ἀρθρίτιν, ρευματισμὸν, ἔλκη, ἐξοστώσεις κτλ. Τῶν καμπτήρων ἡ ἐνέργεια ἐν τῇ κατὰ φύσιν καταστάσει τοῦ σώματος, καὶ κατ' ἐξοχὴν ἐν τῷ ἐμβρύῳ, υπερβάλλει τὴν τῶν ἐκτεινόντων, ἐξ οὗ τὰ πλείοτερα καὶ ὑστερογενῆ κυλλώματα εἰσὶ κατὰ τὴν φορὰν τῶν καμπτήρων.

§. 489.

Οἱ ἐπάγοντες τὴν ἀγκύλωσιν μῦς παθαίνουνσι πάντοτ' ἐπίσημον μᾶλλον ἢ ἥττον σύσπασιν καὶ βραχύτητα, ὥστε οὐδόλως ἢ πολὺ ὀλίγον δύνανται νὰ ἐκταθῶσιν. Ἄν δὲ ἡ κατάστασις αὕτη ἐπιμείνῃ ἐπὶ πλείονα χρόνον, ἐπιγίνονται διάφοροι ἀλλοιώσεις εἰς τὴν ὑφὴν τῶν μυῶν, οἷτινες ἀποβάλλουσι τὸ σφρίγος αὐτῶν, γίνονται λεπτότεροι, σχινοτενεῖς καὶ ἐπὶ τέλους μεταβάλλονται εἰς οὐσίαν ἀπονευρώδη ἢ στεατώδη. Ὅτι καὶ ἂν ἦ τὸ αἷτιον, ὅπερ ἐπήγαγε τὴν συστολὴν τοῦ μύος, αἱ ἀλλοιώσεις αὗται εἰσὶν αἱ αὐταί, καὶ κοινὴν αἰτίαν ἔχουσι τὴν ἐπίμονον ἡσυχίαν τοῦ τοιοῦτου μύος. Οἱ μῦς, καὶ δι' αὐτῶν οἱ τένοντες καὶ αἱ ἀπονευρώσεις, πρέπει νὰ εἶναι εἰς παυτοτείνην καὶ πρέπουσαν κίνησιν καὶ ἐνεργειαν, ὅπως ἡ ζωτικὴ αὐτῶν ὑπαρξίς καὶ ὀργάνωσις ἢ φυσικὴ, καὶ ὅπως ὑπάρχῃ ἄρμονία μεταξὺ τῆς ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου ἐξαρτωμένης προαιρετικῆς ἐνεργείας καὶ τῆς ἀπὸ τοῦ ῥαχίτου μυελοῦ ἐξαρτωμένης ἐρεθιστότητος αὐτῶν. Βλέπεται ἡ ἐνέργεια μύος τινος διὰ τινος τῶν ἄνω ῥηθέντων αἰτίων, καὶ ὁ μῦς μένει εἰς ἔμμονον ἀργίαν, πᾶσα μὲν τῆς προαιρέσεως εἰς αὐτὸν ἐνέργεια ἐλαττοῦται κατὰ μικρὸν καὶ ἐπὶ τέλους παύεται, ἡ δὲ ἐρεθιστότης αὐτοῦ καὶ ὁ τόνος αὐξάνεται καθ' ὅσον ἐκεῖνα ἐλαττοῦνται. Ἄν δὲ ἡ κατάστασις αὕτη ἐπιμείνῃ ἐπὶ πολὺ, συρρικνοῦται ἡ ὑφὴ αὐτοῦ, γίνεται ἀνεπιεικὴς καὶ κατὰ τινα τρόπον ἄτροφος, καθ' ὃν νόμον συρρικνοῦται, συμφύεται καὶ ἐπὶ τέλους ἐρημοῦται τὸ κατωτέρω τῆς παρὰ φύσιν ἐδρας κείμενον ἔντερον, ἢ τὸ μὴ φέρον πλέον αἷμα ἀγγεῖον. Ἡ ἀργία μύος τινος, ἀφ' οὗ ἄπαξ ἐγένετο ἡ συστολὴ αὐτοῦ, εἶν' ἔμμονος, διότι ὅλαι αἱ προαιρετικαὶ κινήσεις, ἃς δοκιμάζει ὁ ἀσθενὴς μὲ τὸ ἀγκυλωθὲν αὐτοῦ μῆριον, γίνονται πάντοτε κατὰ τοιοῦτον τρόπον καὶ κατὰ τοιαύτην ἀπεύθυνσιν, ὥστε δὲν γίνεται δι' αὐτῶν κόπος, οὐδ' ἔκτασις τις, ἀλλὰ μεγαλειτέρα βραχύτης τοῦ συσταλέντος μύος. Τοῦτο δὲ γίνεται

προφανέστατον εἰς τὰς κινήσεις τῶν ἀγκυλώσεων, κατ' ἐξοχὴν δὲ τῶν ἠγκυλωμένων ποδῶν. Φανερόν δὲ εἶναι ὅτι, οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, ἡ ἐπήρεια τῶν νεύρων εἰς τὸν μῦν καὶ ἡ διατροφή αὐτοῦ πρέπει νὰ ἐλαττωθῶσι, καὶ ὅτι ἡ ἐλάττωσις τῆς ἐπήρειας τῶν νεύρων δύναται νὰ φθάσῃ καὶ εἰς πραγματικὴν παράλυσιν, καίτοι ἡ σύσπασις τοῦ μυὸς ἐπιμένει. Ἐκ τούτου δὲ ἐξηγεῖται καὶ ὅτι, εἰς τὰς ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου προερχομένας καὶ παῦσιν ἢ ἐλάττωσιν τῆς ἐπήρειας τῆς θελήσεως εἰς τοὺς μῦς ἐπαγούσας παραλύσεις, οἱ μῦς φαίνονται συνεσταλμένοι, ἐν ᾧ εἰς τὰς προερχομένας ἀπὸ τοῦ ῥαχίτου μυελοῦ εἰσὶ χαῖνοι καὶ ἄτονοι. Σπασμὸς, διὰ τοπικοῦ αἰτίου εἰς αὐτὸν τὸν μῦν ἢ διὰ τῆς ἀντανακλώσεως ἐνεργείας τοῦ ῥαχίτου μυελοῦ γενομένος, δύναται μὲν νὰ εἶναι ἡ πρώτη ἀφορμὴ τῆς συστολῆς τοῦ μυὸς καὶ τῆς δι' αὐτῆς γενομένης ἀγκυλώσεως· ἀλλ' ἡ ἔμμοнос συστολὴ τοῦ μυὸς δὲν εἶναι ἐπακόλουθον ἐπιμόνου συσπάσεως τοῦ μυὸς, ἀλλὰ τῆς δι' αὐτῆς ἐνεργηθείσης ἀργίας τοῦ μυὸς καὶ τῆς ἐλαττωθείσης νευρικῆς ἐπήρειας. Τοῦτ' αὐτὸ δὲ βλέπομεν εἰς τὰς φλεγμονὰς καὶ εἰς ὅλας τὰς ἀλγεινὰς παθήσεις, ἂν μῦς τινὲς μείνωσιν εἰς ἔμμονον ἀργίαν. Ἡ καλλίστη πρὸς τὴν γνώμην ταύτην ἀπόδειξις εἶναι αὐτὴ ἡ ἔξις τῶν μορίων, ὅταν ταῦτα ἀναλάβωσι τὴν φυσικὴν αὐτῶν ἰδιότητα, ἐν οἷς μὲ τὴν δυνατὴν γενομένην κίνησιν αὐτῶν καὶ τῆς προαιρέσεως ἢ ἐνεργείας αὐξάνεται κατὰ μικρὸν, ἀναλόγως δὲ, καὶ ἡ διατροφή καὶ τὸ σφρίγγος τοῦ μυὸς, ὡς βλέπομεν μάλιστα μετὰ τὴν ἴασιν τῶν ἀγκυλώσεων διὰ τῆς τομῆς τῶν τενόντων.

Ὁ Γουέρινο (Guerin. Gazette médicale. April. 1838. N. 18), ὅστις εἰς ὅλας τὰς συστολάς ὑποδέχεται σπασμῶδη ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου πηγάζουσαν συστολὴν τῶν μυῶν, ἐξ ἧς ἀκολουθεῖ ἀνεπιείκεια εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ σκελετοῦ, ἀλλοίωσις τοῦ ὄγκου καὶ μεταβολὴ εἰς ἀπονευρώδη τὴν ἐνεργείαν βλάπτουσαν οὐσίαν, δοξάζει, ὅτι οἱ μῦς, ὅσοι δι' ἄλλων αἰτίων φέρονται εἰς ἀτονίαν καὶ βραχύνονται, δὲν ἔχουσι τὴν σκληρίαν οὐδὲ τὴν ἀπονευρώδη ἀλλοίωσιν, ἣν ἔχουσι οἱ πρωτοπαθῶς συσταλέντες· ἀλλ' ἐπιπέπουσιν εἰς στέατώδη ἐκφύλωσιν.

§. 490.

Ἡ κατὰ φύσιν συνέχεια τῶν ὀστέων βλάπτεται ὑπὸ ῥαχίτιδος, ὀστεομαλακίας, χοιράδων, ἀφροδισίας λώδης, καχεκτικῶν νοσημάτων, φλεγμονῆς, εὐκπυήσεως κτλ. Τὰ μαλακὰ γενόμενα ὀστᾶ ὑπείκουσιν εἰς τὴν ἐνεργείαν τῶν μυῶν καὶ ἐλκύονται καθ' ὃ μέρος ἐνήργησεν ἡ βία, ἢ πρὸς κύρτωσιν αὐτῶν ἀρκεῖ καὶ αὐτὸ τὸ βᾶρος τοῦ σώματος· ἐξ οὗ αἱ κυλώσεις γίνονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς τὸν κορμὸν καὶ τὰ κάτω ἄκρα. Πολύλακίς μὲν εἰσὶ ταυτοχρόνως καὶ τῶν δύο εἰδῶν τὰ αἰτία· συχνότερον ὅμως τὰ κυλλώματα τῶν ὀστέων προέρχονται ὑπὸ παρὰ φύσιν ἐνεργείας τῶν μυῶν.

§. 491.

Τὸ προγνωστικὸν τῶν κυλλώσεων γίνεται κατὰ τὸ μέγεθος καὶ τὴν διάρκειαν αὐτῶν, καὶ κατὰ τὴν δύσκολον ἢ εὐκόλον ἀφαίρεσιν τῶν γεννῶντων αὐτὰ αἰτίων. Ὅσῳ μὲν νεώτερος εἶναι ὁ πάσχων καὶ μικροτέρα ἢ κύλλωσις, τόσῳ βέλτιον τὸ προγνωστικόν· ὅσῳ δὲ γηραιότερος καὶ ἢ κύλλωσις χρονία, ἢ θεραπεία αὐτῶν εἶναι βραδεῖα πάντοτε, καὶ πολλάκις αὕτη δὲν δύναται νὰ κατορθώσῃ τι πλέον εἰμὴ μόνον νὰ ἐμποδίσῃ τὴν πρόοδον τοῦ κακοῦ. Ἄνιάτον δὲ εἶναι τὸ πάθος, ὅταν εἰς τὰς κυλλώσεις ἐγένετο ὀργανικὴ ἀλλοίωσις τῶν ὀστέων κατὰ τὰς διαρθρώσεις, βλάβαι, ἀγκυλώσεις κτλ. Ἀγκυλώσεις ὅσαι εἰσὶν ἔκγονοι συστολῆς μυῶν θεραπεύοντ' εὐκολώτερον τῶν γενομένων ἐξ ἐλαττωθείσης συνεχείας τῶν ὀστέων· ἀνιάτοι· δὲ εἰσὶν αὐταὶ μόνον, ὅταν οἱ μῦς διὰ τὴν χρονιότητα τοῦ πάθους ἔπεσαν εἰς τοιαύτην ἀτροφίαν, ὥστε ἢ παρέκτασις αὐτῶν εἶναι ἀνωφελής· ἀλλὰ τοῦτο δυσκόλως προορίζεται.

§. 492.

Σκοπὸς δὲ τῆς θεραπείας τῶν κυλλώσεων εἶναι τῶν αἰτίων ἄρσις καὶ τοῦ πεπονθότος μορίου εἰς τὴν κατὰ φύσιν θέσιν ἀνθρώπου.

Ἄλλοιώσεως δὲ τῆς στερότητος τῶν ὀστέων οὔσης, δεόν ἢ δευτέρα ἔνδειξις νὰ ἐκπληρῶται πάντοτε διὰ τῶν βοηθημάτων, ὅσα διορίζει ἢ θεραπευτικὴ εἰδικῶς πρὸς τὰ βλάπτοντα τὴν στερότητα τῶν ὀστέων νοσήματα, καὶ διὰ τῆς συγχρόνως γενομένης χρήσεως οἰκείων μηχανικῶν ὀργάνων, δι' ὧν δύναται ν' ἀναδοθῇ ἢ εὐθωρῆ τῶν μορίων. Μόνον δὲ τῶν μηχανικῶν ὀργάνων ἢ χρήσις δὲν ὠφελεῖ, ἐὰν δὲν ἀφαιρηθῇ ἢ νοσηρὰ κατὰστασις τῶν ὀστέων.

§. 493.

Ἄν δὲ ἢ κύλλωσις προέρχεται ἐξ ἀφαιρέσεως τῆς ἰσορροπίας τῆς ἐνεργείας τῶν μυῶν, ἢ θεραπεία τότε γίνεται κατὰ τὰ διάφορα αἷτια. Συνήθως μεταχειρίζομεθα ἀνατρίψεις μαλθακῶδων μὲν φαρμάκων εἰς τοὺς συνεσταλμένους καὶ βραχυτέρους γενομένους μῦς, οἰνοπνευματωδῶν δὲ εἰς τοὺς ἐκταθέντας καὶ μακροτέρους γενομένους. Ἄλλ' ἐκ τῶν βοηθημάτων τούτων γίνεται ὀλιγωτέρα ὠφέλεια, ἢ ἐκ τῆς συγχρόνως γενομένης κινήσεως καὶ παρεκτάσεως τῶν συνεσταλμένων μυῶν. Ἐπειδὴ δὲ, ὅταν τὸ κύλλωμα διαρκέσῃ πολὺ, ἢ ἐνέργεια τῶν νεύρων εἰς τοὺς συνεσταλμένους καὶ βραχυτέρους γενομένους μῦς ἐλαττοῦται, συγχρόνως δὲ, μετὰ μαρμασμοῦ τινος καὶ ἀτροφίας τῶν μορίων, εἶναι καὶ ἐλάττωσις τῆς ἐνεργείας τῶν νεύρων τῆς κινήσεως, δύναται ἰσχυρὸς ἐρεθισμὸς, οἷον ἐκδόρια καὶ

μύξαι, νὰ ἐνεργήσῃ ἐπωφελῶς εἰς τὴν ἀναζώωσιν καὶ αὔξησιν τῆς ζωτικῆς ἐνεργείας· τὰ βοηθήματα ταῦτα ἐνδείκνυνται μάλιστα, ὅταν ὑπάρχῃ τῶ ὄντι παράλυσις. Πρὸς τοῦτο λοιπὸν ὠφελεῖ κατ' ἀρχὰς ἡ φύρασις, ἡ ἀνατριβὴ καὶ ἡ ἔκτασις τῶν μυῶν, πρὸ πάντων δὲ ἡ ὀρθῶς ἐκτελουμένη γυμνασικὴ (μετὰ τῆς πεφυλαγμένης γινομένης βελτιώσεως τῆς καθολικῆς ἕξεως τοῦ σώματος) ὡς ἔπραξε κατὰ πρῶτον ὁ Δελπέχιος. Μικρότερα μὲν κυλλώματα δύνανται ν' ἀφαιρεθῶσι διὰ τούτων μόνον τῶν βοηθημάτων. Μεγαλότερα δὲ ζητοῦσι καὶ τῶν οἰκείων μηχανικῶν ὀργάνων τὴν προσ-
αρμογὴν.

§. 494.

Ἄν δὲ, χρονίσαντος τοῦ γενομένου διὰ τῆς συστολῆς τῶν μυῶν κυλλώματος, ἐγένετο ἡδὴ ἀλλοιώσις εἰς τὴν ὑφὴν αὐτῶν τοιαύτη, ὥστε διὰ τῶν ῥηθέντων βοηθημάτων δυσκόλως ἢ οὐδόλως γίνεται ἡ ἀφαίρεσις αὐτῆς, τὸ μόνον τότε βοήθημα πρὸς ταύτην εἶναι ἡ ὑπένδοθεν τοῦ δέρματος ἐνεργουμένη τομὴ τῶν μυῶν, τῶν τενοντῶν καὶ τῶν ἀπονευρώσεων (ἡ μυοτομία καὶ τενοντοτομία). Ἀνὰ μέσον τῶν ἀνθελκομένων, τοῦ ἄνω μᾶλλον τοῦ κάτω, ἄκρων τοῦ διαιρεθέντος μυὸς ἢ τένοντος παρεκχεῖται αἷμα, ὅπερ πηγνυται καὶ μεθ' ὅλης τῆς ἐνδον ἐπιφανείας, κατ' ἐξοχὴν δὲ μετὰ τῶν ἄκρων τοῦ τένοντος συνάπτεται. Μικρῶ δὲ ὕστερον γίνετ' ἐξιδρώσις πλαστικοῦ λέμφου, ἀπὸ τῶν ἄκρων τοῦ τένοντος μάλιστα πηγάζουσα· ἐν ταύτῃ δὲ προφαίνονται ταινίαι ὑπόλευκοι καὶ νηματοειδεῖς ἀπὸ τῶν ἄκρων τοῦ τένοντος πρὸς ἀλλήλας φερόμεναι, καὶ κατὰ μικρὸν διαπλάσσεται οὐσία ὁμοία πρὸς ἀπονεύρωσιν, ἣτις εἶν' ἐπιτηδεῖα εἰς τὸ νὰ ἐκταθῇ κατὰ τὸ εἶκόσ, καὶ ἰσχυρὰ, ὥστε νὰ γίνηται ἡ ἐνέργεια τοῦ μυός. Ἡ χειρουργία αὕτη ἐνδείκνυται εἰς ὅλας τὰς ἤδη ῥηθείσας περιπτώσεις, ἂν μὴ ὡς συγχρόνως καὶ μεγάλαι ἀλλοιώσεις τῶν ὀστέων, καὶ ἂν διὰ τῆς πολυχρονίου ἀγκυλώσεως δὲν ἔγεινεν ἀτροφία τῶν μυῶν τε καὶ ὄλου τοῦ μορίου τοιαύτη, ὥστε διὰ μόνης τῆς παρεκτάσεως τῶν μυῶν ἢ ἀνόρθωσις τῆς φυσικῆς θέσεως δὲν ἐπιτυγχάνεται· ἀλλὰ τοῦτο δυσκόλως δύναται νὰ ὀρισθῇ πρότερον, καὶ ἂν τὸ γεννησαν τὴν ἀγκύλωσιν αἷτιον δὲν ἐπιμένῃ εἰσέτι, οἷον ἡ ἀρθρίτις. Αἱ διάφοροι δὲ κατὰ τῆς χειρουργίας ταύτης γινόμεναι κατηγορίαι, ὅτι δηλαδὴ βραχύνεται καὶ πάλιν ὁ τένων διὰ τῆς κατὰ μικρὸν συστολῆς τῆς πλασθείσης μεσουσίας, ὡς παρατηρεῖται καὶ εἰς πᾶσαν οὐλώδη οὐσίαν, καὶ ὅτι ἐμποδίζεται ἡ φυσικὴ ὀρθότης καὶ κίνησις τοῦ μορίου διὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν ἐνέργειαν τῶν ἀνταγωνιστῶν μυῶν, εἰσὶν ἄκυροι, καὶ ἀνηρέθησαν διὰ πολλῶν παραδειγμάτων τῆς νεωτέρας πείρας. Πόνος δὲ καὶ τρώσις εἰς τὴν χειρουργίαν ταύτην εἰσὶν ἀσήμαντα

ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲν γεννῶνται δὲ οὐδὲ ἄλλα ἰδιαίτερα συμπτώματα. Ἄν δὲ συνέβησαν καὶ τοιαῦτα, ὅσον φλεγμονὴ μετὰ φθορᾶς τοῦ κυτταρώδους ἰστοῦ, ἀποφολίδωσις τοῦ τένοντος κτλ. ταῦτα εἰσὶν ἴδια τῆς ἰδιαίτερας ἕξεως τοῦ ἀρρώστου, ἢ τοῦ τρόπου τῆς ἐνεργείας τῆς χειρουργίας καὶ τῆς ἀποθεραπείας μᾶλλον, ἢ τῆς χειρουργίας αὐτῆς καθ' ἑαυτήν. Τὴν εὐθυτέναιαν δὲ τοῦ μορίου καὶ τὴν ἐπέκτασιν τοῦ τένοντος δι' οἰκείου μηχανικοῦ ὄργάνου ἀρχίζομεν κάλλιστα ἡμέρας τινὰς μετὰ τὴν τομὴν, ὅταν ἀπουλωθῇ τὸ ἐκτὸς τραῦμα, φυλάσσομεντες ἕως τότε τὸ μῦριον οἰκείως ἐσχηματισμένον καὶ ἐλαφρῶς ἐπιδεδεμένον. Ἡ ἐπέκτασις τοῦ τένοντος εὐθὺς μετὰ τὴν τομὴν αὐτοῦ εἶν' ἐπιβλαβὴς, ἐπειδὴ τὰ ἄκρα τοῦ διαιρεθέντος τένοντος ἀπάγονται πολὺ ἀπ' ἀλλήλων καὶ δύνανται νὰ ἐπιγείνωσι καὶ κακὰ ἐπακόλουθα· ἢ δὲ πολὺ ὑστερόχρονος ἐπέκτασις, ἀφ' οὗ ἢ μεσοῦσία ἔγεινεν ἤδη στερεὰ, καθίστησι δύσκολον καὶ ἀδύνατον τὴν ἔκτασιν τοῦ τένοντος.

Ἡ τομὴ συνεσταλμένων μυῶν καὶ τενόντων, ἢ ἐνεργηθεῖσα πρότερον μόνον εἰς τὸν σεροκλειδομαστοειδίτην μὴν εἰς τοὺς ραιβοκράνους ὑπὸ τοῦ Ῥουσσένου (Rooshuysen) Μηκρένου (Meekren), Τεναφίου (Ten Haaf), καὶ ἄλλων, ἔπειτα δὲ λησμονηθεῖσα, καὶ πάλιν ὑστερον ὑπὸ τοῦ Σάρπου ἀνανεωθεῖσα, ὑπὸ τοῦ Τιλιένου δὲ καὶ Σαρτορίου εἰς τὸν Ἀγγίλειον τένοντα εἰς τοὺς ραιβοκράνας, καὶ ὑπὸ τοῦ Μιχαῆλ καὶ εἰς ἄλλους τένοντας ἐνεργηθεῖσα, παρημελήθη ἐφεξῆς, καὶ ἐνεργεῖται μόνον εἰς περιπτώσεις τινὰς ἀγκυλώσεων, ὅσον ὑπὸ τοῦ Δωκυτρέου καὶ Διεφεμβαχίου εἰς τὸν ραιβοκράνον, καὶ ὑπὸ τοῦ Δελπεγίου εἰς τὸν ἱπποπόδα ὑπένδοθεν τοῦ δέρματος ἐνεργηθεῖσα· ἔπειτα δὲ ἐκ τῶν πολλῶν πειραμάτων καὶ δοκιμῶν τοῦ Στρομευήρου (Stromeyer), ἔλαβε κυρίως χώραν εἰς τὴν χειρουργικὴν πρᾶξιν ὡς ὑπένδοθεν τοῦ δέρματος τενοντοτομία, ἐνεργηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Διεφεμβαχίου, Στοϊοίου (Stoefs), Σκουτετένου (Scoute-ten), Δυβάλου (Dunal), Βουδιέρου (Bouvier), Παυλῆ (Pauli), ἐμοῦ τε καὶ ἄλλων πολλῶν πολυτρόπως καὶ εἰς διαφόρους μῦς, ὡς θέλομεν ἰδεῖ ἀκριθέστερον ἐν τῇ ἰδιαίτερᾳ περιγραφῇ τῶν κυλλώσεων. Τὸν τρόπον δὲ τῆς ἰσσεως τῶν οὕτω διαιρουμένων τενόντων, διεσάφισε πρότερον ὁ Δελπέχιος, ἐσχάτως δὲ ὁ Ἀμμόνιος, Δυβάλης, Βουδιέρης καὶ ἄλλοι διὰ δοκιμῶν εἰς τὰ ζῶα.

Α'.

Περὶ ραιβοκράνου.

§. 495.

Ῥαιβοκράνος (caput obstipum, Cervix obstipa, obstipas, Torticolis). εἶναι διαστροφὴ τοῦ ἀνέγους τοιαύτη, ὥστε ἡ μὲν κεφαλὴ ἐγκλίνεται ἀπὸ τῶν πρόσω ἐπὶ τὰ πλάγια καὶ κάτω, ἐνίοτε δὲ καὶ μέχρι τῶν ὤμων, τὸ δὲ πρόσωπον στρέφεται μᾶλλον ἢ ἤττον πρὸς τὴν ἐτέραν πλευρὰν καὶ πρὸς τὰ πρόσω ταυτοχρόνως καὶ κάτω, καὶ τὸ γένειον αἴρεται πρὸς τὰ ἄνω καθ' ὅσον ἡ κεφαλὴ ἔλκεται πρὸς τὰ κάτω. Ὁ ἀσθενὴς οὐδόλως δύναται πολλακίς νὰ κινήσῃ, ἢ κινεῖ ὀλιγώτατα τὴν κεφαλὴν· πολλά-

κίς δὲ γίνεται τοῦτο δι' ἄλλοτρίας μόνον βοήθειας, ἐνίοτε δὲ οὐδὲ δι' αὐ-
τῆς. Γεννᾶται δὲ ἡ σκολίωσις δι' ἄτακτον ἐνέργειαν τῶν μυῶν τοῦ
τραχήλου, κατ' ἐξοχὴν δὲ τοῦ στερνοκλειδομαστοειδίου μυός, δι' ὑπερ-
μεγέθεις καὶ δυσμόρφους οὐλὰς, ἢ διὰ διαστροφήν τῶν σπονδύλων τοῦ
τραχήλου καὶ ὅταν τοῦτο χρονίσῃ, γεννᾶται πάντοτε ἀνισότης εἰς ἐκά-
τερα τὰ μέρη τοῦ προσώπου.

Περὶ τῆς διαστροφῆς δὲ τοῦ αὐχένος, τῆς ἐκ φλεγμονῆς καὶ ἐκπυήσεως
τῶν ἀρθρωδῶν ἐπιφανειῶν τῶν σπονδύλων τοῦ τραχήλου προερχομένης,
ἐγένετο λόγος ἐν τῷ 385. §. τομ. Α'.

§. 496.

Αἷτιον τοῦ ραιβοκράνου συχνότατον εἶναι ἡ παρὰ φύσιν ἐνέργεια τῶν
μυῶν τοῦ τραχήλου εἶναι δὲ ἡ συγγενὴς δι' ἀνώμαλον ἐν τῇ μήτρα θέσιν
τοῦ ἐμβρύου (1), ἢ γεννᾶται ἐν καιρῷ τοῦ τοκετοῦ δι' ἣν βίαν πάσχει
ὁ στερνοκλειδομαστοειδὴς μῦς (2), ἢ ἔπειτα διὰ σπασμὸν, δι' ὀργανικὴν
ἀλλοίωσιν τοῦ στερνοκλειδομαστοειδίου, καὶ διότι συνείθισεν ὁ ἀσθενὴς
νὰ κρατῇ ἐπικεκλιμένην πάντοτε ἐπὶ τὴν μίαν πλευρὰν τὴν κεφαλὴν,
καὶ κατ' ἐξοχὴν τὰ παιδιά, ὅταν φέρονται πάντοτε εἰς μίαν ἀγκάλην,
ὅταν διὰ πόνον τινὰ ἐγκλίνωσι τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τὴν πλευρὰν (3). Καὶ
ὅταν ἡ αἰτία τῆς σκολιῶσεως τοῦ τραχήλου ἢ τοῦ μυός τούτου ἢ παρὰ
φύσιν ἐνέργεια, ὁ μῦς τῆς πλευρᾶς ἐκείνης, πρὸς ἣν εἶναι ἐγκεκλιμένη
ἡ κεφαλὴ, εἶναι ὡσανεὶ σχοινοὺν ἐντεταμένον, σκληρὸς καὶ ἀνένδοτος,
ἐντείνεται δὲ ἐπὶ μᾶλλον, ὅταν θελήσωμεν ν' ἀνορθώσωμεν τὴν κεφαλὴν,
καὶ ἐμποδίζει τοῦτο ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μὲν συστέλλεται μόνον ὁ στερνο-
κλειδομαστοειδὴς μῦς πρωτοπαθῶς, ὁ δεξιὸς μάλιστα, σπανίως δὲ οὗτος
καὶ ὁ τραπεζιοειδὴς συγχρόνως. Καὶ αὐτὸ τὸ μυῶδες πλάτυσμα βραχύ-
νεται. Ἐνίοτε εἶναι παράλυτος ὁ μῦς τῆς ἐτέρας πλευρᾶς, καὶ ἡ κατὰ φύσιν
συστολὴ τοῦ ἀντικειμένου μυός ἔλκει τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω. Βίς

(1) Ὁ Στρομέυρος λέγει νὰ προσέξωμεν εἰς τὴν συντυχίαν τῆς συγγενοῦς βραχύ-
τητος τοῦ στερνοκλειδομαστοειδίου μυός καὶ τοῦ ἀνωμάλου σχηματισμοῦ τοῦ τικτα-
μένου, οὗ ἔνεκεν ἐγένετο τοκετὸς προβαλλομένων τῶν γλουτιῶν ἢ ἐχρείασθη νὰ μετα-
σχηματισθῇ τὸ τικτόμενον.

(2) Μετὰ δαστοκίας καὶ μετὰ ἐμβρυουλκίας βλέπομεν ἐνίοτε ὄγκον μικρὸν, στρογ-
γύλον, κυανοειδῆ καὶ σταιτώδη ὑπεράνω τῆς κλειδῆς κατὰ τὴν φορὰν τοῦ στερνο-
κλειδομαστοειδίου μυός, μεθ' ὃν ἀφανῆ γενόμενον, αἰσθανόμεθα οὐσίαν τινὰ σκλη-
ρὰν καὶ παχεῖαν διὰ ῥῆξιν τοῦ μυός καθόλου ἢ κατὰ μέρος γενομένην, λέγει ὁ Στρο-
μέυρος καὶ Διεφεμβάχιος.

(3) Ἐγὼ παρετήρησα ραιβοκράνον, δι' ἐκδύριον ὀπισθεν τοῦ ὠτίου προσκολληθέν,
καὶ εἰς μικρὸν χρόνον διάστημα ἐπίσημον γενόμενον.

τὴν περίπτωσιν ταύτην δὲν εἶναι τοῦ προσώπου ἢ ἀνισότης καὶ διαστροφὴ ἐπίσημος, ὡς ἐν τῷ γενομένῳ διὰ παρά φύσιν συστολῆν τῶν μυῶν ραιβοκράνφ. Ἡ κεφαλὴ εἶναι μόνον πρὸς τὸν ὤμον ἐγχεκλιμένη, τὸ δὲ πρόσωπον οὐχὶ ἐπηρμένον. Ὅτι δὲ τὸ αἷτιον τῆς σχολιώσεως εἰσὶ τὰ ὀστᾶ τοῦ τραχήλου, γνωρίζεται πρῶτον μὲν ἐκ τῆς ἀπουσίας τῶν εἰρημένων ἀλλοιώσεων τῶν μυῶν, δεύτερον δὲ ἐκ τῆς ἐνούσης καθολικῆς μαλακότητος τῶν ὀστέων καὶ ἡ κεφαλὴ εἶναι εὐκίνητοτέρα, ἢ ὅτι εἶναι, ὅταν τὸ πάθος προέρχεται ἐκ τῆς παθήσεως τῶν μυῶν.

§. 497.

Τὸ προγνωστικὸν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς διαρκείας τοῦ νοσήματος καὶ τοῦ αἰτίου. Ὅταν ὁ ἀσθενὴς ἢ νέος, καὶ τὸ πάθος προέρχεται ἐκ τῆς ἀνωμάλου ἐνεργείας τῶν μυῶν, τὸ προγνωστικὸν εἶναι καλὸν πάντοτε, ὡσαύτως δὲ καὶ ὅταν προέρχεται ἐκ κυρτώσεως τῶν ὀστέων. Ἀνάτονον δὲ, ὅταν ἐξ αἰτίας τῆς χρονίσεως αὐτοῦ ἠλλοιώθῃ ἡ μορφή τῶν σποδύλων τοῦ τραχήλου, ἢ ὅταν συνέφυσαν οὗτοι πρὸς ἀλλήλους· γνωρίζομεν δ' εὐκόλως τοῦτο ἐπιψάουτες ἀκριβῶς μὲ τούς δακτύλους καὶ κινουῦντες ταυτοχρόνως τὸν αὐχένα τοῦ ἀρρώστου.

§. 498.

Κατὰ τὰ αἷτια διαφέρει καὶ ἡ θεραπεία τοῦ πάθους. Καὶ ὅταν μὲν τὸ αἷτιον αὐτοῦ ἢ παρά φύσιν ἐνεργεῖα τῶν μυῶν, δεόν τούς μὲν συσταλέντας μῦς νὰ χαλαρώσωμεν δι' ἀνατρίψεων μαλακωδῶν φαρμάκων, τοὺς δὲ χαύνους τῆς ἀντικειμένης πλευρᾶς νὰ φέρωμεν εἰς συστολῆν διὰ τονωτικῶν ἀνατρίψεων ἀρωματικοῦ οἶνοπνεύματος, ρώμης κτλ. καὶ διὰ τοῦ ἤλεκτρισμοῦ καὶ γαλθανισμοῦ. Μετὰ τὰς ἀνατρίψεις ταύτας προσπαθοῦμεν νὰ διατεινώμεν πρὸς τὰ ἄνω τὸν στερνοκλειδομαστοειδίτην συνεσταλμένον καὶ βραχὺν γενόμενον, καὶ νὰ ἐπαναγάγωμεν τὴν κεφαλὴν εἰς τὴν κατὰ φύσιν ὀρθότητα. Αἱ χειρονομίαι αὗται πρέπει νὰ γίνωνται πολλάκις τῆς ἡμέρας ὅσον ἐνός ἢ δύο τεταρτημορίων τῆς ὥρας, ἕως ἂν δυναθῶμεν νὰ ἐπαναγάγωμεν τὴν κεφαλὴν εἰς τὴν κατὰ φύσιν ὀρθότητα καὶ μικρὸν τι προσέτι εἰς τὴν ἀντικειμένην πλευράν. Πρὸς τήρησιν δὲ τῆς εὐθειαςθείσης κεφαλῆς, ἐφεύρηκαν διάφορα μηχανήματα, οἷον τὸ τοῦ Δελαχέρου (Le Vacher) μετὰ τῆς γενομένης παρὰ τοῦ Δελακροίξου (Delacroix) ἀλλοιώσεως, ἢ μήτρα τοῦ Κοιλήρου (Koeler) κτλ. Πρὸ πάντων δὲ ἀνυσιμώτατον εἶναι τὸ προπαρασκευάσμα τοῦ Ιοίργου (Ioerg), ὅπερ συνίσταται εἰς χιτωνίσκον, ἐν ᾧ εἶναι ἐλατῆρ προσηλωμένος, ἐξ οὗ φέρεται ἡμᾶς πρὸς τὸν αὐχένα, καὶ στηρίζεται ὀπισθεν τῶν ὠτίων κατὰ τὴν μαστοειδῆ ἀπόφυσιν εἰς τὸν κεφαλόδεσμον. Τὸ προπαρασκευάσμα

τοῦτο φέρει ὁ ἀσθενὴς ἡμέραν καὶ νύκτα, μεταχειριζόμενος ἀδιακόπως καὶ τὰς εἰρημένας ἀνατρέψεις. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἡ κεφαλὴ καὶ ἀνορθωθείσα ἐπικλίνει μικρὸν ἐπὶ τὰ πρόσω, ἀφαιροῦμεν περὶ τὸ τέλος τῆς θεραπείας τὸν ὑπὸ τὸν βραχίονα τῆς πασχούσης πλευρᾶς ἐπίδεσμον καὶ διείροντες αὐτὸν εἰς κρίκον ἐπὶ τὰ ἄνω, στηρίζομεν αὐτὸν εἰς τὸν ῥηθέντα τόπον. Τὸ προπαρασκευάσμα πρέπει κατὰ τὸ τέλος τῆς θεραπείας νὰ φορῆται ὥρας τινὰς τῆς ἡμέρας, ἕως ἂν καὶ οἱ δύο στερονοκλειδομαστοειδίται μῦς λάβωσιν ἰσόρροπον ἑκατέρωθι τὴν ἐνέργειαν αὐτῶν. Ὁ δὲ Δελπέχιος προβάλλει μηχανήμα διατεῖνον ἐπὶ κλίνης καὶ στροφὴν τῆς κεφαλῆς διὰ σχοινίου προσηλωμένου εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀρρώστου καὶ εἰς τὴν πλευρὰν τῆς κλίνης.

§. 499.

Ἄλλ' ἡ θεραπεία αὕτη, ὅταν τὸ πάθος ἐχρόνισεν ὀπωσοῦν, δὲν ἐπιτυγχάνει ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τοῦ σκοποῦ, εἶναι δυσχερὴς καὶ πολυχρόνιος· ὅθεν ἡ τομὴ τοῦ στερονοκλειδομαστοειδίτου ἐπιτυγχάνει τάχιον τοῦ σκοποῦ, καὶ εἶναι τὸ μόνον βοήθημα καθ' ὅλας τὰς περιπτώσεις ἐν γένει, καθ' ἃς διὰ τὴν χρονιότητα τοῦ πάθους ἐγείναν ἄλλοιώσεις εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ στεροκλειδομαστοειδίτου, αἵτινες ἐμποδίζουσι τὴν ἐπέκτασιν αὐτοῦ διὰ τῶν ἤδη ῥηθέντων βοηθημάτων. Οἱ λόγοι κατ' αὐτῆς τῆς χειρουργίας, ἣν ὁ Ἰοῦργος ἀποδοκιμάζει καθ' ὅλα, εἰσὶν ὅπως ἄκουροι· ἡ χειρουργία εἶναι ἀκίνδυνος, ὀλίγων πόνων πρόξενος, ἡ δὲ ἐπιτυχία αὐτῆς ταχίστη καὶ μετὰ 12-16 ἔτη τοῦ πάθους καὶ ἐπέκεινα.

Ὁ Ῥωνύσενος (Heilkuren 1674. Bd. 1. N°. 22-23, G. Blasii observat. med. rar. Amstelod. 1677. p. II. N°. 1. — Ten Haaf, in Abhandlungen aus der Naturgeschichte, praktischen Arzneikunde und Chirurgie; aus den Schriften der Harlemer und anderer Hollaendisehen Gesellschaften gesammelt. Leipzig. 1775 Bd. 1. S. 362). — διέτεμε τὸν πρὸς τῶν ἄνω μετὰ πτυχῆς τοῦ ἐπικείμενου δέρματος αἰρόμενον στερονομαστοειδίτην μῦν ἀπὸ τῶν ἔξω πρὸς τὰ ἔνδον· ὁ δὲ I. Μήκρενος (Wahre und wunderbare chirurgisch und geneeskuenstige Anmerkungen. Nuerenberg, 1675.) διέτεμε τὸν μῦν μὲ τὸ ψαλίδιον, ὁ Μίνιος (Minius, Tulpii observat. med.) κατέφθειρε πρῶτον τὸ ἐπικείμενον δέρμα τοῦ μυός διὰ χυτοῦ νιτρικοῦ κάλεος καὶ διέτεμεν ἔπειτα τὸν μῦν μὲ τὸ ψαλίδιον· ὁ δὲ Σάρπας (Treatise on the operations of surgery, London 1740. chap. 35.) ἐνέβαλε πρῶτον τομὴν ἐγκαρσίαν εἰς τὸ ἐπικείμενον δέρμα, καὶ διέτεμεν ἔπειτα τὸν μῦν μὲ ὄπισθεν αὐτοῦ διωσθὲν μαχαίριον ἀπὸ τῶν ἔνδον πρὸς τὰ ἔξω. Ἡ ἀγωγή αὕτη παρηγγέλλετο παρ' ὅλων τῶν ἑφεξῆς ἱατρῶν, ἕως οὗ ὁ Δυπιύτρενος καὶ Διεφεμβάχιος (Rust, Handbuch der Chirurg. art. caput obstipum), ἐνήργησεν τὴν ὑπένδοθεν τοῦ δέρματος τομὴν τοῦ μυός τούτου, καὶ κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον ἡ χειρουργία αἴσθη ἐνηργήθη ἐπιτυχῶς ὑπὸ πολλῶν ἄλλων χειρουργῶν καὶ ὑπὸ τοῦ συγγραφέως.

§. 500.

Ἡ ὑπένδοθεν τοῦ δέρματος ἐνεργουμένη τομὴ τοῦ στεροκλειδομαστοειδίου μυὸς γίνεται τὸν δε τὸν τρόπον· ὁ ἄρρώστος καθίζει ἐπὶ δίφρου βοηθὸς μὲν ἀπάγει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἀντικειμένην πλευρὰν, ἕτερος δὲ τὸν ὦμον τῆς πασχούσης πλευρᾶς ἐπὶ τὰ κάτω, ὅπως γείνη προφανέστερον τὸ μάλιστα συνεσταλμένον μέρος τοῦ μυός· ὁ χειρουργὸς δὲ πιάνει τοῦτον μετὰ τοῦ ἐπικειμένου δέρματος μὲ τὸν ἀντίχειρα καὶ λιχανὸν τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς, ἀποσπᾷ ἀρκούντως ἀπὸ τῶν ὑποκειμένων μερῶν, καὶ διωθεὶ ὅσον ἐνός ἢ δύο δακτύλων ὑπεράνω τῆς κάτω αὐτοῦ καταφύσεως στενὸν, μικρόν τι κεκυρτωμένον καὶ εὐθυτενὲς μαχαίριον, πλαγιαστὶ κρατούμενον, διὰ τοῦ δέρματος, καὶ φέρει αὐτὸ εὐθὺς ὀπισθεν τοῦ μυός ἕως ὑπὸ τὸ δέρμα ἐπὶ τὴν ἑτέραν πλευρὰν, χωρὶς ὅμως νὰ διακεντήσῃ τοῦτο καὶ ἐνταῦθα, στρέφει ἔπειτα τὴν ἀκμὴν τοῦ μαχαίριου πρὸς τὸν μῦν, βάλλει δὲ τὸν ἀντίχειρα τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς ἐπὶ τοῦ μυός, ὅπως στηρίξῃ αὐτὸν κατὰ τῆς ἀκμῆς τοῦ μαχαίριου, καὶ διατέμνει αὐτὸν σύρων τὸ μαχαίριον ὀπίσω, χωρὶς νὰ διαιρέσῃ καὶ τὸ ἐπικείμενον δέρμα εἰς τὴν στιγμὴν τῆς διαιρέσεως ἀκούεται θουβὸς, ἐνίοτε δὲ καὶ δυνατὸς πάταγος, ἡ δὲ κεφαλὴ τοῦ ἄρρώστου ὀρθιάζεται πολλάκις εἰς τὴν στιγμὴν ταύτην διὰ τῆς συστολῆς τοῦ στεροκλειδομαστοειδίου τῆς ἀντικειμένης ἀπαθοῦς πλευρᾶς, ἀλλ' εὐθὺς πάλιν ἀναλαμβάνει τὴν παλαιὰν αὐτῆς θέσιν, ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς μεγαλύτερον βαθμὸν. Καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἀποσυρθῆ τὸ μαχαίριον ὀπίσω, πιέζομεν μὲ τὸν ἀντίχειρα τὸν τόπον τῆς διαιρέσεως ἵνα μὴ παρεκχυθῆ αἷμα ὑπὸ τὸ δέρμα, ἐπιβάλλομεν μοτὸν, ὃν στηρίζομεν μὲ ταινίας κολλητικῆς ἐμπλάστρου, λοξῶς ἐπὶ τοῦ αὐχένος καὶ τοῦ θώρακος ἐπιβαλλομένας, καὶ μὲ ἐπίδεσμον. Ὅθόνια δύο περὶ τὸν αὐχένα ἐπιβαλλόμενα χρησιμεύουσιν εἰς στηρίξιν τῆς κεφαλῆς τοῦ ἄρρώστου, χωρὶς ὅμως ν' ἀνορθώσωσιν αὐτήν, ἥτις μένει εἰς τὸν παλαιὸν αὐτῆς σχηματισμόν.

Ἡ ἐκλογὴ τοῦ τόπου πρὸς τὴν διαίρεσιν τοῦ μυός, (ὃν ὁ μὲν Δάτας διορίζει ὡς ἡμίσεος δακτύλου, ὁ δὲ Διεφεμβάχιος ὡς ὅσον δύο δακτύλων ὑπεράνω τῆς καταφύσεως τοῦ μυός εἰς τὸ στέρον) εἶναι μὲν σχεδὸν ἀδιάφορος, καὶ γίνεται καθ' ὃ μέρος δυνάμεθα ν' ἀποχωρήσωμεν τὸν μῦν ἀσφαλῶς. Ἀλλ' ἡ βαυτετέρα πρὸς τὸ τενοντώδες αὐτοῦ μέρος διαίρεσις εἶναι καλλιτέρα, ἐπειδὴ τοῦτο φέρει ὀλιγωτέραν ἀντίδρασιν ἢ ὅτι ἐνεργεῖ ὁ μῦς αὐτὸς διαιρούμενος.

Ἐγὼ μεταχειρίζομαι μαχαίριον στενὸν καὶ μικρόν τι κυρτόν, ἐπειδὴ μὲ αὐτὸ διατέμνεται ὁ μῦς ἀσφαλέστερον καὶ βεβαιότερον ἢ μὲ τὸ κοῖλον, καὶ ἐμβάλλω ἐν μόνον νύγμα ὡς ὁ Διεφεμβάχιος, ὅστις μεταχειρίζεται μαχαίριον ἐρεπανοειδές, ὅπερ κατὰ τὴν ἀκμὴν εἶναι πολὺ καμπύλον· ὁ δὲ Στρομεύηρος, ὅστις ἐνήργησε πολλάκις τὴν τομὴν ἀπὸ τῶν πρῶσω πρὸς τὰ ὀπίσω, μεταχειρίζεται πρὸς τοῦτο μαχαίριον στενὸν, καμπύλον καὶ κατὰ τὴν κοίλην αὐτοῦ πλευρὰν διατέμνον, ὅπερ διωθεὶ εἰς τὴν πτυχὴν

τοῦ δέρματος ἄσπον δακτύλου ὑπεράνω τοῦ στέρνου, καὶ διὰ τῆς πρώτης τοῦ μαχαίριου διατέμνει τὸν μῦν εἰς ὅσας δι' περιπτώσεις δὲν ἀποχωρίζεται ὁ μῦς ἀρκούντως ἀπὸ τῶν ὑποκειμένων μερῶν, ἐφεύρηκεν ἰδιαιτερον ἐν εἴδει πυράγρας μαχαίριον.

§. 501.

Ἔπι τὸ πολὺ ἀρκεῖ ἡ τομὴ τοῦ στερνομαστοειδίτου, ἂν ὅμως ἢ καὶ ὁ κλειδομαστοειδίτης, ἢ (κατὰ τὸν Στρομεύηρον) καὶ δευτερος κλειδομαστοειδίτης, ἢ ἢ κατὰ τὴν κλειδα μοῖρα τοῦ τραπεζιοειδοῦς συνεσταλμένη, ἐνεργούμεν τὴν τομὴν ἢ μὲ εὐθυτενὲς ἢ μὲ καμπύλον μαχαίριον, ἢ μὲ τὸ ἄνω ῥήθην ὄργανον τοῦ Στρομεύηρου, κατὰ τοὺς ἤδη δοθέντας κανόνας.

§. 502.

Οὐδὲν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐπιγίνεται κακόν, ἡσυχάζοντος καὶ ὑπτίως εἰς τὴν κλίνην ἐσχηματισμένου καὶ τὴν ἀφλέγμαντον ἀγωγὴν μεταχειριζομένου τοῦ ἀρρώστου. Τὸ ἐκτὸς τραῦμα ἀπουλοῦται μεθ' ἡμέρας τινάς. Κατὰ τὸν τόπον τῆς διαιρέσεως τοῦ μυὸς φαίνεται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μικρά τις ἐξόγκωσις, ἐνίοτε δὲ αἰσθανόμεθα καὶ ὀλίγον ὑποκλυδάζον αἷμα, καὶ τότε κατὰ τὸν Διεφεμβάχιον θεόν νὰ ἐπιβάλωμεν ἐκ νέου καὶ στερεώτερον τὰς ταινίας τοῦ κολλητικῆς ἐμπλάστρου, ὅπως ταχύνωμεν τὴν διαφόρησιν, γίνεται δὲ αὕτη συνήθως εἰς ἡμέρας τινάς. Ἐπιθήματα δὲ ἐκ χλιαροῦ Γουλλαρδίου ὕδατος καὶ ἀνατρίψεις θερμοῦ ἐλαίου πρὸς ἄρσιν τῆς τελευταίας ἐντάσεως εἰσὶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ περιττά. Ἄν δὲ γελίη πῦον, κενοῦμεν αὐτὸ διὰ κατασχάσεως, καὶ θεραπεύομεν ἀπλῶς ἔπειτα τὴν πληγὴν. Ὑποδέραιον ἐκ παπύρου, εἰς ὄθονιον περιελημμένον καὶ ἐπὶ τὴν πλευρὰν τῆς διαιρέσεως μόνον ὑποδενόμενον, ὠφελεῖ εἰς ὄρθωσιν τῆς κεφαλῆς μᾶλλον ἢ ὄλαι αἱ βίαιαι ἐκτάσεις διὰ τῶν μηχανικῶν ὀργάνων, καὶ κατὰ τοῦτο σύμφημι καὶ ἐγὼ ἐκ πείρας.

Ὁ Στρομεύηρος νομίζει, ὅτι μόνον μὲ τὸ διατείνον μηχανικὸν ὄργανον δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν ὅλας τὰς ὠφελείας τῆς ἐγχειρήσεως, ἄς ἀπανταχοῦ δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν, ἐπειδὴ μόνον εἰς τὸν ὀριζόντιον σχηματισμὸν τοῦ ἀρρώστου ἐκτείνονται ἐντελῶς οἱ μῦς τοῦ αὐχένος, καὶ μόνον οὕτω δυνάμεθα νὰ ἐκτείνωμεν τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τὴν πάσχουσαν πλευρὰν κατὰ τρόπον, ὥστε ὁ στερνοκλειδομαστοειδίτης μῦς ν' ἀναλάβῃ τὸ οἰκτεῖον μῆκος καὶ τὴν δύναμιν τοῦ ἐκτείνεσθαι ἴσως εἰς δευτέρω περιπτώσεις εἶναι ὠφέλιμον ν' ἀρχίζωμεν τὴν ἔκτασιν τοῦ μυὸς εὐθὺς μετὰ τὴν ἐγχείρησιν πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἐκ δευτέρου τομῆς. Εἰ καὶ μετὰ τὴν ἐντελὴ ἀνάρρωσιν ἀναλαμβάνει ὁ αὐχὴν τὴν ἑλευθερωτάτην κίνησιν, καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ ἀρρώστου ἰσότητά τελείαν κατ' ἀμφοτέρω αὐτοῦ τὰ μέρη παρατηροῦμεν ὅμως ἐνίοτε, ὅτι εἰς στιγμάς, καθ' ἃς τὸ αὐστημα τῶν μυῶν δὲν εἶν' ἐρεθισμένον, ἢ κεφαλὴ τοῦ ἀρρώστου ἐγκλίνεται ὀλίγον ἐπὶ τὴν παθοῦσαν πλευρὰν, βεβιαίως διότι εἰς ταύτην τὸ ζωτικὸν σφῆγος εἶναι βλιγώτερον. Ὁ Στρομεύηρος ἀγνοεῖ ἂν τοῦτο ποῦν προϊόντος τοῦ χρόνου. Ἀνατρίψεις οἰνοπνευματωδῶν φαρμάκων ἐφάνησαν εἰς αὐτὸν, ὅτι συντείνουσιν εἰς ἐλάττωσιν τῆς γαυρότητος ταύτης, πρὸ πάντων δὲ ἡ χρῆσις τοῦ διατείνοντος μηχανικοῦ ὀργάνου ἐπὶ καιρὸν τινα ἐτι καὶ μετὰ πάσης ἀντιστάσεως τὴν ἀφαίρειν.

§. 503.

Εἶναι δὲ τὸ αἷτιον τοῦ ραιβοκράνου σπασμὸς τοῦ στερνοκλειδομασσοειδίτου μυός, καὶ τότε ὁ ἄρρώστος αἰσθάνεται μᾶλλον ἢ ἥτιον πόνους, εἰτινες ἐκτείνονται κατὰ τὴν διασπορὰν τῶν νέρων καὶ ἐναλλάσσουσι πολ-
λάκις· δέον νὰ ἐξακριβώσωμεν, ἂν ὑπάρχη τι ἐν τῷ σώματι αἷτιον, πρὸς
δὲ δέον ν' ἀπευθύνωμεν τὴν θεραπείαν, καὶ ἂν τοῦτο ὑπάρχη μεταχειρι-
ζόμεθα ἀντισπασμῶδη φάρμακα ἔσω καὶ ἔξωθεν. Ἐγείνει δὲ ἡ συστολή
ἔμμοнос, ἀνωφελὴς εἶναι τότε πᾶσα ἐσωτερικὴ καὶ ἐξωτερικὴ θεραπεία,
ἢ δὲ τομὴ τοῦ μυός τὸ μόνον βοήθημα, δι' ἧς οὐ μόνον ἡ κεφαλὴ ὀρθου-
ται, ἀλλὰ καὶ αἱ ἀλγείναι καὶ σπασμῶδεις παθήσεις δύνανται ν' ἀφαι-
ρεθῶσι.

Σπασμῶδη πάθην τοῦ μυώδους πλατύματος μετὰ πόνων κατὰ τὸ πρόσωπον καὶ
τὸ εὖς τῆς πασχούσης πλευρᾶς ἐκτεινομένων, ἐθεράπευσεν ὁ Γῶχος (Boyers Chirur-
gie uebers v. Textor Bd. vii. S. 84) ἐντελής, διαταμῶν ἐγκερσίως τὸν μὺν τοῦτον
ὑπὸ τὴν γένυ, ἀποψιλῶσας αὐτὸν δι' ἐγκαρσίως διακρίσεως τοῦ ἐπικειμένου δερ-
ματος.

§. 504.

Εἶναι δὲ ὑπερμεγέθεις οὐλαὶ τοῦ αἰχένος τὸ αἷτιον τοῦ πάθους, ἢ ἀπλὴ
διατομὴ εἶν' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀνωφελὴς, δύναται δὲ μάλιστα καὶ ν' αὐ-
ξήσῃ δι' αὐτῆς. Δέον λοιπὸν ν' ἀποκόψωμεν ὅλην τὴν οὐλὴν μετὰ τοῦ
πρὸς αὐτὴν προσπεφυκῶτος καὶ πυκνοῦ γενομένου κυτταρώδους ἰστού, καὶ
εἰ δυνατόν, νὰ ἐνεργήσωμεν τὴν κατὰ πρῶτον σκοπὸν ἔνωσιν τῶν χειλέων
τῆς τομῆς. Βίς ἐλαφρὰς μόνον καὶ ἐπιπολαίους οὐλάς δυναμέθα νὰ εὐβε-
τήσωμεν τὴν κεφαλὴν διὰ τῆς χρήσεως τῶν ῥηθέντων ἐπιδέσμων καὶ
τῶν μαλακωδῶν φαρμάκων, ἅπερ ἀνατρίβομεν εἰς τὰς οὐλάς.

§. 505.

Ὅταν ὅμως τὸ αἷτιον τοῦ πάθους ἢ κύρτωσις τῶν σπονδύλων τοῦ
τραχήλου, χωρὶς νὰ εἶναι ἀγκύλωσις οὐδὲ ἀλλοίωσις τῆς κατασκευῆς
αὐτῶν, πρέπει νὰ μεταχειρισθῶμεν τὰ μνημονευθέντα προπαρασκευά-
σματα πρὸς εὐθέτησιν τῆς κεφαλῆς.

B'.

Περὶ ὕβωμάτων τῆς ράχews.

§. 506.

Ἡ ράχις δύναται νὰ κυρτωθῇ εἰς πάντα τόπον, καὶ καθ' ἣν φορὰν
γίνεται τὸ κύρτωμα αὐτῆς διακρίνομεν.

1) Σκολίωσιν, τὴν ἐπὶ τὰ πλάγια.

2) Κύφωσιν, τὴν ἐπὶ τὰ ὀπίσω.

3) Δόρξωσιν, τὴν ἐπὶ τὰ πρόσω κύρτωσιν αὐτῆς.

Ἡ ῥάχις οὐδέποτε ἐκτρέπεται ἀπὸ τῆς κατὰ φύσιν αὐτῆς ἰθύτητος κατὰ μίαν μόνον φορᾶν, ἀλλὰ πάντοτε κατὰ δύο ἀντιθέτους ὄθεν, ὅταν εἰς τὴν ῥάχιν γείνη κύρτωσις μᾶλλον ἢ ἤ-τον προφανῆς κατὰ τινὰ φορᾶν, πρέπει νὰ εἶναι καὶ ἕτερα ταύτη ἀντίθετος. Ἐκ τούτου δὲ γίνεται φανερόν, ὅτι τὰ ἐντόσθια τοῦ θώρακος καὶ τῆς κοιλίας πρέπει νὰ ἐκτρέπωνται διαφόρως ἀπὸ τοῦ οἰκείου τόπου εἰς τὰς κυρτώσεις τῆς ῥάχews, καὶ ἐπειδὴ αἱ κυρτώσεις αὗται γίνονται βραδέως καὶ κατὰ μικρόν, ὁ ἔκτοπισμὸς τῶν ἐντοσθίων γίνεται ἄνευ ἐπισήμου βλάβης τῆς ἐνεργείας αὐτῶν. Αἱ κυρτώσεις αὗται τῆς ῥάχews οὐδὲλως βλάπτουσι τὴν διάμετρον τῆς λεκάνης, ὅταν αὗται δὲν πηγάζωσιν ἐκ νόσου τῶν ὀστέων καθολικῆς καὶ μάλιστα τῆς ραχίτιδος ἢ τῆς ὀστεομαλακίας.

Ὁ Ἰοῦργος καὶ Χουλάντης (Choulant) ἀναιροῦσι τὴν γνώμην ταύτην τοῦ Μισκέλου, ἣν οὗτος βεβαίονει διὰ πολλῶν πραγμάτων καὶ ἦν καὶ ἐγὼ δι' ἀκριβῶν παρατηρήσεων εὐρίσκω ὀρθήν. Λέγουσι δὲ οὗτοι, ὅτι καὶ αἱ μὴ πηγάζουσαι ἐκ καθολικῆς τινος νόσου τῶν ὀστέων κυρτώσεις τῆς ῥάχews βλάπτουσι τὴν ἰδέαν τῆς λεκάνης, καὶ ὅτι ἡ βλάβη αὕτη εἶναι προφανεστέρα, ὅταν ἡ κύρτωσις τῆς ῥάχews γίνηται ἐκ καθολικῆς τῶν ὀστέων νόσου, ἢ ὅταν αὕτη ἐγείνηται ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας. Ἦγουν, ἐπειδὴ ἡ ῥάχις ἔχει κατὰ φύσιν τέσσαρας κυρτώσεις (εἶναι δηλαδὴ εἰς μὲν τὸν αὐχένα κυρτῆ ἐπὶ τὰ πρόσω, εἰς δὲ τὴν ῥάχιν ἐπὶ τὰ ὀπίσω, εἰς δὲ τὴν ὀσφύν ἐπὶ τὰ πρόσω καὶ εἰς τὸ ἱερὸν ὀστοῦν ἐπὶ τὰ ὀπίσω) πρέπει κατ' αὐτοὺς, ὁσάκις ἡ κατὰ φύσιν κύρτωσις τῆς ῥάχews αὐξάνεται διὰ νοσηρᾶν τινὰ αἰτίαν, καὶ αἱ λοιπαὶ κατὰ φύσιν κυρτώσεις αὐτῆς ἢ αὐξάνονται, καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου ὁσάκις γίνεται κύρτωσις τῆς ῥάχews ἀντίθετος τῇ κατὰ φύσιν, πρέπει καὶ αἱ λοιπαὶ κυρτώσεις τῆς ῥάχews νὰ γίνωνται ἀντίθετοι ταῖς κατὰ φύσιν. Ἐκ τούτου δὲ καὶ τὸ ἱερὸν ὀστοῦν γίνεται μᾶλλον κυρτόν ἢ μᾶλλον ἐπίπεδον· ὅθεν εἰς τὴν ἐπὶ τὰ πλάγια κύρτωσιν τῆς ῥάχews στενοῦται ἡ λεκάνη κατὰ τὴν μίαν ἢ κατὰ τὴν ἕτεραν πλευρᾶν ἕξαιτίας τῆς φορᾶς τοῦ ἱεροῦ ὀστοῦ κατὰ ταύτην ἢ κατ' ἐκείνην τὴν πλευρᾶν.

§. 507.

Ἡ σκολίωσις τῆς ῥάχews ἐπὶ τὰ πλάγια ἐπάγει ἐν ἀρχῇ τῆς ἑαυτῆς γενέσεως διάφορον στάσιν τῶν ὤμων, ὧν ὁ μὲν εἶναι ὑψηλότερος τοῦ ἑτέρου. Τὸ σῶμα ἐγκλίνεται κατὰ τὴν ἀντικειμένην πλευρᾶν τοῦ κυρτώματος, καὶ τῶν πλευρῶν τῆς ῥάχews ἡ μὲν εἶναι μᾶλλον κυρτή, ἡ δὲ μᾶλλον κοίλη καὶ κενή, καὶ κατ' αὐτὴν τὴν κοίλην πλευρᾶν προφαίνεται μεταξύ τῶν τελευταίων νόθων πλευρῶν καὶ τοῦ ὀστοῦ τῆς λαγόνος μικρὰ πτυχή τοῦ ἐπικειμένου δέρματος, ἣτις μεγεθύνεται καθ' ὅσον αὐξάνεται τὸ κύρτωμα τῆς ῥάχews, καὶ καθ' ὅσον ἐκτρέπεται ἡ ῥάχις ἐπὶ τὰ πλάγια ἀπὸ τῆς κατὰ φύσιν στάσεως, διαστρέφονται καὶ αὐτῆς αἱ ἄκανθαί. Ὁλοσ ὁ κορμὸς κυρτοῦται κατὰ μικρόν καὶ αἱ πλευραὶ ἀλλοιοῦνται κατὰ τὴν διαστροφὴν τῆς ῥάχews, ὥστε γίνονται μᾶλλον

ἐπίπεδοι αἱ ἐπὶ τὴν κήλην, κυρταὶ δὲ αἱ ἐπὶ τὴν κυρτὴν πλευρὰν εὐρισκόμεναι, ἀπάγονται πολὺ ἀπ' ἀλλήλων καὶ πλατύνονται, ἐξ οὗ γεννᾶται κύρτωσις αὐτῶν πρὸς τὰ ὀπίσω. Τὸ στέρνον σκολιοῦται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ ἔλκεται πρὸς τὴν κοίλην πλευρὰν τῆς κυρτώσεως. Ὄταν δὲ ἡ σκολίωσις γείνη κατὰ τὸ ἕτερον μέρος τῆς ράχews, ἀλλάσσει διαφόρως ἡ στάσις τῶν ὤμων. Αἱ δὲ κυρτώσεις κατὰ τὸ κάτω μέρος τῆς ράχews δὲν ἐπάγουσιν ὄσσην δυσμορφίαν ἐπάγουσιν αἱ κατὰ τὸ ἄνω μέρος γενόμεναι. Τέλος δὲ γίνονται κυρτώσεις ἀντιθετοὶ ταῖς πρώταις· καὶ ὅταν αὗται γείνωσιν ὑπερμεγέθεις, ἀλλοιοῦνται καὶ τῶν ὀστέων τῆς λαγόνος ἡ στάσις, ὥστε τὸ μὲν εἶναι ὑψηλότερον τοῦ ἐτέρου, καὶ ὅταν ἀκολουθῆσωσιν, ὅσα ἐμνημονεύσαμεν ἐν τῷ 506. §. T. 2. περιστατικὰ, δύναται τὸ ἀκρωτήριο τῆς λεκάνης, ὠθούμενον ἐπὶ τὴν μίαν ἢ ἐπὶ τὴν ἄλλην πλευρὰν αὐτῆς, νὰ στενώσῃ τὴν εἴσοδον αὐτῆς.

Ἵψηλοτέρα στάσις τοῦ ἐνός ὤμου εἶναι πάντοτε εἰς τὴν σκολίωσιν. Ἀλλὰ τοῦτο γίνεται καὶ καθ' ἑαυτὸ καὶ χωρὶς νὰ εἶναι συγχρόνως καὶ σκολίωσις τῆς ράχews. Γίνεται δὲ τοῦτο διὰ κακὴν συνήθειαν νὰ ὑψώμεν τὸν ἕτερον, συνήθως δὲ τὸν δεξιόν, ὤμον, ἐξ οὗ αἱ ἀνασπαστήρες τῆς ὠμοπλάτης γίνονται κατὰ μικρὸν ἰσχυρότεροι· ἡ κάτω γωνία τῆς ὠμοπλάτης ἵσταται ὑψηλότερον ἢ ἡ τῆς ἐτέρας, τὰ ὀπίσθια ὄμωι χεῖλη τῶν ὠμοπλάτων ἵσταντ' ἐξίσου, καὶ μόνον ὅταν τὸ κακὸν χρόνισμα προέξει ἡ ὠμοπλάτη κατὰ τὴν κάτω μάλιστα γωνίαν. Ἄν δὲ ἀμφοτέρωι οἱ ὠμοὶ ἵστανται ὑψηλότερα, γίνεται δὲ τοῦτο δι' ἴσον ἀγῶνα ἀμφοτέρων τῶν βραχιόνων, ἐγκλινοῦσης τῆς κεφαλῆς ἐπὶ τὰ πρόσω, εἰς μῦσκα καὶ εἰς πρῆσβυτέρους διὰ τὴν κακὴν στάσιν τοῦ σώματος, κυρτοῦται πολὺ ἡ ράχις, καὶ ἡ κεφαλὴ ἐπικλίνεται ἐπὶ τὰ πρόσω. Προϊόντος δὲ τοῦ κακοῦ ἐκτρέπεται πάντοτε συγχρόνως καὶ ἡ ράχις.

§. 508.

Τῆς σκολιώσεως μεγάλης οὔσης, ἐκτοπίζονται διαφόρως τὰ ἐντόσθια τοῦ θώρακος καὶ τῆς κοιλίας, ἐξ οὗ ἐμποδίζεται ἡ κυκλοφορία τοῦ αἵματος εἰς τοὺς πνεύμονας, γίνεται δύσπνοια, ἀσθμα, βλάβη τῆς πέψεως κτλ. Ἐκ τούτου δὲ γίνεται σαφὴς ἡ ἀδυναμία τοῦ σώματος τῶν τοιούτων σκολιῶν ἀνθρώπων.

§. 509.

Ἐπὶ τῇ κυρώσει δὲ κυρτοῦνται μὲν αἱ ἄκανθαι, κάμπτονται δὲ τὰ σώματα τῶν σπονδύλων οὕτως, ὥστε τὸ κοῖλον τῆς κυρτώσεως εἶναι πρὸς τὰ ἔνδον, καὶ συμπίπτουσι ταῦτα τρόπον τινὰ πλησιάζοντ' ἀνεπαισθήτως τὰ τῶν ὑπερκειμένων πρὸς τὰ τῶν ὑποκειμένων. Κατ' ἀρχὰς ἡ κεφαλὴ μὲν ἐπικλίνεται ἐπὶ τὰ πρόσω, κατὰ τὴν ράχιν δὲ οὐδεμία γίνεται προφανῆς ἀλλοίωσις, ἐκτός μόνον ὅταν ὁ ἄρρωστος κοπιᾷζῃ μεγάλως. Ἐν τῷ δευτέρῳ δὲ βαθμῇ τῆς ράχews ἡ ἐκτροπὴ εἶν' ἐπίμονος, καὶ αὐξάνεται ἀδιαλείπτως· ἡ ράχις ἀπεργάζεται διὰ τῆς κυρτώσεως γωνίαν ἀμ-

βλειῖαν καὶ ἐπὶ τέλους ὀξεῖαν. Ὅταν μὲν ἡ κύφωσις ἦ κατὰ τὸν τραχή-
 λον, πάσχει κατ' ἐξοχὴν ἡ ἀναπνοή καὶ ἡ κατάποσις· ὅταν δὲ κατὰ τοὺς
 σπονδύλους τοῦ θώρακος, μγκύνοντ' ἐπὶ τὰ πρόσω αἱ πλευραὶ, κυρτοῦται
 τὸ στέρνον καὶ σμικρύνεται τοῦ θώρακος ἡ ἐγκαρσία διάμετρος, ἐξ οὗ
 ἡ ἀναπνοή ἐνοχλεῖται πολὺ· καὶ καθ' ὅσον συμπίπτει ἡ ῥάχις ἀπωθοῦν-
 ται τὰ ἐντόσθια τῆς κοιλίας εἰς τὴν λεκάνην, ἐκ τούτου δὲ βλάπτονται
 μᾶλλον ἢ ἤττον αἱ ἐνεργεῖαι αὐτῶν. Ὅταν δὲ ἡ κύφωσις προχωρήσῃ
 μεγάλως, ἐξαλείφονται τὰ σώματα τῶν σπονδύλων, καὶ δύνανται ν'
 ἀγκυλωθῶσιν εἰς τὴν ἀνώμαλον ταύτην αὐτῶν θέσιν. Ὅμοῦ δὲ μετὰ
 τῆς κυφώσεως δύνανται νὰ γείνωσι καὶ ἄλλαι ἐκτροπαὶ τῆς ῥάχεως ἀπὸ
 τῆς φυσικῆς ἰθύτητος.

Μόνον δὲ ὅταν ἡ κύφωσις ἦ ἐκγονος τερηδόνος τῶν σπονδύλων, γεννᾶται παράλυ-
 σις τῶν ἄκρων ἴδ. §. 380 κτλ. Τ. 1.

§. 510.

Ἡ δὲ λόρδωσις εἶναι ἡ σπανιωτέρα ὄλων τῶν κυρτώσεων τῆς ῥάχεως.
 Τὰ σώματα τῶν σπονδύλων κυρτοῦντ' ἐπὶ τὰ πρόσω τοξοειδῶς, αἱ δὲ
 ἄκανθαι κάμπτονται καὶ πλησιάζουσι πρὸς ἀλλήλας. Ἐκ τούτου δὲ συμ-
 βαίνει ὥστε ἡ λόρδωσις οὐδέποτε φθάνει τὸν βαθμὸν τῆς κυφώσεως, ἐπειδὴ
 αἱ ἄκανθαι ἐφάπτονται ἀλλήλων. Γίνεται δὲ ἡ λόρδωσις πάντοτε εἰς τοὺς
 σπονδύλους τῆς ὀσφύος, καὶ ὅσα αὕτη ἐπάγει δυσχερείας εἰσὶν αἱ τῶν
 προγαστῶρων. Σπανιωτάτα δὲ φαίνεται αὕτη εἰς τοὺς σπονδύλους τοῦ
 τραχήλου.

§. 511.

Αἷτια δὲ εἰσὶν ὅσα εἶπομεν ἐν γένει περὶ ὑβωμάτων· βλάβη δηλαδὴ
 τῆς ἰσορροπίας ἐνεργείας τῶν μυῶν, ἡ ἐλάττωσις τῆς στερέροτητος τῶν
 ὀστέων. Προφάσεις δὲ, αἱ τὰς διαφόρους κυρτώσεις τῆς ῥάχεως γεννῶ-
 σαι, εἰσὶ·

- 1) Τῆς μὲν σχολιώσεως, ἀμέλεια τῆς κορμοστασίας εἰς τὰς δια-
 φόρους ἐργασίας τοῦ σώματος, ἐγκλισις τοῦ σώματος ἐπὶ τὴν μίαν πλευ-
 ράν, ὅταν γράφωμεν καὶ ὅταν καθήμεθα πολὺ, κατ' ἐξοχὴν δὲ εἰς τὰ
 ἐργόχειρα τῶν γυναικῶν· κόπος μείζων τοῦ ἑνὸς μέρους τοῦ σώματος· ἡ
 συνήθεια τοῦ νὰ ἐξεργαζώμεθα πάντα μὲ τὴν μίαν χεῖρα, τοῦ νὰ φέ-
 ρωνται τὰ παιδιά πάντοτε εἰς μίαν ἀγκάλην, ὅπερ βλάπτει πολὺ ταῦτα
 ἐπειδὴ τὸ μὲν τῶν ἰσχυῶν αὐτῶν θλίβεται καὶ αἵρεται μᾶλλον τοῦ ἐτέρου.
 Ἐν γένει δὲ ὅσα νεώτερος εἶναι ὁ ἄνθρωπος, τόσῃ μᾶλλον βλάπτουσι
 τὰ ῥηθέντα αἷτια. Καὶ ὅταν ἡ σχολιώσις γεννᾶται δι' ἀνώμαλον ἐνέρ-
 γειαν τῶν μυῶν, προφαίνονται τῆς κοιλῆς πλευρᾶς (ὅπερ εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ
 πολὺ ἡ ἀριστερὰ) οἱ μῦς σκληροὶ καὶ συνεσταλμένοι· ἐν εἶναι δὲ τόσῃ

προφανής ἢ σκολίωσις, ὅταν τὸ αἰτιὸν αὐτῆς ἢ μᾶλλον νοσηρὰ ἀλλοιώσις τῶν ὀστέων.

2) Τῆς δὲ κυφώσεως, τὰ ὀστᾶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, καὶ πρὸς ταύτην ἀρκεῖ τὸ βῆρος μόνον τοῦ σώματος ν' αὐξήσῃ τὴν ἐπὶ τὰ ὀπίσω κατὰ φύσιν αὐτοῦ κύρτωσιν, ἐν ἣ γίνεται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἢ κύφωσις. Βίσι δὲ πολλακίς ἐξησθημένοι ἅπαντες οἱ μῦς, οἱ κρατοῦντες ὀρθίαν τὴν ῥάχιν, ὡς συμβαίνει πολλακίς εἰς τὰ παιδία καὶ εἰς τοὺς γέροντας.

3) Τῆς δὲ λорδώσεως, τὸ εἶναι καὶ εἰς τὴν κατὰ φύσιν κατάστασιν τοῦ σώματος ἰσχυροτέρους τοὺς ἔξω μῦς τῆς ὀσφύος τῶν ἔσω. Πᾶν ὅτι λοιπὸν αὐξάνει τὴν ἐνέργειαν τῶν ἔξω μυῶν αὐξάνει καὶ τὴν κατὰ φύσιν ἐπὶ τὰ πρόσω κύρτωσιν τῆς ῥάχως, ὅσον ἢ ἐπὶ πολὺ χρόνου διάστημα γενομένη στάσις τοῦ σώματος ἐπὶ τὰ ὀπίσω ἀνακεκλιμένου, καὶ ἄρσις βάρους, ἐξ οὗ ἡ λорδωσις γεννᾶται συχνότερα εἰς τοὺς ἄνδρας ἢ εἰς τὰς γυναῖκας.

Ὁ Στρομεύηρος (Ueber Paralyse der Inspirationsmuskeln. Hannover. 1836) δοξάζει, ὅτι ἡ σκολίωσις γεννᾶται, ἂν οὐχὶ πάντοτε, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅμως ἐκ μονοπλεύρου παραλύσεως τῶν ἀναπνευστικῶν μυῶν, μάλιστα δὲ τοῦ μεγάλου πριονατοῦ. Οἱ μῦς καίτοι δύνανται νὰ ἐκτελέσωσι τὰς προαιρετικὰς κινήσεις, μένουσιν ὅμως ἄργοι εἰς τὰς ἀναπνευστικὰς, ὅπερ γίνεσθαι δεῖται, ὅταν ἐπιβλίνοντες τὴν κοιλίαν περιορίσωμεν τὰς κινήσεις τοῦ διαφράγματος, καὶ δώσωμεν ἀφορμὴν εἰς τοὺς ἐξωτερικοὺς ἀναπνευστικοὺς μῦς νὰ ἐνεργήσωσιν ἰσχυρότερον, οἱ μῦς τῆς παραλύτου πλευρᾶς μένουσιν ἄργοι. Τὴν ἀτελῆ ταύτην παράλυσιν παράγει οὗτος ἐκ τῆς παραλύσεως τοῦ ἰδιόζοντος Βελλικίου ἀναπνευστικοῦ συστήματος, ἐξ ἀδυναμίας τῶν οἰκείων νέρων εἰς τὸ ν' ἀνενεργήσωσι πρὸς γενομένους εἰς ταῦτα καὶ ἐκ τῆς περιπερείας πηγάζοντος ἐρεθισμοῦ, ἐν ᾧ εἰς τοὺς ἐκ τῆς θελήσεως πηγάζοντας ἰσχυροτέρους δύνανται νὰ ὑπακούωσι. Τὰ πλεῖστα δὲ, ὅσα πρὸς στήθειν τῆς γνώμης ταύτης φέρει περιστατικά, δύνανται νὰ ἐξηγηθῶσι καὶ ἄλλως, καὶ καθ' ἃ ἐν γένει (δ. §. 489 τομ. 2) εἶπομεν ἐν τῇ αἰτιολογίᾳ τῶν κυρτώσεων, ἢ παραλυτικῆ αὕτη κατάστασις τῶν ἀναπνευστικῶν μυῶν δὲν πρέπει νὰ νομιζῆται πρωτενεργόν, ἀλλ' ὡς δευτερευοντὸν αἰτιον.

Κατὰ τὰ πειράματα τοῦ Γυνθέρου (Pfaß's Mittheilungen. 1886. 9. S. 10) ἐν τῇ ὀφεισθεῖ σκολίωσις οἱ μῦς τῆς τε κοίτης καὶ τῆς κυρτῆς πλευρᾶς δὲν εἶν' ἐπισήμως μεμαρσαμένοι οὐδὲ τὴν μορφήν ἄλλοι, καίτοι φαίνονται οὕτως ἐνόσφ καταρῦνται εἰς τὸ σῶμα· εἰσι δὲ μόνον ἢ ἐντεταμένοι καθ' ἃ διήκουσιν ὑπεράνω προβολῶν, ἢ πτυκτοὶ καθ' ἃ καίνται εἰς κοιλώματα. Ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ φαίνεται διαφορά μεγάλη εἰς τὴν δύναμιν καὶ εἰς τὸ βῆρος τῶν ὁμωνύμων μυῶν ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν· καὶ μάλιστα αὐξάνει ἑκάστους ὁ μῦς, ὅστις ἔχει κακὴν θέσιν καὶ ἀναγκάζεται νὰ ἐνεργῇ μετὰ πλειοτέρας δυνάμεως· ὁ τραπεζιοειδὴς π. χ. μῦς τῆς κοίτης πλευρᾶς εἰς 1580 κόκκων τοῦ βάρους ἀναλογιζόμενος ἐυρέθη ὅσον 90 κόκκων βαρύτερος τοῦ τῆς κυρτῆς· ὁ δὲ πλατὺς τῆς ῥάχως κατὰ τὴν κυρτὴν πλευρὰν εἰς 1160 κόκκων βάρους ὅσον 120 βαρύτερος τοῦ τῆς κοίτης· ἂν δὲ ἡ θέσις μυῶς τινος ἢ τοιαύτη, ὥστε οὗτος εἰς τὰς φυσικὰς αὐτοῦ καταρῦσεις οὐδὲλω· δύνανται νὰ ἐνεργήσῃ ἢ ἐνεργεῖ παρὰ σκοπόν, ἀλλάσσει τὰς καταρῦσεις αὐτοῦ· γίνεται δὲ τοῦτο ἢ ἀπολύσει αὐτῶν ἀπὸ τόπων τινῶν καὶ καταρῦσει εἰς ἄλλους οἰκισιτέρους, ἢ γενέσει νέων κεφαλῶν.

§. 512.

Ἐκ τῶν γεννῶντων τὰ κυρτώματα αἰτίων ἄξια σημειώσεως πρὸς τὴν εἰδικὴν διάγνωσιν αὐτῶν εἰσὶ τὰδε·

Ἐπίσημος τῶν μυῶν ἀτονία, ἔχγονος προηγουμένων νόσων, βεβλαμμένης πέψεως, βεβλαμμένης ἀναπτύξεως τῶν γεννητικῶν μορίων κτλ. ἤσ' ἕνεκα τὰ ἄρθρα τῆς ῥάχews ἔγκαταλείπονται κατὰ μικρὸν εἰς μόνην τὴν ἑλληπὴ δύναμιν τῶν συνδέσμων, χαρακτηρίζεται διὰ χαυνώσεως τῶν μυῶν, διὰ πόνων καὶ καμάτου τῆς ῥάχews, ταχείας κοπώσεως εἰς πᾶσαν κίνησιν, διὰ συμπτώσεως τῆς ῥάχews ἐπὶ τὴν μίαν ἢ ἐπὶ τὴν ἑτέραν πλευρὰν ἢ ἐπὶ τὰ πρόσω, διὰ μεγάλης εὐκινήσιας τῶν σπονδύλων τῆς ῥάχews, ὡστ' ἔξετάζοντες αὐτὴν εἰς διαφόρους στάσεις τοῦ σώματος, εὐρίσκομεν ἔκτοπισμούς αὐτῶν. Ἄλλ' αἱ δυσμορφαὶ αὗται, ἂν μὴ ὧσιν ἐπίσημοι, γίνοντ' ἀφανεῖς κοιτομένου τοῦ ἄρρώστου. Εἰς παιδία ὅσα εἰσὶ παχέα καὶ ἔχουσι μεγάλην τὴν κεφαλὴν, καὶ ὧν οἱ μῦς ἀδυνατοῦσι νὰ κρατήσωσι τὸ βάρος τοῦ σώματος καὶ μάλιστα τῆς κεφαλῆς, φαίνεται πολλάκις καθ' ὃν καιρὸν ἄρχονται ταῦτα νὰ βαδίζωσιν ἀδυναμία εἰς τοῦτο, καὶ ἐπίκλισις τῆς κεφαλῆς πρὸς τὰ πρόσω, ὅταν κἀθῆνται, ἐξ οὗ ἡ ῥάχις κυρτοῦται πολὺ ἐπὶ τὰ ὀπίσω, ὅπερ γίνεται ἀφανὲς μὲν, ὅταν κατακλίνωνται, ἔμ-
μονον δὲ καὶ ἐπίσημον, ὅταν ἀμεληθῇ.

§. 513.

Ἄτιον συχνὸν τῶν κυρτωμάτων τῆς ῥάχews νομίζει ὁ Δελπέχιος τὴν ἐξόγκωσιν τῶν ἰνωδῶν μεσοσπονδύλων χόνδρων, ἧτις ἀρχομένη ἀπὸ τόπου τινὸς φέρεται κατὰ πάσας τὰς γωνίας αὐτῶν διαφόρως, ἢ ἀλίσκει ὅλας ὁμοῦ ἐκ μιᾶς. Ὅταν μὲν ἦ τὸ πρῶτον, γεννῶνται ὅτε μὲν σφοδροὶ, ὅτε δὲ μικροὶ πόνοι ἐν τινι τόπῳ τῆς ῥάχews, ἧτις ἔπειτα γίνεται δυσμορφος. Ἄλλ' οἱ πόνοι οὗτοι δὲν ἔχουσι πάντοτε διωρισμένον καὶ ἀκριβῶς τὸν αὐτὸν τόπον· ὅθεν οἱ ἄρρώστοι δεικνύουσιν ἀορίστως τὸν τόπον τοῦ πόνου, ὅτε μὲν εἰς τὴν μίαν, ὅτε δὲ εἰς τὴν ἑτέραν πλευρὰν τοῦ σώματος, καὶ ποτε δὲ καὶ εἰς τὸ ἐπιγάστριον. Φαίνεται δὲ κύρτωσις, ἧτις κατ' ἀρχὰς ἀποτελεῖ τόξον ὅπως οὖν μέγα· ἡ φορὰ τῆς ἐκτροπῆς διορίζεται ἐκ τοῦ μεγαλειτέρου ἢ μικροτέρου πάχους, ὅπερ εἰς ἡ πλείονες χόνδροι ἔλαβον κατὰ τόπον τινὰ τῆς περιοχῆς αὐτῶν. Ἐκ τούτου δύνανται νὰ γίνωσι κυρτώσεις ἐπὶ τὰ ὀπίσω, ἐπὶ τὰ πρόσω, κυρίως δὲ ἐπὶ τὰ πλάγια· ἐὰν δὲ συγχρόνως ἢ καὶ ἐπιπλοκὴ τις π. χ. σκέλος πᾶν βραχὺ, δυσμορφος οὐλὴ, πολυχρόνιος πόνος, βεβιασμένη ἐπίπνοος στάσις κτλ. αἱ τοιαῦται ἐπιπλοκαὶ δύνανται νὰ διορίσωσι τὴν φορὰν τῆς παρεκτροπῆς. Ἡ παρεκτροπὴ αὕτη εἶναι κατ' ἀρχὰς μικρὰ, περὶωρισμένη

καὶ παροίχεται, τοῦλάχιστον γίνεται ἀφανὴς κατὰ μέρος, ὅταν ὁ ἄρρώστος κῆται ὀριζοντεῖως, τὸ πρῶτ' εὐθὺς μετὰ τὴν ἔγερσιν τοῦ ἄρρώστου, καὶ ἐνόσῃ αἱ κύριαι τοῦ σώματος ἐνεργεῖαι, ἡ τῆς πέψεως μάλιστα, γίνονται κατὰ τὸ εἶδος. Ἡ κύρτωσις παρατείνεται εἰς τοὺς γειτνιαζοντας σπονδύλους· αἱ νέαι αὗται κυρτώσεις γίνονται ἀφανεῖς, ὀριζοντεῖως κειμένου, ἢ ἐκ τῶν χειρῶν κατακρεμαμένου τοῦ σώματος, ἐν ᾧ τὸ πρωτογενὲς κύρτωμα ἐπιμένει. Ἐφεξῆς δὲ καὶ τὰ δευτερογενῆ ταῦτα κυρτώματα ἐπιμένουσι, καὶ δὲν γίνονται ἀφανῆ πλέον εἰς τὰς ἄνω ῥηθείσας δοκιμάς. Ἡ βάσις καὶ ἡ στάσις γίνοντ' ἐπίπονα ἐξ αἰτίας τοῦ κυρτώματος, οἱ ἄρρώστοι καταφεύγουσιν εἰς ἰδιαιτέρας στάσεις ὅπως κρατηθῶσιν ὄρθιοι, μετ' ὀλίγον δὲ προφαίνεται νέα δυσμορφία κατ' ἀντικειμένην φορὰν πρὸς ἀνόρθωσιν τῆς ἴσης διανομῆς τοῦ σωματικοῦ βάρους. Καὶ τὰ νέα ταῦτα κυρτώματα γίνοντ' ἐφεξῆς ἐπίπονα. Αἱ κυρτώσεις ἀποτελοῦσι πάντοτε, τοῦλάχιστον πρὶν παλαιωθῶσι, τόξα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον ἀνοικτὰ μὲν, ἀλλὰ κανονικά.

Ὅταν δὲ ἡ ἐξόγκωσις καταλάβῃ ἐκ μιᾶς ὁλοῦς ὁμοῦ τοὺς ἰνώδεις μεσοσπονδύλους χόνδρους (ὅπερ ὁ Δελπέσιος παρατήρησε μόνον εἰς τοὺς λεμφώδους κράσεις καὶ ἀδυνατάτους ἀνθρώπους), οἱ ἄρρώστοι ἀδυνατοῦσιν νὰ σταθῶσιν ὄρθιοι, ζητοῦσιν ἀπανταχοῦ στηρίγματα, ἀγαπῶσι τὴν ἡσυχίαν, εὐρίσκονται μὲν εἰς ἀπάθειαν, ἀλλ' ὅμως εἰσὶν ἀνήσυχτοι, ἀποφεύγουσι πᾶσαν τοῦ σώματος γύμνασιν καὶ τὰ τῆς ἡλικίας αὐτῶν ἀθύρματα· μικροτάτη περιδιάβασις ἀποκάρμνει αὐτούς. Συνήθως δὲ φαίνονται βλάβαι τῶν ὀργάνων τῆς πέψεως, παλμὸς τῆς καρδίας καὶ πνιγμονή· ἀλλὰ ταῦτα εἰσὶ πρόσκαιρα. Οἱ ἄρρώστοι ἀποφεύγουσι τοῦ νὰ κυρτωθῶσιν κατὰ τινὰ φορὰν· πίπτουσιν εἰς τὸ ἀπλούστατον καὶ βραχύτατον βᾶδισμα ὑπ' ὀδύνης ἀλισκόμενοι, ἧτις παροίχεται ὅσῃ ταχέως καὶ ἐγεννήθη, καὶ ἧς τὸν τόπον ἀδυνατοῦσιν νὰ δείξωσιν ἀκριβῶς. Ἄν δὲ ἐπιθλιψωμεν ἰσχυρῶς τὴν μίαν μετὰ τὴν ἄλλην ἀκανθαν ἐκάστου σπουδύλου, ἐρεθίζεται εἰς τινὰς πόνοσ φθορὸς καὶ ἐπιληπτικὴν τρόπον τινὰ καταβολὴ μετὰ σπασμῶδων κινήσεων τῶν ἄνω καὶ κάτω ἄκρων. Ἄν δὲ δοκιμάσωμεν τοῦτο ἴσταμένου τοῦ ἄρρώστου, καταπίπτει ὁ ἄρρώστος εὐθὺς ὑπὸ τοῦ πόνου τῆς ἐπιθλίψεως. Ἐξετάζοντες δὲ τὴν ράχιν βλέπομεν προφανῶς, ὅτι εἶναι εὐκίνησις τῶν σπονδύλων μεγαλειτέρα ἢ μικροτέρα, κατ' ἐξοχὴν δὲ εἰς ἐκείνοσ τοὺσ σπονδύλοσ ἐν οἷσ ἡ θλίψις ἐπήγαγε τὰ ἄνω ῥηθέντα συμπτώματα. Δυσμορφία δὲ οὐδεμία ἔτι καταφαίνεται. Ἄν ὅμως κρεμάσωμεν μετὰ προσοχῆς τὸν ἄρρώστον ἐκ τῆς κεφαλῆς ἢ ἐκ τῶν χειρῶν, γίνονται ἀφανεῖς αἱ νομιζόμεναι κυρτώσεις, καὶ εἶναι φανερόν,

ὅτι εἶναι δυνατὸν γὰ ὑπάρχωσι μὲν ὄλαι, ἀλλ' οὐδεμία ἐτι ἔγινεν ἔμμο-
νος. Ἄν τὸ πάθος μείνη ἄνευ ἰατρικῆς βοήθειας, γεννῶνται διαδοχικῶς
καὶ ἐναλλάξ στερεὰ κυρτώματα, ἅπερ αὐξάνονται μὲν ταχέως, ἀλλὰ δια-
τηροῦσι πάντοτε τὸν πρωτότυπον χαρακτήρ' αὐτῶν, ἤγουν ἀπεργάζονται
μᾶλλον ἢ ἦττον μεγάλα τόξα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μετὰ μεγάλης ὀπωσῶν
περιοχῆς, ἀλλὰ κανονικὰ καὶ ἄνευ γωνίας τινός· τὰ κυρτώματα ταῦτα
πολλαπλασιάζοντ' εὐκόλως.

§. 514.

Εἰς τὰς κυρτώσεις τῆς ῥάχως διὰ μαλακίαν τῶν ὀστέων γενομένης,
κυρτοῦται ἡ ῥάχιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐπὶ τὰ ὀπίσω, ὅπου ἐν ἡ πλείονα σώ-
ματα τῶν σπονδύλων συμπίπτουσι, καὶ ὅπου γίνεται κάθετος ἐπιπέδωσις
ἐνός σπονδυλικοῦ σώματος. Πολλάκις γίνεται ἡ κάμψις ἐπὶ τὰ ὀπίσω
μετὰ μικρᾶς ἐπὶ τὰ πλάγια ἐγκλίσεως. Ὀλίγον δὲ μακρὰν τῆς πρωτο-
γενοῦς κυρτώσεως γίνονται μεγάλα κυρτώσεις καὶ σχεδὸν κανονικὰ τόξα.
Εἰς τὴν ῥαχίτιν εἰσὶ καὶ ἐξογκώσεις τῶν κονδύλων τῶν αὐλοειδῶν ὀστέων,
κάμψεις αὐτῶν κατὰ διαφόρους τόπους, βλάβαι τῆς πέψεως, μετεωρι-
σμένη κοιλία κτλ. εἰς τὴν ὀστεομαλακίαν, πρὶν γένη τὸ κύρτωμα εἶναι
πάντοτε καιρὸν τινα πρότερον ἢ ὅλη ἔξις τοῦ σώματος βεβλαμμένη·
πόννοι σφοδροὶ περιπλανεῖς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ εἰς τὸν θώρακα καὶ εἰς
τὴν κοιλίαν ἐκτεινόμενοι, ἐνίοτε δὲ εἰς τὴν ῥαχίν ἐμπεπαρμένοι, εἴτινες
εἰς πᾶσαν κίνησιν καὶ εἰς τὸν ἐν τῇ κλίνῃ μετασχηματισμὸν αὐξάνονται,
προηγούναι τῆς κυρτώσεως καὶ συνοδουοῦσιν αὐτήν· ἐμφαίνονται πυρε-
τώδη συμπτώματα· ἡ πέψις καὶ ὄλαι αἱ ἐνέργειαι βλάπτονται ἐπὶ μᾶλ-
λον ἢ ἀτονία αὐξάνεται πάντοτε, καὶ ὁ ἄρρώστος ἐκ τούτου καὶ ἐκ τῶν
ἐπὶ πάσῃ κινήσει γενομένων πόνων λαμβάνει εἰς τὴν κλίνην τοιοῦτον
σχηματισμὸν, ὅστις διορίζει τὴν φορὰν τῆς παρεκτροπῆς τῆς ῥάχως.
Εἰς τὰ κυρτώματα ταῦτα βλάπτειτ' ἐπισήμως ἡ μορφή καὶ ἡ φορὰ τῶν
πλευρῶν καὶ πῶν ὀστέων τῆς λεκάνης.

§. 515.

Τὸ προγνωστικὸν τῶν κυρτώσεων τῆς ῥάχως ἐξαρτᾶται ἐν γένει ἐκ
τῆς ἡλικίας τοῦ ἀρρώστου, ἐκ τῆς διάρκειας τοῦ αἵτιου καὶ ἐκ τοῦ μεγέ-
θους καὶ τῆς ἐπιπλοκῆς τοῦ κακοῦ. Κυρτώματά τινα οὐπω ἔμμονα γενό-
μενα, καὶ μετὰ καθολικῆς βλάβης τῆς ὑγείας, ἐξ ἀτονίας τῶν μυῶν ὄν-
τα, δύναντ' ἐνίοτε γὰ ἐξαλειφθῶσιν ἢ διὰ καλῆς μεταβολῆς τῆς ἐξέως τοῦ
σώματος ἐν καιρῷ τῆς ἐφηβώσεως, ἢ διὰ τυχερᾶς βελτιώσεως τῆς ὄλης
ἐξέως. Ἄλλ' ἢ μετὰ τοιούτων ἐλπίδων ἀμύνης ταύτης τῆς φύσεως παρη-
γορία εἶναι πάντοτε ἐπικίνδυνος· ἐπειδὴ ἡ πείρα δεικνύει ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ

χειροτέρευσιν τοῦ κακοῦ. Ὅσῳ νεώτερος ὁ ἀσθενὴς καὶ μικρότερον τὸ κύρτωμα τόσῳ εὐθεραπευτοτέρα εἶναι αὐτῆ· εἰς ἀνθρώπους ἡλικιωμένους καὶ προβεθηκότας δυνάμεθα νὰ ἐμποδίσωμεν τὴν πρόοδον τοῦ κακοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ ἐξαλειψώμεν αὐτὸ τελείως· δυσθεραπευτότερον δὲ εἶναι τὸ κακὸν, ὅταν πηγάζῃ ἐκ νοσηρᾶς ἀλλοιώσεως τῶν ὀστέων, ἢ ὅταν πηγάζῃ ἐξ ἀνωμάλου ἐνεργείας τῶν μυῶν, δυσθεραπευτότατον δὲ ὅταν ὦσι πολλὰ ἢ ἐν κύρτωμα. Ἄλλ' ὅταν χρονίση τὸ κύρτωμα, γίνονται πάντοτε εἰς τοὺς σπονδύλους ἀλλοιώσεις τοιαῦται, ὥστε τὸ πάθος γίνετ' ἀνίατον· δι' αὐτὸ τοῦτο ἄξιον εἶναι σημειώσεως, ὅτι, ὅταν τὸ κύρτωμα δύο ἢ τριῶν ἐτῶν ἔμεινεν ἀναύξητον, καὶ ὅλα τὰ ἀόριστα σημεῖα τῶν ἀνεξηγήτων βλαβῶν τῶν φυσικῶν ἐνεργειῶν, ὧν ἐτελειοποιήθησαν αἱ δυσμορφίαι, ἐπαύσαντο βαθμηδὸν ἐντελῶς, τὸ κακὸν εἶναι μετ' ἀγκύλωσεως τῶν σπονδύλων, καὶ ἀνίατον. Γνωρίζομεν δὲ τὴν ἀγκύλωσιν ὅταν, ἀπογυμνώσαντες τὸν πάσχοντα καὶ σχηματίσαντες αὐτὸν πρηνῆ, ἀνατρίβωμεν τοὺς μὲν συνεσταλμένους μῦς μετὰ μάλθακωδῶν τοὺς δὲ χαλῶνους μετ' οἰνοπνευματωδῶν φαρμάκων, καὶ, θέλοντες νὰ φέρωμεν τὴν ῥάχιν κατὰ μικρὸν εἰς τὸ κατὰ φύσιν αὐτῆς σχῆμα, παρατηρήσωμεν, ὅτι ὁ ἀσθενὴς αἰσθάνεται καὶ τάσιν καὶ θλίψιν εἰς τὸν πεπονθότα τόπον, καὶ οὐχὶ εἰς τὰ καταφύσεις τῶν μυῶν. Ἐπι δὲ μᾶλλον βεβαιουμέθα περὶ τῆς ποιότητος ταύτης τοῦ κυρτώματος, ἂν πρόσκαιρος ἢ ἔμμονος ἔκτασις τῆς ῥάχεως οὐδεμίαν ἐπάγῃ ἀλλοίωσιν τοῦ κυρτώματος. Βλέπομεν ὁμῶς, ὅτι, ἐν ᾧ αἴρομεν πεφυλαγμένως τὸ σῶμα ἐκ τῆς κεφαλῆς εὐτως, ὥστε οἱ πόδες νὰ μὴ φέρωσι τὸ βάρος τοῦ σώματος, ἢ ἐν ᾧ ἐκτείνωμεν αὐτὸ ὀριζοντείως, ἀλλοιοῦται ἡ ῥάχισ, τότε ἔχομεν μεγαλειτέρας ἐλπίδας ἀναρρώσεως. Ἄλλ' ἢ ἀγκύλωσις εἶναι σπανία καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γίνεται αὕτη, ὅταν ἢ τὸ κύρτωμα μέγα, χρόνιον καὶ εἰς ἀνθρώπους γέροντας. Ἡ σχολίωσις, ὅταν γεννηθῇ εἰς ἀνθρώπους ἡλικιωμένους, εἶναι μικρὰ, καὶ σπανίως υπερβαίνει τὸν πρῶτον βαθμὸν. Ἡ λόρῶσις δὲ εἶναι εὐθεραπευτοτέρα, ἢ δὲ κύφωσις δυσθεραπευτοτέρα.

§. 516.

Ἡ θεραπεία τῶν κυρτωμάτων γίνεται κατὰ τὴν διαφορὰν τῶν αἰτίων καὶ κατὰ τὴν φύσιν τῶν δυσμορφιῶν ἧγαυν πρέπει νὰ γείνη χρῆσις τῶν οἰκείων πρὸς τὰ αἷτια φαρμάκων καὶ ταυτοχρόνως ἢ εἰς διωρισμένον καιρὸν τῶν μηχανικῶν ὀργάνων καὶ ἄλλων ἐπὶ τῆς ῥάχεως ἐνεργούντων βοηθημάτων πρὸς τὴν οἰκείαν αὐτῆς ἀνόρθωσιν. Πρῶτον παρημελεῖτο ἐντελῶς ἢ πρώτη ἔνδειξις, ἢ δὲ θεραπεία ἦτον ὄλιγος μηχανικὴ καὶ ἕνεκα τούτου καὶ τῆς ἀτελείας τῶν μηχανικῶν ὀργάνων ἦτον αὕτη ἀτελής καὶ

ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐπιβλαβής. Μόλις ἐσχάτως ἐδόθη ἡ πρέπουσα προσοχὴ εἰς τὴν θεραπείαν ταύτην, ἀπευθυνθεῖσαν ὀρθῶς καὶ κατὰ τὰ αἷτια τῶν κυρτωμάτων. Ἀποδείξεις δὲ τοῦτου εἶναι διηγήσεις ἐν συνόψει τῶν διαφορῶν μηχανικῶν ὀργάνων, ὅσα ἔχομεν πρὸς θεραπείαν τῶν κυρτωμάτων.

§. 517.

Αἱ μηχαναὶ, αἱ μεταχειριζόμεθα πρὸς τοῦτο ἐνεργοῦσιν ἢ διὰ τῆς ἐπιθλίψεως ἢ διὰ τῆς διατάσεως ἢ καὶ δι' ἀμφοτέρων συγχρόνως.

§. 518.

Καὶ ὅσαι μὲν ἐνεργοῦσι διὰ τῆς ἐπιθλίψεως εἰσὶ.

1) Ὁ σιδηροῦς σταυρὸς τοῦ Ἑϊστέρου, ὅστις συνίσταται εἰς δύο πλατεῖα σιδηρὰ καμάκια, ἅπερ ἐνοῦνται πρὸς ἄλληλα ἐν εἶδει τοῦ στοιχείου T. Εἰς τοῦ ἐγκαρσίου μὲν τὰ ἄκρα εἰσὶ δύο κρίκοι, δι' ὧν φέρονται πρὸς τὰ ὀπίσω οἱ ὤμοι. Εἰς τὸ ἄκρον δὲ τοῦ κατὰ μῆκος τῆς ῥάχews καταφερομένου καμακίου ὑπάρχει ἱμᾶς προσηλωμένος, ὅστις περιζώννυται εἰς τὸ σῶμα. Ὁ Βέλλος προσέθηκεν εἰς τὸν σταυρὸν τοῦτον καλῶς ἐσφρωμμένον περιδέριον, ὅπερ ὑψοῦται καὶ ταπεινοῦται, ὅταν θέλωμεν νὰ κρατήσωμεν ὑψηλότερα ἢ ταπεινότερα τὴν κεφαλὴν.

2) Ἡ μηχανὴ τοῦ Βαγγεσχέρου (van Gesscher), ἣτις συνίσταται εἰς εἶδος ἀναβολῆως, ὅστις προσαρμύζεται περὶ τὴν λεκάνην, καὶ ἐν ᾧ στηρίζονται διὰ στρόφιγγος δύο σιδηρὰ ραβδία, ἅπερ φέρονται ἐκατέρωθεν τῆς ῥάχews καὶ εἰς τ' ἄνω καὶ ἐνοῦνται μεθ' ἐτέρου ἐλάσματος, εἰς οὗ τὰ ἄκρα εἰσὶν ἱμάντες, οἵτινες ἐλκύουσι τοὺς ὤμους εἰς τὰ ὀπίσω.

§. 519.

Μηχαναὶ δὲ, ὅσαι ἐνεργοῦσι διὰ τῆς ἐκτάσεως, εἰσὶ πρῶτον αἱ κλῖναι τοῦ Οὐενέλου (Venel), καὶ Σχρεγγέρου, τοῦ Λαφόνδου (Lafond), τοῦ Σχάβου (Schaw), τοῦ Μαισονάβου (Maisonabe), Βλοϊμήρου (Bloemer), Λαγγεμβεκίου, Δελπεχίου, Ἐίνου, Γιερίνου καὶ ἄλλων, ἐφ' ὧν ὁ ἀσθενὴς προσεπιδένεται εἰς τὸ ἄνω καὶ κάτω αὐτῶν ἄκρον, ἢ ἐπὶ δίφρου δι' ἱμάντων καλῶς ἐστρωμμένων καὶ κατὰ τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς πόδας τοῦ πάσχοντος προσηρμοσμένων, ἢ δὲ ἕκτασις ἔπειτα τοῦ ὅλου σώματος γίνετ' ἀκαταπαύτως δι' ἐλατήρων εἰκότως στερεῶν. Διὰ τινῶν τῶν μηχανημάτων τούτων θέλουσι τινες νὰ ἐνεργήσωσι καὶ ἐπιθλίψιν, ὑποβάλλοντες εἰς τὴν ῥάχιν προσκεφάλαια σκληρὰ ἢ καθὼς εἰς τὸ μηχανήμα τοῦ Δελπεχίου καὶ Λαγγεμβεκίου μὲ σφενδόνας ἐλαστικὰς, αἵτινες ἐναγκαλίζουσι τὸ σῶμα καὶ στηρίζονται εἰς τὸ δεῖνα ἢ δεῖνα μέρος τῆς κλίνης, ἐκτείνουσαι τὸ σῶμα καθ' ὃν τρόπον θέλομεν. Τοῦτ' αὐτὸ ἠθέλησαν νὰ

ἐνεργήσωσι τινες καὶ διὰ τῆς αἰώρας τοῦ Κλίσσωνος, ἀλλὰ προσκαίρωσ μόνον. Εἰς τὸν τράχηλον τοῦ ἀσθενοῦς περιβάλλουσιν ὀθόνιον πλατὺ, ἐν ᾧ ἑκατέρωθεν ὀπισθεν τῶν ὠτων προσηλοῦσι ἐπίδεσμος, ὅστις φέρεται εἰς τροχαλίαν εἰς τὸ στέγισμα τοῦ κοιτῶνος προσηλωμένην, καὶ δι' οὗ ὁ ἀσθενὴς αἶρεται πρὸς τὸ ἄνω ὅσον δύναται νὰ ὑποφέρει.

Τὸ μηχανήμα τοῦ Λβαχήρου (Levacher), ὅπερ εἶναι στηθόδεσμος, ὅστις κλείει ἐπὶ τὰ ρόσω, φέρει δ' ὀπίσω πέταλον· εἰς δύο ἐπὶ τοῦ πετάλου τούτου πέταλα προσαρμόζεται στερεὸν σιδηροῦν ἔλασμα, ὅπερ φέρεται ὀρθῶς μέχρι τῆς μεσότητος τοῦ αὐχένος, ἐκεῖθεν δὲ κίμπτεται μέχρι τοῦ μετώπου· εἰς αὐτὸ σχισμὰς τοῦ ἄνω ἄκρου αὐτοῦ προσηλοῦται προπαρασκευάσματα, ὅπερ προσαρμόζεται περὶ τὴν κεφαλὴν καὶ ὑπὸ τὸ γένειον. Ὁ Πφλύγγς (Pflü), ἐπιδιώρρωσε τὸ μηχανήμα τοῦτο, εἰς οὗ τὸ μέχρι τοῦ ἄνω μέρους ἢ αὐχένος φερόμενον σιδηροῦν ἔλασμα, ἀντὶ τοῦ κατὰ τὴν κεφαλὴν προπαρασκευάσματος, προσήλωσε μόνον περιδέριον, ὅπερ κρατεῖ πρὸς ἄνω τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ γένειον. Ὁ δὲ Σχελδράκης (Scheldrake) μειώρρωσε τὸ μηχανήμα τοῦτο ἄλλως, ἀφελὼν αὐτοῦ τὸν στηθόδεσμον προπαρασκευάσας τὸ σιδηροῦν ἔλασμα εἰς πέταλον, ὅπερ καταφέρεται ἀπὸ τῆς μεσότητος τῆς ράχειος μέχρι τοῦ ἱεροῦ ὀστέου, εἰς ὃ προσαρμόζεται οἰκία. Αὐτῶς μετέβαλε τὸ μηχανήμα τοῦτο καὶ ὁ Δελακροῖζος (Delacroix) τρόπον, ὅστις τοῦτο ἔχει τὸ στήριγμα αὐτοῦ εἰς τὴν λεκάνην· ὁ δὲ Γυνοὺς ἀναφέρει μηχανὴν πρὸς σύγχρονον ἕκτασιν τῆς ράχειος κατ' ἀντιθετορῶν τῆς κυρτώσεως (extension sigmoide).

Εἰς τὴν κλάσιν τῶν μηχανῶν τούτων ἀνάγεται καὶ ὅπερ συμβουλεύει ὁ Δαρβίνος (Darwin), ὅστις εἰς τὴν κλίνην τῆς κυρτώσεως σχηματίζει τὸν ἄρρωστον ἐπὶ καιρὸν τινα εἰς τὴν κλίνην ἴσιν, καὶ ἂν τοῦτο δὲν ἐξαρκέσῃ, σχηματίζει τὸν ἄρρωστον ἐπὶ δίφρου οὕτως, ὥστ' ἂν μηχανήματός τινος στηρίζεται ἢ κεφαλῇ, οἱ δὲ ὄμοι αἶρονται πρὸς τὰ ἄνω· ὁ ἑκτατικός τοῦ Βλοιμήρου καὶ Λαρόνδου δίφρος.

§. 520.

Αἱ δὲ μηχαναὶ, ὅσαι εἰνουςί τε καὶ Ολίβουτι συγχρόνως τὸ σῶμα εἰσὶ:

1) Τὸ μηχανήμα τοῦ Χιμίθου, ὅπερ συνίσταται εἰς δύο πρὸς ἀλλήλα ἠνωμένα ἡμικύκλια ὅπερ προσαρμόζονται εἰς τὴν λεκάνην, καὶ ἀφ' ὧν αἶρονται πρὸς τὰ δύο κολεοὶ, οἵτινες δέχονται δύο ἐλάσματα. Τὰ ἐλάσματα ταῦτα ὄντι εἰς τὸ ἄνω αὐτῶν ἄκρον μνηοειδῆ ἐγκοίλωσιν πρὸς στήριξιν τῶμων, καὶ δύνανται ν' ἀναβιβάξωνται. Πρὸς τὸ ἄνω δὲ τῶν κολεῶν μὴ ὑπάρχει ἕτερον ἡμικύκλιον, εἰς ὃ προσαρμόζονται δύο ἐλάσματα, τὰ μὲν ἄνω ἄκρα ἐπιλαμβάνονται ὡς ἂν ἄγκιστρον τοῦ ἄνω ἡμικύκλιου, τὰ δὲ κάτω φέρονται περὶ τὸ ἡμικύκλιον,

ὅπερ εἶναι προσηρμοσμένον εἰς τὴν λεκάνην, ἐκεῖθεν δὲ πρὸς τὰ ἔνδον καὶ ἄνω. Τὰ ἐξαρτήματα ταῦτα ἐνδεδυμένα μὲ δέρμα ἀποτελοῦσι πιλωτὰ ἐπιμήκη, ἅπερ διὰ στροφιγγῶν δύνανται νὰ ἐπάγωνται πρὸς τὰ ἐλάσματα καὶ ν' ἀπάγωνται τούτων. Τὸ δὲ ἐμπρόσθιον μέρος περικλείει καλῶς προσηρμοσμένος στηθόδεσμος. Κατὰ τοὺς κανόνας τούτους εἰσὶ κατεσκευασμένα καὶ τὰ μηχανήματα τοῦ Διαγυμβεχίου καὶ Γραΐφου.

2) Τὸ μηχανήμα τοῦ Ιοῖργου, ὅπερ σύγκειται ἐκ δύο ἡμίσεων μερῶν, ὧν τὸ μὲν εἶναι ἀκαμπές καὶ ἀπὸ ξύλου φιλύρας κατεσκευασμένον καὶ μὲ λεπτὸν δέρμα ἡμφισμένον, τὸ δὲ εὐκαμπές καὶ ἐκ συρμάτων μεταλλίνων συνεστραμμένων καὶ εἰς δέρμα πλησίον ἀλλήλων συνερράμμένων. Τὸ εὐκαμπές τοῦτο ἡμισυ μέρος τοῦ μηχανήματος μὲ τὸ ἐν μὲν ἄκρον εἶναι προσραμμένον εἰς τὸ ἀκαμπές ἡμισυ, μὲ τὸ ἕτερον δὲ ἐνοῦται μετ' ἐκείνου διὰ πορπῶν. Καὶ εἰς τὴν σκολιώσιν τὸ μὲν ἀκαμπές ἡμισυ προσαρμόζεται εἰς τὸ κοῖλον, τὸ δὲ εὐκαμπές εἰς τὸ κυρτὸν μέρος τοῦ ὑβώματος, κάτω μὲν στηρίζεται εἰς τὴν ὀσφύν, ἄνω δὲ ὑπὸ τὸν ὦμον. Εἰς τὸν πρῶτον βαθμὸν τῆς σκολιώσεως μεταχειρίζεται ὁ Ιοῖργος μόνον ἐλαστικὸν βρακοσύρτην, στηριζόμενον μὲν ὀπίσθεν εἰς κομβίον προσεβράμμενον κατὰ τὴν μεσότητα τῶν συνήθων ἐσωδράκων, φερόμενον δὲ ὑπεράνω τοῦ ὑπερέχοντος ὤμου, καὶ προσαρμολοζόμενον ἐμπροσθεν εἰς ἕτερον κομβίον κατὰ τὴν μεσότητα τῶν ἐσωδράκων. Πρὸς ἀποφυγὴν δὲ τῶν ἀναξασμῶν ὑποβάλλει μεταξύ αὐτοῦ καὶ τοῦ ὤμου προσκεφάλαιον. Εἰς δὲ τὴν κύρτωσιν μεταχειρίζεται ὁ Ιοῖργος ὁμοίως τὸ μηχανήμα αὐτοῦ, βάλλων τὸ ἀκαμπές αὐτοῦ μέρος εἰς τὸ κοίλωμα τοῦ ὑβώματος, τὸ δὲ εὐκαμπές εἰς τὸ κύρτωμα.

Τὸ δὲ μηχανήμα τοῦ Γραΐφου σύγκειται·

1) Ἐκ ζωστήρος τῆς ὀσφύος, ὅστις διὰ δύο ἡμικυκλίων πετάλων προστυποῦται εἰς τὴν ράχιν τῶν ὀστέων τῆς λαγόνος· τὰ ὀπίσθια ἄκρα τοῦ ζωστήρος δύνανται νὰ ἐμβληθῶσι τὸ ἐν εἰς τὸ ἕτερον, καὶ νὰ στηριχθῶσι διὰ στροφιγγῶν, τὰ δὲ ἐμπρόσθια ἐνοῦνται πρὸς ἀλλήλα διὰ πόρπης. Εἰς τὰ ἡμικύκλια ἐκατέρωθεν εἰσὶ κομβία προσεβράμμενα, εἰς ἃ στηρίζεται ἡμᾶς πρὸς στήριξιν τῆς κοιλίας. Ὅλα δὲ τὰ μέρη ταῦτα τοῦ μηχανήματος ἐμπληροῦνται τριχῶν, καὶ ἐπενδύονται μὲ δέρμα λεπτόν.

2) Ἐκ ζωστήρος τοῦ θώρακος, ὅστις γίνεται ὡσαύτως ἐκ δύο ἡμικυκλίων, ἅπερ πρὸς τὰ ὀπίσω μὲν ἐνοῦνται ὡς καὶ τὰ κάτω, πρὸς τὰ πρόσω δὲ εἰς μὲν τοὺς ἄνδρας διὰ πόρπης, εἰς δὲ τὰς γυναῖκας φέρι ὁ ζωστήρ οὗτος τμήμα πρὸς δοχλὴν τῶν μασῶν.

3) Εἰς τὸν ζωστήρα τῆς ὀσφύος καὶ τοῦ θώρακος εἰσὶν ἐκατέρωθεν δύο ἐλάσματα, ἅπερ μετὰ τοῦ πρώτου μὲν ἐνοῦνται στερεῶς, μετὰ τοῦ δευτέρου δὲ διὰ μεταλλίνου πετάλου. Τὰ ἐλάσματα ταῦτα εἰσὶ πρὸς τὰ κάτω ὡς κολεοὶ τετράγωνοι, εἰς ὧν τὴν ἔξω πλευρὰν εἶναι τετράγωνος προβολή. Εἰς τὰ ἐντὸς τῶν κολεῶν τούτων εὐρίσκεται στροφιγγὶς ἀπέραντος, ὅστις ἀνεργεῖα κυλίνδρου δύναται νὰ συστρέφεται πρὸς τὰ ἄνω καὶ κάτω διὰ κλειδῶς, ἥτις προσαρμόζεται εἰς τὸν κατὰ τὴν τετράγωνον προβολὴν εὐριακόμενον κύλινδρον. Ὁ ὑπεράνω τῶν προβολῶν κενὸς τῶν

λεῶν λήγει. εἰς κύλινδρον, ἐν ᾧ εὐρίσκεται ἐλατήρ. Εἰς τὸ ἄνω στόμιον τοῦ κυλινδρουειδοῦς τούτου τόπου τῶν κολεῶν ἐμβάλλονται ἐλάσματα, φέροντα στηρίγματα τῶν ὤμων, ἅπερ εἰσι καλῶς ἐστρωμένα καὶ ἐνδεδυμένα καὶ μετὰ τῶν ἐλασμάτων τοιοῦτοτρόπως ἠνωμένα, ὥστε κατὰ τὸ διάφορον σχῆμα τῶν ὤμων δύνανται νὰ τεθῶσι διαφόρως. Ἴνα δὲ ἐνώσωμεν εἰς τὸ μηχανήμα τοῦτο μετὰ τῆς ἐκτάσεως καὶ τὴν θλίψιν, στηρίζομεν διὰ στρόφιγγος πιλωτὰ εἰς τὸν ζωστήρα τοῦ θώρακος καὶ τῆς ὀσφύος, καθ' ὃ μέρος θέλομεν νὰ ἐνεργήσῃ ἡ θλίψις.

Ἄλλ' ἵνα γείνη τὸ μηχανήμα τοῦτο μᾶλλον ἀπλοῦν καὶ ὀλιγοδάπανον ἐτροποποίησ' αὐτὸ τόνδε τὸν τρόπον. Περὶ τὴν λεκάνην μέχρι τῆς ἄνω ἀκάνθης τῶν ὀστέων τῆς λαγόνος προσαρμόζομεν θήκην ἐξ ἐλάσματος σιδήρου, καλῶς ἐστρωμένην καὶ ἠνωμένην πρὸς τὰ πρόσω μεθ' ἑμάντος καὶ πόρπης· ἐκατέρωθεν δὲ τῆς θήκης ταύτης εὐρίσκονται δύο περόναι, μεθ' ὧν ἐνοῦνται δύο οἰδηρὰ ραβδία, ἅπερ εἰσὶν ἠνωμένα πρὸς ἄλληλα καὶ διὰ στρόφιγγος στερεωμένα. Τὰ δύο ταῦτα ραβδία εἰσὶ πρὸς τὰ ἄνω αὐτῶν ἄκρα ἠνωμένα μετὰ πετάλου σιδηροῦ, εἰς οὗ τὴν μεσότητα διέρχεται στρόφιγξ, οἷον τὸ μὲν κάτω ἄκρον εἶναι τετράγωνον, τὸ δὲ ἄνω φέρει τὰ στηρίγματα τῶν ὤμων εἰκότως ἐστρωμένα· μεθ' ἑκείνου δὲ, ἅπερ προσαρμόζεται εἰς τὸ κάτω τετράγωνον ἄκρον τοῦ στρόφιγγος, δυνάμεθα ν' ἀναβιάζωμεν καὶ καταβιάζωμεν, ὡς θέλομεν, τὰ στηρίγματα τὸ μηχανήμα τοῦτο ἐνεργεῖ ὡς καὶ τὸ τοῦ Γραίφου.

Ἴνα δὲ φέρωμεν καὶ θλίψιν προσήκουσαν εἰς τὴν ῥάχιν, ἀντὶ πιλωτῶν μεταχειρίζομαι ἐλαστικὸν προπαρασκευάσμα ὁμοίαν πρὸς τὸ τοῦ Ιοίργου, ὅπερ, ὅταν μὲν ἡ κύρτωσις ἢ ἐπὶ τὰ ὀπίσω, προστυπύεται εἰς τὴν ῥάχιν καὶ στηρίζεται εἰς κομβία μετάλλινα εἰς τὰ πλάγια ραβδία εὐρίσκόμενα· ὅταν δὲ ἐπὶ τὰ πλάγια προσηλωταὶ εἰς ἓνα μόνον ραβδίον, ἐξ οὗ, ἀπὸ προσηλωθῆ εἰς τὸ κομβίον, φέρεται ἐπὶ τὸ ὕψωμα καὶ περιζωννύον ὅλον τὸ σῶμα προσηλωταὶ εἰς τὰ αὐτὰ ραβδία. Ὅταν δὲ τὸ ὕψωμα ἢ διπλοῦν καὶ ἀντίθετον, δυνάμεθα νὰ δώσωμεν διπλὴν τὴν εὐθυσίαν καὶ εἰς τὸ προπαρασκευάσμα τοῦτο. Καὶ ὅταν πρὸ πάντων ὑπερέχῃ ὁ ὠμὸς, φέρομεν ὑπὲρ αὐτὸν ἐλαστικὸν ἐπίδεσμον, ὅστις στηρίζεται, ἐμπροσθεν καὶ ὀπίσθεν εἰς τὸν περιβάλλοντα τὸν κορμὸν ἐπίδεσμον. Τὸ μηχανήμα τοῦτο, ὅπερ προσαρμόζεται ἐπὶ τοῦ ὑποκαμίσου, πρέπει ὁ ἄρρωστος νὰ φορῇ ἡμέραν καὶ νύκτα. Διὰ τῆς πρεπούσης καὶ ἀκαταπαύστου χρήσεως αὐτοῦ εἶδον τὰς μᾶλλον ἐπιθυμητὰς ἐπιτυχίας.

§. 521.

Κρίνω περιττὸν νὰ ἐμβῶμεν εἰς λεπτομερεῖ ἐπίκρισιν ἐκάστης τῶν μηχανῶν τούτων, λέγομεν δὲ μόνον, ὅτι τῶν μηχανημάτων τούτων εἰσὶ τὰ οἰκειότερα μόνον ὅσα ἐκτείνουσι τε καὶ θλίβουσι ταυτοχρόνως, καὶ ὅτι τῶν φορητῶν μηχανημάτων ἐπιτυχάνουσι τοῦ σκοποῦ μόνον ὅσα ἔχουσι πρὸς στηρίγματα τὴν λεκάνην καὶ δὲν θλίβουσι ὑπερβαλλόντως τὸν θώρακα. Ἐκ τῶν διαφορῶν δὲ ὕψωμάτων δυνάμεθα νὰ θεραπεύσωμεν ἐντελῶς, ὅσα εἰσὶν εἰς τὴν ἀρχὴν, δὲν εἶναι ὑπερμεγέθη, πρὸ πάντων δὲ τὴν σκολίωσιν, καὶ ὅσα γίνονται δι' ἄνισον ἐνέργειαν τῶν μυῶν, ὡς ἐπληροφρηθῆν ἐξ ἰκανῶν παραδειγμάτων δι' οὗ ἤδη ἀνέφερον μηχανήματος, ὅπερ διαφέρει μεγάλως ἐκείνων, ὅσα ἐπιθλίβουσι διὰ πιλωτῶν. Ἀλλὰ πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ πρέπει νὰ προσέξωμεν ἰδιαίτερός εἰς τὴν οἰκείαν προσαρμογὴν αὐτῶν καὶ εἰς τὴν κακτοποίησιν ὅλων τῶν σχέσεων τοῦ ἀρρώστου, ἄλλως δὲ ἀποτυγχάνομεν, καὶ τὸ κακὸν γίνεται χειρὸν ὡς

ἐπὶ τὸ πολὺ, ἢ ἀπόλλυται ὁ πρέπων καιρὸς εἰς τὴν ἀνόρθωσιν αὐτοῦ. Ἄλλ' ἡ θεραπεία αὕτη δὲν ἐπιτυγχάνει καὶ εἰς ὕλας τὰς ἐπισημοτέρας περιπτώσεις, εἰς ὧν πολλὰς πρέπει νὰ μεταχειρισθῶμεν ἅ μηχανήματα ἐνεργοῦσιν διὰ διηνεκοῦς ἐκτάσεως μόνον, καὶ τοὶ ἡ ἐνέργεια τούτων δὲν εἶναι βεβαία ὡς ἡ τῶν φορητῶν μηχανημάτων. Ἐκ τῶν μηχανημάτων, ὅσα ἐνεργοῦσιν ἕκτασιν τοῦ σώματος διηνεκῆ, τὰ οἰκειότερα εἰσὶν ὅσα ἐνεργοῦσιν, ἐν ᾧ γίνεται ἡ ἕκτασις, ἐπὶ τὰ πλάγια καὶ ἀντιθέτως τοῦ κυρτώματος, ὡς εἶναι τὸ μηχανήμα τοῦ Δαγγεμβεκίου καὶ Δελπέχιου.

§. 522.

Ἄλλ' ἡ θεραπεία τῶν παθῶν τούτων δὲν δύναται νὰ γείνη ἐντελῶς καὶ νὰ εὐδοκιμήσῃ πρεπόντως ἀλλαγῶν, εἰμὴ μόνον εἰς τὰ καταστήματα, τὰ γενόμενα ἐπίτηδες πρὸς θεραπείαν αὐτῶν μόνων τῶν παθῶν ἐξ οὗ κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ἐπολλαπλασιάσθησαν τὰ ὀρθοποιητικὰ κατὰστήματα. Ἄλλ' ἐπαιτιῶντ' ἐν γένει, καὶ δικαιοτάτα, ὅτι εἰς πολλὰ τῶν καταστημάτων τούτων ἡ θεραπεία εἶναι εἰς ἄκρον μηχανικῆ, καὶ ὅτι ἡ ἀκίνησις, ἣν ὑπομένουσιν οἱ ἀσθενεῖς εἰς τὰ δι' ἐκτάσεως ἐνεργούντα μηχανήματα, ἐπηρεάζει πολὺ τὴν καθόλου ὑγίαν αὐτῶν, ὅπερ κατὰ δυστυχίαν παρατηρήσαμεν πολλάκις, ὥστε οἱ ἀσθενεῖς ἀντὶ τῆς μικρᾶς καὶ προσκαίρου ὠφελείας, λαμβάνουσιν εἰς τὰ καταστήματα ταῦτα τὸ σπέρμα νόσων ἀνιάτων· καὶ ὅτι ἐκτὸς τούτου εἰς πολλὰ πάθη τῆς ράχεως, ὧν ἡ θεραπεία δὲν ἦτον ἔργον αὐτῶν τῶν καταστημάτων, μετεχειρίσθησαν τὴν διὰ τῶν μηχανικῶν τούτων ὀργάνων θεραπείαν.

§. 523.

Ὁ Δελπέχιος ὠφέλησε μεγάλως, ἐνώσας τῇ χρήσει τῶν διὰ τῆς ἐμμόνου ἐκτάσεως ἐνεργούντων μηχανημάτων καὶ τακτικὴν γυμναστικὴν, δι' ἧς ἐξηλειφθησαν κατὰ μέρος ἐπιβλαβεῖς ἐνέργειαι αὐτῶν τῶν μηχανημάτων, καὶ ἠνεψύχθη στάδιον εὐρύχωρον πρὸς θεραπείαν αὐτῶν τῶν δυσμορφιῶν.

§. 524.

Σκοπὸς δὲ τῆς γυμναστικῆς ταύτης εἶναι νὰ λυτρώνη ἐπὶ τινὰς ὥρας τῆς ἡμέρας τὴν ράχιν ἀπὸ τοῦ βάρους τοῦ σώματος, χωρὶς ὅμως νὰ καταδικάζηται τοῦτο δι' αὐτὸ εἰς τὴν ἀκίνησιαν καὶ εἰς τὰ δεινὰ ταύτης ἐπακόλουθα· ν' αὐξάνῃ διὰ τῆς ἀσκήσεως τὴν ἐνέργειαν τῶν μυῶν, καὶ νὰ χρησιμεύῃ αὕτη ἡ ἐνέργεια εἰς ἐνίσχυσιν τῶν μυῶν καὶ εἰς βελτίωσιν ὅλου τοῦ ὀργανωμένου σώματος· νὰ γυμνάζῃ τοὺς μῦς ἅπαντας ἀνεξαιρέτως ἐπὶ τὸ συντονώτερον, καὶ διὰ τῆς κινήσεως, τῆς ἐκτάσεως

καὶ τῆς ἀπανταχοῦ ἀπευθυνομένης πίεσεως νὰ ἐνεργῇ εἰς τὸν πεπονηότα τόπον τῆς ῥάχως. Αἱ ἀσκήσεις αὗται πρέπει νὰ γίνωνται δύο ἢ τρεῖς ὥρας τῆς ἡμέρας, καὶ μετ' αὐτὰς νὰ γίνηται ἔκτασις τοῦ σώματος οἰκεία ἢ διὰ τῆς μηχανικῆς κλίνης ἢ διὰ τῶν ἰδιαίτερων προπαρασκευασμάτων, καθὼς ἀπαιτεῖ τῆς διαμορφίας ἢ φύσις. Ὁ Δελπέχιος θεωρεῖ ὠφελιμώτατον πρὸς ταῦτα τὸ κολύμβημα· λουτρά δὲ διορίζει μόνον, ὅταν ἦ ἔνδειξις εἰδικῆ· παρομοίως ὀλίγον διορίζει τὰς ἀνατρίψεις κτλ. ἐπειδὴ τῆς γυμναστικῆς αἱ ἀσκήσεις ἐνεργοῦσι μετὰ πλείονος δραστηριότητος καὶ ἐπιτυχίας ἢ ὅλα τὰ βοηθήματα.

Τὰ γυμνάσματα ταῦτα, ἀπερ αὐξάνονται βαθμηδὸν καὶ ἐκτείνονται καθ' ὅλους τοὺς μῦς, εἰσὶ κινήσεις τοῦ σώματος ἐπὶ τῆς αἰώρας, ἀσκήσεις ἢ παίγνια εἰς τὴν ἐλικοειδῆ κλίμακα, ἀσκήσεις εἰς τὸν ἐπιχευόμενον ζυγόν, παίγνια εἰς τὸ ἐκκερμαῶδες σχοινίον καὶ εἰς τὸν πρὸς ἀναβρίχην ἰσθμὸν, παίγνια ἐπὶ τοῦ λοξοτενοῦς σχοινοῦ καὶ ἐπὶ τῆς ἰσχυροῦς καὶ λοξοτενοῦς στυππίνης κλίμακος, παίγνιον εἰς τὸ ἰσομάλως ἐξευγμένον σχοινίον καὶ εἰς τὴν μετάρσιον γέφυραν, τὸ κατονεύεσθαι, παίγνια διὰ τῆς ἰσομάλως κειμένης κάμακος κτλ. Ὁ ἐπισυναφθεὶς εἰς τοῦ Δελπεχίου τὸ σύγγραμμα ἄτλας ἐξεκονίζει ἀκριβῶς τὰς διαφορὰς ταύτας ἀσκήσεις. Ὅπου δὲ δὲν ὑπάρχει οἰκίον πρὸς τοῦτο κατάστημα, δυνάμεθα εἰς πᾶν οἰκίον, εἰς πᾶσαν αὐλήν ἢ εἰς πάντα κήπον νὰ παρασκευάσωμεν παρασκευὰς πρὸς τὰ γυμνάσματα ταῦτα. Ἐκ πολλῶν ἐτῶν μετεχειρίσθη ἐπιτυχῶς πρὸς θεραπείαν τῶν κυρωμάτων εἰς τὴν ἰδιωτικὴν μου ἰατρικὴν πρᾶξιν τοιαῦτα κανονικὰ γυμνάσματα ἠνωμένα συγχρόνως μετ' ἄλλων ἰατρικῶν βοηθημάτων.

§ 525.

Τὰ δὲ κυρτώματα, ὅσα γεννῶνται ἐν ἀνίσον τῶν μυῶν συστολῆν, καθ' ἣν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ συμπύπτει μὲν ἡ ἀριστερὰ πλευρὰ, ἴσταται δὲ ὑψηλοτέρα ἢ δεξιὰ ὠμοπλάτη καὶ ὁ δεξιὸς ὤμος, θεραπεύονται κατὰ τοὺς δοθέντας ἐν γένει κανόνας. Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ προσπαθοῦμεν νὰ χανυώσωμεν μὲν τοὺς συνεσταλμένους μῦς τῆς συμπεπτωκυίας πλευρᾶς, ἀνατρίβοντες αὐτοὺς μὲ μαλθακῶδεις ἀλοιρὰς καὶ ἔλαια, νὰ ἐρεθίσωμεν δὲ εἰς συστολῆν τοὺς διεσταλμένους μῦς τῆς ἀρθείσης πλευρᾶς, ἀνατρίβοντες αὐτοὺς μὲ τὸ διὰ σάπωνος καὶ καφουρᾶς ἄλειμμα (Balsam. opodeldok) μὲ ἐρπυλόπνευμα ἠνωμένον μετὰ ὑγρᾶς καυστικῆς ἀμμωνίας, μὲ τὸ διὰ κανθαρίδων βάμμα ἠνωμένον μετὰ πτητικῆς τινος· πρὸς τοῦτο δὲ μετεχειρίσθησαν καὶ τὸν ἠλεκτρισμὸν, τὰ ἐκδόρια καὶ τὸ καταρράκτον λουτρόν. Ὅταν γίνωνται αἱ ἀνατρίψεις πρῶτ' αἰ ἐσπέρας, ὁ ἄρρωστος ἐκτείνεται πρηγῆς εἰς τὴν κλίνην· γίνονται δὲ αὗται ὅσον ἡμισείας ἢ ὀλοκλήρου ὥρας, καὶ προσπαθοῦμεν συγχρόνως νὰ ἐμπιέσωμεν τὴν ῥάχιν πρὸς τὴν φυσικὴν αὐτῆς εὐλύτητα. Ἄλλ' αἱ ἀνατρίψεις αὗται ἐνεργοῦσι βεβαίως ἤ τιτον διὰ τῶν ἀνατριβομένων ὑλῶν ἢ διὰ τῆς θλίψεως, διὰ τοῦ ἐμπιεσμοῦ καὶ διὰ τῆς ἐκτάσεως τῶν συνεσταλμένων μυῶν. Ἄφ' οὗ δὲ ἐλαττωθῇ ἡ ἐνέρ-

γεια τῶν νεύρων πρὸς αὐτοὺς, ἐνδείκνυνται αἱ ἀνατρίψεις ἀναληπτικῶν καὶ οἰνοπνευματωδῶν καὶ ἡ προπότισις τονωτικῶν καὶ ἐρεθιστικῶν φαρμάκων. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δυνάμεθα νὰ θεραπεύσωμεν ἐντελῶς τὴν σχολίωσιν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς γενέσεως, ἂν συγχρόνως προσέξωμεν, ὥστε ὁ ἄρρωστος νὰ κρατῆ κατὰ τὸ εἶκος τὸ σῶμ' αὐτοῦ, νὰ γυμνάζῃ ὁμοτιμῶς καὶ τὰ δύο ἡμίσεια μέρη, ν' ἀποφεύγῃ πάντα κακὸν σχηματισμὸν αὐτοῦ, ἐν ᾧ γράφει κτλ. νὰ κατακρεμάται πολλάκις ἀπὸ τῶν χειρῶν καὶ νὰ σχηματίζεται ὑπτίος ἐπὶ στερεᾶς στρωμνῆς εἰς τὴν κλίνην. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην δύναται νὰ ὠφελήσῃ πολὺ καὶ καλῶς προσαρμοζόμενος στηθόδεσμος ἐξ ὀστῶν φαλαίνης ἢ ἐξ ἐλατηρίων κατεσκευασμένος, στηρίζων κατὰ τὸ εἶκος τὸ σῶμα. (1) Πρὸς δὲ τὸ ἐπίσημον γενόμενον κύρτωμα συντείνουσι τὰ μέγιστα τὰ κανονικὰ γυμνάσματα, ἢ χρῆσις φορητοῦ μηχανήματος οἰκείως κατεσκευασμένου, ἢ κάλλιον ἢ χρῆσις τῶν ἐκτεινόντων μηχανικῶν ὀργάνων. Εἰς ταύτας τὰς περιπτώσεις τῆς σχολώσεως ἢ καθολικῆ τοῦ σώματος ἕξις εἶναι καλὴ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, καὶ βλέπομεν, ὅτι οἱ ἄρρωστοὶ ὑποφέρουσι κάλλιστα τὰ μηχανικὰ ταῦτα βοηθήματα. Ἄν δὲ συγχρόνως ἢ καὶ ἡ καθόλου ἕξις τοῦ σώματος βεβλαμμένη, ἀνάγκη νὰ δώσωμεν τὰ οἰκεία βοηθήματα καὶ δίαιταν τὴν προσήκουσαν.

Πρὸς ταχεῖαν τάσιν τῶν ἐκ τῆς συστολῆς τῶν μυῶν γεννωμένων κύρτώσεων τῆς ράχews ὁ Γυέρνιος παραγγέλλει καὶ ἐνήργησε πολλάκις τὴν ὑπένδοθεν τοῦ δέρματος τομὴν τῶν συνεσταλμένων καὶ βραχυτέρων ὄντων μυῶν. Οἱ μέχρι τοῦδε παρ' αὐτοῦ διαιρεθέντες μῦς εἰσὶν, ὁ τραπέζιοειδής ὁ ρομβοειδής, ὁ ἀνασπαστῆρ τῆς γωνίας τῆς ὠμοπλάτης, ὁ ἱεροσφυακός, ὁ ἐπιμήκης ραχίτης, καὶ οἱ μεσακάνθιοι. Ἐνήργησε δὲ τὴν τομὴν τῶν μυῶν εἰς ἀνθρώπους διαφόρου γένους καὶ ἡλικίας, ἐξ ὧν ἦτον ὁ νεώτερος μὲν δέκα καὶ τριῶν, ὁ πρεσβύτερος δὲ εἴκοσι καὶ δύο ἐτῶν τὴν ἡλικίαν. Ὅλα δὲ τὰ κυρτώματα ἦσαν τοῦ δευτέρου ἢ τρίτου βηθμοῦ μετ' ἐξώσεως τῆς ράχews καὶ μετ' ἀναλόγων ὑβωμάτων. Εἰς τινὰς ἐξήρκεισε μία μόνη τομὴ τῶν συνεσταλμένων μυῶν, εἰς ἄλλους δὲ ἡναγκάσθη νὰ ἐνεργήσῃ καὶ ἐκ δευτέρου καὶ ἐκ τρίτου. Εἰς ὅλους δὲ τοὺς χειρισθέντας εὐθὺς μετὰ τὴν ἐγγχείρησιν ὀρθώθη ἡ ράχις μέγਾਲως, καὶ εἰς νέον εἴκοσι καὶ ἑνὸς ἔτους τὴν ἡλικίαν, ὅστις δέκα μῆνας ἐθεραπεύετο

(1) Ἐκτὸς δὲ τοῦ προκειμένου εἰσὶν ὅλαι αἱ βλάβαι, ἃς ἐπάγει ἡ χρῆσις τῶν στηθόδεσμων, καὶ οὗς δικαιοτάτα κατηγορήσαν. (s. Th. Soemering uber die Schaedlichkeit der Schnurbruste. Berlin. 1793).

μηχανικῶς πρὸς ἴασιν τοῦ κυρτώματος, ὀρθώθη ἡ ράχις εὐθὺς μετὰ τὴν διαίρεσιν τοῦ ἐπιμήκου ραχίτου καὶ τῶν μεσακανθίων μυῶν. Εἰς δὲ τοὺς λοιποὺς μετεχειρίσθη ἐπιτυχῶς πάντοτε τὰ μηχανικὰ ὄργανα μετὰ τὴν ἐγχείρησιν. Καίτοι ἡ ὑπένοθεν τοῦ δέρματος τομὴ τῶν μυῶν τῆς ράχως ἐνηργήθη καὶ παρ' ἄλλων, δὲν δυνάμεθα ὁμοίως, ἐξ ἧς ἔχομεν ἄχρι τοῦδε πείρας, νὰ κρίνωμεν βεβαίως περὶ τῆς ὠφελείας αὐτῆς ἐνταῦθα, ὡς δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν τοῦτο περὶ τῆς ἐκ τῆς γενομένης εἰς ἄλλα κυρτώματα τομῆς ὠφελείας, ἣν ἐβεβαίωσαν πολλαὶ καὶ ἀκριβεῖς παρατηρήσεις.

§. 527.

Τὰ κυρτώματα δὲ, ὅσα γεννῶνται διὰ μεγάλην ἐξασθένησιν τῶν μυῶν, ἀπαιτοῦσι τὴν ἔσω πρόποσιν τῶν τονωτικῶν φαρμάκων, οἷον τὴν τοῦ Περρῶουσιανοῦ φλοιοῦ, τοῦ ἐκ βαλάνων καφέ κτλ. τροφήν εὐχυμον, πόσιν γενναίου οἴνου, αὐτοφυῆ σιδηροῦχα ὕδατα, ἀνατρίψεις τονωτικὰς, ἀρωματικὰς καὶ οἶνοπνευματώδεις, καὶ παρόμοια λουτρά. Καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας πρὸ πάντων ἐνδείκνυται ἡ ἐπιτυχὴς ἐνέργεια τῆς γυμναστικῆς. Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας προφυλάσσει αὐτὴ τὸ σῶμα ἀπὸ τῶν κακῶν ἐπακολούθων, ἅπερ ἐπάγει εἰς αὐτὸ ἀφεύκτως ἡ ἀκίνησις καὶ ἀργία τῶν μυῶν ἐξ ἀνάγκης γινομένη ἐκ τῆς χρήσεως τῶν ἐνεργούντων διὰ τῆς ἐπιμόγου ἐκτάσεως μηχανημάτων. Εἰς παιδία δὲ ὅσα ἄρχονται νὰ βαδίζωσιν ἀρκεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ν' ἀνατρίβωμεν τὴν ράχιν καὶ τὰ κάτω ἄκρα με' οἶνοπνευματώδη φάρμακα, νὰ ἐμποδίζωμεν αὐτῶν τὸ κάθισμα, καὶ νὰ κοιμίζωμεν αὐτὰ ἐπὶ στερεᾶς στρωμνῆς.

Ὅταν ὁ ὄμος ἴσταται ὑψηλότερα πρέπει νὰ χαυνώσωμεν τοὺς ἰσχυρῶς ἐνεργοῦντας μῦς δι' οἰκείων ἀνατρίψεων, καὶ οἰκείας στάσεως καὶ ἀσκήσεως τοῦ σώματος, καὶ ν' ἀποθλιθῶμεν αὐτοὺς ἐπιμόως, καὶ πρὸς τοῦτο ἀρμόζει κάλλιστα ὁ μονόπλευρος βρακοσύρτης τοῦ Ἰοίργου. Ὅταν δὲ ἡ ράχις ἦ πολὺ ὑψωμένη μετὰ συγχρόνου ἐπικλίσεως τῆς κεφαλῆς ἐπὶ τὰ πρόσω, χρησιμεύει μάλιστα τὸ μηχανῆμα τοῦ Σχάβου, δι' οὗ βάλλονται οἱ μῦς τῆς ράχως εἰς μεγαλειτέραν ἐνέργειαν καὶ ἐλύουσι τὴν κεφαλὴν ὀπίσω.

§. 528.

Ὅταν δὲ ἡ κύρτωσις τῆς ράχως γεννᾶται διὰ μαλακίαν καὶ παχύτητα τῶν μεσοσπονδύλων συνδέσμων, πρέπει ἡ θεραπεία νὰ γείνη πολὺ πεφυλαγμένως, ἐπεὶδὴ εὐκόλως δυνάμεθα ν' ἀλλάξωμεν τὴν εὐθυσίαν τῆς ράχως διὰ τῆς ἐκτάσεως. Ὅταν λοιπὸν ἐπὶ τῇ ἐπιθλίψει αὐτῆς γίνεται προφανῆς κίνησις σπονδύλων τινῶν δέον μὴδὲ τὴν ἐλαχίστην νὰ ἐπιχειρῶμεν ἔκτασιν εἰς τὸ σῶμα, καὶ ν' ἀποφεύγωμεν ὡς δυνατὸν πᾶν ὅ,τι θεραπευτικὸν βοήθημα δύναται νὰ ἐπιθλίψῃ τὸ μέρος τοῦτο τῆς ράχως. Πρὸ πάντων δὲ νὰ κρατῶνμεν τὰς ἀσθενεῖς διαρθρώσεις. Καὶ ἐὰν συγ-

χρόνως ὡσι καὶ πόνοι, ὄττινες, καὶ ἂν οὐδὲν ἢ μετ' αὐτῶν φλεγμονῶδες σύμπτωμα, σημαίνοσι παθητικὴν τῶν ἀγγείων πληθῶραν, ἥτις παραμειληθεῖσα δύναται νὰ δώτῃ ἀφορμὴν εἰς γένεσιν φλεγμονῆς καὶ ἐκπύσεως, δέον δὲ νὰ προσβάλωμεν βδέλλας καὶ σικύας μετ' ἀμυγῶν. Ἀλλὰ καὶ τούτων τὴν κατάχρησιν δέον ν' ἀποφεύγωμεν· ἔπειτα δὲ νὰ μεταχειρισθῶμεν ἀνατριψείς μετὰ καυστικῆς ἀμμωνίας καὶ καφουράς ἀλείμματα, ἐκδόρια, τεχνητὰς πυρορροίας, καταρράκτον λουτρὸν ἐκ θερμοῦ ἀλμυροῦ ὕδατος, ἐκ θειούχων ὑδάτων καὶ αὐτὴν τὴν μύξαν μάλιστα κατὰ τὸν τόπον τῆς κυρτώσεως. Καθ' ὅλον δὲ τὸν καιρὸν τῆς θεραπείας ὁ ἄρρώστος πρέπει νὰ κῆται ὑπτιος, καὶ ἔπειτα, ὑστερότερον ὅμως, ν' ἀρχίσῃ νὰ γυμνάζεται τὰς μικρὰς γυμνασίας, τὴν κίνησιν π. χ. μετὰ τὸ ἀμάξιον ἐπὶ τοῦ σχοινοῦ. Ταυτοχρόνως δὲ πρέπει νὰ τρέφεται τονωτικῶς καὶ νὰ ποτίζεται τονωτικὰ ὅμοια φάρμακα.

Ὅταν ὅμως δὲν δυνάμεθα νὰ βεβαιωθῶμεν περὶ τῆς παθήσεως ταύτης τῶν ὀστέων ἄλλως, εἰμὴ διὰ τοῦ ὀριζοντείου μόνον σχηματισμοῦ τοῦ ἄρρώστου, ἢ διὰ μικρᾶς αὐταῦ διατάσεως, ὅταν ἄλλον πόνον δὲν αἰσθάνηται ὁ ἀσθενής, εἰμὴ τὸν ἐκ τῆς διατάσεως· ὅταν ὁ πόνος οὗτος δὲν αὐξάνηται διὰ τῆς ἐπιθλίψεως καὶ ἐξαλείφεται, ὅταν ὁ ἄρρώστος σχηματισθῇ ὑπτιος· πρέπει ν' ἀρχίσωμεν παρεπιπύον τὴν θεραπείαν διὰ τῆς γυμναστικῆς, ἔπειτα δὲ νὰ μεταχειρισθῶμεν τὴν διάτασιν καὶ πρὸς τὸ τέλος τῆς θεραπείας μόνον τοὺς πλαγίους ἐλκυσμούς.

§. 529.

Ὅταν δὲ ἡ κύρτωσις γενῶται διὰ ῥαχιτίν, τῆς θεραπείας σκοπὸς πρῶτος ἔστω ἡ βελτιώσις τῶν ὀργάνων τῆς πέψεως καὶ ἐξομοιώσεως διὰ τονωτικῶν φαρμάκων, διὰ τοῦ ἐκ τοῦ ἥπατος τοῦ ὄνισκου ἔλαιου καὶ διὰ τροφῆς θρεπτικῆς· ἐκτὸς τούτου δέον ὁ ἄρρώστος νὰ μεταχειρισθῇ ἀνατριψείς ἀρωματικὰς, λουτρά τονωτικὰ, ν' ἀναπνέῃ ἀέρα καθαρὸν καὶ μὴ ψυχρὸν καὶ νὰ κοίτηται εἰς τὸ ὑπαιθρον ἐπὶ ἄμμου ὑπὸ τοῦ ἡλίου διαθερμαινομένης καὶ ἐπὶ στρωμνῆς σκληρᾶς· ὑστερότερον δὲ ν' ἀρχίσῃ νὰ γυμνάζεται καὶ νὰ μεταχειρισθῇ πεφυλαγμένως καὶ διατείνοντα μηχανήματα. Τὴν αὐτὴν θεραπείαν πρέπει νὰ μεταχειρισθῶμεν καὶ πρὸς τὴν μαλακίαν τῶν ὀστέων. Ὁ Περβρουθιανὸς φλοιὸς μετὰ τοῦ φωσφορικοῦ ὀξέος καὶ τὸ ἐκ τοῦ ἥπατος τοῦ ὄνισκου ἔλαιον ἐνεργεῖ εἰς τὰς ταιαύτας περιπτώσεις δραστηρίως ὡς πολλάκις παρετήρησα. Καὶ οἱ πόνοι, ὄττινες εἰσὶν ἐνίοτε ὑπερβολικοί, δὲν πρέπει νὰ παραπέσωσιν ἡμᾶς εἰς προσβολὴν βδελλῶν, ἢ εἰς αἰανδήποτε ἄλλην κένωσιν αἵματος. Ἐν γένει δὲ πρὸς:

τὴν πάθησιν ταύτην οὐδὲν ἔχομεν νὰ πράξωμεν εἰμὴ νὰ κρατήσωμεν τὸ σῶμα εἰς σχηματισμὸν τὸν πρέποντα.

§. 530.

Ὅταν δὲ ἡ κύρτωσις γεννᾶται διὰ ρευματισμὸν, τῆς θεραπείας σκοπὸς ἔστω πρῶτος ἡ ἴασις τοῦ ρευματισμοῦ, καὶ δεύτερος ἡ ἐξιθυσίς τῆς ῥάχως. Ὁ ρευματισμὸς ἐπιγεννᾷ πολλάκις παράλυσιν τινῶν ἢ πλειόνων μυῶν, καὶ τότε δύνανται νὰ ὠφελήσωσι μεγάλως τὸ καταρρῶρακτὸν λουτρὸν τὰ παροχτετευτικά καὶ τὰ τοιαῦτα.

Λίαντοι δὲ εἰσὶν αἱ κυρτώσεις τῆς ῥάχως, ὅσαι εἰσὶν ἔκγονοι ἀλλοιώσεως τοῦ θώρακος ἐξαιτίας προηγουμένως ἰαθέντος ἐμπυήματος, καὶ πᾶσα δοκιμὴ πρὸς ἴασιν αὐτῶν τῶν κυρτώσεων ἀνωφελὴς τε εἶναι καὶ κινδυνώδης. Αἱ δὲ κυρτώσεις, ὅσαι γεννῶνται διὰ βραχύτητα τινος τῶν κάτω ἄκρων, δύναντ' ἐνλίπε νὰ διωρθωθῶσι διὰ τῆς χρήσεως ὑποδήματος ὑψηλοῦ καὶ δυναμένου νὰ δώσῃ εἰς τὸ πεπενηθὸς σκέλος τὸ οἰκτεῖον αὐτοῦ μήκος.

Γ'.

Περὶ τῶν κυλλώσεων τῶν ποδῶν.

§. 531.

Οἱ πόδες δύνανται νὰ κυρτωθῶσι διαφόρως ἢ γαυρὸν ὁ πούς διαστρέφεται ἐπὶ τὰ ἔσω ἢ ἐπὶ τὰ ἔξω, ἢ τὸ πέλμα καὶ ἡ πτέρνα τοῦ ποδὸς στρέφονται πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ ἄνω, καὶ ἔχουσι τὴν αὐτὴν εὐθυσίαν μετὰ τῆς κνήμης, ἢ πρὸς τὰ πρόσω καὶ ἄνω πρὸς τὴν κνήμην, ὥστε μόνον τὸ ἄκρον τῆς πτέρνης ἐγγίζει κάτω. Καὶ ὅταν μὲν ὁ πούς ἢ ἐπὶ τὰ ἔξω ἐστραμμένον λέγεται βλαισόπους, ὅταν δὲ ἐπὶ τὰ ἔσω, ραιθόπους, ὅταν δὲ ἐπὶ τὰ ὀπίσω ἰππόπους, καὶ ὅταν ἐπὶ τὰ πρόσω καὶ ἄνω σκεπαρνόπους.

Ὁ Δυάλης (Dunal, Rénue médicale. 1838. Decemb.) δίδει εἰς ὅλα τὰ εἶδη τῶν κυλλώσεων τοῦ ποδὸς τὸ γενικὸν ὄνομα στρεφοπόδιον (strophopodie) καὶ τὸν μὲν ραιθόποδα ὀνομάζει ἔπειτα στρεφενδόποδα (strehendopodie), τὸν δὲ βλαισόποδα, στρεφεξώποδα (strehexopodie), τὸν δὲ ἰππόποδα, στρεφοκατώποδα (strehocatopodie), οὗ τὸν ὑψιστον βαθμὸν στρεφοπόδα (strehyropodie) καὶ τὸν σκεπαρνόποδα, στρεφανώποδα (strehianopodie).

Δ'.

Περὶ τοῦ ραιθόποδος.

§. 532.

Ῥαιθόπους εἶναι δυσμορφία, ἐν ἣ ὁ πούς οὕτω περὶ τὸν ἑαυτοῦ κατὰ μῆκος ἄξονα στρέφεται, ὥστε τὸ μὲν ἔσω χεῖλος αἵρεται πρὸς τὰ ἄνω, τὸ δὲ ἔξω φέρεται κατὰ γῆς, ἢ δὲ τοῦ πέλματος ἐπιφάνεια καὶ ἡ ῥάχις

αὐτοῦ ἔχουσι μᾶλλον ἢ ἦττον καθέτως. Οἱ δάκτυλοι εἰσι λίαν συνεσταλμένοι· καὶ ἡ ῥάχις μὲν μᾶλλον κυρτῆ, τὸ πέλμα δὲ μᾶλλον κοῖλον, καὶ ἡ πτέρνα ἐπὶ τὰ ἄνω καὶ ἔσω ἐπηρμένη, ὥστε δὲν ψαύει τοῦ ἐδάφους. Ὅλου δὲ τοῦ ἄκρου ποδὸς ἡ φορὰ εἶναι πλεονάζουσα πρὸς τὸν ἕτερον προσαγωγή. Ἐπὶ τῆς ῥάχεως δὲ τοῦ ποδὸς προφαίνεται ἰσχυρὰ προβολὴ ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀστραγάλου γεννωμένη· ὁ δὲ Ἄχιλλεῖος τένων ἐπίσῃμως συντεταμένος. Τὸ βᾶδισμα παρεμποδίζεται μᾶλλον ἢ ἦττον· οἱ ἄρρωστοὶ βαίνουνσι μόνον ἐπὶ τοῦ ἔξω χείλους τοῦ ποδὸς, καὶ μάλιστα ἐπὶ τοῦ μεσαίου αὐτοῦ μέρους, πολλάκις δὲ μόνον ἐπὶ τοῦ ἔξω μέρους τῆς ῥάχεως τοῦ ποδὸς, ἐφ' ἣ συνήθως ὑπάρχει τύλωμα ἐπίσημον ἢ θύλαξ βλενωδῆς ἐπηρμημένος ἢ νεογέννητος. Ὁ ἄρρωστος δυνάμει τῆς μυῶδους δυνάμεως ἀδυνατεῖ νὰ συγκάψῃ τὸν ἐπὶ τὰ ἔνδον ἐγκεκλιμένον πόδα, ὅστις ἐπὶ τοιαύτῃ ἀποπείρᾳ προσάγεται μᾶλλον πρὸς τὸν ἕτερον.

§. 533.

Ὁ ραιβόπους ἔχει διαφόρους βαθμοὺς ραιβότητος· ὥστε, μικροτέρας μὲν οὔσης ταύτης, δυνάμεθα νὰ φέρωμεν τὸν ραιβὸν πόδα εἰς τὸ κατὰ φύσιν σχῆμα, ἐξ οὗ τότε μὲν ἡ ἐπὶ τῆς ῥάχεως αὐτοῦ προβολὴ γίνετ' ἀφανής, ἀλλ' ἔπειτα πάλιν ὁ πούς ἀφεύμενος, ἀναλαμβάνει παραυτίκα τὸ ραιβὸν αὐτοῦ σχῆμα· μεγαλειότερας δὲ, ἀδυνατούμεν νὰ φέρωμεν ἐκ μιᾶς τὸν πόδα εἰς τὸ κατὰ φύσιν σχῆμα, πολλάκις δὲ μόλις καὶ εἰς ὁ οὗτος ἔχει σχῆμα δυνάμεθα νὰ κινήσωμεν αὐτόν. Εἰς ταύτας δὲ τὰς κινήσεις τοῦ ποδὸς ἐντείνονται πάντοτε μᾶλλον ἢ ἦττον αἱ τῆς γαστροκνημίας, τοῦ προσθίου κνημαίου καὶ τῆς πελματιτιδος ἀπενευρώσεως ἴνες, καὶ ἀνθίστανται εἰς τὴν εὐθυτένειαν τοῦ ποδός.

§. 534.

Ἡ περιζῆς ὁ λόγος δυσμορφία, ἣν καὶ ἐκ διαδέξεως γονέων παρατήρησαν, εἶναι ἡ συγγενῆς ἢ ὑστερογενῆς. Καὶ ὅταν μὲν ἦ τὸ πρῶτον, ὅ,τι καὶ συνηθέστερον, ὁ ραιβόπους εἶν' ἔκγονος ἢ παρεμποδισμένης ἀναπτύξεως, ἐμμόνου ὑπερβαλλούσης ἐνεργείας τῶν καμπτήρων τοῦ ποδός, ἐπειδὴ βλέπομεν αὐτὸν πολλάκις ἔτι εἰς τρίμηνα ἔμβρυα, ἢ ἰδιαίτερου σχηματισμοῦ τῶν ποδῶν ἐν καιρῷ τῆς κυοφορίας, καὶ δι' αὐτοῦ δὲ καὶ διὰ νοσηρᾶς ἐνεργείας τοῦ ἐγκεφάλου καὶ τοῦ νευρικοῦ συστήματος συνυπάρχει καὶ ἐλάττωσις τῆς ἐνεργείας τῶν νεύρων· ὅταν δὲ τὸ δεύτερον, τοῦτέστι μετὰ τὴν γενετὴν, δύναται ὁ ραιβόπους νὰ εἶναι τρώσεως, παραλύσεως τῶν μυῶν, σπασμῶν καὶ νευραλγίας ἔκγονος, καὶ ὅταν ὁ πούς ἐπὶ ἐλκώσει ἢ ἄλλῃ τινι οὐδύνῃ κρατῆτ' ἐπὶ πολὺν χρόνον εἰς ὀριστὴν τινα θέσιν, καὶ δι' αὐτῆς προξενῆται βραχύτης μυῶν τινῶν. Ἡ κυρία λοιπὸν αἰ-

τία τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος δυσμορφίας εἶναι ὁ βεβλαμμένος ἀνταγωνισμὸς τῶν μυῶν (ἤγουν συστολή μὲν τῶν κατὰ τὸ πέλμα καὶ τὸ ἔσω χεῖλος, ἔκτασις δὲ τῶν κατὰ τὴν ῥάχιν καὶ τὸ ἔξω χεῖλος τοῦ ποδὸς ἐπιφυομένων μυῶν). Ἄπασαι δὲ αἱ ἐν τούτοις γινόμεναι μεταβολαὶ τῶν συνδέσμων καὶ ὀστέων εἰσὶ δευτερότοκα· βραχεῖς δὲ μῦς εἰσὶν ἐν τούτῳ ὁ πρόσθιος καὶ ὀπίσθιος κνημαῖος, ἡ γαστροκνημία, ὁ πελματίτης μῦς, ἡ πελματίτις ἀπονεύρωσις, ὁ ἐπιμήκης καμπτήρ τῶν δακτύλων τοῦ ποδός, ὁ προσαγωγὸς τοῦ μεγάλου δακτύλου, ὁ ἐγκάρσιος τοῦ ποδός, ὁ βραχὺς τοῦ μικροῦ δακτύλου καμπτήρ, ὁ μακρὸς καὶ βραχὺς τοῦ μεγάλου δακτύλου καμπτήρ· οἱ δὲ ἐκτεταμένοι μῦς εἰσὶν ὁ μακρὸς, ὁ τρίτος καὶ ὁ βραχὺς περοναῖος, ὁ μακρὸς καὶ βραχὺς τοὺς δακτύλους ἐκτείνων μῦς, ὁ ἀπαγωγὸς τοῦ μικροῦ δακτύλου. Ἄπαντες μὲν οἱ κατὰ τὴν πελματίτιδα πλευρὰν καὶ κατὰ τὸ ἔσω χεῖλος τοῦ ποδός συνδέσμοι βραχύνονται· οἱ δὲ κατὰ τὴν ῥάχιν καὶ κατὰ τὸ ἔξω χεῖλος τοῦ ποδός ἐκτείνονται. Τὰ δὲ ὀστᾶ τοῦ ταρσοῦ κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς ραιθότητος ἐκτρέπονται μᾶλλον ἢ ἦττον ἀπὸ τῆς πρὸς ἄλληλ' αὐτῶν ἐπαφήσεως, χωρὶς ὅμως νὰ ἐγκαταλείψωσιν ἐντελῶς καὶ τὰς πρὸς ὑποδοχὴν αὐτῶν κοτύλας ἢ κοιλότητας. Πρὸ πάντων δὲ μεταβάλλουσι τὴν θέσιν καὶ τρέπονται περὶ τὸν ἑαυτῶν μικρότερον ἄξονα τὸ σκαφοειδές, τὸ κυβοειδές ὀστέον, ἡ πτέρνα καὶ ὁ ἀστράγαλος. Ὅταν δὲ ὁ ραιθόπους ἐπιμείνη ἐπὶ πολὺ, δύνανται τὰ ὀστᾶ νὰ στερεωθῶσιν ἐν τῇ παρὰ φύσιν αὐτῶν θέσει, ἔτι δὲ ν' ἀλλοιωθῶσιν καὶ κατὰ τὴν ἰδέαν αὐτῶν μᾶλλον ἢ ἦττον.

Διὰ περὶ τῆς αἰτίας τοῦ ραιθόποδος γινώματι εἰσὶ πάνυ διάφοροι· οἷον ἡ γνώμη τοῦ Παραίου καὶ ἄλλων εἶναι, ὅτι ὁ ραιθόπους εἶν' ἔκγονος μακρᾶς καθίσσεως τῆς ἐγκύου τοὺς πόδας ἐσταυρωμένους ἐχούσης, ἢ τῆς πίεσεως τῶν ποδῶν τοῦ παιδὸς ἐν τῷ σπαργανοῦσθαι καὶ βαστάζειν αὐτό. Ὁ δὲ Δουβερνέϊς εἶπεν ἤδη, ὅτι τὸ αἷτιον τοῦ πάθους εἶναι ἡ ἀνισοσ ἐντασις τῶν μυῶν καὶ συνδέσμων. Ὁ δὲ Σκάρπας, Βρύνκερος (Bruckner) καὶ Νωμβούργος (Naumburg) ἐνόμιζον, ὅτι κατὰ πρῶτον μὲν γινώματι ἡ διαστροφὴ τῶν ὀστέων τοῦ ταρσοῦ, ἔπειτα δὲ δι' αὐτῆς ἐνίων μὲν μυῶν προσαγωγισμὸς πρὸς τὴν ἑαυτῶν ἐπίφωσιν, ἐτέρων δὲ ἀπαγωγὴ ἀπὸ τοῦ στεριοῦ αὐτῶν σημείου, ἐκ τούτου δὲ βραχύτης μὲν τῶν πρώτων, μακρότης δὲ τῶν δευτέρων. Ὁ δὲ Οὐένζελος ἐνόμιζεν, ὅτι ὁ ραιθόπους εἶναι προσαγωγὴ τοῦ ποδός ἰσχυρὰ μετ' ἐκτάσεως ἰσχυρᾶς καὶ τῶν τούτων ἐξ ἀνάγκης ἐχομένων· ὁ δὲ Ιοίργος, ὅτι εἶναι προσαγωγὴ τοῦ ποδός συνεχῆς καὶ ἐθέσις ἤδη γενομένη. Ὁ δὲ Δελπέχιος ἀπέβαλε τὴν πρῶτην αὐτοῦ γνώμην, ὅτι τοῦ ραιθόποδος τὸ αἷτιον εἶναι ἡ μορφή τῶν ὀστέων, ἐπειδὴ οἱ μῦς δὲν ἀνθίστανται, ἐὰν θελήσωμεν νὰ ἐγκλίνωμεν ἐναντίως τὸν πόδα, ὅτι δῆλον γίνεταί κατ' ἐξοχὴν εἰς ὅσας περιπτώσεις ἡ ραιθότης ἔχει συνοδίτας ἀτροφίαν καὶ παράλυσιν τινὰ τῶν μυῶν, καὶ ἐπίστευσεν, ὅτι τὸ κύριον αἷτιον τοῦ ραιθόποδος εἶναι ἡ συγγενὴς ἢ τυχούσα βραχύτης τῶν μυῶν (orthomorphie. pag. 117), ἀποβλέψας

συγγρόνως και εις την συστολήν τῆς πελματιτίδος ἀπονευρώσεως. Ὁ δὲ 'Ρουδὸλφιος πολλὰκις ἰδὼν τὴν δυσμορφίαν ταύτην εἰς τρίμηνα καὶ τετράμηνα ἔμβρυα, παρήγαγεν αὐτὴν ἀπὸ παρεμποδισμένης τῶν νεύρων δυνάμεως κατὰ τῆς γνώμης τοῦ Καμπήρου καὶ Γλίσσωνος, ὅτι ὁ ραιβόπους εἶν' ἔκγονος κακῆς ἐν τῇ μήτρᾳ θέσεως τοῦ ἔμβριου, ἐν ᾗ πιέζονται οἱ πόδες καὶ ἐμποδίζεται αὐτῶν ἡ ἀνάπτυξις, ἣν γνώμην καὶ ὁ Κρυβεϊλιέρος (*Anatomie pathologique de corps humain. Paris. 1828-30. F. Liv. II*) ὑπερασπίσθη, καὶ ὁ Μορτίνος (*Martin. Bulletin de l'Académie de Médecine de Paris. 18 Novemb. 1836*) ἠθέλησε νὰ ἐπικυρώσῃ λέγων, ὅτι τοῦτο γίνεται διὰ τῆς πίεσεως τῆς μήτρας ἔνεκεν ἑλλείψεως τοῦ ἐναμνίου ὑγροῦ. Ὁ δὲ Σκωττένος δέχεται τοῦ τε συγγενοῦς καὶ ὑστερογενοῦς ραιβόποδος ὡς αἷτια 1) ἄνισον νομὴν τῆς μεταξὺ τῶν χαμπτήρων καὶ ἔκτεινόντων μυῶν δυνάμεως· 2) ἐσφαλμένην ἔξιν τῶν ἀρθρωδῶν ἐπιφανειῶν τῶν ὀστέων τοῦ ταρσοῦ· 3) κακὴν θέσιν τοῦ ἔμβριου ἐν τῇ μήτρᾳ· 4) πίεσιν τῶν εὐκάμπτων σκελῶν διὰ συστολῆς τῆς μήτρας· 5) σπασμοὺς τοῦ ἔμβριου ἐν τῇ μήτρᾳ· 6) σπασμοὺς κατὰ τὴν πρώτην τοῦ παιδὸς ἡλικίαν· 7) χρονίαν φλεγμονὴν τῶν μυῶν τοῦ σκέλους· 8) ἐσφαλμένην ἐνέργειαν τῶν νεύρων γεννωμένην διὰ νόσησιν τοῦ ἔγκεφάλου ἢ τοῦ ραχίτου μυελοῦ ἄνευ προηγουμένων σπασμῶν· 9) συστολήν τῆς πελματιτίδος ἀπονευρώσεως. 10) συστολήν τῶν μυῶν ἄνευ προδήλου αἰτίας. Ὁ δὲ Λυβάλης (*Révue médicale. 1838. Novemb*) δέχεται ὡς αἷτια τοῦ τε συγγενοῦς ραιβόποδος καὶ τῶν ἄλλων ραιβοτήτων κακὴν ἐν τῇ μήτρᾳ θέσιν τῶν ποδῶν, καὶ βλάβην τῆς ἐνεργείας τοῦ ἔγκεφάλου καὶ ραχίτου μυελοῦ· αἱ ὑστερογενεῖς δὲ ἢ ἐπικτητὴς ραιβοτήτες εἶσι, λέγει, ἔκγονοι τρώσεων, καταγμάτων, ἐξαρθρήσεων κακοῦ σχηματισμοῦ τοῦ ποδός, φλεγμονῶν, ἀποστειμμάτων κτλ. ἅπαντα δὲ ταῦτα τὰ αἷτια παράγουσιν ἄνισον ἐνέργειαν τῶν μυῶν. Ὁ δὲ Βλάσιος (*Blasius, Klinische Zeitschrift fuer Chirurgie und Augenheilkunde. Heft. 1. S. 60*) λέγει, ὅτι γνήσιοι ραιβόποδες μόνον εἶναι ὁ συγγενής, ἐν αὐτῷ δὲ μόνῳ εὐρίσκονται τὰ ἄνω ρηθέντα φαινόμενα· ὁ δὲ ὑστερογενής, ὅστις ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲν εἶναι εἰς τοσοῦτον μέγαν βαθμὸν καὶ γεννᾶται ἐκ τρώσεως, ἐλκώσεως, καὶ παραλύσεως τῶν μυῶν, ἐκ δυσκρασίας καὶ νευραλγίας, εἶναι κατὰ φύσιν ἔκτασις τοῦ ποδός δι' ἰσχυροτάτην συστολήν τῆς γαστροκνημίας, ἐν ᾗ ἢ περὶ τὸν κατὰ μῆκος ἄξονα στροφή αὐτοῦ εἶναι μόνον δευτερεύουσα καὶ διὰ τῆς βαδίσσεως γενομένη. Τὸ εἶδος τοῦτο ὀνομάζει οὗτος ραιβόποδα κατὰ τὸ φαινόμενον.

Κατὰ τὸν Λίττλην (*Little*) ὁ ραιβόπους διακρίνεται εὐκόλως ἀπὸ τῆς δυσμορφίας τοῦ ταρσοῦ, τῆς γεννωμένης ἐκ τῆς ραχίτιδος. Ἡ παρὰ τῶν γονέων μετάδοσις τοῦ νοσήματος, αἱ συνοδεύουσαι συνήθως τὴν ραχίτιδα ἐπιπλοκαί, πρὸ πάντων δὲ αἱ κυριόταται τῶν ὀστέων τῶν μελῶν παρέχουσιν ἀρκούντα διαγνωστικὰ σημεῖα. Τὰ δὲ παθογνωμονικὰ σημεῖα, εἰσιν ἡ συστολὴ τῆς πτέρνης, ἡ ἔκτασις τῶν τενόντων τῆς γαστροκνημίας καὶ τῶν προσαγωγῶν μυῶν, ἡ κοιλότης τοῦ πέλματος καὶ ἡ κάμψις τοῦ ἔσω χεῖλους τοῦ ποδός δὲν ὑπάρχουσι. Ἐν τῇ ἀνατομικῇ δὲ ἐξετάσει τοῦ ραιβόποδος φαίνονται τὰ ὀστᾶ, χωρὶς νὰ εἶναι βεβλαμμένα κατὰ τὴν φυσικὴν αὐτῶν στερρότητα, ἔκτος τῆς ἑαυτῶν θέσεως διὰ τῆς ἐνεργείας τῶν μυῶν καὶ τοῦ βάρους τοῦ σώματος ὄντα· εἰς τὸν νόσον δὲ ραιβόποδα τὸν ἐκ τῆς ραχίτιδος γεννώμενον, τὰ ὀστᾶ οὐ μόνον ἐκ τῆς οἰκείας αὐτῶν θέσεως φέρονται διὰ τοῦ βάρους τοῦ σώματος, ἀλλὰ καὶ πιέζονται καὶ παρασχηματίζονται ἔνεκα τῆς μαλακίας.

§. 535.

Τὸ προγνωστικὸν τοῦ πάθους ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ βαθμοῦ καὶ τῶν ἐπιπλοκῶν αὐτοῦ. Ἐὰν ἢ μόνον ἄνωμαλλα μεταξὺ τῶν μυῶν καὶ τὰ διε-

στραμμένα ὅσῳ οὐδόλως κατὰ τὴν ἰδέαν μεταβεβλημένα, οὐδ' ἐν τῇ παραφύσιν αὐτῶν θέσει δι' ἀγκυλώσεως στερεωμένα, ἔχομεν ἐλπίδας ἰάσεως· ἐπὶ μᾶλλον δὲ, ἐὰν ὁ ἄρρωστος ἢ νέος καὶ πόρρω πολὺ τῆς ἀνδρικῆς ἡλικίας εὐρισκόμενος, ἐὰν οὐδεμία δυσκρασία ὑπάρχῃ καὶ τοῦ πεπονητότος μορίου ἢ θρέψις δὲν ἐβλάβη μεγάλης. Ὁ καρὸς δὲ, καθ' ὃν δύναται νὰ ἰαθῇ τὸ μόριον, ἀόριστος, διότι τοῦτο ἐξαρτᾶται, ἐκτὸς τοῦ βαθμοῦ καὶ τῆς διαρκείας τοῦ πάθους, ἐκ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου τῶν ἀδυνάτων δὲ νὰ ἐλπίσωμεν ἴασιν παντελεῖ, ὅταν ὁ ἄρρωστος ἢ ἠϋξημένος, ὅταν ἐβάδισε πολὺν καιρὸν οὕτως ἔχων, ὅταν τὰ ὅσῳ ἠγκυλώθησαν ἤδη, ἢ μετεβλήθη ἐπισήμως ἢ μορφῇ αὐτῶν.

§. 536.

Ἡ θεραπεία συνίσταται εἰς ἀνόρθωσιν τοῦ φυσικοῦ ἀνταγωνισμοῦ τῶν μυῶν, καὶ εἰς εὐθυσμόν τοῦ ποδός, γίνεται δὲ τοῦτο ἢ ἐκτάσει τῶν βραχυτέρων γενομένων μυῶν διὰ κατὰ μικρὸν διατάσεως καὶ διὰ μηχανημάτων, ἢ διατομῇ τῶν τενοντων τῶν βραχυτέρων μυῶν καὶ τῇ μετέπειτα ὀρθώσει τοῦ ποδός διὰ μηχανημάτων. Ἡ πρώτη μὲν (ἢ διὰ τῶν μηχανημάτων) θεραπευτικὴ μέθοδος εἶναι πάντοτε πολυχρόνιος καὶ δυσεργῆς καὶ μάλιστα ἐπὶ μεγαλειτέρῳ βαθμῷ καὶ πολυχρονιωτέρῃ διαρκείᾳ τοῦ ραιβόποδος, πρὸς ὃν πολλάκις ἀποκαθίσταται καὶ ὄλως ἀπρακτος. Ἐνδείκνυται δὲ μόνον πρὸς τοὺς μικροτέρους βαθμοὺς τοῦ ραιβόποδος, ἐν ᾧ δυνάμεθα νὰ φέρωμεν τὸν πόδα ἀνευ κόπου πολλοῦ εἰς τὸ κατὰ φύσιν ὀρθὸν σχῆμα καὶ νὰ ἐπιτηρήσωμεν ἐπιμελῶς τε καὶ ἐπιμόνως τὸν ἄρρωστον· ἢ δευτέρα δὲ, (ἢ τενοντομία) εἶναι καθ' ὅλας τὰς περιπτώσεις χρησιμωτάτη, καθ' ἃς ἢ πρώτη εἰδείχθη ἀνωφελής, ἢ καθ' ἃς ὁ ἐπίσημος βαθμὸς καὶ ἡ διάρκεια τοῦ ραιβόποδος προαγγέλλει ἀποτυχίαν τῆς πρώτης, ἢ καθ' ἃς αἱ ἐκτὸς περιστάσεις ἀπαιτοῦσι ταχέως τὴν θεραπείαν.

§. 537.

Ἡ διὰ τῆς κατὰ μικρὸν ἐκτάσεως τῶν βραχυτέρων μυῶν θεραπεία δύναται νὰ διαιρεθῇ εἰς τὸν καιρὸν τοῦ καταρτισμοῦ, εἰς τὸν τοῦ ἀμετακινήτως ἔχειν τὸν πόδα, καὶ εἰς τὸν τῆς βαδίσεως. Ἴνα δὲ ὀρθώσωμεν κατὰ μικρὸν τὸν πόδα, παραινοῦσι θερμὸν λουτρόν· ἐντούτῳ δ' ἐμβάλλομεν δις τῆς ἡμέρας τὸν πόδα μέχρι τοῦ γόνατος καὶ ὅσον ἡμισείας ὥρας ἐκάστοτε, καὶ προσπαθοῦμεν νὰ φέρωμεν αὐτὸν εἰς τὸ κατὰ φύσιν ὀρθὸν σχῆμα λαμβάνοντες αὐτὸν τῇ μὲν τῶν χειρῶν οὕτως, ὥστε ὁ μὲν ἀντίχειρ βάλλεται ἐπὶ τῆς ῥάχεις, ὁ δὲ λιχανὸς ἐπὶ τοῦ ἔσω χεῖλους, καὶ οἱ λοιποὶ δάκτυλοι ἐπὶ τοῦ πέλματος, ἢ δὲ ἑτέρα περὶ τὴν πτέρναν, καὶ δι' αὐτῶν τὸν μὲν πόδα καὶ κατ' ἐξοχὴν

τὴν πτέρναν στρέφομεν ἐπὶ τὰ ἔξω, τὸ δὲ πρόσθιον πέρασ τοῦ ποδὸς αἰρο-
μεν ἐπὶ τὰ ἄνω, καὶ τὴν ῥάχιν αὐτοῦ πιέζομεν ἐπὶ τὰ κάτω· αἱ χειρο-
νομίαι αὗται γίνονται ἡρέμα καὶ ὀπωσοῦν ἐπιμόνως· ἐκβαλόντες δὲ ἀπὸ
τοῦ λουτροῦ τὸν πόδα, καὶ ἀποσπογγίσαντες εἰκότως, ἀνατρίβομεν τὴν
μὲν ἔνδον καὶ ὀπίσθιον πλευρὰν τῆς κνήμης, τὴν ἔνδον καὶ τὴν πελμα-
τίτιδα ἐπιφάνειαν τοῦ ποδὸς μὲ χολίρειον ἢ χήνειον στέαρ, τὴν δὲ πρόσ-
θιον καὶ ἔξω πλευρὰν μὲ ὑγρὸν τι οἶνοπνευματώδες. Ἴνα δὲ ἐλκυσώμεν
ἐπιμόνως τὸν πόδα πρὸς τὴν φυσικὴν αὐτοῦ ἕξιν, μεταχειριζόμεθα ὀθό-
νιον τρίγωνον, ὅσον τριῶν τεταρτημορίων τοῦ πῆχεως μακρὸν, ὅπερ πτύ-
ξαντες, εἰς ὅσον δύο δακτύλων πλάτος, βάλλομεν ὑπὸ τὴν γαστροκνημίαν
περὶ τὰ σφυρὰ ἀπὸ τῶν ἔξω πρὸς τὰ ἔνδον ὑπὲρ τὴν ῥάχιν τοῦ ποδὸς
πρὸς τὴν μεσότητά τοῦ ἔσω χεῖλους, ὑπὲρ τὸ πέλμα πρὸς τὸ ἔξω χεῖλος
καὶ δι' οἰκείου ἐλκυσμοῦ κλίνομεν τὸν πόδα πρὸς τὰ ἔξω· ἐπαναλαβόντες
δὲ καὶ αὐθις τὴν αὐτὴν φορὰν τοῦ ὀθονίου, φέρομεν τὸ ἄκρον αὐτοῦ ἀπὸ
τοῦ ἔξω χεῖλους λοξῶς ἐπὶ τὰ ἄνω πρὸς τὸ ἄνω ἄκρον, καὶ συνάπτο-
μεν ἀμφοτέρω δι' ἄμματος ἐπὶ τῆς ῥάχως τοῦ ποδὸς καὶ ἐκεῖθεν φέρομεν
αὐτὰ περὶ τὰ σφυρὰ καὶ συνδέομεν ἐνταῦθα. Τὸ εἶδος τοῦ ἐπιδέσμου
τούτου λέγεται ὁ ἐπίδεσμος τοῦ Βρυκνήρου. Τὸ ὀθόνιον τοῦτο βάλλομεν
ἅπαξ ἢ δις τῆς ἡμέρας. Ἄλλ' ἐπειδὴ τοῦτο ἀποκινεῖτ' εὐκόλως, ταινίαι
κολλητικῆς ἐμπλάστρου ὡς ὁ ἐπίδεσμος οὗτος βαλλόμεναι, εἰσὶν ἐπιτη-
δειότεραι πρὸς τὸ ὀρθῶσαι τὸν πόδα.

Εἰς τὰ ραιδόποδα γεννηθέντα παιδιά, ἀρκούμεθα κατὰ τοὺς πρώτους δύο ἢ τρεῖς
μῆνας διὰ τὴν ἀπαλότητα τοῦ δέρματος αὐτῶν, εἰς τοιοῦτους πολλάκις τῆς ἡμέρας
γινομένους χειρισμοὺς, δι' ὧν ζητοῦμεν νὰ φέρωμεν κατὰ μικρὸν τὸν πόδα εἰς τὸ ὀρ-
θὸν σχῆμα. Ἐτερότερον δὲ ἐνεργοῦμεν κατὰ τὸν ἄνω ῥηθέντα τρόπον. Πολλάκις μὲν
διὰ τε τὸν μικρὸν βαθμὸν τοῦ κακοῦ καὶ διὰ τὸ εὐκαμπτον τῶν μελῶν ἐπιτυγχάνο-
μεν τοῦ σκοποῦ. Τοὺς δὲ βαδίζοντας ραιδόποδας ἀποτρέπομεν ἀπ' ἀρχῆς τῆς θερα-
πείας αὐστηρῶς τὴν βάδισιν.

Ὁ δὲ Σκάρπας πρὸς τὴν κατὰ μικρὸν ἐπὶ τὰ ἔξω στροφὴν τοῦ ποδὸς, ἐπαινεῖ ἐλα-
τῆρα ἰδιαιτέρον, ὅστις βάλλεται ἐπὶ τὴν ἔξω πλευρὰν τοῦ ποδὸς καὶ στηρίζετ' ἐνταῦθα
διὰ δύο τελαμῶνων. Ἡ πῆϊρα, ἣν ἔλαβον κατ' ἐπανάληψιν, μ' ἐδίδαξε νὰ προτιμήσω
τῆς συσκευῆς ταύτης τὰς ταινίας τοῦ κολλητικῆς ἐμπλάστρου.

§. 538.

Ὅταν δὲ κατορθώσωμεν, ὥστε νὰ δυνάμεθα νὰ φέρωμεν τὸν πόδα
μὲ τὴν χεῖρα εἰς τὸ ὀρθὸν σχῆμα, κρατοῦμεν αὐτὸν ἐν τούτῳ κάλλιστα
διὰ τῆς δευτέρας δὴ λεγομένης μηχανῆς τοῦ Σκάρπα (1), ἣτις βάλλ-

(1) Ἡ μηχανὴ τοῦ Σκάρπα σύγκειται ἐκ σανδαλοῦ, οὗ τὸ μὲν πρόσθιον μέρος συν-
ίσταται ἐκ λεπτοῦ καὶ καλῶς ἐστρωμένου κατύματος, τὸ δὲ ὀπίσθιον ἐκ πλατύσμα-
τος σιδήρου (παραβολικοῦ ἐλατήρος) ὄλην τὴν πτέρναν περικλείοντος. Ἐπὶ τοῦ ἔσω
μέρους τοῦ πλατύσματος ἐνεστι τελαμῶν ἡμφιεσμένος, ὅστις ἐκεῖθεν ὑπὲρ τὴν ῥάχιν

λετ' ἐπὶ τοῦ ποδὸς ἐνδεδυμένου καὶ φέρεται ἡμέραν τε καὶ νύκτα. Εἶτα δὲ συγχωροῦμεν εἰς τὸν πάσχοντα νὰ ἴσταται καὶ νὰ βαδίζῃ κατὰ μικρὸν ἐπὶ ὀμαλοῦ ἐδάφους. Μετὰ τινα δὲ καιρὸν, ὅταν ὁ ποὺς δύναται νὰ τηρήσῃ καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ ὄρθον σχῆμα, ἐκβάλλομεν τὴν μηχανὴν δι' ὅλης τῆς ἡμέρας καὶ ἐπιβάλλομεν αὐτὴν τὴν νύκτα μόνον. Κάλλιστα δὲ χρησιμεύουσιν ὑποδήματα, ἅτινα περισφίγγονται μέχρι τῶν δακτύλων καὶ φέρουσι κατὰ τὸ ὀπίσθιον αὐτῶν μέρος ἔλασμα χάλυθος.

§. 539.

Ἡ ὑπένδοθεν τοῦ δέρματος τενοντοτομία πρὸς ταχιῶν ἀνθρώπων τῆς φυσικῆς ὀρθότητος τοῦ ποδὸς, γίνεται κατ' ἐξοχὴν εἰς τὸν Ἀχιλλεῖον

φερόμενος προσηλοῦται εἰς κομβίον κατὰ τὴν ἔξω αὐτοῦ πλευρὰν εὐρισκόμενον. Ἐπὶ τὴν ἔξω ταύτην πλευρὰν τοῦ πλατύσματος εὐρίσκεται ἐλατῆρ ὀριζοντεῖως πρὸς τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς καθήκων, καὶ δι' ἡμφισσμένου τελαμῶνος περὶ τὸν πόδα στηριζόμενος. Κατὰ τὸ ὀπίσθιον δὲ μέρος τοῦ ἐλατῆρος τούτου ἐνεστι τελαμῶν, ὅστις προσηλοῦται εἰς κομβίον κατὰ τὴν ἐπὶ τὰ ἔσω πλευρὰν τοῦ παραβολικοῦ πλατύσματος κείμενον. Ἀπὸ τῆς ἐπὶ τὰ ἔξω πλευρᾶς τοῦ πλατύσματος ἀναβαίνει μετρίως συγκαμμένος καὶ μετὰ τῆς κυρτῆς ἐπιφανείας πρὸς τὴν κνήμην ἀπευθεσμένος ἐλατῆρ καὶ φθάνει μέχρι τοῦ γόνατος, ὅστις συνάπτεται μετὰ τοῦ παραβολικοῦ πλατύσματος δι' ἡλίου τῷ στοιχείῳ T παραπλησίον. Πρὸς στήριξιν αὐτοῦ εἰς τὴν κνήμην ὑπεράνω τῶν σφυρῶν καὶ κάτω τοῦ γόνατος χρησιμεύουσι δύο καλῶς ἡμφισσμένοι τελαμῶνες, οἵτινες δύναται διὰ τμημάτων ἐκ πετάλων σιδήρου κατεσκευασμένων, καὶ διὰ στροφιγγῶν νὰ βάλωνται διαφόρως ἐπὶ τοῦ καθέως κειμένου ἐλατῆρος. Παραπλήσιον δὲ τῷ μηχανήματι τοῦ Σκάρπα εἶναι καὶ τὸ τοῦ Δεληπεχίου (ε. τ. μ. τ. pl. Y. VI. VII. Orthomorphie. Tab. 42) εἰς τὰ μηχανήματα ταῦτα πρέπει καὶ συνομολογήσωμεν ὅλους τοὺς δοθέντας ἀναστρέφοντας ἐπαίνους καὶ νὰ προκρίνωμεν αὐτὰ πάντων τῶν ἄλλων (Meinhausen, in Goett. gel. Anzeig. 1799. S. 713. 1807. S. 2049. 1801. S. 1321).

Ἐκτὸς δὲ τῶν εἰρημένων εἶναι καὶ πλῆθος ἄλλων μηχανῶν καὶ συσκευῶν, ὧν ἀναφέρομεν μόνον τοῦ Ἰπποκράτους τὴν κρηπίδα (*), τὰς συσκευὰς τοῦ Παραίου, Ἰλδανοῦ, Ἄρου, καὶ τὰ μηχανήματα τοῦ Οὐενέλου, Βρυγιγασσίνου (in Richters chirurg. Bibliothek. Bd. XV. S. 566. Tab. I. Fig. 123), τοῦ Αὐθερόβιθου, τοῦ Βλοϊμήρου (B. Bruns, Diss. de Taliped. varo. Berolin 1827) ἔξ τοῦ Δελακροῖου κτλ.

(*) « Ὑποδημάτιον δὲ ποιέεσθαι μολύβδινον, ἔξωθεν τῆς ἐπιδέσιος ἐπιδεδεμένον, εἶον αἰχλαί κρηπίδες βυθμὸν εἶχον· ἀλλ' οὐδὲν αὐτοῦ δεῖ, ἢν τις ὀρθῶς μὲν τῆσι χερσὶ διορθώσῃ, ὀρθῶς δὲ τοῖσιν ὀνοῦσιον ἐπιδέῃ, ὀρθῶς δὲ καὶ τὰς ἀναλήφιας ποιοῖτο· ἢ μὲν οὖν ἴησις αὐτῆ καὶ οὔτε τομὴν οὔτε κούσιος οὐδὲν δεῖ οὐτ' ἄλλης ποικιλίας. Θάσσον γὰρ ἑνακούει τὰ τοιαῦτα τῆς ἰητρείης ἢ ὧς ἂν τις οἴοιτο· προσνικῶν μὲν τοὶ χρῆ τῷ χρόνῳ, ἕως ἂν αὐξήθῃ τὸ σῶμα ἐν τοῖσι δικαιοῖσι σχήμασιν· ὅταν δὲ ἐς ὑποδήματος λόγον εἴῃ, ἀρβύλαι ἐπιτηθειόταται αἰ κηλοπάτιδες καλεόμεναι· τοῦτο γὰρ ὑποδημάτων ἥκιστα κρατέεται ὑπὸ τοῦ ποδὸς, ἀλλὰ κρατεῖ μαλλον· ἐπιτηθείς δὲ καὶ ὁ Κρητικὸς τρόπος τῶν ὑποδημάτων. Ἰπποκρ. παρ. ἄρθρ. σελ. 239 Τόμ. 3. ἐκδοσ. Kuehn v. Ταῦτα μὲν λέγει ὁ Ἰπποκράτης ἐν τῷ περὶ κυλλῶν, ἡμεῖς ὅμως ἀγνοοῦμεν καὶ τὴν κατασκευὴν καὶ τὸ εἶδος τῶν περὶ ὧν οὗτος λέγει ὑποδημάτων. Ὁλόμκιος.

τένοντα, εἰς τὸν τένοντα τοῦ προσθίου κνημαίου, καὶ εἰς τὴν πελματίτιδα ἀπονεύρωσιν. Ὁ Ἀχιλλεῖος τένων εἶναι κυρίως τὸ μεγαλείτερον πρόσκομμα εἰς τὴν ὀρθοπόησιν τοῦ ποδός, διὸ ἡ τομὴ αὐτοῦ μόνου ἀρκεῖ πολλάκις, ἢ ἡ ἀνάγκη τῆς διαιρέσεως καὶ τῶν ἄλλων τενότων καταφαίνεται ἐν καιρῷ τῆς ἀποθεραπείας. Πολλάκις δὲ, ἡ ἀνάγκη αὕτη γίνεται καταφανὴς εὐθὺς ἐν αὐτῇ τῇ πρώτῃ ἐξετάσει διὰ τῆς ἐπισήμου ἐντάσεως, ἣν βλέπομεν εἰς τοὺς ἄλλους τέοντας. Ἐκτός τῶν ἤδη ῥηθέντων, καὶ εἰς τὸν ὑψιστον βαθμὸν τοῦ ραιθόποδος δὲν ἦτο χρεία νὰ διαιρέσω ἄλλον, καίτοι ἄλλοι ἐνόμισάν τε ἀναγκαίαν καὶ ἐνήργησαν καὶ τὴν τομὴν τοῦ προσθίου κνημαίου μὺς καὶ τοῦ μακροῦ καμπτήρος τοῦ μεγάλου δακτύλου καὶ ὁ Στρομεύηρος αὐτός, πολλάκις διατεμὼν τὸν τένοντα τοῦ ὀπισθίου κνημαίου μὺς, ὁμολογεῖ, ὅτι, κατὰ τὸ περιγεγόμενον τῶν ἑαυτοῦ παρατηρημάτων, ἡ διαίρεσις τοῦ τένοντος τούτου δὲν ἔχει ἐξαιρετον δύναμιν πρὸς τὴν ἀνόρθωσιν τοῦ σχήματος καὶ τῆς ἐνεργείας τοῦ ραιθόποδος.

§. 540.

Ἡ διαίρεσις τοῦ Ἀχιλλείου τένοντος ἐνεργεῖται ἀπλούστατα καὶ κάλλιστα τόνδε τὸν τρόπον. Ὁ ἄρρωστος σχηματίζεται πρηνής· ἡ δὲ κνήμη αὐτοῦ κρατεῖται ὑπὸ βοήθου, καὶ ὁ πούς πιέζεται πρὸς τὸ φυτικὸν αὐτοῦ σχῆμα ὑφ' ἑτέρου, ὥστε ὁ Ἀχιλλεῖος τένων ἐντείνεται καὶ ὑπερέχει μεγάλως· εἶτα δὲ βάλλει ὁ χειρουργὸς τὸν ἀντίχειρα καὶ λιχανὸν τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς ἐκατέρωθεν ἐπὶ τοῦ τένοντος, καὶ στηρίξας αὐτὸν τε καὶ τὸ ἐπικείμενον δέρμα, διωθεῖ μαχαίριον στενὸν, μικρὸν τι κυρτὸν καὶ ὀξύαιχμον, πλαγίως κρατούμενον, κατὰ τὴν ἔσω πλευρὰν κατευθεῖαν ὀπισθεν τοῦ τένοντος ὅσον ἐνὸς καὶ ἡμίσεος ἢ ὅσον δύο δακτύλων ὑπεράνω τῆς πτέρνης μέχρι τοῦ ἐπὶ τὴν ἔσω πλευρὰν τοῦ τένοντος κειμένου δέρματος, ὅπερ δέον νὰ μείνῃ ἀβλαβές, εἶτα δὲ ἀπευθύνεται τοῦ μαχαιρίου ἡ ἀκμὴ πρὸς τὸν τένοντα, ὅστις διατέμνεται, ἐπιβαλλομένης τῆς παλαμιαίας ἐπιφανείας τοῦ ἀντίχειρος τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς ἐπ' αὐτοῦ καὶ πρὸς τὴν ἀκμὴν τοῦ μαχαιρίου αὐτὸν προσπιεζούσης, δι' ἐνὸς ἢ διὰ πλειόνων συρμῶν, χωρὶς ὅμως νὰ διαιρεθῇ τὸ ἐπικείμενον δέρμα· τὴν στιγμὴν δὲ τῆς παντελοῦς διαιρέσεως τοῦ τένοντος ἀκούεται πάταγος, καὶ ἑκάτερα τὰ ἄκρα αὐτοῦ ἀπάγονται μᾶλλον ἢ ἤττον ἀπ' ἀλλήλων καὶ κατ' ἀναλογίαν τῆς ἀπαγωγῆς αὐτῶν φέρεται καὶ ὁπὺς πρὸς τὸ κατὰ φύσιν σχῆμα. Μετὰ τὸν ἐξελευσμὸν δὲ τοῦ μαχαιρίου γίνεται πρᾶως πίεσις μετὰ τὸν ἀντίχειρα πρὸς τὸ μικρὸν κέντημα, πρὸς ἀπόθλιψιν τοῦ αἵματος καὶ πρὸς κώλυσιν τῆς εἰσφρήτσεως τοῦ αἵματος· ὕστερον δὲ καλύ-

πιτεται τὸ κέντημα μὲ κολλητικὸν ἔμπλαστον καὶ μοτὸν, ἄπερ στηρίζον-
ται διὰ τινῶν περιαγωγῶν ἐλαφρῶς ἐπιβαλλομένου ἐπιδέσμου. Τέλος δὲ
ὁ χειρισθεὶς μεταφέρεται εἰς τὴν κλίνην καὶ ὁ πούς αὐτοῦ βάλλεται ἐν
σχῆματι ἀνέσεως.

Ὁ Θιλένιος (Thilenius, *medicinische und chirurgische Bemerkungen*, Frankf. 1789. S. 333) ὁ Μιχαήλ (uber die Schwächung der Sehne durch Einschneidung, als einew Mittel bei manchen Gliederverunstaltungen, in *Hufelands und Himlys Journal*. Bd. VI. Nowomb. 1831. S. 3) καὶ ὁ Σαρτόριος (in *Siebolds Sammlung seltener und auserlesener chirurgischen Beobachtungen*. Bd. III. S. 238) διέ-
τεμον τὸν τένοντα συνάμα μετὰ τοῦ δέρματος· ὁ δὲ Δελπέσιος διώθει μαχαίριον
ὄπισθεν τοῦ Ἀχιλλείου τένοντος, καὶ ἐνήργει κατ' ἀμφοτέρας τὰς πλευράς τραῦμα
τοῦ δέρματος ὅσον δακτύλου μέγα, εἶτα δὲ διώθει κυρτὸν μαχαίριον καὶ διήρει ἐπι-
καρσίως τὸν τένοντα διὰ τῆς πρὸς αὐτὸν ἀπευθυμένης ἀκμῆς αὐτοῦ χωρὶς νὰ διαι-
ρέσῃ καὶ τὸ ἐπικείμενον δέρμα· ὁ δὲ Στρομεύηρος διώθει μαχαίριον στενὸν καὶ ἔγ-
κοιλον ὅσον δύο δακτύλων ὑπεράνω τῆς πτέρνης ὄπισθεν τοῦ Ἀχιλλείου τένοντος ἃ
διαιρεῖ τὸν τένοντα κατὰ τὴν πρόωσιν τοῦ μαχαίριου. Ὁ δὲ Στοῖσσος (Stoess) ἐνήρ-
γει μὲ μαχαίριον στενὸν καὶ δίστομον πλαγίως ὄπισθεν τοῦ Ἀχιλλείου τένοντος διω-
θούμενον, τομὴν τοῦ δέρματος ὅσον δύο καὶ ἡμίσεος δακτύλων μεγάλην, χωρὶς ὅμως
νὰ διαιρέσῃ καὶ τὸ ἐπὶ τὴν ἀντικειμένην πλευρὰν τοῦ τένοντος δέρμα, ἐξελκύνων δὲ
ἐπειτα τὸ μαχαίριον διώθει ἕτερον πηρηγῶτὸν, μικρὸν τι καμπύλον καὶ ἐν ἐκτάσει
μικρᾷ τμητικὴν ἀκμὴν ἔχον καὶ δ' αὐτοῦ διέτεμε τὸν τένοντα· ὁ δὲ Βουβιέρος (Bou-
vier. *Bulletin de l'Académie de Médecine de Paris*. 1836. Decemb.) ἐμβάλλει
διὰ τῆς αἰχμῆς νυστερίου ὅσον γραμμῶν πινῶν μακρὰν τοῦ τένοντος, καθ' ἃ μέρος
εὐτός εἶναι λεπτότατος καὶ σφόδρα ἀντεταμένος, μικρὸν κέντημα ἐπὶ τοῦ δέρματος,
καὶ εὐσδιάζων διὰ τοῦ στομίου τοῦ κεντήματος τενοντοτόμον εὐθύωρον, στενὸν καὶ
πηρηγῶτὸν ἀνά μέσον τοῦ ἐπικείμενου δέρματος καὶ τοῦ τένοντος, διαιρεῖ αὐτὸν ἀπὸ
τῶν πρὸσω πρὸς τὰ ὀπίσω. Ὁ δὲ Γυβρινὸς εὐσδιάζει τὸ στενὸν αὐτοῦ καὶ πρὸς τὰ
πρὸσω περιτετορνευμένον τενοντοτόμον διὰ τοῦ στομίου μικρᾶς προηγουμένης τομῆς
τοῦ δέρματος ὑπὸ τὸν τένοντα. Ὁ δὲ Σκουτέτενος διατείνει μὲ τοὺς δακτύλους τῆς
ἀριστερᾶς χειρὸς τὸ δέρμα προσελκύνων αὐτὸ καὶ μικρὸν τι πρὸς τὰ ἔσω, καὶ διώθει
κατὰ τὴν ἐπὶ τὰ ἔσω πλευρὰν τοῦ τένοντος τὸ τενοντοτόμον καὶ περιάγει αὐτὸ περὶ
τὸν τένοντα ἀπὸ τῶν ὀπίσω πρὸς τὰ πρόσω καὶ ἀπὸ τῶν ἔσω πρὸς τὰ ἔξω, χωρὶς
ὅμως νὰ διαιρέσῃ καὶ τὸ ἐπὶ τὴν ἀντικειμένην πλευρὰν τοῦ τένοντος ἐπικείμενον
δέρμα, καὶ ἐν ᾧ νῦν πιέζει πρὸς τὰ κάτω τὴν λαθὴν τοῦ μαχαίριου καὶ ἐλκύνει αὐ-
τὸ πρὸς τὰ πρόσω καὶ ὀπίσω, διαιρεῖ τὸν τένοντα. Ὁ δὲ Διφερμβάχιος καὶ ἄλλοι
ἐνεργοῦσι καθ' ὅν ἀνωτέρω εἴρηται τρόπον.

§. 541.

Ἀπουλωθέντος δὲ μετὰ τρεῖς ἢ πέντε ἡμέρας τοῦ μικροῦ τραύματος
τοῦ δέρματος, ἄρχεται ἡ ἐπαναγωγή τοῦ ποδὸς πρὸς τὸ κατὰ φύσιν ὀρθὸν
αὐτοῦ σχῆμα διὰ μηχανῆς, ἥτις, παρέχει βαθμηδὸν πᾶσαν μεταβολὴν
ἀναγκαίαν φαινομένην εἰς τὸ σχῆμα τοῦ ποδὸς. Ἡ μηχανὴ τοῦ Στοῖσ-
σου εἶναι πρὸς τοῦτο ἡ χρησιμωτέρα ὄλων. Ἡ ἐπαναγωγή τοῦ ποδὸς
πρὸς τὸ κατὰ φύσιν ὀρθὸν σχῆμα γίνεται τάχιον ἢ βράδιον κατὰ τὸν
βαθμὸν καὶ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπαρχούσης ραιθιότητος. Δέον δὲ πρὸς

τούτω ν' αποφεύγωμεν πᾶσαν σφοδρὰν βίαν καὶ, διὰ τοῦ κατὰ μικρὸν αὐξανομένου βαθμοῦ τῆς τάσεως τοῦ ποδὸς καὶ διὰ τῆς οἰκείας ἀπλῆς ὑποστρώσεως τῆς μηχανῆς, πᾶσαν ἐκ ταύτης ὀδυνηρὰν πίεσιν καὶ πάντα ἀναξασμόν. Τοῦ ποδὸς δὲ τὸ κατὰ φύσιν ὄρθρον σχῆμα λαβόντος ἤδη, προσαρμύζομεν τὴν μηχανὴν τοῦ Σκάρπα καὶ ἀφίνομεν τὸν χειρισθέντα νὰ βαδίζῃ. Τοῦ ποδὸς αἱ κινήσεις κατ' ἀρχὰς μὲν εἰσὶν ἐπισφαλεῖς καὶ χαλεπαί, μετέπειτα δὲ βελτιοῦνται διὰ τῆς ἀσκήσεως καὶ ἐλαττοῦται κατ' ἀναλογίαν ἡ ἔνδεια τῶν μυῶν, πρὸς τοῦτο δὲ συντείνουσι μικρὸν καὶ αἱ ταυτοχρόνως γινόμεναι οἰνοπνευματώδεις ἀνατριψεῖς.

Ἐκ τῶν πρὸς ὄρθωσιν τοῦ ποδὸς μηχανῶν εἰσὶν αἱ τοῦ Δελπιχίου (pl. IX), τοῦ Στρομεύηρου (pl. III), τοῦ Σκουτετένου (pl. IV) καὶ τοῦ Παυλῆ (Fig. 1.) Ὁ Παυλῆς περιβάλλει τὸν πόδα, τοῦ τραύματος ἀπουλωθέντος μετὰ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας μετὰ γύψον, ὅστις περισκληροῦται, πρῶτον ἐπὶ ὑποδήματος ξυλίνου καὶ διαιρετοῦ περιχυθεῖς. Ἀναγεοῦται δὲ πολλάκις ἡ γυψίνη αὕτη περιβολὴ τοῦ ποδὸς ὅταν ὁ οἰκεῖος σχηματισμὸς τοῦ ποδὸς δὲν γίνητ' εὐθὺς. Ἐὰν ἡ ραιβότης μὴ ἦ ὑπερμεγέθης, ὁ ποὺς φέρεται πολλάκις εὐθὺς μετὰ τὴν τομὴν τοῦ Ἀχιλλείου τένοντος εἰς τὸ κατὰ φύσιν σχῆμα, ὥστε τότε δυνάμεθα νὰ προσαρμύζωμεν εὐθὺς τὴν διατείνουσαν μηχανήν. Ἄλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀδύνατον εἶναι τοῦτο, ἢ ἡ διατείνουσα βία ἐπάγει εὐκόλως πόνους, φλεγμονὴν κτλ. Ὅθεν δὴ χρησιμώτατον ν' ἀρχώμεθα τῆς ὀρθοποιήσεως τοῦ ποδὸς μετὰ τὴν ἴσιν τοῦ μικροῦ τραύματος (κατὰ τὸν Στρομεύηρον, Διεφεμβάχιον, Στοῖσσον, Χέλιον καὶ ἄλλους) καὶ μὴ εὐθὺς μετὰ τὴν ἐγχείρησιν (κατὰ τὸν Θιλένιον, Μιχαήλ, Σαρτόριον, Δελπέριον, Βουβιέραν, Παυλῆν, Δυδάλην καὶ Βλάσιον).

S. 542.

Ἐπάρχει δὲ εἰς τὸν ραιβοπόδα ὑπερβάλλουσα κάμφσις τῶν δακτύλων κ' ἐπίσημος κοιλότης τοῦ πέλματος, καθ' ἣν περιπτώσιν, ἐὰν θελήσωμεν νὰ ἐκτείνωμεν τὸν πόδα, ἡ πελματίτις ἀπονεύρωσις ἐντείνεται δίκην σχοινίου, ἀναγκαῖα τότε καὶ ταύτης ἡ τομὴ. Εἶναι δὲ ὁ ποὺς πολὺ ἐπὶ τὰ ἔσω ἐγκεκλιμένος καὶ ἡ κύρτωσις τοῦ ἔξω χεῖλους τοῦ ποδὸς ἐπίσημος, ὥστε ὁ μέγας δάκτυλος καὶ τὸ ἔσω χεῖλος τοῦ ποδὸς εἰσὶν ὑπερβαλλόντως συνεσταλμένα, δεόν νὰ διατέμνωμεν τὸν πρόσθιον κνημαῖον μῦν καὶ τὸν τένοντα τοῦ ἰδίως τὸν μέγαν δάκτυλον ἐκτείνοντος μυός. Ἐπὶ ἐπισήμῳ δὲ ἐγκλίσει τοῦ ποδὸς ἐπὶ τὰ ἔσω, ὥστε μετὰ μεγάλης μόνον βίας δυνάμεθα νὰ κινήσωμεν αὐτὸν πρὸς τὸν ὀριζόντιον ἄξονα τῆς κνήμης, δεόν νὰ διαιρέσωμεν τὸν ὀπίσθιον κνημαῖον μῦν καὶ τὸν ἰδίως τὸν μέγαν δάκτυλον ἐκτείνοντα μῦν. Πρὸς τὴν τομὴν τῆς πελματίτιδος ἀπονευρώσεως βοηθὸς μὲν διατείνει εἰκότως ἰσχυρῶς ἀπ' ἀλλήλων τὴν πτέρναν καὶ τοὺς δακτύλους, ἔξ' αὐτῆς ἐντείνεται καὶ προέχει ἐπὶ μᾶλλον ὁ τένων, ὁ χειρουργὸς δὲ διωθεὶ τὸ μαχαίριον πλαγίως κρατούμενον ἐπὶ τοῦ ἔσω χεῖλους τοῦ ποδὸς ὑπὸ

τὴν ἀπονεύρωσιν, καὶ ἀπευθύνων ἔπειτα τὴν ἀκμὴν πρὸς τὸν τένοντα διαιρεῖ αὐτὸν ἐξεκλύνων τὸ μαχαίριον, χωρὶς νὰ διασχίσῃ καὶ τὸ ἐπὶ τὴν ἀντικειμένην πλευρὰν ἐπικείμενον δέρμα. Ὁ τένων τοῦ προσ-
θίου κνημαίου μὴς διαιρεῖται ὡσαύτως κατὰ τὸ κάτω μέρος τῆς κνήμης, ἐν ᾧ ὑπαίρεται ὑπερβαλλόντως ὑπὸ τὸ δέρμα. Ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ τένων τοῦ ἰδίου τὸν μέγαν δάκτυλον ἐκτείνοντος μὴς· ἡ δὲ πρόσθιος κνημαία ἀρτηρία παράκειται ἐπὶ τὴν ἔξω πλευρὰν αὐτῶν, καὶ εὐκόλως δυνάμεθα ν' ἀποφύγωμεν τὴν βλάβην αὐτῆς· ἡ δὲ διαίρεσις τοῦ τένοντος τοῦ ὀπισθίου κνημαίου γίνεται ὅσον ἡμίσεος δακτύλου ὑπεράνω τοῦ ἔσω σφυροῦ· πρὸς τοῦτο δὲ τίθεται ὁ ὄνυξ τοῦ ἀριστεροῦ λιχανοῦ ἐπὶ τῆς σφυζούσης ὀπισθίου κνημαίας ἀρτηρίας, διωθεῖται δὲ ἡ αἰχμὴ καμπύλου μαχαίριου μέχρι τοῦ ὀστοῦ καὶ φερόμενον τοῦτο παρ' αὐτὸ πρὸς τὰ πρόσω, διαιρεῖ τὸν τένοντα. Ὀφελιμώτερον δὲ, εἰάν ἐμβάλωμεν παρὰ τὸν διήκοντα τένοντα τομὴν ὅσον τριῶν τεταρτημορίων τοῦ δακτύλου μεγάλου ὑπεράνω τοῦ ἔσω σφυροῦ, καὶ στρέφοντες τὸν πόδα ἐπὶ τὰ ἔξω, διαιρῶμεν τὸν ἀποφυλωθέντα τένοντα μὲ τὴν αἰχμὴν τοῦ μαχαίριου (κατὰ τὸν Στρομεύηρον)· τὸν δὲ τένοντα τοῦ καμπηῆρος τοῦ μεγάλου δακτύλου διαιροῦμεν πλησίον τοῦ ἔσω χείλους τοῦ ποδός, ὅπου οὗτος μεγάλως ἀνάμεσα τοῦ βραχέος καμπηῆρος καὶ τοῦ ἀπαγωγοῦ τοῦ μεγάλου δακτύλου ἐντεινόμενος ὑπερέχει, ὑπὸ τὸ δέρμα, χωρὶς νὰ διεξώσωμεν τὸ μαχαίριον ἐπὶ τὴν ἀντικειμένην πλευρὰν. Ἡ δ' ἐπίδεξις καὶ ἀποθεραπεία γίνονται κατὰ τοὺς ἄνω δοθέντας κανόνας.

§. 543.

Τοῦ ἀρρώστου ἡσύχως διάγοντος οὐδὲν δεινὸν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γίνεται, τοῦλάχιστον ἐγὼ οὐδέποτε εἶδον τί τοιοῦτον· ἀλλὰ καὶ ἂν τι τοιοῦτον συμβῆ, ἴδιον εἶναι μᾶλλον τῆς ἔξεως τοῦ ἀρρώστου ἢ τῆς ἐγχειρήσεως εἰκότως γενομένης. Φλεγμονῆς δ' ἐπιγενομένης καὶ διὰ ψυχρῶν ἐπιθεμάτων μὴ διαλυθείσης, δεόν ἐγκαίρως νὰ κενώσωμεν τὸ πῦον καὶ διὰ τῆς εἰκότως ἔπειτα γενομένης θεραπείας τὴν τε διαπύησιν καὶ τὴν τυχοῦσαν ἀποφολιδωσιν τοῦ τένοντος νὰ ἐμποδίσωμεν. Τὰ μετὰ τὴν ἐγχειρήσιν ἐπακόλουθα οὐδεμίαν ἔχουσι τῶ ὄντι ἀναλογίαν πρὸς τὸ αἴσιον αὐτῆς ἀποτέλεσμα. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἐνόστε συνέβησάν τινα εἰς πεπαλαιωμένον καὶ εἰς ὑψιστον βαθμὸν φθάσαντα ραιβόποδα, ὥστε τῆς ἐγχειρήσεως τὸ ἀποτέλεσμα νὰ σταθῆ ἀτελὲς ἢ καὶ μὴ ἐπίσημον, ὅ,τι ἄλλως ἐκ τῶν προτέρων οὐδόλως δυνάμεθα νὰ προορίσωμεν, τῆς ἐγχειρήσεως ἢ

ἀξια οὐδόλως ἐκ τούτου βλάπτεται· αὕτη δὲ δύναται καὶ εἰς τὰ νεώτατα βρέφη νὰ ἐνεργηθῆ.

Ὁ Βλάσιος λέγει, ὅτι μικρὸν ἢ οὐδόλως ὠφελεῖ ἡ ἐγχείρησις πρὸς τὸν γνήσιον ραιθόποδα καὶ πρὸς τοὺς ἐπισήμους αὐτοῦ βαθμοὺς ἐνεργουμένη, πρὸς ὃν μάλιστα καὶ μόνον ἡ δύνατο νὰ προτιμηθῆ αὕτη, καὶ ὅτι αὕτη μόνον πρὸς τὸν νόθον ραιθόποδα καὶ πρὸς τοὺς μικροτέρους αὐτοῦ βαθμοὺς ἐφάνη ὠφέλιμος. Ὁ ραιθόπους μὲν εἶν' ἐπιποκὴ ἀνωμαλιῶν, κατ' ἐξοχὴν δὲ ἡ ἐπὶ τὰ ἔνδον στροφῆ· ἡ δ' ἐγχείρησις εἶναι μόνον πρὸς μίαν ἀνωμαλίαν καὶ οὐδὲ πρὸς τὴν κυριωτέραν ἀπευθυσμένη. Πρὸς τὴν κακὴν θέσιν τοῦ ποδὸς ἐνεργοῦσι πολλοὶ μῦς ἑμοῦ, ἡ δὲ ἐγχείρησις ἀπευθύνεται μόνον πρὸς τὴν γαστρομνημίαν, τὸ πλεῖστον δὲ καὶ πρὸς τὸν πρόσθιον κνημαῖον ἢ καὶ ἄλλον τινα μῦν ἰδίως. Πάντοτε δὲ εἶναι ἔνθεια τῶν σαρκῶν τῆς κνήμης, πρὸς ἣν οὐδεμίαν παρέχει ὠφέλειαν ἡ ἐγχείρησις. Ἄλλ' ἡ γνώμη αὕτη ἀναιρεῖται διὰ τε τῶν ἄνω ῥηθέντων καὶ διὰ τῆς ἰδίας καὶ ἀλλοτρίας πείρας. Περὶ δὲ τῆς γνώμης τοῦ Βλασίου, ὅτι προτιμότερος ὁ ἀκρωτηριασμός εἰς τοὺς τοιοῦτους βαθμοὺς τοῦ ραιθόποδος παράβλεπε Stromeyer in Cäsper's Wochenschrift. 1836. Νο. 34. 35.

B'.

Περὶ τοῦ βλαισόποδος, ἢ βλαισοῦ.

§. 544.

Βλαισόπους δὲ ἢ βλαισός εἶναι τοῦ ραιθόποδος ἀντίθετος κατὰ τινα τρόπον καὶ συχνὴ δυσμορφία, ἐν ἣ οὐδεμία τῶ ὄντι διαστροφή, ἀλλὰ μᾶλλον ἑκκλισις τοῦ ποδὸς ἐπὶ τὰ ἔξω τοιαύτη, ὥστε ἐξίσχει μὲν ὑπερβαλλόντως καὶ κεῖται βαθυτέρω τὸ ἔσω σφυρὸν, γίνεται δὲ μᾶλλον ἢ ἤττον ἐπίσημος κοιλότης ὑπὸ τὸ ἔξω σφυρὸν, τὸ φυσικὸν δὲ κύρτωμα τῆς ῥάχως τοῦ ποδὸς καὶ τὸ κοίλωμα τοῦ πέλματος καὶ τοῦ ἔσω χεῖλους τοῦ ποδὸς ἀφανίζονται, καὶ ὁ πούς ἐγγίζει κατὰ γῆς ὁμοτίμως μὲ τὸ πέλμα. Τὸ μέγιστον δὲ τοῦ ποδὸς πλάτος εἶναι κατὰ τὸν ταρσόν· ὁ δὲ πούς εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἑκνομίως ψυχρὸς, ὄρφνινος ἢ πελιδὸνός ὥσπερ εἰς τὰ χεῖμετλα, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν ἰδρωσιν μάλα ἐπιρρέπής, ὥστε ὑγρὸς εἶναι πάντοτε, καὶ τὸ δέρμα τοῦ πέλματος ἀπαλὸν καὶ ἄνευ τῶν συνήθων σκληρωμάτων καὶ τυλωμάτων. Ἐπὶ τῇ βαδίσει δὲ ἀπευθύνουσι οἱ βλαισόποδες ἐπὶ τὰ ἔσω μὲν τὰ γόνατα, ἐπὶ τὰ ἔξω δὲ τοὺς πόδας, ὥστε μὲ τὸ ἔσω χεῖλος τοῦ ποδὸς βαίνουσι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ.

§. 545.

Δυσχέρειαί τοῦ βλαισόποδος εἰσὶν ὁ ἄρρωστος ἀποκάμνει εὐκόλως ἐπὶ τῇ βαδίσει, οἱ πόδες ἐξογκοῦνται περὶ τὰ σφυρὰ καὶ τὰ πέλματα τιτρώσκοντ' εὐκόλως, διὸ ἀνεπιτήδειοι ὄλως οἱ τοιοῦτοι πρὸς τὸ πεζικὸν στρατιωτικόν. Ἐὰν δὲ ὁ κόπος τῶν ποδῶν ἐξακολουθήσῃ ἐπὶ μᾶλλον, γεννᾶται χρονία φλεγμονὴ τῶν ἀρθρικῶν συνδέσμων καὶ ὑμένων, οὗ ἔνε-

κεν οὐ μόνον πόνος, ἀλλὰ καὶ ὀρρώδη ἐξιδρώματα γίνονται ἀναμέσον τῶν ὀστέων τοῦ ταρσοῦ. Τοῦτο δὲ ἀπαιτεῖ ἡσυχίαν δι' ἧς δυνάμεθα (κατὰ τὸν Στρομεύηρον) ν' ἀποφύγωμεν τὴν τερηδόνα τῶν ὀστέων· ἴδιον δ' ἔστιν, ὅτι ἅπασαι αἱ γεννώμεναι εἰς τοὺς πόδας καὶ εἰς τὰς κνήμας τῶν βλαισῶν πάντοτε παρὰ τὸ σύνηθες εἰσὶν ἐπίμονοι. Ἄλλ' ἀπὸ τοῦ βλαισόποδος δέον νὰ διακρίνωμεν τὸν πλατύποδα, ὅστις συνίσταται μόνον εἰς τὴν ἐπαύξησιν τοῦ φυσικοῦ σχήματος τοῦ ποδός, γενομένην ἐκ τῆς διὰ πολλῆς χρήσεως τοῦ ποδός γενομένης ἐκτάσεως τῶν ἐντεταμένων κατὰ τὰς κεφαλὰς τῶν ὀστέων τοῦ ταρσοῦ πλαγίων συνδέσμων.

§. 546.

Εἶναι δὲ ὁ βλαισόπους ἢ ἐκ γενετῆς καὶ φαίνεται κατὰ διαφόρους βαθμοὺς, ὡς ἐνιάκις ἔτυχε νὰ ἴδω εὐθὺς μετὰ τὴν γενετὴν, μεθ' ἣν φαίνεται τῶν περοναίων, κατ' ἐξάαιρετον δὲ τοῦ μακροῦ περοναίου ἀνεπιείκεια, καὶ τὸ κακὸν γεννᾶται βεβαίως ἐκ τῆς ἐν τῇ μήτρᾳ θέσεως τοῦ ἐμβρύου· ἢ ὁ βλαισόπους γεννᾶται ὑπερον μετὰ τὴν γενετὴν, σπανίως εἰς τὸ θῆλυ καὶ εἰς παῖδας οὐκ ὀκταετείς ὄντας. Ἐνταῦθα δὲ ἴσως εἶναι διάθεσις ἐκ γενετῆς εἰς τὴν θέσιν τῶν ὀστέων τοῦ ταρσοῦ, ἢ ἀτονία τῆς ἀπονευρώσεως τοῦ πέλματος καὶ τῶν συνδέσμων τοῦ ταρσοῦ, ἐν ἣ μετέπειτα δι' ἐπίμοχθον στάσιν, βάδισιν κτλ. γεννᾶται ὁ βλαισόπους, καὶ τὸ ὄστον τῆς πτέρνης στρέφεται ἐπὶ τὰ ἔσω ταιουτοτρόπως, ὥστε ἡ μὲν ἔξω αὐτοῦ ἐπιφάνεια ἀπευθύνεται συγχρόνως καὶ ἐπὶ τὰ ἄνω, ἢ δὲ ἔσω ἐπὶ τὰ κάτω. Τῶν δὲ λοιπῶν τοῦ ταρσοῦ ὀστέων καὶ τῶν ἀρθρώσεων αὐτῶν ἡ θέσις μικρόν τι μεταβάλλεται· ἡ κεφαλὴ δὲ τοῦ ἀστραγάλου καὶ τὸ σκαφοειδὲς ὄστον ἐξίσχει πολλάκις μικρόν τι ἰσχυρότερον ἐπὶ τὰ ἔσω. Εἷς τινὰς οἰκογενείας, μάλιστα δὲ παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις, ὁ βλαισόπους εἶν' ἐκ διαδέξεως γονέων· ἰσχύουσι δὲ εἰς τὴν γένεσιν αὐτοῦ ἐπιτηδεύματα τινα καὶ ἐπίμονος στάσις μετὰ γυμνῶν τῶν ποδῶν ἐπὶ ψυχροῦ ἐδάφους· εἰς τῆς ἀνωτέρας δὲ τάξεως τὰς οἰκογενείας σπανιώτατα γεννᾶται ὁ βλαισόπους.

Περὶ τοῦ αἰτίου τοῦ βλαισόποδος, ὃν νεωστὶ παρετήρησαν ἀκριβέστερον, διαφέρουσιν αἱ γνώμαι τῶν ἱατρῶν· ἔθεν κατὰ τὸν Λίστων μὲν (Liston Lancet. 1833. March.) γεννᾶται τὸ κακὸν ἐκ σωματώσεως (ἐξοστώσεως) τοῦ ἀνωτέρου ἄκρου τοῦ πρώτου μεταταρσίου ὀστοῦ, τυπῆς, ρευματισμοῦ, ἀρθρίτιδος καὶ χοιραδύσεως ἐκ γόνου, πρὸς δὲ δικαίως ἀναμιμνήσκει ὁ Φροριέπος (Frorier chirurgische Kupfertafeln. Taf. 339), ὅτι τοῦτο εἶναι τοῦ βλαισόποδος ἐπιπλοκὴ τυχηρὰ μόνον. Ὁ δὲ Ρογνέτας (Rogneta Archives générales de Médecine 1834) νομίζει, τὸν μὲν ἐκ γενετῆς βλαισόποδα διαπλάσεως ἀτελοῦς τοῦ ὀστοῦ τῆς πτέρνης ἔχονον εἶναι, τὸν δὲ μετέπειτα γεννώμενον χαινώσεως τῶν συνδέσμων τοῦ ταρσοῦ. Ὁ δὲ Θύνης

(Thune bei Nevermann ε. τ. μ. τ.) λέγει, ὅτι αἷτιον τοῦ βλαισόποδος εἶναι περιεγροφή τοῦ ὄστου τῆς πτέρνης, ὡστε ἡ μὲν ἔξω αὐτοῦ ἐπιφάνεια μικρόν τι ἐπὶ τὰ κάτω, ἡ δὲ ἔσω μικρόν τι ἐπὶ τὸ ἔσω στρέφεται. Ἡ στερεὰ σύνδεσις τοῦ ὄστου τῆς πτέρνης μετὰ τοῦ ἀστραγάλου διὰ τῆς στερεᾶς συνδεσμώδους συσκευῆς ὀρίζει τοιαύτην μεταβολὴν εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀστραγάλου. Τῆς δυσμορφίας δὲ αὐξανομένης, ἐνοῦται ὑπεξάρθρσις μεταξὺ τῆς ἀρθρώδους ἐπιφανείας τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀστραγάλου καὶ τοῦ σκαφοειδοῦς, ἐνῶ αὐτοῦ ὁ ὄγκος καθίεται πολλῶ κατωτέρω ἢ τὸ πρόσθιον μέρος τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀστραγάλου, ὅπερ συγκαθίεται μετ' ἐκείνου. οἱ σύνδεσμοι, οἱ πλάγιοι βραχίται μάλιστα μεταξὺ τοῦ ἀστραγάλου καὶ τοῦ σκαφοειδοῦς, ἐπὶ πλέον δὲ οἱ πελματῖται σύνδεσμοι μεταξὺ τῶν ῥηθέντων ὄστων εἰσι πάντοτε καθ' ὑπερβολὴν ἐκτεταμένοι ἐπὶ τούτοις δι' ἐκτείνονται μεγάλως καὶ αἱ πρόσθια ἴνες τοῦ δελτοειδοῦς συνδέσμου καὶ ὁ ἀστραγαλοπεριναῖος, ἐπειδὴ τὸ ὄστων τῆς κνήμης τίθεται νῦν ἐπὶ τοῦ ὀπισθίου μέρους τῆς ἄνω ἀρθρώδους ἐπιφανείας τοῦ ἀστραγάλου, καὶ τὸ μὲν σκαφοειδὲς μετακινεῖται οὕτω μᾶλλον ἐπὶ τὰ πρόσω, ἢ δὲ περόνη μᾶλλον ἐπὶ τὰ ἔσω ἀπὸ τοῦ σκαφοειδοῦς. Ὁ δὲ Στρομεύηρος λέγει, ὅτι τοῦ βλαισόποδος ἡ οὐσία εἶναι τῆς ἀπνευρώσεως τοῦ πέλματος καὶ τῶν συνδέσμων τοῦ ταρσοῦ ἀτονία. Ἐν ᾧ οὗτοι ὑπέκουσιν εἰς τὴν θλίψιν, ἀποβάλλει ὁ πούς τὴν ἑαυτοῦ κυρτότητα καὶ τρέπεται ἐπὶ τὰ ἔξω, ἐπειδὴ ὅτε κνημαῖοι καὶ ἡ γαστροκνημία, ὀφτινες πιέζουσι τότε ἔξω χεῖλος καὶ τὸ στήθος τοῦ ποδὸς πρὸς τὴν γῆν, τὴν κνήμην, διὰ τὴν μικρὰν στερότητα τῆς συναρθρώσεως τοῦ ποδὸς, πρὸς τὰ ἔνδον ὠθοῦσιν, ἐνῶ ταυτοχρόνως γίνεται καὶ πρὸς τὰ πρόσω αὐτῆς πρόωσις. Ἄλλ' ἀτονία τῆς κνήμης ὡς αἷτιον τοῦ βλαισόποδος εἶναι ἀπαράδεκτον, ἐπειδὴ ὅλοι οἱ μῦς εἰσιν εἰς θεινάς ὀπωσοῦν περιστάσεις τοῦ βλαισόποδος τοιοῦτοτρόπως ἐντεταμένοι, ὡστε οὐδεὶς λόγος περὶ ἀτονίας αὐτῶν φαίνεται.

Ὁ Θύνης διαιρεῖ τὸν βλαισόποδα εἰς πρωτογενῆ καὶ δευτέριον· καὶ ὁ πρῶτος μὲν εἶναι ἤδη ὄλιος κατὰ τὴν γενετὴν αὐνεστώς καὶ μετ' ἐντάσεως τῶν μυῶν κατὰ τὴν πρόσθιον καὶ ἔσω πλευρὰν τῆς κνήμης, ἥτις αὐξάνεται καὶ ἐπὶ ὀδονος γίνεται, ὅταν θελήσωμεν νὰ ὀρθοστήσωμεν τὸν πόδα, ἀλλ' οὗτος οὐδεμίαν ἔχει δυσμορφίαν· ὁ δευτέριος δὲ γεννᾶται πολλῶ χρόνῳ ὕστερον μετὰ τὴν γενετὴν, ἀπ' οὗ ὁ ἀρρώστος ἤρχισε νὰ βαδίξῃ, εἶναι δὲ καὶ μετ' ἀλλοιώσεως τῆς μορφῆς τοῦ ποδός. Τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος διάκρισιν ζητεῖ διὰ διαφορῶν ἐν τε τῶ πρώτῳ καὶ δευτέρῳ νὰ βεβαιώσῃ ὁ Θύνης· ἐπὶ τῶ δευτέρῳ, λέγει, κοῖλος εἶναι τοῦ ποδός ὁ ἄξων ἐπὶ τὴν ἔξω πλευρὰν, τὸ ἔσω σφυρὸν καὶ τὸ σκαφοειδὲς ὄστων ἀπεργάζονται προβολὴν ἐπὶ τῆ βαθίσει μᾶλλον τῶ πέλματι πάντοτε προεγγίζουσαν, ὡστε ὁ ἐν ὑψίστῳ βαθμῶ βλαισόπους γίνεται βαισόπους· ἡ πτέρνα δὲ καὶ τὸ ἔξω χεῖλος τοῦ ποδός ἀφίστανται τῆς γῆς· ὁ Ἀχιλλεῖος τένων ἐγκρύπτεται ὀπισθεν τῆς πτυχῆς τοῦ δέρματος καὶ ἐντεταμένος τε καὶ μικρόν ἐπὶ τὰ πλάγια πρὸς τὰ ἔξω ἐκτετραμμένος φαίνεται· ἡ πτέρνα ἐλκύεται πρὸς τὰ ἄνω· τὸ δὲ ἔξω σφυρὸν κεῖται ἐν τῆ συναρθρώσει τοῦ ποδός ἐγκεκρμμένον, καὶ ἡ κνήμη διὰ τὴν ἔνδειαν τῶν σαρκῶν τῆς γαστροκνημίας ἰσχυρῆς εἶναι κατὰ τε τὰ ἄνω καὶ κάτω, ὡστε τὸ γόνυ ἐμφαίνεται ὡς ἂν δύσμορφον· ἡ βράχις τοῦ ποδός καθ' ὑπερβολὴν κυρτῆ, καὶ τὸ βάδισμα γίνετα ἐν γένει χωρὶς κάμψεως τοῦ γόνατος. Ἐπὶ τῶ πρωτογενεῖ δὲ βλαισόποδι οὐδόλιος μεταβάλλεται τοῦ ποδός ὁ ἄξων, τὸ σφυρὸν προέχει ὑπερβαλλόντως, κεῖται κατωτέρω, ἢ συνήθως, καὶ ἐγγίζει σχεδὸν τὴν γῆν, τὸ πέλμα δὲ ἐγγίζει ὅλην τὴν γῆν, ὑπὸ τὸ ἔξω σφυρὸν γίνεται κοίλωμα, οὗ τὸ βάθος ἀνάλογον πρὸς τὸν βαθμὸν τῆς δυσμορφίας εἶναι· ἡ δὲ πτέρνα δὲν ἐλκύεται πρὸς τὰ ἄνω· τὸ ἔξω σφυρὸν γίνετα ἐπισήμως αἰσθητὸν, καὶ ἡ γαστροκνημία δὲν εἶν' ἐπισήμως ἄτροφος. Τοῦ ποδός ἡ βράχις δὲν εἶναι κατὰ τὸ εἶδος κυρτῆ, ἀλλὰ παρὰ φύσιν ἐπίπεδος κατὰ τὸν ταρσὸν καὶ εὐρεία. Τὸ δὲ βάδισμα

γίνεται συνήθως μετά κάμψως τῶν γονάτων. Ἄλλ' ἡ διάκρισις αὕτη οὐδεμίαν ἐμφαίνει διαφορὰν οὐσιώδη, ἀλλὰ μόνον συγχρόνου συστολῆς τῶν μυῶν ἀπότοκος εἶναι, μάλιστα δὲ τῆς γαστροκνημίας καὶ βραχύτητος τοῦ Ἀχιλλείου τένοντος, διὸ ἢ ἡ τομὴ αὐτοῦ χρήσιμος εἶναι εἰς τὰς τοιαύτας περιπτώσεις.

§. 547.

Πρὸς τὸν βλαισόποδα, μικρὸν καὶ εἰς νέους ἀνθρώπους ὄντα, ἀνατρίβομεν δις τῆς ἡμέρας τὸν πεπονθότα πόδα μὲ οἶνοπνευματώδη ὑγρά, περιελίσσομεν αὐτὸν μ' ἐπίδεσμον εἰς οἶνόπνευμα διάβροχον, καὶ λούομεν αὐτὸν κατὰ καιροὺς ὕδατι ψυχρῷ, ἢ βάλλομεν ἀρτάριον ἐκ δέρματος μετὰ σφιγκτήρων, τὸν τε πόδα καὶ τὴν κνήμην ὁμοτίμως περιβάλλον, καὶ σάνδαλον μετὰ μεταλλίνου πλατύσματος ἰσχυροῦ καὶ, ἀπὸ τῶν ὀπίσω πρὸς τὰ πρόσω μέχρι τῶν ὀστέων τοῦ ταρσοῦ, κυρτοῦ ὄντος. Κατὰ τὸν Δυπιλτρενον δὲ, σάνδαλον, οὗ τὸ ἔχνος ὑψοῦται κατὰ μικρὸν ἀπὸ ὅσον ἐνὸς καὶ ἡμίσεος μέχρι δύο καὶ ἡμίσεος δακτύλων, καὶ τὸ κάττυμα εἶν' εὐκαμπτον καὶ ἔλαστικόν. Κατὰ τὸν Ῥογνέταν δὲ, σάνδαλον μετ' ἔχνους ὑψηλοῦ, συνάμα δὲ καὶ ἐνειλίσιν τοῦ ποδὸς μ' ἐπίδεσμον εἰς οἶνόπνευμα διάβροχον, δις τῆς ἡμέρας ἀλλασσόμενον καὶ ἐπὶ μᾶλλον συσφιγγόμενον. Κατὰ τὸν Στρομεύηρον δὲ, ὑπόδημα εἰς οὗ τὸ μεσαῖον μέρος συνάπτεται τεμάχιον δέρματος, ὅπερ περιλαμβάνον τὸ μεσαῖον μέρος τοῦ ποδὸς ἀπὸ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω καὶ ἀπὸ τῶν ἔνδον πρὸς τὰ ἔξω καὶ εἰς ὄξυ λήγον, καὶ διὰ τινος σχισμῆς ἔπειτα ἐπὶ τοῦ κατὰ τὴν ράχιν τοῦ ποδὸς ἄνω δέρματος τοῦ ὑποδήματος διεσπρόχόμενον, προσάπτεται εἰς πόρπην κατὰ τὸ ἔξω χεῖλος τοῦ ποδὸς οὖσαν. Βίς ἀδυνάτους δ' ἀνθρώπους ὠφελεῖ καὶ ἡ συγχρόνως ἐσωτερικῶς γινομένη τονωτικὴ θεραπεία. Κατὰ τὸν Στρομεύηρον δὲ, πρὸς τὸν μείζονα καὶ εἰς γηραιότερους ὄντα βλαισόποδα διαφυλάσσομεν ἐπὶ πλεονα χρόνον Ἐλκωσιν ἐπὶ τοῦ πέλματος, προσκολλῶμεν ἐκδόρια κατὰ τὸ ἔσω χεῖλος τοῦ ποδὸς καὶ κατὰ μέρος τοῦ πέλματος, ὧν τὴν ἔκρυσιν διαφυλάσσομεν δι' ἀλοιφῶν δριμέων, ἔπειτα δὲ πρὸς σκέπην τοῦ ποδὸς ἐνειλίσσομεν αὐτὸν καὶ ἐμβάλλομεν εἰς ὑπόδημα μετὰ σφιγκτήρων.

Ὁ Ἀίστων πρὸς τὴν ἐξόγκωσιν τοῦ προσθίου ἄκρου τοῦ πρώτου μεταταρσίου ὄστω, παραινεῖ νὰ μεταχειρίζωμεθα ἔμπλαστρον δι' ὑδραργύρου καὶ ἰώδους καὶ, τούτου μὴ ὠφελήσαντος ν' ἀποκόπτωμεν τὴν κεφαλὴν τοῦ ὄστω διὰ τμητικῶν ὀργάνων.

Τοῦ βλαισόποδος εἰς μέγαν βαθμὸν καὶ συστολῆς τῶν μυῶν ἐχθνοῦ ὄντος, πρὸς ἣν ματαία καὶ ἀνωφελὲς πᾶσα μηχανικὴ βοήθεια, ὁ Ἑλλῶς (Held ε. τ. μ. τ. σελ. 63) γνωματεύει νὰ διατέμνωμεν τοὺς περωναίους μῦς καὶ μάλιστα τὸν τένοντα τοῦ μακροῦ καὶ μεσαίου. Ὅσον λοιπὸν τεσσάρων ἢ ἕξ γραμμῶν ὑπεράνω τοῦ ἔξω σφυροῦ, ὅπου οὗτοι προσέχουσι τὸ πλαῖστον ἐν ἐλύτρη κοινῇ περιελιγμένοι ὄντες, διωθόμεν μαχαίριον δίστομον πλαγισθὲν ἀπὸ τῶν ὀπίσω πρὸς τὰ πρόσω ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ἀπευθύνωμεν ἔπειτα τὴν ἀκμὴν αὐτοῦ πρὸς αὐτούς. Τοῦ μεσαίου δ' τένων φέρει

ἐνταῦθα ἵνας τινὰς μυῶδεις ἔτι. Ὅσον τισσάρων ἢ ἕξ γραμμῶν κατωτέρω ἢ πρόσθεν τοῦ σφυροῦ, εἰσι μὲν οἱ τένοντες τῶν μυῶν τούτων ἐν ἰδίῳ ἐλύτρῳ περιεβλημένοι, κείνται δὲ τόσῳ πρὸς ἀλλήλους πλησίον, ὥστε δυνάμεθα νὰ διαιρέσωμεν αὐτοὺς συγχρόνως, διωθοῦντες τὸ μαχαίριον ἀνά μέσον αὐτῶν καὶ τῆς πτέρνης ἀπὸ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω καὶ μικρὸν τι ἀπὸ τῶν πρῶσω πρὸς τὰ ὀπίσω. Τοῦ μεσαίου δὲ περοναίου ὁ τένων δύναται νὰ διαιρεθῇ καὶ ὅσον 4 ἢ 5 γραμμῶν μακρὰν τῆς βάσεως τοῦ πέμπτου μετατορισίου ὁστοῦ.

Γ.

Περὶ τοῦ ἰππόποδος.

§. 548.

Ἰππόπους δὲ (pes equinus) λέγεται εὐσμορφία, ἐν ἣ τὸ πλατὺ τοῦ ποδὸς ἔχει τὴν αὐτὴν μετὰ τῆς κνήμης φοράν, ἢ δὲ πτέρνα φέρεται πολὺ πρὸς τὰ ἄνω, ὥστε ὁ βαδίζων ἄρρωστος μόνον ἐπὶ τῶν δακτύλων καὶ κατ' ἐξοχὴν ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ ποδὸς βαίνει· ὁ δὲ Ἀχιλλεῖος τένων εἶν' ἐπισήμως ἐντεταμένος, συνάμα δὲ καὶ ὁ ποὺς οὕτω συγκεκαμμένος, ὥστε ἢ τε κυρτότης αὐτοῦ καὶ ἢ κοιλότητος εἶναι μεγάλη. Εἰς τὸν ὕψιστον δὲ βαθμὸν τοῦ ἰππόποδος δύναται νὰ γείνη διαστροφή τοῦ ὄλου ποδὸς τοιαύτη, ὥστε, τὸ μὲν ἄκρον τοῦ ποδὸς ἀπευθύνεται πρὸς τὰ ὀπίσω, ὁ δὲ ἄρρωστος βαίνει ὅλως ἐπὶ τῆς ῥάχews τοῦ ποδός.

§. 549.

Αἷτιον δὲ τοῦ πάθους τούτου εἶναι παρὰ φύσιν συστολὴ τῆς γαστροκνημίας· ἔπειτα δὲ βραχύνονται καὶ αὐξάνουσι τὴν κυρτότητα καὶ ὁ πελματίτης, ἢ πελματίτις ἀπονεύρωσις, ὁ ὀπίσθιος κνημαῖος καὶ ὁ μακρὸς περοναῖος. Ὑπερμεγέθους δὲ τοῦ πάθους ὄντος, εἰς τοσοῦτον προωθείται τοῦ ἀστραγάλου ἢ ἀρθρώδης ἐπιφάνεια, ὥστε οὐδόλως σχεδὸν συνάπτεται μετὰ τοῦ αὐλοῦ τῆς κνήμης, αὕτη δὲ φέρεται σχεδὸν ὅλη πρὸς τὸ ὀπίσθιον μέρος τῆς πτέρνης· ἐνίοτε ὁμως εἰς πολυχρόνιον καὶ ἐπίσημον ἰππόποδα δὲν βλέπομεν ἐπίσημως ἠλλοιωμένα τοῦ ταρσοῦ τὰ ἄρθρα, ἀλλὰ μεγάλην. ἔκκλινιν τῶν προσθίων ἄκρων τῶν μεταταρσίων ὀστέων ἀπὸ τῆς ἐαυτῶν συνδέσεως μετὰ τῶν δακτύλων, ἐν ᾧ ταῦτα, ἰσχυρῶς τῶν δακτύλων πρὸς τὰ ἄνω φερομένων, ὑπομένουσι τὴν μεγίστην βίαν ἐπὶ τῇ βαδίσει· εἶναι δὲ ὁ ἰππόπους ἢ συγγενῆς ἢ ὑστερογενῆς, ὁ δὲ ὑστερογενῆς εἶναι ὁ μάλιστα συνήθης· ἐπειδὴ, ὅταν, καθ' ὃν καιρὸν ὁ Ἀχιλλεῖος τένων βραχύνεται, ἐν ἔλαθα τὴν ἀρκοῦσαν στερεότητα ἢ ἀρθρωσις τοῦ ποδὸς διὰ τε τὴν μικρὰν διάπλασιν τῶν ἀρθρικῶν συνδέσμων, καὶ διὰ τὴν μικρὰν ἀνάπτυξιν τῶν σφυρῶν, μάλιστα δὲ τοῦ ἔσω, εὐκόλως διὰ τῆς συγχρόνου βραχυότητος τοῦ προσθίου καὶ ὀπισθίου κνημαίου γεννᾶται ραιβόπους. Ἄλλ' ἐν τούτοις μικρὰν ἐπὶ τὰ ἔσω στροφήν τοῦ πο-

δὸς βλέπομεν εἰς τὸν ἵππόποδα. Καὶ νοσηρὰ τῶν ὀστέων τοῦ ταρσοῦ ἀλλοίωσις δύναται νὰ ἴδωσιν ἀφορμὴν εἰς τοιαύτην δυσμορφίαν.

§. 550.

Ὅτι δὲ καθόλου καὶ ἐν τῷ περὶ ραιθόποδος κατὰ μέρος εἶπομεν περὶ τῶν αἰτίων, τοῦτ' αὐτὸ λέγομεν καὶ περὶ τῶν αἰτίων τοῦ ἵππόποδος. Ἡ δὲ θεραπεία συνίσταται εἰς ποδολοσίαν, εἰς ἀνατρίψεις μαλθακώδεις τῶν συνεσταλμένων μυῶν τῆς κνήμης καὶ τῶν τένοντων αὐτῶν, εἰς τὰς χειρήσεις, ὅπως ἐπαγάγωμεν τὴν μὲν πτέρναν πρὸς τὰ κάτω, τὸν δὲ ἄκρον πόδα πρὸς τὰ ἄνω, ὅπερ ζητοῦμεν νὰ κατορθώσωμεν μόνιμον διὰ τῆς μηχανῆς τοῦ Ἰοίργου (1), Στρομευήρου, Στοίσιου καὶ ἄλλων. Ἄλλ' ὅταν ὁ ἵππόπους ᾖ μέγας καὶ πολυχρόνιος, εὐκόλως δὲν ἐπιτυχάνεται παντελῆς ἰασις διὰ τῆς θεραπείας ταύτης καὶ ἐπὶ πολὺν χρόνον γενομένης, καὶ μόνον διὰ τῆς τομῆς τοῦ Ἀχιλλείου τένοντος καὶ τῆς μετέπειτα προσαρμογῆς οἰκείας τινὸς μηχανῆς, ὥσπερ καὶ εἰς τὸν ραιθόποδα, δυνάμεθα νὰ ὀρθώσωμεν ἐν βραχεὶ τῷ χρόνῳ τὸν πόδα. Ἀναγκαῖα δὲ εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ ἡ τομὴ τῆς πελματίτιδος ἀπονεύρωσεως, ὅταν αὕτη μὲν ᾖ σχοινοειδῶς ἐντεταμένη, ὁ πούς δὲ ὑπερβαλλόντως κυρτός. Ὁ δὲ Στρομευήρης διέτεμεν ἐνίοτε καὶ τὸν τένοντα τοῦ μακροῦ καμπτήρος καὶ τοῦ καμπτήρος τοῦ μεγάλου δακτύλου ἕνεκεν ἀπομένουσῆς κακῆς στάσεως τοῦ μεγάλου δακτύλου.

Περὶ τοῦ σκεπαρνόποδος.

§. 551.

Σκεπαρνόπους δὲ εἶναι ἢ ἐπὶ τὰ ἄνω καὶ πρὸς τὴν πρόσθιον τῆς κνήμης πλευρὰν φερὰ τοῦ ἄκρου καὶ τῆς ῥάχews τοῦ ποδὸς τοιαύτη, ὥστε ὁ πούς ἀπεργάζεται ὀξεῖαν μετὰ τῆς κνήμης γωνίαν, ἐνίοτε δὲ καὶ πρόσκειται οὗτος εἰς τὴν κνήμην, καὶ ἐπὶ τῇ βαδίζει μόνον ἢ πτέρνα δύναται νὰ ψαύσῃ τῆς γῆς. Ἡ δυσμορφία δὲ αὕτη εἶναι ἐκ γενετῆς πάντοτε καὶ τῆς ἐν τῇ μήτρᾳ θέσεως τοῦ ἐμβρύου ἀπότοκος φαίνεται. Δυνάμεθα δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εὐθὺς μετὰ τὴν γενετὴν, ὅταν ὁ ἄκρος πούς ᾖ πολὺ

(1) Ἡ μηχανὴ αὕτη συνίσταται εἰς σάνδαλον, ὥσπερ καὶ τὸ πρὸς τὸν ραιθόποδα σάνδαλον τοῦ Σκάρπα. Κατὰ τὴν ἔξω πλευρὰν τοῦ σανδάλου τούτου φέρεται ὡσαύτως ὀρθῶς πρὸς τὰ ἄνω μέχρι τοῦ γόνατος ῥαβδίον σιδηροῦν, καὶ περὶ τὴν κνήμην μὲ ἱμάνας σφιγγόμενον. Πρὸς τὸ κάτω δὲ μέρος αὐτοῦ τοῦ ῥαβδίου ἔνεστιν ἐλατῆρ ἐπὶ τροχίσκου προσηλωμένος, ἐνῶ ἔγκειται ῥαβδίον σιδηροῦν, ὅπερ φέρεται κατὰ μῆκος τοῦ ποδὸς πρὸς τὰ πρόσω αὐτοῦ. ἱμάς δὲ περὶ τὸ πρόσθιον μέρος τοῦ ποδὸς πρόσκειται εἰς τὸ ῥαβδίον τοῦτο, δι' οὗ ἐλκύεται πάντοτε πρὸς τὰ ἄνω ὁ πούς.

πρὸς τὰ ἄνω ἐπηρμένους, ἔτι δὲ καὶ ὅταν, ὡς ἐγὼ πολλάκις ἔτυχον νὰ ἴδω, πρόσκειται ἐπὶ τῆς κνήμης, νὰ σχηματίσωμεν ὀρθῶς αὐτὸν μετὰ μικρᾶς βίας. Οἱ ἐπὶ τούτῳ συνεσταλμένοι μῦς εἰσὶν ὁ πρόσθιος κνημαῖος, ὁ ἴδιος τοῦ μεγάλου δακτύλου καμπτήρ, ἐνίοτε δὲ καὶ ὁ κοινῶς τοὺς δακτύλους ἐκτείνων μῦς, ὧν οἱ τένοντες ἀπεργάζονται προφανῶς ὑπὸ τὸ δέρμα σχοινοειδῆ προβολήν, ὅταν εὐθωρῶμεν τὸν πόδα· φαίνεται δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μὲν πάσχουσα ἡ σύνδεσις τῆς πτέρνης μετὰ τοῦ κυβοειδοῦς καὶ τοῦ ἀστραγάλου μετὰ τοῦ σκαφοειδοῦς, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ σφηνοειδῆ συμπάσχουσι καὶ αἱ ἀρθρώσεις αὐτῶν ἐπιφάνειαι ἴστανται ἀπ' ἀλλήλων κατὰ τὸ πέλμα· ἐνίοτε δὲ, ὅταν ὁ κοινῶς τοὺς δακτύλους ἐκτείνων μῦς ἐνεργεῖ ἰσχυρῶς, φέρεται καὶ ὁ ἄκρος ποὺς μικρὸν τι ἐπὶ τὰ ἔξω.

§. 552.

Ὅσακις ἔτυχον ἄχρι τοῦδε νὰ ἴδω τὴν δυσμορφίαν ταύτην εὐθὺς μετὰ τὴν γενετὴν, εὐκόλως ἠδυνήθην νὰ εὐθωρῆσω τὸν πόδα, καὶ διὰ καμπύλου ναρθηκίου ἐπὶ τῆς προσθίου πλευρᾶς, τῆς κνήμης καὶ ἐπὶ τῆς ῥάχews τοῦ ποδὸς διὰ τινος ἐπιδέσμου προσδεθέντος, νὰ κρατήσω αὐτὸν ἐν τῷ οἰκείῳ σχήματι καὶ νὰ θεραπεύσω αὐτὸν ἐν βραχεῖ χρόνῳ. Ἐὰν δὲ τὸ κακὸν ἔγεινεν ἐπίμονον, καὶ οἱ συνεσταλμένοι μῦς ἀνθίστανται εἰς τὴν θεραπείαν ταύτην ἢ εἰς τὴν χρῆσιν προσήκοντος ναρθηκίου, εἶναι δὲ τότε πάντοτε καὶ ἔνδεια τῶν σαρκῶν τῆς κνήμης ἐπισημοτέρα, ὡς καὶ εἰς τὰς ἄλλας κυρτότητας, ἢ ὑπένδοθεν τοῦ δέρματος τομῆ τῶν ἐντεταμένων τενόντων, καθ' ὃν τρόπον οὗτοι τὰ μάλιστα ὑπὸ τὸ δέρμα ὑπαίρονται, βεβαίως θέλει ἐπιτύχει τοῦ σκοποῦ.

Δ'.

Περὶ τῶν κυλλωμάτων τῆς χειρὸς.

§. 553.

Τῆς χειρὸς αἱ κυλλώσεις φαίνονται πολλῶ σπανιώτεροι τῶν τοῦ ποδὸς καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τῆς παρὰ φύσιν ἐνεργείας τῶν μυῶν εἰσὶν ἔκγονοι· εἰσὶ δὲ αὗται ἢ ἐπίμονος κάμψις τῆς ἀρθρώσεως τῆς χειρὸς μετὰ συγχρόνου πρηνισμού, ἢ ἐπίμονος ἔκτασις, ἢ τῶν δακτύλων ἐπίμονος κάμψις.

Α'.

Περὶ τῆς ἐπιμόνου κάμψεως τῆς χειρὸς.

§. 554.

Ἡ ἄκρα χεὶρ ἐπὶ τῇ ἐπιμόνῳ κάμψει ἀπεργάζεται μετὰ τοῦ πήχεως γωνίαν μαῶλλον ἢ ἥττον ὀρθήν, μετὰ συγχρόνου αὐξήσεως τοῦ πρηνισμού

καὶ τῆς προσαγωγῆς, ἢ τοῦ ὑπτιασμοῦ αὐτῆς. Κατ' ἀμφοτέρας δὲ τὰς περιστάσεις συγκάμπτονται οἱ δάκτυλοι. Τὰ ὀστά δὲ καὶ οἱ σύνδεσμοι κατὰ τὸν καρπὸν ἀπάγονται ἀπ' ἀλλήλων καὶ ἐκτείνονται, ἐν ᾧ κατὰ τὴν παλαμιαίαν πλευρὰν συμπιέζονται καὶ ἀπεργάζονται κολλημαὶ ἢ χεὶρ δὲ καὶ ὁ πῆχυς εἰσὶ μᾶλλον ἢ ἦττον ἄτροφοι.

Ὁ Λόδης (Lode a. a. o.) ὀνομάζει τῶν δύο τούτων τῆς τῶν χειρῶν κυρτότητος εἰδῶν τὸ μὲν ραϊθόχειρα (Talipomanus flexa pronata seu Talipomanus vara) τὸ δὲ βλαισόχειρα (Talipomanus flexa supinata seu talipomanus vaiga). Ἄπαντες δὲ οἱ μῦς οἱ τὴν ὀθην χεῖρα καὶ τοὺς δακτύλους κάμπτοντες καὶ τῆς χειρὸς τὴν κοιλότητ' αὐξάνοντες, εἰσὶ λέγει συνεσταλμένοι καὶ ἐν τῷ πρώτῳ μὲν καὶ οἱ κρηνιστήρες ταυτοχρόνως, ἐν τῷ δευτέρῳ καὶ οἱ ὑπτιαστήρες.

§. 555.

Αὕτη τῆς χειρὸς ἢ κυλλότης δύναται νὰ εἶναι ἢ συγγενῆς ἢ ὑστερογενῆς. Αἷτια δὲ ταύτης εἰσὶν ὅσα καὶ ἐν τῷ περὶ ραιθόποδος εἴρηται. Ταύτην δὲ εἶδον ἄπαξ μὲν μετὰ συγχρόνου ραιθόποδος, ἄπαξ δὲ μετὰ ἰππόποδος κατὰ τὴν αὐτὴν τοῦ σώματος πλευρὰν ἢ θεραπεία ταύτης ἔστω κατὰ τοὺς δοθέντας ἐν τῷ περὶ ραιθόποδος κανόνας.

Περὶ τῆς ἐπιμόνου ἐκτάσεως τῆς χειρὸς.

§. 556.

Τῆς χειρὸς δὲ ἡ ἐπίμονος ἐκτασις, ἐν ἣ αὕτη μετὰ τῆς ῥάχως εἶναι μᾶλλον ἢ ἦττον πρὸς τὸν πῆχυν συγκεκαμμένη καὶ μετὰ συγχρόνου αὐξήσεως τῆς ἀπαγωγῆς αὐτῆς ἢ τῆς προσαγωγῆς εἶναι σπανία. Γεννᾶται δὲ ἐκ τῶν αὐτῶν αἰτίων καὶ ζητεῖ τὴν αὐτὴν θεραπείαν ὡσερ καὶ τὰ προειρημένα.

Ὁ Λόδης ὀνομάζει ταύτην ραϊθόχειρα ἐκτατικὴν (Talipomanus extensa). Ἄπαντες δὲ οἱ τὴν χεῖρα καὶ τοὺς δακτύλους ἐκτείνοντες μῦς, ἐνίοτε δὲ καὶ οἱ τὴν χεῖρα ἐπιπεδοῦντες, καὶ ποτε δὲ καὶ οἱ προσαγωγοὶ ἢ οἱ ἀπαγωγοὶ, εἰσὶ, λέγει, συνεσταλμένοι.

Γ'.

Περὶ τῆς τῶν δακτύλων κάμψεως.

§. 557.

Ἐπίμονον ἐνίων ἢ πολλῶν δακτύλων κάμψιν δύναται νὰ ἐπαγάωσι διάφορα αἷτια, οἷον νοσηρὰ τῶν φαλαγγῶν ἀλλοιώσεις, διαίρεςις τῶν τενόντων ἢ παράλυσις τῶν ἐκτεινόντων μῦων, οὐλή συνεσταλμένη κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς παλάμης, βλάβη τῶν τενόντων καὶ τῶν ἐλύτρων αὐτῶν, συστολὴ τῶν καμπτήρων τῆς χειρὸς καὶ συστολὴ καὶ ἀνεπιείκεια τῆς πα-

λαμιαίας ἀπονευρώσεως. Τῶν διαφόρων δὲ τούτων αἰτίων ἡ διάγνωσις εἶν' εὐκόλος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, καὶ γίνεται βεβαία ἐκ τοῦ τρόπου τῆς γενέσεως τοῦ πάθους ἐκ τῆς παρουσίας οὐλῆς, ἐκ τοῦ δυνατοῦ τῆς κινήσεως ἐνίων ἄρθρων τῶν δακτύλων ἢ ἐκ τῆς εὐθυωρήσεως τῶν δακτύλων διὰ τῆς βίας κτλ. Τὸ πλεῖστον δὲ πρὸς τοῦτο λόγου ἄξιον εἶναι ἡ τῆς συστολῆς τῆς παλαμιαίας ἀπονευρώσεως ἔκγονος κάμψις τῶν δακτύλων, ἐπειδὴ, τῆς διαγνώσεως βεβαίας οὔσης, ἐπιτυγχάνεται βεβαίως ἡ ἴασις.

§. 558.

Ἡ τῆς συστολῆς τῆς παλαμιαίας ἀπονευρώσεως ἔκγονος κάμψις τῶν δακτύλων φαίνεται κατ' ἐξοχὴν εἰς τὸν παράμεσον δάκτυλον ἀνθρώπων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ βαρέα τῶν χειρῶν ἔργα ἐκτελούντων, καὶ εἶναι φλεγμονώδους παθήσεως ἀπότοκος. Μετὰ σφοδρὸν κόπον τῆς χειρὸς γεννᾷτ' ἐνίοτε πόνος, εὐθὺς πάλιν ἐκλείπων. Οἱ δάκτυλοι ἄρχονται κατὰ μικρὸν νὰ μὴ ἐκτείνωντ' εὐκόλως, καὶ ὁ παράμεσος νὰ κάμπτηται πρὸς τὸ θέναρ. Καὶ πρῶτον μὲν κάμπτονται αἱ πρῶται φάλαγγες κινουμένων τῶν ἄλλων ἀναλόγως δὲ τῇ προόδῳ τοῦ κακοῦ κάμπτετ' ἐπὶ μᾶλλον ὁ παράμεσος. Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον οὐδεμίαν ἐστὶ βλέπομεν ὀξῶδη ἐξόγκωσιν κατὰ τὴν παλαμιαίαν πλευρὰν τοῦ παραμέσου αἱ δύο αὐτοῦ τελευταῖαι φάλαγγες εἰσὶν εὐθεῖαι καὶ κινηταί, ἐν ᾧ ἡ πρώτη εἶναι εἰς γωνίαν μᾶλλον ἢ ἦτιον ὀρθὴν συγκεκαμμένη καὶ κινητὴ κατὰ τὴν ἑαυτῆς σύνδεσιν μετὰ τοῦ μετακαρπίου, ὥστε καὶ ἡ σφοδροτάτη βία δὲν δύναται νὰ ἐκτείνῃ ταύτην. Ὅταν δὲ ὁ παράμεσος ἢ κατ' ὑπερβολὴν συγκεκαμμένος, προφαίνεται εἰς τὸ θέναρ πτυχὴ τοῦ δέρματος τὸ μὲν κοίλωμα πρὸς τὸν παράμεσον δάκτυλον, τὸ δὲ κύρτωμα πρὸς τὸν καρπὸν ἀπευθυσμένον ἔχοντα ψαύοντες δὲ τῆς παλαμιαίας πλευρᾶς τοῦ παραμέσου αἰσθανόμεθα χορδὴν ἐντεταμμένην, ἧς τὸ ἄκρον ἀπευθύνεται πρὸς τὴν πρώτην φάλαγγα, καὶ ἦν δυνάμεθα νὰ αἰσθανθῶμεν μέχρι τοῦ ἀνωτέρου μέρους τῆς ἐπιφανείας τῆς χειρὸς. Καὶ ἐὰν μὲν κάμψωμεν τὸν δάκτυλον, ἀφανῆς αὕτη γίνεται, ἐὰν δὲ ἐκτείνωμεν, εἰς κίνησιν βάλλομεν τοῦ μακροῦ παλαμιαίου μυὸς τὸν τένοντα ἢ κίνησις αὕτη εξαπλοῦται ἕως τοῦ ἀνωτέρου μέρους τῆς παλαμιαίας ἀπονευρώσεως καὶ ἡ χορδὴ ἐντείνεται ἰσχυρότερον.

Κατὰ τὸν Γούραυδον (Goyraud, Schmid's, Jahrbuecher. 1835 S. 249) ἡ συστολὴ παράγειτ' ἐκ νεοπλάστων τενοντωδῶν σχοινίων, ἅπερ ἀπὸ τῆς ἀπονευρώσεως φέρονται πρὸς τῶν τενόντων τὸ ἔλυτρον, ἐκεῖθεν δὲ πρὸς τὰ πλάγια μέρη τῶν φαλαγγῶν, εἶτι δὲ καὶ ἀπὸ τῆς μιᾶς πρὸς τὴν ἑτέραν φάλαγγα. Ἄλλ' αἱ γέφυραι αὐταὶ προσαύξησις μόνον εἰσὶ τῶν ἐνυπαρχουσῶν κατὰ φύσιν γεφυρῶν. Καὶ ὁ Σάνσων (Gazette médicale 1835 1. 8. Louit.) νομίζει, ὅτι τοῦτο εἶναι τὸ σύνθηες αἴτιον, ἢ δὲ συστολὴ τῆς παλαμιαίας ἀπονευρώσεως εἶναι κατ' ἐξαιρέσιν μόνον.

Ὅταν δὲ τῶν δακτύλων ἡ κάμψις ἢ τῆς συστολῆς τῶν καμπτήρων ἔγγονος, αἰσθανόμεθα, νὰ ἐκτείνωμεν αὐτοὺς ἀποπειρώμενοι, ὀγκῶδες σχοινίον ὑπὸ τὴν ἀπονείρωσιν, τὸν παλαμιαῖον μὴν ἀκίνητον καὶ τοὺς καμπτήρας ἐντεταμένους κατὰ τὸν πῆχυν. Ὅταν δὲ ὑπάρχῃ οὐλὴ μετὰ τῶν μυῶν συνεχομένη, αἱ κινήσεις προξενουσι πόνον κατὰ τὸν τόπον αὐτῆς· ἐὰν δὲ συγκάμψωμεν τὴν χεῖρα πρὸς τὸν πῆχυν, ὁ ἄρρωστος δύναται νὰ ἐκτείνῃ τοὺς δακτύλους. Ὅταν δὲ ὑπάρχῃ παράλυσις ἢ διαίρεσις τῶν τενόντων τῶν ἐκτείνόντων μυῶν, οἱ δάκτυλοι κείνται μὲν ἐμμόνωσιν πρὸς τὴν παλαμιαίαν ἐπιφάνειαν συγκεκαμμένοι, ἀλλ' εὐκόλως δυνάμεθα νὰ ἐκτείνωμεν αὐτοὺς, καὶ οὐδεμίαν σχοινοειδῆ ἔντασιν αἰσθανόμεθα, καὶ ἅπαντα τὰ ἄρθρα εἰσὶν ἐλεύθερα· ὅταν δὲ ὑπάρχῃ νοσηρὰ τῶν ἄρθρων ἀλλοίωσις, συγκεκαμμένοι μᾶλλον ἢ ἕττον εἰσὶν οἱ δάκτυλοι· αἱ δὲ ἠγκυλωμένοι φάλαγγες εἰσὶν ἀκίνητοι, κινουμένων τῶν ἄλλων καὶ οὐδεμιᾶς σχοινοειδοῦς ἐντάσεως κατὰ τὸ θέναρ οὔσης. Ἐπιτηδεύματα τινα δύναται νὰ προξενήσῃσι δυσμορφίαν τῶν ἄρθρων τῶν φαλαγγῶν ἄνευ μὲν ἀγκυλώσεως μετ' ἐπιμόνου δὲ κάμψεως· οὗτος ἐπιτηδεύεται ὁ μικρὸς καὶ ὁ παράμεσος ἐνίοτε δὲ καὶ πλείονες δάκτυλοι εἰς τὰς ῥάπτιας καὶ πλέκτριας, οἱ τέσσαρες δάκτυλοι ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν εἰς τοὺς ῥάπτιας καὶ εἰς τοὺς τὰ δικτυωτὰ πηνίσματα κατασκευάζοντας, ὅπερ εἶν' ἐπακόλουθον τῆς συνηθείας, ἐνῶ οὐδεμία σχοινοειδῆς ἔντασις ὑπάρχει εἰς τὴν χεῖρα, καὶ οἱ δάκτυλοι δύναται νὰ ἐκταθῶσιν ὀπωσοῦν. Τῶν οὐλῶν ἢ διαγνώσις εἶν' εὐκόλος διὰ τῆς ἐντάσεως αὐτῶν ἐπὶ ἀποπίτρα ἐκτάσεως τῶν δακτύλων.

§. 559.

Ὅτι δὲ τὸ αἷτιον ταύτης τῆς κάμψεως τῶν δακτύλων εἶναι ὑπέρμετρος ἔντασις τῆς παλαμιαίας ἀπονευρώσεως διὰ πίεσεως καὶ θλάσεως εἰς δυσκόλους τῶν χειρῶν ἐργασίας προξενουμένη, ἀπέδειξεν ἀρκούντως ὁ Δυπιτρένος δι' ἀκριβῶν ἐξετάσεων καὶ διὰ τῆς ἐπιτυχούς διαιρέσεως τῆς ἀπονευρώσεως ταύτης· ἀνατρίψεως, λουτρῶν, μηχαναῖ καὶ τὰ παρόμοια οὐδεμίαν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἢ πρὸς καιρὸν μόνον ὠφέλειαν παρέχουσιν. Τὴν πρόσκαιρον ταύτην ὠφέλειαν εἶδον καὶ ἐγὼ εἰς ἐπίσημον κάμψιν τοῦ παραμέσου δακτύλου τοιαύτης αἰτίας ἀπότοκον, ἐν ἣ δια τῆς ἀδιακόπου ἀνατρίψεως τῆς δι' ὑδραργύρου τεφρόχρους ἀλοιφῆς, καὶ τῆς χρήσεως τῶν ζωϊκῶν λουτρῶν ἀπεκατέστη ἢ τε εὐθυωρὰ καὶ ἡ κίνησις, ἀλλ' ὀλίγον καιρὸν μετὰ τὴν παῦσιν τῶν ρηθέντων βοηθημάτων, συνέκαμψθη καὶ αὖθις ὁ δάκτυλος ὡσπερ καὶ πρότερον. Ἀσφαλέστα λοιπὸν ἐνεργεῖ ἡ διαίρεσις τῆς παλαμιαίας ἀπονευρώσεως· ὅθεν ἐμβάλλομεν ἐπὶ τῆς συναρθρώσεως τῆς πρώτης φάλαγγος μετὰ τοῦ μετακαρπίου τομὴν τοῦ δέρματος ἐγκαρσίαν, ἔπειτα δὲ διαιροῦμεν κατὰ τὴν αὐτὴν ὑφήγησιν καὶ τὴν ἐντεταμένην ἀπονεύρωσιν· ἂν δὲ ὁ δάκτυλος δὲν ἐκτείνεται μετ' αὐτὸ, ἐμβάλλομεν καὶ ἑτέραν ἐγκαρσίαν κατὰ τὴν συνάρθρωσιν τῆς πρώτης καὶ δευτέρας φάλαγγος ἢ ἐν τῷ μέσῳ τῆς πρώτης φάλαγγος· ἂν δ' ἅπαντες οἱ δάκτυλοι συγκεκαμμένοι ὦσιν, ἐμβάλλομεν ὅσον πέντε τεταρτημορίων τοῦ δακτύλου κατωτέρω τῆς πρώτης τομῆς πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς χειρὸς τομὴν ἐγκαρσίαν καὶ διαιροῦμεν τὴν ἀπονεύρωσιν

τὰ τραύματα καλύπτομεν μὲ μοτόν καὶ ἐπὶ τῆς βάρχεις τῆς χειρὸς βάλλομεν πλάτυσμα ξύλινον, εἰς οὗ τὸ ὁμοίως πρὸς τοὺς δακτύλους διάτμητον πρόσθιον πέρασ προσεπιδένομεν τοὺς δακτύλους δι' ἀγκυλῶν καὶ κρατοῦμεν αὐτοὺς ἐν εὐθυρίᾳ, μέχρις ἂν ἐντελῶς ἀπουλωθῶσιν αἱ τομαί. Ἐν δὲ ἡ παλαμιαία ἀπονεύρωσις ἢ στενὴ καὶ ἐν εἴδει σχοινίου ἐντεταμένη, δυνάμεθα κάλλιστα νὰ ἐνεργήσωμεν τὴν ὑπένδοθεν τοῦ δέρματος τομὴν.

Ὁ Γούραυδος διαιρῆ τὸ δέρμα μὲν οὐχὶ ἐπικαρσίως ὡς ὁ Δυπιτρένος, ἐπειδὴ ἐν τῇ εὐθυρήσει ἔπειτα τοῦ δακτύλου διίσταται καθ' ὑπερβολὴν ἡ τομὴ τοῦ δέρματος, ἀλλὰ κατὰ μήκος, τὰς γεφύρας δὲ ἐπικαρσίως.

§. 560.

Εἶναι δὲ τὸ αἷτιον τῆς ἀγκυλώσεως τῶν δακτύλων οὐλὴ τις, δέον νὰ ἐνεργήτωμεν κατὰ τοὺς ἀκολουθῶν δοθησαμένους κανόνας· πρὸς δὲ τὴν συστολὴν τῶν καμπτήρων μεταχειριζόμεθα μαλθακώδεις μὲν ἀνατρίψεις ἐπὶ τὴν πλευρὰν τῆς κάμψεως, ἐρεθιστικὰς δὲ, ἐκδόρια κτλ., ἐπὶ τὴν τῆς ἐκτάσεως, καὶ ἀνάλογα μηχανικὰ ὄργανα. Ἀγκυλώσεις δὲ τῶν δακτύλων, ἔκγονοι φθορᾶς τῶν τενόντων ἢ ὀργανικῶν ἀλλοιώσεων τῶν ἀρθρωδῶν ἐπιφανειῶν κτλ. εἰσὶν ἀνίατοι.

Διαφόρως ἐνήργησαν τὴν τενοντοτομίαν πρὸς τὴν ἐκ συστολῆς τῶν καμπτήρων προελθούσαν ἀγκύλωσιν, καὶ εὐθνώρησαν μὲν δι' αὐτῆς τοὺς δακτύλους, ἀλλὰ τῆς κάμψεως αἱ κινήσεις διὰ πάντος ἐχάθησαν, εἴτε κατὰ τὰς φάλαγγας εἴτε κατὰ τὸ θέναρ ἐγένετο ἡ διαίρεσις. Ἄλλ' ἐγὼ κατώρθωσα εἰς περίπτωσιν τινα καὶ τὸν δάκτυλον νὰ ῥθῶσιν καὶ τὴν κίνησιν αὐτοῦ νὰ ἐπαναγάγω.

§. 561.

Αἷτιον δὲ καὶ ἄλλων τινῶν ἀγκυλώσεων κατὰ τὴν συνέχειαν τῶν ὀστέων τῶν κώλων ἢ κατὰ τὴν συνάρθρωσιν αὐτῶν γινομένων, οἷον ἡ κάμψις τοῦ πήχεως πρὸς τὸν βραχίονα, ἢ τῆς κνήμης πρὸς τὸν μηρόν, ἢ κύρτωσις τῶν ὀστέων τῆς κνήμης, ἢ ἐπὶ τὰ ἔσω ἢ ἐπὶ τὰ ἔξω στροφὴ τοῦ γόνατος κτλ. εἶναι ὅ,τι καθόλου καὶ κατὰ μέρος. ἐν τῷ περὶ κυλώσεων εἴρηται· εὐκόλως δὲ δύναται νὰ ὀρισθῇ καὶ ἡ πρὸς ταῦτα θεραπεία δι' ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν βοηθημάτων, ἔτι δὲ καὶ ἡ κατασκευὴ τῶν προσηκόντων μηχανημάτων, ἅπερ δέον νὰ ἐνεργῶσι πάντοτε δυνάμει ἐλατηρίων, καὶ ὅταν ταῦτα οὐδόλως ὠφελήσωσι, καὶ τὸ αἷτιον τῆς ἀγκυλώσεως ἢ τῶν μυῶν ἢ συστολῆ, ὧν οἱ τένοντες εἰσὶν εὐπρόσοδοι, ἀναγκαία ἢ τομὴ τῶν ἐντεταμένων μυῶν καὶ ἀπονευρώσεων. Ὅθεν ἐνήργησαν εἰς τοιαύτας περιπτώσεις τὴν τομὴν τοῦ μηροκτενίτου μυός, τοῦ ῥαφικοῦ, τῶν τεγόντων τοῦ δικεφάλου μυός τοῦ μη-

ροῦ, τοῦ ἡμιτενοντώδους, τοῦ ἡμιεμβρανώδους, τοῦ ἰσχνοῦ, τῆς πλατείας περιταινίας κατὰ τὴν μεσόμυον ἀπονεύρωσιν, καὶ τοῦ δικεφάλου τοῦ βραχίονος.

Δ'.

ΠΕΡΙ ΒΛΑΒΗΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΧΕΙΑΣ ΔΙΑ ΠΑΡΑΦΥΣΙΝ ΕΚΤΑΣΙΝ.

Α'.

ΤΩΝ ΑΡΤΗΡΙΩΝ.

Δ'.

Περὶ τῶν ἀνεύρυσμάτων.

ΚΕΦΑΛ. Α'.

Περὶ τῶν ἀνεύρυσμάτων καθόλου.

Ἄνευρυσμα λέγεται πᾶς ὄγκος, ἢ διὰ κατὰ μέρος ἀνευρυσμὸν τοῦ αὐλῶνος ἀρτηρίας τινός, ἢ διὰ προηγουμένην διαίρεσιν τῶν χιτώνων αὐτῆς καὶ παρέκχυσιν τοῦ αἵματος εἰς τὸν περιεκείμενον κυτταρώδη ἰστὸν, γενόμενος· καὶ τοῦ πρώτου μὲν ὄγκος, τὸ ἀνεύρυσμα λέγεται γνήσιον (*aneurysma verum*), τοῦ δευτέρου δὲ, νόθον (*aneurysma spurium*). Ἐνίοι δὲ τῶν συγγραφέων ἀποδέχονται καὶ τρίτον συμμιγῆς ἀνεύρυσμα (*aneurysma mixtum*), ἐνῶ μετὰ τὴν διαίρεσιν τῶν ἐκτὸς χιτώνων τῆς ἀρτηρίας ἀνευρύνονται οἱ ἐντὸς, ἢ καὶ τ' ἀνάπαλιν. Ἄλλ' ἢ ὀνομασία αὕτη ἐδόθη καὶ καθ' ἂς περιπτώσεις διαρρήγνυται τὸ γνήσιον ἀνεύρυσμα καὶ τὸ αἷμα παρεκχεῖται εἰς τὸν περιεκείμενον κυτταρώδη ἰστὸν. Τὸ κατὰ τὴν πρώτην σημασίαν συμμιγῆς ἀνεύρυσμα δὲν ὑπάρχει. Ἄλλ' ὁ Βρεσχέτης ἀπέδειξε δι' ἀκριβῶν παρατηρήσεων, ὅτι δύναται νὰ διαρρήγῃ ὁ μέσος χιτὼν τῆς ἀρτηρίας, καὶ νὰ σχηματισθῇ θυλακοειδὴς ἀνευρυσμὸς διὰ διέξωσιν τοῦ ἔσω χιτῶνος διὰ τῆς ῥωγμῆς τοῦ μέσου καὶ δι' ἔκτασιν τοῦ ἔξω χιτῶνος. Ἡ δὲ ἐκ διαίρέσεως καὶ ἀνευρυσμοῦ τῶν ἀρτηριῶν καὶ φλεβῶν σύνθεσις λέγεται ἀνεύρυσμα κισσῶδες, ἢ φλεβῶδες, ἢ ἀνευρυσματικὸς κισσὸς (*aneurisma varicosum s. venosum*, *s. varix aneurysmaticus*). ἂν δὲ ὁ ἀνευρυσμὸς κατέχη πλείονας ἐκ διαφόρων πρέμων ἐκφυομένας καὶ ἀναστομουμενάς φυάδας καὶ τὰ τὸς αὐτῶν μετὰ ἢ ἄνευ πλαγίου κατὰ μέρος ἀνευρυσμοῦ τῶν πλευρωμάτων

αὐτῶν, λέγεται ἀνεύρυσμα ἀναστομωτικὸν (*aneurysma anastomosium* s. *anastomolicum*) κατὰ τὸν Οὐάλλθρον, ἀνεύρυσμα σπογγώδες ἢ κίρσοειδές (*aneurysma spongosum* s. *cirsoideum*) κατὰ τὸν Βρεσχέτην, κίρσός ἀρτηριώδης, ἢ ἀνεύρυσμα κατ' ἀναστόμωσιν (*varix arteriosus, aneurysma per anastomosin*).

§. 563.

Ἐν τῷ γνήσιῳ ἀνεύρυσματι τὰ πλευρώματα τῆς ἀρτηρίας εἰσὶ κατὰ μικρὸν μόνον μέρος τῆς φορᾶς αὐτῶν ἀνευρυσμένα καὶ τότε τὸ ἀνεύρυσμα λέγεται περιγεγραμμένον γνήσιον ἀνεύρυσμα (*aneurysma verum circumscriptum*) ἢ ὁ ἀνευρυσμὸς αὐτῶν ἔχει μείζονα ἔκτασιν γινόμενος κατὰ μικρὸν ἀφανής, καὶ τότε λέγεται διάχυτον γνήσιον ἀνεύρυσμα (*aneurysma verum diffusum*). Ὡσαύτως καὶ τὸ νόθον ἀνεύρυσμα διαιρεῖται εἰς περιγεγραμμένον, ἢ δευτέριον νόθον ἀνεύρυσμα (*aneurysma spurium circumscriptum* s. *consecutivum*) καὶ εἰς διάχυτον ἢ ἀρχιγενές νόθον ἀνεύρυσμα (*aneurysma spurium diffusum* s. *primitivum*) καὶ ἐν τῷ πρώτῳ μὲν παρεκχεῖται τὸ αἷμα ὑπὸ τὸν κυτταρώδη ἰστὸν τῶν ἀρτηριῶν καὶ ἀνευρύγει αὐτὸν εἰς θύλακα· ἐν τῷ δευτέρῳ δὲ οἱ χιτῶνες τῆς ἀρτηρίας εἰσὶν ἄπαντες διερρώγοτες καὶ τὸ αἷμα παρεκχεῖται εἰς τὰ μεσόχωρα ὅλου τοῦ μέλους (ἴδ. Τόμ. Α'. §. 565).

Ὁ Βρεσχέτης κατὰ τὴν διαφορὰν τοῦ σχήματος τοῦ ἀνευρυσμοῦ τοῦ αὐλῶνος τῶν ἀρτηριῶν διαιρεῖ τὸ γνήσιον ἀνεύρυσμα εἰς εἴδη τέσσαρα· 1) τὸ γνήσιον θυλακώδες ἀνεύρυσμα, ἐνῶ ἡ ἀρτηρία κατὰ τινὰ τόπον τῆς περιοχῆς αὐτῆς ἐξόγκωσιν ἐμφαίνει ὡσπερ θύλακα, δι' ἀνευρυσμὸν ὅλων τῆς ἀρτηρίας τῶν χιτῶνων γενομένην· 2) τὸ γνήσιον ἀτρακτοειδές ἀνεύρυσμα, ἐνῶ τῆς ἀρτηρίας οἱ χιτῶνες ἄπαντες εἰσὶ καθ' ὅλην αὐτῆς τὴν περιοχὴν ἀνευρυσμένοι, ὦν ὁ ὄγκος μικρύνεται κατὰ μικρὸν πρὸς τε τὰ ἄνω καὶ κάτω ἀτρακτοειδῶς· 3) τὸ γνήσιον κυλινδροειδές ἀνεύρυσμα, ἐνῶ τῆς ἀρτηρίας ὁ αὐλὸς εἶναι κατὰ μικρὰν ἢ μείζονα ἔκτασιν μᾶλλον ἢ ἥττον ὁμοτίμως ἀνευρυσμένος· 4) τὸ γνήσιον κίρσοειδές ἀνεύρυσμα ἢ ὁ ἀρτηριώδης κίρσός· ἐν τούτῳ δὲ εἶναι τῆς ἀρτηρίας ἀνευρυσμὸς κατ' ἔκτασιν τοῦ μήκους αὐτῆς μᾶλλον ἢ ἥττον μεγάλην, πολυλάκις δὲ καὶ καθ' ὅλον τὸ μήκος τοῦ πρέμνου καὶ τῶν ἀρχοειδῶν φυάδων τῆς ἀρτηρίας, ὡσπερ εἰς τὴν κίρσωσιν τῶν φλεβῶν. Ἐκτός δὲ τοῦ ἐπικαρσίου τούτου ἀνευρυσμοῦ ἔστι καὶ μηκυσμὸς τις τοῦ αὐτοῦ ἀγγείου, ὅπερ κάμπτεται καὶ ἀπεργάζεται μᾶλλον ἢ ἥττον πολλοὺς καὶ μεγάλους ἐλιγμούς. Ἐνίοτε δὲ ἐκτός τῶν αἰφιδίων τούτων ἀνευρυσμῶν καθ' ὅλον τῆς ἀρτηρίας τὸν κυλινδρὸν βλέπομεν κατὰ τινὰς τόπους καὶ συστρέμματα ἢ μικροὺς περιγεγραμμένους ἀνευρυσματικούς ὄγκους, γνήσια θυλακώδη ἐνίοτε δὲ καὶ συμμιγῆ ἀνευρυσμῶν ὄντας. Συχνότατα δὲ λεπτύνονται τὰ πλευρώματ' αὐτῶν, γίνονται ἀπαλά καὶ συμπίπτουσιν ὡσπερ τὰ τῶν κίρσωδων φλεβῶν, ἐνῶ ἐν τῷ γνήσιῳ κυλινδροειδέϊ ἀνεύρυσματι τὰ πλευρώματα παχέα εἰσὶν· ἢ κίρσώδης ἀρτηρία ἔχει μεγίστην πρὸς τὴν κίρσώδη φλέβα ὁμοιότητα, ἀλλ' ὁ σφυγμὸς εἶναι πάντοτε σημεῖον αὐτῆς διακριτικὸν καὶ βέβαιον. Ἰδιαίτερον δὲ

ἀνευρύσματος είδος εἶναι τὸ περιγραφὲν ἐσχάτως ἀνεύρυσμα (dissecting aneurysm), ἐνῶ γίνεται ῥῆσις τοῦ ἐντὸς καὶ μέσου χιτῶνος, καὶ ἀναχεῖται τὸ αἷμα εἰς τοῦ μέσου χιτῶνος τὰς πύλας ἢ ἀνά μέσον αὐτοῦ καὶ τοῦ κυτταρώδους χιτῶνος.

§. 564.

Τὰ χαρακτηρίζοντα δὲ τὸ ἀνεύρυσμα φαινόμενα εἰσὶ. Κατὰ τόπον τινὰ, ἐνῶ διήκει ἀρτηρία τις, γεννᾶται μικρὸς ἐλαστικὸς καὶ σφυγμῶδης ὄγκος, ἀφανὴς μὲν ἐπὶ τῇ ἐπιθλίψει γενόμενος, φανερός δὲ μετὰ τὴν παύσιν τῆς ἐπιθλίψεως. Ὁ σφυγμὸς παύεται ἐπὶ τῇ μεταξὺ τῆς καρδίας καὶ τοῦ ὄγκου γενομένη ἐπιθλίψει τῆς ἀρτηρίας καὶ σμικρύνεται συνήθως ἢ περιτένεια τοῦ ὄγκου. Ἐπὶ δὲ τῇ ἐπιθλίψει τῆς ἀρτηρίας κατωτέρω τοῦ ὄγκου γενομένη, ὁ ὄγκος γίνεται περιτενέστερος, καὶ ὁ σφυγμὸς αὐτοῦ προφανέστερος. Ὁ ὄγκος εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀνωδυνῆς, αὐξάνει εὐθύς μεγάλως· τὸ δ' ἐπικείμενον δέρμα ἀναλλοιώτον. Ὁ ὄγκος, καθ' ὅσον αὐξάνεται, γίνεται διὰ τὴν θρόμβωσιν τοῦ ἐν αὐτῷ αἵματος στερεώτερος καὶ δὲν ἐξαλείφεται πλέον διὰ τῆς ἐπιθλίψεως. Ἡ ἐν αὐτῷ σφύξις γίνεται ἀσθενεστέρα καὶ πολλάκις ὅλως ἐκλείπτουσα. Ἵπερμεγέθης δὲ γενόμενος ἐνεργεῖ ἐπιβλαβῶς πρὸς τὰ περικείμενα μέρη διὰ τε τῆς θλίψεως καὶ ἐκτάσεως, ἢ κυκλοφορία τοῦ αἵματος εἰς τε τὴν πάσχουσαν ἀρτηρίαν καὶ εἰς τὰ λοιπὰ αἰμοφόρα καὶ λεμφοφόρα ἀγγεῖα ἐμποδίζεται, τὰ νεῦρα πιέζονται, ἢ θρέψις, ἢ θερμασία καὶ ἢ αἰσθησις τοῦ μέλους ἐλαττοῦνται, τὸ μέλος ἐξοιδανίζεται οἰδηματώδως, ὁ δὲ ὄγκος καλύπτεται μὲ κίρσώδη ἀγγεῖα καὶ γίνεται κυανῆς, καὶ οἱ περικείμενοι μῦς καὶ τὰ ὀστέα δύνανται διὰ τῆς ἀδιακόπου πιέσεως καὶ διαφορήσεως νὰ φθαρῶσι· τὰ καλύπτοντα τὸν ὄγκον μόρια, ἀλίσκονται τέλος διὰ τῆς ἐκτάσεως ὑπὸ φλεγμονῆς, ἐκ τούτου δὲ γεννᾶται κατὰ τὸ ὑπέρτατον αὐτῶν μέρος ἀπόστημα, ἢ συνήθως γαγγραινώδης ἐσχάρα, μεθ' ἧς τὴν ἀπόπτωσιν ἐκχεῖται τὸ τεθρομβωμένον αἷμα καὶ γίνεται κινδυνώδης ἢ θανάσιμος αἰμορραγία. Τὰ καλύμματα τοῦ ὄγκου δύνανται καὶ νὰ διαρραγῶσιν ὑπὲρ τὸ μέτρον ἐκτεινόμενα. Τὸ μέγεθος τοῦ ὄγκου δύνανται πολλάκις νὰ γείνη τόσον ἐπίσημον, ὥστε διὰ τῆς πιέσεως καὶ φθορᾶς τῶν περικειμένων μορίων παύεται ὅλως ἢ θρέψις τοῦ μορίου καὶ ἐπάγεται νέκρωσις αὐτοῦ.

Ὁ ἀνευρυσματικὸς θύλαξ αὐξανόμενος προσφύεται εἰς τὰ περικείμενα μέρη, ἅπερ διὰ φλεγμονῆς καὶ ἐξιδρώσεως πλαστικοῦ λέμφου σωματούμενα, δύνανται, καὶ ἂν οἱ χιτῶνες τῶν ἀρτηριῶν διαρραγῶσι, νὰ ἐμποδίσωσι τὴν εἰς ἅπαντα τοῦ μορίου τὰ μεσόχωρα εἰσβολὴν τοῦ αἵματος· ἂν δὲ ὁ ἀνευρυσματικὸς θύλαξ διαρραγῇ αἰφνιδίως, πρὶν εἶτι γείνωσιν αἱ ῥηθεῖσαι προσφύσεις, τὸ αἷμα τότε εἰσβάλλει εἰς ἅπαντα τοῦ μορίου τὰ μεσόχωρα.

§. 565.

Τὰ διακρίνοντα δὲ τὸ περιγεγραμμένον γνήσιον ἀνεύρυσμα ἀπὸ τοῦ

νόθου σημεία, τὰδὲ εἶναι, λέγουσι· τὸ μὲν γνήσιον ταχέως μὲν ἀφανὲς γίνεται μετὰ τινα γενομένην ἐπιθλίψιν, ἀλλ' ἐξίσου ταχέως καὶ αὖθις ἀναφαίνεται μετὰ τῆς θλίψεως τὴν παῦσιν. Τὸ δὲ νόθον γίνεται μόνον κατὰ μικρὸν ἀφανὲς καὶ βραδέως πάλιν μετὰ τῆς ἐπιθλίψεως τὴν παῦσιν ἀναφαίνεται, ἐπειδὴ τὸ αἷμα μόνον κατὰ μικρὸν δύναται νὰ ἔλθῃ ἀπὸ τοῦ θύλακος εἰς τὴν ἀρτηρίαν καὶ τ' ἀνάπαλιν. Πολλάκις δ' ἀκούεται σαφῶς ψόφος τις, ὅταν τὸ αἷμα παρεκχεῖται εἰς τὸν θύλακα· ἢ σφύξις εἶναι εἰς τὸ νόθον ἀνεύρυσμα ἀσθενεστέρα ἢ εἰς τὸ γνήσιον, καὶ ἐπὶ τῇ αὐξήσει τοῦ ὄγκου γίνεται τάχιον ἀσαφής. Τὸ στόμιον, δι' οὗ τοῦ νόθου ἀνευρύσματος ὁ θύλαξ συκοινωνεῖ μετὰ τῆς κοιλότητος τῆς ἀρτηρίας, εἶναι στενὸν πρὸς τὸν πυθμένα αὐτοῦ παραβαλλόμενον· ἐν δὲ τῷ κατὰ μέρος ἀνευρυσμῷ ἀπάντων τῶν χιτώνων τῆς ἀρτηρίας εἶναι τὸ στόμιον ἐξίσου εὐρὺ ὡς καὶ ὁ πυθμὴν τοῦ θύλακος. Ὅπου δὲ ὁ ἀνευρυσμὸς κατέχει ὅλην τῆς ἀρτηρίας τὴν περιοχὴν, ὁ ὄγκος φέρει πάντοτε σχῆμα κυλινδροειδὲς ἢ ὠσειδὲς, ὑπέκει εὐκόλως εἰς τὴν ἐπιθλίψιν, καὶ εὐρίσκεται μετὰ τὸν θάνατον μικρότερος ἢ ὅ,τι ἦν ζῶντος τοῦ ἀρρώστου. Τοῦ δὲ νόθου ἀνευρύσματος τὸ σχῆμα εἶναι ἀκανόνιστον καὶ μένει τὸ αὐτὸ καὶ μετὰ τὴν ἀποβίωσιν. Εἰς τὸν θύλακα τοῦ γνησίου ἀνευρύσματος οὐδέποτε γίνονται διαφυαὶ θρομβώδους αἵματος, ἐνῶ εἰς τὸ νόθον γίνονται πάντοτε ἢ σπανιώτατα μόνον ἐλλείπουσιν· ὅσῳ μᾶλλον αὐξάνεται ὅλων τῶν χιτώνων τῆς ἀρτηρίας ὁ ἀνευρυσμὸς τοσοῦτω μᾶλλον λεπτότεροι γίνονται οὗτοι, ἐνῶ τοῦ νόθου ἀνευρύσματος, ὁ θύλαξ ἐκ τοῦ ἐναντίου γίνεται σωματώδης. Ἄλλὰ καὶ εἰς τὸ γνήσιον κυλινδροειδὲς ἀνεύρυσμα τὰ πλευρώματα τῶν χιτώνων τῆς ἀρτηρίας, δύνανται νὰ γείνωσιν ὡσαύτως σωματώδη, ὥστε, ἐὰν διατέμνωμεν ταῦτα καθέτως πρὸς τὸν ἑαυτῶν ἄξονα, δὲν συμπίπτουσι.

§. 566.

Ἡ ἀπὸ τῶν ἄλλων ὄγκων διάκρισις τῶν ἀνευρυσμάτων γίνεται διὰ τῆς σφύξεως, διὰ τῆς μινυθίσεως αὐτῶν ἐπὶ τῇ ἐπιθλίψει διὰ τῆς ἐκ νέου ἐμφανίσεως αὐτῶν μετὰ τὴν παῦσιν τῆς ἐπιθλίψεως καὶ διὰ τοῦ εἶναι ἐν ᾧ τόπῳ ὑπόκειται ἀρτηρία· ὅπου λοιπὸν ἢ μὲν σφύξις εἶναι ἀσαφής ἢ οὐδὲν αἰσθητὴ, ὁ δὲ ὄγκος δὲν σμικρύνεται ἐπὶ τῇ ἐπιθλίψει, δέον νὰ ἐξετάσωμεν αὐτὸν ἐπὶ μᾶλλον ἀκριβέστερον, ἐπισκοποῦντες καὶ τὴν γένεσιν καὶ τὴν ἐν ἀρχῇ ποιότητ' αὐτοῦ· ἐὰν δὲ προσβάλωμεν τὸ οὗ· ἢ τὸ στιθιοσκοπίον ἐπὶ ὄγκων, ἐν οἷς οὐδένα σφυγμὸν δυνάμεθα νὰ αἰσθανθῶμεν, ἀκούομεν φουσητηρίου ψόφον, ὅστις ἀποτελεῖται ἐκ τῆς εἰσβολῆς τοῦ αἵματος εἰς τὸ στενὸν τοῦ θύλακος στόμιον. Ὁ σφυγμὸς τῆς ἀρτηρίας μεταδίδεται εἰς ὄγκους πλησίον ἢ ἐπὶ ἀρτηρίας ἐπισήμου κει-

μένους, ἀλλὰ τοῦτο εἶναι εὐδιάγνωστον εἰς τὸν ἔμπειρον, ἐπειδὴ τοῦτο μόνον ἄρσις καὶ πτώσις τοῦ ὄγκου εἶναι. Ἀμφίβολος ὁμως δύναται νὰ εἶναι ἡ διάγνωσις, ὅταν οἱ ὄγκοι αὐτοὶ ἐνέχωσιν ὑγρὸν, ὅπερ κλυδάζεται διὰ τῆς μεταδόσεως τῆς κινήσεως. Ἀλλ' ὁμως καὶ τούτου ἐνδύμεθα νὰ λάβωμεν βεβαίαν ὁπωσοῦν τὴν διάγνωσιν, ὅταν ἐπιθλιψάντες τὴν ἀρτηρίαν ὑπεράνω τοῦ ὄγκου ἐξετάσωμεν αὐτὸν κατὰ τὸ εἶκος.

§. 567.

Τ' ἀνευρύσματα γεννῶνται ἢ καθ' ἑαυτὰ, ἢ μετὰ προφανῆ τινα ἐξωτερικὴν ἐνέργεια τὸ αὐτόματον καὶ τραυματικὸν ἀνεύρυσμα (aneurysma spontaneum et traumaticum). Καὶ ἐν τῷ πρώτῳ μὲν ἐμφαίνονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς πλείονας ἢ εἰς ἓνα μόνον τόπον, ταυτοχρόνως ἢ ἀλληλοδιαδόχως ὅ,τι μαρτυρεῖ ἰδιαιτέραν τινα νοσηρὰν ἔξιν εἰς τὰς ἀρτηρίας μᾶλλον ἢ ἥττον ἐκτεινομένην. Ταύτην δὲ βλέπομεν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς ἀνθρώπους ὑπὸ ρευματισμῶν, ἀρθρίτιδος, χοιράδων, καὶ ἀφροδισίας λώβης πάσχοντας, εἰς τοὺς πολὺν ὑδράργυρον προποτισθέντας καὶ εἰς τοὺς οἰνόφυλας. Ἐκ τούτου δὲ γεννῶνται πολλάκις φλεγμοναὶ τῶν ἐντὸς χιτῶνων τῶν ἀρτηριῶν, ἐλκώσεις, χαύνωσις, παχύτης καὶ ἀποστεώσεις ἀνά μέσον τοῦ ἔσω καὶ μέσου χιτῶνος τῶν ἀρτηριῶν, δι' ὧν τὰ πλευρώματα τῶν ἀρτηριῶν ὑπείκουσιν εἰς τὴν ὀρμὴν τοῦ αἵματος, ἢ διαρρήγνυνται, ἢ φθείρεται ὁ ἔσω καὶ μέσος χιτῶν αὐτῶν αἱ δυνάμεναι δὲ νὰ ἐπαγάγωσιν ἀνευρύσματα ἐξωθεν βίαι εἰσὶ βλάβαι, σφοδρὸς κόπος ἐπὶ ἄρσει δεινοῦ βάρους, ἐπὶ πηδῆσει, ἐμέσει, βηχί κτλ. Ταῦτα δὲ, πλὴν τῶν τραυματικῶν δύναντ' εὐκολώτερον νὰ ἐπαγάγωσι τὸ ἀνεύρυσμα, ὅταν τῶν ἀρτηριῶν οἱ χιτῶνες ἔχωσιν ὡς ἀνωτέρω εἴρηται νοσηρῶς. Ἐκ τούτων δὲ γίνεται εὐδὴλον ἢ ἀσυγκρίτῳ τῷ λόγῳ συχνοτέρα εἰς τοὺς ἄνδρας ἢ εἰς τὰς γυναῖκας ἐμφάνισις τῶν ἀνευρυσμάτων. Αἱ κατ' ἐξοχὴν τ' ἀνευρύσματα προκαλοῦσαι νοσηρὰ τῶν ἀρτηριῶν ἀλλοιώσεις εἰσὶ 1) ἑτεροίωσις τοῦ ἐξ ἰνῶν κυκλοτερῶν συγκειμένου χιτῶνος, τῆς ἀρτηρίας, δι' ἣν οὗτος γίνεται θραυλὸς καὶ κατὰ πολλοὺς τόπους εἰς ἀθάραν ὑπόλευκον διαλύεται, εἰς τὸ βαθὺ μάλισα γῆρας· 2) ἀποστεώσεις τοῦ αὐτοῦ χιτῶνος, χωρὶς νὰ προηγηθῇ φλεγμονὴ οὐδ' ἀποκαταύλισις, ὡσαύτως εἰς τὸ βαθὺ γῆρας· 3) ἐξιδρώμα πλαστικὸν εἰς τῆς ἀρτηρίας τοὺς χιτῶνας, σπανίως μὲν ἐν εἴδει ἀμόρφου συμπήγματος ἀνά μέσον τοῦ κυτταρώδους καὶ τοῦ ἐξ ἰνῶν κυκλοτερῶν συγκειμένου χιτῶνος τῆς ἀρτηρίας, ἐν εἴδει δὲ ἀμόρφου ἢ ὀργανικῆς οὐσίας, ἀναμέσον τῶν ἰνῶν τοῦ μέσου χιτῶνος, ἢ τὸ ἐξιδρώμα κεῖται ὑποκάτω ἢ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἔσω χιτῶνος ἐν εἴδει τῆς μίας ἢ τῆς ἄλλης τῶν δύο τελευταίων οὐσιῶν. Ἡ ἀθερωματώδης δὲ

μάλαξις καὶ ἀποστέωσις εἰσὶ τῶν ἐξιδρωμάτων τούτων αἱ μεταμορφώσεις (ἰδ. Τομ. Α΄. §. 129).

§. 568.

Εἰς ὅλας μὲν τὰς ἀρτηρίας δύνανται νὰ γεννηθῶσιν ἀνευρύσματα, ἐπὶ μᾶλλον δὲ εἰς τὰς ἐσωτερικάς. Τούτου δὲ λόγος εἶναι ἕως, ὅτι ὅσον αἱ ἀρτηρίαι πλησιέστεραι τῆς καρδίας εἰσὶ, τόσω λεπτότερα καὶ τὰ πλευρώματ' αὐτῶν πρὸς τὴν διάμετρον αὐτῶν παραβαλλόμενα εἰσὶ, καὶ τούτου ἕνεκεν ἤττον δυναταὶ εἰσὶ ν' ἀνθέξωσιν εἰς τὴν σφοδρὰν τοῦ αἵματος ὀρμὴν. Συντείνουσι δὲ πρὸς τὴν συχνοτέραν γένεσιν τῶν ἀνευρυσμάτων καὶ αἱ καμπαί, ἃς ἀπεργάζονται εἰς τὴν φορὰν αὐτῶν αἱ ἀρτηρίαι. Συχνότατα γεννᾶται τὸ ἀνεύρυσμα εἰς τὸ τόξον τῆς ἀορτῆς, εἶτα δὲ εἰς τὴν ἀρτηρίαν τῆς ἰγνύος, εἰς τὴν βουβωνικὴν, εἰς τὴν μασχαλιαίαν καὶ εἰς τὴν καρωτίδα. Τὸ δὲ νόθον ἀνεύρυσμα, τρώσεως τῆς ἀρτηρίας ἀπότοκον, γεννᾶται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς τὴν βραχιόνιον ἀρτηρίαν μετὰ δυστυχῶς γενομένην φλεβοτομίαν.

§. 569.

Πολλοὶ μὲν τῶν συγγραφέων, ἀκριβέστατα ὅμως ὁ Σκάρπας, ἠμφισβήτησαν περὶ τῆς προτέρας γνώμης, ὅτι σχεδὸν πάντοτε τὰ αὐτομάτως γινόμενα ἀνευρύσματα γίνονται κατὰ διάτασιν ἀπάντων τῆς ἀρτηρίας τῶν χιτώνων, λέγοντες, ὅτι τοῦ ἀνευρύσματος αἷτιον εἶναι ῥῆξις τῶν ἐντὸς χιτώνων τῆς ἀρτηρίας, παρέκχυσις ἔπειτα τοῦ αἵματος διὰ τοῦ ῥήγματος καὶ διάτασις τέλος τοῦ κυτταρώδους ἐλύτρου τῆς ἀρτηρίας. Ἡ ὀρθότης δὲ τῆς γνώμης ταύτης ἀπεδείχθη, λέγεται, δι' ἧς ἔχουσιν αἱ ἀρτηρίαι ποιότητος κατὰ φύσιν οὔσαι, καὶ δι' ἀκριβῶν ἐξετάσεων ἀνευρυσμένων ἀρτηριῶν. Ἦγουν ὁ ἔσω καὶ μέσος χιτὼν τῶν ἀρτηριῶν διὰ τὴν μικρὰν αὐτῶν ἐλασικότητα δὲν εἶναι, λέγουσιν, ἐκτάσεως ἐπισήμου ἐπιδεκτικοὶ χωρὶς νὰ διαρραγῶσιν, ἐν ᾧ ἐκ τοῦ ἐναντίου, ὁ ἔξω ἢ ὁ κυτταρώδης αὐτῶν χιτὼν εἶναι καθ' ὑπερβολὴν ἐκτατός· ἢ δ' ἐξέτασις ἀποδεικνύει, ὅτι εἰς ἅπαντα τὰ μεγαλειότερα ἀνευρύσματα ὁ κύριος αὐτῶν θύλαξ συκοινωνεῖ μετὰ τῆς καιλότητος τῆς ἀρτηρίας διὰ στομίου μικροτέρου ἢ μεγαλειτέρου, ὅτε μὲν θυσανωτοῦ, ὅτε δὲ σκληροῦ καὶ τυλώδους ὄντος, ὅτι ἐκ τούτου ὁ ὄγκος οὐδέποτε κατέχει ὅλην τῆς ἀρτηρίας τὴν περιοχὴν, ὡς ἔδει, ἐὰν ἅπαντες τῆς ἀρτηρίας οἱ χιτῶνες ἦσαν διατεταμένοι, ἀλλὰ συνέχεται μετὰ τῆς ἀρτηρίας ἐν εἴδει παραρτήματος ὡς ἐπὶ μίσχου προσηλωμένος· ἔτι δὲ ὅτι ἐν τῷ ἀντικρῷ τοῦ διερρωγῆτος τόπου πλευρώματι τῆς ἀρτηρίας ἅπαντες αὐτῆς οἱ χιτῶνες ἔχουσι κατὰ φύσιν καὶ δύνανται σαφῶς ἀπ' ἀλλήλων γὰ δια-

κριθῶσιν· ὅτι εἰς τὰ αὐτομάτως γινόμενα ἀνευρύσματα οἱ ἔσω χιτῶνες τῆς ἀρτηρίας μεταβάλλονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον (ἴδ. Τομ. 2. §. 566.), τὴν ῥῆξιν αὐτῶν οὐχὶ δὲ καὶ τὴν διάτασιν ἐνεργοῦντα. Ἔτι δὲ, ὅτι ἐπὶ τῇ διατάσει ὄλων τῶν χιτῶνων τῆς ἀρτηρίας, οὐδεμία συλλογὴ αἵματος θρομβώδους ἠδύνατο νὰ γείνη, ἐπειδὴ τὸ αἷμα ἤθελ' ἂν μείνει πάντοτε ἐντὸς τῆς κοιλότητος τῆς ἀρτηρίας. Ὁ λόγος ὁμῶς, διατι τόσον εὐκόλως ὑπέλαβον τὸν θύλακα τοῦ ἀνευρύσματος ὡς ἐξ ὄλων τῶν χιτῶνων τῆς ἀρτηρίας συνιστάμενον, εἶναι, ὅτι ὁ ἔσω κυτταρώδης χιτῶν τῆς ἀρτηρίας εἶναι ὑπερβαλλόντως παχὺς καὶ κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ῥήγματος ἀκριβῶς μετὰ τῶν ἔσω χιτῶνων τῆς ἀρτηρίας συμπεφυκῶς, οἷτινες εἰσὶ πάντοτε μᾶλλον ἢ ἦτον ἠλλοιωμένοι, πολλάκις δὲ καὶ θραυτοί. Ἄλλως δὲ τὰ σημεῖα τῶν κατὰ διάτασιν γενομένων ἀνευρυσμάτων δὲν διαφέρουσι τῶν σημείων τῶν κατὰ διάρρηξιν. Μόνον δὲ εἰς τὰ τῆς ἀορτῆς ἀνευρύσματα πλησίον τῆς καρδίας νομίζει ὁ Σκάρπας δυνατὴν ὄλων ὁμοῦ τῶν χιτῶνων τῆς ἀρτηρίας τὴν διάτασιν. Ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα μόνον εἰς βαθμὸν τινα δύναται αὕτη νὰ φθάσῃ χωρὶς νὰ γείνη ῥῆξις.

§. 570.

Ὅσοι καὶ ἂν ᾖσιν ἀκριβεῖς τε καὶ σπουδαῖαι αἱ ἐξετάσεις τοῦ Σκάρπα, καὶ ὅσοι ἀξιοχρεῶς καὶ ἂν ᾖ αὐτοῦ ἡ γνώμη κατὰ τοῦ εὐπαραδέκτου τῆς διατάσεως ὄλων τῆς ἀρτηρίας τῶν χιτῶνων εἰς τ' ἀνευρύσματα, δὲν δύναται ὁμῶς νὰ ἔχη καθολικὸν κύρος· ἐπειδὴ ἐξετάσεις παρὰ τῶν ἀκριβεστάτων παρατηρητῶν γινόμεναι, μαρτυροῦσιν, ὅτι αἱ ἀρτηρίαι εἰσὶν ἐπιδεκτικαὶ διατάσεως οὐ μόνον καθ' ὅλην αὐτῶν τὴν περιοχὴν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τινὰς τόπους· καὶ αὐτὸς ὁ Σκάρπας νομίζει δυνατὴν ὄλων τῶν χιτῶνων τὴν διάτασιν εἰς τὸ τόσον τῆς ἀορτῆς. Εἰς ἀνθρώπους γηραιούς, καὶ μάλιστα γένους θηλυκοῦ, εἶναι πολλάκις τοῦ τόξου τῆς ἀορτῆς ἡ διάτασις ἐπὶ τὸ διπλοῦν ἄνευ ἀλλοιώσεως ἢ ῥήξεως αὐτοῦ· καὶ αὐτὸς τῆς ἀορτῆς ὁ κορμὸς εὐρέθῃ ἐπὶ τὸ διπλάσιον καὶ ἀπανταχοῦ ὁμοτίμως διατεταμένος. Σύνηθες δὲ φαινόμενον εἶναι ἡ ὑπέρμετρος διάτασις τῆς ἀρχῆς τῆς ἀορτῆς καὶ τῆς πνευμονικῆς ἀρτηρίας εἰς τοὺς κολύμβους. Πολλάκις δὲ ἐξετάζοντες ἀνεύρυσμα, ἐν ᾧ καὶ οἱ ἔσωτεροι τῆς ἀρτηρίας χιτῶνες διεῖρῳγότες εἰσὶν ἤδη, καὶ θύλαξ ἐπίσημος τοῦ κυτταρώδους χιτῶνος ἐγένετο, εὐρίσκομεν ὑπερμεγέθη μὲν τὸν αὐλὸν τῆς ἀρτηρίας καθ' ὃ μέρος ἐγένετο ἡ ῥῆξις, οὐδεμίαν δὲ ἀλλοίωσιν τοῦ ἔσω καὶ μέσου χιτῶνος τῆς ἀρτηρίας ἄλλην, εἰμὴ ὅτι οὗτοι διατεταμένοι εἰσὶ καὶ λεπτοί. Κατὰ τῆς γνώμης τοῦ Σκάρπα εἶναι καὶ ὅτι τῶν ἀρτηριῶν αἱ ἐκφύαδες ἀνευρύνονται, ὅταν τοῦ αἵματος ἢ ἐν τῇ στελεχιαίᾳ ἀρτηρίᾳ κυκλοφορία τύχῃ

νά ἐμποδισθῆ, ἔτι δὲ καὶ τὰ μεγάλως ἀνευρυνόμενα τριχοειδῆ ἀγγεῖα εἰς τὸ ἀκρεμονώδες ἀνεύρυσμα, περὶ οὗ ἔσεται μετ' ὀλίγον ἀκριβέστερον ὁ λόγος. Ἄλλ' ἐκ τῶν πραγμάτων τούτων ἐξάγεται μόνον, ὅτι ὁ ταυτοχρονος ὄλων τῶν χιτῶνων τῆς ἀρτηρίας ἀνευρυσμὸς εἶναι δυνατός, ὅταν ὅμως οὗτος φθάσῃ εἰς βαθμὸν τινα, γίνεται ῥῆξις τοῦ ἔσω καὶ μέσου χιτῶνος, ἐξ οὗ τότε ἀπὸ τοῦ γνησίου ἀνευρύσματος γίνεται νόθον.

§. 571.

Εἰ καὶ αἱ ῥηθεῖσαι ἐν τῷ 563 §. (Τόμ. 2) ἀπολήξεις εἰσὶν αἱ συνήθεις τοῦ ἀνευρύσματος, καὶ τὸ τέλος τοῦ πάθους, ἄνευ τῆς βοήθειας τῆς τέχνης μείναντος, εἶναι ὁ θάνατος πάντοτε· εἶναι ὅμως δυνατὴ καὶ ἡ δυνάμει τῆς φύσεως ἴασις, διὰ διαφορῶν τρόπων γινομένη.

1) Ὁ θύλαξ τοῦ ἀνευρύσματος, ὅταν φθάσῃ εἰς βαθμὸν ἐπίσημον, δύναται πιέζων τὴν ἀρτηρίαν ν' ἀποφράξῃ αὐτήν. Τοῦτο δὲ εἶναι τῆς ἰάσεως ὁ σπανιώτερος τρόπος.

2) Σφοδρὰ φλεγμονὴ ὄλων τοῦ ἀνευρύσματος τὸν θύλακα ἀλλισκουσα καὶ εἰς πύησιν ἢ εἰς γάγγραιναν μεταπίπτουσα, δύναται καὶ εἰς τὴν ἀρτηρίαν αὐτήν νά ἐνεργήτῃ ἰσχυρῶς, ὥστε νά γείνη ἀπόφραξις αὐτῆς, καὶ οὐδεμία νά γείνη μετὰ τὴν ῥῆξιν τοῦ θύλακος αἰμορραγία, ἀλλὰ ν' ἀπουλωθῇ ἢ διάπυος ἐπιφάνεια ἄνευ ἴχνους ἀνευρύσματος.

3) Καταστρώνυτ' εἰς τὸν θύλακα τοῦ ἀνευρύσματος ἐν εἴδει στιβάδος θρόμβος αἵματος, ἐξ οὗ γίνεται στενωτέρα τοῦ θύλακος ἢ κοιλότης, ἐπὶ τέλους δὲ καὶ ἀναπληροῦται. Ὁ θρόμβος, παρατεινόμενος καὶ εἰς τὸν αὐλὸν τῆς ἀρτηρίας, ἀποφράσσει αὐτὸν μέχρι τῶν πλησιεστέρων ὑπεράνω καὶ κάτω τοῦ ὄγκου κειμένων ἐκφυάδων αὐτῆς. Τὸ στερέρον δὲ καὶ ἡ ἀσθενεστέρα ἢ καὶ ὄλως παυομένη σφύξις τοῦ ὄγκου ἀγγέλλει τὸν τρόπον τοῦτον τῆς αὐτομάτου ἰάσεως τοῦ ἀνευρύσματος.

4) Ὁ ἐν τῷ θύλακι θρόμβος δύναται νά μεταβληθῇ εἰς οὐσίαν στερεάν, σαρκώδη ἢ στεατώδη, ἣτις ἐμποδίζει μὲν τὴν ῥῆξιν τοῦ θύλακος, δὲν ἀποφράσσει δὲ τὸν αὐλὸν τῆς ἀρτηρίας· ὁ δὲ θύλαξ σμικρύνεται διὰ τῆς διαφορήσεως.

Ὅταν ἅπαντες ὁμοῦ τῆς ἀρτηρίας οἱ χιτῶνες ὦσιν ἀνευρυσμένοι, αὐτόματος ἰάσις εἶναι τῶν ἀδυνάτων νά γείνη, διότι οὐδεμία στρώσις θρομβώματος γίνεται τότε.

§. 572.

Ὅτι δὲ περὶ τῆς αὐτομάτου ἰάσεως τῶν νόθων ἀνευρυσμάτων εἴρηται, ἀρμόζει καὶ περὶ τῆς ἰάσεως αὐτῶν βοήθεια τῆς τέχνης. Δυνάμεθα δηλαδὴ τότε μόνον νά θεραπεύσωμεν τ' ἀνευρύσματα, ὅταν ἐνηθῶμεν νά ἐνεργήσωμεν ἀπόφραξιν τῆς ἀρτηρίας ἢ συσφύρῃσιν θρόμβου αἵματος

τοιαύτην ἐν τῷ θύλακι, ὥστε ν' ἀνθίσταται οὗτος εἰς τὴν φορὰν τοῦ αἵματος καὶ κατὰ μικρὸν νὰ συστέληται, ἐντούτοις δὲ ἀπομένει καὶ ἡ ἀρτηρία διαβατή.

§. 573.

Τῆς ἀρτηρίας ἀποφραχθείσης, ἡ κυκλοφορία γίνεται διὰ τῶν παραπλεύρων ἀγγείων ἐπισήμως ἀνευρνομένων καὶ δι' ἀναστομώσεων ἀπείρων πρὸς ἄλληλα συνεχομένων. Ὅτε μὲν εἰσὶ μᾶλλον εὐθείαι καὶ καταφανεῖς ἀναστομώσεις τῶν ἀγγείων, ὥστε μετὰ τὴν ἀπόφραξιν τῆς ἀρτηρίας τὸ αἷμα φέρετ' εὐθὺς διὰ τῶν παραπλεύρων ἀγγείων· ὅτε δὲ φέρεται τοῦτο μόνον διὰ μικρῶν καὶ ἀπείρων ἀναστομώσεων. Ἐκ τοῦ διαφόρου δὲ τούτου τρόπου, καθ' ὃν ἀντικαθίσταται ἡ διὰ τῶν παραπλεύρων ἀγγείων κυκλοφορία τοῦ αἵματος, κατὰ μέρος δὲ καὶ ἐκ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν μετὰ τὴν ἀπόφραξιν τῆς στελεχιαίας ἀρτηρίας ἐξετάζονται τὰ ἀγγεῖα, πηγάξει φαίνεται τὸ νὰ φαίνωνται τὰ παράπλευρ' ἀγγεῖα μᾶλλον ἢ ἡ ττον, ἢ οὐδὲν ἄνευρυσμένα. Αἱ συχναὶ λοιπὸν ἐξετάσεις, καθ' ἃς μετὰ τὴν ἀπόφραξιν τῆς στελεχιαίας ἀρτηρίας εὐρέθησαν αἱ λοιπαὶ μεγάλως ἀνευρυσμένα, δὲν ἀναιροῦσι τὰς πιστάς παρατηρήσεις, καθ' ἃς δὲν εὐρέθη ὁ ἀνευρυσμὸς οὗτος.

§. 574.

Ἄσα δὲ καθόλου παραινῶσι πρὸς τὴν θεραπείαν τῶν ἀνευρυσμάτων βοηθήματα, εἰσὶν ἡ συχία καὶ ἀφλέγμαντος ἀγωγῆ, χρῆσις καταψυχόντων καὶ σταλτικῶν βοηθημάτων ἐπὶ τοῦ ὄγκου, ὁ γαλβανικὸς βελονοφυγμὸς (acupuncture) τῆς ἀρτηρίας. Ἡ ἀπόφραξις ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς πιέσεως καὶ περιόσεως. Περὶ διαφορῶν δὲ ἄλλων θεραπείας τρόπων, οὗς ἐπήνεσαν πρὸς τ' ἀνευρυσμάτα καὶ καθ' οὗς ἐθεράπευσαν ταῦτα, ἀκολούθως ὁ λόγος.

§. 575.

Μεγίστη ἡ συχία, ἀσθενωτικὴ θεραπεία, αὐστηρὰ διαίτα, ἐπανειλημμένοι ἀφαιμάξεις ἕως τοῦ ὑπερτάτου βαθμοῦ τῆς ἀσθενώσεως (κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ Βαλσάβθα)· ἡ ἔσω προπότισις τῆς δακτυλίτιδος εἶναι ἡ μόνη θεραπευτικὴ μέθοδος, δι' ἧς δύναται ἴσως νὰ γείνη ἴασις τῶν ἐσωτερικῶν ἀνευρυσμάτων, ἐν ᾧ δηλαδὴ διὰ τῆς μεγάλης ἐξασθενώσεως τῆς κυκλοφορίας τὸ αἷμα θρομβοῦται εἰς τὸν θύλακα, καὶ τὸ στόμιον, δι' οὗ οὗτος συγκοινωνεῖ μετὰ τῆς ἀρτηρίας, ἀποφράσσεται. Καὶ ὅτε μὲν δύναται ν' ἀπομείνη διαβατὸς ὁ αὐλὸς τῆς ἀρτηρίας (ἴδ. Τόμ. 2. §. 570), ὅτε δὲ ἡ θρόμβωσις τοῦ αἵματος παρατεινομένη ἀποφράσσει αὐτόν. Εἰς τὰ γνή-

σια άνευρύσματα δύναται δι' αὐτοῦ νὰ ἐνεργηθῆ ἑλάττωσις καὶ συστολή τῶν πλευρωμάτων τῆς ἀρτηρίας.

§. 576.

Σταλτικά δὲ βοηθήματα, ὅσα μεταχειρίζομεθα πρὸς τὸ ἀναγενῆσαι τὴν συσταλτικὴν δύναμιν τῶν χιτῶνων τῆς ἀρτηρίας, ἢ πρὸς τὸ ἐνεργῆσαι τὴν θρόμβωσιν τοῦ ἐν τῷ θύλακι αἵματος, εἰσὶν ἐπιθέματα ἐξ ὕδατος ψυχροῦ, ἐκ τεμαχίων πάγου, ἐξ ἀφεψήματος τοῦ Περουδιανοῦ φλοιοῦ, τοῦ φλοιοῦ τῆς δρυὸς κτλ. Ἐὰν ἡ θεραπευτικὴ αὕτη μέθοδος, ἣν μετεχειρίσθησαν ἤδη εἰς τοὺς ἀρχαιοτέρους χρόνους, ὠφέλησεν ἐνίοτε, τοῦτο προήλθε φαίνεται κατὰ μέρος ἐκ τῆς ταυτοχρόνως ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γενομένης πίεσεως καὶ τῆς ἡσυχίας μάλιστα. Ἄλλ' ὅμως δεόν νὰ μὴ ἀρνηθῶμεν ὅλως καὶ αὐτῶν τῶν τοπικῶν βοηθημάτων τὴν ἐνέργειαν, δυναμένων μάλιστα νὰ ἐνεργήσωσι τὴν θρόμβωσιν τοῦ ἐν τῷ θύλακι αἵματος, διὰ ταύτης δὲ καὶ τὴν ἴασιν.

§. 577.

Τὴν ἐν τῷ ἀνευρυσματικῷ θύλακι θρόμβωσιν τοῦ αἵματος ἠθέλησαν νὰ ἐνεργήσωσι τάχιόν τε καὶ ἀσφαλέστερον ἐμπείροντες βελόνας καὶ γαλθβανίζοντες αὐτόν. Δύο ἢ πλείονες βελόνας, ἐκ χάλυθος ἢ ἐκ πλατίνης κατεσκευασμέναι, καὶ, χάριν ἀπομονώσεως, καθ' ὃ μέρος ἐφάπτονται τοῦ δέρματος, γεγανωμένα, διαπεύρονται εἰς τὸν ὄγκον, καὶ ἀφένται ὅσον 10 ἢ 15 στιγμῶν τῆς ὥρας εἰς τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἐκ τῆς γαλθβανικῆς στήλης πηγάζοντος ρεύματος. Οἱ ἐν καιρῷ τῆς γαλθβανικῆς ἐνεργείας γεννώμενοι δριμύτατοι πόνοι, λωφῶσιν εὐθὺς μετὰ τὴν ἐνέργειαν. Βίτα δὲ ἀμφικαλύψαντες τὸν ὄγκον μὲ σπληνία εἰς μολύβδινον ὕδωρ διάβροχα, στηρίζομεν ταῦτα μ' ἐπίδεσμον. Δυνάμει τῆς γαλθβανικῆς ἐνεργείας θρομβοῦται τὸ αἷμα καὶ ὁ ὄγκος γίνεται στερεώτερος· τοῦτο δὲ γίνεται πολλῶ καταφανέστερον ἐν πάσῃ τῆς χειρίσεως ἐπαναλήψει· ἡγουν οἱ σφυγμοὶ τοῦ ὄγκου σμικρύνοντ' ἐπὶ μᾶλλον κ' ἐξαλείφονται ὅλως, ὁ ὄγκος δὲ ἐλάττωται κατὰ μικρὸν ἐπὶ μᾶλλον καὶ οὕτω γίνεται ἴσσις ἔμμονος. Ἄ μὲχρι τοῦδε ἔχομεν αἴσια τῆς τοιοιουτοτρόπου θεραπείας τῶν κατὰ διαφόρους τόπους τοῦ σώματος ἀνευρυσμάτων ἀποτελέσματα, εἰσι πολλοῦ λόγου ἄξια καὶ ζητοῦσι συχνότεραν τὴν χρῆσιν ταύτης.

Ἡ Ὁμης (Philosophical Transactions. 1828) διαπεύρων βελόνην εἰς ἀνεύρυσμα τῆς εἰλεΐτιδος ἀρτηρίας, ἐκράτει ταύτην ἐπὶ εἴκοσιν ἢ τριάκοντα στιγμάς τῆς ὥρας ἐνταῦθα ὑπὸ φλογὸς οἰνοπνευματώδους λύχνου πυρακτουμένην. Ὁ μαλακός, καὶ μετὰ τὴν προηγουμένην περίδεσιν ἔτι σφύζων ὄγκος, σκληρότερος κατὰ μικρὸν ἐγένετο καὶ ἔπαυσε νὰ σφύζῃ. Ἡ βελὸνὴ κατὰ πᾶσαν αὐτῆς ἐκβολὴν ἐνέφανε θρόμβωμα σκληρόν. Ὁ Φιλιππίσιος (Phillips, London medical Gazette, April. 1833) λέγει, ὅτι

διάπαρσις πλειόνων βελονῶν εἰς τὸν ἀνευρυσματικὸν θύλακα, ἢ διέρσεις ἀργυρονημάτων προκαλεῖ φλεγμονὴν ἐν διαστήματι ἐξήκοντα ὥρων, μεθ' ἧν ὁ θύλαξ ἀναχωρεῖ ὡς καὶ μετὰ τὴν Ὑντεριανὴν περιόδου. Ὁ δὲ Πράβιζος παρήνευσε τὴν γαλθβανικὴν ἐνέργειαν διὰ τῶν ἐν τῷ ὄγκῳ ἐμπειρομένων βελονῶν ὁ δὲ Λερόύς Δετιόλλος (Leroy d'Etioille. Lancette Française. 1833. Mars) ἐζήτησε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ ἐνεργήσῃ τῆς προσηκούσης ἀρτηρίας τὴν ἀπόφραξιν. Πρὸς τ' ἀνευρύσματα τῶν ἄκρων λοιπὸν προσβάλλει δύο ἰσχυρὰ πίεστρα ὅσον δακτύλων πινῶν ἀλλήλων, ἀπέχοντα, ὅπως ἐνεργήσῃ θρόμβωσιν τοῦ ἐν τῷ μισοχῶρῳ τούτῳ κειμένου αἵματος, ἐπιβάλλει δὲ καὶ ἡ. ἄνω ἐνταῦθα, καὶ μεταχειρίζεται καὶ τὸν γαλθβανικὸν βελονοφυγμὸν. Ὁ δὲ Πετρεκυῖνος ἐνήργησεν ἴασιν ἀνευρύματος τραυματικῷ τῆς κροταφίτιδος ἀρτηρίας μεταχειρισθεὶς τὸν γαλθβανικὸν βελονοφυγμὸν ἐφάπαξ μόνον. Τὸν τρόπον τοῦτου τῆς θεραπείας μετεχειρίσθησαν ἔπειτα αἰσίως μὲν πρὸς τὸ ἀνεύρυσμα τῆς ἐν τῇ κατὰ τὸν ἀγκῶνα καμπῆ ἀρτηρίας ὁ Πετρεκυῖνος ὁ Ραστέλλιος (Rastelli), Δεβοῦτος (Debout) καὶ Βόσσης (Bosse), τῆς κατὰ τὴν ἰγνύν ὁ Κινισέλλιος (Ciniselli), τοῦ παλαμιαίου τόξου ὁ Γιερινεαῦος (Gierineau), τῆς προπηχίτιδος ἀρτηρίας ὁ Ἀμύσσατος, τῆς βραχιονίου ὁ Λαυγίερος (Laugier) τῆς ὑποκλειδίου ὁ Ἀβιέλλης (Abielle) ἔξ τῆς ἀνιούσης ὁ Βόσσης· ἀνωφελῶς δὲ πρὸς τὸ ἀνεύρυσμα τῆς δεξιᾶς ὑποκλειδίου ἀρτηρίας ὁ Αἰστων, τῆς ὀφθαλμικῆς καὶ τῆς ἐν τῇ κατὰ τὸν ἀγκῶνα καμπῆ ὁ Πετρεκυῖνος, τῆς καρπιτιδος ὁ Ἀμίλων· πρὸς μέγα δὲ ἀνεύρυσμα κατὰ τὸν αὐχένα καὶ πρὸς σφύζοντα ὄγκον κατὰ τὴν κεφαλὴν τῆς περόνης ὁ Γέρτις, καὶ πρὸς ἀνεύρυσμα τῆς ἰγνύος ὁ Οὐέλπεαῦος. Ἄλλ' ἂν θέλωμεν νὰ κρίνωμεν ὀρθῶς περὶ τῆς ῥηθείσης ἡδὴ ἀποτυχίας τοῦ θεραπευτικῷ τούτου τρόπου διὸν νὰ σκοπήσωμεν, ὅτι εἰς τὸ τῆς ὀφθαλμικῆς ἀρτηρίας καὶ εἰς τὸ τῆς ἐν τῇ κατὰ τὸν ἀγκῶνα καμπῆ ἀνεύρυσμα τοῦ Πετρεκυῖνου ἡ θεραπεία διεκόπη, καὶ ὅτι ὁ κατὰ τὴν κεφαλὴν τῆς περόνης σφύζων ὄγκος τοῦ Γέρτους δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ἀνεύρυσμα. Ὅθεν κατὰ τὴν σύνοψιν ταύτην ἔχομεν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος θεραπείας ἐνδεκά μὲν εὐτυχῆ, τέσσαρα δὲ ἀτυχῆ παραδείγματα.

§. 578.

Ἡ πίεσις δὲ τῆς ἀνευρυσματώδους ἀρτηρίας καὶ ἡ περίδουσις εἰσὶν αἱ δύο θεραπευτικαὶ μέθοδοι, αἳ μεταχειρίζομεθα κατ' ἐξοχὴν πρὸς ἴασιν τῶν ἐξωτερικῶν ἀνευρυσμάτων. Συμφωνοῦσι δὲ αὗται κατὰ τοῦτο, ὅτι ἐνεργοῦσι τὴν ἀπόφραξιν τῆς ἀρτηρίας, ἣτις ἐν τῇ πίεσει μὲν βραδέως γίνεται, ἐν ἣ ἀντικαθίσταται κατὰ μικρὸν ἡ κυκλοφορία τοῦ αἵματος διὰ τῶν παραπλεύρων ἀρτηριῶν, ἐν τῇ περιδέσει δὲ ταχέως. Μόνον δὲ εἰς νόθον ἀνεύρυσμα διὰ τρώσεως τῆς ἀρτηρίας γεννηθὲν, καὶ μὴ πολυχρονίαν δύναται νὰ ἐνεργήσῃ ἡ πίεσις ἴασιν, χωρὶς νὰ γείνη ἀπόφραξις τῆς ἀρτηρίας, ὅπερ συνέθῃ ἐνίοτε εἰς τὰ τραύματα τῶν ἀρτηριῶν (ἴδ. Τόμ. 1. §. 564).

§. 579.

Μεταχειρίσθησαν δὲ τὴν πίεσιν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἀνευρυσματώδους ὄγκου, ὑπεράνω αὐτοῦ, καὶ δι' ἐνειλίσεως ὄλου τοῦ μορίου πρὸς τοῦτο δὲ μεταχειρίζονται ἰδιαίτερα μηχανήματα ἢ ἐπίδεσμα.

§. 580.

Ἡ πίεσις μόνου τοῦ ὄγκου εἶναι διὰ πολλοὺς λόγους ἀπόβλητος. Διὰ

τὴν κατὰ βίθος θέσιν τῶν ἀρτηριῶν καὶ διὰ τὸ διάφορον μέγεθος τοῦ ὄγκου δύσκολον εἶναι ἢ ἀδύνατον νὰ ἐνεργήσωμεν τὴν πίεσιν ὁμοτίμως πάντοτε καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν εὐθυσίαν, ὁ ἀνευρυσματικὸς θύλαξ δύναται ν' αὐξήσῃ κατ' ἄλλην εὐθυσίαν καὶ, ἂν θελήσωμεν νὰ πιέσωμεν ὡς εἰκὸς ἰσχυρῶς, δυνάμεθα νὰ προξενήσωμεν πόνους σφοδρούς, φλεγμονὴν καὶ ῥῆξιν τοῦ θύλακος. Πρὸς τούτοις δὲ οὐδέποτε δυνάμεθα νὰ εἴμεθα βέβαιοι, ἂν ἡ πίεσις ἐνεργῇ πρὸς τὸ ὑπεράνω τοῦ στομίου, δι' οὗ συγκοινωνεῖ ὁ θύλαξ μετὰ τῆς ἀρτηρίας, ἢ πρὸς τὸ κάτω αὐτοῦ κείμενον μέρος τῆς ἀρτηρίας· καὶ ἂν τυχὸν πιέζεται τὸ κάτω μέρος, τότε δύναται νὰ γείνη ταχεῖα τοῦ ἀνευρύσματος ῥῆξις.

§. 581.

Ἡ ὑπεράνω τοῦ ἀνευρυσματώδους ὄγκου πίεσις τῆς ἀρτηρίας γίνεται καθ' ὃν τόπον ἡ ἀρτηρία κεῖται κατ' ἐπιτολήν καὶ τὰ περιεχόμενα αὐτῆς μόρια παρέχουσιν οἰκτεῖον πρὸς τὴν πίεσιν στήριγμα· ἀλλ' ἐν τούτοις δεόν νὰ φειδόμεθα πολὺ τῶν ὑπεράνω τοῦ ὄγκου κειμένων παραπλευρῶν ἐκφυάδων τῆς ἀρτηρίας καὶ μάλιστα τῶν ἐπίσημοτέρων. Ἀπασαὶ δὲ αἱ παρασκευαί, δι' ὧν γίνεται ἡ πίεσις αὕτη ἔστωσαν οὕτως, ὥστε νὰ πιέζεται τὸ μόριον κατὰ δύο μόνον τόπους, ἄλλως δὲ ἡ κυκλοφορία τοῦ αἵματος ἐμποδίζεται μεγάλως (ἴδ. Τομ. 1. §. 570). Ἡ πίεσις δεόν μετὰ μεγίστης ἀκριβείας ν' αὐξάνηται κατὰ μικρὸν καὶ ἕως ἂν ἀποπραχθῇ ἡ ἀρτηρία. Ἡ πίεσις αὕτη εἶναι πολλάκις ἀφόρητος, ὅπου δηλαδὴ ἡ ἀρτηρία ἔχει συνοδίτας τὴν στελεχιαίαν τοῦ μορίου φλέβα, ἢ ἐπίσημα νεῦρα. Ἡ μηριαία ἀρτηρία κατὰ τὸ ἄνω αὐτῆς τριτημόριον, καὶ ἡ βραχιονία καθ' ὅλην αὐτῆς τὴν φορὰν, ἐπιδέχονται κάλλιστα τὴν πίεσιν, ἥτιον δὲ ἐπιτηδείαν πρὸς τοῦτο καθίστησι τὴν βραχιονίαν καὶ τὴν πίεσιν ὀδυνῆραν ἢ παρὰ τῇ ἀρτηρίᾳ θέσις τοῦ μεσαίου νεύρου. Ὅθεν μόνον ἡ μηριαία ἀρτηρία εἶναι πρὸς τοῦτο ἀξίριτος.

Ἀξιωματικὸς δ' ἐνταῦθα καὶ ἡ ἐναλλὰξ διὰ πλείονων ἰσχαίμων πιέσεων καὶ κατὰ διαφόρους τόπους γινομένη πίεσις.

Ὁ Ἰγγων δὲ καὶ Κύσακκος (Dublin journal of medical science. 1843. pag. 364) ἐγνωστοποίησαν αἴτια ἀποτελέσματα τῆς πίεσεως τῆς μηριαίας ἀρτηρίας ἐπὶ ἀνευρύσματι τῆς ἰγνυτίδος ἀρτηρίας, ἐνῶ ἡ πίεσις ἐγένετο μόνον ἐπὶ πλείονας ὥρας καὶ καθ' ἑκάστην ἡ καὶ ἐκ μακροτέρων διαλειμμάτων ἐπαναλαμβανομένη.

§. 582.

Ἡ δὲ πίεσις ὅλου τοῦ μορίου διὰ συμμέτρου ἐνειλήσεως, ἐν ἣ δια κλιμακωτῶν σπληνίων κατὰ τὴν φορὰν τῆς ἀρτηρίας ἐπιθεμένων αὐξάνεται τῆς ἀρτηρίας ἡ πίεσις, εἶναι εἰς τὸν ἄρρωστον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀνεκτὴ· ὁ οἰδηματώδης ὄγκος ἀφανίζεται, καὶ ἡ ἴασις δύναται νὰ γείνη δι' αὐτοῦ

τοῦ ἀπλοῦ βοηθήματος. Πρωτουργός δὲ τῆς ἰάσεως ἐνταῦθα φαίνεται, ὅτι εἶναι πάντοτε ἡ παντελής θρόμβωσις τοῦ ἐν τῷ θύλακι τοῦ ἀνευρύσματος αἵματος, ἥτις ἐνεργεῖται διὰ τῆς ἐν ὄλῳ τῷ μορίῳ παρεμποδιζομένης κυκλοφορίας τοῦ αἵματος.

§. 583.

Ἵτι δὲ ἀκριβέστερον δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν περὶ τῆς πίεσεως πρὸς ἴασιν τῶν ἀνευρυσμάτων εἶναι, ὅτι ἡ παρά τινων συμβουλὴ νὰ μεταχειρίζωμεθ' αὐτὴν εἰς ὅλα τ' ἀνευρύσματα, ὅπως, καὶ ἂν δὲν γείνη ἴασις, ἐνεργήσωμεν προηγουμένως ἀνευρυσμὸν τῶν παραπλεύρων ἀρτηριῶν, εἶναι ἀπόβλητος. Μόνον δὲ ὅταν ἡ ἀρτιγενὲς ἔτι τὸ ἀνεύρυσμα, μικρὸν καὶ ἐξωθεν τρώσεως ἀπότοκον· ὅταν δὲν ὑπάρχωσι συμπτώματα τὴν ταχέϊαν ἴασιν ἀπαιτοῦντα· ὅταν ὁ ἄρρωστος δὲν εἶναι ὑπέρπαχος, τὸ μέλος οὐπω μέγਾਲως ἐξωγκωμένον, καὶ ἡ θέσις τῆς ἀρτηρίας τοιαύτη, ὥστε νὰ δύνανται τὰ πλευρώματ' αὐτῆς νὰ συμπιεσθῶσι διὰ τῆς πίεσεως, δυνάμεθα νὰ μεταχειρισθῶμεν αὐτὴν. Ὅπου δὲ αὕτη ὠφελεῖ, γίνετ' εὐθὺς φανερόν, ὅθεν μηδέποτε νὰ παρατείνωμεν ἐπὶ πολὺ τὴν δοκιμὴν τῆς πίεσεως, νὰ παύωμεν δὲ ταύτην, πρὶν ἐπι ἐμφανισθῶσι συμπτώματα δυνατὰ νὰ γείνωσιν ἐπικίνδυνα. Ὁρέλιμα δὲ πάντοτε φαίνονται μετὰ τῆς πίεσεως ἡ ἡσυχία, αἱ φλεβοτομῖαι, ψυχρὰ ἐπιθεματα ἐπὶ τοῦ ὄγκου, ἡ ἔσω πρόπτισις τῆς δακτυλίτιδος κτλ.

Ὁ Σ. Κώπηρος (Firs lines of sargery. London 1819 val. I. p. 304) πιστεύει, ὅτι ἡ πίεσις ἐπάγει μόνον εἰς ἓνα ἐκ τῶν τριακόντα περίπου ἀσθενῶν τὴν ἴασιν, καὶ ἀριθμὸς τις τῶν καλῶν ἀποτελεσμάτων· πρέπει ἀναμφιβόλως νὰ θεωρηθῆ μάλλον ὡς αὐτόματος ἴασις τῶν ἀνευρυσμάτων.

§. 584.

Ἡ περίδεσις τῆς ἀνευρυσματώδους ἀρτηρίας εἶναι ἡ ἀσφαλεστάτη θεραπεία. Πρὸς τοῦτο δὲ ἔχομεν δύο μεθόδους, ὧν ἡ μὲν, παρὰ τῶν Ἑλλήνων Φιλαγρίου καὶ Ἀντύλου εἰς μέσον, ἤδη ἀχθεῖσα, σκοπεῖ τὴν σχάσιν τοῦ ἀνευρυσματώδους θύλακος, τὸν ἀποκαθαρισμὸν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ θρομβώδους αἵματος καὶ τὴν ὑπεράνω καὶ κάτω περίδεσιν τῆς ἀρτηρίας· ἡ δὲ, τὴν ἀπογύμνωσιν καὶ ἀπολίνωσιν τῆς ἀρτηρίας μετὰ τοῦ ἀνευρύσματος καὶ τῆς καρδίας, μεθ' ἧς σμικρύνεται καὶ ἀφανίζεται ὅσπας ὁ ὄγκος.

Ἡ δευτέρα αὕτη μέθοδος λέγεται συνήθως Ἰντερριανή. Καίτοι καὶ πρότερον ἤδη παρὰ τοῦ Ἀνέλου καὶ Δισώλτου ἐνηργήθη ἡ χειρουργία αὕτη, εἰς χειρουργικὴν ὁμως μέθοδον ὑψώθη ὑπὸ τοῦ Ἰντέρου. Εἰς τοὺς ἀρχαιοτέρους χρόνους περιεδῆθ' ἡ ἀρτηρία ὑπὸ τοῦ Ἀετίου ἤδη, Παύλου τοῦ Διγινίτου, Γουλιεμαύου καὶ Θεβενίνου ὑπεράνω τοῦ ἀνευρυσματικοῦ θύλακος, ἀλλ' ὁμως ἐσχάζετο μετὰ τὴν περίδεσιν τῆς ἀρτηρίας καὶ αὐτὸς τοῦ ἀνευρύσματος ὁ θύλαξ..

§. 585.

Καθόλου μὲν ἐνδείκνυται τοῦ ἀνευρύσματος ἢ ἐγχειρήσις 1) ὅταν ἡ πίεσις ἢ ἀνεξέργαστος 2) ὅταν ἢ ἀφόρητος, καίπερ εὐεξέργαστος οὕτα. 3) ὅταν ἢ τὸ ἀνεύρυσμα ὑπερμέγεθς ἤδη, ἔτοιμον νὰ διαρρήγῃ, ἢ διερρήγῃ ἤδη 4) ὅταν ἐν τῷ νόθῳ διαχύτῳ ἀνευρύσματι ἢ ἐπίσημος ἢ ἐκχυσις τοῦ αἵματος. Τῆς ἐγχειρήσεως τοῦ ἀνευρύσματος τὸ ἀποτέλεσμα θέλ' εἶσθαι λίαν ἀμφίβολον, ὅταν πολλὰ ὑπάρχωσιν εἰς τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον ἀνευρύσματα, ὅταν ὁ ἄρρώτος ἢ γηραιὸς ἤδη καὶ ἀδύνατος, ὅταν διὰ τοῦ μεγέθους τοῦ ὄγκου ἐφάρθησαν ἤδη τὰ ὀστέα καὶ τὰ παρακειμένα μόρια, δι' οὗ ἀπεφράχθησαν ἴσως τὰ παράπλευρ' ἄγγεϊα· ὅταν τῆς ἀρτηρίας οἱ χιτῶνες ὡς θραυλοὶ ἢ ἄλλως πως νοσηρῶς βεθλαμμένοι, καὶ ἢ πίεσις δι' ἐνειλήσεως τοῦ μορίου ἐπὶ πολὺν ἤδη χρόνον ἐγένετο. Ὅσῳ ἐπισημοτέρα ἢ μέλλουσα νὰ περιδεθῇ ἀρτηρία, τόσῳ μᾶλλον ἀμφίβολον τὸ προγνωστικόν. Ἄλλ' ὅμως ἀξιοθαύμαστα τῆς φύσεως τὰ βοηθήματα προδιοικούσης τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος διὰ τῶν παραπλεύρων ἀγγείων, διότι καὶ εἰς αὐτὰς τὰς δεινότερας περιπτώσεις μαρτυρεῖ πολλάκις ἢ πείρα τὸ αἰσιώτατον ἀποτέλεσμα.

§. 586.

Ὅταν θέλωμεν νὰ ἐνεργήσωμεν τὴν ἐγχειρήσιν, ἐν ἣ σχάζεται τοῦ ἀνευρύσματος ὁ θύλαξ, δεόν, (ἐμποδίσαντες προηγουμένως τὴν φορὰν τοῦ αἵματος περιθέσει τοῦ ἰσχυαίμου πίεστρου ὑπεράνω τοῦ ἀνευρυσματώδους τόπου) νὰ διαιρέσωμεν τὸ ἐπικείμενον δέρμα τοῦ ὄγκου διὰ τομῆς πέραν αὐτοῦ πρὸς τε τὰ ἄνω καὶ κάτω καταληγούσης· ἔπειτα δὲ κατασχάζομεν τὸν θύλακα κατὰ τὴν ὑψήγησιν τῆς προτέρας τομῆς, ἀφαιροῦμεν ὅλα τὰ ἐν αὐτῷ θρομβώματα καὶ ἀποκαθαρίζομεν τὴν κοιλότητ' αὐτοῦ. Ἀνακαλύψαντες δὲ νῦν τὸ κύριον τῆς ἀρτηρίας στόμιον, εὐδοιάζομεν εἰς ταύτην μήλην ἢ γυναικειὸν καθετήρα, ὑπαίρομεν τὴν ἀρτηρίαν ὑπεράνω τοῦ θύλακος, ἀποχωρίζομεν αὐτὴν ἀπὸ τῶν περικειμένων μορίων καὶ, διείροντες μὲ τὴν βελόνην τοῦ Δεσάμπου βρόχον, περιδένομεν αὐτήν. Κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ κάτω τοῦ ὄγκου ἀποφιλοῦται, ἀποχωρίζεται καὶ περιδέεται ἡ ἀρτηρία (περὶ δὲ τῆς μορφῆς τοῦ βρόχου ἀρμόζει ἐνταῦθα ὅ,τι ἀκολούθως λεχθήσεται). Ὑστερον δὲ ἀποκαθαρίζεται τοῦ θύλακος τὸ κοίλωμα, ἐμμοτοῦται, καὶ καλύπτεται μὲ ταινίας κολλητικῆς ἐμπλάστρου καὶ μὲ σπληνίον· διατηρεῖται δὲ ὅλον τοῦτο εἰκότως δι' ἐπίδεσμον τετρασκελοῦς.

Ἡ βελόνη τοῦ Δεσάμπου εἶναι τὸ ἐπιτηδειότερον πρὸς τὴν περιδεσιν ὄργανον. Ἐξ ἀργύρου κατασκευασθεῖσα δέχεται πᾶσαν τὴν ἀναγκαίαν κάμψιν. Εἰς περιπτώσεις

τινάς ἀρτηριῶν πολὺ κατὰ βάθος κειμένων ἐπιτήδεια εἰσὶν αἱ βελόναι τοῦ Βείσσου (Weiss) καὶ Κίρπυος (Kiry).

§. 587.

Ἡ δὲ μέθοδος τοῦ Ἰντέρου ζητεῖ τὴν ἀποψίλωσιν καὶ τὸν ἀποχωρισμὸν τῆς ἀρτηρίας ὑπεράνω τοῦ τόπου τοῦ ἀνευρύσματος, ἀρκούντως μακρὰν αὐτοῦ ἐπὶ τούτοις δέον νὰ ἐπιμεληθῶμεν μάλιστα, ν' ἀποχωρίσωμεν τὴν ἀρτηρίαν ἀπὸ τοῦ περιαμπέχοντος αὐτὴν κυτταρώδους ἐλύτρου μόνον ὅσον ἀναγκαῖον εἰς τὸ νὰ διείρωμεν μὲ τὴν βελόνην τοῦ Δεσάμπου βρόχον στρογγύλον καὶ μὴ ὑπέρπαχυν, ὃν δέομεν περὶ τὴν ἀρτηρίαν μὲ δύο ἀπλοῦς κόμπους· βάλλοντες δὲ ἔπειτα τὰ ἄκρα τοῦ ῥάμματος εἰς τὴν ἑτέραν τῶν γωνιῶν τῆς πληγῆς, συνάγομεν πρὸς ἄλληλα τὰ χεῖλη αὐτῆς μὲ ταινίας κολλητικῶ ἐμπλάστρου, ὅπως ἐνεργήσωμεν τὴν ἴασιν ὡς δυνατὸν διὰ τῆς κατὰ πρῶτον σκοπὸν ἐνώσεως. Ὁ βρόχος ἀποπίπτει ἀναλόγως τῷ διαφόρῳ μεγέθει τῆς ἀρτηρίας μεταξὺ τῆς 8 καὶ 16 ἡμέρας.

Τὴν περίδεσιν δι' ἀπλοῦ καὶ στρογγύλου βρόχου, δι' οὗ ῥήγνυται ὁ ἔσω καὶ μέσος χιτῶν τῆς ἀρτηρίας (ὅπερ γνωρίζετ' ἐκ τούτου, ὅτι ἡ ἀρτηρία ἀπεργάζεται ὄγκον τινὰ ὑπεράνω καὶ κάτω τοῦ βρόχου, καὶ ὁ βρόχος ὑπαίρεται διὰ τῆς ὕσεως τοῦ αἵματος) μετὰ συγχρόνου ἀπλῆς θεραπείας τῆς πληγῆς, νομίζομεν τὴν καλλίστην ἀγωγὴν (ἴδ. Τομ. 1. §. 568—570). Ἄλλ' ὅμως δέον ἐνεαῦθα ν' ἀναφέρωμεν τὰς διαφορὰς τροποποιήσεις, ὅσας πρὸς βεβαίαν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ ἐπέδειξαν. Ὁ Σκάρπας λέγει ἐναντίον τῆς γνώμης τοῦ Ἰωανῆ (ὅστις ἀπὸ τῶν γενομένων παρ' αὐτοῦ δοκιμῶν τεκμαίρεται, ὅτι διὰ τῆς διαίρεσεως τῶν ἔσω χιτῶνων τῆς ἀρτηρίας ἐπὶ τῇ ἐπίδεσει δι' ἀπλοῦ καὶ στρογγύλου βρόχου, γίνετ' εὐκολώτερον θρόμβωμα αἵματος, ἢ ἐνωτικὴ φλεγμονὴ καὶ ἡ ἐκχυσίς πλαστικῶ λέμφου ἐντός τε καὶ ἐκτός τῶν χιτῶνων τῆς ἀρτηρίας), ὅτι τοῦτο σπανιώτερον εἰς τὸν ἄνθρωπον ἢ εἰς τὰ ζῶα γίνεται, ὅτι γεννᾶται πολλῶν εὐκολώτερον ὑστερογενῆς αἰμορραγία, ἐπειδὴ, πησίσεως γενομένης, ὁ ἔσω χιτῶν τῆς ἀρτηρίας ὀλίγον ἀνθίσταται εἰς τὴν φορὰν τοῦ αἵματος, τοῦτο δὲ γίνεται τόσῳ μᾶλλον, ἐπειδὴ ἢ διὰ τοῦ βρόχου γενομένη διαίρεσις τῶν χιτῶνων τῶν ἀρτηριῶν εἶναι μᾶλλον πρὸς πληγὴν διὰ ῥήξεως καὶ διὰ θλάσεως ἢ πρὸς πληγὴν διὰ τομῆς ὁμοία· ἔτι δὲ, ὅτι ὁ βρόχος δὲν φέρει εἰς συνάφειαν ἀμφοτέρους τοὺς διαιρεθέντας χιτῶνας ἀλλὰ μόνον τὰ ἐξέστωμένα πλευρώματα τοῦ ἐκτός χιτῶνος. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἔσω χιτῶν τῆς ἀρτηρίας εἶναι λίαν ἐπιρρέπης πρὸς τὴν ἐνωτικὴν φλεγμονὴν καὶ πρὸς διέθρωσιν πλαστικῶ λέμφου, ἀρκεῖ καὶ συμπιέσις μόνον τῆς ἀρτηρίας πρὸς τὴν σύμφωσιν αὐτῆς. Διὰ τοὺς λόγους τούτους ὁ Σκάρπας προτιμᾷ ὅλων τῶν ἄλλων περιδέσεων τὴν γινομένην διὰ ταινιδίου ἐκ κηρωτῶν ῥαμμάτων συγκειμένου, ἀνὰ μέσον οὗ καὶ τῆς ἀρτηρίας ἐμβάλλεται μικρὸς ἐκ λίνου καὶ μὲ ἀλοιφὴν ἀηλιμμένους κύλινδρος. Δέον δὲ μόνον ἐν τούτοις νὰ μὴ ἀποψιλῶται πλέον ἢ ἀρτηρία ἢ ὅσον ἀρκεῖ εἰς τὴν περὶ αὐτὴν διεσιν τοῦ ταινιδίου, ὃ δὲ κύλινδρος νὰ μὴ εἶναι μεγαλειότερος εἰμὴ ὅσον νὰ ὑπερίσχη ὅσον γραμμῆς καὶ μικρόν τι ἔτι τοῦ ταινιδίου, ὅπερ πρὸς περίδεσιν τῶν μεγαλειτέρων ἀρτηριῶν εἶναι ὅσον γραμμῆς πλατύ· τὸ ταινιδιον δέον νὰ μὴ σφιχθῆ ὑπὲρ τὸ δέον, ἀλλ' ἰσχυρῶς ὅσον ἀρκεῖ εἰς τὸ νὰ κρατῆ εἰς συνάφειαν πρὸς ἄλληλα τὰ ἀβλαβῆ πλευρώματα τῆς ἀρτηρίας. Διὰ ταύτης τῆς περιδέσεως ἐνεργεῖται ἀπόφραξις τῆς ἀρτηρίας δι' ἀληθοῦς ἀγγειώδους ἐνώσεως τῶν συναπτομένων πλευρωμάτων τοῦ ἀγγείου. Τοιοῦτον πλατυσμὸν τῶν ἀρτηριῶν καὶ τσαύτην ἀλληλοσυνάφειαν

τῶν πλευρωμάτων αὐτῶν ἐζήτησαν ἤ πρότερον μὲν νὰ ἐνεργήσῃσι διὰ πλατέων βρόχων, καὶ διὰ παρεμβολῆς πετάλου ξυλίνου ἢ φελλίνου ὁ Δεσάμπης καὶ νεωστὶ δι' ἰδιαιτέρων ἰσχαίμων πιέστρων ὁ Κράμπτων, Ἀσαλίνης ἢ Κοίληρος. Ἄλλ' ὅμως τὰ μετάλλια ταῦτα μηχανήματα εἶναι ἐπιβλαβῆ, λέγουσι, καὶ, ὡς πρὸς τὴν ἐνέργειαν πρὸς τοὺς χιτῶνας τῶν ἀρτηριῶν καὶ πρὸς τὰ περιεκείμενα μόρια, οὐδὲν ἄξιον νὰ συγκριθῶσι πρὸς τὸν ἀπαλὸν ἢ εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς ἀρτηρίας πάντῃ περιπτυσσόμενον κύλινδρον.

Ὁ Ἰωνῆς δι' ἰσχυρίσθη ἦδη, ὅτι, ἐὰν εἰς μεγαλειτέραν ἀρτηρίαν περιθέσωμεν πλειονας βρόχους πλησίον ἀλλήλοις, δι' ὧν γίνονται ἴσαι ῥήξεις τῶν χιτῶνων τῶν ἀρτηριῶν, καὶ ἀφαιρέσωμεν εὐθὺς ἔπειτα τὰ ῥάμματα, ὁ ἐν τῇ κοιλότητι τῆς ἀρτηρίας δι' ἰδρούμενος πλαστικὸς λέμφος ἀποφράσσει τὴν ἀρτηρίαν. Ἄλλ' ὁ Ὁδίζων (Hodgson) ἀνῆρσε διὰ πειραμάτων τὴν γνώμην ταύτην· ὁ δὲ Τράβερσος ἐπιδοκιμάσας τὸ πρῶτον τὴν τοιαύτην ἀγωγὴν ἀπεδοκίμασε ταύτην ἔπειτα. Ἄλλ' ὅμως ἔχομεν παραδείγματα, καθ' ἃ ἡ ἴσας ἐγένετο, τοῦ βρόχου μετὰ εἴκοσι καὶ τέσσαρας καὶ μετὰ πενήτηκοντα καὶ ἡμίσειαν ὥραν ἀφαιρεθέντος. Καὶ ὁ Σκάρπας εἶδε τὴν ἀπόφραξιν τῆς ἀρτηρίας γενομένην, τοῦ ἐκ λίνου κυλινδρίσκου τὴν τρίτην ἢ τὴν τετάρτην ἡμέραν ἀφαιρεθέντος. Μόνον δὲ εἰς ἀδυνάτους ἀνθρώπους ἀνάγκη νὰ μείνῃ ὁ βρόχος μέχρι τῆς ἕκτης ἡμέρας. Ὅτε ὁ Σκάρπας καὶ ἄλλοι καλὰ εἶδον ἐκ τῆς θεραπείας ταύτης ἀποτελέσματα. Ἡ περιδρασίς αὐτοῦ παρεμβολῆ τοῦ κυλίνδρου εὐκολύνει λέγει τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ βρόχου· ὁ Σκάρπας μεταχειρίζεται πρὸς ταύτην τοῦ βρόχου τὴν ἀφαίρεσιν ἰδιαιτέραν αὐλακομήλην πρὸς τὰ πρῶτα σχιστὴν καὶ ἠνεωγμένην καὶ μικρὸν μαχαίριον. Ἄξιον μνημονεῖται δ' εἶναι ἐνταῦθα τοῦ Παλλέτα καὶ Ροβέρτου αἱ προτάσεις ν' ἀπολύωμεν τὸ κύριον τοῦ βρόχου ἕμμα διὰ τινος ῥάμματος ἀγκύλης· ἢ τοῦ Γιυντινού (Giuntini) νὰ προσάπτωμεν εἰς τὸν κυλινδρίσκου ῥάμμα, ὅπως ἐξαίρωμεν αὐτὸν μετὰ τὴν τομὴν τοῦ βρόχου· ἢ τοῦ Ἰσκέλλου (Uccelli) νὰ παρεμβάλωμεν μετάλλινον σωληνάριον ἀνά μέσον τοῦ κυλινδρίσκου καὶ τοῦ βρόχου· ὁ Βακκάς Βερλιγγιέρης ἐπιδοκιμάζει μὲν τὴν περιδρασίαν τοῦ Σκάρπα μετὰ τοῦ ἐκ λίνου κυλινδρίσκου, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν ἐξάφραξιν τοῦ βρόχου κατὰ τὴν τετάρτην ἡμέραν. Τὰ εἰς τὸν ἄνθρωπον γεγόμενα πειράματα περὶ τῆς προσκαίρου περιδράσεως δὲν εἶναι εἰσέτι ἀρκούντως πολλὰ, ὥστε νὰ ὀρίσωσιν, ἂν αὕτη προτιμητέα καθόλου ἢ μόνον εἰς ἰδιαιτέρας περιπτώσεις, εἰς γρηγορότερους ἀνθρώπους ἴσως κτλ. Πάντοτε δὲ νὰ σκοπήσωμεν δέον, ὅτι ἡ ἀφαίρεσις τοῦ κυλινδρίσκου ἐνεργεῖ ἐπιβλαβῶς, ἐπειδὴ αὗτος διὰ τοῦ βρόχου πιέζεται καὶ προσκολλᾶται στερεῶς εἰς τὴν ἀρτηρίαν καὶ ἄνευ ἐλκυσμοῦ δὲν δύναται ν' ἀφαιρεθῆ εὐθὺς, τοῦ βρόχου διαιρεθέντος, ἀπὸ τῆς ἀρτηρίας. Πρὸς ἀποφυγὴν δὲ τῆς βλάβης ἐκ τῶν ἐκτὸς τῆς πληγῆς κρημαμένων ῥαμμάτων, ἐγνωμάτευσεν ὁ Λαυρέντιος νὰ περιδένωμεν τὴν ἀρτηρίαν νήμασι λεπτοῖς ἐκ μετάξης καὶ ἐγγυτάτω τοῦ ἕμματος ἀποκόψαντες τὰ ἄκρα, νὰ συνάγωμεν τὰ χεῖλη τῆς πληγῆς (διὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον ὁ Α. Κώπης ἐγνωμάτευσεν νὰ λαμβάνωμεν χορδὰς ἐντέρων πρότερον εἰς ὕδρω θερμὸν μαλακνομένης), ἐπειδὴ οἱ ἀπομένοντες κόμποι ἢ διαφοροῦνται ἢ ἐγκλείονται εἰς θήκην κυτταρώδους ἰστοῦ. Ἀλλὰ πλεονα τῶν πειραμάτων ἀντιλέγουσιν εἰς τοῦτον τῆς περιδράσεως τὸν τρόπον. Προσέτι δὲ ἐγνωμάτευσαν ὁ Μωνόρος καὶ Ἀβερνέθους ἐπὶ τῇ ὑποθέσει, ὅτι ἡ περιδεθεῖσα ἀρτηρία ζητεῖ νὰ συσταλῆ πρὸς τὰ ὀπίσω, ἐκ τούτου δὲ ἠδύναται ἂν κατ' ἐξοχὴν νὰ γείνη ῥῆξις καὶ ὑστερογενὴς αἰμορραγία, νὰ περιβάλωμεν δύο βρόχους εἰς τὴν ἀρτηρίαν καὶ ἐν τῷ μεταξύ αὐτῶν νὰ διαιρῶμεν ταύτην. Ἡ σπάνις τῆς ὑστερογενούς ἐν τοῖς ἀκρωτηριασμοῖς αἰμορραγίας ἦν ὡς ἀπόδειξις περὶ τῶν πλεονεκτημάτων τῆς περιδράσεως ταύτης φέρουσιν, οὐδὲν ἔχει διὰ πλειονας λόγους κύρος. Ἡ πείρα δὲ ἐναντιοῦται εἰς τὸν τρόπον τοῦτον τῆς περιδράσεως, ἀλλ' ἐκτὸς τούτου εἰς πολλὰς περιπτώσεις εἶναι ὅλως ἀκατόρθωτος αὕτη δι' ἑλλειψίν τύπου ἢ διὰ τὸ πολὺ τῆς ἀρτηρίας βάθος. Ἄλλ' ὁ Σεδιλλότος (de la

section des artères dans l'intervalle de deux ligatures comme méthode générale de traitement des hémorrhagies et des anévrysmes. Paris 1850) υπεδέχθη ἐκ νέου τὸν τρόπον τοῦτον, ἐκ πείρας καλῆς τὴν προτίμησιν αὐτοῦ ἀποδείξας. Ἡ περίθεσις δὲ τῶν οὕτω δὴ λεγομένων τῆς ἀνάγκης βρόχων, τοὔτέστι νημάτων τινῶν, ἐν περιπτώσει αἰμορραγίας ὑστερογενοῦς συσφιγγομένων, οὐ μόνον ἀνωφελῆς ἀλλὰ καὶ ἐπιβλαβὴς εἶναι καὶ ἀπόβλητος.

§. 588.

Μετὰ τὴν ἐγχείρησιν τοῦ ἀνευρύσματος σχηματίζεται τὸ μόριον οὕτως, ὥστε νὰ μὴ ἐντεινῆται ἡ ἀρτηρία, ὁ χειρισθεὶς ἔστω κατὰ πάντα ψυχῇ τε καὶ σώματι ἥσυχος, ὑπὸ ἀνθρώπων εἰδημόνων περιστοιχούμενος, καὶ ἀναλόγως πρὸς τὰ ἐπιγιγνώμενα φλεγμονώδη ἢ σπασμωδικὰ συμπτώματα θεραπευόμενος. Μετὰ τὴν γενομένην διὰ σχάσεως τοῦ ἀνευρυσματώδους θύλακος ἐγχείρησιν ἀνανεοῦται τὴν τρίτην ἢ τὴν τετάρτην ἡμέραν ὁ ἐπίδεσμος. Μετὰ τὴν ἀπόπτωσιν δὲ τῶν βρόχων καὶ τὴν ἀναπλήρωσιν τῆς πληγῆς διὰ κεγχροειδῶν σαρκῶν, συνάγονται ταύτης τὰ χεῖλη διὰ ταινιῶν κολλητικῶν ἐμπλάστρου. Γενομένης δὲ τῆς ἐγχειρήσεως κατὰ τὴν Ὑντερριανὴν μέθοδον ἡ πληγὴ θεραπεύεται ὡσπερ καὶ πᾶσα ἄλλη, ἣν θέλομεν νὰ ἰάσωμεν διὰ τῆς κατὰ πρῶτον σκοπὸν ἐνώσεως. Μετὰ τὴν Ὑντερριανὴν ταύτην ἐγχείρησιν παύονται μὲν εὐθὺς μετὰ τὴν περίθεσιν οἱ σφυγμοὶ τοῦ ἀνευρυσματώδους θύλακος, καὶ σμικρύνεται κατὰ μικρὸν καὶ ἀφθνίζεται τέλος ἅπας ὁ ὄγκος· ἀλλ' ὅμως ἀναφαίνονται ταῦτα, ἐνίοτε δὲ καὶ παρατυπία, ἐκ νέου, ἐξ οὗ ὁ χειρουργὸς δύναται νὰ περιπέτη καὶ εἰς ἀμάρτημά τι, ἐὰν πλανηθεὶς νομίσῃ, ὅτι τοῦτο πηγάζει ἐκ χαλάσεως τοῦ βρόχου. Οἱ σφυγμοὶ οὗτοι εἰσὶ μᾶλλον ἀπόδειξις, ὅτι καλῶς ἔχει ὁ βρόχος, καὶ ὅτι τὸ αἷμα φέρεται καὶ αὐθις εἰς τὸν θύλακα τοῦ ἀνευρύσματος διὰ τῶν παραπλευρῶν ἀγγείων· ἡ διάρκεια αὐτῶν ἀόριστος, καὶ καθόλου οὐδεὶς ἐστὶ φόβος αὐξήσεως τοῦ θύλακος· ἐπειδὴ οὗτος βράδιον μόνον σμικρύνεται. Ἄλλ' ἐν τούτοις καὶ τοῦτο δεῖ σκοπεῖν, ὅτι κατὰ τὴν Ὑντερριανὴν μέθοδον ἐπὶ ἀνευρύσματι ἐν τῇ κατὰ τὸν ἀγκῶνα καμπῇ ἐν τῇ ράχει καὶ ἐν τῷ κοίλῳ τῆς χειρὸς καὶ τοῦ ποδός, τὸ αἷμα φερόμενον διὰ τῶν πολλῶν ἀναστομώσεων, δύναται ν' ἀνευρῶνῃ καὶ αὐθις τοῦ ἀνευρύσματος τὸν θύλακα. Οἱ μετὰ τὴν Ὑντερριανὴν μέθοδον εἰς τὸν θύλακα τοῦ ἀνευρύσματος καὶ αὐθις ἐπιγενόμενοι σφυγμοὶ γίνονται ἢ διὰ τῆς φορᾶς τοῦ αἵματος εἰς τὸ μεταξὺ τῆς περιδέσεως καὶ τοῦ ἀνευρύσματος μέρος τῆς ἀρτηρίας, ἢ διὰ τῶν εἰς τὸν θύλακα τοῦ ἀνευρύσματος ἀναστομουμένων παραπλευρῶν ἀγγείων, ἢ τρίτον διὰ τῆς παλινδρομήσεως τοῦ αἵματος εἰς τὸν θύλακα ἀπὸ τοῦ κάτω αὐτοῦ κειμένου μέρους τῆς ἀρτηρίας.

Ὁ Βεδεμείεροσ ἐκοινοποίησ (ιδ. Rusts Magazin fuer die gesamte Heilhände Bd. 17 s. 220.) περιστατικόν, ἐν ᾧ καὶ μετὰ τὴν περιδесιν τῆσ μηριαίας ἀρτηρίας ἐπὶ ἀνευρύσματι τῆσ ἰγνύτιδος ἀρτηρίας, ὁ θύλαξ αὐτοῦ διεβράγη εἰσ τὴν ἰγνὺν καὶ ἐπήγαγεν αἱμορραγίαν, ἐν ᾗ ἀνεδείχθη ἀναγκαῖοσ ὁ ἀκρωτηριασμοσ.

§. 589.

Δύο δὲ δεινὰ κατ' ἐξοχὴν εἰσὶν ἐπίφοβα μετὰ τοῦ ἀνευρύσματος τὴν ἐγχειρήσιν, αἱμορραγία καὶ νέκρωσισ τοῦ μορίου.

§. 590.

Τὴν αἱμορραγίαν δὲ τόσῳ μᾶλλον φοθητέον, ὅσῳ μείζων ἡ περιδεθεῖσα ἀρτηρία, ὅσῳ πλησιέστερον ὑπὸ ἐπίσημον παράπλευρον ἀρτηρίαν τίθεται ὁ βρόχοσ, ἢ ὅταν ἡ περιδεθεῖσα ἀρτηρία ὑπὸ χρονίας φλεγμονῆσ πάσχη ἢ ἄλλωσ, πῶσ νοσηρῶσ διάκειται· ὡσ ἐπὶ τὸ πολὺ μὲν ἡ αἱμορραγία συμβαίνει τὴν τετάρτην ἢ πέμπτην ἡμέραν, πολλάκισ δὲ καὶ ὀψιαιτέρον. Ἄμα δὲ αὕτη ἐμφανισθῆ, δέον νὰ πιέσωμεν τὴν ἀρτηρίαν κατὰ τὸν αἱμορραγοῦντα τόπον καὶ ὑπεράνω αὐτοῦ, καὶ ταύτησ μὴ ἰσχομένησ, νὰ ἐξετάσωμεν τὴν πληγὴν ἀκριβῶσ καὶ νὰ περιδέσωμεν ἐκ νέου τὴν ἀρτηρίαν. Μετὰ τὴν σχάσει τοῦ θύλακοσ γενομένην ἐγχειρήσιν ἡ αἱμορραγία δύναται νὰ γείνη ἀπὸ τοῦ ἄνω ἢ ἀπὸ τοῦ κάτω πέρατοσ τῆσ ἀρτηρίας ἢ ἀπὸ τῶν ἀναστομουμένων εἰσ τὸν θύλακα παραπλεύρων ἀγγείων.

§. 591.

Τοῦ μορίου ἡ νέκρωσισ μετὰ τὴν περιδесιν τῆσ στελεχιαίας ἀρτηρίας γίνεται, διότι ἡ ἐν αὐτῷ κυκλοφορία τοῦ αἵματοσ δὲν γίνεται κατὰ τὸ εἶκοσ διὰ τῶν παραπλεύρων ἀγγείων καὶ διὰ τῶν ἀναστομώσεων τοῦ τριχοειδοῦσ συστήματοσ. Ἡ τοιαύτη ἀνεπιείκεια τῶν παραπλεύρων ἀγγείων, ἡ μὴ ἐπιτρέπουσα κατὰ τὸ εἶκοσ τῆσ κυκλοφορίας τὴν ἀποκατάστασιν, εἶναι ἴσῶσ τὸ κύριον αἷτιον τῆσ ὑστερογενοῦσ αἱμορραγίασ, ἐπειδὴ τὸ αἷμα τότε ἀκοντίζεται μετὰ μείζονοσ βίασ πρὸσ τὸν τόπον τῆσ περιδέσεωσ, ἐκ τοῦτοῦ δὲ δύνατ' εὐκόλωσ νὰ διαβράγη ἡ ἀρτηρία· εὐκολώτατα δὲ ἀποκαθίσταται ἡ κυκλοφορία εἰσ νέουσ ἀνθρώπουσ καὶ ὅταν ἡ ὀπωσοῦν ἐνεργητικὴ αὕτη. Μετὰ τὴν περιδесιν τῆσ στελεχιαίας ἀρτηρίας μορίου τινοσ, τοῦτο καὶ ἂν εἰσ τὸ λοιπὸν τρέφηται τακτικῶσ, γίνεται ναρκῶδεσ μᾶλλον ἢ ἦτον καὶ ἀναίσθητον, καὶ ἡ φυσικὴ αὐτοῦ θερμοσία μειοῦται. Ὅσῳ δὲ μικρότερα τὰ φαινόμενα ταῦτα φαίνονται, τόσῳ μείζονα δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν ἐλπίδα, ὅτι εὐθὺσ ἀποκαθίσταται ἡ κυκλοφορία. Ζητοῦσι δὲ νὰ κατασπεύσωσι τοῦτο διὰ θερμῶν μυχλίλων ὀθονίων, διὰ θερμῶν σακκιδίων ἄμμου ἢ ἀρρώματικῶν βοτάνων ἐμπλέων, ἅπερ ἐπιτίθενται τοιοιουτρόπωσ, ὥστε μηδὲλωσ νὰ πιέζωσι τὸ μῶριον, καὶ ἀνα-

νεοῦνται ὁσάκις ἄρχονται ν' ἀποψύχωνται. Ὑπερτέρον βάλλονται θερμὰ ἐπιθέματα ἐξ ὑγρῶν οἰνοπνευματωδῶν καὶ ἀρωματικῶν. Μετὰ τινος δὲ ἡμέρας ἐπανέρχεται συνήθως αἰσθησις καὶ θερμασία, αὕτη δὲ (ἡ θερμασία) καὶ μείζων πολλάκις καὶ ἐπιμένει εἰς τὸ μόριον, καὶ ἂν τοῦτο δὲν περιβάληται μὲ θερμὰ σακκίδια καὶ ἐπιθέματα. Πολλάκις δὲ, καὶ ἂν ἀκολούθως ἀποκατασταθῆ κατὰ τὸ εἶκος ἢ κυκλοφορία, τ' ἀπώτερα μέρη τοῦ μορίου, ὅσον δάκτυλοί τινες, ἀπονεκροῦνται. Κίνδυνος δὲ νεκρώσεως τοῦ μορίου μέγιστος ἐπίκειται, ὅταν μεθ' ἡμέρας πολλὰς ἐπὶ τῇ προσφορᾷ τῶν ἄνω ῥιθέντων βοηθημάτων καὶ διὰ τῶν οἰκείων ἀνατρίψεων τοῦ μορίου δὲν ἀποκατασταθῶσιν ἡ αἰσθησις αὐτοῦ καὶ ἡ θερμασία. Ἐν τούτοις ἐξογκοῦται μέγας τὸ μόριον, γίνεται κυανοῦν, καὶ ἂν ὁ ἄρρωστος δὲν ἀποθάνῃ, τὸ μόνον, καίπερ σπανίως αἴσιον ὄν, βοήθημα εἶναι ὁ ἀκρωτηριασμός.

§. 592.

Περὶ δὲ τῶν πλεονεκτημάτων τῆς ἀρχαίας καὶ Ὑντερειανῆς χειρουργικῆς μεθόδου ὀνόματα καθόλου εἶπεν. Περὶ τῆς πρώτης μὲν 1) ὅτι αὕτη διὰ τὴν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κατὰ βάθος θέσιν τῆς ἀρτηρίας, διὰ τοὺς μεταβαλόντας τὴν φυσικὴν αὐτῶν θέσιν ἀνοδίτας αὐτῆς, τὰς φλέβας καὶ τὰ νεῦρα, εἶναι πάντοτε λίαν ἐπιπεπλεγμένη, δυσεξέργαστος καὶ μεγάλης βλάβης πρόξενος, ἐνῶ μάλιστα τοῦ ἀνευρύσματος ὁ θύλαξ κεῖται πλησίον τῶν ἀρθρώσεων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ. 2) ὅτι, ὅταν ᾗ τὸ ἀνεύρυσμα φλεγμονώδους, ἐλκώδους ἢ ἄλλης τινὸς ἀλλοιώσεως τῆς ἀρτηρίας ἀπότοκον, ὁ βρόχος, καίπερ ὑπεράνω καὶ κάτω τοῦ θύλακος περιτεθείς, εὐκόλως τυγχάνει εἰς μέρος, ὅπου τὰ πλευρώματα τῆς ἀρτηρίας οὐδεμίαν πρὸς τὴν συμφυτικὴν φλεγμονὴν ἔχουσιν ἐπιρρέπειαν. 3) ὅτι ἐν ταύτῃ ἐκχεῖται πάντοτε πολὺ αἷμα. 4) ὅτι διὰ τὴν ἐγγὺς τῆς ἀρθρώσεως μεγάλην καὶ βαθεῖαν πληγὴν, ἀπομένει πολλάκις ἀγκύλωσις· καὶ 5) ὅτι μετὰ τὴν σχάσιν τοῦ θύλακος συνεχῶς συμβαίνουσιν αἱ ὑστερογενεῖς αἱμορραγίαι. Ἐκ τοῦ ἐναντίου ἀφαιρεῖται δι' αὐτῆς ἀπὸ τοῦ θύλακος ἅπας τοῦ αἵματος ὁ θρόμβος, ὅστις ἂν μετὰ τὴν γενομένην κατὰ τὴν Ὑντερειανὴν μέθοδον ἐγχείρησιν, δὲν διαφορηθῆ, δύναται, εἰ καὶ σπανίως νὰ ἐπαγάγῃ φλεγμονὴν, πύησιν καὶ ῥῆσιν τοῦ θύλακος.

§. 593.

Τὰ δὲ πλεονεκτήματα τῆς Ὑντερειανῆς μεθόδου εἰσὶ καθόλου πολλῶ ἐπισημότερα τῶν τῆς πρώτης, ἐπειδὴ ἐνταῦθα ὀνόματα νὰ ἐκλέξωμεν τὸν τόπον τῆς περιδέσεως καὶ νὰ ἐπιτύχωμεν μέρους τῆς ἀρτηρίας πρὸς τὴν συμφυτικὴν φλεγμονὴν ὅπως ἐπιρρέποντος, καὶ ἡ ἐγχείρησις εἶναι

πολλῶ ἤττον δυσεξέργαστος καὶ ὀδυνηρά· σπανιώτεροι δὲ αἱ ὑστερογενεῖς αἰμορραγίαι· ὁ χειρισθεὶς δύναται νὰ μεταχειρισθῇ τὸ μόριον ὡσπερ καὶ πρότερον, καὶ ἡ πείρα εἶναι ὑπὲρ ταύτης τῆς μεθόδου. Εἰς πολλὰς δὲ περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡσχάσις τοῦ θύλακος διὰ τὴν ἐγγὺς τοῦ κορμοῦ τῆς ἀρτηρίας θέσιν τοῦ ἀνευρύσματος, εἶναι τῶν ἀδυνάτων νὰ γείνη, αὕτη μόνη εἶναι πράξιμος.

§. 594.

Τὰ πλεονεκτήματα τῆς Ἰντεριανῆς μεθόδου εἰσὶ μὲν τῶν τῆς ἀρχαιοτέρας ὑπέρτερα, διὸ καὶ πολλοὶ τῶν χειρουργῶν ὡς τὴν καλλιτέραν χειρουργικὴν μέθοδον ἄνευ ἐξαιρέσεως ταύτην ἐκήρυξαν, οὐχ ἤττον ὅμως καθ' ἃ μέχρι τοῦδε περὶ τῶν μετὰ τὴν ἐγγχείρησιν συμβάντων εἴρηται, προτιμητέα τοῦ θύλακος ἢ σχάσις, ὅταν ἢ τὸ ἀνεύρυσμα διάχυτον καὶ μετὰ μεγάλης παρεκχύσεως αἵματος, καὶ εἰς τὸ γενόμενον εἰς τὴν κατὰ τὸν ἀγκῶνα καμπὴν (1), εἰς τὴν ῥάχιν καὶ εἰς τὸ κοῖλον τῆς χειρὸς καὶ τοῦ ποδὸς (ἴδ. Τομ. 2. §. 587).

§. 595.

Ἀξιομνημόνευτος δὲ καὶ ἡ πρότασις τῆς περιστροφῆς τῆς ἀρτηρίας κατὰ τὴν συνέχειαν αὐτῆς διὰ τῆς βελόνης τοῦ Δεσάμπου, τοῦ Ἀμυόατου ἢ διαίρεσις καὶ ἡ πρὸς τὰ ὀπίσω ἄκρωσις τῶν ἐντὸς χιτῶνων τῆς ἀρτηρίας (*Refoulement de la membrane interne et moyenne de l'artere*) καὶ τοῦ Ταβιγνώτου ἢ ὑπένδοθεν τοῦ δέρματος περιδεδίσις τῶν κατ' ἐπιπολὴν ἀρτηριῶν. Πρὸς τὴν κατὰ τὸν Ἀμύσατον διαίρεσιν καὶ ἄκρωσιν τῶν ἐντὸς χιτῶνων ἀποψιλοῦται ἡ ἀρτηρία διὰ τομῆς μείζονος ἢ ἐπὶ τῇ συνήθει χειρουργίᾳ καὶ ἀπομονοῦται ὅσον γραμμῶν τινῶν· ἔπειτα πιάνομεν τῇ δεξιᾷ τῶν χειρῶν διὰ λαβίδος περιστρεπτικῆς, ἧς οἱ βραχίονες κλειόμενοι συνάπτονται ἀπανταχοῦ ὁμοτίμως, τὴν ἀρτηρίαν ἐπικαρσίως, ὥστε νὰ κείται συμμετρῶς αὕτη μεταξὺ τῶν βραχιδίων· δευτέραν δὲ λαβίδα βάλλομεν ἔπειτὰ τῇ ἀριστερᾷ ἐκ τῆς ἀντικειμένης πλευρᾶς ὡσαύτως ἐπικαρσίως καὶ ὅσον γραμμῆς μακρᾶν τῆς πρώτης. Τὸ ἀγγεῖον λοιπὸν κρατεῖται δι' ἀμφοτέρων τῶν λαβίδων παραλλήλως καὶ μὴ ὀξυγωνίως πρὸς ἀλλήλας κειμένων. Μετρίως δὲ τούτων

(1) Ὁ Σκάρπος, ὁ Οὐάλληρος καὶ ἄλλοι τῶν ἰατρῶν νομίζουσι περιττὴν τὴν διπλὴν τῆς ἀρτηρίας ἐπίδεσιν εἰς τὸ ἐν τῇ κατὰ τὸν ἀγκῶνα καμπῇ περιγεγραμμένον ἀνεύρυσμα. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο παράβαλε ὅσ' ἀνωτέρω ἀναφέρει ὁ Βεδεμείρος.

Προκριτωτέραν δὲ τῆς Ἰντεριανῆς μεθόδου τὴν σχάσιν τοῦ θύλακος ἐνόμισαν καὶ ὅταν ἢ τοῦ ἀνευρύσματος ὁ θύλαξ ὑπερμεγέθης, καὶ δὲν ἐλπίζεται αὐτοῦ ἡ διαφύρσις. Ἀλλ' ὅμως ἡ πείρα μαρτυρεῖ, ὅτι κατὰ μικρὸν μικρύνονται καὶ οἱ ἐπισημώτατοι θύλακες.

συμπιεζομένων, διαρρήγνυται ὁ ἔνδον καὶ μέσος χιτῶν τῆς ἀρτηρίας καὶ ἀπομένει ἐν τῷ μεσοχώρῳ τούτων κρίκος ἐξ ὄλων τῶν χιτῶνων συγκείμενος. Νῦν δὲ ἐνεργοῦμεν τῶν ἔνδον χιτῶνων τὴν ἄπωσιν, ἀλλὰ καθ' ὃν τόπον εὐρίσκεται ἡ ἀπωτέρω τῆς καρδίας κειμένη λαβίς, ἐπειδὴ κατὰ τοῦ Ἀμυσάτου τὴν ἀγωγὴν ἀρκεῖ τοῦτο, καὶ ἡ ἄπωσις τῶν ἔνδον χιτῶνων ἐπὶ τὰ ἄνω πρὸς τὴν καρδίαν εἶναι δυσεξέργαστος καὶ ἑλλιπής. Τὴν δὲ πρὸς τὴν ἄπωσιν διωρισμένην λαβίδα στηρίζομεν ὅτε μὲν μὲ τὸ ἄκρον, ὅτε δὲ μὲ τὸ ἀντικείμενον μέρος ἐπὶ τῆς ἰδρυμένης λαβίδος, καὶ οὕτως ἐναλλάξ τε καὶ μοχλοειδῶς ἐνεργοῦντες, ἀπωθοῦμεν τοὺς ἔνδον χιτῶνας πρῶτον ἐπὶ τὴν μίαν, ἔπειτα δὲ ἐπὶ τὴν ἑτέραν πλευρὰν, ἀποφεύγοντες ἐντούτοις πάντα περισπασμὸν τῆς ἀρτηρίας. Ἀποπερατωθείσης δὲ τοιοιουτρόπως τῆς χειρουργίας, ἀποφάσσομεν τὸ τραῦμα, προσπαθοῦντες νὰ ἐνεργήσωμεν τὴν ἴασιν αὐτοῦ διὰ τῆς κατὰ πρῶτον σκοπὸν ἐνώσεως. Ὁ Ἀμυσάτος πολλὰ ἐπεχείρησεν εἰς ζῶα πειράματα, καὶ αὐτὴν τὴν χειρουργίαν εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐπιτυχῶς. Κατὰ τὸν Ταβίγνυτον διείρομεν εἰς τὰ ὠτία μιᾶς μικροτέρας καὶ ἑτέρας μεγαλειτέρας καμπύλης βελόνης ἀμφότερα τὰ ἄκρα ῥάμματος ἐνεδοδιπλωμένου, τῆς ἀγκύλης ἑκατέρου αὐτῶν ἐλευθέρως πρὸς τὰ κάτω κρεμασμένης. Ἡ μικροτέρα μὲν διεκβάλλεται πρὸςθεν τῆς ἀρτηρίας ὑπενδोधεν τοῦ ἐπικειμένου δέρματος, ἡ μεγαλιτέρα δὲ διείρεται ἀντιθέτως τῇ πρώτῃ, ἐμβαλλομένη μὲν ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἐκβολῆς, ἐκβαλλομένη δὲ ὑπὸ τὴν ἀρτηρίαν ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἐμβολῆς τῆς πρώτης βελόνης. Ἐκ τοῦ στομίου ἑκατέρας διεκβολῆς τῆς βελόνης κρέμανται ἡ ἀγκύλη τοῦ ἑνός καὶ ἀμφότερα τὰ ἄκρα τοῦ ἑτέρου ῥάμματος. Νῦν διείρομεν καὶ λεπτὸν καὶ ἑτερόχρωμον μεταξωτὸν ῥάμμα εἰς ἑκατέραν ἀγκύλην (ὅπως δυνάμεθα ν' ἀπολύωμεν ἐν καιρῷ ἀνάγκης τὴν ἀγκύλην), ἐλκύομεν ἔπειτα τὰ ἄκρα ἀμφοτέρων τῶν ῥαμμάτων, καὶ οὕτω συσφιγγονται αἱ ἀγγύλαι. Τὰ ἄκρα δὲ στηρίζονται μετὰ τοῦτο εἰς ὄργανον ἰππέλω πετάλω προσόμοιον.

Ἐπὶ τῇ ἐξέτασει τῶν ἀρτηριῶν, αἵτινες ἐχειρίσθησαν κατὰ τὸν τρόπον τοῦ Ἀμυσάτου, εὐρίσκομεν ἀλλοιώσεις ἐν ταύταις τὰς ἐξῆς. Καθ' ὃν τόπον ἐτέθη πρώτη καὶ πρὸς τὴν καρδίαν πλησιεστέρα λαβίς, ἀπομένει μόνον ὁ ἐκτὸς κυτταρώδης χιτῶν τῆς ἀρτηρίας ἀδιάρρηκτος, μετὰ τοῦτο δὲ ἐπιτετατὸν κρίκος ὅσον γραμμῆς πλατῆς ἐξ ὄλων τῶν χιτῶνων συγκείμενος, κατωτέρω δὲ αὐτοῦ εὐρίσκονται διερρωγότες ὁ ἔσω καὶ μέσος χιτῶν καὶ ὅσον δύο καὶ ἐπέκεινα γραμμῶν ὑπὸ τὸν ἔξω κυτταρώδη χιτῶνα ἀπωσμένοι. Κατὰ τὸν τόπον τοῦτον, στερεὸν ἔξωθεν ἐπὶ τῇ ἐπαφήσῃ φαινόμενον, ὁ αὐλὸς τῆς ἀρτηρίας διὰ τε τὴν ἄπωσιν καὶ ἐνδιπλωσιν τῶν ἔσω χιτῶνων σμικρύνει ἐπισήμως, καὶ ἐπὶ μᾶλλον ἔπειτα διὰ τὴν ἐπιγενομένην ἐξόγκωσιν καὶ ἐξιδρωσιν δι' ὧν καὶ παντελής ἀπόφραξις αὐτοῦ γίνεται.

Μνημονευτέον ἐνταῦθα ἱστορικῆς ἀξίας χάριν καὶ διάφορ' ἄλλα βοηθήματα, ὅσα πρὸς θεραπείαν τῶν ἀνευρυσμάτων παρήνεσάν τε καὶ μετεχειρίσθησαν· 1) τὴν διαί-

ρουν και τὸ μοτοπίλωμα (Tamponade) 2) τὴν ράφην τοῦ τραύματος τῆς ἀρτηρίας διὰ βελόνης και ράμματος περὶ ταύτην περιειλουμένον· ὁ Δαμπέρτης ἐπέτυχε λέγουσι, διὰ τῆς ἀγωγῆς ταύτης ν' ἀποφράξῃ τὴν ἀρτηρίαν εἰς τὸν ἄνθρωπον, και ὁ Ἀμούσατος εἰς τὰ ζῶα 3) τὴν περιδεσιν βρόχου δι' ἀγκυλασφιγκτηρίου πρὸς τὴν βαθμηδὸν αὐξανομένην πίεσιν τῆς ἀρτηρίας κατὰ τὸν Δουβοΐσιον και Δορρέϊν· 4) τὴν διὰ τῆς μύξης καυτηρίασιν κατὰ τὸν Δορρέϊν· τὴν ἐν τῇ ἀρτηρίᾳ ἐμβολὴν μηχανικῶν ἐμβόλων ἐκ κηροῦ κτλ. και τὴν συμπίεσιν τοῦ ἄκρου τῆς ἀρτηρίας ἢ τὴν περιθεσιν τοῦ βρόχου· 5) διέρεσιν ραμμάτων εἰς τὴν ἀρτηρίαν κατὰ τὸν Ἰαμεσῶντα, Οὐόρμην (Wurm) και Ἀμούσατον· 6) πλείονας συμπίεσεις τῆς ἀρτηρίας διὰ μέσου τῶν περιτετορευμένων βραχιόνων τῆς λαβίδος, και περιδεσιν αὐτῆς κατωτέρω τοῦ τόπου τούτου κατὰ τὰ γενόμενα εἰς ζῶα παρὰ τοῦ Ἀμούσατου πειράματα.

§. 596.

Ἐν οἷς δ' ἀνευρύσμασιν εἶναι τῶν ἀδυνάτων νὰ γένη ἡ περιδεσις τῆς ἀρτηρίας ἀνὰ μέσον τοῦ ἀνευρυσματώδους ὄγκου και τῆς καρδίας, ὁ Δεσῶλτος και Βράσῶρος προέτειναν νὰ ἀποφιλῶμεν τὴν ἀρτηρίαν πέραν τοῦ ὄγκου κατὰ τὸν ἀπωτέρω τῆς καρδίας κείμενον τόπον και νὰ περιδεῶμεν ταύτην, ὅπως διὰ τῆς ἐπιστάσεως τοῦ αἵματος ἐν τῷ τοῦ ἀναυρύσματος θύλακι ἐνεργήσωμεν τῆς ἀρτηρίας τὴν ἀποφράξιν μέχρι τῶν πλησιεστάτων αὐτῆς παραπλεύρων ἐκφυάδων. Ὁ Δεσάμπτης ἐνήργησε τοῦτο ἀνωφελῶς, ὡσαύτως δὲ και ὁ Α. Κῶπτης. Ἄλλ' ἀδίκως ἐκ τούτων μόνον ὀρμώμενοι ἀπεδοκίμασαν ἀνεξαιρέτως τὴν ἀγωγὴν ταύτην, ἐπειδὴ αὕτη δύναται νὰ φανῇ τῶν ἐλπίδων ἀξία μόνον, ὅταν οὐδεμίαν ἐκφυὰς ἐκ τῆς ἀρτηρίας μεταξὺ τοῦ τόπου τῆς περιδέσεως και τοῦ ἀνευρυσματώδους θύλακος οὐδ' ἐξ αὐτοῦ τούτου ἐκφύηται (1). Ἡ γνώμη αὕτη βεβαιοῦται διὰ τῶν παρατηρημάτων τοῦ Οὐάρδρωπου, Δαμπέρτου, Εὐάνου (Evans), Βύσου (Busli), Μόττου και Μοντογομέρου (Montgomery) (2), οἵτινες πρὸς ἀνευρύσματα τῆς καρτιδίας περιέθεσαν τὸν βρόχον εἰς ταύτην ὑπεράνω τοῦ ὄγκου τοῦ ἀνευρύσματος και ἐνήργησαν τὴν ἴασιν αὐτοῦ.

(1) Ὁ Δουπιτρένος δοξάζει, ὅτι ἐκφυάδες μερικαὶ μεταξὺ τοῦ τόπου τῆς περιδέσεως και τοῦ θύλακος τοῦ ἀνευρύσματος εἶναι, δύναται νὰ εἶναι ὠφέλιμοι, δυνάμεναι τρόπον τινὰ νὰ ἐνεργήσωσι παροχέτευσιν τοῦ αἵματος και νὰ ἐμποδίσωσι τὴν ὑπερβίλλουσαν ἔκτασιν και βῆξιν τοῦ θύλακος. Καὶ αὐτὸς ὁ Οὐάρδρωπος δὲν θεωρεῖ τὴν ὑπαρξιν ἐκφυάδων τιῶν μεταξὺ τοῦ θύλακος και τῆς περιδέσεως ὡς ἀναγκαῖον λόγον κατὰ τῆς ἐπιτυχίας τῆς ἐγχειρήσεως.

(2) Medico-chirurgical Review. 1830 Jan. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ὁ θύλαξ τοῦ ἀνευρύσματος ἠξήθη δύο και ἡμισὺν μῆνας μετὰ τὴν ἐγχείρησιν, ἐπλάσθη ἀποσπῆμα, και μετὰ τὴν σχάσιν αὐτοῦ ἐξέρρευσεν ὑγρὸν δυσῶδες τε και ὑφινῶδες. Τὸ σχάσμα διεστάλη, ὅλον τὸ θρόμβωμα τοῦ αἵματος ἀφρήθη, ὁ θύλαξ ἐμμοτώθη ὅλως, και οὕτως ἐγένετο μόνιμος ἴασις.

ΚΕΦΑΛ. Β'.

Περὶ τῶν ἀνευρύσματων κατὰ μέρος.

Α'.

Περὶ τοῦ ἀνευρύσματος τῆς καρωτίδος καὶ τῶν ἐκφυάδων αὐτῆς.

§. 597.

Τὸ ἀνεύρημα τῆς καρωτίδος γίνεται συνήθως μὲν κατὰ τὴν δικράνωσιν αὐτῆς, ἀλλ' ὅμως εἶδον τοῦτο καὶ κατὰ διαφόρους τόπους τῆς κοινῆς καρωτίδος, πλησίον τῆς ἀρχῆς αὐτῆς καὶ κατὰ τὰς ἐξ αὐτῆς φουμένας ἀρτηρίας, ὡς τὴν ὀφθαλμίτιδα, τὴν κροταφίτιδα κτλ. Διαμβάνομεν δὲ τὴν βεβαίαν αὐτοῦ διάγνωσιν ἐκ τῶν καθόλου τ' ἀνευρύσματα χαρακτηριζόντων φαινομένων, ἐν οἷς δεῖ καὶ τοῦτο νὰ ἐνθυμηθῶμεν, ὅτι ἑτεροφυεῖς μὲν κατὰ τὸν αὐχένα σφύζοντες καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μετὰ τῆς θυροειδίτιδος ἀδένος συνεχόμενοι ὄγκοι κινουῦντ' ἐπὶ τῇ καταπόσει, τ' ἀνανευρύσματα δὲ οὐδόλως. Ἐκτός δὲ τούτου συνήθεις ἔχουσι τ' ἀνευρύσματα ταῦτα συνοδίτας πόνους σφοδρούς καὶ διασπῶντας καθ' ὅλον τὸ ἥμισυ μέρος τῆς κεφαλῆς, σφυγμοὺς ἐν τῇ κεφαλῇ, τὸ παραυτίκα ἔξω ἑαυτοῦ γίνεσθαι, καὶ, κατὰ τὸν διάφορον τόπον καὶ τὸ μέγεθος τοῦ ἀνευρύσματος, εὐσπνοίαν κτλ.

Ὁ Α. Βέρνος (A. Burns. Bemerkungen ueber die chirurgische Anatomie des Kopfes und Halses. a. d. Engl. uebersetzt v. Dohlhoff, mit 10 Kupfern. Halle 1821. S. 150) ἠθάνθη διὰ τῆς ἀφῆς πολλάκις μὲν μετὰ θάνατον, δις δὲ καὶ ζώντων τῶν ἀρρώστων, ἀνευρισμὸν τῆς κοινῆς καρωτίδος καὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἔσω καρωτίδος ὄγκους ὅσον λεπτοκαρδίου μεγάλους ἀπεργαζόμενον, καὶ οὐδεμίαν ἐνόχλησιν ἐπάγοντα. Τοιοῦτον ἀνευρισμὸν εἶδον καὶ ἐγὼ εἰς ἄνδρα νέον καὶ εὐρωστον κατὰ τὴν δικράνωσιν τῆς καρωτίδος μετὰ σφοδρὸν ἀγῶνα γεννηθέντα, παρὰ σφοδρὸν δὲ σφυγμὸν, οὐδεμίαν ἄλλην ἐνόχλησιν ἐπάγοντα, καὶ ἀπὸ πολλῶν ἡδὲ ἐτῶν ἀναύξητον μείναντα.

Ὁ Σόμης (London and Edinburg monthly journal of medical science Novemb. 1842) εἶδεν ἀνεύρημα τῆς ἔσω καρωτίδος, ὄγκον κατὰ τὸν φαρυγγα σφύζοντα καὶ, καθ' ὃν ἔσχε τόπον τῷ ἀποστήματι τῶν παρισθμίων ἐμπερῆ, ἀπεργασάμενον. Τῆς κοινῆς καρωτίδος ἡ περίεσις δὲν ἀφείλε τὸν σφυγμὸν. Ἡ ἀσθενὴς ἀπέθανε.

§. 598.

Τὸ μόνον βοήθημα πρὸς τ' ἀνευρύσματα τῆς καρωτίδος εἶναι ταύτης ἡ περίεσις, ἐὰν ὁ τόπος καὶ ἡ ἔκτασις τοῦ ὄγκου συγχωρῶσι ταύτην.

Ὁ Δαρελός (Arel. chirurgische Vortaeil. Thl. I. S. 255) λέγει, ὅτι τὴν ἀνευρισμηνὴν κατὰ τὸ στέλεχος (γνήσιον ἀνεύρημα πάσχουσαν) καρωτίδα ἐπήνεγκεν εἰς

τὴν φυσικὴν αὐτῆς κατάστασιν διὰ πίεσεως, βαθμηδὸν καὶ ἰσχυρῶς, ὅσον ὁ τόπος συνεχώρει, γενομένης, μετὰ παρέλευσιν μηνῶν πέντε ἕως ἑξ.

§. 599.

Πεῖρα πολλή ἀπέδειξεν, ὅτι μετὰ τὴν περιδέσειν τῆς κοινῆς καρωτίδος ἔνδεα αἵματος εἰς τὸν ἐγκέφαλον δὲν γίνεται, οὐδὲ βλάβη τις τῶν ἐνεργειῶν αὐτοῦ. Ἐκτὸς τῶν πολλῶν μικροτέρων ἀναστομώσεων συγκοινωνοῦσιν ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν αἱ καρωτίδες καὶ αἱ μεσοσπόνδυλοι ἀρτηρίαι δι' ἐπισήμων ἀναστομώσεων κατὰ τὸν τόπον τοῦ κυτταρώδους ὀχετοῦ τοῦ αἵματος, τῆς βάσεως τοῦ κρανίου, τῆς δρεπανοειδοῦς ἀποφύσεως καὶ τῶν ἡμίσεων τῆς παρεγκεφαλίδος, κατ' ἐξοχὴν δὲ δι' ἰδίας ἐκφυάδος ἐκ τῆς κατὰ βάθος ἀρτηρίας ἐκφυομένης. Αἱ μεσοσπόνδυλοι ἀρτηρίαι ἀναδέχονται τρόπον τινὰ τῶν παραπλευρῶν ἀρτηριῶν τὴν ἐνεργειαν.

Τὴν περιδέσειν τῆς καρωτίδος (πρότερον ὑπὸ τοῦ Ἀβερνέθους καὶ Λύννου (Lynn) ἕνεκα τρώσεως ἐνεργηθεῖσαν) ἐνήργησε πρῶτως πρὸς Ἰασίν τοῦ ἀνευρύσματος ὁ Α. Κώππος ἕκτοτε δὲ ἐνήργηθη αὕτη πολλάκις.

Ὁ Μαχογιλλίος (Macgill, New York medical and physical journal. Vol. IV. pag. 576) περιέδεσεν ἐν διαστήματι μηνῶν ἀμφοτέρας τὰς καρωτίδας ἕνεκεν ὄγκου ἀμφοτέρων τῶν ὀφθαλμῶν. Ἐπὶ πολλοῦ μηνὸς μετὰ τὴν περιδέσειν ἔσχε καλῶς ἡ ἀσθενὴς καὶ ἠλαττώθησάν οἱ ὄγκοι. Ἐσπύτας δὲ καὶ ὁ Μυσσεῦς (Mussey, American journal of medical sciences, vol. V. pag. 316) ἕνεκεν ἀναστομουμένων ἀνευρυσμάτων. Ὁ δὲ Κύλος (Kuhl, Radius und Klarus Beitrage zur praktischen Heilkunde Bd. II. S. 245) περιέδεσεν ἀμφοτέρας τὰς καρωτίδας ἐν ἡμέραις εἴκοσι καὶ ἐπὶ ἕνεκεν ὄγκου σφύζοντος καὶ ἀνευρυσματώδους τῆς κεφαλῆς.

§. 600.

Κατὰ τὸν διάφορον τόπον τοῦ ἀνευρύσματος δυνάμεθα νὰ ἐνεργήσωμεν τὴν περιδέσειν τῆς κοινῆς καρωτίδος κατὰ τόπους τρεῖς: 1) εὐθὺς ὑπεράνω τῆς κλειδός· 2) ὑποκάτω τοῦ τόπου, ἐνῶ ἡ καρωτίς χιάζεται ὑπὸ τοῦ ὠμῶνειδίτου μυός, καὶ 3) ὑπεράνω τοῦ τόπου τούτου. Ἐὰν δὲ μὴ συγχωρῇ ὁ τόπος καὶ ἡ ἔκτασις τοῦ ὄγκου τὴν περιδέσειν ὑποκάτω τοῦ ἀνευρύσματος, δεόν νὰ ἐνεργήσωμεν ταύτην ὑπεράνω αὐτοῦ (ἴδ. Τομ. 2. §. 595). Ὁ ἄρρωστος σχηματίζεται ὀριζοντεῶς ἔχων ὑπὸ τὴν κεφαλὴν προσκεφάλαιον καὶ τὴν πάσχουσαν πλευρὰν εἰκότως πρὸς τὸ φῶς ἀπευθυσμένην.

§. 601.

Πρὸς περιδέσειν τῆς καρωτίδος εὐθὺς ὑπεράνω τῆς κλειδός, ἐμβάλλομεν τομὴν ἀπὸ τοῦ χεῖλους τοῦ στέρνου κατὰ μῆκος τοῦ ἔσω χεῖλους τοῦ στεροκλειδομαστοειδίτου μυός ὅσον δύο δακτύλων καὶ ἐπέκεινα μεγάλην, διαιροῦντες τὸ δέρμα καὶ τὸ ὑποκείμενον μυῶδες πλάτυσμα. Τοῦ χεῖλους

δὲ τοῦ στερνοκλειδομαστοειδίτου ἀποφιλωθέντος, ἀποχωρίζομεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς κυτταρώδους αὐτοῦ συνδέσεως μετὰ τοῦ στερνοῦσιδεῖτου καὶ στερνοθυρεοειδίτου μῦος καὶ ἀπάγομεν αὐτὸν πρὸς τὰ ἔξω, ἐν ᾧ βοηθὸς ἀπάγει τοὺς δύο ἤδη ῥηθέντας μῦς διὰ τυφλαγκίστρου πρὸς τὰ ἔσω, προσπαθοῦντες ἐντούτοις, ἐγκλίσει τῆς κεφαλῆς τοῦ χειριζομένου ἐπὶ τὴν πάσχουσαν πλευρὰν, νὰ χωνύσωμεν τὸν στερνοκλειδομαστοειδίτην μῦν. Ἐν τῇ πληγῇ προφαίνεται νῦν ἡ ἔσω σφαγιτις φλέψ, ἣν ἀποσπῶμεν ἐπὶ τὰ ἔξω μὲ τὸν δάκτυλον τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς ἀπὸ τῆς ἀρτηρίας καὶ δι' ἐλαφρῶν καὶ πεφυλαγμένως γινομένων συρμῶν τοῦ μαχαιρίου διαιροῦμεν τῆς ἀρτηρίας τὸ ἔλυτρον, ἧ, ἐν ᾧ βοηθὸς διακρατεῖ ἐπὶ τὰ ἔξω τὴν φλέβα, αἶρομεν μὲ τὴν λαβίδα τὸ ἔλυτρον καὶ διαιροῦμεν αὐτὸ πεφυλαγμένως· εἶτα δὲ ἀποφιλῶμεν τὴν ἀρτηρίαν μὲ τὴν λαβὴν τοῦ μαχαιρίου καὶ περιβάλλομεν τὸν βρόχον μὲ τὴν βελόνην τοῦ Δεσάμπου.

Ἡ ἐγχείρησις εἶναι κατὰ τὸν τόπον τοῦτον μάλα δυσεξέργαστος διότι κεῖται βαθυτέρω ὑπὸ τὸν στερνοκλειδομαστοειδίτην μῦν καὶ καλύπτεται ὅλως ὑπὸ τῆς σφαγιτιδος φλεβός.

Ὁ Ζάγγης (Zang. Blutige Operationen Bd. 1. S. 233) λέγει νὰ ἐμβάλωμεν τομὴν ἀρχομένην ἰσοστασίως τῷ κρικοειδέϊ χόνδρῳ, ἀπὸ μέσον τῶν σκελῶν τοῦ στερνοκλειδομαστοειδίτου ἐπὶ τὰ κάτω διήκουσαν, καὶ ὅσον ἡμίσεος δακτύλου ὑπεράνω τῆς κλειθῆς καταλήγουσαν· τὸ δέρμα καὶ τὸ μυῶδες πλάτυσμα διεκτόντες, καὶ τὰ χεῖλη διὰ τυφλαγκίστρων ἀπ' ἀλλήλων διαστελλάντες, ἐντέμνομεν τὸν προκείμενον κυτταρώδη ἰστὸν καὶ τὴν τραχηλίδα περιτταίναν, καὶ οὕτως ἐρχόμεθα εἰς τὸ τρίγωνον μεσόχωρον, ὅπερ ἀπεργάζονται αἱ δύο, ἡ κατὰ τὸ στέρνον καὶ τὴν κλειθρα, καταφύσεις τοῦ στερνοκλειδομαστοειδίτου. Ἐπειτα δὲ διαιροῦμεν τὴν ἔσω τραχηλίτιδα περιτταίναν, καὶ τὴν θυρεοειδίτιδα μὲν ἀδένα ἐπὶ τὰ ἔσω, τὴν σφαγιτιδα δὲ ἔξω τὸ γαστροπνευμονικὸν νεῦρον (n. vagus) ἐπὶ τὰ ἔξω ἀποσπῶντες, πιάνομεν τὴν ἀρτηρίαν μὲ βιάζαν, καὶ ἀνατείναντες αὐτὴν πρῶς, περιβάλλομεν τὸν βρόχον τῇ προσηκούσῃ βελόνῃ ἐγγυτάτω τοῦ τόπου, ἐν ᾧ ἡ καρωτις καλύπτεται ὑπὸ τοῦ ὠμοῦσιδεῖτου μῦος.

Κατὰ τὴν πρότασιν τοῦ Διετρίχου (G. L. Dietrich, das Aufsuchen der Schlagadern behufs der Unterbindung zur Heilung der Aneurysmen, nebst Geschichte der Unterbindungen. Nuereenberg. 1831. S. pag. 162) ἐμβάλλεται τομὴ ὅσον δύο καὶ ἡμίσεος δακτύλων μεγάλη, ἣτις ἀπὸ τῆς μεσότητος τῆς μηνιοειδοῦς ἐγκοπῆς τοῦ στέρνου ἀρχομένη καὶ κατὰ μέσην γραμμὴν τῆς τραχείας ἀρτηρίας φερομένη, διήκει μέχρι τοῦ κρικοειδοῦς χόνδρου, τὸ δέρμα, τὸν ὑποκείμενον κυτταρώδη ἰστὸν, τὸ μυῶδες πλάτυσμα καὶ τὴν ἔξω τραχηλίτιδα περιτταίναν διαιροῦσα· ἐπὶ τῇ διαίρεισι δὲ ταύτῃ ἀποφεύγομεν τὴν διαίρεισιν τῶν μικρῶν ἀπὸ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω φερομένων φλεβῶν. Ἐπειτα δὲ διαιροῦμεν τὴν τενοντώδη σύνδεσιν τοῦ στερνοῦσιδεῖτου καὶ στερνοθυρεοειδίτου, διαστέλλομεν τὰ χεῖλη τῆς πληγῆς ἀπ' ἀλλήλων μὲ τυφλαγκίστρα καὶ ἀπωθοῦμεν τοὺς ἤδη ῥηθέντας μῦς μὲ τὴν λαβὴν τοῦ μαχαιρίου ἀπὸ τῆς τραχείας πρὸς τὸν ὦμον, ἀποφεύγοντες ἐντούτοις τὴν βιάσθην φυάδων τῆς κάτω θυρεοειδίτιδος φλεβός καὶ τῆς θυρεοειδίτιδος ἀδένος, ἣτις προφαίνεται ἀπὸ τῆς μεσότητος τῆς πληγῆς μέχρι τῆς ἄνω γωνίας αὐτῆς. Νῦν δὲ ἐμβάλλομεν τὸν λιχανὸν εἰς τὴν πληγὴν, φέρομεν αὐτὸν πρὸς τὰ ἔξω καὶ κάτω, καὶ διεκτόντες μὲ τὴν λα-

θὴν τοῦ μαχαίριου τὸν ἄλιον κυτταρώδη ἰστόν, αἰσθανόμεθα εὐκόλως τ' ἄγγεῖα ἐν τῷ ἐλύτρῳ αὐτῶν ἐνειλημμένα· εἶτα δὲ καὶ τοῦτο διελόντες καὶ τὴν ἀρτηρίαν μικρὸν τι ἀνατείναντες, περιβάλλομεν τὸν βρόχον.

Τῆς καρωτίδος ἐπὶ τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν βαθυτέρω καὶ πρὸς τὸν ὑπεζωκότα ὑμένα ἐγγυτέρω κειμένης, τῆς δὲ σφαγιτίδος φλεβὸς καὶ τοῦ γαστροπνευμονικοῦ νεύρου (vagus) ὑψηλότερα, καὶ τοῦ θωρακικοῦ ἀγωγῶ ἐγγύς ὅπισθεν τοῦ ἐλύτρου τῆς ἀρτηρίας ὄντων, ἐπὶ τοσοῦτῳ μᾶλλον δυσεξίργαστος εἶναι ἢ κατὰ τὸν ἤδη ρηθέντα τρόπον ἐγχειρῶσι· βᾶδια δὲ καὶ ἀσφαλεστέρα εἶναι τοῦ Κοάτου (Coates Medico-chirurgical Transactions, vol. XI, p. II.) ἢ ἀγωγῆ. Ἐμβάλλομεν δηλ. ἀπὸ τοῦ ἄνω χεῖλους τοῦ στέρνου παρὰ τὸ ἔσω χεῖλος τοῦ στερνοκλειδομαστοειδίου μυὸς ἐπὶ τὰ ἄνω τομὴν ὅσον δύο καὶ ἡμίσεος δακτύλων· ἐτέραν δὲ τομὴν ὅσον ἑνὸς καὶ ἡμίσεος δακτύλου μεγάλην καὶ ἀπὸ τοῦ κάτω πέρατος τῆς πρώτης πρὸς τὸ ἔνδον χεῖλος τοῦ κλειδομαστοειδίου μυὸς διήκουσαν. Διελόντες δὲ τὸν κυτταρώδη ἰστόν, τὸ μυῶδες πλάτυσμα καὶ τὴν ἔξω τραχηλίτιδα περιταινίαν· κατ' ἀμφοτέρας τὰς τομὰς, ἐμβάλλομεν πεφυλαγμένως αὐλακομήλην ὑπὸ τὸν στερνομαστοειδίτην καὶ διαιρούμεν αὐτὸν ὅσον τριῶν γραμμῶν ὑπεράνω τοῦ ἄνω χεῖλους τῆς κλειδός· ἀποδεύραντες δὲ τὸν κρημνὸν ἀπὸ τῶν ὑποκειμένων, διαστέλλομεν αὐτὸν ἐπὶ τὰ ὀπίσω διὰ τυφλαγκίστρου. Ἰστέρον δὲ διαιρούμεν τὸν κυτταρώδη ἰστόν, καὶ ἀφαιρούμεν αὐτὸν, ὅταν φέρῃ πολλὴν πιμελὴν, εἴτε μὲ τὸ ψαλίδιον, εἴτε μὲ τὸ μαχαίριον, διακρατοῦντες μὲ τὴν λαβίδα, μεθ' ἧ προφαίνονται τὰ ἄγγεῖα μετὰ τοῦ ἐλύτρου αὐτῶν ὅπισθεν τοῦ ἔξω χεῖλους τοῦ στερνοκλειδομαστοειδίου μυὸς ἀπώσαντες δὲ τοῦτον μὲ τὴν λαβὴν τοῦ μαχαίριου πρὸς τὴν τραχίαν, σχάζομεν τὸ ἔλυτρον πολὺ πεφυλαγμένως καὶ ἄνευ περισπασμοῦ, διότι τὰ λεπτοφυῆ πλεῦρώματα τοῦ εὐθὺς ὅπισθεν τοῦ ἐλύτρου κειμένου θωρακικοῦ ἀγωγῶ, διαβήγγουντ' εὐκόλως καὶ ἐπὶ τῇ ἐλαχίστῃ βίᾳ. Ἡ ἀποψίλωσις δὲ τῆς ἀρτηρίας ἐπεὶ καὶ ἀπολίωσις γίνονται ὡς καὶ προηγουμένως εἶρηται.

§. 602.

Ἐὰν δὲ ἡ καρωτίς ἐπὶ ἄνωτέρᾳ στάσει τοῦ ἀνευρύσματος, πρέπη ἢ ἀπολινωθῆ ὑποκάτω τοῦ τόπου, ἐν ᾧ αὕτη χιάζεται ὑπὸ τοῦ ὠμοῦσειδίου μυὸς, ἐμβάλλομεν τομὴν ἰσοστασίως μὲν τῷ κρικοειδεῖ χόνδρῳ ἀρχομένην, λοξῶς δὲ παρὰ τὸ ἔσω χεῖλος τοῦ στερνοκλειδομαστοειδίου φερομένην, καὶ ὅσον δακτύλου ὑπεράνω τοῦ πρὸς τὸ στέρνον πέρατος τῆς κλειδός λήγουσαν, καὶ τὸ δέρμα καὶ τὸ μυῶδες πλάτυσμα διαιρούσαν. Τοῦ ἔσω δὲ χεῖλους τοῦ στερνοκλειδομαστοειδίου ἀποψιλωθέντος, ἀποχωρίζομεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ στερνοκλειδομαστοειδίου μυὸς καὶ ἀποσπῶμεν αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔξω, καὶ οὕτω προφαίνεται νῦν βαίνων ὑπὲρ τὰ ἄγγεῖα ὁ ὠμοῦσειδίτης μῦς, εἶτι δὲ καὶ ἡ καρωτίς μετὰ τῆς σφαγιτίδος φλεβὸς καὶ τοῦ γαστροπνευμονικοῦ νεύρου ἐν ἐλύτρῳ κοινῶ ἀμφικεκαλυμμένη, καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἢ κατιοῦσα διαφυσὸς τοῦ ὑπογλωσσίου νεύρου. Τὸν ὠμοῦσειδίτην μὲν ἐπὶ τὰ ἔξω καὶ ἄνω, τὴν θυρεοειδίτιδα δὲ ἀδένα ἐπὶ τὰ ἔσω ἀπαγαγόντες, καὶ τὴν σφαγιτίδα φλέβα μὲ τὸν λιχανὸν τῆς ἀρισερᾶς χειρὸς ἐπὶ τὰ ἔξω ἐλύσαντες καὶ ἐνταῦθα στηρίζαντες, διασχάζομεν τὸ ἔλυτρον, καὶ ὁ μέρος τοῦτο καλύπτει τὴν καρωτίδα, ἣ μὲ τὴν αὐλακομήλην, ἢ αἴροντες

τοῦσο πεφυλαμένως μὲ τὴν λαβίδα καὶ διαιροῦντες μὲ τὸ σμηλίον πλαγιαστί κρατούμενον, ἢ κάλλιστα διὰ πεφυλαγμένως γινομένων συρμῶν τοῦ σμηλίου. Μὲ τὴν λαβὴν τοῦ σμηλίου ἀποφιλοῦμεν ἔπειτα τὴν καρωτίδα ἀπὸ τῶν περικειμένων μορίων καθ' ὅσον ἀρκεῖ πρὸς περιθεσιν τοῦ βρόχου μὲ τὴν βελόνην τοῦ Δεσάμπου.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐξόγκωσις τῆς σφαγίτιδος φλεβὸς ἀποκαθίστησι πολλακίς δυσεξέργαστον τὴν περιέσειν τῆς ἀρτηρίας, δυνάμεθα νὰ καταστήσωμεν ταύτην εὐμαρεστέραν, ἐὰν πείσωμεν ὑπεράνω τὴν φλέβα. Ὅπως δὲ μὴ βλάψωμεν ἐπὶ τῇ ἀποφιλώσει καὶ ἀπολινώσει τῆς ἀρτηρίας τὰ περιαμπέχοντα αὐτὴν μόρια, ἄς προσέξωμεν, ὅτι ἡ μὲν σφαγίτις φλέψ κείται πρὸς τὰ ἔξω καὶ ἐπ' αὐτῆς, τὸ δὲ γαστροπνευμονικὸν νεῦρον ἀνά μέσον αὐτῆς καὶ τῆς σφαγίτιδος, καὶ τὸ συμπαθητικὸν ὄπισθεν αὐτῆς. Ἀξίαι λόγου διαφορᾶ τῆς φορᾶς τῶν ἀγγείων τοῦ τραχήλου εἰσι καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος χειρουργίαν, ὅτι τῆς καρωτίδος ἡ δικράνωσις γίνεται πολὺ κάτω πολλακίς εἰς τὸν τράχηλον, καὶ ἡ μεσοσπόνδυλος ἀρτηρία ἐκφύεται ἀπὸ τῆς ἀορτῆς ἢ ἀπὸ τῆς ὑποκλειδίου ἀρτηρίας παρὰ τὴν πλευρὰν τῆς καρωτίδος καὶ φέρεται πλησίον ὄπισθεν αὐτῆς ἐπὶ τὰ ἄνω. Ἐν δὲ ἀποφιλώσωμεν τὴν ἀρτηρίαν ἐπὶ μεγαλειτέρᾳ ἐκτάσει ἢ ὡς εἴρηται, θέον νὰ περιθέσωμεν δύο βρόχους καὶ ν' ἀπολινώσωμεν τὴν ἀρτηρίαν κατὰ τε τὸ ἄνω καὶ κάτω μέρος τοῦ ἐπογυμνωθέντος αὐτῆς τόπου (λέγει ὁ Ὀθίγσον σελ. 342). Ἐὰν δ' ἐπὶ τῇ χειρουργίᾳ βλαψῆ ἢ σφαγίτις, θέον ν' ἀπολινώσωμεν ταύτην, ὡς καὶ ὁ Σίμων ἔκραξε. (Simmons, Cyclopedie of practical Surger. vol. I. p. 262)

§. 603.

Ἐὰν δὲ πρέπη ν' ἀπολινωθῇ ἡ καρωτίς ὑπεράνω τοῦ χιασμοῦ τοῦ ὤμοῦσειδίτου μυός (ὅπερ εἶναι δυνατόν νὰ γείνη μόνον, ὅταν τὸ ἀνεύρυσμα ἐδράζῃ εἰς τὰς ἐκφύαδας τῆς καρωτίδος, ἢ ὅταν ἡ καρωτίς, ἐπὶ κατωτέρα στάσει τοῦ ἀνευρύσματος, πρέπη ν' ἀπολινωθῇ ὑπεράνω τοῦ ἀνευρύσματος), ἡ τομὴ ἄρχεται ἰσοστασίως τῷ κρικοειδεῖ χόνδρῳ καὶ παρὰ τὸ ἔσω χεῖλος τοῦ στερνοκλειδομαστοειδίτου ὅσον δύο δακτύλων ἐπὶ τὰ ἄνω, ἢ ἄρχεται κατ' ἀντικρὺ τοῦ ἄνω χείλους τοῦ θυρεοειδοῦς χόνδρου καὶ φέρεται παρὰ τὸ ἔσω χεῖλος τοῦ στερνοκλειδομαστοειδίτου ἀρχοῦντως μεγάλως ἐπὶ τὰ κάτω. Ἡ ἀπολινώσις γίνεται ἔνταυθα μὲν ὡς καὶ προηγουμένως, πλην μόνον ὅτι ὁ ὤμοῦσειδίτης ὠθεῖται ἐπὶ τὰ κάτω ἐπὶ τῇ ἑτέρᾳ δὲ περιπτώσει, μετὰ τὴν διαίρεσιν τοῦ δέρματος, τοῦ μυῶδους πλατύσματος καὶ τοῦ κυτταρώδους ἰστοῦ, διαστέλλομεν τὰ χεῖλη τῆς πληγῆς, διαιροῦμεν λεπτήν τινα ὑπόστρωσιν τοῦ κυτταρώδους ἰστοῦ, καὶ ἐν τῷ τρίγωνῳ χωρίῳ, ὅπερ ἀποτελεῖται πρὸς τὴν κάτω, μὲν γωνίαν τῆς πληγῆς ὑπὸ τοῦ ἐπικαρσίου φερομένου ὤμοῦσειδίτου μυός, πρὸς τὴν ἄνω δὲ ὑπὸ τοῦ διφυοῦς, καὶ πρὸς τὰ ἔξω ὑπὸ τοῦ στερνοκλειδομαστοειδίτου μυός, ἀποφιλοῦμεν τὴν ἀρτηρίαν κατὰ τὸν ἤδη ῥηθέντα τρόπον.

Ἰπὲρ τὸν κρικοειδῆ χόνδρον φέρετ' ἐπικαρσίως πρὸς τὴν κοινὴν καρωτίδα ἡ ἀνωτέρα θυροειδίτις φλέψ, καὶ πρόσθεν τῆς καρωτίδος συμπίπτουσι μετ' αὐτῆς ἡ λαρυγγίτις καὶ φαρυγγίτις φλέψ, ἐτι δὲ καὶ ἄλλαι τινὲς ἐκφυάδες, μετὰ τῆς ἔξω σφαιρίτιδος ἀναστομούμεναι. Τῶν φλεβῶν τούτων δέον νὰ φεισθῶμεν ἀπωθοῦντες αὐτάς μὲν ἐπὶ τὰ ἄνω, τὴν ἀνωτέραν δὲ θυροειδίτιδα ἀρτηρίαν ἐπὶ τὰ ἔσω.

§. 604.

Τοῦ βρόχου δὲ κατὰ τὸν ἓνα ἢ κατὰ τὸν ἄλλον τρόπον περιτεθέντος καὶ τῶν ἄκρων αὐτοῦ διὰ οὗω ἀπλῶν ἀμμάτων ὡς εἰκὸς συνοθεντων, τὸ μὲν αὐτῶν ἐκκόπτομεν ἐγγυτάτω τοῦ ἄμματος, τὸ δὲ φέρομεν τὸ συντομώτερον πρὸς τὰ ἐκτὸς τῆς πληγῆς, καὶ συνάγομεν ἔπειτα τὰ χεῖλη τῆς πληγῆς μὲ ταινίας κολλητικοῦ ἐμπλάστρου. Δεινὰ δὲ μετὰ τὴν χειρουργίαν δύνανται νὰ συμβῶσιν ὅσα καὶ ἐν τῷ καθόλου περὶ ἀνευρυσμάτων ἐσημειώθησαν. Ὁ χειρισθεὶς κείσθω ἡσυχος ἐν τῇ κλίνῃ τὴν κεφαλὴν μικρὸν τι ὑψηλότερα καὶ πρὸς τὰ πρόσω ἐγχεκλιμένην ἔχων. Τὴν τετάρτην δὲ ἢ πέμπτην ἡμέραν ἀλλάσσομεν τὸν ἐπίδεσμον καὶ θεραπεύομεν τὸν ἄρρωστον ἀναλόγως πρὸς τὰς περιστάσεις ἀφλεγμάντως καὶ ὡς εἰκὸς παρηγορικῶς, ὅταν παρῶσι συμπτώματα σπασμωδικά. Μετὰ τὴν ἀπολίνωσιν τῆς καρωτίδος πολλάκις ἀναφαίνονται καὶ αὐθις ἐν τῷ θύλακι τοῦ ἀνευρύσματος, διὰ τὰς ἐπιστήμιους ἀναστομώσεις ἐνταῦθα, σφυγμοί. Ἄλλ' οἱ σφυγμοὶ οὗτοι αὐδεμίαν ἐπαύξησιν τοῦ ἀνευρύσματος ἔπαπειλοῦντες, γίνονται κατὰ μικρὸν ἀσθενέστεροι καὶ ὁ θύλαξ σμικρότερος.

§. 605.

Τοῦ ἀνευρύσματος ἐντινι τῶν ἐκφυάδων τῆς καρωτίδος ἐνιζάνοντος, δέον, εἰ δυνατόν νὰ περιδέσωμεν τὴν προσήκουσαν αὐτῷ ἀρτηρίαν, ἣν δυνάμεθα ν' ἀπολίνωσωμεν καὶ δι' ἄλλην τινὰ νοσηρὰν κατάστασιν. Ὅθεν ὁ λόγος ἐνταῦθα περὶ τῆς ἀπολινώσεως τῆς ἔξω καρωτίδος, τῆς γλωσσίτιδος ἀρτηρίας, τῆς ἔξω ἐπιγναθίου, τῆς κροταφίτιδος, τῆς ἰνίτιδος καὶ τῆς ὀπισθίας ὠτίτιδος ἀρτηρίας. Περὶ δὲ τῆς ἀπολινώσεως τῆς ἀνωτέρας θυροειδίτιδος ἀρτηρίας ἔσεται λόγος ἐν τῷ περὶ βρογχοκλήλης.

§. 606.

Ἐπειδὴ ἡ ἔξω καρωτις περιπλέκεται τρόπον τινὰ ὑπὸ νεύρων, ἀρτηριῶν καὶ φλεβῶν, ἡ ἀπολίνωσις αὐτῆς ὡς ἡ μάλιστα δυσεξέργαστος θεωρεῖται παρὰ τῶν ἱατρῶν, οἵτινες δι' αὐτὸ τοῦτο τῆς κοινῆς καρωτίδος τὴν ἀπολίνωσιν ἀντι τῆς ἐκείνης ἀξιούσι νὰ ἐνεργῶμεν. Ἄλλ' ὁμως ἐνήργησαν ἐπιτυχῶς τὴν ἀπολίνωσιν ταύτην ὁ Βύσης (Bushe) μὲν, ἐνεκεν ἀνευ-

ρύσματος κατ' ἀναστόμωσιν, ὁ Μόττης δὲ, ἐπὶ ἔκτομῃ τοῦ ὄστου τῆς
 κάτω γένυος, καὶ ὁ Λίζαρος ἐπὶ ἔκτομῃ τοῦ ὄστου τῆς ἄνω γένυος. Ὁ
 Διέτριχος ὤρισε τρόπον τῆς ἐνεργείας αὐτῆς τὸν ἀκριβέστατον. Ὅσον
 ἐπικαρσίου μὲν δακτύλου μακρὰν τοῦ κάτω χεῖλους τῆς κάτω γένυος καὶ
 ὅσον ἡμίσειος ἀπὸ τοῦ ἔσω χεῖλους πρὸς τὸν λάρυγγα, ἐμβάλλομεν τομὴν
 λοξῶς πρὸς τὰ κάτω καὶ παραλλήλως πρὸς τὸ χεῖλος τοῦ στερνοκλει-
 δομαστοειδίτου διήκουσαν, καὶ τὸ δέρμα, τὸν ὑποκείμενον κυτταρώδη ἴσον
 καὶ τὸ μυῶδες πλάτυσμα διαιροῦσαν. Μετὰ λεπτῆς τιнос στρώσεως τοῦ
 κυτταρώδους ἴστου τὴν διαίρεσιν, προφαίνεται ἡ ἔξω τραχηλίτις περι-
 ταινία (*Fascia cervicatis externa*), ἐφ' ἧς φλέβες τινες διήκουσι ταύτας
 δ' ἀπώσαντες διαιροῦμεν τὴν περιταινίαν καὶ μὲ τὴν λαβὴν τοῦ σμηλίου
 τὸν μετ' αὐτῆς κυτταρώδη ἴστον. Εἶτα δὲ μ' ἐλαφροῦς τοῦ σμηλίου συρ-
 μοὺς διαιροῦμεν καὶ τὴν ἔσω τραχηλιαίαν περιταινίαν (*Fascia cervicalis
 interna*)· νῦν δὲ διακρατουμένων ἀπ' ἀλλήλων τῶν χεῖλέων τῆς πληγῆς
 μὲ τυφλάγκιστρα, ἐπὶ τὸ ἔξω μὲν χεῖλος προφαίνεται τὸ ἔνδον χεῖλος
 τοῦ στερνοκλειδομαστοειδίτου μύος, ἐπὶ τὸ ἔσω δὲ αἰσθανόμεθα τὸ ὑοει-
 δὲς ὄστου, ἐπὶ τὴν ἄνω μὲν γωνίαν τῆς πληγῆς βλέπομεν τὴν ὑπογέ-
 νειον ἀδένα τὴν παρωτίδα καὶ τὸ κάτω χεῖλος τοῦ διφυοῦς μύος, ἐπὶ
 τὴν κάτω δὲ, τὸν ὠμοῦσοειδίτην μῦν. Πάνυ δὲ πεφυλαγμένως διαιροῦ-
 μεν νῦν πιμελὴν καὶ κυτταρώδη ἴστον, τὰ τὸν πυθμένα τῆς πληγῆς
 ἐμπληροῦντα, πρὸς τὴν ἄνω γωνίαν μάλλον ἐνεργούντες, ἵ' ἀποφύγωμεν
 ἀσφαλέστερον τὴν βλάβην τῶν διασπειρομένων ἐνταῦθα διαφυάδων τῆς
 ἄνω θυροειδίτιδος, τῆς ὑπογλωσσίτιδος καὶ τῆς προσωπικῆς φλεβός.
 Εἶτα δὲ προφαίνεται ἡ ἀρτηρία κεκαλυμμένη κατὰ μέρος ὑπὸ τοῦ κοινοῦ
 στελέχους τῶν προσωπικῶν φλεβῶν. Νῦν δὲ ἄρχεται τὸ μάλιστα δύσκολον
 τῆς ἐγχειρήσεως ἔργον, ἦγουν ἡ ἀπεψίλωσις τῆς ἀρτηρίας ἀπὸ τῶν
 περιамπεχόντων αὐτὴν κυρίων μορίων. Κατὰ τὴν ἄνω μὲν γωνίαν χιάζει
 τὴν ἀρτηρίαν τὸ κάτω χεῖλος τοῦ διφυοῦς μύος. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ κύ-
 ριον στέλεχος τοῦ ὑπογλωσσίου νεύρου ὄλως παραλλήλως τῷ κάτω χεῖλει
 τοῦ διφυοῦς μύος διήκον. Κατὰ τὴν ἔνδον δὲ πλευρὰν καταφέρονται δια-
 φυάδες τινες τοῦ ὑπογλωσσίου νεύρου· ὡσαύτως δὲ προφαίνεται καὶ ἡ ἄνω
 θυροειδοῖτις ἀρτηρία μετὰ τῆς ὀμωνύμου φλεβός ἐπὶ τὰ ἄνω πρὸς τὴν
 ἔσω σφαγίτιδα φερομένη· ἐπ' αὐτῆς δὲ τῆς ἀρτηρίας κείται κατὰ μέρος
 τῶν προσωπικῶν φλεβῶν τὸ στέλεχος καὶ ἐπὶ τοῦ πλευρώματος αὐτῆς
 καταφέρεται τοῦ ὑπογλωσσίου νεύρου διαφυάς· ἐπὶ τὴν ἔξω δὲ πλευρὰν
 τῆς ἀρτηρίας κείται ἡ ἔσω καρωτίς καὶ ἡ ἔσω σφαγίτις, ἧτις σκεπάζει
 πολλάκις τὴν ἔσω καρωτίδα· παρὰ ταύτην δὲ καταφέρεται τότε γαστρο-

πνευμονικὸν καὶ συμπαθητικὸν νεῦρον, ἐξ ὧν διασπείρονται πολλὰ διαφυάδες· μεσηγὺ δὲ τῶν καρωτίδων μικρὸν τι πρὸς τὰ ὀπίσω ἐκφύεται ἡ κατιοῦσα φαρυγγίτις ἀπὸ τῆς ἐξω καρωτίδος καὶ φέρεται μετ' αὐτῆς καὶ ἐγγυτάτω αὐτῆς ἐπὶ τὰ ἄνω· τὸ δὲ λαρυγγικὸν νεῦρον, διαφυὰς τοῦ ὑπογλωσσίου, χιάζει λοξῶς ταύτην ἐπὶ τὴν ὀπισθίαν καὶ ἔνδον πλευρὰν πρὸς τε τὰ ἔνδον καὶ κάτω διήκον. Κάλλιστα δ' ἀπολινοῦται ἡ ἐξω καρωτίς ἢ ὑπεράνω τῆς ἐκφύσεως τῆς ἄνω θυροειδιτίδος ἀρτηρίας, ἢ καθ' ὃν τόπον αὕτη χιάζει τὸ κάτω χεῖλος τοῦ διφυοῦς μῦς. Ὅθεν δεῖ ὁ μῦς οὗτος καὶ τὸ ὑπογλώσσιον νεῦρον ν' ἀποχωρισθῶσιν ὀλίγον ἀπὸ τοῦ κυτταρώδους αὐτῶν ἑλύτρου, καὶ μετὰ τῆς ὑπογενείου ἀδένης νὰ διακρατηθῶσιν ἐπὶ τὰ ἄνω ὑπὸ βοήθου μὲ τυφλάγκιστρον, ἐν ᾧ ἕτερος βοηθὸς ἀπάγει ἐπὶ τὰ ἐξω τὴν ἔσω καρωτίδα μετὰ τῆς ἔσω σφαγίτιδος καὶ τῶν νεύρων· ὁ χειρουργὸς νῦν ἀπωθῶν τὸ κατὰ μέρος ἐπὶ τῆς ἀρτηρίας κείμενον στέλεχος τῶν προσωπικῶν φλεβῶν ἐπὶ τὰ πλάγια καὶ ἔσω, διασχάζει μὲ τὴν λαβὴν τοῦ σμηλίου τῆς ἀρτηρίας τὸ ἑλυτρον καὶ διείρει μὲ τὴν βελόνην τοῦ Δεσάμπου τὸν βρόχον ἀπὸ τῶν ἐξω ἐπὶ τὰ ἔσω περὶ τὴν ἀρτηρίαν.

§. 607.

Τῆς γλωσσίτιδος ἀρτηρίας τὴν ἀπολίνωσιν πρὸς ἐπίσχεσιν τῆς γινόμενης μετὰ τὴν κατὰ βάθος ἀφαιρέσιν τῆς γλώσσης κτλ. αἰμορραγίας, προέτεινεν ὁ Βεκλάρδος. Ἡ ἐπὶ τὴν μίαν πλευρὰν ἀπολίνωσις ἀρκεῖ, ἐπειδὴ ἡ ἐκ τῆς ἄλλης πηγάζουσα αἰμορραγία δύναται νὰ ἐπισχεθῇ διὰ τῆς καυτηρίσεως. Ὁ ἄρρώστος κοιτάζετ' ἐπὶ κλίνης ἔχων τὴν κεφαλὴν μικρὸν τι ἐπὶ τὰ ὀπίσω ἀνακεκλιμένην καὶ τὸ πρόσωπον ἐπὶ τὴν ὑγιᾶ πλευρὰν ἀπευθυσμένον. Ὁ χειρουργὸς βεβαιωθείς περὶ τῆς θέσεως τοῦ ὑοειδοῦς ὄστου, ὅπερ καθ' ὅλην τὴν ἐγχείρησιν πρέπει νὰ ἔχη ὀδηγόν, ἐμβάλλει τομὴν, ὅσον δακτύλου ἢ ὅσον ἐνὸς καὶ τεταρτημορίου τοῦ δακτύλου μεγάλῃν, μικρὸν τι ὀπισθεν τοῦ κέρατος τοῦ ὑοειδοῦς ὄστου ἀρχομένην, καὶ ὅσον ἡμίσεος δακτύλου ὑπὲρ τὸ σῶμα τοῦ ὄστου ἐπὶ τὰ ἄνω καὶ πρόσω λήγουσαν, διαιρῶν τὸ δέρμα καὶ τὸ μυῶδες πλάτυσμα καὶ ἀπωθῶν ἐπὶ τὰ ὀπίσω τὴν προσωπικὴν φλέβα· εἶτα δὲ διασχάζει τὸ κυτταρώδες ἑλυτρον τῆς ὑπογενείου ἀδένης, καὶ ἀπωθεῖ καὶ ταύτην μικρὸν τι ἐπὶ τὰ ἄνω· προφαίνεται δὴ τότε ὁ διφυὴς καὶ ὁ στυλεῦοειδίτης μῦς, πρὸς δὲ καὶ τὸ ὑπογλώσσιον νεῦρον. Ἐὰν δ' ὧσι ταῦτα ἐγγυτάτω τοῦ ὑοειδοῦς ὄστου, ὡς περ ἐν τοῖς βραχυτραχήλοις, ἀνατείνωμεν πρᾶως ταῦτα, ὅπως ἀποψιλώσωμεν τὸν ὑπογλώσσιον μῦν· εἶτα δὲ πιάσαντες μὲ τὴν λαβίδα ἱνας τινὰς τούτου ἀνατείνωμεν, καὶ, μὴλην αὐλακωτὴν ὑπο-

βαλόντες διαιρούμεν ταύτας, ἀποφιλοῦται δὲ τότε ἡ ἀρτηρία καὶ ἀποχωρίζετ' εὐκόλως.

Ὁ Διέτριχος ἐμβάλλει τομὴν, ὡς καὶ ἐπὶ τῇ ἀπολινώσει τῆς ἔξω καρωτίδος, κατὰ τοῦτο μόνον διαφέρουσαν, ὅτι ἐνταῦθα ἡ τομὴ ἄρχεται ὅσον τριῶν γραμμῶν κατωτέρω τῆς κάτω γένουος καὶ διήκει ὅσον δύο δακτύλων ἐπὶ τὰ κάτω, διαιρούσα τὸ δέρμα τὸν ὑποκείμενον κυτταρώδη ἰστὸν, τὸ μυῶδες πλάτυσμα καὶ τὴν ἔξω τραχηλιαίαν περιταινίαν. Μετὰ τοῦτο δὲ, χωρὶς νὰ βιάσωμεν τὰς φλέβας, διαιρούμεν τὴν δευτέραν περιταινίαν καὶ διαστελλομεν τὰ χεῖλη τῆς πληγῆς ἀπ' ἀλλήλων μὲ τυφλάγκιστρα, μεθ' ὃ προφαίνεται ἡ ὑπογένειος ἀδὴν καὶ τὸ κάτω χεῖλος τοῦ διφυοῦς μυὸς κατὰ τὴν ἄνω γωνίαν τῆς πληγῆς. Εἶτα δὲ διελόντες τὸν τὴν ἀδὴνα μετὰ τοῦ μυὸς τούτου συνάπτοντα κυτταρώδη ἰστὸν, κρατοῦμεν ταύτην ἐπὶ τὰ ἄνω, καὶ οὕτω προφαίνεται ὁ στυλοῦσιδεῖτης μυς. Τοὺς μῦς δὲ τούτους ἀμφοτέρους καὶ τὸ ὑπογλώσσιον νεῦρον ἀπαγαγόντες ἐπὶ τὰ κάτω ἢ ἐπὶ τὰ ἄνω, καὶ διελόντες μὲ τὴν λαβὴν τοῦ σημηλίου τὰ ὀλίγα τοῦ κυτταρώδους ἰστοῦ ὑμενώδη ἐξαπλώματα, βλέπομεν τὴν ἀρτηρίαν ἐγγυτάτω τοῦ στελέχους τῆς ἐξ ἧς αὐτὴ φύεται ἔξω καρωτίδος προκειμένην. Πρόσθεν τῆς ἀρτηρίας διήκει ἡ γλωσσῆτις φλέψ, ἐνίοτε δὲ κατὰ τὴν ἔνδον ἢ ἔξω αὐτῆς πλευρᾶν, καὶ ἡ προσωπικὴ φλέψ, πρὸς δὲ καὶ τὸ ἄνω λαρυγγικὸν νεῦρον. Τὸ νεῦρον μὲν ἐπὶ τὰ κάτω, τὴν φλέβα δὲ ἐπὶ τὰ ἄνω ἐλκύσαντες, περιδένομεν τὴν ἀρτηρίαν εὐθὺς ὑπεράνω τοῦ μεγάλου κέρατος τοῦ ὀσειδοῦς ὀστοῦ, βάλλοντες τὸν βρόχον ἀπὸ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω. Θέλομεν δὲ ν' ἀπολινώσωμεν τὴν ἀρτηρίαν πορρώτερω τῆς ἐκ φύσεως, δὲν εἶναι τῶν ἀναγκαίων νὰ ἐντέμνωμεν τὰς ἴνας τοῦ γλωσσοῦσιδεῖτου μυὸς, ἐπειδὴ ἡ ἀρτηρία διατρέχει τόπον ἀρκούντα πρὸς τὴν περιδεσιν, ἕως ἂν ὑπὸ τὸν ῥηθέντα μῦν φθάσῃ.

§. 608.

Τὴν ἔξω δ' ἐπιγνάθιον ἢ προσωπικὴν ἀρτηρίαν (*arteria maxillaris externa s. facialis*) ἀπολινούμεν κατὰ τὴν γωνίαν τῆς κάτω γένουος τόνδε τὸν τρόπον. Τομὴν παρὰ τὸ ἔσω χεῖλος τοῦ μασσητήρος λοξῶς ἐπὶ τὰ κάτω καὶ ἔξω φερομένην, ὅσον δακτύλου καὶ ἐπέκεινα μεγάλην, καὶ τὸ δέρμα, τὸν ὑποκείμενον κυτταρώδη ἰστὸν καὶ τὰς ἴνας τοῦ μυῶδους πλατύσματος διαιρούσαν, ἐμβαλόντες, διαιρούμεν κατὰ τὴν αὐτὴν ὑφήγησιν τὸν κυτταρώδη ἰστὸν καὶ τινὰ τοῦ προσωπικοῦ νεύρου νημάτια, καὶ τὰ χεῖλη τῆς πληγῆς διαστειλαντες, βλέπομεν τὴν ἀρτηρίαν κατὰ τὸ ἔνδον χεῖλος τοῦ μασσητήρος ἐπὶ τοῦ ὀστοῦ προκειμένην καὶ παρ' αὐτῇ ἐπὶ τὰ ἔξω τὴν προσωπικὴν φλέβα. Ταύτην δ' ἐπὶ τὰ ἔξω ἀπώσαντες ἀποχωρίζομεν εὐκόλως τὴν ἀρτηρίαν.

Καθ' ὃν αὕτη κατέχει τόπον ὑπὸ τὴν γένυν δυσκόλως ἀπολινοῦται. Ὁ Μανέκιος (*Манек*) ἀποδοκιμάζει τὴν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ἀπολινώσιν, ἐπειδὴ αὕτη ἐνταῦθα κεῖται πολὺ κατὰ βάθος καὶ περισμπέχεται ὑπὸ πολλῶν μορίων· ὁ δὲ Οὐελτσαῦς καὶ Διέτριχος ὑπέγραψαν τρόπους τῆς ἐνεργείας τῆς ἐνταῦθα περιδέσεως. Κατὰ τὸν πρῶτον μὲν, ἐμβάλλομεν τομὴν ἀπὸ τῆς ὑπογενείου ἀδὴνος ἕως πρόσθεν τοῦ ἔσω χεῖλους τοῦ στεροκλειδαμοστοειδοῦ, δευτέραν δ' ἔπειτα ἀπὸ τοῦ ὀπισθίου κέρατος τοῦ μεγάλου κέρατος τοῦ ὀσειδοῦς ὀστοῦ ἕως πρόσθεν τοῦ ἔσω χεῖλους τοῦ μασσητήρος, τὸ δέρμα καὶ τὸ μυῶδες πλάτυσμα διαιροῦντες, τὸν σχηματισθέντα τούτον κρημνὸν ὑποδέρμομιν ἔπειτα ἐπὶ τὰ ἄνω· εἶτα δὲ, διαστειλαντες τὰ χεῖλη τῆς πληγῆς καὶ τὸν

κρημνόν ἐπὶ τὰ ἄνω διακρατοῦντες, διαιροῦμεν τὴν προφαινομένην καὶ ἀπὸ τῆς ἀρτηρίας διὰ κυτταρώδους ἰστοῦ μόνον ἀποχωριζομένην ἀπονεύρωσιν· ἐνίοτε δὲ πρέπει νὰ διαιρέσωμεν τὴν προσωπικὴν φλέβα μεταξύ τῆς ὑπογενείου ἀδένης καὶ τοῦ διφυοῦς μύος· εἶτα δὲ ἀποψιλώσαντες τὴν ἀρτηρίαν, μεταξύ τοῦ μεγάλου κέρατος τοῦ ὑσειδοῦς ἰστοῦ καὶ τῆς ὑπογενείου ἀδένης, ἀπολινοῦμεν ταύτην. Κατὰ δὲ τὸν Διέτριχον ἐμβάλλομεν τὴν τομὴν ὅσον δύο γραμμῶν μακρὰν τοῦ κάτω χεῖλους τῆς κάτω γένυος κατευθὺ πρὸς τὰ κάτω ἀπὸ τοῦ ἔσω χεῖλους τοῦ μασσητήρος ὅσον δύο δακτύλων μικρόν τι λοξῶς ἐπὶ τὰ ἔξω καὶ κάτω· μηδέποτε δὲ νὰ διαιρέσωμεν τὴν προσωπικὴν φλέβα, ἀλλ' ἀποχωρίσαντες ἀπὸ τῆς ὑπογενείου ἀδένης ἀπάγομεν αὐτὴν ἐπὶ τὰ ἔσω ἢ ἐπὶ τὰ ἔνδον ὅπως δυνάμεθα κάλλιον· νὰ προσέξωμεν δὲ πολὺ τὸ ὑπογλώσσιον νεῦρον. Ἡ ἀρτηρία φέρεται ὑπὸ τὸν στυλοῦσειδίτην μὺν καθ' ὃν τόπον διατρύπεται ὑπὸ τοῦ διφυοῦς, ὅσον δύο τριτημορίων τοῦ δακτύλου ἀπὸ τῆς καταφύσεως αὐτοῦ εἰς τὸ ὑσειδός. Τοὺς μῦς δὲ καὶ τὰ νεῦρα ἀπὸ τοῦ κυτταρώδους ἰστοῦ ἀποχωρισθέντα, ἀπαθούμεν ἐπὶ τὰ κάτω καὶ περιδένομεν τὴν ἀρτηρίαν ἀπὸ τῶν ἔξω πρὸς τὰ ἔνδον καὶ ἀπὸ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω.

§. 609.

Ἄνευρύσματα δὲ τῆς κροταφίτιδος ἀρτηρίας, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τρώσεως ἔχοντα, ἰῶνται μὲν πολλάκις διὰ τῆς πίεσεως, ὡσπερ ἔτυχε νὰ ἴδω εἰς ἀνεύρυσμα ἐκ τῆς ἀρτηριοτομίας γεννηθέν· εἶναι δὲ τοῦτο ἀδύνατον, δεόν ν' ἀπολινώσωμεν ἀρτηρίαν τὴν κροταφίτιδα. Βεβαιωθέντες λοιπὸν πρῶτον ἀκριβῶς διὰ τῆς ἀφῆς τοῦ δακτύλου περὶ τῆς θέσεως τῆς ἀρτηρίας, ἐμβάλλομεν τομὴν, ὅσον δακτύλου μεγάλην, καὶ κατὰ τὴν φοράν τῆς ἀρτηρίας διήκουσαν, ἤγουν κατὰ τὴν μεσότητά τῆς διαρθρώσεως τῆς κάτω γένυος καὶ τοῦ ἀκουστικοῦ πόρου· τὸ δέρμα δὲ διελόντες καὶ τὴν πυκνὴν στρώσιν τοῦ τὴν ἀρτηρίαν ἐπικαλύπτοντος ἰστοῦ ἐπὶ ὑποβληθείσης αὐλακωτῆς μήλης διελόντες, ἀποψιλοῦμεν τὴν ἀρτηρίαν ἢ δὲ φλέβη κεῖτ' ἐπὶ τὰ ἔξω ταύτης.

§. 610.

Κατὰ τὴν ἐπιπέδιδα ἀρτηρίαν σπανίως γεννῶνται ἀνευρύσματα· ἀλλ' ὅμως ὁ Μέρουσιος διηγείται περὶ τινος ἐνφ' ἀνευρύματος τινὸς ἕνεκεν ἀπελινώθησαν πολλὰ τε ἄλλαι ἐκφυάδες καὶ αὐτὸ τῆς ἐπιπέτιδος ἀρτηρίας τὸ στέλεχος. Καὶ ὁ Βύρνος (Burn) ἀπελίνωσε ταύτην ἕνεκεν ἀνευρυσματώδους ὄγκου. Ἐμβάλλομεν λοιπὸν τομὴν, ὅσον ἡμίσεος δακτύλου ὀπίσθεν καὶ μικρόν τι κάτωθεν τοῦ ἄκρου τῆς μαστοειδοῦς ἀποφύσεως ἀρχομένην, καὶ ὅσον δακτύλου ἢ ὅσον ἐνὸς καὶ ἐνὸς τεταρτημορίου τοῦ δακτύλου λοξῶς ἐπὶ τὰ ἄνω καὶ ὀπίσω διήκουσαν. Διελόντες δὲ τὸ δέρμα καὶ τὴν ἀπονεύρωσιν τοῦ στερονοκλειδομαστοειδίου μύος, ἐμβάλλομεν τὸν δάκτυλον ὑπὸ τὸ ἄνω χεῖλος τῆς πληγῆς, ὅπως αἰσθανθῶμεν τὴν βᾶσιν τῆς μαστοειδοῦς ἀποφύσεως. Εἶτα δὲ διαιροῦμεν τὸν σπλήνιον μὺν (musculus splenius) καθ' ὅλον τῆς πληγῆς τὸ μήκος, καὶ μὲ τὸν δά-

κτυλον τὸν σφυγμὸν τῆς ἀρτηρίας ἐπαιθανόμενοι, ἀποφιλοῦμεν ταύτην πεφυλαγμένως, ὅπως μὴ βλάψωμεν τὰς συνοδευούσας αὐτὴν φλέβας.

§. 611.

Πρὸς ἀπολίνωσιν τῆς ὀπισθίου ὠτίτιδος ἀρτηρίας ἐμβάλλομεν τομὴν ὅσον ἡμίσεος δακτύλου μακρὰν τοῦ λοβίου τοῦ ὠτός ἐπὶ τὰ κάτω κατὰ τὸ ἔσω χεῖλος τοῦ στερνοκλειδομαστοειδίου μυὸς ἀρχομένην, παρὰ τὸ ἔνδον τοῦτο χεῖλος ὅσον δακτύλου ἐπὶ τὰ ἄνω διήκουσαν, καὶ τὸ δέρμα, τὸν παχὺν κυτταρώδη ἰστόν καὶ τὴν μυῶδη ἀπονεύρωσιν διαιροῦσαν. Βοηθὸς ἔπειτ' ἀπάγει τὰ χεῖλη τῆς πληγῆς ἀπ' ἀλλήλων μὲ τυφλάγκιστρα, καὶ οὕτω προφαίνεται ἐπὶ τὴν κάτω μὲν γωνίαν τῆς πληγῆς, μέρος τῆς παρωτίδος, ἐπὶ τὴν ἄνω δὲ, τὸ κάτω χεῖλος τοῦ ἀνθελκυστήρος τοῦ ὠτός (muscul. auricalae retrahens) καὶ κατὰ τὸ μέσον τῆς πληγῆς ἡ ζητουμένη ἀρτηρία, ἣν ἀποφιλοῦσαντες ἀπολινούμεν.

Ἡ Σύμη ἀπελίνωσε τὴν ὀπισθίον ὠτίτιδα ἀρτηρίαν ἔνεκεν ἀνευρύσματος αὐτῆς.

Περὶ τῶν ἀνευρυσμάτων τῆς ὑποκλειδίου
καὶ μασχαλίτιδος ἀρτηρίας.

§. 612.

Τ' ἀνευρύσματα τῆς μασχαλίτιδος ἀρτηρίας αὐξάνονται ταχέως ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ διὰ τὸ ὑπαικτικὸν τῶν περικειμένων μορίων· ὁ ὄγκος αἶρει ἐπὶ τὰ ἄνω τὸν μέγαν στηθικὸν μῦν, ἐξαπλοῦται πρὸς τὴν κλειδα, καὶ ἀπωθεῖ ταύτην πρὸς τὰ ἄνω. Ἐκ τούτου δὲ σπανίως παρατηροῦντ' ἐγκαίρως τ' ἀνευρύσματα ταῦτα, ὥστε νὰ ὑπάρχη εἰσέτι τόπος μεταξὺ τοῦ ὄγκου καὶ τῆς κλειδὸς πρὸς ἀπολίνωσιν τῆς μασχαλίτιδος ἀρτηρίας εὐκαιρος, ὅθεν ἡ ἐγχείρησις αὕτη δύναται συνήθως νὰ γείνη μόνον πρὸς τὰ γεννώμενα κατὰ τὸ ἄνω μέρος τῆς βραχιονίου ἀρτηρίας.

§. 613.

Τῆς μασχαλίτιδος ἀρτηρίας ἡ ἀπολίνωσις δύναται νὰ ἐνεργηθῇ κατὰ δύο τόπους· ἤγουν 1) ὑπὸ τὴν κλειδα διαιρέσει τοῦ μεγάλου στηθικοῦ μυός· 2) μεσηγὺ τοῦ μεγάλου στηθικοῦ καὶ δελτοειδοῦς διαιρέσει τοῦ ἐνταῦθα ἀπονευρώδους μέρους· Ὁ ἄρρώστος κοιτάζετ' ἐπὶ τραπέζης ἢ καθίζετ' ἐπὶ δίφρου τοὺς ὤμους μικρόν τι ἐπὶ τὰ κάτω ἀπωσμένους ἔχων· βοηθὸς δὲ ἴσταται ὀπισθεν αὐτοῦ ἕτοιμος νὰ πιέσῃ τὴν ὑποκλειδίον ἀρτηρίαν, ἂν τυχόν ἐν καιρῷ τῆς ἐγχειρήσεως γείνη αἱμορραγία.

§. 614.

Κατὰ τὴν πρώτην μὲν μέθοδον ἐμβάλλομεν τομὴν, ὅσον δακτύλου μακρὰν ἀπὸ τοῦ πρὸς τὸ στέρνον πέρατος τῆς κλειδὸς ἀρχομένην παρὰ τὸ κάτω χεῖλος αὐτῆς πρὸς τὴν κορακοειδῆ ἀποφύσιν καὶ μέχρι τῆς αὐλακος, τῆς διαιρούσης τὸν σθηθικὸν μῦν ἀπὸ τοῦ δελτοειδοῦς, διήκουσαν, καὶ τὸ δέρμα τε καὶ τὰς συνδέσεις τοῦ μεγάλου σθηθικοῦ πρὸς τὴν κλειδα κατὰ τὴν ὑψήγησιν ταύτην διαιροῦσαν. Εἶτα δι' διαιροῦμεν τὸν μικρὸν σθηθικὸν μῦν, ὅστις ἀρχόμενος ἀπὸ τῆς κορακοειδοῦς ἀποφύσεως χιάζει τὴν κάτω γωνίαν τῆς τομῆς. Μετὰ τοῦτο δὲ βάλλομεν τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου ἀνὰ μέσον τῆς κορακοειδοῦς ἀποφύσεως καὶ τοῦ κάτω χείλους τῆς κλειδὸς, ἔνθα εὐρίσκομεν τὴν ἀρτηρίαν ἐπὶ τὴν ἔξω μὲν πλευρὰν ὑπὸ τοῦ βραχιονίου πλέγματος περικυκλουμένην καὶ κατὰ μέρος κεκαλυμμένην, ἐπὶ τὴν ἔσω δὲ ὑπὸ τῆς ὁμωνύμου φλεβός. Ἀποχωρίσαντες δὲ νῦν τὴν ἀρτηρίαν πεφυλαγμένως ἀπὸ τε τῆς φλεβός καὶ τῶν νεύρων, περιβάλλομεν τῇ βελόνῃ τοῦ Δεσάμπου περὶ ταύτην ἀπλοῦν βρόχον, ἐπιπιέζοντες μὲ τὸν δάκτυλον τὴν ἀρτηρίαν ἐπὶ τῆς βελόνης, πρὶν εἶτι ἐξελεύσωμεν ταύτην, ὅπως βεβαιώσωμεν, ὅτι ταύτην μόνην καὶ οὐδὲν ἄλλο συνελάβομεν· ἀπολινοῦμεν δὲ παραυτίκα τὰς ἐν καιρῷ τῆς ἐγχειρήσεως διαιρουμένας μικροτέρας ἀρτηρίας, καὶ φυλάσσομεν τὴν πληγὴν καθαρὰν αἵματος. Ὁ ἐπίδεσμος δὲ καὶ ἡ ἀποθεραπεία γίνονται κατὰ τοὺς καθόλου δοθέντας κανόνας.

Ἡ ἐν τῇ ἐγχειρήσει ταύτῃ φορὰ τῆς τομῆς ὀρίζεται διαφόρως. Ἐκ τῶν διαφορῶν δὲ τρόπων τῆς ἐνεργείας τῆς τομῆς ταύτης οἱ μᾶλλον ἄξιοι λόγου εἰσὶν ὁ τοῦ Λισσράγκου, καθ' ὃν ἡ τομὴ ἀρχεται ὅσον ἡμίσεος δακτύλου μακρὰν τοῦ πρὸς τὸ στέρνον πέρατος τῆς κλειδὸς καὶ διήκει ἐκεῖθεν ὑπὸ τὴν κλειδα ὅσον τριῶν δακτύλων πρὸς τὴν κοιλότητα, ἣν ἀπεραγάζεται ἢ κατὰ τὸ στέρνον καὶ τὴν κλειδα καταφυομένη μοῖρα τοῦ μεγάλου σθηθικοῦ μύος· καὶ δεύτερος ὁ τοῦ Ζάγγου κτλ. καθ' ὃν ἡ τομὴ ἀρχετ' εὐθὺς ὑποκάτω καὶ κατὰ τὴν μεσότητα τῆς κλειδὸς, καὶ διήκει ὅσον δύο καὶ ἡμίσεος δακτύλου πρὸς τὰ κάτω καὶ ἔξω σχεδὸν ἕως τῆς κορακοειδοῦς ἀποφύσεως.

§. 615.

Κατὰ τὴν δευτέραν δὲ μέθοδον, ὅταν δὲν θέλωμεν ν' ἀπολινώσωμεν τὴν ἀρτηρίαν τόσῳ πλησίον τῆς κλειδὸς, ἐμβάλλομεν τομὴν ὅσον δύο καὶ ἡμίσεος δακτύλων μεγάλην, ἀπὸ τοῦ κάτω χείλους τοῦ ἔξω τριτημορίου τῆς κλειδὸς ἀρχομένην, καὶ πρὸς τὴν ἔσω πλευρὰν τοῦ ὤμου, ἐπὶ τοῦ μεταξὺ τοῦ μεγάλου σθηθικοῦ καὶ τοῦ δελτοειδοῦς κειμένου μεσοχώρου φερομένην. Τοῦ μικροῦ σθηθικοῦ μύος τὴν κατὰ τὴν ὠμοπλάτην κατάφυσιν διελόντες, ἐμβάλλομεν τὸν λεχανὸν τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς εἰς τὸ βάθος τῆς πληγῆς, καὶ φέρομεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ μεγάλου

ὀδοντωτοῦ μυὸς ἕως ἂν τὸ ἄκρον αὐτοῦ ἐπισχεθῆ ὑπὸ τῆς ὠμοπλάτης. Ἐπειτα δὲ ἀγκυλοῦται ὁ δάκτυλος καὶ παρακολουθῶν τὴν ἔνδον ἐπιφάνειαν τοῦ ὑποπλατείου μυός, φέρεται καὶ αὐθις πρὸς τὰ πρόσω ἕως ὑπὸ τὸ ἔξω χεῖλος τῆς πληγῆς τοῦ δέρματος. Ὁ αὐτῷ φερόμενος δάκτυλος περιλαμβάνει ὅλον τὸ βραχιόνιον πλέγμα καὶ ἅπαντα τὰ ἀγγεῖα καὶ νεῦρα, τὰ ἠνωμένα εὐθὺς ὑπὸ τὴν κλειδα ὄντα, καὶ φέρει ταῦτα κρατούμενα ἕως ἔξω μεταξὺ τῶν χειλέων τῆς πληγῆς ἀνεμποδίστως, ὅπου δυνάμεθα ν' ἀποφιλιώσωμεν καὶ ν' ἀπολινώσωμεν εὐκόλως τὴν ἀρτηρίαν.

§. 516.

Ὅταν δὲ τὸ ἀνεύρυσμα γεννηθῆ κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς μασχαλίτιδος ἀρτηρίας, ἢ ὅταν τοῦτο μὲν ἐγεννήθη κατωτέρω, ὁ δὲ θύλαξ αὐτοῦ ἐκτείνηται μέχρι τῆς κλειδός, δέον ν' ἀπολινώσωμεν τότε τὴν ὑποκλειδίον ἀρτηρίαν ὑπεράνω τῆς κλειδός. Καθίσαντες λοιπὸν ἐπὶ δίφρου τὸν ἄρρωστον ἢ ἀνακλιναντες αὐτὸν ἐπὶ τραπέζης ὑπτίον, καὶ πιέσαντες ὡς δυνατόν ἐπὶ τὰ κάτω τὸν ὦμον τῆς πεπονηθείας πλευρᾶς, ἐμβάλλομεν τομὴν ἀπὸ τοῦ ἔξω χείλους τοῦ κλειδομαστοειδίτου μέχρι τῆς ἐν τῇ κλειδί καταφύσεως τοῦ τραπεζιοειδοῦς μυός διήκουσαν· εἶτα δὲ διαιροῦμεν κατὰ τὴν αὐτὴν ὑφήγησιν καὶ παφυλαγμένως τὸ μυῶδες πλάτυσμα ὅπως μὴ βλάψωμεν τὴν ἔξω σφαγιτιδα φλέβα, ἣν ἀποφιλιώσαντες ἀπάγομεν πρὸς τὸν ὦμον μὲ τυφλάγκιστρον. Ἰστέρον δὲ διελόντες μὲ τὸ μαχαίριον, ἢ ἀσφαλέστερον, μὲ τὸν δάκτυλον ἢ μὲ τὴν αὐλακομήλην τὸν ἐν τῷ μέσῳ τῆς πληγῆς κυτταρώδη ἰστόν, ἕως ἂν φθάσωμεν μὲ τὸν δάκτυλον τὸ χεῖλος τοῦ προσθίου σκαληνοῦ (*Musculus scalenus anticus*), ἔνθα εὐρίσκομεν τὴν ἀρτηρίαν ἐπὶ τῆς πρώτης πλευρᾶς κειμένην, περιβάλλομεν περὶ ταύτην τὸν βρόχον μὲ τὴν βελόνην τοῦ Δεσάμπου ἢ τοῦ Δεσώλτου. Κατὰ τὸν Ζάγγην δέον ἐν τῇ ἀπολινώσει τῆς ὑποκλειδίου ἀρτηρίας, νὰ ἐμβάληται κατὰ τὴν μεσότητα τοῦ τριγώνου, ὅπερ ἀπεργάζεται ἡ ὀπίσθιος κοιλία τοῦ ὠμοῦοειδίτου καὶ τὸ ὀπίσθιον χεῖλος τοῦ κλειδομαστοειδίτου, ἀρχομένη ὅσον δύο δακτύλων ἄνωθεν τῆς κλειδός κατὰ τὸ ὀπίσθιον χεῖλος τοῦ κλειδομαστοειδίτου, καὶ μικρόν τι λοξῶς ἐπὶ τὰ ἔξω καὶ κάτω πρὸς τὴν μεσότητα τῆς κλειδός καταφερομένη.

Τὸν τελευταῖον τοῦτον τρόπον τῆς ἐγχειρήσεως εὔρον εἰς τοὺς νεκροὺς εὐεργέστατον πάντοτε. Ἡ ὑποκλειδίος φλέψ κεῖτ' ἐπὶ τὴν ἔσω πλευρὰν τῆς ἀρτηρίας, τὸ δὲ πλέγμα τῶν νεύρων ἐπὶ τὴν ἔξω καὶ καλύπτει ταύτην κατὰ μέρος. Σημεῖον δὲ ἀσφαλές, ὅπως φθάσω βεβαίως τὴν ἀρτηρίαν μὲ τὸν δάκτυλον, ἐστὶ μοι πάντοτε μικρὰ τις κορύνη, ἣν ἀισθανόμεθα ἐπὶ τῆς πρώτης πλευρᾶς κατὰ τὴν ἔσω πλευρὰν τῆς ἀρτηρίας καὶ ἣτις γίνετ' ἐκ τοῦ βαθύσματος τῆς πρώτης πλευρᾶς, ὅπερ ἀπεργάζεται ἐν ταύτῃ ἡ ἀρτηρία. Ἡ ἀνάθεξις τῆς ἀρτηρίας εἶν' ἐνίοτε δυσεργέστατον καὶ ἀδύνα-

τον, όταν ἡ κλεΐτε ὠθηται πολὺ ἐπὶ τὰ ἄνω διὰ τὸ μέγεθος τοῦ ὄγκου· ὅθεν ἡ ἀπολίνωσις πρέπει πάντοτε νὰ γίνητ' ἐνωρῖς. Ὡσαύτως δυσχερὲς εἶναι καὶ ἡ σύσφιγξις τοῦ βρόχου, καὶ πρὸς τοῦτο ὁ Λίστιον (Lislon) ὤρισεν ἰδιὸν τι μηχανήμα. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀρτηρία καλύπτεται κατὰ μέρη ὑπὸ τοῦ πλέγματος τῶν νεύρων, δυνάμεθα νὰ ὑπολάβωμεν καὶ ν' ἀπολινώσωμεν ἐν ἑξ' αὐτῶν ἀντὶ τῆς ἀρτηρίας, ἐπειδὴ ὁ σφυγμὸς αὐτῆς μεταδίδεται τούτῳ.

Ὁ Δυπύτρενος διέτεμε τὸν πρόσθιον σκαληνὸν ἐν περιπτώσει τινὶ, ἐνῆ αἱ συνήθεις μέθοδοι ἦσαν ἀνήνυτοι. Ταῦτ' οὖν λέγουσι καὶ ὁ Ὀβίγσων, Λίσφραγκος καὶ Γραΐφης. Ἄφ' οὗ ἐμβληθῆ τομῆ, ἀπὸ τοῦ ὀπισθίου χεῖλους τοῦ κλειδομαστοειδίου ἀρχομένη, καὶ παρὰ τὴν κλεΐδα ἕως δύο ἢ δύο καὶ ἡμίτερος δακτύλων φερομένη, τὸ δέρμα καὶ τὸ μυῶδες πλάτυσμα διαιροῦσα, ὁ χειρουργὸς προχωρεῖ κατὰ βάθος καὶ, τὸν πρόσθιον σκαληνὸν ἀνευρών, ὑποβάλλει αὐλακομήλην ἐπικαμπῆ, καὶ τὸ κάτω αὐτοῦ μέρος ἐπὶ τὰ ἄνω ὑπαίρων, διαιρεῖ τοῦτον ἀπὸ τῶν ἔξω πρὸς τὰ ἔνδον, ἡ ἐνεργεῖ τοῦτο περυλαγμένως καὶ χωρὶς νὰ προϋποθέσῃ μήλην.

§. 617.

Ὅταν δὲ τὸ ἀνεύρωμα ἐνιζάνῃ εἰς τὴν ὑποκλειδίον ἀρτηρίαν, ἐλπίδα ἰάσεως ἠδύνατο ἴσως νὰ παράσχη μόνον αὐτῆς τῆς ἀρτηρίας ἡ ἀπολίνωσις κατὰ τὴν πρὸς τὴν τραχηλίαν ἀρτηρίαν πλευράν τοῦ σκαληνοῦ. Ἄλλ' ἡ ἐγχειρήσις αὕτη πρέπει νὰ θεωρῆται πάντοτε μάλα ἐπικίνδυνος καὶ τολμηρὰ, ὅταν συλλογισθῶμεν μετὰ ποσῶν κυρίως μορίων ἡ ἀρτηρία εἶν' ἐνταῦθα συνδεδεμένη. Πρόσθεν μὲν αὐτῆς κεῖται τὸ γαστροπνευμονικὸν καὶ διαφραγματικὸν νεῦρον ὀπίσθεν δὲ, τὸ κάτω τραχηλικὸν γαγγλίον καὶ τὸ συμπαθητικὸν· τὸ παλινῶρον νεῦρον ἐπὶ τὰ δεξιὰ μὲν φέρεται περὶ τὴν ἀρτηρίαν, ἐπὶ τ' ἀριστερὰ δὲ κεῖται μεταξύ ταύτης καὶ τοῦ οἰσφαγοῦ. Ἡ ὑποκλειδίος φλέψ' κεῖτ' εὐθὺς ὑπὸ τὴν κλεΐδα πρόσθεν τῆς ἀρτηρίας καὶ ἀνευρωθεῖσα τίθεται ὑπὲρ ταύτην. Ὁ θωρακικὸς ἀγωγὸς κεῖτ' ἐπὶ τ' ἀριστερὰ ὑπὲρ τὴν ἀρτηρίαν, ἥτις κεῖτ' εὐθὺς ἐπὶ τοῦ ὑπεζωκότης ὑμένος, ὅστις δύνατ' εὐκόλως νὰ βλαφθῆ ἐν τῇ περιαγωγῇ τῆς βελόνης. Ὅταν δὲ ὁ βρόχος περιτεθῆ πλησίον τῆς ἐκφύσεως τῆς κάτω θυρεοειδίτιδος, τῆς ἔσω μαστιτίτιδος καὶ μεσοσπονδύλου, ἐμποδίζεται τοῦ θρομβώδους ἐμβόλου ἢ πλάσις, ὅπερ γίνεται πρόξενον ὑστερογενοῦς αἱμορραγίας. Ἐκτὸς δὲ τούτου χρὴ καὶ τότε νὰ ἐνθυμηθῶμεν, ὅτι ἀνευρώματα τῆς ἀορτῆς ἢ τῆς ἀνωκύμου αἴροντ' ἐνίοτε τοιοῦτοτρόπως ὑπὲρ τὴν κλεΐδα, ὥστ' εὐκόλως δύνανται νὰ ὑποληφθῶσιν ὡς ἀνευρώματα τῆς ὑποκλειδίου ἀρτηρίας. Ὁ Α. Κώπηρος, Κόλλης Ἄρενδος, Μόττης καὶ Αὔδενος (Hayden) ἐνήργησαν ἀλλ' ἀτυχῶς τὴν ἐγχειρήσιν ταύτην· ἐνεργεῖται ἐξ ἐκείνου τὸν τρόπον. Ἐμβάλλομεν τομὴν εὐθὺς ὑπεράνω τοῦ κατὰ τὸ στέρνον πέρατος τῆς κλειδοῦς ἀρχομένην, πριδάκτυλον μέγεθος ἔχουσαν καὶ τὸ δέρμα καὶ τὸ μυῶδες πλάτυσμα διαιροῦσαν. Βίτα δὲ ὑποβαλόντες αὐλακομήλην ὑπὸ τὴν κατὰ τὴν κλεΐδα κατάφυσιν τοῦ στερνο-

κλειδομαστοειδίτου μυός, διαιρούμεν ταύτην ἀπὸ τῆς κλειδός, ἢ κατὰ τὸν Ὀδύγωνα καὶ Ἄρενδον, διαιρούμεν καὶ τὴν κατὰ τὸ στέρνον κατάφυσιν τοῦ στερνοκλειδομαστοειδίτου μυός. Μετὸς δακτύλους ἔπειτα ἢ μὲ τὴν λαβὴν τοῦ μαχαιρίου διαιρούμεν τὸν κυτταρώδη ἰστὸν, ἕως ἂν φθάσωμεν τὸ πρὸς τὴν τραχεῖαν ἀρτηρίαν χεῖλος τοῦ προσθίου σκαληνοῦ, ἐνθα αἰσθανόμεθα τὴν ὄπισθεν αὐτοῦ διήκουσαν ἀρτηρίαν. Χρήσιμον εἶναι, λέγουσι, ν' ἀνατείνωμεν ταύτην ὥστε νὰ δυνηθῶμεν νὰ περιθέσωμεν τὸν βρόχον κατωτέρω τῆς ἐκφύσεως τῆς κάτω θυρεοειδίτιδος καὶ μεσοσπονδύλου ἀρτηρίας. Νὰ προσέξωμεν δὲ πολὺ, ὅταν περιλαμβάνωμεν τὴν ἀρτηρίαν μὲ τὴν ἀνευρυσματικὴν βελόνην, μήτε τὸν ὑπεζωκότα ὑμένα νὰ βλάψωμεν, μήτε ἄλλο τι τῶν μορίων νὰ συμπεριλάβωμεν.

Ὁ Διέτριχος ἐτροπολόγησε τὴν μέθοδον τοῦ Κίγκου πρὸς τὴν ἀπολίνωσιν τῆς ἀρτηρίας κατὰ τε τὴν δεξιάν καὶ ἀριστερὰν πλευράν. Κατὰ τὴν δεξιάν μὲν ἐμβάλλομεν τομὴν, ἣτις ἄρχεται ἀπὸ τῆς μεσότητος τῆς μηνοειδοῦς ἐντομῆς καὶ φέρεται κατὰ τὴν μέσην γραμμὴν τῆς τραχείας κατ' εὐθείαν ἐπὶ τὰ ἄνω· ἔπειτα δὲ προχωροῦμεν κατ' ἄν τρόπον ὁρίζει οὗτος καὶ ἐν τῇ ἀπολινώσει τῆς ἀνωμόμου ἀρτηρίας, περὶ οὗ ἀκολουθῶς ὁ λόγος, μετοξὺ τῶν στερνοϋοειδίτων μυῶν, ἕως ἂν φθάσωμεν τὴν δικράνωσιν τῆς ὑποκλειδίου ἀρτηρίας. Τυφλαγκίστρῳ δὲ τὸν στερνοϋοειδίτην καὶ στερνοθυρεοειδίτην ἐπὶ τὰ ἔξω διαστήσαντες, ἐγχαράσσομεν πεφυλαγμένως τὸ περιέλημα τῆς ἀρτηρίας, ἐπειδὴ τὸ γαστροπνευμονικὸν νεῦρον καὶ ἡ ἔσω σφαγιτίς ἀρτηρία, φέρονται πρόσθεν τῆς ἀρτηρίας κατ' εὐθείαν ἐπὶ τὰ κάτω. Κατὰ τὴν ἀριστερὰν δὲ πλευράν, ἐμβάλλομεν κατὰ τὸ ἔσω χεῖλος τοῦ στερνοκλειδομαστοειδίτου μυός ὅσον γραμμῆς μακρὰν αὐτοῦ πρὸς τὴν τραχεῖαν ἀρτηρίαν, τομὴν, ἣτις φέρεται ἀπὸ τοῦ στέρνου παρὰ τὸ ἔσω χεῖλος τοῦ ρηθέντος μυός, ἀλλ' ὅσον γραμμῆς πάντοτε αὐτοῦ ἀπέχουσα, ὅσον δύο καὶ ἡμίσεος δακτύλων ἐπὶ τὰ ἄνω· ἔπειτα δὲ ἐμβάλλομεν καὶ δευτέραν τομὴν ἐγκαρσίαν ὅσον ἐνός καὶ ἡμίσεος δακτύλου μεγάλην καὶ τὸ δέρμα καὶ τὴν κατὰ τὸ στέρνον κατάφυσιν τοῦ μυός διαιρούσαν. Ὑστερον δὲ διαιρούμεν πεφυλαγμένως τὸν ἐν τῷ τραύματι προπαινόμενον κυτταρώδη ἰστὸν, καὶ ἀπολινούμεν τὴν τυχὸν ἀνωμάλως ἐνταῦθα διήκουσαν καὶ διαιρεθεῖσαν φλέβα βοηθός δὲ τις ἀπάγει πρὸς τὸν ἀριστερὸν ὦμον μὲ τυφλάγκιστρον τὴν διαιρεθεῖσαν στερνίτιδα μοῖραν τοῦ στερνοκλειδομαστοειδίτου μυός. Νῦν δὲ προφαίνεται τὸ ἔσω χεῖλος τοῦ στερνοθυρεοειδίτου μυός, ὃν ἀπάγει δευτέρος βοηθός ὑπὲρ τὴν τραχεῖαν πρὸς τὴν δεξιάν πλευράν, ἀφ' οὗ ἀπολύσωμεν τὸν συνδέοντ' αὐτὸν μετὰ τῶν ὑποκειμένων μορίων κυτταρώδη ἰστὸν· εἶτα δὲ προφαίνεται ἡ καρτίς, καὶ ἡ ἔσω σφαγιτίς ἐπὶ τὰ ἔξω αὐτῆς, καὶ τὸ γαστροπνευμονικὸν νεῦρον ἀνὰ μέσον αὐτῶν· κατὰ τὴν κάτω δὲ γωνίαν τῆς πληγῆς πρὸς τὴν λαβὴν τοῦ στέρνου κεῖται ὄπισθεν τῆς καρτίδος καὶ πρὸς τὰ ἔξω ἡ ὑποκλειδίου ἀρτηρία. Τὴν ἔσω σφαγιτίδα φλέβα ἀποχωρίζομεν πεφυλαγμένως ἀπὸ τοῦ γαστροπνευμονικοῦ νεύρου καὶ τῆς καρτίδος, καὶ τυφλαγκίστρῳ τὴν στερνίτιδα μοῖραν τοῦ στερνοκλειδομαστοειδίτου κρατῶν βοηθός, ἀπάγει καὶ ταύτην τυφλαγκίστρῳ πρὸς τὸν ὦμον. Εἶτα δὲ προφαίνεται ἡ ὑποκλειδίου ἀρτηρία ὑπὸ πυκνοῦ κυτταρώδους ἐλύτρου κεκαλυμμένη. Δι' ἐκφυάδας αὐτῆς, ἡ κάτω θυρεοειδίτις, ἡ ἐγκαρσία τοῦ τραχήλου, ἡ μεσοσπονδύλος καὶ ἡ ἔσω μαστίτις, ἐκφύονται μικρὸν τι ἀνωτέρω· ὁ θωρακικὸς ἐγώγος, ὅστις ἀπεργάζεται ἐνταῦθα τὴν ἑαυτοῦ χαμπήν, κεῖται ἐπὶ τὴν ἔσω πλευράν τοῦ ἐλύτρου τῆς ἀρτηρίας, ἄρα καὶ ὄπισθεν τῆς καρτίδος· ἀποψιλώσαντες δὲ νῦν τὴν ἀρτηρίαν μὲ τὴν λαβὴν τοῦ

σημλίου, διασχάζομεν τὸ ἔλυτρον αὐτῆς κατὰ τὴν ἔξω πλευρὰν διὰ πεφυλαγμένως γινομένων ξέσεων, δι' ὧν ἀποφεύγομεν κάλλιστα τὴν βλάβην τοῦ θωρακικοῦ ἀγωγοῦ, καὶ περιβάλλομεν τυφλαχίσι τὸν βρόχον περὶ τὴν ἀρτηρίαν ἀπὸ τῶν ὀπίσω πρὸς τὰ πρόσω καὶ ἀπὸ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω.

§. 618.

Ὁ Βύρνος καὶ Ὁδύγισων ἐγνωμάτευσαν ἡ ἀπολινωμένη τὴν ἀνώνυμον ἀρτηρίαν, ἀποδείξαντες δι' ἐγγύσεων εἰς νεκρούς, ὅτι μετὰ τὴν ἀπόφραξιν αὐτῆς δύναται νὰ γείνη τοῦ αἵματος ἡ κυκλοφορία καὶ ἡ ἐγχείρησις αὕτη εἶναι εἰς τοὺς νεκρούς εὐξεύργαστος, ὅταν, ἀνακλιναντες τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τὰ ὀπίσω, ἀπολύσωμεν τὴν στερνίτιδα μοῖραν τοῦ στερνοκλειδομαστοειδίτου, τὸν στερνοϋοειδίτην καὶ τὸν ὑοειδίτην μῦν, καὶ παρακολουθήσωμεν τὴν ἀρτηρίαν ἕως οὗ αὕτη ἐκφύεται. Ὁ Μόττης, Γραίφης, Ἄρενδος, Ἄλλης (Hall) Βυιάσκυς (Bujalsky), Βλάνδος (Bland) καὶ Λίζαρος ἐνήργησαν μὲν, ἀλλ' ἀτυχῶς, ταύτην εἰς ζῶντας. Καὶ τοῦ Μόττου μὲν ὁ ἀρρώστος ἀπέθανε τὴν 26 ἡμέραν, τοῦ Γραίφου δὲ τὴν 67, καὶ τοῦ Ἄρενδου τὴν 8. Οἱ πρῶτοι μὲν ὑπὸ ἐπανειλημμένης αἱμορραγίας, ὁ τρίτος δὲ ὑπὸ τῶν ἐπακολουθῶν σφοδρᾶς φλεγμονῆς τοῦ ἀνευρυσματικοῦ θύλακος, τοῦ ὑπεζωκότος ὑμέρος καὶ τῶν πνευμόνων. Ὁ Μόττης ἐνέβαλε τομὴν ἀπὸ τοῦ ὄγκου τοῦ ἀνευρυσματος ὑπεράνω τῆς κλειδός, καὶ μὲν τὴν ταύτην μέχρις αὐτοῦ τοῦ ὅστου ἔφθασεν ὡς τὴν τραχειᾶν ἀρτηρίαν ὑπεράνω τοῦ ἄνω ἄκρου τοῦ στέρνου· ἐκεῖθεν δὲ ἐνέβαλε δευτέραν τομὴν σχεδὸν ἰσομεγέθη τῇ πρώτῃ, φέρων αὐτὴν παρὰ τὸ ἔσω χεῖλος τοῦ στερνοκλειδομαστοειδίτου μύος. Εἶτα δὲ τὸ δέρμα ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου μυώδους πλατύσματος ὑποδείρας, διέτεμε τὸ μυῶδες πλάτυσμα, καὶ κατὰ τὴν ὑφήγησιν τῆς πρώτης τομῆς διεῖλε τὴν στερνίτιδα μοῖραν τοῦ στερνοκλειδομαστοειδίτου μύος. Εἶτα δὲ ἀπέλυσε τὴν μετὰ τοῦ ὄγκου τοῦ ἀνευρυσματος συμπεφυκυῖαν ἔσω σφαγίτιδα φλέβα, καὶ διελὼν τὸν στερνοϋοειδίτην καὶ στερνοθυροειδίτην, ἀνέστειλεν αὐτοὺς ὑπὲρ τὴν τραχειᾶν πρὸς τὰ ὀπίσω. Ὅσον δὲ γραμμῶν τινῶν ὑπεράνω τοῦ στέρνου ἀποψιλώσας τὴν ἀρτηρίαν, ἀπεχώρισε ταύτην ἀπὸ τοῦ γαστροπνευμονικοῦ νεύρου καὶ ἀπὸ τῆς ἔσω σφαγίτιδος φλεβός, ἀναστείλας καὶ ταῦτα ἐπὶ τὴν ἔξω πλευρὰν. Ὑστερον δὲ ἀπεγύμνωσε τὴν ὑποκλειδίον ἀρτηρίαν μεταχειρισθεὶς πρὸς τοῦτο κατ' ἐξοχὴν τὴν λαβὴν τοῦ σημήλιου καὶ μικρόστενον μαχαίριον, στρογγύλην καὶ ἑπακμον αἰχμὴν ἔχον. Οὕτω δὲ φθάσας μέχρι τῆς δικρανώσεως τῆς ἀνωπύμου, παρηκολούθησε ταύτην ἕως ὑπὸ τὸ στέρνον, καὶ ἀπολύσας ταύτην μετὰ τὴν λαβὴν τοῦ σημήλιου ἀπὸ τῶν περικειμένων, καὶ τὸ παλιγορσον καὶ διαφραγματικὸν νεῦρον

ἐπὶ τὰ πλάγια ἀπώσας, περιέθεσε βρόχον ἐκ μετάξης στρογγύλον περὶ τὴν ἀρτηρίαν ὅσον ἡμίσεος δακτύλου ὑπεράνω τῆς διακρανώσεως αὐτῆς.

Ὁ δὲ Γραΐφης ἐνέβαλε τομὴν κατὰ τὸ ἔσω χεῖλος τοῦ στερονοκλειδομαστοειδίτου, ὅσον δύο δακτύλων πρὸς τὴν λαβὴν τοῦ στέρνου ἐπὶ τὰ κάτω φερομένην. Διαστήσας δὲ ἔπειτα τὰ χεῖλη τοῦ τραύματος μετὰ φλάγκιστρα ἐμβάλλει τὸν λιχανὸν τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς ἀνά μέσον τῆς στερνίτιδος μοίρας τοῦ στερονοκλειδομαστοειδίτου καὶ στερονοῦσιδίτου μυὸς μὴ πολὺ ὑπεράνω τοῦ χεῖλους τοῦ στέρνου, καὶ διαιρεῖ τὸν κυτταρῶδη ἰστὸν, ἕως τῆς καρωτίδος. Ὑστερον δὲ βοηθὸς προσκύπτει ἀπὸ τῶν ὀπισθεν τὴν κεφαλὴν τοῦ χειριζομένου πολὺ ἐπὶ τὰ κάτω, ὃ δὲ χειρουργὸς προσβιάζει τὸν λιχανὸν ὡς τὸ στέλεχος τῆς καρωτίδος ἐπὶ τὰ κάτω φθάσας δὲ κατὰ τὴν ἔνδον ἐπιφάνειαν τοῦ στέρνου εὐρίσκει κυανοῦν τινα ὄγκον, ὃν πρέπει νὰ εἰσχωρήσῃ. Ἄλλ' ἐκτὸς τοῦ δακτύλου δύναται νὰ μεταχειρισθῇ ταυτοχρόνως καὶ τὴν λαβὴν τοῦ σμηλίου προχωρῶν πάντοτ' ἐπὶ τὰ κάτω, ἕως ἂν φθάσῃ τὸν τόπον, ἐνῶ διαιρεῖται ἡ ἀνωκύμος ἀρτηρία εἰς τὴν ὑποκλειδίον καὶ καρωτίδα. Ἐκείθεν προσβιάζει τὸ ἄκρον τοῦ λιχανοῦ ὅσον ἡμίσεος δακτύλου ἔτι κατωτέρω, λαμβάνει τῇ δεξιᾷ τῶν χειρῶν τὸ βροχοφόρον ἀγκίστριον, εὐοδιάζει τοῦτο παρὰ τὸν λιχανὸν τῆς ἀριστερᾶς ἐπὶ τὰ κάτω ὡς τὴν ἀνωκύμον ἀρτηρίαν, φέρει αὐτὸ περὶ ταύτην, ἀποσφίγγει τὸν βρόχον καὶ ἐπισφίγγει αὐτὸν ἐμβάλλων τὸν πρὸς ἀπολίνωσιν διωρισμένον ραβδίσκον τοῦ Γραΐφου.

Ὁ Μόττης μετεχειρίσθη τὰ παρὰ τοῦ Παρίσου (Parish) Ἄρτσιώφου (Hartschorne) καὶ Ἑύωνος (Hewson) (Ecl. Res. Vol. III. p. 229) ὀριζόμενα ὄργανα, ἅπερ ἐπαινεῖ ὡς ἐπιτήδεια πρὸς ἀπολίνωσιν κατὰ βάθος κειμένων ἀρτηριῶν. Διὰ βελονοκατόχου διεῖρα περὶ τὴν ἀρτηρίαν βελόνην ἀμβλύαιχμον καὶ ὠτίον καθ' ἑκάτερον τὸ πέρασ ἐχουσαν, καὶ φειδόμενος ἐν τῇ διέρσει πολὺ τοῦ ὑπεξωκότος ἰμένου διεῖρεν εἰς τὸ προφανόμενον ὠτίον τῆς διειρομένης βελόνης ἀγκίστριον, δι' οὗ, τοῦ βελονοκατόχου ἀπολυθέντος, συνεξέτελε τὴν βελόνην καὶ τὸν βρόχον. Συναποσφίγγων ἔπειτα κατὰ μικρὸν τὰ ἄκρα τοῦ ῥάμματος συνέδεε ταῦτα μετὰ δύο ἀπλᾶ ἄμματα. Οὐδεμίαν δ' ἐκ τούτου ἐνέργειαν πρὸς τὴν καρδίαν καὶ πρὸς τοὺς πνεύμονας παρετήρησεν.

§. 619.

Ἐκτὸς τούτων τῶν εἰς ζῶντας δοκιμασθέντων τρόπων τῆς ἐγχειρήσεως, ὁ Βυιάσκυς, Κίγκος, Διέτριχος καὶ Μανέκιος ὄρισαν καὶ ἄλλους ἔτι τρόπους τῆς ἐνεργείας τῆς ἀπολινώσεως τῆς ἀνωκύμου ἀρτηρίας. Κατὰ τὸν Βυιάσκυν ἐμβάλλεται τομὴ, ἣτις ἀρχεται ἀπὸ τῆς μεσότητος τοῦ αὐχένος κατὰ τὸ ἔνδον χεῖλος τῆς στερνίτιδος μοίρας τοῦ στερονοκλειδομαστοειδίτου, φέρεται ἀναμέσον αὐτοῦ καὶ τῆς τραχείας ἀρτηρίας, μικρὸν τι πρὸς τὰ ἔνδον κατὰ τὰ ἄνω ἀπὸ τοῦ ῥηθέντος χεῖλους ἀπέχουσα, ὅσον τεσσάρων δακτύλων πρὸς τὰ κάτω, καὶ φθάνει ὡς τὴν

μεσότητα τοῦ στέρνου. Κατὰ τὴν ἄνω μὲν γωνίαν τῆς διαιρέσεως προφαίνονται τοῦ μυώδους πλατύσματος αἱ Ἴνες· κατὰ τὴν κάτω δέ, πιμελή ἄφθονος. Τῆς διαιρέσεως δὲ βαθυτέρω προΐουσης, προφαίνεται ὁ στερνοῦσιδίτης μῦς, ὃν διαιροῦμεν λοξῶς, ὡσαύτως δὲ καὶ τὸν ὑποκείμενον στερνοθυροειδίτην. Ἐπὶ τῇ διαιρέσει ταύτῃ ἐργαζόμεθα ὡς δυνατόν κατὰ τὸ ἔνδον χεῖλος τῆς διαιρέσεως, ἐπειδὴ ἐπὶ τὰ ἔξω διήκει ἡ ἔσω σφαγιτικὴ ἀρτηρία. Ἡ δὲ λοξῶς ὑπὸ τοὺς μῦς διήκουσα κάτω θυροειδίτικὴ ἀρτηρία ἀπωθεῖται ἐπὶ τὰ ἄνω ἢ ἐπὶ τὰ κάτω· φθάσαντες δὲ οὕτως ἕως κάτω ἀποψιλοῦμεν καὶ ἀπολινοῦμεν τὴν ἀρτηρίαν.

Κατὰ τὸν Κίγκον δὲ (ἢ μᾶλλον κατὰ τὸν Ὀκόννελον, OConnell) ἐμβάλλομεν κατὰ τὸ ἔνδον χεῖλος τοῦ στερνοκλειδομαστοειδίτου μυός, ὅσον δέκα καὶ πέντε ἢ δέκα καὶ ὀκτὼ γραμμῶν μεγάλην, τὸ δέρμα, τὸ μυῶδες πλάτυσμα καὶ τὴν περιταινίαν τοῦ τραχήλου διαιροῦντες· εἶτα δὲ προχωροῦμεν βαθυτέρω μεσηγὺ τῶν στερνοθυροειδίτων μυῶν παραπέμποντες τὸν δάκτυλον ἕως ὑπὸ τὸν δεξιὸν στερνοθυροειδίτην, καὶ διελόντες τὴν τραχηλιαίαν περιταινίαν φέρομεν τὸν δάκτυλον μέχρι τῆς ἐπ' αὐτῆς κειμένης ἀνωνώμου ἀρτηρίας. Ἄλλ' ὁ Διέτριχος, ἀποδείξας δικαίως ἀνήνυτον τὴν ἀγωγὴν ταύτην, ὥρισεν ἀντ' αὐτῆς τὴν ἀκόλουθον.

Ἄνακλίναντες μικρὸν τι ἐπὶ τὰ ὀπίσω τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀρρώστου, ἐμβάλλομεν τομὴν ἔσον δύο καὶ ἡμισέας ἢ καὶ τριῶν δακτύλων, καθά μακρότερος ἢ βραχύτερος καὶ μᾶλλον ἢ ἥττον παχὺς εἶναι ὁ αὐχὴν, μεγάλην, ἣτις ἄρχεται ἀπὸ τῆς μεσότητος τοῦ στέρνου, καὶ διήκει ἀπ' εὐθείας καὶ κατὰ μέσην γραμμὴν τῆς τραχείας ἐπὶ τὰ ἄνω. Μετὰ τὴν διαίρεσιν τοῦ κυτταρώδους ἴστου καὶ τῆς περιταινίας προφαίνονται πολλὰ φλέβια ὑπὸ τὸ χυνοκυτταρῶδες κάλυμμα κεκρυμμένα, ὧν τὴν διαίρεσιν δυνάμεθα ν' ἀποφύγωμεν, ἐπειδὴ ταῦτα καταφέρονται κατὰ τὴν φορὰν τῆς τραχείας ἀρτηρίας καὶ ἀναστομοῦνται εἰς μείζονα φλέβα, κατὰ τὴν κάτω γωνίαν τῆς πληγῆς προφανομένην· εἶτα δὲ, μετὰ τὴν ἀπόδαρσιν τοῦ κυτταρώδους ἴστου, προφαίνεται ἡ ἔσω περιταινία τοῦ τραχήλου· ἑκατέρωθεν δὲ κεῖνται οἱ στερνοθυροειδίται, ὅσον δύο ἢ τριῶν γραμμῶν ἀλλήλων ἀπέχοντες. Τὸ μεσόχωρον τοῦτο διελόντες ἐρχόμεθα εἰς τὴν τραχειάν ἀρτηρίαν. Τυφλαγκίστρῳ δὲ ἔπειτα τὸν δεξιὸν στερνοῦσιδίτην καὶ στερνοθυροειδίτην ἐπὶ τὰ ἔξω διαστειλαντες, εὐρίσκομεν τὴν κάτω θυροειδίτικα φλέβα ἐπὶ τοῦ βάθους τῆς πληγῆς διήκουσαν, καὶ ὑπὲρ τὸ δέον ἐνίοτε ἀνευρυσμένην εἶσαν. Καὶ ἐὰν μὲν αὕτη ἔχῃ τὸ κατὰ φύσιν μέγεθος, φέρομεν τὸ ἄκρον τῆς λαβῆς τοῦ σημηλίου ἔξωθεν ἐπὶ τὴν ἔσω αὐτῆς πλευρὰν, καὶ διελόντες πεφυλαγμένως τὴν πιμελοκυτταρώδη οὐσίαν,

προχωροῦμεν κατωτέρω καὶ οὕτω φθάνομεν τὴν ἀνώνυμον ἀρτηρίαν. Ἐὰν δὲ ἡ αὕτη πολὺ ἀνευρυσμένη, φέρομεν τὸ ἄκρον τῆς λαβῆς τοῦ σμηλίου ὑπ' αὐτὴν ἀπὸ τῶν ἔσω πρὸς τὰ ἔξω καὶ οὕτω διαιροῦμεν τὸ ἐνταῦθα κείμενον πλέγμα, ἀλλὰ μόνον μὲ τὴν λαβὴν τοῦ σμηλίου, διότι ἄλλως δὲν δυνάμεθα ν' ἀποφύγωμεν ἀσφαλῶς τὴν βλάβην ταύτης, καὶ τοῦτο ἐνταῦθα εἶναι τοσοῦτον μᾶλλον λόγου ἄξιον, καθ' ὅσον ἡ φλέψ αὕτη ἀναστομοῦται εἰς τὴν κατιούσαν κοίλην φλέβα, καὶ ἡ βλάβη αὐτῆς δύναται νὰ ἐπαγάγῃ διὰ τῆς παλινδρομήσεως τοῦ αἵματος αἰμορραγίαν ἐπίσημον. Τὸ ἄγκιστον εἰσπέμπεται ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιὰ ὑπὸ τὴν ἀρτηρίαν. Κατὰ τὸν Μανέκιον δὲ, ἀνακλίνεται ἡ κεφαλὴ τοῦ κάμνοντος πρὸς τὰ ὀπίσω τόσον, ὥστε ὁ αὐχὴν μὲν νὰ διαταθῇ πολὺ, καὶ ὅπερ θέλομεν ν' ἀποκλινώσωμεν ἀγγεῖον ν' ἀναταθῇ ὑπὲρ τὸ ἄνω χεῖλος τοῦ στέρνου· τὸ πρόσωπον ἔστω μικρόν τι πρὸς τὸν ἀριστερόν ὦμον ἀπευθυσμένον. Ἐμβάλλομεν δὲ τομὴν ὅσον τριῶν δακτύλων μεγάλην, ἀρχομένην μὲν ἀπὸ τῆς μεσότητος τοῦ διγάζοντος ἀμφοτέρους τοὺς στρενοκλειδομαστοειδίτας χωρίου, φερομένην δὲ πρὸς τὸν δεξιὸν ὦμον, ὅσον ἡμίσεος δακτύλου ὑπεράνω τῆς κλειδοσ, καὶ διαιροῦσαν τὸ δέρμα καὶ τὸ μυῶδες πλάτυσμα· κατὰ τὴν αὐτὴν δὲ ὑψηγήσιν διαιροῦμεν τὸν στρενοκλειδομαστοειδίτην, διεισβάλλομεν αὐλακρομήλην ὑπὸ τὸν στερνοῦσιδίτην καὶ στρενοθυρεοειδίτην, ἐφ' ἧς διαιροῦμεν καὶ ταύτους. Πρὸς ἀπογύμνωσιν δὲ τῆς ἀρτηρίας μεταχειρίζομεθα μόνον τὴν λαβὴν τοῦ σμηλίου· τὸ δὲ σμηλίον, ἂν πρέπη νὰ διαιρέσωμεν τὴν κάτω θυρεοειδίτιδα φλέβα, διαφυάδας τινὰς τοῦ ὑπογλωσσίου νεύρου καὶ τὸ πρῶτον τραχηλικὸν νεῦρον. Ἀπογυμνοῦμεν δὲ πολὺ πεφυλαγμένως τὴν ἀρτηρίαν κατὰ τὸ ἔξω καὶ ὀπίσθιον αὐτῆς μέρος, ὅπως μὴ βλάψωμεν τὸν ὑπεζωκότα ὕμενα. Μετὰ τὴν ἀπογύμνωσιν δὲ τῆς ἀρτηρίας ἐμβάλλομεν τὴν βελόνην τοῦ Δεσάμπου ἀπὸ τῆς ἔξω πλευρᾶς ἀναμέσον τοῦ γαστροπνευμονικοῦ καὶ τοῦ ὑπεζωκότος, καὶ ἐκβάλλομεν αὐτὴν ἐπὶ τὴν ἐτέραν πλευρὰν ἀνα μέσον τῆς ἀρτηρίας καὶ τῆς τραχείας, καὶ μετ' αὐτῆς διείρομεν τὸν βρόχον.

§. 620.

Μετὰ τὴν παντελῆ ἀπόφραξιν τῆς ὑποκλειδίου ἀρτηρίας, τὸ αἷμα φέρεται ἀπὸ τῆς ἀνω θυρεοειδίτιδος ἀρτηρίας καὶ τῆς ἰνίτιδος εἰς τὰς ἀνιούσας ἐκφυάδας τῆς κάτω θυρεοειδίτιδος ἀρτηρίας, τῆς τραχηλίτιδος, τῆς ἐγκαρσίας τοῦ τραχήλου καὶ τῆς ἐγκαρσίας τῆς ὠμόπλάτης, καὶ διὰ πολλαπλῶν ἀναστομώσεων, περὶ τὸν αὐχένα καὶ τοὺς ὦμους, εἰς τὴν ὑποπλάτιον ἀρτηρίαν, τὴν περισπωμένην τῆς ὠμοπλάτης καὶ εἰς τὴν περισπωμένην τοῦ ὦμου, ἐκ τούτων δὲ εἰς τὸ στέλεχος τῆς βραχιονίας

ἀρτηρίας. Ἄν δὲ ἡ ἀπόφραξις γείνη κατὰ τὸ κάτω πέρασ τῆς ὑποκλειδίου ἢ εἰς τὴν μασχαλίτιδα, ἡ εἰσαγωγή τοῦ αἵματος εἶναι πολλῶν εὐκολωτέρα, ἐπειδὴ τοῦτο φέρεται τότε διὰ τῶν ἀναστομώσεων τῆς τραχηλίτιδος, τῆς ἐγκαρσίας τοῦ αὐχένου, τῆς ἐγκαρσίας τῆς ὠμοπλάτης μετὰ τῶν ἐκφυάδων τῆς ὑποπλάτιου καὶ τῆς περισπωμένης τοῦ ὤμου εἰς τὴν βραχιονίαν. Ἐ δὲ πολλάκις μετὰ τὴν ἀπολίνωσιν τῆς μασχαλίτιδος, ἔνεκα κακώσεως γενομένην, συμβαίνουσα βλάβη τῆς αἰσθήσεως καὶ διατροφῆς τοῦ βραχίονος, εἶν' ἔκγονος οὐχὶ τῆς ὀλίγης εἰσαγωγῆς τοῦ αἵματος, ἀλλὰ τῆς βλάβης τοῦ βραχιονίου πλέγματος τῶν νεύρων, τῆς προερχομένης ἐκ τῆς κακώσεως ἢ ἐκ τῆς συναπολινώσεως αὐτοῦ.

§. 621.

Ἄξιον δὲ πρὸς τούτοις εἶναι νὰ ὀμιλήσωμεν καὶ περὶ τῆς ἀπολινώσεως δύο τῆς ὑποκλειδίου ἀρτηρίας ἐκφυάδων, τῆς ἔσω μαστίτιδος δηλαδὴ καὶ τῆς μεσοσπονδύλου.

§. 622.

Τῆς ἔσω μαστίτιδος ἀρτηρίας ἡ ἀπολίνωσις ἐν τῷ δευτέρῳ, τρίτῳ, τετάρτῳ καὶ πέμπτῳ μεσοπλευρίῳ χωρὶς γίνεται χωρὶς ἰδιαίτερας τινας δυσκολίας· ἐν δὲ τῷ πρώτῳ μεσοπλευρίῳ εἶναι μᾶλλον δυσεξέργαστος, διότι ἡ ἀρτηρία κεῖται πολὺ πλησίον τοῦ χεῖλους τοῦ στέρνου. Ἐν τινι τῶν ἤδη ῥηθέντων τόπων ἐμβάλλομεν τομήν, ἣτις ἄρχεται ἀπὸ τοῦ χεῖλους τοῦ στέρνου καὶ ἀπὸ τοῦ ἄνω χεῖλους τῆς ὑποκειμένης πλευρᾶς, καὶ διήκει ἐπὶ τὰ ἔσω καὶ μικρόν τι ἐπὶ τὰ ἄνω ἕως τοῦ κάτω χεῖλους τῆς ὑπερκειμένης πλευρᾶς κατὰ τρόπον, ὥστε αὕτη νὰ ἔχη μέγεθος ὅσον ἑνός καὶ ἡμίσεος δακτύλου, καὶ λήγουσα πρόσθεν τοῦ κάτω χεῖλους τῆς ὑπερκειμένης πλευρᾶς, νὰ μὴ βλάβη τὴν μεσοπλευρίον αὐτῆς ἀρτηρίαν. Κατὰ τὴν ὑφήγησιν ταύτην διαιρεῖται τὸ δέρμα, ὁ κυτταρώδης ἰστός, ἡ ἀπονεύρωσις τοῦ μεγάλου στήθικοῦ μύος καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ μῦς. Μετὰ τούτων δὲ τὴν διαιρέσιν προφαίνονται καὶ αὔθις πέταλά τινα κυτταρώδη ἰστοῦ, καὶ ὑπ' αὐτὰ οἱ διαλαμπεῖς σύνδεσμοι, οὓς διαιροῦμεν ὥσαύτως δὲ καὶ τὰς κατόπιν προφαινομένας ἵνας τοῦ ἔσω μεσοπλευρίου μύος, ἀπολινούντες εὐθὺς τὴν μικρὰν ἀρτηρίαν, ἣτις διαιρεῖται συνήθως ἐνταῦθα. Διελόντες δὲ ὕστερον πεφυλαγμένως λεπτήν τινα, τὴν ἀρτηρίαν εἰσέτι καλύπτουσαν ἐξάπλωσιν τοῦ κυτταρώδους ἰστοῦ, ἀποχωρίζομεν τὴν ἀρτηρίαν ἀπὸ τῆς συνοδευούτης αὐτὴν φλεβὸς καὶ περιβάλλομεν τὸν βρόχον ἀπὸ τῶν ἔσω πρὸς τὰ ἔσω. Ἐν τῷ τρίτῳ δὲ καὶ τετάρτῳ μεσοπλευρίῳ χωρὶς ἡ ἀρτηρία κεῖται ἐπὶ τῆς ἰνοειδοῦς ἐξαπλώσεως τοῦ τρι-

γώνου μύος τοῦ στέρνου, ὥστε οὐδεὶς ὑπάρχει φόβος βλάβης τοῦ ὑπεξωκότος ὑμένος ἐν τῇ περιαγωγῇ τῆς βελόνης.

Τοῦ Οὐλεπαιού ἡ ἀγωγή, νὰ ἐμβάλωμεν τομὴν τριδάκτυλον τὸ μέγεθος καὶ παράλληλον πρὸς τὸ χεῖλος τοῦ στέρνου, καὶ νὰ προχωρῶμεν κατὰ βάθος μέχρι τῆς ἀρτηρίας, εἶναι ἀνοίκεις. Ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ διὰ τομῆς ἀρχομένης ἀπὸ τοῦ χειλὸς τοῦ στέρνου καὶ κατὰ τὴν μεσότητά τοῦ μεσοχώρου διηκούσης, εὖρον τὴν ἀρτηρίαν εὐκολώτερον ἢ κατὰ τὸν ἄνω βηθέντα τρόπον.

§. 623.

Ἐὰν τυχὸν πρέπη ν' ἀπολινώσωμεν τὴν μεσοσπόνδυλον ἀρτηρίαν δυνάμεθα κατὰ τὸν Διέτριχον νὰ ἐνεργήσωμεν τοῦτο κατὰ δύο τρόπους, καθὰ ἡ ἀρτηρία πρέπει ν' ἀπογυμνωθῇ μεταξύ τοῦ ἐπιστροφέως καὶ τοῦ ἄτλαντος ἢ μεταξύ τοῦ ἄτλαντος καὶ τοῦ ἰνίου.

Καὶ ὅταν μὲν ἦ τὸ πρῶτον, ἐγκλίνομεν τὴν κεφαλὴν τοῦ κάμνοντος ἐπὶ τὴν ἐναντίαν πλευρὰν καὶ μικρὸν τι πρὸς τὰ πρόσω, καὶ ἐμβάλλομεν τομὴν ὅσον δύο ἐγκαρσίων δακτύλων μακρὰν τοῦ λοβίου τοῦ ὠτός, ἢ ὅσον ἐγκαρσίου δακτύλου μακρὰν τῆς μαστοειδοῦς ἀποφύσεως πρὸς τὰ ὀπίσω, καὶ ὅσον ἡμίσεος ὑπὲρ τὴν μαστοειδῆ ἀπόφυσιν ἀρχόμενοι, καὶ φέρομεν αὐτὴν ὅσον δύο δακτύλων ἐπὶ τὰ κάτω παρὰ τὸ ἔξω καὶ ὀπίσθιον χεῖλος τοῦ στερνοκλειδομαστοειδέτου μύος. Ἀπὸ τοῦ ἄνω δὲ τεταρτημορίου τοῦ μήκους τῆς τομῆς ταύτης ἐμβάλλομεν ἑτέραν, ὅσον δακτύλου μεγάλην καὶ πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ μικρὸν τι λοξῶς πρὸς τὰ κάτω διήκουσαν. Μετὰ τὴν διαίρεσιν τοῦ θέρματος προφαίνεται κατ' ἀμφοτέρας τὰς τομὰς ὀλίγος κυτταρώδης ἰστός, ὃν διαιροῦμεν· εἶτα δὲ προφαίνεται ἐν τῇ πρώτῃ μὲν τομῇ τὸ ἔξω καὶ ὀπίσθιον χεῖλος τοῦ στερνοκλειδομαστοειδέτου, ἐν τῇ δευτέρᾳ δὲ ὁ σπλήνιος μῦς (*Musculus splenius*) ὑπὸ ἀπονευρώδους ἐξαπλώστως κεκαλυμμένος. Νῦν δὲ διαιροῦμεν κατὰ βάθος τὸ ἀπονευρώδες καὶ κυτταρώδες πλέγμα, καὶ, ἐν τῇ δευτέρᾳ τομῇ, τὰς ἴνας τοῦ σπληνίου, ὅπου διαιρεῖται μικρὰ τις ἀρτηρίας φιάς. Μετὰ τὴν διαίρεσιν τοῦ μύος τούτου προφαίνεται δεύτερον ἀπονευρώδες ἐξάπλωμα, ὅπερ διαιροῦμεν δι' ἐλαφροτάτων συρμῶν τοῦ μαχαιρίου, ἐπειδὴ διήκουσιν εὐθὺς ὑπ' αὐτὸ φιάδες ἀγγείων τε καὶ νεύρων. Βοηθοῦ δὲ τὰ χεῖλη τοῦ τραύματος τυφλαχίστροις διαστήσαντος, προφαίνεται στρῶμα πιμελοκυτταρώδους ἰστοῦ, ὅστις καλύπτει τὴν μεσοσπόνδυλον ἀρτηρίαν. Ἐν ταυτῷ δὲ προφαίνεται κατὰ τὸ ἔσω χεῖλος τῆς δευτέρας τομῆς τὸ ἔξω χεῖλος τοῦ κάτω λοξοῦ μύος τῆς κεφαλῆς, ὃν ἀπάγομεν μικρὸν τι πρὸς τὰ ἔνδον. Ὡσαύτως δὲ κεκαλυμμένοι ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ κυτταρώδους ἰστοῦ δύο φιάδες τῆς μεσοσπονδύλου ἀρτηρίας διήκουσιν ἐγκαρσίως τῆς διαίρεσεως. Τὸν κυτταρώδη τοῦτον ἰστὸν διελόντες μὲ τὴν λαβὴν τοῦ σμη-

λίου, ἀπωθοῦμεν τὰς φύσας ταύτας ἐπὶ τὰ ἄνω ἢ ἐπὶ τὰ κάτω, καί, ἔαν μὴ δυναθῶμεν, διαιροῦμεν καὶ ἀπολινοῦμεν ταύτας· ὡσαύτως δὲ προφαίνονται καὶ δύο τοῦ τραχηλικοῦ νεύρου διαφυάδες, ἃς ἀπώσαντες πρὸς τὰ ἄνω ἢ πρὸς τὰ κάτω, ἀποφιλοῦμεν ἀνεμποδίστως τὴν ἀρτηρίαν. Εἶτα δὲ περιβάλλομεν τὸν βρόχον μὲ τὴν βελόνην ἀπὸ τῶν ἔξω πρὸς τὰ ἔσω, ἔν' ἀποκλείσωμεν ἀσφαλῆστατα τῆς μεσοσπονδύλου ἀρτηρίας τὴν ἔσω καρωτίδα, ἥτις κεῖται πλησιέστατά τῆς μεσοσπονδύλου καὶ διὰ κυτταρώδους ἰστοῦ μόνον ταύτης ἀποχωριζομένη.

Ὅταν δὲ τὸ δεύτερον, ἤγουν ὅταν θέλωμεν ν' ἀπολινώσωμεν τὴν μεσοσπόνδυλον ἀρτηρίαν ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ ἄτλαντος καὶ τοῦ ἰνίου, ἐμβάλλομεν τὴν τομὴν ὡσπερ καὶ ἐν τῇ προειρημένῃ ἀπολινώσει, ἀρχόμενοι ὅσον τεταρτημορίου τοῦ δακτύλου ὑπεράνω τῆς μαστοειδοῦς ἀποφύσεως, ἐξ οὗ καὶ ἡ δευτέρα ἔπειτα τομὴ φέρεται μικρόν τι ἄνωτέρω, ὡσαύτως ἀπὸ τοῦ ἄνω τεταρτημορίου τοῦ μήκους τῆς πρώτης ἀρχομένη, καὶ πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ λοξῶς πρὸς τὰ κάτω φερομένη. Μετὰ τὴν διαίρεσιν τοῦ δέρματος, τῆς περιταινίας καὶ τοῦ σπληνίου μύος, προφαίνεται κατὰ τὰ τὴν ἄνω μὲν γωνίαν τῆς πρώτης τομῆς ἢ μεσοσπόνδυλος ἀρτηρία, κατὰ τὸ ἄνω δὲ τεταρτημόριον τοῦ προσθίου χεῖλους τῆς τομῆς τὸ ὀπίσθιον χεῖλος τοῦ ἄνω λοξοῦ μύος τῆς κεφαλῆς, καὶ καθ' ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν τῆς τομῆς τὸ ἀπονευρώδες ἐξάπλωμα καὶ ὁ ὑποκείμενος κυτταρώδης ἰσὸς πιμελῆς ἔμπλεος, ὅπερ ἐξάπλωμα διαιροῦμεν πολὺ πεφυλαγμένως. Βοηθοῦ δὲ τὰ χεῖλη τῆς τομῆς τυφλαγκίστροις διαστήσαντος, προφαίνεται τὸ τρίγωνον χωρίον, ὅπερ ἀπεργάζονται ὁ ὀπίσθιος ὀρθιος τῆς κεφαλῆς μῦς, καὶ ὁ ἄνω καὶ κάτω λοξὸς τῆς κεφαλῆς μῦς. Εἶναι δὲ τοῦτο πλήρες πιμελῆς καὶ κυτταρώδους ἰστοῦ, ὑφ' ὧν καλύπτεται ἡ ἀρτηρία· διαιροῦμεν δὲ πεφυλαγμένως ἢ καὶ ἀποδέρομεν κατὰ μέρος ταῦτα, ἔαν ὧσιν ἄφθονα, μεθ' ἧ προφαίνεται ἡ ἀρτηρία ὑπὸ τὸν ἄνω λοξὸν τῆς κεφαλῆς μῦν, πρὶν διατριπῆσιν τὸν ὀπίσθιον ἰνιοατλαντικὸν σύνδεσμον, ὅσον δακτύλου σχεδὸν ἐπὶ τὰ ὀπίσω διήκουσα. Ταύτην δὲ ἀποφιλώσαντες διεκβάλλομεν ὑπ' αὐτὴν τὴν βελόνην λοξῶς ἀπὸ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω, ὅπως ἀποκλείσωμεν ἀσφαλῶς τὰ νεῦρα καὶ τὴν φλέβα.

Ὁ Νουντιάντης Ἰππόλυτος, ὅστις ἔτυχε νὰ παρατηρήσῃ δύο ἀνευρύσματα τῆς μεσοσπονδύλου ἀρτηρίας, λέγει τὸν ἐξῆς τρόπον τῆς ἐνεργείας τῆς ἀπολινώσεως αὐτῆς. Τὸ τρίγωνον χωρίον ἀνευρόντες, ὅπερ ἀπεργάζονται ἡ ἔξω σφαγίτις, τὸ ὀπίσθιον χεῖλος τοῦ στερνοκλειδομαστοειδίου καὶ τὸ ἄνω χεῖλος τῆς κλειθῆς, ἐμβάλλομεν ἀπὸ τῆς κορυφῆς μέχρι τῆς βάσεως αὐτοῦ τομὴν μὴ ὑπὲρ τοὺς δύο δακτύλους μεγάλην· εἶτα δὲ προχωροῦντες κατὰ τὴν αὐτὴν ὑφήγησιν κατὰ βάθος πεφυλαγμένως, καὶ ἐνεργούντες μᾶλλον κατὰ τὸ ἔσω χεῖλος τοῦ προσθίου σκαληνοῦ, εὐρίσχομεν

εὐκόλως τὴν ἀρτηρίαν, χωρὶς νὰ βλάψωμεν διαφυάδα τινὰ νεύρων (Froieps Notizen. 1835. S. 304).

Ὁ Μοῦχος (Moebus Journal von Graefe und Walther. Bd. XIV. S. 98) διηγείται περὶ ἀνευρύσματος τῆς μεσοσπονδύλου ἀρτηρίας, κακώσεως ἔκγονου, καὶ διὰ πίεσεως, δι' ἐπιθεμάτων ἐκ πάγου καὶ τ. π. λαθέντος.

Ὁ Σούθος (ἐν τῇ Ἀγγλικῇ τοῦ ἐγχειριδίου τούτου μεταφράσει) φέρει περιστατικὸν τῆς σπανίας ταύτης νόσου ἐν τῷ κατὰ τὴν βορείαν πλευρᾷ τῆς Λιβερούπολεως νοσοκομείῳ.

(Nothern Infirmary) παρατηρηθέν. Ἐντούτῳ ἐφαίνετο μὲν σαφῶς ἡ καρωίτις ὑπὲρ τὸν σφύζοντα ὄγκον φερομένη, ὑπῆρχεν ὅμως ἀμφιβολία περὶ τούτου, ἂν ἦτο δηλαδὴ ἀνεύρυσμα τῆς καρωίτιδος, ἢ ἂν ἦτον ὄγκος σφύζων. Τῆς καρωίτιδος δὲ ἀπολινωθείσης, ἐμεγαλύνθη ταχέως ὁ ὄγκος καὶ μετὰ δέκα καὶ τέσσαρας ἡμέρας ἐπῆλθε καὶ ὁ θάνατος διὰ σχάσιν τοῦ ἀνευρύσματος ἐν τῇ τραχείᾳ ἀρτηρίᾳ γενομένην. Ἐν τῇ ἀνατομῇ τοῦ νεκροῦ ἐφάνη ἀνεύρυσμα τῆς μεσοσπονδύλου ἀρτηρίας μεσηγὺ τῶν πλαγίων ἀποφύσεων τοῦ 4 καὶ 5 σπονδύλου τοῦ τραχήλου.

Γ'.

Περὶ τῶν ἀνευρυσμάτων τῆς βραχιονίας,
τῆς προπηχίτιδος καὶ τῆς παραπη-
χίτιδος ἀρτηρίας.

§. 624.

Τ' ἀνευρύσματα τῆς βραχιονίας ἀρτηρίας καὶ τῶν φυάδων αὐτῆς εἰσὶ σχεδὸν πάντοτε κακώσεως ἔκγονα, καὶ γίνονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐν τῇ κατὰ τὸν ἀγκῶνα καμπῇ διὰ κακώσιν τῆς ἀρτηρίας ἐπὶ τῇ φλεβοτομίᾳ, ἐξ οὗ καὶ πολλάκις ὠφέλιμος ἀποκαθίσταται πρὸς τ' ἀνευρύσματα ταῦτα ἡ πίεσις.

§. 625.

Τοῦ ἀνευρύσματος ἐνιζάνοντος μὲν ἐπὶ τοῦ σώματος τῆς βραχιονίας ἀρτηρίας ἐν τῇ κατὰ τὸν ἀγκῶνα καμπῇ, ἢ ἐπὶ τῆς προπηχίτιδος ἢ παραπηχίτιδος, ἢ ἐπὶ τῆς μεσοστέου ἀρτηρίας πλησίον τῆς κατὰ τὸν ἀγκῶνα καμπῆς, ἀρκεῖ τῆς βραχιονίας ἀρτηρίας ἢ ἀπολινώσεως ἐνιζάνοντος δὲ ἐν τῇ μεσότητι τῆς ὠλένης, ἢ κατὰ τὸν καρπὸν τῆς χειρὸς, ἀνάγκη ν' ἀπολινώσωμεν τὴν ἀρτηρίαν ἕγγυς τοῦ ἀνευρυσματικοῦ θύλακος, ἐπειδὴ αἱ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς χειρὸς ἐπίσημοι ἀναστομώσεις δύνανται διὰ τῆς παλινδρομήσεως τοῦ αἵματος νὰ διασώζωσι τὸ ἀνεύρυσμα.

Διὰ τὰς ἐπισήμους ἀναστομώσεις τῶν ἀρτηριῶν τοῦ βραχίονος εἶναι πάντοτε καλὸν ν' ἀπολινώμεν τὴν ἀρτηρίαν ἕγγυς τοῦ ἀνευρυσματικοῦ θύλακος, ἐπειδὴ πολλάκις τοῦ αἵματος ἡ παλινδρομήσις διατηρεῖ τὴν αὐξήσιν τοῦ θύλακος καὶ προξενεῖ τὴν σχάσιν αὐτοῦ (ἴδ. §. 537. Τόμ. 2.). ὁ Α. Κώπηρος ἀναφέρει περιστατικὸν τοῦ Β. Κωπῆρου, ὅστις εὗρηκεν ἐπὶ τῇ ἀπολινώσει τῆς παραπηχίτιδος ἀρτηρίας, ἀποπεφραγμένον τὸ ἄνω αὐτῆς μέρος, καὶ τὸ ἀνεύρυσμα μόνον διὰ τῆς παλινδρομήσεως τοῦ αἵματος ἀπὸ τῆς χειρὸς καὶ τῆς ἐλευθέρως ἀναστομώσεως μετὰ τῆς παραπηχίτιδος διατηρηθέν. Πρὸς ἀνεύρυσμα δὲ μετὰ βλάβην τῆς ἀρτηρίας ἐν τῷ μέσῳ τοῦ

βραχιόνος γινόμενον, ἢ κατάσχεσις τοῦ ἀνευρυσματικοῦ θύλακος, ἐάν οὗτος ἐκτείνεται πολὺ πρὸς τὰ ἄνω, εἶναι προτιμωτέρα τῆς Ἰντεριανῆς μεθόδου.

§. 626.

Εἰς τ' ἀνευρύσματα, ὅσα ἐδράζουσι ἐπὶ τῆς ράχεως ἢ ἐπὶ τῆς παλάμης τῆς χειρὸς, διὰ τὰς πολλὰς ἐνταῦθα πρὸς ἀλλήλας συνδέσεις τῆς προπηχίτιδος καὶ παραπηχίτιδος ἀρτηρίας, ἢ ἀπολίνωσις τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης μεγάλης ἀρτηρίας τοῦ πήχεως δὲν δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἰσχυρὰν παλινδρόμησιν τοῦ αἵματος, ἄρα οὐδὲ τὴν δι' αὐτῆς διατήρησιν τοῦ ἀνευρύσματος. Ἐάν λοιπὸν ἐνταῦθα ἢ προσήκουσα πίεσις δὲν ἀρκῆ πρὸς ἴασις τοῦ ἀνευρύσματος, δεόν νὰ κατασχάσωμεν τὸν θύλακα τοῦ ἀνευρύσματος, καὶ ν' ἀπολινώσωμεν τὴν ἀρτηρίαν ἄνωθεν καὶ κάτωθεν αὐτοῦ, καὶ ἐάν οὐδὲ τοῦτο δυνάμεθα, δεόν ν' ἀπολινώσωμεν μίαν τῶν στελεχιαίων ἀρτηριῶν τοῦ πήχεως, νὰ σχάσωμεν τὸν θύλακα καὶ νὰ ἐπίσχωμεν τὴν αἰμορραγίαν διὰ πίεσεως. Κατὰ τοὺς αὐτοὺς δὲ κανόνας ἐνεργοῦμεν καὶ πρὸς τὰς βλάβας τῶν ἀρτηριῶν τοῦ πήχεως καὶ τῆς χειρὸς.

§. 627.

Τῆς βραχιονίας ἀρτηρίας ἢ ἀπολίνωσις δύναται νὰ γείνη κατὰ πάντα τόπον τοῦ βραχιόνος ἀπὸ τῆς μασχάλης μέχρι τῆς κατὰ τὸν ἀγκῶνα καμπῆς. Ὅθεν θέλομεν ὁμιλήσει περὶ τῆς ἀπολινώσεως αὐτῆς τῆς γινόμενης 1) ἐν τῷ τέλει τῆς μασχαλίτιδος ἀρτηρίας, καθ' ὃν τόπον αὕτη ἐξέρχεται ὑπὸ τὸ κάτω χεῖλος τοῦ μεγάλου σθητικοῦ μυός· 2) ἐν τῇ μεσότητι τοῦ βραχιόνος καὶ 3) ἐν τῇ κατὰ τὸν ἀγκῶνα καμπῇ.

§. 628.

Ὅταν θέλωμεν ν' ἀπολινώσωμεν ἐν τῇ μασχάλῃ τὴν ἀρτηρίαν, ἀπαγομεν τὴν βραχιονία ἀπὸ τῆς κατ' αὐτὸν πλευρᾶς καὶ ψηλασοῦμεν μετὰ τοὺς δακτύλους παρὰ τὸ ἔσω χεῖλος τοῦ δικεφάλου μυός μέχρι τῆς μασχάλης, ὅπως βεβαιωθῶμεν περὶ τῆς φορᾶς τοῦ μυός τούτου καὶ περὶ τῆς θέσεως τῆς ἀρτηρίας. Εἶτα δὲ ἐμβάλλομεν παρὰ τὸ ἔσω χεῖλος τοῦ δικεφάλου μυός τομὴν ὅσον δύο δακτύλων μεγάλην, ἣτις ἐκτείνεται ἐπὶ τὰ ἄνω μέχρι τοῦ αὐχένος τοῦ ὀστέου τοῦ βραχιόνος. Διελόντες δὲ τὸ δέρμα διαιροῦμεν ἔπειτα διὰ πεφυλαγμένων συρμῶν τοῦ μαχαίριου τὴν ἀπονεύρωσιν, ἢ αἶρομεν μὲ τὴν λαβίδα πρῶτον, καὶ, διελόντες ἔπειτ' αὐτὴν μὲ τὸ πλαγιασὶ κρατούμενον μαχαίριον, ὑποβάλλομεν αὐλακιωτὴν μήλην πρὸς διαίρεσιν αὐτῆς· ὕστερον δὲ διαστελλομεν μὲ τυφλάγκιστρα τὰ χεῖλη τῆς τομῆς ἀπ' ἀλλήλων, καὶ οὕτω προφαίνεται τὸ ἔσω χεῖλος τοῦ βραχιονοχορακοειδίου καὶ τοῦ δικεφάλου μυός καὶ πρὸς τούτῳ τὸ μεσαῖον νεῦρον, οὗ ὀπισθεν κεῖται ἡ ἀρτηρία, τὸ νεῦρον δὲ πεφυλαγμένως ἀπώσαντες,

ἀποψιλοῦμεν τὴν ἀρτηρίαν, ἣτις κεῖται μεσηγὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ χεῖλους τῶν εἰρημένων μυῶν, καὶ ὑπεκβάλλομεν πεφυλαγμένως τὴν βελόνην περὶ τὴν ἀρτηρίαν, ἵνα μὴ συμπεριλάβωμεν τὸ ἔσω νεῦρον τοῦ δέρματος.

Ἐὰν δὲ κατὰ τὸν ἡδῆ ρηθέντα τρόπον ἐμμείνωμεν πρὸς τὸ ἔσω χεῖλος τοῦ δικεφάλου καὶ τοῦ βραχινοκορακοειδίου μυός καὶ ἀπώσωμεν ἐπὶ τὰ ἔσω τὸ μεσαῖον νεῦρον, οὐδένα κινῶνουν τρέχομεν ἢ ἀποπλανηθῶμεν, ὅπερ εὐκόλως γίνεται, ἐὰν μικρόν τι μᾶλλον ἐπὶ τὰ ἔσω ἐμμείνωμεν, ἔνθα κεῖται τὸ προπήχιον καὶ παραπήχιον νεῦρον, ὥστε, ἐὰν ὑπολάβωμεν τὸ ἐν ἐξ αὐτῶν ἀντὶ τοῦ μεσαίου νεύρου, μᾶτην θέλομεν ζητήσῃ τὴν ἀρτηρίαν. Ἡ ἀρτηρία, κεῖτ' ἐνταῦθα τόνδε τὸν τρόπον. Ἡ ἀρτηρία χωρίζεται ἀπὸ τοῦ χεῖλους τοῦ δικεφάλου καὶ τοῦ βραχινοκορακοειδίου μυός μόνον διὰ τοῦ μεσαίου νεύρου· ἐπὶ τὴν ἔσω δ' αὐτῆς πλευρὰν κεῖται τὸ ἔσω νεῦρον τοῦ δέρματος, καὶ ἀμφοτέρω τὰ νεῦρα ταῦτα καλύπτουσι ταυτοχρόνως τὴν πρόσθιον πλευρὰν τῆς ἀρτηρίας· τῷ ἔσω νεύρῳ τοῦ δέρματος παράκειται ἡ φλέψ, ἐξ ἧς ἐκφύοντ' ἐνίοτε δύο ἢ τρεῖς φυάδες, αἵτινες ἀποκαθιστῶσι δύσκολον τὴν ἀπολίνωσιν τῆς ἀρτηρίας· ἔτι δὲ περαιτέρω πρὸς τὰ ἔσω κεῖται τὸ προπήχιον καὶ παραπήχιον νεῦρον.

§. 629.

Πρὸς ἀπολίνωσιν δὲ τῆς βραχιονίας ἀρτηρίας ἐν τῇ μεσότητι τοῦ βραχιόνος, ἐμβάλλομεν παρὰ τὸ ἔσω χεῖλος τοῦ δικεφάλου μυός τομὴν ὅσον δύο δακτύλων μεγάλην εἰς τὸ ἄεσμα, ἔπειτα δὲ διαιροῦμεν τὴν ἀπνευρώδη ἐξάπλωσιν καὶ εὐρίσκομεν τὴν ἀρτηρίαν κατὰ τὸ ἔσω χεῖλος τοῦ δικεφάλου μυός ὑπὸ τοῦ μεσαίου νεύρου κεκαλυμμένην μεσηγὺ δύο φλεβῶν, ταύτην συνοδευουσῶν. Παρὰ τὸ ἔσω χεῖλος τοῦ δικεφάλου μυός ἐμμένοντες, ἀπωθοῦμεν τὸ μεσαῖον νεῦρον μικρόν τι ἐπὶ τὰ ἔσω, καὶ ἡ ἀρτηρία προφαίνεται τότε ἀνὰ μέσον αὐτοῦ καὶ τοῦ χεῖλους τοῦ δικεφάλου μυός· ἀποψιλοῦμεν δὲ ταύτην εὐκόλως μὲ τὴν λαβὴν τοῦ σμηλλοῦ καὶ περιβάλλομεν τὸν βρόχον μὲ τὴν βελόνην τοῦ Δεσάμπου.

Πολλάκις ἡ βραχιονία ἀρτηρία διαιρεῖται πολὺ ὑψηλά. Πάντοτε βλέπομεν, ὅτι ἡ προπηχίτις ἀρτηρία, ὅταν ἐκφύεται πολὺ ὑψηλά, ἐξέρχεται τῆς περιταινίας τοῦ βραχιόνος καὶ φέρεται κατ' ἐπιπολὴν ἐπὶ τὰ κάτω. Ἡ δὲ παραπηχίτις, ὅταν ἐκφύεται πολὺ ὑψηλά, συνοδεύει ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὴν προπηχίτιδα μέχρι τῆς διαρθρώσεως τοῦ ἀγκῶνος, καὶ ἔπειτ' ἀφίσταται ταύτης. Ὁ Τιεδέμαννος, ὅστις πολλάκις παρετήρησεν εἰς τοὺς νεκροὺς τὴν ὑψηλὰ γενομένην διαίρεσιν τῆς βραχιονίας ἀρτηρίας, εὗρε σχεδὸν πάντοτε τὴν παραπηχίτιδα ἀρτηρίαν ἐν τῇ κατὰ τὸν ἀγκῶνα διαρθρώσει πολὺ ἐξ ἐπιπολῆς κειμένην, εὐθὺς ὑπὸ τὴν ἀπνευρώδη ἐξάπλωσιν ἐπὶ τῆς ἀπνευρώσεως τοῦ δικεφάλου μυός, ἐξ οὗ αὕτη καὶ τιτρώσκειτ' εὐκόλως ἐπὶ τῇ φλιδοτομίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἀπολινούτ' εὐκόλως. Ἡ δὲ προπηχίτις κεῖται ὑπὸ τὴν ἀπνεύρωσιν τοῦ δικεφάλου μυός. Ὅταν λοιπὸν, ἀποψιλώσαντες τὴν βραχιονίαν ἀρτηρίαν, εὕρωμεν δύο ἀρτηρίας, δεόν νὰ πιάσωμεν ἐναλλάξ ταύτας, ἵνα ἴδωμεν, καὶ ἀπολινώσωμεν, ὅταν παύσωσι τοῦ ἀνευρύσματος οἱ σφυγμοί, ἐκείνην, ἐν ἣ ἐδράζη τὸ ἀνεύρυσμα.

§. 630.

Πρὸς ἀπολίνωσιν δὲ τῆς βραχιονίας ἀρτηρίας ἐν τῇ κατὰ τὸν ἀγκῶνα καμπῇ, ἐμβάλλομεν, ἐκτεταμένου ὄντος τοῦ βραχιόνος, τομὴν τοῦ δερ-

ματος ὅσον δύο δακτύλων μεγάλην, - κατὰ γραμμὴν, ἣν φέρομεν κατὰ νοῦν ἀπὸ τῆς μεταξὺ τῶν δύο κονδύλων τοῦ ὀστού τοῦ βραχίονος μεσότητος λοξῶς ἐπὶ τὰ ἔσω καὶ ἄνω πρὸς τὸ ἔσω χεῖλος τοῦ δικεφάλου μυός, προσέχοντες μὴ βλάψωμεν τὰς ὑπὸ τὸ δέσμα διηκούσας φλέβας· διασχάζομεν ἔπειτα τὴν ἐπιπόλαιον ἀπονεύρωσιν τοῦ δικεφάλου διὰ χειρὸς, ἢ ἐπὶ ὑποβληθείσῃ αὐλακομήλῃ, καὶ ἀποφιλοῦμεν τὴν ἀρτηρίαν ἐγκάμπτοντες μικρὸν τι τὸν βραχίονα.

Τὸ μεσαῖον νεῦρον κεῖτ' ἐνταῦθα ἐπὶ τὴν ἔσω πλευρὰν τῆς ἀρτηρίας ὅσον τριῶν ἢ τεσσάρων γραμμῶν μακρὰν· ἡ δὲ μεσοβασίλική φλέψ κεῖται ὅτε μὲν ἐπὶ τῆς ἀρτηρίας, ὅτε δὲ ἐπὶ τὴν πλευρὰν καὶ ποτε δὲ καὶ ὑπ' αὐτήν. Πόρρω δὲ ἐπὶ τὰ ἔσω ἢ μεσοκεφαλική φλέψ.

§. 631.

Πρὸς ἀποφίλωσιν δὲ τῆς παραπηχίτιδος ἀρτηρίας κατὰ τὸ ἄνω τριτημόριον τοῦ πήχεως, ἐμβάλλομεν μικρὸν τι κατωτέρω τῆς καταφύσεως τοῦ τένοντος τοῦ δικεφάλου μυός κατὰ τὴν λοξὴν φορὰν τοῦ προπηχίου χεῖλους τοῦ ἐπιμήκου ὑπτιαστήρου τομῆν τοῦ δέρματος ὅσον δύο καὶ ἡμίσεος δακτύλων μεγάλην, διαιρούμεν κατὰ τὴν αὐτὴν ὑφήγησιν τὴν ἀπονεύρωσιν τοῦ πήχεως, καὶ ἀπωθοῦμεν τὸ χεῖλος τοῦ ῥηθέντος μυός μικρὸν τι πρὸς τὰ ἔξω, καὶ ἡ ἀρτηρία προφαίνεται ἐν τῷ μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ παραπηχίτου καμπτήρος τοῦ καρπού. Διαφύας τοῦ μυοδερματικοῦ νεύρου (*N. musculocutaneus*) κεῖτ' ἐπὶ τὴν ἔξω πλευρὰν τῆς ἀρτηρίας, ἣτις ἔχει συνοδίτας μίαν ἢ δύο φλέβας. Πρὸς ἀποφίλωσιν δὲ τῆς προπηχίτιδος ἀρτηρίας κατὰ τὸ ἄνω τριτημόριον τοῦ πήχεως, ἐμβάλλομεν ἀνά μέσον τοῦ παραπηχίου χεῖλους τοῦ προπηχίτου καμπτήρος τοῦ καρπού (*M. flexor carpi ulnaris*) καὶ τοῦ ὑψηλοῦ καμπτήρος τῶν δακτύλων (*M. flexor digitorum sublimis*) ὅσον δύο καὶ ἡμίσεος δακτύλου, μεγάλην, τὸ δέσμα καὶ τὴν ἀπονεύρωσιν τοῦ πήχεως διαιροῦντες. Ἡ ἀρτηρία κεῖται μᾶλλον ὑπὸ τὸ χεῖλος τοῦ ὑψηλοῦ καμπτήρος τῶν δακτύλων ἔχουσα συνοδίτας μίαν φλέβα καὶ, ἐπὶ τὴν ἔξω αὐτῆς πλευρὰν, τὸ προπήχιον νεῦρον· κατὰ τὸ κάτω δὲ τριτημόριον τοῦ πήχεως ὅπου αἱ ἀρτηριαὶ αὗται κεῖνται ὅλως κατ' ἐπιπόλῃν, ἡ ἀποφίλωσις αὐτῶν εἶν' εὐκολωτάτη. Εἰς τὴν παραπηχίτιδα ἀρτηρίαν βάλλεται κατὰ τὴν παραπήχιον πλευρὰν τοῦ τένοντος τοῦ παραπηχίτου καμπτήρος τοῦ καρπού· εἰς δὲ τὴν προπηχίτιδα ἀρτηρίαν, ἀνά μέσον τῶν τενόντων τοῦ προπηχίτου καμπτήρος τοῦ καρπού καὶ τοῦ ὑψηλοῦ καμπτήρος τῶν δακτύλων. Πρὸς ἀποφίλωσιν δὲ τῆς προπηχίτιδος κατὰ τὸν καρπὸν, ἐμβάλλομεν τομῆν ὅσον ἑνὸς καὶ ἡμίσεος δακτύλου μεγάλην καὶ ὅσον τριῶν ἢ τεσσάρων γραμμῶν μακρὰν τοῦ πισοειδοῦς ὀστού, διαιροῦντες τὸ δέσμα καὶ τὸν τιμελοκυτταρώδη

ιστόν, ὅστις ἐμπληροῖ πολλάκις ὄλην τὴν πληγὴν, καὶ τότε ἀποτέμνομεν καὶ μέρος αὐτοῦ. Κατὰ τὸ πισοειδές ὄστον ἀνακαλύπτομεν τὸ προπήχιον νεῦρον καί, πρὸς τὰ ἔξω αὐτοῦ, τὴν προπηχίτιδα ἀρτηρίαν, ὑπὸ δύο φλεβῶν συνοδουμένην. Ἀποφιλώσαντες δὲ ἀπολινοῦμεν ταύτην ὑπεράνω τῆς ἐκφύσεως τῆς ὀπισθίου αὐτῆς φυάδος, ἣτις ἀναστομοῦται εἰς τὸ κατὰ βάθος παλαμιαῖον τόξον (*arcus palmaris profundus*). Πρὸς ἀπολίνωσιν δὲ τοῦ πέρατος τῆς παραπηχίτιδος ἀρτηρίας, πρηνίζομεν τὴν χεῖρα καὶ κάμπτομεν αὐτὴν μικρόν τι πρὸς τὸν πῆχυν· ἐμβάλλομεν δὲ τομὴν ἔπειτα ἀπὸ τῆς ἔξω πλευρᾶς τῆς στυλοειδοῦς ἀποφύσεως τοῦ παραπηχίου μέχρι τοῦ ἄνω μέρους τοῦ ἀποχωρίζοντος τὸ πρῶτον καὶ δεῦτερον μετακάρπιον ὄστον μεσοχώρου. Μετὰ τὴν διαίρεσιν τοῦ δέρματος ἀπάγομεν πρὸς τὰ ἔξω ἢ πρὸς τὰ ἔσω τὰς προφαινομένας φλέβας, καὶ διαιροῦμεν τὰ λεπτοφυῆ νημάτια τῶν νεύρων, ὅσα τύχῃσι νὰ χιάζωσι τὸ τραῦμα. Νῦν δὲ γνωρίζομεν τὴν θέσιν τοῦ τένοντος τοῦ μακροῦ καὶ βραχείος τὸν ἀντίχειρα ἐκτείνοντος μῦος (*M. longus et brevis pollicis*). Μεταξὺ δὲ τῶν τενόντων τούτων καὶ πρὸς τὸν πρηνέστατον τόπον τοῦ καρποῦ διαιροῦμεν εἶδος τι ἀπαλῆς καὶ παχείας ἀπονευρώσεως, ἣτις καλύπτει τὸν τόπον τούτον. Ὑπὸ ταύτην δὲ εὐρίσκομεν βάλους τινὰς πιμελῆς, οὓς ἀφαιροῦμεν, ἐὰν μᾶς ἐμποδίζωσιν· ἔπειτα δὲ προφαίνεται ἐπὶ τοῦ ὄστου τοῦ καρποῦ πτύξ ἀπονευρώδης λεπτῆ, δι' ἧς διαφαίνουσιν ἡ ἀρτηρία καὶ αἱ συνοδεύουσαι ταύτην φλέβες· ἐπιὸ ὑποβλήθεισῃ αὐλακομήτῃ διελόντες τὴν πτύχα ταύτην, ἀποφιλοῦμεν εὐκόλως τὴν ἀρτηρίαν.

§. 632.

Μετὰ τὴν ἀπολίνωσιν τῆς βραχιονίας ἀρτηρίας τὸ αἷμα προσάγεται εἰς τὸν βραχίονα διὰ τῶν φυάδων τῆς κατὰ βάθος τοῦ βραχίονος ἀρτηρίας καὶ διὰ τῶν ἀναστομώσεων τῆς παλινδρομούσης παραπηχίτιδος, καὶ τῆς μεσοστέου προπηχίτιδος ἀρτηρίας (*Arteria recurrens radialis, ulnaris et mesostea*). Μετὰ τὴν ἀπολίνωσιν δὲ τῆς βραχιονίας ἀρτηρίας ὑπεράνω τῆς ἐκφύσεως τῆς κατὰ βάθος τοῦ βραχίονος ἀρτηρίας, τὸ αἷμα φέρεται διὰ τῶν φυάδων τῆς περισπωμένης τοῦ ὤμου ἀρτηρίας (*Arteria circumflexa humeri*) καὶ τῆς ὑποπλατίου εἰς τὰς ἀναφερομένας φυάδας τῆς κατὰ βάθος τοῦ βραχίονος ἀρτηρίας καὶ τῆς παλινδρομούσης παραπηχίτιδος καὶ προπηχίτιδος.

Δ'.

Περὶ τῶν ἀνευρυσμάτων τῆς ἔσω καὶ
ἔξω εἰλειτιδος.

§. 633.

Εἰς ἀνεύρυσμα, ὅπερ ἐξετείνεται ὅσον τεσσάρων δακτύλων ὑπεράνω καὶ κάτω τοῦ Πουπαρτείου συνδέσμου, καὶ διεβράχη, ὁ Α. Κώπης ἐνήργησε τὴν ἀπολίνωσιν τῆς κοιλιακῆς ἀορτῆς, ἐμβαλὼν εἰς τὴν λευκὴν γραμμὴν τομὴν ὅσον τριῶν δακτύλων μεγάλην, (ἐν ἧς τῇ μεσότητι ἔκειτο ὁ ὄμφαλος ἀκήρατος, περιαγομένης τῆς τομῆς μετὰ μικρὰς καμπῆς περὶ αὐτὸν ἐπὶ τ' ἀριστερὰ) καὶ διασχάσας μικρὸν τὸ περιτόναιον, ἐμεγάλυνε καὶ τὴν διαίρεσιν αὐτοῦ μὲ πυρηνωτὸν μαχαίριον ἰσοτίμως πρὸς τὴν διαίρεσιν τῶν καλυμμάτων τῆς κοιλίας· παραπέμψας ἔπειτα τοὺς δακτύλους μεταξὺ τῶν ἐντοσθίων πρὸς τὴν στήλην τῶν σπονδύλων καὶ ἀποξέσας ἐνταῦθα τὸ περιτόναιον μὲ τὸν ὄνυχα κατὰ τὴν ἀριστερὰν αὐτῆς πλευρὰν, ἔφερε κατὰ μικρὸν τὸν δάκτυλον ἀνὰ μέσον τῆς στήλης καὶ τῆς ἀορτῆς καὶ διεξέβαλεν ἀπλοῦν βρόχον περὶ αὐτὴν μὲ τὴν ἀμβλύαιμον ἀνευρυσματικὴν βελὼνῃ. Ὁ βρόχος συναπεσφίγηθη πεφυλαγμένως, χωρὶς νὰ συμπεριλάβῃ καὶ ἐντόσθια, καὶ τὰ χεῖλη τοῦ τραύματος συνήχθησαν μὲ τὴν ἡλιωτὴν βάρην καὶ μὲ ταινίας κολλητικῆς ἐμπλάστρου. Ὁ χειρισθεὶς ἀπέθανε τεσσαράκοντα ὥρας μετὰ τὴν ἐγχείρησιν, ἀφ' οὗ τὸ μὲν τῆς ὑγιοῦς πλευρᾶς σκέλος ἐπανέλαβεν ἤδη τὴν θερμασίαν, τὸ δὲ τῆς πεπονθείας ἔμεινε ψυχρὸν καὶ πελιδνόν. Ὁ Ἰάμης ἀπελίνωσε δι' ἀνεύρυσμα τῆς ἔξω εἰλειτιδος ἀρτηρίας, πρῶτον τὴν μηριαίαν ἀρτηρίαν κατὰ τὴν πρότασιν τοῦ Δεσώλτου καὶ Βρασδώρου. Ἄλλ' ἐπειδὴ τὸ ἀνεύρυσμα κατ' ἀρχὰς μὲν ἐσμικρύνθη, ἔπειτα δὲ ἠῤῥξησε ταχέως, ἐνήργησε καὶ αὐτὸς τὴν ἀπολίνωσιν τῆς κοιλιακῆς ἀορτῆς κατὰ τὸν τρόπον τοῦ Κωπῆρου, πλὴν μόνον, ὅτι ἡ εἰς τὴν λευκὴν γραμμὴν τομὴν ἀρχομένη ὅσον δακτύλου ὑπεράνω τοῦ ὄμφαλου διήκεν ὅσον δύο δακτύλων κατωτέρω αὐτοῦ· ὁ χειρισθεὶς ἐτελεύτησε τὴν αὐτὴν ἐσπέραν. Ὁ Μυρράυς ἀπελίνωσε τὴν ἀορτὴν δι' ἀνεύρυσμα τῆς εἰλειτιδος ὑπερμέγεθες, ἐμβαλὼν τομὴν εἰς τὸ δέρμα καὶ εἰς τοὺς ὑποκειμένους μῦς ἀπὸ τοῦ προβάλλοντος πέρατος τῆς δεκάτης πλευρᾶς ἀρχομένην, ὅσον δακτύλων ἕξ ἐπὶ τὰ κάτω καὶ πρὸς τὰ ὀπίσω καμπτομένην καὶ ὅσον δακτύλου τῆς προσθίας ἄνω ἀκάνθης τοῦ ὀστοῦ τῆς λαγόνος μακρὰν τελευτῶσαν. Ἐπειτα δὲ, τὴν ἐγκαρσίαν περιτταίναν (Fascia Transveralis) ἐπὶ ὑποβληθείσης μήλης διελὼν, καὶ τὸ περιτόναιον ἀπὸ τοῦ ἐλύτρου τοῦ ἔσω εἰλειττοῦ μῦς καὶ τῆς ψῆος μὲ τὴν πλατεῖαν χεῖρα ἀπολύσας, ἔφθασεν

εὐκόλως τὴν ἀορτὴν. Δυσκολώτερον δὲ ἦν ἡ ἐμβολὴ τοῦ δακτύλου ἀνά μέσον τῆς ἀορτῆς καὶ τῆς στήλης τῶν σπονδύλων, ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ ἀποχωρισμὸς τῶν πλεγμάτων τῶν νέρων καὶ τοῦ ἐλύτρου τῆς ἀορτῆς ὅ, περ διέπραξε μέρος μὲν διὰ τῶν ὀνύχων μέρος δὲ διὰ τοῦ ἀναβολαίου. Δύσκολον ὡσαύτως ἦν καὶ τῆς ἀπολινωτηρίου βελόνης ἢ οἰεκβολῆς. Τοῦ βρόχου ἢ συναπόσφιγξις οὐδένα πόνον ἐπήγαγεν, ἀλλ' ὁ χειρισθεὶς ἀπέθανε μετὰ εἴκοσι καὶ τρεῖς ὥρας. Ὁ δὲ Μόντειρος (Monteiro) ἐν τῷ Ἰανείρῳ Ῥίῳ (Rio Janeiro) ἀπελίνωσε τὴν ἀορτὴν ἕνεκεν ἀνευρύσματος τῆς μηριαίας ἀρτηρίας ἐγγυτάτῳ τῆς λαγόνος, ὅπερ ὡς ἀνεύρυσμα νόθον ἐφαίνετο διὰ ῥήξιν τοῦ ἀγγείου γεννηθὲν, καὶ ὄγκον ἐξηλωμένον κατὰ τὴν κάτω δεξιὰν πλευρὰν τοῦ ὑπογαστρίου ἀπεργασάμενον. Ἡ τομὴ ἐνεβλήθη ἐπὶ τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς ἀπὸ τοῦ πέρατος τῶν κάτω νόθων πλευρῶν πρὸς τὴν πρσιθίαν ἄνω ἄκανθαν τοῦ ὀστοῦ τῆς λαγόνος καὶ μέχρι τοῦ περιτοναίου κατὰ βάθος· εἶτα δὲ παρεπέμφθησαν οἱ δάκτυλοι μέχρι τῆς ἀορτῆς καὶ περιεβλήθη μετὰ μεγίστης δυσκολίας ὁ βρόχος μετὰ τὴν ἀνευρυσματικὴν βελόνην. Τοῦ βρόχου ἕνεκεν ἀνευρυσματικῆς βελόνης, συνέπεσεν ὄλον τὸ ἀνεύρυσμα. Μέχρι τῆς ὀγδοῆς ἡμέρας τὰ πάντα καλῶς ἔσχον, ἔπειτα ὅμως συνέβη αἰμορραγία ἐπίφορος, ἧς ἐπήγαγε τὴν δεκάτην ἡμέραν τὸν θάνατον. Ὁ βρόχος ἐτάθη ὅσον δύο γραμμῶν ὑπεράνω τῆς δικρανώσεως τῆς ἀορτῆς· μικρὸν τι ῥήγμα ἐφαίνετο κατὰ τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν εὐθὺς ὑπεράνω τοῦ βρόχου.

Χρησιμώτερον ἔσως εἶναι, ὡς καὶ ὁ Α. Κωπῆρος εἶπεν ἤδη, ἐπὶ τῇ ἀπολινώσει τῆς κοιλιακῆς ἀορτῆς νὰ ἐμβάλωμεν τὴν τομὴν ὅσον δακτύλου ἀπὸ τῆς ἐπιγαστρίου ἀρτηρίας πρὸς τὰ ἔξω καὶ παραλλήλως ταύτῃ διήκουσαν, κρᾶττοντες ὡς καὶ ἐπὶ τῇ ἀπολινώσει τῆς ἔσω εἰλεΐτιδος ἀρτηρίας.

Κατὰ τὰς νεωτέρας δόξας τοῦ Γυθρίου, οὐδόπως εἶναι ἀναγκαῖα τῆς κοιλιακῆς ἀορτῆς ἢ ἀπολίνωσις, ἐπειδὴ πάντοτε, ὅταν ἔχωμεν ἀνεύρυσμα τῆς ἔσω ἢ ἔξω εἰλεΐτιδος ἀρτηρίας, δυνάμεθα νὰ ἔλθωμεν ἐκ τῆς ὕγιους ἐὰν μὴ ἐκ τῆς πεπονθυίας πλευρᾶς, εἰς τὴν κοινὴν εἰλεΐτιδα τῆς πασχούσης πλευρᾶς, καὶ ν' ἀπολινώσωμεν ταύτην.

§. 634.

Ὅταν γείνη ἀνεύρυσμα ἐν τῇ ἔσω ἢ ἔξω εἰλεΐτιδι, ἢ ὅταν ἐκταθῇ τοῦτο τόσον ἐπὶ τὰ ἄνω, ὥστε ὁ μεταξὺ τοῦ ἀνευρύσματος καὶ τῆς ἐκφύσεως τῆς ἀρτηρίας τόπος δὲν ἀρκεῖ πρὸς τὴν ἀπολίνωσιν, ἐνδείκνυται τῆς κοινῆς εἰλεΐτιδος ἢ ἀπολίνωσις. Ὁ Γίβσων ἀπελίνωσε ταύτην ἕνεκα γενομένης τρώσεως, ὁ δὲ Μόττης ἕνεκεν ἀνευρύσματος τῆς ἔσω εἰλεΐτιδος, ὁ δὲ Κράμπτων καὶ Σαλαμῶν ἕνεκα μεγάλου ἀνευρύσματος τῆς ἔσω εἰλεΐτιδος, ὁ δὲ Αἰστῶν ἕνεκεν αἰμορραγίας ὑστερογενοῦς, ὁ δὲ Γύβριος ἕνεκεν ἀνευρύσματος τῆς γλουταίας, ἐτι δὲ καὶ ὁ Σύμης, Δεγύσης καὶ

Πεάσης. Ἐπέτυχε δὲ μόνον τοῦ Μόττου, τοῦ Σαλαμῶντος, Δεγύσου καὶ Πεάσου ἢ ἐγχείρησις.

§. 635.

Πρὸς ἀπολίνωσιν δὲ τῆς κοινῆς εἰλείτιδος φέρομεν κατὰ νοῦν γραμμὴν ἀπὸ τῆς προσθίου ἄνω ἀκάνθης τοῦ ὀστοῦ τῆς λαγόνος κατ' εὐθείαν πρὸς τὴν λευκὴν γραμμὴν. Ὅσον δὲ δύο δακτύλων ὑπεράνω τῆς γραμμῆς ταύτης, καὶ ὅσον δύο γραμμῶν μακρὰν τοῦ ἔξω χεῖλους τοῦ ὀρθίου μυός, ἄρχεται ἡ τομὴ, ἣτις λοξῶς ἐπὶ τὰ κάτω καὶ ἔξω διήκουσα, λήγει ὅσον ἑνὸς καὶ ἡμίσεος δακτύλου κατωτέρω τῆς εἰρημένης γραμμῆς, ὥστε ἔχει τετραδάκτυλον ἢ πενταδάκτυλον μέγεθος. Κατὰ τὴν ὑφήγησιν ταύτην διαιρεῖται τὸ δέρμα, ἢ περιταινία τοῦ ἔξω λοξοῦ μυός καὶ αὐτὸς ὁ μῦς, ἔπειτα δὲ ὁ ἔσω λοξὸς μῦς, καὶ κατόπιν διὰ πεφυλαγμένως γινομένων συρμῶν τοῦ μαχαιρίου ὁ ἐγκάρσιος μῦς μετὰ τῆς ἑαυτοῦ ἀπονευρώσεως, ἢ διαιρεῖται οὗτος ἐπὶ ὑποβληθείσης αὐλακομήλης. Τὰ τυχόν αἰμορραγοῦντα ἀγγεῖα ἀπολινούνται, καὶ τὰ χεῖλη τοῦ τραύματος διαστέλλονται τυφλαγκίστροις ὑπὸ βοθηῶν· ἔπειτα δὲ ἀπολύομεν μὲ τὸν ἐν τῇ πληγῇ παραπεμπόμενον δάκτυλον ἢ μὲ τὴν λαβὴν τοῦ μαχαιρίου τὴν κυτταροῖστοδῶν σὺνδεσιν τοῦ περιτοναίου ἀπὸ τῶν ἐκτὸς μορίων. Μετὰ τοῦτο δὲ τὸν χειριζόμενον ἐπὶ τὴν ὑγιᾶ πλευρὰν ἀνακλιναντες, ὅπως τὰ ἐντόσθια ἀποκαθισθῶσιν ἀπὸ τῆς πληγῆς, καὶ ἡ ἀπόλυσις τοῦ περιτοναίου ἀπὸ τῶν ἔξω καὶ κάτω μορίων γένη εὐκαλιώτερον· γίνεται δ' εὐκόλως τοῦτο, ἐὰν μὴ ἢ νοσηρὰ τις ἀδρομέρεια, ἐὰν ὅμως ἢ τοῦτο, μεταχειριζόμεθα πάνυ πεφυλαγμένως τὸ μαχαίριον. Τοῦ περιτοναίου δὲ μετὰ τοῦ οὐρητήρος ἐπὶ τὰ ἄνω νῦν ἀπωσθέντος, καὶ βοηθοῦ τοῦτο ἐνταῦθα σπάθη διακρατοῦντος, ἐρχόμεθα μὲ τὸν δάκτυλον ὡς τὴν ἀρτηρίαν, ἣτις κεῖτ' ἐνταῦθα κατὰ τὴν ὑφήγησιν τῆς τομῆς. Ὑπὸ τὴν ἀρτηρίαν δὲ καὶ μικρὸν τι ἐπὶ τὰ ἔσω κεῖται ἢ συνοδεύουσ' αὐτὴν φλέψ. Πρὸς τὴν κάτω δὲ γωνίαν τοῦ τραύματος διήκουσιν ἐκφυάδες τῆς ὄσφουριεῖτιδος (ileo-lumbalis) καὶ αἱ συνοδεύουσαι ταύτας φλέβες. Καθὰ δὲ τὸ ἔλυτρον τῆς ἀρτηρίας εἶναι λεπτότερον ἢ ἀδρότερον διασχίζομεν αὐτὸ μὲ τὸν ὄνυχα τοῦ λιχανοῦ ἢ μὲ τὴν λαβὴν τοῦ μαχαιρίου, καὶ ἀποφιλῶσαντες ταύτην, διεκβάλλομεν τὴν βελόνην μετὰ τοῦ βρόχου, ἀπωθούντες ἐπὶ τὰ ἔσω τὴν φλέβα.

Ὁ Μόττης ἐμβαλὼν τομὴν ὅσον πέντε δακτύλων μεγάλην, εὐθὺς ὑπεράνω τοῦ ἔξω βουβωνικοῦ στομίου ἀρχομένην, καὶ μνηοειδῶς ὅσον ἡμίσεος δακτύλου ὑπεράνω τοῦ Πουπαρτείου συνδέσμου, ἕως μικρὸν τι ὑπὲρ τὴν προσθίαν ἄνω ἄκανθαν τοῦ ὀστοῦ τῆς λαγόνος διήκουσαν, διεῖλε τὸν ἔξω καὶ ἔσω λοξὸν καὶ τὸν ἐγκάρσιον μῦν, καὶ ἀπέλυσεν ἔπειτα τὸ περιτόναιον ἀπὸ τῶν κυτταροῖστοδῶν συνδέσεων.

Ὁ δὲ Κράμπτων ἐνέβαλε τομὴν ὅσον ἐπτά δακτύλων μεγάλην, ἀπὸ τῆς ἐβδόμης πλευρᾶς ἀρχομένην καὶ ἕως πρόσθεν καὶ κάτω τῆς προσθίας ἀκάνθης τοῦ ὄστου τῆς λαγόνος ἡμικυκλίως, τῆς ἐπικάμψεως πρὸς τὸν ὀμφαλὸν ἀπευθυσμένης οὐσῆς, διήκουσαν, καὶ διελὼν τοὺς τρεῖς κοιλιακοὺς μῦς, ἀπέλυσε τὸ περιτόναιον.

Κατὰ τὸν Ἀνδέρσωνα (System of surgical Anatomy p. I) δέον ἢ τομὴν ἢ ἀρχῆται ἀπὸ τῆς ἄνω καὶ προσθίας ἀκάνθης τοῦ ὄστου τῆς λαγόνος, καὶ ὅσον ἡμίσεος δακτύλου ὑπεράνω τοῦ Πουπαρτείου συνδέσμου καὶ παραλλήλως αὐτῷ πρὸς τὴν σύμφυσις τῶν ὀστέων τῆς ἕβης φερομένη, νὰ λήγῃ μικρὸν τι πρὸς τὰ ἄνω ἐπικαμπῆς, ὥστε νὰ ἔχη τετραδάκτυλον τὸ μέγεθος· εἶτα δὲ γίνεται ἡ διαίρεσις τῶν τριῶν μυῶν κτλ. Ὁ δὲ Σαλαμῶν ἐνέβαλε τὸμὴν, ἣτις ἤρχετο ὅσον δακτύλου μακρὰν τῆς προσθίας ἄνω ἀκάνθης τοῦ ὄστου τῆς λαγόνος καὶ ἰσοστασίως ταύτῃ καὶ παραλλήλως τῇ ἐπιγαστρικῇ ἀρτηρίᾳ διήκουσα, ἐτελεύτα ὅσον ἐγκαροίου δακτύλου κατωτέρω τῶν τελευταίων νόθων πλευρῶν· εἶχε δὲ μέγεθος ὅσον τεσσάρων ἢ τεσσάρων καὶ ἡμίσεος δακτύλων· εἶτα δὲ ἐγένετο ἡ διαίρεσις τῶν μυῶν τῆς κοιλίας καὶ τῆς ἐγκαροίας περιτίνιας κτλ.

§. 636.

Ὅταν δὲ τὸ ἀνεύρημα γείνη εἰς τὰς διαφυάδας τῆς ἔσω εἰλεΐτιδος, εἰς τὴν ἰσχιαδικὴν μάλιστα καὶ γλουταίαν, ἐνδείκνυται τῆς ἔσω εἰλεΐτιδος ἢ ἀπολίνωσις, ἐπειδὴ ἡ ἀγωγή τοῦ Α. Βέλλου, ὅστις πρὸς ἀνεύρημα τῆς ἰσχιαδικῆς ἀρτηρίας, τρώσεως ἐκχόνον, διέσχασε τὸν θύλακα καὶ ἀπελίνωσε τὴν ἀρτηρίαν ἄνωθεν καὶ κάτωθεν τῆς βλάβης, εἶναι λίαν ἐπικίνδυνος καὶ εἰς ὀλίγας μόνον περιπτώσεις πράξιμος. Ὁ Β. Στέβενος ἀπελίνωσε τὴν ἔσω εἰλεΐτιδα δι' ἀνεύρημα ὑπεράνω τῆς ἰσχιαδικῆς χειᾶς, ὃ δὲ Ἀτικίνσων ἔνεκεν ἀνευρύσματος τῆς γλουταίας ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ Οὐίτης καὶ Μόττης ἔνεκεν ἀνευρύσματος τῆς γλουταίας ἢ τῆς ἰσχιαδικῆς. Καὶ τοῦ Ἀτικίνσωνος μὲν καὶ Μόττου ἡ ἐγχείρησις ἀπέτυχε, τῶν ἄλλων δὲ δύο ἐπέτυχε.

§. 637.

Πρὸς ἀπολίνωσιν τῆς ἔσω εἰλεΐτιδος ἐμβάλλεται τομὴ ὅσον πέντε δακτύλων μεγάλη ἐπὶ τῆς κάτω καὶ ἔσω πλευρᾶς τῆς κοιλίας παραλλήλως πρὸς τὴν φορὰν τῆς ἐπιγαστρικοῦ καὶ ὅσον ἡμίσεος δακτύλου μακρὰν αὐτῆς πρὸς τὰ ἔξω, τὸ δέρμα καὶ τοὺς ὑποκειμένους τρεῖς μῦς τῆς κοιλίας διαίρουσαν. Τὸ ἀποψιλῶθὲν περιτόναιον ἀπολύεται μὲ τοὺς δακτύλους ἀπὸ τοῦ εἰλεΐτου μυός καὶ τῆς μεγάλης φόςης, καὶ ὁ δάκτυλος φέρεται μέχρι τῆς ἔσω εἰλεΐτιδος ἀρτηρίας, ἣν ἀποχωρήσαντες μὲ τὸν αὐτὸν δάκτυλον ἀπὸ τῶν περικειμένων, περιβάλλομεν μὲ βρόχον ὅσον ἡμίσεος δακτύλου κατωτέρω τῆς ἑαυτῆς ἐκφύσεως.

Ὅτως ἐνήργησε τὴν ἀπολίνωσιν ὁ Στέβενος, καὶ ὁ τρόπος αὗτος εἶναι ὁ οἰκειότερος καὶ ἀσφαλέστερος. Ὁ δὲ Οὐίτης ἐνέβαλε τομὴν ὅσον ἐπτά δακτύλων μεγάλην καὶ ἡμικυκλίαν, ὅσον δύο δακτύλων μακρὰν τοῦ ὀμφαλοῦ ἀρχομένην καὶ ἕως πλησίον τοῦ ἔξω κοιλιακοῦ στομίου διήκουσαν.

Κατὰ τὸν Ἀνδέρωνα καὶ Βυιάσκον ἡ τομὴ δέον νὰ ἄρχεται ὅσον δακτύλου κατὰ πλάτος ὑπεράνω τῆς προσθίας ἄνω ἀκάνθης τοῦ ὀστού τῆς λαγόνος ἢ καὶ ὑψηλότερα, καὶ νὰ ἐκτείνηται ὅσον ἡμίσεος δακτύλου μακρὰν τοῦ Πουπαρτείου συνδέσμου, καὶ παραλλήλως αὐτῷ, ἐπέκεινα τῶν τριῶν δακτύλων, πρὸς τὴν σύμφυσιν τῶν ὀστῶν τῆς ἴθης· ἔπειτα δὲ διαιροῦνται οἱ τρεῖς μῦς τῆς κοιλίας, ἀπολύεται τὸ περιτόναιον καὶ ἀναστέλλεται μετὰ τοῦ σπερματίτου λώρου ἐπὶ τὰ ἄνω.

§. 638.

Πρὸς ἀπολίνωσιν δὲ τῆς γλουταίας ἐμβάλλομεν τομὴν ὅσων τριῶν δακτύλων μεγάλην, τὸ δέρμα καὶ τὸν ὑποκείμενον κυτταρώδη ἰστόν διαιροῦντες· ἄρχεται δὲ ἡ τομὴ ἀπὸ τῆς ὀπισθίας ἄνω ἀκάνθης τοῦ ὀστοῦ τῆς λαγόνος, καὶ διήκει πρὸς τὸν μέγαν τροχαντήρα κατ' ἴξιν τῶν ἰνῶν τοῦ μεγάλου γλουταίου· κατὰ τὴν αὐτὴν, δὲ ὑψήγησιν διελόντες τὰς ἴνας τοῦ μεγάλου γλουταίου ἐπὶ τοῦ κάτω χεῖλους τοῦ ὀστοῦ τῆς λαγόνος, εὐρίσκομεν τὴν ἄρτηρίαν.

Πρὸς ἀπολίνωσιν δὲ τῆς ἰσχιαδικῆς ἄρτηρίας ἐμβάλλεται τομὴ ὅσων δύο καὶ ἡμίσεος δακτύλου τὸ δέρμα καὶ τὸν ὑποκείμενον κυτταρώδη ἰστόν διαιροῦσα· ἄρχεται δὲ αὕτη εὐθὺς ὑπὸ τὴν ὀπισθίαν κάτω ἀκάνθην τοῦ ὀστοῦ τῆς λαγόνος καὶ διήκει παρὰ τὰς ἴνας τοῦ μεγάλου γλουταίου πρὸς τὴν ἔξω πλευρὰν τοῦ ὄγκου τοῦ ἰσχίου, ὥστε οὕτως ἐρχόμεθα εἰς τὸ ἔξω χεῖλος τοῦ κατὰ τὸν ὄγκον τοῦ ἰσχίου καὶ τὸ ἱερὸν ὄσυν συνδέσμου (Ligam. tuberoso-sacrale), καθ' ὃ μέρος οὗτος ἐπιφύεται εἰς τὸ ἱερὸν ὄσυν, καὶ εὐρίσκομεν τὴν ἰσχιαδικὴν ἄρτηρίαν ἐπὶ τοῦ κατὰ τὸ ἰσχίον καὶ ἱερὸν ὄσυν συνδέσμου (ischiosacrale) κειμένην.

§. 639.

Πρὸς ἀπολίνωσιν δὲ τῆς κοινῆς αἰδοϊκῆς ἄρτηρίας (arteria pudenda communis) ἐμβάλλεται παρὰ τὴν ἔσω πλευρὰν τοῦ κατιόντος κλάδου τοῦ ὀστοῦ τοῦ ἰσχίου τομὴ ὅσον δύο ἢ δύο καὶ ἡμίσεος δακτύλου μεγάλη καὶ τὸ δέρμα, τὸν κυτταρώδη ἰστόν, τὴν περιταινίαν τοῦ μεγάλου γλουταίου, καὶ αὐτὸν τὸν γλουταῖον διαιροῦσα. Τὰ χεῖλη τοῦ τραύματος τυφλαγκίστροις διαστήσαντες, εὐρίσκομεν στρῶμα πιμελῆς, ὑφ' ὃ κεῖται ἡ ἄρτηρία. Τὸ στρῶμα τοῦτο διαιροῦμεν ἢ καὶ ἀφαιροῦμεν κατὰ μέρος, ἕως ἂν ἀποφιλωθῇ τοῦ αἰδοίου ὁ στυτήρ. Κατὰ τὸ ἔσω χεῖλος τούτου κεῖται ἡ ἄρτηρία, δύο φλέβας καὶ μίαν διαφυάδα τοῦ αἰδοϊκοῦ νεύρου συνοδίτας ἔχουσα. Καὶ ἡ ἐγκαρσία τοῦ περιναίου ἄρτηρία συνοδεύει τὴν ἄρτηρίαν ταύτην, σχεδὸν παραλλήλως ταύτῃ διήκουσα· ἀποφιλώσαντες πεφυλαγμένως ἀπολινοῦμεν ταύτην, ὑπεκβάλλοντες τὴν βελόνην ἀπὸ τῶν ἔσω πρὸς τὰ ἔξω.

Ε'

Περὶ τῶν ἀνευρυσμάτων τῆς μηριαίας ἀρτηρίας, τῆς ἰγνύτιδος καὶ τῶν φυάδων αὐτῶν.

§. 640.

Πρώτως ὁ Ἀβερνέθς ἀπελίνωσε τὴν ἔξω εἰλειτίδα ἕνεκεν ἀνευρύσματος ἐν τῇ λαγόνι γενομένου. Τοῦτο δὲ τὸ περιστατικόν, καίπερ ἀποτυχόν, ἀπέδειξεν, ὅτι καὶ μετὰ τὴν ἀπόφραξιν τῆς ἀρτηρίας ταύτης προτ-
άγεται εἰς τὸ σκέλος ἀρκοῦντως τὸ αἷμα.

§. 641.

Τῆς ἔξω εἰλειτίδος ἀρτηρίας ἡ ἀπολίνωσις ἐνδείκνυται οὐ μόνον πρὸς ὅσα ἀνευρύσματα γίνονται ὑπεράνω τῆς ἐκφύσεως τῆς κατὰ βῆθος μηριαίας ἀρτηρίας, ἀλλὰ καὶ πρὸς ὅσα γίνονται μὲν κατωτέρω τῆς ἐκφύσεως, ἀλλ' ἐκτείνονται τόσον πρὸς τὸν Πουπάρτειον σύνδεσμον, ὥστε δὲν μένει τόπος πρὸς ἀπολίνωσιν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀνευρύσματος. Ἡ ἀγωγή αὕτη εἶναι προτιμότερα τῆς σφάσεως τοῦ θύλακος τοῦ ἀνευρύσματος, πιεζομένης τῆς μηριαίας ἀρτηρίας ἐπὶ τοῦ ὀριζοντείου κλάδου τοῦ ὀστού τῆς ἤθης.

§. 642.

Ἡ ἀπολίνωσις τῆς ἔξω εἰλειτίδος ἀρτηρίας γίνεται τόνδε τὸν τρόπον. Ὁ ἄρρώστος κεῖτ' ἐπὶ τραπέζης ἔχων μικρὸν τι ὑψωμένα τὰ γλοῦτια· ὁ χειρουργὸς δὲ, ἰστάμενος ἐπὶ τὴν πλευρὰν, καθ' ἣν ἐνεργεῖ τὴν ἐγχείρησιν, ἐμβάλλει τομῆν, ὅσον ἡμίσεος δακτύλου μακρὰν τῆς προσθίας ἄνω ἀκάνθης τοῦ ὀστού τῆς λαγόνος πρὸς τὰ ἔσω ἀρχομένην καὶ κατὰ τὴν μεσότητα τοῦ Πουπαρτείου συνδέσμου τελευτῶσαν, τὸ δῆρμα καὶ τὸν ὑποκείμενον κυτταρώδη ἰστὸν διαιρῶν· ἔπειτα δὲ διαιρεῖ ἀκριβῶς κατὰ τὴν ὑφήγησιν τῆς πρώτης τομῆς τὴν ἀπονεύρωσιν τοῦ ἔξω λοξοῦ μυός, τὰς μυώδεις ἴνας τοῦ ἔσω λοξοῦ καὶ τὴν λεπτὴν ἀπονεύρωσιν τοῦ ἐγκαρσίου μυός, ἀλλὰ πολὺ πεφυλαγμένως, ὅπως μὴ βλάβῃ τὸ περιτόναιον. Τὸ ἀποφιλωθὲν ἔπειτα περιτόναιον ἀπολύει μὲ τούτους δακτύλους ἀπὸ τῆς ἐπιεικοῦς συνδέσεως μετὰ τοῦ ἔσω εἰλειτίου μυός, θλίβων ἐπὶ τὰ ἔσω κατὰ τὴν κάτω γωνίαν τῆς πληγῆς, ὅπου εὕρσκει τὴν ἔξω εἰλειτίδα, συνοδίτας ἔχουσαν ἐπὶ τὴν ἔσω μὲν πλευρὰν, τὴν φλέβα, ἐπὶ τὴν ἔξω δὲ, τὸ μηριαῖον νεῦρον· ἀποφιλώσας δὲ ταύτην περιβάλλει τὸν βρόχον μὲ τὴν βελόνην τοῦ Δεσάμπου. Ἡ τελευταία αὕτη πράξις εὐκόλυνεται τοῦλάχιστον εἰς τὸν νεκρὸν, ἐὰν ἐπικάμψωμεν τὸ σκέλος πρὸς τὴν λαγόνα.

Οἱ πρὸς τὴν ἐγχείρησιν ταύτην ὄρισμοί τῆς φορᾶς καὶ τοῦ μεγέθους τῆς τομῆς, εἰσι πάνυ διάφοροι, καὶ δυνάμεθα ν' ἀνάξωμεν αὐτοὺς εἰς τάξεις τρεῖς.

1) Ἡ εὐθειᾶ σχισθὸν τομῆ.

Ὁ Ἀδερνέβιθος ἐνέβαλε τομὴν ὅσον τεσσάρων δακτύλων μεγάλην, ἥτις ἀρχομένη ὅσον ἐνὸς καὶ ἡμίσεος δακτύλου μακρὰν τῆς προσθίας ἄνω ἀκάνθης τοῦ ὄστου τῆς λαγόνος πρὸς τὴν λευκὴν γραμμὴν, καὶ, κατ' ἴξιν τῆς ἐξωτερικῆς εἰλεΐτιδος καταφερομένη, τελευτᾷ ὅσον ἡμίσεος δακτύλου ὑπεράνω τοῦ Πουπαρτείου συνδέσμου. Διελθὼν δὲ τὸ δέρμα πρῶτον, καὶ τὴν ἀπονεύρωσιν τοῦ ἔξω λοξοῦ μυὸς τῆς κοιλίας, παρέπεμπε τὸν δάκτυλον ὑπὸ τὸ κάτω χεῖλος τοῦ ἔσω λοξοῦ καὶ τοῦ ἐγκαρσίου μυὸς πρὸς προφυλακὴν τοῦ περιτοναίου, καὶ διεῖπεν αὐτοὺς μὲ μαχαίριον σύνθητες ἢ πυρηνωτῶν, ἀπωθῶν τὸ περιτόναιον μὲ τὸν δάκτυλον.

Κατὰ τὸν Χ. Βέλλον ἡ τομὴ ἄρχεται ἀπὸ τοῦ ἔξω σκέλους τοῦ ἔξω κοιλιακοῦ δακτυλίου, καὶ ἐπὶ τὰ ἄνω καὶ ἔξω φερομένη λήγει ὅσον ἡμίσεος μὲν δακτύλου ὑπεράνω τῆς προσθίας ἄνω ἀκάνθης τοῦ ὄστου τῆς λαγόνος καὶ ὅσον δύο δακτύλων ἐγκαρσίων μακρὰν αὐτῆς πρὸς τὰ ἔσω. Ἐπειτα δὲ διαιρεῖται ἀπὸ τοῦ κοιλιακοῦ δακτυλίου ἐπὶ ὑποβληθείσης αὐλακωμῆλης ἢ ἀπονεύρωσις τοῦ ἔξω-λοξοῦ μυὸς, αἶρει' ἐπὶ τὰ ἄνω τὸ κάτω χεῖλος τοῦ ἔσω λοξοῦ μυὸς, ἀπάγει' ἐπὶ τὰ ἔσω καὶ ἄνω μὲ τυφλάχιστρον ὁ σπερματίτης λῶρος, ἀφαιρεῖται ὁ κυρτωδῆς ἐστὸς καὶ ἀποψιλῶνται ἡ ἀρτηρία. Ἐάν δὲ μὴ ᾖ τόπος ἀρκῶν πρὸς τὴν ἀπολίνωσιν διασχίζομεν καὶ τὸν ἔσω λοξὸν μὴν ἐπὶ τὰ ἄνω καὶ ἔξω.

Κατὰ τὸν Σκάρπαν, ἡ τομὴ ἄρχεται ὅσον ἡμίσεος μὲν δακτύλου κατωτέρω τῆς προσθίας ἄνω ἀκάνθης τοῦ ὄστου τῆς λαγόνος, καὶ ὅσον ἐνὸς καὶ ἡμίσεος δακτύλου μακρὰν αὐτῆς πρὸς τὴν λευκὴν γραμμὴν, καὶ φέρεται ἕως πλησίον τοῦ μηριαίου τόξου ἐπὶ τὰ κάτω· διαιροῦνται δὲ οἱ τρεῖς κοιλιακοὶ μῦς ἀπολύει' ἔπειτα τὸ περιτόναιον.

Ὁ δὲ Ζάγγης ἐμβάλλει τομὴν ὅσον δύο ἢ ὅσον δύο καὶ ἡμίσεος δακτύλου μεγάλην κατ' ἴξιν τῆς ἔξω εἰλεΐτιδος ἕως μικρὸν τι κατωτέρω τοῦ Πουπαρτείου συνδέσμου, τὸ δέρμα καὶ τὸν ἔξω καὶ ἔσω λοξὸν μὴν διαιρῶν ὁ σπερματίτης λῶρος ἀπάγει' ἐπὶ τὰ ἔνδον καὶ τὸ περιτόναιον ἀπωθεῖται.

2) Ἡ ἡμικύκλιος τομῆ.

Ὁ Α. Κώπηρος ἐμβάλλει τομὴν ἡμιελλειπεικὴν πλησίον τῆς ῥάχως τοῦ ὄστου τῆς λαγόνος ἀρχομένην, καὶ μικρὸν τι ὑπεράνω τοῦ ἔσω χείλους τοῦ κοιλιακοῦ δακτυλίου λήγουσαν. Ἡ ἀπονεύρωσις τοῦ ἔξω λοξοῦ μυὸς διαιρεῖται κατὰ τὴν αὐτὴν ἴξιν. Μικρὸν τι δὲ ἐπὶ τὰ ἄνω τοῦ κρηνοῦ αἰρομένου, προφαίνεται ἡ φορὰ τοῦ σπερματίτου λῶρου· παραπεμπόμενος δὲ νῦν ὁ δάκτυλος ὑπὸ τὸ χεῖλος τοῦ ἔσω λοξοῦ μυὸς, καὶ εἰσερχόμενος εἰς τὸ στόμιον τῆς περιταινίας τοῦ ἐγκαρσίου μυὸς ἐφάπτεται τῆς ἀρτηρίας.

Ταύτη σύμφωνος εἶναι καὶ τοῦ Λισφράγκου καὶ Ἀνδέρσωνος ἡ ἀγωγή, μόνον δὲ ὁ δεύτερος ἐνεργεῖ τὴν τομὴν ἤττον καμπύλην καὶ μικρὸν τι βραχυτέραν, οὐχὶ ὅσον τριῶν δακτύλων μεγάλην, τὸ δέρμα μικρὸν ἐπὶ τὰ ἄνω καὶ κάτω ἀπολύων καὶ τὴν ἀπονεύρωσιν τοῦ ἔξω λοξοῦ μυὸς διαιρῶν· ἡ τομὴ αὕτη λήγει μικρὸν τι πρὸ τοῦ ἔξω κοιλιακοῦ δακτυλίου. Τὴν ἀπονεύρωσιν ταύτην μὲ τὴν λαβὴν τοῦ μαχαίριου διελόντες ἀπὸ τοῦ ἔσω λοξοῦ μυὸς βλέπομεν τὸν σπερματίτην λῶρον, αἶρομεν αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἄνω καὶ, ἀνατείναντες μὲ τὴν λαβίδα τὸ ἔλυτρον αὐτοῦ, διατένομεν αὐτὸ μὲ τὸ μαχαίριον ἢ μὲ τὸ ψαλίδιον. Διὰ τοῦ σγίσματος τούτου παραπέμπομεν τὸν ἰστίτην τῆς δεξιᾶς χειρὸς εἰς τὸν ἔσω κοιλιακὸν δακτύλιον καὶ φέρομεν αὐτὸν ὡς τὴν ἀρτηρίαν, ἣν ἀποψιλώσαντες δι' εὐδοιασθείσης ἀργυρᾶς ἀνευρυσματικῆς βελόνης ἀπὸ τῆς εἰλεΐτιδος περιταινίας καὶ τῆς ἀνοδοσούης φλεβὸς, ἀπολινῶμεν.

Κατὰ τὸν Ἔρστον ἡ τομὴ ἐμβάλλεται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, γίνεται δὲ μόνον ὅσον τριῶν καὶ ἡμίσεος δακτύλων μεγάλη καὶ διαιρεῖ τοὺς τρεῖς κοιλιακοὺς μῦς καὶ τὴν ἐπιγάστριον ἀρτηρίαν, ἣν δέον εὐθὺς ἀπολινώσωμεν.

3) Ἡ λοξὴ τομὴ.

Ὁ Λαγγεμβέκιος, Δελπέχιος καὶ ἄλλοι λέγουσιν, ἡ τομὴ ν' ἀρχεται ὅσον δύο δακτύλων ἐγκαρσίω ἀπὸ τῆς προσθίας ἄνω ἀκάνθης τοῦ ὀστού τῆς λαγόνος καὶ νὰ διήκῃ ἐπικαρσίως πρὸς τὸν ὀρθιον μῦν, ὅσον ἐγκαρσίου δακτύλου μακρὰν τοῦ Πουπαρτείου συνδέσμου, ὥστε νὰ ἔχῃ μῆκος τετραδάκτυλον· διαιροῦνται δὲ οἱ τρεῖς κοι-
λιακοὶ μῦς κτλ.

Ὁ δὲ Οὐρίγτης Πόστος (Wright Post) εἰς ἀνεύρυσμα πολὺ ἐπὶ τὰ ἄνω ἐκτεινόμε-
νον, ἐνέβαλε τομὴν ὅσον τεσσάρων δακτύλων μεγάλην, ἀπὸ τοῦ ἄνω μέρους τοῦ
ὄγκου ἀρχομένην καὶ μέχρις ἐνὸς σημείου μεταξύ τοῦ ὀμφαλοῦ καὶ τῆς προσθίας
ἄνω ἀκάνθης τοῦ ὀστού τῆς λαγόνος διήκουσαν. Τὸ περιτόναιον ἦτο διὰ τῆς θλίψεως
τοῦ ὄγκου τοσοῦτον ἀδρόν, ὥστε ἔπρεπε νὰ διατέμνη αὐτό. Ὡσαύτως ὀρίζει τὴν
φορὰν τῆς τομῆς καὶ ὁ Βυάλοκς.

§. 643.

Ἐὰν δὲ ὑπάρχῃ τόπος πρὸς ἀπολίνωσιν τῆς μηριαίας ἀρτηρίας αὐτῆς
ὑπὸ τὸν Πουπάρτειον σύνδεσμον, ἐμβάλλομεν τομὴν, ἣτις ἀρχεται ἀπὸ
τῆς μεσότητος τοῦ μεταξύ τῆς προσθίας ἄνω ἀκάνθης τοῦ ὀστού τῆς λα-
γόνος καὶ τῆς συμφύσεως τῶν ὀστῶν τῆς ἕβης τόπου κατὰ τὸ χεῖλος
τοῦ Πουπαρτείου συνδέσμου, καὶ διήκει μικρὸν τι λοξῶς ἀπὸ τῶν ἄνω
πρὸς τὰ κάτω διαιροῦμεν δὲ τὸ δῆγμα καὶ τὴν ὑποκειμένην πιμελὴν,
ἀπάγομεν τὰς ἀδέννας καὶ διασχίζομεν τὸ κατ' ἐπιπολὴν πέταλον τῆς
πλατείας περιταινίας, ἐνθα εὐρίσκομεν τὴν ἀρτηρίαν ἐν τῷ σχηματιζο-
μένῳ ἐκ τῶν δύο πετάλων τῆς πλατείας περιταινίας σωλῆνι, ἔχουσαν ἐπὶ
τὴν ἔσω μὲν αὐτῆς πλευρὰν τὴν φλέβα, ἐπὶ τὴν ἔξω δὲ τὸ νεῦρον.

Συνήθως μὲν ἐκφύεται ἀπὸ τῆς μηριαίας ἀρτηρίας ὅσον ἐνὸς καὶ ἡμίσεος, ἢ ὅσον
δύο δακτύλων κατωτέρω τοῦ Πουπαρτείου συνδέσμου, ἢ κατὰ βάθος ἀρτηρία (Arteria
profunda). ἄλλ' ἐνίοτε ἐκφύεται αὕτη καὶ πρὶν ἢ μηριαία ἐκθῆ ὑπὸ τὸν Πουπάρτειον
σύνδεσμον.

Ἐκ τούτου δὲ ἀνωφελὴς ἡ παραγγελία ν' ἀρχεται ἡ τομὴ ὅσον δακτύλου κατω-
τέρω τοῦ Πουπαρτείου συνδέσμου, ἐπειδὴ ὁ τόπος πρὸς ἀποψίλωσιν τῆς ἀρτηρίας
εἶναι ὀφθαλμοφανῶς περιωρισμένος, καίτοι τοῦ δέρματος ἡ διαίρεσις ἔχει πλειόνων
δακτύλων μέγεθος.

Ὁ Τέξτωρ καὶ ὁ Ροβ. Φρορίεπος ἐμβάλλουσιν ὅσον δακτύλου κατωτέρω τοῦ Που-
παρτείου συνδέσμου τομὴν ὅσον δύο καὶ ἡμίσεος δακτύλου μεγάλην παραλλήλως πρὸς
τὸ κάτω χεῖλος τοῦ συνδέσμου τούτου τοιοῦτοτρόπως, ὥστε ἡ μεσότης τῆς τομῆς
ν' ἀντιστοιχῇ εἰς τὸν μηριαῖον δακτύλιον. Κατὰ τὴν ὑφήγησιν ταύτην διαιροῦσι τὸν
κυττωρῶδη ἱστὸν καὶ τὴν περιταινίαν ἐπὶ ὑποβληθείσης αὐλοκομήλης, προσπαθοῦν-
τες νὰ ὠθήσωσι τὴν αὐλοκομήλην πάντοτε μικρὸν τι μόνον περαιτέρω καὶ ἐκτε-
νοῦσι τὴν διαίρεσιν, ὥστε ν' ἀπέχῃ αὕτη ἀμφοτέρων τῶν χειλέων τοῦ τραύματος ὅσον
τριῶν γραμμῶν.

§. 644.

Ἀγγεῖα δὲ, δι' ὧν γίνεται τοῦ αἵματος ἡ κυκλοφορία μετὰ τὴν ἀπό-
φραξιν τῆς ἔξω εἰλειτιδος ἀρτηρίας, εἰσὶν, αἱ ἀνάστομώσεις τῆς γλου-
ταίας, τῆς ἰσχιαδικῆς, τῆς ἔσω αἰδοϊκῆς καὶ τῆς ἐπιπωματικῆς μετὰ

τῶν περισπωμένων, τῶν ἐκ τῆς καταβάθος μηριαίας ἀρτηρίας ἐκφυσμένων, μετὰ τῆς ἔξω αἰδοϊκῆς, τῆς ἐπιγαστροῦ καὶ τῆς περισπωμένης τῆς λαγόνος. Ὅταν δὲ ἡ ἐπιπωματική ἐκφύηται ἀπὸ τῆς ἐπιγαστροῦ, προσάγεται πολὺ αἷμα διὰ τῶν ἀναστωμώσεων μετὰ τῆς ἔσω αἰδοϊκῆς, τῆς ἰσχιαδικῆς καὶ τῶν ἐκφυάδων τῆς περισπωμένης τοῦ μηροῦ. Καὶ ἡ ἐπιγαστροῦ καὶ περισπωμένη τῆς λαγόνος ἀρτηρία προσδέχονται αἷμα διὰ τῶν ἀναστωμώσεων μετὰ τῆς ἔσω μαστίτιδος τῶν μεσοπλευρίων τῶν τῆς ὀσφύος καὶ τῶν τοῦ ἱεροῦ ὀστού. Ὅθεν δύναται, ἂν ὑπάρχη ἀνεύρυσμα ὑπὸ τὴν ἐπιγαστροῦ ἀρτηρίαν, νὰ προσέλθῃ μετὰ τὴν ἀπόφραξιν τῆς ἔξω εἰλειτιδος αἷμα πολὺ εἰς τὴν ἀρτηρίαν ὑπεράνω τοῦ ἀνευρυσματικοῦ τόπου, ἔξ ὧ ὅμως οὐδεὶς μεγεθύνσεως τοῦ ἀνευρυσματος ὑπάρχει φόδος.

Πληθος περιστατικῶν ἔχομεν, ἐν οἷς ἀπελίνωθη ἡ ἔξω εἰλειτις ἀρτηρία. Ἐκ τῶν 22 λάθησαν κατὰ τὸν Ὀδίζωνα οἱ 13, ἀναλογία λίαν καλὴ, ὅταν συλλογισθῇ τις, ὅτι πολλοὶ τῶν ἀρρώστων τούτων ἦσαν ἤδη πολὺ ἀβύνατοι διὰ τὰς προηγουμένας αἰμορραγίας τοῦ ἀνευρυσματος. Ὁ Ταίτης (Tait. S. Copers surgical Dictionary p. 137.) ἀπελίνωσεν ἐπιτυχῶς ἐν μιᾷ ἐβδομάδι τὴν ἔξω εἰλειτιδα κατ' ἀμφοτέρας τὰς πλευράς· ὡσαύτως καὶ ὁ Βερνδος (Velpeau nouv. élemens de Médecine opérat. Vol. I. p. 175).

Ὅταν δὲ τὸ ἀνεύρυσμα ἦ κατὰ τὸ κάτω τριτημόριον τοῦ μηροῦ ἢ κατὰ τὴν ἰγνύν, ἀπολινούμεν κάλλιστα τὴν μηριαίαν ἀρτηρίαν τὸν δετὸν τρόπον· ἀπὸ τῆς λαγόνος κατερχόμεθα ψηλαφίζοντες τὸν σφυγμὸν τῆς μηριαίας ἀρτηρίας, καὶ ἐμβάλλομεν τομὴν, ἥτις ἄρχεται μὲν ὅσον δύο καὶ ἡμίσεος δακτύλου κατωτέρω τοῦ Πουπαρτείου συνδέσμου, τελευτᾷ δὲ καθ' ὃ μέρος αἰσθανόμεθα τὴν ἀρτηρίαν ἔτι ἀσθενῶς σφύζουσαν, καὶ συμπίπτει κατὰ τὸ ἔσω χεῖλος τοῦ ῥαφικοῦ μυὸς ἐν τῷ σχηματιζομένῳ ἐκ τῆς συμβάσεως τοῦ δευτέρου προσαγωγῶ (M. adductor secundus) καὶ τοῦ ἔσω πλατεῖος (M. vatus internus) μυὸς τριγώνῳ. Διελόντες τὸ δέρμα καὶ τὴν πλατεῖαν περιταινίαν, καὶ ἀπαγαγόντες τὸ χεῖλος τοῦ ῥαφικοῦ μυὸς μικρὸν τι ἐπὶ τὰ ἔξω, εὐρίσκομεν τὴν ἀρτηρίαν ἐν τῷ ἐλύτρω αὐτῆς κεκλεισμένην καὶ ὑπ' αὐτὴν μὲν τὴν μηριαίαν φλέβα, ἐπὶ τὴν ἔξω δὲ πλευρὰν τὰς διαφυάδας τοῦ μηριαίου νεύρου ἔχουσας· ἀποψιλώσαντες διὰ ταύτην εἰκότως, διείρομεν περὶ ταύτην τὸν βρόχον μὲ τὴν ἀνευρυσματικὴν βελόνην.

Ὁ Ὑντερος ἀπελίνωσεν τὴν μηριαίαν ἀρτηρίαν κατὰ τὸ κάτω ἡμισυ μέρος τοῦ μηροῦ, διελὼν κατὰ τὴν ἔσω πλευρὰν τὸ δέρμα καὶ τὴν πλατεῖαν περιταινίαν, ὅσον τριῶν δακτύλων κατὰ μήκος· εἶτα δὲ ἀποψιλώσας τὸ χεῖλος τοῦ μυὸς τούτου καὶ τὴν ὑπ' αὐτὸ κειμένην ἀρτηρίαν, περιέθεσε τὸν βρόχον πλησίον τῆς διαβάσεως αὐτῆς διὰ τῆς ἀπονευρώσεως τοῦ προσαγωγῶ μυὸς. Τὴν ἀπολίνωσιν τῆς ἀρτηρίας ἐνεργούμεν κατὰ τὸ ἄνω μὲν ἡμισυ μέρος τοῦ μηροῦ· περὶ τὸ ἔσω χεῖλος τοῦ ῥαφικοῦ μυὸς, κατὰ τὸ

κάτω δὲ ἡμῖσι, παρὰ τὸ ἔσω, ὅπῃ ἀποφιλῶθῃν διὰ τομῆς ὅσον τριῶν δακτύλων μεγάλην, ἀπάγεται μικρόν τι πρὸς τὰ ἔσω, καὶ οὕτως εὐρίσκωμεν τότε τὴν ἀρτηρίαν κεκαλυμμένην ὑπὸ ταινιῶν ἀπονευρωδῶν, αἵτινες διήκουσιν ἀπὸ τοῦ προσαγωγοῦ πρὸς τὸν ἔσω πλατύν μῦν. Ταύτας διελόντες ἀποφίλοῦμεν τὴν ἀρτηρίαν κατὰ τὸν συνήθη τρόπον.

§. 646.

Ὅταν δὲ ἡ ἀνεύρυσμα κατὰ τὸ κάτω μέρος τῆς ἰγνύος ἢ κατὰ τὸ ἄνω μέρος τῶν ἀρτηριῶν τῆς κνήμης, δύναται μὲν νὰ εἶναι τόπος ἀρκῶν πρὸς ἀπολίνωσιν τῆς ἰγνυτίδος ἀρτηρίας (Arter. poplitea)· ἀλλ' ἡ ἐγγείρησις αὕτη διὰ τὴν κατὰ βάθος θέσιν τῆς ἀρτηρίας, διὰ τὸ δυσεξέργαστον τῆς ἀποφιλώσεως αὐτῆς, διὰ τὴν γειτνίασιν τοῦ ἄρθρου κ. ο. κ. εἶναι πολλῶ ἐπικινδυνωδεστέρα καὶ ἤτιον βεβαία τῆς ἀπολινώσεως τῆς μηριαίας ἀρτηρίας. Ἐπὶ ἀνευρύσμασιν ἢ ἀπολίνωσιν τῆς μηριαίας ἀρτηρίας εἶναι ἀνεξαιρέτως προτιμότερα τῆς ἀπολινώσεως τῆς ἰγνυτίδος, ἢς ἢ ἀπολίνωσις ἐνδείκνυτ' ἂν μόνον ἐπὶ τῇ τρώσει ταύτης, πρὸς ἣν ἀπολίνωσιν ἀνάγκη ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ν' ἀνευρύνωμεν εἰκότως τὸ τραῦμα. Ἄλλως δὲ ὤρισαν τὴν ἀπολίνωσιν τῆς ἰγνυτίδος εἰς τρεῖς τόπους, κατὰ τὴν μεσότητά δηλαδή, κατὰ τὸ ἄνω καὶ κατὰ τὸ κάτω μέρος τῆς ἰγνύος.

§. 647.

Πρὸς ἀπολίνωσιν τῆς ἰγνυτίδος κατὰ τὴν μεσότητά τῆς ἰγνύος, σχηματίζομεν πρηνῆ τὸν κάμνοντα, καὶ ἐκτείνομεν τὸ σκέλος ἐντελῶς, ἔπειτα δὲ ἐμβάλλομεν μικρόν τι ἀπὸ τῆς μέσης γραμμῆς τῆς ἰγνύος πρὸς τὰ ἔσω τομῆν ὅσον τριῶν δακτύλων μεγάλην, τὸ δέρμα καὶ τὴν ἀπονεύρωσιν διαιροῦντες. Προσέχοντες δὲ ἐν τῇ διαιρέσει νὰ μὴ βλάψωμεν τὴν σαφηνὴ φλέβα, καὶ τὰ χεῖλη τῆς τομῆς διαστειλαντες, προχωροῦμεν κατὰ βάθος διαιροῦντες μὲ πεφυλαγμένως γινομένας τομὰς καὶ μὲ τὴν λαβὴν τοῦ σηηλίου τὸν πιμελωδέστατον κυτταρώδη ἰστόν, ἕως ἂν ἔλθωμεν εἰς τὸ νεῦρον τῆς ἰγνύος, εἰς τὴν φλέβα ἢ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἀρτηρίαν. Τὸ νεῦρον κεῖτ' ἐπὶ τὴν ἔξω πλευρὰν, ἀνὰ μέσον δ' αὐτοῦ καὶ τῆς ἀρτηρίας ἢ φλέβ, ἣτις ἐπικαλύπτει τὴν ἔξω πλευρὰν τῆς ἀρτηρίας. Ἀπαγαγόντες τὸ νεῦρον ἐπὶ τὴν πλευρὰν, ἀποχωρίζομεν τὴν ἀρτηρίαν ἀπὸ τῆς φλεβὸς πάνυ πεφυλαγμένως, ὅπως μὴ βλάψωμεν τὰς ἀρθρικές φλέβας μὴδὲ τὰς ἀρτηρίας (venas et arterias articulares), ἐνῶ δὲ διεκβάλλομεν τὴν βελόνην, συγκάμπτομεν ὀλίγον τὴν κνήμην.

Πρὸς ἀπολίνωσιν δὲ τῆς ἰγνυτίδος κατὰ τὸ ἄνω μέρος τῆς ἰγνύος, ἐμβάλλομεν μικρόν τι ἐπὶ τὴν ἔνδον πλευρὰν τῆς βίσεως τοῦ τριγώνου χωρίου, τοῦ σχηματιζομένου ἐπὶ τὴν ἔνδον μὲν πλευρὰν ὑπὸ τοῦ ἡμιτενοντώδους καὶ ἡμιμεμβρανώδους, ἐπὶ τὴν ἔξω δὲ ὑπὸ τοῦ δικεφάλου μυὸς

τοῦ μηροῦ, τομὴν ἄχρι τῆς κορυφῆς τοῦ τριγώνου διήκουσαν. Τὸ δέριμα καὶ τὴν ἀπονεύρωσιν διελόντες, πράττομεν τὰ περαιτέρω ὡς περ καὶ προηγουμένως.

Πρὸς ἀπολίωσιν δὲ τῆς ἰγνύτιδος κατὰ τὸ κάτω μέρος τῆς ἰγνύος ἐμβάλλομεν μικρόν τι ἐπὶ τὰ ἔνδον ἀπὸ τῆς μέσης γραμμῆς τῆς ἰγνύος ἀπέχοντες, καὶ ὅσον γραμμῶν τινῶν κατωτέρω τῆς διαρθρώσεως τοῦ γόνατος, τομὴν ὅσον τριῶν ἢ τεσσάρων δακτύλων μεγάλην ὑπεράνω τῆς ὀπισθίας πλευρᾶς τῆς κνήμης, διαιροῦντες τὸ δέριμα καὶ τὴν ἀπονεύρωσιν, μεθ' ἧς προφαίνεται τὸ μεσόχωρον ἀφοτέρων τῶν κεφαλῶν τοῦ γαστροκνημαίου μυός. Τούτων δὲ μικρόν τι διαστελλομένων, προφαίνονται τὸ στέλεχος καὶ οἱ κλάδοι τῆς ἀρτηρίας τοῦ διδύμου μυός μετὰ τῶν φλεβῶν καὶ τὸ ὀπίσθιον νεῦρον τοῦ δέρματος τῆς κνήμης. Ταῦτα ἐπὶ τὴν πλευρὰν ἀπαγαγόντες, καὶ τὸν κυτταρώδη ἰστὸν μὲ τὴν λαβὴν τοῦ σηηλίου διελόντες, εὐρίσκομεν τὴν μὲν ἰγνύτιδα ἀρτηρίαν ἐπὶ τὰ ἔσω, τὴν δὲ ἰγνύτιδα φλέβα ἐν τῷ μέσῳ καὶ τὸ νεῦρον τῆς ἰγνύος ἐπὶ τὰ ἔξω ἀποψιλῶσαντες δὲ τὴν ἀρτηρίαν καὶ μετὰ αὐλακομήλην ἀνατείναντες, περιβάλλομεν τὸν βρόχον μετὰ τὴν βελόνην. Ἐὰν δὲ ἐπὶ τῇ ἀγωγῇ ταύτῃ ἐπιμηκύνωμεν ὀλίγον τὴν τομὴν, θυνάμεθα ἢ ἀπολινώσωμεν τὴν ὀπισθίαν κνημαίαν ἀρτηρίαν κατὰ τὸ ἄνω αὐτῆς μέρος.

Ὁ Ιοβέρτης (Iobert. Nouvelle Bibliothèque médicale. 1827. Février) ἀπολινώνει τὴν ἀρτηρίαν κατὰ τὸν ἔσω ἐπιχώρον θυλοῦν λάκκον (Fossa epicondyloidea interna), ἤθουν κατὰ τὴν τρίγωνον ἐκείνην κοιλότητα, ἧτις ὀρίζεται ἐπὶ τὰ ἔσω ὑπὸ τοῦ βραχικοῦ, τοῦ ἰσχυροῦ, ἡμίτενοντώδους καὶ ἡμίμεμβρανώδους μυός. Τὸ γόνυ ἡμικάμπησαντες ἐμβάλλομεν κατὰ τὸ ἔξω χεῖλος τῶν ρηθέντων μυῶν τομὴν ὅσον δύο δακτύλων μεγάλην τὸ δέριμα μέχρι τοῦ πιμελώδους πλέγματος διαιροῦσαν ἀποσπᾶσαντες δ' ἐπὶ τὰ ἔξω τὸ δέριμα, ἐμβάλλομεν καὶ δευτέραν τὴν πρώτην ἐπικρατῶς διασταυροῦσαν, χωρὶς νὰ βλάψωμεν τὸ δέριμα, δι' ἧς διαίρεται ἡ ἀπονευρώδης ἐξάπλωσις τοῦ μεγάλου προσαγωγοῦ μυός· εἶτα δὲ εὐοδιάσαντες τὸν λιχανὸν ὑπὸ τὴν ἀπονευρώδη ταύτην ἐξάπλωσιν, ἐμβάλλομεν ἐπ' αὐτοῦ πύρρηνομαχαίριον πρὸς διαίρεσιν τῶν κατ' ἐπιπολὴν στρωμάτων τῆς ἀπονευρώσεως, ἅτινα καλύπτουσι τὴν ἀρτηρίαν. Νῦν δὲ ὀσθανόμεθα τοὺς σφυγμοὺς τῆς ἀρτηρίας, καὶ θυνάμεθα καὶ νὰ ἰδωμέν ταύτην, ἂν ᾖ ὁ ἀρρώστος ἰσχνός. Τὸ πιμελώδες πλέγμα μετὰ καμπύλην αὐλακομήλην ἀπώσαντες, ὑπεκβάλλομεν πάνυ πεφυλαγμένως τὴν μήλην ἀνὰ μέσον τῆς ἀρτηρίας καὶ φλεβός.

— (Liquor ad 3 ℥. 3. Spiritus (C. S. 648.)

Ὅταν δὲ ὑπάρχη ἀνεύρωσμα κατὰ τὴν ἀρχὴν τῶν κνημαίων ἀρτηριῶν, ἀπολινούμεν τὴν κνημαίαν ἀρτηρίαν κατὰ τὸν κνημοεπὶθέντα τρόπον. Ἐὰν δὲ τότε ὑπάρχη βαθυτέρω εἰς τὰς κνημαίας ἀρτηρίας ἡ φορὰ τοῦ αἵματος διὰ τὰς ἐπιστήμους κατὰ τὸν πόδα ἀναστομώσεις, εἶναι ἱκανὴ νὰ διατηρήσῃ τὸ ἀνεύρωσμα μετὰ τὴν ἀπολίωσιν τῆς κνημαίας ἀρτη-

ρίας, ἐξ οὗ ἀνάγκη τότε ν' ἀπολινώσωμεν τὴν προσήκουσαν ἀρτηρίαν πλησίον τοῦ ἀνευρυσματικοῦ θύλακος.

§. 649.

Πρὸς ἀποφίλωσιν τῆς προσθίας κνημαίας μικρόν τι ὑπεράνω τῆς μεσότητος τῆς κνήμης, προσδιορίζομεν τὸ μεταξὺ τοῦ προσθίου κνημαίου καὶ τοῦ μακροῦ τὸν μέγαν δάκτυλον τοῦ ποδὸς ἐκτείνοντος μὴδὲ χωρίον, κινουῦντες τὸν μέγαν δάκτυλον τοῦ ποδὸς τοῦ ἀρρώστου καὶ φέροντες τὸν δάκτυλον ἡμῶν ἀπὸ τῆς ἀκάνθης τῆς κνήμης ἐπὶ τὰ ἔξω κατ' ἕξιν τοῦ μεσοχώρου τούτου διαιροῦμεν τὸ δέρμα καὶ τὴν ἀπνευρώδη ἐξάπλωσιν τῆς κνήμης εἰς ὅσον δύο καὶ ἡμίσεος δακτύλου μήκος· εἶτα δὲ διαιροῦμεν μὲ τὸν δάκτυλον ἢ μὲ τὴν λαβὴν τοῦ μαχαιρίου τοὺς ῥηθέντας μῦς καὶ εὐρίσκομεν εἰς ὅσον δακτύλου βάθος τὴν προσθίαν κνημαίαν ἀρτηρίαν ὑπὸ μιᾶς φλεβὸς καὶ ἑνὸς νεύρου συνοδευομένην. Πλησίον δὲ τοῦ τارسοῦ κεῖται αὕτη ὄλως κατ' ἐπιπολὴν ὑπὸ τοῦ δέρματος καὶ τῆς ἀπνευρώσεως τῆς κνήμης κεκαλυμμένη ἀνὰ μέσον τοῦ τένοντος τοῦ προσθίου κνημαίου μὴδὲ καὶ τοῦ τὸν μέγαν δάκτυλον τοῦ ποδὸς ἐκτείνοντος μὴδὲ. Πρὸς ἀποφίλωσιν δὲ τῆς ῥαχίτιδος τοῦ ποδὸς ἀρτηρίας ἐμβάλλομεν κατ' ἕξιν τοῦ δευτέρου δακτύλου τοῦ ποδὸς ἐπὶ τῆς ῥαχίως αὐτοῦ τομῆν τὸ δέρμα καὶ τὴν ἀπνευρώσιν διαιροῦσαν· εὐρίσκομεν δὲ τὴν ἀρτηρίαν ἀνὰ μέσον τοῦ τένοντος τοῦ τὸν μέγαν δάκτυλον ἐκτείνοντος μὴδὲ καὶ τοῦ πρώτου τένοντος τοῦ βραχέος τοὺς δακτύλους ἐκτείνοντος μὴδὲ.

§. 650.

Ἡ ἀποφίλωσις τῆς ὀπισθίας κνημαίας ἀρτηρίας κατὰ τὴν μεσότητα ἢ κατὰ τὸ ἄνω τριτημόριον τῆς κνήμης εἶναι λίαν δυσχερὴς διὰ τὴν κατὰ βάθος θέσιν αὐτῆς καὶ διὰ τὴν ἐκ τῆς συστολῆς τῆς γαστροκνημίας γινομένην ἔντασιν τῆς ἀπνευρώσεως. Παρὰ τὸ ἔσω χεῖλος τῆς κνήμης ἐμβάλλομεν τομῆν εἰς τὸ δέρμα ὅσον τριῶν ἢ τεσσάρων δακτύλων μεγάλην, καὶ διαιροῦμεν τὴν κατάφυσιν τοῦ ὑποκνημαίου μὴδὲ καθ' ὅλον τὸ μήκος τῆς τομῆς. Περιστρέψαντες ἔπειτα τὸν μῦν τοῦτον ὀλίγον, διαιροῦμεν τὴν ἀπνευρώδη ἐξάπλωσιν, ἧτις διαιρεῖ τοὺς μῦς τῆς κνήμης εἰς κατ' ἐπιπολὴν καὶ κατὰ βάθος μῦς· ὑπὸ τὴν ἐξάπλωσιν ταύτην εὐρίσκομεν τὴν ἀρτηρίαν ὑπὸ δύο φλεβῶν καὶ ἐπὶ τὰ πλάγια τῆς περόνης ὑπὸ τοῦ κνημαίου νεύρου συνοδευομένην. Ἡ ἀποφίλωσις αὐτῆς εἶναι μάλα δυσχερὴς διὰ τὴν κατὰ βάθος θέσιν αὐτῆς. Κατὰ τὸ κάτω αὐτῆς μέρος κεῖται πολὺ κατ' ἐπιπολὴν καὶ ἀποφιλῶντ' εὐκόλως ἐμβολῆν τομῆς ὅσον δύο δακτύλων μεγάλης καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ἔσω σφυροῦ καὶ τοῦ

Ἀχιλλείου τένοντος γενομένης. Κεῖται δὲ τῇ πτέρνῃ πλησιέστερον ἢ αἱ τένοντες τοῦ ὀπισθίου κνημαίου καὶ τοῦ καμπτήρος τῶν δακτύλων τοῦ ποδός, καὶ περιβάλλεται ὑπὸ στερεοῦ πιμελώδους καὶ κυτταρώδους πλέγματος.

§. 651.

Πρὸς ἀπολίνωσιν δὲ τῆς περοναίας ἀρτηρίας κατὰ τὴν μεσότητά της κνήμης, ἐμβάλλομεν κατὰ τινὰ τόπον τῆς ἔξω πλευρᾶς τοῦ Ἀχιλλείου τένοντός τοιμὴν καὶ φέρομεν ταύτην λοξῶς πρὸς τὰ ἄνω ἐπὶ τὰ ἔξω καὶ μέχρι τῆς ὀπισθίας καὶ ἔξω πλευρᾶς τῆς περόνης. Φειδόμενοι δὲ τῆς ἔξω σαφηνοῦς φλεβὸς διαιροῦμεν τὴν ἀπονεύρωσιν, ἐμβάλλομεν τὸν λιχανὸν καὶ φέρομεν αὐτὸν πρόσθεν τῆς γαστροκνημίας ἐπὶ τὰ ἄνω, ὅπως ἀποχωρίσωμεν ταύτην ἀπὸ τῶν βαθυτέρω κειμένων μορίων. Εἶτα διατέμνομεν τὴν περιταινίαν, ἣτις καλύπτει τοὺς βαθυτέρω κειμένους μῦς, καὶ αἶρομεν ἐπὶ τὰ ἄνω καὶ ἔξω τὸ χεῖλος τοῦ καμπτήρος τοῦ μεγάλου δακτύλου τοῦ ποδός· εὐρίσκομεν δὲ τὴν ἀρτηρίαν, ὅτε μὲν μεταξὺ τῶν ἰνῶν τοῦ μῦος τούτου, ὅτε δὲ μεταξὺ αὐτοῦ, τῆς περόνης καὶ τοῦ μεσοστέου ὑμένος. Ἐὰν δὲ ζητήσωμεν ταύτην κατωτέρω τῆς μεσότητος τῆς κνήμης, ὡς λέγει ὁ Χ. Βέλλος, εὐρίσκομεν μόνον τὴν ὀπισθίαν αὐτῆς φυάδα.

§. 652.

Περὶ τοῦ ἐδράζοντος ἐν τῷ πέλματι καὶ τῇ ράχει τοῦ ποδός ἀνευρύσματος λέγομεν ὅτι καὶ περὶ τοῦ ἐδράζοντος ἐν τῇ παλάμῃ καὶ τῇ ράχει τῆς χειρὸς εἶπομεν (ἴδ. §. 623. Τομ. 2.)· ἐὰν δ' ἐνταῦθα διὰ τὴν θέσιν τοῦ ἀνευρύσματος δὲν δυνάμεθα νὰ κατασχάσωμεν τὸν θύλακα τοῦ ἀνευρύσματος καὶ ν' ἀπολινώσωμεν τὴν ἀρτηρίαν ἄνωθεν καὶ κάτωθεν τοῦ ἀνευρύσματος, δεόν ἀπολινώσαντες τὴν ἀνήκουσαν ἀρτηρίαν ὑψηλότερα, νὰ ἐλαττώσωμεν τὴν φορὰν τοῦ αἵματος εἰς τὸ ἀνεύρυσμα καὶ, μετὰ τὴν σχάσιν τοῦ θύλακος αὐτοῦ, νὰ ἐμποδίσωμεν αὐτὴν ὅλως διὰ πίεσεως. Τοῦτ' αὐτὸ δὲ πρέπει νὰ πράξωμεν καὶ ἐπὶ τῇ βλάβῃ τῶν ἀρτηριῶν κατὰ τὸ πέλμα καὶ τὴν ράχιν τοῦ ποδός.

§. 653.

Μετὰ τὴν ἀπόφραξιν τῆς μηριαίας μετὰ τῆς ἀρχῆς τῆς κατὰ βάθος ἀρτηρίας, τὸ αἷμα φέρεται ἀπὸ τῶν ἐκφυάδων τῆς ἔξω εἰλειτιδος εἰς τὰς περισπωμένας τοῦ μηροῦ, καὶ διὰ τῶν κατιουσῶν ἐκφυάδων τῆς κατὰ βάθος εἰς τὰς ἀρθρικές ἀρτηρίας, ἐξ οὗ ἔπειτὰ φέρεται εἰς τὸ στέλεχος τῆς μηριαίας ἀρτηρίας· ἐὰν δὲ ἡ ἀπόφραξις ᾖ κατὰ τὸ κάτω αὐτῆς τριτημόριον, τὸ αἷμα φέρεται οὐ μόνον διὰ τῶν ἀναστομώσεων τῆς κατὰ

βάθος τοῦ μηροῦ ἀρτηρίας καὶ τῶν τοῦ γόνατος ἀρτηριῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ πολλῶν ἄλλων ἀναστομώσεων ἢ ἀρτηριῶν τῶν μυῶν. Ὅταν δὲ μέρος τῆς ἰγνυτίδος ἢ ἡ ἀρχὴ τῶν ἄνω καὶ κάτω ἀρτηριῶν τοῦ γόνατος ἀποφραχθῇ, τὸ αἷμα φέρεται τότε διὰ τῶν ἀναστομώσεων τῆς ἰγνυτίδος εἰς τὰς ἄνω καὶ ὑπ' αὐτῶν εἰς τὰς κάτω τοῦ γόνατος ἀρτηρίας, καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὰς παλινδρομοῦσας ἐκφυάδας τῶν ἀρτηριῶν τῆς κνήμης.

5.

Περὶ τοῦ ἀνευρυσματικοῦ κίρσοῦ καὶ τοῦ κίρσωματώδους ἀνευρύσματος.

§. 654.

Ὅταν φλέψ τις καὶ ἀρτηρία βλαφθῶσιν ὁμοῦ καὶ τὰ χεῖλη τῆς διαιρέσεως τῆς ἀρτηρίας συμφύσωσι μετὰ τῶν χειλέων τῆς διαιρέσεως τῆς φλεβὸς τοιοῦτοτρόπως, ὥστε ν' ἀπομείνῃ μετὰ αὐτῶν ἄμεσος συγκοινωνία, λέγεται ἀνευρυσματικὸς κίρσος (*Varix aneurysmaticus, A. pertransfusio-nem, A. arteriovenosum*). Γίνεται δὲ τοῦτο ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς τὴν (ἀριστεράν) κατὰ τὸν ἀγκῶνα καμπήν, καὶ εἶναι φλεβοτομίας ἐκγονον' οὐχ ἤττον ὅμως παρατηρήθη καὶ εἰς ἄλλους τόπους. Ἐκτός δὲ τῆς πρώτης δύναται νὰ γείνη καὶ διὰ τινος ἐλκώσεως ἢ φθορᾶ τῶν πλευρωμάτων τῆς ἀρτηρίας καὶ φλεβὸς μετὰ τῆς αὐτοχρόνου συμφύσεως (λέγει ὁ Σύμης καὶ Μακόμυρδος, (*Syme, Mackmurdo*)). ἔτι δὲ εἶδον τὸν ἀνευρυσματικὸν κίρσον πολλὰ ἔτη μετὰ προηγηθεῖσαν φλεβοτομίαν γεννηθέντα, ὥστε γίνε-νεται ἀμφίβολος ἡ αἰτιατικὴ σχέσις αὐτοῦ πρὸς τὴν φλεβοτομίαν (λέγει ὁ Ρουῆζος).

§. 655.

Ὁ ἀνευρυσματικὸς κίρσος χαρακτηρίζεται δι' ὄγκου μικροῦ, περιγεγραμμένου καὶ ὑπογλαύκου, ὅστις γίνεται δι' ἀνευρυσμὸν τῆς φλεβὸς, ἐν ἣ τρομῶδη τινὰ κίνησιν αἰσθανόμεθα καὶ σίζοντα τινὰ ψόφον ἀκούομεν, ὅστις γίνεται ἐκ τῆς μεταβάσεως τοῦ αἵματος ἀπὸ τῆς ἀρτηρίας εἰς τὴν φλέβα. Ὁ ὄγκος εἶν' ἐν γένει, τοῦλάχιστον εἰς τὴν κατὰ τὸν ἀγκῶνα καμπήν, ὅσον μοσχοκαρύου (εἰς τὴν ὑποκλειδίον δὲ καὶ μηριαίαν ἀρτηρίαν εἶδον τοῦτον καὶ ὅσον ὠοῦ καὶ πυγμῆς μέγαν), μετὰ κίρσώδους ἀνευρυσμοῦ τῶν περικειμένων φλεβῶν ἠνωμένος. Ἐπιθλιβόμενος ἀφανίζεται ὅλως καὶ σφύζει ὀλιγώτερον, ἐὰν ἀνατείνωμεν τὸ φέρον αὐτὸν μέριον· μεγεθύνεται δ' ἐπισήμως, ἐὰν κατατείνωμεν αὐτὸ, ἢ ἐὰν πιέσωμεν

τὴν φλέβα κάτωθεν αὐτοῦ. Ἐὰν δὲ πιέσωμεν τὴν ἀρτηρίαν ἄνωθεν αὐτοῦ, παύεται παραυτίκα ἡ σφύξις αὐτοῦ, ἣτις ἐπανέρχεται καὶ αὐθις τάχιστα, παυομένης τῆς πίεσεως ἢ στελεχιαία ἀρτηρία ὑπεράνω τοῦ ὄγκου σφύζει ἰσχυρότερον ἢ ἢ τῆς ἀντικειμένης πλευρᾶς καὶ εἰν' ἐπισήμως ἀνευρυσμένη· κάτωθεν δὲ τοῦ ὄγκου ἢ σφύξις εἶναι ἀσθενεστέρα, καί, ὅταν τὸ ἀνεύρυσμα ἢ πολυχρόνιον, ἢ διάμετρος τῆς ἀρτηρίας εἶναι ὡσαύτως μεγαλειτέρα καὶ ἡ ἀρτηρία πολλάκις γίνεται ὀφιοειδῆς. Τὸ μέγεθος τοῦ ὄγκου γίνεται μὲν κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ σχάσματος, δι' οὗ συγκοινωνεῖ ἡ ἀρτηρία μετὰ τῆς φλεβός, ἀλλ' ὅμως σμικρύνεται κατὰ τι ὁ ὄγκος, καὶ ὅταν αἱ γειτνιαζούσαι φλέβες ἀνευρυσθῶσι, μένει ἀναύξητος καὶ οὐδεμίαν προξενεῖ ἐνόχλησιν. Ἄλλοτε δὲ πάλιν μετὰ τῆς ἀσθενεστέρας σφύξεως τοῦ κατωτέρω τοῦ ἀνευρύσματος μέρους τῆς ἀρτηρίας γίνετ' ἐλάττωσις καὶ τῆς θερμασίας, τῆς αἰσθήσεως καὶ τῆς κινήσεως τῶν κατωτέρω τοῦ ἀνευρύσματος κειμένων μορίων, ἅπερ ναρκοῦνται ἐντελῶς.

Ὁ Βρεσχέτης ἀπέδειξε δι' ἀκριβῶν παρατηρήσεων καὶ ἐξετάσεων, ὅτι τὸ αἷμα ἐπὶ τῇ συστολῇ μὲν τῆς καρδίας εἰσβάλλει ἀπὸ τῆς ἀρτηρίας εἰς τὴν φλέβα, ἐπὶ τῇ διαστολῇ δὲ ἀπὸ τῆς φλεβός εἰς τὴν ἀρτηρίαν, καὶ ὅτι διὰ τῆς τελευταίας μεταγωγῆς τοῦ αἵματος γίνεται ὁ ἀνευρυσμὸς τοῦ κατωτέρου μέρους τῆς ἀρτηρίας, ἣτις πολλάκις γίνεται καὶ ὀφιοειδῆς, καὶ περὶ ἧς ψευδῶς διὰ τὴν ἀσθενεστέραν σφύξιν ἐνόμισαν, ὅτι σμικρύνεται αὐτῆς ἡ διάμετρος, καθὼς ἔτι τὰ λοιπὰ συμπτώματα ἔτι ἡ μεταβολὴ τῶν πλευρωμάτων τῶν ἀρτηριῶν εἰς ποιότητα ὁμοίαν πρὸς τὴν τῶν φλεβῶν. Διὰ τῆς μεταβάσεως τοῦ ἀρτηριώδους αἵματος εἰς τὰς φλέβας παχύνονται τὰ πλευρώματ' αὐτῶν καὶ γίνονται αὐτὰ κατὰ τινα τρόπον ὁμοίαι πρὸς τὰς ἀρτηρίας. Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὰ ἄκρα ἢ μεταβιβάσις τοῦ αἵματος ἀπὸ τῆς φλεβός εἰς τὴν ἀρτηρίαν γίνετ' εὐκολώτερον ἢ εἰς τὸν ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ τῷ τραχήλῳ γενόμενον ἀνευρυσματικὸν κισσόν, ἐξηγεῖ ἐκ τούτου τὰ μικρότερα συμπτώματα, καὶ διατὶ ἐν τῷ περὶ οὗ ὁ λόγος κισσῷ μόνον ἐπὶ ὀριζοντεία θέσει τῆς κεφαλῆς γυνῶνται συμπτώματα, ὅσον σκοτοδινία κ. ο. κ., ἅπερ γίνονται διὰ τῆς μεταβιβάσεως τοῦ αἵματος ἀπὸ τῆς φλεβός εἰς τὴν ἀρτηρίαν.

§. 656.

Τὴν ἴασιν τοῦ ἀνευρυσματικοῦ κισσοῦ δυνάμεθ' ἐγίστε νὰ ἐνεργήσωμεν δι' ἐπιμόνου πίεσεως, ἣτις ἢ τὴν ἀπόφραξιν τῆς ἀρτηρίας ἐνεργεῖ, ἢ τὰ πλευρώματα τῆς φλεβός τοιαυτοτρόπως πρὸς ἄλληλα συνάπτει, ὥστε ἀποφράσσεται τῆς ἀρτηρίας τὸ σχάσμα. Ἄλλ' ἐπειδὴ ὁ τρόπος οὗτος τῆς θεραπείας, ἐὰν μὴ ὦσι ἀμφοτέρων τῶν ἀγγείων τὰ πλευρώματα πρὸς ἄλληλα συνημμένα, δύναται νὰ προξενήσῃ ἐπιπλοκὴν μετ' ἀνευρύσματος, θέον νὰ μεταχειριζώμεθα τούτον μόνον, ὅταν ἡ πάθσις ἢ ἀρτιγενῆς καὶ ὁ κάμνων νέος καὶ ἰσχνός, ἐν οἷς δυνάμεθα νὰ συμπιέσωμεν ἀκριβῶς τὰ πλευρώματα τῶν ἀγγείων καὶ νὰ συμβουλευσωμεν τὸν ἀρρώστον ν' ἀποφεύγῃ παντὸς κόπου τοῦ μορίου, ὅταν ἡ πάθσις οὐδὲν ἄλλο προξενῇ

σύμπτωμα. Ἐὰν ὁμοῦς γεννηθῶσιν αἱ ἄνω ρηθειῖσαι ἐνοχλήσεις τῆς ἐλαττωθείσης θρέψεως, αἰσθήσεως καὶ κινήσεως κτλ. ἐνδείκνυται ἡ ἐγχείρησις, οὐχὶ μὲν, ὡς πολλοὶ παρήνεσαν, διὰ τῆς ἀπολινώσεως τῆς ἀνηκούσης ἀρτηρίας ὑπεράνω τοῦ πεπονθότος τόπου, ἀλλὰ, καθ' ἀρχαιοτέραν μέθοδον, διὰ τῆς κατασχάσεως τοῦ θύλακος καὶ περιθέσεως τοῦ βρόχου ὑπεράνω καὶ κάτω τοῦ πεπονθότος τόπου. Ἐὰν δὲ ὁ ἀνευρυσματικὸς κιστὸς ἐγκαταλειφθῇ ἐπὶ πολὺ, ἡ ἐγχείρησις τότε ἔσται, διὰ τὰς ἄνω ρηθειῖσας ἀλλοιώσεις τῶν ἀρτηριῶν, φλεβῶν καὶ τῶν ζωτικῶν σχέσεων τοῦ μορίου, πολλῶν ἐπιπλεονεστερά τε καὶ ἀβεβαιότερα.

Ὁ Βρεσέτης ἀπέδειξεν ἐμπράκτως, ὅτι εἰς τὸν ἀνευρυσματικὸν κιστὸν, ἐπὶ τινα χρόνον διαρκέσαντα, ἡ ἀπολίνωσις τῆς ἀρτηρίας κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ Ἰντέρου, πρόσκαιρον μόνον ἐπάγει βελτιώσιν, καὶ ὅλα τὰ φαινόμενα ἐπιγίνονται καὶ αὖθις ὡς καὶ πρότερον, καὶ ἐνδεικνύουσι ἀναγκαίαν τὴν ἀπολίνωσιν τῆς ἀρτηρίας κάτωθεν τοῦ πεπονθότος τόπου, ἐπειδὴ τὸ στόμιον, δι' οὗ συγκοινωνεῖ ἡ ἀρτηρία μετὰ τῆς φλεβὸς δὲν ἀποφράσσεται, καὶ διὰ τῆς γενομένης διὰ τῶν παραπλεύρων ἐγγείων κύκλοφορίας ἐπιμένει ἡ προτέρα κατάστασις. Ὡσαύτως ἀποδοκιμάζει καὶ τὴν ἀπολίνωσιν τῆς ἀρτηρίας μόνον κάτωθεν τοῦ πεπονθότος τόπου κατὰ τὸν Βράσδωρον. Εἰς ἀνευρυσματικὸν κιστὸν τῆς κροταφίτιδος ἀρτηρίας, ἐν ᾧ ἐγὼ διὰ τῆς ἀπολινώσεως τῆς κοινῆς καρτιδος μόνον πρόσκαιρον βελτιώσιν ἤδυστήην νὰ ἐπαγάω, ὁ Στρομεύηρος (Burckhardt. Archiv der physiologischen Heilkunde von Roser und Wunderlich. 1743.) ἐνήργησεν ἕκασιν παντελῆ δι' ἀπολινώσεως τῆς φλεβὸς. Κατασχάσας τὸν θύλακα, καὶ κατὰ βάθος αὐτοῦ μόλις μετὰ μόχθου εὐρῶν μικρὰν ὀπήν, εὐθιάσας μὴλῃν· εἶτα δὲ ἀποφιλώσας τὸ κάτω μέρος τῆς ὑπερανευρυσμένης φλεβὸς, ἔθεσε δύο μὲν βρόχους περὶ ταῦτα, τρίτον δὲ περὶ φλέβα ἀπὸ τοῦ ἰνίου φερομένην καὶ μετὰ τοῦ κατασχθέντος θύλακος συγκοινωνούσαν. Μετὰ τὴν οὕτω γενομένην ἐπίσχεσιν τῆς αἰμορραγίας συνέγαγε τὸ τραῦμα δι' ἑξ δι' ἄμματος ῥαφῶν.

§. 657.

Ἐὰν φλέψ τις, καθ' ὃν εἴρηται τρόπον τρωθεῖσα, δὲν συνάπτῃ ἀμέσως μετὰ τῆς ταυτοχρόνως τρωθείσης ἀρτηρίας, ἢ ἐὰν τὸ αἷμα διὰ τὴν λοξὴν φορὰν τοῦ τραύματος, ἢ διὰ τὴν ἐφαρμοσθεῖσαν πίεσιν ἐμποδίζηται νὰ μεταχυθῇ εἰς τὴν φλέβα, ὁ συνδέων τὴν ἀρτηρίαν καὶ φλέβα κυτταρώδης ὕμην, ἀνευρύνεται εἰς ἀνευρυσματικὸν θύλακα, δι' οὗ συγκοινωνοῦσι πρὸς ἄλληλα ἀμφοτέρω τὰ ἄγγεῖα. Ἡ φλέψ ἀπάγεται μικρὸν ἀπὸ τῆς ἀρτηρίας, καὶ τὸ αἷμα μεταθεβάζεται ἀπὸ τοῦ θύλακος εἰς τὴν φλέβα (λέγεται δὲ ἀνεύρυσμα κιστώδες, aneurysma varicosum). Ὁ ἀνευρυσματικὸς θύλαξ μεγεθύνετ' ἐνταῦθα, καὶ φόβος εἶναι μὴ διαρραγῇ. Ἐν τῷ θύλακι δὲ πλάσσεται θρόμβος καὶ, παρὰ τὸν τρομώδη ὄγκον τῆς φλεβὸς αἰσθανόμεθα, καὶ ἕτερον· σκληρότερον, σφύζοντα καὶ περιγεγραμμένον ὄγκον, ὅστις, ὅταν πιεσώμεν ὑπεράνω τὴν ἀρτηρίαν, δὲν συμπιέζεται ὡς ὁ κιστὸς· ἐκτός δὲ τούτου πάρεσι καὶ τὰ ἄνω ρηθέντα φαινόμενα. Ἡ ἀπολίνωσις τῆς ἀρτηρίας ὑπεράνω τοῦ ὄγκου, ἢ ὁ

Σκάρπας και Ὀδύσων νομίζουσιν ἀρκούσαν πρὸς ἴασιν τοῦ ἀνευρύματος, ἀποδείκνυτ' ἐκ τῶν ἄνω λόγων, ὅτι δὲν εἶναι βεβαία διὰ τὸν κίνδυνον τῆς εὐκόλου ὑποτροπιάσεως. Ὅθεν χρησιμώτατον εἶναι τῆς ἀρτηρίας ἢ ἄνωθεν καὶ κάτωθεν τοῦ ὄγκου γενομένη ἀποκλίνωσις.

Ἐπὶ τῇ ἐγχειρήσει τοιοῦτου κιστώδους ἀνευρύματος, ἔάν, μετὰ τὴν ἐπιθεσιν τοῦ ἰσχαίμου πιάστρου διαιρέσωμεν τὸν ὄγκον καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸ μήκος, καὶ ἀποσμήξωμεν τὸ αἷμα μὲ σπόγγον, προφαίνεται κατὰ τὸ βάθος τῆς κοιλότητος ἢ γενομένη κατὰ τὸ ὀπίσθιον πλεύρωμα τῆς ἀνευρυσμένης φλεβὸς ὑπὸ τοῦ νυστερίου σχάσις. Ἐάν δὲ εὐδοιάσωμεν δι' αὐτῆς μήλην, ἢ μήλην αὕτη φέρεται εἰς δεύτερον θύλακα καὶ οὐχὶ εἰς τὴν ἀρτηρίαν· εἰκάζομεν δὲ τοῦτο ἐκ τοῦ ὅτι δυνάμεθα εὐκόλως μὲν νὰ περιαγάγωμεν αὐτὴν κατὰ κύκλον, δυσκόλως δὲ νὰ ὠθίσωμεν ταύτην περαιτέρω κατὰ τὴν ἕξιν τῆς ἀρτηρίας. Τὸ στόμιον δὲ τοῦτο κατὰ τὴν ὑψύγησιν τῆς μήλης ἀνευρύναντες, διαιροῦμεν οὕτω καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ἔκτασιν καὶ τὸν δεύτερον τοῦτον θύλακα, τεθρομβωμένου αἵματος καὶ ὑμενωδῶν στρωμάτων ἐμπλεον ὄντα. Ταῦτα δὲ ἀφελόντες βλέπομεν κατὰ βάθος τὸ σχάσμα τῆς ἀρτηρίας, ἢ, εὐδοιάσαντες δι' αὐτοῦ μήλην, ἀποφιλοῦμεν καὶ περιβάλλομεν ἄνω τε καὶ κάτω βρόχον.

Περὶ τοῦ παρὰ φύσιν ἀνευρυσμοῦ τῶν φυάδων καὶ διασπορῶν τῶν ἀρτηριῶν.

§. 658.

Τὸ ἀκρεμονῶδες ἀνεύρυσμα (*Aneurysma racemosum*, *A. cirsoideum*, *A. anastomaticum* s. *anastomofium*, *varix arterialis*, *Tumor sanguineus arteriosus*) γεννᾶται διὰ παρὰ φύσιν ἀνευρυσμὸν τῆς ἀρτηρίας κατὰ μείζονα ἢ ἐλάσσον' αὐτῆς ἔκτασιν, πολλάκις δὲ καὶ καθ' ὅλον αὐτῆς τὸ μήκος καὶ κατὰ τὰς κυριώτερας αὐτῆς φυάδας, μετὰ συγχρόνου ἐπιμηκυσμοῦ τῶν ἀγγείων, ἅπερ φέρονται ἐλικοειδῶς καὶ ἀπεργάζονται εἰς πολυπληθεῖς κυρτώσεις καὶ κάμψεις ὄγκους διαφόρους μεγάλους καὶ κατὰ τινὰς τόπους ἐμφαίνουσιν ὀξώδη ἐπάσματα ἢ μικροὺς καὶ περιγεγραμμένους ἀνευρυσματικούς ὄγκους, οἵτινες εἰσὶν ὅτε μὲν γνήσια θυλακοειδῆ ἀνευρύσματα, ὅτε δὲ καὶ συμμιγῆ ἀνευρύσματα μετὰ ῥήξεως τοῦ ἔσω χιτῶνος. Γίνεται δὲ τοῦτο εἰς τὰς ἀρτηρίας ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τῆς τρίτης καὶ τετάρτης τάξεως· εἰς τὰς φυάδας τῆς καρωτίδος, τὴν χειλιτίδα, κροταφίτιδα, ὀφθαλμικήν καὶ τὴν ἄνω θυρεοειδί-

τιδα, εἰς τὰς ἀρτηρίας τοῦ πῆχους καὶ τῆς κνήμης, εἰς τὰ ἀρτηριώδη τόξα τοῦ θέναρος καὶ πέλματος καὶ εἰς τὰς ἀρτηρίας τοῦ περιστέου.

§. 659.

Τὸ ἀνεύρυσμα τοῦτο χαρακτηρίζεται διὰ σφυγμοῦ μᾶλλον ἢ ἥττον ἰσχυροῦ τῶν καθ' ἐκάστας ἀνευρυσμένων ἀρτηριῶν, τῶν διαφόρων αὐτῶν τόξων καὶ φυάδων, δι' ἐπαρμάτων ὀζωδῶν, ἀπαλῶν καὶ πελιδῶν, ἅπερ κατὰ μόνας, στοιχιζόμενα παραλλήλως ἢ καὶ κείμενα ἄλλο ἐπ' ἄλλω, ἀπεργάζονται ὄγκους διαφόρους μεγάλους. Πᾶσα αὐξήσις τῆς ἐπιβρόθῆς τοῦ αἵματος ἐν ἀγῶσι, ἐκκαύσει κτλ. αὐξάνει τὸν σφυγμὸν, ὅστις πιέσει τῆς στελεχιαίας ἀρτηρίας ἐλαττοῦται ἢ παύεται ὅλως, πρὸς ᾧ συμπίπτει ταυτοχρόνως καὶ χαυνοῦται καὶ ὁ ὄγκος. Καθ' ἣν ἔχει τὸ ἀνεύρυσμα τοῦτο διάφορον ἔδραν, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μάλιστα, γεννῶνται καὶ ἄλλα ἔτι συμπτώματα ἰδιαιτέρα, ὁ ἄρρώστος ἀκούει τὸν ἔμμονον σφυγμὸν, ἐν τῇ κεφαλῇ αἰσθάνεται βόμβον καὶ ῥοῖζος, ἅπερ ταραττοῦσι τοὺς ὕπνους, ἐνίοτε δὲ καὶ πόνους κατ' ἴξιν τῶν ἀρτηριῶν διήκοντας, καὶ ἐὰν ὁ ὄγκος ἐπίτινος ὅσπου κεῖται, γίνεται διὰ τῆς πίεσεως διαφόρησις τοῦ ὅσπου, ἢ αὐλακὸς ἐν αὐτῷ κατὰ τὴν φοράν ἀγγείων τινῶν μεγαλυθέντων. Τάχιον δὲ ἢ βράδιον προϊούσης τῆς αὐξήσεως τοῦ ὄγκου, λεπτύνεται ἐπὶ μᾶλλον τὸ δέρμα καὶ γίνονται αὐτομάτως ἢ καὶ ἐκ τῆς ἐλαχίστης ἀφορμῆς αἰμορραγίαι, αἵτινες δυσκόλως ἐπέχονται, δύνανται δὲ πάντοτ' εὐκόλως νὰ ἐπαναληφθῶσι καὶ νὰ ἐπαγάγῃσι καὶ τὸν θάνατον.

§. 660.

Τὸ ἀκρεμονῶδες ἀνεύρυσμα διακρίνεται ἀπὸ τῶν ἄλλων ὄγκων διὰ τοῦ σαφοῦς σφυγμοῦ καὶ διὰ τοῦ ἐπισήμου ἀνευρυσμοῦ τῶν ἀρτηριῶν κατ' ἕκτασιν μεγάλην τῆς φορᾶς αὐτῶν, ἔτι δὲ καὶ διὰ τοῦ σφυγμοῦ τῶν συμπιεστῶν ὄγκων. Οὐδέποτε δὲ δεικνύει τοιοῦτον σφυγμὸν καὶ ἀνευρυσμὸν ἀγγείων τινῶν ὁ νοσηρὸς τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων ἀνευρυσμός. Ἄλλ' ἀμφοτέρωθεν δύνανται νὰ συνυπάρχωσι, καὶ τὸ ἀκρεμονῶδες ἀνεύρυσμα δύναται νὰ συνοδεύσῃ τὸ ἀνεύρυσμα τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων ἢ καὶ νὰ γεννηθῇ ἐκ τούτου. Αἱ ἐξετάσεις δεικνύουσιν ἐπὶ τῷ ἀκρεμονῶδει ἀνευρυσματι τὰ πλευρώματα τῶν ἀνευρυσμένων ἀρτηριῶν λεπτὰ καὶ ἀπαλὰ, καὶ συμπίπτουσι ταῦτα διαιρούμενα, ὡς καὶ τὰ τῶν φλεβῶν, καὶ ὅμοια τοῖς ἐκείνων εἰσίν. Εἰς τοὺς τόπους τῶν ἰσχυροτέρων ὀζωδῶν ἐπαρμάτων ὑπάρχει ἢ θυλακοειδὴς ἀνευρυσμὸς ὅλων ὁμοῦ τῶν λελεπτυσμένων χιτῶνων τῶν ἀρτηριῶν, ἢ διάρρηξις τοῦ μέσου χιτῶνος, καὶ πρόωσις τοῦ ἔσω χιτῶνος διὰ τοῦ ῥήγματος πρὸς τὸν κυτταρώδη χιτῶνα, ὅστις προωθείται ὡσαύτως.

§. 661.

Αίτια τοῦ ἀκρεμονώδους ἀνευρύσματος εἰσὶν ἡ τραυματικά ἐνέργεια, τρώσεις τῶν ἀρτηριῶν, θλάσεις, ἐπίμονοι ἐρεθισμοὶ καὶ δι' αὐτῶν διαφυλαττομένη συμφορήσις αἵματος, μάλιστα δὲ ἐπὶ ἐπισχέσει συνήθων αἱματηρῶν ἐκφύσεων, ἢ ρευματικά παθήσεις. Ἄλλως δὲ φαίνεται ὡς ἐπὶ ἐπὶ τὸ πολὺ νὰ ἐνέχγεται καθολικὴ τις διάθεσις, διότι σπανίως ἡ πάθησις περιορίζεται εἰς μέρος ἓν· ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐμφαίνεται πάθησις τῶν ἀρτηριῶν μᾶλλον ἢ ἦτον καθολικὴ, ἰδιαιτέρα μαλακότης τῶν πλευρωμάτων τῶν ἀρτηριῶν, ἣτις αὐξάνεται ἀναλόγως πρὸς τὸν ἀνευρυσμὸν αὐτῶν. Γυναῖκες μεσόκοποι καὶ λεπτοφυεῖς τὸ σῶμα περιπίπτουσιν εἰς τοῦτο τὰ μάλιστα.

§. 662.

Ἡ πρόγνωσις τοῦ ἀκρεμονώδους ἀνευρύσματος εἶναι κακίστη, ὅταν αὐξηθῇ πολὺ τοῦτο, ἢ ὅταν ὑπάρχη καθολικὴ διάθεσις. Ἡ θεραπεία εὐθύνεται κατ' ἐξοχὴν κατὰ τὴν ἕκτασιν καὶ ἔδραν τοῦ κακοῦ. Ἐὰν μὴ ἦ πολὺ ἐξηπλωμένον τὸ κακὸν καὶ ἔὰν ἡ ἔδρ' αὐτοῦ συγχωρῇ, δύναται, κατὰ τὸν Βρεσχέτην, νὰ ὑφελθῇ πίεσις ὁμοτίμως καὶ κατὰ τὸ εἶδος ἰσχυρῶς γενομένη μετὰ συγχρόνου ἰσχυρίας τοῦ ἀρρώστου καὶ προσφορᾶς σταλτικῶν φαρμάκων ἔσω καὶ ἔξωθεν γινομένης. Εἶναι δὲ κατ' ἐπιπολὴν ὁ ὄγκος, εἰς τὸ πρόσωπον π. γ. καὶ τῶν εἰς αὐτὸν διηκόντων ἀγγείων ὁ ἀνευρυσμὸς δὲν εἶναι πολὺ ἐκτεταμένος, δυνάμεθα νὰ καθαιρέσωμεν αὐτόν· ἀλλ' ὅμως σπανίως γίνεται τοῦτο, καὶ ἡ καθαιρέσις δύνατ' εὐκόλως νὰ γείνη ἐπικίνδυνος διὰ τὴν ἐπίσημον αἰμορραγίαν· ὅθεν εἰς τοιαύτας περιπτώσεις, καὶ ὅταν ὁ ὄγκος ἦ μείζων, εἶναι χρήσιμος ἡ ἀπλὴ καὶ πολλαπλὴ ἀπολίνωσις αὐτοῦ, ὡς θέλομεν εἶπει ἐν τῷ περὶ ἀνευρύσματος τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων. Ἡ ἀπλὴ τοῦ ὄγκου διαίρεσις καὶ πίεσις (1) εἶν' εὐχρηστος ἴσως μόνον, ὅταν ἦ περιωρισμένη αὐτοῦ ἡ περιοχὴ, ἀλλὰ πάντοτε καὶ μετὰ κινδύνου σφοδρᾶς αἰμορραγίας καὶ ἐρεθίσεως τοῦτ' αὐτὸ λέγομεν καὶ περὶ τῆς χρήσεως τῶν ἐσχαρωτικῶν καὶ τοῦ πεπυρακτωμένου σιδήρου. Ὅταν δὲ διήκοντα εἰς τὸν ὄγκον ἀγγεῖα ὡτι κατὰ μείζονα ἕκτασιν ἀνευρυσμένά ἀπολινούμεν ἕκαστον τούτων, τὴν

(1) Ὁ Γραΐφς εἰς τὸν μέγιστον σφύζοντα ὄγκον ἐνέβαλεν εὐμήκη καὶ ἀρκούντως βαθεῖαν τομήν, καὶ πίεζον εὐθὺς μέγαν σπόγγον παρενέβαλε ταχέως καὶ πρὶν ἔτι φθάσῃ νὰ ἐκρεύσῃ τὸ αἷμα, ἀπλὴν ἴσκαν ἀνά μέσον τῶν χειλέων τοῦ τραύματος· εἴτα δὲ καλύψας τὸ ὄλον μὲ σπόγγον ὅσον δακτύλου παχὺν ἐστήριξε ταῦτα μὲ ταινίας κολλητικῆς ἐμπλάστρου, σταυροειδῶς ἐπιβληθείσας, καὶ μὲ κυκλοτερῆ ἐπίδεσμον. Ἡ ἐγχείρησις ἀπέβη καλῶς.

κροταφίτιδα π. χ. τὴν ἰντίδα κτλ. ἀλλὰ διὰ πολλαπλῶν ἀναστομώσεων εἰς τοιαύτας περιπτώσεις ὑποτροπιάζει σχεδὸν πάντοτε· εὐθὺς τὸ πάθος, καὶ ἂν μεταχειρισθῶμεν ἐπιμόνως καὶ τὴν πίεσιν τοῦ ὄγκου. Ἡ ἀπολί-
νωσις τῆς στελεχιαίας ἀρτηρίας, ἧς αἱ φυάδες εἰσὶν ἀνευρυσμῆναι, εἶναι πάντοτε τὸ ἀνυσιμώτατον εἰς τὰς τοιαύτας περιπτώσεις, καίτοι ἡ πείρα μαρτυρεῖ ὡσαύτως, ὅτι τὸ πάθος ὑποτροπιάζει πολλάκις καὶ μετὰ τοῦτο, ἐν ᾧ ὁ ὄγκος συμπύκτων ἐπὶ βραχὺ μόνον χρόνου διάστημα, ἐπαίρεται καὶ αὐθις καὶ αὐξάνεται μετὰ τῶν σφυγμῶν γινομένων διὰ τῆς εἰσαγω-
γῆς τοῦ αἵματος, ἧτις ἐνεργεῖται συνεργεῖα τῶν παραπλευρίων ἀγγείων. Ὅθεν μετὰ τὴν ἀπολίνωσιν ὠφέλιμον εἶναι πάντοτε ἡ προσήκουσα ἀφλέγ-
μαντος ἀγωγή, ἐπίθεσις ψυχρῶν ἐπιθεμάτων καὶ πίεσις (1). Ἐὰν δὲ τὸ πάθος ἦ κατὰ τὰ ἄκρα καὶ τόσον, ὥστε αἱ ῥηθείσαι θεραπευτικαὶ μέθο-
δοι εἰσὶν ἄχρηστοι, ἢ ἐδείχθησαν ἀνωφελεῖς, τὸ μόνον βοήθημα τότε εἶναι ὁ ἄκρωτηριασμός, ἀλλ' ὁμοίως καὶ αὐτὸς σπανίως ὠφελεῖ.

Πρὸς τὸ ἀκρεμονῶδες ἀνεύρυσμα τῶν ἀπαλῶν μορίων συμφωνοῦσιν οὐσιωδῶς οἱ ὄγκοι, οἵτινες γεννῶνται δι' ὁμοίαν ἀλλοίωσιν τῶν ἐν τοῖς ὀστοῖς ἀρτηριῶν, ἐξ οὗ καὶ ὁ Βρεσχέτης ὠνόμασε τούτους ἀνευρύσμα-

(1) Ὁ Τράβερσος (Travers *Medico-chirurgical Transactions*. vol. II. p. 1.) Δα-
λορύμπλης (Dalrymple. αὐτῶν. vol. VI. p. III.) Οὐάδερωπος (αὐτ. vol IX. p. 203 ἔ
Lancet vol. XII. p. 267.) ἀπελίνωσαν πρὸς τοιοῦτον ἀνεύρυσμα, ἐν τῇ κόγχῃ τοῦ
ὀφθαλμοῦ κείμενον, τὴν κοινὴν καρωτίδα μετ' ἐπιτυχίας, ὅπερ ἐξηγεῖται ἐκ τῶν
μικροτέρων καὶ ὀλιγωτέρων ἀναστομώσεων. Ὁ δὲ Ρόγερσος (Rogers. *American
Journal of medical science*. 1833. Novemb.) ἐθεράπευσε τοιοῦτον ἀνεύρυσμα τῆς
ἔξω ἐπιγναθίου ἀρτηρίας ἀπολίνωσας τὴν καρωτίδα. Ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ ὁ Δυπύ-
τρενος (Rusts *Magazin*. Bd. VII. s. 116.) πρὸς Ἰασιν τοιοῦτου ἀνευρύσματος κατὰ
τὸ οὖς καὶ πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἰνίου κειμένου, πρὸς δ' ἐνήργησαν ἀνωφελῶς τὴν πίεσιν
καὶ ἀπολίνωσιν τῆς κροταφίτιδος, τῆς ὠτίτιδος καὶ τῆς ἰντίδος ἀρτηρίας, ἀπολίνωσε
τὴν καρωτίδα· ὁ ὄγκος ἐσμικρύνθη μετὰ τὴν ἀπολίνωσιν ἔξ ὀφθαλμοῦ αὐτοῦ ἠφανίσθη,
ἀλλὰ μετὰ 17-ἡμέρας ἀνεφάνη ἔξ αὐθις ἔξ ἀπέμεινεν ἡττον ἢ πρότερον ἰσχυρὸς, καίπερ
πιεστικῶ ἐπίδεσμου ἐφαρμοσθέντος· ὁ ὄγκος ἐσμικρύνθη ὅσον τριτημορίου τῆς προ-
τέρας αὐτοῦ ἐξογκώσεως, ἀλλ' ὁ φόφος καὶ ὁ σιγμὸς αὐτοῦ κατὰ τὸ οὖς ἐξέλιπον.
Ὁ δὲ Μυσσεῦς (Myssey. *London medical Gazette*. vol. VI. p. 76) πρὸς Ἰασιν τοιοῦ-
του ἀνευρύσματος ἐπὶ τοῦ κρανίου ὄντος, ἀπελίνωσεν ἀμφοτέρας τὰς καρωτίδας, ἀλ-
λ' ὀλίγου ἐπωφελῶς, ἐπειδὴ ὁ σφυγμὸς ἀνεφάνη μετὰ τέσσαρας ἐβδομάδας, ἀφ' οὗ
ἔγενεν ἡ δευτέρα ἀπολίνωσις· καὶ ἐν τῇ γενομένῃ μετὰ τοῦτο καθαίρεισι τοῦ ὄγκου
ἀπέβρευσεν ὅσον λιτρῶν ἕξ, οὐγκιῶν ἕξ καὶ δύο περίπου δραχμῶν οἶμα, καὶ ἠναγκά-
σθησαν ν' ἀπολίνωσιν τεσσαράκοντα ἀγγεῖα. Ὁσαύτως μετὰ διαφόρου ἀποτελέ-
σματος ἀπελίνωσε τὴν καρωτίδα καὶ ὁ Δυπύτρενος. Καὶ ἐγὼ ἔτυχον νὰ ἴδω περιστα-
τικῶν, ἐνῶ τῆς μηνιαίας ἀρτηρίας ἡ ἀπολίνωσις ἐγένετο ἀνωφελῶς, ὡστ' ἐδείχθη
ἀναγκαῖος τοῦ μηροῦ ὁ ἀκρωτηριασμός.

τα τῶν ἀρτηριῶν τῶν ὀστέων καὶ ὁ Σκάρπας ἀνευρύσματα τῶν ὀστέων κατ'ἀναστόμωσιν.

Ὁ Πιέρσον (Pearson. Medical Communications. vol. II. London 1790. p. 98) διεκρίνωσε τὴν πρώτην περὶ τῶν ὄγκων τούτων παρατήρησιν. Μετ' αὐτὸν δὲ ὁ Σκάρπας (Ueber die Pulsader-Geschwuelste. 8. 294). Νεωστὶ δὲ ἐκοινοποίησεν ὁμοίαν παρατήρησιν ὁ Λαλεμάνδος καὶ ὁ Βρισχέτης (observation sur une tumeur aneurysmale, accompagnée de circonstances insolites par. M. Lalemand, suivie d'observations et de reflexions sur des tumeurs sanguines d'un caractere equivoque, qui paraissent être des aneurysmes des arteres des os, par M. G. Breschet. Paris 1827. 4.) προσέθηκε σημειώσεις καὶ ἱστορικὰς ἐξετάσεις περὶ τῆς ἀπαντήσεως ὁμοίων περιστατικῶν εἰς προτέρους συγγραφεῖς, καὶ πολλὰς παρατηρήσεις τοῦ Δουπυτρένου. Καὶ ὁ Σκάρπας (Annali universali di Medicina. Mai, Juni. 1830) ἐξέτασεν ἀκριβέστερον τὸ πάθος τοῦτο. Ἐν τῷ συγγραμματίῳ (Zur Lehre von den schwammigen Geschwuelsten der harten Hirnhaut und des Schädels. Heidellerg 1831) ἀναφέρω πλείονας παρατηρήσεις περὶ τῶν ὄγκων τούτων· καὶ ὁ Ρουξος (Roux, Faits et remarques sur les tumeurs fongueses sanguines ou Aneurysmes des os. Bulletin de l'Acad. et de Médecine N. 9. 10. Fevr. 18 et 20 1845) διεκρίνωσε δύο παρατηρήσεις μετὰ πρακτικῶν σημειώσεων.

§. 664.

Ὅτε μὲν ταχέως καὶ ἄνευ προδῆλου αἰτίας, ὅτε δὲ τάχιον ἢ βράδιον μετὰ τινα προηγουμένην ἐξωθεν βίαν γεννᾶται κατὰ τινα τόπον ὀστοῦ τινος, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πλησίον τῶν ἀρθρωδῶν ἄκρων τῶν αὐλοειδῶν ὀστέων, πόνος μᾶλλον ἢ ἥττον σφοδρὸς, ὅστις, ἡσυχάζοντος τοῦ ἀρρώστου, ἐλαττοῦται ἢ καὶ παύεται ὅλως· εἴτα δὲ ἐπιγίνεται τόσῳ μᾶλλον σφοδρότερος· ἐμφαίνεται δὲ καὶ ὄγκος, αἱ φλέβες ὄλου τοῦ μορίου πρήκονται· ὁ πόνος ἐξαπλοῦται καθ' ὄλον τὸ μόνιον, ὅπερ γίνεται ἐρυθρομέλαν· μετ' οὐ πολὺ δὲ αἰσθανόμεθα σφυγμὸν, ὅστις πρῶτον μὲν εἶναι ἀσαφής, ἐπειτα δὲ γίνεται σαφέστερος καὶ ὅσον ἐν τοῖς ἀνευρύσμασιν ἰσχυρός. Ὁ σφυγμὸς οὗτος εἶναι σύγχρονος τῷ σφυγμῷ τῶν ἀρτηριῶν, ἄνευ ψόφου, καὶ, τοῦ πάθους ἐπισήμως ἤδη προϊόντος, μετ' ἐκτάσεως τοῦ ὄγκου καθ' ὅλας τὰς διαστάσεις ἠνωμένος. Τῆς σπλεχιαίας ἀρτηρίας μεταξὺ τῆς καρδίας καὶ τοῦ ὄγκου θλιβομένης, ὁ σφυγμὸς παύεται ὅλως καὶ ὁ ὄγκος ἀποβάλλει τὴν περιτένειαν καὶ συμπίπτει, ἀλλὰ καὶ πάλιν εὐθὺς ἐπανέρχεται μετὰ τοῦ σφυγμοῦ, τῆς θλίψεως τῆς ἀρτηρίας παυομένης. Ὁ ἀρρώστος αἰσθάνεται πολλάκις πόνους ἐπιμόνους εἰς τὸ διωγκωμένον ἢ ἰσχυρὸν πεπονθὸς μόνιον, οὗ τινος αἱ κινήσεις παρεμποδίζονται καθόλου ἢ μόνον καθ' ὃ ἄρθρον γειτνιαζέει ὁ ὄγκος. Ἐπιθλίβοντες τὸν ὄγκον μὲ τοὺς δακτύλους ἀκούομεν πολλάκις κατὰ τινὰς τόπους τρισμὸν τινα ὡς ἐπὶ συμπίεσει περγαμηνῆς ἢ ἐπὶ θραύσει κελύφους ὡοῦ. Εἶναι δὲ τὸ ὀστοῦν ὅλως διεφθόρος, τὸ πεπονθὸς μόνιον κινεῖται καθ' ὅλας τὰς φοράς. Ἐὰν ὁ ὄγκος

οὗτος γεννηθῆι πλησίον ἐπισήμου τινὸς ἀρτηρίας, αἰσθανόμεθα ταύτην ὑπὲρ ὄλον τὸν ὄγκον.

§. 665.

Ἐπὶ τῇ ἐξετάσει τῶν ὄγκων τούτων μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ ἀρρώστου ἢ μετὰ τὴν ἀκρωτηρίασιν τοῦ πεπονθότος μορίου, εὐρίσκομεν τὰς ζελεχιαίας αὐτοῦ ἀρτηρίας καθ' ὄλην αὐτῶν τὴν πορείαν ὄλως ἀκηράτους, καὶ οὐδὲν ἔχνος βλάβης τῆς συνεχείας αὐτῶν ἐμφαίνεται, οὔτε διὰ τῆς ἐνέσεως, οὔτε διὰ τῆς ἀκριβοῦς ἐξετάσεως. Ἐπὶ τῇ ἀνατομῇ δὲ τοῦ ὄγκου εὐρίσκομεν διάφορον τὴν κατάστασιν τῶν μορίων κατὰ τὸν διάφορον βαθμὸν τῆς αὐξήσεως τοῦ κακοῦ. Ὅταν τὸ ὄσουν ἦ ὄλως διεφθορὸς, ὁ ἀνευρυσματικὸς θύλαξ, οὔτινας τὰ πλευρώματα εἰσὶν ἀδρότατα, πολλάκις δὲ καὶ χονδρώδη, καὶ ἐκ τοῦ περισστέου πεπλασμένα, ἐνέχει πλῆθος ἰνωδῶν στρωμάτων, ὅσα συνήθως εὐρίσκονται ἐν τοῖς ἀνευρυσματικοῖς θύλαξι, ἐν αὐτοῖς δὲ εὐρίσκονται καὶ τὰ λείψανα τοῦ διεφθορότος ὄστου. Ἡ ἔνδον ἐπιφάνεια τοῦ θύλακος τούτου εἶναι κροκιδώδης, ἀνώματος, ὁμοία τρόπον τινα πρὸς τὸ μέρος τῆς μήτρας ἐγκείται ὁ πλακοῦς, καὶ ἐμφαίνει στόμια πολλὰ τῶν ἀφθόνως διεσπαρμένων ἀγγείων, ἐξ ὧν, ἐὰν τυχόν γείνη παρέγχυσις ἀνατομικῆ, ἐκχέεται μέρος τῆς παρεγχυθείσης ὕλης. Ἐπὶ μικροτέρῳ δὲ βαθμῷ τοῦ κακοῦ, σώζεται μὲν ἡ ἐκτὸς πλάξ τοῦ ὄστου, ἀλλὰ πολὺ λεπτὴ καὶ κατὰ τινὰς μὲν τόπους κατεφθαρμένη, κατ' ἄλλους δὲ τῇ θλίψει τοῦ δακτύλου ἄλιγον ἐναντιουμένη, παραπλησίως χονδρώδει τινὶ πλατύσματι, ὅπερ ὑπέκει εἰς τὴν ἐπιθλιψιν καὶ πάλιν ἐπαίρεται, ἢ ἀποθραύεται ὡς κέλυφος ὤου. Τὴν προσεχῆ συνάρθωσιν εὖρον πάντοτε ἀπαθῆ καὶ ὅταν ἀπὸ τοῦ ἀνευρυσματικοῦ θύλακος ἐχωρίζετο μόνον διὰ τῆς στρώσεως τοῦ ἀπολύτου ἀρθρικοῦ χόνδρου. Ἐν τῇ κοιλότητι τοῦ ὄστου εἶναι συσσωρευμένον τὸ ἰνώδες θρόμβωμα, ἢ ὁ ἀνευρυσματικὸς θύλαξ ἐμφαίνει πλείονα κοιλώματα πλήρη τούτου ὄντα, ἐξ ὧν ἕκαστον προσήκει εἰς μίαν ἀρτηρίαν τοῦ ἀνευρυσματικοῦ θύλακος. Ἐπὶ τῆς ἔξω ἐπιφανείας τοῦ θύλακος αἱ ἀρτηρίαι εἰσὶν ἀφθόνως ἐξηπλωμένα καὶ ἠϋξημένα καὶ πολλάκις κατὰ μεγάλην ὀπωσοῦν ἔκτασιν τῆς περιοχῆς τοῦ θύλακος.

§. 666.

Οἱ ὄγκοι οὗτοι γενῶνται εἰς τὰ διάφορὰ ὄστα τοῦ σώματος, πολλάκις δὲ καὶ εἰς πλείονα ὄστα ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀνθρώπου, εἰς τὰ ὄστα τοῦ κρανίου, τοῦ κορμοῦ καὶ τῶν ἄκρων, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κατὰ τὸ ἄνω μέρος τῆς κνήμης ὑπὸ τὴν ἰγνύν, εἰς τὸ ὄστου τῆς κνήμης ἢ τῆς περόνης μόνως ἢ εἰς ἀμφοτέρα ὁμοῦ (λέγουσιν ὁ Πέάρσων, Δαλεμάνδος καὶ Δυπύ-

τρηνος)· οὐδέποτε ὁμως ἐν τῇ μεσότητι τῶν αὐλοειδῶν ὀστέων. Προφάσεις τῶν ὄγκων τούτων εἰσὶ πολλάκις ἔξωθεν βλαί, ὤσις, πληξίς, πτώσις καὶ σφοδρὸς ἀγὼν ἐπὶ ἄρσει βαρέος φορτίου κτλ. ἐφ' ᾧ οἱ ἄρρώστοι αἰσθάνονται πάταγον καθ' ὃν τόπον ἔπειτα γεννᾶται τὸ κακόν. Ἀλλὰ τὸ μεταξύ τῆς ἐνεργείας τῆς τοιαύτης βίας καὶ τῆς γενέσεως τοῦ κακοῦ διάστημα εἶν' ἐνίοτε μέγιστον, καὶ ὁ ἄρρώστος ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ ὅτε μὲν οὐδένα, ὅτε δὲ ἀσήμενον μόνον καὶ πρόσκαιρον πόνον αἰσθάνεται. Ὁ Δαλεμάνδος εἶδε τὸ πάθος τοῦτο μετὰ ρευματικοαρθριτικὴν ἐξόγκωσιν τοῦ ὀστοῦ γεννηθέν. Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τῶν ὄγκων τούτων, αἷτιον εἶναι καθολικῆ· τις ἐν τῷ σώματι αἰτία· μαρτυρεῖ δὲ τοῦτο ἐναργῶς ἡ οὐ σπανία γέννησις τῶν ὄγκων τούτων ἄνευ τινὸς προδήλου αἰτίας, ἡ σύγχρονος ἡ ἐπομένη γένεσις πλειόνων τοιούτων ὄγκων εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον, καὶ κατ' ἐξοχὴν ἡ ἀναγέννησις τοῦ κακοῦ εἰς ἄλλους τόπους τοῦ σώματος μετὰ τὴν ἀκρωτηρίασιν τοῦ κάμνοντος μορίου. Ἐκ τούτου δὲ δὲν δυνάμεθα νὰ παραλληλήσωμεν τοὺς ὄγκους τούτους πρὸς τὰ ἐν τοῖς ἀπαλοῖς μορίοις ἀνευρύσματα τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων, ὡς ἔπραξεν ὁ Βρεσχέτης καὶ ἄλλοι, ἐπειδὴ ταῦτα μὲν εἰσὶ πάντοτε τοπικά καὶ μένουσι τοιαῦτα καὶ ἐπὶ τῇ μεγίστῃ αὐτῶν ἐξαπλώσει, ἐκεῖνα δὲ ἐκ τοῦ ἐναντίου ἔχουσι κανονικῶς σχέσιν πρὸς δυσκρασίαν τινά.

S. 667.

Τῶν νοσηρῶν τούτων ἐν τῷ ὀστέῳ ἀλλοιώσεων φαίνεται πάντοτε, ὅτι προηγείται φλεγμονή, δι' ἧς ἀλλοιοῦται τοῦ ὀστοῦ ἡ θρέψις, χαυνοῦται, μαλάσσεται καὶ διαφορεῖται ἡ στερεὰ τοῦ ὀστοῦ οὐσία, γεννῶνται ἀγγεῖα πάμπολλα καὶ αὐξάνονται, γίνεται ἔκχυσις αἵματος καὶ παντελής φθορὰ τοῦ ὀστοῦ. Ὅτι δὲ αἱ νοσηραὶ αὗται ἀλλοιώσεις προβαίνουσιν ἀπὸ τῶν ἔσω τοῦ ὀστοῦ πρὸς τὰ ἔξω, παραδέχονται ὅλοι οἱ ταῦτα παρατηρήσαντες, καὶ βεβαιοῦσιν αἱ ἐξετάσεις, καθ' ἃς ἡ ἔξω πλᾶξ τοῦ ὀστοῦ εὐρέθη ὡς ἂν κέλυφος λεπτὸν καὶ εὐθραυστον. Ἐὰν ὁμως τὸ κακόν τοῦτο δὲν γεννᾶται καὶ ἐκ τῆς ἔξω ἐπιφανείας τοῦ ὀστοῦ καὶ ἐκ τοῦ περισσέτου, καὶ ἡ ποιότης ἄλλων ὀργανικῶν τοῦ ὀστοῦ νοσήσεων δὲν δύναται δι' ἐπιπλοκῆς ἀνευρυσμοῦ τῶν ἀγγείων ν' ἀλλοιωθῇ καθ' ὅμοιον τρόπον ὡς καὶ ἐν τοῖς ὄγκοις τούτοις, ἀνάγκη μὲν νὰ διασαφίσωσι περαιτέρω ἐξετάσεις καὶ παρατηρήσεις, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν ἔχομεν ἄχρι τοῦδε γίνεται πιστευτόν·

Καθόσον ἀφορᾷ τὴν περὶ τοῦ σφυγμοῦ τῶν ἐν τοῖς ὀστοῖς ὄγκων γνώμην, τρία διάφορα λέγει ὁ Σταλλεῦς (Stanley, on the pulsating tumours of the bones; in medic. chirurg. Transact., vol. XVIII. 1845.) εἰσὶ τὰ αἰτία τοῦτου· 1) ἡ γεινίασις μεγέλης ἀρτηρίας· 2) ἡ γένεσις ἀγγείων καὶ κυττάρων, ἅτινα ἀπεργάζονται εἶδος τι

άνευρυσματώδους πλέγματος ἐν τῷ ὄγκῳ· 3) άνευρυσμὸς τῶν ἀγγείων τοῦ ὄστου, ἐν ᾧ γεννᾶται ὁ ὄγκος.

§. 668.

Πρὸς ἴασιν τοῦ κακοῦ μετεχειρίσθησαν εἰς περιπτώσεις τινὰς διάφορα ἐπιθέματα, βδέλλας, ἀνατρίψεις, τὴν διὰ τοῦ ὑδραργύρου θεραπείαν ἐπὶ ὑποψία ἀφροδιοισιολώδου παθήσεως κτλ. ἄλλ' ἄνευ τινὸς ὠφελείας. Μόνον αὐστηρὰ καὶ πολυχρονία ἀφλέγμαντος θεραπεία, ἀφορῶσα ταυτοχρόνως καὶ τὴν τυχοῦσαν καὶ αἰτιατικὴν σχέσιν πρὸς τὸ πάθος ἔχουσαν καθολικὴν αἰτίαν, ἠδύνατο ἴσως νὰ ἐμποδίσῃ τὴν γένεσιν τοῦ κακοῦ. Ὅταν οἱ ὄγκοι οὗτοι φθάσωσιν ἤδη βαθμὸν τινὰ, δυνάμεθα καθ' ἣν ἄχρι τοῦδε πεῖραν ἐλάβομεν, νὰ ἐπιτύχωμεν τῆς ἰάσεως, ἐὰν ὁ πεπονηθὺς τόπος δὲν ἐμποδίσῃ, μόνον διὰ τῆς ἀπολίνωσης τῆς σελεχιαίας ἀρτηρίας ἢ διὰ τῆς ἀκρωτηριάσεως.

§. 669.

Ἡ ἀπολίνωσις τῆς σελεχιαίας ἀρτηρίας παρέχει τοσοῦτ' ἄλλο ἐλπίδας ἰάσεως, ὅσ' ἠνω πρῶτον γέινῃ, πρὶν εἶτι δηλαδὴ γέινῃ μεγαλειτέρα τοῦ ὄστου διαφθορά. Ὅτι δὲ αὕτη δύναται νὰ ἐνεργήσῃ ἐπίμονον ἴασιν μαρτυρεῖ τοῦ Δαλεμάνδου καὶ Ῥούξου ἡ παρατήρησις· ὅτι δὲ αὕτη, ὅταν ἢ ἐν τῷ ὄστῳ φθορὰ πολὺ πρέβῃ, μόνον πρόσκαιρον ἐλάττωσιν τοῦ ὄγκου καὶ παῦσιν τῶν άνευρυσματικῶν φαινομένων δύναται νὰ ἐνεργήσῃ, ἐν ᾧ τοῦ ὄστου ἡ νόσησις προβαίνει ἐπὶ μᾶλλον, μαρτυρεῖ τοῦ Δυπυτρένου ἡ παρατήρησις, ὅπου ἐπτά ἔτη μετὰ τὴν ἀπολίνωσιν τῆς μηνριαίας ἀρτηρίας γενομένην πρὸς ἴασιν τοιοῦτου κατὰ τὸ ἄνω μέρος τοῦ ὄστου τῆς κινήσεως ὄντος ὄγκου, ἔπρεπε νὰ γέινῃ ὁ ἀκρωτηριασμός, ἐπειδὴ ὁ ὄγκος, χωρὶς νὰ ἐμφανισθῶσι καὶ αὐτὴς τὰ συμπτώματα τοῦ άνευρύσματος, ἠύξῃτο ὑπερβαλλόντως. Τοῦτ' αὐτὸ συνέβη, ἀλλὰ τάχιον, καὶ εἰς τοῦ Ῥούξου τὴν πρῶτην περίπτωσιν. Εἰς ὅσας δὲ περιπτώσεις προχώρησε πολὺ τοῦ ὄστου ἡ φθορὰ, ὁ ἀκρωτηριασμός δύναται νὰ θεωρηθῇ τὸ μόνον σωτήριον βοήθημα. Ἀλλὰ πρὸς τούτῳ μὴ παραβλέψωμεν, ὅτι, ὅταν ὑπάρχῃ καχεξία, τὸ κακὸν γεννᾶται πάλιν ἐκ νέου, ὡς συνέβη εἰς τοῦ Σκάρπα τὴν πρῶτην περίπτωσιν, ἐν ἣ ἑντε ἔτη μετὰ τὸν ἀκρωτηριασμόν, καὶ ἐν ᾧ ὁ ἄρρώστος καθ' ὅλον τὸ πενταετὲς τοῦτο διάστημα ἔσχεν ὑγιῶς, ἀνεφάνη καὶ αὐτὴς τὸ κακὸν εἰς τὸ κολόβωμα τοῦ μηροῦ χωρὶς τινος ἀφορμῆς.

Περὶ παρὰ φύσιν ἀνευρυσμοῦ τῶν τριχοειδῶν
ἀγγείων.

§. 670.

Ὁ παρὰ φύσιν ἀνευρυσμὸς τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων ἀπεργάζεται ὄγκους εὐαφεῖς ἐλαστικούς, καὶ μόνον ἐξ ἀγγείων πολλαπλασιῶς συμπεπλεγμένων καὶ διὰ χαύνου κυτταρώδους ἰστοῦ πρὸς ἄλληλα συνηχομένων συγκειμένους. Οἱ ὄγκοι οὗτοι ὡς πρὸς τὴν ἐσωτερικὴν αὐτῶν κατασκευὴν πρὸς οὐδὲν ἄλλο δύνανται κάλλιον νὰ συγκριθῶσιν, εἰμὴ πρὸς τὸν πλακοῦντα· ἔλαβον δὲ διάφορον τὴν ἐπίκλησιν, μύκης αἱματώδης, ὄγκος μυκητοαιματώδης, τελεαγγειεκτασία, ὄγκος σπληνοειδῆς (Fungus haematodes, Tumor fungofus sanguineus, Teleangiectasie, Tumeur erectile, splenoide).

Ἐξ ὧν δὲ τῶν ἐπικλήσεων τούτων καλλίστην νομίζω τὴν ἐπίκλησιν τελεαγγειεκτασίαν. (1) Ὡσαύτως ἀνάγω ἐνταῦθα καὶ τ' ὄνομα μύκης αἱματώδης, ἀλλ' οὐχὶ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Ἑῦος κ. α., οἵτινες ἄλλην εἰνὰ ἐκφύλησιν ἐσημείωσαν, περὶ ἧς ἐγὼ νομίζω προσφύτερον τ' ὄνομα μύκης μυελώδης· τοῦλάχιστον μετὰ πολλὰς ἐξετάσεις, πλὴν τῆς λεγομένης τελεαγγειεκτασίας καὶ τοῦ μυελώδους μύκητος, δὲν δύναμαι νὰ παραδεχθῶ εἶτι καὶ μύκητα αἱματώδη (ὡς ὁ Οὐάλθηρος).

§. 671.

Οἱ ὄγκοι οὗτοι, οἵτινες ἐδράζουσιν ἐξ ἀρχῆς εἰς τὸ δέρμα καὶ εἰς τὸν ὑποκείμενον κυτταρῶδη ἰστόν, εἰσὶν ἢ συγγενεῖς ἢ ὑστερογενεῖς, εἰς τὰ παιδία ἢ εἰς τοὺς ἡλικιωμένους, ἀρχονται συνήθως μετὰ κηλίδος ἐρυθρᾶς ἢ κυανοειδοῦς, ἧτις κατ' ἀρχὰς εἶναι μικρὸν τι ἢ οὐδόλως ὑπὲρ τὸ δέρμα ἐπηρμένη, καὶ αὐξάνεται τάχιον ἢ βράδιον εἰς ὄγκον διάφορον τὸ σχῆμα, ἐνῶ ὁ ἄρρωστος αἰσθάνεται ξυσμὸν καὶ σφυγγμὸν, ὃν καὶ ἡμεῖς, ἀκριθέστερον ἐξετάζοντες, αἰσθαινόμεθα μᾶλλον ἢ ἤττον σαφῶς. Ὁ ὄγκος εἶναι ὅτε μὲν μᾶλλον ἐρυθρὸς, ὅτε δὲ μᾶλλον κυανοῦς. Ὅταν δὲ αὐξηθῇ ἐπισήμως, ἐπαίρονται τόποι τινὲς καὶ κλυδάζουσι, τὸ ἐπικείμενον δέρμα γίνεται λεπτόν, σχάζει καὶ γίνεται μεγάλη αἱμορραγία, ἧτις ὑποτροπιάζει πολλάκις. Ὅτε μὲν ἀποφράσσεται τὸ σχάσμα διὰ τινος στερεᾶς φαινομένης οὐλῆς, ὅτε δὲ φύοντ' ἐξ αὐτοῦ ἐρυθρὰ μυκητώδη σαρκώματα μόνον ἐξ αἵματος τεθρομβωμένου συνιστάμενα. Τὸ ἐντὸς τοῦ τοιοῦτου ὄγκου ἐμφαίνει σύστρεμμα ἀπείρων ἀγγείων ὑπὸ χαύνου κυτταρώδους ἰσοῦ ἀμπεχομένων, καὶ κοιλώματα αἵματος ἔμπλεα· ἐντοτε δὲ εὐρίσκομεν

(1) Ἡ λέξις τελεαγγειεκτασία, ἐπλάσθη ἐσφαλμένως καὶ οὐχὶ κατὰ τοὺς γραμματικούς κανόνας ἀπὸ τοῦ, τέλος ἀγγεῖον καὶ ἔκτασις.

ἀγγεῖα τινὰ διάτρητα, ἐξ ὧν ἐκφλύζει τὸ αἷμα. Ὅταν οἱ ὄγκοι οὗτοι γενῶνται ἐν τῷ ὑποκειμένῳ τοῦ δέρματος κυτταρώδεϊ ἰσθῷ, τὸ δέριμα μένει κατὰ φύσιν ἐπὶ πλείονα χρόνον καὶ αἰσθανόμεθα ἀπατηλὸν τινὰ κλυδασμόν· τὸ δέριμα ἀλλοιοῦται κατὰ μικρὸν καθ' ὃν εἴρηται τρόπον σπανίως δὲ διαδίδεται τὸ πάθος ἀνά μέσον βαθυτέρω κειμένων ὀργάνων. Τοιαῦτα ἐπάσματα εὐκολώτατα συγχέονται μετὰ τοῦ μυελώδους μύκητος.

Τὰ μυκητώδη ὑπερσρκώματα γενῶνται μετὰ τὴνσχάσιν τῶν ἀνευρυσμάτων τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων διὰ τεθρομβωμένου αἵματος καὶ ἰσχυροτέρας αὐξήσεως τοῦ παρεγγύματος τοῦ ὄγκου. Οὐδέποτε ὅμως γίνετ' ἐντούτοις εἰδική τις ἐτεροίωσις (μετάπτωσις εἰς τὸν αἱματώδη μύκητα κατὰ τὴν δόξαν τοῦ Οὐαλθήρου), ἐὰν μὴ παρῇ ὠρσμένη τις δυσκράσις. Πολλὰ μὲν εἶδον διεβρωγῶτα καὶ μυκητώδη τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων ἀνευρύσματα, οὐδέποτε δὲ διάδοσιν αὐτῶν εἰς ἀπώτερα ὄργανα, ὡς ἐν τῇ μυελώδεϊ μύκητι. Καὶ κατὰ τοῦτο τ' ἀνευρύσματα τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων εἰσὶν ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν αὐτῶν τοπικὰ νοσήματα, καὶ περ μέγας διὰ τῆς κατ' ἐπανάληψιν γινομένης αἱμορραγίας τὴν ἔξιν τοῦ σώματος βλάπτοντα. Εἰς τοῦτο δὲ στηρίζεται καὶ τὸ διὰ τῆς πύσεως καὶ συνουλώσεως γεννώμενον αἴσιον αὐτῶν ἀποτέλεσμα, ἔτι δὲ καὶ ἡ πολλακίς διὰ στερεῆς οὐλλῆς γινομένη ἀπόφραξις τῶν διεβρωγῶτων τούτων ἀνευρυσμάτων.

§. 672.

Τ' ἀνευρύσματα ταῦτα συνίστανται εἰς παρὰ φύσιν ἀνευρυσμόν καὶ εἰς πολυπληθῆ τῷ ὄντι γένεσιν τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων, ἀποτελεύτησις τοῦ ἀρτηριώδους καὶ ἀρχῆς τοῦ φλεβώδους συστήματος ὄντων. Ὅθεν ὅτε μὲν πάσχουσι τὰ πρὸς τὰς ἀρτηρίας, ὅτε δὲ τὰ πρὸς τὰς φλέβας τριχοειδῆ ἀγγεῖα γνωρίζεται ὡς εὐκόλως τοῦτο ἐκ τῆς ἰδέας τοῦ ὄγκου καὶ ἐκ τῶν σημείων τῆς γενέσεως αὐτοῦ, ὥστε ὁ ὄγκος εἶναι ἐρυθρότερος μὲν, οἱ σφυγμοὶ σαφηνέστεροι καὶ ἡ αὐξήσις αὐτοῦ ταχυτέρα, ὅταν πάσχουσι μᾶλλον τὰ πρὸς τὰς ἀρτηρίας τριχοειδῆ ἀγγεῖα· μᾶλλον δὲ ἐρυθρομέλας, οἱ σφυγμοὶ ἀδύνατοι, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀσαφεῖς, καὶ ἡ αὐξήσις αὐτοῦ βραδυτέρα, ὅταν πάσχουσι μᾶλλον τὰ πρὸς τὰς φλέβας τριχοειδῆ ἀγγεῖα.

Ἡ γνώμη τοῦ Ἰαιγήρου, ὅτι τὸ ἀνεύρυσμα τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων δὲν σφύζει, καὶ ὅτι ἡ σφύξις γίνεται μόνον ὅταν συμπαρακολουθῇ ἀναστοματικὸν ἀνεύρυσμα, δὲν εἶναι ὀρθή. Δὲν θέλομεν βεβαίως αἰσθανθῆ ταύτην εἰς τὰ ἐπίπεδα ἂν καὶ ἐκτεταμένα ἀνευρύσματα τῶν τριχοειδῶν, ἀλλ' ὅταν ταῦτα ἀρθῶσιν εἰς ὄγκους καὶ τὸ σύστημα τῶν ἀγγείων ἐρεθισθῇ, γίνεται αἰσθητὴ ἡ σφύξις αὐτῶν, ἢν πολλακίς καὶ αὐτὸς ὁ ἄρρωστος αἰσθάνεται.

§. 673.

Ἐκτὸς τῆς πολλαπλασίονος διασπορᾶς καὶ γενέσεως τῶν ἀγγείων δύνανται διὰ παχύτητα καὶ ἀλλοίωσιν τοῦ ἀνεπιδέκτου ἐνέσεως μέρους τοῦ κυτταρώδους ἰσθοῦ κτλ. νὰ γείνωσι διάφοροι μεταβολαί, ὧν ἕνεκεν ἡ κατασκευὴ τῶν τοιούτων ὄγκων διαφέρει μᾶλλον ἢ ἥττον τῶν ἤδη διαγε-

γραμμένων. (1) Τὸ ἀνεύρυσμα τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων δύναται νὰ ἐνωθῆ, ὅταν μάλιστα ἐρεθίζηται ἐπιμόνως, καὶ μετὰ τοῦ ἀναστομωτικοῦ ἀνευρύσματος, ὅταν ᾖ εἰς τόπους τοῦ σώματος, ὅπου εἰσὶ πολλαπλάσιαι ἀρτηριῶν διασποραὶ καὶ ἀναστομώσεις· τὸ ἀνεύρυσμα τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων αὐξάνεται τότε τάχιον, αἰσθανόμεθα τὴν ἰσχυροτέραν σφύξιν τῶν εἰς τὰ περίξ τοῦ ὄγκου διασπειρομένων ἀρτηριῶν καὶ ἡ σφύξις εἶναι καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ὄγκον ἐπισημοτέρα (ἴδ. §. 655 τομ. 2).

§. 674.

Τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος πάθους τὰ αἷτια εἰσὶν ἄγνωστα· γεννᾶται μὲν αὐτὸ εἰς πάσης ἡλικίας καὶ ἔξωος ἀνθρωπον, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, εἰς νέους φλεγματίας, εἰς παιδία καὶ γυναῖκας· γεννᾶται μὲν εἰς ὅλα τοῦ σώματος τὰ ὄργανα, ἀλλὰ κατ' ἐξοχὴν εἰς τὰ ἄνω αὐτοῦ μέρη, εἰς τὸ δέρμα τοῦ κρανίου, τῶν παρεῖων, τῶν βλεφάρων καὶ εἰς τὰ χεῖλη· λέγεται δὲ, ὅτι ἀφορμὴ πρὸς τοῦτο ἐδόθη ἐνίοτε σύνθλασις.

Πρὸς τὴν γνώμην τοῦ Οὐαλθέρου λέγοντος, ὅτι ὁ ἀνευρυσμὸς τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων εἶναι πάντοτε συγγενής, διότι ἡ ἰδιόζουσα ἐκείνη ἀνάπτυξις τῶν ἀγγείων καὶ ἡ μεταμόρφωσις τοῦ ἐνέσεως ἐπιδεικτικὸν μέρος τῆς οὐσίας τῶν ὀργάνων, οἷα γίνονται εἰς τὸν ἀνευρυσμὸν τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων, δὲν δύναται νὰ γείνη εἰς ὀφθαλμῶν τῆς ζωῆς περίοδον, ἐὰν αὐτὴ ὡς διαμαρτία τῆς πρώτης διαπλάσεως ἐν καιρῷ τῆς τοῦ ἐμβρύου ζωῆς, δὲν λάβῃ τὴν ἀρχὴν εἰς τόπον τινά, ἂν καὶ ἀφανῆ, λέγω τὸ ἐναντίον, διότι πολλακίς εἶδον ἀνευρυσμὸν τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων ἠΰξημένων ἀνθρώπων, οὐδὲν προηγουμένως ἔχοντων τοῦτου ἐχόντων, γενηθέντα κατ' ἐπιπολὴν τοῦ δέρματος καὶ αὐξηθέντα. Μόνον δὲ πρόβον βραδυτάτην παρατηροῦμέν εἰς τὰς τοιαύτας περιπτώσεις διὰ λόγους εὐλήπτους.

§. 675.

Τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων ὁ ἀνευρυσμὸς εἶναι νόσημα ἐκ παντὸς τρόπου τοπικόν. Εἰς δὲ τὸ προγνωσικόν αὐτοῦ συντελεῖ τοῦ ὄγκου ἡ φύσις καὶ ποιότης, ὁ πεπονθὸς τόπος, ἡ ἔκτασις αὐτοῦ, ἡ ἡλικία καὶ ἡ ἔξις τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἡλωκότος ἀνθρώπου. Ἡ συγγενὴς ἐρυθρὰ κηλὶς αὐξάνεται, ὅτε μὲν τάχιστα μετὰ τὸν τοκετὸν, ὅτε δὲ ὀφθαλμιότερον, πάντοτε δὲ εἶν' ἐπί-

(1) Ἐγὼ εἶδον τοιοῦτον ἀνεύρυσμα τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων μεταξὺ τοῦ ἀντίχειρος καὶ τοῦ μετακαρπίου τοῦ λιχανοῦ, ὅπερ ἦτον ὡσεὶ ὄγκος τοῦ δέρματος ἐρυθρόμελος καὶ κατὰ τινὰς τόπους εἰς ἀληθῆ ἀνευρυσματώδη θύλακα ἐξωγκωμένους, μετὰ σφύξεως μὲν καὶ αὐξήσεως τοῦ μεγέθους καὶ τῆς ἐρυθρότητος τοῦ ὄγκου καταβιβαζομένης τῆς χειρὸς, μετ' ἐλαττώσεως δὲ αὐτῶν τῶν σημείων ἀναβιβαζομένης τῆς χειρὸς, ἡ θλιβομένην τῶν ἀρτηριῶν τοῦ βραχίονος, ἡ αὐτοῦ τοῦ ὄγκου, ὡστε τότε φαίνεται ὁ ὄγκος ὡσανεὶ σάκκος πλήρης ἐρίου ἀπὸ ξύλου. Τὸν τοιοῦτον ὄγκον ὠνόμασα λιπωματώδες ἀνεύρυσμα τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων. Ἡ περίβασις τῆς παραπηχίτιδος ἀρτηρίας ἠλάττωσε τὴν περιοχὴν καὶ τὰ λοιπὰ σημεῖα τοῦ ὄγκου (ἴδ. *Heid. med. Annal.* Bd. 1. S. 101 Taf. IX.).

φοβος ἢ αὐξησις αὐτοῦ ἐν καιρῷ τῆς ἐφηβοσύνης, ἐν ἣ ὁ ἀρξάμενος ἤδη ν' αὐξάνηται ὄγκος αὐξάνει' ἐπίσημως· τὸν ὄγκον τοῦτον εἶδον αἰμορραγοῦντα ἐν καιρῷ τῆς ἐμμήνου καθάρσεως. Ἄλλὰ τὰ τοιαῦτα ἀνευρύσματα εἰσι καὶ διαλύσεως αὐτομάτου καὶ ἰάσεως ἐπιδεκτικὰ ὡς παρητήρησα κατὰ διαφόρους περιόδους αὐτῶν, καὶ ἐκείνων ἔτι πολλάκις, ὧν τὸ ἐρυθρότατον χρῶμα ταχίστην αὐξῆσιν αὐτῶν ἐμήνυε. Ταῦτα περιορίζονται, γίνονται ὡχρότερα, ἀντὶ τῆς ὁμοτίμου ἐρυθρότοτος ἀγγεῖα τινα γίνονται ἀφανῆ, καὶ τὸ δέρμα ἀναμέσον αὐτῶν ἀναλαμβάνει κατὰ μικρὸν τὴν φυσικὴν αὐτοῦ ποιότητα· τὰ καθ' ἕκαστ' ἀγγεῖα ἐξελείφοντ' ἐπὶ τέλους, ὥστε δὲν ἀπομένει πλέον ἕγχος αὐτῶν.

§. 676.

Βοηθήματα δὲ πρὸς ἴασιν εἰσὶν, ἢ πίσεις, ἢ καθάρσεις τοῦ ὄγκου διὰ τῆς ἀποκοπῆς ἢ διὰ τῆς περιδέσεως αὐτοῦ, ὁ καυτηριασμός διὰ τῶν ἐσχαρωτικῶν ἢ διὰ τοῦ πεπυρακτωμένου σιδηρίου, ἢ γένεσις φλεγμονῆς, κατὰ τὸ εἶκος ἰσχυράς, καὶ πυήσεως· καὶ ἡ περιδέσις τῆς ἀρτηρίας, ἐξ ἧς ἀναδίδεται τὸ αἷμα εἰς τὸν ὄγκον. Ἡ ἐκλογή καὶ ἡ προτίμησις τῶν διαφορῶν τούτων βοηθημάτων γίνεται κατὰ τὴν κατάστασιν τοῦ πάθους καὶ κατὰ τὸν πεπονθότα τόπον, καὶ εἰς ταῦτα δεῖν νὰ μὴ παραβλέψωμεν, ὅτι τὸ ἀνευρυσματώδες πλέγμα τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων εἶναι ἐπιδεκτικὸν ὀξείας φλεγμονῆς, καὶ ὅτι δι' οὐκείας φλεγμονῆς καὶ πυήσεως καὶ τῆς δι' αὐτῆς ἐνεργουμένης ἔπειτα ἀπουλώσεως δύναται τοῦτο νὰ μεταβληθῆ εἰς πλέγμα στερεὸν μετ' ἀποφράξεως τῶν ἀγγείων, χωρὶς νὰ εἶναι ἀναγκαῖα ἢ φθορὰ ἢ ἡ καθάρσεις τοῦ ὄγκου.

§. 677.

Ἡ πίσις μόνη ἢ μετὰ συγχρόνου χρήσεως τῶν σταλτικῶν βοηθημάτων καὶ τοῦ ψύχους ὠφελεῖ ὀπωσοῦν, ὅταν ἢ μικρὸν τὸ πάθος, καὶ πρὸς τὰς ἐκ γενετῆς ἐρυθρὰς κηλίδας, ὅταν ὅμως ὁ πεπονθὸς τόπος δὲν ἐμποδίζῃ τὴν χρῆσιν αὐτῶν. Ἄλλ' ὅμως πρέπει νὰ εἴπω, ὅτι πολλάκις μετεχειρίσθη ταῦτα χωρὶς νὰ ἴδῃ τὸ προσδοκώμενον ὄφελος.

Ὁ Ἀβερνίθους μετεχειρίζεται τὴν πίσιν, καὶ, ὅταν αὕτη δὲν δύναται νὰ γείνη, ἐπιθρέγματα ἐκ τοῦ διὰ ῥόδων ὕδατος μετὰ στυπτηρίας· τὸ σωσίκριας ἐδοκίμασα πολλάκις, ἀλλ' οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ὄφελος εἶδον ἐξ αὐτοῦ (ἴδ. Heidelberg. med. Anstalten. Bd. 1, Heft 1). Πρὸς πίσιν δὲ μετεχειρίσθησαν κατὰ τὸν τόπον τοῦ πάθους πιαστηρίου πλάκας, καὶ σιδηροειδῆ πίετρα καὶ τὴν περίπλασιν ἐκ γύψου.

§. 678.

Ἐν τῇ ἀποκοπῇ αὐτῶν συμβαίνει πάντοτε αἰμορραγία μᾶλλον ἢ ἥτον ἐπίσημος, ἥτις ἐπαπειλεῖ κίνδυνον καὶ δύναται νὰ φέρῃ καὶ θάνατον,

ἐὰν ὁ χειριζόμενος ἦ νέος, καὶ ὁ πεπονθὼς τόπος τοιοῦτος, ὥστε δὲν δυνάμεθα νὰ ἐνεργήσωμεν ταχέως τὴν χειρουργίαν, πρὸς ἧς τὴν ἐπιτυχίαν τὸ πᾶν συνίσταται εἰς τὸ νὰ ἐμβάλωμεν τὰς περὶ τὸν ὄγκον τομάς κατὰ τὸ εἶκος μακρὰν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀπαθοῦς μέρους· ἄλλως δὲ, διὰ τὰ πάμπολλα καὶ ἐπισήμως ἀνευρυσμένα ἀγγεῖα, γίνεται σφοδρὰ αἰμορραγία, καὶ, ἐὰν ἀπολειφθῇ μέρος αὐτοῦ, εἶναι φόβος μὴ ἀναγεννηθῇ καὶ αὖθις. Ἐὰν δ' ἐξ ἀνάγκης πρέπη ν' ἀπολειφθῇ μέρος αὐτοῦ, ἀνάγκη πᾶσα νὰ μεταχειρισθῶμεν ἐντόνως τὸ πεपुरακτωμένον σιδήριον, ἢ τὶ τῶν χημικῶν καυτηρίων πρὸς καταφθοράν αὐτοῦ καὶ πρὸς ἐπίσχεσιν τῆς αἰμορραγίας συγχρόνως. Μετὰ τὴν ἀποκοπὴν δὲ τοῦ ὄγκου, ἡ πληγὴ θεραπεύεται κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας. Ἄλλ' ἡ θεραπεία χρονίζει πολυτάκις, διότι καὶ τὸ πῦον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲν εἶναι χρηστόν, καὶ τὰ χεῖλη τῆς πληγῆς ἀπομένουσιν ἐπὶ πολὺ χαῦνα· ὅθεν εἰς τοὺς μεγάλους καὶ πεδινοὺς ἀνευρυσμούς τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων μηδέποτε πρέπει νὰ γίνηται ἡ ἀποκοπὴ, ἢ τὸ πολὺ νὰ γίνηται μόνον εἰς τοιοῦτους, οἵτινες εἰσὶν ἐπὶ ἡμέρας καὶ στενὴν ἔχοντες τὴν βᾶσιν.

Γνωρίζω δὲ δύο περιπτώσεις, καθ' ἃς τὰ παθῖα εἰς τὴν καθαίρεσιν τοῦ ἐν τῷ πρῶτῳ ἀνευρυσμοῦ τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων ἐμείναν νεκρὰ ἐπὶ τῆς χειρουργικῆς πράξεως, καὶ εἰς ὧν τὸ ἕτερον τοῦλάχιστον οὐδαὶς δύναται ν' ἀμφιβάλλῃ περὶ τῆς δεξιότητος τοῦ περιφήμου χειρουργοῦ.

§. 679.

Ἡ δὲ περιδεσις ὑπερέχει τῆς ἐκκοπῆς ἐπισήμως κατὰ τοῦτο, ὅτι δὲν ὑπάρχει φόβος αἰμορραγίας· γίνεται δὲ κατ' ἐξοχὴν ὅταν ὁ ὄγκος ὑπερέχη καὶ ἦ μισχωτὸς καὶ μετὰ βάσεως στενῆς. Ἀλλὰ καὶ ὅταν ἦ ὁ ὄγκος ὑπερμεγέθης καὶ ὑπερέχων, δύναται νὰ περιδεθῇ κατὰ τὸν τρόπον τοῦ Οὐίτου, τοῦ Λαυρεντίου καὶ Βροδίου ἐπιτυχῶς ὡς ἐγὼ πολλάκις ἔπραξα.

Καὶ ὁ μὲν Λαυρέντιος διατρυπᾷ τὸν ὄγκον κατὰ τὴν βᾶσιν μὲ βελόνην ἰσχυράν καὶ ὀλίγον καμπύλην, διεκβάλλει μὲ ταύτην δύο ράμματα καὶ ἀμματίζει ταῦτα ἐκατέρωθεν τοῦ ὄγκου, ἀφ' οὗ δὲ οὗτος ἀρχίσῃ νὰ μαραίνεται καὶ νὰ γίνηται μέλας, ἀποτέμνει αὐτὸν μὲ τὸ μαχαίριον καὶ ἀφαιρεῖ τοὺς βρόχους.

Ὁ δὲ Βροδῖος διατρυπᾷ τὸν ὄγκον κατὰ τὴν βᾶσιν μὲ βελόνην, ἣν μεταχειρίζομεθα εἰς τὴν ἐγχείρησιν τοῦ λαγωχείλους, ὅσον τεταρτημορίου τοῦ δακτύλου μακρὰν τῆς περιοχῆς τοῦ ὄγκου, ὑπὸ ταύτην δὲ διεκβάλλει ἑτέραν εὐθείαν βελόνην, ὀρθογωνίως τὴν πρώτην διασταυροῦσαν, καὶ εἰς τὸ ὅτιον ἀμφοτέρωθεν τὰ ράμματα φέρουσιν, ὧν ἐκατέρωθεν περιδένομεν τὸ ἑκάτερον ἡμισυ τοῦ ὄγκου ὑπὸ τὴν πρώτην βελόνην.

§. 680.

Ὁ καυτηριασμός τοῦ ὄγκου διὰ τῶν ἐσχάρωτικῶν εἶναι τὸ οἰκειότερον βοήθημα, ὡς αἰεὶ ὁ ὄγκος εἶναι κατ' ἐπιπολὴν καὶ περιτενής, μάλιστα δὲ εἰς παιδία. Διότι ἐνταῦθα ἡ καθαίρεσις τοῦ ὄγκου εἶναι δυσεξέργαστος, δύναται νὰ φέρῃ αἰμορραγίαν δεινὴν, καὶ τέλος διότι ὁ πεπονθὸς τόπος ἐνίστε καὶ ἡ τρυφερότης τῶν μορίων πάντοτε ἐμποδίζουσιν ἡμᾶς νὰ ἐνεργήσωμεν τὴν καθαίρεσιν ἀσφαλῶς. Τοῦτ' αὐτὸ δὲ λέγομεν καὶ περὶ τῆς περιδέσεως τῶν καυτηρίων δὲ τὸ προτιμότερον εἶναι τὸ χυτὸν νιτρικὸν κάλι, ὅπερ προσαρμοζόμεν ἐπὶ ἐμπλάστρου, φέροντος ὀπὴν, ἥτις ἀντικρῦζει εἰς ὃ μέρος τοῦ ὄγκου θέλομεν νὰ καύσωμεν, ἢ ἀνατρίβομεν τὸ καυτήριον ἐπὶ τοῦ πεπονθότος τόπου, ἕως ἂν γείνη ἐσχάρα ἀρκούντως παχεῖα πρὸς ἀφαίρεσιν τοῦ κακοῦ· καλύπτομεν δ' ἐπειτα τὴν ἐσχάραν μὲ κολλητικὸν ἐμπλαστρον, καὶ θεραπεύομεν τὴν πυορροοῦσαν πληγὴν, μετὰ τὴν ἀπόπτωσιν τῆς ἐσχάρας, ἀπλῶς. Ἡ πληγὴ αὕτη ἰᾶται ταχέως δι' οὐλῆς κανονικῆς καὶ μόλις φαινομένης. Ὄταν δὲ ὁ ὄγκος οὗτος ᾖ πλατύς, ὅταν ὁ πρῶτος καυτηριασμός δὲν ἀφείλεν αὐτὸν ὀλοσχερῶς, καὶ ὅταν οὗτος ἀναγεννᾶται καὶ πάλιν, οὐδέποτε εἶδον αὐτὸν νὰ γείνη μεγαλειότερος παρ' ὅ,τι ἦτο πρὶν καυτηριασθῆ· πάντοτε δὲ εἶδον, ὅτι οὗτος ἐξαλείφεται μετὰ πλειοτέρους καυτηριασμούς. Εἰς ἡδυσμένους δὲ ἀνθρώπους ἐπέτυχεν πάντοτε ἡ θεραπεία τοῦ Ἐλμύνδου· ἀλλ' εἰς τὰ βρέφη πρέπει νὰ μεταχειρισθῶμεθα ταύτην μᾶλλον πεφυλαγμένως, ἐπειδὴ ἡ ἀνάδοσις τοῦ ἀρσενικοῦ δύναται νὰ ἐπαγάγῃ τὰ δεινότερα ἐπακόλουθα. Ἡ χρῆσις τοῦ χυτοῦ νιτρικοῦ κάλιος εἶναι πρὸ πάντων ὠφελιμιωτάτη εἰς τὸ πάθος τοῦτο, συγγενὲς ὄν, καὶ εἰς κηλίδας ἐρυθρὰς, ἐπιπολαίους καὶ εἰς τὸ δέρμα ἐνιζανούσας, συνισταμένον· καὶ ἡ θεραπεία αὕτη, ἥτις ἐπιτυγχάνει ἀτελῶς, εἶναι πολλάκις τὸ μόνον βοήθημα, ὅπερ δυνάμεθα νὰ προσφέρωμεν ἕνεκα τῆς ἀντιπαθείας, ἣν ἔχουσιν οἱ γονεῖς πρὸς ἅπαντα τ' ἄλλα βοηθήματα, ἅπερ μεταχειρισθῶμεθα πρὸς ἴασιν κακοῦ μικροῦ λόγου ἄξιον παρ' αὐτῶν νομιζομένου. Τὸ χυτὸν νιτρικὸν κάλι εἶναι κατὰ πάντα προτιμότερον τοῦ πεπυρακτωμένου σιδήρου.

§. 681.

Πρὸς γένεσιν φλεγμονῆς, εἰκότως σφοδρᾶς, καὶ πυήσεως, ὥστε νὰ μεταβληθῇ εἰς οὐλώδη οὐσίαν τὸ πλέγμα τοῦ ἀνευρύσματος τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων, δυνάμεθα νὰ μεταχειρισθῶμεν διάφορα βοηθήματα, καὶ 1) τὴν κατ' ἐπανάληψιν καὶ πολλάκις γενομένην ἐλαφρὰν ἐπίθιξιν τοῦ ἀνευρύσματος ἀπὸ τῆς περιφερείας πρὸς τὸ κέντρον αὐτοῦ μὲ τὸ χυτὸν νιτρικὸν κάλι, δι' οὗ δυνάμεθα νὰ διατηρήσωμεν ἐπὶ μακρότερον μετὰ τὴν ἀπό-

πτωσιν τῆς ἐσχάρας, τὴν πυώδη ῥύσιν τῆς ὑποκειμένης ἐλκώδους ἐπιφανείας· 2) εἰς ὅσα παιδία δὲν μετωχετεύθη εἰσέτι ἡ δαμαλῖς, τὴν μετωχετευσιν αὐτῆς εἰς τὸ ἀνεύρυσμα· πρὸς τοῦτο ἐνεργοῦμεν πλείονας ἐπιπολαίους ἐγχαράξεις εἰς τὸ ἀνεύρυσμα καὶ εἰς τὴν περιοχὴν αὐτοῦ εἰκότως ἀλλήλων ἀπεχούσας μὲ νυστέριον εἰς τὸν δαμαλιδῶδη λέμφον διάβροχον. Μετὰ τὴν ἐπίσχεσιν τῆς ῥύσεως τοῦ αἵματος ἐμβάλλομεν ἐκ νέου μὲ τὸ νυστέριον δαμαλίδα εἰς τὰ χαράγματα, προσεπιβάλλομεν δὲ καὶ ὀθόνιον ἐπὶ τοῦ ἀνευρύσματος μὲ τῆς δαμαλίδος τὸν λέμφον ἐπίχριστον. Τὰ φλυκταινίδια γεννῶνται κατὰ τὸ σῦνηθες, καὶ τὸ ἀνεύρυσμα γίνεται ἀφανές μετὰ τὴν ἀπόπτωσιν τῶν ἐσχαρῶν. Πρὸς τὴν ἀγωγὴν ταύτην ὁμοία εἶναι ἡ τοῦ Ἰκμάννου ἀνάτριψις τῆς διὰ τῆς ἐνστιμμίου τρυγός ἀλοιφῆς, ἢ ἡ προσβολὴ τοῦ δι' αὐτῆς ἐμπλάστρου, μετὰ τὴν ἀνάπλασιν τῶν φλυκταινιδίων ἐπιβάλλονται καταπλάσματα, καὶ μετὰ τὴν ἀπόπτωσιν τῶν ἐσχαρῶν ἐπιθίγονται αἱ ὑποκείμεναι ἐλκώδεις ἐπιφάνειαι μὲ τὸν χυτὸν νυτρικὸν ἄργυρον, καὶ ἐπικαλύπτονται ἔπειτα μὲ κολλητικὸν ἔμπλαστρον ἔτι δὲ καὶ πλείονες (ὅσον 6) ἐνοφθαλμισμοὶ κατὰ τὴν περιοχὴν τοῦ ἀνευρύσματος τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων, γενόμενοι μὲ νυστέριον διάβροχόν εἰς κροτώνιον ἔλαιον (κατὰ τὸν Δεφάρκην)· 3) ἡ ἀγωγὴ τοῦ Μαρσάλου "Αλλου (1), ἣτις εἶναι παρακέντησις τοῦ ἀνευρύσματος μὲ λεπτὴν βελόνην ἀπὸ τοῦ χεῖλους τοῦ ἀπαθοῦς μέρους τῆς περιοχῆς δι' ὄλου τοῦ ἀνευρύσματος, ἐπαναλαμβανομένη εἰς ὀκτῶ ἢ δέκα διαφόρους ἀπευθύνσεις αἱ πορεῖαι τῶν παρακεντημάτων θεραπεύονται καὶ οὕτως ἀλλοιοῦσι τὸ πλέγμα τοῦ ἀνευρύσματος. Πρὸς τοῦτοις δὲ μεταχειριζόμεθα εἰ δυνατόν, καὶ πλείον τῶν οὕτω παρακεντηθέντος ἀνευρύσματος, ἣτις ὁμως οὐδεμίαν ἔχει, λέγεται, ἰδιαιτέραν ἐνέργειαν· 4) τὴν ἀγωγὴν τοῦ Παλεμάνδου, ἣτις συνίσταται εἰς τὴν ἐγχοπὴν ἢ ἐκκοπὴν τεμαχίου τοῦ ἀνευρύσματος, καὶ εἰς τὴν συναγωγὴν ἔπειτα τῶν χειλῶν διὰ τῆς περιελάδος ῥαφῆς, ἢ εἰς τὸν διωσμὸν μακρῶν καὶ παχέων καρφοβελονῶν διὰ τοῦ ὄγκου τοῦ ἀνευρύσματος· χωρὶς δὲ νὰ περιελίξωμεν ταύτας μὲ ῥάμματα, συγκάμπτομεν μόνον τὰ ὀξέα αὐτῶν ἄκρα, καὶ προφυλάσσομεν ἔπειτα τὸ μόριον μὲ οἰκτεῖον ἐπικάλυμμα· ἂν δὲ ἀρχίσῃ γ' ἀπορρέῃ πῦον ἐκ τῶν πλευρῶν

(1) Ὁ Πεττίσον (Petisson, London and Edinburgh monthly Journal of med. science. 1842. p. 522) εἰς ἀνεύρυσμα τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων, ὅσον ὡοῦ περιστερᾶς μέγα, ἐπὶ τοῦ ὤμου παιδὸς ἐνδεκαμήνου ὄν, διώθισε βελόναν, ἐπὶ φλογὸς λύχνου εἰνοπνεύματος ἐμπλῆς μέχρις ἐρυθρότητος πυρακτωθείσας, σχεδὸν εἰκοσάκις καθ' ὅλας τὰς ἔξεις δι' ὄλου τοῦ ὄγκου τοῦ ἀνευρύσματος, ἐπαναλαβὼν δις τοῦτο ἐν διαστήματι μιᾶς ἑβδομάδος, καὶ οὕτως ἔπειτα ἐν διαστήματι μηνὸς ἀπέπεσεν ὅλος ὁ ὄγκος καὶ ἀπουλώθη ὁ τόπος, χωρὶς γ' ἀπομείνῃ ἔχνος τῆς ἀνευρυσματώδους βῆτις.

τῶν βελονῶν, ὁ δὲ ὄγκος ἐπιμένῃ εἰσέτι, διεκβάλλομεν νέας. Τὸ δὲ ὑποκυανοῦν ἢ ὑπομέλαν χρῶμα τοῦ ὄγκου, ἐν ᾧ ἔγκεινται αἱ βελόναι δὲν πρέπει· νὰ μᾶς ταραξῆ, ἐπειδὴ τοῦτο εἶναι μάλιστα σημεῖον καλόν, ὅτι ἡ φλεγμονὴ ἐφθασεν εἰς τὴν πρέπουσαν ἀκμὴν. Εἶναι δὲ πρὸς τοῦτο ἀναγκαῖον νὰ ἐνεργῶμεν πολλάκις καὶ μὲ τὸν χυτὸν νιτρικὸν ἄργυρον ἴσως εἰς τοῦτο εἶναι οἰκειότερος ὁ νιτρικὸς ὑδράργυρος. Β) τὴν διεκβολὴν λημνίσκου διὰ τοῦ ἀνευρύσματος, δι' ἧς ἐπέχεται μὲν ἢ ἐκ τῆς διακεντήσεως τῆς βελόνης γενομένη αἰμορραγία, ἐπάγεται δὲ διὰ τῆς διαμονῆς τοῦ λημνίσκου ἢ οἰκεία φλεγμονὴ καὶ πύησις, καὶ ἂν αὕτη δὲν γείνη, γίνονται ἐρεθιστικά ἐνέσεις διὰ τῆς πορείας τῆς διωσθείσης βελόνης, ὡς παραινεῖ καὶ ὁ Δοῖδιος (1) ἄνευ προηγουμένης διεκβολῆς λημνίσκου. Τὸ καλόν τῆς ἀγωγῆς ταύτης καθὼς καὶ τῆς τοῦ Ἀλλοῦ εἶναι, ὅτι δὲν φθίρεται τὸ ἐπικείμενον τοῦ ὄγκου δέρμα καὶ οὕτως ἐνεργεῖται μικροτέρα οὐλή. Ἐκ τῶν διαφόρων τούτων ἀγωγῶν, αἵτινες χρησιμεύουσιν εἰς τὰ ἐπίπεδα καὶ ἐκτεταμένα ἀνευρύσματα τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων, κηρύττω ἐκ πολλαπλῆς πείρας προτιμωτέραν τὴν ἐμὴν (2) εἰς τὴν ἐπίκασιν τοῦ ἀνευρύσματος συνισταμένην.

§. 682.

Ὅταν δὲ ὁ πεπονθὸς τόπος, καὶ ἡ ἐπίσημος ἔκτασις τοῦ ἀνευρύσματος τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων μᾶς ἐμποδίζωσι νὰ μεταχειρισθῶμεν τὰ ρηθέντα βοηθήματα, ἢ ὅταν μετεχειρισθῶμεν ταῦτα ἀνωφελῶς, ἢ ὅταν συγχρόνως μετὰ τοῦ ἀνευρύσματος τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων ἢ καὶ ἀνεύρυσμα τῶν ἀναστομώσεων τῶν διαφυάδων τῆς ἀρτηρίας, τὸ ὕστατον βοήθημα εἶναι τότε ἡ περιέσεις τῆς ἀναδιδούσης τὸ αἷμα εἰς τὸν ὄγκον στελεχιαίας ἀρτηρίας, ἢ ὅταν οὐδὲ τοῦτο ὠφελήτῃ, ἢ ἀποκοπὴ τοῦ μορίου, ὅταν τὸ ἀνεύρυσμα ἢ εἰς τὰ ἄνω ἢ τὰ κάτω ἄκρα τοῦ σώματος. Ἀλλὰ, πρὶν ἐνεργήσωμεν τὸν ἀκρωτηριασμόν, καλόν εἶναι πάντοτε νὰ περιδένωμεν τὴν στελεχιαίαν ἀρτηρίαν, ἀφ' ἧς φέρεται τὸ αἷμα εἰς τὸν ὄγκον, ἐπειδὴ

(1) Ὁ Τύρελος κατὰ τὸν Σουῦθον (London medical Gazette. Octob. 1836.) παρακεντεῖ τὸ ἀνεύρυσμα μὲ νυστέριον, ἔχγει δ' ἔπειτα ἰσχυρὸν στυπτηρίας διάλυμα διὰ τοῦ Ἀνελλείου κλυστηρίου, ἐπαναλαμβάνων ἅπαξ καὶ δις τοῦτο, μεθ' ὃ ἐκάστοτε ὁ ὄγκος στερεοῦται ἐπὶ μᾶλλον καὶ ὅλως ἀποβήκνυται· οὐδὲμία δὲ φλεγμονὴ ἐγγίνεται.

(2) Ἀνεύρυσμα τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων, ἐφ' ὅλης τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς τοῦ προσώπου καὶ ἐφ' ὅλου σχεδὸν τοῦ ἄνω χεῖλους ἐκτεινόμενον, καὶ κατὰ τόπους τινὰς ὀγκώδες ὄν καὶ ἐπηρμένον, πρὸς ὃ ἅπασαι αἱ ρηθεῖσαι θεραπευτικαὶ μέθοδοι ἦσαν ἀνεκτέλειστοι, ἐξηλείφθη ὅλως δι' ἐπικαύσεως συχνότατα ἐπανειλημμένης μὲ τὸ χυτὸν νιτρικὸν κάλι, καὶ μετεβλήθη εἰς λιτὰν οὐλώδη οὐσίαν καὶ τὸ ἄνω χεῖλος ἀνέλαθε τὸ κατὰ φύσιν πάχος.

Δ'.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΑΡΑ ΦΥΣΙΝ ΑΝΕΥΡΥΣΜΟΥ
ΤΩΝ ΦΛΕΒΩΝ.

ΠΕΡΙ ΚΙΡΣΩΝ.

Δ'.

Περὶ Κιρσῶν ἐν γένει.

§. 683.

Διὰ τὴν μεγάλην ὑπείξιν τῶν ἑαυτῶν χιτῶνων αἱ φλέβες ἀνευρυνόμεναι, ἀπεργάζονται ὄγκους, οἵτινες ὀνομάζονται κιρσοί.

§. 684.

Οἱ ἀνευρυσμοὶ τῶν φλεβῶν γίνονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ βραδέως καὶ οὐδεμίαν ἐπάγουσι κατ' ἀρχὰς ἐνόχλησιν· αὐξάνονται δὲ κατὰ μικρὸν, καὶ ἐπειδὴ αἱ φλέβες εἰς τὴν παρασπορὰν κάμπτονται, ἀπεργάζονται ἐπάρματα ἄνισα, περιγεγραμμένα καὶ κυανὰ ἢ μελανωπὰ, ἅπερ γίνονται μὲν ἀφανῆ ἐπιθλιβόμενα, ἀναφαίνονται δὲ καὶ πάλιν εὐθὺς μετὰ τὴν παῦσιν τῆς ἐπιθλιψέως ἐρεθίζουσιν αἴσθησιν βάρους, πολλάκις δὲ καὶ πόνους ἐν ᾧ μορίῳ ἐνίστανουσιν οἱ ὄγκοι οὗτοι. Πολλάκις γίνονται μεγάλοι ὄγκοι, διότι αἱ κιρσώδεις φλέβες κεῖνται ἢ μία ἐπὶ τῆς ἄλλης, καὶ γεννᾶται οἴδημα εἰς τὸ πεπονθὸς μόνιον. Οἱ χιτῶνες τῶν φλεβῶν παχύνονται καὶ προσφύονται εἰς τὰ περικείμενα μόρια. Τὸ ἐπικείμενον δέρμα φλογούται, ἐκ τούτου δὲ γεννῶνται ἀποστήματα, καὶ ἐλκώσεις τοῦ δέρματος καὶ τοῦ ὑποκειμένου κυτταρώδους χιτῶνος, (κιρσώδη ἔλκη), αἵτινες συνέχονται στερεῶς μετὰ τῆς κιρσώδους καταστάσεως, ὥστε εἶναι τῶν ἀδυνάτων νὰ ἰαθῶσιν αὐταί, ἐνόσω αὕτη ἐπιμένει. Αἱ ἐλκώσεις αὐταὶ ἐπάγουσι καὶ αἰμορραγίαν μεγάλην διὰ ῥῆξιν τῶν φλεβῶν, ἐξ ἧς ἀναχεῖται τὸ αἷμα ἐνίοτε εἰς τὸν κυτταρώδη ὑμένα. Πολλάκις δὲ θρομβοῦται τοῦτο εἰς τ' ἀνευρυσμμένα ἄγγεῖα, ἐκ τούτου δὲ γίνονται οἱ ὄγκοι σκληροὶ καὶ ἀνεπιεικεῖς. Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀνευρύνονται μόνον αἱ κατ' ἐπιπολήν φλέβες, σπανιώτερον δὲ αἱ κατὰ βάθος· πολλάκις μὲν οὐ μόνον τὰ στελέχη τῶν φλεβῶν, ἀλλὰ καὶ οἱ λεπτότεροι αὐτῶν ἀκρέμονες, ἐνίοτε δὲ οὔτοι μόνον καθ' ἅπαν τὸ μῆκος αὐτῶν, καὶ ἀπεργάζονται τῆδε κακῆϊσε ἐπάρματα ἐπισημότερα.

§. 685.

Εἰσὶ δὲ τὰ γεννῶντα τοὺς κιρσοὺς αἰτία πᾶν ὅ,τι ἐμποδίζει τὴν μετα-

γωγὴν τοῦ αἵματος διὰ τῶν φλεβῶν εἰς τὴν καρδίαν, οἷον πίεσις καὶ περισφιγίς τῶν φλεβῶν, ἐν ᾧ τοῦ ἀρτηριώδους αἵματος ἡ ἀνάδοσις γίνεται ἀπαρεμποδίστως, πίεσις ἐκ μέρους τῆς κυοφορούσης μήτρας, σκληραὶ τῶν ἐντοσθίων, ἰδιάζουσα στάσις καὶ σχηματισμὸς τοῦ σώματος, οἷα ἡ ὀρθία στάσις αὐτοῦ κτλ. ἐνίοτε ὅμως γεννῶνται οὔτοι εἰς διάφορα μέρη τοῦ σώματος ἄνευ τινος αἰσθητοῦ ἐμποδίου τῆς κυκλοφορίας τοῦ αἵματος, καὶ φαίνεται, ὅτι τοῦτο προέρχεται δι' ἀτονίαν τῶν χιτώνων τῶν φλεβῶν. Οἱ κίρσοι γεννῶνται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς ἐκείνους τοὺς τόπους τοῦ σώματος, ὅπου κατὰ φύσιν τὸ αἷμα μεταφέρεται τρόπον τινὰ δυσκόλως, ἐξ οὗ οὔτοι γίνονται κατ' ἐξοχὴν εἰς τὰ κάτω ἄκρα, εἰς τὰς φλέβας τοῦ ἀπειθυσμένου ἐντέρου καὶ τοῦ σπερματίου λώρου. Οἱ ἀνευρυσμοὶ τῶν φλεβῶν ἔχουσι πολλάκις σχέσιν πρὸς τὴν ἔξιν τοῦ ἀρρώστου, ὥστε ὠφελοῦσι τρόπον τινὰ τὸν ἀρρώστον, καὶ συντείνουσι πρὸς τὴν ἀνάλογον αὐτοῦ εὐεξίαν.

§. 686.

Σκοπὸς τῆς θεραπείας τῶν κίρσων ἔστω· πρῶτον ἡ ἄρσις τῶν ἀποκαθιστῶντων δύσκολον τὴν μεταφορὰν τοῦ αἵματος εἰς τὰς φλέβας αἰτίων, μεθ' ἣν ἐξαλείφονται αὐτομάτως πολλάκις· ἀνάγκη δὲ ν' ἀφαιρέσωμεν τὰς ἐμφράξεις τῆς κοιλίας, νὰ τακτοποιήσωμεν κατὰ τὸ εἶκος τὴν διαίταν, ν' ἀπαγορεύσωμεν τὴν συγχρῆν στάσιν τοῦ σώματος τοῦ ἀρρώστου κτλ. Κύριον δὲ βοήθημα πρὸς τοὺς κίρσους μετὰ τὴν ἄρσιν τοῦ αἵτου μὴ ἐξαλειφομένου, ἢ τοπικῆς ἀτονίας ἐκγόνους ὄντας, εἶναι ἡ ὁμοτίμως γινομένη πίεσις ὅλου τοῦ πεπονθότος μορίου διὰ περιελήσεως, ἥς τὴν ἐνέργειαν δυνάμεθα ν' αὐξήσωμεν καὶ διὰ τῆς συγχρόνου χρήσεως τονωτικῶν καὶ σταλτικῶν φαρμάκων· ἐντελής θεραπεία σπανίως γίνεται δι' αὐτῆς, διότι εὐθὺς μετὰ τὴν παῦσιν τῆς πίεσεως ἐξογκοῦνται καὶ αὖθις αἱ φλέβες, καὶ ἀναγεννᾶται τὸ οἴδημα καὶ τὰ κίρσῳδη ἔλκη.

§. 687.

Πρὸς ἐντελῆ θεραπείαν τῶν κίρσων, δυνατὴν μόνον διὰ θρομβώσεως τοῦ αἵματος καὶ ἀποφράξεως τῆς φλεβός, παρήνεσαν ἔκπαλαι τὰς ἀκολούθους διαφόρους ἀγωγάς· 1) τὴν παρακέντησιν, 2) τὴν σχάσιν, 3) τὴν ἀπακοπήν, 4) τὴν περιδεσίαν, 5) τὴν διακοπήν, 6) τὸν καυτηριασμὸν μετὰ τὰ ἐσχαρωτικά, 7) τὴν διεκβολὴν βελονῶν ἢ ῥαμμάτων, 8) τὴν ἐπιπλευρίον συμπίεσιν τῆς φλεβός.

Ὁ Γοττοσχάλκης (Gottschalk, Oppenheims Zeitschrift fuer die gesammte Medicin Bd. XXII. Heft. 2.) λέγει, ὅτι τῶν φλεβῶν ἡ ἐρήμωσις οὐδέποτε ἐπάγει θεραπείαν ἐντελῆ· ἐξ ἐναντίας δὲ αὐξάνει μάλιστα τὴν κυρίαν αἰτίαν τῆς κίρσώσεως.

τῆν ἀρρυθμίαν μεταφορᾶν τοῦ αἵματος διὰ τῶν φλεβῶν, ἐκ τούτων δὲ καὶ μετὰ τὴν περιόδου ἀπελαχταίας φλεβὸς ἐπιγίνεται ὄδημα τῶν ἄκρων καὶ χεῖρον τὸ κακόν, ἐξαιραμέναι καὶ τοῦ ἐκ τῆς περιόδου τῶν φλεβῶν κινδύνου ὑποστήριξις ὅλων τῶν φλεβῶν διὰ πίεσεως ὁμοίμου αἵναι τὴ ἀληθὲς βοήθημα, καὶ οὐδὲν πρὸς τούτῳ ἐπιτηδεύτερον τοῦ Σευτενίου ἐπίδεσμου. Πρὸς τοῦτο λοιπὸν ἐπιβάλλομεν πρῶτον διὰ βροχὸν ἐπίδεσμον, ἐπαλλείφομεν αὐτὸν μὲ κόλλαν καὶ ἐπιβάλλομεν ἔτι ἐπ' αὐτοῦ καὶ δευτέρον ἐπίδεσμον μὲ κόλλαν τὸ ὕγρασμα περιψύχει ἀγαθοεργῶς, καὶ ἡ ὁμοίτιμος πίεσις ἀφαιρεῖ παραυτίκα πᾶσαν ἐκ τοῦ ἀνευρισμοῦ τῶν φλεβῶν γενομένην ἐνόχλησιν.

§. 688.

Τὴν παρακέντησιν τῶν κισσῶν μὲ νυστέριον (παρ' αὐτοῦ τοῦ Ἰπποκράτους μνημονευομένην) ἐνήργησαν κατ' ἔξοχὴν εἰς τεθρομβωμένου αἵματος πεπληθότους, καὶ εἰς ὀδυνηροτάτους, φλεγμαίνοντας καὶ ὑπερεκτεταμένους κισσοὺς, πρὸς οὓς ἔπειτα μετὰ τὴν κένωσιν τοῦ αἵματος μεταχειρίζονται τὴν πίεσιν, συγχρύνως δὲ καὶ τὰ ψυχρὰ ἐπιθέματα, καὶ τὸν ὀριζόντειον σχηματισμὸν τοῦ μορίου.

§. 689.

Ὅταν δὲ οἱ κισσοὶ ἔχωσι μείζονα περιοχὴν καὶ ἔκτασιν, σχάζεται οὖσον δύω δακτύλων τὸ ἐπικείμενον δέρμα καὶ ἡ ἀνευρισμένη φλέψ, ἐπέχεται τὸ ἐκχεόμενον αἷμα μὲ τὸν δάκτυλον, ἐμπωματοῦται τὸ σχάσμα μὲ συνεσφιγμένον σπόγγον ἢ μὲ σύστρεμμα μοτοῦ εἰς τὸ κοῖλον τῆς φλεβὸς ἐμβαλλόμενον, καὶ ἐπιδένεται μὲ ἐπιβαλλόμενα σπληνία καὶ μὲ κυκλοτερῆ ἐπίδεσμον. Ἐὰν μὲν οἱ κισσοὶ ὦσιν εἰς τὴν κνήμην, ἀρκεῖ μία μόνη σχάσις, ἐὰν δὲ ἐκτείνωνται μέχρι τῆς μεσότητος τοῦ μηροῦ γίνονται μία μὲν σχάσις ὑπεράνω τῶν σφυρῶν, ἑτέρα δὲ ὑπεράνω τοῦ γόνατος καὶ τρίτη εἰς ἴσην ἀπόστασιν, ἐὰν πάσχη καὶ ὄλος ὁ μηρός· μετὰ τοῦτο δὲ περιελλίσσεται ὅλον τὸ σκέλος, καὶ ἐπιβρέχεται ψυχρῶς ἐφ' ἡμέρας τινάς· ἐκ τούτου δὲ γεννᾶται φλεγμονὴ εἰς τὴν φλέβα μεταδομένη ἀπὸ τῶν κυρίων κισσῶν εἰς τοὺς ἐπιλοίπους τοιουτοτρόπως, ὥστε αὐξάνεται ἡ πλαστικὴ δύναμις, καὶ ἐξαλείφονται οἱ παρακείμενοι κισσοί.

§. 690.

Εἰς τινὰς δὲ λίαν ὑπερέχοντας κισσοὺς ἢ ὄγκους γενομένους ἐξ ἀθροίσεως ἀνευρισμένων φλεβῶν, ἐνήργησαν τὴν κισσοτομίαν (παρὰ τοῦ Κέλσου ἤδη μνημονευομένην)· εἰς τοὺς καθ' ἑκάστους κισσοὺς αἴρεται τὸ ἐπικείμενον δέρμα, ἐὰν ἦ κινητὸν, εἰς πτυχὴν, καὶ ἐμβάλλεται τομὴ ἐκτετατομένη πέραν τοῦ ἄνω καὶ κάτω ἄκρου τοῦ κισσοῦ· ἔπειτα δὲ ἀνατείνεται πρὸς τὰ ἄνω ὁ κισσὸς ἀγκίστρῳ, ἀποψιλοῦται καὶ ἐκκύπτεται· ἐὰν δὲ τὸ ἐπικείμενον δέρμα ἦ προσπεφυκὸς καὶ ἀκίνητῳ, ἐκκύπτεται καὶ αὐτὸ μετὰ τοῦ ὄγκου· τοῦτ' αὐτὸ γίνεται καὶ εἰς μεγαλειτέρους κισσοὺς.

ὄγκους, καὶ περιδένεται ἄνω καὶ κάτω ἢ διαιρεθεῖται φλέψ, ἢ, ἐὰν ὁ τόπος δὲν ἐμποδίζῃ, ἐπέχεται ἢ αἱμορραγία διὰ προσηκούσης πίεσεως.

§. 691.

Ἡ δὲ περιδεδειμένη (παρὰ τοῦ Ἀετίου καὶ Παύλου τοῦ Αἰγινήτου μνημονευομένη) γίνεται εἰς τοὺς κιστοὺς τῶν κάτω ἄκρων, ἐν ᾧ ἀποφιλοῦται ὁ κύριος κιστὸς τῆς σαφηνοῦς φλεβὸς ὑπεράνω τοῦ ὄγκου δι' οἰκείας τομῆς, καὶ, ἀποχωριζομένου τοῦ περικειμένου κυτταρώδους ἰστού, περιβάλλεται ὁ βρόχος διὰ μῆλης· ἔπειτα δὲ ὀριζοντεῖως σχηματιζομένου τοῦ πεπονθότος μορίου πιέζεται διηνεκῶς ὁ πεπονθὸς τόπος· ὁ δὲ Ῥικὸρδος ἐνήργησε τὴν ὑπένδοθεν τοῦ δέρματος περιδεδειμένη τῆς φλεβὸς, αἶρων τὴν σαφηνὴ φλέβα εἰς πτυχὴν τοῦ δέρματος, καὶ διεκβάλλων ῥαφίδα, διπλοῦν ῥάμμα ἐκ μετάρης εἰς τὸ ὠτίον φέρουσαν, ὅπισθεν τῆς φλεβὸς διὰ τοῦ δέρματος· ἔπειτα δὲ ἐγκαταλιπὼν ἐκ τῶν δακτύλων τὴν φλέβα, χωρὶς νὰ ἐγκαταλείψῃ καὶ τὴν πτυχὴν τοῦ ἐπικειμένου δέρματος, διεξέβαλεν ἐκ νέου τὴν ῥαφίδα ἐπὶ τῆς φλεβὸς διὰ τοῦ νύγματος τῆς ἐκβολῆς καὶ ἐμβολῆς τῆς ῥαφίδος, καὶ οὕτως περιέλαβε τὴν φλέβα εἰς ἀγκύλην ὑπένδοθεν τοῦ δέρματος, ἧς ἀγκύλης ἀμφοτέρω τὰ ἄκρα περιέδεσεν εἰς τεμάχιον ἐλαστικῆς μῆλης. Παρομοίως μὲν, ἀλλὰ μὲ δύο ἀγκύλας δυνάμεθα νὰ περιδέσωμεν τὴν φλέβα ὑπένδοθεν τοῦ δέρματος κατὰ τὸν τρόπον τοῦ Ταβιγνώτου (ἴδ. §. 594 Τομ. 2).

§. 692.

Ὁ Σολέρας διέτεμεν ἄνω καὶ κάτω τοῦ ὄγκου τὴν ἔσω σαφηνὴ φλέβα ὑπεράνω τοῦ γόνατος, ἐμβαλὼν ἐπὶ τὰ πλάγια φλεβὸς ἐπιμήκεις τομάς, καὶ διελὼν ἔπειτα τὴν φλέβα ἠθέλησε νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐκ νέου σύμφυσιν αὐτῆς διὰ παρενθέσεως μοτοῦ. Ὁ δὲ Βρόδιος ἐνήργησε τὴν ὑπένδοθεν τοῦ δέρματος τομὴν τῆς φλεβὸς μὲ μαχαίριον στενὸν ὀξύτατον καὶ ὀλίγον καμπύλον διωθὼν αὐτὸ ἐπὶ τὰ πλάγια τῆς φλεβὸς μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ ἐπικειμένου δέρματος καὶ διαιρῶν αὐτὴν, ἐν ᾧ ἐξεκλύει τὸ διωσθὲν μαχαίριον, χωρὶς ὅμως νὰ βλάβῃ τὸ δέρμα· ἢ αἱμορραγία ἐπέχεται διὰ τῆς ἐπιθλίψεως.

§. 693.

Ἡ Καντηρίασις μὲ τὸ πεπυρακτωμένον σιδήριον (γενομένη κατὰ τὸν Κέλσον εἰς τοὺς ἀποφιλωθέντας διὰ τομῆς τοῦ ἐπικειμένου δέρματος κιστοὺς) καὶ ἡ καθάρσις τοῦ ἐπικειμένου δέρματος καὶ τοῦ ὑποκειμένου κιστοῦ μὲ τὸ χυτὸν νιτρικὸν κάλι (γενομένη ὑπὸ τοῦ Παραίου καὶ Βρόδιου) ἀπεπαύθησαν διὰ τὸ ἀβέβαιον καὶ διὰ τὰ ἐπιγενόμενα ἔπειτα ἐπιμονα ἔλκη. Ἀλλ' ἡ χρῆσις τοῦ κάλεος ἐπηρέθη καὶ αὐθις παρὰ τοῦ

Βοννέτου και Λαυγιέρου (Laughier). Ἄλλ' ὁ Βοννέτης μετεχειρίσθη συγχρόνως και τὴν βελονῶν διάπαρσιν κατὰ τὸν τρόπον τοῦ Δαβάτου, και ὁ Δαβάτης τὸ χυτὸν νιτρικὸν κάλι ἐπὶ τῆς ἀποφιλωθείσης φλεβός· ὁ δὲ Φροριέπος ἐπέδεσε τὰς μεγάλως ἀνευρυσμένας φλέβας μὲ σπληνία διάβροχα εἰς νιτρικὸν ὀξύ ἄκρατον, ἀλλὰ μὴ ἀναθυμιῶν, ἕως ἂν ἐρυσπιλατωθῆ τὸ δέριμα και γείνη ὁ ὄγκος στερεὸς και ἐπώδυνος, ἐπαναλαμβάνων τοῦτο και αὐθις μετὰ τὴν παῦσιν τούτων ἄχρις ἰάσεως.

§. 694.

Ὁ δὲ διωσμὸς τῶν βελονῶν διὰ τῶν πλευρωμάτων τῆς φλεβός ἐνεργεῖ ἢ ἐλαφρὸν ἐρεθισμὸν τῆς φλεβός και πλάσιν θρόμβου, ὅστις ἀποφράσσει τὸν πόρον τῆς φλεβός ἀποφράσσει τέλος και αὐτὴν, ἢ ἐρεθίζων δύο ἀντικείμενα μέρη τοῦ ἐντὸς χιτῶνος τῆς φλεβός, και, φέρων αὐτὰ συγχρόνως εἰς συνάφειαν, ἀπεργάζεται τὴν ἀπόφραξιν τῆς φλεβός· εἰς ἐπιτυχίαν τοῦ πρώτου διωθεῖται βελόνη (ἐκ τῶν εἰς ἐγκάρφωσιν τῶν ἐντόμων ἐν χρήσει αὐτῶν βελονῶν, τῶν κατασκευαζομένων εἰς Καρολοβάδην,) ἐγκαρσίως εἰς τὴν φλέβα, και ἐμμένει, ἡσυχῶς ἔχοντος και εἰκότως διαιτωμένου τοῦ ἀρρώστου, ὅσον δύο ἢ ἕξ ἡμερῶν. Τὴν δευτέραν σχεδὸν ἡμέραν ἐπιγίγνεται ἐξόγκωσις περὶ τὴν βελόνην, ἥτις εἶν' ἔκγονος τοῦ πλασσομένου ἐντὸς τῆς φλεβός θρόμβου και τῆς γενέσεως τῆς μικρᾶς φλεγμονῆς ἐν ταύτῃ και τοῖς περὶ ταύτην μορίοις. Ὁ ὄγκος οὗτος αὐξάνεται τὰς ἀκολούθους ἡμέρας και γίγνεται ἔπειτα κατὰ τὸ νύγμα, σπανίως δὲ και καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν περιοχὴν, ροδόχρους συγχρόνως δὲ αἰσθανόμεθα ἐπὶ μᾶλλον, ὅτι τὸ ἀγγεῖον γίγνεται, χωρὶς νὰ πονῆ ἐπιθλιβόμενον, πυκνότερον περὶ τὴν γειτνίασιν αὐτοῦ· ὅσα δὲ πρώιτερον φαίνονται τὰ σημεῖα ταῦτα, τόσα τάχιον ἐξαιρεῖται ἡ βελόνη. Εἰς μικρὰς μὲν φλέβας ἐξαρκεῖ ὁ διωσμὸς μιᾶς βελόνης, εἰς μεγαλειτέρας δὲ, δύο και τριῶν, ἐξ ὧν ἢ μὲν διωθεῖται μᾶλλον πρὸς τὴν προσθίαν, ἢ δὲ μᾶλλον πρὸς τὴν ὀπισθίαν πλευρὰν και ἢ τρίτῃ, ἂν τυχὸν χρειασθῆ, κατὰ τὴν μεσότητα τῆς φλεβός. Ἡ πεῖρα ἀπέδειξε τὴν ἀγωγὴν ταύτην καλὴν καθόσον ἀφορᾷ τὰ ἐπιγενόμενα ἐξ αὐτῆς συμπτώματα και τὸ ἀποτέλεσμα· Εἰς ἐπιτυχίαν δὲ τοῦ δευτέρου σκοποῦ διωθεῖται βελόνη ἐπικαρσίως ὑποκάτω τῆς φλεβός και αἶρεται ἡ φλέψ ἔπειτα μὲ τὴν βελόνην πρὸς τὰ ἄνω, ὅπως παρακενηθῆ αὕτη δις κατὰ τὸ μῆκος αὐτῆς και μὲ ἑτέραν βελόνην, και πρὸς τοῦτο ἐνωθεῖται βελόνη συνήθως εὐθεῖα ἢ καμπύλη, στρογγύλη ἢ πεπλατυσμένη ὅσον γραμμῆς κατωτέρω τοῦ τόπου, ὅπου ἡ ἐπικαρσίως διωθεισα βελόνη διατέμνει τὸν ἄξονα τοῦ ἀγγείου, διὰ μέσου τοῦ δερματος και τῆς φλεβός, και, φερομένη ὑποκάτω τῆς πρώτης βελόνης κατευθῆ

πρὸς τὰ ἄνω, ἐξωθεῖται ἀπὸ τῶν ἔνδον πρὸς τὰ ἔξω διὰ τῆς φλεβὸς καὶ τοῦ δέρματος· ἀμφότεραι αἱ σταυρὸν σχηματίζουσαι βελόνην περιειλίσσονται μὲ ράμμα. Ἄλλ' εἰς τοῦτο δύναται καὶ μία μόνη βελόνη νὰ διωσθῆ ἐπικαρσίως διὰ τοῦ δέρματος καὶ τῆς φλεβὸς καὶ περὶ αὐτὴν νὰ περιβληθῆ ράμμα παραπλησίως τῷ ἐπικαρσίως κειμένῳ ἀριθμητικῶ στοιχείῳ σ. Ἡ βελόνη ἐμμένει ἐνταῦθα, ἕως ἂν ἀρχίσῃ νὰ φαίνεται φλεγμονή, πέντε περίπου ἡμέρας· τὸ μικρὸν συριγγῶδες τραῦμα ἰᾶται ταχέως. Ἡ ἀγωγή αὕτη εἶναι, λέγεται, διὰ τὸ εὐεξέργαστον, διὰ τὸ ὀλιγώδυνον καὶ διὰ τὸ βέβαιον τῆς ἰάσεως, ὄλων τῶν ἄλλων ἢ προτιμωτέρα. Ἄλλ' ὅμως ἡ πεῖρα διδάσκει, ὅτι δύνατ' ἐξ αὐτῆς νὰ γεννηθῆ καὶ κατ' ἔκτασιν καὶ κατ' ἐπίτασιν φλεγμονή φλεγμονώδους χαρακτῆρος μετὰ πυρετοῦ, ἐρυθρότητος τῆς γλώσσης, λιγνυώδους χρωματισμοῦ τῶν ὀδόντων, ἐρεθισμοῦ τοῦ βλενογόνου ὑμένος τοῦ στομάχου καὶ ἐξογκώσεως τῶν κατὰ τοὺς βουδῶνας ἀδένων, καὶ νὰ ἐπέλθῃ καὶ αὐτὸς ὁ θάνατος. Κατὰ τὸν Φράγκον ἐνωθεῖται ἡ βελόνη διὰ τοῦ δέρματος πλησίον τῆς φλεβὸς καὶ, φερομένη ἐπικαρσίως ὑποκάτω τῆς φλεβὸς, ἐξωθεῖται κατὰ τὴν ἀντικειμένην πλευρὰν διὰ τοῦ δέρματος καὶ περιειλίσσεται ἔπειτα μὲ ράμμα. Δύω ἡμέρας ἀρκουσι, λέγεται, εἰς ἀπόφραξιν τῆς φλεβὸς. Ὁ δὲ Φρίκης διεκβάλλει μὲ συνήθη βελόνην, μετρίως ἰσχυρὰν, ράμμα, ἢ εἰς μείζονα κίρρωσιν ράμματα τινὰ ἐλαιουβραχῆ, διὰ τῆς φλεβὸς καὶ ἐπιδένει ταῦτα ἐπὶ τοῦ δέρματος μὲ ἀγκύλην· μετὰ εἴκοσι καὶ τεσσάρων ἢ μετὰ τριάκοντα καὶ ἐξ ὠρῶν παρέλευσιν, ἐξαιρεῖται τὸ ράμμα, ὃ δὲ ἄρρωστος ἡσυχάζει ἄδετος. Μετὰ τὴν ἐμφάνισιν δὲ τῆς φλεγμονῆς ἐπιβάλλονται σπληνία εἰς ψυχρὸν ἢ εἰς Γουλλάρδιον ὕδωρ διάβροχα.

§. 695.

Τὴν ἐπιπλεύριον συμπέσιν τῆς φλεβὸς (κατὰ τὴν ἀγωγὴν τοῦ Βρεσκέτου εἰς τὴν κίρσοκλήνην) ἐνεργεῖ ὁ Σάνσων μὲ λαβίδα, συμπιέζων τοιοιτοτρόπως μεταξὺ τῶν δύο αὐτῆς ἐπιδερματισμένων μεταλλίνων, καὶ ὅσον δέκα καὶ πέντε γραμμῶν μακρῶν πετάλων, τὴν εἰς πτυχὴν τοῦ δέρματος αἰρομένην φλέβα, ὥστ' ἐμποδίζεται ἡ φορὰ τοῦ αἵματος εἰς αὐτήν. Ἐπιβάλλει δὲ πολλάκις τὴν ῥηθεῖσαν λαβίδα εἰς ἄλλον τόπον πρὸς ἀποφυγὴν τῆς γαγγραινώδους ἐσχάρας. Διὰ τῆς ἀγωγῆς ταύτης πλάσσονται θρόμβοι, οἵτινες ἀποφράσσουσι τὴν φλέβα.

§. 696.

Κρίνοντες τὰς διαφορὰς ταύτας ἀγωγὰς πρὸς τὴν παντελεῖα θεραπείαν τῶν κίρρων, πρέπει ν' ἀποβλέψωμεν ἐν γένει πρὸς τοῦτο, ὅτι εἰς ὅλας τὰς

τρώσεις τῆς φλεβὸς ἐπαγούσας ἐπίκειται κίνδυνος φλεγμονῆς τῶν φλεβῶν, ἣτις δύναται πολλάκις νὰ ἐξαπλωθῆ μεγάλης καὶ νὰ ἐπαγάγῃ τὸν θάνατον· τοῦτο δὲ εἶναι τόσῳ μᾶλλον ἄξιον λόγου, διότι οἱ κισσοὺς πάσχοντες, πάσχουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ταυτοχρόνως καὶ ἀρθριτικὴν ἢ ρευματικὴν πάθησιν, ἐμφράξεις καὶ πληθῶραν εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ ἐν ἐκτάσει μεγάλη ἀλλοιώσεις τοῦ συστήματος τῶν φλεβῶν, διὸ οὗτοι εἰσὶν ἐπὶ μᾶλλον ἐπιρρεπεῖς πρὸς τὰς φλεγμονὰς τῶν φλεβῶν· δευτέρον δὲ σκεπτέον, ὅτι οἱ κισσοὶ διὰ τὴν αἰτιατικὴν σχέσιν αὐτῶν πρὸς τὰς τοιαύτας καθόλου νοσηρὰς ἐξεις συντείνουσι πολλάκις σχετικῶς εἰς τὴν εὐεξίαν τοῦ ἀρρώστου, ὥστε μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν αὐτῶν γίνονται ἢ ἄλλαι παθήσεις, ἢ ἀνευρυσμοὶ τῶν φλεβῶν εἰς ἄλλους τόπους τοῦ σώματος· ὅθεν μηδέποτε πρέπει νὰ ἐπιχειρῶμεν τὴν πρὸς παντελῆ θεραπείαν ἐγχείρησιν τῶν κισσῶν, χωρὶς ν' ἀποβλέψωμεν εἰς τὴν καθόλου κατάστασιν, καὶ μηδὲν ἄνευ λόγου ἀποχρῶντος καὶ κατεπείγοντος. Ἀνωφελὴς δὲ πάντοτε εἶναι αὕτη εἰς τοὺς πρεσβύτας. Ἡ παρακέντησις εἶναι ἡ ἥκιστα κινδυνώδης, ἀλλὰ καὶ ἡ μάλιστ' ἀβέβαιος πρὸς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐντελοῦς θεραπείας. Ἡ περιδεδισις δὲ καὶ ἐντομὴ ἐπάγει ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τῆς φλεγμονῆς τὸν κίνδυνον, ἦττον δὲ ἡ ἐκρίζωσις καὶ ἡ διέρσις τῶν βελωνῶν καὶ ῥαμμάτων. Ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς τελευταίους ἐλαχίστου λόγου φαινομένους χειρισμοὺς δύναται νὰ γεννηθῆ φλεγμονὴ σφοδροτάτη, ἦττον δὲ εἰς τὴν ἀπλὴν διέρσιν τῶν βελωνῶν καὶ ῥαμμάτων (κατὰ τὸν τρόπον τοῦ Κύου καὶ Φρίκκου) ἢ εἰς τὴν ταυτόχρονον περίσφιγξιν τῆς φλεβὸς (κατὰ τὸν τρόπον τοῦ Δαβάτου, Φράγκου κτλ.), ἐν ἣ ἐμποδίζεται παντελῶς ἡ ἐν αὐτῇ κυκλοφορία τοῦ αἵματος. Κατὰ τοῦτο λοιπὸν λόγου ἄξιον εἶναι πρὸ πάντων ἡ ἀπλὴ συμπίεσις τῶν φλεβῶν κατὰ τὸν Σάνσονα, ἂν αἱ ἐφεξῆς παρατηρήσεις ἀποδείξωσι τὴν βεβαίαν δι' αὐτῆς ἀπόφραξιν τῶν φλεβῶν.

B.

Περὶ κισσοκήλης.

§. 697.

Κισσοκήλη λέγεται ἀνευρυσμὸς τῶν φλεβῶν τοῦ σπερματικοῦ λώρου, καὶ ὅταν ἡ μείζων, καὶ τῶν τῆς ἐπιδιδυμίδος καὶ αὐτοῦ τοῦ ὄρχεως. Τὸ πάθος ἄρχεται κατὰ πρῶτον εἰς τὸν σπερματικὸν λῶρον μὲ πόνον ἀμβλύν, ἐνίοτε δὲ καὶ ὄξυν, ὅστις κατὰ καιροὺς παρατείνεται μέχρι τοῦ ὄρχεως καὶ τῆς ὀσφύος· ἀλλ' ἐνίοτε γεννᾶται τοῦτο καὶ ἄνευ τινὸς παρενοχλήσεως. Κατὰ τὸ μῆκος τοῦ σπερματικοῦ λώρου γίνεται προφανῆς ὄγκος ἄνισος, ὅστις ἀποτελεῖται παρὰ πολλῶν βρόχων, καὶ ἐπιθλιβόμενος

γίνεται αφανής. Ὁ ὄγκος οὗτος, καθ' ὅσον αὐξάνεται, πλησιάζει πρὸς τὸν ὄρχιν μᾶλλον, ὅστις μεγεθύνεται κατὰ μικρὸν καὶ γίνεται βαρύτερος, καὶ οὕτως ἡ κίρρωσις μεταδίδεται εἰς τὴν ἐπιδιδυμίδα, ἐκ ταύτης δὲ καὶ εἰς τὸν ὄρχιν, ὅστις μεταβάλλεται εἰς οὐσίαν ἀπαλὴν καὶ σταιτώδη, καὶ ἀποφαίνεται σπείραμα ἀνευρυσμῆνων ἀγγείων μεθ' ἀδρότητος ἴσως τῶν πλευρωμάτων αὐτῶν καὶ τοῦ περιειλίσσοντος αὐτὰ κυτταρώδους ὑμένος. Ὁ ὄσχεος ἐκτείνεται τότε, καὶ ὁ ἄρρωστος αἰσθάνεται ὀχληρὸν ἢ ὀδυνηρὸν βάρος κατὰ τὸν ὄρχιν· τὸ αἶσθημα τοῦτο, ὅταν μάλιστα ὁ ἄρρωστος σταθῆ ἐπιπολὺ ὄρθιος, παρατείνεται μέχρι τῆς ὀσφύος. Κύριον δὲ σημεῖον τῆς κίρρωστος εἶναι ἡ αἰφνίδιος ἐξάλειψις αὐτῆς ἐπιθλιβομένης, καὶ ἡ εὐθὺς μετὰ τὴν παῦσιν τῆς ἐπιθλίψεως καὶ μετὰ ἐπίμονον ὀρθοστασίαν τοῦ σώματος ἀνεμφάνισις αὐτῆς. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ σημεῖα ταῦτα εἰσὶ καὶ τῶν κηλῶν σημεῖα, καὶ ἐπειδὴ, ὅταν ἡ μεγάλη ἢ κίρρωσις, ὁ ὄγκος εἰσέρχεται καὶ εἰς τὸν βουβωνικὸν δακτύλιον, καὶ εἰς τὴν ἀψὴν φαίνεται ὅμοιος πρὸς τὴν ἐπιπλοκὴν, ἀνάγκη πᾶσα πρὸς διάγνωσιν βεβαίαν νὰ προσφύγωμεν εἰς τὰ πρῶτα σημεῖα τῆς γενέσεως αὐτοῦ καὶ εἰς ἃ εἶπομεν (§. 360. Τόμ. 2.) ἰδιαιτέρα σημεῖα τῆς ἐπιπλοκῆς.

Κατὰ τὸν Βρεσχέτην σπέρματοκὴλῆ εἶναι ὄγκος τοῦ σπερματικοῦ λῶρου καὶ τῆς ἐπιδιδυμίδος μάλιστα, ὅστις γίνεται δι' ἐπίσχεσιν τοῦ σπέρματος· ὁ ὄγκος οὗτος ἄρχεται μετ' αἰσθήσεως βάρους, τάσεως καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον σφοδρᾶς ὀδύνης· ἐὰν δὲ τὸ σπέρμα δὲν κενωθῆ δι' ἐνδριωγμοῦ ἢ διὰ συνουσίας, γεννᾶται φλεγμονή, ῥῆξις τοῦ ὄγκου καὶ ἀληθινὸν σφίγγιον, ὅπερ χαρακτηρίζεται διὰ τῆς ἐκρῦσεως τοῦ σπέρματος. Τὸ πάθος τοῦτο τῆς ἐπιδιδυμίδος παρατηρεῖται κατ' ἐξοχὴν μετὰ τὴν βλενωρροίαν, καὶ ὁ ἐπιγενόμενος εἰς τὴν παρακμὴν ἢ καὶ μετὰ τὴν τελείαν ἐξάλειψιν τῆς βλενωρροίας ὄγκος τοῦ ὄρχεως, ὅστις ἄρχεται πάντοτε εἰς τὴν ἐπιδιδυμίδα, γεννᾶται ἐκ τῆς ἐπίσχεσεως τοῦ σπέρματος. Εἰς τὴν σπέρματοκὴλὴν ταύτην ὠφέλουσι συνουσίαι, μετρία διαίτα, ἀποφυγὴ ἐξάψεως τῆς φαντασίας, ψυχρολουσία τῶν γεννητικῶν μορίων, καὶ ὅταν ἡ φλεγμονὴ προσβολὴ βδελλῶν· ὅταν δὲ γείνη σφίγγιον δὲν δυνάμεθα νὰ πράξωμεν τι ἀπ' εὐθείας.

§. 698.

Τὰ γεννῶντα τὴν κίρρωσιν αἷτια εἰσὶ διάφορα ἐνίοτε δὲ καὶ ἄγνωστα, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ εἶναι χαύνωσις τῶν φλεβῶν τοῦ σπερματίτου λῶρου, ἥτις γεννᾶται διὰ μεγάλην συνδρομὴν αἵματος ἕνεκεν ἀφροδισίου ἀκολασίας καὶ μαλακίας, ἢ μακροχρονίου ἀσωτίας, ἢ ἐμποδισμένης μεταφορᾶς τοῦ αἵματος διὰ καθεστηκότα βίον, δι' ὄγκους καὶ σκληρίας ἐντὸς τῆς κοιλίας, διὰ κηλεπίδεσμον πιέζοντα τὸν σπερματίτην λῶρον, δι' ἰδιαιτέρας ἐργασίας τοῦ σώματος κτλ. χαύνωσις τῶν ἰνῶν τοῦ κρεμαστήρος δύναται γὰρ εἶναι ἀξιόλογον αἷτιον· τὸ πάθος τοῦτο γεννᾶται συχνότερον

εἰς τὸν ἀριστερὸν ὄρχιν, ὅπερ αἰτιολογεῖται διαφόρως (1). Ἐνίοτε δὲ εἶναι ἠνωμένον καὶ μεθ' αἰμορροΐδων. Τὸ πάθος παρατηρεῖται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς νεωτέρους ἀνθρώπους, ἀπὸ τοῦ 15 μέχρι τοῦ 30 ἔτους, σπανιώτερον δὲ εἰς γηραιότερους. Πολλάκις ὅμως ἡ αἰτία τοῦ πάθους εἶναι ἄγνωστος, καὶ ὁγὼν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν βεβαίως πόσον τὰ εἰρημένα αἷτια ἐνήργησαν εἰς τὴν γένεσιν τοῦ πάθους. Μένει δὲ πολλάκις μικρὸν καὶ ἀναύξητον, καίτοι αὐξησιν αὐτοῦ πρέπει νὰ φοβώμεθα διὰ τε τὴν διαίταν καὶ τὸ ἐπιτήδευμα τοῦ ἀρρώστου.

§. 699.

Τὸ πάθος ἄνευ ἰατρικῆς βοήθειας αὐξάνεται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, μεταδιδόμενον δὲ καὶ εἰς τὸν ὄρχιν ἄλλοιοῖ τὴν κατασκευὴν αὐτοῦ, ἀπεργάζετ' αὐτὸν ἀνίκανον τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ, ἢ ἐπάγει ἀτροφίαν εἰς αὐτόν· μεγεθυνόμενον δὲ ἐπάγει ἀνευρυσμὸν τῶν φλεβῶν τοῦ ὄρχεου, ἐνόχλησιν διὰ τοῦ βάρους, πολλάκις δὲ ὀδύνην μεγάλην, μάλιστα δὲ ὅταν ὁ ἀρρώστος ὀρθοστατῇ ἐπὶ πολὺ ἢ ἀγωνίζεται ἀγῶνα τινά, καὶ ἀδυνασίαν εἰς τὴν βάδισιν ἄνευ ἀναζώστρας ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γίνεται περισσοτέρᾳ διάκρισις τοῦ ὄρχεου τῆς ταχείας δὲ αὐξήσεως τοῦ πάθους μετὰ σφοδρᾶς ὀδύνης καὶ ταχείας φθίσεως τοῦ ὄρχεου (ὡς παρετήρησαν ὁ Πόττος καὶ ὁ Κώπηρος) αἷτιον εἶναι, φαίνεται, μᾶλλον ἄλλαι, κυρίως δὲ τραυματικαί, ἐνεργεῖαι ἢ ἡ κίρσοκῆλη.

§. 700.

Ἡ θεραπεία τῆς κίρσοκῆλης συνίσταται εἰς τὴν διάγνωσιν, πρῶτον τοῦ αἰτίου καὶ εἰς τὴν ἄρσιν αὐτοῦ ἔπειτα κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας· ὅταν δὲ τὸ πάθος ἦ μικρὸν, κελεύομεν τὸν ἀρρώστον νὰ φορῇ ἀναζώστραν οἰκείαν καὶ νὰ μεταχειρίζηται πολλάκις τῆς ἡμέρας ψυχρὰ σταλτικὰ ἐπιθρέγματα ἐκ Γουλλαρδίου ὕδατος, ἐκ διαλύματος στυπτηρίας, ἐξ ἀφεψημάτων ἀρρωματικῶν βοτάνων· νὰ πλύνῃ συχνάκις τὰ μόρια ταῦτα μετὰ εἰρη-

(1) Πολλοὶ μὲν τῶν ἰατρῶν ἀναφέρουσι τοῦτο εἰς τὴν πίεσιν, ἣν ἐνεργεῖ ἡ σιγμοειδῆς καμπή, ἐκτεταμένη οὖσα, εἰς τὰ ἀγγεῖα τοῦ σπερματικοῦ λώρου· ὁ Μοργάνης δὲ καὶ ὁ Κώπηρος λέγουσιν αἰτίαν αὐτοῦ τὴν ἀναστόμωσιν τῆς δεξιᾶς σπερματικῆς φλεβῆς εἰς τὴν ἀνιούσαν κοίλην φλέβα παραλλήλως πρὸς αὐτὴν φερομένης, ἐξ οὗ αὕτη κενόυται εὐκολώτερον, ἐνθ' ἡ ἀριστερὰ σπερματικὴ φλέβη ἀναστομούται εἰς τὴν νεφρίτιδα, ἐκ τούτου δὲ γεννᾶται ἐμπόδιον εἰς τὴν μεταφορὰν τοῦ αἵματος, ἐπειδὴ ἀμφοτέρων τῶν φλεβῶν τὰ βρέματα δὲν τείνουσι πρὸς τὸ αὐτό. Τούτου δὲ ἠτιάθησαν καὶ τὸ μακροτέρας εἶναι τὰς φλέβας τοῦ ἀριστεροῦ σπερματικοῦ λώρου, καθὼς καὶ τὴν στένωσιν τοῦ ἀριστεροῦ βουδωνικοῦ δακτυλίου διὰ τὴν συστολὴν τῶν μυῶν τῆς κοιλίας, ἣτις γίνεται εἰς ἀγῶνα πρὸς ἄρσιν βάρους ἕνεκα τῆς ἐπὶ τὰ δεξιὰ ὑπερκάμφεως (λέγει ὁ Λενούρος Lenoir).

μένα ὑγρά ἢ μὲ διὰ θειικοῦ ὀξέος καὶ οἰνοπνεύματος αἰθέρα κτλ. νὰ προσκολληθῆσιν δὲ καὶ ἐκδόρια πρὸς αὐξήσιν τῆς συστολῆς τῶν μορίων· πρὸς τούτοις δὲ ν' ἀποφεύγη καὶ πάντα ἀγωνισμὸν καὶ τὴν ἐπιπολὺ ὀρθοστασίαν καὶ βάδισιν· καθόλου δὲ νὰ τακτοποιήσῃ καὶ τὴν διαίταν. Ἄλλὰ διὰ τῶν βοηθημάτων τούτων δυνάμεθα νὰ φέρωμεν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐλάττωσιν μόνον τῶν ἐνοχλήσεων καὶ ἀναγκάσιον τοῦ κακοῦ εἰς τὸν ἄρρωστον.

§. 701.

Ὅταν δὲ τὸ κακὸν προχωρήσῃ πολὺ, ὅταν ἐνοχλῇ ὑπερβαλλόντως τὸν ἄρρωστον, ἢ ὅταν συνυπάρχη καὶ κήλη, ἐπρότειναν διαφόρους ἐγχειρήσεις πρὸς ἐντελῆ θεραπείαν τοῦ κακοῦ. Εἶναι δὲ αὗται ἡ περιδεσις τῶν ἀνευρυσμῆνων φλεβῶν (1) ἢ μιᾶς μόνης αὐτῶν (2), ἡ ἐκτομὴ αὐτῶν, ἡ περιδεσις τῆς σπερματιδος ἀρτηρίας (3), ἡ δίερισις ραμμάτων ἢ βελονῶν, ἡ ἢ σύγχρονος περιεὶλησις αὐτῶν μὲ ράμματα (4), ἡ ἐκκοπὴ μέρους τοῦ ὄσχεου, ἡ ἢ περισφιγξις εἰς δακτύλιον (5), ὁ ἐγκολεασμὸς τοῦ δέρματος τοῦ ὄσχεου (6) καὶ ἡ συνεχῆς πίεσις διὰ πιεστηρίου ἢ διὰ λαβίδος τινος (7).

(1) Κατὰ τὸν Κέλσον, ὅταν μὲν ἡ κισώδης ἐξόγκωσις ἦτον εἰς τὰς κατ' ἐπιπολὴν φλέβας, ἐκαυτηριάζετο μὲ δεύτερον σιδήριον, ὅταν δὲ εἰς τὰς κατὰ βάθος, περιδένετο καὶ ἐξεκόπτετο ὅλη τῶν φλεβῶν ἡ δέσμη. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μετὰ διαφόρων μεταβολῶν ἐνήργησαν ὁ Πάραϊος, ὁ Ἐίσαιρος, ὁ Πεπίτος, ὁ Κύμανος, ὁ Κέυς καὶ ἄλλοι, ἀφαιροῦντες ἢ τὰς φλέβας μόνον ἢ καὶ αὐτὸν τὸν ὄρχιν.

(2) Ὁ Βέλλος νομίζει, ὅτι ἀρκεῖ ἐνδὲ μόνου ἢ πλειονῶν βρόχων τῶν ἀνευρυσμῆνων φλεβῶν ἢ περιδεσις. Ἀποφιλώσαντες λοιπὸν ταύτας διαίρειται ἐπιμήκει τοῦ δέρματος καὶ τοῦ κοινοῦ ἐλυτροειδοῦς χιτῶνος, συλλαμβάνομεν μὲ τοὺς δακτύλους ἓνα τῶν μεγαλειτέρων βρόχων τῶν φλεβῶν, καὶ ἀποχωρίσαντες περιδένομεν αὐτὸν μὲ ράμμα. Τοῦ κισώματος δὲ μεγάλου ὄντος, περιδένομεν καὶ δεύτερον καὶ τρίτον βρόχον τῶν φλεβῶν· ἔπειτα δὲ συνάγεται ἡ πληγὴ· οἱ δὲ περιτεθέντες βρόχοι ἀποκίπτουσι μετ' ὀλίγας ἡμέρας.

Ὁ Δελπέχιος ἐνέβαλε παραλλήλως τῷ σπερματικῷ λώρῳ τομὴν ὅσον δύο δακτύλων, ἔπειτα δὲ ἐξεχώρισε μὲ τὴν λαβίδα καὶ τὸ μαχαίριον τὸν κρεμαστῆρα καὶ τὸ περιεὶλημα τοῦ σπερματικοῦ λώρου, καὶ ἀπογυμνώσας τὰς πασχούσας φλέβας ἀλλεπαλλήλως, ἔθεσεν ὑφ' ἐκάστην αὐτῶν τεμάχιον ἴσκας, καὶ περιέθεσαν ἔπειτα βρόχον περιλαμβάνοντα τὸ ἀλλότριον τοῦτο σῶμα μετὰ τῆς φλεβός· περισφιγξε δὲ τὸν βρόχον τὸσφ μόνον, ὥστε νὰ φέρῃ εἰς συνάφειαν τὴν μίαν πλευρὰν τῆς φλεβός πρὸς τὴν ἄλλην καὶ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος. Ἐκ τούτου ἔγεινε παραυτίκα ἐξόγκωσις τῶν ἀνευρυσμῆνων φλεβῶν· τὴν δὲ πληγὴν ἐνέπλησε μετὰ ταῦτα κρᾶως μὲ μοτὸν καὶ ἐπέβαλε μαλθακῶδη καταπλάσματα. Ὁ βρόχος ἀπέπεσε τὴν τρίτην ἡμέραν μετὰ τὴν ἐγχείρησιν, καὶ ὁ ὄρχις κατὰ τὸν Δελπέχιον ἐξηκολούθησε τὴν κατὰ φύσιν αὐτοῦ ἐνέργειαν. Τοῦ δὲ Ταβιγνώτου ἡ ὑπένοθεν τοῦ δέρματος μὲ δύο ἀγγύλας περιδεσις γίνεται ὡς ἀνωτέρῳ (§. 594. τομ. 2) εἴρηται. Τὴν περιδεσίαν τῆς σπερματιδος ἀρτηρίας ἐνήργησεν ἐπωφελῶς μὲν, ὁ Μωνόϊρος, Βρόδνης, Ἄμυσάτης, καὶ Ἰαμεσῶν, ἀνωφελῶς δὲ, ὁ Γραφίης.

(3) Κατὰ τὸν Μωνόριον ἐμβάλλομεν ὑποκάτω τοῦ βουβωνικοῦ κρίκου, κατ' ἕξιν τοῦ σπερματικοῦ λώρου τομὴν ὅσον ἐνὸς καὶ ἡμίσεος δακτύλου, διαιρούμεν ἔπειτα τὸ περιεῖλημα τοῦ σπερματικοῦ λώρου καὶ, ἀπογυμνῶσαντες τὴν ἀρτηρίαν, περιβάλλομεν τυφλαγκίστρῳ εἰς αὐτὴν δύο βρόχους, καὶ μεταξὺ αὐτῶν διατένομεν αὐτήν. Ὅταν ᾖ ὁμως ὑπερμεγέθης ἢ κίρσοκὴλη, ὥστε ὁ σπερματικός λῶρος, ὁ ὄρχις καὶ ὁ ὄσχεος νὰ συγχέωνται εἰς ἓνα ὄγκον, ἢ ἐγχειρήσεις αὐτὴ εἶναι δύσκολος ὄθεν τότε κάλλιον εἶναι νὰ ἐμβάλλωμεν εὐθὺς ὑπεράνω τοῦ βουβωνικοῦ κρίκου τομὴν ὅσον δύο δακτύλων λοξῶς ἀπὸ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω καὶ ἀπὸ τῶν ἐνδον πρὸς τὰ ἔξω φερομένην, καὶ, διελόντες τὴν ἔξω πλευρὰν τοῦ βουβωνικοῦ σωληνος, διατένομεν δι' ἐλαφρῶν τομῶν τὸ περιεῖλημα τοῦ σπερματικοῦ λώρου καὶ ἀπογυμνοῦμεν πεφυλαγμένην τὴν ἀρτηρίαν. Πρέπει δὲ νὰ ἔχωμεν πρὸ ὀφθαλμῶν πάντοτε, ὅτι ἡ σπερματικὴ ἀρτηρία διαιρεῖτ' εὐθὺς ὑποκάτω τοῦ κρίκου.

(4) Κατὰ τὸν Φρίκκην συλλαμβάνομεν τῇ ἀριστερᾷ τῶν χειρῶν μέρος τοῦ ὄσχεου, ὥστε συμπίπτει μεταξὺ τῶν δακτύλων μία τῶν ἀνευρυσμένων φλεβῶν, καὶ διείρομεν ἐγκαρσίως διὰ τοῦ δέρματος καὶ τῆς φλεβὸς κοινὴν ράπτου βελόνην καὶ μετ' αὐτῆς βράμμα, ἕπερ ἀμματίζομεν ἐπὶ τοῦ δέρματος ἢ χεῖρισι αὐτὴ, ἣν ἐπαναλαμβάνομεν εἰς μίαν ἔτι καὶ δύο φλέβας, εἴν' εὐξέεργαστος καὶ ἀνώδυνος. Ὁ ὄσχεος σχηματίζεται ὀριζονταίως, ὑποστηριζόμενος δι' ὑποβολῆς μικροῦ προσκεφαλαίου. Τὴν ἐπιούσαν δὲ γεννᾶται ἐρυθρότης τοῦ δέρματος καὶ εὐαισθησία τοῦ ὄρχεως, μεθ' ἧς ἐξίρουμεν τὸ βράμμα· τὸ ἔπαρμα ἐξαλείφεται κατὰ μικρὸν, καὶ αἱ φλέβες μεταβάλλονται εἰς βρόχους στερεοὺς καὶ ἀνώδυνους.

Κατὰ τὸν Κύον (Kuh. a. a. o. S. 58) δὲ, συλλαβόντες μὲ τοὺς δακτύλους ἐκάστην φλέβα τοῦ πλέγματος ἐκατέρωθεν τοῦ ὄσχεου, παρακενοῦμεν αὐτὴν μὲ βελόνην. Πᾶσα δὲ βελόνη ἐνωθεῖσαι ἔπειτα εἰς τεμάχιον φελλοῦ, καὶ ὁ ὄσχεος ἀναστηρίζεται διὰ σπληνίων ἢ δι' ἀναζώστρας.

Κατὰ δὲ τὸν Δαβάτην καὶ Φράγκον (a. a. o.), ἀποχωρῶσαντες τοῦ σπερματοφόρου ἀγγείου τὰς χειρῶν φλέβας, διείρομεν ἀνὰ μέσον αὐτῶν μίαν ἢ δύο βελόνας, ἃς περιεῖλισσομεν ἔπειτα μὲ κηρωτὸν βράμμα, δι' οὗ, στερεῶς ἀμματίζομένου, συσφιγνόνται καὶ ἀποφράσσονται αἱ φλέβες. Ὁ Φράγκος νομίζει, ὅτι δύο ἡμέραι καὶ ἔτι ὀλιγώτερον ἀρκοῦσιν εἰς τελείαν ἀποφραξίν τῶν φλεβῶν. Παρομοίᾳ τῇ ἀγωγῇ ταύτῃ εἶναι καὶ ἡ τοῦ Ρεῦναύδου (Reynaud. Gazette médicale. 30 Decemb. 1837. Froierps Notizen Febr. 1839. N° 99), ἐξαιρουμένου μόνον, ὅτι αὐτὸς βάλλει ἐπὶ τοῦ δέρματος ὀθονίου κυλινδρῖσκον, ἐφ' οὗ συνδέει τὸ βράμμα· διὰ τῆς στερεωτέρας δὲ συσφιξεως αὐτοῦ διαιρεῖ τὸν σπερματικὴν λῶρον, ὥστε ἀπομένει ἀδιαίρετον τὸ ἐπικείμενον δέρμα, ὅπερ μετὰ τὴν ἐξαιρέσιν τοῦ βράμματος καὶ ὑποβολὴν αὐλακωτῆς μήλης διελόντες, θεραπεύομεν εὐκόλως τὴν ἐπιπόλαιον πληγὴν.

(5) Ὁ δὲ Βορμάλδος (Wormald. London medical Gazette 1838. April) διεῖρε πᾶσαν αὐγὴν τὸ κάτω μέρος τοῦ ὄσχεου διὰ δακτυλίου ἀπαλοῦ, πλατέος καὶ μετὰ δέρματος ἡμφισομένου, ὅπερ γίνετ' ἐκ σύρματος ἀργύρου καὶ ἔχει ὅσον δακτύλου διάμετρον· τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος κάτω μέρος τοῦ ὄσχεου διεῖρετο ἐνφ' ὁ ἄρρωστος ἔκειτο καὶ αἱ φλέβες ἦσαν κεναί, συσφιγγετο δὲ τοῦτο τόσον εἰς τὸν δακτύλιον, ὥστε δὲν ἤδύνατο ν' ἀπολυθῇ· ὁ δὲ Α. Κώππρος (Guys's Hospital Reports. 1838. p. 9) ἀποδοκιμάζει τοῦτο καὶ ἐπαινεῖ τὴν ἀποκοπὴν τεμαχίου δέρματος τοῦ ὄσχεου εἰκότως μεγάλου ἢ τὴν διὰ βραφῆς ἔνωσιν τῶν χειλέων τοιουτοτρόπως, ὥστε ὁ κάτω κρημνὸς τῆς πληγῆς ν' ἀναστηρίξη τὸν ὄρχιν ὡσπερ ἀναζώστρα. Ἐκ τούτου δὲν ἀφαιρεῖται μὲν πάντοτε ἡ κίρσοκὴλη, σμικρύνεται ὁμως, καὶ αἱ ἐνοχλήσεις παύονται ὅλαι.

(6) Ὡσάτως ἐνεργεῖ καὶ ὁ ἐγκολεασμὸς καὶ ἡ μείωσις τοῦ ὄσχεου, ὅπερ ὁ Λέιμαννος (Lehmann. Pr. Vereinzeitung 1840. N° 49. 50) εἶπεν. Γίνεται δὲ τοῦτο τόνδε τὸν

τρόπον· διὰ τοῦ ἀριστεροῦ λιχανοῦ ἀνωθοῦμεν τὴν προσθίαν ἐπιφάνειαν τοῦ ὁσχείου τοιοῦτοτρόπως ὑπὸ τὸ δέρμα τῆς κοιλίας, ὥστε ὁ πυθμὴν τοῦ ὁσχείου ἂν ἀναχθῆ ὑπεράνω τοῦ ὀριζοντείου κλάδου τοῦ ὁστοῦ τῆς ἕβης, ὁ δὲ ὄρχις κεῖται πλησιέστατα εἰς τὴν κοιλίαν· ἔπειτα δὲ διωθεῖται βελόνη, ἣν μεταχειρίζεται ὁ Γέρδους εἰς τὰς κήλας, μετὰ διπλοῦ ράμματος διὰ τοῦ ἐγκλοεασθέντος πυθμένους τοῦ ὁσχείου καὶ τοῦ ἐπικειμένου δέρματος τῆς κοιλίας, ἕως ἂν τὸ φέρον τὸ ράμμα ὠτίον αὐτῆς προβάλλῃ ὅσον γραμμῶν πινῶν· διὰ καρφοβελόνης ἀπολύσαντες ἔπειτα τὰ ἄκρα τοῦ ἐτέρου ράμματος ἀπὸ τοῦ ὠτίου, σύρομεν πρὸς τὰ ὀπίσω τὴν βελόνην καὶ διωθοῦμεν αὐτὴν καὶ αὐθις ὅσον ἡμίσεος δακτύλου περταίρω ὡς καὶ πρότερον, καὶ οὕτως ἀπολύομεν ἀπὸ τοῦ ὠτίου αὐτῆς, καὶ τοῦ ἐτέρου ράμματος τὰ ἄκρα· διὰ τῆς ἀγκύλης τοῦ ράμματος ἀνασύρεται ἔπειτα τὸ ἐγκλοεασθὲν δέρμα πρὸς τὴν κοιλίαν, ὥστε ὁ ὄρχις ἐγκείται πλησιέστατ' αὐτῆς, τὰ δύο δὲ ἄκρα τοῦ ἐτέρου τῶν ραμμάτων ἀμματίζονται ἐπὶ μακροῦ μὲν ὅσον ἑνὸς καὶ ἡμίσεος δακτύλου, παχέος δὲ ὅσον καυλοῦ πτεροῦ κόρακος, καὶ μετὰ κολλητικῶ ἐμπλάστρου περιειλιγμένου ξυλλίνου κυλίνδρου· ὡσαύτως δὲ ἀμματίζονται καὶ τὰ τοῦ ἐτέρου ράμματος ἄκρα.

(7) Ὁ Βρεσκέτης (Mémoire sur une nouvelle méthode de traiter et de guérir le cirsocele et le varicocele, lu à l'Académie des sciences le 13 Janv. 1834) πρῶτος εἶπεν, ὅτι ἀπλοῦν καὶ βέβαιον βοήθημα πρὸς τὰς ἐξωγκωμένας φλέβας τοῦ τοῦ ὁσχείου καὶ τοῦ σπερματίου λώρου εἶναι τῶν πιέστρων ἢ χρῆσις· ὡστ' ἐκ τῆς ἀγωγῆς αὐτοῦ ταύτης ἐπήγασαν τρόπον τινα αἱ ἀνωτέρω τῶν νεωτέρων χρόνων· παράβαλ. καὶ τὸν Landouzi α. α. ο. καὶ Rognetta in Bulletin de Therapeut. Tom. VII. Livr. 1.

§. 702.

Ἡ κρατίστη καὶ χρησιμωτάτη τῶν διαφορῶν τούτων πρὸς παντελεῆ θεραπείαν ἀγωγῶν κατὰ τε τὴν ἐμὴν καὶ ἀλλοτρίαν πείραν εἶναι ἡ τοῦ Βρεσκέτου διὰ τε τὸ εὐχρηστον, τὴν ἀναλογίαν πρὸς τοὺς διαφορῶς βαθμοὺς τοῦ πάθους, τὸ ἀσφαλές καὶ τὸ ἀκίνδυνον αὐτῆς. Ἡ ἐκτομὴ τοῦ ὄρχεως καὶ ἡ ἀπολίνωσις ἀπάσης τῆς δέσμης τῶν φλεβῶν εἶναι πρὸς ταύτην ἀσύγκριτος, ἡ δὲ ἀπολίνωσις ἐκάστης φλεβῶν δέσμης κατὰ τὸν Βέλλον δὲν ἔφερε κατὰ τὴν ἐμὴν καὶ τὴν ἀλλοτρίαν πείραν τὸ προσδοκώμενον ὄφελος, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ Βέλλος ἀπεδοκίμασεν αὐτὴν ὕστερον. Ἡ δὲ ἀπολίνωσις τῆς σπερματίδος ἀρτηρίας εἶναι λίαν δυσεξέργαστος, καὶ, ἄνευ βλάβης τῶν λοιπῶν μεγίστην πρὸς αὐτὴν σχέσιν ἐχόντων μορίων τοῦ σπερματικοῦ λώρου, πολλακίς ἀνεκτέλεστος, καὶ κατὰ τὸ ἀποτέλεσμά αὐτῆς κατὰ τὴν διάφορον διασπορὰν τῆς ἀρτηρίας, ἀβέβαιος· ἡ δὲ διὰ τῶν φλεβῶν δίερσις τῶν βελῶν μετὰ καὶ ἄνευ ραμμάτων ἔχει κίνδυνον φλεγμονῆς, ἐκ τούτου δὲ, καὶ τῆς ἐπιτυχίας ἀμφιβολίαν· ἡ δίερσις μιᾶς ἢ πλείονων βελῶν ἢ ραμμάτων ὑπὸ τὴν δέσμη τῶν φλεβῶν δύναται ὡσαύτως νὰ γείνη σφοδρῶν συμπτωμάτων πρόξενος, εἶναι χρονιωτέρα, ὀδυνηροτέρα καὶ κατὰ τὴν ἐπιτυχίαν ἀβεβαιοτέρα τῆς ἀγωγῆς τοῦ Βρεσκέτου. Ἡ δὲ εἰσέλασις τοῦ ὁσχείου εἰς δακτύλιον, καὶ ἡ ἐκκοπή τεμαχίου τοῦ δέρματος αὐτοῦ συντείνει μόνον εἰς Βελτιωτικὴν θεραπείαν.

§. 703.

ἵνα δὲ δυναθῶμεν νὰ συλλάβωμεν ἀπάσας τὰς φλέβας κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ Βρεσχέτου, πρέπει ὁ χειρισθόμενος ἐν καιρῷ θέρους μὲν, νὰ περιπατήσῃ ὀλίγας ὥρας πρὸ τῆς χειρῖσεως, χειμῶνος δὲ, νὰ ἐμβῇ εἰς λουτρὸν ἕλαιον θερμὸν, ὅπως ἐμπλησθῶσιν ἀρκούντως αἱ φλέβες αἵματος· ἔπειτα δὲ ἀποξυρίζεται ὁ ὄσχεος, καὶ ὁ ἰατρός, τοῦ ἀρρώστου ἔμπροσθεν, αὐτοῦ ἰσταμένου, συλλαμβάνει τῇ μὲν ἀριστερᾷ τῶν χειρῶν τὴν δεξιάν τοῦ ὄσχεου διχάδα οὕτως, ὥστε ὁ μὲν ἀντίχειρ αὐτῆς φέρεται ἐπὶ τὴν προσθίαν ἐπιφάνειαν τοῦ ὄσχεου, ὁ δὲ λιχανὸς καὶ μέσος ἐπὶ τὴν ὀπισθίαν, ὑπερεχόντων τῶν ἄκρων αὐτῶν τοῦ διαφράγματος αὐτοῦ, οἱ δὲ λοιποὶ δύο δάκτυλοι ὑποστηρίζουσι τὸν ὄρχιν· τῆς δὲ δεξιᾶς τοὺς δακτύλους βάλλει ὁμοίως ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς διχάδος τοῦ ὄσχεου, ὥστε τὰ ἄκρα αὐτῶν συμβάλλονται τοῖς τῶν ἄλλων. Με τούτους ἀναζητεῖ τὸ σπερματοφόρον ἄγγειον, ὅπερ διακρίνεται εὐκόλως διὰ τῆς θέσεως πρὸς τὰ ὀπισθεν τοῦ σπερματίτου λώρου, διὰ τῆς σχοινοειδοῦς, καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ἑκτασίν ὁμοτίμως (ὡσπερ πτερὸν κόρακος) παχειας, σκληρᾶς ἀλλ' ἐλαστικῆς ποιότητος καὶ διὰ τῆς ἰδιαζούσης ὀδυνηρᾶς αἰσθήσεως αὐτοῦ ὅταν ἐπιθιλήθῃται. Τὸ ἄγγειον τοῦτο κατέχεται πρὸς τὸ διάφραγμα ὑπὸ τοῦ ἀντίχειρος καὶ λιχανοῦ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς, ἐν ᾧ με τοὺς αὐτοὺς δακτύλους τῆς ἐτέρας χειρὸς ἀπάγονται ἀπὸ τοῦ ἄγγείου πρὸς τὰ ἔξω αἱ φλέβες, ὥστε οὐδεμίαν αὐτῶν ν' ἀπομείνῃ μετ' αὐτοῦ· βοήθῃς δὲ ἄνω κρατεῖ τὸν καυλὸν ἐπὶ τῆς κοιλίας προσκείμενον, ὅπως πρὸς τὴν κάτω αὐτοῦ πλευρὰν ἐκταθῇ περισσότερον τὸ δέριμα, καὶ γαίην οὕτω προφυλακῇ τῆς ὀδυνηρᾶς ἐντάσεως ἐκ τῆς πολλάκις γιγνομένης στύσεως τοῦ καυλοῦ· ὕστερον δὲ ἐπιβάλλεται τῶν πιεστηρίων λαβίδων ἐκάστη, ἡ μὲν πρώτη ὡς δυνατὸν ἀνωτάτω μὲν τοῦ ὄσχεου, ἀρκούντως δὲ μακρὰν τῆς ρίζης τοῦ καυλοῦ πρὸς ἀποφυγὴν παντός ἀναξασμοῦ· ἡ δὲ δευτέρα ὅσον ἡμίσειος δακτύλου κατωτέρω τῆς πρώτης, μηδὲν ὁμοίως τοῦ ὄρχεως ἀπτομένη· αἱ λαβίδες παρατάσσονται τοιοῦτοτρόπως ἐγκαρτίως, ὥστε οἱ βραχίονες αὐτῶν καταλαμβάνουσιν ὅλον τὸ πλάτος τῆς ἀριστερᾶς διχάδος τοῦ ὄσχεου ἕως πλησιέστατα τοῦ διαφράγματος αὐτοῦ, μόνον δὲ τοῦ σπερματικοῦ ἄγγείου ἐκτὸς ἀπομένοντος καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ χείλους τοῦ ὄσχεου ὅσον δύο ἢ τριῶν γραμμῶν κατὰ πλάτος καὶ ἄνευ φλεβῶν ἐντὸς τοῦ μεταξὺ τῶν βραχιόνων κενοῦ χωρίου ἐμβαλλομένου καὶ μηδὲν ἐν τῇ συγκλείσει αὐτῶν συσφιγγομένου. Τῶν λαβίδων οἱ βραχίονες συγκλείονται νῦν ὡς δυνατὸν στερεῶς διὰ τοῦ στρόφιγγος, ἔπειτα δὲ, ἕνεκα τῆς ἰσχυροτέρας πίεσεως εἰς στενότερον τόπον, προωθείται τὸ ἐν τῷ

ἀνωτέρῳ βραχίονι κρυπτόν πέταλον· καὶ πρῶτον μὲν συστρέφεται ὁ στρόφιγξ εἰς τὸ διάφραγμα, ἔπειτα δὲ ὁ ἐξω στερεῶς ὑστερον δὲ κοιτάζεται ὁ χειρισθεὶς, καὶ αἱ μὲν λαβίδες κρατοῦνται πρὸς τὴν κοιλίαν διὰ μακρῶν ταινιῶν κολλητικῶ ἐμπλάστρου, ὁ δὲ ὄσχεος ὑποστηρίζεται δι' ὄθονιου, ἢ διὰ δέματος μοτου.

Καθ' ὃν τρόπον γίνεται εἰς τὴν ἀριστερὰν διχάδα τοῦ ὄσχεου, ἐν ἧ συμβαίνει συνηθέστερον ἢ κισσοκῆλη, γίνεται καὶ εἰς τὴν δεξιὰν διχάδα τῶν χειρῶν μόνον ἀνιστρόφως ἐπιβαλλομένων.

Περὶ τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος λαβίδος καὶ περὶ τῆς χρήσεως αὐτῆς· ἴδ. εἰς τὸν Landouci Fig. 1. 2. 3. ἔτι δὲ καὶ τοῦ Βρεσέτου τὴν ἐξ ἀρχῆς λαβίδα, καὶ τὴν διόρθωσιν αὐτῆς διὰ κινητοῦ πετάλου, δι' οὗ ἐνεργεῖται ἡ πίεσις ἐκ τριῶν μερῶν τὴν τελευταίαν ταύτην μετεχειρίσθην πάντοτε ἔπωφελῶς.

§. 704.

Τὰς πρώτας ὥρας μετὰ τὴν ἐγχείρησιν αἰσθάνεται ὁ χειρισθεὶς ἄλγος δεινὸν εἰς τε τὸν ὄσχεον καὶ τὸν Βουβῶνα, ὅπερ ὁμῶς παροίχεται. Ἐπιβάλλομεν εἰς τὸν ὄσχεον ἐπιθρέγματα ἐκ μολυβδίνου ὕδατος. Ἐὰν δὲ τὴν δευτέραν ἢ τρίτην ἡμέραν χαλαρωθῶσιν αἱ λαβίδες, συμπιέζομεν διὰ τοῦ στρόφιγγος στερεώτερον τὸ πέταλον, ἥτις συστροφή, εἰς τὴν ἀρχὴν ἰσχυρῶς γενομένη, δὲν ἐρεθίζει πόνους πολλοὺς· εἰάν δὲ τὴν πέμπτην ἢ ἕκτην ἡμέραν γένη ἐμπύσις, ἀφαιρούμεν τὰς λαβίδας καὶ θεραπεύομεν ἀπλῶς τοὺς ἀπολειπομένους πυρρῶσιν τόπους· στύσεων δὲ τοῦ καυλοῦ ὀδυνηρῶν γενομένων, ἄς δυνάμεθα βεβαίως ν' ἀποφύγωμεν κρατοῦντες τὸν καυλὸν ἐπὶ τῆς κοιλίας προσκείμενον καὶ ἐν καιρῷ τῆς ἐπιβολῆς τῶν λαβίδων καὶ μετὰ ταῦτα, καὶ ἄς οὐδέποτε εἶδον εἰς τὰς ἐγχειρήσεις μου, προποτίζομεν τὸν ἄρρωστον ὀλίγην καφουράν μετὰ νίτρου· ὁ ἀπαιτούμενος δὲ πρὸς τὴν θεραπείαν καιρὸς εἶναι ὅσον τριῶν ἢ ἑξ ἑβδομάδων. Καλὸν δὲ πάντοτε εἶναι νὰ φέρῃ ὁ ἄρρωστος ἐπὶ μῆνας τινὰς ἔτι καὶ μετὰ τὴν παντελῆ θεραπείαν ἀναζώστραν τὴν οἰκίαν, καὶ νὰ μεταχειρίζεται ψυχρὰ λουτρά καὶ πλύσεις ἐκ Γουλλαρδίου ὕδατος.

Γ'.

Περὶ τῶν αἰμορροϊδικῶν ὄγκων.

§. 705.

Αἰμοροΐδες εἰσὶν ἀνευρυσμοὶ τῶν κατὰ τὸ κάτω μέρος τοῦ ἀπευθυσμένου φλεβῶν, αἵτινες δι' ἀθροίσιν τοῦ αἵματος ἐκτείνονται εἰς παρὰ φύσιν θυλακίσκους, ἰδέαν διάφορον καὶ μέγεθος ὅσον ἐρεβίνθου ἕως λεπτοκαρύου

ἔχουσαι· οἱ ὄγκοι καλοῦνται συνήθως τυφλαὶ αἱμορροΐδες (Haemorrhoides coecae) πρὸς διάκρισιν τῶν ὄσαι ρέουσαι καὶ καλοῦνται ρέουσαι αἱμορροΐδες (Haemorrhoides fluentes, apertae). Οἱ ὄγκοι οὗτοι πρῆσκονται περιοδικῶς καὶ συμπύπτουσι πάλιν οὕτως, ὥστε μένει μόνον ὁ θυλακίσκος κενός· οὗτοι δὲ ὑπερμεγέθεις μὲν ὄντες, καλοῦνται θυλακώδεις αἱμορροΐδες (Haemorrhoides saccatae) μικροὶ δὲ ἀπομένοντες, φύματα αἱμορροΐδικὰ (tubercula Haemorrhoidalia)· τὸ συλλεγόμενον δ' ἐν αὐτοῖς αἷμα συμπήγνεται εἰς οὐσίαν στερεάν, ὥστε ἀπεργάζονται οὗτοι τότε ὄγκον σκληρόν.

Οἱ ὄγκοι οὗτοι γίνονται· διὰ παρέκτασιν τῶν χιτῶνων τῶν φλεβῶν μόνον ὅταν ὡσι μικροί. Ἄλλ' ὅταν ὡσιν ὑπερμεγέθεις, τὸ αἷμα τότε συλλέγεται ὑπὸ τὴν ἔνδον ἐπιφάνειαν τοῦ ἀπευθυμένου, ἢν ἐκτείνει εἰς τὸν τοιοῦτον θύλακα· βεβαιούται δὲ τοῦτο ἐκ τοῦ ἐπισήμου μεγέθους αὐτῶν τῶν ὄγκων· ἐὰν διατέμνωμεν τοὺς ὄγκους τούτους ἀπορρέει ἢ ὀλιγίστον αἷμα ἢ οὐδὲν· βλέπομεν δὲ σαφῶς, ὅτι οὗτοι σύγκεινται ἐξ ἐνὸς μόνου χιτῶνος, καὶ ὅτι οὗτοι ἔχουσι ἐνίοτε ἰδιαιτέραν ἰδέαν, ἐξ ἧς ἀδυνατοῦμεν νὰ εἰπωμεν, ὅτι οὗτοι εἰσὶ κίρσοι· βεβαιούται δὲ τοῦτο μάλιστα ἐκ τῶν ἀκριδῶν ἐξετάσεων τοῦ Κίρβου, καθ' ἃς οὗτοι δὲν εἶναι ἀνευρύσματος τῆς φλεβός, ἀλλὰ θυλακώδης ἔκτασις τοῦ πυκνωθέντος κυτταρώδους ὑμέου, περικυκλωμένη ὑπὸ φλεβῶν τινῶν καὶ καλυπτομένη ὑπὸ τῶν καλυμμάτων τοῦ πρυκτοῦ στομαίου τῆς ἕδρας· αἱ ῥηθεῖσαι φλέβες εἰσιν ἀκρέμονες τῆς ἐσωτερικῆς εὐλείτιδος φλεβός. Εἰς ὅλας δὲ τὰς ἐσοχάδας ὁ Κίρβος παρετήρησε τὴν αὐτὴν κατασκευὴν· αἱ φλέβες ὅμως ἐφαίνοντο καὶ ἦσαν ἀνευρυσμῆναι ἀποφυάδες τῆς αἱμορροΐδικῆς φλεβός. Ὁ δὲ Βρόδιος λέγει τούναντιον, ὅτι εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις εὗρηκε τοὺς αἱμορροΐδικούς ὄγκους μόνον ὡς ἀνευρυσμῆνας φλέβας. Ὅταν δὲ τὸ μέγεθος αὐτῶν ἦ ἐπίσημον, εὗρισκόμεν τῶ ὄντι πλέον τι ἢ ἀπλοῦν ἀνευρυσμὸν τῶν φλεβῶν· διότι ἐνταῦθα εἶνε παρέκχυσις λέμφου καὶ ἀδρότης τῶν πέριξ τῶν ἀνευρυσμῆνων φλεβῶν.

§. 706.

Οἱ ὄγκοι οὗτοι ἐνιζάνουσιν ἢ ἐκτὸς τοῦ στομαίου τῆς ἕδρας ἢ ἐντὸς αὐτῆς κατὰ τὸν σφιγκτήρα ἢ ὑπεράνω αὐτοῦ.

§. 707.

Ἐπακόλουθα δὲ τῶν αἱμορροΐδικῶν ὄγκων εἰσὶ φλεγμονή, πύησις τῶν ὄγκων, βλεννόρροια τοῦ ἀπευθυμένου ἐντέρου καὶ μεγάλη αἱμορραγία. Ὅταν οἱ ὄγκοι οὗτοι μεγεθύνωσιν ὑπερβαλλόντως, ὅταν ἐν τῇ ἀποκατῆσει ἐξωσθῶσιν οἱ ἐντὸς τοῦ ἀπευθυμένου κείμενοι ὄγκοι, περισφίγγονται πολλακίς ὑπὸ τοῦ στομαίου τῆς ἕδρας, πρῆσκονται μεγάλως, διατείνονται καὶ γίνονται ἐπώδυνοι· ὁ πόνος ἐκτείνεται πολλακίς εἰς ὅλην τὴν κοιλίαν, ὁ ἄρρωστος αἰσθάνεται τεινεσμὸν ὀδυνηρότατον, καὶ οἱ ὄγκοι δύνανται νὰ μεταπέσωσιν εἰς γάγγραιναν. Ὅταν δὲ ἔλθωσιν εἰς ἐκπύησιν, συμβαίνει δὲ τοῦτο ὅταν ἢ ἀφροδισίου νοσήματος

ἐπιπλοκή, τὸ πῦρον τότε δύναται νὰ διαχυθῆ εἰς τὸν κυτταρώδη ὑμένα τοῦ ἀπευθυμένου καὶ νὰ προξενήσῃ φθορὰν μεγάλην καὶ συρίγγιον. Πολλάκις ὁμοῦς μεταβάλλονται οἱ ὄγκοι οὗτοι εἰς σκληρὰν καὶ σαρκώδη οὐσίαν καὶ εἰς καρχίνον.

§. 708.

Τὰ γεννώγυα τὰς αἰμορροϊδᾶς αἰτία εἰσὶν (ἐκτὸς τῆς προδιαθέσεως, ἣτις γεννᾶται ἐκ τῆς ὀρθοστασίας τοῦ σώματος, ἐκ τῆς δυσκόλου μεταφορᾶς τοῦ αἵματος εἰς τὰς φλέβας τῶν πυλῶν, αἵτινες ἀμοιροῦσι δικλειδῶν, ἐκ διαδέξεως γονέων καὶ ἐκ τῆς συνδρομῆς τοῦ αἵματος εἰς τὴν γερωντικὴν ἡλικίαν) ἐμφράξεις καὶ σκληραὶ τῶν ἐντοσθίων τῆς κοιλίας, καθεστηκῶς βίος, θλίψις ἐκ μέρους τῆς κυσοφορούσης μήτρας, τοπικοὶ ἐρεθμοὶ τοῦ ἀπευθυμένου ἐντέρου ὑπὸ στεγνῶν κοπράνων καὶ ὑπὸ συνεχοῦς ἰππασίας, ἢ ἐρεθισμοὶ τῶν γειτνιαζόντων μορίων, οἷον τῆς κύστεως ὑπὸ λιθίασεως κτλ.

§. 709.

Ἡ θεραπεία τῶν αἰμορροϊδικῶν ὄγκων εἶναι διάφορος ἀναλόγως τῇ καταστάσει αὐτῶν. Ἐὰν μὲν οὗτοι φλεγμαίνωσι, προσφέρομεν ἔσω ψύχοντα ὑπακτικά, οἷον τευγὸς κρυστάλλου (cremor. tartar.) μετὰ θείου, προσβάλλομεν βδέελλας κατὰ τὸ περίαιον, ψυχρὰ ἐπιθρέγματα, καὶ, ὅταν ὁ ἄρρώστος δὲν ὑποφέρῃ ταῦτα, μεταχειριζόμεθα μαλθακώδεις ἀνατριψίς καὶ ἀνώδυνα ἐπιθέματα· ἐὰν δὲ οὗτοι φλεγμαίνωσι διὰ περισφιγξίν, ἐπιχειροῦμεν τὴν ἐμβολὴν αὐτῶν ἐντὸς τῆς ἕδρας τοῦ ἄρρώστου, ἔχοντος μὲν ὑψηλότερα τὰ ἰσχία, μηδὲως δὲ ταυνομένου, καὶ, ὅταν δὲν δυνάμεθα νὰ ἐμβάλωμεν αὐτοὺς εὐκόλως, κενοῦμεν αὐτοὺς δι' ἀπλῆς παρακεντήσεως μὲ τὸ νυστέριον· ἐὰν δὲ ἔλθωσιν εἰς ἐκπύησιν, διασχάζομεν τὸ ἀπόστημα πρὸς ἀποφυγὴν τῆς καθέσεως τοῦ πύου· καὶ ὅταν ἢ ἔλκωσις ἢ ἔκγονος ἀφροδισίου μιάσματος, μεταχειριζόμεθα τὰ οἰκεία πρὸς τοῦτο καθολικά τε καὶ τοπικά φάρμακα. Ὅταν δὲ ἡ αἰμορραγία ἦ μεγάλη, ὥστε νὰ ἐξασθενήσῃ μεγάλως ἢ καὶ νὰ φέρῃ εἰς κίνδυνον τὸν ἄρρώστον, πρέπει οὗτος τότε νὰ καθησυχάσῃ ὑπτιος ἐπὶ στρωμνῆς στερεᾶς, καὶ νὰ λαμβάνῃ ἔσω μὲν τὴν πόαν τοῦ χιλιοφύλλου καὶ ἄλλα στύφοντα φάρμακα, ἔξωθεν δὲ ψυχρὰ ἐγκαθίσματα, ψυχρὸν ὕδωρ μετ' ὄξους, μετὰ οἰνοπνεύματος, ψυχρὰ ἀφεψήματα ὑποστυφόντων βοτάνων, ἢ διάλυμα στυπτηρίας κτλ. ὡς ἐνέματα εἰς τὸ ἀπευθυμένον ἔντερον ἢ ὡς ἐπιθρέγματα μὲ σπόγγον· ὅταν δὲ τὰ βοηθήματα ταῦτα δὲν τελεσφορήσωσι καὶ ὁ κίνδυνος τῆς αἰμορραγίας ἦ μέγας, πρέπει νὰ ἰσχωμεν τὴν

αίμορραγίαν διὰ πίεσεως ἐπιπωματίζοντες τὴν ἔδραν ὡς εἴρηται ἀλλαχοῦ.
(ἴδ. §. 82. Τόμ. 2).

§. 710.

Ὅταν δὲ οἱ ὄγκοι διὰ τὸ μέγεθος ἢ διὰ τὴν σκληρίαν ἐνοχλῶσιν ἀκαταπαύστως τὸν ἄρρυστον ἐκτὸς τῆς ἔδρας ὄντες, ἢ ἐν καιρῷ τῆς ἀποπατήσεως προπίπτοντες, καὶ ἐμποδίζωσιν οὕτω τὴν ἀποπάτησιν, ἐνδείκνυται ἡ καθαίρεσις αὐτῶν· πρέπει ὁμως νὰ ἔχωμεν πρὸ ὀφθαλμῶν, ὅτι μετὰ τὴν καθαίρεσιν τῶν ὄγκων ἡ φλεγμονὴ μεταδίδεται καὶ εἰς τὰς ἄλλας φλέβας τοῦ ἀπευθυμένου καὶ οὕτω δύνανται νὰ θεραπευθῶσιν ἐντελῶς αἱ αἰμορροΐδες. Ὅθεν ὅταν αἱ αἰμορροΐδες αὐταὶ ὡσι πρὸ πολλοῦ κένωσις ὠφέλιμος καὶ συνήθης, ἢ ἔχωσι σχέσιν αἰτιατικὴν πρὸς ἀνιάτους νόσους, οἷον πρὸς τὴν πνευμονικὴν φθίσιν κτλ. ὀφειλομένον νὰ μεταχειριζώμεθα ὡς οἷόν τε μάλιστα πεσυλαγμένως τὴν καθαίρεσιν αὐτῶν, ὥστε ἡ μηδὺλως ἐπιχειροῦμεν αὐτὴν, ἢ τουλάχιστον δὲν καθαιροῦμεν ἐκ μιᾶς ὁλους τοὺς ὄγκους.

§. 711.

Ἡ δὲ καθαίρεσις γίνεται κατὰ τρεῖς τρόπους καὶ 1) μὲν περιβάλλομεν εἰς τὴν βάσιν ὄλου τοῦ ὄγκου βρόχον, ὃν περισφίγγομεν κατὰ μικρὸν, ἕως ἂν ἀποπέσῃ ὁ ὄγκος (1). 2) δεῖ, ἀποδείραντες αὐτὸν τοῦ ἐπικειμένου δέρματος μετὰ τὸ μαχαίριον ἄχρι τῆς βάσεως, ἀποκόπτομεν αὐτὸν μετὰ τὸ ψαλίδιον. Τὸ ὄφελος τῆς ἐγχειρήσεως ταύτης εἶναι, ὅτι τὸ ἀπομένον ἐξωτερικὸν δέριμα καλύπτει τὴν διαιρεθεῖσαν φλέβα καὶ ἐμποδίζει τὴν αἰμορραγίαν· καὶ 3) συλλαμβάνομεν τὸν ὄγκον μετὰ λαβί-

(1) Ὁ I. Γ. Ρουσαῦος (Annual medical Recorder. vol. IX. p. 282) διεκβάλλει πρῶτον μὲν βελόνην μετὰ δύο ράμματων διαφόρου χρώματος ἀπὸ τῆς ἔδρας πρὸς τὰ ἐξωθεῖ ὄλου τοῦ ὄγκου, ἔπειτα δὲ ὅσον δύο τριτημορίων τοῦ δακτύλου περαιτέρω διεκβάλλει αὐτὴν ἀπὸ τῶν ἐξω πρὸς τὴν ἔδραν, ἀφίπων μεταξὺ τῶν κινήματων ἀγκύλην ὅσον τριῶν ἢ τεσσάρων δακτύλων, καὶ οὕτως ἐξακολουθεῖ νὰ διεκβάλλῃ τὴν βελόνην, ἕως ἂν περιβάλλῃ ὄλον τὸν ὄγκον, διατέμνει δὲ ἔπειτα ἐξ ἑνὸς μὲν μέρους τὰς ἀγκύλας τοῦ ἐνὸς χρώματος, ἐξ ἑτέρου δὲ τὰς τοῦ ἑτέρου καὶ οὕτω μένει ἕκαστον μέρος τοῦ ὄγκου περικυκλωμένον ὑπὸ βρόχων, αἵτινες περισφίγγονται. Ὅταν δὲ ὁ ὄγκος ἢ μέγας πρέπει, ὅταν οὗτος ἐγείνῃ ἤδη ἀναίσθητος, ἢ ἀποκόπτομεν τὸ νενεκρωμένον αὐτοῦ μέρος μὴ πλησίον τῶν βρόχων, οἵτινες ἀποπίπτουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μεταξὺ τῆς ἑβδόμης ἢ ὀγδόης ἡμέρας. Ὁ δὲ Δελπέχιος (Delpech. Mémoires de la Clinique de Montpellier. Septbr. 1830. p. 548.) διελθὼν διὰ τομῆς τὰς ἵνας τοῦ σφιγκτήρος πρὸς τὸν κοκκυγα, εὐωδίασεν εἰς τὴν ἔδραν πησῶν, ὃν βοηθὸς ἐλκυεῖ πρὸς τὰ ἐκτὸς διὰ ράμματος εἰς αὐτὸν προσδεδεμένον, διὰ τοῦ ἐλκυσμοῦ τούτου τοῦ πησσοῦ ἐνδιπλούμενος ὁ ὄγκος ἐκκόπτεται μετὰ μαχαίριον. Μετὰ τοῦτο δὲ ἐμβάλλεται μοτὸς, καὶ τὸ προσδεδεμένον εἰς τὸν ἐν τῇ ἔδρᾳ πησῶν ράμμα διείρεται διὰ τῆς ὀπῆς δευτέρου πησσοῦ καὶ ἐπιδέσνεται ἐπὶ ξύλου, ὅπως ἡ ἔδρα συμπίεσθῃ μεταξὺ τῶν δύο πησῶν.

δα, προσελκύομεν καὶ ἀποκόπτομεν αὐτὸν οὕτως, ὥστε ἀφίνομεν μέρος αὐτοῦ κατὰ τὴν βᾶσιν ἄκοπον, δι' οὗ καλύπτεται ἡ πληγή. Εἰς τοὺς ἐξωτερικοὺς αἱμορροϊδικούς ὄγκους διατέμνομεν μόνον ὅσα μόρια εἰσὶ κάτωθεν τοῦ σφιγκτήρος· ὅλη δὲ ἡ ἐπιφάνεια τῆς πληγῆς ἐλκύετ' ἔπειτα πρὸς τὴν ἔδραν καὶ συμπιέζεται ὑπὸ τοῦ σφιγκτήρος, καὶ διὰ τῆς συμπίεσεως ταύτης ἐλαττοῦται πολὺ ὁ κίνδυνος τῆς αἱμορραγίας. Ἐὰν δὲ ἡ πληγή ἐλκυσθῆ ὑπεράνω τοῦ σφιγκτήρος, δύναται νὰ γείνη ἐσωτερικὴ αἱμορραγία. Ἡ ἀγωγή αὕτη εἶναι προτιμότερα τῶν ἄλλων, ἐπειδὴ μετὰ τὴν περιδεσιν γεννῶνται πόνοι σφοδροί, φλεγμονή, ἔμετος, ἰσχυρία κτλ. καὶ ἐπειδὴ ἡ διαίρεσις τοῦ ἐξω δέρματος καὶ ἡ καθαιρέσις τοῦ ἐσω εἶναι πάντοτε δυσεργῆς, πολλάκις δὲ καὶ ἀκατόρθωτος διὰ πρόσφυσιν αὐτοῦ, ἐκτὸς δὲ τούτου καὶ μεγάλοι ὄγκοι αἱμορροϊδικοὶ γίνονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ διὰ παρέχουσιν τοῦ αἵματος ὑπὸ τὸν ἐντὸς χιτῶνα τοῦ ἀπευθυσμένου.

§. 712.

Ἡ δὲ ἀποκοπὴ τῶν εἰς μείζονας ὄγκους μεταμορφωθέντων αἱμορροϊδικῶν ὄγκων ἐνεργεῖται τόνδε τὸν τρόπον· κενωθέντος τοῦ ἀπευθυσμένου ἐντέρου διὰ τε προηγουμένης προποτίσεως ὑπακτικοῦ καὶ δι' ἐνέσεως κλύσματος μικρὸν τι πρὸ τῆς ἐγχειρήσεως, σχηματίζομεν τὸν χειρισόμενον πρηνη καὶ τὰ ἰσχία ὑψηλότερα ἔχοντα, ἢ ἐπὶ τῶν γονάτων καὶ τῶν ἀγκῶνων αὐτοῦ σπληνίζομενον, ἢ ἐπὶ τὴν πλευρὰν καὶ τὸ σκέλος τῆς ἀπαθούς πλευρᾶς πρὸς τὴν κοιλίαν νένευκός ἔχοντα· βοηθοὶ δὲ ἀπάγουσιν εἰκότως τὰ γλούτια ἀπ' ἀλλήλων, καὶ, ἐσοχάδων μὲν ὄντων τῶν ὄγκων, κελεύομεν τὸν ἄρρωστον, θερμὸν ἐγκάθισμα πρότερον ἢ ὑπατμούς μεταχειρισθέντα, νὰ ἐξώσῃ ταύτας ἐκδιάζων τε καὶ ἐκτείνων τὴν ἑαυτοῦ ἔδραν πρὸς τὰ ἔξω συλλαβόντες δὲ ταύτας ἔπειτα μὲ λαβίδα πλατεῖς βραχιόνας ἔχουσαν καὶ προσελκύσαντες, καθαιρούμεν μὲ Κωπήρειον ψαλίδιον τὸ προβάλλον αὐτῶν μέρος, ἅπαξ ἢ πλεονάκις σύροντες τὸ ψαλίδιον· ἡ ὅλη ἐκκοπὴ τοῦ ὄγκου ἀπὸ τῆς βάσεως ἐπάγει εὐκόλως αἱμορραγίαν σφοδρὰν καὶ στένωσιν τοῦ ἀπευθυσμένου. Τοῦτ' αὐτὸ πράττομεν καὶ ὅταν οἱ ὄγκοι ὦσιν ἐσοχάδες· ὅ,τι δὲ μάλιστα πάντων πρέπει νὰ φοβώμεθα μετὰ τὴν ἐγχειρήσιν, εἶναι ἡ αἱμορραγία, ἥτις πολλάκις μὲν εἶναι ἀσήμαντος, καὶ αὐτομάτως ἢ δι' ἐνέσεων ψυχροῦ ὕδατος ἐπέχεται· ἐπισημοτέρα δὲ γενόμενη, ζητεῖ πρὸς βεβαίαν ἐπίσχεσιν τὸν καυτηριασμόν τοῦ αἱμορραγοῦντος τόπου διὰ κυμοειδοῦς σιδηρίου. Πάντοτε δὲ πρέπει νὰ ἐπιστατῆ τὸν χειρισθέντα εἰς τὰς πρώτας ἡμέρας ἄνθρωπος εἰδήμων, ἐπειδὴ εἶναι φόβος αἱμορραγίας, μὴ καυτηριασθέντος μάλιστα τοῦ αἱμορραγοῦντος τόπου. Ἡ αἱμορραγία μετὰ τῶν ἐσοχάδων τὴν ἀποκοπὴν δύναται νὰ γείνη ἀοράτως

ἐπικίνδυνος ὅθεν πρὸς διάγνωσιν αὐτῆς ὁ χειρισθεὶς αἰσθάνεται ἀδιακόπως αὐξησιν θερμότητος εἰς τὸ ἀπευθυσμένον, πρὸς τούτῳ δὲ ἐμφανίζονται καὶ τῆς ἀοράτου αἰμορραγίας τὰ φαινόμενα. Πρὸς ἐπίσχεσιν δ' αὐτῆς πρέπει παραυτίκα νὰ ἐγγύσωμεν ψυχρὸν ὕδωρ, καὶ κελεύσαντες τὸν χειρισθέντα, ἐκδιάζων τε καὶ ἐκτείνων τὴν ἑαυτοῦ ἕδραν νὰ κενώσῃ τὸ ἐν αὐτῇ αἷμα καὶ νὰ ἐξώσῃ τὸν αἰμορραγοῦντα τόπον, νὰ καυτηριάσωμεν αὐτὸν μὲ πεपुरακτωμένον σιῦθριον. Τὰ δὲ εὐκόλως μετὰ τὸν καυτηριασμὸν μάλιστα, ἐπιγινόμενα φλεγμονώδη καὶ σπασμώδη συμπτώματα, οἷον πυρετός, κωλική, ἰσχυορία κτλ. ἀφαιροῦνται ἀναλόγως πρὸς τὰς περιστάσεις δι' ἀφαιμάξεων, ὑγρῶν πυριάσεων τῆς κοιλίας, καθετηριασμοῦ καὶ ἀνωδύνων φαρμάκων. Πρὸς ἀποφυγὴν δὲ στενώσεως τοῦ ἀπευθυσμένου, δυνατῆς νὰ συμβῇ μετὰ τὴν καθαίρεσιν μεγάλων αἰμορροϊδικῶν ὄγκων, παραπέμπομεν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μοτὸν στρεπτόν εἰκότως παχὺν καὶ ἀπλῆ ἀλοιφῇ ἐπηλειμμένον.

Τὴν μοτοπύλησιν τοῦ ἀπευθυσμένου δυνάμεθα μὲν νὰ μεταχειρισθῶμεν πρὸς ἐπίσχεσιν τῆς αἰμορραγίας, ἀλλὰ διὰ τὰ συνοδεύοντα αὐτὴν ὀχληρὰ συμπτώματα, τὸν ἀδιακόπον μάλιστα τεινεσμὸν, γίνεται αὕτη ὀχληροτάτη εἰς τὸν πάσχοντα· ἐκτός δὲ τούτου ὅτε μοτὸς μετακινεῖται καὶ ἡ ἐνεργεια αὐτῆς δὲν εἶναι ὅσον ἢ τοῦ καυτηριασμοῦ βεβαία.

§. 713.

Κρίνοντας περὶ τῆς καθαίρεσεως τῶν αἰμορροϊδικῶν ὄγκων διὰ τῆς περιδέσεως ἢ διὰ τῆς ἐκτομῆς, δεόν νὰ ἐνθυμηθῶμεν, ὅτι κατ' ἀμφοτέρας τὰς μεθόδους δύναντ' ἐνίοτε νὰ συμβῶσιν ἐπίσημα καὶ κινδυνωδέστατα συμπτώματα· μετὰ τὴν περιδέσιν μὲν, πόνοι σφοδροὶ καὶ φλεγμονὴ τῶν φλεβῶν μετὰ τῶν παρεπομένων αὐτῆς· μετὰ τὴν ἐκτομὴν δὲ, αἰμορραγία σφοδρά, φλεγμονὴ ἐκτεταμένη καὶ πύησις. Ἐπὶ τῇ καθαίρεσει διὰ τῆς ἐκτομῆς, τὰ ἐπακόλουθα ταῦτα εἰσὶ καθ' ἑαυτὰ τῆς τομῆς ἴδια κἂν μὴ ἀποβλέψωμεν εἰς τὰ τῆς ἕξεως τοῦ ἀρρώστου, ἐν ᾧ τὰ τῆς περιδέσεως φαίνονται μᾶλλον τοῦ τρόπου τῆς ἐνεργείας αὐτῆς ἔχονα εἶναι. Ἐπίφοβα δηλαδὴ εἰσὶ τὰ ἐπὶ τῇ περιδέσει δεινὰ, ὅταν ὁ περιτιθέμενος βρόχος δὲν συσφιγθῇ εὐθὺς τόσον, ὥστε νὰ γείνη τῷ ὄντι ἀπονέκρωσις τῶν μορίων κατὰ τῆς περισφιγέσεως τὸν τόπον, ἀλλ' ὡς πολλάκις παρετήρησα εἰς τὴν πρᾶξιν ἄλλων ἰατρῶν, συσφιγγεται καθ' ἑκάστην ἢ παρ' ἡμέραν κατὰ μικρὸν ἰσχυρότερον. Τὸ ἀξίωμα τοῦτο ἀκολουθῶ εἰς ὅλας τὰς ἀπολινώσεις τῶν αἰμορροϊδικῶν ὄγκων καὶ ὅταν μὲν οὗτοι ὡς κεχωρισμένοι περιβάλλω ἕκαστον αὐτῶν μὲ τὸν βρόχον· ὅταν δὲ ὡσιν ἐν εἶδει στεφάνου, πράττω κατὰ τὸν Ῥουσαῦον (ἰδ. §. 708, τομ. 2) συσφιγγων

πάντοτε τὸν βρόχον ὡς δυνατὸν στερεῶς, μεθ' ὃ οὐδέποτε εἶδον νὰ συμ-
 βῆ τι δεινόν. Ἐὰν δὲ οἱ ὄγκοι προπίπτωσιν ἐνίοτε μόνον, ἐμβάλλω αὐ-
 τοὺς μετὰ τὴν ἀπολίνωσιν εἰς τὸ ἀπευθυμένον. Ὁ βρόχος ἀποπίπτει
 συνήθως μετὰ τῆς ὀγδόης καὶ δωδεκάτης ἡμέρας. Σημειωτέον δὲ, ὅτι
 δεῖ νὰ προποτίσωμεν τὸν ἄρρώστον ἡμέρας τινὰς πρὸ τῆς ἐγχειρήσεως
 ἐλαφρὰ ὑπακτικά, καὶ νὰ ἐξωθῶμεν εἰκότως τοὺς ὄγκους ἐντὸς τοῦ ἀπευ-
 θυμένου ὄντας, διὰ θερμῶν ἐγκαθισμάτων ἢ ὑπατμῶν. Ἀναγκαιότατον
 δὲ μετὰ τὴν ἐγχείρησιν εἶναι αὐστηρὰ ἤσυχος ἀγωγή τοῦ ἄρρώστου.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΤΟΜΟΥ.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ.

Σελ. 3 στίχ. 16 γράφε μετὰ τὸ γινόμενον. στίχ. 23 γράφ. (Ollengroth), στίχ. 24 γρ. τὸ χυτὸν νιτρικὸν κάλι ἢ "Ἐδσων, στίχ. 29 γρ. κατὰ τὸν "Γλσην (Huelse). — Σελ. 4 στίχ. 11 γρ. ἔνια. στίχ. 19 γρ. συνάφεια. στίχ. 24 ἀπαλῶν. — Σελ. 5 στίχ. 8 τὸν λημνίσκον. στίχ. 12 γρ. νὰ διαμελῆ. στίχ. 15 γρ. ἤρησεν. στίχ. 18. γρ. λημνίσκου. στίχ. 26 γρ. ἰσχυροτέρων. στίχ. 30 ἐπέλθη κατὰ τὸ εἶδος. — Σελ. 6 στίχ. 23 ἔγεινεν. — Σελ. 7 στίχ. 9 γρ. ἐπιδερμιδωθῶσι. — Σελ. 8 στίχ. 11 γρ. συνεθλίξει. στίχ. 30 γρ. ἀρκούντως. — Σελ. 9 στίχ. 2 γρ. αὐτῆς. στίχ. 23 γρ. ἤρχισε. — Σελ. 10 στίχ. 36 γρ. Στυκαλδέργου. — Σελ. 11 στίχ. 1 γρ. νεύρωτα. στίχ. 6 γρ. ἐμβάλωμεν. στίχ. 17 γρ. τοῦ χειλοῦς, ὁ Μεγαλίγνης. — Σελ. 12 στίχ. 13 γρ. οὔσης. στίχ. 33 γρ. τοῦ λαγωχειλοῦς. στίχ. 34 γρ. ἀναβολῶς. — Σελ. 13 στίχ. 11 γρ. ν' ἀπαφράξωσι. στίχ. 23 γρ. ἐκθλίβηται. — Σελ. 14 στίχ. 9 γρ. τὸ ἐν πέταλον. — Σελ. 15 στίχ. 1 γρ. ἀρκούντως. στίχ. 14 γρ. βλήννης. στίχ. 23 γρ. βλήννης. — Σελ. 16 στίχ. 10 γρ. ἰστίον. στίχ. 20 γρ. ὑπερῶτερον. στίχ. 32 γρ. ῥάμμα. στίχ. 36 γρ. ῥηθέντες. στίχ. 43 γρ. σύστρεμμα. — Σελ. 17 στίχ. 7 γρ. ἐκὶ διαλειμμάτων. στίχ. 24 γρ. μετὰ, στίχ. 30 γρ. ὅμοιον. — Σελ. 18 στίχ. 24 γρ. συμπῆ. στίχ. 25 γρ. ἀβρωστὸν τινα. — Σελ. 19 στίχ. 3 γρ. ἐπιφάνεια. στίχ. 17 γρ. θαλόντες. στίχ. 37 γρ. καλυμμάτων. — Σελ. 20 στίχ. 39 γρ. ὀξέος. — Σελ. 21 στίχ. 39 γρ. ῥήξις. — Σελ. 25 στίχ. 4 γρ. τῆς συνεχείας (ἐν τῇ ἐπιγραφῇ). στίχ. 14 γρ. κράσπεδον. στίχ. 19 διειρομεν. — Σελ. 27 στίχ. 21 γρ. ἡ τεσσάρων. — Σελ. 28 στίχ. 23 γρ. διαβρῆξει. — Σελ. 29 στίχ. 21 γρ. Γυλλεμαῦ. στίχ. 22 γρ. Mauviseau ἐπρότειναν. στίχ. 30 γρ. περιελάδα. στίχ. 38 ἀγκυλοσφριγκτηρίου. — Σελ. 30 στίχ. 3 γρ. πρῶθαι. στίχ. 4 γρ. διαβρῆγνυνται. στίχ. 16 γρ. γενομένας. στίχ. 33 γρ. πτισάνης χλιαρῆς ὕδου. — Σελ. 31 στίχ. 17 γρ. ἀπευθυσμένω. στίχ. 39 γρ. τεινεσμοῦ. — Σελ. 32 στίχ. 5 γρ. μεταχειρίσθη. στίχ. 28-29 γρ. χιτῶνος. — Σελ. 35 στίχ. 33 γρ. ἡμίσεος. — Σελ. 38 στίχ. 18 γρ. συγκολλῶντες. — Σελ. 39 στίχ. 39 γρ. τὴν συνούλωσιν. — Σελ. 44 στίχ. 14 γρ. εἶδεν. στίχ. 27 γρ. Leçons. στίχ. 29 γρ. κοπρανοχόος. στίχ. 37 γρ. σκληρὰ. — Σελ. 45 στίχ. 5 γρ. οἰκίαν. στίχ. 21 γρ. περίπτωσιν. — Σελ. 46 στίχ. 6-7 γρ. ἐμβάλλοντες. — Σελ. 47 στίχ. 7 γρ. διειρθέντος. στίχ. 31 γρ. ἐφεύρηκαν. — Σελ. 48 στίχ. 17 ταῦτά. στίχ. 39 γρ. ῥάμματος. στίχ. 43 γρ. πολύτητος. — Σελ. 49 στίχ. 1 γρ. ἐλαστικῶν - τρηματίων. στίχ. 5 γρ. Ρεϋδάρδου. στίχ. 39 γρ. καταφθίρομεν. — Σελ. 50 στίχ. 11 γρ. μεταχειρίζομεθα. στίχ. 25 γρ. ἐντάμωμεν. στίχ. 34 γρ. ἔδρα. — Σελ. 51 στίχ. 18 γρ. θύλαξ. στίχ. 23 γρ. στρεπτοῦ. — Σελ. 53 στίχ. 2 γρ. Δαρῆος. στίχ. 34 χανούτητα. — Σελ. 54 στίχ. 24 γρ. ἐκκρίσεως. στίχ. 25 γρ. περίστασιν. — Σελ. 55 στίχ. 25 γρ. συντήσεως. στίχ. 26-27 γρ. ἀπευθυσμένον) — Σελ. 56 στίχ. 32 γρ. ἀγγυῶν. στίχ. 34 γρ. παραπεφθέντα. — Σελ. 61 στίχ. 10 γρ. P. 33.—bibliothèque, στίχ. 21 γρ. Fisrula. στίχ. 29 γρ. εἰς τὸ. — Σελ. 62 στίχ. 4 γρ. ἰστῶν. στίχ. 28 γρ. διαβρῆουσιν. στίχ. 31 γρ. οὐρήθρας. — Σελ. 63 στίχ. 1. παρέκχυσίς. — Σελ. 64 στίχ. 12 γρ. ἄλλου τιδος. — Σελ. 65 στίχ. 8 γρ. τὰ οὖρα. στίχ. 11 γρ. ἔγεινε. στίχ. 25 γρ. τινά. — Σελ. 66 στίχ. 31. ἠλωτὴν ὁ Φριέμανος. — Σελ. 67 στίχ. 28 γρ. ἰστοῦ. — Σελ. 68 στίχ. 2 γρ. ἐπιποματίζοντα. στίχ. 21 γρ. τῶν παρὰ τὸν καθετήρα. — Σελ. 69 στίχ. 3 γρ. καλύμματα. στίχ. 7 γρ. οὐρήθρας. στίχ. 31 γρ. ἀγκιστροειδοῦς. στίχ. 37 γρ. ἀπάγεται. — Σελ. 70 στίχ.

15 γρ. ἀγκιστροειδοῦς. στίχ. 33 γρ. κατακρεμάμενον. — Σελ. 71 στίχ. 2-3 γρ. Dieffenbach. στ. 13 γρ. ὑπαικτικώτερον. — Σελ. 72 στίχ. 15 γρ. ἐν οὐρήθρα τινός. — Σελ. 74 στίχ. 2 γρ. ἔχονοι. — Σελ. 75 στίχ. 23 γρ. εἶδον. στίχ. 28 γρ. πυγαία. στίχ. 35-35 γρ. εἶδον. — Σελ. 77 στίχ. 16 γρ. εἶδον. στίχ. 26 γρ. λιθίδια. — Σελ. 78 στίχ. 4 γρ. τινά. στίχ. 29 γρ. προσερόραμμένον. — Σελ. 79 στίχ. 21 γρ. τύπον. — Σελ. 80 στίχ. 15 γρ. ἐναντία τῇ πείρᾳ. στίχ. 17 γρ. σμικρύνεται. στίχ. 26 γρ. μεγάλῃ. — Σελ. 81 στίχ. 10 γρ. τῶν πλευρωμάτων τῆς σύριγγος. στίχ. 37 γρ. κεκαλυμμένον. — Σελ. 82 στίχ. 1 γρ. δύοκαιδεκα. στίχ. 14 γρ. δύοκαιδεκα. στίχ. 23 γρ. εἶδον. — Σελ. 83 στίχ. 1 γρ. τουτέστι. στίχ. 2 γρ. διαρρήγνυνται τινες. στίχ. 3 γρ. οὖρον. στίχ. 33 γρ. τηκτικὴν. — Σελ. 84 στίχ. 4 γρ. ἰσχυρότερον. στίχ. 15 γρ. ἦτο. στίχ. 16 γρ. εἶδον. — Σελ. 85 στίχ. 2 γρ. γείνη. στίχ. 6-7 γρ. καὶ ὅταν ἡ ἀσθενής. στίχ. 25 γρ. λιθοτομῆ. — Σελ. 86 στίχ. 14 γρ. πρῶος. στίχ. 19 γρ. ἕτερος. στίχ. 23 γρ. ἀγκιστροειδοῦς. στίχ. 28 γρ. τεμάχιον. — Σελ. 87 στίχ. 3 γρ. μέλλωμεν. στίχ. 5 γρ. λεπτόταται. στίχ. 20 γρ. τὴν δέ. στίχ. 34 γρ. μέλλῃ. — Σελ. 88 στίχ. 33 γρ. λαλεμάνδος, δεύτερος. στίχ. 39 γρ. ἰστού. — Σελ. 89 στίχ. 12 γρ. ἤθης. στίχ. 17 γρ. ἤθης. — Σελ. 90 στίχ. 6 γρ. τελαμώνων. στίχ. 29 γρ. τεφρόχρου. — Σελ. 91 στίχ. 8 γρ. δύνανται. στίχ. 13 γρ. μετὰ. στίχ. 28 γρ. τεμάχιον. — Σελ. 93 στίχ. 14 γρ. ἰστών. — Σελ. 94 στίχ. 27 γρ. τὸν δακτύλιον—νὰ ἐμπλήσωμεν. — Σελ. 95 στίχ. 11 γρ. ἀκροτάτη. στίχ. 33 γρ. καθετήρος. — Σελ. 96 στίχ. 14 γρ. ὡσιν ὡς εἶδος. στίχ. 26 γρ. καὶ τὸ ἀπειθυσμένον. — Σελ. 97 στίχ. 11-12 γρ. ἕως ἀνθεραπυθῆ. στίχ. 30 γρ. τῶν. στίχ. 36 γρ. βάρματα. — Σελ. 98 στίχ. 2 γρ. τὸ τε ἀπειθυσμένον. στίχ. 33 γρ. αἰφνίδιος. — Σελ. 99 στίχ. 30 γρ. πλαστικοῦ λέμφου. — Σελ. 101 στίχ. 36 γρ. δι' ἧς. — Σελ. 102 στίχ. 6 γρ. Καλλισέου. στίχ. 31 γρ. πολυσπαστον. — Σελ. 104 στίχ. 5 γρ. φυσικὴν. στίχ. 24 γρ. ἐκπεπρωσις. στίχ. 30 γρ. πολυχρονίου. στίχ. 34 γρ. καθολικῶς τε. — Σελ. 105 στίχ. 1 γρ. ἐπὶ καλῶν. στίχ. 8 γρ. συμπτώματα. στίχ. 16 γρ. ἐκπεπρωκῖα. στίχ. 19 γρ. οὐκείων. στίχ. 30-32 γρ. ἐκπεπρωκῖαν. — Σελ. 106 στίχ. 7-10 γρ. ἐκπεπρωκῖαν. στίχ. 30 γρ. σικτομένου. στίχ. 32 γρ. πλημελής. — Σελ. 110 στίχ. 31. κροτάφου. — Σελ. 111 στίχ. 14 γρ. εἶδον. στίχ. 15 γρ. τοῦ ἐγκεφάλου. στίχ. 23 γρ. ἔλιπεν. — Σελ. 112 στίχ. 8 γρ. ἐπιστροφείως. στίχ. 28 γρ. βῆσις. στίχ. 32 γρ. τῶν τελευταίων. — Σελ. 113 στίχ. 20 γρ. ἐπικίνδυνα συμπτώματα. — Σελ. 117 στίχ. 18 γρ. ἐν ὄσφ. στίχ. 29 γρ. ἄγγελος. — Σελ. 119 στίχ. 12 γρ. ἴνες ἴνες. στίχ. 33 γρ. Médicale ... Aout p. 161. — Σελ. 120 στίχ. 9 γρ. ἐμπόδιον τινός. στίχ. 23 (ἴδ. Τομ. Α'. §. 929). στίχ. 37 γρ. καταπόσεως. — Σελ. 121 στίχ. 9 γρ. Ἰανν. στίχ. 15 γρ. ὄμου ἰσχυρά. — Σελ. 122 στίχ. 3 γρ. ἐβάλλομεν. στίχ. 4 γρ. ἀνεκλίνομεν. στίχ. 18 γρ. τραπεζιοειδοῦς. στίχ. 27 γρ. σπληνία. — Σελ. 124 στίχ. 5 γρ. συσταλῶσι. στίχ. 9 γρ. Μυρσίνας. — Σελ. 126 στίχ. 4 γρ. ἐβδομάδος. στίχ. 24 γρ. (Retractor). — Σελ. 127 στίχ. 13 γρ. ἐμβάλλεις. στίχ. 26 γρ. προσεπυγμένας. — Σελ. 129 στίχ. 14 γρ. ἐκ τούτου, φαίνεται, κινούμενος. — Σελ. 130 στίχ. 37 γρ. πλατέος. — Σελ. 133 στίχ. 15 γρ. προσομοία. στίχ. 19 γρ. κόρακοειδῆ. — Σελ. 135 στίχ. 32 γρ. τοῦ παραπηγίου. — Σελ. 138 στίχ. 39 γρ. τοῦ παραπηγίου. — Σελ. 139 στίχ. 39 γρ. avril. — Σελ. 142 στίχ. 15 γρ. οὐλοπνευματώδεις. στίχ. 19 γρ. πολύγωνον. στίχ. 36 γρ. τοῦ προπηγίου. — Σελ. 143 στίχ. 23 γρ. πολυγώνου. — Σελ. 144 στίχ. 16 γρ. ἐπιπεπλεγμένη. στίχ. 14 γρ. κατὰ γῆς. στίχ. 34 γρ. Οὐιδάλης. — Σελ. 145 στίχ. 29 γρ. παράβαλε. — Σελ. 149 στίχ. 35 γρ. βεβαϊότερον. — Σελ. 154 στίχ. 7-8 γρ. καταβισασθῆ. — Σελ. 155 στίχ. 10 γρ. μεταχειριζόμεθα. — Σελ. 157 στίχ. 10 γρ. προστριβῆς. — Σελ. 158 στίχ. 25 γρ. κλαγγῆς. — Σελ. 159 στίχ. 6 γρ. Académic. — Σελ. 160 στίχ. 11 γρ. εἰς ἀνθρώπους, ὧν. στίχ. 18 γρ. ἰς αἰτίας. — Σελ. 161 στίχ. 4 γρ. ἐξ αἰτίας. στίχ. 29 γρ. Ἐνίων. στίχ. 38 γρ. τὴν

χαύνωσιν. — Σελ. 162 στίχ. 5 Κληδέργιος. στίχ. 38 γρ. ἀλοϊφῶν, ἐκδορίων. — Σελ. 164 στίχ. 32 γρ. κινδυνώδεις. στίχ. 33 γρ. ἐπιπεπλεγμένα. — Σελ. 165 στίχ. 5 γρ. πολῦ. — Σελ. 166 στίχ. 23 γρ. ὑπερβαλλόντως. — Σελ. 168 στίχ. 29 γρ. ν' ἀνορθωθῆ. — Σελ. 169 στίχ. 22 γρ. ὁστοῦν. — Σελ. 170 στίχ. 26 γρ. παρατηρήσεις τινές. — Σελ. 174 στίχ. 34 γρ. Greifswalde. — Σελ. 175 στίχ. 18 γρ. τὴν πίεσιν. — Σελ. 176 στίχ. 1 γρ. ὡστε. — Σελ. 177 στίχ. 34 γρ. ὁμαλώτερος. — Σελ. 178 στίχ. 18 γρ. εὐθυσίν, ἤ. — Σελ. 180 στίχ. 1 γρ. ἐπὶ πλέον. — Σελ. 181 στίχ. 29 γρ. καλικῆς. στίχ. 38 γρ. Λαγγεμβέκιος. — Σελ. 182 στίχ. 3 γρ. Λαγγεμβέκιος. στίχ. 30 γρ. ἴνες. — Σελ. 183 στίχ. 22 γρ. διαλειμμάτων. στίχ. 29-30 γρ. τινάς. — Σελ. 183 στίχ. 29 γρ. πυγαῖα. — Σελ. 186 στίχ. 34 γρ. ἀμφιέννυται. — Σελ. 188 στίχ. 20 γρ. νὰ προσαρμώσωμεν. — Σελ. 189 στίχ. 17 γρ. γενομένων, οὐδεμῖν. στίχ. 18 γρ. ὑστεροτέρους. στίχ. 25 γρ. δερματίνου, ἐν. — Σελ. 190 στίχ. 3 γρ. ἐβδομάδας. στίχ. 5 γρ. μεταχειρίζομεθα. στίχ. 6 γρ. Λαγγεμβέκιος. στίχ. 16 γρ. ἐναιδήρου. στίχ. 24 γρ. τοῦ κηλικοῦ. στίχ. 25 γρ. ἰστοῦ. — Σελ. 191 στίχ. 19 γρ. Λαγγεμβέκιος. — Σελ. 192 στίχ. 6 γρ. ἐλαιοβραχῆ στίχ. 16 γρ. τῆ παλομαίᾳ. στίχ. 36 γρ. ἐπλημμύτου. στίχ. 37 γρ. πυγαῖα. — Σελ. 193 στίχ. 20 γρ. ἐνιακίς. — Σελ. 194 στίχ. 2 γρ. πράως. — Σελ. 195 στίχ. 7 γρ. ἐνεπλήρου. στίχ. 23 γρ. ἐν φ. στίχ. 25 γρ. περιαιμπεχομένους. στίχ. 28 γρ. Ἄλλ' — Σελ. 196 στίχ. 9-10 γρ. ἐνιοί. — Σελ. 197 στίχ. 2 γρ. τό τε. στίχ. 2-3 γρ. μόνου. στίχ. 11 γρ. κηλεπίθεσμου. στίχ. 16 γρ. θεραπευθῆ, ἀντι παντός, ἐντελῶς. στίχ. 20 γρ. ἐνιοί. — Σελ. 198 στίχ. 23 γρ. ὠφελοῦσι. στίχ. 27 γρ. ἐπιχειρήσωμεν. στίχ. 33 γρ. εἶδον. — Σελ. 199 στίχ. 9 γρ. ἡμισίας ἢ μίας. στίχ. 29 γρ. φλεγμονῶδων. — Σελ. 200 στίχ. 11 γρ. βύσσοντα μὴ δὲ καί. στίχ. 13 γρ. δεξιᾶς. στίχ. 19 γρ. κατὰ μικρὸν. στίχ. 23 γρ. ἐντέλων. — Σελ. 201 στίχ. 12 γρ. ἢ ἐμβολῆ. στίχ. 31 γρ. θεραπεία. — Σελ. 202 στίχ. 16 γρ. Septemb. στίχ. 28 γρ. générales-October. — Σελ. 203 στίχ. 7 γρ. ἀναβολῆς. στίχ. 10 γρ. ὄσφ. στίχ. 36 γρ. Ἐπειδῆ. — Σελ. 204 στίχ. 36 γρ. ἀφῆσαντες. — Σελ. 205 στίχ. 2 γρ. πράως. στίχ. 13 γρ. ἐν φ. — Σελ. 206 στίχ. 7 γρ. Λαγγεμβέκιου. — Σελ. 207 στίχ. 19 γρ. καθ' ἐκάστην. στίχ. 34 γρ. σμικρύνομεν. στίχ. 37 γρ. μετεμορφώθη. — Σελ. 208 στίχ. 34 γρ. ν' ἀποκοπτομεν. — Σελ. 210 στίχ. 2 γρ. σῶμά τι. — Σελ. 212 στίχ. 27 γρ. τῆ ἐγγειρήσει. στίχ. 28 γρ. κοιλίαν, δύναται ὅμως νὰ ἐμφανῆ. — Σελ. 213 στίχ. 12 γρ. inguinalis. στίχ. 18 γρ. τοῦ κοιλιακοῦ. στίχ. 31 γρ. ἰστον. — Σελ. 214 στίχ. 2 γρ. Κλοκουήτην. στίχ. 35 γρ. ἐντύπῳ τοῦ περιτοναίου. — Σελ. 215 στίχ. 27 γρ. προπεπτωκός. — Σελ. 217 στίχ. 25 γρ. βουβωνικήλη. — Σελ. 218 στίχ. 1 γρ. inguinalis. στίχ. 14 γρ. ἢ συγγενῆς. στίχ. 32 γρ. οὐλακος. — Σελ. 221 στίχ. 24 γρ. ἀνάδρομοι. Ὁ. στίχ. 36 γρ. πιμελοκῆλαι. — Σελ. 222 στίχ. 27 γρ. ἐξωτερικῆς. — Σελ. 223 στίχ. 36 ἡδης. — Σελ. 225 στί. 33 γρ. μέλλη. — Σελ. 226 στίχ. 35 γρ. θυροειδίτις. — Σελ. 227 στίχ. 6 γρ. εἰλείτης. στίχ. 8 γρ. εἰλείτις. στίχ. 22 γρ. ἰστοῦ. — Σελ. 229 στίχ. 1 γρ. φύλλον. στίχ. 16 γρ. θυροειδίτις. — Σελ. 230 στί. 35 γρ. φύλλον. — Σελ. 233 στίχ. 25 γρ. κηλικοῦ. — Σελ. 234 στίχ. 5 γρ. εἰλείτις. — Σελ. 237 στίχ. 18 γρ. ἀλλάσσωμεν. — Σελ. 238 στίχ. 1 γρ. κηλικόν. — Σελ. 239 στίχ. 7 γρ. ἀνθρώπους. στίχ. 10 γρ. ἀπουλοῦνται—ἀξέπαινος. — Σελ. 241 στίχ. 10 γρ. ἐλαττοῦνται, ὅταν. — Σελ. 243 στίχ. 18 γρ. διαστελλόμεν. — Σελ. 244 στίχ. 22 γρ. νὰ ἐνδεικνύηται. — Σελ. 245 στίχ. 33 γρ. αἷτιον. στίχ. 87 γρ. κολεοκυστικοκῆλην. — Σελ. 247 στίχ. 13 γρ. ἐπιπεπλεγμένη. στίχ. 15 γρ. Δεσῶλτος. στίχ. 18 γρ. Σμελλου. στίχ. 10 γρ. γοναΐκας. στίχ. 21 γρ. Βρομφιελδος. — Σελ. 248 στίχ. 4 γρ. Περιζωνύοντα. στίχ. 12 γρ. πυρηνωμαχάριον. στίχ. 17 γρ. Κώπηρος. στίχ. 36 γρ. καταμαρτυρῆ. — Σελ. 250 στίχ. 35 γρ. ἔκγονος. — Σελ. 251 στίχ. 38 γρ. δέκα καὶ ὀκτώ ἐτῶν τῆν ἡλικίαν. — Σελ. 252 στίχ. 1 γρ. προπεπτωκός. — Σελ. 253 στίχ. 24 γρ.

chirurgische. — Σελ. 238 στίχ. 12 γρ. εύκισθος. — Σελ. 238 στίχ. 23 γρ. "Αλ-
 λην. — Σελ. 239 στίχ. 37 γρ. άρμου. — Σελ. 250 στίχ. 4 γρ. εν η. στίχ. 10 γρ.
 επέχεται. — Σελ. 261 στίχ. 18 γρ. αλφιδίως. στίχ. 31 γρ. Άχμαννον. στίχ. 32 γρ.
 Novemb. — Σελ. 262 στίχ. 4 γρ. Άχμαννον. — Σελ. 263 στίχ. 8 γρ. πρώως. στίχ.
 10 γρ. πρώως. στίχ. 23 γρ. πρώως. — Σελ. 266 στίχ. 23 γρ. διηρημένη. — Σελ.
 269 στίχ. 15 γρ. κόκκων. στίχ. 16 γρ. τετάρτην ώριν. στίχ. 31 γρ. καμπύλον. —
 Σελ. 270 στίχ. 26 γρ. ήτον αν, μετά. στίχ. 29 γρ. του έντέρου, να. στίχ. 33 γρ.
 διασταλέντων. — Σελ. 271 στίχ. 15 γρ. διειρθέντος. στίχ. 25 γρ. παρεισεφερμένου.
 στίχ. 32 γρ. παρεισεφερμένου. — Σελ. 274 στίχ. 13-14 γρ. παρέγκλισις. — Σελ.
 275 στίχ. 31 γρ. της έτέρας. στίχ. 38 γρ. να εύοδιάσωμεν. — Σελ. 276 στίχ. 39 γρ.
 άπευθυμένου. — Σελ. 277 στίχ. 8 γρ. τεφρόχρου. — Σελ. 278 στίχ. 30 γρ. γαίην
 εύκίνητοτερος. — Σελ. 279 στίχ. 7 γρ. παρέγκλισις της άκύμονος. στίχ. 23 γρ. προς-
 πεφυκυίαν. — Σελ. 282 στίχ. 26 γρ. ογκου. — Σελ. 283 στίχ. 23 γρ. Στοισίου (Stoless).
 — Σελ. 286 στίχ. 9 λόγος. στίχ. 12 γρ. εν τῇ μήτρα. — Σελ. 287 στίχ. 14 γρ.
 σπονδύλιον. — Σελ. 288 στίχ. 18 γρ. στερνοκλειδομαστοσειδίτου. στίχ. 20 γρ. Ιοιργός.
 στίχ. 27 γρ. τον προς τα άνω. στίχ. 29 γρ. uod. — Σελ. 291 στίχ. 21 γρ. Ιστού.
 — Σελ. 292 στίχ. 13 γρ. Ιοιργός. — Σελ. 293 στίχ. 1 γρ. κοίλην. — Σελ. 295
 στίχ. 31 γρ. 1836. — Σελ. 296 στίχ. 31 γρ. η πλειονες. — Σελ. 297 στίχ. 24-25
 γρ. κυρτωδῶσι κατά τινα. — Σελ. 299 στίχ. 2 γρ. ένθεραπευτοτερον είναι τουτο. —
 Σελ. 300 στίχ. 29 γρ. έστρωμένου. — Σελ. 302 στίχ. 9 ημυρισμένον. στίχ. 12 γρ.
 προσεβραμένου. στίχ. 16 γρ. Ιοιργός. στίχ. 22 γρ. Ιοιργός. — Σελ. 305 στίχ. 5 γρ.
 άπειται — Σελ. 306 στίχ. 14-15 γρ. σχολιώσεως. στίχ. 23 γρ. ώρθώθη. — Σελ. 307
 στίχ. 1 γρ. ώρθώθη. στίχ. 32 γρ. η θεραπεία. — Σελ. 308 στίχ. 10 γρ. ύστερωτερον.
 στίχ. 18 γρ. σηηματισθῆ. στίχ. 29 ύστερωτερον. — Σελ. 309 στίχ. 12 γρ. να διορ-
 θωδῶσι. στίχ. 23 γρ. βλαισόπους. στίχ. 29 γρ. βλαισόποδα. — Σελ. 310 στίχ. 12 γρ.
 συγκάμφη. στίχ. 33 γρ. τουτέστι. στίχ. 36 έλλη τιγ. — Σελ. 311 στίχ. 31 γρ. ένιων.
 στίχ. 40 γρ. παράλυσις τινα. — Σελ. 312 στίχ. 4 γρ. εν τῇ μήτρα. στίχ. 35 γρ. άρ-
 κούντα. στίχ. 41 γρ. βαισόποδα. — Σελ. 313 στίχ. 2 παρά φύσιν. — Σελ. 314 στίχ.
 25 γρ. ύστερωτερον. — Σελ. 315 στίχ. 6 γρ. περιορίγγονται. στίχ. 31 γρ. Richter's.
 στίχ. 42 περ. άρθρ. — Σελ. 317 στίχ. 22 γρ. de Paris. — Σελ. 320. στίχ. 5 γρ.
 ήδύνατο. στίχ. 10 γρ. γαστροκνημίαν. στίχ. 17 γρ. βλαισόποδος η βλαισοῦ. στίχ. 19
 γρ. βλαισόπους η βλαισός. στίχ. 28 γρ. έρωσι. στίχ. 31 γρ. βλαισόποδες. στίχ. 34
 γρ. βλαισόποδος. — Σελ. 321 στίχ. 13 γρ. ενιάκις. στίχ. 34-35 γρ. εκγόνου. — Σελ.
 322 στίχ. 34 γρ. προσεγγίζουσιν. στίχ. 43 γρ. καίται κατωτέρω η συνήθως. — Σελ.
 326 στίχ. 11 γρ. ένεργῆ Ισχυρῶς. — Σελ. 327 στίχ. 11 γρ. εν τῷ δευτέρῳ δε και.
 στίχ. 34 γρ. τῶν φαλάγγων. — Σελ. 328 στίχ. 26 γρ. έντεταμένην. στίχ. 35 γρ.
 φαλάγγων. — Σελ. 329 στίχ. 13 γρ. φαλάγγων. στίχ. 29 γρ. τεφρόχρου. — Σελ. 331
 στίχ. 31 γρ. varicosum. — Σελ. 332 στίχ. 9 γρ. aneurysma. στίχ. 14 γρ. circum-
 scriptum. — Σελ. 334 στίχ. 13 γρ. εύρύ. — Σελ. 335 στίχ. 9 γρ. ένέργειαν (τό αυ-
 τόματον και τραυματικόν άνεύρυσμα). στίχ. 28 γρ. χιτῶνος της άρτηρίας. — Σελ. 336
 στίχ. 24 γρ. άπεδείχθη. — Σελ. 337 στίχ. 36 γρ. Σκάρπα. — Σελ. 338 στίχ. 20 γρ.
 καταστρώνουτ', στίχ. 34 γρ. "Ο,τι δε. στίχ. 37 γρ. συσσωρευσίιν. — Σελ. 339 στίχ. 31
 γρ. ίασις. — Σελ. 341 στίχ. 4 γρ. τῷ ογκῷ. στίχ. 15 γρ. Guerineauk — Σελ. 342
 στίχ. 24 γρ. κάλλιστα. στίχ. 27 γρ. εξαίρετος. — Σελ. 343 στίχ. 21 γρ. vol. —
 Σελ. 344 στίχ. 12 γρ. όσω. — Σελ. 345 στίχ. 4 γρ. η δε. — Σελ. 346 στίχ. 17 γρ.
 ετε Σκάρπας. στίχ. 20 γρ. ήνεωγμένην. στίχ. 38 κόμβοι. — Σελ. 348 στίχ. 37 γρ.
 άρωματικῶν. — Σελ. 349 στίχ. 1 γρ. ύστερωτερον. στίχ. 12 γρ. αν. στίχ. 31 γρ. ει
 και σπανίως. — Σελ. 350 στίχ. 18-19 γρ. άρυσάτου. στίχ. 23 γρ. άπασιν. στίχ. 34

γρ. ἀνεύρωμα. — Σελ. 351 στίχ. 17 γρ. ἐνδεδιπλωμένου. στίχ. 29 γρ. αἰτινες. στίχ. 30 γρ. ἐτίθη ἢ πρώτη. — Σελ. 352 στίχ. 2 γρ. Λαμβέρτης ἐπέτωξε, λέγουσι. στίχ. 4 γρ. τὴν περίθεισιν. στίχ. 8 γρ. διαροιν. στίχ. 17 γρ. ἀνευρώματος. στίχ. 26 γρ. Λαμβέρτου. στίχ. 40 γρ. ἐνεμοτώθη. — Σελ. 353 στίχ. 18 γρ. ἀνευρώματα. στίχ. 29 γρ. science. στίχ. 31 γρ. καὶ καθ' ὄν ἔσχε τόπον, τῷ. στίχ. 37 γρ. Vorfaelle. στίχ. 22 γρ. praktischen. στίχ. 36 γρ. ἐμβάλλομεν. — Σελ. 356 στίχ. 2 ἐνειλημένα. στίχ. 8 γρ. βάρδια. — Σελ. 357 στίχ. 1 γρ. σμιλίον. στίχ. 3 γρ. σμιλίου—σμιλίου. στίχ. 11 γρ. σφαγιτιδος. στίχ. 18 γρ. ἀπογομνωθέντος. στίχ. 19 γρ. Ὀδίξων. στίχ. 24 γρ. ὠμοῦ-οειδίου. στίχ. 25 γρ. ἐν τινι. — Σελ. 359 στίχ. 10 γρ. cervicalis—τινός. στίχ. 11 γρ. σμιλίου. στίχ. 12 γρ. σμιλίου. στίχ. 18 γρ. ἀένα, τὴν. στίχ. 31 γρ. τινός. — Σελ. 360 στίχ. 13 γρ. σμιλίου. — Σελ. 861 στίχ. 13 γρ. σμιλίου. — Σελ. 362 στίχ. 9 γρ. ἐπὶ τὰ ἔξω. στίχ. 26 γρ. περιττὸν τὸ διελόντες. — Σελ. 363 στίχ. 33 γρ. ἴσταται. — Σελ. 364 στίχ. 29 γρ. ἔξω. — Σελ. 265 στίχ. 34 γρ. καὶ καλύπτει. — Σελ. 366 στίχ. 8 γρ. Ὀδίξων. στίχ. 26 γρ. ἀνευρνωθεῖσαν. — Σελ. 367 στίχ. 2 γρ. Ὀδίξων. στίχ. 18 γρ. στερνωῦοειδίτην. στίχ. 37 γρ. νεύρου. στίχ. 42 γρ. ἀγωγός. — Σελ. 368 στίχ. 1 σμιλίου. στίχ. 2 γρ. κάλλιστα. στίχ. 6 γρ. Ὀδίξων. στίχ. 33 γρ. σμιλίου. στίχ. 36 γρ. σμιλίου. — Σελ. 369 στίχ. 2 γρ. διακρνωώσεως. στίχ. 14 γρ. σμιλίου. — Σελ. 370 στίχ. 36 γρ. σμιλίου. — Σελ. 371 στίχ. 2 γρ. σμιλίου. στίχ. 4 γρ. σμιλίου. στίχ. 15-16 γρ. στερνωκλειδομαστοειδίας. στίχ. 21 γρ. σμιλίου. στίχ. 22 γρ. σμιλίου. — Σελ. 372 στίχ. 17 γρ. τινός. στίχ. 21 γρ. στέρνου. στίχ. 28 γρ. κυτταρώδους. — Σελ. 373 στίχ. 14 γρ. πρῶτον. στίχ. 38 γρ. σμιλίου. — Σελ. 374 στίχ. 1 γρ. φούδας. — Σελ. 375 στίχ. 8-9 γρ. νοσοκομείο (Nothern infirmary) παρατηρηθέν ἐν τούτῳ κτλ. — Σελ. 376 στίχ. 25 γρ. τὸν βραχίονα. — Σελ. 377 στίχ. 13 γρ. τῷ ἔσω νεύρῳ. στίχ. 25 γρ. σμιλίου. στίχ. 40 γρ. ἰδράζει. — Σελ. 379 στίχ. 21 γρ. μῆλη. — Σελ. 380 στίχ. 6 γρ. μετὰ μικρῶς. — Σελ. 382 στίχ. 24 γρ. σπάθη στίχ. 32-33 γρ. διαίροισα. στίχ. 35 γρ. ἀποχωρίσαντες. — Σελ. 384 στίχ. 16 γρ. δακτύλων. — Σελ. 387 στίχ. 7 γρ. Post). — Σελ. 388 στίχ. 44 γρ. εὐθός. στίχ. 16 γρ. ἀπελίνωσεν. στίχ. 28 γρ. vastus. — Σελ. 389 στίχ. 27 γρ. σμιλίου. — Σελ. 390 στίχ. 13 γρ. σμιλίου. στίχ. 38 γρ. εἰάν δὲ τοῦτο ὑπάρχει. — Σελ. 393. στίχ. 74 γρ. A. per transfusionem. — Σελ. 394 στίχ. 35 γρ. εἰάν μὴ ὦσιν ἀμφότερ. — Σελ. 395 στίχ. ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀρχαιοτάτην. στίχ. 29 γρ. Burckhardt-von-1843. — Σελ. 396 στίχ. 1 γρ. Ὀδίξων. — Σελ. 398 στίχ. 5 γρ. ἐκρῶσεων. στίχ. 33 γρ. εθεῖαν. στίχ. 34 ἀπλῆν. — Σελ. 399 στίχ. 29 γρ. Ὀδίξωνος. στίχ. 39 γρ. Δυπύρενος. — Σελ. 400 στίχ. 14 γρ. Heidelberg. — Σελ. 401 στίχ. 13 14 γρ. θόλαξιν. στίχ. 23 γρ. συνάρθρωσιν. στίχ. 33 γρ. γεννῶνται. — Σελ. 404 στίχ. 6 γρ. εὐασις, ἐλαστικότητα, καὶ. — Σελ. 403 στίχ. 16 γρ. γενόμενον. — Σελ. 406 στίχ. 29 γρ. προγνώστικόν. — Σελ. 410 στίχ. 15 γρ. νιτρικόν. στίχ. 21 γρ. ἀπευθύνσεις. — Σελ. 411 στίχ. 22 τριχειδῶν. — Σελ. 412 στίχ. 24 γρ. ἐνεργήθη. — Σελ. 418 στίχ. 10 γρ. δύνατ' ἐξ αὐτῆς. — Σελ. 423 στίχ. 32 γρ. Froriep's. στίχ. 42 γρ. Guy's - Hospital. — Σελ. 423 στίχ. 9 γρ. δικιλῶν.

Ἔτι δὲ ἀπὸ τῆς 417 σελ. μέχρι τῆς 432 σελ. γράφει ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ΠΕΡΙ ΚΙΡΣΩΝ ἀντι ΠΕΡΙ ΑΝΕΥΡΩΜΑΤΩΝ.